BIBLIOTHECA ORIENTALIS CLEMENTINO-VATICANA

IN QUA

Manuscriptos Codices Syriacos, Arabicos, Persicos, Turcicos, Hebraicos, Samaritanos, Armenicos, Æthiopicos, Græcos, Ægyptiacos, Ibericos, & Malabaricos,

JUSSU ET MUNIFICENTIA

CLEMENTIS XI. PONTIFICIS MAXIMI

Ex Oriente conquisitos, comparatos, avectos, & Bibliothecæ Vaticanæ addictos

UNA CUM IIS,

QUOS SACRA CONGREGATIO DE FIDE PROPAGANDA

In eandem Bibliothecam inferri jussit:

Recensuit, digessit, excerpsit, & genuina scripta à spuriis secrevit, PRÆMISSA SINGULORUM AUCTORUM VITA,

JOSEPH SIMONIUS ASSEMANUS

SYRUS MARONITA

Sacrosanctæ Basilicæ Vaticanæ Presbyter Beneficiatus, Sacræ Theologiæ Doctor, atque in eadem Bibliotheca Vaticana linguarum Syriacæ & Arabicæ Scriptor.

TOMI TERTII PARS PRIMA

DE SCRIPTORIBUS SYRIS NESTORIANIS.

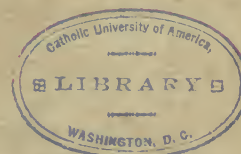

ROMÆ, MDCCXXV. Typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide.

SUPERIORUM FACULTATE.

Ex libris R.mi P. Ab. D. Roberti Sola. Post ejus obitum die 30. Xbris 1754.
Bibliothecæ Mon.rii B.æ M.æ Consolatricis Taurini.

SANCTISSIMO PATRI

BENEDICTO XIII.

PONTIFICI MAXIMO

JOSEPH SIMONIUS ASSEMANUS

PERPETUAM FELICITATEM.

LEMENS UNDECIMUS *Pontifex Maximus*, SANCTITATIS TUÆ *deceßor*, *optimus ille omnium bonarum artium Mecœnas*, *quum ſapientiſſimè cogitaret*,

per-

peregrinam librorum Orientalium copiam, ac eorum præſertim, in quibus de religione, dogmatibus, conciliis, ritibus ſacris, hiſtoria eccleſiaſtica, & hæreſibus diſſeritur, non modò communi amplificando literarum bono, verùm etiam catholicæ propagandæ fidei magno adjumento fore; qua via & cura potuit, adhibitis doctorum virorum ſtudiis, Bibliothecam Apoſtolicam Vaticanam inſigni voluminum ex Græcia, Ægypto, & Syria collectorum numero locupletavit. Ratus autem abſolutiſſimum tot codicum delectum, niſi confectâ Synopſi publici juris fieret, vix ullam literariæ Reipublicæ opem laturum; eam provinciam mihi detulit, mandavitque, ut tractatum aggrederer, in quo exacto atque perſpicuo catalogo quid unuſquiſque codex complecteretur, referrem; Auctorum omnium ætatem, geſta, lucubrationeſque deſcriberem, quodque in iis ſive ad ſacram, ſive ad profanam eruditionem magis facere videretur, adnotarem. Res erat molis immenſæ, & infiniti laboris. Quamobrem in partes materiam diviſi, præfixo Bibliothecæ Orientalis Clementino-Vaticanæ titulo: & priorem quidem Tomum, in quo Syros orthodoxos Scriptores complexus ſum, ſub feliciſſimis ejuſdem Pontificis auſpiciis evulgavi. Alter, in quo Syrorum Monophyſitarum ſcripta, mores, erroreſque deſcripſi, etſi lucem eodem vivente Pontifice videre non meruit, qui jam ad debitum Apoſtolicis laboribus præmium, ut credimus, evocatus fuerat; nomine tamen, & patrocinio Innocentii XIII. ſapientiſſimi ejuſdem ſucceſſoris decoratus prodiit. Nunc igitur quum tertium ejuſdem operis Tomum abſolverim, in quo de Chriſtianorum Chaldæorum ſcriptoribus & eccleſiaſticis rebus tractationem inſti-

tuo,

tuo, singulari Dissertatione, quæ alteram ejusdem Tomi Partem constituet, consummandam; rationes omnes suadent, ut illum Tibi, BEATISSIME PATER, *nuncupem, qui tantorum Pontificum Sedem imples, simulque in literarum amorem, quibus egregiam à puero operam dedisti, & in literatorum virorum, quos eximiis singularis benevolentiæ significationibus semper complexus es, patrocinium successisti.*

Accedit ex ipso, quod in manibus habetur, opere petitum peculiare argumentum. De Chaldæis enim, seù Assyriis, finitimisque Persis atque Indis Christianis sermo est, deque eorundem ritibus sacris, ecclesiastica historia, religione, atque erroribus. Nullus autem dubitandi locus mihi relinquitur, quin opus hujusmodi æquè Tibi, SANCTISSIME PATER, *debeatur, atque gratum jucundumque futurum sit. Quis enim nesciat, Te doctissimos quosque historiæ ecclesiasticæ scriptores nocturna diurnaque manu versare; in Theologicis disciplinis mirificè excellere; sacras denique ecclesiæ cerimonias non modò ex ipsis Ritualibus libris, refertisque omnigenâ eruditione Auctorum commentariis optimè perspectas habere; verùm etiam longo annorum suprà quinquaginta spatio, non magis imitando, quàm admirando labore exercuisse, illasque nullis propè non diebus, vel inter maximas Summi Pontificatus curas, exercere? Chaldæorum verò gens, de qua agitur, tantum præstantissimis inclyti Prædicatorum Ordinis viris, per quos exculta fuit, se debere profitetur, quantum sibi à Te præsidium polliceri gaudet; eo maximè nomine, quod & ejusdem laudatissimi Ordinis institutum colis, & sanctissimos ex eadem Familia ad supremam Petri*

Ca-

Cathedram evectos Pontifices, de universis Orientalibus optimè meritos, repræsentas.

Et quidem quæ fuerint in Chaldæos collata ab Alumnis sancti Dominici beneficia, ex historia ecclesiastica libenter commemorabo. Chaldæorum ecclesias, quas olim Apostoli fundaverant, aliique deinceps catholici Pastores ab extremis Romani Imperii finibus usque ad vastas Persarum, Indorum, atque Tartarorum terras propagaverant, à quinto ad tertium decimum Christi seculum Nestoriana hæresi fœdatas, primi omnium ex Dominicano[a] *Instituto Apostolici Operarii in ipso nascentis sacri Ordinis exordio, hoc est, anno MCCXLVII. sub Innocentio IV. excolendas suscepere, adeo felici successu, ut paucorum annorum labore universam Nestorianorum gentem ad bonam frugem revocarint, errores ejurare, & fidem orthodoxam colere docuerint. Facti tàm admirandi testem habemus Chaldæorum per id tempus Antistitem supremum & Patriarcham Jaballaham in*[b] *Epistola, quam anno MCCCIV. per P. Jacobum Ordinis Prædicatorum, Summo Pontifici ejusdem Ordinis Benedicto XI. reddidit. Subolescente deinde majore semper atque frequentiore catholicorum numero, Joannes XXII. Archiepiscopatum*[c] *Soltaniensem in Perside eam ob causam anno MCCCXVIII. erectum, viro optimo Franco Perusino ex eadem S. Dominici Familia delecto commisit; auctâque rerum gerendarum mole atque copia, alios ex eodem sacratissimo cætu*[d] *adjutores identidem submisit, non Chaldæis tantùm, sed etiam Armenis opitulaturos. Quum*

verò

a Raynald. Ann. 1247. à num.57.
Spondan. Ann. 1253. num.3.

b Raynald. Ann. 1304. num. 33.
Genebrard. in Chron.
Spondan. eod. ann. num.22.

c Raynald. Ann. 1318. à num. 1.

d Raynald. Ann. 1329. n. 96. & Ann. 1330. num.57.
Bzovius Ann. 1321.
Spondan. eod. Ann. num.3.

verò ſextodecimo medio Chriſti ſeculo Joannes [a] *Sulaka ex Aſſyria Romam veniſſet, atque à Julio* III. *Chaldæorum Patriarcha creatus fuiſſet, additi fuere eidem in patriam propediem redituro comites ex* [b] *Sancti Dominici filiis duo: Antonius, inquam, & Ambroſius Theſeus: quorum hic Epiſcopatum Arienſem adeptus, eundemque Patriarcham ſequutus, Meſopotamiam primùm circumluſtravit; deinde Sulaka rebus humanis ſublato, ad Chaldæos in India commorantes profectus, diuturnam, immenſique laboris pro catholica religione curam ſuſcepit: Antonius* [c] *verò Aſſyriorum atque Malabarum rebus compoſitis, novas pro demandata ſibi provincia ſuppetias petiturus, Romam regreſſus, à S.Pio V. ad Epiſcopatum Vici Æquenſis provectus eſt.*

Aſt hujus generis, & ex privato velut cenſu collatæ opes, etſi magnæ, etſi plurimæ ſint; exiguæ tamen, & ferè nullæ videbuntur, ſi cum illis conferantur, quas Chaldæi, & univerſa Syrorum natio acceptas numerat à Summis Pontificibus, quos B.Patris Dominici Familia, magnorum Heroum fecunda mater, Romanæ Cathedræ dedit. Et primus quidem occurrit [d] *Innocentius V., qui in Concilio Lugdunenſi ſub Gregorio X. Eccleſiarum Orientalium cum Romana unionem tanto ſtudio, tantaque cum felicitate procuravit; factus deinde Pontifex Maximus, adversùs Barbaros Orientale invadentes Imperium expeditionem moliri cœpit, ſicut datæ ad Imperatorem Michaëlem Palæologum literæ teſtantur: feciſſetque, niſi cæptum ab amantiſſimo parente conſilium fata rupiſſent. Intempeſtivo nihilominus celerique Innocentii obitu dejectam*

a Onuphrius Panvin. in Jul. III. Aubert. Miræus in Biblioth. Eccleſ.

b Thomas à Jeſu de converſ. omnium gentium procuranda lib.7. Par.1. c.3.p.356.

c Ughell. Ital. Sac. Tom.6. pag.790.

d Spondan. Ann. 1276. num.3.

Christianorum Orientalium spem mox erexit ejusdem Prædicatorum Ordinis alumnus [a] *Benedictus Undecimus, bellumque sacrum adversùs Saracenos Chaldæorum Syrorumque terris incubantes indixit: nec Pontifici animus, aut opes, aut collectæ ex universa Europa copiæ defuere, sed anni:* dum enim pacat domi res, *ut de eo scribit Ægidius* [b] *Cardinalis Viterbiensis*, dum vocat Principes, dum pecuniam, dum viaticum, dum exercitum parat, dum die laborat, noctu non quiescit, in sancta expeditione procuranda moritur. *Iratus nempe Deus iis gentibus, quæ debitam Ecclesiæ obedientiam unàcum sana doctrina per summum scelus abjecerant, optimi illius Pontificis aliorumque ejus successorum curas cogitationesque in irritum abire passus est. Sed non omnino vanos esse voluit labores Pii V. sanctissimi ex eadem Dominicana Familia Pontificis, pro vindicandis Orientis nationibus susceptos, quos hìc fusius exponere nec facile, nec verò necessum est, quum ex propria magnitudine, & ex recenti memoria sese affatim prodant.*

Ursinorum [c] *verò Principum in Christianos Orientis merita laudare etsi mihi ubique jucundissimum sit; ut id tamen hìc loci faciam,* SANCTITATIS TUÆ *modestia non modò non patitur, sed planè vetat. Quare silere cogor contractas ab Avis tuis cum Orientis dynastis nobilissimas affinitates, & fortia clarissimaque Tuorum gesta in bellis sacris pro Syria liberanda communi omnium ferè Principum Christianorum fœdere susceptis.*

Hæc, BEATISSIME PATER, *commemorasse libuit,*

a Spondan. ann. 1304. num.2.
b Apud Ciacon. tom. 2. pag.342.
c Scheiner. in Rosa Ursina.

buit, ut consilii mei rationem exponerem, cur hunc tertium laboris mei Tomum SANCTITATI TUÆ *nuncupandum esse judicaverim: nempè sic à natura comparati homines sumus, ut arbores, quas nostrâ, aut nostrorum operâ consitas esse meminimus, revisere nobis jucundum accidat, earumque poma præ aliarum quarumcumque arborum pomis palato nostro maximè sapiant.*

Pulchrè Hierotheus ille divinus, divinaque, teste [a] *Dionysio, pati solitus, Dei naturam cogitabat* [b] unam esse simplicem virtutem, quæ seipsam ad unitivam quandam mixtionem ex summo bono ad extremum usque eorum quæ existunt, deduceret; indeque rursus per omnia ad bonum ipsum seipsam ex seipsa, per seipsam, & in seipsa perpetuò revolveret, atque ad seipsam eodem modo remearet. *Primum siquidem Agens idem est & ultimus suorum effectuum finis, quia* non agit ex indigentia, *inquit* [c] *S. Thomas. Quum ergo Deus pro bonitatis suæ magnitudine omnia amet, omnia perficiat, consequens est, ut omnia ad se convertat, & ad seipsum quodammodo reciprocet, & reducat*, tamquam sempiternus circulus, *ut ait* [d] *Dionysius*, propter bonum, ex bono, in bono, & ad bonum indeclinabili conversione circumiens, in eodem, & secundùm idem, & procedens semper, & manens, & remeans. *Quod elegantissima similitudine sanctus* [e] *Augustinus expressit. Proceram, inquit, Deus sevit arborem, quam mundum appellamus. Hanc ille duplici providentia excolendam suscepit: elementorum nempè, atque Angelo-*

a Dionys. de divin. nominibus cap. 2 §. 9.
b Idem cap 4. §. 17.
c Par. 1. quæst. 44.
d Cap. cit. § 14.
e Lib. 8. in Genes. ad lit. §. 17.

rum hominumque operâ. Ac proinde etsi nullius rei conditæ indigeat ope, futurum nihilominus ex ea arbore proventum sibi redhiberi jubet, & gaudet. Atque hoc summæ illius naturæ ingenium est, hi mores. Unde pronum fit, ut hoc ipsum homini à suo conditore insitum fuisse credamus, quum illum ad divinam imaginem & similitudinem procreatum fateamur. Hinc Doctor gentium Paulus de Corinthiorum profectu tantopere gaudebat, & Philippenses gaudium & coronam suam appellabat: ipsos quippe populos, sacras velut arbores suo labore plantatas, cogitabat, fructusque bonorum operum inde collectos sibi jucundissimè gratulabatur.

Quum itaque Chaldæorum natio sanctissimi Patris Dominici filiorum operâ, sudoribus, sanguine, velut sacra quædam arbor, restituta primum sit, dein exculta, postremo ad eam, quam dixi, proceritatem provecta; nullus ambigebam, quin SANCTITATI TUÆ *jucundum futurum esset de ejusdem rebus statuque differentem me audire. Equidem arbitror, Cæsarem non adeò victoriis suis delectatum fuisse, quum vinceret, quàm quum easdem ipse in commentarios referret, aut ab aliis descriptas perlegeret, aut Poëtarum carminibus celebrari audiret. Is autem est,* SANCTISSIME PATER, *tuus in præclarum Prædicatorum Ordinem, quem in ipso Summi Pontificatus apice non sine maxima omnium admiratione profiteris, amor, ea benevolentia, ut quidquid in hoc libro de ejusdem Ordinis erga Chaldæos meritis dicere aggredior, id porrò totum in tuis rationibus computandum esse jure existimem.*

Quoniam verò eam à natura legem accepimus mortales, ut ægrè feramus iis carere bonis, quibus

ma-

majores nostros, aut familiares abundasse didicimus: quorum enim patres, aut majores, inquit Tullius, *in aliqua gloria præstiterunt, eorum plerique in hoc genere laudis student excellere: nullus dubito, quin* SANCTITAS TUA *majorum suorum, quam suprà laudavi, gloriam æmulata, universas Christiani Orientis nationes, gentiles nempe meos, in partem curarum suarum benignè admittat.*

Faxit ergo Deus, ut agrum à Tuis olim tantopere excultum, nunc verò, ut humanarum rerum vices ferunt, spinis obsitum, ac propè desertum, ipse restituas, segnemque futuris novalibus eruas silvam. Jacet nimirùm, jacet, BEATISSIME PATER, *Chaldæorum hoc tempore natio, magno olim clara imperio, clarior etiam plurimorum Martyrum triumphis: periere propemodùm cuncta, gnatique, atque parentes cinere permisto jacent. Interim verò dum meliora fata tuis sibi spondent auspiciis, propria gentis monumenta, suorum nempe majorum lucubrationes velut uno comprehensas volumine, sui in Te, Tuosque amoris, gratique animi testimonium exhibent. Ea itaque ad pedes* SANCTITATIS TUÆ *deponens, Deum optimum maximum etiam atque etiam precor, ut Te diutissimè ad quam natus & delectus es orbis universi felicitatem, servet, ac tueatur.*

CENSORUM JUDICIA.

RIOREM hanc partem Tomi Tertii Bibliothecæ Orientalis Clementinæ Vaticanæ à viro clarissimo Josepho Simonio Assemano docte accurateque conscriptam, quam Rm̃s P. F. Gregorius Selleri Ord. Præd. S. Palatii Magister mihi ad præscriptas excudendorum librorum leges cognoscendam exquirendamque demandavit; nulla in re bonis moribus sanæque doctrinæ repugnantem, impune typis imprimi posse censeo. Nec dubito, quin eruditi viri, quotquot sacræ antiquitatis, Theologicarum controversiarum, historiæque literariæ studio ducuntur, acceptas eruditissimo auctori sint relaturi Orientalium Ecclesiarum in lucem erutas & explicatas ex vetustis monumentis incredibili laboris contentione ac judicii maturitate disciplinam, hierarchiam, pugnas, discessiones, errores, vices, & antiquos recentesque ritus; tum etiam Scriptorum, qui fere hactenus Græcis Latinisque latuerunt, opera, ætatem, vitæque rationem; aliasque insignes Ecclesiasticæ eruditionis partes. Interesse proinde sacrorum studiorum hujusce operis editionem sentio.

E Vaticana Bibliotheca Pridie Nonas Maji Anno MDCCXXIV.

Carolus Majellus Vaticanæ Bibliothecæ Præfectus.

RIMAM partem Tertii Tomi Bibliothecæ Orientalis Clementino-Vaticanæ, demandante Sacri Palatii Apostolici Magistro, perlegi; eamque non modo ad præscriptas morum, sanæque doctrinæ regulas exactam, verum etiam tanta diligentia elaboratam, tantaque doctrina refertam esse comperi, ut non minus Christianæ, quam Literariæ Reipublicæ plurimum intersit, publici juris fieri. Maxima siquidem & sacræ, & profanæ Orientalium Gentium historiæ lux inde affulget; quum delitescentes usque nunc Manuscriptos Codices clarissimus Author recenseat, atque in medium proferat: ex quibus ii, qui interiores, & reconditas literas scrutantur, tanquam ex perenni penitioris eruditionis fonte, sitim suam explere nullo negotio possunt.

Franciscus Antonius de Simeonibus ab Honorario
SS. D. N. Cubiculo.

ERTIUM Bibliothecæ Orientalis Tomum Authore clarissimo viro Josepho Assemano, jussu Reverendissimi Patris Gregorii Selleri Palatii Apostolici Magistri, accuratè perlegi. Certusque de sanitate doctrinæ, publica luce dignum esse tutè affirmo ex Domo Professa 2. Maji 1724.

Petrus Benedetti Societatis Jesu.

Im-

Imprimatur,

Si videbitur Reverendiſſimo Patri Magiſtro Sacri Palatii Apoſtolici.

N. Baccarius Epiſcopus Bojanen. Viceſgerens.

Imprimatur,

Fr. Gregorius Selleri Ordinis Prædicatorum, Sacri Palatii Apoſtolici Magiſter.

INDEX

INDEX CAPITUM
TOMI TERTII.

CAP.

Cap.

Cap.

APPENDIX AD CATALOGUM

Ebedjesu Sobensis de Scriptoribus Syris Nestorianis.

CAP.

Denha

INDEX

INDEX
SCRIPTORUM
ALPHABETICUS.

C

D

E

Ephræm

G

H

I

L

M

N

OMA-

INDEX
SYRIACUS ALPHABETICUS
SCRIPTORUM.

ܐܠܝܐ

ܒܪ

ܛܝܡܬܐܘܣ

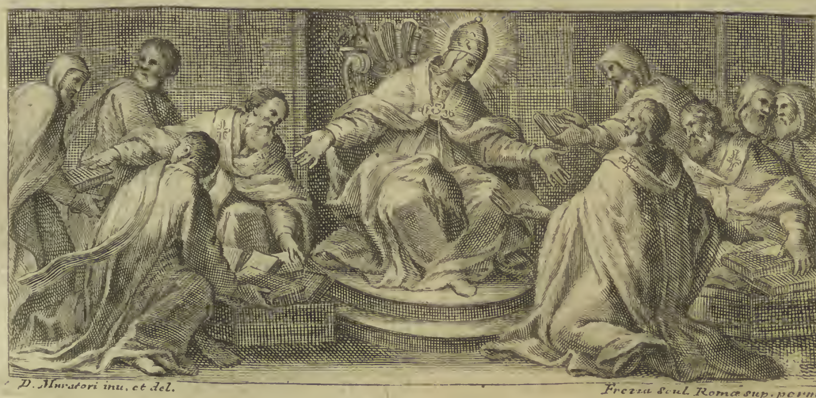

BIBLIOTHECÆ ORIENTALIS CLEMENTINO-VATICANÆ

TOMUS TERTIUS.

De Scriptoribus Syris Neſtorianis.

PRÆFATIO

In Catalogum Ebedjeſu Epiſcopi Sobenſis.

INSTITUTI operis ratio poſtulat, ut quod in ſuperiori Tomo de Monophyſitis feci, Scriptores Syros Neſtorianos ab initio exortæ hæreſeos, attributo unicuique Auctori ſingulari Capite, ex ordine temporis recenſeam. Et hoc quidem argumentum Ebedjeſu Epiſcopus Sobenſis in eo libro, quem *Scriptorum Eccleſiaſticorum Catalogum* inſcripſit, in gentilium ſuorum gratiam ſermone Syriaco eruditè doctèque tractavit. Eum verò Tractatum Latinè converſum, Notiſque illuſtratum Vir de Orientalibus literis optimè meritus Abraham Ecchellenſis anno Domini 1653. Romæ Typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide publicavit. Verùm tùm adverſa, qua conflictabatur, valetudo: tùm graviora, quibus per id tempus diſtinebatur, ſtudia effecerunt, ne opus illud numeris omnibus abſolutum prodierit. Exemplar prætereà, quod ex Bibliotheca S. Crucis in Hieruſalem ab Hilarione Rancato Abbate Ciſtercienſi acceperat, non adeò exactum erat, nec tàm emen-

datè conſcriptum, ut accuratam editionem polliceri videretur. Hinc plura ſpalmata typographica, multique Scriptores per incuriam prætermiſſi: alii perperàm intruſi, vel pro Auctoribus operum uſurpati, quæ ipſis tamquam patronis nuncupata ſunt: quorundam depravata nomina, aut patria corrupta: plures voces malè in Latinum converſæ: quodque ſatis mirari nequeo, talis tantuſque Vir Catalogum illum metrica oratione compoſitum nuſquam animadvertit.

Quamobrem novam ejuſdem Operis editionem recudere non inutile fore exiſtimo, in qua ex optimo manuſcripto Vaticano lectione genuina reſtituta, Carminis heptaſyllabi ſeu Ephræmitici ratio, quo Catalogum ſuum Sobenſis compoſuit, Syriacè deſcripta repræſentabitur, novaque Latina verſio, additis ad eandem illuſtrandam in Textu titulis & in margine Notis, è regione reſpondebit: Ætas inſuper Scriptorum, quam nullibi Sobenſis indicavit, geſtaque nonnulla breviter commemorabuntur: Quæ verò Auctorum lucubrationes ab eodem Sobenſi recenſentur, & in Vaticana aliiſve Bibliothecis manu ſcriptæ exſtant, vel jam typis prodiere, quæque ab ipſo prætermiſſæ ſunt, ſuis ubique locis adnotabuntur. Denique ut plena hujuſce gentis (Neſtorianorum ſcilicet) Scriptorum, de quibus in hoc Tomo tractare inſtitui, notitia habeatur, poſt Sobenſis Catalogum hiſtoriam eorum, quos ille prætermiſit, Appendicis loco ſubjiciam: indicatis operum uniuſcujuſque Auctoris titulis, productiſque de more teſtimoniis, quæ ad cognoſcendos ejus ſectæ errores, ritus, ſtatumque conducere videbuntur.

Quod verò ad Catalogum ipſum à Sobenſi editum ſpectat, neque omnes continet Syros Scriptores, neque omnia eorum, quorum nomina referuntur, opera, ut rectè advertit Ecchellenſis in Præfatione. Prætereà Canonici utriuſque Fœderis libri, Patreſque è Græco vel Latino in Syriacum converſi priorem ejuſdem partem occupant; poſteriorem potioremque Syri Neſtoriani. Demùm ordo temporis ſæpenumerò à Sobenſis negligitur, qui priores Scriptores cum poſterioribus conjungere ſolet, aut ipſos etiam recentioribus poſtponere.

Quo autem anno compoſitus ſit, ex ipſius Auctoris verbis colligitur, qui in fine ejuſdem Catalogi inter edita à ſe opera recenſet *Librum Margaritarum*, & *librum Carminum*, cui titulus *Paradiſus*. Atqui primum quidem Jaballahæ Patriarchæ nuncupavit, qui ab anno Chriſti 1281. ad annum 1317. Neſtorianæ ſectæ præfuit, ut dixi tom. 2. pag. 456. Librum verò Paradiſi compoſuit anno 1291. ſcholiiſque idem illuſtravit anno 1316. (hoc eſt biennio ante ſuum obitum) ut ipſe in Præfatione affirmat, cujus verba tom. 1. pag. 538. retuli.

ܡܐܡܪܐ

ܡܐܡܪܐ ܕܥܒܕܝܫܘܥ

ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܨܘܒܐ ܘܐܪܡܢܝܐ

ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܢܝܢܐ

ܕܟܠܗܘܢ ܟܬܒܐ ܥܕܬܢܝܐ .

1 2 # [1] CARMEN [2] EBEDJESU

3 ## METROPOLITÆ SOBÆ [3] ET ARMENIÆ

4 ## *CONTINENS* [4] *CATALOGUM*

Librorum omnium Ecclesiasticorum.

NOTÆ IN CATALOGUM

EBEDJESU EPISCOPI SOBENSIS.

1 *Carmen.* ܡܐܡܪܐ *Mimra*, ut Syri Orientales proferunt, seù *Mimro*, ut Syri Occidentales, à verbo ܐܡܪ *Emar* derivatur, quod *dixit* significat. Igitur *Mimra*, cui Græcorum λόγος respondet, *sermo* est, seù *Oratio*: eaque tàm metrica, quàm soluta numeris: Orationes enim, seù Homiliæ Patrum, Syris ܡܐܡܪ̈ܐ *Mimre* dicuntur, ut & Tractatus quilibet, in quos Libri Auctorum dividi solent. Carmina etiam, seù Opera metro alligata, *Mimre* appellantur, ut sunt pleræque compositiones Ephræmi, Balæi, Isaaci, Jacobi: versibus scilicet *Heptasyllabis*, *Pentasyllabis*, & *Dodecasyllabis*, quorum primi Ephræmo & Isaaco tribuuntur, alteri Balæo, postremi Jacobo Sarugensi. Sobensis Catalogum suum metro heptasyllabo alligavit: quamobrem vocem *Mimra*, quæ in Titulo est, *Carmen* vertimus.

2 *Ebedjesu*: hoc est, *Servus Jesu*: nomen compositum ex ܥܒܕ *Ebed* Servus, & ܝܫܘܥ *Jesu*. Arabicè عبد يشوع *Abdjesu* dicitur. Abraham Ecchellensis præfixa aspiratione ubique habet *Hebedjesu*. Fuit autem Ebedjesu, Catalogi hujus Auctor, cognomento ܒܪ ܒܪܝܟܐ *Bar-Bricha*, ideſt, *filius Benedicti*, gente Chaldæus, secta Nestorianus, dignitate Episcopus: floruitque sub Jaballaha Chaldæorum Nestorianorum Patriarcha, à quo Metropolita Sobæ & Armeniæ ordinatus est. Obiit sub initium mensis Novembris anni Græcorum 1630. Christi 1318. ut tom. 1. Bibl. Orient. pag. 539. demonstravi. Quod hìc notandum fuit, nequis ejusdem Abrahami Ecchellensis errorem sequutus, Sobensem hunc cum altero juniore Ebedjesu confundat, qui jam senex sub Julio III. Summo Pontifice Romam profectus, ejurata Nestoriana hæresi in Patriarcham Chaldæorum ordinatus est. Ebedjesu nostri meminit Amrus in vita Jaballahæ Patriarchæ, ut tom. 2. Bibl. Orient. pag. 456. notavi.

3 *Metropolitæ Sobæ & Armeniæ.* Primùm fuerat Episcopus *Sigaræ & Arabiæ* circa annum Christi 1285. ut adnotatur in elegantissimo Syriaco Evangeliorum Codice, qui exstat in Bibliotheca Collegii Urbani de Propaganda Fide: deinde ad Archiepiscopatum Sobæ & Armeniæ evectus est, ut suprà dixi. *Soba* autem Syris eadem est, ac *Nisibis*, quam olim *Achar* etiam dictam fuisse, affirmat S. Ephræm comment. in Genes. cujus verba tom. 1. Bibl. Orient. pag. 26. retuli. Inter Archiepiscopatus Patriarchæ Chaldæorum subjectos, *Nisibenus* seù *Sobensis* secundo loco recensetur in Tabula Amri, & Eliæ tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 458. & pag. 459. eidemque *Armenia* subjacere dicitur; quia nimirùm is Archiepiscopus Chaldæis Nestorianis præerat, qui in tota Armenia morabantur.

4 *Catalogum Librorum omnium Ecclesiasticorum.* Abraham Ecchellensis titulum Libro Ebedjesu hunc fecit. ܡܐܡܪܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܢܝܢܐ
ܕܟ̈ܬܒܐ ܟܠܕܝ̈ܐ ܥܕܬܢܝ̈ܐ ܘܒܪܝ̈ܐ ܕܥܒܝܕ
ܠܥܒܕܝܫܘܥ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܨܘܒܐ :

Tractatus continens Catalogum Librorum Chaldæorum tàm Ecclesiasticorum, quàm profanorum, auctore Hebedjesu Metropolita Sobensi. Verùm Sobensis de Ecclesiasticis dumtaxat, non de profanis libris acturum se pollicetur in præfatione, agitque, ut infrà patebit. Sobensis studium in concinnando Scriptorum Catalogo (ut de Græcis Latinisque sileam) æmulatus est Abulbarcatus Cabari fi-

PROŒMIUM.

1 Virtute 1 auxilii tui, Deus,
Et precibus omnis Justi insignis,
2 Ac Matris 2 celeberrimæ,
Scribere aggredior Carmen admirabile:

In quo Libros Divinos,
3 Et omnes Compositiones 3 Ecclesiasticas
Omnium priorum & posteriorum
Proponam Lectoribus.

4 Nomen Scriptorum 4 commemorabo,
Et quænam scripsere, & qua ratione.
In Deo autem confidens,
5 En à Moyse 5 initium duco.

ܒܚܝܠ ܥܘܕܪܢܟ ܐܠܗܐ
ܘܒܨܠܘܬܐ ܕܟܠ ܟܐܢܐ ܡܫܡܗܐ
ܘܐܡܐ ܪܡܬ ܫܘܡܗܐ
ܡܫܪܐ ܐܢܐ ܡܐܡܪܐ ܬܡܝܗܐ :
ܕܒܗ ܟܬܒܐ ܐܠܗܝܐ
ܘܟܠ ܣܝܡܐ ܥܕܬܢܝܐ
ܕܟܠ ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ
ܡܩܪܒ ܐܢܐ ܩܕܡ ܩܪܘܝܐ .
ܫܡ ܡܟܬܒܢܐ ܡܥܗܕ ܐܢܐ
ܘܐܝܠܝܢ ܐܟܬܒܘ ܘܐܝܟܢܐ ܐܢܐ .
ܘܒܗ ܒܐܠܗܐ ܬܟܝܠ ܐܢܐ :
ܡܢ ܡܘܫܐ ܗܐ ܡܫܪܐ ܐܢܐ .

lius, Presbyter Ægyptius, in libro Arabico, cui titulus مصباح الظلمة وايضاح الخدمة *Lampas Tenebrarum, & Declaratio Officiorum*: ubi cap. 6. & 7. tàm Canonicos Scripturæ Sacræ, quàm Ecclesiasticos Patrum, aliorumque cujusvis sectæ Orientalium Auctorum libros recensuit. Suos etiam Mahometanos Scriptores Haphidus supremus ejus superstitionis Antistes tùm per materias, tùm per librorum titulos ex ordinè Alphabetico in tribus prolixis voluminibus Arabicè numeravit.

1 *Virtute auxilii tui*. Apud Ecchellensem Catalogus his verbis incipit: ܒܚܝܠ ܕܘܟܪܢܟ ܐܠܗܐ : *Ope memoriæ tuæ, Deus*. Verùm pro ܕܘܟܪܢܟ *memoriæ tuæ*, haud dubium, quin legendum sit ܥܘܕܪܢܟ *auxilii tui*, uti habetur in manuscripto Codice Vaticano, quem præ manibus ipse Ecchellensis habuit: ex domestica enim illius Bibliotheca in Vaticanam transiit. Sed quoniam antiquis Syrorum literis, quas *Chaldaicas* seù *Nestorianas* vocant, is exaratus est, quarum lectioni vir cæteroquin eruditus haud assuetus erat, pro literis ܥ *Daleth* & ܪ *Resc*, ܗ *He* & ܕ *Daleth* substituit. Hallucinationes hujusmodi in eodem Catalogo per ipsum edito non raro occurrunt.

2 *Matris celeberrimæ*. Nestorianus scriptor titulum *Deiparæ* ex professo impugnat in libro Margaritarum Part.3. cap.6.

3 *Compositiones Ecclesiasticas*. Hinc emendandus titulus ille ab Ecchellensi Libro præfixus, *Catalogus Librorum Chaldæorum tàm Ecclesiasticorum, quàm profanorum*. Nam Sobensis ipse *compositiones Ecclesiasticas* tantùm se recensere affirmat.

4 *Scriptorum*. Singulariter habet Ecchellensis sic: *Nomen Scriptoris proponam, & quæ conscripsit, & quo modo*. Sed hæc versio textui Syriaco, quem idem Ecchellensis edidit, nequaquam respondet, ibi enim sic legitur. ܫܡ ܡܟܬܒܢܐ ܡܩܪܒ ܐܢܐ ܘܐܝܠܝܢ ܟܬܒܘ ܘܐܝܟܢܐ ܐܢܐ . *Nomen Scriptoris proponam, & quæ conscripserunt, & quo modo*. Duo puncta nomini ܡܟܬܒܢܐ *Scriptoris* apposita, quibus hoc è singulari in plurale mutatur, Ecchellensis minimè observavit.

5 *A Moyse initium duco*. Ordo Librorum Veteris Testamenti, qui à Sobensi traditur, alius est in manuscriptis Codicibus, & alius apud Syros Scripturæ Interpretes. Nam Gregorius Barhebræus in Horreo Mysteriorum post Pentateuchum in sacris Libris exponendis hunc ordinem servat: *Josue*, *Judicum*, *Samuelis* 1. & 2., *Psalmi*, *Regum* 1. & 2., *Proverbia*, *Ecclesiasticus*, *Ecclesiastes*, *Cantica*, *Sapientia*, *Ruth*, *Susannæ historia*, *Job*, *Isaias*, *Duodecim prophetæ minores*, *Jeremias cum Threnis*, *Ezechiel*, & *Daniel cum historia Beli & Draconis*. Omittit autem libros *Paralipomenon*, *Esdræ*, *Judith*, *Esther*, *Tobiæ*, *Macabæorum*, & *Epistolam Baruch*. Vide Tom 2. Bibl. Orient. pag. 282. Jacobus Edessenus post Pentateuchum librosque Josue & Judicum, hosce enumerat: *Job*, *Samuelis* 1. & 2., *Davidis*, *hoc est Psalmos*: *Regum* 1. & 2., *Isaiæ*, *XII. Prophetarum minorum*: *Jeremiæ*: *Threnos*: *Baruch*: *Ezechielis*: *Da-*

CA-

CAPUT I.

Testamentum Vetus, & quædam Hebræorum scripta.

Lex 1 quinque Libri,
1 Genesis, Liber Exodi,
Liber 2 Sacerdotum, Numeri,
2 Et Liber Deuteronomii.

ܐܘܪܝܬܐ ܚܡܫܐ ܣܦܪ̈ܐ
ܒܪܝܬܐ ܘܣܦܪ ܡܦܩܢܐ
ܘܣܦܪ ܟܗ̈ܢܐ ܘܡܢܝܢܐ
ܘܣܦܪ ܐܬܢܝܬ ܢܡܘܣܐ .

Dein Liber Josue filii Nun,
Post hunc Liber Judicum,
3 Et Samuel 3, & Liber 4 Regum,
4 Et Liber 5 Dabarjamin, & Ruth.
5

ܘܥܡ ܗܠܝܢ ܕܝܫܘܥ ܒܪܢܘܢ
ܒܬܪܗ ܗܘܐ ܕܝܢ ܕܫܦ̈ܛܐ
ܘܫܡܘܐܝܠ ܘܣܦܪ ܡܠ̈ܟܐ
ܘܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ ܘܪܥܘܬ .

Et Psalmi David Regis:
6 Et Proverbia Salomonis, & 6 Cohelet:
7 Et Sirat 7 Sirin, & 8 Bar-Sira:
8
9 Et Sapientia 9 magna, & Job.

ܘܡܙܡܘܪ̈ܐ ܕܕܘܝܕ ܡܠܟܐ
ܘܡܬ̈ܠܐ ܕܫܠܝܡܘܢ ܘܩܘܗܠܬ
ܘܫܝܪܬ ܫܝܪܝܢ ܘܒܪܣܝܪܐ
ܘܚܟܡܬܐ ܪܒܬܐ ܘܐܝܘܒ .

Isaias ܐܫܥܝܐ

Danielis: Proverbia: Sapientiam: Cantica: Ruth: Esther: Judith: Ecclesiasticum: ut in Onomastico cit. tom. 2. pag. 499. In Codice manuscripto Syriaco Vaticano num. VI. & VII. *Pentateuchus* tomo priori descriptus est: tomo verò posteriori *Josue, Judicum, Samuelis* 1. & 2., *Regum* 1. & 2., *Proverbia, Ecclesiasticus, Ecclesiastes, Ruth, Canticum Canticorum, Job, & historia Susannæ.* Et Codice Syriaco XXIII. Prophetæ majores minoresque hoc ordine: *Isaias, Hosee, Joël, Amos, Abdias, Jonas, Michæas, Nahum, Habacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, Hieremias, Threni, Ezechiel, & Daniel.* Mitto Apostolicum & Laodicenum Canones, qui à Barhebræo, & Benassalio citantur.

1 *Lex quinque Libri.* ܐܘܪܝܬܐ *Uraitha* Syris, תּוֹרָה *Torah* Hebræis, *Pentateuchus* Græcis, hoc est, quinque libri Moysis. Ecchellensis rationem metri in textu Syriaco non observans, copulativam particulam o *Vau* in sequentibus versibus expunxit. Indicem præterea Librorum Veteris Testamenti secùs atque in Catalogo Sobensis habetur, alioque prorsùs ordine publicavit, ut legenti paginam ejus editionis quintam, eamque cum nostra versione conferenti apparet.

2 *Liber Sacerdotum.* Id est, Leviticus.

3 *Samuel.* Hoc est, Liber I. & II. Regum, quos Syri unico libro sub Samuelis nomine comprehendunt.

4 *Liber Regum.* Nimirùm Tertius, & Quartus.

5 *Liber Dabarjamin.* Ita primum & secundum Librum Paralipomenon vocant ex corrupta Hebraica voce דברי הימים *Dibre-Hajamim*, quæ *verba dierum* significat. Arabes adhuc corruptius dicunt سفر بريامين *Sepher Barjamin.* Græco titulo inhærentes Syri alicubi librum illum appellant ܟܬܒܐ ܕܫܘܒܩܢܐ, hoc est, *Librum Paralipomenων.*

6 *Cohelet.* Id est, *Ecclesiastes.* Vox Hebraica, quæ *Congregantem* significat.

7 *Sirat Sirin*, ex Hebraico שִׁיר הַשִּׁירִים, idest, Canticum Canticorum. Aliàs Syris ܬܫܒܘܚܬ ܬܫ̈ܒܚܬܐ, vel ܙܡܝܪܬ ܙܡܝܪ̈ܬܐ, eodem sensu.

8 *Bar-Sira*, hoc est, *filius Siræ.* Communiùs dicitur Syris ܒܪ ܐܣܝܪܐ *Bar-Asira*: Jesus scilicet, seù Josue, filius Sirach, auctor libri *Ecclesiastici*, de quo consule Fabricium lib. 3. Biblioth Græc. cap. 19. pag. 727.

9 *Sapientia magna.* Quinque Salomonis libros

Iſaias, Hoſee, Joël,
Amos, Abdias, Jonas,
Michæas, Nahum, Habacuc,
Sophonias, Aggæus, Zacharias,

ܐܫܥܝܐ ܘܗܘܫܥ ܘܝܘܐܝܠ
ܘܥܡܘܣ ܘܥܒܕܝܐ ܘܝܘܢܢ
ܡܝܟܐ ܘܢܚܘܡ ܥܡ ܚܒܩܘܩ
ܨܦܢܝܐ ܘܚܓܝ ܘܙܟܪܝܐ.

Malachias, & Hieremias,
Ezechiel, & Daniel:
1 Judith, Eſther, Suſanna [1],
2 Eſdras [2], & Daniel minor.

ܘܡܠܐܟܝ ܥܡ ܐܪܡܝܐ
ܘܚܙܩܝܐܝܠ ܐܦ ܕܢܝܐܝܠ
ܝܗܘܕܝܬ ܐܣܬܝܪ ܘܫܘܫܢ
ܘܥܙܪܐ ܘܕܢܝܐܝܠ ܙܥܘܪܐ.

3 Epiſtola [3] Baruch: & liber [4]
4 Traditionis Seniorum.

ܐܓܪܬܐ ܕܒܪܘܟ. ܘܟܬܒܐ
ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܩܫܝܫܐ.

Jo-

ܘܝܘܣ

libros ex Canone Apoſtolico Benaſſalius in ſuo Nomocanone cap. 2. ſic enumerat.

حكمة سليمان خمس كتب . الامثال . قوهلت . سبح التسابيح . الحكمة . حكمة باغور .

Sapientia Salomonis quinque libri. Proverbia, Cohelet ſeu Eccleſiaſtes, Canticum Canticorum, Sapientia, & Sapientia Bagur. Mox ſubjungit.

الرابع والخامس غير معدودين في هذه الكتب عند العبرانيين وبعض النصارى .

Horum quartus & quintus nequaquam inter iſtos libros (hoc eſt, Canonicos) *recenſentur apud Hebræos, & apud quoſdam Chriſtianos.* Barhebræus in Nomocanone cap. 7. ſect. 9. quum eundem Apoſtolicum Canonem retuliſſet, hanc animadverſionem ſubjicit.

ܘܕܫܠܝܡܘܢ ܐܪܒܥܐ ܟܬܒܘܗܝ ܝܕܥܝܢ: ܕܡܬܠܐ. ܘܩܘܗܠܬ. ܘܫܝܪ ܫܝܪܝܢ. ܘܚܟܡܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܚܡܝܫܝܐ ܟܒܪ ܗܘ ܗܘ ܕܡܬܟܬܒ ܥܠܘܗܝ ܕܡܬܠܐ ܟܣܝܐ ܕܫܠܝܡܘܢ ܥܠܘܗܝ.

Salomonis quatuor dumtaxat libros novimus: Proverbiorum ſcilicet, Eccleſiaſtæ, Cantici Canticorum, & Sapientiæ magnæ. Quintus fortaſsè is eſt, qui arcanæ Salomonis Parabolæ inſcribitur. Nimirùm Proverbia apud Syros & Ægyptios in duos olim libros diviſa erant, quæ in unum poſteà coaluere. Priori titulus ܡܬܠܐ *Proverbia*, ejuſque initium à cap. 1. vulgatæ editionis, *Parabolæ Salomonis* &c. Poſterior continet duo poſtrema ejuſdem libri capita, quorum primum incipit, *Verba Congregantis filii Vomentis*: ubi Textus Hebraicus habet, *Verba Agur filii Jache*, ex quo Benaſſalius *Sapientiam Bagur* dixit. In eodem Nomocanone refert Barhebræus ſententiam Athanaſii *de libris Sapientiæ, Eccleſiaſtici, Eſther, Judith, Tobiæ, Conſtitutionum Apoſtolicarum, & Paſtoris*, quos è Canonicorum numero expungit: quæ etiam fuit quorundam antiquorum opinio. Verùm ſi duos poſtremos libros excipias, aliter de cæteris ſentiunt Ægyptii, ut Benaſſalius in Nomocanone cap. cit. & Abulbarcatus in Lampade Tenebrarum cap. 6. qui eos veluti canonicos recipiunt, atque ut tales in Eccleſia Syrorum leguntur.

1 *Suſanna: Daniel minor.* Ea nimirùm Danielis pars, quæ continet *hiſtoriam Suſannæ, orationem Azariæ cum Cantico trium puerorum, Bel idoli, & Draconis*: in quam commentaria ſcripſiſſe S. Hippolytum teſtatur idem Sobenſis infrà. Suſannæ autem duplex verſio apud Syros exſtat: antiquior altera, quam hîc reſpicit Sobenſis: altera recentior à Thoma Heracleenſi elaborata. Utraque prodiit in Polyglottis Londinenſibus tom. 4. Jacobus Edeſſenus hiſtoriam Suſannæ commentatus eſt, ut notavi tom. 1. Bibl. Orient. pag. 490.

2 *Eſdras.* Tres Eſdræ libri apud Syros leguntur, quorum primus & tertius nomini ejus inſcripti ſunt, ſecundus Nehemiæ dicitur. At duo priores ex Hebraico fonte translati ſunt: tertius ex verſione Græca. Prodiere tom. 1. & 4. Polyglott. Londinen.

3 *Epiſtola Baruch.* Unam agnoſcit Sobenſis cum Græcis Latiniſque. Duæ ſermone Syriaco in Polyglott. Londin. tom. 4. publicatæ ſunt, quarum poſterior cum verſione Græca concordat. De priore hæc Fabricius tom. 2. Biblioth. Græc. pag. 741. *Exſtat in Polyglottis ſub Baruchi nomine quædam Epiſtola à libro, de quo jam dixi, diverſa, eique ab Anglis præmiſſa: verùm exſtat non Græcè, ſed Syriacè, & illuſtri Huetio judice, ita de futuro judicio, & futuræ vitæ pœnis ac cruciatibus differit, ut Chriſtiani eſſe hominis fœtus videatur, alicujus fortè ex his monachis, qui Syriæ deſerta primis Eccleſiæ temporibus incoluerunt. Poſſit & Epiphanius videri perſpectam habuiſſe hanc Epiſtolam, quoniam* Epiſtolas Baruchi, *non* Epiſtolam *commemorat.* Sed potiùs Jeremiæ tributas literas ſimul intellexit.

4 *Liber Traditionis Seniorum.* Sobenſis inter ſacros Teſtamenti veteris libros non-

nullas

1 Josephi [1] autem Scribæ exstant	ܘܕܝܘܣܦܘܣ ܣܦܪܐ ܡܬܚܘܝܢ
2 Proverbia [2], & Historia filiorum	ܡܬܠܐ ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܒܢܝ ܫܡܘܢܝ .
3 Samonæ.	ܘܟܬܒܐ ܐܦ ܕܡܩܒܝܐ :
4 Liber etiam [4] Macabæorum,	ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܗܪܘܕܣ ܡܠܟܐ :
Et Historia Herodis Regis,	ܘܟܬܒܐ ܕܫܘܠܡܗ ܐܚܪܝܐ
5 Et liber postremæ [5] desolationis	ܕܐܘܪܫܠܡ ܕܒܐܝܕܝ ܛܝܛܘܣ .
Hierosolymæ per Titum.	
6 Et liber [6] Asiathæ uxoris	ܘܟܬܒܐ ܕܐܣܝܬ ܐܢܬܬܐ
Josephi justi filii Jacob.	ܕܝܘܣܦ ܟܐܢܐ ܒܪ ܝܥܩܘܒ .

Et ܘܟܬܒܐ

nullas etiam Hebræorum compositiones recensens, ut *Traditionem Seniorum*, & *opus Josephi*, quæ hic commemorantur, non eandem utrisque auctoritatem tribuere censendus est, sed Hebræorum dumtaxat opera recensere velle, sive ea Canonica sint, sive non. Ut enim novi Testamenti libris scriptores Christianos subjungit, sic veteri Testamento Hebræos. Nulla ergo res Ecchellensem movere debebat, ut post sacrorum Librorum synopsim hæc verba adjiceret, quæ in Textu Sobensis desiderantur: ܘܡܢ ܟܬܒܐ ܕܥܒܪܝܐ ܥܬܝܩܐ ܐܝܬܘܗܝ ܟܬܒܐ ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܩܫܝܫܐ ܘܫܪܟܐ : *Ex libris autem antiquorum Hebræorum est liber Traditionum Seniorum* &c. Nomine autem Traditionis Seniorum Liber משנה *Mischnah*, hoc est *Repetitio* designatur, estque potissima pars Talmud, seu doctrinæ Rabbinorum: quem librum Babylonii Judæi in Syriacam linguam pro captu populi transtulere.

1 *Josephi Scribæ*. De Flavio Josepho Matthatiæ seu Matthiæ filio Antiquitatum Judaicarum Auctore hic loquitur Sobensis, etsi eum modò cum Æsopo Phryge, modò cum Josepho Gorionide per errorem confundat, ut ex sequentibus palàm fit.

2 *Proverbia*. Fabulas Æsopicas intelligit, quas Orientales recentiores Syri Arabesque Josepho Hebræo perperàm adscribunt: utrumque enim vocant ܝܘܣܝܦܘܣ *Josipum*, hoc est, Josephum.

3 *Historia filiorum Samonæ*. Malè Ecchellensis ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ *filiorum Ammonis*. Samonam autem vocant Syri matrem Macabæorum martyrum, quæ in Menologio Græcorum 1. Augusti *Salomone* dicitur, Genebrardo *Salome*, Josepho Gorjonidi *Anna*, ut notat Fabricius tom. 3. Biblioth. Græcæ pag. 240. ubi prolatis Eusebii, Philostorgii, Nazianzeni, Hieronymi aliorumque testimoniis, Flavio Josepho Antiquitatum Judaicarum scriptori illud opus adjudicat, quod *Sermo de imperio rationis in laudem septem Macabæorum* inscribitur, quodque hic à Sobensi indicatur.

4 *Liber Macabæorum*. Tres Macabæorum libros Syri Ægyptiique in Canone Scripturæ sacræ admittunt, ut ex Barhebræi & Benessalii Nomocanone apparet. Prodierunt Syriacè in Polyglott. Londin. tom. 4. Quum autem Sobensis Josephum dicat libri Macabæorum auctorem, non de tribus iis canonicis libris loquitur, ut existimavit Ecchellensis, qui hæc Catalogi verba ex hoc loco in præcedentem paginam ad calcem Librorum Veteris Testamenti transtulit; sed de opere, quod sub nomine *Josephi Gorionidis* Hebraicè, Latinè, Arabice, Gallicè, & Germanicè publicatum fuit, de quo Fabricius tom. 3. Biblioth. Græcæ pag. 249. Josephus autem Gorionides seu Gorionis filius, is est, quem Arabes corrupto vocabulo ابن كريون *Ebn-Carbun* appellant. Ergo ne *Macabæorum libros* Sobensis pro Canonicis non habuit, quum eorum nullibi meminerit? Minime nequaquam: sed eos vel hoc commate ܘܟܬܒܐ ܐܦ ܕܡܩܒܝܐ *Liber etiam Macabæorum* inclusos voluit: vel metri necessitate adactus, aut memoriæ lapsu omisit: vel, quod vero propius existimo, ideò non recensuit, quia in antiqua vulgataque Syrorum versione non exstabant: quod & de Apocalypsi Joannis factum infrà observabo: aut certè in Syrorum Nestorianorum Ecclesiis in Liturgia & in Officiis divinis minimè legebantur, ut ex Ecclesiasticis eorum libris, quæ in Biblioth. Vaticana exstant, apparet. Contrà Syri alii tùm orthodoxi, tùm Jacobitæ libros Macabæorum non modò ut canonicos recipiunt, sed etiam in Ecclesia legunt: idque ante Ephræmi tempora, ut liquet ex ejusdem Sancti Doctoris Testamento, cujus verba tom. 1. Bibl. Orient. pag. 144. protuli.

5 *Liber Desolationis Hierosolymæ*. Librum singulariter vocat, etsi Josephus *de bello Judaico & eversa Hierosolyma septem libros* edidit. Ex hoc loco, & ex iis, quæ suprà *de historia filiorum Samonæ* dicta sunt, constat Sobensem de Flavio Josepho loqui.

6 *Liber Asiathæ*. Ecchellensis intra paren-

1 Et liber 1 Tobiæ & Tobith
Juſtorum Iſraëlitarum.

ܘܟܬܒܐ ܕܛܘܒܝܐ ܘܛܘܒܝܛ
ܙܕܝܩܐ ܐܝܣܪܝܠܝܐ .

CAPUT II.

Teſtamentum Novum.

Nunc abſoluto Veteri,
2 Aggrediamur jam 2 Novum *Teſtamentum*:
3 Cujus caput eſt 3 Matthæus, qui Hebraicè
In Palæſtina ſcripſit.

ܗܫܐ ܕܫܠܡܬ ܥܬܝܩܬܐ :
ܢܥܒܪ ܠܘܬ ܚܕܬܐ .
ܕܪܝܫܗ ܡܬܝ ܕܒܥܒܪܐܝܬ
ܒܦܠܣܛܝܢܐ ܟܬܒ ܗܘܐ .

Poſt ܘܒܬܪܗ

renthefim nomen *Aſnæ* reponit. *Aſeneth* in Scriptura legitur Geneſ. 41. v. 50. Hujus libri, quem Sobenſis Joſepho tribuit, nemo veterum meminit: nec quale fuerit opus, divinare poſſumus, quum nulla id Bibliotheca, quod ſciam, repræſentet. Suſpicor, hiſtoriam eſſe originis geſtorumque Aſenethæ uxoris Joſephi filii Jacob Patriarchæ, ex fabuloſis Judæorum narratiunculis conſarcinatam, Flavioque Joſepho, aut certè Gorionidi tributam.

1 *Liber Tobiæ & Tobith*. Utrumque, tàm patrem ſcilicet, quàm filium, *Tobiam* Latinus interpres appellat: Syri cum Græcis patrem quidem *Tobiam*, filium verò *Tobith* dicunt. Inter Canonicos libros habetur ab Ægyptiis Syriſque, ut ex Nomocanone Benaſſalii & Barhebræi liquet, à quibus poſtremus ſub Apoſtolorum nomine Canon de eo refertur, etſi Barhebræus de eodem dubitare videtur ex fide Athanaſii, qui eum è Canone Scripturæ ſacræ unàcum aliis libris expungit. Prodiit Syriacè in Polyglott. Londinen. tom. 4. Sobenſis Joſephum exiſtimavit ejuſdem libri auctorem, ut ex citatis Catalogi verbis colligitur, quæ idcircò Abraham Ecchellenſis ex hoc loco tranſlata, poſt Prophetas minores Eſdramque poſuit pag. 5

2 *Novum Teſtamentum*. In recenſendis Novi Teſtamenti Libris vulgàtum apud Syros ordinem ſequitur Sobenſis, quo Evangeliis ſubjùnguntur Actus Apoſtolorum, deinde Epiſtolæ Catholicæ Jacobi, Petri, & Joannis, mox Epiſtolæ Pauli. Hunc ordinem & Codices antiqui manuſcripti repræſentant, quo etiam Barhebræus novum Teſtamentum commentariis illuſtravit in ſuo Horreo myſteriorum, ut notavi Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 282. Jacobus verò Edeſſenus in libro, cui titulus ܦܘܪܣܬܐ ܕܫܡܗܐ *Onomaſticon*, cit. tom. 2. pag. 499. primo loco Actus Apoſtolorum ponit, deinde Epiſtolas Catholicas Jacobi, Petri, & Joannis: poſtea Epiſtolas Pauli, poſtremò quatuor Evangelia.

Apocalypſim Joannis nec Sobenſis recenſuit, nec Barhebræus aut Jacobus Edeſſenus expoſuere, duabus de cauſis: vel quia ab ipſis inter libros Canonicos minimè admiſſa fuit: vel, quod vero ſimilius cenſeo, quia ea in Syriaca ſimplici quam vocant Scripturæ Verſione haud exſtabat: etſi enim aliæ ſacrorum Codicum Syriacæ Verſiones præter Simplicem apud Jacobitas Neſtorianoſque laudantur, ut puta Heracleenſis, & Verſio Marabæ, de qua infrà; quum tamen Scripturam nominant aut citant, Simplicem tantùm Verſionem intelligunt. Cæterùm Apocalypſim tamquam Canonicum librum à S. Ephræmo agnitam fuiſſe liquet ex ejus carmine in illud Pſalmi, *Pone Domine cuſtodiam ori meo*, de quo dixi tom. 1. pag. 141.

2 *Matthæus Hebraicè*, *Marcus Romanè*, *Lucas & Joannes Græcè*. Hæc eſt communis Syrorum ſententia de ſermone, quo primùm Evangelia conſcripta dicuntur: Matthæi ſcilicet Hebraicè in Palæſtina; Marci Romanè, hoc eſt, Latinè Romæ; Lucæ Græcè Alexandriæ, & Joannis item Græcè Epheſi. In eandem ſententiam adnotatum legitur ad calcem omnium quotquot vidi Syriaco ſermone exaratorum tùm recentium, tùm antiquorum Evangeliorum: nec diſſentiunt Barſalibæus & Barhebræus in Præfatione ad Evangelia. Quod autem Hebraica lingua, qua Matthæus ſcripſiſſe dicitur, non ſit illa, quæ revera Hebræorum propria eſt, ſed Chaldaica, ſeù Syriaca, quæ Judæis poſt captivitatem Babylonicam, Chriſti Apoſtolorumque temporibus, vernacula erat, docet idem Barſalibæus Præfat. in Matthæum, ubi quum dixiſſet hunc Evangeliſtam Hebraicè ſcripſiſſe, ſubjungit. ܣܘܪܝܝܐܝܬ ܡܟܬܒܢܘܬܐ ܡܫܬܟܚܐ : ܐܠܐ ܡܣܒܪܢܐ ܥܒܪܝܐ ܗܘܐ . *Syriacè conſcriptum eſt Evangelium, ſed Evangeliſta Hebræus erat:* & infertur ex Evangelio

Post hunc Marcus, qui Romanè
Loquutus est in celeberrima Roma:
Et Lucas, qui Alexandriæ
Græcè dixit scripsitque:

Et Joannes, qui Ephesi
Græco sermone exaravit Evangelium.
Actus quoque Apostolorum,
Quos Lucas Theophilo inscripsit.

1 Tres etiam 1 Epistolæ, quæ inscribuntur
Apostolis in omni Codice & lingua, Ja-

ܘܒܬܪܗ ܡܪܩܘܣ ܕܪܗܘܡܐܝܬ.
ܡܠܠ ܒܪܗܘܡܝ ܡܫܡܗܪܬܐ:
ܘܠܘܩܐ ܕܒܐܠܟܣܢܕܪܝܐ
ܝܘܢܐܝܬ ܡܠܠ ܘܟܬܒ.
ܘܝܘܚܢܢ ܗܘ ܕܒܐܦܣܘܣ
ܒܝܘܢܝܐ ܟܬܒ ܐܘܢܓܠܝܘܢ.
ܘܦܪܟܣܝܣ ܠܗܘܢ ܕܫܠܝܚܐ
ܕܠܘܩܐ ܟܬܒ ܠܬܐܘܦܝܠܐ.
ܘܬܠܬ ܐܓܪܢ ܕܡܬܟܬܒܢ
ܠܫܠܝܚܐ ܒܟܠ ܣܦܪ ܘܠܫܢ
ܘܝܥܩܘܒ

lio Joannis cap. 19. ubi legitur: *sedit pro tribunali, loco, qui dicitur Lithostrotos, Hebraicè autem Gabbata*. Et paulò inferius: *qui dicitur Calvariæ locus, Hebraicè autem Golgotha*. Hæc enim nomina quum non Hebraica sint, sed Syriaca, ut patet; nihilominus hebraica dicuntur, quia Syriaca lingua post reditum è captivitate Babylonica ita facta fuerat Hebræorum propria, ut Hebraica diceretur: quemadmodum Joannes Drusius notat in Commentar. ad voces Hebraicas novi Testamenti cap. 1. ubi, *inscriptionem feci*, inquit, *huic libro à vocibus Hebraicis; quod latè intelligendum est. Nam pleræque voces merè Syriacæ sunt. Tu, me magistro, disce, Hebræam linguam vocari etiam Syriacam, hoc est, quæ ætate Christi & Apostolorum in Judæa vernacula erat; clarè doceo ex interpretamentis duarum vocum GABBATA, & GOLGOTHA Jo. 19. Eccè ait HEBRAICE, quum sint voces linguæ Syræ*. Hebraica etiam appellabatur, quia Hebraicis utplurimùm literis scribebatur, ut observat Bellarminus: quod & S. Hieronymus innuit, quum de libris Danielis & Esdræ scripsit: *Sciendum quippe est, Danielem maximè & Esdram Hebraicis quidem literis, sed Chaldaico sermone conscriptos, & unam Hieremiæ pericopen*. Atque hac ratione Hebraicè scriptum esse vult Barsalibæus Evangelium Matthæi, hoc est, Syriaco seù Hierosolymitano sermone, qui Hebræis vernaculus erat, ut liquet ex iis vocibus, quæ uti à Christo Apostolisque prolata sunt, adhùc in Testamento novo leguntur, *Epphetah* nimirùm, quod est adaperire, *Talitha Cumi* puella surge, *Eloi Eloi lammasabactani*, Deus meus, Deus meus, quare dereliquisti me, *Maran atha* Dominus noster advenit, *Hacel dama* ager sanguinis. Vel lingua quidem Syriaca, characteribus autem Hebraicis: quemadmodum R. Saadias, teste Waltono in Prolegomenis, Arabicum Pentateuchum literis Hebraicis conscripsit circa annum Christi 900., & Elias Huterus quatuor Syriaca Evangelia ob defectum typorum Syriacorum Hebraicis characteribus edidit Norimbergæ anno 1599. utque demùm Arabicum idioma literis Syriacis à Christianis Orientalibus in præsentem usque diem conscribi solet. Vide Naironum Præfat. in Novum Testamentum Syriacum & Arabicum impressum Romæ typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide anno 1703. cujus tamen sententia quoad tres alios Evangelistas, quos Syriacè scripsisse contendit, utpotè Syris ipsis, Latinis Græcisque omnibus contraria, meritò videtur rejicienda. An verò Syriaca Matthæi Versio, quæ hodie manibus Syrorum teritur, sit ipsius Evangelistæ autographum, nec ne: item an vera sit Syrorum opinio de Evangelio Marci, quod Latinè à S. Evangelista conscriptum affirmant; alterius erit loci expendere. Interim consulendus Fabricius tom. 3. Biblioth. Græcæ à pag. 126.

1 *Tres Epistolæ*. Jacobi scilicet, Petri, & Joannis. Ita habet Sobensis in manuscripto nostro Codice. At Ecchellensis in Catalogo impresso p.8. & 9. hunc locum sic edidit.

ܘܐܓܪܬܐ ܕܡܬܟܬܒܢ ܠܫܠܝܚܐ ܒܟܠ ܣܦܪ ܘܠܫܢ
ܡܢ ܝܥܩܘܒ ܘܦܛܪܘܣ ܘܝܘܚܢܢ
ܘܝܗܘܕܐ ܘܩܬܘܠܝܩܝܐ ܡܬܩܪܝܢ

Epistolæ consignatæ ab Apostolis omni charactere & lingua: nempe Jacobo, Petro, Joanne, & Juda: & ideò Catholicæ vocantur. Ubi nomen *Judæ*, ut mihi videtur, de suo adjiciens, vocem illam ܘܬܠܬ *Tres Epistolæ*, in hanc ܘܐܓܪܬܐ *Epistolæ* commutavit, contra metri Syriaci rationem, & contra ipsius Sobensis mentem, qui ex communi Syrorum sententia tres tantùm Canonicas epistolas recenset, quarum scilicet de auctoritate Syri nunquam dubitarunt, quæque ab initio inter Canonicos libros in Syriaca Versione Simplici collocatæ sunt. *Sanè* (ut verbis utar Fabritii tom. 3. Biblioth. Græcæ pag. 145.) *in antiquis Codicibus & pri-*

Jacobo ſcilicet, & Petro, & Joanni:
Et Catholicæ nuncupantur.
1 Apoſtoli autem [1] Pauli magni
Epiſtolæ quatuordecim,

ܕܝܥܩܘܒ ܘܕܦܛܪܘܣ ܘܕܝܘܚܢܢ
ܩܬܘܠܝܩܘܣ ܡܬܩܪܝܢ .
ܕܫܠܝܚܐ ܦܘܠܘܣ ܪܒܐ
ܐܪܒܥܣܪܐ ܐܓܪܬܐ .

Epi- ܐܓܪܬܐ

primis editionibus Verſionis Syriacæ novi Teſtamenti Epiſtola ſecunda & tertia Joannis, & poſterior Petri, & Judæ illa etiamnum deſideratur. Dionyſius Barſalibæus apud Pocockium Præfat. ad Epiſtolas Judæ, 2. Petri, 2. & 3. Joannis monet, *Epiſtolas haſce non fuiſſe verſas in linguam Syram cum libris, qui diebus antiquis redditi ſunt, ideoque non inveniri, niſi in Translatione Thomæ Epiſcopi Heracleenſis*. Hinc apud Jacobum Edeſſenum in Onomaſtico tres tantùm Catholicæ, non ſecùs atque hic in Catalogo Sobenſis, numerantur: nimirùm *Jacobi*, *Petri*, & *Joannis*, ut recenſui tom 2. Biblioth. Orient. pag.499. Cur autem Epiſtola Jacobi primum locum occupet, Petri ſecundum, & Joannis tertium, exponit Beda in Prologo ad ſeptem Epiſtolas Canonicas, quem ex ms. Codice Biblioth. Cantabrigienſis publicavit Gulielmus Caveus tom. 1. hiſtor. liter. pag. 335. eo conſilio, ut vel ipſe primatum S. Petri verbis Bedæ deſtrui poſſe exiſtimaret: vel certè eos qui Bedæ opera abſque eo Prologo ediderunt, doli fraudiſque argueret, perinde ac ſi datâ operâ eum Prologum ſuppreſſiſſent: ſic enim ſcribit loc. cit. *Cur lucem* Prologus ille *non viderit, dicant alii, quin & ipſe prudens & æquus lector facilè divinabit*. Verùm quidquid ſit de ejuſdem ſynceritate, nullam video talis tantæque ſuſpicionis cauſam. Verba Bedæ hæc ſunt. *In quibus* (ideſt, in Epiſtolis Canonicis) *ideo prima Epiſtola Jacobi ponitur, quia ipſe Jeroſolymorum regendam ſuſcepit Eccleſiam. In Catalogo enim Apoſtolorum priores ſolent nominari Petrus & Joannes. Verùm fons & origo Evangelicæ prædicationis incipiens ab Hieroſolyma, per Orbem diffuſa eſt univerſum, cujus Cathedræ dignitatem etiam Paulus Apoſtolus in eo nominando venerans ait, Jacobus, Cephas, & Joannes, qui videbantur columnæ Eccleſiæ*. Pergit duas alias rationes referre, cur Jacobi epiſtola primo loco ponitur: nimirùm *vel quia ipſe duodecim tribubus Iſraëlis, quæ primæ crediderunt, ſuam epiſtolam miſit: vel quia primum Jacobi ſcripta eſt epiſtola, deinde cæterorum Apoſtolorum*. Ex quibus verbis quid, rogo, inferri poteſt ad extollendum ſuprà Petrum Jacobum? Eſto enim, ab Hieroſolyma incepit fons & origo prædicationis Evangelicæ, & Paulus Cathedræ ejus dignitatem venerans, Jacobum nominavit ante Cepham & Joannem. At Petrus præerat fidelibus Hieroſolymæ commorantibus, quum primùm cœpta fuit Evangelica prędicatio, non Jacobus: neque enim hic regendam eam Eccleſiam ſuſcepit, niſi poſtquam Petrus eandem reliquit, & ad Antiochenam urbem ſe contulit. Ut verò poſtmodum ea Cathedra habuerit, habeatque ad hanc diem venerationem, Chriſti myſteriorumque ibidem patratorum cauſa id factum: addo & propter Petrum Apoſtolorum principem, qui poſt aſcenſionem Domini ea in urbe aliquandiu ſederat: ut enim Antiochiam, ita & Hieroſolymam Sede ſua decoravit. Syri longè plus, quàm Bedas Jacobum & Hieroſolymitanam Eccleſiam extollunt; hanc quidem *matrem omnium Eccleſiarum* appellantes, Jacobum verò *principem Epiſcoporum*, ut videre eſt in eorum Liturgia edita per Renaudotium to.2. Liturg. Orient. pag. 34. & 37. & tamen Jacobum Petro, & Hieroſolymitanam Eccleſiam Antiochenæ inferiorem agnoſcunt, ut de Romana ſileam, quam ex recepto apud ipſos Canone primam omnium Eccleſiarum fatentur. Vide eundem Renaudotium tom. cit. pag. 95. qui ex cap. 7. Nomocanonis Gregorii Abulpharagii ſeù Barhebræi hunc Canonem profert: *Quatuor erunt Patriarchæ, juxta numerum quatuor partium mundi. Princeps verò ſummus omnium eſt Patriarcha Romanus: poſt eum Alexandrinus: tùm Conſtantinopolitanus, quia ab Epheſo ad urbem Conſtantinopolitanam Patriarchatus translatus eſt, quæ etiam nova Roma vocata eſt: Poſt eum ſequitur Patriarcha Antiochenus, qui in totum Orientem juriſdictionem obtinet. Quum verò Hieroſolymitanus Epiſcopatus conſtitutus ſub auctoritate Metropoleos Cæſareæ Philippi* (imò Stratonis) *dudum foret, honor quinti Patriarchatus illi defertur, ſed ſalva auctoritate Metropolitæ Cæſareæ & Antiocheni Patriarchæ.*

1 *Pauli Epiſtolæ quatuordecim*. Ubinam ſcriptæ, & per quos miſſæ, ad calcem manuſcriptorum Codicum diligenter adnotatum eſt tàm in Verſione Syriaca, quàm in Græcis exemplaribus, unde quæ hìc à Sobenſi affirmantur, deſcripta ſunt. Vide Fabricium tom. 3. Bibl. Græcæ à pag. 153. Fallitur autem Sobenſis, quum *Epiſtolam ſecundam ad Theſſalonicenſes, & primam ad Timotheum ex Laodicea Piſidiæ* ſcriptas dicit. Non *Piſidiæ*, ſed *Phrygiæ* Laodiceam dicere debuit.

Ecchellenſis pag 11. & 13. pro Tychico *Tuchicum*, pro Epaphrodito *Apophroditum*, & pro Oneſimo *Anſimum* vertit: & pag. 15. poſt epiſtolam Pauli ad Hebræos, hæc verba de Apocalypſi Joannis addit, quæ in Textu Sobenſis deſiderantur: ܓܠܝܢܐ
ܕܝܘܚܢܢ ܝܘܢܐܝܬ ܐܬܟܬܒ ܒܓܙܪܬܐ ܕܦܛܡܘܣ
Revelatio Joannis Græcè ſcripta eſt in inſula Patmi. Præter argumenta quæ ſuprà adduxi, vel ipſa metri heptaſyllabi ratio, quæ hìc nulla eſt, hanc appendiculam è genuino Sobenſis Catalogo excludit.

Epiſtola ad Romanos,
Quæ ex Corintho ſcripta eſt.

Epiſtola ad Corinthios
Prima ex Epheſo
Scripta & miſſa
Per manus Timothei.

Ad Corinthios verò ſecunda
Scripta Philippis
In Macedonia magna,
Et miſſa per manus Titi.

Epiſtolam autem ad Galatas
Ex urbe Roma ſcripſit Paulus,
Eamque miſit per manus Titi
Vaſis electi ac probati.

Epiſtola ad Epheſios
Romæ conſcripta eſt,
Et per manus Tychici
Ab ipſo Paulo tranſmiſſa.

Ad Philippenſes etiam epiſtola
Romæ ſcripta fuit,
Et per Epaphroditum
Fratrem dilectum miſſa.

Epiſtola quoque ad Coloſſenſes
Romæ ſcripta eſt,
Et per diſcipulum veritatis
Tychicum tranſmiſſa.

Epiſtola verò ad Theſſalonicenſes
Prima ex urbe Athenis
Scripta fuit, miſſaque
Per manus Timothei.

Ad Theſſalonicenſes autem
Secunda ſcripta fuit
Laodiceæ Piſidiæ,

Et missa cum Timotheo,

Epistola ad Timotheum
Prima ex Laodicæa
Pisidiæ urbe scripta est,
Perque Lucam transmissa,

Ad Timotheum verò secunda
Romæ scripta fuit,
Missaque per eundem Lucam
Medicum & Evangelistam.

Epistola ad Titum
Scripta fuit Nicopoli,
Missaque & delata
Per Epaphroditum.

Epistola ad Philemonem scripta fuit
Romæ, transmissaque
Per Onesimum,
Philemonis ipsius servum.

Epistola ad Hebræos
Scripta fuit in Italia,
Perque Timotheum
Filium spiritualem transmissa.

CAPUT III.

Tatiani & Ammonii Diatessaron.

Evangelium, quod compilavit
Vir Alexandrinus
1 Ammonius [1], qui & Tatianus,
Illudque Diatessaron appellavit.

CA-

NOTÆ.

1 *Ammonius, qui & Tatianus.* Tatianus Justini Philosophi ac Martyris discipulus unum ex quatuor Evangeliis librum digessit, quem *Diatessaron* inscripsit. Hujus studium æmulatus Ammonius Alexandrinus aliud Monotessaron compilavit. Sobensis Ammonium cum Tatiano confundens, ex duobus unum

unum

CAPUT IV.

Dionysius Areopagita.

Libri quoque, quorum Auctores sunt	ܘܟܬܒ̈ܐ ܕܣܝ̈ܡܢܝܗܘܢ
1 Discipuli 1 Apostolorum.	ܬܠܡܝ̈ܕܝܗܘܢ ܕܫ̈ܠܝܚܐ.
2 Liber 2 Dionysii	ܟܬܒܐ ܕܕܝܘܢܘܣܝܘܣ
Philosophi cœlestis.	ܦܝܠܘܣܘܦܐ ܫܡܝܢܐ.

CAPUT V.

Clemens Romanus.

3 Et 3 Clementis unius ex septuaginta.	ܘܕܩܠܝܡܝܣ ܚܕ ܡܢ ܫܒܥܝܢ

Et ܘܠܐܒܐ

unum hominem facit. Syriacum Tatiani Diatessaron, commentariis illustravit Sanctus Ephræmus testibus Barsalibæo & Barhebræo, quorum verba retuli tom. 1. Bibl. Orient. pag. 57. & 58. Arabicum ex Ægypto in Bibliothecam Vaticanam nuper illatum fuit, ut tom. cit. pag. 576. notavi. Ammonio id opus tribuunt nonnulli, de quo consule Gulielmum Caveum in hist. liter. tom. 1. p. 53. & Fabricium tom. 5. Bibl. Græcæ p. 83.

1 *Discipuli Apostolorum*. Dionysium Areopagitam & Clementem Romanum intelligit Sobensis, ut ex sequentibus liquet.

2 *Dionysii*. Opera Dionysiana, quæ nonnulli recentiores ad Dionysium Corinthium, alii ad Apollinarem Laodicenum, aut ad Dionysium quendam Apollinaris discipulum, vel ad Petrum Fullonem referunt, Areopagitæ Atheniensi constanter adscribunt Syri, eaque illustrarunt ex antiquis Phocas Edessenus, Rabanus, Joseph Videns, Joannes Darensis, aliique. Monophysitæ eorundem meminere in Collatione Constantinopolitana an. Christi 533. Syriacum exemplar *Tractatus Dionysiani de divinis nominibus* cum scholiis anonymi, exstat in pervetusto Codice Nitriensi tom. 1. Bibl Orient. pag. 569. *Commentarius* verò *Joannis Darensis in Dionysii libros de cœlesti & Ecclesiastica Hierarchia* in pergameno exaratus, quem Moses Scetensis Abbas in Mesopotamia anno Christi 932. unàcum aliis biscentum & quinquaginta libris emerat, quique ad domesticam Abrahami Ecchellensis Bibliothecam pertinuerat, nunc in Vaticana habetur. Quod autem idem Ecchellensis not. in hunc locum Catalogi Ebedjesu pag. 132. Joannem Darensem Dionysii commentatorem scribit *quarto sæculo floruisse*, jam à nobis explosum est to. 2. Bibl. Orient. p. 118.

Barhebræus in Nomocanone c. 7. sect. 9. inter libros, qui apud Syros recepti sunt, opera S. Dionysii primo loco recenset in hæc verba. ܟܬܒ̈ܐ ܕܡܠܦ̈ܢܐ ܗܠܝܢ ܕܡܬܩܪܝܢ ܒܥܕܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ. ܕܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܐܬܢܢܝܐ ܬܠܬܐ ܡܐܡܪ̈ܐ ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܥܣܪ:

Libri Doctorum, qui in Sancta Ecclesia leguntur, hi sunt. Dionysii Athenarum Tractatus tres, & Epistolæ decem. In Codice Nitr. 19. exstat Syriacè *Epistola ejusdem Dionysii nomine ad Timotheum de martyrio SS. Apostolorum Petri & Pauli*, tom. 1. Bibl. Orient. p. 568. quæ citatur à Barsalibæo tom. 2. ejusdem Biblioth. pag. 158. *Fragmentum ex epistola de solis regressu sub Ezechia*, Tom. 1. pag. 607. *Anaphora Syriaca* eidem inscripta prodiit Latinè per Renaudotium tom. 2. Liturg. Orient. pag. 202. Initium, *Domine Deus, qui es simplex;* cujus meminit Edenensis cap. 2. de Catholicis Anaphorarum Auctoribus num 9. Ejusdem nomine edita fuit in Missali Chaldaico Liturgia, quæ incipit, *Charitatem & concordiam: sed quæ* (ut advertit idem Renaudotius tom. cit. pag. 213.) *præter titulum, cum ista commune nihil habet, quum in Missali tribuatur Dionysio Barsalibi Amideno Jacobitæ famosissimo:* quod & ante Renaudotium observaverat Edenensis loc. cit.

Abulbarcatus scriptor Ægyptius in libro de divinis Officiis cap. 7. laudat Dionysii Areopagitæ *Libros de cœlesti & Ecclesiastica Hierarchia: nec non Epistolam ejusdem ad Timotheum de morte sanctorum Apostolorum Petri & Pauli*.

3 *Clementis*, subintellige *Liber*: nimirùm *Constitutionum Apostolicarum libri octo*, quos

1 Et [1] historia Petri & Pauli,	ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܦܛܪܘܣ ܘܦܘܠܘܣ
Et Joannis, & Apostolorom:	ܘܕܝܘܚܢܢ ܘܕܫܠܝ̈ܚܐ :
2 Et Canones [2] eorumcum Tractatibus.	ܘܩܢܘܢܝܗܘܢ ܥܡ ܡܐܡܪ̈ܐ .

CAPUT VI.

Africanus Episcopus Emmaus.

3 Beatus [3] Africanus	ܐܦܪܝܩܢܘܣ ܛܘܒܢܐ
Episcopus Emmaus	ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܥܡܐܘܣ
Habet Commentaria	ܐܝܬ ܠܗ ܡܦܫܩܢܘܬܐ
In Novum *Testamentum*, & Chronicon.	ܕܚܕܬܐ ܘܟܪܘܢܝܩܘܢ .

CA-

quos Syri tamquam genuinum Clementis Romani fœtum agnoscunt: *Clementis*, inquam, cujus meminit Paulus in suis Epistolis, quique idcircò *Unus ex septuaginta* dicitur à Sobensi. Quos enim, præter duodecim Apostolos, in Evangeliis, in Actis Apostolorum, & in Epistolis Pauli nominatos legunt Syri, eos inter septuaginta discipulos recensere solent, ut advertit Bellarminus lib. de Eccles. Scriptor. ubi de Dorotheo Tyrio. Harum Constitutionum fit mentio in Canone ultimo, qui Apostolis tribuitur. Ejusdem Clementis nomine *Liturgia Syriaca* exstat in Codice Nitr. 3. tom. 1. Bibl. Orient. pag. 562. cujus initium, *Deus, qui es mare ineffabile:* quam è Græco (ex octavo nimirùm Constitutionum libro) in Syriacum transtulisse dicitur Thomas Heracleensis in Catalogo Anaphorarum Syriacarum apud Schultingium num. 5. Prodiit Latinè per Renaudotium tom. 2. Litur. Orient. pag. 186. Abulbarcatus in libro de divinis Officiis cap. 7. *duas Clementis Epistolas* apud Coptos receptas esse affirmat: nec non *Librum Arcanorum*, de quo infrà sermo erit, & *Canones*. Quod autem idem Abulbarcatus de citatis epistolis addit, eas nimirùm à Patribus Nicænis inter canonicos libros recensitas fuisse, memoriæ lapsus est, quum Canonem Apostolis inscriptum indicare vellet, quod & in superiori capite dixerat. *Epistola Clementis* adversùs eos, qui matrimonium rejiciunt, citatur à Barsalibæo Commentar. in Evangel. tom. 2. Bibl. Orient. pag. 158.

1 *Historia Petri, Pauli, Joannis, & Apostolorum*. Nimirùm *Recognitionum Libri X.* Clementi adscripti, de quibus Fabricius to 5. Biblioth. Græcæ pag. 35. *neque aliud, puto, est Itinerarium Apostolorum, quod ab Iconoclastis jactatum rejicitur Concil. VII. Act. 5. Plerique* περίοδοι *Petri, vel Clementis, alii* κηρύγματα, περὶ Σίμωνα τὸν μάγον διαλέξεις, πράξεις, *sive Acta vocant*.

2 *Canones eorum cum Tractatibus*. Apostolicos Canones LXXXI. vel secundùm alios LXXXV. intelligit Sobensis, quorum ipse epitomen in sua Canonum Synodalium collectione publicavit. Exstant Syriacè in Codice 18. ad calcem Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 498. Per *Tractatus* verò *Didascaliam* videtur designare iisdem Apostolis inscriptam, quæ Syrorum manibus teritur, à Canonibus, à Constitutionibus, & à libris Recognitionum planè diversa. Hujus meminit Barhebræus in suo Nomocanone frequenter. Exstat autem Syriacè ms. in Bibliotheca Collegii Urbani de Propaganda Fide.

Arabico sermone in Bibliotheca Vaticana Tomo 1. Canonum Ecclesiæ Alexandrinæ habentur sub Apostolorum nomine *Acta, Canonesque XXX. Canones alii per Clementem LXXXII. Constitutiones Apostolorum de Sacerdotio & Ecclesia VI. Constitutiones Apostolorum per Clementem LXXI. Constitutiones aliæ Apostolorum per Clementem LVI. Didascalia, seù doctrina Apostolorum in capita XXXIX.* (quæ etiam habetur in Cod. Arab. Vat. 38.) *Clementis Canones, seù Epistola S. Petri ad Clementem. Canones denique Apostolorum ex Testamento vetere desumpti*. Tomo verò secundo *Constitutionum Apostolicarum per Clementem libri octo*. Denique sub Clementis nomine *Libri octo, Arcani* appellati. Vide Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 587. & 619. & Tom. 2. pag. 507. & 508.

3 *Africanus*. Temporibus Antonini Helagabali & Alexandri Severi claruit. Sub *Julii* nomine (nam & hoc prænomen gerebat) citantur ejus Commentaria in Joannem à Mose Barcepha in libro de Paradiso, ut observavi Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 129. & rectè notavit Fabricius tom. 5. Bibl. Græcæ p. 270. Ex ejusdem Chronico multa Dionysius Patriarcha mutuatus est, quæ in Eusebiano desiderantur. Exstat *Græcus ejusdem Prologus in historiam Susannæ unàcum Origenis epistola ad ipsum* in pervetusto Codice Græco ms. ad calcem tomi 2. Bibl. Orient. pag. 513.

CAPUT VII.

Hippolytus Episcopus & Martyr.

1 Sanctus 1 Hippolytus martyr
2 Et Episcopus composuit 2 librum
De dispensatione: & expositionem
3 Danielis 3 minoris & Susannæ.

4 Et 4 capita adversùs Cajum:
5 Et 5 Apologiam pro Apocalypsi
Et Evangelio Joannis
Apostoli & Evangelistæ.

ܩܕܝܫܐ ܐܦܘܠܝܛܘܣ ܣܗܕܐ
ܘܐܦܣܩܘܦܐ ܥܒܕ ܟܬܒܐ
ܕܥܠ ܡܕܒܪܢܘܬܐ : ܘܦܘܫܩܐ
ܕܕܢܝܐܝܠ ܙܥܘܪܐ ܘܫܘܫܢ :
ܘܪܫܐ ܕܠܘܩܒܠ ܓܐܝܘܣ :
ܘܡܦܩܒܪܘܚܐ ܕܥܠ ܓܠܝܢܐ
ܘܣܒܪܬܐ ܕܝܘܚܢܢ
ܫܠܝܚܐ ܘܐܘܢܓܠܣܛܐ .

CA-

NOTÆ.

1 *Hippolytus*, Portus Romani, non ad Ostia Tyberina, sed celebris in Arabia hoc nomine Emporii Episcopus, ut Stephanus le Moyne conjicit. *Abulidum Romæ Episcopum* ابوليدس اسقف رومية vocant recentiores Christiani Arabes. Claruit circa annum Christi 220. *Canones Arabicos duodequadraginta* sub ejus nomine collegit tomoque primo Canonum Ecclesiæ Alexandrinæ inseruit Macarius Presbyter ac monachus monasterii S. Macarii in Codice Arabico scripto anno Christi 1372. Tom. 1 Bibl. Orient. pag. 619. Laudantur ab Abulbarcato in libro de divinis Officiis cap. 7. ubi Scriptorum Ecclesiasticorum opera recenset. *Æthiopicos* memorat Fabricius tom. 5. Bibl. Græcæ pag. 208. ubi & *Græcæ ipsius didascaliæ* mentionem facit, quæ eadem est, ac *constitutio Sanctorum Apostolorum per Hippolytum*, de qua Lambecius in Biblioth. Vindobon. lib. 8. pag. 429. Exstat Syriacè in pervetusto Codice 18. ad calcem tomi 2. Bibl. Orient. pag. 408. Ejusdem Hippolyti *homilia de Antichristo*, *de secundo Christi adventu*, & *de fine mundi* Græcè ms. habetur in Codice Greco 12. ad calcem Tomi 1. Bibl. Orient. pag. 603. & in Cod. 39. p. 597. Item Græcè *Expositio in Canticum Canticorum* Tom. 1. ejusdem Bibl. Orient. pag. 601. & 603. *Vitę XII. Apostolorum*, & *LXX. Discipulorum*, Ibidem. Syriacè fragmenta *de quatuor animalibus in Jeremiam*, *in Cantica Canticorum*, & *de quinque illis*, *quos Matthæus in Christi genealogia prætermisit* To 1. Bibl. Orient. pag. 607.

2 *Librum de dispensatione*, seù ut vertit Ecchellensis, *de Regimine*: Hoc est, *de œconomia Christi in carne*, seù *de mysterio Incarnationis*. Laudatur à Fabricio tom. cit. pag. 206. sub hoc titulo: *De Deo trino & uno*, & *de mysterio Incarnationis contra hæresim Noëti*.

3 *Danielis minoris & Susannæ*, de quibus Fabricius loc. cit. Vide quæ suprà notavi pag. 6. Exstat Græcè bene longum fragmentum in pervetusto Codice ad calcem tomi 2. Bibl. Orient. pag. 513.

4 *Capita adversùs Cajum*. *Hæreticum puta, de quo Irenæus l. 35.* inquit Fabricius tom. cit. pag. 210.

5 *Apologiam pro Apocalypsi & Evangelio Joannis*. Consule eundem Fabricium tom. cit. pag. 209. De Apocalypsi Joannis dubitatum olim fuit, an inter Canonicos libros esset; maximè *apud Orientales Ecclesias*, teste Junilio Africano. Dubitasse videtur & Barhebræus in suo Nomocanone cap. 7. sect. 9. ubi hanc Dionysii Alexandrini sententiam refert. ܓܠܝܢܐ ܕܡܬܩܪܐ ܒܫܡ ܝܘܚܢܢ ܫܠܝܚܐ
ܠܘ ܗܘ ܕܝܠܗ ܐܠܐ ܐܘ ܕܩܪܝܢܬܘܣ ܗܘ . ܗܘ
ܕܡܠܦ ܡܐܟܘܠܬܐ ܘܡܫܬܝܬܐ ܓܫܡܢܝܬܐ ܒܐܪܥܐ ܒܬܪ
ܩܝܡܬܐ . ܐܘ ܕܝܘܚܢܢ ܐܚܪܢܐ . ܬܪܝܢ ܩܒܘܪܐ
ܐܝܬ ܒܐܦܣܘܣ ܕܡܬܝܕܥܝܢ ܒܫܡܐ ܗܢܐ :

Apocalypsis, quæ nomine Joannis Apostoli prænotatur, non ejus est, sed vel Cerinthi, qui cibum & potum similiter super terram post resurrectionem docet: vel Joannis cujuspiam alterius: Duo enim sunt Ephesi monumenta, quæ hoc nomine noscuntur. Certè Syri tùm Jacobitæ, tùm Nestoriani lectionem nullam ex Apocalypsi in Ecclesia recitant: & tàm in manuscriptis Syriacis Testamenti novi Codicibus, quàm in eo exemplari, quod Mose

Mar-

CAPUT VIII.

Damasus Papa.

1 Damasus 1 Episcopus
2 Romæ scripsit 2 de re
3 Fidei, & 3 Canones.

ܘܕܡܣܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܘܕܪܗܘܡܐ ܟܬܒ ܥܠ ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ
ܘܕܡܫܘܚܬܐ ܘܩܢܘܢܐ.

CAPUT IX.

Ignatius Antiochenus.

4 Et 4 Ignatius similiter.

ܘܐܝܓܢܐܛܝܘܣ ܐܟܘܬܗ.

CA-

Mardeno Ignatii Jacobitarum Patriarchæ oratore procurante, à Joanne Alberto Widmanstadio Viennæ anno Christi 1555. typis editum fuit, *Apocalypsis* desideratur. Quod tamen non ideò factum existimo, quia Apocalypsim è Canone sacrorum librorum rejiciant; sed quia hæc in Simplici seù Vulgata apud ipsos editione minimè contineatur, ut suprà indicavi. Vide Fabricium tom. 3. Bibl. Græcæ pag. 147. & seqq. qui pag. 172. *Apocalypses apocryphas* recenset *Sancti Petri: S. Pauli: S. Joannis* à canonica diversam: *Cerinthi: S. Thomæ: S. Stephani:* & aliorum. Exstant autem in Bibliotheca Vaticana Apocalypses *S. Petri sub nomine Clementis* Arabicè Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 585. & 587. *S. Joannis* Cod. Arab. Vat. 41. 123. & 141. *Athanasii Alexandrini* Arabicè eodem To. 1. pag. 587. & Cod. Arab. ms. Vatic. 39. & 127. *S. Pauli* Syriacè cum præfixa eidem Apologia anonymi Tom. 1. pag. 585. & Tom. 2. pag. 488. *Clementis libri octo* à Constitutionibus diversi, qui *Arcani* appellantur, & *Chronicon Patrum*, *Petrique Revelationes* apocryphas continent, Arabice eodem Tom. 2. pag. 508. de quibus hæc Abulbarcatus lib. de divinis Officiis cap. 7. وكتاب ينعت بكتاب الاسرار يتضمن بداية الخليقة وتكوين العالم وخلق ادم واخباره واخبار ذراريه اولا فاول الى نوح ثم الى ابراهيم ومن يليه الى ظهور المسيح وصعوده واخبار الرسل والملوك الذين اتوا وياتون مستانفا وغير ذلك *Liber, qui Arcanorum inscribitur, agit de rerum mundique origine, deque Adami creatione, primæque ejusdem sobolis historiam texit usque ad Noë: & ab hoc ad Abraham: ab hujus verò posteris usque ad nativitatem ascensionemque Christi. Gesta denique Apostolorum & Regum, qui fuerunt olim, eruntque in posterum: & alia hujusmodi.* Huc potiùs, quàm ad libros Recognitionum respexisse videtur Sozomenus lib. 1. cap. 1. quum Clementem inter Historiæ Ecclesiasticæ Scriptores principe loco nominat: nisi cum Fabricio tom. 5. pag. 35. dicere malimus, alium à S. Clemente Romano per Sozomenum designatum fuisse Clementem historicum & Chronographum, Svidæ, Joanni Malalæ, Etymologo, & Anonymo Combefisiano in originibus Constantinopolitanis laudatum, qui de Imperatoribus Romanis scripsit, & sæculo quarto vixisse videtur. Cæterùm ut ad Apocalypsim Joannis revertar, Ægyptii eam constanter admittunt, ut ex Canone Abulbarcati liquet, eandemque doctis Commentariis illustravit Benassalius, quorum exemplar Arabicum exstat in Bibliotheca Collegii Maronitarum de Urbe.

1 *Damasus* obiit exeunte an. Christi 384. Opera ejus genuina & supposititia recenset Caveus tom. 1. hist. liter. pag. 129.

2 *De re fidei*. Videtur hoc Damasi Opus idem esse, ac *Confessio fidei Catholicæ ad Paulinum Episcopum Antiochenum*, de qua Caveus loc. cit.

3 *Canones*. Quatuordecim è Syriaco in Arabicum conversi exstant in Codice 36. ad calcem Tomi 2. Bibl. Orient. pag. 507. quos Sobensis designat: desumpti videntur ex *Epistola Synodica Damasi Papæ ad Episcopos Orientis*, de qua idem Caveus loc. cit. Horum prior est de disciplina Ecclesiastica: reliqui de sancta Trinitate.

4 *Ignatius* Apostolorum discipulus, quem Syri ܢܘܪܢܐ *Nurana*, hoc est, *Igneum* appel-

lant,

CAPUT X.

Symmachus.

1 1 Symmachus, cujus Commentator
(*nempe Theodorus*)
In expoſitione Davidis mentionem facit,
Habet libros, quorum unus
Nuncupatur de diſtinctione præceptorum.

ܣܘܡܟܘܣ ܕܡܦܫܩܢܐ
ܒܦܘܫܩ ܕܒܝܬ ܕܘܝܕ ܠܗ.
ܐܝܬ ܠܗ ܟܬܒܐ ܕܚܕ ܡܢܗܘܢ
ܡܬܩܪܐ ܕܦܘܪܫ ܦܘܩܕܢܐ.

CA-

lant, latinum etymon reſpicientes: unde Arabibus نوراني Nurani dicitur ex eadem Syriaca radice, non ex Arabico themate نور, quod *lucem* ſignificat, non *ignem*. Fabricius tom. 5. Bibl. Græcæ pag. 38. *Nuranienſis* cognomentum, quod S. Ignatio ab Orientalibus tribuitur, *è Nura Sardiniæ civitate* perperàm arceſſit. Quod autem *Sobenſis* ſcribit, *Ignatium de re fidei & canones edidiſſe*, *nihil aliud videtur reſpicere* (ut verbis utar Fabricii tom. cit. pag. 41.) *quàm ejus epiſtolas*, *quas Syriacè ſecum ex Oriente attulit alter Ignatius Antiochenus Patriarcha junior* (Nehemes ſcilicet Syrorum Jacobitarum Patriarcha, de quo dixi Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 229.) *qui Romæ Gregorio XIII. Pontifice reformationi Calendarii interfuit*, *ibique diem obiit*. Idem Ignatius Nehemes auctor eſt Arabici Catalogi Anaphorarum Syriacarum, quem Cornelius Schultingius in Latinam linguam per Antonium Trancoſum converſum tomo tertio de divinis Officiis inſeruit: de quo idem Fabricius loco cit. *In Catalogo Liturgiarum Chaldaicarum*, *ſive Syriacarum*, *quem habuit idem Patriarcha*, *memoratur Liturgia S. Ignatii Græcè compoſita Antiochiæ anno vigeſimo ſeptimo poſt Aſcenſionem Domini*, *quam Chaldæam fecit S. Jacobus Epiſcopus Rohenſis*, *ſcilicet Edeſſenus*. Hæc Fabricius. Exſtat ea Liturgia in Codicibus Syriacis Nitrienſibus 3. & 4. & in aliis manuſcriptis impreſſiſque: initium, *Deus Pater ſancte*, Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 562. & 574. Prodiit Latinè per Renaudotium to. 2. Liturg. Orient. pag. 215. cujus judicium de eadem placet hìc deſcribere. *Longa oratione*, inquit Tom. cit. pag. 226. *non opus eſt ad ipſius Liturgiæ novitatem probandam*, *quum ſatis ipſa ſe prodat*. *Stylus enim ſynonymus & epithetis inflatus ultra modum*, *natæ infelicibus ſæculis eloquentiæ magis convenit*, *quàm primævæ Apoſtolicorum temporum ſimplicitati*, *quam genuina Ignatii martyris ſcripta repræſentant*. Et paucis interjectis. *At nulla præter Jacobiticam Antiochenam Eccleſiam* (adde & Maroniticam) *habuit hucuſque Liturgiam Ignatio attributam*: *neque de iſta quidquam aliud cogitare poſſumus*, *niſi quod ab aliquo ſcripta quum ſingularem titulum non preferret*, *eſſetque Antiochenę Eccleſię propria*, *Ignatii nomen*, *tamquam illius inſignis Epiſcopi acceperit*. *Potuit etiam ab aliquo Ignatio ſcripta fuiſſe*, *qui illam Sedem tenuerit* (fortaſſe ab Ignatio primo, vel ſecundo hujus appellationis.) *aliquot enim ita appellati ſunt inter Jacobitarum Patriarchas*: *& librariorum culpa ad Martyrem referri*, *quę novi hominis foret*: uti ad Dionyſium Areopagitam relata fuit in Miſſali Chaldaico impreſſo anno 1592. Liturgia Dionyſii Barſalibæi, & ad Joannem Chryſoſtomum Liturgia Joannis Epiſcopi Haran, Niſibis, & Chaboræ. Nimirùm ſolemne fuit Jacobitis non Liturgica modo, ſed etiam Theologica opera ſanctis Patribus tribuere, ut liquet ex iis quas citant, Homiliis Epiſtoliſque Xyſti, Julii ac Cæleſtini Summorum Pontificum, quibus & Anaphoras Syriacas ſuppoſuere, quæ habentur in Codicibus Syriacis Nitrienſi 3 & Ecchellenſi 5. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 562. & 574. prodieruntque Latinè per Renaudotium tom. cit. pag. 134. & 227. Vide quæ de operibus Patrum à Monophyſitis depravatis vel confictis notavi Tom 2. Bibl. Orient. pag. 289. Idem ferè dicendum de Liturgiis Clementis Romani, & Dionyſii Areopagitæ, de quibus ſuprà: niſi quod hæ videntur ex libris Clementi Dionyſioque tributis deſumptæ; illæ verò, Xyſti ſcilicet, Julii, Cœleſtini, Ignatii aliorumque id genus, ex recentioris cujuſpiam Syri Scriptoris cerebro compoſitæ: quidquid in contrarium dicat cl. Edenenſis, cujus ſententiam alibi expendemus. Sed ut ad Ignatium regrediar, *Acta martyrii ejus* imperfecta Syriacè exſtant Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 606. Copticè integra eodem Tom. pag. 618.

1 *Symmachus* genere Samaritanus, ſecta Ebionita, auctor Verſionis Veteris Teſtamenti, quam è Syris ſæpè laudat Gregorius Barhebræus in Horreo myſteriorum, ut obſervavi tom. 2. Bibl. Orient. pag. 278. & ſeqq. Claruit circa annum Chriſti 200. Ad confirmandam Ebionitarum ſectam ſcripſit *Commentarios in Matthęi Evangelium*, in quibus Chriſti genealogiam præcipuè oppugnat.

CAPUT XI.

Eusebius Cæsareensis.

1 Eusebius 1 Cæsareæ composuit
2 Librum 2 historiæ Ecclesiasticæ
3 Duobus tomis: & 3 librum
De divina apparitione

4 Et 4 Chronicon: & 5 librum
5 Solutionis contradictionum,
Quæ sunt in Evangelio, cum
6 Canonibus 6 ejusdem:
7 Et 7 librum de figura mundi.

8 Et historiam 8 Constantini:
9 Et Martyrum 9 Occidentalium:

Et

ܐܘܣܒܝܘܣ ܕܩܣܪܝܐ ܥܒܕ
ܟܬܒܐ ܕܐܩܠܣܝܣܛܝܩܐ
ܒܬܪܝܢ ܦܢܩܝܬܝܢ: ܘܟܬܒܐ
ܕܥܠ ܕܢܚܐ ܐܠܗܝܐ.
ܘܟܪܘܢܝܩܘܢ: ܘܟܬܒܐ
ܕܫܪܝ ܕܠܣܘܩܒܠܬܐ
ܕܒܐܘܢܓܠܝܘܢ ܥܡ ܩܢܘܢܘܗܝ:
ܘܟܬܒܐ ܕܨܘܪܬ ܥܠܡܐ.
ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ:
ܘܣܗܕܐ ܡܥܪܒܝܐ:

ܘܡܐܡܪܐ

Hos videtur indicare Sobensis, quum ait, *Symmachum scripsisse librum, cui titulus de distinctione preceptorum.* Fortasse enim præcepta Evangelica, quæ sparsim apud Matthæum leguntur, in unum collegit: quemadmodùm Joannes Thebæus Tractatum edidit inscriptum, ܦܘܩܕܢܐ ܕܐܘܢܓܠܝܘܢ ܩܕܝܫܐ ܦܪܝܫܐ ܘܡܦܫܩܐ ܡܢ ܩܕܝܫܐ ܝܘܚܢܢ ܚܙܝܐ ܘܢܒܝܐ ܬܐܒܐܝܐ; *Precepta sancti Evangelii distincta & exposita à sancto Joanne Vidente & Propheta Thebaidis*, Syriacè tom. I. Bibl. Orient. pag. 585.

1 *Eusebius*, cognomento *Pamphili*, Cæsareæ in Palæstina Episcopus, obiit anno Christi 340. ut scribit Dionysius in Chronico.

2 *Librum historie Ecclesiastice duobus tomis* apud Syros; uno Tomo in decem libros distributum ab auctore.

3 *Librum de divina apparitione*. Is est, qui apud Gulielmum Caveum tom. I. hist. liter. pag. 95. inscribitur, *περὶ Θεοφανίας libri V.*

4 *Chronicon* à Dionysio Jacobitarum Patriarcha magna ex parte descriptum: quod & Simeon Garmachita illustrasse dicitur in hoc Catalogo.

5 *Librum solutionis contradictionum, que sunt in Evangelio*: hoc est, *de dissonantia Evangeliorum ad Stephanum*, de quo Caveus loc. cit.

6 *Cum Canonibus ejusdem*. Canones X. Evangeliorum intelligit Sobensis, qui unà cum præfixa Eusebii ad Carpianum epistola, Ammonii Harmoniæ Evangelicæ præponi solent. Exstant Syriacè, & Arabicè, antiquissimis Evangeliorum Codicibus præfixi, de quibus Barsalibæus & Barhebræus in præfationibus ad Evangelia.

7 *Librum de figura mundi* seu *Cosmographia; Topographia* scilicet *Judee*, quæ ejusdem Eusebii libro *περὶ τοπικῶν ὀνομάτων* olim præfixa fuerat, ut observat Fabricius tom. 6. Biblioth. Græcæ pag. 94.

8 *Historiam Constantini* libris quatuor comprehensam.

9 *Historiam Martyrum Occidentalium*. Nimirùm Palæstinæ, Syriæ, Ægypti, aliorumque locorum. Orientalium nomine Chaldæos Persasque Sobensis intelligit: Occidentales verò appellat quoscumque populos à Mesopotamia versus Occidentem dissitos. Collectio Martyriorum, quæ in Palæstina, cæterisque Occidentis partibus contigere, Eusebio Cæsareensi tribuitur à Syris. In Bibliothecam Vaticanam nuper illata sunt pervetusta *Martyria Theoduli & Agathopi. Theodoræ & Didymi. Babylæ Episcopi Antiocheni. Quadraginta Martyrum. Theodotæ meretricis Philemonis, Apollonii, Arriani, & sociorum. Luciani, Thyrsi, & Callinici. Agnetis Virginis. Theodotæ & filiorum. Victorini, Victoris, Nicephori, & Papyli. Luciani & Marciani. Procopii. Alphæi, Zacchæi, & Romani. Timothei Gazæ. Appiani. Ædesii. Agapii. Fidei, Spei, & Charitatis, matrisque earum Sophiæ. Septem Martyrum Samosatenorum. Phocæ. Eleutherii Episcopi, Antiæ ejus matris, & Carpi præsidis. Mamæ, seu Mamantis. Theodosiæ Virginis. Petri Abselami. Ignatii Episcopi & martyris. Crescentis.*

1 Et orationem 1 de laudibus eorum:
2 Et orationem 2 de defectu pluviæ.
3 Et librum 3 Apologeticum
Pro quodam Origene,
Qui exponit (*Scripturas*) Allegoricè,
Et coarguitur à Theodoro.

ܘܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܫܘܒܚܗܘܢ:
ܘܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܟܠܝܐܘܬ ܡܛܪܐ.
ܘܟܬܒܐ ܕܡܦܩ ܒܪܘܚܐ
ܕܥܠ ܐܝܟ ܐܘܪܝܓܢܣ
ܗܘ ܕܡܦܫܩ ܒܦܠܐܐ
ܘܡܬܟܣܐ ܡܢ ܬܐܕܘܪܘܣ.

CAPUT XII.

Athanasius Alexandrinus.

4 Athanasius 4 magnus
Præsul Alexandriæ
Edidit Epistolas, & Orationes
De orthodoxa fide.

ܐܬܢܣܝܘܣ ܪܒܐ
ܪܝܫܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪܝܐ
ܐܦܩ ܠܗ ܐܓܪܬܐ ܘܡܐܡܪܐ
ܕܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܬܪܝܨܬܐ.

Et ܘܡܦܩ ܒܪܘܚܐ

tis. Dioscori. Sergii & Bacchi. Pantaleonis. Christophori & sociorum. Paphnutii & sociorum. Stratonicæ & Seleuci. Februniæ Virginis. Theonillæ. Julittæ Virginis. Gordii. Mimi cujusdam. Quirici & Julittæ. Georgii, Antonini & Alexandræ Syriacè tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 606. & 607. An hæc omnia ad collectionem Eusebianam pertineant, aliis judicandum relinquo. In Bibliotheca cœnobii Scetensis S. Mariæ Syrorum in deserto Nitriensi vidi duos pervetustos Codices Syriacos, quorum prior hasce Sanctorum Vitas continebat: *Abrahæ nimirùm Chedonitæ, auctore S. Ephræmo Syro. Juliani Sabæ eodem Ephræmo auctore. Viri Dei* (hoc est, Alexii) *temporibus Rabulæ Edesseni. Pauli Episcopi & Joannis Presbyteri: & Puerorum Ephesi.* Posterior verò complectebatur *martyrium SS. Petri & Pauli à Dionysio conscriptum in epistola ad Timotheum. Historiam S. Joannis Evangelistæ. Adæi Apostoli. Thomæ Apostoli. Polycarpi. Eleutherii. Judæ Episcopi Hierusalem. Achudemæ Primatis Orientis. Maruthæ Primatis Tagritensis. Pauli Episcopi. Epiphanii Episcopi. Severi Patriarchæ. Joannis Episcopi. S. Ephræm Syri. Abibi Episcopi. Malchi monachi. Danielis Ægyptii. Phinees martyris. Joannis Dilamitæ. Cyri martyris. Sarbelii martyris. Simeonis Barsaboë Episcopi & martyris. Pusicis martyris. Saadost Episcopi & martyris. Centum viginti martyrum. Barbasemini Episcopi & martyris. Abdæ Episcopi. Narsetis Episcopi. Barhadbesciabæ. Bademi Archimandritæ. Barsebiæ. Abdalmessiæ. Paphnutii. Philemonis. Theoduli. Acacii. Alexandri. Crescentis. Euphemiæ. Theodotæ. Theodoræ Virginis. Theodotæ meretricis. Eudoxii. Leontii. Procopii. Alphæi & Zacchæi. Timothei Gazæ. Agapii. Petri martyris. Victorini. Ammonii. Appiani. Theodosiæ Virginis. Mariæ Virginis. Luciani. Onesimi. Cypriani. Eusebii. Et Mar Ab-Hai.* Horum martyriorum pleraque ad Eusebium referri non posse, certum est. Græcè, Copticè, & Arabicè martyria nonnulla Vitæque Sanctorum exhibentur Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 586. 595. 603. 605. 617. & 618. ut alia omittam, quæ Græcè, & Arabicè exstant mss. in Bibliotheca Vaticana, quæque olim ad Bibliothecam Palatinam spectabant.

1 *Orationem de laudibus eorum*, nimirùm Martyrum; quæ alia est à *sermone de laudibus martyrum Orientalium*, qui exstat Tom. 1. Biblioth. Orient pag. 606. Vide quæ de hoc Sobensis loco disserui Tom. cit. pag. 184.

2 *Orationem de defectu pluviæ*, cujus neque Græcorum, neque Latinorum quisquam meminit.

3 *Librum Apologeticum pro Origene.* Libros scilicet sex Apologiæ pro Origene, de quibus Caveus loco cit. Quod autem ait Sobensis, Origenem tamquam allegoricum scripturarum expositorem coargui à Theodoro, alludit ad *opus ejusdem Theodori Mopsvesteni adversùs Allegoricos*, cujus idem Sobensis infrà mentionem facit.

4 *Athanasius.* Obiit anno Christi 371. vel ut firmior fert opinio 373. Vita ejus præfigitur Codici Græco manuscripto Tomo 1. Bibliot. Oriental. pag. 593. ubi pleraque ejusdem opera prostant, ut & eodem Tom. pag. 596 598. 603. 604. & 607. *Copticè* habentur *homiliæ tres de Abraham*,

Et Apologiam de sua fuga :
Et historiam Sancti Antonii,
Et librum inscriptum
Ad Epictetum,

ܘܡܦܩܒܪܘܚܐ ܕܥܠ ܥܪܘܩܘܬܗ :
ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܡܪܝ ܐܢܛܘܢܝܘܣ .
ܘܟܬܒܐ ܗܘ ܕܪܫܝܡ ܠܗ
ܕܠܘܬ ܐܦܝܩܛܝܛܘܣ .

CAPUT XIII.

Basilius Magnus.

1 Basilius [1] Magnus

ܒܣܝܠܝܘܣ ܗܘ ܪܒܐ -

Com- ܗܡ

de Isaac, *& de Jacob*, eod. Tom. 1. pag. 618. *Syriacè* verò *Liber de Incarnatione Dei Verbi* exaratus anno Christi 564. in eodem Tom. 1. pag. 612. qui prodiit Græcè & Latinè in novissima Benedictinorum editione Tom. 1. pag. 47. *Symbolum*, Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 631. & *Anaphora Syriaca*, cujus initium, *Domine Deus fortis*, de qua Cornelius Schultingius tom. 3. in Catalogo Liturgiarum num. 15. & Edenensis num. 11. quæ ad Anthimum Alexandrinum perperàm refertur in Codice Nitrien. 3. Tom. cit. Bibl. Orient. pag. 562 nullus enim Anthimus fuit, qui Alexandrinam vel Orthodoxorum, vel Jacobitarum Sedem occupavit. Citantur autem ejusdem Athanasii *Orationes de Cruce*, *& de ortu corporali* à Mose Barcepha Par. 1. & 3. de Paradiso Tom. 2. Bibl. Orient. p. 129. *Homilia seu Oratio quadragesima tertia* à Dionysio Barsalibæo tom. cit. pag. 158. *De Incarnatione Domini*: *Epistola ad Jovianum Imperatorem*: *Homilia de Epiphania Domini*: *Commentaria in Cantica*, *& in epistolam ad Colossenses* à Gregorio Barhebræo in opere Theologico Tom. cit. pag. 295. qui in Nomocanone, & in Commentariis in Scripturam sæpè Athanasii testimoniis utitur. *Oratio de anima*, *& oratio adversùs Apollinarem* à Joanne Marone in libello fidei Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 516. *Arabicè* denique habentur sub nomine ejusdem Athanasii *liber adversùs Judæos*, Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 634. qui idem est, ac *Interrogationes Judæorum & hæreticorum*, *& responsiones Christianorum de iis*, *quæ ad divinam Christi dispensationem spectant*, Græcè eod. tom. pag. 603. *Canones septem suprà centum*, & *Symbolum* in Tomo secundo Canonum Ecclesiæ Alexandrinæ, quos Macarius Presbyter & monachus compilavit, Tom. 2. Bibl. Orient. p. 619. & Cod. Arab. Vat. 129. pag. 49. *Homiliæ duæ in Pentecosten*, Cod. Arab. Vat. 45. & *Apocalypsis apocrypha*, Cod. Arab. Vat. 39. & 55. de qua suprà dictum est. Quæ autem à Sobensi laudantur hic Athanasii opera, typis omnia prodiere, satisque nota sunt.

Abulbarcatus in libro de divinis officiis cap. 7. hosce commemorat Athanasii libros. *Commentarium in Psalmos* ومنه استنبطت المقدمة التى تضمنت تفصيل المزامير ونسبتها واغراضها . *Ex quo* (inquit) *desumpta est Præfatio*, *quæ continet divisionem Psalmorum*, *& ad quos referendi sunt*, *& quam unusquisque virtutem habeat*. (Exstat hæc Præfatio in Psalmis Syriacis manuscriptis passim.) *Quæstiones ad Antiochum de Trinitate*, *Incarnatione*, *& Fide*: *& Canones* 107. De quibus vide postremam editionem Benedictinorum Congregationis S. Mauri.

1 *Basilius magnus* obiit juxta communiorem sententiam anno Christi 378. Opera ejus *Græca* unàcum Vita per Amphilochium scriptâ, habentur in mss. Codd. Clem. Vat. To. 1. Bibl. Orient. pag. 593. 595. 596. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 631. & Tom 2. pag. 517. *Copticè* Basilii *homilia in B V. Mariam* Tom. 1. pag. 618. *homilia altera* sine titulo, pag. 619. *Copticè & Arabicè* Basilii *Liturgia* Tom. 1. pag. 617. 624. & Tom. 2. pag. 517. & in Cod. Vatic. Coptico 12. & 21. & Arab. Vatic. 169. *Arabicè* ejusdem Basilii *Liturgia* ex Græco conversa, Cod. Arab. Vat. 42. & 157. *Basilii & Gregorii Dialogus*, Tom. 1 Bibl. Orient. pag. 585. & Cod. Arab. Vat. 170. qui idem est ac *Interrogationes Responsionesque ejusdem Basilii atque Gregorii Theologi*, quæ exstant Græcè Tom. 1. pag. 605. *Canones duodecim*, *& alii centum & sex*, ex tribus canonicis Basilii epistolis ad Amphilochium decerpti, eodem Tom. 1. pag. 619. *Canones XXII.* Cod. Arab. Vat. 23. pag. 363. *Oratio exhortatoria ad Baptismum*, Cod. Arab. Vat. 44. quæ eadem est ac *sermo præparatorius in sanctum Baptisma* Græcè Tom. 1. pag. 596. *Adhortatio ad juvenes Christianos*, *ut ad comparandas scientias animum intendant*, Cod. Arab. Vatic. 69. *Homilia de continentia cogitationum*, Cod. Arab. Vatic. 167. *Epistola ad Eunomium*, Cod. Arab. Vatic. 28.

Denique *Syriacè* exstat 1. Basilii *Liturgia*, cujus initium, *Æterne Deus*, *qui in principio homines creasti*, Tom. 1. pag. 614. edita primùm ab Andrea Masio, & novissimè à Renaudotio Tom. 2. Liturg. Orient. pag. 548.

qui

1 Composuit librum in [1] Hexaëmeron:
2 Et quæstiones [2] varias: & [3] Orationes: 3
4 Et plures longasque [4] Epistolas,

ܣܡ ܟܬܒܐ ܕܫܬܐ ܝܘܡܝ̈ܢ :
ܘܫܘ̈ܐܠܐ ܡܫܚ̈ܠܦܐ : ܘܡܐܡܪ̈ܐ :
ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܐܪ̈ܝܟܬܐ .

CAPUT XIV.

Gregorius Nyßenus.

5 Gregorius [5] Nyssenus
Ha-

ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܗܘ ܕܢܘܣܐ
ܐܦ

qui eodem Tomo pag. 562. advertit eandem Liturgiam etiam S. Gregorio Theologo conjunctim tribui in pervetusto Codice Colbertino: & Tom. 1. pag. 1. alteram ejusdem Basilii Liturgiam ex Coptico & Arabico recudit, quam anno 1604. unàcum Liturgiis Gregorii & Cyrilli, ex Arabico converterat Victorius Scialac Maronita; & pag. 57. novam ipse Renaudotius ejusdem Liturgiæ editionem ex Codice Græco Arabico fecit. 2. *Liturgia altera*, ex Græco in Syriacum conversa, qua Syri Melchitæ olim utebantur, Tom. 1. pag. 615. quæ eadem est, ac prior Syriaca, posteriorque Coptica & Arabica; sed uberior, & in ordine precum dumtaxat diversa. 3. *Liturgia Syriaca Presanctificatorum* nomen Basilii præfert, Tom. cit. pag. 615. quæ à Græcis ad S. Gregorium Papam communiter referri solet. Basilianæ autem Anaphoræ meminit Edenensis cap. 2. num. 15. & Cornelius Schultingius num. 15. ex fide Ignatii Jacobitarum Patriarchæ, illius Catalogi auctoris, qui tamen falsus est, quum ait, eam à S. Basilio anno Christi 390. compositam: nam vita Sancti Doctoris ad eum annum nequaquam producta est. 4. *Liber de institutione monastica*, cui titulus: *Quæsita monachorum ad Basilium magnum Cæsareæ Cappadociæ Episcopum de re monastica CCCLX.* quibus continentur Ascetica ferè omnia, quæ in Regulas fusius breviusque disputatas dividuntur; ordine tamen ab editis diverso: quædam etiam in eis sunt, quæ in impressis desiderantur. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 567. & 611. atque huc respexit Sobensis, quum ait, *Basilium composuisse quæstiones varias*. 5. *Epistola ad Gregorium Nyssenum fratrem, & Paræneses duæ*, quæ in cit. tom. 1. p. 611. institutionibus monasticis subjunguntur.

Citantur autem à Syris Scriptoribus hæc Basilii opera. *Adversùs Eunomium caput octogesimum* à Joanne Marone in libello fidei Tom. 1 Bibl. Orient. pag. 516. *Oratio in illud, in omni re gratias agite*, à Moise Barcepha Par. 1. de Paradiso cap. 13. Tom 2. Biblioth. Orient. pag. 129. *In Hexaëmeron & adversùs Eunomium* à Gregorio Barhebræo in libro de fundamentis Ecclesiasticis Tom. cit. pag. 295. *Canones* ab eodem Barhebræo in Nomocanone pag. 302. & in Ethicis p 306. Fragmentum *de Virginitate*, ubi de *Loth ejusque filiabus*, Tom. 1. pag. 607. Item à Petro Callinicensi in opere adversùs Damianum, & à Barhebræo in Commentariis in Scripturam, Tom. 2. pag. 80. & 283.

Idem Barhebræus in Nomocanone cap. 7. sect. 9. inter receptos apud Syros notosque Patrum libros, hosce Basilii recenset: *Orationes undetriginta: & in Hexaëmeron homilias novem*, Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 302. & 303.

Abulbarcatus lib. de divinis officiis cap. 7. laudat *Basilii magni Liturgiam*: *Librum de institutione monastica*: *Interrogationes & responsiones cum Gregorio*, quem fratrem Basilii per errorem vocat: *Canones de ordinibus Ecclesiasticis* 106. *In Hexaëmeron libros novem*, quibus subjunctum esse decimum affirmat à Gregorio ejusdem Basilii fratre, rogatu Petri Episcopi Sebasteni, compositum. Fragmenta ex Basilio in libro de Fide Patrum exhibet Paulus Ebn Regia, Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 624.

1 *In Hexaëmeron* librum, homiliis novem constantem, ut mox dixi.

2 *Quæstiones varias*. Ascetica nimirùm Basilii, quæ tempore Photii duobus constabant libris, quorum primus continebat breves illos *sermones de judicio Dei*, *de fide* &c. qui Ethicis præponi solent; secundus *ethica* seu *moralia*, item Regulas Asceticas fusiores 55. per modum Interrogationum & responsionum explicatas: deinde breviores alias numero 313. prout hodie exstant Syriacè descriptæ in Codice suprà laudato.

3 *Orationes*. Universim à Barhebræo numerantur XXIX. quæ nimirùm in Syrorum sermonem conversæ sunt: nam Græcè habentur Homiliæ XXXI.

4 *Epistolas*. Sunt numero 428. diversi argumenti, de quibus vide Gul. Caveum tom. 1. hist. liter. pag 136. Eas Jacobus Edessenus conjunctim cum epistolis Nazianzeni recensuit in Onomastico Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 499

5 *Gregorius Nyssenus* Basilii Magni frater natu minor, Concilio Constantinopolitano I. anno Christi 381. interfuit. *Græca* ejus opera habentur in Codicibus mss. Clementino-Vaticanis Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 593. 595. & 605.

Syriaca verò in optimo Codice Nitriensi,

1 Habet quamplures 1 quæſtiones:
Et expoſitionem in Pater noſter:
Et de Beatitudinibus Evangelicis:

2 Et librum 2 magnum Orationum:
3 Et de reſurrectione 3 & ad ſororem:
Et de hominis opificio.
4 Et de rebus 4 naturalibus.

5 Et librum adverſus 5 Ethnicos:
Et commentaria
In Canticum Canticorum, quæ diviſit
6 In duos tomos: & librum 6 de anima.

ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܐܠܐ ܕܣܓܝܐܐ :
ܘܦܘܫܩ ܐܒܘܢ ܕܒܫܡܝܐ :
ܘܛܘܒܐ ܕܐܘܢܓܠܝܘܢ .
ܘܟܬܒܐ ܪܒܐ ܕܡܐܡܪܐ :
ܘܕܢܘܚܡܐ ܘܠܘܬ ܚܬܗ :
ܘܕܥܠ ܗܘܝܗ ܕܒܪܢܫܐ :
ܘܗܘ ܠܘܬ ܕܟܝܢܝܬܐ .
ܘܟܬܒܐ ܕܠܘܩܒܠ ܚܢܦܐ :
ܘܗܘ ܠܘܬ ܕܡܦܫܩܢܘܬܐ
ܕܫܝܪܐ ܫܒܝܚ ܗܘ ܕܦܠܓܗ
ܠܬܪܝܢ ܦܠܓܝܢ . ܘܗܘ ܕܢܦܫܐ .
ܫܠܡ

Gregorii, quem Moſes Niſibenus pro Scetenſi S. Mariæ Syrorum monaſterio anno Chriſti 932 comparaſſe dicitur, hæc proſtant. *Epiſtola ad Theophilum Alexandrinum adverſus Apollinarium. De Oratione Dominica Homiliæ V. De Beatitudinibus Homiliæ VIII. De hominis opificio ad Petrum fratrem. In Canticum Canticorum explanatio*, Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 569. Ejuſdem *Liturgia Syriaca* laudatur à Corn. Schultingio num. 12. quam & apud Coptos exſtare, & quidem à Liturgiis Baſilii, Gregorii Theologi atque Cyrilli diverſam, teſtatur Abulbarcatus loco mox citando.

Arabicè ſub nomine S. Gregorii Nyſſeni *Canones quinque* exſtant in tomo ſecundo Canonum Eccleſiæ Alexandrinæ, Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 619. & *Encomium in Sanctum Ephræmum*, Tom cit. pag. 622. & 632. Fragmenta quædam ex Nyſſeno Arabicè profert Paulus Ebn Regia in libro de fide Patrum, Tom. cit. pag 624.

Joannes Maro in libello fidei citat *Nyſſeni epiſtolam ad Olympium*, quem amanuenſis *Philippum* perperàm vocat, Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 516. Joannes Darenſis lib. 4. de reſurrect. corporum cap. 24. prolixum ejuſdem Nyſſeni fragmentum exhibet Orat. in Macrinam ſororem, quod Abr. Ecchellenſis Not. in hunc Ebedjeſu Catalogum pag. 171. ſub Darenſis nomine protulit. Moſes Barcepha in libro de Paradiſo utitur ejuſdem Nyſſeni auctoritate ex libris *de hominis opificio, & de oratione Dominica*, Tom. 2. p. 129. Gregorius Barhebræus in opere Theologico de fundamentis Eccleſiaſticis præter Nyſſeni *Orationes* de conſtitutione hominis, de opere ſex dierum, & adverſus Apollinariſtas, laudat ejuſdem *Apologiam pro S. Baſilio Magno*, Tom cit. pag. 295. Abulbarcatus denique in libro de divin. Offic. cap. 7. num. 4. hæc S. Gregorii Nyſſeni opera commemorat. 1. *Liturgia ad Filium*. 2. *Hexaëmeri à Baſilio inchoati complementum*: decima ſcilicet, & undecima Homilia, quæ novem Baſilianis ſubjunguntur. 3. *Epiſtola ad Petrum fratrem, in qua de creatione hominis differit*: ſeu liber de hominis opificio ad Petrum. 4. *Expoſitio in Canticum Canticorum*. 5. *Liber de hominis natura, quem Honainus medicus Iſaaci filius è Græco in Arabicum tranſtulit*. Nimirùm *de natura humana libri octo*, qui Nemeſii Philoſophi eſſe dicuntur. Vide Guliel. Caveum in hiſtor. liter. tom. 1. pag. 138. & 139. Nemeſii autem de arbore vitæ tractatus citatur à Barcepha in libro de Paradiſo. 6. *Iſagoge, ſeu Introductio in Categorias Ariſtotelis*. Ejuſdem Nemeſii fœtus eſſe videtur.

1 *Quamplures quæſtiones*. Fortaſsè *contra Eunomium libri* XIII. vel, *ad Ablabium, tres Deos dici non oportere*: de quibus vide Caveum loc. cit.

2 *Librum magnum Orationum*, quarum numerum ex editis facile eſt colligere.

3 *De reſurrectione & ad ſororem*. In impreſſis titulus eſt, *de anima & reſurrectione Dialogus*, quem ex occaſione mortis Macrinæ ſororis conſcripſit. Ejus meminit Abulbarcatus loc. cit. num. 7. ſub nomine *Sanctæ Macrinæ*.

4 *De rebus naturalibus*. Ecchellenſis vertit, *de imbecillitate naturalium* ܘܗܘ ܠܘܬ ܕܒܪܝܫܘܬܐ ܕܟܝܢܝܬܐ. Sed vox ܒܪܝܫܘܬܐ *imbecillitas* non eſt in textu Sobenſis, neque illam eſſe metri ratio patitur. *Rerum* autem *naturalium* nomine deſignat Sobenſis Tractatum S. Gregorii Nyſſeni in *Hexaëmeron*, ſeu de opere ſex dierum, à libro *de hominis opificio* diverſum.

5 *Librum adverſus Ethnicos*. In impreſſis titulus eſt, *Tractatus de communibus notionibus adverſus Græcos*.

6 *Librum de Anima*. Is eſt, qui in impreſſis ſubjungitur Tractatui de communibus notionibus. Differt autem à Dialogo de Anima & reſurrectione, de quo ſuprà dixi.

CAPUT XV.

Gregorius Nazianzenus.

1 Gregorii [1] Magni
Epiſcopi Nazianzeni
Ex-

ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܗܘ ܪܒܐ
ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܢܙܝܢܙܘ
ܐܝܬ

NOTÆ.

1 *Gregorii Nazianzeni*, cognomento Theologi. Obiit anno Chriſti 389 *Gręca* ejus opera cum interpretationibus Nicetæ & Eliæ Cretenſis, habentur in mss. Codicibus Clementino-Vaticanis Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 601. 602. 603. & 605. & Tom. 2. pag. 515. quibus ſubjungitur ejuſdem *Vita* ſcripta à Gregorio Presbytero: & *Anthologium* ex orationibus ejuſdem Sancti Doctoris ab anonymo collectum, & in capita 60. diviſum.

Copticè exſtant homiliæ duæ: quarum altera *de Abraham & Iſaac*: & altera *de Annunciatione B. Virginis Marię*, Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 618. Copto-Arabicè *Liturgia*, Tom. 2. pag. 517. & in Codicibus Copticis Vaticanis 12 14. 21. & 24. de qua ſuprà dixi, ubi de S. Baſilio Magno.

Arabicè in libro de Fide Patrum, *Anathematiſmi XII.* ſub Nazianzeni nomine, & quidem ab Anathematiſmis Gregorii Thaumaturgi diverſi, Tom. 1. pag. 625. *Homilia de S. Cruce*, Tom. cit. pag. 630. & *Dialogus ejuſdem cum S. Baſilio*, de quo ſuprà.

Syriacè denique *Carmina CXXX.* in Codice membranaceo, quem Moſes Niſibenus anno Chriſti 932. pro Scetenſi Syrorum monaſterio comparaſſe dicitur, Tom. 1. pag. 612. *Liturgia*, cujus initium, *Deus Pater beatiſſime*, Tom. cit. pag. 562. de qua vide Edenenſem cap. 2. num. 16. & Corn. Schultingium in Catalogo Anaphorarum Syriacarum n. 10. *Interrogationes & reſponſiones*, Tom. citat. pag. 502. & 503. & *Viſio*, quam à Joſepho Vidente expoſitam fuiſſe teſtatur Sobenſis in Catalogo.

Gregorius Barhebræus exſtare affirmat apud Syros *Nazianzeni opera Tomis duobus, quibus Orationes XLVII. & Epiſtolæ XXXI. comprehenduntur*, Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 302. Idem Tom. cit. pag. 295. citat Nazianzeni *Orationes de Cæſario fratre, de Sancto Athanaſio, de Baptiſmo, de nativitate Domini, de Filio, de grandine, & librum adversùs Julianum.* Et pag. 307. ſcribit: *duas eſſe ejuſdem Nazianzeni apud Syrorum gentem Translationes: alteram antiquiorem Neſtorianorum; recentiorem alteram à Jacobo Edeſſeno elaboratam.*

Jacobus Edeſſenus in Onomaſtico To. 2. Bibl. Orient. pag. 499. *duas* quidem *Theologi partes* recenſet; ſed *Orationes XCV.* iis contineri teſtatur, quibus *epiſtolas Baſilii & Gregorii* ſubjungit.

In Scetenſi S. Mariæ Syrorum monaſterio vidi tres optimos Codices Syriacos in pergameno, quorum prior exaratus erat anno Chriſti 845. ſub Dionyſio Jacobitarum Patriarcha & Davide Urimæ Epiſcopo: alter anno Græcorum 1101. Chriſti 790. tertius nota temporis carebat. In duobus autem prioribus continebatur Prima Pars Operum Theologi, orationibus triginta comprehenſa, quas è Græco in Syriacum tranſtuliſſe dicitur Paulus Cypri Epiſcopus anno Græcorum 935. Chriſti 624. ut obſervavi Tom. 1. pag. 172. Tertius verò Codex alteram Theologi partem complectebatur in orationes duodecim diſtributam: & epiſtolas præterea triginta: nimirùm à ſexageſima ſexta uſque ad nonageſimam ſextam: ex quo liquet, plures in Syrorum ſermonem epiſtolas translatas fuiſſe, quàm quas Barhebræus numerat.

Senorinus Chididatus Amidenſis anno Græcorum 976. Chriſti 665. *Carmina Nazianzeni* è Græco in Syriacum convertit, ex quibus fragmentum habetur ad calcem Tomi 2. Bibl. Orient. pag. 502.

Theodoſius Presbyter, deinde Epiſcopus Edeſſenus, Dionyſii Jacobitarum Patriarchæ frater, operum Theologi interpretationem inchoaſſe dicitur menſe Junio anni Græcorum 1113. Chriſti 804. abſolviſſe verò menſe Decembri anni ſequentis: cujus interpretationis *homilia de miraculis Eliæ* exſtat ad calcem Tomi 2. Bibl. Orient. pag. 502. Ab eodem Theodoſio *librum Carminum Nazianzeni* è Græco Syriacum factum fuiſſe teſtatur & Barhebræus Tom. cit. pag. 345. additque in vita Joannis Jacobitarum Patriarchæ eodem Tom. pag. 338. & 339. Eliam Sigaræ Epiſcopum *Priorem Theologi Tomum* doctis Commentariis illuſtraſſe: quod & ex Neſtorianis Cyprianum Niſibenſem feciſſe ſcribit Sobenſis in Catalogo.

Moſes Barcepha Tom. cit. pag. 129. laudat Nazianzeni Orationes *de Chriſti natalibus, de patientia, in Dominicam novam, & de Virtute.*

Abulbarcatus in lib. de divin. offic. cap. 7. num. 3. ex Codice Arabico, quem Julabus ſeù Joſephus Phuæ in Delta Ægypti Epiſcopus circa annum Chriſti 1230. exaraverat, Orationes haſce Nazianzeni recenſet. 1. *Ad Julianum, ubi & de Nativitate.* Julianum tributorum exæquatorem intelligit. 2. *De nativitate Domini.* 3. *De ſanctis luminibus.* 4. *Exhortatio ad Baptiſmum.* 5. *De amore pauperum.* 6. *De Gregorio Epiſcopo Nyſſeno.*
7. De

1 Exſtant quinque 1 Tomi:	ܐܝܬ ܠܗ ܦܢܩ̈ܝܬܐ ܚܡܫ
2 Et opera 2 verſu Jambico.	ܘܡܫܘܚܬܐ ܕܡܐܡܪ̈ܘ .
Quæſtiones 3 ad Cæſarium:	ܫ̈ܘܐܠܐ ܕܠܘܬ ܩܣܪ :
3 Et liber 4 Tragediæ:	ܐܦ ܗܘ ܕܛܪܓܘܕܝܐ :
4 Et liber, quem compoſuit	ܘܟܬܒܐ ܬܘܒ ܗܘ ܕܥܒܕܗ
5 Adversùs 5 Theopaſchitas.	ܠܘܩܒܠ ܬܐܘܦܣܟܝܬܐ .

CAPUT XVI.

Joannes Chryſoſtomus.

6 Joannes 6 Chryſoſtomus Edi-	ܐܝܘܐܢܢܝܣ ܟܪܘܣܘܣܛܘܡܘܣ ܐܝܬ

7. *De Paſchate*. 8. *Altera de Paſchate*. 9. *In Dominicam novam*. 10. *De adoratione Trinitatis*: quæ eadem eſt ac de Pentecoſte (quam quum Joannes Moſulanus Metropolita ad populum recitaſſet, à Neſtorianis in Patriarcham acclamatum eum fuiſſe refert Barhebræus Par. 3. Chronici Syriaci, cujus verba Tom.2. Bibl. Orient. pag.440. protuli) 11. *De Theologia*. 12. *Oratio de Filio, quam tranſtulit Abraham Joannis filius*. 13. *Item de Filio*. 14. *De Spiritu Sancto*. 15. *Ad cives gravi timore perculſos*. 16. *Epiſtola prior ad Cledonium*. 17. *Altera ad Cledonium*. 18. *In caput Evangelii Matthæi*. 19. *De Eulalio Epiſcopo*. 20. *Oratio poſtquam ad Presbyteratum vocatus eſt*. 21. *In Sanctos Macabæos*. 22. *De virtute, ordine Alphabetico*. 23. *Doxologia*. 24. *De adventu centum quinquaginta Epiſcoporum*. 25. *De ſilentio patris*, & *in plagam grandinis*. 26. *De Sacerdotio*. 27. *De S. Athanaſio Alexandrino*. 28. *De S. Baſilio Magno*. 29. *De S. Cypriano*. 30. *Vita S. Gregorii ſcripta à cognomine Presbytero Cappadoce*.

Idem Abulbarcatus pro Nectario, qui Theologo ſponte abdicanti in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſit, *Neſtorium* ſcribit, eumque Gregorii præceſſorem fuiſſe oſcitanter affirmat.

1 *Quinque Tomi*. In Translatione ſcilicet Neſtorianorum. Nam altera, quæ apud cæteros Syros circumfertur, opera Theologi in duobus Tomis comprehendit, ut ſuprà dixi. Quinimò Sobenſis ipſe in Catalogo affirmat, Denham duos tomos S. Gregorii dilucidaſſe, ut infrà dicam.

2 Opera *Verſu Jambico*: quorum Indiculum habes ad calcem Tomi 1. pag.612.

3 *Quæſtiones ad Cæſarium*. Nimirùm *Dialogi IV.* ſeù *Quæſtionum quarundam graviſſimarum explicationes*, quas Photius Cod.210. affirmat, à nonnullis Gregorio Nazianzeno adſcriptas fuiſſe, à plerisque Cæſario. Prodiere Græcè ſub nomine Cæſarii in Auctuario Frontonis Ducæi anno 1624. Exſtant autem mss. in Codice Græco Clementino-Vaticano Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 594. hoc titulo: *Cæſarii fratris S. Gregorii Nazianzeni interrogationes & reſponſiones*. Ecchellenſis pro Cæſario *Cæſarem* reddit.

4 *Liber Tragediæ*: ſeù *Chriſtus patiens*: quem à plerisque Apollinario ſeniori tributum eſſe obſervat Caveus tom.1. hiſtor. liter. pag.141.

5 *Liber adversùs Theopaſchitas*. Fortaſsè *Orationes* ſeù *Epiſtolæ duæ ad Cledonium adversùs Apollinarium*, quæ à Syris propter controverſiam de myſterio Incarnationis frequenter citantur. Sobenſem pro Apollinariſtis *Theopaſchitas* dixiſſe puto: alioquin libri hujus adversùs Theopaſchitas à Nazianzeno compoſiti nemo Græcorum Latinorumve meminit.

6 *Joannes Chryſoſtomus* Syrus Antiochenus, primùm ejus Eccleſiæ Presbyter, deinde Conſtantinopolitanæ Epiſcopus. Obiit anno Chriſti 407. *Græca* ejus opera mss. vide in Codicibus Clementino-Vaticanis Tom. 1. pag. 594. 595. 596. 597. 598. 600. 601. 602. 603. 604. & 605.

Copticè exſtant *Homiliæ XLIV.* quarum una inſcribitur *de S. Michaële Archangelo*, altera *in Pſalmum ſextum*, tertia *in Pſalmum trigeſimum octavum*, & quarta *in Pſalmum quinquageſimum*. Tom. 1. Biblioth. Orient. pag.617. 618. & 619.

Arabicè Homiliæ XXXIV. *in epiſtolam Pauli ad Hebræos*, Cod. Arab. ms. Vatic. 22. *Homilia de Joſue filio Nun*, & *quod geſſerit figuram Chriſti*, Ibidem. *Quod melius ſit eligere triſtia & laborem, quàm requiem*. Ibidem. *Quod omnes Sancti per triſtitiam dies ſuos tranſegerunt*. Ibid. *Quod homo mundanus habet unum talentum*. Ibid. *De pœnitentia*, & *quod humilitas multùm prodeſt*. Ibid. *De eleemoſyna*: & *quod nihil in hoc ſæculo permanens ſit*. Ibid. *Quod paupertas ſit utilior divitiis*. Ibid. *Quod magna opus eſt diligentia ad conſervandam gratiam Dei*. Ibid *Homilia in Pſalmum ſextum*, Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 585. *Epiſtola ad Theodorum monachum lapſum*, Ibidem,

dem, & Cod. Arab. Vatic. 69. ubi Theodorus Chrysoſtomi diſcipulus, & relicto monaſtico inſtituto nupſiſſe dicitur: quem unum eundemque cum Theodoro Mopſveſtiæ poſteà Epiſcopo fuiſſe teſtatur Heſychius Hieroſolymitanus in Actis Concilii V. co.lat. 5. *Canones duodecim*, Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 619. *Homiliç duodenonaginta in Joannem*, Ibid. pag.634. *Homiliç quadraginta quatuor in Joannem*: ſeù Pars ſecunda expoſitionis in Joannem ab Homilia quadrageſima quinta uſque ad octogeſimam octavam, Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 517. quas è Grçco in Arabicum tranſtuliſſe dicitur Antonius Abbas monaſterii S. Simeonis Thaumaſtoritç apud Antiochiam. *Homiliç duç de nativitate Domini*, Cod. Arab. Vatic. 44. *Homiliç tres de Baptiſmo Chriſti*, Ibidem, & Cod. Arab. Vatic. 45. *De Thoma Apoſtolo & Dominica nova*, Cod. Arab. Vatic. 45. *De Pentecoſte*, Ibid. *Sermones diverſi ejuſdem*, Cod. Arab. Vatic. 46. *De Pœnitentia*, Cod. Arab. Vat.55. *De Peccatrice*, *& Juda proditore*, Cod. Arab. Vat. 67. *De iis, qui non interſunt divinæ Liturgiæ*, Cod. Arab. Vat. 168. *Liturgia Arabica* ad uſum Syrorum Melchitarum Cod. Arab. Vat. 67. & 142. *Eadem Græco-Arabica* Cod. Arab. Vatic. 142. *Liber Demonſtrationis* Chryſoſtomo tributus, quem tamen recentioris cujuſdam Chriſtiani Arabis fœtum eſſe exiſtimo: in capita octo diviſus, Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 512. in quo agitur de Deo trino & uno: de Incarnatione & paſſione: Vaticinia de Chriſto è ſcriptura deſumpta: de Euchariſtia: de lucta Diaboli cum hominibus: de die Dominica obſervanda: de jejunio Feriæ quartæ & ſextæ: de Jejunio Quadrageſimæ. *Annales* ſub Joannis Chryſoſtomi nomine laudati ab Elmacino, de quibus vide Hottingerum in Biblioth. Orientali pag.82.

Item *Arabico ſermone* in urbe Alepo anno Chriſti 1707. ſumptibus Athanaſii Græcorum Antiocheni Patriarchæ typis prodiit *Liber* inſcriptus الدر المنتخب ليوحنا فم الذهب *Margarita electa Joannis Chryſoſtomi*, in quo triginta quatuor ſelectæ ſancti Doctoris homiliæ continentur: videlicet: 1. *Ad parentes adhortatio de educatione liberorum*. 2. *Ad eos, qui mulierum formam concupiſcunt*. 3. *quod non ſit contemnenda Eccleſia Dei, cum reliquis Sacramentis*. 4. *In illud Pſalmi, ne timueris, quum dives factus fuerit homo*. 5. *de amore pecuniæ*. 6. *de ſuperbia & inani gloria*. 7. *In illud Pſalmi, In vanum conturbatur omnis homo vivens: & de eleemoſyna*. 8. *de futuro judicio: deque pœnis gehennæ, quibus nullus finis*. 9. *de confeſſione & pœnitentia*. 10. *de invidia & odio*. 11. *de ira & inimicitia*. 12. *de injuriarum oblivione*. 13. *de amore in genere, & de charitate fraterna*. 14. *de eleemoſyna*. 15. *In ſancta Theophania Domini: deque iis, qui Eccleſia excedunt, antequam divina Liturgia perficiatur: & in eos, qui tremenda ſacramenta indignè percipiunt*. 16. *de oratione*. 17. *de virtute & vitio*. 18. *de juramentis*. 19. *de pœnitentia, deque iis, qui ſerò veniunt ad Eccleſiam: deque divina menſa, & judicio*. 20. *de perpetua concione*. 21. *de morte & conſummatione ſæculi*. 22. *de humilitate & juſtitia*. 23. *de anima & ſpe*. 24. *de pœna æterna, deque juſto Dei judicio*. 25. *de divitiis & paupertate*. 26. *de præſcientia & providentia Dei*. 27. *de pœnitentia, deque David & uxore Uriæ*. 28. *de pœnitentia & jejunio: deque Jona propheta & tribus Pueris*. 29. *de pœnitentia*. 30. *de oratione & precibus*. 31. *de pœnitentia & eleemoſyna*. 32. *de morbis & medicina*. 33. *de decem Virginibus*. 34. *de Pſeudoprophetis, & falſis doctoribus, deque ſignis conſummationis ſæculi*. Quæ inter editas Chryſoſtomi homilias ſunt, etſi diverſis titulis prænotentur. Vide Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 631. Cod. Arab. 88. & Cod. 90. in quo cum ſexaginta ſex Athanaſii Hieroſolymitani homiliis habetur etiam una Chryſoſtomi *de Paſchate reſurrectionis*.

Syriacè exſtant *Commentaria S. Joannis in epiſtolas Pauli, & in quatuor Evangelia* in compendium redacta, Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 607. *Homilia de annunciatione Zachariæ, quando ei revelata fuit ab Angelo nativitas S. Joannis Baptiſtæ*, Tom. cit. pag.563. & 566. *In S. Stephanum protomartyrem*, Ibid. *De paſſione Domini*, Ibid. pag.564. *De nativitate Domini*, Ibid. pag. 566. *De luminibus*, Ibid. *De tentatione Domini*, Ibid. *De hoſannis ex commentario in Matthæum*, Ibid. *In illud, Pater ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte*, Ibidem. *De Juda proditore*, Ibid. *De paſſione Domini*, Ibid. *De cruce & latrone*, Ibid. *De Dominica reſurrectionis ex homilia octogeſima quinta in Joannem*, Ibid. *De Cruce, Adam, & Eva*, Ibidem pag. 567. quæ eadem eſt ac *homilia de venerabili cruce & tranſgreſſione Adami* Tom. 6. operum Chryſoſtomi editionis Morellianæ Pariſienſis, & Tom. 7. Savilianæ, prodiitque ſub nomine Joannis Epiſcopi Hieroſolymitani per Petrum Waſtellum Carmelitarum Ordinis Provincialem Belgicum Bruxellis anno 1643. *Homiliæ tres de filio prodigo* Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 612. *De Turture* ſive Eccleſia, Ibidem: quæ prodiit ſub nomine Joannis Hieroſolymitani in citata editione Bruxellenſi, de qua vide Gulielm. Caveum tom.1. hiſtor. liter. pag.164. *In illud Pſalmi, ſicut deſiderat cervus ad fontes aquarum* Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 612. *De paupertate & divitiis*, Ibid. *Quod parentibus obtemperandum ſit*, Ibid. *De mortuis non amarè flendis*, Ibid. quam inter Dubias collocat Caveus tom.1. hiſt. liter. pag. 184. *Quod tentatio æquo animo ferenda ſit*, Ibid. *In illud Pſalmi, dixi, cuſtodiam vias meas, ut non delinquam*, Ibid. *De Juramentis & Baptiſmo* Cod. Syr. Vat. 39. *De paſſione Domini*, Ibid. *De mendacio*, Ibid. *In illud Apoſtoli, propter fornicationem autem unuſquiſque uxorem ſuam habeat*, Ibid. *In illud, ſi peccaverit in te frater tuus, corripe eum inter te & ipſum*, Ibid. *In illud, Pater meus uſque modo operatur*, Ibid. *Homilia de die Dominica*, Tom. 2. Biblioth. Orient. pag.487. *Homilia de Pœnitentia, de humilitate & ſuperbia*, fragmentum, Ibidem pag.502. *Liturgia* denique *Syriaca*, cujus initium, *Domine Deus omnipotens*, Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 562. de qua Edenenſis cap.2.num.18. & Corn. Schultingius num.14. Prodiit Latinè per Renaudotium tom. 2. Li-

1 Edidit expositionem [1] in Matthæum,
Et expositionem in Joannem,
Unamquamque duobus tomis comprehensam,
2 Commentaria quoque in 2 Apostolum:
3 Et librum de 3 Sacerdotio:
4 Et alterum de 4 Baptismo:
5 Et tractatum adversùs 5 Judæos.
6 Librum etiam de monachis 6 Ægypti:
Et

ܐܦ ܠܗ ܦܘܫܩܐ ܕܡܬܝ
ܘܦܘܫܩܐ ܐܘܦ ܕܝܘܚܢܢ ;
ܟܠܚܕ ܒܬܪܬܝܢ ܦܠܓܘܬܐ .
ܘܦܘܫܩܐ ܐܘܦ ܕܫܠܝܚܐ :
ܘܟܬܒܐ ܕܥܠ ܟܗܢܘܬܐ :
ܘܗܘ ܐܘܦ ܕܥܠ ܡܥܡܘܕܝܬܐ :
ܘܡܐܡܪܐ ܕܠܘܩܒܠ ܝܗܘܕܝܐ .
ܘܕܥܠ ܕܝܪܝܐ ܕܡܨܪܝܢ :

ܘܟܬܒܐ

turg. Orient. pag. 242. *Altera Liturgia Syriaca* nomen Chrysostomi præfert tàm in Missali impresso anno 1594. pag. 69. quàm in Codice ms. Ecchellensi 5. pag. 39. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 574. cujus initium, *Deus magne & æterne*, prodiitque latinè per eundem Renaudotium tom. cit. pag. 256. Verùm ea Chrysostomi non est, sed Joannis Episcopi Haran, Nisibis & Chaboræ, cujus nomen disertè præfert in Codice Syriaco Nitriensi 3. pag. 269. & in Cod. Syr. ms. Vatic. 33. pag. 21. ut ostendi Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 230. quod & Renaudotius animadvertit Tom. cit. pag. 254. & 260. & ante ipsum notaverat Edenensis loc. cit. *Tertia Liturgia Syriaca* è Græco exemplari ad verbum expressa, qua Syri Melchitæ utuntur, exstat in Codicibus Syriacis 37. & 40. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 615. Eademque Græcè habetur Tom. 1. pag. 596. & Tom. 2. pag. 517.

Joannes Maro in libello fidei citat Chrysostomi *epistolam ad Cæsarium monachum*, de qua pluribus Caveus tom. 1. hist. liter. p. 186. *Homiliam de baptismo Christi deque ejusdem lucta cum Diabolo*: & *Homiliam de Ascensione Domini*: Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 516.

A Mose Barcepha laudatur *S. Joannis Oratio*, *cui titulus*, *cur arbor illa appellata sit arbor scientiæ boni & mali*, *& quid sibi velit illud Christi*, *hodie mecum eris in Paradiso*. *Oratio ad Stagirium monachum*. *Et Oratio contra eos*, *qui mundum à Dæmonibus gubernari putant*. Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 129.

Gregorius Barhebræus in horreo mysteriorum, commentaria Chrysostomi in Scripturam frequenter commemorat. In Nomocanone verò Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 303. affirmat, in Ecclesia Syrorum per anni circulum legi *Homilias centum quinquaginta quinque*, *quæ pro majori parte sunt S. Joannis Chrysostomi*, *& Cyrilli*, *& Theodoti*, *& Architei*, *& aliorum*. Et paulò inferius: *Commentaria Sancti Ephræm*, *& Sancti Joannis Chrysostomi*. Cyrillum autem Alexandrinum intelligit, Theodotum Ancyranum, & Architeum, seù Arcadium Cypri Episcopum, de quo vide Caveum Tom. 2. histor. liter. in Appendice, differt. 1. pag. 5. quorum Homiliæ in vetustis Ecclesiarum Syriacarum Lectionariis sæpè occurrunt.

Quum itaque tot ac tanta Chrysostomi opera Syriacè, Copticè, & Arabicè habeantur, miror, cur Abulbarcatus in catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum nullam ejus mentionem fecerit, neque Jacobus Edessenus in Homiliis ejusdem recensendis operam suam contulerit.

1 *In Matthæum & Joannem* quatuor tomis. In Matthæum quidem Homiliæ XC. in Joannem verò LXXXVIII. Citantur à Syris passim. Xenajas in lib. de Uno ex Trinitate incarnato & passo tom. 2. Bibl. Orient. pag. 28. laudat etiam *Chrysostomi commentaria in Psalmos*.

2 *In Apostolum* Homiliæ universim 245. quarum recensionem vide apud Caveum tom. 1. pag. 183.

3 *De Sacerdotio* libri sex, qui tom. 4. editionis Morellianæ & 6. Savilianæ exstant. Citantur à Xenaja in lib de Uno ex Trinitate incarnato & passo, tom. 2. Bibl. Orient. pag. 28.

4 *De Baptismo*. Inter opera Chrysostomi nullus exstat liber de hoc argumento, sed homiliæ dumtaxat de Christi Baptismo, quas suprà indicavi. Fortasse ad Chrysostomum retulit Sobensis *duos illos de baptismo libros*, quos Basilius Magnus composuit.

5 *Adversùs Judæos* libri sex, qui prostant Tom. 1. edit. Morell. & 6. Savil.

6 *De monachis Ægypti*. Hic quoque liber inter Chrysostomiana opera desideratur: alius enim videtur esse ab iis, qui inscribuntur, *adversùs vitæ monasticæ vituperatores*: &, *Comparatio Regis & monachi*: &, *quod Regulares fœminæ viris cohabitare non debeant*, *& in eos*, *qui sorores adoptivas habent*: To. 4. edit. Morell. Exstat tamen sub nomine Joannis Episcopi Hierosolymitani *liber de institutione primorum monachorum in lege veteri exortorum*, *& in nova perseverantium ad Caprasium monachum*, quem edidit Petrus Wastellus Ord. Carmelitarum. Hunc cum libro Chrysostomiano *de monachis Ægypti* unum eundemque esse, id mihi suadet, quod homiliæ lucubrationesque ferè omnes, quæ ibi Hierosolymitano Joanni tribuuntur, Chryso-

sosto-

1 Et librum [1] consolationum: ܘܟܬܒܐ ܠܗܘܢ ܕܒܘܝܐܐ:
2 Et epistolam [2] de Pœnitentia: ܘܐܓܪܬܐ ܕܥܠ ܬܝܒܘܬܐ:
3 Et alteram [3] ad Justinianum. ܘܗܝ ܕܠܘܬ ܝܘܣܛܝܢܝܢܘܣ.

CAPUT XVII.

Methodius Episcopus Olympi.

4 Methodii 4 Episcopi ܕܡܝܬܘܕܝܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
5 Liber 5 de successione generationum, ܗܘ ܕܝܘܒܠܐ ܕܫܪܒܬܐ:
Et ܘܐܓܪܬܐ

sostomi sunt, ut ex suprà laudata homilia *de Turture*, & ex cæteris ad Chrysostomianos sermones collatis apparet. Vide Caveum tom. 1. hist. liter. pag. 163. & seq.

1 *Consolationum*. Nimirùm, *quod nemo læditur, nisi à seipso*, liber Olympiadi mulieri nobilissimæ, & ob Chrysostomi causam gravissima quæque passæ inscriptus, Tom. 4. edit. Morell.

2 *Epistolam de Pœnitentia*. Ad Theodorum lapsum, Tom. 4. edit. Morell.

3 *Epistolam ad Justinianum*. Fortasse *ad Innocentium*, cujus nomen in *Justinianum* commutari potuit à Sobensi, vel ab Amanuensi. Extant autem Chrysostomi *epistolę duę ad Innocentium Papam*, Tom. 4. edit. Morell. *Ad Justinianum* verò nulla.

4 *Methodii Episcopi*, Quæ hic de Methodio tamquam auctore à Chrysostomo diverso dicuntur, Ecchellensis cum antecedentibus ita conjunxit, ut non Methodii opera recenseri, sed Chrysostomi ad Methodium epistolam primùm, deinde librum de genealogia, postremò epistolas diversi argumenti existimaverit: sic enim vertit pag. 23. *Epistola* Chrysostomi *de Pœnitentia*, & *illa*, *quæ est ad Justinianum*, & *ad Methodium Episcopum*, *item ille* (*liber*) *qui est de traductione generationum*, & *plures aliæ epistolæ variis de rebus compositæ*. Verùm de Methodio in his versibus agi, non de Chrysostomo, liquet ex ipso *libri de genealogia* titulo, cujus auctor Methodius in omnibus tàm Syriacis, quàm Græcis Codicibus dicitur: quod & ex litera *Dalet* nomini Methodii præfixa confirmatur: non enim habet Sobensis ܕܠܘܬ ܡܝܬܘܕܝܘܣ *Ad Methodium*, sed ܕܡܝܬܘܕܝܘܣ *Methodii*: cujus nimirùm, non ad quem hic liber est, quem hoc loco commemorat Sobensis. Ut autem Ecchellensis versus istos ad Chrysostomum referret, effecit particula copulativa ܘ *Vau* quæ tàm nomini Methodii quàm ejus libro præfixa est in Textu Sobensis, etiam in Codice Vaticano, hunc in modum: *Et Methodii Episcopi*, & *ille* (liber) *de successione generationum* &c. sed utrobique ea redundat, videturque ab amanuensi oscitanter obtrusa. Fuit autem *Methodius Olympi in Lycia Episcopus*, quo titulo laudatur apud Barhebræum & Joannem Darensem *Oratio ejus de resurrectione* & *adversùs Origenem*, Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 120. & 295. *Martyr* etiam dicitur in Codice Syriaco 29. ad calcem Tomi citati pag. 507. Græci *Patarorum* itidem in Lycia Episcopum vocant, ut liquet ex menologio die 20. Junii. *Tyri* quoque Episcopatum gessisse perhibent, ibidemque martyrium subjisse sub Diocletiano circa annum Christi 311. tametsi Baronius in notis ad Martyrol. Rom. 14. Junii Methodium Patarensem à Tyrio distinguat. Vide Tillemontium Tom. 5. histor. Eccles. Par. 3. Allatium diatriba de Methodiis: Gulielmum Caveum tom. 1. hist. liter. pag. 75. & Fabricium tom. 5. Biblioth. Græcæ pag. 255.

5 *Liber de successione generationum*. In Codice Syriaco 29. ad calcem Tomi 2. Bibl. Orient. pag. 507. hoc titulo prænotatur:

ܡܐܡܪܐ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܡܝܬܘܕܝܘܣ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܠܘܡܦܘܣ ܘܣܗܕܐ ܕܥܠ ܝܘܒܠܐ
ܕܡܠܟܐ ܘܥܠ ܫܘܠܡܐ ܕܥܠܡܐ

Sermo beati mar Methodii Episcopi Olympi & *martyris de successione Regum* & *de fine mundi*.

Initium: ܢܕܥܘܢ ܗܟܝܠ ܩܕܡ ܟܠ ܡܕܡ ܡܫܟܠܢܐ
ܩܪܝܢܐ. ܕܡܢ ܕܢܦܩ ܐܕܡ ܘܚܘܐ ܡܢ ܦܪܕܝܣܐ:
ܒܬܘܠܐ ܗܘܘ ܘܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܠܡܦܩܗܘܢ
ܕܝܢ ܡܢ ܦܪܕܝܣܐ: ܡܢ ܒܬܪ ܡܦܩܗܘܢ
ܐܘܠܕܘ: ܠܩܐܝܢ ܘܠܩܠܝܡܬ ܚܬܗ:

Ante omnia igitur sciant prudentes lectores, Adamum & *Evam, quum de Paradiso exierunt, virgines fuisse. Anno autem trigesimo postquam è*

1 Et [1] complures epistolæ Varijs de rebus conscriptæ. [illegible]

CAPUT XVIII.

Diodorus Tarsensis.

2 Diodorus [2] Tarsensis Com- [illegible]

Paradiso egressi sunt, cognovit Adam Evam uxorem suam, quæ concepit & peperit Cain &c. Definit in hæc verba: [illegible]

[illegible]

Ingredietur enim hic filius perditionis (de Antichristo loquitur) *Hierosolymam, & sedebit in templo Dei, facietque seipsum tamquam Deum. Formabitur autem hic homo peccati ex semine viri & gignetur ex muliere conjugata de tribu Dan. Quum autem hic perditionis filius pessimis moribus sit, in errorem inducet omnes, si fieri potest: propterea nimirùm quod dæmoniorum omnium habitaculum erit, omnisque eorum operatio in ipso perficietur. Adveniente verò de cœlo Domino nostro, tradetur gehennæ ignis tenebrisque exterioribus, ibique erit in fletu & stridore dentium, unàcum omnibus, qui in ipsum credituri sunt. Nos autem dignos efficiat Dominus noster Jesus Christus regno suo cœlesti cum omnibus, qui voluntatem ejus perfecere, eique extollamus gloriam, & honorem, & adorationem, & magnitudinem nunc & semper in sæculum sæculorum. Amen.* Idem sermo exstat Græcè manuscriptus in Codice Clementino-Vaticano 11. Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 594. hoc præfixo titulo: *Methodii Patarensis Episcopi de regno gentium, & in ultima tempora accurata demonstratio*: & pag. 602. hunc alium titulum præfert: *Methodii Patarensis Episcopi de Saracenorum irruptione in Romanos, deque eorundem exterminatione, & de fine mundi.* Prodiit Græcè & Latinè in editione Orthodoxographorum Basil. 1569. tom. 1. & Latinè in Bibliothecis Patrum tom. 3. Titulus, *Methodii Patarensis Episcopi & martyris de rebus, quæ ab initio mundi contigerunt, quæque deinceps contingere debent, Revelationes, per paraphrasin translatæ, incerto auctore. Per paraphrasin*, inquam: nam in ea translatione multa sunt, quæ Syriacè desiderantur, ut duo priora capita *de Prævaricatione Angelicæ naturæ & illius de cœlo dejectione: deque iniqua serpentis persuasione & primorum parentum transgressione*: & divisiones capitum, titulique singulis capitibus præfixi, atque duo postrema capita quæ videntur textui Methodiano ab amanuensibus vel ab interprete adjuncta, quum in antiquissima ejusdem Operis Syriaca versione haud exstent. An genuinum Methodii Patarensis opus sit, in dubium vocant Eruditi: eò præsertim, ut inquiunt Caveus tom 1. hist. liter. pag. 75. & Fabricius tom. 5. Bibl. Græcæ pag. 258. quod multa in ipso de Saracenis, de Turcis, deque Romanis prædicuntur (quæ tamen in titulis, non in textu sunt, ut modò observavi:) quamobrem Methodio Confessori & Patriarchæ Constantinopolitano, qui obiit circa annum Christi 846. communiter adjudicatur. Quod autem subjungit Caveus loc. cit. *Sermonem hunc forsan alteri Methodio Patriarchæ Constantinopolitano qui claruit circa annum 1240. adscribendum*, mihi nullatenus probatur, quum Sobensis, qui anno Christi 1318. vita functus est, ejusdem sermonis jam Syrorum manibus circumlati Methodioque antiquo Scriptori tributi mentionem faciat in Catalogo.

1 *Complures Epistolæ*. Inter opera, quæ Methodio sivè Patarensi sivè Constantinopolitano tribuuntur, nullus *Epistolis* locus apud citatos Auctores. Quamobrem vel dicendum est, eas apud Syros conservatas esse, quæ Græcè interciderint; vel hunc locum ad Chrysostomum, non ad Methodium pertinere. Nam Sobensis librum Methodii de regno gentium & fine mundi, tamquam intra parentesim, Chrysostomianis operibus interseruisse videtur. Sunt autem *Epistolæ Chrysostomi ad diversos* CCXXV. de quibus consule Caveum tom. 1. hist. liter. pag. 180.

2 *Diodorus Tarsensis*, magister Nestorii, cujus

1 Composuit [1] libros numero sexaginta,
Quos Ariani combusserunt.
Remanserunt verò ex illis qui sequuntur.
2 Liber [2] de dispensatione:
3 Et 3 liber solutionis Astrologiæ:
4 Et liber 4 adversùs Eunomianos:
Et alter adversùs hæreticos.

5 Et quem scripsit 5 adversùs Judæos:
6 Et 6 adversùs Manichæos:
7 Et 7 adversùs Apollinarium:
8 Et expositio 8 in partem Matthæi.

ܣܡ ܟܬ̈ܒܐ ܫܬܝܢ ܒܡܢܝܢܐ
ܘܐܪ̈ܝܢܐ ܐܘܩܕܘ ܐܢܘܢ:
ܘܦܫܘ ܗܠܝܢ ܕܡܢܗܘܢ ܐܢܐ.
ܟܬܒܐ ܕܡܦܪܢܣܢܘܬܐ.
ܘܗܘ ܕܫܪܝ ܟܠܕܝܘܬܐ.
ܘܕܠܘܩܒܠ ܐܘܢܘܡܝ̈ܐ.
ܘܐܚܪܢ ܕܠܘܩܒܠ ܚܪ̈ܘܝܐ.
ܘܗܘ ܕܣܡ ܠܘܩܒܠ ܝܗܘ̈ܕܝܐ.
ܘܗܘ ܕܠܘܩܒܠ ܡܢܝ̈ܢܐ.
ܘܠܘܩܒܠ ܐܦܘܠܝܢܪܝܘܣ.
ܘܦܘܫܩ ܡܢܬܐ ܡܢ ܡܬܝ.

Theo- ܬܐܘܕܘܪܘܣ

cujus hæresi in libris suis nimiùm favere deprehensus est: quam ob causam à Nestorianis quidem summis laudibus tamquam ipsorum doctor & pater unàcum Theodoro Mopsvesteno & Nestorio Constantinopolitano effertur; à reliquis verò Syris tùm Orthodoxis, tùm Jacobitis rejicitur, ut Tom. 1. pag. 348. ex Simeone Beth-Arsamensi ostendi. Interfuit Concilio Œcumenico Secundo quod Constantinopoli anno Christi 381. adversùs Macedonianos habitum est. Vide Tillemont. tom. 8. & Caveum tom. 1. hist. liter. pag. 152.

1 *Libros sexaginta, quos Ariani combusserunt*. Meletio enim Antiocheno sub Valente in exilium misso, Diodorus gregis catholici curam gessit, & grassantibus Arianorum insidiis animosè restitit, ut Ecclesiastica docet historia. Hinc ortum eorumdem hæreticorum in ipsum, ejusque libros odium.

2 *Liber de dispensatione*, seù Œconomia, hoc est, de Incarnatione Verbi. Ecchellensis vertit *liber Politicorum*, haud rectè. Citatur à Joanne Darensi lib. 4. de resurr. corporum cap. 21. Vide tom. 2. pag. 120.

3 *Liber solutionis Astrologiæ*. Contra Astronomos, Astrologos, & Fatum libros octo scripsisse Diodorum, testatur Photius in Biblioth. Cod. 223. ubi amplissima eorum excerpta nobis conservavit. Astrologos vulgò ܟܠܕܝ̈ܐ *Chaldæos*, & Astrologiam ܟܠܕܝܘܬܐ *Chaldaismum* appellant Syri ipsi Chaldæique Scriptores: Ephræmus, inquam, in libro adversùs hæreses, & Sobensis hoc loco, aliique passim.

4 *Adversùs Eunomianos & adversùs hæreticos*. *Contentiosum* vertit Ecchellensis singulariter, pluralis numeri signum duo puncta huic voci apposita non advertens. *Contentiosi* seù *contradicentes* ܚܪ̈ܝܢܐ, vel *Scrutatores* ܒܨܘ̈ܝܐ hæretici passim vocantur à Syris Scriptoribus, ut hìc apud Sobensem, & apud S. Ephræmum in libris de fide, & adversùs hæreses. Basilius Magnus epist. 167. affirmat Diodorum libros duos adversùs hæreticos composuisse.

5 *Adversùs Judæos*. Inter Diodori opera recensetur à Svida. Vide Caveum tom. cit. pag. 152.

6 *Adversùs Manichæos*. Actis disputationis Archelai cum Manete circa annum Christi 277. habitæ præfigitur ejusdem Archelai *Epistola ad Diodorum*, de qua dixi to. 1. Bibl. Orient. pag 555. quem tamen à Diodoro Tarsensi diversum esse ex dictis apparet, quum centum & ampliùs anni inter eam disputationem & obitum Tarsensis intercesserint.

7 *Adversùs Apollinarium*, seù πρὸς τοὺς Συνουσιαστάς: *ex quo*, inquit Caveus loc. cit. *excerpta selegit Proclus Constantinopolitanus, quæ & ipse in epistola ad Armenos, & Cyrillus tribus libris jam deperditis datâ operâ refutarunt*.

8 *In partem Matthæi*. In totum Vetus & Novum Testamentum scripsit Diodorus, testibus Svida & Photio cod. 102. sed quum plurimos ex ejus libris Ariani, ut mox dixi, combusserint, pars dumtaxat Commentariorum in Matthæum apud Syros ejusdem asseclas remansit.

Ecchellensis Not. in Catalogum Ebedjesu pag. 135. *Liturgiam Diodori* Syriacè se legisse testatur. In Synodo Diamperensi, nequis illâ uteretur, disertè vetitum fuit: ut neque aliis duabus, quæ Theodori & Nestorii nomen præferunt: quidquid in contrarium scribat Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. pag. 622. qui quum eam in Codicibus Syrorum Nestorianorum, quos præ manibus habuit, non viderit, confidenter pronunciat, nunquam exstitisse, sed censores Diamperenses nominum similitudine deceptos, Diodorum cum Theodoro, cujus Liturgia apud Nestorianos celeberrima est,

con-

CAPUT XIX.

Theodorus Mopsvestenus.

1 Theodorus [1] Commentator
2 Composuit [2] quadraginta & unum tomum
Qui

ܬܐܘܕܘܪܘܣ ܡܦܫܩܢܐ
ܣܡ ܚܕܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܦܢܩܝܬܐ
ܕܗܘܢ

confudisse. *Istius verò* (inquit de Diodori Liturgia) *nulla apud Nestorianos memoria est: unde suspicari licet deceptos nominis similitudine censores fuisse, quum facilis fuerit unius nominis in alterum transmutatio, presertim in Syriaca scriptura, quę ut Arabica, Gręcis nominibus exprimendis parùm commoda est, nec magis quàm Gręca, ubi Orientales voces exprimendę sunt.* Id ut assereret, Missalium Chaldaicorum auctoritate motus est, in quibus tres dumtaxat Liturgiæ Nestorianorum exhibentur, *Apostolorum* scilicet, *Theodori*, atque *Nestorii*, ut liquet ex catalogo manuscriptorum ad calcem tomi 1. Bibl. Orient. pag. 581. & 583 Verùm præter hasce tres Liturgias, apud Nestorianos alias quoque exstare, quarum tamen usus in eorum Ecclesia vel rarus, vel nullus est, ex ejusdem Sobensis catalogo palàm fit, in quo Narses & Barsumas composuisse Liturgias dicuntur, ut infrà patebit.

1 *Theodorus* patria *Antiochenus*, dignitate *Mopsvestię in Cilicia Episcopus*, apud Syros, maximè Nestorianos per excellentiam ܡܦܫܩܢܐ *Mphaskana*, hoc est, *Commentator* seù *Interpres* dictus, quia multis in sacram Scripturam commentariis inclaruit, *qui licet ab eo homine profecti* (inquit Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. pag. 622.) *cujus fides corrupta erat opinionibus illis, quas Nestoriuspublicavit, ipsis Orthodoxis non contemnendi visi sunt, adeò ut in Catenis gręcis multa illorum fragmenta occurrant.* Auditores habuit Nestorium & Theodoritum, qui lib. 5. hist. Eccles. cap. 4. hoc magistrum suum Theodorum encomio exornat, *totius Ecclesię doctor, & qui adversùs omnes hęreticorum catervas strenuè decertavit:* in plurimos tamen ipse errores delapsus, maximè Pelagianorum & Nestorianorum, quorum pater rectè appellatur: eamque ob causam in Quinta Synodo post mortem damnatus fuit. In Chronico Edesseno notatur epocha temporis, quo Scripturam exponere aggressus est: *Anno Gręcorum* (inquit Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 400.) *septingentesimo decimo quarto*, (Christi 403.) *Theodorus Mopsvestię Episcopus sacram Scripturam commentari cœpit.* Is erat nonus Theodori Episcopatus annus, ut loc. cit. ostendi: obiit autem Theodorus anno Christi 429. quum triginta sex annis Mopsvestenam Ecclesiam rexisset, ut Theodoritus notat. Ejus libros è Græca in Syriacam linguam olim conversos, testatur Liberatus in Breviario cap. 10. Ibam Edessenum Episcopum eam versionem procurasse conqueruntur ejusdem accusatores Samuel, Cyrus, Maras, & Eulogius Presbyteri Edesseni in Concil. Berytensi ac Tyrio Act. 9. & 10. Concil. Chalced. ut tom. 1. Bibl Orient. pag. 200 notavi. Cum Iba Probum & Cumam in iis libris transferendis operam suam conjunxisse, affirmat Sobensis infrà in Catalogo. Auctor Catalogi Patriarcharum Chaldæorum, ad calcem epistolæ Simeonis Beth-Arsamensis scribit Narsetem, Jazidadem ܝ, & reliquos Scholæ Edessenæ discipulos Nestorianos unàcum Barsuma Nisibeno ex eadem Schola ejectos, tulisse secum libros Theodori ac Nestorii, & in Persarum dominium secessisse, cujus verba tom. 1. Bibl. Orient. pag. 350. retuli. Idem ferè Barhebræus scribit in Chronico Syriaco in vita Maanæ Seleuciensis Primatis tom. 2. Bibl. Orient. pag. 402. In Synodis, quæ sub Catholicis Nestorianorum Sabarjesu & Gregorio celebratæ sunt, Commentaria Theodori tamquam fideinormam, suscipienda esse decernitur. Ex tot autem Theodori libris, quos apud Syros Nestorianos exstare affirmat Sobensis, habemus in Bibliotheca Vaticana *Liturgiam* Cod. Syr. Vat. 18. pag. 162. & tom. 1. Bibl. Orient. pag. 581. & 583. *Quęstiones in Scripturam*, Tom. 2. pag. 487. *Quęstiones & Responsiones*, Ibidem: & *Hymnum*, tom. cit. pag. 488. Prodiit autem *Liturgia* latinè per Renaudotium tom. 2. Liturg. Orient. pag. 616. Initium, *Domine Deus fortis*. Abulbarcatus in lib. de divin. Offic. cap. 7. hæc Theodori Commentaria recenset.

ثاودورس المفسقان من ملافنة السريان لـه شرح
لبعض الرسايل البولصية والقصص السليحـيـة
والمذكور عند طايفتـه مرتبـه كثيرة فى علمـه

Theodorus, inquit, *Commentator Syrorumque* (puta Nestorianorum) *doctor, habet expositionem quarundam epistolarum Pauli & Actuum Apostolicorum: magnamque obtinet apud gregales suos doctrinę famam. Tale exemplar est* (subjungit in hunc Abulbarcati locum Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. pag. 622.) *nisi vehementer fallimur, quod exstat in Seguieriana Bibliotheca: nam in illo quod dogmatibus Nestorianis faveat. occurrit omninò nihil.* Nimirùm *à Jacobitis reformata est illa versio Commentariorum in testamentum Novum, rejectis illis, quę ad Nestorianam hęresim spectabant, ut à suis hominibus sine offendiculo legi possent.*

2 *Quadraginta & unum Tomum.* Opera

Theo-

Qui sunt Prophetæ centum & quinquaginta,
Quorum unusquisque capitibus triginta comprehenditur.

ܕܗܘܝܢ ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܢܒܝܝܢ
ܟܠ ܚܕܐ ܪ̈ܫܐ ܬܠܬܝܢ .

1 Commentarium in librum [1] Geneseos
Tribus edidit tomis
Ad magnum Alphæum
Summa elaboratum methodo & speculatione.

ܦܘܫܩ ܣܦܪܐ ܕܒܪܝܬܐ
ܣܡܗ ܒܬܠܬ ܦܢܩܝܬܐ
ܠܘܬ ܪܒܐ ܐܠܦܐ .
ܦܠܝܚ ܒܪܢܐ ܘܬܐܘܪܝܐ .

2 Davidem 2 quinque tomis
Exposuit ad Cerdonem fratremque ejus.

ܘܕܘܝܕ ܒܚܡܫ ܦܢܩܝܬܐ
ܦܫܩ ܠܘܬ ܩܪܕܘܢ ܘܐܚܘܗܝ :

3 Duodecim 3 Prophetas commentatus est
Duobus tomis ad mar Tyrium.

ܘܬܪܥܣܪ ܢܒܝܐ ܦܫܩ
ܒܬܪܬܝܢ ܦܢܩܝܢ ܠܡܪܝ ܛܘܪܝܣ .

4 Samuelem 4 uno tomo
Commentatus est ad Mamarianum.

ܫܡܘܐܝܠ ܒܚܕܐ ܦܢܩܝܬܐ
ܦܫܩܗ ܠܘܬ ܡܡܪܝܢܐ

5 Jobum 5 duobus tomis
Ad Cyrillum Alexandrinum.

ܘܐܝܘܒ ܒܬܪܬܝܢ ܦܢܩܝܬܐ
ܠܘܬ ܩܘܪܠܐ ܡܨܪܝܐ .

Ec- ܠܩܘܗܠܬ

Theodori sunt universim tomis quadraginta & uno comprehensa; constant autem libris quinquaginta, ut ex eorundem recensione liquet; tantæ verò molis sunt, ut centies & quinquagies libros Prophetarum majorum minorumque superent. Citantur passim ejus commentaria in Scripturam in Catenis Græcis, & à Greg. Barhebræo in Horreo mysteriorum tom. 2. Bibl. Orient. pag. 283.

1 *In librum Geneseos* tribus tomis: quorum primum septem libros complexum memorat Photius in Biblioth. Cod. 38. Fragmenta nonnulla sub titulo libri *de creatura producta* sunt collatione quarta Synodi quintæ. Non in *totum Pentateuchum* scripsit Theodorus, ut indicat Caveus tom. 1. hist. liter. pag. 211. sed in *Genesim* dumtaxat, ut asserit hic Sobensis. In versione Ecchellensis pag. 25. delendum *item*, quod huic tetrastycho præmittitur sic: *item commentarium in librum Geneseos* &c. Hoc enim primum Theodori opus est ex recensione Sobensis, non secundum. Item in textu Syriaco pag 24. pro voce ܥܡܠܐ, quam *laborem* reddit, restituenda ܬܐܘܪܝܐ *contemplatio* seù *speculatio*, quæ in Codice ipso Ecchellensis prostat.

2 *Davidem quinque tomis*, non *ad Cedronem*, ut apud Ecchellensem, sed *ad Cerdonem*. Fragmenta in Psalmos ex commentariis Theodori occurrunt in Græca Catena Danielis Barbari, in constituto Vigilii Papæ, in Concilio V. collat. 4. & 5. & apud Facundum Hermianensem lib. 9. cap. 1. Huc refer quod Noë Libaniota Jacobitarum Patriarcha in laudibus sectæ suæ de Theodoro scribit, Psalmum illum ei adjudicans, quem canunt Syri Maronitæ in Officio matutino, *Lux quæ orta est justis* ܢܘܗܪܐ ܕܢܚ ܠܙܕܝ̈ܩܐ qua de re vide Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 60.

3 *Duodecim Prophetas* duobus tomis ad *Tyrium*, seù *Turim*, ut habet Ecchellensis pag. 27. Fragmenta commentariorum in XII. minores Prophetas habentur latinè in collatione 4. Synodi quintæ. *Exstare tamen dicuntur integri in Bibliotheca Imperatoria Viennæ*, inquit Caveus tom. 1. hist. liter. pag. 211. & tom. 2. pag. 82. Anselmus Bandurius in conspectu operum S Nicephori Patriarchæ Constantinopolitani in Præfat. apud Fabricium tom. 6. Bibl Græcæ pag. 642. promittit se alia quamprimum literarum monumenta in lucem emissurum, *in quibus Theodori Mopsvesteni commentaria in duodecim Prophetas*.

4 *Samuelem*, hoc est, priores duos Regum libros tomo uno *ad Mamarianum*. Mamrinum legit Ecchellensis.

5 *Jobum* tomis duobus ad Cyrillum Alexandrinum Nestorianæ hæreseos acerrimum impugnatorem, quem proinde Sobensis tamquam Nestorianus in libro Margaritarum Par. 3. cap. 4. disertè anathematizat, ejusque nomen per contemptum hìc diminuit; non enim scribit ܩܘܪܝܠܠܘܣ *Cyrillus*, ut in libro Margaritarum loc. cit. sed ܩ———ܘܪܠܐ quasi dicas, *Cyrillulus*: quod & advertit Ecchellensis in notis ad Catalogum pag. 157.

Ecclesiasten uno libro exposuit
Deprecante Porphyrio.
1 Isaiam quoque [1] & Ezechielem,
Et Jeremiam & Danielem,

Singulos singulis tomis
Commentatus est & dilucidavit.
Quibus finem imposuit
Labori suo in Testamentum vetus.

2 Matthæum [2] uno tomo
Explicavit ad Julium.
3 Lucam [3] & Joannem [4]
4 Duobus tomis ad Eusebium.

5 Actus [5] Apostolorum ad Basilium
Uno commentatus est tomo.
Epistolam quoque ad Romanos
Ad Eusebium exposuit.

Binas ad Corinthios
6 Epistolas [6] tomis duobus
Dilucidavit & illustravit
Rogatu Theodori.

Eustratius [7] postulavit expositionem
7 Quatuor epistolarum, quas sum commemoraturus:
Epi-

ܠܩܘܗܠܬ ܦܫܩ ܒܚܕ ܡܐܡܪܐ
ܒܒܥܘܬܐ ܕܦܘܪܦܘܪܝܘܣ.
ܘܠܐܫܥܝܐ ܘܠܚܙܩܝܐܝܠ
ܘܠܐܪܡܝܐ ܘܠܕܢܝܐܝܠ.
ܠܟܠܚܕ ܚܕܐ ܦܢܩܝܬܐ
ܦܫܩ ܗܘܐ ܘܢܗܪ ܐܢܘܢ.
ܘܒܗܘܢ ܐܣܝܡ ܫܘܡܠܝ
ܠܥܡܠܗ ܕܒܥܬܝܩܬܐ.
ܡܬܝ ܚܕܐ ܦܢܩܝܬܐ
ܦܫܩܗ ܗܘܐ ܠܘܬ ܝܘܠܝܢܘܣ.
ܘܠܠܘܩܐ ܘܠܝܘܚܢܢ
ܒܬܪܬܝܢ ܦܢܩܝܢ ܠܐܘܣܒܝܘܣ.
ܦܪܟܣܝܣ ܠܘܬ ܒܣܝܠܝܘܣ
ܒܚܕܐ ܦܢܩܝܬܐ ܦܫܩܗ.
ܠܐܓܪܬܐ ܗܝ ܕܪܗܘܡܝܐ
ܠܘܬ ܐܘܣܒܝܘܣ ܦܫܩܗ.
ܘܐܓܪܬܐ ܕܩܘܪܢܬܝܐ
ܬܪܬܝܗܝܢ ܒܬܪܬܝܢ ܦܢܩܝܢ
ܢܗܪ ܘܒܝܢ ܦܫܩܐ
ܒܒܥܘܬܐ ܕܬܐܘܕܘܪܐ.
ܐܘܣܛܪܛܝܐ ܐܠܨ ܦܘܫܩ
ܐܪܒܥ ܐܓܪܢ ܕܒܬܪ ܐܡܪ.
ܕܓܠܛܝܐ

NOTÆ.

1 *Isaiam*, *Ezechielem*, *Jeremiam*, *& Danielem* quatuor tomis. Universim in Testamentum Vetus sunt commentariorum Theodori *libri duodeviginti*. In Testamentum Novum *libri novem*.

2 *Matthæum*. Fragmenta habentur in Vigilii constituto, in collatione 4. Synodi quintæ, & apud Facundum Hermianensem lib. 3. cap. 4. & lib. 9. cap. 2.

3 *Lucam*. Fragmenta in constituto Vigilii, in coll. 4. Synodi quintæ, & in Catena in Lucam.

4 *Joannem*. Fragmenta exstant in Catena Græca in Joannem, in Vigilii constituto, & in coll. 4. Synodi quintæ, & apud Facund. Hermian. lib. 9. cap. 3.

5 *Actus Apostolorum*. Fragmenta apud Vigilium in constituto, & in Quinta Synodo collat. 4.

6 *Epistolas Pauli* omnes à Theodoro fusè explicatas esse, testatur Theodoritus Præfat. in comment. in easdem. Fragmenta proferuntur à Vigilio PP. in constituto, in collat. 4. Synodi V. & apud Facund. Hermianen. lib. 3. cap. 6.

7 *Eustratius*. Sobensis habet *Estratius*, *Estrateam* reddit Ecchellensis, eundemque facit auctorem reliquorum operum, quæ hic in Catalogo recensentur usque ad caput de Nestorio: sic enim vertit pag. 29. *Estratea prosecutus est expositionem quatuor Epistolarum, quas sum commemoraturus* &c. perinde ac si Estratea manus ad Commentaria ibi admovisset, ubi Theodorus desierat. Sed deceptus est vir doctus, quum verbum Syriacum ܐܠܨ, quod *postulavit* seu *efflagitavit* significat, latinè exposuit *prosecutus est*. Hæc enim omnia quæ sequuntur, non ad Estrateam sed

Epistolæ ad Galatas,
Et ad Ephesios,

Et ad Philippenses,
Et ad Colossenses.
Binas autem ad Thessalonicenses
Jacobo efflagitante exposuit.

Epistolam ad Timotheum
Utramque explicavit ad Petrum.
Cyrino etiam deprecante exposuit
Epistolam ad Titum, & ad Philemonem.
Item Epistolam ad Hebræos
Ad eundem Cyrinum dilucidavit.
Quinque autem tomis finem imposuit
Commentariis suis in totum Apostolum.
1 Exstat etiam ejus liber 1 de Sacramentis:
2 Et qui de 2 Fide inscribitur:
3 Ac tomus unus de 3 Sacerdotio:
Duo verò de Spiritu Sancto.

4 Tomus unus de 4 Incarnatione.
5 Duo adversùs 5 Eunomium.

Ac

ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܕܓܠܛܝ̈ܐ :
ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܕܐܦܣܝ̈ܐ .
ܘܗܘܢ ܕܦܝܠܝܦܣܝ̈ܐ :
ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܕܩܘܠܣܝ̈ܐ .
ܠܬܪܬܝܢ ܕܬܣܠܘܢܝܩܝ̈ܐ
ܒܒܥܘܬܗ ܕܝܥܩܘܒ ܦܫܩ .
ܠܐܓܪ̈ܬܐ ܕܛܝܡܬܐܘܣ
ܬܪܬܝܢ ܦܫܩ ܠܘܬ ܦܛܪܘܣ :
ܘܒܒܥܘܬ ܩܘܪܝܢܐ ܦܫܩ
ܗܝ ܕܛܝܛܘܣ ܘܦܝܠܝܡܘܢ .
ܘܐܓܪܬܐ ܗܝ ܕܥܒܪ̈ܝܐ
ܠܘܬܗ ܕܗܢܐ ܦܪܫܗ .
ܘܒܚܡܫܐ ܦܢܩܝܢ ܫܡܠܝܗ
ܠܦܘܫܩܐ ܕܟܠܗ ܫܠܝܚܐ .
ܐܝܬ ܠܗ ܟܬܒܐ ܕܥܠ ܐܪ̈ܙܐ :
ܘܗܘ ܐܦܢ ܕܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ .
ܘܦܢܩܝܬܐ ܕܥܠ ܟܗܢܘܬܐ .
ܘܬܪܬܝܢ ܕܥܠ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ .
ܘܦܢܩܝܬܐ ܕܡܬܒܪܢܫܢܘܬܐ :
ܘܬܪܬܝܢ ܕܠܘܩܒܠ ܐܘܢܘܡܝܘܣ :

ܘܬܪܬܝܢ

sed ad Theodorum referenda sunt, quem epistolas Pauli omnes exposuisse, ex Theodorito suprà notavi; eaque verba convincunt, quæ mox subjunguntur decimo quinto abhinc versu: *Quinque autem tomis finem imposuit commentariis suis in totum Apostolum*. Præterquàm quod *libros de Fide*, *de Incarnatione*, *contra Eunomium*, *pro Basilio*, *adversùs magiam*, & *contra asserentes peccare homines naturâ*, nemo est, qui Theodori Mopsvesteni opus esse ignoret.

1 *Liber de Sacramentis*. In idem argumentum scripsere Narses, Jesujab Arzunita, & ipse Sobensis in libro Margaritarum Par. 4. Huc spectat *ad baptizandos liber* Theodoro auctore, qui citatur collat. 4. Synodi V. & à Facundo Hermianensi lib. 9. cap. 3. nec non *Liturgia*, quæ apud Syros Nestorianos celeberrima est, tametsi disertam ejus mentionem haud facit Sobensis.

2 *De Fide*. *Symbolum*, sive *expositio Fidei* à Theodoro composita exstat Græco-Latinè Act. 6. Concilii Ephesini. Fragmentum *Expositionis Symboli Nicæni* habetur in Constituto Vigilii, & collat. 4. Synodi quintæ.

3 *De Sacerdotio*. Scripsere de eodem argumento complures tùm orthodoxi, tùm hæretici, ut S. Ephræm, S. Joannes Chrysostomus, Joannes Darensis, Gregorius Barhebræus, & Sobensis ipse in lib. Margaritarum Par. 4. cap. 2.

4 *De Incarnatione* tomus unus libris XV. comprehensus, de quibus vide Gennadium de Scriptor. Eccl. cap. 12. & Caveum tom. 1. histor. liter. pag. 211.

5 *Adversùs Eunomium tomi duo* libris XXVIII. comprehensi, quibus, ut inquit Photius, Eunomium non tantùm externarum disciplinarum, sed & Christianæ Theologiæ imperitum esse pluribus ostendit. Alii sunt à libris XXV. quos idem Theodorus pro S. Basilio adversùs eundem Eunomium scripsit, ut mox dicam.

1 Ac duo alii adversùs [1] afferentem,
Peccatum in natura infitum effe.
2 Duo adversùs [2] Magiam.
Unus ad monachos.
Unus de obfcura loquutione.
Et unus de perfectione operum.

Quinque præterea tomos compofuit
3 Adversùs [3] Allegoricos.
4 Et unum pro [4] Bafilio.

Unum

ܘܬܪܝܢ ܠܘܩܒܠ ܡܢ ܕܐܡܪ
ܕܒܟܝܢܐ ܢܩܝܦܐ ܚܛܝܬܐ .
ܘܬܪܝܢ ܕܠܘܩܒܠ ܡܓܘܫܘܬܐ .
ܚܕ ܕܠܘܬ ܕܝܪܝܐ .
ܚܕ ܕܡܡܠܠܐ ܛܡܝܪܐ .
ܘܚܕ ܕܓܡܝܪܘܬ ܕܥܒܕܐ .
ܘܚܡܫܐ ܦܢܩܝܬܐ ܕܐܚܪܢ
ܠܘܩܒܠ ܐܠܠܓܘܪܣܛܐ .
ܚܕ ܕܚܠܦ ܒܣܝܠܝܘܣ .

ܘܚܕ

NOTÆ.

1 *Adversùs afferentem, peccatum in natura infitum effe* Tomi duo, libris quinque comprehenfi, de quibus Photius Cod. 177. Libros hofce à Theodoro Mopfvefteno contra Originalis peccati dogma ejufque propugnatorem S. Auguftinum fcriptos fuiffe affirmat Marius Mercator. *Longè verò probabilius eft*, inquit Caveus tom. 1. hiftor. liter. pag. 212 *Theodorum his libris Hieronymum, quàm Auguftinum oppugnaffe*; cujus rationes omninò confule. Hinc Theodorus meritò Pelagianorum pater audit: ejufque fectatores Chaldæi Neftoriani de originali peccato ufque in præfentem diem malè fentiunt. Certè in Synodo fub Catholico Sabarjefu habita inter hærefes deputarunt doctrinam orthodoxam de peccato originali. اجتمعت بسبب قوم من الديرانيين يظهرون ارا ردية منها ان الخطية بالطبع للانسان وادم خلق بطبعة غير مايت. *Congregata fuit hæc Synodus* (ut legitur in Cod. 36. ad calcem tom. 2. pag. 507.) *propter quofdam cœnobitas, qui inter cæteras pravas opiniones hanc afferebant, infitum fcilicet effe in natura humana peccatum, & Adamum creatum natura immortalem.* Et Pueros abfque Baptifmo defunctos cum precibus & canticis fepeliunt, non fecùs atque baptizatos, ut ex eorum Rituali liquet Tom. 1. Bibl Orient. pag. 581. qui ritus & ad Syros Jacobitas promanavit, ut auctor eft Gregorius Barhebræus in Nomocanone cap. 6. fect. 1. Non eadem tamen utrifque ratio: nam Neftoriani Pelagianum dogma exprefsè docuere, ut probat Pagius ad annum 428. num. 16. hac in re à magiftro fuo Neftorio defcifcentes, qui de peccato Originali rectè fenferat, tefte S. Cœleftino Papa in epiftola ad eundem: Jacobitæ verò puerorum illorum exequias celebrant vel propter fideles eorum parentes, vel quia exiftimant eos in altero fæculo baptizandos fore. Audi Barhebræum loco citato.

ܥܘܠܐ ܕܐܫܕܝܬܗ ܐܢܬܬܐ ܐܢ ܫܠܡܐ ܨܘܪܬܗ :
ܒܨܠܘܬܐ ܡܬܩܒܪ . ܘܐܠܐ ܠܐ . ܘܠܐ ܐܝܟ ܠܡܫܡܥܘ
ܠܗܘܢ ܕܐܡܪܝܢ . ܕܠܐ ܙܕܩ ܠܡܨܠܝܘ ܥܠܘܗܝ
ܡܛܠ ܕܠܐ ܥܡܕ . ܐܦ ܡܨܠܝܢ ܥܠܘܗܝ . ܡܛܠ
ܕܒܪܐ ܗܘ ܕܡܗܝܡܢܐ . ܘܡܛܠ ܕܐܝܬ ܠܢ
ܐܚܪܬܐ . ܕܒܗ ܡܬܥܡܕܝܢ ܠܐ ܡܥܡܕܐ ܕܗܪܟܐ :

Fœtus (inquit) *quem abortivum mulier effudit, fi quidem perfectam formam habet, cum precibus fepelitur: aliàs nequaquam. Neque audiendi funt, qui ajunt: non effe orandum pro eo, propterea quod baptizatus non eft. Imò orandum eft: tùm quia filius fidelium eft; tùm quia alium habemus Baptifmum, quo baptizabuntur, qui hìc baptizati non funt.* In Chronico Edeffeno ad annum Græcorum 739. Chrifti 428. adnotatur, *emerfiffe hærefim afferentium peccatum naturæ infitum effe*: quæ verba ex Pelagianorum fententia dicta funt, peccatum Originale profligantium. Eodem autem errore nonnullos Syrorum per id tempus infectos fuiffe, ex Marii Mercatoris commonitorio demonftravi tom. 1. Bibl. Orient. pag. 402. & feq.

2 *Adversùs Magiam* Tomi duo. *Libros tres Maftubio Armeno & Chorepifcopo infcriptos de Perfarum Magia* memorat Photius Cod. 81. quorum primo, inquit, nefandum Perfarum dogma, quod Zafrades (hoc eft, Zoroaftres) induxit, exponit & refellit: duobus pofterioribus de fidei pia doctrina ab ipfo mundi exordio tractat.

3 *Adversùs Allegoricos*: hoc eft, Origenem affeclafque, qui in exponendis Scripturis fenfum allegoricum, non literalem fequuntur. Vide fuprà pag. 19.

4 *Pro Bafilio* apologia adversùs Eunomium libris XXV. comprehenfa, de qua Photius Cod. 4. Alia profecto ab ejufdem Theodori libris XXVIII. adversùs eundem Eunomium, de quibus fuprà: quod & indicat Photius Cod. 4. & 177. Quare non affentior Caveo, qui tom. 1. hiftor. liter. pag. 212. de hoc Theodori opere fcribit: *Contra Eunomium pro Sancto Bafilio libri XXV. vel (ut alibi habet Photius) XXVIII.* nam Photius

non

1 Unum etiam de assumente [1] & assumpto.
Item librum Margaritarum,
2 In quo epistolæ [2] ejus collectæ sunt.
3 Demùm Sermonem de [3] Legislatione,
Quo finem suis lucubrationibus imposuit.

ܘܚܕ ܕܢܣܒܐ ܘܢܣܝܒܐ.
ܘܟܬܒܐ ܕܡܪܓܢܝܬܐ
ܕܐܓܪܬܗ ܐܬܟܢܫ ܒܗ.
ܘܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܣܝܡ ܢܡܘܣܐ:
ܗܘ ܕܒܗ ܫܠܡ ܠܡܫܩܠܗܘܢ.

CAPUT XX.

Nestorius Patriarcha Constantinopolitanus.

4 Nestorius [1] Patriarcha
Plu-

ܢܣܛܘܪܝܘܣ ܦܛܪܝܪܟܐ
ܣܡ

non de uno eodemque opere, sed de diversis loquitur.

1 *De assumente & assumpto*, ut videtur, adversùs Apollinarium: unde fragmenta habentur in Collat. 4 Synodi V. Præfatio verò apud Facundum Hermianensem lib. 10. cap. 1.

2 *Epistolæ*. Ex quibus sibi constitisse ait Photius Cod. 117. Theodorum Antiochenum, cujus nomen præferunt pleraque ex supra recensitis operibus, eundem esse ac Theodorum Mopsvestenum. Fragmentum ex epistola ad Domnum citatur in collectione Testimoniorum sub nomine Damasceni. Vide Labb. conspect. oper. Damasc. pag. 50. num. 3.

3 *De Legislatione*, seù *Legislatore*. Inter opera S. Joannis Chrysostomi in editionibus Saviliana & Morelliana tom. 6. exstat sermo eidem Chrysostomo inscriptus, cui titulus: *Unum & eundem esse Legislatorem utriusque Testamenti*: quem Fronto quidem Ducæus spurium censet; Pearsonus verò Vindic. Ignat. par. 1. cap. 9. pag. 132. genuinum esse pluribus contendit. Si Theodori librum *de legislatore*, quem hìc Sobensis commemorat, haberemus, lis dirempta esset. Titulus certè pro Ducæo militat. Verùm pro Pearsono responderi potest, diversos sæpissimè auctores in idem argumentum scripsisse, quale est ipsius Theodori *opus de Sacerdotio*, de quo & Chrysostomum tractasse certissimum est. Quin etiam Theodulus Presbyter Theodori ipsius discipulus (teste Gennadio de Script. Eccles. cap. 91) *librum scripsit de consonantia divinæ Scripturæ*, in quo, ut ait Caveus tom. 1. hist. liter. pag. 261. *ostendit unum eundemque Deum utriusque scripturæ, utriusque dispensationis auctorem esse*: quæ omnia Chrysostomiano sermoni mirificè conveniunt.

4 *Nestorius* ex Germanicia Syriæ Euphratesiæ urbe ortus, Diodori Tarsensis ac Theodori Mopsvesteni auditor, ex Presbytero Ecclesiæ Antiochenæ anno Christi 428. Episcopus Constantinopolitanus electus, quum hæresim, quæ ex ejus nomine Nestoriana dicta est, propalasset, à Patribus Synodi Ephesinæ anno 431. damnatus, periit in exilio circa annum 450. si fides habenda est Xenajæ in epist. ad monachos Senunenses; & Zachariæ Rhetori in hist. Eccles. quorum verba retuli tom. 2. Biblioth. Orient pag. 40. & 55. quibus & Evagrius lib. 2. cap. 2. quoad annum interitus Nestorii consonare videtur, tametsi utrumque rejiciat quoad fabulam illam, qua dicitur Nestorius à Marciano Imperatore ad Synodum Chalcedonensem per Joannem Tribunum evocatus, quum ab exilio Oasitano redux in Deiparam blasphemias evomeret, morte præreptus fuisse, ne Synodo interesset. Alii mortem ejus ad annum 436. vel 439 consignant: quod tamen Socrati repugnat, qui lib. 7. cap. 34. de Nestorio hæc scribit: *Etiamnum depositus, & in exilium missus, Oasim incolit*: hoc est, in vivis erat Nestorius anno Christi 439. quo Socrates historiam suam clausit. De ejus tumulo quid dicant Syri Jacobitæ Nestorianique, vide Gregor. Barhebræum citatum tom. 2. Bibl. Orient. pag. 315. Quod autem Nestorius à recentioribus Orientalibus *Pauli Samosateni nepos* dicitur, commentum inde ortum arbitror, vel quia eadem utriusque patria fuit, nimirùm Germanicia: vel quia eadem hæresis, ut ostendit Simeon Beth-Arsamensis in epistola de Nestorianorum primordiis & progressionibus tom. 1. Bibl. Orient. pag. 347. 348. & 349. Theodorus Presbyter Raithuensis in libello de Incarnatione, qui exstat in Bibliotheca Patrum, non modò Nestorium *Pauli Samosateni nepotem*, sed etiam *Theodori filium* appellat. Nimirùm *non generis ac sanguinis, sed doctrinæ errorisque cognatio verbis illis exprimitur*, ut Petavius lib. 1. de Incarn. cap. 7. & Pagius ad annum 428. num. 12 adversùs Eminentissimum Annalium Parentem docent.

Opera Nestorii Græca recensentur à Caveo tom. 1 pag. 230. Syriaca, quæ in Bibl. Vatic. exstant, hæc sunt. *Capita*, *seù Ana-*

1 Plures exactos libros 1 composuit,	ܣܡ ܟܬܒܐ ܚܬܝܬܐ ܣܓܝܐܐ :
Quos è medio blasphemi sustulere.	ܘܐܥܒܪܘ ܐܢܘܢ ܡܓܕܦܢܐ .
Qui autem ex illis remanserunt, hi sunt.	ܘܐܝܠܝܢ ܕܦܫܘ ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ .
2 Liber 2 Tragœdiæ:	ܟܬܒܐ ܕܛܪܓܘܕܝܐ .
3 Et liber 3 Heraclidis:	ܘܟܬܒܐ ܕܗܪܩܠܝܕܘܣ .
Et epistola ad Cosmam:	ܘܐܓܪܬܐ ܕܠܘܬ ܩܘܣܡܐ .
4 Quæ tempore 4 Pauli translata sunt.	ܗܠܝܢ ܕܦܫܩ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܦܘܠܘܣ .
5 Prolixa ejusdem 5 Liturgia,	ܩܘܕܫܗ ܕܡܐܘܪܟܐ
Quam Thomas & Mar--Abas transtulere:	ܬܐܘܡܐ ܐܦܩܘ ܘܡܪܝ ܐܒܐ .
6 Et liber unus 6 epistolarum:	ܘܟܬܒܐ ܚܕ ܕܐܓܪܬܐ :
7 Et alter Homiliarum 7 & Orationum.	ܘܗܘ ܕܬܘܪܓܡܐ ܐܦ ܡܐܡܪܐ :

CA-

thematismi XII. Cyrilli anathematismis oppositi, Tom. 2. Bibl. Orient. pag.497. *Fragmenta tria*, quorum primum est, *an Christus sit Deus:* Alterum, *de eo qui ambulavit super aquas maris*: tertium, *in illud, Deus meus, Deus meus, quare dereliquisti me*: Ibidem. *Liturgia*, tom.1. pag.581. & 583. & Cod. Syr. Vatic. 18.

1 *Plures libros composuit, quos blasphemi è medio sustulere*. Postremis verbis, quæ apud Ecchellensem desiderantur, Sobensis *legem Theodosianam de Nestorii libris comburendis* carpit: de qua vide Pagium ad annum 435.

2 *Liber Tragœdiæ*: qui sub Irenæi Tyrii nomine ab Eruditis citatur; sed Nestorio restituendus est ex auctoritate Ebedjesu Nestoriani scriptoris. Vide Gul. Caveum tom. 1. hist. liter. pag.248.

3 *Liber Heraclidis*. Qua de re, non explicat Sobensis. Videtur esse *de vitis Patrum*, qui aliàs *Paradisus* inscribitur, & *Heraclidis* nomen gerit, de quo latè Gul. Caveus tom. cit. pag.205.

4 *Tempore Pauli translata sunt*. Paulus Mar-Abæ Nestorianorum Patriarchæ præcessor, obiit, teste Amro, anno Græcorum 846. Christi 535. de quo dixi tom. 2. Biblioth. Orient. pag.411.

5 *Liturgia*. Ecchellensis in Notis ad hunc locum, postquam Catalogum Liturgiarum Syriacarum texuisset, de Eucharistia latè differit. Liturgiam vocat Sobensis ܩܘܕܫܐ *Kudascia*, ideft, *Sacrum, Consecrationem*, seù *sanctificationem*: unde Arabicè قدّاس *Koddas* dicitur. Nestorium autem Liturgiam condidisse, præter Sobensem testatur Leontius Byzantinus, qui lib. 3. adversùs eundem hæc scribit: *Audet & aliud malum non secundum ad superiora: aliam enim Missam* (in Textu Græco, Ἀναφορὰν, hoc est, Liturgiam) *effutivit, præter illam, quæ à Patribus tradita est Ecclesiis, neque reveritus illam Apostolorum, nec illam magni Basilii in eodem spiritu conscriptam. In qua Missa blasphemiis, non precationibus Eucharistiæ mysterium opplevit*. Græca Leontii verba recitat Renaudotius tom.2. Liturg. Orient. pag. 582. sed memoriæ vel calami lapsu, ea de Theodoro Mopsvesteno, non de Nestorio intelligit. Eadem Nestorii Liturgia prodiit latinè per eundem Renaud. tom.cit. pag. 626. Qui verò eam è Græco in Syriacum transtulere, *Marabas* quidem Nestorianorum Patriarcha fuit ab anno Christi 535. ad annum 552. *Thomas* verò *Edessenus* ejusdem Marabæ præceptor; de quibus dixi tom. 2. Bibl. Orient. pag. 411. & 412. Ex quo antiquitas Liturgiæ Nestorianæ comprobatur, quam usque in præsentem diem ejus sectæ homines usurpant.

6 *Liber Epistolarum*. Exstant Nestorii *epistolæ duæ* Græco-Latinæ, tom. 3. Concil. pag. 316. 321. Latinè *aliæ duæ, ad Cælestinum Papam, & ad Cælestium hæreticum*, inter opera Marii Mercatoris. *Epistolæ quatuor* Latinè, inter Ephesinas à Lupo editas num. 3. 8. 15. 25. Fragmentum *ex epistola ad Alexandrum Hierapolitanum*, Græc. Latin. in Concil. Tom.6. pag.319. *ex duabus epistolis ad Thebaidis præsidem scriptis*, apud Evagrium lib. 1. cap.7. Denique fragmentum Syriacum *ex epistola Nestorii ad suos sectarios Constantinopoli commorantes* refertur à Xenaja Mabugensi in epist. ad monachos Senunenses tom 2. Bibl. Orient. pag.40 & 41.

7 *Liber Homiliarum & Orationum*. Ecchellen. pag.33. *item ille alter* (liber) *variarum interpretationum, ac sermonum*. Quid per vocem ܡܐܡܪܐ *Mimra* Syri intelligant, dixi suprà pag. 3. Vox autem ܬܘܪܓܡܐ *Turgama*, quam Sobensis frequenter usurpat in Catalogo, à verbo ܬܪܓܡ *Targhem*, derivata, *Interpretationem*, seù *Expositionem*

in

CAPUT XXI.

Theodulus discipulus Theodori.

1 Theodulus 1 discipulus Theodori Commentatoris Fecit commentaria in Isaiam Prophetam duobus tomis.	ܬܐܘܕܘܠܘܣ ܬܠܡܝܕܗ ܕܬܐܘܕܘܪܘܣ ܡܦܫܩܢܐ ܥܒܕ ܦܘܫܩܐ ܠܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܒܬܪܝܢ ܦܢܩܝܬܐ .
Congessit etiam Tractatum de proprietatibus Psalmorum Davidis Regis: Qua scilicet ratione, & quam ob causam Singuli sunt recitandi.	ܘܟܢܫ ܟܘܢܫ ܕܝܠܝܬܐ ܕܡܙܡܘܪܐ ܕܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܝܟܢܐ ܗܢܐ ܘܡܛܠ ܐܝܕܐ ܥܠܬܐ ܦܠܚܝ ܚܕܚܕ ܕܢܬܐܡܪ .

CAPUT XXII.

Aquilinus.

2 Aquilinus 2 composuit librum Commentariorum in Matthæum, Et in Joannem filium Zebedæi, Juxta traditionem Antiquorum.	ܐܩܝܠܝܢܐ ܣܡ ܟܬܒܐ ܕܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܡܬܝ ܘܕܝܘܚܢܢ ܒܪ ܙܒܕܝ ܐܝܟ ܡܫܠܡܐ ܕܩܕܡܝܐ .

CA-

in genere significat; sed eam hoc loco designat, quæ ab Episcopis post Evangeliorum lectionem in Ecclesia fiebat: nimirùm *Homiliam seù Sermonem* in Evangelium. *Fragmenta XX. ex Quaternionibus*, sivè *Libro sermonum Nestorii* desumpta, & à Petro Notariorum primicerio, Concilio Ephesino oblata, Græc. Lat. pag. 520. *Alia fragmenta XXII.* à S. Cyrillo collecta exstant apud Marium Mercatorem in editione Garneriana Par.2. pag. 103. *Fragmenta II. ex sermonibus secundo & quarto de Baptismo*, Concil. tom. 6. pag. 317. *Sermo integer, atque excerpta trium aliorum sermonum adversùs Pelagianos*, apud eundem Mercatorem in edit. Garner. Par. 1. pag. 85. quorum duo posteriores sermones eum constituunt, qui à Savilio sub nomine S. Joannis Chrysostomi editus est tom. 7. titulo, *In illud Matthæi, si Filius Dei es, projice teipsum*. Sermo *de Incarnatione Dominica* ad plebem habitus, aliique *Sermones XII.* ejusdem ferè argumenti, apud Mercatorem in cit. edit. Garner. Par. 2. Denique *Homilias binas de Resurrectione & Ascensione Christi*, quas sub Athanasii nomine Græc. Lat. edidit Combefisius, Nestorio deberi suspicatur idem Garnerius.

1 *Theodulus discipulus Theodori Mopsvesteni*, dignitate Presbyter, quem Sixtus Senensis *Episcopum* vocat, Honorius verò Augustodunensis cap. 90. *Theodorum*, obiit anno 492. triennio antequam Gennadius Catalogum suum clausisset, ut idem Gennadius in lib. de Scriptor. Eccles. cap. 91. affirmat. Scripsit, eodem Gennadio teste, *librum de consonantia divinæ Scripturæ*, de quo suprà dixi pag. 35. Commentaria ejusdem in Scripturam citantur aliquando in Catenis Græcis, quæ eadem videntur ac *interpretatio in Isaiam Prophetam*, de qua hìc Sobensis. Quid verò sentiendum de ea, quæ sub Theoduli nomine circumfertur, *Enarratione in epistolam ad Romanos*, consule Gul. Caveum tom. 1. hist. liter. pag. 261. Amrus in vita Acacii Seleuciensis Metropolitæ, Theodulum Diodori Tarsensis discipulum appellat, eique Narsetem, insignem apud Nestorianos Chaldæos Scriptorem, familiaritate conjunctum refert.

2 *Aquilinus*, cujus notitiam soli Ebedjesu

debe-

CAPUT XXIII.

Basilius Cilix.

1 Basilius 1 edidit 2 Interpretationes, ܒܣܝܠܝܘܣ: ܥܒܕ ܦܘܫܩܐ
2 Ac varia 3 documenta. ܘܡܠܦܢܘܬܐ ܕܙܢܝܢ ܐܢܝܢ
3

CAPUT XXIV.

Cyrus Episcopus Hierapolis.

4 Cyrus 4 Jonius habet tractatum ܩܘܪܐ ܝܘܢܝܐ ܐܝܬ ܠܗ
5 De distinctione 5 Religionum: ܦܘܪܫ ܕܚܠܬܐ ܘܡܐܡܪܐ.
6 & 6 Orationes.

CAPUT XXV.

Irenæus Tyrius.

7 Irenæus 7 Tyrius ܐܝܪܝܢܐܘܣ ܨܘܪܝܐ
Com- ܥܒܕ

debemus, unus videtur fuisse ex primis illis sectatoribus Theodori atque Nestorii, qui quinto in sextum vergente sæculo vixere: idque suadetur ex iis, quæ antea de Theodulo, & posteà de Basilio, Cyro atque Irenæo dicuntur.

1 *Basilius*, gente Cilix, ex Presbytero Antiochenæ Ecclesiæ circa annum Christi 500. Irenepolis in Cilicia Episcopus. Scripta ejus recenset Photius in Bibliotheca Cod. 42. 95. & 107. in quibus notat ab eodem Diodorum, ac Theodorum tamquam dogmatis sui auctores passim laudari: ac præsertim *in libris adversùs Joannem Scythopolitanum, & adversùs Archelaum Coloneæ Presbyterum*. Scripsit etiam *historiæ Ecclesiasticæ libros tres* ab anno 450. usque ad imperium Justini, cujus res gestas postremo libro complexus est.

2 *Interpretationes*: hoc est, *Homilias* seu *sermones* in Evangelium, ut suprà dixi p. 36.

3 *Documenta varia*: nimirùm de re ascetica: in quibus Basilius Cilix æmulatus est cognominem Cæsareensem, ut testatur Suidas. Vide Caveum tom. 1. pag. 267.

4 *Cyrus*, *Kajuram* legit Sobensis: qui ejusdem nominis alterum *Kajuram* seù *Cyrum* memorat infrà. Verùm ille Chaldæus erat: Iste verò *Jonius*, idest *Græcus*, Græcèque scripsit. Ex Ægea enim urbe oriundus, Hierapolitanam in Syria Euphratensi Ecclesiam occupavit usque ad annum circiter 485. quo quum decessisset, à Petro Gnapheo Patriarcha Antiocheno successor in ejus locum substitutus fuit Xenajas seu Philoxenus, ut dixi tom. 2. pag. 11. Nestoriana autem labe infectum eum fuisse, liquet ex historia Ecclesiastica: eoque de nomine Xenajas anathema ipsi dici unàcum Diodoro, Theodoro, Nestorio, Theodorito, Iba, Eutherio & Joanne toties postulavit, testibus Evagrio lib. 3. cap. 31. & Theophane ad annum Anastasii Imperatoris 16. quorum verba retuli tom. 2. Bibl. Orient. pag. 14. & 15. Eundem & Jacobitæ, unàcum Joanne Ægeate anathematizant in Professione fidei, quam Ordinandus coram Pontifice Jacobita emittit, ut dixi in dissertat. de Monophysitis in Catalogo Episcopatuum, verbo *Hegon*. Fuit & alter *Cyrus* arte medicus, dein ex Philosopho monachus circa annum 460. quem Gennadius de Scriptor. Eccles. cap. 81. scripsisse ait adversùs Nestorium fortiter atque eleganter; nimio tamen disputationis æstu in Eutychianum dogma abreptum, Concilii Chalcedonensis decreta repudiasse. Verùm à Sobensi Cyrum Nestorianum, non Eutychianum laudari, res ipsa loquitur.

5 *De distinctione Religionum* seù *Sectarum*: Ecchellen. pag. 35. *Numinum*, minùs rectè.

6 *Orationes*, seù sermones. Ecchellensis pag. cit. addit *& quæstiones*: quæ tamen vox in textu Sobensis desideratur.

7 *Irenæus Tyrius*, dignitate Comes Sacri Imperii, à Theodosio Imperatore annò 431. Ephesum missus, ut vice sua, Synodo Œcumeni-

1 Composuit Ecclesiasticæ [1] historiæ libros quinque
De persecutione sancti Nestorii
2 Deque [2] omnibus iis, quæ eo tempore gesta sunt.

ܣܡ ܚܡܫܐ ܡܟܬܒܢܘܬܐ
ܥܠ ܪܕܘܦܝܐ ܕܡܪܝ ܢܣܛܘܪܝܘܣ
ܘܥܠ ܕܐܬܥܒܕ ܒܗܘ ܙܒܢܐ .

CAPUT XXVI.

Philotheus.

3 Philotheus [3] commentatus est
Ezechielem duobus tomis.
Exstat etiam ejusdem liber, qui nuncupatur,
4 *Sanans* [4] ex suo sensu.

ܦܝܠܬܐܘܣ ܦܫܩ ܗܘܐ
ܚܙܩܝܐܝܠ ܒܬܪܝܢ ܦܢܩܝܬܝܢ .
ܘܐܝܬ ܠܗ ܟܬܒܐ ܕܡܫܬܡܗ
ܡܐܣܝܢܐ ܡܢ ܣܘܟܠܗ .

CAPUT XXVII.

Theodoritus Cyri.

5 Theodoritus [5] Cyri
Com-

ܬܐܘܕܘܪܝܛܘܣ ܕܩܘܪܘܣ
ܣܡ

menicæ interesset, quum Nestorii partibus tàm in ipsa Synodo, quàm postea apertè favisset, ab eodem Imperatore aula ejectus, in Syriam secessit, ubi Episcoporum Phœniciæ decreto anno 444. bigamus licet, Tyri Episcopus à Theodorito ordinatus fuit. Sedem tenuit usque ad annum circiter 448. quo ejusdem Imperatoris edicto depositus, ad scribendum libros animum applicuit. Inter hæreticos Nestorianos recensetur in Professione fidei, quam Ordinandus coram Pontifice Jacobita emittit, & *bigamus* disertè appellatur. Ei *Tragœdia* à plerisque tribuitur, quam Sobensis suprà ad *Nestorium* retulit.

1 *Ecclesiasticæ historiæ libros quinque*, de quibus hæc Guliel. Caveus tom. 1. hist. liter. pag. 248. *Scripsit Commentarium de rebus in Synodo Ephesina ac in Oriente toto per viginti plus minus annos ab ea proximè elapsos ex occasione controversiæ Nestorianæ gestis. Opus istud in plures divisum erat libros; (quorum unus ex. gr. inscribebatur* de historia,) *nec tam perfecta erat historia, quàm farrago Actorum Synodalium, Epistolarum, Rescriptorum Imperialium, aliorumque ejuscemodi scriptorum causam Ephesinam spectantium: quibus ipse pro re nata historicas passim notas adjunxit, Cyrillum & orthodoxos sugillans, Nestorium verè ejusque sectarios collaudans. Interiit quidem opus istud: partem tamen illius non contemnendam è Græco in Latinum sermonem versam nobis conservavit, quisquis ille fuerit, autor certè satis antiquus, Compilator Epistolarum Ephesinarum, quas in lucem emisit Christianus Lupus* Lovanii 1682. 4. *Tota enim illa* Epistolarum & Actorum Synodalium Sylloge, *quanta quanta est, ex majori Irenæi opere desumpta olim videtur. In his Lupi epistolis, præter quamplurima scholia & notas illi ab Interprete Latino disertè ascripta, exstat* Irenæi epistola unica ad Episcopos Orientales *anno* 431. *scripta, num.*21. *quæ Græcè etiam habetur Concil. Tom.*3. *pag.*717.

2 *Deque omnibus iis, quæ eo tempore gesta sunt*. Ecchellensis legit ܘܥܠ ܕܐܬܥܒܕ ܒܗܘܢ ܐܬܪ̈ܐ *de omnibus iis, quæ in illis regionibus gesta sunt*. Sed in eo, quem præ manibus habebat, Codice non dicitur ܒܗܘ ܐܬܪܐ *in illa regione*, sed ܒܗܘ ܙܒܢܐ *in illo tempore*.

3 *Philotheus*. Fortassè Episcopus, Nestoriique sectarius, ut ex antecedentibus & consequentibus colligitur. Fuit & Philotheus quidam Synaita monachus, cujus *sermo*, & *capita ascetica XXX*. Græcè habentur tom.1. Bibl. Orient. pag.604. & tom.2. p 514. ejusdemque *sermo de mandatis Domini Nostri Jesu Christi*, Græc. Lat. prodiit in Thesauro Possini Paris. 1684. pag. 326. de quo Caveus tom. 2. in Appendice pag. 15. Sed adduci nequeo ut credam, Sobensem de hujusmodi homine hìc loqui.

4 *Sanans*, hoc est, ἰατρικὸς, seù *medicinalis*: liber scilicet de re medica. Ecchellensis habet, *sanans ex sua intelligentia*, quasi hunc liber titulum præferat. Verùm Sobensis causam hìc reddit, cur liber ille *sanans*, hoc est, *medicinalis* dicatur: *ex suo* scilicet *sensu*: nimirùm quia in eo Auctor *de sanitate* conservanda vel restituenda agit.

5 *Theodoritus* patria Antiochenus, Theodori

1 Composuit librum [1] Philothei. — ܥܒܕ ܟܬܒܐ ܕܦܝܠܘܬܐܘܣ .

2 Et illum qui est adversùs [2] Origenem. — ܘܗܘ ܕܠܘܩܒܠ ܐܘܪܝܓܢܝܣ .

3 Alium etiam de [3] dispensatione. — ܘܗܘ ܐܦ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ .

4 Et Commentarium in [4] Danielem. — ܘܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܕܢܝܐܝܠ .

5 Et exactissimam historiam [5] Ecclesiasticam. — ܘܐܟܠܣܝܣܛܝܩܝ ܚܬܝܬܐ .

6 Et Apologiam [6] pro justis Patribus nostris in duos tomos divisam. — ܘܡܦܩܒܪܘܚܐ ܕܥܠ ܙܕܝܩܐ ܐܒܗܝܢ ܕܒܬܪܝܢ ܦܢܩܝܕܝܢ .

7 Et solutionem [7] capitum Cyrilli. — ܘܫܪܝܐ ܕܪܫܐ ܕܩܘܪܝܠܘܣ .

8 Et librum adversùs [8] Philosophos. — ܘܗܘ ܕܠܘܩܒܠ ܦܝܠܘܣܘܦܐ .

9 Et plures [9] epistolas Diversi argumenti. — ܘܐܓܪܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܕܣܘܥܪܢܐ ܡܫܚܠܦܐ .

So- ܣܘܙܘܡܢܘܣ

dori Mopsvesteni & Joannis Chrysostomi auditor, à Porphyrio Patriarcha Antiocheno Lector, ab Alexandro Porphyrii successore Diaconus, demùm anno Christi 420. juxta Garnerium, vel 423. juxta Baronium à Theodoto Alexandri successore, Cyri provinciæ Euphratesiæ urbis Episcopus in locum Isidori recens defuncti constitutus est. Anno 431. ad Synodum Ephesinam evocatus, unàcum Joanne Antiocheno reliquisque Orientalibus Episcopis causam Nestorii adversùs S. Cyrillum Patresque Ephesinos defendit. Paulò post, concordia Cyrillum inter & Joannem factâ, Theodoritus quoque reconciliatus fuit. Anno 449. in Latrocinio Ephesino à Dioscoro Alexandrino damnatus atque depositus, in Synodo Chalcedonensi anno 451. absolutus, sedique suæ restitutus, postquam disertum Nestorio anathema dixisset, obiit anno 458. Scripta adversùs Sanctum Cyrillum & sacram Ephesinam Synodum, quæ pro Nestorio publicaverat, in quinto Concilio generali damnata sunt. Theodoriti memoriam Monophysitæ perpetuo execrati sunt, execranturque adhuc Jacobitæ in Professione Fidei, quam coram Pontifice ordinandus emittit. Nestoriani eum colunt, eò quod aliquando ipsis favisset. Opera, quæ Græcè in Codicibus Clementino-Vaticanis exstant, hæc sunt. *Epistola ad monachos Euphratesiæ, Osrhoënæ, Syriæ, Phœniciæ, & Ciliciæ*, Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 599. *Reprehensio in XII. anathematismos S. Cyrilli, totidemque ejusdem Cyrilli defensiones*, Ibidem. *Homilia in illud, ad imaginem & similitudinem Dei*, tom. cit. pag. 601. *Expositio in XII. Prophetas minores, & in Isaiam*, tom. cit. pag. 605. *Epitome sive Excerpta in XII. Prophetas minores, in Isaiam, & in Ezechielem*, Tom. 2. Bibl Orient. pag. 513. Quæ apud Syros circumferuntur, Sobensis hoc loco enumerat. Quod verò Ecchellensis in Notis ad Catalogum Ebedjesu p. 135. affirmat, *Liturgiam à Theodorito conditam*, nominis similitudine deceptus Theodoritum pro Theodoro Mopsvesteno posuisse mihi videtur.

1 *Librum Philothei*. Nimirùm *Historia Religiosa*, Ascetarum sanctissimorum vitas continens.

2 *Adversùs Origenem*. De quo hæc Caveus tom. 1. pag. 226. *Theodoriti opus adversùs Origenem apud gentiles suos exstare prodit Ebedjesu. Verùm tale quid scripsisse Theodoritum, parùm probabile est*. Imò nil probabilius, quum Theodori Nestoriique asseclæ, qualis aliquandiu fuit Theodoritus, Origenem ejusque errores insectati sint.

3 *De dispensatione*, seù, ut vertit Ecchellensis, *de Politia*: idest, *de Incarnatione Verbi*. Fragmentum libri secundi de hoc argumento Græcè exhibet Garnerius in Auctuario, idemque Latinè habetur apud Marium Mercatorem.

4 *In Danielem*. Prodiit inter ejus opera Gr. Lat.

5 *Historiam Ecclesiasticam* libris V. comprehensam, ab anno 322. ad annum 427. deductam. In compendium redegit Zacharias Rhetor, ut dixi tom. 2. Bibl. Orient. pag. 55.

6 *Apologiam pro Patribus nostris*, nempè Nestorio ejusque asseclis: quibus verbis qualis fuerit Ebedjesu Catalogi hujus auctor, satis perspicuum redditur. Quod autem subjungit Ecchellensis in notis ad hunc locum pag. 157. *Ebedjesu scilicet ætate provecta resipuisse*, jam suprà à nobis explosum est. Per *Apologiam* intelligitur *Pentalogium, sive libri V. Theodoriti de Verbi Incarnatione adversùs Cyrillum, & Patres Concilii Ephesini pro Nestorio Constantinopolitano & Joanne Antiocheno cæterisque Orientalibus*: quorum fragmenta edidit Marius Mercator.

7 *Solutionem capitum Cyrilli*: nimirùm *Reprehensio XII. Anathematismorum seù Capitum Cyrilli*, unàcum præmissa ad Joannem Antiochenum epistola.

8 *Adversùs Philosophos*. Hoc est, *de curandis affectionibus Græcorum libri XII.* contra Julianum Imperatorem scripti.

9 *Epistolas*. Prodiere inter ejus opera Episto-

CAPUT XXVIII.

Socrates.

1 Socrates [1] duos tomos
Ecclesiasticæ *historiæ* composuit.
Nec non historiam Constantini,
Et Joviniani Imperatorum.

ܣܘܩܪܛܝܣ ܬܪܝܢ ܦܢܩܝܢ
ܕܐܩܠܣܝܣܛܝܩܐ ܣܡ ܗܘܐ.
ܘܐܦ ܬܫܥܝܬܐ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ
ܘܝܘܒܝܢܝܢܘܣ ܡܠܟܐ.

CAPUT XXIX.

Titus Bostrensis.

2 Titus [2] instituit Disputationem
Adversùs pugnacem illum Manetem.

ܛܝܛܘܣ ܣܡ ܕܪܫܐ
ܕܠܘܩܒܠ ܡܐܢܝ ܗܘ ܟܬܘܫܐ.

CAPUT XXX.

Eranistes.

3 Eranistes 3 composuit
Aliam similem Disputationem.

ܐܪܢܝܣܛܐܬܐܘܣ ܣܡ
ܕܪܫܐ ܐܚܪܢܐ ܐܟܘܬܗ.

Theo- ܬܐܘܦܝܠܘܣ

pistolæ CXLVI. aliæque XV. in Auctuario Garnerii. Supra quingentas penes se fuisse, testatur Nicephorus lib. 14. cap. 54. *Diversi argumenti*. Ecchellensis haud rectè vertit, *multis refertas eruditionibus*.

1 *Socrates*, patria Constantinopolitanus, claruit circa annum 440. quo ad *historiam Ecclesiasticam* scribendam se accinxit, eamque in libros VII. divisam à Constantini Magni imperii primordiis usque ad annum 439. deduxit. Eandem in compendium redegit Zacharias Rhetor, ut observavi tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 55. Quod addit Sobensis, Socratem præterea scripsisse *historiam Constantini & Joviniani Imperatorum*, quum hæc Socrati à nemine hactenus tributa sit, valdè suspicor, eum anonymas Constantini & Joviniani historias, quas apud Syros circumferri viderat, ad Socratem conjectando retulisse.

2 *Titus* Bostrensis Episcopus claruit sub Juliano apostata & Joviano Impp. Obiit sub Valente circa annum 371. Exstant latinè interprete Turriano *libri III. contra Manichæos*: quorum Hieronymus de Script. Eccl. cap. 102. & Sobensis hoc loco meminere. Fragmentum ex libro 1. repræsentat Photius Cod. 232. De aliis Titi operibus consule Caveum tom. 1. hist. liter. p. 128. & tom. 2. pag. 44. *Adversùs pugnacem illum Manetem*. Ecchellen. pro *pugnaci* reddit *stultum*, haud rectè. Pugnacem porrò Manetem Sobensis dixit, ut ad celeberrimam ejus cum Archelao Episcopo disputationem alluderet.

3 *Eranistes*. Sobensis legit *Eraniastetheus*, Ecchell. *Arniasthathæus*. Ita Græca vocabula corrumpi solent, quum in Syriacum vel Arabicum sermonem convertuntur. Quis autem fuerit *Eranistes*, cujus disputatio hìc memoratur, neque Sobensis prodit, neque ex aliis Scriptoribus Ecclesiasticis colligere potui. Hoc unum in mentem mihi subiit libros eorum, qui disputationes adversùs hæreticos scripserunt evolventi; Sobensem sci-

CAPUT XXXI.

Theophilus Persa.

1 Theophilus [1] Persa
Scripsit adversùs Dositheum.
Alterum etiam composuit librum,
Quo solvit capita Cyrilli.

ܬܐܘܦܝܠܘܣ ܦܪܣܝܐ
ܟܬܒ ܠܘܩܒܠ ܕܘܣܝܬܐܘܣ.
ܘܟܬܒܐ ܐܚܪܢܐ ܐܬܒܥ
ܫܪܐ ܒܗ ܪ̈ܫܐ ܕܩܘܪܝܠܠܘܣ.

CAPUT XXXII.

Eutherius Tyanensis.

2 Eutherius [2] edidit [3] Disputationem
3 Adversùs Theopaschitas.
4 Nec non Homilias [4] variasque interpretationes:
5 Et expositionem [5] Evangelii.

ܐܘܬܪܝܘܣ ܣܡ ܗܘܐ ܕܪܫܐ
ܠܘܩܒܠ ܡܚܫܝ ܐܠܗܐ.
ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܘܬܘܪ̈ܓܡܐ ܡܫܚ̈ܠܦܐ.
ܘܦܘܫܩ ܐܘܢܓܠܝܘܢ :

CAPUT XXXIII.

Epiphanius.

6 Epiphanius [6] composuit librum

ܐܦܝܦܢܝܘܣ ܣܡ ܟܬܒܐ

De ܥܠ

licet his verbis designare *libros quatuor Theodoriti*, quibus titulus *Eranistes* seù *Polymorphus*, quorum tres priores Dialogi formam habent, quartus verò inscribitur *demonstratio per syllogismos*. Omnia certè in hunc Catalogi locum videntur convenire.

1 *Theophilus Persa* vixit post Synodum Ephesinam, Nestorianæ factionis adversùs S. Cyrillum propugnator, cujus Capita seù anathematismos, non secus atque Theodoritus, confutavit. Scripsit etiam *adversùs Dositheum* textus Samaritani corruptorem, de quo vide Ecchellensem in notis ad hunc locum à pag. 157. ad pag. 164. De Dositheo agit & S. Epiphanius lib. 1. adversùs hæreses.

2 *Eutherius* Tyanorum in Cappadocia secunda Metropolita, Nestorii familiaris, & S. Cyrilli hostis infensissimus, cujus damnationem in conciliabulo Ephesino anno 431. suffragio suo ratam fecit. In Synodo Constantinopolitana sub Maximiano depositus, Scythopolim relegatus, inde etiam fugatus, tandem Tyri obiit. Apud Evagrium hist. Eccl. lib. 3. cap. 31. *Eleutherius*; apud Theophanem verò ad annum 16. Anastasii *Eucherius* perperàm appellatur, ut observavi tom. 2. Bibl Orient. p. 14. & 15. Quinque ejus Epistolæ inter Epistolas Lupi Ephesinas exstant num. 73. 74. 116. 117. & 201.

3 *Disputationem adversùs Theopaschitas*, hoc est, Eutychianos, libris XXI. comprehensam, cujus operis meminit Photius Cod. XLVI. etsi illud Theodorito adscribat. Vide Caveum tom. 1. pag. 226.

4 *Homilias variasque Interpretationes*. De quibus Caveus tom. cit. pag. 234. *Græco-Latinè Sermones XVII. in varias hæreses, undecum epistola præmissa, motuum Ecclesiasticorum Tragœdiam describente: qui à nonnullis Athanasio adscribuntur (inter cujus proinde opera haberi solent:) ab aliis Maximo monacho: à Photio (Cod. 46.) denique Theodorito adscripti. Hos verò Marii Mercatoris authoritate nixus, Eutherio rectè vindicat doctiss. Garnerius.*

5 *Expositionem Evangelii*: cujus solus Sobensis meminit.

6 *Epiphanius* Palæstinus, Salaminæ seù

Con-

1 De divina[1] apparitione — ܥܠ ܕܢܚܐ ܐܠܗܝܐ .
2 Nec non de diſtinctione[2] hæreſum — ܘܐܦ ܥܠ ܦܘܪܫ ܗܪ̈ܣܝܣ
Ab initio uſque ad ſuam ætatem. — ܕܡܢ ܒܪܫܝܬ ܥܕܡܐ ܠܙܒܢܗ .

CAPUT XXXIV.

Zenobius.

3 Zenobius[3] contra Marcionem — ܙܢܘܒܝܘܣ ܠܘܩܒܠ ܡܪܩܝܘܢ
Scripſit & contra Pamphylium. — ܟܬܒ ܘܠܘܩܒܠ ܦܡܦܘܠܝܘܣ .

CAPUT XXXV.

Iſidorus, Lucius, Abraham, & Job.

4 Nec non epiſtolæ[4] Iſidori, — ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܕܐܝܣܝܕܘܪܘܣ
Lucii — ܘܠܘܩܝܘܣ

Conſtantiæ in Cypro Epiſcopus, obiit anno Chriſti 402. Epiſcopatus trigeſimo ſexto. Vitam ejus à Joanne Presbytero Conſtantinenſi exaratam Arabicè habemus in Codice pervetuſto tom. 2. Bibl. Orient. pag. 510. Exſtant Græcè in Codicibus Clementino-Vaticanis hæc ejus opera. *Sermo de feſto Palmarum*, tom. 1. Bibl. Orient. pag. 595. & 596. *De duodecim lapidibus ad Diodorum Tyri*, (ſecundùm alios Tarſi) *Epiſcopum* Ibid. pag. 597. & 601. *Sermo in ſepulturam corporis Chriſti & in Joſeph ab Arimathæa*, Ibid. pag. 598. 600. & 603. *Ad* Xenodochum *de S. Deipara*, Ibid. pag. 601. *De nativitate Domini, & Epiphania*, Ib. pag. 602. *In obdormitionem Deiparæ* Ibid. pag. 603. Syriacè fragmenta *de Vitis Prophetarum*, & *de ponderibus ac menſuris*, tom. 1. Bibl. Orient. pag. 607. *de Punctis & de ſignificatione literarum*, Tom 2. pag. 499. Arabicè *Hiſtoria Epiphanii* laudatur apud Elmacinum, de qua vide Hottingerum in Bibl. Orientali pag. 75.

1 *Librum de divina apparitione*, ſeù *Theophania*, quo fortaſſe de generatione, vel Incarnatione Chriſti agit, inquit Caveus to. 2. pag. 45. Probabilius exiſtimo his verbis à Sobenſi vel Homiliam de nativitate & Epiphania Domini ſupra laudatam deſignari, vel certè *Ancoratum* celebrem non Græcis modò Latiniſque, ſed etiam Syris atque Arabibus librum: quem Ægyptii كتاب الهوجل *Chetab-al-Haugal*, ſeù المرسى *Chetab al-Marſa* vocant, teſte Abulbarcato lib. de divin. Offic. cap. 7. qui præterea meminit Epiphaniani operis *in Hexaëmeron*, quod in Bibliotheca Bodlejana Cod. 185. fol. 8. ſub titulo, *de XXII. operibus Dei, quæ fecit in primis ſex diebus*, extare ms. notat Caveus loc. cit.

2 *De diſtinctione hæreſum*. Hoc eſt, *Panarium*, ſivè *liber adversùs hæreſes* tribus comprehenſus voluminibus, de quo vide Caveum tom. 1. pag. 131.

3 *Zenobius* ſancti Ephræmi diſcipulus, & Iſaaci Doctoris magiſter, de quo dixi tom. 1. Bibl. Orient. pag. 168. Græcos inter Scriptores à Sobenſi recenſetur, etſi auctor Syrus, Eccleſiæque Edeſſenæ Diaconus fuerit. In Codice noſtro Vaticano, qui olim ad Ecchellenſem pertinuerat, ܙܘܒܝܘܣ *Zobius* pro Zenobio legitur, ut puto, per errorem amanuenſis. In Teſtamento S. Ephræmi ܙܢܘܒ *Zinub* dicitur; idque, quod additur, *Fiat ſermo tuus igni ſimilis, & inanium religionum dumeta abſumat: qualis flamma, ubi corripuit ſilvam; talis oratio tua ſit, quum invaſerit ſectas;* ſcripta Zenobii reſpicit, quæ eum *adversùs Marcionem & Pamphylium* edidiſſe teſtatur Sobenſis.

4 *Epiſtolæ Iſidori*: Ecchellenſis legit, *Item Epiſtolam Iſidori, Lucii, Abrahami, & Jobi*, ad Zenobium epiſtolas haſce referens. Ita & ego ipſius verba recitavi loc. cit. ubi de Zenobio. Verùm quum *Iſidori* triumque ſequentium nomina in genitivo, non in accuſandi caſu efferantur, horum potiùs, quàm Zenobii epiſtolas hìc commemorari crediderim. Et de Iſidoro quidem *Peluſiota* res ipſa loquitur, cujus *Epiſtolarum libri V.* Gr. Lat. prodiere Pariſ. 1638. Libri verò duo Græcè mss. ex-

1 Lucii,[1] Abrahami [2],& Jobi [3]. ܘܠܘܩܝܠܘܣ ܘܐܒܪܗܡ ܘܐܝܘܒ.
2
3

CAPUT XXXVI.

Eusebius Emessenus.

4 Eusebius [4] Emessenus composuit ܐܘܣܒܝܘܣ ܐܡܝܣܢܝܐ ܣܡ
5 Librum adversùs [5] Judæos. ܟܬܒܐ ܕܠܘܩܒܠ ܝܗܘܕܝܐ.
6 Et quæstiones [6] in Vetus *Testamentum*. ܐܦ ܫܘܐܠܐ ܕܥܬܝܩܬܐ.
7 Et Homiliam [7] de Stephano. ܘܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܐܣܛܦܢܘܣ

CAPUT XXXVII.

Macarius Ægyptius.

8 Abbas Macarius [8] scripsit ܐܒܐ ܡܩܪܝܣ ܐܟܬܒ

De

exstant in Cod. Clementino-Vaticano 27. tom 1. Bibl. Orient. pag. 596. citantur autem Syriacè à Joanne Marone in libello fidei tom. cit. p. 516. & fragmenta quædam habentur in Cod. Syr. 3. ad calcem ejusdem tomi p. 607.

1 *Lucius*, qui addita litera ܠ *Lamed* in Codice nostro *Lucillus* dicitur, is est, qui in Apophthegmatibus Patrum Cod. Berœen. 2. Messalianos quosdam monachos opus manuum fastidientes mensâ prohibuisse perhibetur. In Cod. Arab. Vat. 167. exstat *Lucii Abbatis epistola ad Evagrium Ponticum*, hujusque ad Lucium responsio, ad quem Tractatum asceticum de octo vitiosis cogitationibus transmittit. Sed ille in Codicibus Græcis & Syriacis *Eulogius*, non *Lucius* appellatur.

2 *Abrahamus* vel S. Ephræmi discipulus, de quo dixi tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 38. vel potius celeberrimus ille monachus, cujus sententiæ referuntur in Apophthegmatibus Patrum apud Coteler. tom. 3. Monument. Ecclesiæ Græcæ.

3 *Jobus* denique, qui iisdem Apophthegmatibus *Job*, & *Anub* dicitur.

4 *Eusebius* patria Edessenus, dignitate *Emessæ* in Phœnicia Episcopus, obiit Antiochiæ circa annum 360.

5 *Adversùs Judæos*. Exstat Græcè ms. in Biblioth. Vindobon. Cod. Theolog. 176. ejusque meminit S. Hieronymus de Script. Eccles. cap. 91.

6 *Quæstiones in Vetus Testamentum*. In Epistolam ad Galatas Hypotheseωn libros X. & in Evangelia Homilias breves, sed plurimas laudat S. Hieronymus loc. cit. Quæstionum verò in Testamentum Vetus, solus Sobensis meminit.

7 *Homiliam de Stephano*. Quid sentiendum de reliquis homiliis, quæ sub Eusebii Emesseni nomine prodiere, vide Caveum tom. 1. pag. 111. & tom. 2. pag. 43. Xenaias in libro de Uno ex Trinitate incarnato & passo, auctoritatem Eusebii nostri profert ex *lib. de fide*, ex *Homil. de novis mutationibus*, & ex *Homil. habita Beryti*: Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 28.

8 *Macarius* Ægyptius, *Senior* & *Magnus* nuncupatus, Antonii monachorum Patriarchæ Discipulus, de quo Socrates lib. 4. cap. 13. Sozomenus lib. 3. cap. 14. Theodoritus lib. 4. cap. 21. Palladius hist. Laus. cap. 17. Nicephorus hist. Eccles. lib. 5. cap. 14. Obiit circa annum 392. quum annum ætatis nonagesimum ageret, susceptæ verò solitariæ vitæ sexagesimum, teste Palladio hist. Laus. cap. 20. Vita ejusdem auctore Serapione Thmuis Episcopo habetur in pervetusto Coptico Codice 8. exarato anno Christi 915. ad calcem tom. 1. Bibl. Orient. pag. 618. Altera in Cod. Coptico 13. Ibid.

Præter *Homilias spirituales L.* quæ sub Macarii nomine prodiere, *plura* ejusdem *ad monachos responsa* inter Apophthegmata Patrum exhibentur. Alia *Opuscula* ex mss. Codicibus Bibliothecæ Vindobonensis recenset Caveus tom. 2. p. 47. *Sententiæ* quædam habentur in Cod. ms. Græco tom. 1. Biblioth. Orient. p. 604.

Arabicè in Codice scripto anno Mundi 6563. Christi 1055. exstant *Macarii Abbatis*

1 De [1] regimine tomos tres. ܠܗ ܕܘܒܪܐ ܬܠܬܐ ܦܢܩܝܢ .

CAPUT XXXVIII.

Marcus.

2 Et Marcus [2] librum capitum [3] . ܘܡܪܩܘܣ ܟܬܒܐ ܕܩܦܠܐ .
3

CAPUT XXXIX.

Joannes Monachus.

4 Et Joannes [4] ſcriptum [5]. ܘܝܘܚܢܢ ܡܟܬܒܢܘܬܐ .
5

CAPUT XL.

Evagrius Ponticus.

6 Evagrius [6] tres compoſuit tomos. ܐܘܓܪܝܣ ܣܡ ܬܠܬܐ ܦܢܩܝܢ .

Abbas ܐܒܐ

tis epiſtolæ & ſermones ad monachos XXVI. Tom. 2. Bibl. Orient. p. 511. *Ejuſdem ſermo de Oratione & epiſtola ad monachos* in altero Codice Arabico ſcripto anno Chriſti 885. Ib.

Syriacè in Codice Nitrienſi 18. exarato anno Chriſti 769. & in Berœnſi ſcripto anno 1578. *Sermones III. & epiſtolæ VIII.* In Codice verò Syriaco 6. exarato anno 1223. *Sermones V. & epiſtolæ X.* Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 567. 586. & 610.

1 *De regimine*, hoc eſt, de re aſcetica.

2 *Marcus* eremita, *Exercitator* nuncupatus, centenario major erat, quum Palladius anno circiter 392 in Nitriæ ſolitudine monachum agens, eundem adiit, hiſt. Lauſ. cap. 21. Græcè & Latinè prodiere opuſcula ejuſdem octo in Auctuario Pariſ. 1624. tom. 1. Nonum memorat Photius Cod. 200. *adversùs Melchiſedechianos*. Decem apud Galeum mss. recenſet Caveus tom. 2. pag. 81. nimirùm, *de jejunio. De ingenito. Capita moralia. De oratione. Capita gnoſtica. De ſpirituali praxi & theoria. Oratio in Melchiſedech. De vitiorum & virtutum oppoſitione. Parænesis aſcetica alphabetica. Oratio in S. Crucem*: è quibus tertium, quartum, quintum, octavum, & nonum ſub Nili nomine publicavit Suareſius Romæ 1673. *Capita* 29. Græcè mss. exhibentur ad calcem tom. 2. Bibl. Orient. p. 514. *Sermones V.* tom. 1. p. 604. qui tamen ab editis haud differunt.

Syriacè exſtant ſermones octo tom. 1. Bibl. Orient. pag. 567. 586. & 611. nimirùm: *Capita parænetica de lege ſpirituali. Adversùs eos, qui putant, ſe ex operibus juſtificari. Conſultatio intellectus cum ſua ipſius anima. Parænesis*, cujus initium, *Alius eſt Chriſtianorum mundus*: quæ Macario Ægyptio tribuitur homil. 5. *De Baptiſmo. De Pœnitentia. Diſputatio cum Scholaſtico. Adversùs Melchiſedechianos.* Marci ſermones commentariis illuſtratos fuiſſe à Babæo magno & à Bardaſcenadad Chaldæis Scriptoribus, teſtatur Sobenſis in hoc Catalogo.

3 *Librum capitum*, ideſt capitibus diſtinctum: qualia ſunt *Capita parænetica*, *capita moralia*, *capita gnoſtica*, & reliqua Marci opera, quorum ſingula in parvas ſectiones ſeù ſententias dividuntur. Ecchellenſis hunc locum Ebedjeſu perperàm reddit, *Marcus compoſuit librum de Arcanis*.

4 *Joannes* Thebæus, de quo Palladius hiſt. Lauſ. cap. 61. plures literas, & admonitiones ad Thebaidis monachos per Presbyterum miſit, ut eos in virtutum exercitio torpentes, ad perfectionis fervorem excitaret. Diſcipulus fuit Abbatis Ammoës, & Eſaiæ æqualis. Syriacè opus ejus *de præceptis Evangelicis*, *deque humilitate* habetur in Cod. Berœnſi 1. Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 585.

5 *Scriptum*, Sobenſis ܡܟܬܒܢܘܬܐ, quæ vox *opuſculum*, *ſcriptum*, ſeù *libellum* ſignificat. Malè apud Ecchellenſem pag. 39. *Joannes de Proſcriptionibus*.

6 *Evagrius* Ponticus, à S. Baſilio Cæſareenſis Eccleſiæ Lector ordinatus, poſt ejus mor-

CAPUT XLI.

Isaias Abbas.

1 Abbas Isaias [1] unum librum. ܐܒܐ ܐܫܥܝܐ ܟܬܒܐ .

CA-

mortem à Gregorio Nazianzeno Diaconus factus, Hierosolymam primùm, deinde in Ægyptum secessit, ubi in Nitriensi deserto sub utroque Macario monachum egit. Vide Sozomen. lib. 6. cap. 30. Pallad. hist. Lauf. cap. 86. & Pratum Moschi cap. 173. Scripta quæ Græcè vel Latinè prodierunt, recenset Caveus tom. 1. pag. 159. *Capita Ascetica duo* mss. exstant tom. 1. Bibl. Orient. pag. 604.

Arabicè in Cod. Vat. 167. *Sermones* 16. *ad Lucium Abbatem cum præmissa Lucii ad Evagrium & Evagrii ad Lucium epistola. De octo vitiis & virtutibus iis oppositis Sermones* 8. *De solitudine & oratione. Parænesis. De octo vitiosis cogitationibus* Tractatus ex sacris Scripturis collectus. *De iisdem*, sine Scripturæ testimoniis. *Ad imitationem Ecclesiastæ, Cantici Canticorum, & Proverbiorum Salomonis. Epistola ad Evagrium Antiochenum de patientia. De modo vivendi monachorum Ægypti & Syriæ. Expositio in orationem, Pater noster.*

Syriacè in Paradiso Patrum, *Sermones XXIV.* nimirùm *Apophthegmata de octo cogitationibus capita* 8. *In idem capita* 21. *De blasphemia capita* 34. *Ad Eulogium monachum præfatio & Sententiæ* 245. *Ad monachos in cœnobiis degentes capita* 139. *De monastico instituto capita* 51. *De silentio capita* 13. *De octo vitiis capita* 8. *De solitudine capita* 23. *In idem capita* 12. *Parænesis capita* 10. *Ad præceptorem & auditores capita* 14. *De pace monastica capita* 9. *Parænesis capita* 5. *Parænesis altera, capita* 9. *Queis rebus mens immergitur, & quibus non, capita* 7. *Parænesis capita* 23. *Parænesis altera, capita* 47. *Altera, capita* 71. *De oratione capita* 31. *Discipuli ad præceptorem interrogationes* 3. *Parænesis ad Virginem quandam, capita* 45. *De cujusvis generis cogitationibus capita* 26. To. 1. Bibl. Orient p. 609. *Caput de acidia* exstat in Cod. Syr. Nitr. 17. p. 183. tom. cit. p. 567. quod est ex Tractatu Evagrii de septem vitiosis cogitationibus.

Atque hìc observandum, pleraque Evagrii opera sub Nili nomine prodiisse: nimirùm *De octo vitiosis cogitationibus liber* editus à Combefisio in Auctuario novissimo 1672. & à Josepho Maria Suaresio Romæ 1673. *Alius de eodem argumento Tractatus* apud Coteler. tom. 3. monument. Eccl. Græcæ pag. 185. *Ad Eulogium monachum Tractatus asceticus* apud Suaresium Romæ 1673. *Ad eundem de vitiis, quæ virtutibus sunt opposita.* Ibid. *De diversis malignis cogitationibus liber*, ibid.

1 *Isaias*, seù Esaias, Scetensis Abbas, æqualis fuit Macarii Ægyptii, Pœmenis, Joannis, Job seù Anub, Paphnutii, Ammunis, Loth, Petri, Agathonis, Abrahæ, Sisois, Martyrii, Hor, & Atris seù Aris, ut ex ipsius sermonibus, & ex Apophthegmatibus Patrum liquet: adeoque claruit exeunte sæculo quarto. Sub ejus nomine prodiere *Sermones* 29. *ad fratres in eremo degentes* in Biblioth. Patrum, & *Capitula* 19. in Thesauro Possini, de quibus Caveus tom. 1. pag. 144. qui in Appendice ad tom. 2. pag. 8. recenset *capita tria ascetica ejusdem de novitiis & monocellitis, deque iis, qui habitare volunt in cœnobio*, quæ exstare mss. testatur in Biblioth. Vindobon. Cod. Theol. 179. Græcè *sententiæ* 3. tom. 1. Bibl. Orient. pag. 604. & *capita* 5. tom. 2. pag. 514.

Arabicè *sermones* 2. in eodem tom. p. 511. & *sententiæ* 14. in Paradiso Arabico, tom. 1. pag. 585. in Cod. 2. Berœensi.

Syriacè in Cod. Nitr. 18. tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 567. *Sermones* 10. videlicet: *de recta vivendi forma & de fide perfecta. Colloquium duodecim senum. Quomodo fratres adinvicem gerere se debeant. De humilitate. Præcepta ad eos, qui mundo abrenunciant. De iis, quæ vidit & audivit apud senes. De perfectione. De impassibilitate. Parænesis. De operosis cogitationibus.* In Cod. Nitr. 19. tom. cit. pag. 568. *alii sermones* 4. videlicet: *De tribus virtutibus. De institutione fratrum tyronum sivè in cænobio habitare velint, sivè solitariam vitam ducere. De iis, qui simul habitare volunt. De consideratione & intelligentia.* In Cod. Syr. 6. tom. cit. pag 609. *Sermones universim viginti*; qui tamen à suprà memoratis differunt, videlicet. *De pura mente. Præcepta & admonitiones ad fratres qui secum habitabant. De conversatione eorum, qui in Cella habitant. Ad Petrum suum discipulum. De iis, qui volunt pacem mutuam habere, quos oportet cautè observare, queis se se sociis adjungant. De pœnitentia ad Abbatem Petrum. De gaudio, quo fruitur anima, quæ seipsam Deo subjicere conatur. De ramis nequitiæ. De castarum operationum perfectione.*

CAPUT XLII.

Ammonas Monachus & Episcopus.

1 Ammonas 1 edidit epistolas. ܐܡܘܢܣ ܥܒܕ ܐܓܪ̈ܬܐ.

CAPUT XLIII.

Macarius Alexandrinus.

2 Et Macarius 2 alter sermones. ܘܡܩܪܝܘܣ ܐܚܪܢܐ ܡ̈ܐܡܪܐ

CA-

NOTÆ.

1 *Ammonas* Abbas Scetensis, Antonii Magni discipulus, quem adjisse legitur in Apophthegmatibus Patrum Cotelerianis pag. 385. In Scetensi eremo per annos 14. mansit, ut narratur ibid. pag. 383. demùm ad Episcopatum evectus fuisse perhibetur ibidem pag. 385. ubi adeò in virtutibus profecisse dicitur, *ut præ multa bonitate non amplius nosset molitiam*. Et infrà. *Itaque quum ad Episcopatum evectus fuisset, obtulerunt ei puellam prægnantem, & dixerunt: ille hoc patravit: injunge illis peccati sui pœnam &c.* Palladius hist. Lauf. cap. 7. 70. 72. & 74. horum quatuor meminit: nempe *Ammonæ* seù *Ammun* Abbatis Nitriotæ & monachorum Nitriensium parentis, cujus mentio in Apophthegmatibus Patrum Coteler. p. 392. apud Socratem lib. 4. cap. 23. & Sozomen. lib. 1. cap. 14. *Ammonii alterius* item Nitriensis: *Ammonis* Presbyteri in eremo propè Diolcon: & *Ammonæ* discipuli ac successoris S. Antonii, qui idem cum nostro videtur. Ad primum Ammonam Abbatem Nitriotam referuntur *Capita ascetica* 19. per Gerardum Vossium edita tom. 2. operum sancti Ephræmi pag. 277. quæ habentur Græcè mss. tom. 2. Bibl. Orient. pag. 514. & in Bibl. Vindob. Cod. Theolog. 188. num. 36. & *Capita* 22. Cod. Theol. 293. num. 19. De postremo verò Ammona Sobensem loqui, constat ex Codicibus Syriacis tom. 1. Bibl. Orient. pag. 567. & 610. in quibus ejudem *Epistolæ XV. ad monachos leguntur*, hoc titulo, *Ammonæ Abbatis & Episcopi*. Ejusdem *Sermones* 3. Græcè extant in Cod. ms. 13. ad calcem tom. 1. Bibl. Orient. pag. 604.

2 *Macarius alter*, idest, Alexandrinus Ægyptii æqualis, de quo Socrates lib. 4. cap. 23. Sozomen. lib. 3. cap. 14. Theodoritus lib. 4. cap. 22. Rufinus in Vitis Patrum cap. 28. & Palladius hist. Lauf. cap. 17. obiit anno circiter Christi 395. Prodiit sub ejus nomine *Regula monastica capitibus* 30. *comprehensa* per Petrum Roverium Soc. Jesu in hist. monasterii Reomænsis p. 14. Item *sermo de exitu statuque animarum post hanc vitam* apud Caveum tom. 1. pag. 146. qui tamen eundem veluti spurium meritò rejicit. In Bibl. Vindob. Cod. Theol. 84. habetur fragmentum Græcum ms. sub nomine *Macarii Alexandrini ex quæstionibus ad magnum Eusebium Episcopum Alexandrinum*, de quo idem Caveus tom. 2. pag. 48.

Syriacè exstant Macarii Alexandrini *Sermones V.* videlicet: *De operibus Christianorum*. *Ad eos, qui mundo abrenunciant, ut diligenter sibi caveant*. *De Lege Christi*. *Pareneses duæ*. Item *Epistolæ IX.* quarum postrema est *ad quandam Sanctimonialem*. Vide tom. 1. Bibl. Orient. pag. 567. 586. & 610.

CAPUT XLIV.

Xystus.

1 Xystus 1 edidit librum 2 sermonum,	ܩܣܘܣܛܘܣ ܟܬܒ ܟܬܒܐ ܕܡܐܡܪ̈ܐ
2 Et illum, qui est de amantibus 3	ܘܗܘ ܠܘܬ ܕܪ̈ܚܡܝ ܐܠܗܐ.
3 Deum.	

CAPUT XLV.

Nilus Monachus.

4 Nilus 4 monachus lucubravit	ܢܝܠܘܣ ܕܝܪܝܐ ܦܠܝܣ
Duos admirabiles tomos.	ܬܪܝܢ ܦܢ̈ܩܝܢ ܬܡܝ̈ܗܐ.

CA-

NOTÆ.

1 *Xystus*, de quo dixi tom. 1. pag. 429. Hujus nominis Episcopum quendam laudat Sigebertus Gemblacensis in Catalogo cap. 47. ad annum 470. eumque scripsisse *librum de vita hominis perfecta* testatur. Rosweidus in vitis Patrum Prolegom. 4. pag. 24. ex S. Hieronymo Rufinum arguit, quod *Xysti sivè Sexti Pythagoræi Philosophi opera sub Xysti martyris nomine publicaverit*: quæ prodiere Basileæ 1520. Coloniæ 1522. Lovanii 1618. & alibi. Rufini fraude factum arbitror, ut Sigebertus ad Xystum Episcopum librum suprà memoratum referret: ex quo, ni fallor, desumpti sunt tres illi sermones, quos sub Xysti Papæ nomine edidit Jacobus Salvator Solanius in Biblioth. Patrum Paris. tom 5. pag. 781. Ut enim Rufinus ex Philosopho Xysto Episcopum & Martyrem finxit; ita Solanio facilè fuit Romanum eum Pontificem existimare. Eâdem Rufini imposturâ Syros quoque deceptos credo, Sobensem scilicet, & compilatorem Paradisi monachorum, qui *Xystum Romanum Episcopum* operis illius auctorem faciunt, quod revera Xysti Pythagoræi fœtus est. Idem ferè sentiendum de *Anaphora Syriaca*, quæ *Xysti Papæ* nomen præfert: eam nimirùm à quodam Episcopo Syro concinnatam & Xysto Romano Pontifici suppositam.

2 *Librum Sermonum*. Tres Syriace extant in Paradiso monachorum tom. 1. Bibl. Orient. pag. 610. licet falsò sub nomine *Xysti Papæ Romani*. Sunt autem ab iis diversi, quos edidit Solanius, ut observavi eod. tom. pag. 560.

3 *De amantibus Deum*. Idem videtur, cum *libro de vita hominis perfecta*, quem laudat Sigebertus.

4 *Nilus*, quem amanuensis perperam ܢܛܠܘܣ *Netlum* appellat, S. Joannis Chrysostomi discipulus, deinde monachus in deserto Nitriæ, obiit sub Marciano Imp. *Opera eius ascetica* Gr. Lat. prodierunt per Suaresium Romæ 1673. in Auctuario Ducæano Paris. 1624. per Petrum Possinum Paris. 1639. & per Cotelerium tom. 3. monument. Eccl. Gr. pag. 185. quorum tamen partem maximam Evagrio restituendam esse suprà indicavi. *Epistolæ* per Possinum Paris. 1657. & per cl. Leonem Allatium, addita de Nilo dissertatione, Romæ 1668. Quædam opuscula adhuc inedita memorat Caveus tom. 2. p. 86. Mss. exstant *Capita XLV. de Oratione*. *Sermo ad Eulogium*. *Capita varia*. Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 604. & tom. 2. pag. 514.

Arabicè habetur *Nili Abbatis Parænesis ad Virginem Sanctimonialem*, tom. 1. Bibl. Orient. pag. 585. *Parænesis ad Thomam monachum*, & *sermo de pravis consuetudinibus*, tom. 2. pag. 511.

CAPUT XLVI.

Palladius & Hieronymus.

1 Palladius [1] & Hieronymus [2]
2 Scripserunt librum Paradisi:

Et

ܦܠܕܝܘܣ ܘܐܝܪܘܢܘܡܘܣ
ܐܟܬܒܘ ܟܬܒܐ ܕܦܪܕܝܣܐ .
ܘܡܫܡܠܝܐ

NOTÆ.

1 *Palladius, & Hieronymus*. Dicta monachorum & gesta tàm eorum, qui in Ægypto, quàm qui in Syria, aut alibi religiosam vitam duxerunt, multi scripsere. Ut collationes Cassiani, Collectanea Rufini, Philotheum Theodoriti, Joannis Moschi Pratum, & Anastasii Synaitæ monastica omittam; celebratur potissimùm apud Syros *Paradisus* seu *Hortus monachorum*: quo nomine intelliguntur quidem aliquando *Sophronii seù Moschi Pratum, Anastasii Synaitæ libri tres de dictis & gestis monachorum, & Apophthegmata Patrum*, ut ex Cod. Arab. Berœen. 2. tom. 1. Bibl. Orient. pag. 585. liquet; hoc verò loco Sobensis eum librum designat, qui *Palladio & Hieronymo* inscribitur, exstatque Syriacè tom. cit. pag. 608. in quatuor partes divisus, quarum prima, secunda, & quarta Palladio, tertia verò Hieronymo tribuitur. In historia monastica Orientis, quam Thomas Episcopus Maragensis condidit, lib. 2. cap. 15. perhibetur Ananjesu monachus sub Georgio Chaldæorum Patriarcha circa annum Christi 670. *Paradisum hunc*, cujus hìc meminit Sobensis, concinnasse. *Ananjesu monachus* (ut ex eodem Thoma retuli tom. 2. Bibl. Orient. pag. 493) *sub Jesujabo Patriarcha Canones Officii Ecclesiastici per anni circulum composuit. Sub Georgio autem Paradisum in duas partes distributum, quarum prior Palladii & Hieronymi nomen præfert: altera gesta Patrum & dicta complectitur*. Alterum *Paradisum* habent Chaldæi, quem *minorem* vocant, à Davide monacho compositum, in quo gesta monachorum Chaldæorum narrantur teste eodem Thoma Maragensi lib. cit. cap. 24. Quod autem *Paradisus* juxta Sobensem quidem in tres tomos divisus dicatur, juxta Thomam Maragensem in duos, secundùm Codicem verò nostrum Syriacum in quatuor, causam hanc fuisse arbitror; exemplarium scilicet manuscriptorum diversitatem, in quibus aliquando sub uno tomo Palladius & Hieronymus comprehensus est, sub altero dicta Patrum, ut Thomas scribit; aliquando suum sibi tomum tàm Palladius, quàm Hieronymus vendicavit, ut vult Sobensis: aliquando denique tomi duo priores Palladio, tertius Hieronymo & quartus eidem Palladio inscribitur, ut in Codice nostro Syriaco, in quo dicta Patrum, quæ tomum postremum occupant, ad Palladium referuntur.

Palladius, gente Galata, sub Evagrio Pontico aliisque Ascetis in Nitria & Thebaide monachum egit ab an. 388. usque ad an. circiter 400. quo Episcopus Helenopolitanus renunciatus fuit. Scripsit *librum de Vitis Patrum Ægyptiorum ad Lausum cubiculi præfectum*, unde *Lausiaca historia* appellatur: quem olim Rufinus in latinum convertit. Prodiit Gr. Lat. in Auctuario Frontoris Ducæi 1624. & cum supplemento Cotelerii tom. 2. monument. Eccl. Græc. pag. 341. & tom. 3. p. 117. & 158. *Syriacè* pars exstat in Cod. Nitr. 20. tom. 1. Bibl. Orient. pag. 568. nimirùm à cap. 1. usque ad cap. 35. hoc præfixo titulo. ܬܫܥܝܬܐ ܕܣܘܥܪܢܐ ܕܐܒܗܬܐ ܡܨܪܝܐ : *Historia Actuum Patrum Ægyptiorum* Integrum verò, & in libros duos divisum idem opus habetur in Cod. Syr. 6. tom. cit. p. 608. quorum primus liber continet capita 65. alter capita 42. Ex utroque autem & plures lacunæ Græcæ suppleri possunt, & quæ Palladii sunt, ab asceticis aliorum tractatibus cognosci. nam, ut notant Cotelerius tom. 3. monument. pag. 566. & Vossius de hist. Græc. lib. 2. cap. 19. historia Lausiaca, quæ Græcè vel Latinè lucem vidit, ex diversis auctorum libris conflata est: eàque de causa in impressis quidem modò *Heraclidis*, modò *Palladii*, modò utriusque nomen præfert; in manuscriptis verò quatuor hisce titulis prænotari solet. 1. *Historia monachorum Ægypti*. 2. *Historia Ægypti quæ Paradisus aliàs dicitur*. 3. *Paradisus*. 4. *Historia Vitarum Sanctorum Patrum Ægyptiorum, scripta à Hieronymo monacho & Presbytero ex Dalmatia*: quum certum sit Heraclidis & Hieronymi historiam à Palladiana differre.

2 *Hieronymus* Dalmata, Ecclesiæ Doctor egregius: obiit in Bethlehemitico cœnobio anno Christi 420. ætatis 91. *Liber de Vitis SS. Patrum* sub ejus nomine latinè prodiit Lugduni 1536. Antuerpiæ 1615 628. & alibi. *Syriacè* ms. exstat tom. 1. Bibl. Orient. p. 609. capita 30. complectens.

1 Et colloquium [1] Seniorum cum consiliis:
Quæ tribus tomis digesta sunt.

ܘܫܘܥܠܐ ܕܣܒܐ ܥܡ ܡܠܟܐ
ܕܒܬܠܬܐ ܦܢܩܝܬܐ ܣܝܡܝܢ.

CAPUT XLVII.

Joannes Apameensis.

2 Joannes [2] Apameensis
Tres composuit tomos: nec non epistolas,
De regimine spirituali,
De passionibus, & de perfectione.

ܝܘܚܢܢ ܐܦܡܝܐ
ܣܡ ܬܠܬܐ ܦܢܩܝܢ ܐܦ ܐܓܪܬܐ
ܥܠ ܕܘܒܪܐ ܪܘܚܢܝܐ
ܘܥܠ ܚܫܐ ܘܥܠ ܓܡܝܪܘܬܐ.

CAPUT XLVIII.

Jacobus.

3 Jacobus 3 discipulus fecit
Commentarium in Matthæum,
In Apostolum, & in Hieremiam
Compendioso sermone.

ܝܥܩܘܒ ܬܠܡܝܕܐ ܥܒܕ
ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܡܬܝ
ܘܕܫܠܝܚܐ ܐܦ ܕܐܪܡܝܐ
ܒܝܕ ܡܠܬܐ ܕܦܣܝܩܬܐ.

CA-

NOTÆ.

1 *Colloquium seniorum cum consiliis*. Hoc est, *Apophthegmata* Patrum, quæ à Palladio collecta & in capita 18. distributa, librum quartum Paradisi constituunt, tom. 1. Bibl. Orient. pag. 609. Alia autem sunt à Patrum Apophthegmatibus, quæ Gr. Lat. publicavit Cotelerius tom. 3. Monument. Ecclesiæ Græcæ, quæque *Arabicè* exstant mss. tom 1. Bibl. Orient. pag. 585. in capita 897. divisa: *Syriacè* verò ex parte habentur eodem tom. pag. 568. Ecchellensis vocem Syriacam ܡܠܟܐ *melche*, quæ *consilia* significat, perperàm legit ܡܠܟܐ *malche*, *Reges*, huncque Sobensis locum sic interpretatur: *Et colloquium seniorum cum Regibus*.

2 *Joannes Apameensis*, cujus de ætate & scriptis dixi tom. 1. pag. 430. & seqq. citatur ejus sermo *de mundo novo* à Moise Barcepha in lib. de Paradiso Par. 1. cap. 1. & 10. Ipse verò in epist. ad Leontium laudat Isaiam Abbatem, & Xystum, quem Romanum Pontificem appellat. Ejus scripta damnavit Timatheus Nestorianorum Patriarcha, ut infrà dicam, quum de Hanano Adiabeno sermo erit.

3 *Jacobus discipulus*, nimirùm Joannis Apameensis, cujus modo facta est mentio: unde ejus ætas ex dictis de magistro colligitur.

CAPUT XLIX.

Simeon, & Acacius.

Nunc quando lucubrationes
1 Patrum[1] Græcorum recensuimus;
Enumerare aggrediamur lucubrationes
2 Patrum[2] Syrorum.

3 Simeonis 3 Bar-Saboë exstant
4 Epistolæ: & sancti 4 Acacii.

ܡܟܝܠ ܕܝܢ ܕܣܕܪܢ ܣܝ̈ܡܐ
ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܝܘ̈ܢܝܐ:
ܢܫܪܐ ܠܡܡܢܝܘ ܠܣܝ̈ܡܐ
ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܣܘܪ̈ܝܝܐ.
ܠܫܡܥܘܢ ܒܪ ܨܒܥܐ ܐܝܬ
ܐܓܪ̈ܬܐ. ܘܠܡܪܝ ܐܩܩ.

CAPUT L.

Milles Episcopus & martyr.

5 Milles 5 etiam composuit Epistolas,
Et Orationes in varia argumenta.

ܡܝܠܣ ܐܦ ܣܡ ܐܓܪ̈ܬܐ
ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܕܥܠ ܡܕܡ ܡܕܡ.

CAPUT LI.

Jabachues.

6 Sanctus 6 Jabachues Epistolam Scri-

ܡܪܝ ܝܗܒ ܐܚܘܗܝ ܐܓܪܬܐ
ܟܬܒ

NOTÆ.

1 *Patrum Græcorum*, non omnium quidem, quorum opera in Syriacum sermonem translata sunt, sed eorum dumtaxat, quorum notitiam, vel libros Sobensis penes se habuit.

2 *Patrum Syrorum*, tàm Orthodoxorum, qui ante Nestorianam, & Monophysiticam hæresim floruere, quàm Nestorianorum. sed Nestorianos potissimùm recenset Sobensis, ut suprà notavi.

3 *Simeonis Bar-Saboë*. Præter *Epistolas*, exstare etiam duo ejusdem *Cantica*, adnotatur in Divinis Chaldæorum Officiis in feria 6 hebdomadæ sextæ æstatis. Fuit autem Simeon Episcopus Seleuciæ & Ctesiphontis, gloriosumque martyrium sub Sapore Persarum Rege consummavit, ut dixi tom. 1. pag. 1. & seqq. & tom. 2. pag. 399. Ejusdem Passio Syriacè habetur eodem Tom. 1. p. 185. & 606.

4 *Sancti Acacii* Episcopi Amidæ in Mesopotamia, qui sub Theodosio Juniore circa annum Christi 420. claruit, ut notavi tom. cit. pag. 195. Ejusdem *Epistolas* à Mari Persa commentariis illustratas, infrà docet Sobensis.

5 *Milles* Susæ Episcopus & martyr, coronam adeptus sub Sapore Persarum Rege. Vide tom. 1. pag. 12. & 186.

6 *Jabachues*, seù, ut Ecchellensis legit *Jababui*, quod nomen latinè redditur, *dedit frater suus*: octavus est in catalogo Primatum Seleuciæ & Ctesiphontis, quem Gregorius Barhebræus, & Amrus Matthæi in serie Patriarcharum Orientis, *Achadabuem*, hoc est, *fratrem patris sui* appellant, ut tom. 2. pag. 396. observavi. Hic Epistolam ad Patriarcham Antiochenum scripsit, in qua eum rogabat, ut electionem Archiepiscopi Seleuciensis à suffraganeis Episcopis fieri permitteret; nam hæc ad Antiochenum Præsulem ex antiquo jure pertinebat, peractaque hoc modo fuerat usque ad tempora ipsius Jabachuæ, seù Achadabuæ: magno tamen cum eorum Archiepiscoporum vitæ discrimine, non tam propter locorum distantiam, quàm propter inimicitias, quas Reges Persarum cum Romanis Imperatoribus exerce-

bant: qui proinde subditos suos Christianos cum aliis ejusdem religionis in Romani Imperii terris commorantibus communionem habere sub pœna capitis vetabant: Romani vicissim Christianos è Persarum ditione advenientes tamquam suspectos habebant: ut ipse Jabachues expertus didicit. Quum enim ille à Jacobo præcessore suo morti proximo unàcum Kamjesu seu Jabjesu Antiochiam missus fuisset, ut quem eorum vellet Antiochenus Episcopus ordinaret, ambo apud ejus urbis præfectum veluti exploratores Persarum accusati sunt: & Jabachues quidem Hierosolymam fuga se surripuit, ubi Episcopali dignitate initiatus est, consentiente Antiocheno Episcopo, qui literas ea de re ad Hierosolymitanum dederat; Kamjesu verò cum hospite suo in crucem ad portam civitatis actus fuit. Rem fusè narrant Syri tùm Nestoriani, tùm Jacobitæ Scriptores. Jabachues igitur ut successoribus suis consuleret, postquam salvus & incolumis Seleuciam pervenit, Antiochenum Antistitem per literas rogavit, ut Christianis in Persarum ditione constitutis potestatem faceret, mortuo Seleuciensi Archiepiscopo successorem substituendi. Annuit Jabachuæ precibus Antiochenus: *& ex eo tempore* (inquit Barhebræus cit. tom. 2. pag. 396.) *Occidentales Episcopi* (nempè Antiochenæ diœceseos) *Orientalibus* (ideſt, Chaldæis, Assyriis, Persisque) *permiserunt, ut quum eorum caput obiisset, ipsi manum electo imponerent, ne pergendi ampliùs Antiochiam opus haberet: & Systaticon quidem hac de re scripsere, utque magnus ille Orientis Metropolita, Catholici & Patriarchæ nomine decoraretur.* Id enim sibi volunt, quæ hìc apud Sobensem de Jabachue subjunguntur: *cujus temporibus scripta fuit epistola Occidentalium, qua Patriarchalem dignitatem concesserunt huic Sedi Orientali, & per Agapetum Elamitam perhonorificè missa est.* Hæc non videram, quum tom. 1. pag. 13. Jabachuem scripsi *eo tempore floruisse, quo Nicæna Synodus celebrata est; Nicænos enim Patres nomine Occidentalium designari.* Sed nunc Barhebræi, Amrique auctoritate didici, quis ille Jabachues fuerit, cujus urbis Episcopus, quo tempore vixerit, quis nomine *Papæ Occidentis*, & Patrum *Occidentalium* designetur, quam denique apud Elamitas Ecclesiam Agapetus obtinuerit: quæ omnia nunc primùm clarescunt, præsertim ex *Collectione Canonum Synodalium* à Sobensi ipso elaborata, in qua Tractatu IX. cap. 5. exemplar ejusdem *Epistolæ Occidentalium* exhibetur in Codice Syriaco 14. exarato anno Christi 1332. (hoc est, decimo quarto ab obitu Sobensis) ad calcem tomi 2. Biblioth. Orient. pag. 497. in hæc verba.

[illegible]

[illegible]

EPISTOLA SYNODICA

Patriarcharum Occidentalium, quæ ad Orientales miſſa eſt.

Fratribus & membris noſtris Chriſtianis, qui in Oriente ſunt, fratres veſtri in Chriſto, cœtus Paſtorum, qui perſecutionem patiuntur: in Jeſu Salvatore noſtro pax iis multiplicetur. Nos etſi indigni, ſumus tamen patres veſtri, qui noſtri filii eſtis, & Patrum fratres, qui vobis præſunt. Volumus ergo ſolvere debitum, quod tamquam patres vobis debemus: bonas ſcilicet conſtitutiones vobis fratribus filiiſque noſtris in Chriſto ſancire; hac præſertim tempeſtate, qua propter utriuſque Imperii diſcordiam perſecutio in nos commota eſt. Nos itaque Paſtores perſecutione, quam patimur, admoniti, verbum ſcripturæ recolimus dicentis: tribulationi nullum fore modum, præſertim noſtræ, qui Chriſtiani ſumus: adeo ut uno tempore duorum Patrum ſanguis innocenter effuſus fuerit: quæ res univerſam terram commovit, & communi, eoque amaro luctu Eccleſiam Dei in Occidente atque in Oriente implevit. Poſtquam verò illi duo Patres, alter ex Occidente, & ex Oriente alter perierunt, (ambo enim ad fores Eccleſiæ Apoſtolorum urbis Antiochiæ ſuſpenſi fuere,) placuit fratribus noſtris atque nobis, ne videlicet fratres noſtri Chriſtiani, qui Orientem incolunt, orphani remaneant; ut quandocumque magnus Metropolita, qui Seleuciæ in urbe regia Arſacidarum in magna Eccleſia Cochenſi totius Orientis principatum tenet, deceſſerit, nullus Metropolita Antiochiam aſcendat ad ſuſcipiendam juxta priſcum morem ordinationem, ne ob regum inter ſe diſcordias & odia innocens Pontificum ſanguis in poſterum effundatur, quemadmodum noſtra hac ætate contigit: vidimus enim ſpectaculum luctuoſum atque terribile; duos nempè Patres è totidem crucibus nudos pendere, proptereàque perſecutionis tempeſtatem in Oriente juxta ac in Occidente fuiſſe excitatam. Idcircò decrevimus facultatem concedere, per quam ab effuſione humani ſanguinis deinceps immunes ſerventur. Quemadmodum verò olim Spiritus ſuffragio, & Apoſtolorum ſorte illi conceſſum eſt, ut univerſæ Eccleſiæ Dei, quæ illic eſt, magnus Metropolita foret; ſimiliter illi tradita eſt poteſtas & auctoritas ſuper omnes mundi Metropolitas. Quamobrem ejus Thronus quatuor orbis Patriarchas ſubſequitur, tenentes quatuor Thronos juxta Evangeliſtarum numerum, Matthæi videlicet, Marci, Lucæ & Joannis. Dataque itidem illi facultas, ut Epiſcopos ipſe inſtituat totius Orientis, & ultrà, Aſſyriæ nimirùm, Mediæ, atque Perſidis; & gubernationem Chriſtianorum obtineat: univerſus inſuper Sacerdotum ordo ab impoſitione manus illius procedat. Decedente autem hoc magno Metropolita, ejus ſucceſſor ab Antiocheno Patriarcha conſtituatur: quia Spiritus Paraclitus non permittit, ut filii patrem ſibi per impoſitionem ſuarum manuum generent: ſed neque in ſæcularibus poteſtatibus majores à minoribus creantur. Idque ab antiquis Patribus noſtris definitum fuit juxta illud, minorem à majori benedici oportere, ſicut Abraham gentium Pater benedictionem accepit à rege Salem Melchiſedeco ſacerdote veritatis & rege juſtitiæ, cui Chriſtus ſecundùm humanitatem ſuam aſſimilatus & comparatus fuit. Eadem de cauſa nos quoque, quibus credita eſt magna Dei Domus, quæ eſt ſancta Eccleſia, per juſſionem Dei Patris, & per gratiam Filii ejus Jeſu Chriſti, & per conceſſionem Spiritus Paracliti, orando petimus, & per virtutem ſanctæ Trinitatis & per immortale verbum concedimus Patriarchalis dignitatis chariſma ſanctæ Sedi magni Metropolitæ, quæ eſt in magna Eccleſia Cochenſi Seleuciæ regiæ Arſacidarum civitatis in Oriente. Hic porrò conſenſus, & hoc ſpirituale donum, nempè Patriarchica dignitas, cuſtodiatur apud Rectores, qui deinceps in illa Sede collocabuntur, uſque ad diem revelationis Chriſti:

sti: nosque perpetua consensione eisdem assentimur in omnibus, quæ ab ipsis in Patriarchica gubernatione fient. Interim oramus, ut Throni illius Rectores, quorum sanguis vivi & vivifici sanguinis Christi Domini particeps factus est, quique consortes fieri passionis & resurrectionis ejusdem desideraverunt, ab eodem Christo custodiantur & liberentur ab omnibus, qui tribulant eos, eorumque judicium ad victoriam perducatur, & forti brachio sustententur, sanctique Spiritus virtute muniantur, ne coram hostibus suis cadant. Ita, quæsumus, Domine, custodi famulis tuis Patriarchis gratiam istam Patriarchatus, eosque in ea tuere, nostramque cum illis in hoc negotio consensionem conserva, sicut fœdus fidele, quod cum Abraham, Isaac, & Jacob, & cum universa Sancta Ecclesia tua pepigisti. Etiam, Amen. A te, Domine, perfectio & complementum sit in sæcula. Hic itaque magnus Metropolita, qui Patriarchicam dignitatem super universum Orientem accepit, potestatem simul habeat creandi Metropolitas, ubicumque ipsi libuerit quotque noverit esse necessarios: eos verò ab illo institui oportebit secundùm Ecclesiasticum morem per suffragium consensumque duorum Episcoporum cum ipso præsentium, ut numerus ternarius non minuatur: ponaturque Evangeliorum codex super caput ejus, & lectio Petri recitetur, quando cœli terræque potestatem accepit. Quumque ordinatus fuerit, manum suam Patriarcha super caput ejus imponat, & orationem recitet. Per hunc modum ab ipso ordinentur, & per manus ejus impositionem perficiantur omnes, qui Metropolitanæ dignitatis gratiam suscepturi sunt. Patriarchâ autem defuncto, congregentur Metropolitæ & Episcopi, ut per tempus licuerit: & Patriarcha à nobis per manus ipsorum constituatur per virtutem Spiritus Paracliti, & per suffragium nostrum perficiatur ipse Patriarcha gratia & dono Spiritus Sancti: sciantque ipsum exinde fore spiritualem Patrem datum in Ecclesia per Spiritum Paraclitum. Hæc porrò nostris literis significavimus, ut hoc modo id negotium peragatur. Omnes verò Ecclesiasticæ dignitates infrà ipsum sunto, quoniam ipse est omnium Pater, & ab eo generantur. Episcopi autem, qui à Metropolitis suarum provinciarum instituuntur, locum Episcoporum tantummodò teneant, & orationem faciant in medio fratrum suorum; non tamen illis liceat accedere ad Sacerdotum ordinationem & ad Episcopale opus, donec ad Patrem potestatum, qui est Patriarcha, accedant & ab eo perficiantur per concessionem & epistolam ab ipso acceptam. Quemadmodum verò ipse Pater potestatum Patriarcha jus habet ad ordinationem Metropolitarum & Episcoporum, & ad perfectionem Episcoporum; similiter jus habet ad sententias judiciales, & absolutiones, atque abrogationes & reservationes: quandoquidem illi hæc credita sunt, & circa ea potestatem auctoritatemque habet. Quicumque autem illo inferiores sunt, nullam in eum potestatem habent secundùm divinum mandatum. Quodsi aliquam adversùs eum causam quispiam habeat, aut quidquam ab illo repetere oporteat, Patriarchæ judicium Patriarchis reservetur, & ab istis ejus causa, non ab ejus discipulis cognoscatur: quia neque Ecclesiasticæ leges id permittunt, neque leges naturæ. Quodsi contigerit aliquando, Imperium (Persarum) *nobiscum habere pacem, ipsum Imperium* (idest, ipse Persarum Rex) *judicium indicat, & de Regis mandato Patriarchæ causa decidatur; discipuli autem ejus nullam in eum potestatem in verbo Dei habeant, ne qui membra & partes sunt, magistris coæquentur, neve dicere audeant, se judices illius esse. Hæc statuta à nobis & per manus nostras, vobis, Fratres, decreta sunt. Describite illa vobis in tabulis cordis vestri. Eorum memoria sine oblivione apud vos servetur. Universa, quæ apud nos est Ecclesia, vos in Domino salutat.*

Hæc autem Epistola à Patriarchis Occidentis missa fuit per Agapetum Episcopum Beth-Lapetæ, quæ est Sedes Elam. Quam ob causam ipse primus ordinatus & electus fuit Metropolita in terra & in Ecclesia Orientis, honoremque consequutus est, ut primus in electione Patriarchæ suffragium ferat.

Meminit hujus Epistolæ præter Sobensem sæculi decimi quarti scriptorem, Timotheus Patriarcha, qui anno Christi 780. claruit; etsi in consignanda ejusdem epocha valdè hallucinatur, quum apud eundem Sobensem loc. cit. sic scribat: ܐܓܪܬܐ ܗܟܝܠ ܐܬܟܬܒܬ ܗܘܬ ܡܢ ܐܒܗܝܢ ܡܥܪܒܝܐ ܐܝܠܝܢ ܕܗܘܘ ܒܬܪ ܫܠܝܚܐ ܒܫܢܬ ܐܪܒܥܝܢ ܠܣܗܕܘܬܐ ܕܛܘܒܢܐ ܫܠܝܚܐ ܦܛܪܘܣ ܘܦܘܠܘܣ. ܩܕܡ ܕܝܢ ܠܟܢܘܫܬܐ ܐܝܩܘܡܢܝܩܝ ܕܬܠܬܡܐܐ ܘܬܡܢܬܥܣܪ ܐܒܗܬܐ ܒܫܢܝܐ ܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܝܢ ܒܩܘܪܒܐ.

Hæc igitur epistola à Patribus nostris Occidentalibus Apostolorum successoribus scripta fuit anno quadragesimo post martyrium beatorum Apostolorum Petri & Pauli: ante œcumenicam verò Synodum Patrum tercentum decem & octo anno circiter ducentesimo octogesimo. Qua in supputatione multa peccat Timotheus. Inprimis quod ait, eam epistolam scriptam fuisse *anno quadragesimo post martyrium Petri & Pauli:* nam annus ille incidit in annum à nativitate Christi circiter centesimum octavum, quum Apostoli passi dicantur anno Christi sexagesimo octavo. Atqui Jabachues, sub quo id factum à Chaldæis narratur, postquam annos quindecim sedisset, obiit secundùm Gregorium Barhebræum anno Christi circiter centesimo quadragesimo; secundùm Amrum verò, anno Græcorum quingentesimo trigesimo primo, Christi ducentesimo vigesimo, ut liquet ex Tom. 2. pag. 397. Deinde Nicæna Synodus ex omnium Syrorum sententia anno Græcorum 636. Christi 325. celebrata fuit. Falsum est igitur, quod Timotheus scribit, epistolam illam, quæ anno Christi circiter centesimo octavo juxta ipsum, ut mox ostendimus, exarata est, Synodo Nicæna priorem fuisse *annis circiter bis centum & octoginta*: sic enim ea Synodus habita fuisset non anno 325. sed 388.

Idem Sobensis in Epitome Canonum Synodalium loc. cit. postquam Timothei verba, quæ suprà descripsi, retulisset, ad concilian-

cilian-

ciliandam eidem epistolæ fidem fragmentum alterius subjungit, quam occasione dissidii sub Papa Seleuciæ Primate in Ecclesia Chaldæorum orti de Privilegiis ejusdem Seleuciensis Throni à Patribus Occidentalibus scriptam affirmat: ubi prioris illius epistolæ diserta sit mentio. [illegible]

Potestatem præterea, (inquit) *honorem*, & *majestatem Patriarchæ ostendit alia Epistola à Patribus nostris Occidentalibus scripta ad consolationem Papæ Patriarchæ: quæ sic habet.*

Occidentales. Quod autem à Patribus nostris spiritualibus dictum est, Judicium videlicet Patriarchæ Orientis nostris Patriarchis esse reservatum; quia habita exacta inquisitione compertum fuit, Patriarchæ accusatores in suis delationibus fuisse falsitatis convictos, & Patriarchas illatorum criminum omnino immunes; nunc definimus in potestate & verbo vivo Dei, nullum deinceps habere jus Metropolitas & Episcopos, sed nec Christianos Orientis, ad accusationes criminationesve instruendas adversùs proprium Patriarcham, easque ad Patres nostros Occidentales verbo aut scripto deferendas. Quodsi rursùs aliud quidpiam objiciant, sicut hactenus fecerunt, ipsis respondemus: Patriarcham omnium Christianorum Orientis esse judicem; ipsius autem Patriarchæ judicem esse Christum. Et post alia. *Existimavimus Ecclesiæ Dei nostræ vestræque regionis illud utile esse, quod veteres Patres nostri æquum & justum censuerunt, quando vestræ Sedi, quæ est in magna Ecclesia Cochensi, concesserunt, ut ipse Metropolitas institueret, sicut idem utile esse judicasset; ut nimirùm ipse super eos potestatem haberet, eosque pro merito constitueret, vel propter illorum delictum deponeret: similiter & super omnes Episcopos Orientis: & ipse Patriarcha judex & vindex fieret in universa Ecclesia Orientis, idemque regeret & gubernaret. Id igitur nos quoque suscipimus & sequimur.*

Subjungit Timothei, & Dadjesu auctoritates, qui ejusdem epistolæ mentionem faciunt. Utriusque verba ex eodem Sobensi accipe. TIMOTHEI. [illegible]

Hæc igitur, quæ in ista epistola continentur, (Loquitur Timotheus de secunda epistola Occidentalium, quam mox retuli) *non vulgares homines, sed Patriarchæ Occidentis cæterique Episcopi conscripsere: Cajus, inquam, Patriarcha Romæ, Petrus Patriarcha Alexandriæ, Paulus Patriarcha Antiochiæ, & Flavianus Patriarcha Ephesi: (nondum enim Patriarchalis dignitas Ecclesiæ magnæ Constantinopolitanæ concessa fuerat) sed & una cùm præfatis Patriarchis Alexander Episcopus Hierusalem, & Gregorius Thaumaturgus.*

DADIESU. [illegible]

[illegible]

Dicimus ergo, quod etiam scripserunt Patres nostri Occidentales, non licere Metropolitis & Episcopis, sed nec ulli ordini Christianorum Orientis judicio contendere coram Patribus nostris adversùs suum Patriarcham: quandoquidem omnium Orientalium judex est Patriarcha; ipsius autem judex Christus. Idcircò definivimus & confirmavimus canonem istum nunquam abolendum aut abrogandum: definitus quippe est in Trinitate. Itaque in verbo Trinitatis, quæ est Domina sæculorum, nemini liceat adversùs Catholicum Synodum cogere, aut dissidium, schismata, factionesque conflare, aut adversùs eundem accusationum capita & querelas scribere, sicut antiqui fecere, aut libellos capitulorum hujusmodi per provincias divulgare, sicut adversùs Papam ausi sunt: aut in domos subrepere ad habenda adversùs eum colloquia: nec quisquam ex quavis causa existimet, aut dicat, Catholicum Orientis judicari posse ab ipsius subditis. Ejus enim judicium Christo, qui eum elegit suæque Ecclesiæ præposuit, reservatur &c. Claruit Dadjesu sub Theodosio juniore, Sedemque Seleuciæ tenuit ab anno Græcorum 741. ad annum 776. hoc est, ab anno Christi 430. ad annum 465. testibus Amro, & Barhebræo in serie Patriarcharum Chaldæorum: cujus proinde Canon in Synodo editus magnum epistolæ citatæ pondus addere videtur.

Verùm ut ab hac secunda epistola incipiam, in qua *Privilegium Seleucienſi Primati à Patribus Occidentalibus concessum dicitur, ut neque ab Orientalibus judicari possit, neque ad Occidentales ejus causa deferatur, sed judicium illius Christo dumtaxat reservetur;* in primis non assentior Timotheo, qui eam circa annum Christi 300. scriptam vult à Patriarchis Occidentis: Romano, scilicet, Alexandrino, Antiocheno, Ephesino, & Hierosolymitano: tùm quia non potest designari locus, in quo Patriarchæ citati convenerint: tùm etiam quia diversis temporibus claruere, quos Timotheus æquales facit. Ut enim accurati historiæ Ecclesiasticæ Scriptores tradunt, Cajus Pontificatum Romanum init exeunte anno Christi 283. quem annis duodecim gessit. Petrus Alexandrinus ab anno 300. ad annum 312. sedit. Paulus Samosatenus Antiochenam Ecclesiam occupavit ab anno 260. ad annum 272. quo depositus fuit. Alexander Hierosolymitanam Sedem rexit ab anno 199. ad annum 253. Gregorius Thaumaturgus circa annum 265. obiit. Flavianus Ephesinus ignotus est. Deinde quum Ecclesiæ Orientalis regimen ad Antiochenum Patriarcham spectet, nulla erat causa, cur Archiepiscopo Seleucienſi id Privilegium ab omnibus simul Patriarchis concederetur, neque Seleucienſis Præsul apud idoneum Scriptorem legitur supplicationem suam in aliqua Synodo exhibuisse: in quo dumtaxat casu cæteri Patriarchæ de Privilegiis Episcopalium Sedium sibi minimè subjectarum judicantes, ea vel ampliare soliti erant, vel coarctare, ut ex Actis Synodorum Nicænæ, Constantinopolitanæ, & Chalcedonensis liquet. Denique si id Privilegium verum fuisset, nequaquam dixissent Patres in Canone Arabico Nicæno 38. de Primate Seleuciæ, *ex nunc permittatur ei constituere Metropolitanos*: nec Canone 40. de Episcopis Persidis subjunxissent, *non permittit magna Synodus, ut congregentur in provincia Persidis, ne constituant leges ullas sine licentia Patriarchæ Antiocheni: quia quamvis eorum dominus* (idest Episcopus Seleuciæ) *factus sit in dignitate Patriarchæ, in hoc tamen consultum est eorum utilitati, & exemptioni à damno & nocumentis, atque eorum paci & tranquillitati provisum. Non propterea tamen ipsis licet solvere, aut ligare, vel constituere ullas Ecclesiasticas leges, vel addere eis, vel diminuere quidquam propria auctoritate, sed potius in omnibus sint obedientes principibus & Patriarchæ:* vel ut vertit Turrianus Can. 35. *sed potius in omnibus sint Metropolitanis Patriarchæ obedientes.* Quum enim dicitur, *ex nunc permittatur ei constituere Metropolitanos*, significatur, id antea ipsi permissum non fuisse: quumque subjungitur, *non permittit magna Synodus, ut congregentur in provincia Persidis, ne constituant leges ullas sine licentia Patriarchæ Antiocheni*, ostenditur commentitium esse Privilegium illud, de Appellationibus à Seleucienſi ad Antiochenum minimè faciendis. Ut voces illas *Metropolitæ* & *Patriarchæ* ante Nicænum Concilium minimè usurpatas omittam.

Idem ferè dicendum de epistola illa Synodica, qua Patriarchalis dignitas Throno Seleucienſi concessa perhibetur. Suppositionis vitio eam laborare vel id unum evincit, quod dicitur de Primate Seleuciæ loc. cit.

[illegible]

Ejus Thronus quatuor Orbis Patriarchas subsequitur tenentes quatuor Thronos: nam titulus *Patriarchæ*, & numerus *quatuor Patriarcharum* desumptus est ex Canone Arabico Nicæno, quem mox laudavi, ut & sequentia ejusdem epistolæ verba. [illegible]

[illegible]
[illegible]

Hic itaque magnus Metropolita, qui Patriarchicam dignitatem super universum Orientem accepit, potestatem simul habeat creandi Metropolitas ubicumque ipsi libuerit, quotve noverit esse necessarios: quæ nullo apice mutato in citato Canone Arabico Nicæno leguntur.

Hæc aliaque argumenta, quæ hìc brevitatis causa missa facio, suadere mihi videntur, utramque epistolam, uti à nobis suprà relata est, ex uno eodemque fonte promanasse: nimirùm ex Canonibus Nicænis, quos Arabicos vulgò appellamus: *quum enim in iis de dignitate Primatuque Seleuciensis Ecclesiæ quædam statuta reperiantur, ea statim Nestoriani arripuerunt* (ut rectè advertit Renaudotius tom. 1. Lit. Orient. pag. 367.) *atque eo adminiculo antiquitatem Catholicorum suorum ad Nicæna tempora* (imò longè antea) *promoverunt: qui conatus inutilis planè futurus apud antiquæ historiæ peritos viros fuisset, sed apud ignaros Ecclesiasticarum originum, quales tunc erant Orientales Christiani, successu non caruit. Huic primo ædificio, ex fictis & inconditis narrationibus fastigium impositum est, ut Ecclesia Nestoriana Seleuciensis, Apostolicæ successioni conjungeretur;* & ab Antiocheni Throni jurisdictione exempta, pari cum illo auctoritatis dignitatisque prærogativa, Patriarchali scilicet, cumularetur.

Fateor, à primis Ecclesiæ sæculis Seleuciensem Præsulem in Oriente, hoc est, in Assyria & Babylonia Primatum, sub Antiocheno tamen Patriarcha, tenuisse, ut liquet ex Actis synceris Martyrum Orientalium & ex Sozomeni historia Ecclesiastica, in qua S. Simeon *Archiepiscopus* disertè appellatur. Id enim *Archiepiscopi* titulus per ea tempora significabat, quod posteà *Catholici* & *Patriarchæ* nomen à Seleuciensibus Episcopis usurpatum. At neque Syrorum, neque Græcorum Latinorumque Scriptor ullus antiquus literis consignavit, Patriarchalem dignitatem Seleuciensi Episcopo à reliquis Patriarchis concessam, aut hunc à potestate Antiocheni Antistitis absolutum. Hoc purum putum est Nestorianorum commentum, qui quum ab Ecclesia Catholica, & à Patriarchæ Antiocheni obedientia defecissent, Privilegium illud excogitarunt, quo defectionem suam cohonestarent. A Nestorianis decepti Jacobitæ, eadem de eo privilegio tradunt. Hinc Barhebræus quum Orientales dixisset ab Episcopo Antiocheno Privilegium obtinuisse, *ut quum eorum caput* (idest, Metropolita Seleuciensis) *obiisset, ipsi manum electo imponerent, ne pergendi ampliùs Antiochiam opus haberet*, subjungit de Antiochenæ Diœceseos Episcopis loquens: *& Systaticon quidem hac de re scripsere, utque magnus ille Orientis Metropolita, Catholici & Patriarchæ nomine decoraretur.* E re scilicet Jacobitarum erat, fabulam illam à Nestorianis confictam tamquam Delphicum oraculum amplecti, quòd suos ipsi quoque Maphrianos haberent, quos veluti legitimos Seleuciensium Episcoporum successores jactant: & Barhebræus ipse, etsi aliis in rebus diligens fabularum confutator esse soleat; in hac tamen narratione, à qua tota sua dignitas pendebat, (fuit enim Maphrianus,) scrupulum nullum movit.

Sed quis utramque Epistolam excogitavit? Si rectè conjicio, Josephus fuit Nestorianorum Patriarcha, qui sub Chosroë Persarum Rege anno Christi 552. electus, tribus post annis dignitate amotus, obiit anno 566. ut ex Amro & Barhebræo dixi tom. 2. pag. 413. Hic enim, eodem Barhebræo teste, postquam depositus fuit, Epistolas nonnullas temporibus Papæ, qui eandem depositionis sententiam ab Episcopis acceperat, scriptas confinxit, inter quas & illas fuisse, de quibus hìc sermonem instituimus, haud improbabilis est conjectura. *Exstant Epistolæ consolatoriæ* (inquit Barhebræus de damnatione Papæ tom. cit. pag. 398.) *à S. Jacobo Nisibeno & à S. Ephræm ad hunc Papam conscriptæ ob dexteræ ejus impedimentum, quibus Episcopos reprehendunt, quod in ipsum temerario ausu insurrexissent. Nonnulli verò existimant, Josephum Catholicum, quum ab Episcopis damnatus esset, eas Epistolas composuisse.*

At, inquies, Dadjesu Patriarcha, qui sæculo integro Josephum antecessit, meminit Epistolæ Occidentalium, in qua *præcipitur Metropolitis, Episcopis, cæterisque Christi fidelibus in Oriente constitutis, ne Patriarcham suum apud alios Patriarchas Occidentales accusent*: citatque exemplum Papæ, qui ab Orientalibus accusatus fuerat; ut palàm fiat, nil aliud ipsum spectasse, quàm Epistolam illam occasione depositionis Papę conscriptam, cujus suprà facta est mentio. Respondeo, Auctoritas Dadjesu sic intelligenda est, ut post factum illud Papæ, ex quo dissidium in Assyria gravissimum exarsit, præceptum Occidentalium, hoc est, Antiocheni Præsulis subjectorumque Episcoporum, consequutum fuerit, de causa Seleuciensis Episcopi à nemine inferiorum Antistitum judicanda, & quod non temerè sit ille à suis apud Patriarchas Occidentales accusandus, uti Papas accusatus fuerat, neque adversùs illum Synodus Provincialis absque auctoritate Antiocheni Patriarchæ cogenda, uti adversùs Papam coacta est; sed ipse tamquam judex omnium Orientalium agnosci debeat, judiciumque ejus, quantùm ad subditos, Christo reservandum. Id præceptum ex ea quidem occasione Orientalibus impositum fuerat, non secùs atque iidem Orientales privilegium ordinandi Metropolitam suum propter factum illud Jabachuæ à Patriarcha Antiocheno acceperant. Non inde tamen sequitur, à Dadjesu Epistolam illam, quam ex Sobensi suprà retuli, citari, aut pro genuina haberi: quæ centum post annis à Josepho, ut modò dicebam, composita fuit.

Scripsit

1
2 Scripsit [1] ad Papam [2] Occidentis:
ܟܬܒ ܠܘܬ ܦܦܐ ܕܡܥܪܒܐ .

Cujus temporibus scripta fuit
ܕܒܙܒܢܘܗܝ ܐܬܟܬܒܬ :

3 Epistola 3 Occidentalium,
ܐܓܪܬܐ ܕܡܥܪܒܝܐ

4 Qua Patriarchalem 4 dignitatem concesserunt
ܕܒܗ ܝܗܒܘ ܦܛܪܝܪܟܘܬܐ

Huic Sedi Orientali,
ܠܟܘܪܣܝܐ ܗܢܐ ܕܡܕܢܚܐ

Et
ܘܐܦܝܣ

5

NOTÆ.

1 *Epistolam scripsit*. Ecchellensis pag. 43. pluraliter legit ܐܓܪ̈ܬܐ *Epistolas*: sed minus rectè, quum in eo, quo usus fuit, exemplari Syriaco unam, non plures epistolas Jabachues scripsisse dicatur.

2 *Ad Papam Occidentis*. Nimirùm *ad Antiochenum Patriarcham*, quem Sobensis metri necessitate *Papam Occidentis* nuncupavit. Ubi Auctor *Orientales*, idest, Chaldæos, *Occidentalibus*, hoc est, Syris propriè dictis opponit, ut observavi tom. 2. pag. 397. Non enim assentior Ecchellensi, qui pro ܦܦܐ ܕܡܥܪܒܐ *Papa Occidentis*, perperàm obtrusit ܦܐܦܐ ܕܡܕܢܚܐ *Papam Orientis*, contra manuscripti Syriaci veritatem, quod idem præ manibus habebat: neque placet ejusdem Annotatio, quam pag. 164. in hunc Sobensis locum fecit his verbis: *Hic nomine Papæ Orientis intelligit Babylonis Catholicum, seù Patriarcham*. Quum enim Babylonis Catholicus seu Patriarcha, idem esset ac Seleuciensis Archiepiscopus, ut tom. 1. pag. 10. demonstravi, eamque dignitatem Jabachues ex dictis obtineret; ad quemnam alium *Orientis Papam* transmittere epistolam is poterat?

3 *Epistola Occidentalium*, cujus exemplar suprà retuli. Sobensis à majoribus suis Nestorianis, qui eam epistolam confinxerant, deceptus, eandem non in hoc Catalogo dumtaxat recensuit, verùm etiam Nomocanoni suo integram inseruit, additis quorundam Patriarcharum auctoritatibus, qui de eadem loqui videbantur. Verùm temporibus Jabachuæ ejusmodi epistola ab Occidentalibus ad Orientales nullatenus scribi potuit, quum Jabachues id unum rogasset, ut Archiepiscopum Seleuciensem à suis Suffraganeis ordinari liceret, ne adire Antiochenum Præsulem propter eam ordinationem cogeretur; non verò ut Sedes Seleuciensis in Patriarchalem erigeretur.

4 *Patriarchalem dignitatem concesserunt huic Sedi Orientali*, nimirùm Seleuciæ & Ctesiphontis, quæ posteà Babylonem seù Bagdadum translata est. Circa Patriarchatus sui institutionem sibi minimè consentiunt Nestoriani. Alii id factum volunt ante Concilium Nicænum sub Jabachue, ut scribit hoc loco Sobensis; vel sub Sciachlupha, aut Papa, uti adnotatur in Pontificali Syriaco Nestorianorum: alii verò post ejusdem Concilii tempora, ut ex Canone illo Arabico statuit Ecchellensis pag. 164. inquiens: *Dignitatem autem illam* (hoc est Patriarchalem) *collatam ipsi* Seleuciensi Episcopo *fuisse legimus Can. 38. Arabico Concilii Nicæni*. Sed quum de auctoritate eorum Canonum litem moveant eruditi, nec sit hìc locus controversiam definiendi, quæ certa sunt probatisque Scriptoribus consonant, proferam. In primis certum est, Seleuciensem Episcopum, qui postea Catholicus seù Patriarcha Orientis appellatus fuit, ante Nicænum Concilium Archiepiscopali honore fuisse, Primatemque Episcoporum Assyriæ atque Babyloniæ fuisse, ut ex Sozomeno & Actis Martyrum Orientalium suprà ostendi. Certum est II. eundem non secus atque reliquos Metropolitanos, sub Patriarchæ Antiocheni potestate vixisse, donec Chaldæi Nestorianam sectam amplexi sunt: tunc enim ut ab Ecclesia Catholica, ita ab Antiocheno Præsule deficientes, Patriarcham sibi constituerunt, qui absolutam in ipsos jurisdictionem exerceret. Primus is fuit Acacius, qui Barsumæ Nisibeni & Maanæ Persæ vexationibus hæresim Nestorianam anno Pherozis Persarum Regis vigesimo septimo, Christi circiter 484 profiteri compulsus est, ut ex Simeone Beth-Arsamensi to. 1. p. 354. palàm fit. Certum est III. ante Concilium Nicænum ab Episcopo Antiocheno concessum fuisse privilegium Seleuciensibus Episcopis, ut à suis Suffraganeis ordinarentur, quod rogante Jabachue factum constanter scribunt Chaldæi: idque sibi volunt recentiores illius gentis Orthodoxi, quum ajunt, primos Seleuciæ Episcopos à Romano Pontifice, posteriores à suis Episcopis ordinatos. Nam quum in Pontificali dicatur eorum Catholicus ordinari *permissu Sanctissimorum Patrum Occidentalium*, putarunt Romanum Pontificem Latinamque Ecclesiam per ea verba designari, quæ de Antiocheno Præsule haud dubie intelligenda sunt, ut notavi tom. 2. pag. 397. & tom. 1. pag. 10 Certum est IV. sub Papa Episcopo Seleuciensi propter controversiam, quæ ipsum inter & Episcopos subditos exarserat, Synodum celebratam fuisse, cui sanctus Millesius interfuit, ut ex ejus Actis tom. 1. pag. 186. retuli: in qua quidem Synodo quum nonnulli Papæ causam defenderent, plerique damnationi ejus se subscriberent, coactus is fuit Vicarium sibi, dum viveret, Simeo-

1 Et per Agapetum Elamitam [1]
Perhonorificè missa est.

ܘܒܐܝܕ ܐܓܦܝܛܐ ܕܥܝܠܡ
ܐܫܬܕܪܬ ܥܡ ܐܝܩܪܐ :

CA-

nem substituere. Tùm verò haud improbabile est, cognitâ ab Antiocheno Præsule eâ causâ, præceptum Orientalibus impositum, ne adversùs proprium Metropolitam conventus facerent, neve ipsum criminationibus impeterent. Hinc Epistola illa de Primate Seleuciensi à nemine mortalium judicando conficta. Certum est denique sub Jezdegerde Saporis filio Persarum Rege, & Theodosio juniore Imperatore Concilium in urbe Seleucia à S. Marutha, & Isaaco ejusdem civitatis Episcopo coactum, in quo Primatus illius Ecclesiæ disertis verbis asseritur. Sic enim legitur apud Sobensem. ܡܢ ܩܢܘܢܐ
ܕܐܝܣܚܩ . ܥܠ ܐܝܩܪܐ ܕܘܐܠ ܘܙܕܩ ܠܩܬܘܠܝܩܐ
ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܣܠܝܩ . ܫܦܪ ܩܕܡ ܟܠܢ
ܡܕܒܪܢܐ ܕܐܦܪܟܝܣ ܕܡܕܢܚܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܟܠܗܘܢ ܟܪܣܛܝܢܐ
ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܗܘܢ ܢܗܘܘܢ ܡܫܥܒܕܝܢ ܠܩܬܘܠܝܩܐ ܪܒܐ
ܕܣܠܝܩ ܘܩܛܝܣܦܘܢ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܥܕܡܐ ܠܡܐܬܝܬܗ
ܕܡܫܝܚܐ ܒܟܠܗܝܢ ܕܘܠܝܢ ܠܗ ܘܦܩܝܕܢ .
ܗܢܘ ܕܝܢ ܠܟܠ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܢܬܒ
ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܗܢܐ ܪܒܐ ܕܥܕܬܐ ܕܟܘܟܐ .

Ex Canonibus Isaaci. De honore, qui convenit debeturque Catholico sedenti super sedem Seleuciæ. Placuit omnibus nobis cunctarum Orientalium Regionum Præsulibus, universisque Christianis, qui in eis constituti sunt, Catholico magno Seleuciæ & Ctesiphontis Metropolitæ usque ad Christi adventum subjacere in omnibus quæ conveniunt præceptaque sunt: nimirùm cuilibet Episcopo Patriarchæ, qui super hunc magnum Cochensis Ecclesiæ Thronum sedebit. Hæc postrema verba, ut & titulus hujus Canonis, à Sobensi expositionis causâ adjecta sunt. Cæterùm Canon iste ordine duodecimus ita habet in versione Arabica Cod. 36. ad calcem tom 2. pag. 507.

في ان اساقفة جميع المشرق نحن ومن ياتي بعدنا
نطيع الجاثليق المطران الكبير الجالس في
اسليق الى ان ياتي المسيح ونسمع اوامره :

Nos cuncti Orientis Episcopi, successoresque nostri, obedientes erimus Catholico Metropolitæ magno sedenti in urbe Seleucia, ejusque præceptis obtemperabimus, usque ad Christi adventum. Sed suboritur hìc difficultas circa nomen *Catholici*, quod in hoc Canone Metropolitæ Seleuciensi tribuitur. Nam id Concilium celebratum fuit anno Jezdegerdis undecimo, Christi circiter 410., quo tempore titulum *Catholici* nequaquam usurpatum fuisse viri docti contendunt. Sub Justiniano, centum viginti post annis, eam dignitatem institutam scribit Renaudotius: *omnes Nestoriani* (inquit tom. 1. Liturg. Orient. pag. 366.) *ex Romano Imperio pulsi, ad Persarum limites, aut in eorum Provinciis sedes fixerunt. Hinc post annos satis multos quum Ecclesiam Seleuciæ Parthorum invasissent, quæ quidem ex nuper instituta sub Justiniano CATHOLICI dignitate novam auctoritatem consequuta erat, eam suæ Religionis Cathedram primariam esse voluerunt.* Ad hoc confirmandum, auctoritatem Procopii adducit, qui de Christianis sub Persarum ditione constitutis lib. 2. de Bello Persico cap. 25. loquens, disertam *Catholici* mentionem facit, eamque dignitatem suo ævo institutam indicat. Verùm si verba Procopii benè expendantur, ex iis potiùs probatur, titulum *Catholici* Justiniano antiquiorem esse, non sub ipso institutum: sic enim ait Procopius loc. cit. *Christianorum Antistitem Græco vocabulo Catholicum idcircò appellant, quod unus universæ præsit regioni.* Ubi de re suo ævo usitata, non instituta loquitur, ut rectè observat Thomasinus in veteri & nova Ecclesiæ disciplina de Beneficiis lib. 1. Par. 1. cap. 24. num. 4. *Docuit nos certè Procopius* (inquit) *suo jam ævo usitatum fuisse Catholici nomen, ubi dixit, Christiana fide imbutos Persas uni subesse Episcopo, quem Græco nomine vocabant Catholicum.* Id nomen in Politicis sub Constantino Magno ad significandum Procuratorem Cæsaris, qui universas ejus rationes in tota diœcesi tractaret, usurpatum fuisse demonstrat ipsius Constantini epistola ad Eusebium Cæsareensem apud Socratem lib. 1. cap. 9. his verbis: *missæ autem sunt literæ à mansuetudine nostra*, πρὸς τὸν τῆς διοικήσεως καθολικόν, *ad Catholicum diœceseos*, seù universæ provinciæ generalem rationalem. Hinc ad Primates Ecclesiasticos, qui majoribus diœcesibus in Oriente præerant, translatus paulò post ejus tituli usus.

1 *Agapetum Elamitam*, hoc est, Lapethæ Elamitarum Metropoleos Episcopum. Quod autem de Ecclesiæ Lapethensis prærogativa ad calcem Synodicæ Occidentalium adnotatum suprà retuli, id ex Marabæ Timotheique Synodicis, à Sobensi in epitome Canonum Par. 9. cap. 2. & 3. productis confirmatur, in quibus Archiepiscopus Lapethensis seù Elamitarum, primus post Seleuciæ Catholicum inter Metropolitas Orientis constituitur.

CAPUT LII.

Ephræm Syrus.

1 Ephræm [1] magnus, qui appellatus est
Syrorum Propheta, edidit
Commentaria in libros
2 Genesis [2], Exodi [3],
3 Sa-

ܐܦܪܝܡ ܪܒܐ ܕܐܬܩܪܝ
ܢܒܝܐ ܕܣܘܪܝܝܐ ܫܠܝܣ
ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܣܦܪܐ
ܕܒܪܝܬܐ ܘܡܦܩܢܐ :
ܘܟܗܢܐ

NOTÆ.

1 *Ephræm magnus*. Quæ de patria ejus, dignitate, obituque Græci Latinique tradunt, vide in Actis Sanctorum Tom. 1. Februarii à pag.49. & apud Fabricium Tom. 5. Bibl. Græcæ pag. 319. Syrorum sententiam Tom.1. Bibl. Orient. pag. 26 43. & 54. retuli affirmantium, sanctum Doctorem *Nisibi* natum, *Diaconatu* in Edessena Ecclesia functum, obiisse autem *anno Græcorum* 684. hoc est, secundùm nonnullos anno Christi 372. juxta alios anno 373. vel 375. idque *mense Junio* die nona, decimaquinta, vel decima nona. Ita enim variant circa annum Christi, diemque mensis Junii, etsi quoad annum Græcorum concordant. Et quoad patriam quidem consentit Gregorius Barhebræus, qui Par. 2. Chronici Syriaci in Vita Flacilli Pariarchæ Antiocheni Ephræmum *Nisibenum* disertè appellat: sed circa annum diemque mensis, quo S. Doctor ad Superos evolavit, à reliquis Syris discrepat, quum in Vita Euzoii dicat, eum *die* 18. *Junii anni Græcorum* 682. obiisse. Utraque tamen opinio difficultatem habet inextricabilem, si Græca Basilii Vita ab Amphilochio scripta, & Syriaca Ephræmi à nobis tom. 1. publicata admittantur, in quibus Basilio Ephræmus saltem mensibus aliquot, supervixisse dicitur; Basilius autem juxta receptam Scriptorum sententiam ante initium anni Christi 378. vivere non desiit, ut tom. cit. pag. 52. ostensum est.

2 *Commentaria in libros Genesis, Exodi* &c. Catalogum operum omnium sancti Ephræmi, tàm eorum, quæ Græcè vel Latinè prodierunt, quàm quæ Syriacè, Arabicè, & Ægyptiacè in Bibliotheca Vaticana exstant, vide Tom.1. à pag.55. ad pag.164. & Tom.2.p.295.303.398. 499. 502. & 506. Unde liquet, Sobensem non omnia Ephræmi opera recensuisse; sed quæ ipse legit, vel ad manus habuit: longè enim plura sunt, quæ ab antiquissimis auctoribus citantur, vel in pervetustis Codicibus Syriacis prostant. Fabricius tom. cit. pag. 320. quædam addit, quæ in Bibliothecis Angliæ, Belgii, & Germaniæ Syriaco sermone haberi testatur. Ex his ait penes se fuisse *unam alteramque Homiliam Ephræmi Syriaca lingua descriptam ex Codice Bibliothecæ Bodlejanæ, quam mecum* (inquit) *& haud paucas Græcas communicavit doctissimus vir, qui Oxoniæ è ms. Codicibus descripsit, Jo: Adolphus Hofmannus Plœnensis. Illas ego Syriacè & Latinè, ut ederentur, misi Lipsiam ad Rev. D. Godfridum Olearium, neque ingratum spero fore viris eruditis videre, quatenus Syriaca versio sacrorum librorum, præcipuè Novi Testamenti, distet ab illa, qua S. Ephraimus usus est*. Nam Andreas Mullerus de versionibus Syriacis sacrorum librorum (ut idem Fabricius observat ad marginem pag.321. tom. cit.) *rectè non audet affirmare versionem Syriacam N. T. quam hodie habemus, illam ipsam esse, in quam Ephraim Syrus & Jacobus Nisibensis olim commentati sunt*. Verùm dubitationem eximunt Codices Syriaci à nobis relati tom.1. à pag. 63. in quibus juxta simplicem, ut vocant, Syrorum versionem productis Scripturæ verbis libros Testamenti Veteris Sanctus Doctor exponit: idemque quoad Evangelia factum docent Barsalibæus, & Barhebræus eodem tom. pag. 57. qui tamen monent, in iis illustrandis ordinem τῶ Diatessaron Tatiani à S. Ephræmo servatum. Neque obstant verba ejusdem Barhebræi tom. 2. pag. 282. postquam Syriacam cum Græca versione comparasset, ajentis: *Sed & Syrorum Sol Ephræm noster sermonem composuit in illud*, extolletur impius, ut non videat gloriam Domini. In gloriam Domini *dixit gloriosus Isaias: in simplici verò versione nulla exstat hujus loci memoria, sed loco ejus legitur*, Domine in altitudine manuum tuarum non videant. Nam Commentaria Ephræmi in Isaiam, quæ etiamnum exstant, Syriacam, non Græcam versionem repræsentant, ut liquet ex Cod. Syr. 3. ad calcem cit. tom. 2. pag. 607. Barhebræus verò quum Græcam versionem ex testimonio sancti Doctoris, qui illam in eo sermone concinnando usurpavit, præ Syriaca extollit, nil aliud probat, quàm Ephræmum aliquando Græca versione usum fuisse, quod & ex commentariis ejus in Jonam tom. cit. pag.71. demonstravi.

3 *In libros Genesis, Exodi, Sacerdotum*, hoc est Levitici. Etiam in Numeros, Deuteronomium & Job commentatus est Ephræmus. Vide tom.2. pag.67. & seq.

Sacerdotum, Josue filii Nun,
Judicum, Samuelis,
In librum Regum, Davidis,
Isaiæ, duodecim (*Prophetarum*,)

Jeremiæ, Ezechielis,
Et beati Danielis.
Habet etiam libros & epistolas
1 De fide [1] Ecclesiæ.

2 Exstant insuper ejus orationes [2] metricæ,
3 Hymni [3] cum [4] canticis,
4
5 Cantusque [5] omnes defunctorum,

Et

ܘܕܟܗ̈ܢܐ ܘܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ
ܘܕܫܦ̈ܛܐ ܐܦ ܕܫܡܘܐܝܠ
ܘܕܣܦܪ ܡܠܟ̈ܐ ܘܕܕܘܝܕ
ܘܕܐܫܥܝܐ ܐܦ ܕܬܪܥܣܪ.
ܘܕܐܪܡܝܐ ܘܕܚܙܩܝܐܝܠ
ܘܕܕܢܝܐܝܠ ܛܘܒܢܐ.
ܐܝܬ ܠܗ ܟܬܒ̈ܐ ܘܐܓܪ̈ܬܐ
ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܥܕܬܐ.
ܐܝܬ ܠܗ ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܡܫܘܚܬܐ
ܘܡܕܪ̈ܫܐ ܥܡ ܬܫܒ̈ܚܬܐ
ܘܩܠܐ ܟܠܗܘܢ ܕܥܢܝ̈ܕܐ

ܘܣܡܠܐ

NOTÆ.

1 *De Fide Ecclesiæ*. Legendum puto ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܘܥܕܬܐ *De Fide, & Ecclesia*. Nam de duobus hisce argumentis exstant Ephræmi hymni CXXXIX. Vide tom. 2. pag. 86. & 98.

2 *Orationes metricæ*: nimirùm *heptasyllabæ*, de quibus hæc Barhebræus tom. 2. pag. 303. *Sancti Ephræm & Sancti Isaac sermones CCXIV.* nonnullos recensui tom. 1. à pag. 139. Eodem tomo pag. 60. monui Hymnos Heptasyllabos, qui in Divinis Syrorum officiis occurrunt, propter metri imitationem Ephræmiticos dici, etsi non omnes ad Ephræmum referantur: cujusmodi sunt *Precationes binæ*, quæ in Severi libello de ritibus Baptismi & sacræ Synaxis per Fabricium Boderianum edito Syriacè & Latinè repræsentantur: de quibus Fabricius Bibl. Græcæ tom. 5. pag. 321. Ecchellensis de origine nominis Papæ & ejusdem Primatu pag. 362. Hottingerum jure arguit, quod S. Ephræmi sententias, quæ in Carmine heptasyllabo de amore doctrinæ continentur, ad Mahometanos quosdam Scriptores referat.

3 *Hymni cum Canticis*. Pro Hymnis *Adhortationes* legit Ecchellensis pag. 45. Sed minus rectè: Vox enim Syriaca ܡܕܪ̈ܫܐ *Madrascia, Disputationem, Quæstionem, Hymnum, Odam, Meditationem* significat, non *Adhortationem*, ut dixi tom. 1. pag. 61. Idem Ecchellensis in Tractatu de Origine nominis Papæ pag. 253. sub Ephræmi nomine citat Hymnum quemdam de obitu Beatæ Virginis, qui apud Syros in officio Assumptionis Deiparæ canitur, prodiitque Syriacè in Par. 2. Æstiva. Verùm is recentioris cujuspiam fœtus est, ut ex stylo arguitur. Fabricius tom. 5. Biblioth. Græcæ pag. 331. intercidisse dolet, *Ephræmi* εἰς τὸν παράδεισον δογματικά, *quæ allegat Syncellus pag. 15. & Syra lingua legisse Moses Mardenus videtur*. At duplex ejus operis exemplar Syriacè in Biblioth. Vatic. exstat, de quo vide Tom. 1. pag. 84.

4 *Cum Canticis*. Cantica ad Hymnorum formam composita sunt: sed Hymni dogmatici vel morales, ut illi qui *de Paradiso*, *de nativitate Domini*, & *de Pœnitentia* inscribuntur: Cantica verò *de Sanctis*: nimirùm de Deipara & Martyribus, quæ Sozomenus & Theodoritus in Encomiis Sanctorum à Syris recitari consuevisse testantur. *Scalas* ܣܒ̈ܠܬܐ vocant Syri, & ex quingentis nunc quadraginta dumtaxat superesse, notavi ex Cod. Vaticano tom. 1. pag. 62.

5 *Cantusque omnes Defunctorum*: quos ex Vaticanis Codicibus recensui tom. 1. pag. 132. Ecchell. *Officia defunctorum omnia*. In textu Sobensis ܩܠܐ *Kole*; est autem Kola, *vox*, *tonus*, *cantus*: pars scilicet Officii Syriaci, non officium ipsum. Ephræmus Odas, Cantus, & Carmina de Defunctis scripsit, quæ in Officio Syriaco tàm apud Catholicos, quàm apud hæreticos etiamnum usurpantur: non autem officium ipsum, uti Ecchellensis videtur intellexisse, ordinavit. Idem Ecchellensis Not. in hunc Sobensis locum à pag. 165. ex Ephræmi auctoritate, & ex communi Ecclesiarum Orientalium praxi doctrinaque Purgatorium Ignem rectè adstruit: quod argumentum & Theologi nostri Syri, Græci, Latinique adversùs novaturientes hæreticos urgent. Quas Hottingerus adversùs Ecchellensem in Bibliothecario Quadripartito lib. 2. cap. 2. pag. 238. ratiunculas profert, nugæ sunt. Quidquid enim sit de Purgatorii nomine (quod tamen vocabulum apud S. Gregorium Nyssenum à Joanne Darensi lib. 4. de resurrect. mortuorum cap. 24. laudatum disertè occurrit,) preces illæ Vivorum pro Defunctis, quibus rogatur Deus,

ut

1 Et lucubrationes [1] ordine alphabetico. — ܘܡܫܚܬܐ ܕܥܠ ܐܠܦ ܒܝܬ .
2 Et disputatio [2] cum Judæis: — ܘܕܪܫܐ ܕܥܡ ܝܗܘܕܝܐ
3 Necnon adversùs [3] Simonem & Bardesanem, — ܘܠܘܩܒܠ ܫܡܥܘܢ ܘܒܪܕܝܨܢ
Et contra Marcionem atque Ophitas. — ܘܠܘܩܒܠ ܡܪܩܝܘܢ ܘܐܘܦܝܛܐ .
4 Denique solutio [4] impietatis Juliani. — ܘܦܘܪܫ ܕܥܘܠܗ ܕܝܘܠܝܢܘܣ .

CAPUT LIII.

Narses.

5
6 Narses [5] *Sancti* Spiritus [6] Cythara Edi- — ܢܪܣܝ ܟܢܪܐ ܕܪܘܚܐ ܥܒܕ

ut condonet delicta servorum suorum pie in Christo quiescentium, ut rorem super eos in Foveis tristibus Sceol, idest, Inferni, aspergat, ut denique impetum ignis & flammæ ab eis dissipet: hæ, inquam, preces, quas ex libris Syrorum producit Ecchellensis, non de pœna futura, qualem Hottingerus somniavit, intelligi possunt, sed omninò de præsenti, quam fideles defuncti ob leves culpas, quibus inquinati decessere, sustinent. Sed de his alibi.

1 *Lucubrationes ordine Alphabetico*, ita nimirùm, ut primus versus seù strophà initialem habeat literam Aleph, secundus Beth, tertius Ghimel, & sic de reliquis: cujusmodi generis sunt apud Hebræos Lamentationes Jeremiæ, & Psalmi XXXIII. CX. & CXVIII. & apud Ephræmum Carmen de Amore doctrinæ Latinè editum à Ger. Vossio tom. 2. pag. 8. cujus initium: ܐܠܗܐ ܗܒ ܠܝ ܡܠܦܢܘܬܐ: *Deus largire doctrinam*. Ecchellensis vertit *Appositiones Alphabeti*, & in Notis ad hunc locum à pag. 176. ad pag. 248. *de Punctis vocalibus Syrorum* id intelligens, existimat, Ephræmum fuisse Punctorum vocalium apud Syros inventorem, Bootiumque oppugnat, qui ad sequiora id inventum tempora rejecit. Jure ne, an injuria, alterius erit loci expendere. Sed Sobensis nullatenus de Punctis vocalibus hìc loquitur, ut demonstravi tom. 1. pag. 58.

2 *Disputatio cum Judæis*. Citatur à Philoxeno Mabugensi in lib. de Uno ex Trinitate incarnato & passo Cod. Syriaco Nitriensi XXVI. fol. 124. Vide Tom. 1. pag. 56. col. 2. Exstat autem in Cod. Syr. Nitr. VII. inter Hymnos *de Fide*, & *adversùs Hæreses*, in quibus frequenter agitur de Christo adversùs Judæos, & hæreticos, ut tom. 1. à pag. 88. liquet: idem enim sonat hìc ܕܪܫܐ *Drascia*, *Disputatio*, ac ܡܕܪܫܐ *Madrascia*, *Hymnus*, de quo suprà dixi. Certè Philoxenus quum Ephræmi hoc opus laudavit, *Tomum adversùs Judæos & Hæreses* appellat. Nec aliud intelligere videtur S. Gregorius Nyssenus, quum in Encomio S. Ephræmi citat ejusdem *Disputationes cum Novato & Apollinario*, quæ sunt, ut opinor, hymni illi dogmatici *de Fide*, & *adversùs hæreses* à nobis recensiti tom. 1. pag. 98. & 118. in quibus modò hæreticos in genere, modò nominatim hos aut illos redarguit.

3 *Adversùs Simonem, Bardesanem, Marcionem, atque Ophitas*. Idem opus ac superius: de Fide scilicet, & adversùs hæreses. Ecchellensis pag. 43. pro Simone legit ܡܐܢܝ *Manetem*: Et quidem rectè: nam inter hæreticos, quos Ephræmus vel in opere adversùs hæreses, vel in Testamento nominat, Simon magus nusquam, Marcion ubique recensetur. Hymno 22. adversùs hæreses nominantur *Valentiniani*, *Bardesanitæ*, *Cuchitæ*, *Marcionistæ*, *Manichæi*, *Ariani*, *Aëtiani*, *Pauliniani*, *Sabelliani*, *Photiniani*, *Borboritæ*, *Cathari*, *Audiani*, & *Messaliani*. In Testamento, *Ariani*, *Eunomiani*, *Cathari*, *Ophitæ*, *Marcionistæ*, *Manichæi*, *Bardesanitæ*, *Cuchitæ*, *Paulianistæ*, *Valentiniani*, *Sabbatici*, & *Borboritæ*, quibus addit Græcus Interpres apud Vossium *Vitalianos* & *Euchitas* seù Messalianos. Vide tom. 1. pag. 128. & 145.

4 *Solutio impietatis Juliani*. Carmen scilicet heptasyllabum, quo constantiam Edessenorum extollit, Julianique impietatem accusat. Vide tom. 1. pag. 51.

5 *Narses*, cognomento ܓܪܒܢܐ *Garbana*, hoc est, *Leprosus*, in Schola Edessena sacris literis operam dedit, ubi socios habuit Barsumam Nisibenum, Acacium, Maanem, cæterosque Nestoriani erroris propugnatores, quos ex Simeone Beth-Arsamensi tom. 1. pag. 352. recensui. Inde cum sociis sub Rabula Episcopo Edesseno, ut Barhebræus scribit, vel sub Cyro, ut vult Betharsamensis, ejectus, Nisibin petiit, in qua celeberrimam scho-

ſcholam inſtituens, auditores Neſtoriana hæreſi imbuebat. Vide tom. 1. pag cit. & tom 2. pag. 402. ubi de utraque Schola, Edeſſena ſcilicet & Niſibena, fusè diſſerui.

Idem Barhebræus in Chronico Syriaco citatus tom 2. pag. 407. refert, Narſetem Edeſſæ annos viginti, Niſibi quinquaginta commoratum fuiſſe; obiiſſe verò circa annum Græcorum 807 Chriſti 496. paulò ſcilicet, poſtquam impius Barſumas interiit, quem inter & Narſetem contentio propter quandam ejuſdem Barſumæ concubinam exarſerat. Barhebræo quoad doctrinæ tempus exercitaſque cum Barſuma inimicitias conſentit Amrus, additque, nomen ei concubinæ Mammæam fuiſſe: quædam præterea de Narſetis laudibus ſubjungit, quæ etſi fabuloſa & planè commentitia ſint, hic tamen deſcribenda duxi, ut quem ille honoris locum apud Neſtorianos ſuos obtineat, Catholicus lector agnoſcat. Hæc igitur Amrus in Vita Acacii de Narſete ſcribit.

وفى هذه الايام كان المعلم العجيب مار نرسى من اهل معلثايا ولقى ثاودولوس تلميذ مار ديودورس وباركه وسمّاه لسان المشرق وشاعر النصرانية ونقله برصوما من الرها الى نصيبين وفسّر بها عشرين سنة واجلسه برصوما مكان وبولا الملفان فكان يفسّر ويقرى ويعلّم ولا يتجاوز اتباع مار تادورس . وقصد الناس من الامصار ليسمعوا علمه . وقيل انه قال ثلثماية خمسة وستون ماموا . وبقى يفسّر بنصيبين خمسون سنة . وعند كونه بالرها كان يسب قورللوس . فصعب ذلك على قيورى اسقفها وعلى ساورى ويعقوب فاحتالوا فى تلفه بان يحرقوا قلايته وهو فيها فيتلف . فاشعره بعض قسانهم ممن يحب الامانة الصحيحة باطنًا بذلك . فهرب الى بعض الجزاير وقال .

ܥܝܢܝ̈ܟ ܡܪܝܐ ܠܘܬ ܗܝܡܢܘܬܐ .

ܡܫܝܚܐ ܕܒܡܐܬܝܬܗ ܫܝܢܐ ܐܝܬܝ ܠܗ .

وكان معه ابراهيم ابن اخته وكان قديما اسمه نرسى . وكان يقاوم من يقول بالجوهر . وكان برصوما يزور مار نرسى يومًا فى الجمعة . واجتازت ماموبه يومًا بباب مار نرسى ورات الزحمة عليه . فحسدته واغرت بينه وبين برصوما . فتباغضا . ويعقوب السروجى تشبه بمار نرسى فى انشا الميامر . وكثر الموت العظيم بنصيبين لما كان عليه اهلها . وبصلوة مار نرسى كشف . ويقال انه اذا فسّر يحضر مجلسه ملايكة متجسدين . وكان يتبع مار ثاودورس فى اقاويله . ولما استناح مار نرسى دفن فى البيعة التى على اسمه . وكان جلوسه فى الملفنة ستين سنة . وجلس بعده ابراهيم ابن اخته . وبعده يوحنا تلميذه . وبعده يوسف الاهوازى وهو صاحب الفحام بتسعة نقط .

Per hæc tempora (hoc eſt, ſub Acacio Seleucienſi, & Barſuma Niſibeno,) *floruit Doctor admirabilis Mar Narſes Maaltajenſis. Is aliquando à Theodulo Mar Diodori diſcipulo repertus, ab eodem fuit benedictus, & Orientis lingua, Chriſtianæque religionis Poëta appellatus. Edeſſâ demùm à Barſuma Niſibin accitus, per annos viginti ibidem ſacras literas eſt interpretatus. In locum quippe Rabulæ Doctoris ſuffectus, ſcripturas expoſuit, lectionemque & ſcientias docuit, Mar Theodori ſententiam preſsè ſequutus. Ejus doctrinæ fama plures ad illum audiendum undique excivit. Ferunt ab illo quinque & ſexaginta ſuprà tercentum ſermones fuiſſe dictatos. Et Niſibi quidem annos quinquaginta commoratus eſt. Quia verò quum Edeſſæ doceret, in Cyrillum invectus eſt, Cyrum ejus urbis Epiſcopum, Severum & Jacobum graviter offendit, adeò ut de eo perimendo deliberaverint: illumque in cella ſedentem concremaſſent, niſi opportunè commonitus à quibuſdam illorum Presbyteris, orthodoxam animo fidem retinentibus, ad quaſdam inſulas profugiſſet. Qua occaſione geminos illos hymnos compoſuit, quorum initia ſunt:* Oculi tui Domine ſuper fidem: Chriſtus qui adventu ſuo pacem attulit. *Narſetem ea quam dixi de cauſa profugum ſequutus eſt ejuſdem ex ſorore nepos Abrahamus. Is Narſes olim dictus eſt, & unius ſubſtantiæ aſſertores oppugnavit. Narſetem ſemel per hebdomadam amicè inviſebat Barſumas. Accidit interea ut Mammæa illuc, ubi Narſes morabatur, delata, hominum ingentem ad ejus fores concurſum conſpicaretur. Quod quum invida mulier ægerrimè ferret, Barſumam à Narſete confictis muliebri aſtu criminibus avulſit. Narſetem Jacobus Sarugenſis in pangendis carminibus eſt imitatus. Quumque per eadem tempora Niſibin lues corripuiſſet, & in dies malum gliſceret, Mar Narſetis precibus tandem extinctum eſt. Fama eſt, ei ſacras literas interpretanti Angelos in ſpecie corporea adfuiſſe: qua in parte, ut dixi, Narſes Theodori doctrinam ſequutus eſt. Poſt obitum in Eccleſia ejus nomini dicata conditus fuit. Cathedram Narſes tenuit annos ſexaginta* (imò quinquaginta, ut ſuprà Amrus dixit, cui & Barhebræus tom. 2. pag 407. conſonat.) *Eique ſucceſſere Abrahamus ipſius ex ſorore nepos, deinde Joannes ejus diſcipulus: poſt Joſephus Huzita auctor carminum enneaſyllaborum.*

Hucuſque Amrus, vera falſis permiſcens. Nam verum quidem eſt, Narſetem Theodori, Diodori, Neſtoriique erroribus patrocinantem, cum Theodulo Diodori, vel potiùs Theodori, ut Sobenſis auctor eſt, diſcipulo familiaritatem iniiſſe, hancque ob cauſam à Cyro Epiſcopo Edeſſeno ejectum fuiſſe: At falſum omninò, quod de Severo & Jacobo narrat, eos ſcilicet Narſetis cellam incendere conjunctâ cum Cyro operâ voluiſſe: Severus enim in Eccleſiis Meſopotamiæ, qualis Edeſſena erat, non anteà innotuit, quàm Patriarchatum Antiochenum inierit; hunc autem iniit anno Chriſti 512.

ut

7 Edidit Commentaria in 7 Genesim,
Exodum, Leviticum,
Numeros, *Josue* filium Nun,

In libros Judicum, & Ecclesiastæ:
In Isaiam, & Duodecim,
In Jeremiam, & Ezechielem,
Et in prophetiam Danielis.

Duodecim preterea tomos Orationũ,
8 Quæ sunt numero tercentum 8 & sexaginta.
9 Edidit etiam Liturgiam 9,
10 Et expositionem 10 Sacramentorum,
11 & Baptismum 11.

Item

ܟܬܒ ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܒܪܝܬܐ
ܘܕܡܦܩܢܐ ܘܕܟܗܢܐ
ܘܕܡܢܝܢܐ ܘܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ܆
ܘܕܫܦܛܐ ܘܕܩܘܗܠܬ
ܘܕܐܫܥܝܐ ܘܕܬܪܥܣܪ܆
ܘܕܐܪܡܝܐ ܘܕܚܙܩܝܐܝܠ܆
ܘܕܢܒܝܘܬܗ ܕܕܢܝܐܝܠ.
ܘܬܪܥܣܪ ܦܢܩܝܢ ܡܐܡܪܐ
ܬܠܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܒܡܢܝܢܐ.
ܘܐܝܬ ܠܗ ܩܘܪܒ ܩܘܪܒܢܐ
ܘܦܘܫܩ ܐܪ̈ܙܐ ܘܡܥܡܘܕܝܬܐ.

ܘܒܥܘܬܐ

ut ex historiæ Ecclesiasticæ Scriptoribus liquet: Cyrus verò Edessenam Ecclesiam rexit ab anno Christi 471. ad annum 498. quo obiit, ut in Chronico Edesseno refertur tom. 1. pag. 405. & seq. Severi igitur cum Cyro opera in exagitando Narsete conjungi nullatenus potuit: sed neque Jacobi Sarugensis, quem Amrus Episcopum tùm fuisse supponit, quum ait, *quosdam eorum, hoc est, Cyri, Severi, & Jacobi, Presbyteros de structis ipsi insidiis Narsetem admonuisse*: Jacobus siquidem anno Christi 503. Presbyter adhuc erat, nec Episcopatum ante annum Christi 519. suscepit, ut tom. 1. pag. 289. & seq. ostensum est. Hinc etiam rejicitur, quod idem Amrus de Jacobo Sarugensi paulò anteà scripserat, *eum scilicet Nestorianorum opinioni initio adhæsisse; postquam verò Anastasium Imperatorem Severo plurimùm tribuere & in ejus sententiam consensisse intellexit, unius naturæ fidem professum fuisse, illamque acriter defendisse*: Non enim Anastasius Severum, sed hic Anastasium sequutus est errantem, à quo ad Sedem Antiochenam promotus fuit: nec Jacobus unquam Nestorianus fuit, aut Monophysita, ut tom. 1. à pag. 292. demonstravi. Denique ut ad Narsetem regrediar, Barhebræus ei in Schola Nisibena subrogatum fuisse Josephum Huzitam scribit tom. 2. pag. 407. Amrus verò Josepho in eadem Schola præcessisse testatur Abrahamum Narsetis ex sorore nepotem, & Joannem ejusdem discipulum.

6 *Sancti Spiritus Cythara*. Hoc elogio, quod Ecchellensis è sua editione expunxit, apud Syros Nestorianos Narses celebratur, tùm quia *hexasyllabi carminis* inventor fuit, non secùs atque pentasyllabi Balæus, heptasyllabi Ephræmus, & dodecasyllabi Jacobus, ut tom. 1. pag. 352. notavi: tùm quia elegantissima reliquit omnis generis omniumque scientiarum volumina, in quibus præter hæresim Nestorianam, nihil reprehendas: sacrarum verò literarum studia adeò promovit, ut Scholam etiam pro gente sua Nisibi primus instituerit. Exstant in Codice Canonum Ecclesiæ Syro-Nestorianæ, duo suprà viginti Canones è Syriaco in Arabicum conversi, quos Narses pro bono ejus Scholæ regimine condidit. Alios viginti & unum Hananus Adjabenus ejusdem Scholæ Rector adjecit: prostant autem in Cod. Arabico 36. ad calcem tom. 2. pag. 507.

7 *In Genesim* &c. Hottingerus in Bibliothecario Quadripartito lib. 2. cap. 2. pag. 236. Commentaria Narsetis in Scripturam ex Abrahami Ecchellensis editione describens, expositionem in *Numeros*, & *Ecclesiasten* omittit; in libros verò *Samuelis*, *Regum*, & *Davidis* de suo addit.

8 *Orationes tercentum & sexaginta*. Amrus loc. suprà cit. *quinque suprà sexaginta & centum Orationes* Narsetis recenset: juxta numerum scilicet dierum anni. Sunt autem metro ut plurimùm Hexasyllabo. Barhebræus tom. 2. pag. 295. citat unum de Incarnatione Verbi.

9 *Liturgiam*. Quæ alibi ܩܘܕܫܐ *Kudasa*, *Sacrum*, hìc à Sobensi appellatur ܩܘܪܒ ܩܘܪܒܢܐ *Kurab Kurbana*, idest, *Oblatio Oblationis*. Ecchellensis verò sensui, non verbis inhærens, interpretatur, *Liturgia de Sacrificio Missæ*: unde Hottinger. loc. cit. *Liturgia de Sacrificio Sacrificiorum*. Solus autem Narses quum Presbyter esset, Liturgiam seù Anaphoram condidit: cæteri tàm orthodoxi, quàm Jacobitæ & Nestoriani, id fecere Episcopi: ut Basilius, Chrysostomus, Jacobus Zanzalus, Barsumas Nisibenus. Vide suprà, ubi de Diodoro Tarsensi.

10 *Expositionem Sacramentorum*: quo nomine tùm cætera Ecclesiæ Sacramenta, tùm præcipuè *Liturgiam* intelligunt Syri: Eucharistiam enim absolutè vocare solent ܐܪ̈ܙܐ *Raze*, *Sacramenta*, propter utramque, panis scilicet & vini, speciem.

11 *Baptismum*. Incertum, an Narses *Rituale*

1 Item sermones Paracleticos [1], Glossas [2];	ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܒܥܘ ܬܘܪ̈ܓܡܐ
2 Cantica [3], Conciones [4],	ܘܬܫܒ̈ܚܬܐ ܘܟܘܪ̈ܘܙܘܬܐ .
3 4 Adhortationes [5], & librum [6],	ܘܡܬܥܝ̈ܢܢܘܬܐ . ܘܟܬܒܐ
5 6 Qui inscribitur, de Turpitudine morum.	ܗܘ ܕܥܠ ܡܣܪܘܚܘܬܐ ܕܕܘܒܪ̈ܐ .

CAPUT LIV.

Barsumas Nisibenus.

7 Barsumas [1] composuit sermones Paracleticos,	ܒܪܨܘܡܐ ܣܡ ܒܥܘ̈ܬܐ
Glossas, & Hymnos:	ܐܦ ܬܘܪ̈ܓܡܐ ܘܡܕܪ̈ܫܐ :
Liturgiam quoque, & Orationes	ܘܐܦ ܟܬܒ ܩܘܕܫܐ ܘܡܐܡܪ̈ܐ
Paræneticas, & Epistolas.	ܕܡܪܬܝܢܘܬܐ ܘܐܓܪ̈ܬܐ .

CA-

tuale Baptismi, ut Ecchellensis interpretatur, an verò commentaria seù expositionem in Baptismum ediderit. Utrumque sensum verba Sobensis habere possunt: Et primum quidem, si nomen ܡܥܡܘܕܝܬܐ *& Baptismus* absolutum sit, & ad vocem ܦܘܫܩܐ *Expositionem* minimè referatur; tunc enim sensus esset, *edidit etiam Narses oblationem oblationis, & expositionem Sacramentorum, & Baptismum*: alterum verò sensum reddit eadem vox in genitivo casu accepta, sic: *& expositionem Sacramentorum, & Baptismi*.

1 *Sermones Paracleticos*. Ecchell. *Epistolas consolatorias*: Syriacè ܒܝܐ̈ܐ *Bujaje*: qua voce orationes intelliguntur, quæ in Officio Defunctorum recitari solent. In Cod. Amid. 3. *Hymni Paracletici CLIV.* de Defunctis habentur anonymo auctore. Vide tom. 1. pag. 581.

2 *Glossas*. Syriacè ܬܘܪ̈ܓܡܐ *Turgame*, idest, interpretationes. Est autem *Turgama* Homilia in Evangelium, seù Festum diei currentis, solutâ numeris oratione.

3 *Cantica*. Ecchellensis, *Hymni*. Syriacè ܬܫܒ̈ܚܬܐ *Laudes, Odæ, Cantica*: instar Psalmorum scilicet Davidis, cujusmodi bina extant in Cod. Syr. 8. ad calcem tom. 2. p 488.

4 *Conciones*, Syriacè ܟܘܪ̈ܘܙܘܬܐ, in Divinis Officiis tàm apud Syros, quàm apud Græcos satis familiares: quas nimirùm Diaconus intonat, inquiens, *in pace Dominum oremus* &c. ubi graduum omnium Ecclesiasticorum, ac præcipuè Episcopi & Patriarchæ mentio fieri solet.

5 *Parænenses*, seù *Adhortationes*: nimirùm sermones ascetici, ut plurimùm soluta numeris oratione.

6 *Librum de turpitudine morum*. Is fortassè, cujus initium, ܡܣܟܢܐ ܙܒܢܐ *Pauper temporis*: in quo corruptos sæculi sui mores deplorat, & in Barsumam præsertim Nisibenum invehitur. Vide tom. 2. pag. 407.

7 *Barsumas*, Maræ Carduensis servus, teste Beth-Arsamensi, cujus verba retuli tom. 1. pag. 351. quum in Edessena Schola sacris literis operam dedisset, inde sub Rabula Episcopo ejectus, in Assyriam se recepit, ubi anno Græcorum 746. Christi 435. Metropolita Nisibis ordinatus fuit, ut ex Cod. Syr. Vat. 39. observavi tom. 1. pag 351. & tom. 2. pag. 407. idque sub Dadjesu Catholico Seleuciæ, ut disertè Amrus notat in fine Vitæ ejusdem, his verbis:

وكان في هذا الزمان عدة من العلما منهم مار ابا تلميذ مار افرام وبرصوما مطران نصيبين واقق اسقف امد الذي صار جاثليقا وبرحدبشبا .

Per id tempus (hoc est, diebus Dadjesu) *florebant plures Doctores, ut Mar Aba discipulus Sancti Ephræmi, & Barsumas Metropolita Nisibis, & Acacius Episcopus Amidæ, qui ad Catholici dignitatem evectus est, & Barhadbesciaba*. Vixit autem Dadjesu ab anno Græcorum 741. ad annum 776. hoc est, ab anno Christi 430. ad annum 465. ut idem Amrus citatus tom. 2. pag. 403. auctor est, qui tamen fallitur, dum Acacium Amidensem, cujus scripta suprà retuli pag. 51. cum Aramæo Babuæi Seleuciensis Catholici successore unum eundemque facit.

Barhebræus in Vita Babuæi narrat, Barsumam, Narsetem, Maanemque non modò Nestorianam hæresim in Chaldæam, Assyriam, Persidemque, verùm etiam perditissimos mores invexisse. *Ajebant enim*, (inquit,) *Episcopis, Presbyteris cæterisque Clericis fas esse uxores ducere, in eam sententiam detorquentes illud Apostoli*, melius est

nu-

nubere, quàm uri. *Et ii quidem id docebant: Barſumas verò palàm & publicè cum muliere quadam cohabitabat, quam ſuam legitimam uxorem appellare haud verebatur.*

Id quod etiam Amrus, Neſtorianus licet Scriptor & in Barſumam propenſiſſimus, ingenuè fatetur. Quum enim ortam Babuæum inter & quoſdam Epiſcopos controverſiam de conjugio Clericorum retuliſſet, hæc ſubjungit: وعملوا قوانين غير هذة وقاومهم
بابويه باساقفة معه وحرم كل منهم صاحبه .
وكتب برصوما مطران نصيبين سنهودس اطلق
فيه تزويج الكهنة والديرانيين الذين لا
يمكنهم ضبط نفوسهم احتجاجا بقول فولوس .

Condideruntque (Epiſcopi ſcilicet Babuæo contrarii) *alios Canones* (nimirùm contrarios iis quos Babuæus poſuerat.) *Reſtitit autem eis Babuæus unàcum Epiſcopis ſuis: & alter in alterum anathema intentavit. Barſumas verò Niſibenus Metropolita Synodicam ſcripſit, in qua Sacerdotibus, monachiſque, qui ſeipſos continere nequirent, poteſtatem nubendi faciebat, dictum Pauli uſurpans.* Et infrà.

وبرصوما تزوج بماموبه الراهبة
واطلق للابا والكهنة التزويج .

Barſumas Mammææ ſanctimoniali nupſit, Patribus Sacerdotibuſque nubendi facultatem concedens.

Hanc impuram legem tulit Barſumas, confirmaruntque decreto & opere Catholici quinque, qui poſt Babuæum & Acacium Neſtorianis præfuere, Babuæus ſcilicet, Silas, Eliſæus, Narſes, & Paulus. Eamtamen ex parte correxit Aba, ſeù Mar-Aba Pauli ſucceſſor, qui Amro teſte, *vetuit, ne Epiſcopus aut Patriarcha fieret omninò, qui uxorem haberet.* Vide tom. 1. pag. 412. Atque hæc Neſtorianorum praxis fuit à Mar-Abæ temporibus uſque ad ætatem Amri, qui quum hinc factum Barſumæ negare non poſſet, inde contraria temporum ſuorum, imò verò omnium temporum & omnium Chriſtianorum conſuetudo occurreret, ſacrilegas Barſumæ nuptias excuſare nititur in vita Acacii, in hæc verba.

واصل تزويج برصوما بماموى الراهبة ان محله
عند فيروز الملك وقدره عظيم وامره ان يتزوج
اكرامًا له على عادتهم . فاجابه خوفًا . وهكذا
لحق يابوبه من هرمزداد ابن بهرام وانه احضره
امراة حسنا وامر ان يتزوّجها . فاخذها وسلمها
الى اهله سرّا . وقيل ان فيروز امر ان توخذ
ضياع من لا زوج لها . ولما خرج الى نصيبين
تلقا المطران وعقدت له القباب ونثر عليه دراهم .
فاقتضاه بذلك يعنى التزويج . فاعلمه انه فى
الطلب . وان ماموبه الراهبة كانت حسنا وذات
ضياع ويسار . فخافت ان يوخذ ذلك بعدها .

فسالت المطران ان يوقع اسمه عليها ليكون
ذلك للبيع . ففعل . وانه لما حضر مجلس الملك
اعلمه ذلك واستدعاها . فلبست فوق الصوف
البياض . فاستحسن ذلك منها ومن عقلها .
وقيل انه لم يعرف منها ما يعرف الرجال من
النسا وانها هذا شرطت عليه . ويقال انه فعل
ذلك ليسهل للكهنة التزويج بعد موت ازواجهم
خلافا على مذهب اليعقوبي لما كان يرتكبونه
من القبايح . واستحسن هذا الفعل المومنون .

Occaſio verò, quæ Barſumam ad nuptias cum Mammæa moniali impulit, fuit ejuſdem apud Pherozem Regem magna auctoritas, & exiſtimatio: qua ne excideret, ſuggerenti Regi ſibi placere, ut ille juxta Perſarum morem uxorem duceret, aſſenſus eſt. Simile quid Babuæo cum Hormiſda filio Beherami accidit: juſſus enim pulchram mulierem, quam ipſe Rex præſentabat, ducere, ficto conjugio illam propinquis ſuis habendam ſecretò tradidit. (Id factum non à Babuæo, ſed à Jeſujabo Gadalenſi ſub Siroë Perſarum Rege narrat Barhebræus. Vide Tom. 2. pag. 417.) *Ferunt etiam Pherozem lata lege præcepiſſe, ut cœlibes feminæ bonis omnibus ſpoliarentur. Quum verò Niſibin veniſſet, Epiſcopum ipſi obviam factum, qui Pherozem regio cultu exceperat, de conjugio interpellavit, indicavitque ibidem Mammæam virginem Deo ſacram adeſſe feminam formoſam atque locupletem. Hæc verò latæ contra feminas celibes legis ſeveritatem verita, Metropolitam rogavit, ut nomen ſuum ipſi commodaret* nuptiaſque fingeret, *ne bona ſua ab Eccleſiis diſtraherentur. Annuit Barſumas, idque quum quadam die Regi aſſideret, eidem ſignificavit, & Virginem ad ſe venire juſſit: quæ laneam tunicam candidis veſtibus obtegens ad Regem venit. Factum approbavit uterque, & mulieris prudentiam laudavit. Fama eſt, Barſumam quovis conjugii opere abſtinuiſſe: nam & inter ipſos hoc pactum conventum fuerat. Dicitur etiam id à Barſuma tentatum fuiſſe, ut Sacerdotibus ad ſecundas poſt conjugum obitum nuptias viam ſterneret: quod Jacobitarum ſecta* (imò univerſa Orientalis Eccleſia) *minimè probabat: ratus hac ratione plura in hoc genere flagitia ab illis perpetrari ſolita ſublatum iri. Quod à fidelibus* (nimirùm impuris Neſtorianis) *cum approbatione exceptum eſt.* Ita ſcilicet ſacrilegos Mammææ Barſumæque amores excuſare contendit Amrus, qui tamen in vita Silæ flagitia ejus mulieris haud diſſimulat, inquiens. وكانت زوجته اى
زوج شيلا تحمله على جمع المال والعدول عن
الحق كما فعلت ماموبه ببرصوما فى طرد مار
نرسى . والنسا لهم عادة مثل ذلك وان كان
فيهن من كانت سببا لخير مثل ساره ورفقا
وهالانا ووالدة غريغوريوس صاحب نازينزو .
وتندم برصوما على صرف مار نرسى

حـيـن قـرا ميـمـريـن لــه ܡܣܟܢܐ ܐܒܝܐ . ܚܘܐ ܡܒܘܥܐ . ردّه واكرمه طول ايام حياته .

Ejus autem, hoc eſt, Silæ uxor eundem ad colligendas per fas nefaſque opes, & ad omnem nequitiam propellebat; quod etiam Mammæa Barſumæ ſuadebat, quum eundem in Mar Narſetem concitavit, utque eum expelleret, induxit. Hi ſcilicet, & hujuſmodi ſunt feminarum mores, etſi inter eas non defuerunt, quæ multorum bonorum cauſa exſtitere, ut Sara, Rebecca, Helena, atque Gregorii Nazianzeni mater. Quamvis poſteà Barſumas de Narſetis expulſione doluerit, lectis ejuſdem duobus carminibus, quorum alterum incipit ܡܣܟܢܐ ܐܒܝܐ Pauper temporis, *alterum* ܚܘܐ ܡܒܘܥܐ Heva fons; *cumque reſtituerit, & uſque ad obitum in honore habuerit.* Nimirùm facile fuit Barſumam & Narſetem reconciliari, quos eadem hæreſis eademque morum turpitudo conjunxerat.

At ſuſceptas cum Babuæo inimicitias, donec is in vivis fuit, nunquam adduci potuit Barſumas ut deponeret. Ferunt Syri hiſtorici cùm orthodoxi, tùm Monophyſitæ, Babuæum à Pheroze Perſarum Rege propter Barſumæ calumnias interfectum. *Accuſavit Barſumas Babuæum Catholicum coram Rege Pheroze* (inquit Auctor Catalogi Patriarcharum Chaldæorum citatus tom. 1. pag. 351.) *hæc auribus illius clam & doloſè inſuſurrans: Iſti Romanorum fidem tenent, eorumque exploratores ſunt. Da igitur mihi poteſtatem in eos, ut illos comprehendam. Fecit itaque Pherozes Rex Barſunam Niſibis Epiſcopum, collatâ eidem, quam popoſcerat, facultate.* Qua autem id ratione ab impio Barſuma executioni mandatum, & quomodo is in Babuæum primùm debacchatus ſit, deinde immanitatem ſuam adversùs Garmæos, Nuhadrenſes, Ninivitaſque exercuerit, ex Barhebræi Chronico Syriaco breviter deſcripſi tom. 2. pag. 403.

Paulò aliter hæc narrant Neſtoriani, qui necem Babuæi ex accuſatione quidem Barſumæ conſequutam fuiſſe ſcribunt, ſed dolo cujuſdam medici Monophyſitæ, quem alicubi Gabrielem Singarenſem, alibi Eſaiam appellant. Amri verba retuli cit. tom. 2. p. 404. Sed audi eundem de occaſione & auctore mortis Babuæi alio loco ſic differentem.

والزم فيروز النصـارى السجود للشمس والـنـار والكواكب . فـامتنع قوم فقتلوا وجرى عليهم المكروه واجاب قوم . وكتب بـابويه الى زينـون ملك الروم يشكى الحال وعرض بمـا قالـه بنوا حنانيا فى بخت نصر وهو اسلمنا الله الى المملكـة الفاجرة . وانفذ الكتاب . فاحتـال برصومـا مطران نصيبين واخذه وانفذه الى فيروز . فصعب عليه واستدعا الجاثليق واعترف لـه بـه واعتذر اليه . فلم يسمع منه . فساله ان يسجد للشمس . فلم يفعل . فعلقه باصبعه التى شان الخـاتم ان يكون فيها حتى مات . واخـذ جسـده قوم من اهل الحيرة ودفنوه عندهم وقدم اسمه فى سفر الموتى لاجل الشهادة . وقيل ان الفيـروز التمـس من بابويه رجلًا حصيفًا يرقى اليه اخبـار الـروم . فاختار برصوما . فلما وقع بينهما . افسد برصوما حال بابويه عند فيروز وكتب بالشرح الى الـروم وبمـا هو فيه . فتلطف الى ان اخذ الكتـاب وانفذه وكان برصومـا حـاضرًا . فقراه . واشعيـا الـذى طرده بـابويه . يفسّره بـاقبح مخرج وان برصوما بادر ندمًا فسرق الكتـاب وقـال ان اشعيا حرّف . فـامـر فيروز بقتـل بابويـه .

Pherozes autem Chriſtianos ad cultum Solis & Ignis ac Stellarum compellere aggreſſus eſt: quoſque edicto adverſantes comperit, vexavit; quoſdam etiam occidit: multi verò Regi obſequuti ſunt. Qua de re Babuæus ad Zenonem Romanorum Imperatorem ſcripſit, illud Ananiæ & ſociorum ejus in Nabuchodonoſorem dictum uſurpans: Tradidit nos Deus in manum regni impii. Hanc epiſtolam Barſumas Metropolita Niſibenus aſtu interceptam, ad Pherozem tranſmiſit. Quamobrem Rex indignatus, Catholicum acciri, convictumque, Solem adorare juſſit. Quod quum ille facere recuſaſſet, anulari digito vinctum è trabe pendere juſſit: quo ſupplicio interiit. Ejus cadaver Hirtenſes quidam apud ſe tumularunt, ejuſque nomen in Diptychis defunctorum primo loco ob martyrium deſcripſere. Produnt Pherozem à Babuæo hominem ſagacem petiiſſe, qui ipſum de rebus Romanorum edoceret, eique Barſumam à Babuæo oblatum fuiſſe. Quum autem poſtea inter eos ſimultates prædictæ exortæ fuiſſent, Babuæum Barſumas apud Pherozem accuſavit, Epiſtolamque à Babuæo ad Romanos ſcriptam ſurripuit, & Pherozi obtulit: qui & ipſo Barſuma præſente illam aperuit, Syriacas voces Eſaia, quem Babuæus expulerat, ad conciliandam auctori invidiam in deteriorem ſenſum trabente & interpretante. Barſumas verò factum poſteà doluit, epiſtolamque clam ſublatam, ab Eſaia mutatam fuiſſe affirmavit. Babuæus itaque per hunc modum à Pheroze interfectus eſt.

Amrum in hac narratione ſibi minimè cohærere, jam obſervavi tom. cit. pag. 406. & 408. ubi ex ipſius Auctoris confeſſione demonſtratum eſt, Barſumam bis excommunicatum fuiſſe; nimirùm ſemel ſub Babuæo propter aſſertum ſacrorum miniſtrorum conjugium ductamque in uxorem Mammæam; & iterùm ſub Acacio propter illatam Babuæo necem. Etſi poſteà ſub Gregorio Catholico Jeſujabi Gudalenſis præceſſore abſolutus fuit, ut in Synodo diebus ejuſdem Gregorii habita narratur his verbis: هذا السونـدس اجتمعـت فى وقت عقد غريغور الجاثليق وعقدت رايها على صحة الامـانة الكبيرة وعلى صحة تفـاسير المفسّر الكبير

الكبير واجرت ذكر برصوما مطران نصيبين وزكته ولكتبه لاجل ماكان فيه المخالفون وحرمت من لا يفعل ذلك .

Hæc Synodus coacta fuit, quum primum Gregorius Catbolicus factus eſt, (hoc eſt, circa annum Chriſti 607.) *& communibus ſuffragiis in ea definierunt, Symbolum quidem Nicænum retinendum eſſe; Commentariis verò magni Commentatoris inhærendum; Barſumæ autem Metropolitæ Niſibeni memoriam reſtituendam, cujus proinde perſonam libroſque juſtificarunt adverſùs eos, qui contra ſentiebant, anathemate in contradicentes intentato.*

Quæ verò Barſumam inter & Acacium interceſſerint ſimultates, idem Amrus literarum monumentis tradit, etſi propenſiori, ut ſolet, in Barſumam calamo, commentiſque ad excuſandum ejus flagitia excogitatis.

وبرصوما قرف اقاق بالزنا والفجور وذلك زاد على اقاق . فجمع جمعًا من الاساقفة والمومنين وادخلهم مخدعا كرهًا واكشف سوته واراهم واذا عضو التناسل منه لا يكون مثل النواه . فتحيروا وعلموا يقينًا براه ساحته مما حكى عنه . وعلم ذلك برصوما وخجل واعتذر وبدا يتلافى زلته بتربية الايتام والافاضة على المساكين . وعمل دار المرضى وكان يقيم بهم . والزم القسان التزويج وكان يعيبهم لانهم كانوا يحتجون اذا حضروا البيعة بانهم شربوا ماء فلا يدخلون المذبح ويعلم سبب ذلك . وانصلحت الحال بينه وبين اقاق . وانفذ فيروز الملك اقاق برسالة الى ملك الروم . واجتاز بنصيبين وصحبه برصوما ومضيا فاكرمهما الملك واعترض امانتهما ورضى بها والابا . ولما عاد اقاق الى نصيبين ضج اهلها من برصوما وعددوا مساويه وخاف برصوما منه . فقال لا اكافيك على شى فعلته . فقال لهم اقاق . احضروني خيرًا منه لاصرفه . فهذا بلد لا يحتمل ان يبقى بلا ريس . واصلح بينهم . وصعد برصوما وخطب واطال فى ذكر التوبة .

Barſumas (inquit) *Acacium fornicationis & ſtupri accuſavit. Quod quum Acacius tolerare non poſſet, Epiſcoporum & fidelium coacto conventu, in conclave quoddam intrare coëgit univerſos, ubi nudato corpore, virilibus membris carere ſe demonſtravit, calumniaſque in ipſum conjectas palam convicit. Id quum Barſumas reſciviſſet, facti eum pœnituit puduitque, crimenque ſuum diluere aggreſſus eſt corrogatis in orphanorum educationem aliorumque miſerabilium hominum opem eleemoſynis. Noſocomium etiam conſtruxit, & ægrotis in eo ſuſtentandis curandiſque pecuniam ſubminiſtravit. Coëgitque Presbyteros nubere, eoſdemque ridebat, quod ad Eccleſiam accedentes, ſanctuarium minimè ingrederentur, cauſantes ſe aquam bibiſſe, hujus rei cauſam indicans. Poſtquam verò ſibi mutuò reconciliati fuere Acacius & Barſumas, ille à Pheroze rege ad Romanorum Imperatorem cum epiſtola allegatus fuit. Quumque per urbem Niſibin iter cepiſſet, eidem ſe viæ comitem adjunxit Barſumas, & ambo ad Imperatorem profecti ſunt, à quo perhonorificè excepti, fidem ſuam expoſuerunt, & à Patribus approbata eſt* (imò diſertè reprobata, ut ex Barhebræo infrà oſtendam.) *Quum verò Niſibin reverſus fuiſſet Acacius, populus in Barſumam tumultuari cœpit, ejus ſcelera exaggerans. Quod quum Barſumas timeret: non ego, inquit Acacius, à te quam actibus tuis commeruiſti pœnam repetam. Tùm ad populum converſus: afferte, ait, mihi virum iſto meliorem, antequam ipſum hinc abire jubeam. Eſt enim hæc regio, quæ Præſule carere non poteſt. Et per hunc modum populum cum ſuo Epiſcopo reconciliavit. Tunc Barſumas ſuggeſtum conſcendens, orationem ad populum habuit, in qua de pœnitentia prolixè diſſeruit.* Et paucis interjectis. وعاد اقاق من بلد الروم على ان يفترس برصوما مطران نصيبين لان الابا والفطرك ببلاد الروم والاساقفة خاطبوه وقالوا لم امسكت عن برصوما لما سعى ببطركه حتى قتل . فوعدهم بالكشف . فلما استقر بالمداين وافق ذلك موت برصوما . فامسك وكان عذره عند فطرك الروم اننا فى سلطان من لا يطلق لنا الانتصاف منه .

Acacius ex Romanorum ditione reverſus, Barſumæ Metropolitæ Niſibeni depoſitionem meditabatur: Nam Patres, & Patriarcha, & Epiſcopi Romani Imperii illum incuſaverant, quod Barſumæ faveret, qui in ſuum Patriarcham (Babuæum) *conſpiraverat, ejuſque necem procuraverat: quibus pollicitus eſt, ſe in hoc factum ſeverè inquiſiturum. Nihilominus quum Modainam* (hoc eſt, Seleuciam) *ingreſſus eſt, accepto de Barſumæ obitu nuncio, ſibi ab eo judicio abſtinendum cenſuit; & Patriarchæ Romanorum reſpondit, ſe ſub ejus Domini imperio vivere, qui à Barſuma pœnam exigere non permitteret.*

Id factum paulò aliter narrat Barhebræus. *Acacius* (inquit tom. 2. pag. 407.) *quum* Pherozis *regis Perſarum legatione apud* Zenonem *Imperatorem Romanorum fungeretur, ab Occidentalibus Epiſcopis reprehenſus eſt, quod Barſumæ Niſibeni, viri ſacrilegi & Babuæi interfectoris ſcelera diſſimularet. Hunc, ajebant, niſi pontificia dignitate dejeceris, noſtræ communionis unàcum ipſo expers eris. Pollicitus eſt ille, ubi in Perſidem rediiſſet, ſententiam depoſitionis in Barſumam ſe laturum. Quod verò ad Neſtorianam hæreſim attinet, cujus ab iiſdem accuſabatur, reſpondit, ſe neque Neſtorium noſſe, neque hæreſim ejus: Xenajam Orientalium hoſtem illud nomen ipſis affinxiſſe. Quum autem in Orientem regreſſus fuiſſet, reperit Barſumam jamdiù interiiſſe. Ferunt, Sanctimoniales montis Abdini in Eccleſia ipſum aggreſſas, clavibus cellarum interemiſſe. Quidam tumulum ejus in Eccleſia S. Jacobi Niſibi oſtendunt. Succeſſorem ſedis & impie-*

impietatis habuit Hosee Metropolitam. Hæc breviter ex Barhebræo.

Unde palàm fit, Æthiopem à Nestorianis dealbari, quum Barsumam tot criminibus inquinatum totiesque à suis Primatibus, dum viveret, damnatum, & nisi vivere desiisset, etiam pontificia dignitate dejiciendum, in Synodo tamen, quam Babæus Acacii successor & Gregorius celebrarunt, non modò eum à sententiis, quæ in ipsum latæ fuerant, absolutum decreverint, sed etiam illius memoriam inter S. Doctores Syros unàcum Ephræmo sexta feria post Dominicam quintam Epiphaniæ in divinis officiis colant.

Amrus postquam ea, quæ suprà retuli, de præclaro Barsuma narrasset, elogium subjungit, quo is unàcum Narsete & Acacio à Theodulo celebratus fuit. وعند توجه اقاق الى بلد الروم التقا وبرصوما ونرسى وثاودولوس تلميذ ديودوروس وكان قد اطال الزهاد حتى ان شعره كان على وجهه . فلما حضر الى عنده سماهم باسمايهم من غير ان يراهم . ودعا اقاق عمود المشرق وبرصوما بضيا المشرق ونرسى بلسان المشرق . وتباركوا منه .

Quum Acacius (inquit) *in Romanorum ditionem venisset, convenit aliquando unàcum Barsuma, Narsete, & Theodulo. Erat autem Theodulus Diodori discipulus: eoque in vita ascetica provectus fuerat, ut faciem pilis opertam haberet. Quumque ad ejus colloquium venissent, suo singulos nomine, etsi numquam antea sibi visos, compellavit: & Acacium quidem Orientis columnam, Barsumam Orientis lumen, & Narsetem Orientis linguam nominavit: qui ab illo vicissim benedictionem petierunt*. Sed hæc cum supradictis conciliari nequeunt: Barsumas enim & Narses Nisibi erant, quum Acacius ad Imperatorem Romanorum legatione functus est: neque hic socium itineris eum adhibere potuit, quem Episcopis Occidentalibus pollicitus fuisse dicitur, *Episcopatu se dejecturum, ubi in Persidem rediisset; quemque in Orientem reversus, reperit jamdiù interiisse*.

Eutychius Alexandrinus tom. 2. Annalium, & ex eo Naironus Evopl Par. 1. p. 12. *Barsumam Nisibenum Metropolitam* scribunt *sub Justiniano Imperatore innotuisse*. Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. pag. 100. ex manuscripta Nestorianorum historia refert, *eumdem post mortem anathemate damnatum fuisse: statutumque in perpetuam ejus contumeliam, & per annos multos observatum, nequis ex Metropolita Nisibensi ad supremam Catholici dignitatem assumeretur*. Verùm ex Amri Barhebræique testimoniis constat, neque Barsumam tempora Justiniani attigisse, neque eum post mortem anathemate damnatum: quin potiùs à Babæo in Synodo absolutum, impurosque ejus canones impiè sancitos, majore impietate fuisse confirmatos, quorum & Sobensis meminit in Catalogo, ubi de Synodis Orientalium. Vide tom. 2. pag. 404 & 408.

Exstant tres Barsumæ Canones in Cod. Arab. 36. & 37 tom. 2. pag. 507. & 508. quorum primus est adversùs monachos, qui urbes pagosque circumcursantes, contrariam Nestorianis doctrinam circa mysterium Incarnationis tradebant: secundus de iisdem, quod Episcopis locorum Parochisque subjacere debeant, vel in eremum secedere: tertius de conjugio sacrorum ministrorum, etiam post susceptos ordines. Ad calcem verò ejus Conciliabuli, quod in utroque cit. Codice Arabico nomen Acacii præfert, de concordia Acacium inter & Barsumam inita hæc subjunguntur. فى ايام هذا الاب انصلح امر برصوما مطران نصيبين . فانهما اجتمعا فى مجمع الاسافقة فى عذرى قرية فى معلثايا واعترف بالخطا الذى عمله فى جنديسابور هو واساقفته وانه يحضر مجمع الاسافقة بالمداين ويبطله . واصطلحا وعملا الرازين وكتب ببطلان كلما عمله بجنديسابور واعترف انه ضد راى البيعة وان الراى الردى حمله عليه وانه ظلم مار بابويه الجاثليق . وكتب الى اهل جنديسابور بذلك . وان فعله اذى الى ان حل فى نصيبين ما حل من الاذى . وانه موافق لجميع ما يعقد بالمداين بمجمع من السونهدس .

Hoc Patre (idest Acacio) *adhuc in vivis agente, Barsumæ Nisibeni Episcopi causa feliciter confecta est. Convenere siquidem in Synodo Episcoporum in Adri pago Maaltajæ: ibique Barsumas peccatum, quod ipse cum suis Episcopis in Gandisapor urbe perpetraverat, confessus est, assensusque fuit, ut Modainæ* (hoc est, Seleuciæ) *Concilium Episcoporum cogeretur, quo ipsius Barsumæ acta rescinderentur. Hoc pacto exortum inter eos* (Acacium scilicet & Barsumam) *dissidium sublatum est, sacraque simul mysteria peregerunt. Scripto itaque quidquid in urbe Gandisapor attentaverat, Barsumas damnavit, irritumque declaravit, illudque Ecclesiæ judicio contrarium, perversaque se opinione ad id perpetrandum actum fuisse confessus est, & in Babuæum Catholicum iniquum se fuisse. Quibus de rebus ad Gandisaporenses epistolam quoque scripsit, testatus quæcumque antea perpetrarat, iniquè à se gesta, donec ea Nisibi abrogata sunt; seque insuper suscepturum quidquid Synodus Modainæ cogenda decrevisset, promisit*. De eodem Conciliabulo loquitur Barhebræus in Vita Acacii, quum ait tom. 2 pag. 406. *hunc Barsumæ Nisibeni & Maanæ Persæ vexationibus Nestorianam hæresim profiteri compulsum fuisse*. Et paucis interjectis. *Quamobrem & Synodum congregavit, in qua Nestoriana dogmata palàm stabilita sunt*.

Hottingerus in Bibliothecario Quadripartito pag. 231. scripta Barsumæ recensens, *librum de Regimine*, cujus nulla apud Sobensem mentio, commemorat; Liturgiam verò, hymnos, orationes parænecticas, epistolasque omittit.

CAPUT LV.

Abrahamus Beth-Rabanensis.

ܐܒܪܗܡ ܕܒܝܬ ܪܒܢ ܥܒܕ
ܟܬܒܐ ܕܡܦܫܩܢܘܬܐ
ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܕܫܦܛܐ :
ܘܕܣܦܪ ܡܠܟܐ ܘܒܪܣܝܪܐ :
ܘܕܐܫܥܝܐ ܒܬܪܝܢ ܦܢܩܝܢ :
ܘܕܬܪܥܣܪ ܘܕܕܢܝܐܝܠ :
ܘܫܝܪ ܫܝܪܝܢ . ܐܦ ܟܬܒܐ
ܕܥܠܬܐ . ܕܡܘܬܒܐ ܘܡܕܪܫܐ ܡܦܣܩܐ .

1 Abrahamus 1 Beth-Rabanensis fecit
Librum commentarii
In Josue filium Nun, in Judices,
In librum Regum, in Siracidem
(*seù Ecclesiasticum*).

In Isaiam duobus tomis:
In duodecim *prophetas minores*,
in Danielem,
Et in Canticum Canticorum. Nec
2 non *scripsit* de causa 2
3 Sessionum: & definitos 3 Hymnos.

Joan- ܝܘܚܢܢ

NOTÆ.

1 *Abrahamus Beth-Rabanensis*, è Schola Edessena, ubi sacris literis operam dederat, ejectus, Medorum Episcopus initiatus est, ut scribit Simeon Beth-Arsamensis, cujus verba tom. 1. pag. 352. & 354. retuli. Amrus *discipulum Narsetis* eum appellat, & sub Justino juniore Imp. Persarumque Rege Chosroë claruisse testatur in vita Josephi Patriarchæ. وعند تمام الصلح بينه وبين كسرى . استدعى منه عدة من علما المشرق . فانفدهم وباحثوه وادعن بالجوهرين وصرفهم مكرمين . ثم تغير وحرم ديودورس . وقيل ان ابراهيم ويوحنا تلميذى مار نرسى كانا فى القوم ووقعا منه اجمل موقع واستحسن علمهما وعبارتهما . *Pace autem ipsum inter* (de Justino juniore loquitur) *& Chosroëm composita, aliquos ex Orientis doctoribus sibi mitti rogavit, à quibus adductus est, ut duas substantias confiteretur. Iis verò cum honore dimissis, sententiam iterùm mutavit, & Diodorum anathematizavit. Produnt Abraham & Joannem, ambos Narsetis discipulos in eo conventu adfuisse, & ab illo summo cum honore exceptos, eorumque doctrinam & ingenium eundem laudasse.* Hæc Amrus, doctorum sectæ suæ ultrà modum laudator, qui assertam à catholicis *duarum substantiarum*, hoc est, *naturarum* veritatem, ad hæreticum Nestorianorum dogma duas in Christo personas ponentium trahere conatur: quod & Monophysitæ aliquando somniarunt, quum Nestorianismum à sacro Concilio Chalcedonensi stabilitum fuisse commenti sunt, ut præ cæteris Barsumas archimandrita & Xenajas Mabugensis, de quibus tom. 2. pag. 3. & 41. Ita enim nihil volebant medium esse inter duas Christi naturas, duasque personas, ut unum ex altero secundùm ipsos necessariò sequeretur. Quod tamen falsum esse non modò catholica fides docet, verùm & qui inter ipsos aliqua doctrinæ laude claruere, norunt: nec id latere debuit legentes Acta Synodi Chalcedonensis, vel scripta Patrum orthodoxorum, in quibus uterque error simul profligatur, tàm Monophysitarum scilicet, quàm Nestorianorum. Nugas igitur agit Amrus, quum Justinum Imperatorem scribit in sententiam Nestorianorum primùm concessisse, deinde eâ mutatâ Diodorum anathematizasse: perinde ac si unum idemque esset duas in Christo substantias, hoc est naturas, & duas personas seù subsistentias confiteri.

2 *De causa sessionum*. Quæ Græcis καθίσματα, Syris ܡܘܬܒܐ *Mautbe*, hoc est, *sessiones* dicuntur. Ut enim observat Balsamon in Can. 17. Concilii Laodiceni, *quum Psalmi uno contextu ex antiqua traditione legerentur, & populus qui congregabatur & molestiâ afficeretur, & labore propterea confectus, nullam ejus curam gereret, & ab Ecclesia exiret, statuerunt Patres non esse Psalmos in Ecclesiasticis congregationibus uno contextu dicendos, sed aliquo intercedente, lectionem esse faciendam, ut aliquantulum quiescat populus, & rursùs canat. Propterea enim & in diversas sessiones distributum est Psalterium.* Vide cl. Allatium in dissertat. de libris Ecclesiasticis Græcorum apud Fabricium tom. 5. Biblioth. Græc. pag. 40. De sessionibus, quæ Psalterio apud Chaldæos interponuntur, agit Auctor Declarationis Officiorum Ecclesiasticorum Par. 2. de Officio Vespertino cap. 3. & Par. 3. de Nocturno & Matutino cap. 1. 2. & 3. Ecchellensis hunc locum perperàm vertit, *de causa judiciorum*.

3 *Et definitos Hymnos*, seù *Odas*. Ecchellensis

CAPUT LVI.

Joannes Beth-Rabanensis.

1 Joannes [1] item Beth-Rabanensis
Librum commentariorum
In Exodum, Leviticum,
Numeros, & Job composuit.

ܝܘܚܢܢ ܬܘܒ ܕܒܝܬ ܪܒܢ
ܟܬܒܐ ܕܡܦܫܩܢܘܬܐ
ܕܡܦܩܢܐ ܘܕܟܗܢܐ
ܘܕܡܢܝܢܐ ܘܕܐܝܘܒ ܥܒܕ.

Nec non in Jeremiam, in Ezechielem,
Et in Proverbia. Ad hæc adversùs [2] Magos:
2
3 Quæstiones adversùs [3] Judæos,
Et adversùs Hæreticos.
4 Habet insuper Orationes [4] Rogationum,
5 Et Orationem de morte [5] Chosroæ,
6 Ac de peste [6], quæ contigit Nisibi.
7 Sermones quoque [7] Paracleticos de unoquoque ordine.
Exstat prætereà ejus liber Quæstionum
In Vetus & Novum *Testamentum*.
Et

ܘܕܐܪܡܝܐ ܘܕܚܙܩܝܐܝܠ
ܘܕܡܬܠܐ. ܘܠܘܩܒܠ ܡܓܘܫܐ.
ܘܫܘܐܠܐ ܕܥܠ ܝܗܘܕܝܐ:
ܘܠܘܩܒܠ ܗܪܛܝܩܐ.
ܐܝܬ ܠܗ ܡܐܡܪܐ ܕܒܥܘܬܐ:
ܘܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܡܘܬܗ ܕܟܘܣܪܘ:
ܘܥܠ ܡܘܬܢܐ ܕܒܢܨܝܒܝܢ.
ܘܒܘܝܐܐ ܕܥܠ ܟܠ ܛܟܣܝܢ.

ܐܝܬ ܠܗ ܟܬܒܐ ܕܫܘܐܠܐ
ܕܒܥܬܝܩܬܐ ܘܚܕܬܐ.
ܘܬܫܡܫܬܐ

lensis legit ܒܝܕ ܪܫܐ ܡܬܚܡܐ *per determinata capita*, idque ad superiorem tractatum refert. Verùm Sobensis habet ܘܡܕܪܫܐ ܡܬܚܡܐ *definitos Hymnos*, quos à Tractatu *de causa sessionum* distinguit.

1 *Joannes Beth-Rabanensis*, Abrahami, quem mox dixi, socius & Narsetis discipulus, ut ex Amri testimonio liquet.

2 *Adversùs Magos*. De origine, auctore & nomine ejus sectæ disserit Ecchellensis not. in Ebed. pag.265. Præter Astrologiam, cui Magi præcipuè addicti erant, hunc eis errorem Josue Stylites tribuit, quod *promiscuum feminarum usum* in Persarum regno docuerint. Vide tom.1. Bibl Orient. p. 265.

3 *Adversùs Judæos* ζήτημα, hoc est, *quæstionem*, non, ut Ecchell. pag. 49. *contra Judæorum criminationes*.

4 *Orationes Rogationum*, non ut Ecchell. loc. cit. *Orationes de ratione Precum*. Sunt autem *Rogationes* publicæ preces in Ecclesia Syrorum ad avertendas communes calamitates olim indictæ, de quibus exstant Ephræmi & Isaaci carmina tom. 1. pag. 57. & 224. Eas temporibus Joannis Beth-Rabanensis apud Syros Nestorianos indixisse perhibetur Ezechiel Patriarcha, ut dixi tom.2. pag.413. *Jejunium Niniviticum* vulgò appellantur, earumque diserta fit mentio in Officio Chaldæorum. Vide tom. cit. pag.427.

5 *De morte Chosroæ*, Persarum Regis, cognomento *Anuscervani*, quæ contigit anno Christi 579. postquam is per octo & quadraginta annos regnasset, ut ex Agathia & Theophylacto probat Pagius ad annum prædictum num.3.

6 *De peste*, *quæ contigit Nisibi* sub Josepho & Ezechiele Patriarchis, quæque causa fuit, ut Rogationes, de quibus supra, in Ecclesia Chaldæorum instituerentur, seù potiùs restituerentur. Vide Tom.2. pag.413.

7 *Sermones Paracleticos de unoquoque ordine*; de defunctis scilicet Patriarchis, Episcopis, Presbyteris, Diaconis, Monachis, viris, mulieribus, & pueris, quorum indicem vide tom.1. pag 581. Ecchellensis vertit, *consolatoriæ epistolæ cujusque ordinis*; quod de defunctis, non de vivis intelligendum, ut suprà dixi pag. 66. ubi de hac voce ܒܘܝܐܐ *Bujaja*, quam Chaldæi pro *hymnis Paracleticis defunctorum* usurpant.

1 Et Cantica 1 cum Hymnis,
2 Et compositio 2 Tonorum Cantuum.

ܘܬܫܒ̈ܚܬܐ ܥܡ ܡܕܖ̈ܫܐ ܀
ܘܣܘܟܡ ܩܠ̈ܐ ܕܥܘܢ̈ܝܬܐ .

CAPUT LVII.

Maruthas Episcopus.

Maruthas 3 Episcopus
3 4 Majphercatæ, & medicus 4 peritus
5 Composuit librum 5 de martyriis,
Et

ܡܪܘܬܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܡܝܦܪܩܛ ܘܐܣܝܐ ܡܗܝܪܐ
ܣܡ ܗܘܐ ܟܬܒܐ ܕܣܗܕ̈ܘܬܐ
ܘܥܘܢܝܬܐ

NOTÆ.

1 *Cantica cum Hymnis*. Recole quæ suprà observavi pag. 66. Ecchellensis pro canticis habet *hymnos*, & pro hymnis *disputationes*.

2 *Compositio tonorum cantuum*, non, ut Ecchell. pag. 51. *Tractatus de componendis carminibus & hymnis*. Toni cantuum apud Chaldæos sunt duodetriginta, & in tres suprà quadraginta alios subdividuntur. Vide Cod. 1. Amiden. tom. 1. Bibl. Orient. p. 581.

3 *Maruthas* Majphercatæ celebris in Mesopotamia urbis, de qua latè in Differt. de Monophysitis differui, Episcopus, claruit Theodosio seniore, Arcadio, ac Theodosio juniore Imperatoribus; Cajuma verò, Isaaco, Achæo & Jaballaha Seleuciæ Episcopis. Interfuit secundæ Synodo Oecumenicæ adversùs Macedonium Constantinopoli habitæ; Antiochenæ sub Flaviano Patriarcha adversùs Messalianos: Seleuciensi primæ, secundæ ac tertiæ sub Cajuma, Isaaco & Jaballaha. Vide Tom. 1. à pag. 174. & Tom. 2. pag. 400. & seq. ubi & de ejus scriptis, tàm quæ à Sobensi hic memorantur, quàm de *Anaphora*, & *Commentariis in Evangelium*, quæ Syrorum manibus circum feruntur.

4 *Medicus peritus*. Amrus in Vita Cajumæ à medicinæ quoque peritia Marutham commendat, inquiens: ولما مضى لــــه اى
لقايوما خمس سنين وقع الصلح بين ملك
الروم وبين يزدجرد ملك الفرس فسال يزدجرد
ملك الروم ان يوجّه اليه متطبب . فوجه اليه
باسقف ميفارقين واسمه مار ماروثا وكان عالما
بالطب جميل المذهب . وساله فى اطلاق بنا
البيع وردّ النصارى الى رسومهم واظهار دينهم فاجابه

Evolutis eidem, Cajumæ videlicet, annis quinque, composita pax est inter Romanorum Imperatorem & Persarum Regem Isdegerdem, qui etiam ab illo medicæ artis peritum postulavit. Ita ad Isdegerdem missus fuit Episcopus Majapharchinensis Maruthas, vir in ea arte excellens & Orthodoxus, qui ab Isdegerde construendi Ecclesias facultatem impetravit, utque Christianis (in Persica ditione commorantibus) *liceret suis vivere legibus, suamque palàm profiteri religionem.* Nimirùm postquam Maruthas dæmonem, quo Isdegerdis filius vexabatur, depulisset, ut idem Amrus narrat, Socrati hac in re adamussim consentiens, quem de Maruthæ gestis lib. 7. cap. 8. differentem consule.

5 *Librum de martyriis*: Martyrologium scilicet, ut vertit Hottingerus in Bibliothecario Quadripart. pag. 235. hoc est, Acta Martyrum Orientalium, qui in Perside passi sunt, de quibus Amrus in vita Isaaci:

وجمع ماروثا من عظام الشهدا الذين استشهدوا
بالمشرق شيا كثيرا ونسخ كل كتاب وجده لهم
وحمل ذلك معه . فخلف بميفرقين فى كرسيه
بعضه وذلك معروف هناك الى هذا الوقت يتبرك
به ومضى بالباقى الى المغرب وفرقت فى البيع ;

Porrò Maruthas martyrum qui in Oriente passi fuerant, lipsana quamplurima collegit, & Acta literis olim consignata descripsit: quorum partem in sua Majapharchinensi Ecclesia deposuit, factique hujus memoria hactenus superest, confluentibus ad recipiendam ab iis benedictionem populis: reliqua per varias Occidentis Ecclesias distribuit. Idem ferè in Synaxario Coptorum: de quo vide tom. 1. pag. 178. Excerpta Actorum Martyrum Orientalium, quæ haud improbabili conjectura à Marutha collecta videntur, exhibui eodem tom. à pag. 181. Simile opus ab Achæo Seleuciæ Episcopo sub Maruthæ temporibus compositum testatur idem Amrus, cujus verba tom. 2. pag. 401. retuli. Nec mirum, illam eandem rem à pluribus eodem tempore tractatam, quum Sozomenus lib. 2. cap. 14. afferat, gesta eorum Martyrum à *Persis*, *Syris*, atque *Edessenis* conscripta fuisse.

1 Et Cantus [1] Tonosque Martyrum.	ܘܡܕܪ̈ܫܐ ܘܩܠ̈ܐ ܕܣܗ̈ܕܐ.
2 Idem transtulit & Canones [2]	ܗܘ ܡܦܩ ܩܢܘ̈ܢܐ
Patrum trecentorum decem & octo,	ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܬܠܬܡܐܐ ܘܬܡܢܥܣܪ.
Scrpsitque totam historiam	ܘܟܬܒ ܟܠܗ̇ ܬܫܥܝܬܐ
Illius sanctæ Synodi.	ܕܗܝ ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܩܕܝܫܬܐ.

CA-

NOTÆ.

1 *Cantus, Tonosque Martyrum*: Hymnos & Encomia vertit Ecchellensis. Exstant in Cod. Syr. Vat. 27. *Hymni*, seù *Cantus de Martyribus* per totam hebdomadam distributi, qui nullius auctoris nomen præferunt. Alios à Chamisio, à Georgio Vard, ab Hormisda, à Cyriaco, à Saliba, à Mara, aliisvè compositos recensui tom. 1. pag. 581. & seqq.

2 *Canones Patrum CCCXVIII. & historia Synodi Nicænæ à Marutha conscripta*. In Codice Synodico tom. 2. Bibl. Orient. pag. 507. exstant *Canones Nicæni* 73. è Syriaco in Arabicum conversi, quos Maruthas Episcopus rogatu Isaaci Catholici Seleuciæ è Græco transtulisse dicitur. Vide notata ad hunc Sobensis locum to. 1. p. 195. Elias Nestorianus Damasci Metropolita in sua Canonum collectione, quæ exstat tom. 2. pag. 507. eadem de Marutha tradit. كان الذى جاء بالسنن والقوانين التى وضعها اساقفة الروم فى زمان بعد زمان الى ناحية المشرق ونقل سنن الاساقفة الثلثماية والثمانية عشر الذين اجتمعوا بمدينة نيقية من اليونانية الى السريانية ماروثا اسقف امد وميافارقين حين قدم على يزدجرد ملك الفرس بكتابه الى ملك الروم فى توجهه اليه . وكان الجاثليق ببلاد المشرق ايامئذ اسحق الخ *Fuit Maruthas Episcopus Amidæ & Majapharchin* (loquitur Elias ex temporum suorum consuetudine, quibus Amidæ & Majapharchino urbibus unus præerat Nestorianus Episcopus: At verò quum Maruthas Majapharchini esset Episcopus, Amidensem Ecclesiam Acacius regebat, ut Ecclesiastica docet historia) *Fuit*, inquam, *Maruthas Episcopus Amidæ & Majapharchin, qui leges & Canones ab Episcopis Romanæ ditionis variis temporibus constitutos ad Orientales provincias transtulit: Nicænorumque Patrum trecentorum decem & octo decreta ex Græco in Syriacum vertit, quum ab Isdegerde Persarum Rege ad Romanorum Imperatorem cum epistola missus, apud eundem versaretur. Præerat verò ea tempestate provinciis Orientis Catholicus Isaac &c.* Idem Sobensis in epitome Canonum Synodalium cap. 3. excerpta historiæ Concilii Nicæni profert, quæ ex Maruthæ narratione se desumpsisse testatur: subditque, apud Chaldæos Nestorianos ex præfati Concilii constitutionibus *nihil aliud exstare, præter septuaginta & tres canones, quos* idem *Maruthas transtulit, & præter alios viginti, qui nuper editi fuerunt*. Ecchellensis in notis ad hunc Catalogi locum pag. 248. de Marutha loquens, *is*, inquit, *post D. Jacobum Nisibensem, qui eidem Concilio* Nicæno *interfuit, suam Syris novam tradidit Canonum & Constitutionum versionem unàcum Actis, & Historia, quæ omnia hactenus Syris, Arabibus, aliisque nationibus Orientalibus integra exstant, ut aliàs in Præfatione ejusdem Concilii, & Epitome diximus*. Quod & Gregorius Barhebræus indicat in Chronico Syriaco Par. 3. in vita Isaaci inquiens: ܘܒܫܢܬ ܬܪܨܐ ܕܝܘܢܝ̈ܐ ܐܬܟܢܫܬ
ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܕܩܢ ܐܦܝܣܩܘ̈ܦܐ ܒܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ
ܒܝܘܡܝ ܬܐܕܘܣܝܘܣ ܣܒܐ ܥܠ ܡܩܕܘܢܝܘܣ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܝ ܕܓܕܦ ܥܠ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܘܐܡܪ
ܕܒܪܝܬܐ ܗܘ. ܘܬܘܒ ܡܪܘܬܐ ܡܝܦܪܩܛܝܐ ܐܝܙܓܕܐ
ܗܘܐ ܠܘܬ ܝܙܕܓܪܕ ܒܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ ܕܝܠܗ ܘܡܛܠܗܕܐ
ܐܙܗܪܗ ܠܐܝܣܚܩ ܩܬܘܠܝܩܐ ܥܠ ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܘܗܘ ܟܢܫ
ܐܪܒܥܝܢ ܐܦܝܣܩܘ̈ܦܐ ܕܐܬܪ̈ܘܬܗ ܘܩܒܠܘ
ܬܘܡܣܐ ܕܣܘܢܗܘܕܘܣ ܕܩܘܣܛܢܛܝܢܘܦܘܠܝܣ
ܘܡܪܘܬܐ ܩܢܘ̈ܢܐ ܬܡܝܗ̈ܐ ܣܡ ܠܗܘܢ
ܠܡܕܢܚܝ̈ܐ ܘܐܠܦ ܐܢܘܢ ܟܠܗ ܛܟܣܐ
ܘܟܕ ܩܢܘ̈ܢܐ ܕܣܘܢܗܘ̈ܕܘܣ ܡܥܪ̈ܒܝܐ

Anno sexcentesimo nonagesimo primo Græcorum congregata fuit Synodus centum quinquaginta Episcoporum Constantinopoli sub Theodosio seniore adversùs Macedonium ejusdem urbis Episcopum, qui contrà Spiritum Sanctum blasphemavit, affirmans illum esse creaturam. Iterùmque Maruthas Maipheractensis cum literis ad Isdegerdem legatus fuit anno ejusdem undecimo. Qua occasione Isaacum Catholicum de causa Synodi admonuit. Is verò quadraginta Episcopos suarum provinciarum congregavit, qui Constantinopolitanæ Synodi decreto adamussim inhærentes, Macedonii damnationem ratam habuerunt. Idemque Maruthas Canones admirabiles Orientalibus præscripsit, eosque docuit eutaxiam omnem. Quum nempè statuta Conciliorum Occidentalium, Nicæni scilicet & Constantinopolitani, in Syrorum ser-

mo-

CAPUT LVIII.

Mar-Abas Patriarcha.

1 Mar-Abas [1] magnus exposuit
Interpretatusque est totum *Testamentum* Vetus [2]
2 Ex Græca lingua
in hanc Syriacam.

ܡܪܝ ܐܒܐ ܪܒܐ ܦܫܩ
ܘܐܦܩܗ ܟܠܗ ܠܥܬܝܩܬܐ
ܡܢ ܠܫܢܐ ܝܘܢܝܐ
ܠܠܫܢܐ ܗܢܐ ܣܘܪܝܝܐ

Edi-   ܘܐܦܠ

monem transtulisset: quæ Orientalium communis est sententia à nobis infrà expendenda, ubi de Synodis Occidentalium & Orientalium, quarum Sobensis ad calcem hujus Catalogi meminit.

1 *Mar-Abas*, quem Syri *Abam* simpliciter appellant, sub Chosroë Anuscervano Persarum Rege Nestorianam Chaldæorum rexit Ecclesiam: cujus gesta ex Gregorio Barhebræo tom. 2. pag. 411. descripsi. Magus olim fuit, deinde ad Christianam religionem conversus, mox Chaldæorum Patriarcha post Pauli obitum anno Græcorum 847. Christi 536. electus, obiit demùm anno Græcorum 863. Christi 552. ut Amrus in ejus Vita refert, cujus summarium vide in cit. tom. 2. pag. 412. *Magni & Martyris* cognomento à Nestorianis Scriptoribus decoratur, tùm ut ab altero Aba Patriarcha, de quo infrà sermo erit, distinguatur; tùm quia eum ferunt multa sub Persarum Rege pro Christi fide passum fuisse, etsi vitam in tormentis non reliquit.

2 *Interpretatus est Testamentum Vetus ex Græca lingua in Syriacam.* Tàm Barhebræus, quàm Amrus testantur Abam, seù Mar Abam libris è Græco in Syriacum convertendis operam dedisse. Barhebræus: ܘܩܡ ܒܬܪܗ
ܐܘܟܝܬ ܒܬܪ ܦܘܠܘܣ ܐܒܐ ܕܡܢ ܡܓܘܫܐ ܐܬܢܨܪ ܘܐܬܥܡܕ
ܗܘܐ ܟܪܣܛܝܢܐ ܘܩܒܠ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܘܐܙܠ ܠܢܨܝܒܝܢ
ܘܝܠܦ ܬܡܢ ܣܦܪܐ ܣܘܪܝܝܐ. ܘܐܙܠ ܠܐܘܪܗܝ
ܘܟܕ ܨܒܐ ܕܢܐܠܦ ܐܦ ܝܘܢܝܐ ܐܙܠ ܠܐܘܪܗܝ ܘܐܬܠܡܕ
ܠܘܬ ܬܐܘܡܐ ܐܢܫܐ ܝܥܩܘܒܝܐ ܘܐܬܕܪܫ ܒܣܦܪܐ ܝܘܢܝܐ
ܡܢܗ ܗܘܐ ܣܦܪܐ ܝܘܢܝܐ. ܘܐܙܠ ܥܡ ܪܒܗ
ܠܐܠܟܣܢܕܪܝܐ ܘܗܘܐ ܡܬܪܓܡ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ ܗܘܐ
ܒܡܥܕܪܢܘܬܗ ܕܪܒܗ ܡܢ ܝܘܢܝܐ ܠܣܘܪܝܝܐ.

Illique, nempe Paulo, Abas successit, qui ex Mago Christianus factus est, & baptismo suscepto Nisibin profectus, Syriacas literas ibidem didicit. Quumque Græcam quoque linguam addiscere cuperet, Edessam se contulit, ubi Thomæ viro Jacobitæ operam dedit, à quo Græcas literas satis edoctus, unàcum magistro Alexandriam petiit, ipsoque assistente, Scripturas ex Græco in Syriacum vertit. Amrus.

مار ابا الكبير كان مجوسيا متمسكا بدينـــه . وسبب ايمانه انه اراد يومــــا العبور فى زورق فى دجله وكان على الشط اسكولانيا اسمه يوسـف فسال ان يعبر به معه فلم يفعل . فلما خرج من الشط : هب ريح فمنعـــه من العبور وعاود على السوال . وكلما امتنع لحقه مثل الاول حتى اخذه وعبر بغير ريح . فساله عن المذهب الذى يعتقده . فاعلمه انه نصراني وعرّفــه اصول الدين وتعمّد بالحيرة ومضى الى نصيبين وتعلّم فيها وخرج الى الروم واتصل بثوما الرهاوى فتعلم منه اليونانيـة وكان هو يترجم بالسريانية وثوما باليونانية وجمعا كتب مار ثاودورس وحصلا بالقسطنطينية والزمـا حرم الابا الثلثة ولم يفعلا وكاد ان يقتلا وهربـا الى نصيبين وثقل اهلها على مار ابـــا وسالوه التعليم عندهم فاجاب . فكان كلامه حســنـا وكشف عوار زرادشت . فاجتمع الابا بعد فولوس وعقدوا له الجثلقة . فاحسن التدبير ونصـــب الاسكول فى المداين وفسّر عدة كتب واقام ايشى الملــــفـــــان ورامـيـشوع بعده الخ .

Mar Abas magnus, Magus fuit suæ sectæ tenacissimus. Ejus verò ad Christianam religionem conversionis causa exstitit, quod Tigrim cymba transmissurus, à Josepho quodam Scholastico ad fluminis ripam tunc fortè considente, ut navigium secum conscendere sibi permitteret, rogatus fuit. Quum Abas abnueret, eoque relicto solveret, exortis repentè flatibus repulsus, iterùm à Josepho ut secum trajicere se ne gravetur, rogatur. Abas recusans, transmissione iterùm iterùmque in cassum tentata, quum Josepho demùm, ut sibi jungeretur concessisset,

 amnem

1 Edidit quoque Commentaria [1]	ܘܐܦ ܥܒܕ ܡܦܫܩܢܘܬܐ
In Genesim, in Psalmos,	ܕܒܪܝܬܐ ܘܕܡܙܡܘܪܐ
In Proverbia, in Epistolam ad Romanos,	ܘܕܡܬܠܐ ܘܕܪܗܘܡܝܐ
In duas ad Corinthios,	ܘܬܪܬܝܢ ܕܩܘܪܢܬܝܐ :
In tres alias, quæ sequuntur:	ܘܬܠܬ ܐܚܪܢ ܕܒܬܪܗܝܢ
Et in epistolam ad Hebræos.	ܘܐܦ ܕܐܓܪܬܐ ܕܥܒܪܝܐ .
2 Habet etiam Orationes [2], & Interpretationes,	ܘܐܦ ܥܒܕ ܡܐܡܪܐ ܘܬܘܪܓܡܐ :
3 Et Canones [3] in totum Davidem.	ܘܩܢܘܢܐ ܕܟܠܗ ܕܘܝܕ .
4 Nec non Epistolas Synodicas [4]	ܘܐܓܪܬܐ ܣܘܢܗܘܕܝܩܝ
De rebus Ecclesiæ ordinandis:	ܕܥܠ ܛܘܟܣ ܬܘܩܢ ܥܕܬܐ .
Item	ܘܬܘܒ

amnem sine vento trajecit. Factum demiratus Abas, Josephum de ipsius religione sciscitatur: quam quum Christianam esse didicisset deque ejus fundamentis instructus fuisset, baptismum in Hirta suscepit: indeque Nisibin profectus, literis operam dedit. Ad Romanos posteà migratione facta, Edessenum Thomam audivit, à quo Græcam linguam didicit. Et ipse quidem Syriacè exponebat, quæ Thomas ex Græco vertebat. Per hunc modum conjunctis studiis Mar Theodori libros collegerunt. (Nestorii Liturgiam à Mar Aba Syriacè redditam, Sobensis suprà notavit.) *Ambo deinde Constantinopolim profecti, quum ad anathematizandos tres Patres cogerentur, illique recusarent, tantùm non interfecti fuere. Clam itaque inde fugam meditati, Nisibin sese proripuere, ubi Mar Abas literas docere, Nisibenis id enixè exposcentibus, exorsus est. Vir autem fuit eloquentissimus, & Zoroastris turpia & nefaria dogmata retexit. Quo tempore congregatis post Pauli obitum Patribus in Catholicum electus fuit: eaque in dignitate præclarè se gessit. Scholam itidem in Modaina* (Seleucia) *aperuit, multosque libros exposuit: eique succesere Isai doctor, & Ramjesu &c.* Subjungit excitatam in eum à Magis persecutionem, quorum operâ à Chosroë gravissima quæque perpessus, obiit feria sexta hebdomadæ secundæ Jejunii quadragesimalis. Cadaver à Kajura, seù Cyro, ejus discipulo Hirtam delatum, ibidem conditum est, cœnobiumque suprà illud erectum.

Quod verò ad Syriacam Testamenti Veteris Versionem à Mar Aba factam spectat, rectè observat Ecchellensis pag. 249. in Notis ad hunc Catalogi locum, ea antiquiorem fuisse aliam Versionem e Græco item sermone olim elaboratam, cujus S. Ephræmus commentariis suis in sacram Scripturam meminit, ac præsertim in Jonam, ut dixi tom. 1. pag. 71. utrâque autem antiquiorem Syriacam alteram Versionem ex Hebraicis fontibus immediatè deductam, quæ *Simplex* seù *Vulgata* dicitur, inque iisdem Ephræmi commentariis producitur & exponitur.

1 *Commentaria in Genesim &c.* Ecchellensis in Latina Catalogi Versione pag. 51. Commentarium Mar Abæ *in epistolam ad Romanos*, quod pag. 50. Syriacè descriptum est, omisit. Ejusdem Commentarii mentio & apud Hottingerum in Bibliothecar. Quadripart. pag. 235. desideratur, ut hinc palàm fiat, eruditum illum virum in recensione Scriptorum Syrorum nil aliud, quàm purum latinæ Catalogi versionis ab Ecchellensi publicatæ descriptorem egisse.

2 *Orationes & Interpretationes*: de quibus Amrus citatus tom. 2. pag. 412. *Scripsit librum Homiliarum* (seù Interpretationum) *Syriacè, & librum Paracleticum, multosque Sermones.*

3 *Canones in totum Davidem*, hoc est, Scholia in Psalmos, deque iis in Ecclesia recitandis regulæ. In Synodo Seleuciensi sub Isaaco Primate & S. Marutha celebrata sancitum fuerat Canone 13. فى ان الصلوات تجرى على ما يجرى عليه فى بيعة اسليق والشمامسة يكرزون الكواريز على ما يكرز ويقرون الكتب ويقرب القربان على المدبح فى كل البيع *Ut preces ea ratione fierent* in cæteris Chaldæorum Ecclesiis, *quomodo in Seleuciensi mos erat Ecclesia: & Diaconi Proclamationes intonarent quomodo ibi intonantur: lectionesque Scripturæ legerentur, & Eucharistia demùm super altari conficeretur una eademque in omnibus Ecclesiis ratione.* Hinc singuli ferè Seleucienses Præsules in condendis circa Sacramentorum administrationem vel sacram Psalmodiam canonibus operam studiumque suum contulerunt.

4 *Epistolas Synodicas de rebus Ecclesiæ ordinandis.* Fragmentum Synodicæ Mar Abæ de electione Catholici seù Patriarchæ, extat in Pontificali Chaldæorum Cod. Syr. Amiden.

den. XI. tom. 1. Bibl. Orient. pag. 583. & seq. & refertur à Sobensi in Epitome Canonum Synodalium Par. IX. cap. 2. in hæc verba.

[illegible]

[illegible]

Mar Abas itaque ille magnus Catholicus & Martyr in sua Epistola Synodica ita præcepit. Ne, inquit, Canones multo sudore ac labore constituti confundantur, & Ecclesia perturbetur; definivimus atque statuimus ego Abas Patriarcha, & nos Metropolitæ & Episcopi, ligavimus atque anathematizavimus in virtute Patris adorandi & principii expertis, & in verbo Filii ejus æterni, & in potestate Spiritus ejus Sancti, nequis censura, aut Ecclesiastico alio vinculo innodatus, aut criminis alicujus reus, aut primatum ambiens, aut sui ipsius amator, vel pecuniæ cupidus, & suis serviens desideriis, eaque charitati Dei præferens, præficiatur post obitum meum, & in throno meo sedeat, & grande opus Patriarchatus obtineat. Volumus autem, ut ab Episcopis ejusdem Patriarchicę Sedis de consensu omnium Episcoporum, & ambarum urbium, admoneantur Metropolita Beth-Lapetæ, si canonicè fuerit constitutus, deinde Metropolita Perath-Maisan (hoc est, Bosræ:) *deinde Metropolita Arbelæ: deinde Beth-Seleuciæ. Et isti quatuor ad has urbes accedant, ternos secum ducentes ex singulis quatuor prædictis provinciis Episcopos: simulque congregati, de consensu utriusque urbis eligant virum à qualibet infamiæ nota liberum, qui valeat perfectam fidem cautè custodire, & rectam confessionem prædicare, & Ecclesiasticorum Canonum observantiam vitæ suæ anteferre, & sapienter gubernare in omni castitate & puritate. Hac porrò lege electum ad Ecclesiam Cochensem deferant secundùm Sanctorum Patrum traditionem, & in Sede Catholica collocent, ut locum nostrum post obitum nostrum obtineat: quem Sanctæ Trinitatis, quæ est super omnia, quæsumus, misericordia custodiat, confortet, & corroboret, ut præsit populo Christianorum ad laudem Dei Patris & Christi ejus, ejusque Spiritus sancti. Si verò post obitum nostrum aliter fiat præter ea, quæ diximus & decrevimus, &*

defi-

definivimus ; ira Dei veniat de cœlo ſuper eos, qui ſecùs fecerint, & ſuper omnes eos, qui cum illis partem habuerint, in nomine univerſi Chriſtianorum cœtus. Hæc itaque docuimus, & decrevimus in verbo Domini noſtri, ut poſt obitum noſtrum cuſtodiantur. Si autem poſtquam ego Patriarcha deceſſero, non ſicut hoc ſcripto à nobis conſtitutum eſt, alter pro me Patriarcha creetur, irrita & inanis hujuſmodi electio ſit, eandemque cenſuram incurrant, qui eam fecerint. Sique Patriarchæ electio non fiat intra magnam Eccleſiam Cochenſem, ſed extra ipſam magnam Eccleſiam, aut ab Epiſcopis & Metropolitanis contra hoc conſtitutum noſtrum ; ab hoc magno miniſterio, & à quocumque gradu Sacerdotii excidiſſe declaramus & eum qui electus fuerit, & qui eum elegerint anathemati ſubditos fore uſque in ſæculum ex mandato glorioſæ Trinitatis, Patris & Filii, & Spiritus ſancti. Amen. Aliud bene longum fragmentum Synodicæ Mar Abæ ab eodem Sobenſi profertur in cit. Epitome Canonum Synodalium Par. VIII. cap. 19. in quo de poteſtate & juriſdictione Patriarchæ, Metropolitæ, & Epiſcopi diſſerit.

Elias Neſtorianus Damaſci Metropolita in ſuo Nomocanone, cujus ſupra memini, cauſam refert occaſionemque, quibus Mar-Abas ad eas Synodicas ſcribendas impulſus eſt.

وكان لمار بابي اهل وولد . فلما استنـــاح جثلق بعده شيلا وكان له ايضا اهل وولد . ثم استناح . ثم صارت الجثلقة بعد شيلا الى رجـــلـــيـــن مختلفين يقال لهما نرسى والبشع . ثم جثلـــق بعدهما فولوس لم يعش الا سنتين توفـــا فجثلق بعده مار ابا الاول فى سنة تسع من ملك كسرى انوشروان وكان امر الجثلقة قبلة مضطربـــا نحو من خمسة عشر سنة لتحارب النصارى فيها ومصيرها بتحاربهم واختلافهم الى نرسى والبشع وتصييرهما فى كل مدينة لها مطران مطرانين وفى كل مدينـــة لها اسقف اسقفين من قبل كل واحد منهـــمـــا واحد . واشتعل الشر والشغب بين النـــصـــارى المشرقيين بهذا السبب ودخـــل عليهم الاضطراب فى امر بيعهم وديارهم وجميع امورهم . فرفع اللـــه عنهم بمكان مار ابا وصلواته الشركـــة بينهم فى الجثلقة والمطرنة والاسقفة وتفرد التدبير والسياسة . فتجدد لاصلاح الفساد وتقويم الاولاد واقامـــة الدين على ايمان الرسل وسننهم وسنن الابـــا الاولين من المغربيين والمشرقـــيـــيـــن واعتنى بذلك اشق العناية وبث فـــيـــه الكتب والرسل الى كل ناحية . ثم سار بنفسه الى كشكر فاجتمع اليه بها عدة من الاساقفة يسقف عليها اسقفا خيرا فاضلا وشخص فى من اجتمع عنده من الاساقفة الى كور دجلـــه ثم الى كور الاهواز ثم الى بلاد فارس . فاصلح امر النصرانـــيـــة فى جميع تلك الكور وجمع الفة اهلها واختار لهـــا علما المطارنة والاساقفة وصلاحـــهـــم فصيرهم واخرجهم اليها واخرج عنها اهل الدغل والشغب والمخالـــفـــيـــن من المطارنة والاساقفـــة والعالمين . وبلغ من ذلك افضـــل مـــا كان علـــيـــه رايـــه ونـــيـــتـــه .

Habuit autem Mar Babæus (inquit) *uxorem & liberos. Eoque mortuo Catholicus factus eſt Silas, qui itidem nec uxore, nec prole caruit. Quo defuncto, Catholici dignitatem inter ſe diviſere Narſes & Eliſæus : eoſque Paulus excepit, qui poſt biennium extinctus eſt : eique ſuffectus fuit Mar Abas primus anno nono regis Choſroæ Anuſcervani. Et hactenus quidem per quindennium Catholicorum ſucceſſio perturbata eſt propter Chriſtianorum de ea dignitate diſſidium, ex quo factum eſt, ut eadem à duobus, Narſete ſcilicet & Eliſæo, ſimul occuparetur. Diviſa itaque inter duos Catholicos prima Sede, reliquæ inter duos Metropolitas, vel inter duos Epiſcopos diſciſſæ ſunt, dum ſuam quiſque factionem tuetur. Quamobcauſam odia atque ſchiſmata inter Chriſtianos Orientales exorta ſunt, omniaque ſuſque deque permiſta atque perturbata fuere, & Eccleſiæ monaſteriaque in factiones ſciſſa. Auctoritate tamen Mar Abæ ejuſque precibus dualitas Catholicorum, Metropolitarum, & Epiſcoporum ſublata eſt, & Eccleſiarum regimen ad unum rediit. Abas itaque operam dedit, ut omnia illa vitia tollerentur, & Eccleſiæ filii ſuos emendarent mores, atque religio juxta fidem legeſque Apoſtolorum, & Canones antiquorum Patrum Occidentalium atque Orientalium reſtitueretur. Atque hoc negotium urgere inſtitit datis per omnes regiones epiſtolis & miſſis legationibus. Nec his contentus, Caſcaram profectus, affluentibus ad ipſum Epiſcopis rogatus eſt, ut bonum & præſtantem eidem urbi Antiſtitem præficeret. Inde undecum illa Epiſcoporum Synodo provinciam Tigris, poſtea Huzitas, mox etiam Perſidem circumluſtravit : & ubique res Chriſtianorum compoſuit, & incolas ad pacem & concordiam reduxit, doctoſque Metropolitas & Epiſcopos, & Eccleſiæ regimini idoneos inſtituit, ejectis diſſidiorum & errorum auctoribus tùm Metropolitis, tùm Epiſcopis, tùm etiam laicis : multoque plura in hoc negotio, quàm ipſe cogitaverat optaveratque, conſequutus eſt.*

Synodo Mar Abæ, quæ è Syriaco in Arabicum converſa exſtat Cod. 27. ad calcem tom. 2. pag. 507. præmittuntur excerpta Epiſtolarum ejuſdem in hæc verba.

من بعد جهد ابطل التباينة التى ادخلها نرسى والبشع فى الجثلقة ورتب القوانين ولـــه رسايـــل عجيبة تدل على ما فعلـــه . والرسالـــة الاولى تتضمن زوال التباينة فى الجثلقة المشبهة للتزويـــج بامراتين واستقرارها على الريـــاســـة الواحـــدة .

اجتهد

اجتهد في تقرير امر الكراسي وازالة ذلك منها وقررت على اب ابن يدبرها واحرم من استحق الحرم بان سار الى بلد بلد وقرر وحرم من كان على الخطاء ودخل على كرسي اخيه وابطله ومن تاب منهم امره على درجة القسانية : حتى استقر امر البيعة . ونرسي توفا واليشع استعفى من اسم الجثلقة وجميعا اسقطا لما جرى في ايامهما من ابطال القوانين ومن البدعة في التباينة واقر من الاساقفة الذين ثبتوا في البلاد اقدمهم في الاسقفة واشدهم طريقة والاخر جعله قسا . واذا مات الاول كان يرتبه في موضعه او ينقله الى موضع اخر . ومن كان منهم فاسد الطريقة اسقطه .

ورسالته الخامسة تتضمن ما يجب على المومن من طاعة الاسقف والاساقفة من طاعة الفطرك وانه لا ينبغى ان يخرج الناس عن القوانين البيعية والحدود التي حدها غراها الى السليحين .

رسالة عامة الى جماعة من اهل البلاد في ابطال الجثلقة المساة وانه ليس للاساقفة ان يجتمعوا لعمل مطران الكرسي الا مع الفطرك وان لا تدخل المطارنة والاساقفة الى كرسي الفطركة الا باذن الفطرك وان دخلوه لضرورة ليس لهم ان يجتمعوا جمعا او يفعلوا شيا او يلقوا الخصام . ومن فعل هذا فهو مبعد من البيعة وجماعة الشعوب لا تقربه . ومن الان فانا اقطع وجماعة الاساقفة ان اناسا من المجرمين والمبعدين واللذين يحبون نفوسهم والمال والشهوات وشهوات العالم لا يتسلطوا ان يجلسوا على كرسي بعدي لكن بعد موتي يكتب اساقفة الهوفركيا الى مطران جنديسابور ان كان مساما على القانون والى مطران البصرة والموصل والكرخ ويكون اربعتهم او ثلثة منهم ومع كل منهم ثلثة اساقفة ويختارون باجتماع اهل المدينتين رجلا امانته كاملة بلا كذب ولا نفاق ويعمل بالقوانين البيعية طاهرا عفيفا ويجلس على الكرسي بعدنا والله تعالى يقويه ويحفظه . ومن يفعل غير هذا فغضب الله يحل عليه . وجماعة الشعب والاسكوليين يفعلون كذلك ولا يلتفت الى قول المفسدين والذين سقطتهم كداوود المروزي ومن يخالطه وشمعون اسقف الانبار . ومن استام على غير هذا الوجه فهو باطل ومحروم .

ومن رسالته العامية الى الجموع في بلاد المشرق ان يسير الناس على قوانين البيعة وبعد ابطال التباينة في الجثلقة ولا يتجاسر احد على التعصب وطوف البيوت وعقد المحاضر . وان يجرى امر التزويج على القانون الصحيح ولا يتزوج انسان بامراة ابيه ولا امراة عمه ولا بعمته ولا بخالته ولا باخته ولا بكنته ولا بشى مما يجرى مجرى ذلك البتة كالمجوس واليهود او بغير مومنة كالحنفا ولا يجرى الانسان في تزويجه على غير السنة ولا يتزوج باثنتين . ومن اخطا بهذه الخطايا يفسح له الكهنة مدة من الزمان للتوبة ويقبل . وان اقام على حاله يمنع من البيعة . والقطع على الرجال يكون مثله على النسا . ومن فعل شيا من ذلك بصيرة يبصر ليتوب . ومن لم يتب ينفى من الجماعة ولا يجنز ولا يسعى الناس قدام جنازته .

وفي رسالة اخرى انه من لم يقر بلاهوت المسيح وناسوته يكون محروما . ومن لا يقر بالامه وموته وبان اللاهوتية ما انفعلت بذلك فهو محروم . ومن لا يختم الصلاة باسم الاب والابن وروح القدس فهو محروم .

Grandi opera Mar Abas *Præsulum dissidium à Narsete & Elisæo in Catholica Sede inductum sustulit, Canonesque restituit. Habetque admirabiles Epistolas ejus gesta continentes, quarum prima de abrogando Præsulum in eadem Catholica Sede dissidio disserit, quod Polygamiæ comparat, Monarchiamque statuit. Sategit autem, ut Episcopales Sedes eo vitio liberarentur, unumque Episcopum singulæ haberent: quique Ecclesiastica censura plecti commeruerant, in eos severè animadvertit. Singulas quippe provincias circumlustrans, in reos inquisivit, eosque convictos Ecclesiasticis censuris coërcuit, & qui fratrum suorum cathedras invaserant, deturbavit, resipiscentesque in Presbyterorum ordine manere permisit, donec Ecclesiastica res in summa pace constituta est. Et Narses quidem obierat; Elisæus verò Catholici nomen abdicaverat: utrumque autem* Mar Abas *ob ea, quæ illorum temporibus adversùs Canones innovata fuerant, & propter inductam in Ecclesiam polyarchiam, gradu suo excidisse declaravit: præcepitque, ut ex Episcopis, qui Ecclesiis præfecti fuerant, antiquior & melior Ecclesiam teneret, & alter in Presbyterorum ordine maneret, donec Episcopo defuncto, vacantem Ecclesiam susciperet, aut ad aliam transferretur: quos verò corruptis moribus & vitiosos novit, omninò exclusit, & omni Ecclesiastico gradu carere voluit.*

Epistolâ quintâ disputat de obedientia, quam Christianus quisque Episcopo suo debet, & Episcopi Patriarchæ: quodque nemini fas est, Ecclesiasticos Canones & terminos ab Apostolis statutos prætergredi. (Fragmentum extat

ſtat apud Sobenſem in Epitome Canonum Par.8. cap.19.)

Epiſtolâ Encyclicâ ad provinciales de abroganda prædicta in Catholica Sede Præſulum pluralitate agit, quodque nefas ſit Epiſcopis ad electionem Metropolitæ alicujus Sedis convenire abſente Patriarcha: neque liceat Metropolitis & Epiſcopis ad Patriarchæ Sedem ipſo inconſulto accedere; quodve ſi neceſſitate urgente eò acceſſerint, Synodum inter ſe habere, aut aliquid agere, aut turbas excitare non præſumant. Quicumque id auſus fuerit, ab Eccleſia & ab omni cœtu fidelium populorum alienus eſto. Et amodo ego, & Epiſcoporum Synodus ſub anathematis pœna cautum volumus, ne quiſpiam excommunicatus & à fidelium cœtu ſegregatus, aut ſui ipſius amator, & pecuniæ cupidus, ſæculive voluptatibus deditus, in Throno meo poſt obitum meum collocetur; ſed eo vacante, provinciæ Epiſcopi Metropolitam Gandiſapor (ſeù Lapethenſem) *ſi tamen canonicè fuerit electus, & Metropolitam Boſræ* (aliàs Perath-Maiſan) *& Moſul* (ideſt, Arbelæ atque Adjabenes) *& Carchæ* (ipſa eſt Beth-Seleucia) *admoneant. Atque omnes iſti quatuor, vel ſaltem tres* (Auctor verſionis hujuſce Arabicæ ex more temporum ſuorum tam Metropolitarum nomina, quàm numerum exprimit) *ad electionem proceſſuri, ternos Epiſcopos ſecum adducant, & cum ambarum urbium indigenis convenientes, eligant virum orthodoxum, ſine malitia, & ſine dolo, Canonum Eccleſiaſticorum tenacem, purum, caſtum, qui poſt obitum noſtrum ſuper Thronum ſedeat, quem Deus excelſus corroboret, oramus, atque tueatur. Qui ſecus fecerit, ira Dei deſcendat ſuper eum. Et congregatio populi, & Scholaſtici ſimiliter agant, neve convertantur ad fabulas pravorum hominum, & eorum, qui à me dejecti fuere, cujuſmodi ſunt David Maruzita* (ideſt, Epiſcopus Maru, cujus mentio tom.2. pag.412.) *& fautores ejus, & Simeon Epiſcopus Anbaræ* (Ibidem pag. 413.) *Quicumque verò ordinatus fuerit contra hanc conſtitutionem, anathema ſit, & ejus ordinatio inanis cenſeatur.* (Fragmentum hujus Epiſtolæ ex Ebedjeſu Nomocanone Syriacè ſuprà produxi pag. 77.)

In altera autem Epiſtola Encyclica ad populos Orientales ſimilia quædam continentur. Primum ut omnes Eccleſiaſticis Canonibus inſiſtant, & poſt abrogationem Polyarchiæ in Catholica Sede nemo audeat conſpirationes facere, ſive conventus habere, aut circuire per domos. Matrimonia etiam juxta rectum Canonem fiant, neve quiſpiam patris ſui aut patrui uxori jungatur, neve amitæ vel materteræ, vel ſorori, vel nurui: neve quidpiam hujuſmodi audeat omninò quiſquam, ſecundùm conſuetudinem nempè Magorum, & Judæorum: neve ducat infidelem, ſicut Ethnici: neve quiſpiam illegitimè conjugii negotium tractare audeat: neve duas uxores ducat. Quicumque in hæc ſcelera lapſus fuerit, illi à Sacerdotibus pœnitentiæ ſpatium concedatur. Et ſi quidem reſipuerit, ſuſcipiatur. Sin autem in ſuo propoſito perſtiterit, ab Eccleſia arceatur. Eadem quæ viris, feminis lex eſto. Et quicumque aliquid hujuſmodi perpetraverit, omninò ſatagat, ut per pœnitentiam Deo ſatisfaciat. Qui verò reſipiſcere noluerit, ab Eccleſia expellatur, officioque funereo careat, & ejus cadaver nemo efferre audeat.

Aliâ vero Epiſtolâ hoc etiam habet, quod qui Chriſti divinitatem & humanitatem non confitetur, anathema ſit: & qui non confitetur ejuſdem paſſionem & mortem, & quod hæc divinitati non acciderint, anathema ſit; & qui orationem non claudit in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti, itidem anathema ſit.

Hucuſque excerpta ex nonnullis Epiſtolis Mar Abæ, qui quum anathema iis dicat, *qui Chriſti divinitatem & humanitatem non confitentur, aut negant Chriſtum paſſum & mortuum, aut paſſionem mortemque ad Divinitatem referunt;* duas quidem hæreticorum factiones per ea tempora in Meſopotamia & Aſſyria finitimiſque locis frequentes ſugillat; Eutychianos ſcilicet, & Manichæos, quorum poſtremi Chriſtum paſſum mortuumque negabant; primi verò unam ex divinitate & humanitate Chriſti naturam conflantes, paſſionem mortemque ad ipſam divinitatem referre convincebantur, præſertim quum ad Triſagium hymnum appendiculam illam, *Qui crucifixus es pro nobis*, adjicerent. Non tamen à Neſtoriana hæreſi recedit, quam ab ipſo ad extremum uſque ſpiritum retentam fuiſſe liquet ex canone quadrageſimo, quo doctrinæ Theodori Mopſveſteni inſiſtendum definit: liquet & ex Barhebræo, qui Choſroën Perſarum Regem eidem Mar Abæ hanc hæreſim objicientem inducit his verbis. ܠܐܒܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܗܢܐ ܟܣܪܘ ܐܢܘܫܪܘܢ ܡܠܟܐ ܚܟܝܡܐ ܩܪܝܗܝ ܒܚܕ ܙܒܢ ܠܕܘܪܫܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܒ ܠܝ ܡܢܝܢܐ ܐܢܫܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܡܪܝܢ ܠܡܪܝܡ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܘܠܩܘܪܝܠܠܘܣ ܡܩܒܠܝܢ: ܘܟܡܐ ܐܢܫܝܢ ܐܝܠܝܢ ܕܠܐ ܐܡܪܝܢ ܘܠܢܣܛܘܪ ܡܩܒܠܝܢ. ܘܐܫܬܩ ܗܘ ܩܬܘܠܝܩܐ. ܟܕ ܗܘ ܕܢܬܟܬܫ ܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ: ܘܐܦ ܗܢܐ ܫܐܠܗ ܗܘܐ. ܘܐܡܪ ܐܠܐ ܦܬܓܡ: ܦܠܓܐ. ܕܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܡܬܦܫܛܝܢ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܠܡܪܝܡ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܘܠܩܘܪܝܠܠܘܣ ܡܩܒܠܝܢ. ܘܦܠܓܐ ܕܟܠܗܘܢ ܠܐ ܐܡܪܝܢ ܘܠܢܣܛܘܪܝܘܣ ܡܩܒܠܝܢ. ܘܟܕ ܠܐ ܟܗ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ. ܕܟܠܗܘܢ ܡܢ ܡܥܪܒܝܢ ܘܐܬܘܢ ܕܟܘܪܗܘܢ ܡܫܝܢ. ܒܫܪܐ ܕܗܟܢ ܗܝܡܢܘܬܗܘܢ ܡܢ ܕܝܪܝܢ ܡܫܡܠܝܐ ܒܛܘܒܢܝܬܗܘܢ ܘܒܘܟܪܢܗܘܢ. ܐܢܐ ܡܥܘܠ ܕܩܬܘܠܝܩܐ ܐܘ ܠܦܛܪܝܪܟܐ ܠܐܬܐ ܗܘܐ ܕܒܫܝܢܐ ܢܫܡܥ ܐܘ ܕܟܕܘܢ ܡܪܝ.

Abam Catholicum Choſroës Anuſcervanus ſapiens Rex aliquando arceſſens, de fide cum ipſo diſputavit, inquiens. Cedo numerum gentium, quæ Mariam Deiparam dicunt, & Cyrillum ſuſcipiunt, earumque, quæ illam vocem reſpuunt & Neſtorium admittunt. Obmutuit ad

hæc

1 Item Canones [1] de regimine, Et Constitutiones Ecclesiasticas. ܘܩܢܘܢܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ : ܘܬܘܩܢܐ ܥܕܬܢܝܐ.

CAPUT LIX.

Hananus Adjabenus.

2 Hananus [2] quoque Adjabenus Li- ܚܢܢܐ ܐܦ ܚܕܝܒܝܐ ܟܬܒܐ

hæc Catholicus: qui quum hinc mentiri non posset, inde veritati cedere cogeretur, tandem in angustias redactus: omnes, inquit, Christianorum gentes vocem illam dicunt Cyrillumque suscipiunt, nobis exceptis, qui id dicere recusamus, & Nestorium admittimus. Tum verò increpans ipsum Rex, ait. Ergone mentiri omnes dicemus, vosque solos veritatem enunciare? Enimverò palàm fit, vos à Christianorum cœtu non fide dumtaxat, sed & operibus immensum quantum distare. Ubinam gentium Catholicus aut Episcopus mulierem cohabitatricem habet, ut vos habetis? Reliqua vide tom.2. pag.412.

Denique quod ait Mar Abas in sua Synodica de Patriarchæ electione, *quicumque ordinatus fuerit contra hanc constitutionem, anathema sit, & ejus ordinatio inanis censeatur*; error Nestorianorum est illicitam ordinationem ab invalida minimè distinguentium. Qua in re notandus Canon Joannis illius sectæ Patriarchæ, à Sobensi in Epitome Canonum Synodalium Par.6. cap. 6. num. 14. relatus, quo Presbyteri & Diaconi si post apostasiam resipuerint, iterùm ordinari ab Episcopo jubentur. ܐܢ ܩܫܝܫܐ ܐܘ ܡܫܡܫܢܐ ܢܟܦܘܪ ܒܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ : ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ ܐܬܬܘܝ ܘܗܦܟ ܘܦܢܐ : ܙܒܢܐ ܐܪܝܟܐ ܢܩܘܐ ܒܬܝܒܘܬܐ . ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܫܠܡܬ ܬܝܒܘܬܗ ܢܬܩܒܠ . ܘܠܐ ܢܫܡܫ ܒܛܟܣܗ : ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܥܠܡܝܐ ܢܩܘܡ . ܘܐܢ ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܗ ܗܘ ܡܢ ܟܠܗ ܢܦܫܗ : ܡܚܘܐ ܬܝܒܘܬܗ ܣܝܡܢ ܐܝܕܐ ܡܢ ܐܦܣܩܘܦܐ .

Si quis Presbyter (inquit) *aut Diaconus Jesum Christum abnegaverit, deinde pœnitentia ductus resipuerit, longo tempore in pœnitentia maneat. Peracta autem pœnitentia, suscipiatur. Non tamen in ordine suo ministret, sed laicorum gradum teneat. Quodsi ex tota virtute sua pœnitentiam exhibuerit, manus impositionem ab Episcopo iterùm accipiat.* Hic error ei similis est, quo Græci schismatici recentiores Christianum quemcumque ad eorum ritus transeuntem nisi iterato baptismate non admittunt. Sed ad Mar Abam regredior.

1 *Canones de regimine, & Ecclesiasticas constitutiones.* Sunt universim quadraginta, de quibus infrà sermo erit, ubi de Synodo Mar Abæ, cujus meminit Sobensis ad calcem Catalogi. Amrus notat, Mar Abam edito canone vetuisse, *ne Episcopus aut Patriarcha fieret omninò, qui uxorem haberet: nam id inductum fuerat à Rege Persarum sub Barsuma Nisibeno, coactique fuerant Patres ad nubendum.* Vide tom.2 pag.412.

2 *Hananus* Adjabenus, (non *Hadiaboja*, ut Ecchellensis pag.53. neque *Chadibajo*, ut Hottingerus pag. 233.) Scholæ Nisibenæ magistrum agebat circa annum Christi 570. sub Ezechiele Patriarcha, ut scribit Amrus in hujus vita. وكان بنصيبين من الملافنة ايشوعيب وابراهيم بن الحداد وحنانا . وكان لحنانا ثمانماية تلميذ .

Erant (inquit) *Nisibi Doctores Jesujabus, & Abraham fabri ferrarii filius, & Hananus. Habebat autem Hananus octingentos auditores.* Vixit usque ad tempora Sabarjesu Patriarchæ, qui anno Græcorum 917. Christi 606. obiit, ut ex Amro tom.2. pag.415. observavi, idemque scripta Hanani damnavit, quod Theodorum Mopsvestenum in exponendis Scripturis nequaquam sequutus fuisset, ut testatur Timotheus Patriarcha in epistola Synodica, quæ in prima Synodo anno Hegiræ 174. scripta fuit, & in altera Synodo anno 189. confirmata: ubi quum de libris in Ecclesia recipiendis vel repudiandis disseruisset, hæc de Hanano, Sahaduna, Esaia, Joanne Apameensi, Josepho Huzita, Joanne Daliathensi, Ephræmo Elamita, Moyse, & Abu-Noë apud Sobensem in Epitome Canonum Synodalium Par. IX. cap. 5. subjungit.

ܚܢܢܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܝܬܝ ܗܘܐ ܦܘܫܩܐ ܕܟܬܒܐ ܐܠܗܝܐ ܕܠܐ ܐܝܟ ܡܢ ܡܠܦܢܐ ܡܬܩܒܠܢܐ ܗܘܐ ܡܢ ܥܕܬܐ ܕܗܘ ܘܠܐ ܟܠܗ ܗܘ ܦܘܫܩܐ ܕܬܐܘܕܘܪܘܣ ܘܠܐ ܟܠܗ ܗܘ ܕܣܦܪܐ ܢܒܝܐ ܡܢ ܦܘܫܩܐ ܘܡܩܒܠܢܘܬܐ ܕܗܘ ܕܐܡܝܢ ܠܗܘܢ ܕܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܟܬܒܐ . ܘܗܘܐ ܡܢ ܡܦܫܩܢܘܬܗ ܐܝܟ ܕܦܘܫܩܐ ܐܝܟ ܗܘ ܡܫܡܥܢܐ . ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܗܝܡܢ ܗܘܘ : ܘܐܝܢܐ ܕܦܘܫܩܐ ܘܬܘܪܓܡܐ ܕܟܬܒܐ ܗܘܘ : ܡܢ ܩܕܡ

[illegible]

Antiquus invaluit mos, qui etiamnum in Dei Ecclesia viget, ut nemo magistri munus sua sponte sibi præsumat, neve interpretem agere, aut libros componere, absque permissu & præcepto illius, qui universalis Ecclesiæ regimen & gubernacula obtinet. Et hac quidem lege quicumque commentaria tractatusve elucubrarunt, sese continuere. Libros enim, quos componebant, expositiones & interpretationes, quas elaborabant, antequam ad vulgi manus venirent, ad Patriarcham aut transmittebant, aut ipsi per se deferebant: qui si ad id idoneus foret, suo ipse ingenio intelligentiaque eorum libros examinabat: factaque inquisitione, si quidem eæ lucubrationes approbationem & coronam mererentur, approbabantur & coronabantur. Sin verò approbatione illa indignas Patriarcha censuisset, rejiciebat velut Ecclesiasticis legibus contrarias, damnabatque: quemadmodum Sabarjesu Catholicus HANANI Adjabeni scripta condemnavit, & Jesujabus Sahadunæ fabulas, commentaque Esaiæ Tahalensis. Nosque similiter blasphemias illius Apameensis, & Josephi, atque Joannis Daliathensis proscripsimus. Si verò Patriarcha ob defectum scientiæ examen perficere non sufficeret, ad id operis Episcopos eruditos, & Doctores exercitatos advocabat; & collatâ operâ definiebant, utrùm libri suscipiendi vel rejiciendi viderentur. Et hæc sanè fuit antiquorum regula, quæ nostris quoque temporibus obtinet. Nam Ephræmus, qui cathedram & thronum Elamitarum tenet, & ille alter pudicus castusque Raban Moses Presbyter & Doctor, tertius etiam doctus & acutus Abu Noë, lucubrationes ab ipsis elaboratas, antequam à quopiam viderentur, ad nos transmisere, scripseruntque in hæc verba. Cognitionis tuæ fornace eas explorato, & sapientiæ tuæ igne expurgato. Et siquidem in Ecclesiæ archiva recipiendas judicaveris, easdem recipi jubeto. Sin hoc honore indignas censueris, fac ut in mare projiciantur, aut igne absumantur. Et isti quidem viri Dei amantes sic fecerunt. Hæc Timotheus, sententiam à Sabarjesu Catholico in opera Hanani latam referens. Atque huc respexit Sobensis, quum ait de eodem Hanano, *alios plures libros edidit, qui propter Commentatorem repudiati sunt:* eò scilicet, quia in sacrarum Scripturarum expositione, à Theodori Mopsvesteni sententia recessit.

In libro Canonum Ecclesiæ Nestorianæ tom. 2. Bibl Orient. pag. 507. exstant hujus *Hanani Canones XXI. de Schola Nisibis*, Canonibus Narsetis subjuncti; quibus hæc præfatio præmittitur. وقام بعده اى بعد يوسف الاهوازى
ويوحنا المعروف ببيت ربن وابراهيم ونرسى :
ايشوعيب الجدلانى وصار جاثليقا وواحد بعد
اخر . وجددت القوانين فى الاسكول فى ايام مار
احادابويه مطران نصيبين والملفان حنانا اتباعًا
للقوانين المقررة فى ايام مار نرسى ومار ابراهيم
بمسلة الاسكلانيين لتجرى امورهم على السداد
وتقرا فى كل سنة ويرتدع بها من هو على الباطل .
والقوانين المقررة اولا كانت فى ايام هوشع مطران
نصيبين وقبله فى ايام برصوما لما انتقل اسكول
الرها الى نصيبين ورضا الاسكولانيين بها .
والمقرّر لها مار نرسى ومن كان معه وخط المطران
فيها بالصّحة واشهاد الاسكولانيين على نفوسهم
انهم متى عدلوا عنها فهم غربا من البيعة .

Eique successit; (idest, Josepho Huzitæ & Joanni cognomento Betbrabanensi, & Abrahamo, & Narseti) Jesujabus Gadalensis (non hic, sed Arzunita, de quo tom. 2. pag. 412.) *qui postea Catholici dignitatem tenuit, sicut & reliqui*

1 Libros [1] hos composuit dilucidavitque.
Commentaria in Davidem,
In Genesim, in Jobum, in Proverbia:
In Ecclesiasten, in Canticum Canticorum,
Et in duodecim Prophetas simul.
Item expositionem in Marcum,
Et in epistolas Pauli Apostoli.
2 Declarationem [2] Fidei,
Et Sacramentorum, & Quæstionum.
3 De causa [3] solemnitatis Hosannarum:
4 De causâ feriæ [4] sextæ Auri:

Et

ܟܬܒܐ ܗܠܝܢ ܣܡ ܘܦܪܫ .
ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܕܘܝܕ
ܘܕܒܪܝܬܐ ܘܐܝܘܒ ܘܡܬܠܐ .
ܘܩܘܗܠܬ ܘܫܝܪܐ ܫܝܪܝܢ .
ܘܕܢܒܝܐ ܬܪܥܣܪ ܐܟܚܕܐ .
ܘܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܡܪܩܘܣ :
ܘܐܓܪܬܐ ܕܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ :
ܘܦܫܩܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ
ܘܕܐܪܙܐ ܘܕܫܘܐܠܐ .
ܘܥܠܬܐ ܕܥܐܕܐ ܕܐܘܫܥܢܐ
ܘܥܠܬܐ ܕܥܪܘܒܬܐ ܕܕܗܒܐ .

ܘܕܒܥܘܬܐ

liqui alter post alterum. Temporibus porrò Achadabuæ Metropolitæ Nisibeni, & Hanani Doctoris, Scholæ leges restitutæ fuerunt secundùm Canones sub Mar Narsete & Mar Abrahamo pro bono Scholarium regimine sancitos, edictumque est, ut quotannis legerentur ad correctionem errantium. Qui verò confirmati sunt Canones, recepti primùm fuerant sub Hosee Nisibis itidem Metropolita, & sub ejus antecessore Barsuma, postquam ex urbe Edessa Nisibin Schola translata fuerat: illique à Scholaribus suscepti sunt: approbati autem fuere à Mar Narsete, & ab aliis, qui cum ipso interfuere: subscriptionemque Metropolitæ præferunt ad faciendam rei fidem, necnon Scholarium testimonium profitentium se quandocumque ab illis declinassent, ab Ecclesia alienos fore.

1 *Libros hos composuit dilucidavitque*. Ecchellensis, ܟܬܒܐ ܡܩܒܠܐ ܗܠܝܢ ܣܡ *hos composuit receptos libros*. Hottingerus: *cujus libri* ܡܬܩܒܠܐ (imò ܡܩܒܠܐ) *grati, accepti, commemorantur*. Sed in Textu Sobensis totum hoc desideratur.

2 *Declarationum Fidei*, hoc est, Symboli Nicæni, ut rectè apud Ecchellensem, quem injuriâ carpit Hottingerus pag. 233.

3 *De causa solemnitatis Hosannarum*. Amrus hujusmodi festum in Ecclesia Syrorum Nestorianorum sub Babæo Patriarcha Acacii successore institutum fuisse scribit.

وعقد لهوشع مطرنة نصيبين • وفى ايامه عمل الشعانين بنصيبين والمداين •

Hic, inquit, *Hosee Metropolitam Nisibis instituit, cujus diebus festum Hosannarum Nisibi & Modainæ* (hoc est Seleuciæ) *celebratum fuit*. Vixit autem Babæus ad annum Græcorum octingentesimum decimum quartum, ut refert idem Amrus citatus tom. 2. pag. 408. Iisdem ferè temporibus apud Græcos Syrosque tùm Orthodoxos, tùm Jacobitas id Festum celebrari cœptum fuerat, testibus Severo in Homil. 125. & Josue Stylita ad annum Christi 498. Vide tom. 1. p. 23.

4 *De causa feriæ sextæ Auri*. Ita appellant Syri feriam sextam infrà octavam Pentecostes, quod in ea legatur ex Actibus Apostolorum illud miraculum S. Petri ajentis ad claudum in speciosa templi porta positum, *Argentum & aurum non est mihi*. In idem argumentum scripsit Sabarjesu cognomento Rostamus, de quo Thomas Maragensis in historia monastica lib. 2. cap. 17. In officio Chaldæorum Codice Syr. Amiden. 1. tom. 1. pag. 581. adnotatur ܥܪܘܒܬܐ ܕܕܗܒܐ ܐܝܟ ܥܐܕܐ ܡܫܬܒܚܐ *Feriam sextam Auri instar Festorum celebrari*, hoc est, ut ad Latinum morem loquar, *sub Ritu Duplici*. Inter Severi homilias binæ ea de Feria habitæ sunt, videlicet septuagesima quarta, & nonagesima secunda: & priori quidem hic titulus præfigitur: *Homilia 74. habita feria sexta hebdomadæ post Pentecosten, quum Jejunium de more celebraretur, in illud quod legitur ex Actibus Apostolorum: Petrus autem & Joannes ascendebant ad Templum hora Orationis nona: & vir quidam claudus ex utero matris suæ efferebatur &c.* Unde liquet tàm hanc, quàm Hosannarum, de quibus mox dixi, solemnitatem ex Ecclesia Antiochena ad Seleuciensem Syrorum Nestorianorum promanasse.

1 2 Et Rogationis [1], & Inventionis [2].
Et Orationem de festo Hosannarum.
Alios denique plures libros edidit,
Qui propter Commentatorem repudiati sunt.

ܘܕܒܥܘܬܐ ܘܕܫܟܚܬܐ .
ܘܡܐܡܪܐ ܕܥܐܕܐ ܕܐܘܫܥܢܐ .
ܐܦ ܟܘ ܟܬܒܐ ܣܓܝܐܐ
ܕܐܬܛܫܝܘ ܒܥܠܬ ܡܦܫܩܢܐ .

CA-

NOTÆ.

1 *Rogationis*. Ecchell. *de Litaniis*. Hottingerus, *Preces*: publicæ nimirùm supplicationes, sub Ezechiele Patriarcha, atque adeò temporibus ipsius Hanani, indictæ, de quibus tom. 2. pag. 413. & hoc tom. pag. 72.

2 *Inventionis*. Ecchell. *de Inventione* (*nempè Crucis*.) & quidem rectè: vox enim *Crucis* subintelligitur, cujus de Inventione Hananus disseruit. Unde Hottingerus reprehendendus, qui quum esset Syriacorum Rituum planè ignarus, Ecchellensem tamen hac in re arguere ausus est, inquiens: *quod de Inventione Crucis Ecchellensis explicat, illud nimis est tortum*. In Officio Chaldæorum post Festum Crucis, quod mense Septembri celebratur, quatuor Dominicæ sequentes, *Inventionis* nomen habent, sic:

ܚܕ ܒܫܒܐ ܩܕܡܝܐ ܕܫܘܟܚܬܐ .

Dominica prima Inventionis &c.

3 *Alios plures libros edidit, qui propter Commentatorem repudiati sunt*. Ecchell. *Sed neglecti sunt causa Commentatoris*. Hottingerus, *cætera, incuria Scriptorum paulatim neglecta sunt*, mentem Sobensis haud assequutus. Neglecti sunt, seù potiùs repudiati alii libri Hanani, eò quod cum Theodori commentatoris doctrina minimè cohærerent, ut suprà dixi. Nam in Conciliis Nestorianorum sub Mar-Aba, Jesujabo, Sabarjesu, & Gregorio definitum fuit doctrinam Theodori usquequaque amplectendam esse. Mar Abas Canone 40. اراونا كلنا نحن اساقفة المشرق مبنية على الامانة التى وضعها الثلثماية وثمانية عشر وفى تفاسير الكتب على مار ثيادورس

Sententiæ omnium nostrum Episcoporum Orientis fundatæ sunt super fidem Patrum trecentorum decem & octo; in expositione autem Scripturarum, sanctum Theodorum sequimur. Jesujabus Can. 2. فى اتباع تفاسير ثادورس المفسّر والاعتماد على كتبه وان الذى يخالفها ويتبع غيرها فهو محروم كما فعل من عانده فى اتباع يوحنا فم الذهب .

Quod Commentaria Theodori Commentatoris sequenda sunt, ejusque libris standum; qui verò iis contradixerit, alia scripta amplexus, anathema sit: quemadmodum fecit, qui eum (hoc est, Theodorum,) *impugnavit, Joannem Chrysostomum sequutus*. Sabarjesu. اجتمعت بسبب قوم من الديرانيين يظهرون ارا ردية منها ان الخطية بالطبع للانسان وادم خلق بطبعه غير مايت ويبطلون جوهرى المسيح وانهما اثنان وتفاسير ثاودورس المفسّر :

Hæc Synodus congregata fuit propter quosdam cœnobitas, qui inter cæteras pravas opiniones hanc asserebant, insitum scilicet esse in natura humana peccatum, & Adamum creatum natura immortalem: duas autem Christi substantias negant, & Theodori Commentatoris Commentaria impugnant. Et infrà: وفى تصحيح تفاسير المفسر الكبير وان من خالف على شى من ذلك كان محروما ومن قال بسواها

Commentariis igitur Commentatoris magni omnino inhærendum: qui verò iis quoquomodo repugnaverit, aut aliter senserit, anathema sit. Et paucis interjectis. والعهد الذى فى اخرها بالاقرار من رهبان عمر بن برقيطى بالتثليث المقدس والاتحاد المعظم الذى لا انفصال له وادامة الدرس فى كتب المفسقان .

Id autem in fine Synodi *communibus monachorum cœnobii Baritæ* (cujus mentio to. 2. Bibl. Orient. pag. 496.) *suffragiis conclusum fuit: ut scilicet in sanctam Trinitatem, & magnam indivisibilemque Unionem firmiter crederetur, librique Commentatoris assiduè evolverentur*.

Gregorius denique: هذه السونودس اجتمعت فى وقت عقد غريغور الجاثليق وعقدت رايها على صحة الامانة الكبيرة وعلى صحة تفاسير المفسر الكبير .

Hæc Synodus coacta fuit, quum Gregorius Catholicus electus est. In hoc autem sententiæ omnium convenere, ut Fides magna (idest, Symbolum Nicænum) *& Commentaria magni Commentatoris servarentur*.

CAPUT LX.

Aphraates Persa.

1 Beatissimus Aphraates [1]	ܐܦܪܗܛ ܛܘܒܬܢ ܚܟܝܡܐ
Sapiens Persa	ܗܘ ܣܟܝܡܐ ܦܪܣܝܐ
2 Duos [2] composuit tomos:	ܥܒܕ ܗܘܐ ܬܪ̈ܝܢ ܦܢܩܝ̈ܬܐ .
3 Nec non orationes [3] ordine alphabetico digestas.	ܥܡ ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܐܠܦ ܒܝܬ .

CAPUT LXI.

Hibas, Cumas, & Probus.

4 Hibas [4], & Cumas [5] & Probus	ܗܝܒܐ ܘܩܘܡܝ ܘܦܪܘܒܐ
5 E Græco in Syriacum	ܡܢ ܝܘܢܝܐ ܠܣܘܪܝܝܐ
Transtulerunt libros Commentatoris	ܦܫܩܘ ܟܬܒ̈ܐ ܕܡܦܫܩܢܐ
6 Atque Aristotelis [6] Scripta.	ܘܡܟܬܒܢܘܬܗ ܕܐܪܣܛܘ .

Ad ܗܡ

NOTÆ.

1 *Aphraates*, Barhebræo ܦܪܗܕ *Pharhades*, Ecchellensi *Aphrahet*, cognomento *Sapiens Persa*, seù *Sapiens Persarum*, claruit sub Papa Episcopo Seleuciæ circa annum Christi 320. Jacobo Nisibeno & Ephræmo Syro æqualis. Vide tom. 2. p. 398.

2 *Duos composuit tomos*, Adhortationum scilicet, ut scribit Barhebræus loc. cit.

3 *Orationes ordine alphabetico*. Duas suprà viginti epistolas vocat Barhebræus, quæ exstant Cod. Syr. 45. tom. 1. Bibl. Orient. pag. 617. Ecchellensis vertit, *Orationes de literis Alphabeti*, minus rectè: non enim Aphraates de literis Alphabeti disseruit, sed carmina moralia juxta ordinem literarum alphabeti composuit.

4 *Hibas* ܗܝܒܐ Sobensi, Syris ܐܝܒܝܒܐ *Ibibas*, hoc est, *Donatus*, Edessenam Ecclesiam rexit ab anno Christi 435. ad annum 457. quo obiit die 28. Octobris, ut latè dixi tom. 1. à pag. 199. Eum Theodori libros in Syriacam linguam transtulisse, præter Sobensis auctoritatem testantur Presbyteri Edesseni ejusdem accusatores in quatuor Conciliis Antiochiæ, Tyri, Beryti, atque Chalcedone. Hinc *Interpretis* titulum assequutus est apud Syros Nestorianos, qui ipsum etsi à Nestorii erroribus patrocinioque resipiscentem, suorum tamen Doctorum in numerum accensent, propterea quod initio motæ propter Nestorium quæstionis, hujus partibus impensè favisset, scriptâ ad Marim Persam famosâ illa epistolâ, quæ postea in quinta Synodo damnata fuit. Vide Tom. cit. pag. 203.

5 *Cumas & Probus*. Ecchell. *Cumi & Pharuba*. Doctores erant in Schola Edessena, ubi adhibito Hiba socio, libros Theodori Commentatoris atque Aristotelis è Græco in Syriacum transtulere, ut plana sunt Sobensis verba, quæ tamen Hottingerus p. 231. quum non intellexisset, pro libris *Commentatoris*, hoc est, Theodori, expositiones quaslibet Aristotelicas posuit, sic: *Cumæus adhibitis sociis Hiba & Pharuba, ex Græco idiomate in Syriacum transtulit scripta Aristotelis, aliaque* ἑρμηνευτικά. Inter operum Aristotelicorum interpretes numeratur idem Probus apud eundem Hottingerum in Bibl. Orient. p. 222. 223. 230. etsi فوبرى *Phubrius*, vel *Phubræus* per literarum transpositionem dicatur. De Probo altero, quem Petrus Junior Monophysitarum Patriarcha Antiochenus damnasse dicitur in historia Dionysii, vide observata tom. 2. pag. 72.

6 *Aristotelis scripta*. Hinc patet, apud Syros tùm Orthodoxos, tùm Nestorianos Philosophiam Aristotelicam prius coli cœptam fuisse, quàm apud Monophysitas. Versionem Dialecticæ Aristotelis Jacobus Edessenus

Ad hæc composuit Hibas interpres
Commentarium in Proverbia:
Et Interpretationes, & Hymnos,
Atque disputationem adversùs contentiosum.

ܥܒܕ ܗܝܒ ܐܦ ܡܦܫܩܢܐ
ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܡܬܠܐ :
ܘܬܘܪܓܡܐ ܐܦ ܡܕܪܫܐ
ܘܕܪܫܐ ܕܥܡ ܚܪܝܢܐ .

CAPUT LXII.

Discipuli Mar Abæ.

1 Discipuli [1] quoque Mar Abæ
Composuerunt libros, quos sumus commemoraturi:
Librum *scilicet* commentariorum
2 In Danielem: & [2] Hymnos.

ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܦ ܕܡܪܝ ܐܒܐ
ܣܡܘ ܗܘܘ ܟܬܒܐ ܕܡܥܗܕܝܢ .
ܟܬܒܐ ܕܡܦܫܩܢܘܬܐ
ܕܕܢܝܐܝܠ ܐܦ ܡܕܪܫܐ .

CAPUT LXIII.

Thomas Edessenus.

3 Thomas [3] Edessenus [4] scripsit
4 De causa Nativitatis [5] & Epipha-
5 niæ.

ܬܐܘܡܐ ܐܘܪܗܝܐ ܦܫܩ
ܥܠܬܐ ܕܝܠܕܐ ܘܕܢܚܐ .

Epi- ܘܐܦܪܝܬܐ

senus fecit. Nicolai autem librum de Summa Aristotelicæ Philosophiæ è Græco in Syriacum transtulit Honainus Isaaci filius, ut dixi tom. 1. pag. 493. & tom. 2. pag. 310. De reliquis Syris, Arabibusque operum Aristotelicorum interpretibus vide Hottingerum in Biblioth. Orient. cap. 2. à pag. 219. ad pag. 241. De varia verò Philosophiæ Aristotelicæ tàm apud Græcos, quàm apud Latinos fortuna consulendus Launojus in singulari libro hac de re edito, cujus summam exhibet Fabricius Bibl. Græc. tom. 2. à pag. 178.

1 *Discipuli Mar Abæ*. Amrus citatus tom. 2. pag. 412. hosce enumerat Mar Abæ discipulos: *Narsetem* scilicet *Episcopum Anbaræ: Jacobum Metropolitam Beth-Garmæ: Paulum Metropolitam Nisibis: Ezechielem Episcopum Zuabiæ*, qui posteà ad Patriarchalem dignitatem evectus fuit: *Kajuram Doctorem Hirtæ*, qui præceptoris sui cadaver humandum curavit: *Ramjesu*, & *Isai*, qui Scholæ Seleuciensi præfuere: *Moysen Episcopum Carchæ: Barsabam Episcopum Sciaakerdæ: Davidem Metropolitam Maru*, qui ab eodem Mar Aba depositus fuisse dicitur: *Sciubchalmaranum Episcopum Cascaræ: Sergium Doctorem Hazæ*, hoc est, Scholæ Adjabenicæ: *Jacobum Doctorem* ejusdem fortasse Scholæ: *& Thomam Edessenum*. Ex his verò nonnullos singulari capite in Catalogo laudat Sobensis, ut Paulum, Ezechielem, Kajuram, Sciubchalmaranum, Sergium, & Thomam: alios tacitus præteriit.

2 *Hymnos*. Ecchellens. *Colloquia*, minus rectè.

3 *Thomas Edessenus*, non Iacobita quem Heracleensem vocant Syri, ut conjicit Barhebræus citatus tom. 2. pag. 411. Sed Nestorianus, qui Mar Abam sermonem Græcum docuit & in convertendis Theodori operibus in linguam Syriacam adjuvit, ut refert Amrus, qui tamen sibi repugnat, quum eundem Thomam nunc Mar Abæ præceptorem dicit, nunc inter discipulos numerat.

4 *Edessenus*. ܐܘܪܗܝܐ *Orrhoita*. Celeberrimam illam Mesopotamiæ urbem, *Orrhoam*, *Arach*, & *Edessam* Syris appellari, sæpiùs notavi tom. 1. & 2. Vide Ecchell. in not. ad hunc locum pag. 249 ubi Seldenum merito reprehendit, quod vocem Arabicam الرهاوية, quæ *Edessenam* significat, *Rheaviensem* reddidit, hac addita nota; *sed interim loci unde sic dicatur, plane nimis ignari*. Nestorianos sub Chosroë Anuscervano Ecclesiam Edessenam pulsis orthodoxis occupasse, Cedrenus scribit.

5 *De causa Nativitatis & Epiphaniæ*.

In

1 Epiſtolam 1 adversùs Tonos.	ܘܐܓܪܬܐ ܕܠܘܩܒܠ ܩܠ̈ܐ :
Solutionem Aſtrologiæ.	ܘܫܪܝܐ ܐܣܛܪܘܠܘܓܝܐ.
Prolixos ſermones Paracleticos:	ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܒܘܝܐܢܝ̈ܐ
2 Et diſputationes 2 adversùs hæreſes.	ܘܕܘܪ̈ܫܐ ܕܥܡ ܗܪ̈ܣܝܣ.

CAPUT LXIV.

Sergius Rheſinenſis.

3 Sergius 3 Rheſinenſis compoſuit Commentarios in Dialecticam.	ܣܪܓܝܣ ܕܪܝܫܥܝܢܐ ܣܡ ܦܘܫܩ̈ܐ ܕܕܝܠܩܛܝܩܐ.

CAPUT LXV.

Paulus Niſibenus.

4 Paulus 4 Niſibenus ſcripſit	ܦܘܠܘܣ ܢܨܝܒܝܢܝܐ ܐܟܬܒ
5 Commentaria in 5 Scripturam:	ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܣܘܪܬܐ :
Et	ܘܕܘܪܫܐ

In Ægypto & reliquis Orientalibus Eccleſiis Feſtum Nativitatis & Epiphaniæ Domini uſque ad tempora S. Joannis Chryſoſtomi ſimul celebratum fuit, ut idem Chryſoſtomus homil. 72. tom. 5. quæ eſt *in Natalem diem Salvatoris noſtri* teſtatur, affirmans, quum illam recitaſſet Orationem, nondum decem elapſos fuiſſe annos, quum primùm dies ille, Nativitatis nimirùm, innotuiſſet Eccleſiæ Orientali. Utrumque Feſtum Armeni in præſentem uſque diem conjungunt. Vide Svicerum in Lexico, verbo ἐπιφάνια.

1 *Epiſtolam adversùs Tonos*: in qua ſcilicet cantus diverſis tonis exeuntes, qui in Eccleſia Syrorum uſurpantur, minus probat. Ecchell. & ex eo Hottingerus habent, *Epiſtolam de componendis hymnis*, minus rectè.

2 *Diſputationes adversùs hæreſes*. Ecchellenſis cum præcedenti opere conjungit, hunc in modum; *prolixas conſolatorias literas diſputationis adversùs hæreſes*: nam literam ܕ Daleth pro ܘ Vau in textu voci ܕܘܪܫܐ, quæ *diſputationem* ſignificat, præfixit.

3 *Sergius* Rheſinenſis (non Raſhinius, aut Raſchinæus, ut apud Ecchell. & Hottingerum: eſt autem *Rheſina* ſeù *Reſaina* urbs Meſopotamiæ circa Aborum fluvium, ut dixi in Diſſertatione de Monophyſitis) Archiater apud Syros celeberrimus, qui primus libros Philoſophicos & medicos ex Græco in Syriacum traduxit, teſte Gregorio Barhebræo, cujus verba tom. 2. pag. 315. citavi. Idem Sergius ab Ephræmo Patriarcha Antiocheno Romam miſſus dicitur ad S. Agapitum Papam adversùs Anthimum Conſtantinopolitanum, ut ex eodem Barhebræo notavi tom. cit. pag. 323. Laudatur in hiſtoria Dynaſtiarum pag. 94. 99. & 172. Alius fuit à Sergio Scholæ Adjabenicæ præceptore, qui ab Amro inter Mar Abæ diſcipulos recenſetur, quemadmodum ſuprà dictum eſt. An autem unus idemque ſit cum Sergio illo interprete, qui ſub Choſroë Perſarum Rege ac Juſtiniano Imperatore claruit, Regumque Perſarum ſeriem & geſta in linguam Græcam deprecante Agathia Scholaſtico convertit, non auſim definire. Ætas utriuſque, locus, ſtudiùm, linguarumque peritia conveniunt. Vide Agathiam lib. 4. pag. 141.

4 *Paulus* Niſibenus Epiſcopus, Mar Abæ diſcipulus, interfuit Synodo, quam Joſephus ejuſdem Mar Abæ ſucceſſor indixit, ut in fine ejuſdem Synodi legitur his verbis:

وحضر هذه السونودس عدة من الابا ومنهم
فولوس مطران نصيبين فى عدد من حضر وذكر
الرتب وان رتبة نصيبين الثانية .

Huic Synodo complures Patres interfuere, quos inter Paulus Niſibis Metropolita: decretuſque fuit Sedium ordo, utque Niſibenus Thronus ſecundas obtineret: Primum enim à Patriarcha locum Epiſcopus Lapethæ ſeù Gandiſapor, occupat, ut ex Tabulis Amri & Eliæ tom. 2. pag. 458. obſervavi. Præfuit autem Joſephus Patriarcha ab anno Græcorum 863. ad annum 875.

5 *In Scripturam*. Syriacè ܣܘܪܬܐ *Surta*, quæ

1 Et disputationem adversùs [1] Cæsarem: ܘܕܘܪܫܐ ܕܠܘܩܒܠ ܩܣܪ:

Et Epistolas diversi generis. ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܕܙܢܝ̈ܢ ܙܢܝ̈ܢ.

CAPUT LXVI.

Babæus magnus, Archimandrita.

2 Babæus [2] magnus composuit ܒܒܝ ܪܒܐ ܥܒܕ ܡܐܡܪ̈ܐ

Tres ܬܠܬܐ

quæ vox quum aliàs *imaginem* significet, hìc pro *Textu* (Sacræ nimirùm Scripturæ) sumitur: & frequenter apud Syros Expositores occurrit.

1 *Disputationem adversùs Cæsarem*. Ita in Textu Sobensis. Hottingerus pag. 236. suspicatur legendum esse *adversùs Chosroëm*. Barhebræus Mar Abam Pauli præceptorem cum Chosroë Persarum Rege disputantem inducit tom. 2. pag. 411.

2 *Babæus*, cognomento magnus, celeberrimi in monte Izla apud Nisibin cœnobii, quod Abrahamus sub Babæo Patriarcha fundaverat, monachus ejusdemque Abrahami discipulus, & in præfectura cœnobii post Dadjesu obitum successor, claruit sub Patriarchis Nestorianorum Ezechiele, Jesujabo Arzunita, Sabarjesu, & Gregorio ab anno circiter Græcorum 880. ad annum 939. ut scribit Thomas Maragensis in historia Monastica lib. 1. cap. 7. & seqq. ubi monachos quosdam incontinentes ab ipso ejectos refert sub Jesujabo Patriarcha anno Græcorum 901. Post obitum verò Gregorii Patriarchæ, quum Chosroës Hormisdæ filius Christianis vetuisset, nequem Patriarcham sibi præficerent, vacuam Sedem eundem Babæum rexisse usque ad annum Christi 628. Hegiræ 6. quo Siroës interfecto Chosroë Regnum Persarum occupavit, & Jesujabus Gadalensis in Patriarcham Nestorianorum electus fuit. Verba Maragensis hæc sunt.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Beatus autem iſte Mar Babæus ex Beth-Ainata Zebedeæ (inſulæ) *pago oriundus, diſcipulus fuit, ſicut de ipſo proditum eſt, quemadmodum & pater noſter Jacobus, Mar Abrahami viri docti & ſapientis. Inerat autem illi, velut vitium à natura inditum, in loquendo imperandoque aſperitas & impetus quidam. Idem Patrum libros luculentis commentariis illuſtravit. Quum verò Dadjeſu deceſſiſſet, eidem ſuffectus eſt Mar Babæus, Congregationiſque regimen obtinuit, ordine tertius. Quo tempore Diabolus in illo benedicto agro electi tritici à diligentibus piiſque agricolis ſati maledicta fœdæ doctrinæ ſuæ zizania diſſeminare exorſus eſt &c.*

Quosdam quippe ex eodem grege monachos fornicationis spiritu implevit, carnisque concupiscentiâ, quæ luxuriæ mater est, mentes eorundem confudit, eoque audaciæ impulit, ut sibi mulieres raperent, atque ut fama est, ad cellas exterioris atrii, in quo morabantur, eas exciperent. Et in hoc quidem execrabili turpique opere aliquantisper perseverarunt. &c.

Aderat autem in sacro illo cœnobio beatus quidam nomine reque ipsa Elias. Et hic quidem seculari generatione ex magna Arabum Tajorum urbe Hirta oriundus erat: literis autem operam dederat in urbe Nisibi: asceticæ demùm vitæ moribus in illo sancto cœnobio imbutus fuerat &c. Jam verò quemadmodum beati Eliæ operâ Deus omnium dominus prophetas Baal perdidit peremitque: ita eidem universitatis Domino placuit per hunc antiqui illius Eliæ cognominem ejusdemque prophetæ in simili opere socium malas spinas ignis incendio dispositas atque præparatas, istorum scilicet hominum flagitia turpemque conversationem dissipare. Narrant quidam, Eliam id ex divina revelatione didicisse, & ab Angelo illi præceptum fuisse, ut intempestâ nocte è cella sua ad illorum hominum cubicula clam proreperet. Alii contra affirmant, Eliam casu illuc venisse, strepitumque teli liciatorii mulierum texentium audivisse. Alii demùm produnt ab Elia pueros illorum monachorum *filios circa parentum cellas lusitantes repertos fuisse: sciscitantique, quinam forent, & unde illuc advenissent, eos respondisse, in eodem loco se natos, suosque patres ibidem sic habere, singulorum item nomina indicasse &c. Eo itaque deprehenso scelere Elias obstupuit, hæsitque attonitus &c.*

Mos erat in eo sacro monasterio receptus, ne ex quacumque causa signum Congregationis pulsaretur, nisi jubente Cœnobiarcha; id verò si unquam eo inconsulto fieret, indicabat ipsius Cœnobiarchæ exauctorationem. Illuxerat jam dies, quum beatus Mar Elias interiorem monasterii ædem ingressus, Æditui præcepit, ut è superiori loco signum Congregationis pulsaret. Quod audiens Æditus, præcipientis auctoritatem dignitatemque reveritus, resistere non est ausus, nec illud opponere, quod id fieri inconsulto cœnobii præfecto minimè liceret; sed extemplo dicenti paruit, quodque Beatus imperaverat, promptè exequutus est: continuoque omnes ad Ecclesiam convenerunt. Sanctus verò Mar Babæus, qui eo tempore monasterio præerat, mirabatur, quod se inconsulto, nullâque quam ipse sciret urgente causa, Congregationis signum datum fuisset. Æditum itaque interrogat, cujusnam jussu signum pulsasset. Elias, respondit, zelotes hoc ut facerem, imperavit. Tùm verò quum Cœnobiarcha rei tam insolitæ causam ab Elia sciscitaretur: quî fieri posse dicam, respondit Elias, Pater & magister noster, ut quæ in locis à nobis maximè remotis geruntur, te minimè lateant; ea verò quæ domi tuæ & apud te flagitiosè perpetrantur, te latere potuerint? Huccine res nostræ reciderunt, ut qui tibi subditi non sunt, te revereantur tuique præsentis juxtà atque absentis aspectum fugiant & latebras quærant. In hac tamen Dei hæreditate Sodoma revixerit, & Gabaa instauretur? Quînam fieri potuit, ut cancer serpens & ulcus corruptionis membra sancti corporis, filios inquam, tuæ sanctitatis, invaserit? Ubinam est benedictio patris nostri Abrahami, & institutio Mar Dadjesu, & doctrina fluvii Gehon, quæ est doctrina tua? Quoniam vestra institutio maledicta reptilia serpentis homicidæ sobolem procreavit. Quidam itaque ex nobis, ex his, qui coram te adsunt, quorum oculi hæc vident & aures audiunt, injustitiam conceperunt & pepererunt iniquitatem, & aquas turbidas biberunt, & labruscas comederunt, & cum filiabus Moab fornicati sunt consilio Balaam intelligibilis, & Deum Abraham & Isaac & Jacob obliti sunt. Tuum itaque, Pater, est, ut zelotem Phinees æmulatus, zeli tui hasta reos confodias, & viscera dispergas immundorum istorum hominum, qui paterno cætui omnium filiorum Orientis hanc notam inusserunt. Tuum est, ut eos, quos hisce oculis egomet vidi, perdas, & de Bethel ex domo Domini Dei Patrum tuorum abigas.

Quum hæc & hujuscemodi sacrum illud os loqueretur, atque in omnes qui aderant, timor ac tremor irruisset, sanctus Mar Babæus ad Eliam conversus: rem, inquit, ita se habere, ut affirmas, tantùm ostende; tùm ego quæ mei officii sunt, faciam. Tunc verò Elias scelestos illos digito ostendit & publicavit. Hi sunt, ajebat, homines illi, qui palantes ex ovili vitæ exierunt, ut spinas pascerent. Hi sunt, qui Hierusalem reliquerunt, & inter serpentes ruinarum Hiericuntinarum ambulare maluerunt. Hi sunt, qui fecerunt vitulum in Horeb, & adoraverunt sculptile, & mutaverunt gloriam suam in stercus & in corruptionem immundam. Et ecce mulieres in cellis eorum, & unàcum ipsis filii. Hi sunt quorum nequitia me coëgit, ut ista præciperem, & facerem inconsultâ tuâ sanctitate.

Quum autem hæc ex zelo dicta & significata fuissent à secundo Elia, vehementer ingemuere sancti illi, scelestosque monachos monastico habitu exuerunt, & in tonsura capitis illorum hiatum fecerunt: eosque atque mulieres filiosque eorum inde ejectos expulerunt, & excitato igne cellas eorum concremarunt. Pergit referre, ejectos è cœnobio Izlensi monachos, in locum, quem Phughitam vocant, pœnitentiæ causa secessisse; eosque inter à Babæo archimandrita etiam Jacobum cœnobio expulsum, perinde acsi flagitiorum eorum monachorum conscius & particeps esset: quo in montes Cardoos primùm, deinde in Beth-Abe, ubi maximum cœnobium ædificavit, abeunte, reliquos Izlenses cœnobitas adversùs eundem Babæum tumultuantes, in diversas Assyriæ partes sponte commigrasse. Mox quum Gregorii Cascarensis electionem præter Chosroïs Regis jussum, qui Gregorium alterum Nisibenum in Patriarcham eligi præceperat, factam narrasset, subjungit. ܡܠܟܐ ܗܘܐ ܠܗ ܕܝܢ
ܗܠܝܢ ܡܫܚ ܘܫܠܝܐ ܐܘ ܡܠܟ ܘܠܗ
ܗܘ ܓܪܓܘܪܝܣ ܕܢܨܝܒܝܢ ܗܘܐ ܕܡܬܩܪܐ ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ
ܗܘܐ ܦܛܪܝܪܟܐ. ܐܠܐ ܓܪܓܘܪ ܐܝܣܐ ܕܟܫܟܪ:
ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܘܪܫܢܘܬܗ ܕܟܠܗ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܢܗܘܐ:
ܡܬܠܝܐ

[illegible]

Hæc igitur quum Rex audiisset, didicissetque, non Gregorium illum, quem Catholicum fieri præceperat, à Christianis ordinatum fuisse, sed Gregorium alterum ejus loco per fraudem suffectum; benevolentiæ amorisque immemor, queis Christianos universos, ac præsertim Sabarjesu prosequebatur, iraque excandescens, collatâ Gregorius potestate ne uteretur, effecit. Juravit prætereà per solem Deum suum, quoad ipse vixisset, non passurum se, ut in regione Orientis Patriarcha fieret: quod & præstitit, quum ope-

operâ omni discipulus Satanæ in id incumberet, ut sacrum Sacerdotium Christianis in ditione sua constitutis adimeretur; deficiente scilicet qui generat patre, filios etiam, qui generati erant, paulatim deficere oportebat. Atque ita donec is Christianorum Orientis gladio cæsus est, sancta Ecclesia (Nestorianorum nimirum secta) *Patriarchatu caruit, quum neque Metropolitæ neque Episcopi ordinarentur. Quamobrem luctus mærorque fideles omnes occupaverat, quod Præsule, Rectore, ac Patrum Patre Patriarcha destituti essent.*

Per idem tempus doctrina virtutumque operibus clarebat in ordine monachorum beatus Mar Babæus magnus. Ad hunc igitur literas dederunt Metropolitæ, qui finitimis diœcesibus præerant: Mar Cyriacus scilicet Nisibis, Mar Jonadab Adiabenus, & Mar Gabriel Charchæ (seù Oppidi) *Beth-Seleuciæ: qui quum sacra cœnobia per eos dies frequenter ædificari cernerent vererenturque, ne impia Messalianorum doctrina cum paucis aliorum hæreticorum opinionibus in illis regionibus ab Agricolis diaboli disseminaretur, nec ipsi Ecclesias visitare possent, Regem veriti, ne scilicet Rex Chosroës ipsos calumniaretur, quod Patriarcham ordinassent, atque ita in discrimen capitis adducerentur: his, inquam, de causis sanctum Mar Babæum Ecclesiæ doctorem, quem omnibus constabat monachum, non Episcopum esse, rogarunt, donec feliciora Ecclesiæ suæ tempora Dominus largiretur, ut cœnobia, & Anachoretarum monasteria visitaret, defectusque omnes suppleret; infirmos verò impietatique mancipatos ex Ecclesia deturbaret. Et illi quidem literas ea de re potestatem hujusmodi continentes scripsere. Babæus verò tamquam diligens operarius sollicitusque minister Ecclesiam administravit, & incorruptam servavit usque ad obitum impii Regis Chosroïs. Quum autem Catholicus ordinatus est, tunc ille in cœnobium secessit &c.*

At Chosroës Rex Hormisdæ filius quum in extrema senectute colligendis per fas nefasque opibus intentus esset; mortuo beato Mar Jazdino fidelium principe, quem seculari magnitudini coronam gloriamque cœlestem conjunxisse, & in thalamum supernæ felicitatis admissum fuisse præclara ipsius gesta testatum faciunt; beneficiorum, quæ ab eo acceperat, immemor, opes ejus omnes bonaque abstulit, & Samatam Curtamque ipsius filios, benedictione dignos verosque fideles, è divitibus pauperes effecit & ex summo illo gloriæ dignitatisque fastigio in abjectam privatorum conditionem redegit. Quum verò beatus Samatas unà cum stulto Rege Chosroë malitiam consenuisse & in dies augeri cerneret, Mahuzam regiam urbem clam petens, quatuor supra viginti Chosroïs filiis, qui ibi educabantur, gladio peremptis, Siroëm ejusdem filium, qui & Cavades dicitur, inde eductum in oppidum eorum adduxit, & reseratis carceribus, quotquot vinculis detinebantur solutos equisque impositos, armis ad bellum committendum aptis communivit: atque ita Siroëm reluctante patre in regnum immisit, levi negotio, quum ob Chosroïs avaritiam ingluviemque copias ejus fudisset dissipassetque. Ingressus autem honorabilis Samatas cum servis suis palatium Chosroïs, hasta Regem confodit. Quo interempto, pax & tranquillitas omnibus ubique locorum Ecclesiis affulsit, & Samatæ jussu spes bona hominibus à Siroïs copiis annunciata est. Siroës verò continuò præcepit, ut Catholicum Christiani ordinarent: ordinatusque est Mar Jesujabus Baladæ Episcopus, qui Gadalensis ex Gadala Arabiæ pago nuncupatur. Coacta enim Synodo quum Patres omnes sanctum Mar Babæum rogassent, ut Catholicus fieret, renuit ille: ajebat enim malle se in cella cœnobii sui dies claudere, quàm cum labore præesse. Catholicus igitur & nonnulli Episcopi Babæum honoris causa usque ad cœnobium deduxere.

Hucusque Thomas Maragensis: qui narrationi suæ duo etiam falsa intermiscet miracula: alterum cap. 29. à Jacobo Beth-Abensi, cujus suprà facta est mentio, perpetratum; quum scilicet ejus cœnobium à Babæo visitaretur, qui lectiones è Scriptura in Dominicis & Festis à Cœnobitis legi solitas abrogari jusserat, ut tom. 2. pag. 491. indicavi: alterum cap. 35. in ejusdem Babæi laudem confictum, his verbis: ܟܕ ܕܝܢ ܐܫܬܠܡܘܗܝ
ܡܠܠܐ ܘܫܩܠܘ ܫܠܡܐ : ܘܢܦܩܘ ܗܘ ܐܬܚܙܝ
ܠܗ ܠܡܪܝ ܒܒܝ ܡܠܐܟܐ ܩܕܝܫܐ ܕܐܠܗܐ ܒܕܡܘܬܐ
ܕܦܪܫܐ ܕܐܚܝܕ ܪܘܡܚܐ ܕܢܘܪܐ ܥܠ ܣܘܣܝܐ ܚܘܪܐ
ܘܩܐܡ ܒܬܪܥܐ ܕܩܠܝܬܗ ܘܐܡܪ ܠܗ .
ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܐܫܬܐܠܬ ܡܢ ܦܛܪܝܪܟܘܬܐ ܘܗܘ ܐܚܪܢܐ :
ܐܙܠ ܠܗ ܐܠܐ ܒܠܥܕܝܟ . ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܒܒܝ .
ܘܡܢ ܐܢܬ : ܐܡܪ ܠܗ . ܐܢܐ ܐܢܐ ܡܠܐܟܐ ܕܦܩܝܕ ܐܢܐ
ܡܢ ܠܘܬ ܡܪܐ ܟܠ ܠܬܫܡܫܬܐ ܕܟܘܪܣܝܐ ܦܛܪܝܪܟܝܐ
ܕܡܕܢܚܐ . ܘܟܠܗ ܙܒܢܐ ܕܗܘܝܬ ܒܕܘܟܬ ܩܬܘܠܝܩܐ :
ܡܢ ܝܘܡܐ ܩܕܡܝܐ ܘܥܕܡܐ ܠܗܫܐ ܠܐ ܦܪܫܬ ܡܢܟ .
ܘܗܫܐ ܘܠܐ ܕܐܙܠ ܘܐܫܡܫ ܠܗܘ ܕܡܩܒܠ ܗܕܐ ܬܫܡܫܬܐ : ܐܠܐ
ܐܡܪ ܠܗ ܦܠܢ . ܗܐ ܡܫܒܚ ܕܐܝܬ ܠܟ ܥܡܗ :
ܒܟܠܗ ܡܕܡ ܡܫܡܫ ܗܘܐ ܠܗ ܒܟܝܢܐ ܗܘܝܐ ܗܘܐ .
ܡܫܡܫܢܐ ܐܠܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܘܐܙܠ ܒܠܒܝ . ܘܐܬܚܙܝ ܡܠܐܟܐ
ܡܘܕܝܐ ܡܫ—— ܡܠܬܗ ܕܡܪ—— .

Quumque dirempto colloquio (Jesujabus Catholicus & Episcopi, qui Babæum ad suum cœnobium honoris causa deduxerant,) *sibi mutuo valedixissent, abiissentque, repente Mar Babæo sanctus Dei Angelus apparuit specie equitis igneam hastam ferentis & equo albo insidentis, qui in atrio cellæ ipsius stans, in hunc modum eum est alloquutus. Quoniam verò Patriarchatum recusasti, & alter ad eam dignitatem evectus est, sine me, ut ad illum me conferam. Tu verò, inquit Mar Babæus, qui sis effare. Sum, ait ille, Angelus à Deo rerum omnium Domino in ministerium Patriarchici Throni Orientis destinatus: idcirco toto eo temporis intervallo, quo Catholici vices gessisti, à primo die hucusque à te nunquam recessi. Nunc verò necesse est, ut ad ei ministrandum, qui hoc*

munus

munus suscepit, abscedam. Atqui si te mihi adesse in hoc magno munere administrum novissem, respondit magister noster, quovis profectò impendio illud suscepissem. Nunc verò cum pace abito, & apprecare bona mihi. Extemplò Angelus magistri nostri oculis videri desiit. Fabulæ sunt; ex quibus tamen velut è sterquilinio aurum, colligitur, à Nestorianis credi, singulis gentium principatibus tàm Ecclesiasticis, quàm secularibus Angelos præesse: quæ etiam sanctorum Patrum sententia est, à S. Ephræmo Syro expresè tradita in expositione Danielis, ut tom. 1. p.78. observavi.

Eadem quoad susceptum à Babæo Ecclesiæ Nestorianæ regimen, scribit Amrus in Vita Gregorii Patriarchæ. ومات الجاثليق ودفن بالمداين واخذ كسرى ما خلّفه وقبض على تلاميذه وحبسهم الى ان اظهروا مــالــه . وتغيّر رايه فى النصارى وعدل عن الاحسان اليهــم وامر الّا يروس النصارى عليهم جاثليــقــًا وبقيت البيعة سبعة عشر سنة بغير جاثليق فدبّرهــــا مارابا الاركدياقن ومار بابى الكبير من عمر مار ابراهيم . وبقيت البــيــعــة بغير راس الى ان افضت المملكــــة الى شيرويــــه .

Quum Gregorius *Catholicus* (inquit) *obiisset & in Modaina* (Seleucia) *sepultus fuisset, relictam ab ipso auri summam Chosroës abstulit, postquam discipulos ejus comprehendi & in vincula conjici jussisset, donec opes ejus proderent. Ad hoc mutata in Christianos sententia, sævire in eos cœpit, præcepitque ne ullus ipsis Catholicus præficeretur. Mansit itaque Ecclesia absque Catholico annos septemdecim* (juxta Barhebræum, duodeviginti) *quo tempore Mar Abas Archidiaconus, & Mar Babæus magnus ex cœnobio sancti Abrahæ illam administrarunt: donec scilicet Regnum ad Siroëm delatum est.*

Quod verò ad Chosroïs cædem spectat, eam ex Theophane paulò aliter Pagius refert ad ann. Christi 627. num. 9. *Quum Siroës*, inquit, *de fratre in Regem coronando, patris Chosroïs consilium comperisset, quia ipse primogenitus erat, animo commotus, legatum misit ad Imperatorem* (Heraclium) *à quo petiit Heraclius, ut Siroës custodias reseraret, vinctos in eis Romanos liberaret, & cum eis moveret adversùs Chosroën. Siroës in patrem arma movet, qui captus gravibusque catenis onustus, conjectus est in carcerem: filius, quem nuper Regem coronare consiliabatur, & reliqui omnes ejus liberi sub ejus conspectu è medio sublati, & Siroïs jussu Chosroës sagittis confossus.* Id contigit an. Christi 628. Hegiræ 6. non 5. ut Elmacinum emendat idem Pagius. Auctor Chronici Alexandrini Siroëm vocat *Cabatam Siroëm Sadasadacem*, Elmacinus قـبـاد *Cobadum*; idest, *Cabadem*, seù *Cavadem*, ut rectè notat Thomas Maragensis suprà citatus. Idem Chronici Alexandrini Auctor Samatæ quidem, à quo Siroës ad regnum Persicum evectus esse dicitur apud Thomam, haud meminit; *Curtam* verò Samatæ fratrem *Gurdanaspam Persici exercitus ductorem* appellat.

Quod autem Thomas Maragensis de impuris illis monachis à Babæo cœnobio ejectis refert, tria maximè perpendenda sunt: primum unde tanta pestis eruperit: alterum qua ratione tandiù in cœnobio illo latuerit, (liberos enim genuisse dicuntur, quos Elias quum interrogasset quinam essent, ii se in eodem loco natos responderunt suosque patres ibidem se habere; quæ omnia tres aut quatuor ad minus annos durasse in eo monasterio pestem illam arguunt:) quo denique pacto Babæus rem adeò patentem ignorare potuerit. Sed si Nestorianorum Annales evolvantur, pronum est demonstrare, unde sacrilega monachorum connubia initium duxerint: ex Barsumæ scilicet Nisibeni decreto, *qui*, Amro teste, *Synodicam scripsit, in qua sacerdotibus monachisque qui seipsos continere nequirent, potestatem nubendi faciebat*: quæ impura lex à quinque posteà illius sectæ Patriarchis, Babæo scilicet, *Sila*, Elisæo, Narsete, & Paulo, confirmata fuit, ut suprà observavi pag.67. Hinc passim monachi cum mulieribus cohabitabant, quas & legitimas suas uxores appellare haud verebantur. Eam disciplinæ Ecclesiasticæ corruptelam exterminare aggressi sunt Mar Abas Patriarcha, & Abraham monachorum pater. Et Mar Abas quidem Clerum secularem in ordinem redigere volens, coacta Synodo, quam ex Amro tom. 2. pag. 412. laudavi, *vetuit, ne Episcopus aut Patriarcha fieret omninò, qui uxorem haberet*. Abraham verò ut monachos ad pristinum institutum reduceret, postquam in Scetensi deserto monasticum habitum induisset, in Assyriam reversus, cœnobium in monte Izla apud Nisibin fundavit, in quo cœnobitarum Ægyptiorum mores omnes, atque adeò continentiam, adamussim observari præcepit, ut in ejusdem Abrahæ vita scribunt Joannes & Rostamus apud Maragensem lib. 1. cap. 4. in hæc verba.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1 Tres suprà 1 octoginta libros: Equi- [illegible]

[illegible]

Quum Abraham *Scetensem eremum petiisset, inquiunt* Joannes & Rostamus historici, *asceticæ vitæ schema*, hoc est, habitum, *ibi accepit. Tùm divino jussu* in Assyriam *regressus, abditam speluncam incoluit in monte Izla apud Nisibin urbem, ubi statim hominibus cœpit innotescere: nam ad hunc finem ab æterna præscientia destinatus fuerat, ut multis causa communium bonorum fieret; perque ipsum Patres instituerentur, qui primi omnium celeberrima in regionibus Persarum, Assyriorum, Babyloniorumque cœnobia erant fundaturi. Quum igitur velut electorum aromatum odor, fama virtutum ejus in universam terram pervulgata esset, convenerunt ad ipsum plures Ascetæ: & distinctum nobis schema ipse ostendit, atque instar coronæ præcepit caput eorum discipulorum tonderi, qui sacrum hujusmodi institutum amplectuntur.* Etsi enim præter cœnobium hoc Izlense alia erant in Orientalibus regionibus monasteria, & quidem eo longè antiquiora, quæ in historia martyrum Orientalium & in Annalibus Nestorianorum occurrunt; ut illud, cui SS. Barsebias & Bademus præfuere tom. 1. Bibl. Orient. p. 188. & 193. & quod Sanctus Eugenius apud Nisibin sub Papa Episcopo Seleuciensi fundasse dicitur tom. 2. pag. 398. monachi prætereà complures apud Nestorianos per ea tempora visebantur, antequam Abraham monasterium suum fundasset; non alibi tamen, quàm in Asceterio Izlensi monasticum institutum incorruptum vigebat, quum in reliquis vel uxorum, seù veriùs concubinarum contubernia, ut mox dicebam, licerent; vel schema seù sacer habitus desideraretur. Hinc rectè Maragensis loc. cit. Izlense cœnobium præ cæteris extollens: [illegible]

[illegible]

Quemadmodum, inquit, *qui olim externam Græcorum Philosophiam addiscere & comparare cupiebat, Athenas celebrem Philosophorum urbem petebat; ita qui spirituali philosophiæ operam navare satagebat, ad sacrum magistri nostri Mar Abrahæ cœnobium proficiscebatur, seque filium ejus profitebatur.* Duravit ibi monasticæ disciplinæ vigor toto tempore, quo Abraham, ejusque successor Dadjesu vixere. Sub Babæo remisso pristino fervore, nonnulli ex iis monachis feminas in exteriori cœnobii atrio excepere, initio quidem, ut videtur, propter ejusdem cœnobii ministerium, quemadmodum in plerisque Orientalium monasteriis hodieque cernitur; sed inde itum est, quo cæteri pseudocœnobitæ, qui sacrilegis connubiis utebantur. Quam ob rem nefaria hujusmodi facinora, oculatissimum licet Babæum, diu latere potuerunt, quum feminæ illæ separatim à monachis habitarent: hi quippè in interiori, illæ verò in exteriori cœnobii atrio morabantur. Interim ex hoc facto adversùs Novatores observandum, etiam apud Nestorianos, antiquæ scilicet disciplinæ in hac parte corruptores, fornicariis & sacrilegis comparari monachos, qui postquam habitum monasticum induerunt, uxores ducunt. Sed ad Babæi scripta.

1 *Tres suprà octoginta libros*. Maragensis in hist. monast. Par. 1. cap. 28 quum Babæum ab Episcopis Cyriaco, Jonadabo, & Gabriele in Vicarium Patriarchalem electum fuisse narrasset, causam subjungit, cur ipsi potius, quàm aliis ea provincia demandata sit: ubi & de libris ab eodem scriptis disserit.

[illegible]

Si quis ergo aut rixandi studio, aut veritatis tantummodo amore pacatoque animo quærat, utrùm licuerit istis magnis Metropolitis sine Mar Babæo exortum in loco ipsorum jurisdictioni subjecto malum auferre? Utique licuisset, si quidem consequens esset, ut omnis Metropolita & Doctor omnes quæstiones sciret, aut omnibus sectis occurreret. Sed è contrario accidit, ut quis nempè rem aliquam habeat, alter alteram. Apud Sanctum verò Mar Babæum omnia illa inveniebantur: Disputationes scilicet contra hæreses, expositiones Scripturarum, commentaria ad illustrandos Patrum tractatus & ad intelligendas eorum quæstiones: tibique obvium

1 E quibus *liber* de [1] causa Hosannarum,
2 Liber [2] de Unione:
3 Expositio libri [3] Centuriarum,
Ac

ܘܡܢܗܘܢ ܟܬܒܐ ܕܥܠܬܐ ܕܐܘܫܥܢܐ
ܘܟܬܒܐ ܕܥܠ ܚܘܝܕܐ .
ܘܦܘܫܩܐ ܕܟܬܒܐ ܕܡܐܐܬ̈ܐ :
ܘܡܟܬܒܐ

obvium est omnes omnis generis scientias discere, compositos ab eo libros perlegenti. Quatuor nimirùm suprà octoginta de rebus variis tomos Sancta Ecclesia ab illo accepit, & cum honore obtinet.

1 *De causa Hosannarum*. Simile opus per idem tempus scripsit Hananus Adjabenus, ut suprà notavi pag. 83.

2 *Liber de Unione*, idest de Verbi Incarnatione. Exstat ad calcem Codicis Syriaci X. tom. 2. pag. 489. hoc titulo prænotatus:

ܡܐܡܪܐ ܕܠܘܩܒܠ ܐܝܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ ܕܐܝܟ ܕܢܦܫܐ
ܘܦܓܪܐ ܚܕ ܦܪܨܘܦܐ : ܗܟܢܐ ܐܠܗܐ ܡܠܬܐ
ܘܒܪܢܫܐ ܚܕ ܦܪܨܘܦܐ : ܕܥܒܝܕ ܠܪܒܢ ܡܪܝ
ܒܒܝ ܪܝܫ ܕܝܪܐ ܕܕܝܪܐ ܪܒܐ .

Oratio adversùs eos, qui dicunt: sicuti anima & corpus una persona sunt, sic Deus Verbum & homo una persona: auctore Raban Mar Babæo archimandrita cœnobii magni. Ubi Nestorianus scriptor capitibus duodecim ostendere frustrà conatur, Christum duabus naturis duabusque personis constare: & postremis potissimùm duobus capitibus quum ܩܢܘܡܐ *Knumam*, hoc est, *hypostasim*, à ܦܪܨܘܦܐ *parsopa*, seù *prosopo*, hoc est, *persona* distinguat, hanc in Christo unam, hypostases verò duas ex gentis suæ doctrina collocat: sed mirum quantum à veris rerum definitionibus aberrat. Denique in utroque etiam exemplo peccat, quod cap. 3. & 11. ad suum dogma confirmandum profert. Primum de Anima Christi, quam à corpore separatam, cogitationis actionisque omnis expertem fuisse scribit, donec iterum cum corpore conjuncta fuit: ܟܕ ܐܫܠܡ ܡܪܢ ܢܦܫܗ
ܘܐܠܗܘܬܗ ܠܦܓܪܐ ܕܒܩܒܪܐ ܘܠܢܦܫܗ
ܕܒܦܪܕܝܣܐ : ܩܘܝ ܦܓܪܐ ܕܠܐ ܢܫܡܬܐ ܘܠܐ ܪܓܫܬܐ :
ܘܢܦܫܐ ܕܠܐ ܡܬܪܥܝܢܘܬܐ ܘܠܐ ܡܥܒܕܢܘܬܐ .

Quum (inquit) *animam suam Domino nostro tradente, ejus divinitas corpori in sepulcro & animæ in paradiso conjuncta esset, mansit quidem corpus absque vita & absque sensu; anima verò cogitatione actioneque caruit.* Putat enim solutas corporibus animas nihil agere, donec in resurrectione iis iterùm copulentur. Alterum de Corpore Christi in Eucharistia, quod ab eodem in cœlo differre existimat.

ܘܐܝܟܢܐ ܕܦܓܪܐ ܕܒܥܕܬܐ ܘܦܓܪܐ ܕܒܫܡܝܐ ܚܕ ܦܓܪܐ
ܒܬܪܬܝܢ ܦܘܪ̈ܫܢܝܢ ܘܒܬܪܝܢ ܟܝ̈ܢܝܢ ܒܚܕ ܚܝܠܐ ܒܚܕ
ܚܘܣܝܐ ܘܒܚܕ ܠܚܡܐ ܘܠܘ ܒܬܪܝܢ : ܗܟܢܐ ܚܕ ܒܪܐ
ܘܚܕ ܡܪܝܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܬܪܝܢ ܟܝ̈ܢܝܢ ܘܒܚܕ
ܦܪܨܘܦܐ ܕܒܗ ܡܬܝܕܥܝܢ ܬܪܝܢ ܩܢܘ̈ܡܐ ܕܐܠܗܘܬܐ
ܘܐܢܫܘܬܐ ܒܚܕܐ ܢܩܝܦܘܬܐ ܘܒܚܕ ܚܝܠܐ ܘܒܚܕܐ
ܣܓܕܬܐ ܫܘܠܛܢܐ ܘܡܪܘܬܐ ܘܪܒܘܬܐ .

Et quemadmodum (ait) *corpus, quod in Ecclesia est, & corpus, quod in cœlo, unum corpus sunt in duabus quidem differentiis & in duabus naturis, in una verò virtute, in una propitiatione, & in uno pane, non in duobus: ita unus filius & unus Dominus Jesus Christus in duabus naturis & in uno prosopo, in quo duæ hypostases noscuntur, divinitatis scilicet & humanitatis, in una sequela, in una virtute, in una adoratione, potestate, dominatione, & majestate.* Quod verò Knuma seù hypostasis à parsopa seu persona secundùm Nestorianos distinguatur, testis est Adam Archimandrita, qui prolixum ea de re Tractatum scripsit apud Strozzam in disputat. de Dogmatibus Chaldæorum. Vide tom. 1. pag. 550.

3 *Expositio libri centuriarum*. Ita & Hottingerus in Bibl. Quadripart. pag. 230. Ecchellensis vertit, *libri Centenariorum*, minus rectè. Sunt autem *Centuriæ* opera ascetica Evagrii Pontici capitibus centum distincta, quorum expositionem à Babæo Archimandrita elaboratam habemus in Cod. Syr. 10. ad calcem tom. 2. Bibl. Orient. p. 489. Titulus:

ܦܘܫܩܐ ܕܪ̈ܫܐ ܕܝܕܥܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܐܘܓܪܝܣ
ܕܡܬܚܒܫܝܢ ܒܩܢ̈ܛܪܘܢ ܕܥܒܝܕ ܠܪܒܢ ܡܪܝ
ܒܒܝ ܪܝܫ ܕܝܪܐ ܕܛܘܪܐ ܕܐܝܙܠܐ ܠܘܬ
ܚܕ ܡܢ ܪ̈ܚܡܘܗܝ ܕܐܬܟܫܦܗ .

Expositio Capitum Scientiæ Sancti Mar Evagrii, quæ Centuriis comprehenduntur, auctore Raban Mar Babæo archimandrita montis Izlæ, ad quendam amicum, qui ipsum rogaverat: Gregorium nempè, quem idem Babæus in præfatione ad primam Centuriam nominat. Liber in duas Partes divisus: quarum prior continet expositionem trium priorum Centuriarum Evagrii, altera trium posteriorum, nec non sexaginta capitum, quæ extra numerum centuriarum sunt. Capita igitur scientiæ, seu gnostica, ut ajunt, Evagrii, sunt universim secundùm Babæum sexcentum & sexaginta: quorum expositioni idem Babæus Præfationem præmittit capitibus novem comprehensam, in qua de Centuriarum auctore, methodo & ratione differens, Evagrium ab errore Origenistarum vin-

1 Ac libri ¹ Abbatis Marci: — ܘܟܬܒܐ ܕܐܒܐ ܡܪܩܘܣ ܀
2 Historia ² Diodoritarum: — ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܥܠ ܕܝܘܕܘܪܝܢܐ ܀
3 De causa festi ³ Crucis. — ܘܥܠܬܐ ܕܥܐܕܐ ܕܨܠܝܒܐ. ܘܫܪܟܐ

Li-

vindicare conatur. Titulus Præfationis:

[illegible]

Sermo expositioni Capitum Centuriarum præmittendus, in quo scopus Sancti Evagrii declaratur, nec non apologia atque reprehensio ex verbis doctrinæ ejus desumpta continetur adversùs eos, qui ipsum calumniantur, ajentes, sententiam doctrinamque ejus ab Origeniana hæretica nihil differre; auctore Raban Mar Babæo Archimandrita cœnobii Sancti Mar Abraham in monte Izla. Centurias Evagrii præter Babæum commentati sunt Daniel Tobonita Episcopus Talachensis, & Jesuphana Catarensis, quorum in hoc Catalogo fit mentio.

1 *Libri Abbatis Marci*: quem & Abrahamus Bardascenadad exposuit, ut infrà Sobensis. Hottingerus *liber de Abbate Marco*: non rectè: Babæus enim librum Abbatis Marci, instar Centuriarum Evagrii, explicavit; non verò de Abbate Marco librum scripsit.

2 *Historia Diodoritarum*. Nestorianorum scilicet, qui Diodorum Tarsensem cum Theodoro Mopsvesteno, atque Nestorio sequuntur. In idem argumentum scripsit Barhadbesciaba Arabs, cujus infrà meminit Sobensis: Jacobus verò Calatensis Diodorum asseclasque hymnis celebravit, eodem Sobensi teste.

3 *De causa festi Crucis*. Babæi temporibus lignum Crucis, quod Chosroës in Persidem tulerat, ab Heraclio Imperatore Hierosolymam reportatum fuit anno Christi 629. ut Pagius ad annum 627. & 628. probat, ubi de Crucis Inventione & Exaltatione disserit. Sub Siroë Chosrois filio, quem & Cavadem nuncupatum suprà ostendi, id factum communiter narratur. Nicephorus verò ait, Sarbarazam, qui Adeserum Siroïs filium exceperat, lignum Crucis Heraclio Imperatori restituisse. At Amrus media via incedens, Ardasciro quidem, seu Adesero id tribuit; Sarbarazæ verò nullum inter Persarum Reges locum dat: sic enim scribit in vita Jesujabi Gadalensis. وفى ايامه يقتل اردشير مكان

ابيه شيرويه ويقال ان شيرين احتالت في قتله بالسمّ لقتله ابنها مردانشاه . واردشير ردّ خشبة الصليبوت التى كان اخذها كسرى . ثم قتل اردشير وجلست بوران بنت كسرى في الامر لانه لم يبق من نسل الملوك غيرها .

Ejus (idest, Jesujabi) *temporibus Ardascirus Siroï patri successit. Ferunt, Siroëm à Sirina veneno sublatum, quod filium ejus Mardansaam* (Mardenses aliis dicitur) *interemisset. Ardascirus autem lignum Crucis, quod Chosroës acceperat, restituit. Ardasciro extincto, regnavit Borane Chosroïs filia, quæ ex regio semine sola remanserat &c.* Sarbarazam tamen Theophanes commemorat apud Pagium ad annum Christi 628. ubi Persicorum Regum seriem usque ad ejus Imperii excidium describit. *Quum Hierapolim* (inquit) *venisset* Heraclius, *Siroën Persarum Regem obiisse, & Adeser* (Ardascirum) *ejus filium Persarum regnum consequutum intellexit. In eum post Imperii mensem septimum* (seù quintum juxta Elmacinum) *Sarbarazas rebellavit, & Principe deleto Persis imperavit menses duos. Eo sublato Boranem Chosroïs filiam in Regem sibi præfecere: quæ regnum administravit menses septem. Huic successit Hormisdas, qui demùm à Saracenis solio depulsus est: ac tandem Persicum regnum Arabibus subjectum fuit.* Barhebræus quoque Sarbarazæ meminit in prima parte Chronici Syriaci in vita Mahometis pseudoprophetæ, quem & *Siroëm* in 2. part. in vita Maruthæ Maphriani appellat: sed à Theophane tùm in Regum serie, tùm in annis, quos regnarunt, dissentit: Sic enim scribit. [illegible]

1 Liber 1, in quo ordine disponit
Per anni circulum triumphos
Sanctæ Mariæ, & Joannis,
Et reliquas solemnitates atque commemorationes.

2 Item liber 2 ad Tyrones:
3 Epistolæ ad 3 Josephum Videntem:
Canones de monachis:
4 Expositio in totam 4 Scripturam.

5 Composuit quoque librum causarum 5
6 De Matthæo 6 Vago,
7 De Abraham 7 Nisibeno,
8 Et de Gabriele 8 Catarensi.

ܟܬܒܐ ܗܘ ܕܛܟܣ ܒܗ
ܢܨܚܢܐ ܫܘܚܠܦܝܐ
ܕܡܪܬܝ ܡܪܝܡ ܘܝܘܚܢܢ
ܘܫܪܟܐ ܕܥܐܕܐ ܘܕܘܟܪܢܐ.
ܬܘܒ ܗܘ ܕܟܬܒܐ ܠܡܬܠܡܕܐ:
ܐܓܪܬܐ ܕܝܘܣܦ ܚܙܝܐ.
ܘܩܢܘܢܐ ܕܝܚܝܕܝܐ:
ܘܦܘܫܩܐ ܕܟܠܗ ܣܘܪܛܐ.
ܣܡ ܬܘܒ ܟܬܒܐ ܕܥܠܬܐ
ܗܘ ܕܥܠ ܡܬܝ ܕܡܫܟܢܝܐ:
ܘܥܠ ܐܒܪܗܡ ܢܨܝܒܢܝܐ:
ܘܥܠ ܓܒܪܐܝܠ ܩܛܪܝܐ.

ܗܘܪܡܝܙܕ· ܦܪܘܙ ܘܐܪܕܫܝܪ ܘܝܙܕܓܪܕ.

Siroës Chosroæ filius quum regnasset menses novem, obiit: regnavitque post eum Ardascirus annum cum mensibus decem. Hunc interfecit Sciahbarbarazas, qui apud Heraclium fuerat, regnavitque ipse & fœdus pactumque cum eodem Heraclio confirmavit &c. misit autem Sciahbarbarazas ad Heraclium, à quo copias quum accepisset, Cardanganum interfecit, regnavitque annum unum. Deinde regnum Persarum obtinuit Borane Chosroæ filia, quæ quum paucis mensibus regnasset, obiit. Boranæ soror Zadimandocta successit: atque ita biennii spatio plures regnarunt &c. Anno primo Omarus Chettabi filius quum Persas in factiones divisos cerneret, in Persidem copias misit. Nam alii Jezdegerdem Chosroæ filium sequebantur, alii Hormisdam: huncque in modum Arabes in eos prævaluere. Hormisda autem interempto Jezdegerdes regnavit, sub quo Persicum regnum Arabibus cessit. Hinc Pagii hallucinatio deprehenditur, qui quum Hormisdam à Theophane, Jezdegerdem ab aliis postremum Persarum Regem dictum legisset, ex duobus unum Regem fecit.

1 *Liber, in quo ordine disponit per anni circulum triumphos Sanctæ Mariæ, & Joannis, & reliquas solemnitates atque commemorationes.* Idest, Hymni per anni circulum de laudibus Deiparæ, Joannis Baptistæ, cæterorumque Sanctorum; nec non de Dominicis & Festis diebus, juxta ordinem Officii Ecclesiastici Chaldæorum. Ecchellensis, *liber in quo ordine narrat triumphos circulares Dominæ Mariæ, & Joannis, ac reliquarum solemnitatum & commemorationum.*

2 *Item liber ad tyrones: & Canones de monachis.* Fuit enim Babæus Archimandrita, & Regulas tàm pro novitiis, quàm pro monachis professis scripsit. Extant autem *Canones XXV.* è Syriaco in Arabicum conversi in Cod. Arab. 36. qui Babæi nomen disertè præferunt.

3 *Epistolæ ad Josephum Videntem*, Scholæ Nisibenæ magistrum, de quo infrà sermo erit.

4 *Expositio in totam Scripturam.* Ecchell. *Expositio in omnes figuratas Scripturæ elocutiones.* Hottinger *Expositio in universam Tropologiam.* Jam dictum est suprà, vocem ܣܘܪܛܐ *Surta*, quæ *imaginem* & *figuram* aliàs significat, pro *Textu*, Scripturæ nimirùm Sacræ, à Sobensi usurpari.

5 *Librum causarum*, ܟܬܒܐ ܕܥܠܬܐ idest, Apologeticum, in quo de Matthæo, Abrahamo, & Gabriele monachis tractat. Ecchell. & Hottinger. duos Babæi libros faciunt, *alterum de causis*, *alterum*, ut vertunt, *de Matthæo Mescianiono, de Abrahamo Nisibensi, ac de Gabriele Cataria.* Sed verba Sobensis plana sunt.

6 *Matthæo Vago*, Syris *Mescianiono.* Vagi appellabantur monachi, qui certas cellas non habebant.

7 *Abraham Nisibeno.* Is fortasse fuit, qui cœnobium in monte Izla apud Nisibin condidit, cui & Babæus post Dadjesu successit.

8 *Gabriele Catarensi*: ex Catara nimirùm Mesopotamiæ oppido, quam *Chartam*, *Chartaram*, & *Chataram* vocant. Vide Cellar. in Geograph. antiq. tom.2. pag.723.

CAPUT LXVII.

Dadjesu Abbas.

1 Dadjesu 1 probatus 2 exposuit
2 Pa-

ܕܕܝܫܘܥ ܒܚܝܪܐ ܦܫܩ
ܦܘܪܫܐ

NOTÆ.

1 *Dadjesu* Abrahami discipulus & in præfectura cœnobii Izlensis successor, cujus vitam Thomas Maragensis in histor. monast. par. 1. cap. 4. describit his verbis:

[Syriac text]

Beatus itaque Mar Dadjesu, qui in præfectura magistro nostro Mar Abrahamo successit, quemadmodum ex ejus Actis didicimus, unàcum magno, illustri, & per totum Orientem celeberrimo magistro nostro Silvano in monasterio Risciæ in hac regione Maragæ primùm habitavit. Postquam verò per septennium apud eum asceticam vitam duxisset, ad magistrum nostrum Abrahamum commigravit: & ipse primus, ut fertur, ad eum venit, eique multo tempore ministravit. Quum autem ille ex hac vita mortali ad vitam requiei abiisset, ipse Mar Dadjesu ejus locum obtinuit, & monasterium gubernavit. Et verò ab illo omnes sui temporis homines humilitate, suique despectione, castitate, religiosaque continentia superatos fuisse, scriptores magnificè tradunt. Nomenque ejus, & divinorum morum gloria, quemadmodum & ejusdem magistri, ad omnes manavit. Proptereàque sanctum illud monasterium ejus operâ non modò opibus auctum fuit, sed etiam sanctis viris ipsius disciplinæ alumnis excrevit. Babæo nempè, qui eundem in præfectura cœnobii excepit, & Jacobo, qui monasterium in Beth-Abe fundavit, aliisque cœnobitis, quos idem Maragensis laudat.

In Epitome Canonum Sobensis Par. 7. cap. 4. post undecim Abrahami, cujus suprà facta est mentio, Regulas, referuntur tredecim ejusdem Dadjesu Canones, quos pro laudati cœnobii regimine condidit. Titulus.

[Syriac text]

Canones Mar Dadjesu Abbatis cœnobii magni, qui Mar Abrahamo successit. Primus Canon circa fidem versatur. [Syriac text]

[Syriac text]

Omnis frater, qui deprehensus fuerit mente cor-

Paradiſum 3 Occidentalium : — ܦܪܕܝܣܐ ܕܡܥܪܒܝܐ .
3 4 Dilucidavit Abbatem 4 Iſaiam : — ܦܫܩ ܠܐܒܐ ܐܫܥܝܐ .
5 Libros etiam compoſuit de 5 regimine, — ܣܡ ܟܬܒܐ ܕܥܠ ܕܘܒܪܐ .
6 Orationem 6 de conſecratione Cellæ, — ܘܡܐܡܪܐ ܕܩܘܕܫ ܩܠܝܬܐ .
7 Flebiles ſermones 7 Paracleticos ; — ܘܡܐܡܪܐ ܢܟܝܐ ܕܒܘܝܐܐ .
Epiſtolas quoque & quæſtiones — ܘܐܦ ܐܓܪܬܐ ܘܫܘܐܠܐ
8 Edidit de ſilentio 8 in corpore & ſpiritu. — ܣܡ ܥܠ ܫܠܝܐ ܕܦܓܪܐ ܘܪܘܚ .

corruptus, fidem Eccleſiæ Catholicæ minimè ſequi, neque orthodoxos Patres ſuſcipere, illa præſertim ſplendida luminaria, ſanctos atque beatiſſimos, ſanctum nempè Diodorum, & ſanctum Theodorum, & ſanctum Neſtorium, eorundemque ſpirituales filios, ex quorum doctrinâ Eccleſia univerſa inſtitutionem, baptiſmum, & mores accepit; convictuſque fuerit contemnere aut reprehendere ſtatuta illorum doctrinæ fundamenta: ſive ſequi atque ſuſcipere aliquem ex iis doctoribus, qui ſancto Theodoro poſteriores ejuſdem veſtigiis minimè adhæſerunt, ſed diverſas & alienas ab ejus ſenſu interpretationes & ſententias amplexi ſunt: ſive etiam Patres & monachos à Patribus noſtris antiquis probatos & ſuſceptos parvipendere atque deſpicere: aut Meſſalianorum, (ſeù Euchitarum) *nomen iſtud ſibi falsò arrogantium hæreſim tenere: aut deteſtabili hoc errore infectos ſequi & ſuſcipere, neque eoſdem potiùs anathematizare & deteſtari: hunc volumus ſine mora à noſtra congregatione ſegregari.* Reliqui canones de moribus ſunt.

2 *Probatus*. Deeſt in editione Ecchell.

3 *Paradiſum Occidentalium*, de quo vide quæ ſuprà notavi pag. 49.

4 *Abbatem Iſaiam*. Inter libros Chaldaicos ab Archiepiſcopo Goënſi in Synodo anni 1599. damnatos, ſecundo loco recenſetur *Expoſitio Abbatis Eſaiæ*. Vide Thomam à Jeſu de converſ. gent. lib. 7. Par. 1. cap. 2. pag. 354.

5 *De regimine*, ideſt, de re aſcetica, ſeù de inſtitutione monaſtica.

6 *Orationem de conſecratione Cellæ*. Monachus quum annos probationis expleviſſet, antequam cellam ad habitandum acciperet, ex præſcripto cœnobii Izlenſis precibus à Dadjeſu compoſitis ea benedicebatur. Cellam autem vel ipſe ædificare, vel ædificatam redimere tenebatur, ut ex ſequentibus Canonibus liquet. ܥܠ ܗܢ ܕܐܢܫܐ ܕܒܢܐ ܐܠܝܢ ܘܡܫܬܡܠܝܢ : ܢܬܒܩܘܢ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܒܥܘܡܪܐ . ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܢܬܒܥܘܢ . ܘܐܢ ܐܫܬܟܚܘ ܡܕܒܪܢܘܬܗܘܢ ܫܦܝܪܐ : ܢܒܢܘܢ ܠܗܘܢ ܩܠܝܬܐ ܐܝܟ ܕܡܨܐ ܚܝܠܗܘܢ . ܘܐܢ ܐܝܬ ܩܠܝܬܐ ܣܪܝܩܬܐ ܢܬܝܗܒܢ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܥܝܕܐ .

ܥܠ ܐܚܐ ܕܐܬܝܢ ܘܡܬܩܒܠܝܢ : ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܒܥܘܡܪܐ ܢܬܒܩܘܢ . ܘܐܢ ܐܫܬܟܚܘ ܡܕܒܪܢܘܬܗܘܢ ܫܦܝܪܐ : ܢܒܢܘܢ ܩܠܝܬܐ .

Canon X. Abrahami. *De Fratribus quum veniunt & ſuſcipiuntur. Intra cœnobium per triennium probentur. Tùm demùm ſi probè pièque converſati fuerint, liceat illis cellas ſibi conſtruere, & quantum per facultates Conventus licuerit, juxta morem adjuventur: & ſi cellæ vacaverint, ipſis concedantur. Si verò ſecùs ſe geſſerint, rejiciantur, & cum pace abeant.*

يلزم الراهب ان يخدم في قنوبين ثلث سنين .
ثم يُعطى من الجاو خمسة اساتير فضة ليبني
قلاية . ويعينه كل الاخوة بذلك . فان كان في
العمر قلاية فارغة : يخدم اربع سنين ويعطاها .
وان كان حدثًا وله قوة فيخدم اكثر . وان
بنى الانسان القلاية من ماله فيخدم سنتين .

Canon VII. Babæi. *Monachum oportet per triennium in cœnobio miniſtrare. Illi deinde quinque argenti ſtateres ex communi arca ad cellæ conſtructionem dentur, & fratres univerſi eundem in prædicto opere adjuvent. Quodſi in monaſterio cella vacaverit, expleto quadriennali miniſterio illam accipiat. Si juvenis fuerit, & ſuppetant vires, diutiùs miniſtret. Si quis ære ſuo cellam ædificaverit, per biennium miniſtret.*

7 *Flebiles ſermones Paracleticos*. Ecchell. ܡܐܡܪܐ ܢܟܝܐ ܕܡܫܘܚܬܐ *Sermones lamentabiles oratione ligata*. Hottingerus, *ſermones flebiles metricè*. Sed loco ܕܡܫܘܚܬܐ *oratione metrica*, Sobenſis habet, ܕܒܘܝܐܐ *Conſolationum*, ideſt, Paracleticos ſermones: nimirùm de Defunctis.

8 *De ſilentio in corpore & ſpiritu*. Ita in textu Sobenſis. Ecchell. legit ܥܠ ܫܠܝܐ ܘܕܘܒܪ ܪܘܚ *de ſilentio & regimine ſpiritus*.

CAPUT LXVIII.

Joseph Huzita.

Joseph 1 Videns item *scripsit* Mille

ܝܘܣܦ ܚܙܝܐ ܗܘ ܐܠܦ

NOTÆ.

1 *Joseph*, patria ܚܘܙܝܐ *Huzita*, dignitate Presbyter tertiusque à Narsete Scholæ Nisibenæ Rector ac Magister, magnam doctrinæ laudem editis mille nongentis tractatibus apud Syros Nestorianos consequutus est, adeò ut cognomento ܚܙܝܐ *Videntis*, seù *Prophetæ* fuerit decoratus. Claruit sub Patriarchis Ezechiele, Jesujabo Arzunita & Sabarjesu ab anno Christi 580. cum Babæo Archimandrita, cujus suprà memini, familiaritate conjunctus. Auctor fuit carminis Syriaci enneasyllabi, hoc est ex novem syllabis compositi, ut ex Amro suprà notavi, ubi de Narsete. Barhebræus citatus tom. 2. pag. 407. refert, ab eodem Josepho inductum hodiernum Syriacas voces proferendi Nestorianorum morem, qui ab Edessenis cæterisque Occidentalibus Syris discrepantes, vocali ܘ *O* quam Edesseni in quibusdam vocibus pronunciant, vocalem ܐ *A* perpetuò substituunt, ut cætera omittam, quæ Grammatici Syri de differentia utriusque lectionis observant. Verùm, ut loc. cit. notavi, non Syrorum Orientalium, qui Nestoriani audiunt, sed Occidentalium tàm Maronitarum quàm Jacobitarum lectio novitatis arguitur, quæ cum prisca Syrorum Chaldæorumque lectione minimè convenit. Quamobrem nil aliud videtur Barhebræus iis verbis indicasse, quàm Chaldæos Persasque è Schola Edessena Nisibin commigrantes, Edessenorum legendi morem ibidem retinuisse usque ad Josephi tempora, qui eo sublato, communiorem eandemque antiquiorem Chaldæorum lectionem restituit.

Josephi errores recenset Auctor collectionis Canonum Ecclesiæ Syro-Nestorianæ Cod. Arab. 36. tom. 2. pag. 507. his verbis:

طيماثاوس الجاثليق قنرس يوحنا المعروف بدلياثة ويوحنا افاميا ويوسف بمجمع من الابـــا . ولما اجتمعوا فاوضهم احوال الزمان والظلمة المشتملة عليه وانه لولا رحمة الله : للحق الناس ما لحق في ايام الطوفان • وذكر ان قوما من الرهـبـان يتزيون بزى الملايكة ويروون من العـالم ويجرى على ايديهم ضلالات عجيبه ومنهم يوحـــنـــا دلياثه فانه قال بقول سفليوس واعتقد في الابن والروح انهم قوى لا اقانيم وان الكلمة دعى ابنًا لا لانه من الاب بل لان بيده خـلـــق الاب الكل وان الخليقة تبصر خالقها • ومن هولا رجل يدعى بيوسف قـــال فى بعض اقاويلـــه ان احببتم ان تقبلوا موهبـــة الروح فلا تعطفوا الى الصلاة والخدمة لكن اهربوا واستتروا فى المواضع المظلمة بحيـــث لا يسمعون ولا صوت عصفور ولم يعلم ان الروح حلت على السليحين بشكل النور وفى النهار • وقال فى بعض المواضع اذا بلـــغ الانسان الى الكمـــال لم يحتاج الى الصلاة ولا الى المزامير ولا الى القراة ولا الى التعب فـقـد كمل . ومعلوم ان جسم المسيح ودمـــه يتقدس بالروح بتوسّط الصلاة الدايمة • وقال فى النفس انها ليس خلقت مع الجسم وانها كانت مع اللـه قديمة • وكان يفترى على اللاهوت ويقول انهـا تبصر • والاب يقول لا يبصرني انســان فيحيى والابن بانه هو الذى ابصر الاب حسب والروح كما قال فولوس ان انسان لم يبصره فى هذا العالم ولا يستطيع ان يبصره • ولهذا قطع هولا الابا من جسم البيعة مثل اريوس واونــمــيــوس وماقدونيوس وافوليناريس وفوريلس وســـاورى ولم يقبلوا كاثاناسيوس وباسيليــوس وغريغوريوس وديادوروس وفم الذهب وثادوروس ونسطوريوس • وحرموا مجمع افسوس ومجمع كلقيدونيا لاجماع اهله في القنوميين انهما واحد . وهولا الابـــا المجتمعين مع مـــار طيماثاوس حرموا من يقول بان ناسوت سيدنا يبصر لاهوته ولا مخلوق من المخلوقات وان النفوس لا تحـّس بعد المفارقـــة الى ان يعود الى اجسامها وانه ليس ناسوت بلغت الكمال فى هذا العالم الا ناسوت المسيح . وحرموا من يقرا فى كتب يوسف الذى ذكرنـــاه وفى كتب يوحنا دلياثه ويوحنا افاميا ومن يقبلها فى خزانة عمر او فى قلاينة فهو محروم وان ابتـــدى فى الصلاة بابون دبشـــمـــيـــا ونختم بـــه •

Timo-

Timotheus Catholicus Joannem cognomento Daliathensem, & Joannem Apameensem, atque Josephum in Synodo condemnavit: in qua Patribus de illorum temporum statu, deque errorum, quibus involvebantur tenebris disseruit: quodque nisi Dei misericordia intercessisset, ea mortales calamitas obruisset, quæ tempore diluvii eosdem oppressit. Deinde subdidit, Monachos quosdam personam Angelorum induere, & hominibus illudere, & mirum in modum illis errores varios propinare; ex quibus esse Joannem Daliathensem, qui Sabellium sequutus credidit Filium & Spiritum sanctum non esse personas, sed virtutes tantummodò: & Verbum Filium appellari non quod à Patre sit, sed quod Pater per ipsum mundum condidisset: adjecitque à creatura Creatorem ipsius videri. Alium præterea ex eodem grege JOSEPHUM dictum inter cætera dixisse: si donum Spiritus accipere cupitis, nolite ad orationem & ministerium vos convertere, sed hominum congressum fugite, atque tenebricosa loca petite, ubi ne aviculæ quidem vox audiatur: nec illum animadvertere, Spiritum sanctum in Apostolos descendisse sub specie ignis, & adulto jam die. Alicubi etiam ab eodem JOSEPHO hæc præterea jactari. Quum quispiam ad perfectionem pervenerit, illum oratione minime indigere, neque Psalmis, neque lectioni, neque labore manuum, *quia jam perfectus est. Compertum autem esse Domini Corpus & Sanguinem, Spiritus operâ per continuam orationem consecrari. Illum quoque affirmare, Animam unàcum corpore nequaquam creatam fuisse, sed eandem cum Deo præexstitisse: eundem insuper adversùs divinitatem blasphemasse, quum affirmaret, eam esse visibilem. Contrarium verò à Patre dictum fuisse, dum ait:* Non videbit me homo, & vivet: *& à Filio, dum ait:* ipse est qui Patrem vidit: *quemadmodùm etiam à Spiritu, Paulo prædicante:* quem nullus hominum vidit in hoc sæculo, sed neque videre potest. *Proptereaque à Patribus hos ab Ecclesiæ corpore abscissos fuisse, ut & Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarium, Cyrillum, Severum: nec ab illis fuisse susceptos, ut suscepti sunt Athanasius, Basilius, Gregorius, Diodorus, Chrysostomus, Theodorus, & Nestorius: prætereà anathematizatas fuisse Synodos Ephesinam & Chalcedonensem, ex eo quod duas personas in unam coaluisse docuerint. Prædicti itaque Patres cum Timotheo congregati, anathemati subjecerunt asserentem ab humanitate Domini divinitatem ipsius videri, aut ab alia quacumque creatura: decreveruntque Animas post separationem omni sensu carere, donec ad sua corpora regrediantur; neque ullam præter Christi humanitatem, perfectionem attigisse in hoc sæculo: eos prætereà condemnarunt, qui JOSEPHI prædicti, & Joannis Daliathensis, & Joannis Apameensis libros legerent, aut in Bibliotheca monasterii, seù in cella sua haberent: præceperuntque, ut Canonicæ preces Oratione Dominica & inchoarentur & terminarentur.*

Extat apud Sobensem in Epitome Canonum Synodalium Par. IX. cap. 6. *Epistola Synodica Timothei Patriarchæ* scripta in Synodo, quam is habuit anno Hegiræ 174. & confirmata in altera Synodo, quæ anno Hegiræ 189. celebrata fuit: in qua quum Hanani Adiabeni, Sahadunæ, & Esaiæ Tahalensis errores à Sabarjesu & Jesujabo Patriarchis præcessoribus suis damnatos retulisset, ipse Timotheus blasphemias, ut vocat, Josephi, Joannis Apameensis, & Joannis alterius Daliathensis explodit. Fragmentum ejus Synodicæ suprà retuli, ubi de Hanano Adiabeno,

Quod verò ad Josephi errores suprà recensitos spectat, observandum est, primum alterumque ex immoderato zelo ortos fuisse, quo Josephus grassantem per ea tempora in Assyriæ cœnobiis Messalianorum hæresim insectabatur: quum enim Messaliani totam hominis perfectionem in *Oratione* seù *oralibus precationibus* ita collocatam vellent, ut Sacramenta Ecclesiæ, jejunia, castigationes corporis, cæterasque pias exercitationes respuerent; Josephus ad alterum extremum abreptus, oratione rejecta, (vocali utique, seù orali, quæ in Psalmodia lectionibusque consistit,) solam contemplationem seù orationem mentalem tamquam Spiritus sancti donum, hominisque perfectionem commendavit, cujus exercitationi abditos recessus locaque obscura & tenebricosa apprimè accommodata esse dictitabat. Id enim sibi volunt ea ipsius verba, *si donum Spiritus accipere cupitis, nolite ad orationem & ministerium vos convertere, sed hominum congressum fugite, atque tenebricosa loca petite, ubi ne aviculæ quidem vox audiatur.* Et infrà. *Quum quispiam ad perfectionem pervenerit, Oratione minimè indiget, neque Psalmis, neque lectione, neque labore manuum.* Qua in re non vocalem tantùm orationem à Messalianis unicè commendatam proscripsit, sed laborem etiam, ideſt, pia opera religiosasque corporis exercitationes, quas tùm Catholici, tùm Nestoriani adversùs Messalianos propugnabant. Quibus deliramentis prolusisse videtur postremis hujus temporis Hæreticis, qui similibus propemodùm involucris, specioso nempe Contemplationis & altissimæ Orationis titulo, nefaria dogmata obtegere nituntur, quibus reipsa omnibus vitiis impunè grassandi via aperitur, & egregiè communitur. Quod verò Animam dixit corpore priorem esse, ex Origenianis fabulis hausit. Quod autem ait, *Divinitatem videri non posse*, quæstio fuit temporibus Timothei mota, de qua hæc Barhebræus citatus tom. 2. pag. 287. *Ex his facilè diluitur ex pingui crassâque minerva nata quæstio, in quam offenderunt Nestoriani sub Timotheo eorum Catholico, aliis Divinitatem Domini nostri ab ejus Humanitate videri asserentibus, aliis negantibus. Quod si ad hoc directi fuissent, ut oculos corporeos, qui incorporeum quidquam videre nequeunt, ab oculis animæ, quibus id permissum est, distinguerent, non adeò adversùs invicem exarsissent, ut se mutuò citra causam anathematizarent.* Josephus ab anima, non à corpore Deum videri posse affirmaverat. Timotheus igitur quoad hoc, non Josephus damnandus fuit. Uterque tamen in eo erravit, quod Animas corporibus solutas sensu actioneque carere dixit usque ad resurrectionis diem: qui fuit etiam Babæi error, ut suprà notavi.

De-

Mille nongentos tractatus,
1 Ex quibus [1] hæ utiles lucubrationes sunt.
2 De Theoria [2] & modo.

Liber Thesaurarii, in quo
Solutio abditarum quæstionum.
3 De casibus (adversis) [3] & flagellis.
4 Expositio libri [4] mercatoris.

Liber historicus
5 De Paradiso [5] Orientalium
In duos tributus tomos,
Cui Ecclesiastica immixta est historia.

ܐܠܦ ܘܬܫܥܡܐܐ ܪ̈ܫܡܐ.
ܘܡܢܗܘܢ ܗܠܝܢ ܡܘܬܪ̈ܬܐ:
ܕܥܠ ܬܐܘܪܝܐ ܘܐܘܪܚܐ.
ܟܬܒܐ ܕܓܙܒܪܐ ܕܐܝܬ ܒܗ
ܫܪܝܐ ܕܫܘ̈ܐܠܐ ܟܣܝ̈ܐ.
ܘܥܠ ܓܘܪ̈ܥܐ ܘܥܠ ܡܪܕܘܬܐ.
ܘܦܘܫܩ ܟܬܒܐ ܕܬܓܪܐ.
ܘܟܬܒܐ ܕܬܫ̈ܥܝܬܐ
ܕܦܪܕܝܣܐ ܕܡܕܢܚ̈ܝܐ
ܠܬܪܝܢ ܦܠܝܓܝܢ ܗܘ ܟܬܒܐ
ܘܡܚܠܛ ܒܗ ܐܟܠܣܝܣܛܝܩܝ̈ܐ.

Ex- ܘܦܘܫܩ

Denique quod statuit Timotheus de Oratione Dominica initio & in fine Precum recitanda, id ampliatum postea ab Ebedjesu Patriarcha, qui circa annum Christi 1080. instituit, ut binis quibusque Precibus Oratio Dominica intermisceretur. Vide tom. 2. pag. 448. ubi dissidium hac de re natum refertur inter quosdam Nestorianos, & inter Machicham Patriarcham, qui inductum à præcessore suo Ebedjesu morem abrogare conatus fuerat.

Ecchellensis in Not. ad hunc Catalogum pag. 156. quandam Josephi precationem laudat, quam is in sacra Liturgia recitabat: & ad calcem Eutychii Vindicati in Indice Auctorum num. 40. affirmat eandem Syriacè exstare in Biblioth. sanctæ Crucis in Hierusalem.

1 *Mille nongentos tractatus, ex quibus hæ utiles lucubrationes sunt.* Ecchell. ܝܘܣܦ ܚܙܝܐ ܐܠܦ ܘܬܫܥܡܐܐ ܟܬܒܐ ܟܬܒ. ܘܡܢܗܘܢ ܕܥܠ ܡܝܬܪܘܬܐ ܕܨܘܡܐ:

Joseph Videns conscripsit mille nongentos libros, ex quibus sunt (liber) *de præstantia Jejuniorum:* haud rectè: non enim habet Sobensis ܘܡܢܗܘܢ ܕܥܠ ܡܝܬܪ̈ܐ ܕܨܘܡܐ:

ex quibus (liber) *de præstantibus Jejuniis*, seù de præstantia Jejuniorum: sed ܘܡܢܗܘܢ ܗܠܝܢ ܡܝܬܪܬܐ

ex quibus (hæ) *utiles, seù præstantes lucubrationes sunt.* Ubi Sobensis ex mille nongentis tractatibus à Josepho editis hosce dumtaxat à Nestorianis probari ostendit, quos ipse commemorat: reliquos enim Timotheus Patriarcha, ut suprà dixi, tamquam hæreticos damnavit.

2 *De Theoria, & modo*: idest, de speculatione & praxi. Hottingerus hunc Josephi librum cnm sequenti sic comparat pag. 235. *Theoria, in qua methodus eadem, quæ in libro Thesaurarii:* deceptus editione Catalogi ab Ecchellensi facta, in qua *Theoriæ & modo* particula *de*, quæ proponi debuerat, ex typographorum oscitantia postponitur, & cum libro Thesaurarii conjungitur hunc in modum: ܬܐܘܪܝܐ ܘܐܘܪܚܐ ܕܥܠ ܟܬܒܐ ܕܓܙܒܪܐ ܘܫܪ̄

quod ita vertas: *Theoria & modus de libro, seù juxta librum Thesaurarii &c.* sed ex ipsa Ecchellensis interpretatione error typographorum deprehendi potuerat: ait enim pag. 61. *de Theoria & modo; liber Thesaurarii* &c.

3 *De casibus & flagellis.* Nimirùm de peste, quæ sub Josepho & Ezechiele Patriarchis in toto Oriente grassata est; deque persecutione à Chosroë Rege in Nestorianos mota, quam suprà descripsi, quum de Babæo archimandrita disserui. Ecchellensis vocem ܡܪܕܘܬܐ *marduotho*, quæ flagella pluraliter significat, pro *defectione* seù rebellione usurpat. Hottingerus librum Josephi de calamitatibus sui temporis, unum eundemque facit cum libro Thesaurarii, in quo solutio abditarum quæstionum continetur: ait enim: *Theoria, in qua methodus eadem, quæ in libro Thesaurarii, in quo quæstiones solvuntur abditæ de accidentibus & castigationibus.* Quod autem subjungit, Ecchellensem notans, *nescio cur habeat Ecchellensis de defectibus*, videtur in corruptam editionem incidisse, in qua pro *defectionibus* de defectibus legitur.

4 *Expositio libri mercatoris:* malè Hottingerus, *liber mercatoris*. Videtur esse Esaias Abbas, quem *Mercatorem* fuisse affirmat Palladius in historia Lausiaca cap. 14.

5 *Liber historicus de Paradiso Orientalium, in duos tributus tomos, cui Ecclesiastica immixta est historia.* Haud rectè Ecchellensis,

liber

Expoſitio viſionis Ezechielis.	ܘܦܘܫܩܐ ܚܙܘܐ ܕܚܙܩܝܐܝܠ.
De cauſis celebriorum feſtivitatum.	ܘܥܠܠܬܐ ܕܥܐܕܐ ܡܥܠܝܐ.
1 Explanatio [1] capitum ſcientiæ,	ܘܦܘܫܩܐ ܕܪܫܐ ܕܝܕܥܬܐ:
2 Cum [2] expoſitione Dionyſii.	ܥܡ ܦܘܫܩܐ ܕܕܝܘܢܘܣܝܘܣ.
3 Præterea expoſitio 3 Viſionis,	ܘܐܦ ܥܡ ܦܘܫܩܐ ܕܚܙܘܐ
Quam vidit S. Gregorius.	ܕܚܙܐ ܡܪܝ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ.
Epiſtolæ denique de ſublimi	ܘܐܓܪܬܐ ܕܥܠ ܕܘܒܪܐ
Regimine monachatus.	ܡܥܠܝܐ ܕܝܚܝܕܝܘܬܐ.

CAPUT LXIX.

Joannes Daliathenſis.

4 Joannes 4 Daliathenſis	ܝܘܚܢܢ ܗܘ ܕܕܠܝܬܐ
Duos	ܬܪܝܢ

Liber enarrationum Paradiſi Orientalium in duos tributus tomos, unus liber miſcellaneorum de Eccleſiaſtica hiſtoria. Dicitur *Paradiſus Orientalium*, ut à Paradiſo Occidentalium, quem Ananjeſu monachus ſub Georgio Patriarcha in Syriacum è Græco convertit, & à Paradiſo minore, quem David monachus concinnavit, diſtinguatur. Vide ſuprà pag. 49.

1 *Explanatio capitum ſcientiæ*: ideſt, capitum gnoſticorum Evagrii, de quibus ſuprà pag. 95.

2 *Cum expoſitione Dionyſii*. Syris, Græciſque quotquot Dionyſium Areopagitam expoſuere, antiquior videtur eſſe Joſephus, qui ſexto exeunte ſæculo claruit. Fragmenta autem Syriaca quæ hoc titulo ܪܒܢ ܡܟܣܢܐ ܡܢ ܦܘܫܩܐ ܕܕܝܘܢܘܣܝܘܣ *Raban* (hoc eſt magiſtri noſtri) *Sophiſtæ* (ſeù diſputantis) *ex commentariis in Dionyſium*, prænotantur, fortaſsè ad hunc Joſephum referenda ſunt: nam titulus ille *Raban*, monachis apud Syros tribuitur: qualem Joſephum fuiſſe, ex ſuprà dictis liquet. Vide tom. 1. pag. 468.

3 *Expoſitio Viſionis S. Gregorii*. In codice Arabico Bibliothecæ Collegii Maronitarum de Urbe Syriacis literis exarato anno Græcorum 1861. Chriſti 1550. extſtat *apocrypha Viſio S. Gregorii Nazianzeni*, Quæſtionibus ejuſdem S. Doctoris & Baſilii Magni ſubjuncta, hoc titulo: معراج غريغوريوس القديس صعد هذا القديس الروحانى وخطفت روحه واحد وعشرين يوم بـــادن اللــــه تـعـــالى *Aſcenſus S. Gregorii. Aſcendit hic ſanctus ſpiritualis, raptuſque fuit ejus ſpiritus uno & viginti diebus permiſſu Dei &c.* Initium: انـــا غريغوريوس الـــعـبـــد الخـــاطى المـــقـــتر على نـــفـــســى بكل اثم الخ *Ego Gregorius ſervus peccator, qui me peccatorum omnium maximum confiteor &c.* Narrat autem quiſquis eſt auctor hujus falſæ Apocalypſeos, S. Gregorium ad tertium cœlum raptum, vidiſſe loca in Paradiſo cœleſti præparata ſanctis Epiſcopis, Sacerdotibus, Diaconis, orphanis, viduis, pauperibus, regibus, captivis, injurias & calumnias pro Chriſti nomine paſſis, pueris fidelium, cæcis, claudis aliiſque corporis defectibus affectis: item loca in Inferno deſtinata peccatoribus, regibus, divitibus, ariolis, magis, veneficis, Annæ, Caiphæ, Judæ, Herodi, obtrectatoribus, mendacibus, mulieribus abortum procurantibus, Patriarchis, Metropolitis, Epiſcopis, Presbyteris, Diaconis, & Apoſtatis. In hoſce enim titulos diviſa eſt Revelatio, quam ſub S. Gregorii nomine ab otioſo aliquo monacho in Syria ſcriptum, Joſephus Huzita tamquam genuinum Nazianzeni fœtum commentariis illuſtravit.

4 *Joannes*, cognomento *Saba*, ſeù *ſanctus ſenex*, ex loco, ubi monachum egit, *Dilaita* juxta nonnullos, ſeù *Dilaitenſis* appellatus; veriùs id nomen ex patria *Daliatha* accepit. Eſt autem *Daliatha*, ſeù Arabicè الدالية *Al-Daliato*, urbecula Meſopotamiæ ad Occidentalem Euphratis ripam poſita, longitudinis gradus habens 65 30. latitudinis 34. teſte Abulpheda in Tabulis geographicis num. 250. Claruit medio ſexto ſæculo, Iſaa-

1 Duos [1] item libros edidit:	ܬܪܝܢ ܟܬܒ̈ܐ ܐܦ ܗܘ ܣܝܡ:
2 Cum Epistolis [2] compunctoriis	ܥܡ ܐܓܪ̈ܬܐ ܚܫ̈ܝܫܬܐ
De institutione monastica.	ܘܥܠ ܛܘܟܣܐ ܕܕܝܪ̈ܝܘܬܐ.

CAPUT LXX.

Isaac Ninivita.

3 Isaac [3] Ninivita septem tomos [4].	ܐܝܣܚܩ ܕܢܝܢܘܝܐ ܫܒܥ ܦܢܩ̈ܝܢ
4 Composuit de regimine spiritus,	ܣܡ ܥܠ ܕܘܒܪܐ ܕܪܘܚܐ:
De divinis mysteriis,	ܥܠ ܐܪ̈ܙܐ ܐܠܗ̈ܝܐ:
De judiciis, & de politia.	ܕܝ̈ܢܐ ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ.

C A-

Isaaco Ninivitæ & Josepho Huzitæ æqualis. Ejus scripta damnavit Timotheus Nestorianorum Patriarcha, tamquam Sabellianum errorem olentia, & quod Deum à creaturis videri posse dixisset, ut suprà observavi pag. 101. Verùm tàm Syriaca, quàm Arabica Joannis opera, quæ in Vaticana Bibliotheca habemus, mihi evolventi, nullus circa mysterium Trinitatis error occurrit; sed ubique de Patre, de Filio, & de Spiritu sancto rectè sentire deprehenditur, ac præsertim serm. 17. qui *de contemplatione sanctæ Trinitatis, seù trium adorabilium Personarum* inscribitur, ubi Filium & Spiritum sanctum æquè ac Patrem *Personas*, non *Virtutes* appellat. Vide tom. 1. pag. 439. Quod verò Deum asserit à creaturis videri posse, in hoc Timotheus, non Joannes erravit, ut suprà dixi pag. 101. Videtur itaque Joannes ideò à Timotheo damnatus, non quia Sabellianus fuit, ut Timotheus ad conciliandam ei invidiam temerè affirmat; sed quia à Nestorianis erroribus, instar Isaaci Ninivitæ & Sahadunæ Garmæorum Episcopi, abhorruit: Orthodoxos enim fuisse Joannem, Isaacum, & Sahadunam (etsi in Assyria vixerint,) liquet ex dictis tom. 1. pag. 433. & tom. 2. pag. 492.

1 *Duos libros edidit.* Unus dumtaxat in Bibliotheca Vaticana exstat, Sermones XXX. continens, quos recensui tom. 1. à pag. 435. Ex his verò nonnullos in Græcis exemplaribus ad Isaacum Ninivitam malè referri, observavi ibidem pag. 436. 437. 440. 456. & 457.

2 *Cum Epistolis compunctoriis*. Duodequinquaginta Arabicè recensui cit. tom. 1. à pag. 441.

3 *Isaac Ninivita*, in cœnobio S. Matthæi apud Niniven primùm monachus, mox Ninivitarum Episcopus, demùm abdicatâ dignitate in Scetensem eremum secessit, ubi vita functus est. Claruit exeunte sæculo sexto, Simeoni juniori Stylitæ æqualis, ad quem literas scripsit. Opera ejus è Syriaco sermone non modò in Arabicum translata sunt, sed etiam in Græcum à Patricio & Abrahamio monachis S. Sabæ, qui tamen non integros *septem Isaaci tomos*, sed *sermones* dumtaxat XCVIII. interpretati sunt: exstant autem mss. in Biblioth. Vaticana, ex quibus quinquaginta tres, licet mutili, confusi, & continua oratione sub titulo *libri de contemptu mundi*, latinè prodierunt in Bibliotheca Patrum tom. XI. edit. noviss. idque perperàm sub nomine *Isaaci Presbyteri Antiocheni*, ut notavi tom. 1. à pag. 444. ad pag. 463. ubi gesta ejus & scripta recensui, monuique nostrum hunc Isaacum Ninivitam à cognomine sancti Ephræmi discipulo, & ab altero qui propè Spoletum diem clausit, differre.

4 *Septem tomos*. Ex his unum Syriacè & quatuor Libros Arabicè habemus in Bibliotheca Vatic. Vide tom. 1. à pag. 446. Laudantur autem ab Isaaco præter Antonium magnum, Macarium, Evagrium, Marcum, Isaiam Abbatem, Joannem Thebæum, & Athanasium in vita S. Antonii, *Dionysius Areopagita* in libro de cœlesti Hierarchia, & *Jacobus Sarugensis*.

CAPUT LXXI.

Jesujabus Gadalensis.

1 Jesujabus [1] Gadalensis fecit
Commentarium in Davidem:
Et Epistolas: & Narrationes:
Et Orationes variis de rebus.

ܝܫܘܥܝܗܒ ܕܓܕܠܐ ܥܒܕ
ܦܘܫܩܐ ܕܕܘܝܕ :
ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܘܬܫ̈ܥܝܬܐ :
ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܕܥܠ ܫܘܚܠܦ ܨܒܘ̈ܢ .

NOTA.

1 *Jesujabus* in Gadala Arabiæ pago natus, literis in Schola Nisibena operam dedit: mox ad Episcopatum Baladæ promotus, demùm Catholici dignitatem post obitum Gregorii Nestorianorum Patriarchæ obtinuit ineunte regnum Persicum Siroë, ut ex Thoma Maragensi ostensum est tom. 2. pag. 417. hoc est, anno Christi 629. ut Pagius probat. Non enim Barhebræo assentior, qui Jesujabi ordinationem *ad annum Græcorum* 937. *Arabum* 7. confert: nam annus Græcorum 937. in Christi annum 626. convenit, quo Chosroës Siroïs pater in vivis adhuc erat: annus verò Arabum seù Hegiræ septimus non anno Græcorum 937. sed 940. respondet.

Idem Barhebræus scribit Jesujabum à Siroë pro pace cum Romanis facienda allegatum, à suis Nestorianis tamquam avitæ sectæ proditorem accusatum fuisse, testemque citat Barsumæ Episcopi Susæ Epistolam, in qua sic ille hominem reprehendit: *nisi tria Ecclesiæ luminaria, nempè Diodorum, Theodorum, ac Nestorium damnasses, & Cyrillum suscepisses, eamque vocem, DEI GENITRIX MARIA, protulisses; haudquaquam tibi permisissent Græci, ut Liturgiam ad eorum Altaria celebrares. Ecquam igitur ad eos Apologiam producis, quibus præes, & quorum Sedem occupas?* Hinc nomen Jesujabi statim, atque in Assyriam rediit, ex Diptychis expunctum fuit. *Sed facta postmodùm ab eo Apologia* (inquit idem Barhebræus) *quod Græcis haudquaquam consensisset, & quia Siroës Persarum Rex eum adjuvabat, contradicere ei nequivere. Eum itaque susceperunt, iterùmque nomen ipsius proclamatum fuit.*

Amrus non à Siroë missum Jesujabum tradit, sed à Borane Siroïs sorore, quæ in alio exemplari *Morane* dicitur tom. 2. p. 418. Quum enim Ardasciri, qui post Siroëm patrem regnaverat, cædem descripsisset, de Borane subjungit. ثم قتل اردشير وجلست بوران بنت كسرى فى الامر لانه لم يبق من نسل الملك غيرها . وسرّ الناس بها وضربت الدنانير وانفدت ايشوعيهب الجاثليق برسالتها الى ملك الروم وصادفه بحلب وادّى الرسالة وقبلت الهدايا . وكثر تعجّب ملك الروم من تقلّد امراة وفرح بالجاثليق وسرّ بعلمه وما اوضحه من الامانة وشفعه فيما قصد من قضا حوايجه وسال ان يقدّس القربان ليتقرّب من يده . ففعل وسلّم اليه نسخة الامانة وتقرّب وجماعة بطارقته من يده .

Ardasciro extincto, regnavit Borane Chosroïs filia, quæ sola ex regia stirpe supererat, cunctis lætitiæ signa edentibus, nummisque ejus nomine cusis. At illa Jesujabum Catholicum datis ad Romanorum Imperatorem literis misit. Jesujabus verò quum Alepi Imperatorem reperisset, literas ei & dona reddidit. Qui mulierem regno præfectam vehementer admiratus, Catholicum lautè excepit, doctrina fideque hominis, quam is exposuerat, oblectatus: & quidquid Patriarcha ab ipso postulaverat, impetravit. Vicissim rogavit, ut Jesujabus Liturgiam faceret, confectamque sibi Eucharistiam porrigeret. Quod ille exequutus est, traditoque ipsi fidei suæ libello, Imperatorem Patriciosque ejus sacra Eucharistia refecit.

At Thomas Maragensis ab Amro dissentiens, Barhebræo quidem consonat, quum Jesujabum à Siroë missum dicat; verùm Nestorianos errores non à Jesujabo, sed à Sahaduna Garmæorum Episcopo illius legationis socio desertos testatur lib. 2. histor. monast. cap. 4. his verbis: ܒܬܪ ܕܝܢ ܗܟܢ
ܫܕܪܘܗܝ ܡܡܠܟܘܬܐ ܘܪ̈ܒܐ ܘܐܬܦܪܣܘ ܕܢܩܝܡ ܫܠܡܐ ܗܘܐ
ܡܡܠܟܘܬܗ ܘܐܬܦܪܣܘ ܥܡ ܗܪܩܠܝܣ ܡܠܟܐ ܘܫܠܡܐ
ܦܝܣܐ ܘܟܬܒܬܐ ܕܒܪ̈ܘܡܝܐ ܕܒܪܘܡܐ ܡܠܟܐ ܐܟܣܘܗܝ :
ܘܟܬܒܐ ܘܡܟܬܒܢܘܬܐ ܕܡܫܡܠܝܢ ܗܘܘ ܗܘܐ ܢܣܝܒ
ܠܟܬܒܐ ܟܠܗܘܢ ܕܡܫܠܡ ܠܗ ܢܘܡܘܣܐ ܕܦܣܩܘܦܐ :
ܘܐܬܬܣܝܡ ܥܡܗ ܣܗܕܘܢܐ ܕܒܝܬܐ ܦܛܪܝܪܟܐ :
ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬܓܪܡܝ ܗܘ ܡܕܡ ܣܗܕܘܢܐ ܕܢܓܕܐ
ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܕܡܗܝܡܢܘܬܐ ܐܝܟ ܡܫܬܡܫܢܘܬܗ
ܘܐܦܣܩܘܦܘܬܐ : ܘܟܬܒܐ ܘܐܬܚܪܡ ܥܠܘܗܝ ܘܡܛܠ
ܗܕܐ

[illegible]

Quum autem Siroës rerum potitus, impensè cuperet pacatum habere regnum, atque turbas, dissidia, rapinas, malaque omnia, quæ sub Chosroë rege parente suo rempublicam perturbarant, removere; quumque ejus jussu atque gratia, ut qui tranquillitatem amaret, omnibus Ecclesiis in Persarum ditione constitutis pax reddita fuisset; Jesujabum Arabem Patriarcham pridem creatum rogavit, ut cum Metropolitis & Episcopis, quos ipse ex Orientali ditione selegisset, ad terras Romanorum regiis cum literis, regiisque itidem impensis proficisceretur. Sperabat enim eorum operâ sapientiaque omnia dissidia & simultates, quæ Persas inter & Romanos hactenus exarserant, dissipatum iri, pacemque inter utrumque Imperium perfectè coalituram. Jesujabus itaque Siroïs clementissimi Principis mandato obsequutus, itineris socios elegit Cyriacum Nisibis, Paulum Adjabenes, & Gabrielem oppidi Beth-Seleuciæ Metropolitas, & Episcopos alios viros exercitatos, judicio sapientiaque præditos: qui omnes Metropolitæ & Episcopi Catholicum unàcum sancto nostro Jesujabo Ninives Episcopo, *& Sahaduna in ea legatione sequuti sunt. Christi itaque Domini nostri ope, qui sæcula custodit & utrasque terras, sed & universum curat & gubernat, factum est, ut prædictis Pastoribus ea legatio feliciter cederet, & à Romanis perhumaniter susciperentur velut Angeli Dei; & per hunc modum omnes curæ & labores gravissimi, quibus in itinere tam longo afflicti fuere, sanctis illis in profectum prosperè evenirent, & ad suam quisque Sedem sospites postliminio reverterentur.*

Subjungit clam ablatam à Jesujabo Ninivita Patriarchæ socio Arcam, in qua Sacra Apostolorum lipsana custodiebantur: & in cœnobium Jacobi in Beth-Abe advectam.

[illegible]

Accidit itaque (inquit) *ut prædicti Sancti viri Antiochiam venirent, & in quadam Ecclesia ad multos dies ibidem manerent: quando noster iste Jesujabus* (qui ex Archimandrita cœnobii Jacobi in Beth-Abe ad Episcopatum Ninives, deinde ad Patriarchatum Nestorianorum evectus fuit) *Arcam pario marmore fabrefactam & adorandæ Crucis signo decoratam vidit, geminosque Cherubim, qui simul conjuncti currum gloriæ eidem formare videbantur. Quum verò per eam Arcam multa ibi patrari miracula videret, atque Beatorum Apostolorum lipsana ibidem asservari didicisset; eo thesauro fruendi desiderio vehementissimè exarsit, multisque precibus Deum rogare cœpit, ut illa benedictio in has terras ipsius operâ transferretur. Postquam autem omnes quas excogitare poterat obsecrationes precesque*

adhi-

adhibuisset, ignoraretque quid tandem consilii caperet, rem Deo committere statuit, ut quod Jesujabus humano consilio agebat, Christus divina pietate tegeret, ipsique condonaret: quod & fecit, Arcamque furatus, secum huc asportavit cum omni honore, qualis sanctæ Margaritæ in eadem inclusæ debebatur. Rem autem ita se habuisse, certo documento comperimus, quod ad hanc usque diem Antiochiæ hujus facti frequens & celebris fama manet, ita ut ad nos etiam manaverit nobis à nostris in hoc cœnobio senioribus tradita. Ubi Sacrarum Reliquiarum cultum non modò apud Catholicos, verùm etiam apud ipsos Nestorianos antiquissimum fuisse, obiter observa.

Demùm de Sahadunæ, quam vocat, apostasia, hoc est, ab erroribus Nestorianis ad Catholicam veritatem conversione, hæc idem Maragensis. [illegible]

[illegible]

[illegible]

Quum autem prædicti Sancti terras Romanorum ingressi, circa Apameam per aliquot dies commorari decrevissent, aliquam ex præterito labore relaxationem & quietem habituri; occurrit cœnobium quoddam hominum hæresi infectorum (ita orthodoxos scriptor Nestorianus traducit) *& ab orthodoxa fide dissidentium. Placuit itaque illos cœnobitas adire, & cum ipsis de præsentibus controversiis disputare. Adfuit inter cæteros sanctus & beatus Joannes Episcopus Christianorum, qui in agro Damasceno dispersi habitant, vir eximius & divinus, qui signa & prodigia Apostolica in illis regionibus patrarat, ita ut ad hunc usque diem ejus continentiæ & excelsæ sanctitatis mores cum laude referantur. Illique additus est comes Mar Jesujabus noster & Sahadunas. Obviam itaque illis venientes cœnobitæ, cœptâque disputatione cum istis tribus lucidissimis luminaribus, obstupuere, statimque intellexerunt, festucam propriæ doctrinæ, quanta quanta erat, nec ad modicum resistere posse igni rectæ sapientiæ, aut validis demonstrationibus Orientalium. Victi igitur discipuli senem quendam ejusdem monasterii præfectum suumque magistrum adeuntes: nostrum, ajunt, laborem curamque omnem in addiscendis nostris dogmatibus positam, tres Episcopi, qui à Rege Persarum missi ad nos modò diverterunt, vicere & inanem fuisse ostenderunt. Erat impius ille senex, sicut ab aliis delapsa per manus narratione intellexi, magicis artibus deditus. Mandat itaque discipulis, ut homines ad se introducant, illos videndi desiderium præseferens, reipsa ut de mota quæstione eos audiret. Hîc verò quum beati Jesujabus & Joannes senem adituros se negassent, ex aspectu (nam Diabolum referebat,) ejusdem impietatem suspicati; Sahaduna eruditioni intelligentiæque suæ confisus, ad senem accedere ausus est, rogatusque à sociis, ne id committeret, minimè assensus fuit. Fe-*

CAPUT LXXII.

Jesujabus Arzunita.

1 Jesujabus [1] Arzunita — ܐܝܫܘܥܝܗܒ ܐܪܙܘܢܝܐ
Scripsit adversùs Eunomium : — ܟܬܒ ܗܘܐ ܠܩܘܒܠ ܐܘܢܘܡܝܘܣ :
nec — ܘܠܩܘܒܠ

runt, quum Sahaduna ad illum ingressus fuisset, ejusque senectutem & canitiem aspexisset, ipsius dexteræ caput illum submisisse: atque credunt, hoc facto Sahadunæ mentem ab orthodoxa fide, quam hactenus tenuerat, alienatam fuisse; atque inde factum, ut paulatim ac temporum processu Sahaduna libros composuerit orthodoxæ fidei duarum naturarum & duarum hypostaseων in unam Personam Filii coëuntium contrarios. Quamobrem Sanctus Mar Jesujabus Adjabenus Catholicus posteà creatus (nimirùm post Maremem Jesujabi Gadalensis successorem,) *Sahadunam ab Ecclesia ejecit, juxta vaticinium de ipso redditum à Barita monacho veritatis.* Hucusque Maragensis de Jesujabo Gadalensi, deque Jesujabo Ninivita & Sahaduna, quos ille suæ legationis socios adhibuerat.

Barhebræus loc. cit. quum Mahometum Arabum pseudo-prophetam temporibus Jesujabi Gadalensis innotuisse narrasset, hunc cum Saido Nagranensium Christianorum principe hominem adjisse scribit, oblatisque ingentibus donis diploma impetrasse, quo Mahometus Christianos Arabibus commendabat.

Eadem leguntur apud Amrum in vita Jesujabi. ثم ملك على الفرس يزدجرد . وظهر عند نظره فى السما كالرمح من التيمن الى الشمال وانبسط فى المشرق والمغرب ومكث خمسة وثلثين يوما . وقيل ان ذلك لظهور ملك العرب . وكانت ايام ملك الفرس اربع ماية وثمانين سنة . ثم ظهر الاسلام . فكان هذا الفطرك يكاتب صاحب شريعة الاسلام ويهدى له ويساله الوصاة برعيته فى نواحيه . فاجابه الى ذلك وكتب لاصحابه كتبا بليغة موكدة وبره صاحب الشريعة ببر كان فيه عدة من الابل وثياب عدنية . وتادى ذلك الى ملك الفرس فانكر على الفطرك فعله ومكاتبته وخاصة عند ورود هداياه . فداراه الى ان سلم منه وعاش الى ايام عمر ابن الخطاب فكتب له كتابا موكدا بالحفظ والحياطة وان لا توخذ من اخوانه وخدمه الجزية واشياعه ايضا . وهذا الكتاب محتفظ الى هذه الغاية .

Deinde, inquit, *regnum Persarum tenuit Jezdegerdes, cui in cœlum aliquando suspicienti visa est hasta ab austro in aquilonem vergens, & ab Oriente usque ad Occasum porrecta: idque spatio quinque suprà triginta dierum. Ferunt Arabum regnum per ea tempora exortum eo monstro indicatum fuisse. Duravit autem Persarum regnum annos* 480. (in alio exemplari, annos 385. Imò annos 410. vel 411. nam Regnum Persarum cœptum fuit juxta Dionem & Agathiam anno Alexandri Macedonis 538. quem Pagius in annum Christi 226. Syri verò in annum sequentem conferunt; desiit verò secundùm Scriptores Orientales anno Hegiræ 16. qui anno Christi 637. respondet.) *mox Islamismus* (hoc est, Mahometica lex) *apparuit. Literas verò hic Patriarcha* (Jesujabus) *ad auctorem legis Islamiticæ dabat, missisque ad eum donis rogavit, ut subditos suos in ipsius terris commorantes commendatos habere vellet. Annuit ille, scripsitque hac de re egregium diploma, additis insuper camelis vestibusque Adeniticis, quas Jesujabo dono dedit. Quod quum ad Regem Persarum delatum esset, conquestus ille est de Patriarcha, quod nimirùm ad hominem illum scripsisset, donaque ab eo accepisset. At Jesujabus factum excusando, iram Regis lenivit: vixitque usque ad tempora Omari Ben-Alchettabi, à quo diploma cautionis accepit, utque ipse fratresque ejus ac famuli sectatoresque à tributo immunes essent. Servatur autem hujusmodi diploma usque in præsentem diem.* Hæc Amrus.

Obiit Jesujabus anno Græcorum 958. Christi 647. quum annos undeviginti, hoc est incompletos, sedisset, ut auctor est Amrus laudatus tom. 2. pag. 416. qui pag. 418. tres ejus libros commemorat: *Primum in capita divisum, quo hæsitantes in fide reprehendit. Alterum de nominibus ac rebus, quæ scripturâ quidem conveniunt, sed voce differunt; deque iis, quæ voce conveniunt, & sensu differunt. Tertium de Sacramentis Ecclesiæ in duas suprà viginti interrogationes totidemque responsiones distributum*: quem tamen Sobensis ad Arzunitam Jesujabum refert, ut cap. seq. palàm fit.

1 *Jesujabus* ex Arzunitarum Episcopo post Ezechielis obitum in Patriarcham Nestorianorum sub Hormisda Persarum Rege electus, quum Naamanem Arabum Christianorum regem adjisset, ut eum si fieri posset, ad suam sectam è Jacobitica pertraheret, obiit in tabernaculis Maaddenorum sub Chosroë Abruizo Hormisdæ filio anno regni ejus

sex-

Nec non adversùs quemdam Episcopum
Hæreticum disputationem instituit:

ܘܠܘܩܒܠ ܚܕ ܐܦܣܩܘܦܐ
ܗܪܛܝܩܐ ܥܒܕ ܕܪܫܐ .

Item

ܘܡܘܐܠܠ

ſexto. Cadaver in cœnobio Hendæ Naamanis filiæ, quæ monaſticum habitum induerat, conditum. Sedit annos quindecim. Hæc ſummatim Barhebræus.

Amrus Jeſujabi Vitam fuſius deſcribens, hunc ait non modò Perſarum Regibus Hormiſdæ & Choſroï, ſed etiam Mauricio Imperatori acceptum fuiſſe; Naamanem verò non Jacobiticam, ut Barhebræus aſſerit, ſed Neſtorianam ſectam coluiſſe: Hendam denique Naamanis ſororem, non filiam fuiſſe. Verba ejus, etſi quoad Jeſujabi aliorumque Neſtorianorum virtutes & miracula fidem nequaquam merentur, accipe.

ايشوعيهب الارزني الجاثليق من اهل باعربايا وكان فاضلا وتعلّم بنصيبين على ابراهيم المفسّر واسيم اسقفا على ارزن وكان هرمزد الملك يحبّه ويكرمه لانه كان يكاتبه باخبار جيوش الروم . فلما مات حزقيال ووقع التشاجر في معناه ومعنى ايوب المفسّر وانتهى الامر الى الملك امر باجلاس ايشوعيهب وحضر الابا وعقدوا له الرياسة ودخلوا كلهم على الملك فاكرمهم وردّ الابا الى كراسيهم بكرامة وتقدم الى عماله باخذ رايهم في الامور وغلظ ذلك على المجوس . وعمل قوانينا وفسّر الرازين . وكان الحد بين مملكتى الروم والفرس نصيبين . وظهر في ايامه جماعة من الرهبان وبنى كل منهم عمرا واقام اسكولا .

وتقلد ملك الفرس كسرى ابرويز بن هرمز عند خلع الناس لهرمز ابيه . وكان حدث السن جميل الطريقة وعاونه موريقى ملك الروم على بهرام صاحب جيش ابيه وتزوّج بابنة موريقى واسمها مريم ويقال انها كانت تسمى ايضاً شيرين .

وفي ايامه تمجّس قس لمحبة الدنيا واحبّ الملك ان يعلم هل ذلك منه عن نية والتمس منه ان يقدس كما كان يفعل فافرد بيتاً وقام ليقدّس . فلما بلغ وقت نزول روح القدس راى كسرى البيت مملوّا نورًا وملايكة . ولما خرج القس تعرّى من جميع ذلك النور . فانفذ كسرى الى مار ايشوعيب الجاثليق يشاوره في بابه . فقال الامر اليك . فصلبه . وزاد في اكرام النصارى .

والنعمان ابن المنذر ملك العرب كان شديد التمسك بدين الحنفا يعبد العزّى وهو كوكب الزهرة . فلحقته ضربة من الشيطان ولم ينفعه كهنته شى . فشفاه شمعون اسقف الحيرة وسبريشوع اسقف لاشوم وايشوع زخا الراهب فتنصّر واعتمد وولداه المنذر والحسن بعده . وكان الحسن اشدّهم تمسّكا بالنصرانية وكان لا يمنع تقدم المساكين اليه اذا دخل البيعة .

وانفذ ملك الفرس الى موريقى ملك الروم بهدايا ورسايل واشيا التمسها . فقبلت منه الهدايا واكرم ايشوعيب وعظمت مرتبته . وقال له الملك ان من المجمع الذى كان بقلكيدونية انقطعت بيننا الكتب وبينكم ولسنا ندرى مقالتكم ثابتة كما لم تزل او غيّرتم منها شيئاً . فاريد ان تكتب الىّ مقالتكم لاقراها وانظر كيف هى . فكتب له المقالة المشرقية فلما قراها استصوبها هو والفطرك الذى كان بحضرته وساله ان يقدّس القربان في بيعتهم ليتقرّبوا منه ويتقرب هو من القربان الذى يقدّسه فطركهم . ففعل ذلك وقال انما ننكر عليكم انكم حرمتم رجلا لا يجب تحريمه فانقلبتم الى الخلاف والى الامانة الضعيفة . فقال له الملك ان كان نسطوريوس يقول بهذه المقالة التى كتبتها فليس هو محروم وان كان يقول بغيرها فهو محروم فلا معنى لذكره . انتم لنا ونحن لكم وانصرف على هذا . وتوفى بعد خمسة عشر سنة ودفن بالحيرة في دير هند اخت النعمان .

Jeſujabus Arzunita Catholicus ex Ba-Arbaja (ſeù Beth-Arabia, hoc eſt, Arabum pago) *oriundus, vir præſtantiſſimus, Niſibi ſub Abrahamo Commentatore* (ideſt, Scholæ Niſibenæ Doctore) *literis operam dedit: mox Arzuni Epiſcopus creatus fuit. Illum Rex Hormiſdas amavit atque in honore habuit, eo quod frequenter ad ipſum de copiis Romanorum ſcriberet. Quum ergo Ezechiel obiiſſet, & exorta fuiſſet quæſtio de eo, & de Job Commentatore, cauſaque ad Regem delata fuiſſet, Jeſujabum ad Thronum promoveri juſſit. Quamobrem congregati Patres Jeſujabo principatum detulerunt, & univerſi ad regem intromiſſi, ab eodem præcipuo honore affecti ſunt, & ad*

pro-

Item quæstiones duas suprà viginti — ܫܘܐ̈ܠܐ ܥܣܪ̈ܝܢ ܘܬܪܝܢ

De

proprias singuli Sedes remissi: ita tamen, ut ad intima quandoque regni consilia admitterentur: quod Magis permolestum accidit. Jesujabus Catholici dignitatem adeptus, Canones edidit, & Sacramenta exposuit. Porrò Romanos inter & Persicum imperium per id temporis terminus erat Nisibis. Sub Jesujabo multi floruere professione monachi, à quibus plura condita sunt monasteria, & constructæ Scholæ &c. Vide tom. 2. Bibl. Orient. pag. 415. ubi nomina eorum recensui.

Persicum interim imperium Chosroës Abruizus Hormisdæ filius occupat, quum patrem populus regno se abdicare compulisset. Erat autem juvenis probus: quamobrem à Mauricio Romanorum Imperatore adversùs Beheramum (Varamum alii vocant) *patris Archistrategum valida auxilia impetravit, ejusdemque filiam Mariam duxit, quam alii Sirinam appellant.*

Eodem Chosroë regnante accidit, ut presbyter quidam sæculi amore captus, Magorum sectam amplecteretur. Id verò utrum ex animo fecisset, Rex exploraturus petiit, ut Presbyter ille transfuga apud ipsum sacram liturgiam, uti antea facere solebat, perficeret. Quum ergo destinatam huic functioni ædem intrasset, & inchoato sacrificio ad illapsum Spiritus sancti pervenisset, vidit Chosroës domum infusa luce compleri, & Angelos frequentes. Quum verò Rex peracto sacrificio Presbyterum inde egressum simul omni illa luce nudatum animadvertisset, factum Mar Jesujabo Catholico renunciari jubet, utque doceret, quid in causa illius Presbyteri statuendum putaret, rogavit. Rem, ille respondit, ad ipsum Regem pertinere. Quare hominem Rex in crucem agi jussit, & Christianos deinceps in majori honore habuit.

Regnabat inter Arabas Naamanes Monderi filius ethnicæ superstitionis tenacissimus. Ozzam enim, Venerem nempè Stellam, colebat. Interea Diabolus eum invasit, cui quum mederi ejus sacrificuli in cassum tentassent, à Simeone Hirtæ, & Sabarjesu Lasciumæ Episcopis, atque Jesuzacha monacho curatus fuit. Quamobrem baptismum ipse, & ejus filii Monderus, & Hasanus susceperunt. Hasanus tamen cæteros pietate superabat, & ritibus Christianis magis addictus erat, ut Ecclesiam ingressus, inopum & egentium occursum minimè fastidiret.

Persarum autem Rex & literis & donis aliisque quas ipse conducere judicavit rationibus, Mauricii Romanorum Imperatoris amicitiam benevolentiamque expetivit fovitque: ejusque legatus Jesujabus ab Imperatore cum honore exceptus est, & munera ab eo delata suscepta fuere. Quam ob causam maximam apud omnes existimationem adeptus est. Per eam occasionem Imperator cum Jesujabo sermonem hujusmodi habuit: à Chalcedonensis, inquit, Synodi tempore intermissum fuit literarum commercium inter utramque gentem, nec jam resciri potest, utrum in communi sententia atque fide ipsi (Orientales) *persisterent, an contra ab illa descivissent. Quare pergratum sibi futurum edixit, si fidei suæ professionem Jesujabus scripto legendam & explorandam traderet. Quod & fecit, Orientalium fidem exponens: quam quum Imperator legisset, probavit; nec non & Patriarcha, qui aderat: rogaruntque, ut in ipsorum Ecclesia sacram liturgiam celebraret, illisque ex peracta oblatione Hostiam porrigeret, & vicissim à Patriarcha consecratam susciperet. Quod quum Jesujabus fecisset, subjecit: hoc unum in vobis reprehendimus, quod homini anathema dixeritis, quem anathematizari non licuit, & à vero aversi, ad infirmam fidem deviaveritis. Cui Imperator: si quidem, ait, Nestorius hanc quam scripsisti fidem tenuit, non ego illum anathematizo; sin autem aliam, anathema sit. Illum itaque commemorare non refert. Vestri nos sumus, vosque vicissim nostri. His dictis abeundi licentiam petiit Jesujabus, annisque post quindecim rebus humanis decessit, sepultusque est Hirtæ in cœnobio Hendæ sororis Naamanis.* Hæc Amrus.

Verùm ut à congressu Jesujabi cum Mauricio Imperatore incipiam; verum quidem est, Chosroën juniorem Hormisdæ filium occiso patre regnum ineuntem, oratores ad Mauricium Imperatorem, ut sibi adversùs Varami Persarum Ducis tyrannidem suppetias ferret, anno Christi 592. allegasse (id enim Theophylactus Simocatta lib. 3. cap. 8. & lib. 4. cap. 13. testatur his verbis, *Vere ineunte Chosroæ oratores ad Imperatorem advenerunt*, qui Chosroën per Domitianum Melitinensem, & Georgium Antiochenum antistites vitæ sanctitate illustres donis & solatio prosequutus est, ut ex eodem Theophylacto refert Pagius ad annum 592.) locum autem inter eos oratores Jesujabum habuisse, ut hìc Amrus narrat, haud inverisimile puto, quum ille Christianis omnibus in ditione Persarum commorantibus præesset, ejusque apud Christianum Imperatorem præsentia acceptior, quàm Magorum existimaretur. At falsum omninò est, quod idem Amrus subjungit de Nestorianorum fide à Mauricio Græcorumque Patriarcha approbata, & quod ii de Nestorio notissimo totoque orbe exagitato hæresiarcha sententiam illam pronunciaverint, aut Eucharistiam à Jesujabo accipere voluerint. De Mauricii enim Imperatoris, Græcorumque Patriarchæ sive Constantinopolitani, sive Georgii Antiocheni fide nemo hactenus dubitavit: quantum nempè à Nestoriano errore, Nestorianorumque communione alieni fuerint. Quàm meritò autem Nestorium Ecclesia Catholica in tribus Synodis œcumenicis, Ephesina, Chalcedonensi & Constantinopolitana damnaverit, iidem optimè norant, & manifestè convincere poterant non solùm eorumdem Conciliorum acta, sed & ipsa Nestorii scripta in Synodo

Ephe-

1 De Sacramentis 1 Ecclesiæ:	ܘܐܪ̈ܙܐ ܕܥܕܬܐ.
2 Et Apologiam 2 : & Epistolas:	ܘܡܦܩܢ ܒܪܘܚܐ ܘܐܓܪ̈ܬܐ:
3 Et Canones 3 Synodicos.	ܘܩܢܘ̈ܢܐ ܣܘܢܗܕܝܩܝ̈.

CAPUT LXXIII.

Cyprianus Episcopus Nisibis.

4 Cyprianus 4 Nisibis	ܩܘܦܪܝܢܘܣ ܕܢܨܝܒܝܢ
Exposuit Theologiam	ܦܫܩ ܬܐܘܠܘܓܝܐ
Gre-	ܕܝܘ̈ܢ-

Ephesina recitata. Unde consequens est, vel Amrum Jesujabi laudatorem ad suæ gentis gloriam, ista commentum fuisse; vel Jesujabum ad captandam Mauricii gratiam suum errorem reticuisse, suamque sententiam, quod hæretici passim facere solent, tempori accommodasse: quod & posteà Gadalensi Jesujabo cum Heraclio Imperatore accidit, quemadmodum Barsumas Nestorianus Susæ Episcopus apud Barhebræum eidem objicit iis verbis: *nisi tria Ecclesiæ luminaria, nempè Diodorum, Theodorum, ac Nestorium damnasses, & Cyrillum suscepisses, eamque vocem DEI GENITRIX MARIA protulisses; haudquaquam tibi permisissent Græci, ut liturgiam ad eorum altaria celebrares.*

Quod verò ait, Chosroën Abruizum Mariam Mauricii filiam, aliàs Sirinam appellatam, connubio sibi copulasse, commentum est, quod Pagius ad annum 628. num.5. his verbis explodit. *Perperàm autem scribit Elmacinus, Siroën*, quem Chosroës ex Sirina suscepit, *filium fuisse Mariæ filiæ Mauricii Imperatoris, quam fabulam ab Arabibus scriptoribus hausit Gulielmus Tyrius lib. 1. cap. 2. quum de eo matrimonio Mariæ cum Chosroë altum sit apud historiæ Byzantinæ scriptores silentium, & ea fabula conficta sit ab Arabibus, quod inaudissent, Chosroën habuisse uxorem Christianam, quam* SIRAM *nuncupatam fuisse habent Theophylactus lib.5. cap.13. & Evagrius lib.4. cap.27.*

1 *De Sacramentis Ecclesiæ*. Fragmentum de modo Eucharistiæ infirmis administrandæ; de confectione hostiæ Eucharisticæ; de baptismo in Ecclesia, ubi baptisterium desideratur, conferendo; deque Liturgia à solo Sacerdote minimè celebranda, exstat pag.93. in Cod. Syr.3. ad calcem tom.2. Bibl. Orient. pag. 487. Amrus loc. cit. scribit, Jesujabum *Sacramenta exposuisse*: & in alio exemplari, quo tom.2. pag. 415. usus sum, addit, eundem *Psalmos* interpretatum fuisse, nec non *Homilias* & *Epistolas* scripsisse. In laudato Codice Syriaco 3. ad calcem referuntur quædam *Jesujabi Quæstiones*, seu *Ænigmata* metro dodecasyllabo de Christo, de dilectione, de spe, de Eucharistia, de Cruce, de diluvio, de prophetia, de mente, de regno &c. Arzunitæ ne, an alterius Jesujabi sint, haud exprimitur.

2 *Apologiam*. Ea fortasse est, quam à Jesujabo ad Mauricium Imperatorem de sua fide conscriptam, ex Amro suprà dictum est.

3 *Canones Synodicos*. Jesujabus anno Episcopatus quarto, Hormisdæ Regis Persarum octavo, Christi 588. coacta Episcoporum Synodo *Canones XXX.* (non XXII. ut ex depravato Amri exemplari tom 2. Bibl.Orient. pag.415. dixi,) condidit, qui exstant ad calcem ejusdem tomi 2. pag. 507. Summamque eorum exhibet Elias Damasci Nestorianorum Episcopus tom. cit. pag. 508. quorum vigesimo nono Canone Simeoni Nisibis, & Gregorio Gandisaporis Metropolitis, qui ad concilium venire detrectaverant, nisi intra illius anni spatium mandatis obtemperarent, sententiam depositionis intentat. Canonibus subjunguntur ejusdem *Responsa XX.* ad totidem Jacobi Episcopi insulæ Dadianæ quæstiones: de quibus infrà, quum de Synodis Orientalium sermo erit.

4 *Cyprianus* Nisibis Metropolita clarebat sub Jacobo Nestorianorum & Georgio Jacobitarum Patriarchis anno Christi 767. Hegiræ 150. quo Ecclesiam à Nestorianis occupatam Paulo Jacobitarum Maphriano eum restituisse, affirmat Barhebræus in vita ejusdem Pauli his verbis: ܘܒܫܘܠܡܗ ܕܡܦܪܝܢܐ ܘܡܫܠܡܢܐ ܐܬܦܢܝܬ ܥܕܬܐ ܕܒܬܓܪܝܬ ܡܢ ܢܣܛܘܪ̈ܝܐ. ܡܦܪܝܢܘܬܐ ܕܡܕܢܚܐ ܠܡܦܪܝܢܐ ܕܡܢ ܩܕܡ. ܘܠܗ ܐܦ ܠܡܕܝܢܬܐ ܢܨܝܒܝܢ ܩܘܦܪܝܢܘܣ ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ ܘܐܦܣܩܘܗܝ ܕܢܦܩ ܥܡܗܘܢ ܡܦܘܠܡܝܢܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܬܓܪܝܬ. ܘܡܦܩܢܝܢܐ ܐܡܪ. ܕܐܝܟܢܐ ܗܟܝ ܠܗ ܠܗ ܡܣܟܢܐ ܗܢܘܢ: ܐܠܐ ܡܢ ܦܘܪܢܣܐ ܘܐܠܡܦܪܝܢܐ ܡܦܩ ܐܢܐ. ܐܠܐ ܡܠܟ ܐܢܐ ܠܟ ܕܬܐܬܐ ܠܬܓܪܝܬ ܘܬܦܩܘܢ ܠܡܦܩܢܘܬܐ ܕܐܢܬ ܕܡܕܒܪܢ ܀

[illegible]

Sub Jacobo Catholico ædificata fuit Tagriti Ecclesia Nestorianis curâ & operâ Saliba-Zachæ Episcopi Tirhanensis: qui Tagritum profectus, Paulum Maphrianum rogavit, ut Nestorianis permitteret sibi Ecclesiam Tagriti construere. Cui ille respondit, sibi quidem nihil illo negotio deperire; sed à Patriarcha & Tagritensibus periculum instare. Quare consultius esse, ut ipse Saliba-Zacha Nisibin ad Nestorianos accederet, efficeretque ut ab ipsis Ecclesia, quam Jacobitis abstulerant, restitueretur: hoc pacto Tagritenses Nestorianis concessuros, ut Ecclesiam apud ipsos conderent. Quum ergo Saliba-Zacha Nisibin venisset, & CYPRIANUM Senem Metropolitam, & Nestorianos Nisibitas exorasset, ut populo nostro (Jacobitico) *celebrem Ecclesiam S. Domitii restituerent, vicissim de Jacobitis mercatores decem, qui Nisibi morabantur, Tagritum venerunt, supplicaruntque, ut ibidem Nestorianis Ecclesia construeretur. Adiit simul Patriarcham Georgium Bagdadi adhuc custodiæ inclusum Saliba-Zacha, literasque ab eo obtinuit, quibus concessionem ratam se habere significabat. Quum verò fervidi quidam juvenes reclamarent, senex minimè cessit, sed Nestorianis locum attribuit in parte exteriori murorum urbis ad ripam Tigris: eisque ibidem constructa fuit parva Ecclesia, in qua ad hoc usque tempus ministrant. Cœptum fuit ædificium anno Arabum centesimo quinquagesimo.*

Idem Cyprianus Theodoritum Græcorum, Georgium Jacobitarum, & Jacobum Nestorianorum Patriarchas è carcere, in quem jussu Chaliphæ Bagdadensis conjecti fuerant, dimitti curavit, ut in vita Joannis Chionitæ idem Barhebræus narrat in hæc verba. [illegible]

[illegible]

Quo tempore Joannes Chionita Maphrianus præfuit, Georgius noster Patriarcha apud Chalipham delatus, Bagdadi ejusdem jussu in carcerem conjectus est. Simili pœna Theodoritus Græcorum item Patriarcha, & Jacobus Nestorianorum Catholicus affecti sunt. Ea occasione quidam medicus, Isa appellatus, ab omnibus Episcopis munera se consequuturum sperabat. Scripsit itaque ad CYPRIANUM Nisibis Episcopum *in hæc verba: Vasa aurea & argentea plurima in Ecclesia Nisibena exstare, subodoratus est Chalipha. Huc igitur ea transmitte, ut siqua ipsi placuerint, in suum usum accipiat. Si tibi mens & consilium esset, subjungebat, honorem mihi deferres, & ego te præsenti jactura liberare possem. An forte ignoras, hujus regni spiritum in meis manibus esse positum, ut quo mihi libuerit, illum convertam? His acceptis literis CYPRIANUS Nisibenus sine cunctatione Bagdadum profectus, cujusdam ex magnatibus qui Rabias dicebatur, operam imploravit, à quo ad Chalipham Mansurum intromissus, Isam medicum accusavit, epistolamque ab eo sibi missam ostendit. Eam ob rem Chalipha adversus Isam indignatus, omnibus bonis ejus fisco addictis illum ejecit; Catholicum verò liberum dimisit, postquam per novennium in custodia detentus fuisset: cum quo ambo etiam Patriarchæ, noster scilicet & Græcorum, libertatem consequuti sunt.*

Gregorii magni:
1 Et composuit ordines [1] Chirotoniæ.

ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܪܒܐ
ܘܥܒܕ ܛܟܣܐ ܕܣܝܡ ܐܝܕܐ.

CAPUT LXXIV.

Jesujabus Adjabenus, Patriarcha.

2 Jesujabus [2] Adjabenus
Li-

ܐܝܫܘܥܝܗܒ ܚܕܝܒܝܐ
ܟܬܒܐ

Barhebræo consonat Amrus, qui de Cypriano in vita Jacobi Nestorianorum Patriarchæ hæc scribit. وكتب عيسى الى قوفريانا مطران نصيبين امره بالمصير اليه وحمل البرك والات البيع ويقول فى كتابه ان نفس الخليفة فى يدى ان اثرت ابراته وان اثرت اعلته . فحمل الكتاب مع جماعة من الابا وتظلم الى المنصور واوقفه على الكتاب . فاستحضره وانكر عليه فجحد الكتاب وثبت عليه بالشهادة العادلة فقال فوضت اليك امر القوم لتصلحها او لتصادرهم ونفاه ولزوجته الى الهند الخ ومال المنصور الى قوفريانوس المطران فاحسن الى الرهبان وروسا البيع .

Scriptis autem Isa ad CYPRIANUM Metropolitam Nisibenum literis mandavit, ut Ecclesiæ sacrum instrumentum sibi afferret: deinde subdidit: Chaliphæ vitam in potestate se habere, ejusque sanitatem & ægritudinem ab arbitrio suo pendere. Hujusmodi epistolam Cyprianus unàcum aliis Patribus ad Mansurum attulit, eique legendam exhibuit. E vestigio Isa arcessitur. Interrogatus negavit suam esse epistolam. Sed quum eum idoneis testibus Chalipha convicisset: te ne ego, inquit, publicæ rei accommodavi, ut eam componeres, an contra ut homines opprimeres? (Isam Mansurus Christianis præfecerat, ut insurgentem Surini Antipatriarchæ adversus Jacobum Nestorianorum Catholicum factionem comprimeret.) *Hæc fatus, Isam cum conjuge apud Indos exulare jussit &c. CYPRIANUM deinceps Mansurus amavit, & monachis atque Ecclesiarum Præsulibus plura beneficia contulit.*

1 *Ordines Chirotoniæ*: hoc est, rituum impositionis manuum, seù ordinationis Clericorum, Sacerdotum & Pontificum. Ante Cyprianum id præstiterat Jesujabus Adjabenus Patriarcha, ut Sobensis cap. sequenti testatur. Utriusque nomen, nec non Mar Abæ Patriarchæ, & Gabrielis Metropolitæ Bassoræ, præferunt Rituales & Pontificales Nestorianorum libri, in quibus ordinationes Lectoris, Hypodiaconi, Diaconi, Archidiaconi, Diaconissarum, Presbyteri, Chorepiscopi, Episcopi, Metropolitæ, & Catholici, seù Patriarchæ continentur, ut in Codd. mss. Syriacis Vaticanis 18. & 19. & Cod. XI. Amiden. tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 583.

2 *Jesujabus* Adjabenus, Bastumagi filius, in Schola Nisibena quum literis operam dedisset, monasticum institutum in cœnobio Jacobi in Beth-Abe amplexus est: mox Ninives Episcopus, deinde Mosul & Arbelæ Metropolita, demùm Nestorianorum Patriarcha post Maremæ obitum electus, maximam apud gregales suos doctrinæ famam obtinuit, quibus, teste Amro, præfuit ab anno Christi 650. ad annum 660. De ejus electione in Patriarcham, hæc idem Amrus tradit: ايشوعيهب الحزى وهو من جملة من خرج من اسكول نصيبين مع جريغور القديس مطرانها وصار اسقفا على نينوى ثم مطران الموصل ولما توفى مارامه حضر مع الابا للاختيار ولم يكن فيهم اميز منه فاخافوه ان يتغلب على الامر لقوة علمه وفضله وميل الناس اليه . فقالوا له قد فوضنا الامر اليك فاختر من شيت فاخذ خطوطهم بذلك استظهارًا عليهم وقال لهم المستشار مومن وما ارى فى الجماعة احق منى بهذا الامر ولا افخر عليكم فاعطوه الطاعة واسيم بالمداين فطركا فى السنة الخامسة من خلافة عثمان .

Jesujabus Hazensis (Adiabenus.) *Hic ex eorum numero fuit, qui ex Schola Nisibena prodiere: Gregorium autem ejusdem civitatis Metropolitam condiscipulum habuit: mox Ninives Episcopus, deinde Mosuli Metropolita ordinatus est.* (in altero exemplari sic legitur, ايشوعيهب الحزى كان مطرانا على حزة والموصل *Jesujabus Hazensis Metropolita Hazæ & Mosuli erat.*) *Quum autem Maremes obiisset, ipse ad electionem novi Patriarchæ unàcum Patribus convenit: & quia nullus eo doctior habebatur,*

batur, veriti sunt, ne thronum invaderet, doctrinæ suæ, virtutibus, hominumque erga ipsum propensioni fretus. Ajunt igitur ad eum: Rem tibi committimus, ut quemcumque volueris, eligas. At ille quum subscriptiones eorum in testimonium accepisset, hoc, inquit, fidele est consilium, quod vobis do: nemo ex præsenti cœtu æquè dignus videtur, ut hanc dignitatem obtineat, & cum honore administret, atque ego. Itaque præstita illi ab omnibus obedientia ordinatus est Patriarcha Modainæ anno quinto Othmani Chaliphæ: qui in annum Christi 650. incidit, ut ex Dionysii Chronico tom. 2. Bibl. Orient. pag. 103. liquet.

Quum adhuc Episcopus esset, Jesujabum Gadalensem Patriarcham Sirois Persarum Regis legatione ad Heraclium Imperatorem fungentem unacum Cyriaco Nisibis, Paulo Adiabenes, Gabriele oppidi Seleuciæ, & Sahaduna Garmæorum Episcopis comitatus est: quo in itinere Arcam ossium Apostolorum furatus, in cœnobio Beth-Abensi reposuit, ut ex Thoma Maragensi retuli suprà pag. 106. Idem Jacobitis restitit, ne in urbe Mosulensi Ecclesiam ædificarent, quemadmodum scribit Barhebræus in vita Maruthæ Tagritensis. [illegible]

[illegible]

Post eum (inquit) *idest, post Maremem suffectus fuit Jesujabus tertius, qui Mosulensis Metropolita fuerat. Hic ut orthodoxos* (hoc est, hæreticos Jacobitas, è quorum grege erat Scriptor) *Ecclesiam Mosuli ædificare volentes cohiberet, ingentem pecuniæ summam donaque Judicibus obtulit, cœptumque ædificium interrupit.* Rem fusius narrat Jesujabus ipse in epistola, quam ad Gabrielem oppidi Seleuciæ Metropolitam per Ananjesu archimandritam direxit: ubi Tagritensium urbem ad frangendam Jacobitarum potentiam se se petiisse scribit in hæc verba: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Quam peccata mea meruerunt, sortem nactus sum, Pater, ut propè Diaboli nidum habitem, ubi quovis anno basilisci ova ille parit, atque lethiferos ex iis angues excludit ad cunctorum hominum perniciem. Rem utpote omnibus compertissimam nosse te arbitror &c. Hi nempe quos memini, impii & blasphemi propriæ stultitiæ æstu in spem diabolicam abrepti, tempus rei bene gerendæ pluribus de causis nacti sunt. Prima quidem & potissima fuit eorum, qui modò præsunt, indulgentia, ad quos illis facilem aperuere aditum argento auroque instructæ preces. Altera improborum sociorum numerus, qui eorum hæresim olim imbiberunt; nunc verò in censu eorum, qui præsunt, numerantur. Tertia, gratia & auctoritas civium Tagritensium apud Principes & Præfectos locorum. Quarta denique, Diaboli vis, quæ in filiis inobedientiæ operatur: in iis, scilicet, qui in vera charitate non sustinent, ut per eam vivant. Abierunt itaque, quomodo eos abiisse credibile est, & more suo ad aulam *prorepserunt. Quumque nec ullum quod sapientem deceret, verbum prompsissent, neque rationi consentaneas preces obtulissent, aut aliquam ex Domini nostri disciplina probationem produxissent, neque omninò quidquam eorum, quæ ad alloquium Principum sapientum afferri justum est, præstare valuissent; negotium nihilominus ex voto confecerunt, indeque ad nos perturbandos reversi sunt. Præfectum quippe hujus loci invenerunt sibi maximè propitium & ad ipsorum vota paratissimum. Quare egressi sunt ad latrinas ante nostræ urbis portam positas, utpote qui Ecclesiæ stercus sunt; domumque irrisionis & despectionis, nomine Ecclesiæ construxerunt: proximam nempe latrinæ, ad quam omnes exonerandi ventris causa de more secedere coguntur. Inde etiam perturbationis causas quotidie excitant, ob perpetuas præsertim blasphemias, quas adversùs Dei Ecclesiam impudentissimè effutiunt. Porrò qui in populo nostro proceres censentur, ex eorum hæresi originem trahunt: quare & ipsis suffragantur, & ad ipsos pertinent non minus naturâ, quàm voluntate. Sed & ille, qui inter omnes primatum tenere putatur, eique omnia satis prosperè fluunt, ex patre quidem Christiano Orthodoxo natus est,* (ita Nestorianus Nestorianum appellat.) *matrem tamen hæreticam habuit* (hoc est, Jacobiticam) *Et quum à matris religione cœpisset, & ad paternam deinde aliquantisper fidem declinasset, postea etiam in putum ethnicismum lapsus fuisset: (quod quidem pluribus compertissimum est:) postremò etiam cum ethnica superstitione communionem hæreticorum conjunxit. Tandem tùm sæculi infamia, tùm conscientiæ verbere coactus, ad Ecclesiam Dei tantisper remigravit: donec mortis metu, & principum timore liberatus, nunc velut canis ad vomitum rediit, & ad amaras radices ab ipso per matrem pullulantes, nequitiæ æstu abreptus, relapsus est, columenque spei se præbuit procuratoribus iniquitatis, quæ desiderantur suppleturus. Propterea extolluntur & superbiunt, ut à nobis vix jam tolerari posse videantur &c. Attamen visum mihi est nostra interesse, populo fidei amanti solita adhortatione aliquam quietem ab illius concussione procurare, & ad seculares Potestates me conferre, etsi corporis ægritudo id prohiberet, quæ tamen mentis perturbatione æstuque haud minor erat: jamque Dei ope iter ingressus sum, sciens me Tagriti in medio, velut in theatro nequissimorum hominum, versaturum.* Et in altera ad eundem Gabrielem epistola, rem sibi è sententia cessisse gratulatur, inquiens:

[illegible]

[illegible]

Reverendissimo Patri nostro Gabrieli Episcopo Metropolitæ Jesujabus in Domino nostro salutem. Dudum quum impiorum bello conflictaremur, ad vos, Pater, velut ad firmas orthodoxæ fidei columnas mentem cogitationemque extemplo convertimus; quodque per tempus illud licebat à nobis fieri, nostræque valebant vires, sincera fide vobis per literas significavimus. Neque multo post illorum seditionem, sed ipsa adhuc gliscente sub ipsum nostræ expeditionis initium effusa est repente super nos misericordia gratiæ Dei incredibili miraculo, quæ impiorum bellum à nobis depulit; & alios quidem procul abjecit, alios verò ad saxorum hiatus, ubi latere solebant, abegit; nobisque ingenti prodigio, quod fateri & laudare æquum est, pristinam pacem restituit. Neque hoc solum; sed insuper speramus corroboratum iri ostensionem virtutis Domini nostri ad comprimendam quamprimùm audaciam Impii, ut se efferre & gloriari desinat, sicut etiam pridem hoc ipsum ejus amici *pati cœperunt. Gaudeat itaque felici rerum successu Paternitas tua, & Domino, ut justum & æquum est, gratias agat pro præsentibus; pro futuris verò oret, ut per gratiam Dei ad gloriam sanctæ Ecclesiæ & ad fidelium lætitiam feliciter succedant. Mihi autem visum est, illam quoque epistolam, quam paulò ante ex media tempestate tribulationum Sanctitati tuæ scripseram, unàcum his literis ad te transmittere: ut ministrorum Diaboli pugnam clarius intelligas, simulque divinæ virtutis admirabilem operationem cognoscas, & celerem rerum vicissitudinem & in melius conversionem ex misericordia illa ineffabili nobis redditam; & ista agnoscens, magis admirere, & admirans, Dominum laudes & glorifices, simulque pro mea imbecillitate ores, ut qui mihi supersunt, dies, cum moribus divinæ voluntati consentaneis transigam.* Hæc Jesujabus.

Ex Episcopo ad Metropolitæ dignitatem evectus, Sahadunam, cujus suprà mentionem feci, à Nestoriana hæresi ad catholicam fidem conversum acriter exagitavit. Exstant quinque Jesujabi de hoc argumento epistolæ. Prima *Clericis & populo Ecclesiæ* ܕܡܚܘܙܐ ܕܐܪܝܘܢ *Mahuzæ Ariuni*, hoc est, Metropolitanæ Garmæorum, cui Sahadunas præerat; in qua dolet, hominem Episcopali dignitate à se ornatum, in hæresim, ut inquit, incidisse: quæ autem ut eum ad pristinam religionem reduceret, ab ipso gesta scriptaque sint, exponit his verbis:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

*Errorem venia dignum admisimus, fratres charissimi, ego & vos. Et quoniam nunc error ille sponte patefactus est, quem ego quidem dudum animadverti, & obtegere cogitaveram, sed magna cum seditione erupit, & confusionis suæ larvâ abjectâ, impudenter in publicum prodiit; ideò coactus sum vos convenire, & communi consilio inter nos disceptare, quibusnam remediis gliscenti malo occurrendum sit. Enimvero nostra nos fefellit opinio, quando hominem stolidum, & in sententia minimè constantem, quod non semel experti fueramus, ob externi habitus apparentem probitatem, & ex fama vulgi, ad præfecturæ fastigium proveximus, ejus ab orthodoxa fide defectionem minimè præsentientes, quæ paucis abhinc diebus in secreto conclavi contigit, quando præfecturæ ambitu ad deturpandam imperitis suis commentationibus veritatis confessionem abreptus est..... Postquam verò vestri primatus administrationem suscepit, quoniam ad urbem vestram orta ex jussione principum secularium occasio nos omnes adduxerat, ego ex recenti fama rem suspicatus, illum rogavi, num quid scripsisset, sicut ipse audieram. Quum se quædam scripsisse fassus fuisset, institi rogans, cur me istud celasset. Tùm verò quum rem ipsam attigissem, illeque factum excusare incassum conaretur, urgebam, ut quæ scripserat, mihi proferret. Quumque attulisset, eaque ego minimè sana deprehendissem, illum acriter increpui; secretò tamen remotisque arbitris. Et ille velut acri ea reprehensione permotus, spopondit, se quæ malè scripserat, correcturum. Mentienti equidem fidem adhibui, arbitratus hominem recens deceptum fuisse, credidique illum non ex mentis pravitate, sed ex pravo ambitu fidem suam corrupisse. Tempus itaque ad corrigenda ea quæ malè exaraverat, constitui diuturnius, quàm ipsa operis necessitas postularet: atque inde discessi, ejus errorem alto tegens silentio. Ille verò non modò quæ spoponderat, minimè præstitit; verùm etiam ad fautores suos profectus, ab iis in spem magnam variis pollicitationibus erectus incitatusque est, ut quorumdam præsidio, quod ipse suffecturum esse sperabat, commenta sua confirmaret. Ejus itaque fraudem, qua veritatem prodiderat, assequutus, adhortationem precesque fraterna ex charitate conceptas ad eum scripsi, & geminos fratres (*monachos cœnobii Beth-Abensis*) quibus occultum ejus flagitium exposueram, utpote communis mihi & illi disciplinæ optimæ alumnis, ad eum statim allegavi, præcepique, ne cui vestrum negotium illud patefacerent, ne mali occasionem præberem quærenti. At ille quum ea quæ ipse scripseram, legisset, & quæ ab illis fratribus Deum amantibus suggesta fuerant, audivisset, tùm verò resipuisse videri voluit, prolatoque erroris codice, sexdecim capitula expunxit, eisdem fratribus præsentibus, & ut id præstaret, adhortantibus. Hunc in modum illos cum amoris significatione dimisit, epistolamque ad me perferendam eisdem tradidit: qua velut pro accepto beneficio gratias se mibi habere significabat. Quum ergo fratres illi Deum aman-*

tes

tes ad me rediissent, & fatui illius viri obedientiam repræsentassent, equidem gavisus sum, & Domino gratias egi, ut qui abjectum famulum suum à spe orthodoxæ fidei minime excidere permisisset. Cogitans autem vir ille insanus me redarguere, vanamque de seipso spem meam exstitisse ostendere, atque omnibus palam facere, sibi deliberatum jam esse Diabolo obsequi atque obtemperare; è vestigio post fratrum illorum Deum amantium discessum meam ad ipsum epistolam ad venerabilem præsidem studiosè pertulit; ut qui ejus præsidio confisus, in eam insanæ mentis perversitatem prolapsus fuerat. Idque ille dolo malo, & satanica nequitia machinatus est, ut nimirùm præsidem adversùs me concitaret, & bellum adversùs nos accenderet. Hæc nempe exstitit causa, sicut pridem audistis, excitatæ adversùs me seditionis, ex qua omnia ea mala profluxerunt, quæ universum perturbarunt &c. Cum his porrò literis transmittendum vobis putavi exemplar epistolæ, qua fatui illius errores corrigere conatus sum, quum de ejus salute adhuc bene sperarem: quam epistolam ille velut homo seditiosus rixarumque avidus, suam patefacturus ignominiam mentisque stultitiam, ad illum, quem nostis, perversa consilio detulit.

Altera *ad eundem Sahadunam*, quum primùm de mutata illius fide edoctus est, per Paulum cœnobii Beth-Abensis archimandritam transmissa, cujus idem Jesujabus in præcedenti epistola mentionem facit: ubi doctrinam Sahadunæ ab Esaia Tahalensi olim Chaldæis traditam, ab Ananjesu, Jacobo & Babæo Nestorianis explosam fuisse scribit. [illegible]

Recole quomodo te prior Esaias Tahalensis fatuus & imperitus eadem eodem modo eodemque scopo & iisdem vocibus conscripsit: quove modo primùm ab homine Dei & Spiritus sancti athleta Mar Ananjesu viro pleno divini zeli scripto libello refutata fuere; postea verò ab homine divina charitate incenso & humilitatis fonte Patre nostro Mar Jacobo coram rejecta; postremò etiam à secundo Elia & igneo Propheta sanctissimo Mar Babæo scripto similiter libello damnata fuere. Et hunc in modum ab omnibus, qui usquam fuerunt, viris religiosis deinceps reprobata fuerunt, donec ipse quoque homo fatuus eorum auctor & inventor divino verriculo in sterquilinium Ecclesiæ, hoc est, in indubitabilem hæreticorum cœtum, projectus est.

Tertia *ad Hormisdam Episcopum*, in qua eum monet, ut Sahadunæ communionem devitet, utpote qui Nestorianos palàm hæreticos appellaverit. [illegible]

Adsunt nobis etiam testes fide digni, ipsum quoque adversùs eorum religionem in terris Romanorum unàcum ipsis disceptasse, illosque Paulianistas & duorum Filiorum assertores ab eo fuisse appellatos: ipsum præterea alta voce impudentissimè & concitatissimè anathematizasse negantes unam Christo inesse hypostasim: & alia præter hæc ejusmodi plura effutiisse. Interrogatum verò ab iis, cum quibus disputabat, qua mente ad Persarum regiones, hujusmodi tenens fidem, profectionem meditaretur; magna animi præfidentia superbè respondisse: venio utique, illos fidem docturus. Et tunc, ut videtis, sicut pollicitus est, venit. Nostrum verò erit, ejus doctrinam suscipere, vel respuere.

Quarta *ad eundem Hormisdam*, ut inconsulto Jesujabo nihil agat in causa Sahadunæ, quæ à Patriarcha Mareme in conventu Episcoporum examinanda erat. [illegible]

[illegible]

Sed quoniam nunc à tabellario, qui epiſtolam tuam mihi reddidit, comperi, Patrem noſtrum Catholicum in cœnobio S. Simeonis undcum ſatuo Sahaduna verſari, voſque univerſos, omnes nempe veſtræ provinciæ Epiſcopos, ad ipſum eſſe venturos: hæc modo ad Sanctitatem tuam tantummodo ſcribo, non rogans, ut antea ſolebam, ſed monens, ne quippiam in cauſa Sahadunæ nobis inconſultis agatis, ne quod agitur in hujuſmodi negotio ſine communi conſenſu, in perniciem ſanctæ Eccleſiæ cedat: neve ſine nobis in eadem cauſa quippiam ſtatuatis, quando vel ab ipſo Catholico vos advocari contingat.

Quinta denique *ad Epiſcopos regionis Garmæorum*, quos Patriarcha congregaverat, ut Sahadunam Sedi ſuæ reſtitueret. Hortatur eos Jeſujabus, ne hominem, qui multa adverſus Neſtorianos ſcripſerat illoſque tamquam hæreticos paſſim traduxerat, Neſtoriani ipſi quovis pacto admitterent. Utque illos in hæreſi magis confirmet, putidum commentum ſubdit; Romanos nimirùm & Græcos ejurata priſca religione, ad Neſtorianorum partes tranſiiſſe. Integram epiſtolam, etſi conviciis in Eccleſiam Catholicam & Sanctum Cyrillum refertam, accipe: ex qua ſtylum hominis non inelegantem, immoderatum pro ſecta Neſtoriana zelum, vehemenſque in orthodoxos odium deprehendere licet. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Imminens metus, inquit, *ò Beati, invitum me cogit ſcribere quæ nolebam. Ut autem iſthæc ſcribere cogerer, plures tentationes, quæ antehac acciderunt, me docuere. Pauca igitur de pluribus dicam. Dudum ſcilicet quum ad vos ve-*

veniſſem, intellexi; poſtea iſtud ipſum etiam audivi, Catholicum ad vos frequenter ſcribere; & nunc rurſus accepi, eundem propediem ad vos eſſe venturum. Et hæc omnia, tùm epiſtolarum ſcriptionem, tùm Catholici acceſſum, eò collimare, ut religioſitati veſtræ perſuadeant, Sabadunam ad Dei Eccleſiam vi deductum recipere: quum nimirùm nec Sabadunas, nec Dei Eccleſia id velint. Sabadunas enim quum hactenus nec ad tempus ad Eccleſiam accedere voluerit, quid? exiſtimatis ne illum ſe adduci paſſurum, ut ab iis, quæ præpoſterè impièque loquutus eſt, & adversùs veram fidem ſcripſit, diſcedat? minimè verò: ſed & nunc in perverſitate ſuæ religionis perſiſtit, noſtramque anathematizat fidem, atque pleno ore blaſphemiis inſectatur, infirmo fultus præſidio ab urbe, quam Diabolus Eccleſiæ ereptam, illi tradidit. Neque modo Dei Eccleſiæ communionem ſincerè petit. Sed nec Dei Eccleſia unquam voluit, aut modo vult in ſuam communionem illum recipere, qui ejus fidem anathematizat, & ejus dogmata depravat, & perſonas ejus blaſphemat. Quum ergo nec Sabadunas ingreſſum in Eccleſiam quærat, neque Sabadunæ ingreſſum Eccleſia optet, equidem non intelligo, quanam cogitatione agantur, qui ſe hac cura onerarunt ſcribendi, aut legendi, aut loquendi, aut petendi ingreſſum hominis hujus indolis & ingenii. Quidnam porrò, ò Beati, Sabadunas intentatum reliquit, ut nobis probaret, à noſtra religione ſeſe abhorrere, ut illud modo efficiens credatur alienus & ſegregatione dignus? At quiſpiam fortaſſe, Domino ſcilicet noſtro & Paulo mitior, nobis objiciet illud ſeptuagies ſepties. Sed, ò Beati, Hæreticis certus ſtatuitur terminus, & quidem ſatis cognitus: neque vulgare delictum eſt, quod contra fidem admittitur crimen. Etenim Dominus quidem per oculum dexterum, & manum dexteram, & per celerem utriuſque ſectionem, ejus qui fidem depravat, abſciſſionem circumſcripſit. Paulus verò Domini interpres prima & ſecunda vice Hæretici ſegregationem definivit, ſubdiditque ſtatim cauſam celeris reſciſſionis: ut qui nempe non ignorabat futuros nos ipſo mitiores & meliores, eundemque proinde de præcipiti feſtinatoque judicio ſine miſericordia incuſaturos. Scitote, inquit, quod qui hujuſmodi eſt, ſubverſus eſt, & delinquens, & ſuo judicio eſt condemnatus. Age verò, quando Apoſtolicæ legi ſtare nolimus, præſtitutum ſeptuagies ſepties numerum evoluto quinquennio jam longe exceſſimus: & ut hoc prætermittam, quod ego ſeorſim, quemadmodum & ſinguli veſtrum, frequenter illum corripuimus, ea tantùm, quæ in conventibus Synodicis, & Catholico præſente acta ſunt, commemorabo. Octies ſiquidem Sabadunas Eccleſiæ fidem ſuſcepit, ſuumque errorem in univerſali Synodo anathematizavit; ter quidem propria cum ſubſcriptione & ſigillo; quinquies verò confeſſione oris coram Synodo: & totidem vicibus ad ſuam impietatem reverſus eſt, velut canis ad vomitum; quando nec ipſe defecit negando & confitendo, & rurſus quod confeſſus fuerat abjurando; neque nos viciſſim defecimus illum quotidie ſtulto cum labore ſuſcipiendo. Poſtremum verò videns Deus, qui per Paulum loquutus fuit, ſtolidam noſtram commiſerationem à multiplici Sabadunæ inconſtantia minimè ſuperatam fuiſſe, flatu ſuo hominem abduxit disjecitque procul: ad partes nempè hæreticorum, ubi ille Beelphegor initiatus, omnibus nequitiæ modis pravam eorum communionem approbans, plures libellos blaſphemiarum plenos adverſus nos, noſtram fidem, noſtroſque Doctores in omnibus heterodoxorum Synodis ſcripſit divulgavitque. Quumque ipſe nullam ad pravitatem ſuam indicandam omiſerit rationem, quin eam in publicum proferret, eumque noſter quoque Deus & Dominus Jeſus Chriſtus procul à republica incolatus noſtri abegerit; illum nihilominus miſſo nuncio revocamus & deducimus adversùs Dei nutum, & adversùs ſuam ipſius providentiam. Venitque ille prædicans à Jeruſalem uſque ad Illyricum, coram Throno ſcilicet Catholico orthodoxorum, condemnationem noſtram: profeſſus, ſe veniſſe, ut nos ad ſuam fidem traduceret. Quum autem res in eo ſtatu reperiſſet, in quo reperit, deſpexit nos, & ad locum abiit, quo abiit; ad populum nempe pauperem, quem Diabolus ab Eccleſia diſtractum ipſi tradiderat. Illud verò magis mirandum eſt, quod poſt talia flagitia, qualia ſunt quæ retuli, quum Sabadunas dedignatus fuerit ad Catholicum & ad ejus fidem, honorem, & communionem accedere, illumque cum deſpectu reliquerit, & ad populum ſuum ſe receperit; quum, inquam, hæc Sabadunas auſus fuerit, miror, qua ratione nunc pro illo ad vos ſcribatur, ut eum revocetis, velut quibus poteſtas & jus eſt illum revocandi: libellus etiam vobis mittatur continens ea, quæ ab illo ſubſignari oporteat: voſque ſimiliter ſcribatis, de ejus revocatione in ſpecie tractantes, revera defectionem procurantes, ajenteſque, cunctari oportere, & expectari Catholici adventum. Unum itaque poſt hæc reſtat, ut ſi Sabadunas aliquod obedientiæ ſpecimen præbeat, ſicut ſæpius præbuit, continuò admittatur ad Sanctorum communionem. At ego gratias interim habeo Sabadunæ, divinæ potius dicam providentiæ, quod ipſe haud prorsùs ſe adduci paſſurus eſt, ut juxta morem pareat. Secùs intra Sanctam Eccleſiam modò habebimus venerabilem Epiſcopum, cujus libris univerſus orbis plenus eſt adversùs fidem noſtram conſcriptis, in quibus nos Paulianiſtas, & duorum Filiorum aſſertores appellat: & quidem dudum ille nos nec Epiſcopos, nec Orthodoxos cenſet, ſed quotidie verbo & ſcripto anathematizat quoſcumque aſſerentes duas ineſſe Chriſto hypoſtaſes, & negantes unam tantummodo hypoſtaſim eſſe Chriſtum. Id verò qui ejus dicta exceperunt teſtantur, & vulgata ubique ejus ſcripta confirmant. Scripſit enim & obtulit plures libellos in omnibus terris Romanorum prædicans, ſe à nobis expulſum fuiſſe, quod nobiſcum communem fidem haudquaquam haberet, ſibique ipſorum religio placeret. Nihilominus placemus nobis adhuc & inſtamus, ut talem hominem tamquam unum ex nobis cenſeamus, & putamus adhuc homines nos eſſe, & hominum mentem nos habere. Aſt nunc parco verbis, ne acerbus videar, & ultra progredior, & gratias ago quamplurimas Dei clementiæ, quod minimè permiſerit Sabadunæ, ut nos falleret, ſicut antehac ſolebat. Alioquin haberemus, ut modo dicebam, egregium Epiſcopum,

cujus

cujus adversus nos scripta libros, quos Xenajas (Philoxenus Mabugensis) *adversùs Patres conscripsit, exsuperant. Idcircò miserabiliter clamo ad vos, & oro obtestorque, ut à schismate caveatis, ne scilicet Ecclesia perturbetur, ô beati viri. Porrò etsi exiguum quippiam vobis videatur, quod unus, qualem me esse comperio, à vestra Synodo dissideat in susceptione hominis, qui fidem corrupit; at parvi profectò non sunt, qui ad mortem usque pro veritate decertant: quamvis absit, ut unus sit, quemadmodum aliquando fuit; sed orthodoxæ veritatis nomen per Altissimi gloriam ubique triumphat. Qua de re audite quod vobis narro novum miraculum, quod Deus in Ecclesia sua nunc in fine temporum ad confirmandum testimonium fidei suæ in mundo edidit, ut Deus hominum amator, qui nunquam reliquit, aut relinquet se absque testimonio. Dæmonas nimirùm illos, qui à trecentis circiter annis à Cyrilli tempore & deinceps fidei verbum depravabant in terris Romanorum illâ assertione unius hypostasis, unius scilicet naturæ, eorumque similes, virtutis suæ potentiâ modo illinc expulit, & unàcum ipsis ex diptychis & ex universa Ecclesia Romani Imperii abrasit Cyrillum, inquam, & Severum, atque alios quoscumque, qui non dissimili, ac illi fato in impietate periere; illi verò, qui in vivis sunt, & communem cum prædictis tenent sententiam, in varias Romani Imperii partes projecti, crimen exilio luunt, sive Patriarchæ, sive Episcopi, sive quavis alia dignitate spectandi. Cujus rei testes oculatos apud nos habemus fratres monachos nostros, qui universo orbe lustrato ad nos postliminio redierunt. En itaque magna Roma, & socia ejus Ravenna, & universa Italia, atque omne Regnum Longobardorum, & Francorum, Africa quoque & Sicilia, Thracia universa & Creta, Rhodus etiam & Chius, & omnes Insulæ, atque Constantinopolis & universa ejus ditio, Asia quoque & Bithynia, & Lycaonia & Pamphylia, Galatia & Isauria, & universa Græcia, & Jerusalem & Cyprus, & plurimi ex Palæstina & Phœnicia duas hypostases, & duas operationes & proprietates Christi unanimi consensu profitentur. Sed & omnes Episcopos aliter sentire convictos in exilium pellunt. Cyrillum insuper impium, qui doctrinam de unica hypostasi & proprietate atque operatione Christi primus invexit, anathematizarunt & ex diptychis Ecclesiasticis expunxerunt. Et verò miraculi speciem habet, quod illi, qui per tria circiter sæcula errorem sequuti fuerant, ex Dei gratia ad veritatis agnitionem redierint; nos contra, qui per sex fere secula in vera fide & doctrina firmi perstitimus, nunc in errorem imprudentes impellamur, operâ istorum Dæmonum, qui à Romanorum ditione abacti fuere: & quum illi Cyrillum fidei ipsorum depravatorem è sacris Diptychis post tria secula modo abraserint, nos inanimem Cyrilli abortivum, nempe Sahadunam fatuum hominem, in Ecclesiam Dei cum honore sanctorum admittendum esse contendamus; quum præsertim ille contra quotidie clamet, se de nostra communione haudquaquam esse, nosque universos in errore versari, seque satagere, ut nos ad suam fidem traducat, & ad hunc scopum è terris Romanorum huc revertisse. Hæc proinde intuemini, ô Sancti Sacerdotes, & sedulo satagite, ut custodiatis intemeratam nostram fidem, & viriliter state in custodia Domini, in qua fuistis constituti, ne Dæmones illi, qui ex Occidente virtute Dei abacti fuere, per cuniculos in Orientem nostrum irrepant, vilissimi hominis operâ qui Sahadunas appellatur, nosque in fine mundi infamia hujusmodi laboremus. Recolite, ut viros doctissimos decet, quæ scripta sunt: per exiguos nimirùm & faciles aditus nequitiam hujusmodi in Romanorum terras intromissam fuisse, & viros admirandos atque inclytos doctores cecidisse atque naufragium passos fuisse, & seipsos flevisse demùm, quum ad indigna perpetranda inducti fuissent; ad anathematizandam videlicet fidem Patrum & benefactorum suorum, quorum memoria literis consignata manet in sempiternum ad nostram doctrinam & admonitionem: quoniam finis seculorum pervenit super nos. Ecquis verò norit non esse ista initia dolorum adventus satanæ? Quodsi sub initium dolorum naufragium patimur, quæ nobis spes superest ad ea, quæ ventura sunt? Satagamus ergo, sicut boni Antistites, ut simus exemplaria virtutum Ecclesiæ Dei, ad cujus ministerium segregati fuimus. Ipse autem misericors & bonus Deus, qui in potestate habet, ut omnem in timentibus se gratiam abundare faciat, infirmitatem nostram sua misericordia corroboret, ut faciamus voluntatem ejus omni tempore cunctis diebus vitæ nostræ. Amen.* Hæc Jesujabus in Sahadunam & Catholicos universos præter omnem modum infensus.

Quod verò *Latinos Græcosque* scribit, *rejecta unius hypostasis assertione, duas hypostases duasque operationes & proprietates Christi unanimi consensu in toto Romano Imperio sua ætate profiteri; testesque hujus rei monachos quosdam Nestorianos advocat, qui lustratis Romanorum terris in Assyriam postliminio redierant:* id, inquam, putum mendacium est, ad confirmandos in erroribus suis sectarios excogitatum. Hanc autem illius commenti causam fuisse existimo: quod per ea tempora, quibus Jesujabus scribebat, Romani Pontifices, orthodoxique per Orientem Episcopi adversùs Monothelitas docebant, *duas Christo voluntates operationesque inesse*. Nam sicuti Monophysitæ eos, qui unam Christi voluntatem operationemque asserebant, perinde se habere existimabant, acsi unicam naturam profiterentur; ita Nestoriani assertionem duarum voluntatum operationumque ad duas Christi personas hypostasesque falsò detorquebant. Atque idcircò sibi blandiebantur, Romanos Græcosque ab avita religione recedentes, ad doctrinam Nestorianorum de duabus Christi personis hypostasibusque transiisse: quod tamen quàm à veritate distet, necesse non est ut ostendatur. Sic & olim Monophysitæ Concilium Chalcedonense calumniati fuerant ut de Zacharia Rhetore scribit Evagrius lib. 2. hist. Eccles. cap. 2. quasi duas Christi naturas definiendo, geminas etiam hypostases personasque asseruerit: quum tamen in eo utraque veritas disertè declarata fuerit, tàm scilicet duarum naturarum adversùs Monophysitas, quàm unius personæ & hypostasis adversùs

versùs Neſtorianos. Jeſujabum autem exortam ſeculo ſexto Monothelitarum hæreſim, propugnatamque adversùs eos à Catholicis duarum voluntatum operationumque veritatem reſpexiſſe, liquet primùm ex enumeratione terrarum Romani Imperii, quæ in eandem fidem conſentiebant: deinde ex eo quod de Patriarchis & Epiſcopis ſubdit, aliter ſentire de duabus Chriſti operationibus convictis; eos nimirùm *in varias Romani Imperii partes projectos, crimen exilio luere*: quod Epiſcopis Monothelitis apprimè convenit. Poſtremò quum tria ferè ſecula à Sancti Cyrilli ætate ad id quo ſcribebat, tempus enumeret, vergens Chriſti ſeculum ſeptimum clarè deſignat, quo hæreſis Monothelitarum erupit. Quod verò *ſancti Cyrilli nomen* ſubdit *unàcum Severo ex Diptychis & ex univerſa Eccleſia abraſum*; id mala fide à Monophyſitis accepit, qui Severum hæreticum cum S. Cyrillo Catholicæ fidei propugnatore ita conjunctum volebant, ut alter ſine altero damnari, vel ſuſcipi nequiret: quamobrem quum Severum ab orthodoxis rejici intelligerent, Cyrillum quoque ab iiſdem repudiari dictitabant; perinde acſi eadem utriuſque fides fuiſſet; quum tamen alia fuerit Cyrilli, & alia Severi doctrina, ut compertum eſt. Hinc ex eorundem Monophyſitarum fraude Jeſujabus *Cyrillum* affirmat *doctrinam de unica hypoſtaſi & proprietate atque operatione Chriſti tradidiſſe*: & paulò antea ex eorundem mente *naturam & hypoſtaſim* pro una eademque re uſurpat. Sed ad ejus geſta progrediamur.

Ex Metropolita in Patriarcham ordinatus Jeſujabus, *promovendis ſcientiis operam dedit*, ut ex Amro notavi tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 421. Quo in negotio quum in cœnobio Beth-Abenſi excitatum à ſe templum dedicaſſet, Scholamque ibi ædificare decreviſſet, diſſidium ipſum inter & ejuſdem cœnobii monachos exarſit, quod à Thoma Maragenſi in hiſtor. monaſtica lib. 2. cap. 7. 8. 9. & 10. deſcribitur in hæc verba.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Beatus autem Mar Jeſujabus factus Catholicus Patriarcha, quum univerſam plenitudinem ſacrorum accepiſſet, quæ datur ad ſanctæ Eccleſiæ gloriam, profectum & perfectionem per electionem Spiritus Sancti, qui univerſa ejus decora efficit & largitur atque ad perfectionem perducit; omnem operam curamque contulit, ut eo munere fungeretur ea diligentia, quam juſtum eſt à filiis exhiberi circa hæreditatem paternam domûs, in qua enutriti fuerunt: conſtruxitque in iſto cœnobio (Jacobi in Beth-Abe) *magnificum & ſumptuoſum templum collatâ operâ cum ſanctis & beatiſſimis Sabarjeſu Epiſcopo Metropolita Beth-Garmæ, & cum Georgio ipſius diſcipulo Metropolita Adjabi, de quo infra etiam nobis ſermo futurus eſt: &*

cum

cum omnibus Episcopis hujus provinciæ Athur (idest, Niniviticæ regionis) *& Adjabi. Templum verò mox consecratum & omni sacro instrumento instructum ornatumque fuit.*

Paulo post Scholam exstruere decrevit in loco, ubi ejusdem cella exstabat, eamque necessaria supellectili instruere, atque ad eandem arcessere magistros, doctores, & expositores, & quamplures scholares colligere, eisque de omnibus providere. Ita ipsi deliberatum erat, statueratque id operis, nempe Scholam, ad eruditionem & scripturarum scientiam ibidem excolendam construere, situmque talem designaverat, ut monasterium Scholæ contiguum unam cum ipsa ædem componeret: ut illa quidem filios pareret & educaret; monasterium verò adolescentes sic educatos ad pietatem & asceticæ vitæ institutum informaret. Quocirca operas & Architectos ad designatum opus conduxit.

At verò sanctus magister noster Kamjesu Archimandrita unàcum plurium fratrum cœtu ejusdem cum ipso sententiæ & consilii, rati Catholici molitionem laborem ipsis & strepitum intolerabilem allaturam, quodque posthac necessum foret silentii & quietis utilitates & delicias relinquere, omnemque monasticæ vitæ conversationem, cujus gloria & decus omne ex custodia oris, oculorum, auriumque pendebat; Catholicum simul omnes adeunt, eumque modestis humilibusque precibus orant, ut istiusmodi opus ipsis in pluribus molestissimum missum faceret. Neque enim, ajebant, est hoc Monachorum opus, ut in cellis nostris sedentes, audiamus cantiones, & sonos, & tripudia puerorum, & nocturnos vigilantium adolescentium ludos. Profectò nec in libris reperimus, nec ex auditu accepimus id factum in ullo monasterio Patrum: nos enim ad fletum & luctum vocati sumus in secessu cellarum nostrarum secundùm doctrinam, quam à scripturis didicimus: quod etiam à Patre nostro Mar Jacobo traditum accepimus. Neque enim dum superstes viveret, neque morti proximus mandavit nobis, ut alter alterum doceremus, aut alium quempiam literis imbueremus; multoque minus, ut Scholares iterùm evaderemus: sed potiùs ut in secessu cellæ & solitaria lectione unusquisque ageret. Quodsi placet tibi Scholam construere, habes omnes urbes & earundem pagos, tibique universa Persarum regio subest. Scholam ædificato, ubi libuerit. Enimverò in hoc cœnobio Schola omninò non ædificabitur, nisi postquam omnes hinc migraverimus.

Quibus Catholicus in hæc verba respondit. Haud æquum est vos offendi opere, quod vobis honori futurum est, & monasterii hujus decus amplificabit & augebit: sed quum geminæ sint virtutes velut geminæ operationes, altera activa, quæ consistit in divinarum Scripturarum scientia, & altera contemplativa, quæ ex actibus mentis & cogitationibus constat; ambæ in hoc loco complebuntur, & hoc Patrum nostrorum monasterium speculum rerum pulcherrimarum evadet viris prudentibus & perfectis, & monachorum numero augebitur advenientibus iis, qui in Schola ad scientias excoluntur. Cæterùm ex duplici causa quibuslibet objectis præponderante id in mea potestate esse video: altera, quod ego hoc monasterium fundis & opibus ad hanc amplitudinem extuli: altera quæ ad spiritum attinet, quia omnibus ego sacris ædibus & monasteriis præsideo: & quandoquidem omnium universim curam habere meum est; hanc præ aliis ædem, utpote quæ mea peculiari nomine est, justum & æquum fuerit decorare & amplificare. Quare verbo Domini constrictos vos esse intelligatis, ne opus istud, in quo bona voluntas universorum Domini est, impediatis.

Quum verò animadverterent Raban Kamjesu, & Baraz-Surinus sacri cœtus Prior, qui & Raban Kamjesu postea successit, ad illas ædes deserendas omni vi se cogi, quandoquidem Mar Jesujabo resistere non valebant; communicato consilio cum aliis septuaginta monachis ejusdem cœnobii, Catholico factum minimè advertente, Martyrium ingressi, arcam sancti Mar Jacobi patris sui spiritualis sustulerunt, eamque secum asportantes, cum lacrymis & gemitibus & ingenti ploratu, quasi nunquam posthac monasterium istud essent visuri, sed ab illo migrarent nunquam in ævum redituri; abierunt universi ad locum quemdam suprà Herpham pagum Saphsaphæ, deliberatione facta ibidem ædificandi cœnobium, atque in eodem Magistrum nostrum (Jacobi corpus) *deponendi, suamque conversationem vitamque in iisdem ædibus ad exitum usque traducendi. Lapides itaque evolvere & convehere cœperunt, & materias ad templi cellarumque constructionem præparare; quum ignorarent beati illi, à Domino se propediem reducendos esse ad hæreditatem Jacobi patris sui &c.*

Eadem qua illi discessere nocte, Catholico inter somnum & vigiliam in suo lectulo cubanti apparuit aquilæ magnæ & fortis cum ingentibus amplisque alis species plurimos dorso pullos ferentis. Videbatur autem ex Martyrio, ubi positus erat magister noster Jacobus, egressa volare, & Boream versus tendere: simul visum est illi audire pullos lamentantes & obmurmurantes surreptam sibi escam. Catholicus interim extemplo expergefactus, somnium attonitus mirabatur. Quare æditúum per discipulum suum arcessit. Sed antequam interrogaret, audit expostulantem, quod paulo antea Archimandrita, & senior Baraz-Surinus unàcum septuaginta aliis monachis Magistrum sustulissent & abiissent: subdiditque: & nunc ecce universus monachorum cœtus hinc migrare & illos subsequi cogitat. Quæ quum audiisset beatus Mar Jesujabus, intellexit non placere Deo quod ipse moliebatur: eademque die ad eos qui migraverant, ut ad locum suum redirent, rescripsit. Ipse verò in Colaphanam oppidum suum profectus, Scholam quam in hoc cœnobio designaverat, construxit: simul beati illi ad cellas suas postliminio remigrarunt.

Hæc Jesujabus cum monachis Beth-Abensibus. Sed longè graviorem cum Episcopis Persarum Catarensiumque controversiam habuit. Ajebant illi, se Catholico Seleuciæ, hoc est, Primati seu Patriarchæ Nestorianorum, nequaquam subjectos esse: Metropolitam magnum se habere, qui Persidis Catholicus diceretur, quique Seleuciensi Primati minimè subesset. Contra Jesujabus potestatem omnem Ecclesiasticam ex Throno Seleuciensi tamquam ex fonte ad ipsos

ipsos promanasse contendens, per epistolas legatosque adhortatur, ut ad Ecclesiæ illius unitatem redirent, neve Nestorianorum Maruanitarum, hoc est urbis Maru incolarum, vestigiis inhærerent, qui quum à Patriarchæ Seleuciensis obedientia defecissent, fidem quoque Christianam abjecerant.

Amrus refert, Jesujabum in Persidem profectum, Simeonem Metropolitam suæ potestati subjecisse. وكان رجلا معروفا يوجب له ولاة الناحية وكتب لـه بعضهم سجلا بترك التعرّض له فى دياراته وكرسيه رخراجـه وبرات اصحابه وقوطـع على ذلك شى يسير وكان فى كل جمعة يسل حوايجه وما تصلح معه امور النصارى وخرج بنفسه لاصلاح امر شمعون مطران فـارس وردّه لطاعته . فان من تقدّمه من مطارنة فارس لم يدخل تحت طاعـة جاثليق المشرق .

Erat (inquit) *Jesujabus vir notus ac celebris, cui Præsides locorum multum deferebant, adeò ut quidam ex illis diploma eidem concesserit, quo cavebatur, nequis negotium ipsi quoad ejus monasteria & Sedem, aut tributa ab ipso vel ejus familiaribus exigenda facesseret: Pensionem enim admodum exiguam his pro rebus taxaverat: singulis verò hebdomadis quid ipsi opus esset, & quomodo Christianorum res se haberent, rogabat. Jesujabus autem ut res Simeonis Persarum Metropolitæ componeret, in Persidem abiit, eumque ad suam obedientiam adduxit. Nam qui Simeonem præcesserant Persidis Metropolitæ, Catholici Orientis potestati nequaquam se subjecerant.*

Barhebræus id factum non Jesujabo Adiabeno, sed Timotheo Patriarchæ, qui sæculo integro Jesujabo posterior fuit, tribuit. Sic enim in 3. par. Chronici Syriaci scribit in Vita Joannis Chionitæ Maphriani. ܡܬܐܡܪܐ ܕܥܕܡܐ ܠܙܒܢܐ ܕܗܢܐ ܛܝܡܬܐܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܬܪܐ ܕܦܪܣ ܠܒܫܝܢ ܗܘܘ ܐܝܟ ܩܫܝܫܐ ܥܠܡܝܐ ܚܘܪܐ ܘܐܟܠܝܢ ܗܘܘ ܒܣܪܐ ܘܢܣܒܝܢ ܗܘܘ ܢܫܐ ܘܠܐ ܡܫܬܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܠܩܬܘܠܝܩܐ ܕܣܠܝܩ. ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܓܝܪ ܕܬܠܡܝܕܐ ܚܢܢ ܠܬܐܘܡܐ ܫܠܝܚܐ ܘܠܝܬ ܠܢ ܡܕܡ ܥܡ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܪܝ. ܘܐܫܘܝ ܐܢܘܢ ܛܝܡܬܐܘܣ ܘܩܪܒ ܐܢܘܢ ܠܘܬܗ ܘܐܣܡܟ ܠܗܘܢ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܐܝܟ ܫܡܥܘܢ ܫܡܗ. ܘܦܩܕܗ ܕܠܐ ܢܐܟܘܠ ܒܣܪܐ ܘܠܐ ܢܣܒ ܐܢܬܬܐ ܘܢܠܒܫ ܚܘܪܐ ܕܥܡܪܐ ܒܠܚܘܕ. ܘܐܦܣ ܠܗ ܕܗܘ ܢܣܡܘܟ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܢܫܡܠܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܢܬܐܠܨܘܢ ܕܢܐܬܘܢ ܠܘܬ ܩܬܘܠܝܩܐ ܐܝܟ ܫܪܟܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܗܘܦܪܟܝܣ ܐܝܬܝܗ̇. ܗܘܬ ܗܕܐ ܥܝܕܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

Ferunt, usque ad tempora hujus Timothei Episcopos regionis Persarum vestibus albis instar Presbyterorum secularium usos fuisse, & carnes comedisse, uxoresque duxisse, nec Catholico Seleuciæ subjectos fuisse. Ajebant enim: nos Thomæ Apostoli discipuli sumus, & nihil nobis cum sede Maris commune est. Timotheus igitur quum eos conciliasset sibique conjunxisset, Metropolitam quendam, Simeonem nomine, iis ordinavit, cui injunxit, ne carnem comederet, neve nuberet, utque albis laneis tantùm uteretur: permisitque ei, ut Episcopos ipse consecraret perficeretque: ne scilicet, instar Episcoporum cæterarum Diœceseon, cogerentur adire Catholicum, ut ab eo perficerentur. Quæ quidem consuetudo usque in præsentem diem viget. Hæc Barhebræus.

Verùm ut ex Epistolis ipsius Jesujabi constat, neque is in Persidem, ut Amrus scribit, se contulit, neque Persæ Episcopi omnes usque ad Timothei tempora, ut vult Barhebræus, à Catholici Seleuciensis potestate se subtraxerant. Erant enim Lapethæ Huzitarum metropoleos Episcopi iidemque Catholico subjecti Hormisdas, & Maremes, ad quos Jesujabus epistolam in Episcopatu quinquagesimam primam & in Archiepiscopatu secundam dedit. Præterea morienti eidem Jesujabo adfuit Elias Metropolita Maru, teste Amro tom. 2. Bibl. Orient. pag. 420. qui eodem tom. pag. 412. Davidem quoque ejusdem urbis Metropolitam Mar Abæ Patriarchæ discipulum fuisse, & pag. 420. Maremem Jesujabi ipsius præcessorem, civitati Gandisaporensi, quæ Elamitarum metropolis erat, antea præfuisse refert. Denique non Jesujabus ipse in Persidem abiit, sed Episcopos illuc cum epistolis misit; binos quidem ex provincia Huzitarum ad Persas, totidemque ex provincia Mesenensium ad Catarenses; ut idem affirmat in epistolis 14. 16. 17. & 18. quas Patriarcha scripsit. Sed audiamus ipsum Jesujabum.

Igitur in epistola 14. ܠܘܬ ܫܡܥܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܪܝܘܐܪܕܫܝܪ.

Ad Simeonem Episcopum Metropolitum Ravardsciri, hoc est, Primatem Persarum in urbe Ravardsciro commorantem, qui per nuncios de Jesujabi salute & quonam ipsum loco convenire posset, rogaverat; Jesujabus posita ob ejus oculos Christianorum illius regionis calamitate, qui propter interruptam Præsulum cum Sede Seleuciensi communionem vel Sacerdotibus & Episcopis destituti erant, vel à fide christiana defecerant, ita eum alloquitur. ܐܝܟܐ ܐܢܘܢ ܒܢܝܟ ܐܘ ܐܒܐ ܪܘܚܢܝܐ. ܐܝܟܐ ܗܘ ܥܡܐ ܪܒܐ ܕܡܪܢܝܬܐ ܕܗܘܐ ܠܐ ܡܫܬܒܗܪ ܗܘܐ ܘܠܐ ܢܘܪܐ ܘܠܐ ܚܪܒܐ: ܕܢܟܦܪ ܒܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܕܚܣܝܪܘܬܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܠܘܬܗܘܢ. ܐܝܟܐ ܐܦ ܥܕܬܐ ܕܐܝܟ ܗܕܐ ܕܡܫܝܚܐ ܘܓܝܪܐ

ܘܐܝܟܘ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ubinam sunt (inquit) *filii tui , ò Pater filiis destitute? Ubinam ingens Maruanitarum* (Maru, seù Meruæ urbis in Chorasana incolarum) *populus , qui quum neque gladium , neque ignem , aut tormenta vidissent , solo medietatis bonorum suorum amore capti, velut amentes , è vestigio in barathrum perfidiæ , hoc est , in æternam perniciem , ruerunt , & ad nihilum prorsùs redacti sunt , duobus dumtaxat nomine tenùs Sacerdotibus , instar præustorum titionum, ex flamma impietatis evadentibus . Proh dolor! Ex tot hominum millibus , qui Christiani appellabantur , ne una quidem minima hostia per proprii cruoris effusionem Deo pro vera fide consecrata est . Ubinam sunt etiam Carmaniæ , totiusque Persidis sanctuaria? quæ non per adventum Satanæ , aut jussu Regum terræ , aut mandatis Præsidum provinciarum excisa corruerunt ; sed exiguo unius vilissimi dæmonis flatu , qui neque dæmonum honore dignus habitus fuit ab illis , qui ipsum allegarunt , dæmonibus , neque virtutem diabolicæ deceptionis à Satana corruptore accepit , ut eam in vestra regione ostenderet ; sed solo imperii sui nutu universas vestræ Persidis Ecclesias à fundamentis evertit . Vos autem Persæ , qui cæteris hominibus virtute ingeniique sublimitate antecellere , in eoque rerum statu constituti esse vobis videmini , ut neque Ecclesiæ Dei , imò Dei ipsius auxilio indigeatis ; in hoc tamen Ecclesiarum vestrarum excidio tàm humiles , tàm mites , tàm mansueti fuistis , ut neque manus aut vires corporis adversùs templorum vestrorum subversores moveritis , neque robur ostensionemque fidei vestræ adversùs ejusdem fidei persecutores exhibueritis ; neque instar hominum , qui in Ecclesia Dei precibusque Sanctorum confidunt , ad eandem Ecclesiam conversi fueritis , ut vestram ipsi calamitatem significaretis , opemque precum à Sanctis Domini nostri imploraretis ; sed stupidi , & insensati in eo , quod vobis accidit , infortunio usque in præsentem diem mansistis . Nunc verò , quum hasce ad me literas misisti , ne verbum quidem de hujusmodi rerum statu mihi significasti . Equidem miratus sum, valdeque miror : quodsi quum nondum Satanas in homine peccati , quemadmodum de eo scriptum est , advenerit ; hæc tamen omnia Christianis in Perside totoque Austri tractu commorantibus contigerint ; quid igitur in adventu ipsiusmet Satanæ fiet ? Nonne vobis suboritur suspicio , cur hæc primùm vobis ante omnes ita evenerint ? An non inter vos est, qui socio suo dicat, quare isthæc omnia nobis tantùm acciderunt ? An non inter vos sunt viri zelatores , qui ob mali gravitatem dolore mæroreque tabescant ? Numquid malum præ oculis vestris malum non est ? Profectò si ingenuam adhuc cogitationem , oculoque discretionis illustratam haberetis , optimè cognosceretis , quænam sit infirmitatis fidei vestræ origo . Clarè utique deprehendere vobis liceret , causam infirmitatis fidei vestræ in hac tentationis tempestate ex ipso Christianitatis fonte provenire . Fons enim Christianitatis , virtus est Sacerdotalis ; virtus autem Sacerdotalis per canonicam & legitimam manus impositionem traducitur . Si enim manus impositio illegitimè fiat , nequaquam virtus Sacerdotalis cum ipsa per traditionem à summis ad ima fluet , quemadmodum è cœlo super Apostolos derivata est , & ex Apostolis ad eorum successores usque ad consummationem sæculi : & siquis ex prævaricatione voluerit rem hanc illegitimè rapere , nomen quidem rapiet ; virtus verò cum nomine haudquaquam promanabit . Alioquin exponat nobis religiositas tua , cur gloria Sanctorum Domini nostri per spiritualia opera perque imitationem sequuturæ post resurrectionem vitæ in regione vestra minimè refulget , quemadmodum eam refulgere videmus in quocumque loco invocatum est nomen Domini nostri Jesu Christi à finibus terræ usque ad vestram Persidem &c. Nam ille ipse , qui vos seduxit vestrasque Ecclesias subvertit , apud nos primùm in regione Radanensi , ubi major ethnicorum est , quàm Christianorum numerus , apparuerat ; & tamen propter gloriam operum Christi fidelium ne ipsi qui-*

quidem ethnici ab illo seducti sunt; sed cum dedecore hinc repulsus, non modò Ecclesias non evertit, sed ipse potiùs eversus fuit: quem tamen regio vestra Persica cum Ethnicis Christianisque suis excepit, nutibus illius obsequuta, Ethnicis quidem ipsi consentientibus, Christianis verò tacentibus nihilque contra reluctantibus. Atqui Taji (Arabes) isti, quibus terrarum imperium hac tempestate largitus est Deus, en apud nos sunt, ut nostis: nec tamen Christianam religionem impugnant, sed potiùs fidem nostram commendant, Sacerdotes Sanctosque Domini honorant, & in Ecclesias cœnobiaque beneficia conferunt. Quî igitur Maruanitæ vestri fidem suam eorum causâ deseruere? Idque quum Taii, ut ipsi Maruanitæ asserunt, non eos compulerint ut suam religionem desererent, sed ut ea salva integraque, dimidio dumtaxat bonorum suorum cederent. At illi fide quæ in æternum prodest derelictâ, medietatem bonorum hujus caduci sæculi tenuere: eam verò fidem, quam universi populi proprio effuso cruore emerunt & in hanc usque diem emunt, perque eam vitæ sempiternæ hæreditatem capiunt, Maruanitæ vestri ne cum medietate quidem bonorum suorum commutare voluerunt. Cur igitur hæc omnia contigerint, sapientibus notum est. Quod si quis aliter hæc interpretetur, aceto, ut ajunt, chordas aspergit, timoremque Domini unà cum prudentia abjicit. Hoc etiam in memoriam revoces, velim, frater Deum diligens: quod sicuti fores impositionis manus Episcopatus coram multis Indiæ populis occlusistis, donum Dei propter corruptibile lucrum ad alendam corporis libidinem prohibentes; ita & superi fores doni Domini coram vestra indigentia occlusere. Quàm enim desperata sit nunc publica apud vos res, ipsimet optimè nostis. Contra quum per legitimos traductores perque Canonum semitas donum Dei fluxerit fluatque; en plenus est terrarum Orbis Episcopis, Sacerdotibus, & fidelibus, qui tamquam stellæ cœli de die in diem augentur. At in vestra regione, ex quo ab Ecclesiasticis canonibus defecistis, interrupta est ab Indiæ populis Sacerdotalis successio; nec India solum, quæ à maritimis regni Persarum finibus usque ad Colon (insulam trans Malabaricas terras, quæ hodie Chilao appellatur) spatio ducentarum supra mille parasangarum extenditur, sed & ipsa Persarum regio vestra, divinæ doctrinæ lumine, quod per Episcopos veritatis refulget, orbata, in tenebris jacet. Et hanc quidem perniciem partumque ex hujusmodi inobedientia malum deprehendere vobis licebit in tremendo illo Judicii die, quando nihil proderit pœnitere. Hæc igitur recole, frater, attentèque considera præsens nostrum, imò vestrum periculum. Tu verò, qui à mundanis affectibus liber es, quique, ut ferunt, virtutis amore flagras, pro viribus tuis enitere, ut vetustam recentemque legum Ecclesiasticarum corruptelam, quæ inter vos perque vos jamdiu inducta est, emendes &c. Equidem novi, frater, salutatorias à tua religiositate ad præcessores meos Catholicos & ab iis vicissim ad te epistolas transmissas fuisse; idemque à te officium mihi quidem exhibitum scio. Verùm non in hoc stat canonum Sacerdotalium, qui sunt fidei fundamentum, observantia; neque per hoc fidei ipsius, quæ vita Christianorum est, infirmitas adjuvatur; aut virtutum opera, quæ alimentum vitæ Christianorum sunt, perficiuntur; hac præsertim tempestate, & apud nos ipsos, quibus prædictus a beato Paulo mundi finis jam jam imminet. Itaque veritatis amore inflammatus, frater Deum diligens, revertere ad fontem Sacerdotalis vitæ, ex quo olim vivificum chirotoniæ spiritualis fluentum ad vos per gratiam Dei promanavit. Hæc agens, sicque credens, flues ipse, fluetque ad te iterùm vivificum illud fluentum, quod canonicè in loco, quem fixit Dominus, manat, quodque imbrem communium Ecclesiæ Dei precum, auxilia scilicet Dei, tamquam aquas hauriens, fontem spiritualis vitæ ad eandem Dei Ecclesiam juxta cælestem dispositionem refundit, quum per indignos mei similes præstantia illius minimè deturpetur; Deo nimirùm, ut scriptum est, virtutem suam in infirmis perfici volente. Itaque si libuerit tibi, frater, quemadmodum scripsisti, ad me accedere, & locum nosse desideras, ubi meam tenuitatem convenire, ut etiam significasti, in posterum queas; noveris, me æstivos hosce menses in regione prisci incolatus mei (hoc est, Ninivitica) transacturum esse, si vita comes erit, Dominusque voluerit. Quum verò autumnale tempus instabit, ad Catholicæ Sedis urbem (Seleuciam) regrediar, ibique & hiemali tempore commorabor, vita item comite Deoque volente. Posthæc quod voluerit Dominus, fiet. Quod autem tibi renunciatum est, me excursionem huc & illuc facere paraturum; id quidem decreveram; sed ne exequerer, effecit tùm antiqua corporis infirmitas, quæ nunc magis invaluit; tùm nova superveniens senectus, quæ membra virtutesque corporis debilitavit. Atque idcircò quæ fieri oportet ago, non corporeis quidem viribus, sed Sanctorum Dei, totiusque Ecclesiæ precibus adjutus, quibus & à potentia mortis sæpè liberatus sum, & spero me per divinam erga me bonitatem liberatum iri. Quod igitur fraternitati tuæ libuerit, fac. Tantùm ob oculos divinum scopum ponito. Ipse autem misericors ac benignus Dominus noster, qui potens est omnem gratiam in timentibus se abundare facere, adjuvet te, moneatque, ut quod coram eo rectum est, id semper cunctis diebus vitæ tuæ perficias. Amen. Salutant te Patres Episcopi & fratres sancti, qui apud nos sunt. Saluto universam, quæ apud vos est, sanctam Ecclesiam. Gratia vobiscum omnibus. Amen.

In epistola 16. ܠܘܬܗ ܕܫܡܥܘܢ
ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܘܠܘܬ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܩܫܝܫܐ
ܘܡܫܡܫܢܐ ܘܡܗܝܡܢܐ ܕܐܬܪܐ ܕܦܪܣ

ad eundem Simeonem Metropolitam, & ad Episcopos, Presbyteros, Diaconos, & fideles regionis Persarum, affirmat Jesujabus, se binos in Persidem Episcopos allegasse; Theodorum scilicet Hormuzi, & Georgium Susatræ: iisque præcepisse, ut Persas ad Sedis Seleuciensis obedientiam revocarent, nulla lucri temporalis habita ratione. Hoc enim quum Persæ in eo Unitatis negotio à Jesujabo

bo intentum fuisse suspicati essent, à Sede Seleuciensi simul & à fide Christiana eos defecisse. [illegible]

[illegible]

[illegible]

Ego (inquit) *Frater, tùm ex opinione, quam de te antea concepi; tùm ex iis, quæ dudum ad me scripsisti, vicissim ad te pridem rescribere vehementer optavi: quare etiam rescripsi, velut viro Deum timenti, adhortationes spiritualis charitatis plenas, docens ea quæ ex divinæ legis præscripto ab unoquoque nostrum conferri justum & æquum est ad magnum Ecclesiæ Dei ministerium, cui ipse præfectus es. Quam per occasionem tibi intimum animi mei dolorem expressi flebili stylo, causamque itidem adjunxi, ob quam ista vobis hoc tempore acciderunt: vosque insuper adhortatus sum, ut ad sacerdotalem fontem pie postliminio redeatis, unde spiritualis vitæ fluenta ad universum Domini populum per omnem Orientem nostrum commorantem deducuntur &c. Video autem vos velut homines, qui fidei ægritudine conflictamini, quam illegitimæ Ordinationes pepererunt, ita repente contra Dei Ecclesiam decreto bello vos ipsos obarmasse, dum ex perversa vestrâ consuetudine nostra metientes, creditis eum, qui Ecclesiastico Primatui sese subdit, non id facere ad suscipiendam Spiritûs gratiam, sed ad pendendum corporale tributum, quod ipsi impiè non modo ab invicem accipere consuevistis, sed à remotissimis gentibus Indorum exigere. Hac perversa opinione occupati, quæ à Sacerdotibus & à Christianis aliena est, à legitimo Ecclesiæ Dei Primatu olim defecistis, vosque metipsos sacerdotali virtute privastis, quæ ad vos per legitimam manus impositionem ab ipso fonte Ecclesiæ Dei canonicè manabat: vestræ insuper fidei robur detrivistis, quemadmodum hoc tempore exitus monstravit. Nunc verò quum ego vobis scripsissem, suadens, ut ad fidei, à qua excidistis, præsidium vos reciperetis; habitâ inter vos accuratâ deliberatione, scripto vestram à fide defectionem confirmastis, ea ratione, qua à vobis id factum nostis. Sed & ad laicos præsides syngrapham impietatis vestræ per summam stultitiam detulistis, ut eos accuratè doceretis, vos Christianos non esse, nec cor mentemve habere, quemadmodum vobis dictum ab eo ipso, ad quem misistis, vos ipsi audistis: quod quidem divino consilio providentiaque factum est. Si ergo quod audistis fatemini, resipiscite miseri. Quid enim, oro vos, prætereà habet Diabolus, quod vobis inferat malum suprà id, quod vobis ipsi intulistis? Profectò si quis vobis velut scelestis, dignum vestris flagitiis supplicium inferre velit, istud ipsum, quo vos ipsos plexistis, inferret: vos scilicet ab Ecclesia alienos efficiendo, atque eo adducendo, ut in vestris Adversariis, in Principibus nempe hujus seculi, spem vestram collocaretis. Nobis itaque etsi adjiciendum bis jam nihil superest præter lacrymas, quas etiam pro sociis vestris Maruanitis effudimus; visum est nihilominus velut ad sepulcra mortuorum, quales vos esse video, geminos hosce Dei Sacerdotes ad vos allegare: Theodorum videlicet Episcopum Hormuzdadscir, & Georgium Episcopum Susatræ: ut si quidem in vobis spiritum vitæ Ecclesiasticæ superesse repererint, spemque esse, ut ad primum fontem, unde Christiani vitæ animæ latices hauriunt, redeatis, nostram de vestra salute solicitudinem curamque vobis significent; nosque satagere, ut vobis Dei gratiam impertiamur, non utique ut nequitiam, quam ipsi tenetis, à vobis recipiamus; fœda nempe vectigalia, quibus assueti estis: & ut, si necessum fuerit ad id vobis persuadendum, per mores, quibus nos omnes Christiani assueti sumus, jurent, vobisque certam fidem faciant, nos non modo vestra haudquaquam quærere, sed nostra potiùs vobis, ubi æquitas postulaverit, largituros: idque tantummodò optare, ut vos in Christiana religione permaneatis, neve ab Ecclesia Dei alieni esse velitis, & Sacerdotii virtutem deinceps à Thesauro Domini suscipiatis, quem Dei gratia per Apostolicos canones nobis tradidit.

Epistola 17. [illegible] *Ad Episcopos Catarensium*, (hoc est Christianorum in Catara seu Socotora insula adjacentibusque Arabiæ locis commorantium, quorum in historiis Lusitanicis fit mentio,) intentatum iis à Synodo anathema Jesujabus confirmaturum se affirmat, nisi resipiscant, & ad Sedis Seleuciensis obedientiam redeant.

[illegible]

[illegible]

[illegible]. *Legimus* (inquit) *in Evangelio Dominum iis qui verbum audituri erant, dixisse. Ego veni, ut vitam habeant, & abundantius habeant. Vitam autem veritatis agnitionem appellat, sicut ipse illis verbis exposuit: hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum, & quem misisti Jesum Christum. Id autem, quod abundantius dixit, designat gratiam Spiritus, quam accepturi erant, qui erant baptismum in nomine ejus suscepturi: donum insuper honoris ejus in hac ipsius Ecclesia, quæ in terris est, & in altera, quæ in cœlis. Quidpiam hujusmodi ad vos pridem scripsi, vosque ut ad me accederetis, invitavi, ut non modo virtutem & perfectionem ab Ecclesia Dei acciperetis, illi profecto quam commemoravi, vitæ affinem; sed & ampliorem honorem, illi utique similem, quem Dominus postremis illis verbis significavit, consequeremini. Vos autem illis, ad quos olim istud verbum directum fuit, similes effecti, vos ipsos condemnantes, judicastis vos excelso illo honore verbis Domini indicato haudquaquam dignos esse, aut divina communione, quæ per vitam à Domino significata est. Quare vos ipsos præpedivistis, ne ad Ecclesiam Dei accederetis, & ad defectionis vestræ principem* (nempe ad Simeonem Metropolitam Persidis) *inconsulto impetu profecti, vestram adversùs Deum perduellionem stultè conscripsistis & signastis: quid? quod & libellum defectionis vestræ ad tribunal secularium principum detulistis, omniaque effecistis, ut nulla omnino spes jam supersit fore, ut ad Ecclesiasticam vitam quandoque redeatis. Dei itaque Ecclesia, hæc nimirùm sancta Synodus, quæ hoc tempore in urbe Cathedræ Catholici* (Seleucia) *congregata est, vobis dudum fecit, quod ipsi vobis præsumpto antea judicio feceratis, vos scilicet ab honore & gradu, cujus nomen præfertis, dejiciens. Justum enim est, eos qui se à fonte vitæ Sacerdotalis è cœlo fluente exciderunt, sibique solam inanem Sacerdotii appellationem sufficere arbitrati sunt, sibi invicem illud conferentes, ipsa inani appellatione omnino privari, ne populis harum rerum ignaris causam erroris præbeant. Nihilominus ego, qui frequenter expertus sum à Deo mortuos ad vitam revocari posse, supersedendum tantisper à lata adversum vos sententia judicavi, donec vos per hanc epistolam inviserem, ut si quidem mors vestra à vera spe ad corruptionem interitus minimè appropinquavit, sicut de Lazaro ab ejus sorore dictum fuit, vos Domini virtus, sicut illum, ad vitam fortasse revocet, & ad Ecclesiasticam vitam redeatis, quemadmodum & ille revixit. Sin aliter res se habeat, morsque vestra ab Ecclesia Dei spem omnem vitæ excussit, nos vestrum exitium deinceps lugeamus, sicut sociorum vestrorum Maruanitarum dudum luximus. De vestra itaque sententia nos quamprimum docete: nec per simplicem tantummodo epistolam id fiat, quemadmodum hactenus fecistis; sed certa sinceraque operis testificatione. Interim oro, ut Dominus id efficere vobis gratiâ suâ tribuat, quod è vestra salute futurum est. Valete.*

Demùm Epistola 18. [illegible] *Ad Catarenses* populos, narrat se primùm Episcopos Persarum Catarensiumque per literas nunciosque ad unitatem invitasse: mox parere recusantes intentato anathemate terruisse: demùm in apertam defectionem prorumpentes omni Ecclesiastica dignitate dejecisse. Alios proinde quos vellent, ipsorum loco Episcopos postularent, & ad se consecrandos mitterent. [illegible]

[illegible]

ܘܡܘܬܐ . ܘܐܬܘܗܝ ܡܣܘܥܪܢܐ ܠܗܠܝܢ ܕܒܥܘܪܒܝܗܘܢ
ܡܛܠ ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܡܚܝܒܢܘܬܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܡܫܠܡܢܐ
ܡܫܡܠܝܐ : ܗܟܢܐ ܕܪܫܝܢ ܘܕܡܫܬܡܥܝܢ ܘܕܠܚܕܝ
ܘܪܡܙܐ ܘܪܘܚܢܐ : ܐܠܘܗܝ ܒܐܝܕܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܡܢ
ܕܒܥܠܕܒܒܐ ܠܐ ܒܪܘܚܐ ܕܡܫܝܚܝܘܬܐ ܘܠܐ ܡܫܝܚܐ
ܒܫܡܫܐ ܕܟܗܢܘܬܐ ܡܣܬܟܠܝܢܘܬܗ : ܡܠܦܢ ܡܢ ܕܠܐ
ܡܬܚܙܝܐ ܒܟܗܢܐ : ܦܘܩܕܢܐ ܘܚܝܘܬܐ ܠܗܘܢ ܠܐ
ܠܗܘܢ ܠܗܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܫܟܚܐ ܠܐ ܡܫܬܡܠܝܢ
ܠܟܘܢ ܕܫܡܫܝܢ ܡܫܝܚܐ ܠܡܫܝܚܐ ܘܠܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܒܗܝܢܐ . ܘܐܢ ܠܐܝܬ ܠܗܠܝܢ ܕܡܠܟܐ ܡܫܝܚܐ
ܡܫܡܠܝܢ ܠܟܘܢ ܕܫܡܫܝܢ ܠܟܝܢܐ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܡܟܠܡܬܐ ܕܟܗܢܘܬܐ ܕܠܟܠܐ . ܕܗܘܐ ܠܡܫܡܫܘܗܝ
ܘܠܗܝܡܢܘܬܗ ܘܠܡܫܡܫܢܘܬܗ ܘܠܡܫܝܚܝܘܬܗ ܠܟܘܢ ܡܢ ܗܫܐ
ܠܟܠܗ ܕܗܘܐ ܒܗܢܐ ܥܠܡܐ ܘܕܥܬܝܕܐ .

Episcopos Persas (inquit) *ad congregationem Ecclesiæ Dei invitavi, ad accipiendam è Domini thesauro spiritualem gratiam secundùm Synodalem Canonem à SS. Patribus nostris in Spiritu Sancto constitutum. Episcopos itidem vestros* (Catarenses) *multa cum charitate & altioris honoris pollicitatione advocavi. Isti verò Ecclesiæ Dei beneficium nihili pendentes, aut honorem ex virtute Sacerdotali provenientem, neque Christianam religionem reverentes, viam vitæ, quæ ad Ecclesiam Dei ducit, reliquerunt, & viam mortis Persidem versùs arripuere, ad perduellionis principem Ecclesiasticarum legum adversarium* (Simeonem Persidis Metropolitam) *profecti; Christianamque religionem blasphemo libello & impio chirographo abjurarunt, ut hoc pacto à communione Ecclesiæ Dei in sempiternum deficerent. Et ista quidem ausi sunt. Id verò impudenter stultèque agentes, Diaboli votum superarunt. Diabolo siquidem sat erat fortasse eorum à fide defectio, sicut & Maruanitarum. At Episcopi Persidis & Catarensium soliciti quomodo plusquam Diabolus optasset, Christianam religionem libellis stultitiæ & chirographis impietatis abnegarent, abjurationem communionis cum Ecclesia Dei, cum Christiana videlicet religione, scripsere, signatamque obtulerunt: ut scilicet non in ipsis tantummodò sisteret fidei abnegatio, quod Maruanitæ fecere; sed ad posteros promanaret, si tamen posteros sibi impietate pares habituri sunt. Ego verò omnem spem abjicere nolens fore ut ab istius impietatis morte quandoque reviviscant, duos Episcopos Huzitarum ad eos qui in Perside commorantur, rursus allegavi, totidemque Episcopos Mesenensium ad vestros, cum meis universæque Synodi literis: illisque mandavi, ut zelo spiritus agant cum istis animarum suarum interfectoribus, donec formetur in eis Christus: quodque si isti abjecta spe resurrectionis ausi fuerint adhuc adversùs Christi Ecclesiam pugnare, ipsi pulverem pedum suorum, quasi super hominum perditorum sepulcra, excutiant, & ad nos revertantur, prædicantes super sepulcris illorum segregationem eorum ab Ecclesia Dei in hoc seculo & in futuro. Hæc nos sic fieri mandavimus. Et illi quidem, qui ad Persas missi fuerunt, per seipsos illuc profecti sunt. Qui verò ad vos destinabantur, alios substituerunt. Nunc verò qua cum ignominia & dedecore atque blasphemia è Perside & Catara prodierint sacerdotes Dei, qui ab Ecclesia Dei ad homines, quos Christianos esse putabamus, missi fuerant, vos melius quàm nos didicistis, si tamen id nosse vobis curæ fuit &c. Vos itaque, fratres charissimi, nosse volumus, sententiam illam, quam adversus seipsos in sua ab Ecclesia Dei defectione stultissimi protulerunt Judæ damnationi simillimam, à nobis approbatam fuisse sapientiâ ab Apostolorum & Domini judicio minimè dissentiente. Neque enim justum est, aut fieri potest, ut nos mitiores simus, hoc est sapientiores Sanctis Apostolis, aut ipso Domino; sed contra, eorum exemplo, ab Ecclesiæ communione projiciamus oportet eos, qui Judæ similes, seipsos ab Ecclesiæ Dei communione laqueo sustulerunt: & hanc contra eos definitionem æquitate, & virtute Sacerdotii confirmavimus, ipsos nomine & honore Episcopatus, cujus titulum hactenus usurparunt, privantes, & à communione sanctorum mysteriorum removentes, donec pœnitentiam injunctam agant, & agnita veritate resipiscant, animasque suas à laqueo Diaboli, quo capti sunt ad faciendam ejus voluntatem, expediant. Cavete itaque, fratres charissimi, cavete vobis, sancti, à communione virorum istorum, ut gratia Dei digni efficiamini, cujus sacramento obsignati fuistis. Si quod autem Sacerdotalis ministerii actum post literarum nostrarum publicationem audeant attentare, admonemus vos, quodcumque hujusmodi ab ipsis attentatum fuerit, vacuum omnino esse Spiritus Sancti gratia, idque per audaciam & stultitiam committi, & omni Christianæ religionis virtute carere. Satagite itaque, ut fidem vestram incontaminatam per timorem Dei custodiatis: & qui verbum Domini contempserit, ira de cœlo veniat super eum. Vos autem Presbyteri & Diaconi Ecclesiasticum ministerium legitimis cum ritibus peragite absque communione istorum, qui appellabantur Episcopi vestri, donec ab Ecclesia Dei vobis constituatur Cathedra Sacerdotalis juxta ritum & ordinationem spiritualium canonum. Vos itidem Fideles, in quorum potestate sunt Insulæ* (Catara scilicet seu Socotora eique affines) *& incolæ Deserti* (Arabiæ juxta sinum Persicum) *Dirini scilicet, & Masamig, & Talon, & Chata, & Hagar, satagite hoc tempore quammaximè de custodia vestræ fidei, & de legitima constitutione Sacerdotii, per quod sanctificati estis: & hanc curam secularibus negotiis anteferte. Eligite & mittite ad nos aut istos ipsos profanos Episcopos, si quidem judicatis eos dignos, ut nova designatione ad Sacerdotale ministerium promoveantur: aut alios, quos illis digniores existimaveritis magno opere excelsi ministerii Ecclesiæ Dei, ut hoc pacto ungantur, & consecrentur, & perficiantur, & tùm demum à primo fonte virtutis Sacerdotalis secundùm legem Christi ad vos remittantur.*

Huc-

1 Librum [1] de conversione cogitationum — ܟܬܒܐ ܕܗܘܦܟ ܡܚ̈ܫܒܬܐ

Com- [illegible]

Hucusque Jesujabus. Ex quibus ejus Epistolis liquet, quod suprà dicebam, neque eum in Persidem per seipsum abiisse, ut Simeonem Metropolitam sibi subjiceret; neque Persas Episcopos usque ad Timothei Patriarchæ tempora, qui diù post Jesujabum floruit, à Sede Seleucienſi disjunctos fuisse. Antiquiores enim Persarum Episcopi haud interruptam cum ea Sede communionem habuerant. Simeon verò, quem Amrus ad Jesujabi obedientiam adductum affirmat, amicitiam quidem Jesujabi aliquandiu coluit; non tamen eam, quam ille volebat, subjectionem Sedi Seleucienſi exhibuit, quemadmodum ex laudata ad eundem Simeonem Epistola liquet; confirmaturque ex prima ipsius Jesujabi ad monachos Catarenses Epistola, quæ inter eas, quas Patriarcha scripsit, vigesima est: ubi Simeonem potiùs à Sedis Seleucienſis obedientia unàcum Catarensibus Persisque Episcopis omnino defecisse testatur, his verbis. [illegible]

Communem, quam ad universos Clericos fidelesque regionis vestræ (Catarensium) *dedi, epistolam legite diligenter coram universo Clericorum fideliumque cætu, eisque viam veritatis legemque Ecclesiasticam ostendite. Similiter & Synodicam Epistolam, quæ ad vos vestrosque Episcopos pridem scripta fuit: nec non & illam, quæ ad Simeonem Rivardscirensem exarata est. Earum enim exempla sigillo meo obsignata transmitto: sed & exemplar epistolæ, quam olim ad Simeonem, qui Episcopus Rivardsciri dicitur, scripseram: ut quum legeritis, intelligatis, illum ex bono consilio, quod ipsi dedi, & ex adhortatione ad Dei cultum, quam ad eundem habui, commonefaciens ipsum, ut quæ ad suam ipsius, totiusque Ecclesiæ Dei utilitatem ducunt, hac tempestate faceret, occasionem ad abnegandum Christianismum arripuisse, vilesque Episcopos vestros ad idem flagitium pertraxisse. Præterea mitto exemplar epistolæ alterius, quam ad eundem* Simeonem *postea scripsi, ut hac in re quid vos oporteat facere clarè cognoscatis.* Hæc Jesujabus.

Quod autem Persas Catarensesque Episcopos *Christianismum abnegasse* scribit, non eo sensu intelligendum est, quo Maruanitas populos à fide Christiana defecisse suprà dixerat; sed quia communionem Sedis Seleucienſis abjecerant, quos proinde tamquam Christianæ fidei desertores ubique Jesujabus traducit.

Denique refert Maragensis lib. 2. hist. monast. cap. 14. Georgium Jesujabi successorem ad Catarenses profectum fuisse, ut eos cum Sede Rivardsciri, hoc est, Persidis, à qua defecerant, conjungeret, eumque ipsi laborem è sententia cessisse. Sub Georgio igitur dissidium illud compositum fuit, quod Jesujabum inter, & eos populos exarserat.

Nunc ad scripta Jesujabi.

1. *Librum de conversione cogitationum*: quem Amrus tom. 2. pag. 421. citatus, Arabicè interpretatur عكس الآرا, hoc est, *de conversione sententiarum*, seu *de versutiis & fallaciis opinionum*. Ecchell. *De conversione mentis & cogitationum*. Hottingerus, *De conversione mentis*. Hujus libri meminit Jesujabus ipse in Epistolis 6. & 7. quas Metropolita scripsit; ubi qua eum occasione, quem in scopum, & quibus hortantibus composuerit, declarat in hæc verba. *Epist. 6. ad Clericos & populum Ecclesiæ Mabuzæ Ariuni Garmæorum.* [illegible]

Composuit: ediditque adhortationem
1 Ad Tyrones [1] quosdam.

ܣܡ ܘܟܬܒ ܡܪܬܝܢܘܬܐ
ܕܠܘܬ ܐܢܫܝܢ ܫܒܪ̈ܐ.

Nec-

ܘܬܘܒ

En igitur (inquit) *per gratiam Dei habetis librum, cui titulus DE CONVERSIONE COGITATIONUM, qui multis abhinc annis adversùs fatuam hanc opinionem* (ita Catholicam unius in Christo personæ hypostasisque veritatem fatuus ipse appellat) *hortantibus piis omnibus compositus est: tùm scilicet, quum primùm error hujusmodi, operâ nonnullorum* (Sahadunæ nimirùm & Esaiæ Tahalensis, quos ibidem Jesujabus carpit) *in publicum prodire cœpit. Et eorum quidem seductorum stultitiam per rationalium cogitationum conversionem* (seù oppositionem) *satis redarguit*. Et epist. 7. ad Sahadunam Episcopum. [illegible]

Recole igitur, si lubet, & librum illum, qui DE CONVERSIONE COGITATIONUM appellatur, qui hortatu rogatuque venerabilis Patris nostri sanctæ memoriæ Mar Joannis Episcopi Metropolitæ magni Beth-Lapethæ, omniumque nominatorum ac venerabilium Ecclesiæ filiorum, adversùs eos, qui tunc & modo confusam hanc opinionem sub diversis formis ostentare conantur, conscriptus est, & nunc Deo dante, Syrorum, Aramæorum, Huzitarum, Persarumque manibus, quemadmodum audisti, circumfertur.

2 *Adhortationem ad Tyrones*: quam Jesujabus tùm fortasse composuit, quum monachus cœnobii Beth-Abensis esset. Sed & Metropolita Adjabenus electus, monachis in ordinem redigendis animum applicuit. Exstat ejus Epistola III. inter eas quas Metropolita scripsit, in qua monachos suæ diœceseos hortatur ad laborem manuum, utque sub unius Archimandritæ præfectura simul congregarentur, nevè è cœnobio in alterum absque superiorum facultate commigrarent. [illegible]

[illegible]

Congregamini (inquit) *ex dispersione, in qua hactenus fuistis, & unusquisque vestrum in cœnobium suum, ubi monasticum institutum edoctus est, regrediatur. Quod si quis sponte sua, nulloque magistro in justum repente transformatus sibi videatur, amodo cœnobium sibi quodcumque placuerit, eligat, ibique legitimis Superioribus subjaceat, qui communibus suffragiis electi, ad ministerium hujusmodi deputati sunt: ipsi verò Superiores paternis legibus communitatem regant*. Et paucis interjectis.

[illegible]

1 Necnon ordinavit [1] Tomum circuli, Et — ܘܬܘܩܢܗ ܦܢܩܝܬܐ ܕܚܘܕܪܐ܀ ܘܡܟܝܠ

[illegible]

Quamobrem infame istud dedecus, ô miseri, fugite, & comedite labores manuum vestrarum, ut digni sitis beatitudinis Prophetæ, & legem Apostoli custodiatis, Patrumque benedictionis hæredes efficiamini. Ipsum verò opus tale sit, ut loco & tempori conveniat, nec ab instituto aut habitu alienum sit, aut cum frequentibus repetitisque exactionibus conjunctum; sed in quiete factum, necessarium fratri victum comparare queat. De communi autem benedictione unusquisque æqualiter participet secundùm uniuscujusque indigentiam, hoc est, prout ad victum singulorum requiritur, sicut scriptum est. Qui verò infirmi sunt, nec opus facere queunt, quo victum sibi comparent, eorum victus ex communi benedictione suppleatur. Quodsi communis benedictio ad communem usum indigentiamque minime satis sit, Oeconomus Episcopum adeat, eique rem significet: qui commendatitias ipsi literas tradat, ad fideles eos directas, qui valeant necessitatibus ejus absque scandalo, & sine invidia consulere. Cæteri verò in silentio maneant, suamque ingenuitatem purè custodiant &c. Luxus autem ille, cui hactenus indulsistis, Dei ope omninò tollatur: & nemini in posterum fas esto, de cœnobio in cœnobium migrare absque Superioris jussu literisque commendatitiis.

1 *Ordinavit Tomum circuli.* Hottinger. *Ordinem* πίνακος ἐγκυκλίου. Ecchell. *Ordinem Codicis Circuli*, & in Not. pag. 251. *Hoc nomine*, inquit, *intelligendum venit Kalendarium Festorum per anni circulum*. Hæc ille. Verùm non de Kalendario, sed de Officio Divino, quod vulgò Breviarium dicimus, Sobensem hìc loqui, Syriacorum Rituum quisque peritus intelligit. Syri enim Officium Divinum, quod tàm de Tempore, ut ajunt, quàm de Sanctis per anni circulum in Ecclesia recitatur, absolutè appellant ܦܢܩܝܬܐ *Phenkita*, hoc est, *Codicem* seu *Tomum*; vel cum addito ܦܢܩܝܬܐ ܕܚܘܕܪܐ *Phenkita d-Hudra*, idest, *Codicem Circuli*, cujus accuratissimum exemplar, prout à Syris Nestorianis observatur, anno Christi 1538. exaratum exstat in Biblioth. Vatic. tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 581. Quod autem Jesujabus Adjabenus Officium istud ordinaverit, testatur & Thomas Maragensis in hist. monast. lib. 2. cap. XI. in hæc verba. [illegible]

Quum autem Mar Jesujabus Catholicus in Metropolitam Arbelæ electus esset, velletque Codicem Canonum, (hoc est, Codicem horarum Canonicarum) *ordinare, quem postea ad omnes regiones misit, quum Patriarcha factus est; in ea Canonum ordinatione usus fuit operâ ejusdem sapientis Patris Ananjesu, quem propter lucubrationes & opera quæ ediderat, summopere diligebat.* Et cap. 15. [illegible]

Hic verò Pater Ananjesu paulò ante à nobis memoratus, cujus memoria in benedictione est; quum tempore horum duorum sacrorum Patriarcharum floreret, ambobus obedientiam exhibuit; Mar Jesujabo quidem, ordinans Canones Circuli; Mar Georgio verò, librum Patrum componens &c. Ejusdem operis meminit Auctor libri Syriaci, qui inscribitur, *Declaratio Officiorum Ecclesiasticorum & causa Festorum Dominicorum*, Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 489. qui Ordinationes Jesujabi de Divinis Officiis frequenter laudat, sed præsertim Par. 4. de Liturgia cap. 1. inquiens. [illegible]

Cur præcepit Beatus Jesujabus, ut hora diei tertia Sacramenta conficiamus. Et Par. 6. de Ecclesia cap. 1. [illegible]

Quare, quum Ecclesiæ Consecratio officia omnia ipsumque Baptismum præcedat, nihilominus idem Beatus Jesujabus ordinavit initium Phenkitæ (Codicis Officii) Annunciationem, & in Resurrectione Baptismum induxit, & demùm

1 Et 1 Baptiſmum , & Indulgentiam 2,
3 Et conſecrationem 3 Eccleſiæ novæ ,
4 Et ordinationes 4 ſingulorum Ordinum.
5 Cantus 5 quoque & Orationes concinnavit ,
6 Et 6 Epiſtolas , & hymnos ,
Et Paracleticos ſermones elegantiſſimos.
Et diſputationes adversùs nonnullos.

ܘܡܥܡܘܕܝܬܐ ܥܡ ܚܘܣܝܐ :
ܘܩܘܕܫܐ ܕܥܕܬܐ ܚܕܬܐ :
ܘܣܝܡ̈ܝܕܐ ܕܟܠ ܛܟܣ̈ܝܢ .

ܘܥܢܝ̈ܬܐ ܘܨܠܘ̈ܬܐ ܨܒܬ
ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܥܡ ܡܕܪ̈ܫܐ
ܘܒܘܝ̈ܐܐ ܕܝܪܝܢ ܫܦܝܪ̈ܝܢ
ܘܕܪ̈ܫܐ ܕܠܘܩܒܠ ܐܢܫܝܢ .

CA-

mùm abſoluto toto circulo conſecrationem Eccleſiæ conſtituit?

1 *Baptiſmum*, ideſt, Ritum adminiſtrandi hoc Sacramentum. Exſtat Cod. Amid. 12. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 584.

2 *Indulgentiam*: Hoc eſt, *expiationem peccatorum*, ut vertit Hottingerus: ubi Sobenſis intelligit Ritum adminiſtrandi Sacramentum Pœnitentiæ ſeù Confeſſionis, qui à Jeſujabo Patriarcha ordinatus exſtat Cod. Amid. X. tom. 1. Bibl. Orient. pag. 583. Hunc in locum vide Annotationem Abrahami Ecchellenſis à pag. 251. ad pag. 265. ubi Sacramentum hoc apud Neſtorianos, Jacobitas, & Coptos vigere probat auctoritate ejuſdem Sobenſis ex lib. Margaritarum cap. 1. & 7. nec non ex Conſtitutionibus Jacobitarum cap. 22 ex Gregorio Barhebræo, & ex nomocanone Benaſſali cap. 51. Quod autem dicitur Jeſujabus *Indulgentiam* ſeù *Ritum adminiſtrandi Sacramentum Pœnitentiæ* ordinaſſe, non ita intelligendum eſt, quaſi id Sacramentum apud Syros Neſtorianos antea non fuerit; ſed quia vel antiquum ipſe Ritum novis additis precibus auxit; vel quia novum Ritum, ab antiquo tamen quoad ſubſtantiam minimè diſcrepantem, compoſuit. Sic idem Jeſujabus Ritum Baptiſmi, conſecrationis Eccleſiæ, & Ordinationum hoc loco compoſuiſſe dicitur; aliique Syri tùm orthodoxi, tùm Jacobitæ Neſtorianique Liturgias, diverſoſque adminiſtrandorum Sacramentorum Ritus tradidiſſe leguntur. Exſtat in Codice ms. Syriaco Vaticano 28.

ܛܟܣܐ ܕܚܘܣܝܐ ܥܠ ܟܦܘܪ̈ܐ ܠܡܪܝ
ܝܫܘܥܝܗܒ ܩܬܘܠܝܩܐ ܦܛܪܝܪܟܝܣ :

Ordo Abſolutionis Apoſtatarum, auctore Mar Jeſujabo Catholico Patriarcha, utique Adjabeno, de quo hìc ſermo fit.

3 *Conſecrationem Eccleſiæ novæ*. In Codice ms. Syriaco Vaticano 27. exſtat:

ܛܟܣܐ ܕܩܘܕܫ ܡܕܒܚܐ ܒܡܫܚܐ ܕܥܒܝܕ ܠܡܪܝ
ܝܫܘܥܝܗܒ ܩܬܘܠܝܩܐ ܚܕܝܒܢܝܐ :

Ordo Conſecrationis Altaris cum Chriſmate, compoſitus à Mar Jeſujabo Catholico Adjabeno: idemque habetur in Cod. Amidenſi XI. tom. 2. Bibl. Orient. pag. 583.

4 *Ordinationes ſingulorum Ordinum*. Exſtant in laudatis Codd. Syr. Vat. 27. & Amiden. XI. Vide ſuprà pag 113.

5 *Cantus, Orationes, Hymnos, & Sermones Paracleticos*. Inſerti ſunt, ſuppreſſo licet Jeſujabi nomine, in Officiis Chaldæorum tàm feſtivis, ferialibus & de Sanctis, quàm de Defunctis. Et in officio quidem Defunctorum Cod. Amid. 3. tom. 2. Bibl. Orient. pag. 581. quinque Hymni de Defunctis nomen *Jeſujabi Metropolitæ Arbelæ*, hoc eſt, Adjabeni præferunt: quem cum noſtro Jeſujabo eundem eſſe exiſtimo.

6 *Epiſtolas*. Catalogum Epiſtolarum, quas Jeſujabus Epiſcopus, Metropolita, & Patriarcha ſcripſit, ex vetuſtiſſimo Codice Syr. 16. tom. 2. Bibl. Orient. pag. 497. accipe.

ܐܓܪ̈ܬܐ ܕܝܫܘܥܝܗܒ ܟܕ ܐܦܝܣܩܘܦܐ .

Epiſtolæ quas Jeſujabus Epiſcopus ſcripſit. Deſiderantur quatuor priora folia.

1. *Babæo Archimandritæ* cœnobii montis Izalæ. Zelum fidei ejus commendat.

2. *Sergio medico*. Dolet de ejus infirmitate.

3. *Ananjeſu* ܚܢܢܝܫܘܥ *monacho*: de calamitatibus Syrorum Neſtorianorum: quum ſcilicet Georgio Patriarcha defuncto, Choſroës Perſarum Rex præcepit, nequis in ejus locum Patriarcha ſufficeretur.

4. *Danieli Arbelæ Doctori*; qui Confeſſorum in carceribus detentorum curam gerebat.

5. *Sabarvæo* ܣܒܪܘܝ. In idem argumentum; hoc eſt, de perſecutione Chriſtianorum in Perſide. Alteram ad eum Epiſtolam Jeſujabus dederat, quæ hìc deſideratur.

6. *Hormiſdæ Syncello ſuo, qui in Schola Niſibena morabatur*.

7. *Sabarjeſu Archimandritæ cœnobii Mar Salibæ, de tribulationibus poſt obitum Jazdini*: ejus fortaſſe, de quo Thomas Maragenſis in hiſt. monaſt. lib. 1, cap. 35. Vide tom. 2. Bibl. Orient. pag. 492.

8. Ser-

8. *Sergio Amico, post bellum Romanorum*, cum Chosroë Persarum Rege commissum, de quo suprà pag. 105.

9. *Ebedjesu monacho de morte Ananjesu* ܥܢܢܝܫܘܥ *ejus præceptoris*.

10. *Abibo, cæterisque fratribus montis Izalæ monachis, de morte Babæi eorum Archimandritæ*.

11. *Iisdem, de dilatione responsionis, & de infausto nuncio*: quod nimirùm dissensio inter ipsos de electione Archimandritæ orta esset.

12. *Paulo monacho in Archimandritam* cœnobii Jacobi *electo*. Vide tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 492.

13. *Ananiæ Presbytero & Doctori, de infirmitate & paupertate*.

14. *Jesujabo Patriarchæ Gadalensi*: *Apologia de fuga sua*.

15. *Theodoro Episcopo*.

16. *Monachis cœnobii Abrahæ in monte Izala, Abibo*, ܕܙܢܘܢܝ *Dazunuæo, Gregorio, Lucæ*, ܪܐܙܝܫܘܥ *Razjesu, Stephano, Jazdino*, ܒܪܕܘܟ *Barduco, & Simeoni*, quos inter aliosque ejusdem cœnobii monachos, instigante quodam Isaaco, dissensio exarserat, adeò ut è cœnobio illos ejecerint.

17. *Monachis cœnobii* Jacobi *in Bethabe, Simeoni, Joanni, Kamjesu*, ܒܪܕܢܚܐ *Bardenhæ, Danieli*, ܒܪ ܐܙ ܣܘܪܝܢܐ *Baraz-Surino, Barnun, Jesuzachæ, Aphnimarano, aliisque, de novi Archimandritæ electione*. Jacobus ejus cœnobii fundator tùm Jesujabo, tùm fratribus moriturus præceperat, ut Joannem sibi in præfectum cœnobii substituerent, qui septuaginta annos monachum egerat, è quibus triginta annos anachoreticam vitam, & quadraginta annos cœnobiticam cum Jacobo coluerat.

18. *Kamjesu monacho, in Archimandritam cœnobii Bethabensis electo, Adhortatoria*. Hic Jesujabum per epistolam rogaverat, ut gesta Jacobi cœnobii illius fundatoris conscriberet. Respondet Jesujabus in hæc verba.

ܠܫܪܒܐ ܕܝܢ ܕܥܒܕܘܗܝ ܢܟܦܐ ܕܐܒܘܢ ܡܒܪܟܐ
ܕܐܦܝܣܬܢܝ ܠܡܟܬܒ ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܠܝܛ ܗܘ ܕܐܫܪܐ ܡܢ
ܗܫܐ . ܐܦܠܐ ܓܝܪ ܐܦܢܝܬܐ ܡܢ ܗܦܟܬܐ ܝܘܡܝܬܐ
ܕܒܗܘܢ ܐܣܝܪ ܐܢܐ . ܘܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܡܬܒܥܐ ܡܚܫܒܬܐ
ܕܠܟܠ ܣܦܝܩܐ ܕܡܢ ܟܠܗܝܢ ܝܨܝܦܘܬܐ .

Quam autem ut scriberem rogasti, religiosorum operum benedicti Patris nostri historiam, nunc aggredi non licet, quum id quotidianæ occupationes, quibus distineor, minimè permittant; scriptio autem hujusmodi animum curis omnibus vacuum postulet. An Jesujabus id posteà præstiterit, non liquet. Constat tamen Jacobi vitam à Sahaduna, Gabriele, Aphnimarano, & Salomone Bar Garaph conscriptam fuisse, ut testatur Thomas Maragensis in hist. monast. lib. 1. cap. 24.

19. *Jazdesapori* ܝܙܕܣܦܘܪ, qui Joannis nomine epistolam ad ipsum scripserat.

20. *Eidem*.

21. *Jezdegerdi*. Tributas sibi laudes rejicit.

22. *Jesusabrano* ܝܫܘܥܣܒܪܢ.

23. *Jesujabo Patriarchæ*. De restituta Sapori cuidam communione, quæ ob ejus flagitia ipsi interdicta fuerat.

24. *Eidem*.

25. *Monachis montis Lepheph* ܕܛܘܪܐ ܕܠܦܦ, ut monachum, qui inde excesserat, reducerent. In hac epistola Jesujabus hunc sibi titulum præfigit: ܝܫܘܥܝܗܒ ܥܒܕܐ ܕܥܕܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܢܝܢܘܐ *Jesujabus Ecclesiæ Dei, quæ in Ninive est, minister*.

26. *Moysi Presbytero*.

27. *Luliano* ܠܘܠܝܢܐ. Ita Julianum Syri appellant.

28. *Joanni*.

29. *Narseti, & Maremæ* ܡܪܝܡܗ.

30. *Sabarjesu Episcopo*, qui Sergium Presbyterum & Doctorem ad ipsum miserat.

31. *Samueli Presbytero*.

32. *Joanni Presbytero*, qui sibi per Sergium doctorem salutem dixerat.

33. *Patriarchæ Catholico* (nimirùm Jesujabo) à quo literas quinque acceperat: cujus de statu per Jesujabum Presbyterum edoctus fuerat.

34. *Hormisdæ*.

35. *Allazachæ* ܐܠܠܙܟܐ *Presbytero & Doctori*.

36. *Patriarchæ*.

37. *Mar-Abæ Episcopo*.

38. *Patriarchæ*. Narrat persecutiones à barbaris & hæreticis motas, quas Deum sedasse affirmat.

39. *Eidem*. De Semjesu ܫܡܝܫܘܥ, & Narsete, quos Machicha Adjabenus Metropolita Episcopos illegitimè ordinaverat, qui & Episcopum quendam Adorbiganæ consecrarunt.

40. *Moysi Presbytero*.

41. *Cyriaco Metropolitæ* (Nisibeno, ut dicitur Tom. 2. Bibl. Orient pag. 416.) Rogat, ut Maruzanum ܡܪܘܙܢ Episcopum præficiat Ecclesiæ Baladæ.

42. *Jazed-Chanæ* ܝܙܕܟܢ *principi*, exhortatoria, ut hæreticos coërceat, & Sacerdotes benignè tractet. Missa per Ananjesu ܥܢܢܝܫܘܥ Archimandritam.

43. *Gabrieli Metropolitæ* (Beth-Seleuciæ) de Jacobitarum Tagritensium petulantia. Missa per Ananjesu Archimandritam. Vide suprà pag. 114.

44. *Clericis & populo civitatis Baladæ*. Eos commendat, quod Episcopum sibi delegissent: hortatur, ut hac de re tùm Metropoli-

politam suum, tùm Patriarcham certiorem faciant.

45. *Ad quemdam amicum*. Rogat suo totiusque Niniviticæ Ecclesiæ nomine, ut quemdam civibus pernecessarium virum in urbem reduci curet, quem nonnulli relegari fecerant.

46. *Cyriaco Metropolitæ* (Nisibis): ad quem Jesujabus & ad Nisibenam Ecclesiam fame laborantem mittit mille coros hordei, & unam mensuram dactylorum.

47. *Kamjesu*, *Saniæ* ܨܢܝܐ, *Babusæ* ܒܒܘܣܐ, *Ananjesu* ܚܢܢܝܫܘܥ, *Isaaco*, *Barsabdæ* ܒܪܣܒܕܐ, & *Dadjezdæ* ܕܕܝܙܕ; Jesujabus, qui se Ninives Episcopum nominat, ingressum Ecclesiæ communionemque interdicit, donec resipiscant. In errores enim Jacobitarum opera cujusdam monachi montis Lepheph abrepti, Ecclesiam castri ܕܒܝܬ ܒܒܝ *Babæi* polluerant. Recolere eos jubet gesta suorum consanguineorum Simeonis, & Kamjesu Episcoporum, quos pro Nestoriana secta adversùs Jacobiticam acriter decertasse affirmat.

48. *Gabrieli Metropolitæ* Beth-Seleuciæ, narrat felicem exitum certaminis sui cum Jacobitis Tagritensibus. Vide suprà p. 115.

49. *Joanni Presbytero & Archidiacono*, & *Tani* ܛܢܝ *principi fidelium Arbelæ*, cæterisque, qui ad ipsum Jesujabum scripserant, eumque sibi in Metropolitam postulabant.

50. *Abibo*, *Dazunvæo*, *Narseti*, *Maremæ*, cæterisque monachis monasterii Izalensis.

51. *Gabrieli Metropolitæ* Beth-Seleuciæ, *Hormisdæ Episcopo*, *Mariabæ* ܡܪܝܐܒܗ, & *Episcopo Lapetensi*.

ܐܓܪ̈ܬܐ ܕܟܬܒ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ.

Epistolæ quas Jesujabus Metropolita scripsit.

1. *Clero & populo Ecclesiæ Lapetæ metropoleos Huzitarum*. De morte Joannis eorum metropolitæ, & de electione Maremæ.

2. *Maremæ metropolitæ* Lapetæ.

3. *Monachis suæ diœceseos*. Ut in unum cœnobium conveniant, & absque commendatitiis Episcopi literis ne mendicent. Vide suprà pag. 138.

4. *Trisjesu* ܬܪܝܨܝܫܘܥ *Chorepiscopo*. Ut præscriptam monachis in præcedenti Epistola regulam diligenter observari curet.

5. *Jacobo Episcopo*. Ut duos Clericos, qui ad ejus diœcesim invito metropolita sese receperant, compellat sub pœna interdicti ad proprium metropolitam redire.

6. *Clericis & populo Ecclesiæ Mahuzæ Ariuni*. De Sahaduna eorum Episcopo. Vide suprà pag. 116.

7. *Sahadæ Episcopo* Mahuzæ Ariuni Garmæorum, quem Nestoriani per contemptum *Sahadunam* appellant. Reprehenditur à Jesujabo, quod sectam Nestorianam deseruerit. Ut ad eam redeat hanc epistolam cum Paulo cœnobii Beth-Abensis archimandrita aliisque monachis ad eum mittit. Vide suprà pag. 118.

8. *Guriæ* (fortassè Episcopo Nisibis.) Queritur quod epistolam sine nomine & subscriptione auctoris ad ipsum scripserit, & quod Nisibi Synodum habuerit canonesque pro libitu suo condiderit.

9. *Presbyteris*, *Clericis*, & *populo Nisibis*.

10. *Ad Nuhadrenses*. Episcopus Nuhadræ, qui per annos ferè quinquaginta cœnobio Abrahæ in monte Izala præfuerat, eidem cœnobio quendam Carduensem, quem Patriarcha excommunicaverat, præficere volebat. Jesujabus id factum reprobans, hortatur, ut unus è cœnobitis Abbas cœnobio præficiatur; res verò cœnobii œconomus secularis administret.

11. *Ardafiro* ܐܪܕܦܝܪ, *Nisaniæ* ܢܝܣܢܝܐ, *Bochtjezdo* ܒܘܟܬܝܙܕ, *Abrahæ*, & *Sergio*, qui persecutiones patiebantur, consolatoria.

12. *Enoch Episcopo*. Ut matrimonium cujusdam cum uxore fratris matris suæ tamquam illegitimum rejiciat, hominemque illum ab hæreditate uxoris hujusmodi, quæ defuncta fuerat, excludat.

13. *Barhadbesciabæ Archimandritæ*, *cæterisque monachis*. Commendat eos, quod fratrem quemdam hæreticum è cœnobio ejecissent.

14. *Moysi Presbytero*. De sua & Patriarchæ salute eum docet.

15. *Akrabæ archimandritæ*, & fratribus monachis hortatoria.

16. *Hormisdæ Episcopo*. Laudat eum, quod Babæum Episcopum exceperit.

17. *Mar-Abæ Episcopo*. De quodam Presbytero hæretico, quem is excommunicaverat.

18. *Sabarjesu metropolitæ*, qui de Jesujabi valetudine solicitus fuerat.

19. *Hormisdæ Episcopo*.

20. *Sergio Episcopo*.

21. *Barsumæ Episcopo*. Gratulatur, quod hæretici ex Oriente dissipati, in Occidentem fugerint. Quibus verbis Sahadunam designat, qui à Nestorianis exagitatus, Edessam confugerat.

22. *Siroi* ܫܝܪܘܝ *catechumeno*.

23. *Joanni*, increpatoria: quod de se & de Mareme Patriarcha conquestus sit.

24. *Ad quendam*, increpatoria, quod quum ab ipso Jesujabo & à Patriarcha arcessitus esset, is verò evocatum se ideò existimaret, ut ad Episcopalem dignitatem promoveretur, inanem excusationem adduxisset.

25. *Ad quendam fidelem*, consolatoria de obitu fratris.

26. *Ad Maremem Patriarcham*, cujus binas epistolas feria quarta, ineunte mense Februario in Magorum oppido ܒܝܬ ܡܓܘܫܐ

ܡܓܘܫܐ

ܡܢܝܬܐ acceperat, quibus ad aliam eum metropolitanam Sedem transferre se velle significabat. Jesujabus à metropoli Adjabena se nunquam discessurum protestatur.

27. *Ad Joannem Catarensem*, hortatoria.

28. *Ad Hormisdam Episcopum de Sahaduna*. Vide suprà pag. 118.

29. *Ad eundem in idem argumentum*. Vide pag. 118.

30. *Ad Episcopos Garmæorum de eodem Sahaduna*. Vide pag. 119.

31. *Ad Ninivitas, de peste*.

32. *Ad Isaac Nisibenum, de Hierosolymitis*, qui quæstûs gratiâ in Assyriam venerant.

. ܐܓܪ̈ܬܐ ܕܒܬܪ ܩܬܘܠܝܩܘܬܐ

Epistolæ, quas Jesujabus Catholicus scripsit.

1. *Ad Isaac Nisibenum*, de sua in Catholicum, hoc est Patriarcham, electione.

2. *Ad monachos cœnobii Izalensis* in idem argumentum.

3. *Ad Magnates Nisibenos*, de hæreticis, hoc est, de Jacobitis.

4. *Ad Clericos Nisibenos*, in idem.

5. *Ad Brichuæum* ܒܪܝܟܘܥ *de Mahuzitis*, hoc est, Garmæis, quos Sahadunas, ut Jesujabus affimat, seduxerat, sed reverâ ad fidem Catholicam adduxerat.

6. *Ad Archimandritam recens electum, & monachos cœnobii* ܕܒܥܪܒܝ *Baarbensis*.

7. *Ad Jacobum Episcopum Sirzurensem* ܕܣܝܪܙܘܪ. Hortatur, ut adversùs Magos strenuè decertet, à quibus ille gravissimis se molestiis affici querebatur. Exemplum Avi ejusdem, qui in eadem urbe Episcopus fuerat & ob fidem Christianam à Magis in crucem actus, ob oculos ponit.

8. *Monachis montis Izalensis*.

9. *Merovæo* ܡܪܘܝ *Presbytero & medico Huzitæ*.

10. *Ad doctorem Scholæ Nisibenæ*.

11. *Ad quemdam Nisibenum*.

12. *Ad Sabam Episcopum Mahuzæ Ariuni*.

13. *Ad Hierosolymitas, Eliam Presbyterum & syncellum, Paulum Archidiaconum, Theodorum Diaconum, & reliquos Clericos*: qui Procopium & Cosmam legatos miserant, ut eleemosynas colligerent.

14. *Ad Simeonem metropolitam Rivardsciri*, hoc est, totius Persidis. Vide suprà pag. 127.

15. *Ad Doctorem Rivardscirensem*.

16. *Ad Simeonem metropolitam, Episcopos, Presbyteros, Diaconos & fideles Persidis*. Vide pag. 131.

17. *Ad Episcopos Catarenses*. Vide pag. 133.

18. *Ad Catarenses*. Vide pag. 134.

19. *Ad eosdem*, de Abrahamo Episcopo Masamig urbis Catarensium, qui monachos expulerat: ut ejus communionem devitent.

20. *Ad Monachos Catarenses*; quorum de virtutibus Georgius Mesenensium Metropolita Jesujabum certiorem fecerat. Mittit ad eos exemplar Epistolarum, quas ad Simeonem Rivardscirensem, & ad Episcopos Catarenses scripserat.

21. *Ad eosdem*: qui rogaverant, ut permitteret sibi, communicare cum Episcopis Catarensibus. Redarguit eos Jesujabus, jubetque ab illorum communione prorsùs abstinere; affirmans, plusquam viginti Episcopos, & Metropolitas duos in Oriente sibi subjectos vivere. Mandat præthereà, ut à Namphruch Bar--Dustar Cathensi

ܢܡܦܪܘܟ ܒܪ ܕܘܣܬܪ ܩܛܪܝܐ

tradi sibi postulent exemplaria Epistolarum omnium, quas ipse Jesujabus ad Persas Catarensesque scripserat, quasque Namphruchus occultaverat.

22. *Joanni Archipresbytero* ܕܟܘܡܪܝܐ, *Theodoro Archidiacono* ܕܟܘܡܫܡܫܢܐ, *Andreæ principi fidelium* ܕܟܘܡܗܝܡܢܐ, *& omnibus Clericis, & fidelibus Ecclesiæ Edessenæ*. Gratias agit, quod sibi profugo subvenerint: & de fide in Christum adversùs hæreticos hæreticus ipse differit. Desideratur finis hujus epistolæ; nec non aliæ, quas Jesujabus Patriarcha scripsit.

CA-

CAPUT LXXV.

Ananjesus Monachus.

1 Ananjesus [1] scripsit de varietate [2], Et distinctione lectionum.

ܚܢܢܝܫܘܥ ܥܒܕ ܫܘܚܠܦܐ
ܘܦܘܪܫܐ ܕܩܪܝܢܐ.

CA-

NOTA.

1 *Ananjesus*, cognomento [illegible] ܕܥܒܕ ܦܪܕܝܣܐ *Auctor libri Paradisi*, monachus cœnobii Abrahæ in monte Izalensi primùm, deinde Jacobi in Beth-Abe, floruit sub Jesujabo Gadalensi, Mareme, & Jesujabo Adjabeno Patriarchis circa annum Christi 645. cujus de gestis, scriptisque hæc Thomas Maragensis in histor. monast. lib. 2. cap. XI.

[illegible]

[illegible]

Beatus autem iste Ananjesus, & frater ejus Jesujabus ex Adjabenorum regione oriundi fuere: & ambo in urbe Nisibi beati Jesujabi (Adjabeni) *condiscipuli, amici, & familiares fuerunt, quum ibidem literis operam darent. Eruditi itaque fuere in magno monasterio* (hoc est, Abrahæ in monte Izalensi) *quemadmodum legitur in Codicibus, qui in Archivo hujus monasterii prostant, & eorum manu illic descripti dicuntur. Abbas autem Ananjesus quum se humili mente lectione librorum Patrum aliquandiu exercuisset, sacra Hierosolymæ loca invisere & adorare decrevit: indeque Scetense desertum petiit; didicitque omnes mores Patrum Anachoretarum, quorum gesta & dicta in libris descripta habentur; nec non loca & terras, in quibus illi habitarunt. Inde in patriam rediturus, apud sanctum Mar Joannem Episcopum Mobadre* (hoc est, dispersorum per Syriam Nestorianorum) *cujus paulò ante mentionem fecimus* (Vide suprà pag. 107.) *è via divertit, ab ejusdem sanctitate benedictionem accepturus, ipsiusque conversatione potiturus. In cœnobium tandem suum postliminio reversus, fratrem ad hoc monasterium* (Jacobi scilicet in Beth-Abe) *secum adduxit, excitatas ibi dissensiones turbasque declinaturus: quum videlicet homines quidam invidi & sanctorum adversarii contra sanctum magistrum nostrum Narsetem Babæi discipulum insurrexissent eumque inde expulissent, qui postea Archimandrita fuit, & omni virtutum genere claruit: pro quo etiam sanctus Mar Jesujabus Ninives Episcopatum gerens epistolam ad magnum cœnobium* (Abrahæ in monte Izalensi) *scripsit, & monachos reprehendit, quod per summam injuriam virum illum è suo cœtu expulissent. Postquam verò ad hoc monasterium venissent, & juxta Ascetarum regulam quieti & silentio vacarent, Magister noster Ananjesus tanta mentis perspicacia librorum* Patrum *sensa persequutus est, ut intelligentia atque eruditione omnes, qui ante eum fuerunt eumque subsequuti sunt, superaverit: adeo ut quum Mar Jesujabus Catholicus metropolitanum Arbelæ ageret, & Canonum Codicem* (idest, librum horarum Canonicarum) *coordinare cogitaret, cujus postea exemplar, quum in Patriarcham electus est, ad omnes provincias transmisit, sapientem hunc Patrem Ananjesum, quem unicè amabat, cujusque familiaritate suavissima delectabatur ob tractatus & libros ab ipso compositos, ad illam Canonum editionem socium assumpserit; utpote unum tanto operi parem ob ingenii perspicaciam, & mentis acumen, & in dicendo copiam. Præstantissimus autem, & à Deo electus Jesujabus* (frater Ananjesu) *factus fuit Episcopus Cardaliabedæ, quæ est Sena urbs Beth-Ramanæ. Exstant autem sapientissimi Ananjesu divisiones & definitiones variæ, quas quum in ejusdem cellæ parietibus descriptas vidisset frater ejus Jesujabus, auctorem rogavit, ut earum expositionem sibi traderet: quod & Ananjesus præstitit, scripsitque prolixum commentarium: quem quisquis legerit, auctoris eximiam sapientiam deprehendet. Epistola, quam ad fratrem scripsit, sic incipit. Præstanti & sancto Mar Jesujabo Episcopo Ananjesus in Domino salutem. Scripsit etiam Ananjesus expositionem nominum, & lectionum obscurarum, quæ in libris Patrum occurrunt, exstatque ad usum Archivi hujus monasterii: quæ duo opera omnes aliorum collationes correctionesve proculdubio antecellunt, sicut à primis senioribus didici, qui me etiam reliqua omnia ad ipsum spectantia docuerunt, asseruntque ea opera ab ipso confecta sibique tradita fuisse.*

Idem Maragensis cap. 14. & 15. de libro *Paradisi*, quem Ananjesus Georgio Patriarcha jubente composuit, hæc subjungit.

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Inde (hoc eſt, ex Inſula Catarenſium) *Georgius Catholicus reverſus, ad hoc ſanctum monaſterium* (Jacobi in Beth-Abe) *venit, ſecumque ſacras veſtes pro Altari attulit, ipſi confectas in Dirino inſula Catarenſium: & rogavit ſapientem & ſanctum Patrem Ananjeſum, ut hiſtorias & præclara geſta, interrogationes quoque & reſponſa Patrum Anachoretarum quodam libro comprehenſa, cui titulus, Apophthegmata Seniorum, deſcriberet, & capita & quæſita in eo libro ſparſim expreſſa & confuſè inſerta, in partes certaque capitula diſtingueret atque coordinaret; quæſtiones denique ad idem argumentum pertinentes in unum locum conferret. Pater itaque Ananjeſus, cujus memoria in omnibus benedictionibus eſt, ille nimirùm, cujus paulo ante meminimus, utpote qui duobus iſtis ſacris Patriarchis æqualis fuit, & utrique ſuæ obedientiæ argumenta præbuit; Jeſujabo quidem in coordinatione Canonum per anni circulum; Georgio autem in compoſitione libri Patrum, quam conficiendam rogatus in ejus gratiam ſuſcepit. Quum ergo à Catholico, & ſanctis ſuæ congregationis ſenioribus benedictionem poſtulaſſet, commiſſum opus aggreſſus eſt atque perfecit, omnes ejus partes aptâ propriâque methodo, atque convenienti ordine clarè, nitidè & ſapienter digerens, Spiritu mirum in modum ſuis ipſum chariſmatibus adjuvante. Diviſit autem univerſum opus in ſexcenta & quindecim capitula, quatuordecim canonibus & diſtinctionibus comprehenſa, ut quodlibet capitulum convenientem proprio argumento quæſtionem ſubjunctam contineat: adeo ut Frater quacumque tandem tentatione impugnatus, cupiens conſolationem, aut conſilium in ea, qua conflictatur, difficultate capere, id expeditè invenire poſſet, quum omnes ſententiæ ad eam materiam pertinentes perſpicuo ordine in unum locum congeſtæ occurrant; & ſtatim conſolationem in ſua tribulatione inveniat & ſui doloris medicinam. His alios quadringentos & triginta Canones adjecit, qui de omnibus virtutum generibus generalem doctrinam complectuntur: & alios inſuper complures, quibus nec ordinem nec numerum adjunxit. His addidit ex commentario ſancti Joannis* (Chryſoſtomi) *in beatum ſanctum Evangeliſtam homiliam de laudibus monachorum Ægyptiorum, & ex beato Mar Abrahamo Netphareno quæſtiones quaſdam, & demonſtrationes, quibus collectanea proprio labore ex Patribus confecta ipſe Ananjeſus ſubtexuit: compegitque in duas partes univerſum opus, ut prior Hiſtorias ſanctorum Patrum à Palladio & Hieronymo ſcriptas contineret, altera quæſtiones & geſta Patrum, quæ ipſe Ananjeſus ſubjunxit, compleƈteretur: librumque PARADISUM appellavit. Atque ſub hoc titulo receptus atque vulgatus fuit in omnibus Orientis monaſteriis, auctoris mentem & laborem cujuſvis loci Patribus collaudantibus. Ego verò* (concludit Thomas Maragenſis) *ejus amore inflammatus, ipſius venerabilem memoriam Hiſtoriæ Sanctorum, qui communem cum illo converſationem congregationemque habuerunt, inſerui.* Hæc Thomas de Paradiſo Patrum ab Ananjeſu collecto. Idem opus paucis adjectis demptiſve exſtat Cod. Syr. 6. ad calcem tom. 1. Biblioth. Orientalis pag. 608. Vide ſuprà hoc tom. pag. 49.

2 *De varietate & diſtinctione lectionum.* Nimirùm *de ſignificatu & uſu vocum difficiliorum apud Patres*, ut exponit Maragenſis loc. ſuprà cit. quibus verbis non *Paradiſus*, de quo mox dixi, intelligitur, ſed aliud opus ab Ananjeſu compoſitum, eique ſimile, quod Jacobus Edeſſenus eadem ferè ætate exaravit. Vide Tom. 2. pag. 499. Exſtant eodem tom. pag. 487. Cod. Syr. 4. haud expreſſo Auctoris nomine, *Expoſitio locorum obſcuriorum Evangelii, ex libro, cui titulus, Paradiſus voluptatis. Expoſitio quorundam locorum Geneſeos & Exodi. Et vocum Syriacarum interpretatio.* An hujus Ananjeſu ſint, non auſim definire. 2

CAPUT LXXVI.

Michaël.

1 Michaël [1] edidit Quæstiones
2 In Textum [2] Scripturæ, tribus tomis.

ܡܝܟܐܝܠ ܥܒܕ ܫܘܐܠܐ
ܕܪܘܫܡܐ ܕܟܠܗ ܟܬܒܐ ܦܢܩܝܢ܆

CAPUT LXXVII.

Theodorus Episcopus Maru.

3 Theodorus [3] Metropolita Maru
4 Versibus composuit historiam [4]
Sancti Eugenii & Græcorum:
Et Commentarium in Davidem:
Et alios Tractatus: nec non solutionem
5 Decem Quæstionum [5] Sergii:
Ac librum varii argumenti, exigente
Mar Aba Catholico.

ܬܐܘܕܘܪܐ ܡܝܛܪܦ ܕܡܪܘ
ܥܒܕ ܒܡܫܘܚܬܐ ܬܫܥܝܬܐ
ܕܡܪܝ ܐܘܓܝܢ ܘܝܘܢܝܐ܆
ܘܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܕܘܝܕ.
ܘܡܐܡܪܐ ܐܚܪܢܐ܆ ܘܫܪܝܐ
ܕܥܣܪܐ ܫܘܐܠܐ ܕܣܪܓܝܣ܆
ܘܟܬܒܐ ܡܦܟܚܐ ܕܫܐܠܗ
ܡܪܝ ܐܒܐ ܩܬܘܠܝܩܐ.

CAPUT LXXVIII.

Gabriel Episcopus Hormuzi.

6 Gabriel [6] ejus frater, qui fuit Epi-

ܓܒܪܐܝܠ ܐܚܘܗܝ ܕܗܘܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ

NOTÆ.

1 *Michaël* fortasse Episcopus Huzitarum, cujus meminit Amrus in vita Theodosii Nestorianorum Patriarchæ circa annum Christi 852. citatus à nobis tom. 2. Bibl. Orient. pag. 436.

2 *In Textum Scripturæ*. Ecchellensis, & ex eo Hottingerus, *de figurata elocutione Sacræ Scripturæ*, minus rectè: nam vox ܪܘܫܡܐ quæ *figuram* & *imaginem* absolutè significat, quum ad Scripturam Sacram refertur, pro *Textu*, non pro *figurata elocutione* à Syris usurpatur: quod & suprà monui pag. 97.

3 *Theodorus* Maru, seù Meruæ in Chorasana urbis Metropolita, vixit sub Mar Aba Patriarcha circa annum Christi 540. forte in locum Davidis Metropolitæ suffectus; quem idem Mar Aba Episcopatu dejecit, ut suprà dixi pag. 80.

4 *Historiam S. Eugenii & Græcorum*. Exstat metro heptasyllabo, ordine verò alphabetico in Cod. Syriaco Amiden. 8. ad calcem tom. 1. Bibl. Orient. pag. 583. haud expresso tamen Auctoris nomine; *Carmen de sancto Eugenio & Sociis*, in quo dicitur Eugenius cum septuaginta sociis ex Ægypto in Assyriam profectus, cœnobium apud ܒܝܬ ܡܥܪܐ *Beth-Maare* vicum exstruxisse, ibique dies sanctissimè clausisse. Laudantur prætereà in eodem carmine *Joannes Tajus* (hoc est, Arabs) *Abraham Cascarensis* monachorum in Assyria pater, *Babæus Nisibenus*, *Joannes* & *Acha* fratres Ægyptii. Quo autem anno Eugenius floruerit, neque in laudato Carmine, neque apud alium auctorem Syrum notatum legi.

5 *Sergii*: medici nimirùm Rhesinensis, de quo suprà pag. 87.

6 *Gabriel* Theodori, cujus mox facta est men-

Episcopus Hormuzi,
Scripsit adversùs Manichæos,
Et alium librum contra Chaldæos.

Nec non documenta & elucidationes
Variarum rerum ex scripturis,
Quæ sunt tercentum circiter capita
Juxtà recensionem Sapientum.

CAPUT LXXIX.

Elias Episcopus Maru.

1 Elias 1 Metropolita Maru
Edidit Interpretationes, & Paracleticos sermones:
2 Et doctrinam veterum 2
In totum Evangelium.

3 Epistolas quoque, & de causa 3 sessionum:
Et commentarium in Proverbia,
In Genesim, in Davidem, in Ecclesiasten,
In Canticum Canticorum, in Siracidem:
In Isaiam, in Duodecim,
Et in Epistolas Pauli Apostoli.
Unum denique librum
4 Exactissimæ Historiæ 4 Ecclesiasticæ.

CA-

mentio, frater, Hormuzi celeberrimæ in Carmania juxta sinum Persicum urbis Episcopatum gessit circa annum Christi 540.

1 *Elias* Maru urbis metropolita claruit circa annum Christi 660. sub Jesujabo Adjabeno Patriarcha, cui morienti adfuit, ut Amrus refert citatus tom.2. pag.420.

2 *Doctrinam veterum in totum Evangelium*: Catenam scilicet instar earum, quas Græci Syrique confecere. Ecchellensis & Hottingerus perperàm legunt

nec non de doctrina lectionum totius Evangelii.

3 *De causa sessionum*, non *Judiciorum*, ut malè Ecchellen & Hottinger.

4 *Historiæ Ecclesiasticæ*. Sub Jesujabo Adjabeno Ecclesiasticam historiam à Syris Nestorianis scribi cœptam fuisse, testatur Amrus in vita ejusdem Jesujabi, inquiens:

وكان في ايامه عدة ملافنة وبدا بكتب الاكلسيسطيقى :

Floruere sub ejus tempora complures Doctores, cœptaque fuit Ecclesiastica conscribi historia: ab Elia nimirùm, de quo hìc agitur, à Daniele Mariæ filio, à Rostamo, ab Aphnimarano, ab Atkeno, aliisque, quorum mentio in hist. monast. Thomæ Maragensis.

CAPUT LXXX.

Georgius Patriarcha.

1 Georgius [1] Catholicus Com-

ܓܝܘܪܓܝܣ ܩܬܘܠܝܩܐ

ܣܡ

NOTA.

1 *Georgius* Jeſujabi Adjabeni diſcipulus, primùm Moſulanus Epiſcopus, deinde Metropolita Adjabenus (non Gandiſaporenſis, ut perperàm ſcribit Amrus in ejus vitaـ) demùm Neſtorianorum Patriarcha, eidem Jeſujabo ſucceſſit anno Chriſti 660. Res ejus geſtas ex Thoma Maragenſi lib. 2. hiſtor. monaſt. cap. 12. & ſequentibus, accipeـ:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Sanctus iste Mar Georgius (his aliisque laudibus Nestorianum hominem Nestorianus Scriptor cumulat) *ex Caphra in tractu Beth-Gavajæ in regione Garmæorum oriundus, parentes habuit locupletes & nobiles, qui in hac regione duos pagos possidebant, Telam Zale, qui alio nomine Tel-Zala appellatur, & Beth-Habam. Missus itaque à parentibus fuit ad explorandas & componendas res illorum pagorum. Quum autem ad hoc cœnobium* (Jacobi in Beth-Abe) *orationis causa divertisset, ut à monachis in eo habitantibus benedictionem acciperet, eorum conversatione vehementer delectatus, decrevit seipsum quoque signo divini illorum instituti ornare. Quemadmodum autem ab ejusdem consanguineis, apud quos res ejus gestæ descriptæ prostant, didici, post obitum Magistri nostri* (Jacobi) *monachus factus est. Et quidem hoc ipsum temporum ratio indicat: ab illo videlicet per id temporis necdum monasticum habitum susceptum fuisse. Vero propius mihi videtur, antequam Raban Kamjesu in archimandritam electus fuisset, Georgium tonsuram monachatus accepisse. Quum autem pater ejus è sæculo migrasset, Georgius fratres rogavit, ut pro parte paternæ hæreditatis ipsi assignanda, pagus Beth-Haba illi concederetur: quem Georgius huic monasterio dedit, quum eadem tempestate beatus Jesujabus Ninives Episcopus esset, qui Georgii adhuc juvenis prudentiam morumque suavitatem atque animi demissionem contemplatus, eum unicè dilexit, sicut beatus Nectarius Evagrium,* (imò Basilius Magnus, vel Gregorius Nazianzenus, quorum prior Evagrium Lectorem, posterior Diaconum ordinavit, ut suprà pag. 45) *sibique discipulum adjunxit. Quum verò posteà idem Mar Jesujabus Adjabenus Metropolita creatus fuisset, eximium & humilem Georgium secum adduxit. Factus deinde Catholicus* (Patriarcha Syrorum Nestorianorum,) *in Metropolitam huic loco Georgium sibi succedere jussit. Porrò quum idem Mar Jesujabus Patriarcha ob locorum distantiam ad generalem eorum gubernationem discipulos & familiares elegisset, inter cæteros Georgium Metropolitam Euphratis ad Mesenen* (hoc est, Bosræ) *creavit, & alterum etiam Georgium à nostro diversum Nisibis Metropolitam instituit, qui auctor est cantici consecrationis Ecclesiæ, cujus initium, Laus miserationibus tuis Christe Rex noster, Fili Dei, ab omnibus adorande.* (Iisdem verbis incipit

pit Hymnus, qui canitur in Feriali Officio Syrorum Maronitarum ad matutinum Feriæ V.) *Et ambo quidem hi Georgii genere Persæ erant. Antequam verò Dominus sanctum Mar Jesujabum è vivis evocaret, adstantes Patres morientem Catholicum rogarunt, quem juberet sibi in Ecclesiæ regimine substitui. At ille humiliter respondit, eam electionem haudquaquam sibi competere, sed Patribus Episcopis: interim tamen sibi eâ dignitate omnium quotquot eo tempore aderant, dignissimum Georgium videri: quod & factum est, & secundùm præceptum sancti magistri sui Catholicus electus est Georgius.*

Interea Georgius alter Persa Episcopus Nisibenus in sua erat legatione. A Jesujabo quippe adhuc in vivis agente in Persidem missus fuerat. Quum autem venisset audissetque, Catholicum præcepisse, ut sibi Georgius substitueretur, nec inter Georgios quem optaret nominasset, seductus à quibusdam adulatoribus ajentibus, ipsi uni Patriarchalem dignitatem convenire, & à moriente Catholico idcirco proculdubio fuisse designatum; ex Perside reversus, & Aramæorum urbes ingressus, ad novum *Catholicum minimè accessit, sed superbè illo contempto Nisibin festinavit. At Catholicus quandoquidem à pueritia Christianæ humilitatis jugo seipsum subdere assueverat, nec ad aliquid boni agendum in comparatione aliorum idoneum seipsum, sed omnium minimum esse sentiebat, adversarium minimè judicare ausus est, neque cogitavit se esse Catholicum, sibique licere contemnere eum, à quo despectus fuerat, & contumeliam pro contumelia rependere. Quumque posset ab officio illum suspendere, & Ecclesiasticæ censuræ subjicere, donec resipisceret & superbiæ suæ pœnitentiam ostenderet, ex nullo horum ad iram commotum est humile illud caput, nec aperta Præsulis illius defectio clementiam ipsius superavit. Quumque in culmine Ecclesiæ locatum se cerneret, & ab ipso tamquam à fonte ad omnes ordines consecrationes profluere intelligeret, æquitatem, quæ Deo universorum Domino soli competit, minimè adhibuit, sed sapienter cogitavit, & clementer judicavit, quia Dominum audierat dicentem: Qui vult inter vos esse major, omnium fiat minimus & omnium minister. Surrexit itaque cum charitate, & Nisibin profectus est, ut Metropolitam Georgium placaret sibi immeritò infensum. In hunc finem decreta fuit Catholici Nisibin profectio, contigitque ejus in urbem ingressus, dum Georgius & civitas universa in die Dominica in Ecclesia congregati sacra mysteria celebrarent. At Metropolita, qui tùm in Cathedra Pontificali sedebat, quum vidisset Catholicum introeuntem, confestim descendit, & ab Ecclesia sese proripiens, in cellam se abdidit. Quod factum Nisibensibus vehementer displicuit, eosque adversus suum Metropolitam haud mediocriter irritavit. Quare è vestigio ad illum progressi, ita loquuti sunt. Quomodo non te pudet? aut quomodo te pastorem & principem censebimus, quando tu omnem laborem & incommodum atque submissionem erga te à Catholico exhibitam aspernaris, & flocci pendis? Pro certo habeas modo, nisi eidem satisfeceris atque de hac acerbitate tua remiseris, & nisi pœnitentiam de utroque crimine egeris, quod videlicet Catholicum in Mahuza & nunc in urbe nostra contempseris, nec nos tuos deinceps futuros, nec te nostrum. His minis fractus Metropolita, coactus est descendere & pœnitentiam exhibere, genua ambobus flectentibus & se invicem salutantibus. Subdidit deinde Catholicus. Eccur paternæ obedientiæ vincula excussisti, & confracto humilitatis jugo, ordinem paternæ Sedi debitum perturbasti? Cui Metropolita: me siquidem, respondit, magnus sanctæ memoriæ Mar Jesujabus jussit in Patriarcham sibi succedere: quandoquidem eidem servieram, & universam Persidem ab ipso legatus circumlustraveram. Tùm Catholicus: tu quidem, reposuit, ob debitam illi obedientiam ea legatione functus fuisti: Ego verò in sinu ipsius educatus fui, idemque me sacra doctrina imbuit, & metropolitam patriæ suæ creavit, manusque meas super oculos ejus posui, quemadmodum Joseph defuncti patris Jacob oculos clausit. Cæterùm si tu illi serviisti, retributionem etiam ab eodem accepisti Sobensem diœceseon omnium præstantissimum Metropolitatum. Hic sufficit tibi, & meritum duplo superat. Quam itaque ob rem etiam Patriarchatum tibi concessisset? Aut quare, quum me, sicut jubemur, humilem reperisti, tu contra voluisti adversus nos extolli, quod Core & Datan adversus Mosen fecerunt? Verumtamen scito, nos Domini atque Patrum præceptum implevisse; te verò his contraria ostendisse in hac superbia, quam religiositas tua in suo opere monstravit. Deum universorum Dominum interea oro, ut nobis omnibus propitius fiat, Amen. Hujusmodi animi demissione atque mansuetudine illum sibi benevolum placatumque effecit, sibique victoriæ coronam, repositamque mansuetis beatitudinem in cœlis comparavit. Hæc porrò omnia, carissime Mar Ebedjesu, ex historia Ecclesiastica casti Mar Atken, cognomento Maakar Dakneh* (hoc est, vellentis barbam suam) *ex magno cœnobio didici &c.*

Per hunc modum composita cum Georgio Nisibensi pace, videns Diabolus profundam humilitatem, quam eidem Georgio ostenderat Catholicus, & longum iter, incommoda, & ærumnas ab eo toleratas, non est passus beatum illum sine dolore & anxietate conquiescere, sed cito aliam attulit. Enimverò quum Catholicus ad urbes Aramæorum descendisset, intellexit Georgium Episcopum Euphratis ad Mesenen (hoc est, Bosræ) *apud Ethnicos de ipso varia divulgare crimina, & rebellionem defectionemque parare. Et quoniam non exigui laboris opus istud erat, descendit hac vice etiam ad compescendam & dissipandam Diaboli nequitiam. Illuc igitur, ubi Georgius morabatur, quum Catholicus venisset, ille similiter eo relicto ad Akulam* (Cupham Arabiæ urbem) *migravit. Ille porrò sanctus quum se adversus omnes Satanæ impetus obarmasset, confugit ad virum pium, sancti Antonii & Macarii verum imitatorem, & laude dignum Raban Codahuem, cœnobii Beth-Halensis archimandritam, qui omni cum obsequio, quod videlicet Ecclesiæ* (Nestorianæ) *capiti exhiberi par erat, Catholici voto commodè respondit, adeo ut ipsius Raban Codahuæ intercessione, & Mar Catholici mansuetudine Georgius ad pacem demùm se flexerit.*

Rebus

1 Et Conciones [1] Rogationum, ܘܬܘܪ̈ܓܡܐ ܕܒ̈ܥܘܬܐ
2 Et nonnullas Orationes, atque [2] Canones. ܘܨܠܘ̈ܬܐ ܩܠܝܠ ܘܩܢ̈ܘܢܐ.

CAPUT LXXXI.

Gabriel Arius.

3 Gabriel [3] Arius, affinis
Mar Isaaci Ninivitæ scripsit
Commentarium in Textum (*sacræ Scripturæ*:)
Sed in selecta ejus capita, non in totum.

ܓܒܪܐܝܠ ܐܪܝܐ ܚܬܢܗ
ܕܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܕܢܝܢܘܐ ܦܫܩ
ܡܡܠܠܘܬܐ ܕܟܬܒܐ:
ܒܓܘ̈ܒܝܐ ܒܪܡ ܘܠܐ ܒܟܠܗ.

CA-

Rebus hisce compositis ad Catarenses Mar Catholicus profectus est, qui à Sede Rivardsciri, hoc est, Persidis defecerant: & Dirinum insulam ingressus, per hunc modum ipsos similiter ad pacem adduxit. Inde ad hoc sacrum cœnobium reversus, vestes ad altaris ornatum in Dirino insula Catarorum textas attulit. Tùm pium & doctum Patrem Ananjesum rogavit, ut historias & præclara gesta, quæstiones præterea & responsa Patrum monachorum, libro, cui titulus Apophthegmata Seniorum, comprehensa, in ordinem redigeret: ut nempè quæstionum capita confusa & dispersa seligeret, & in has partes apta facilique methodo distribueret. Reliqua vide suprà pag. 146.

Sicut didici ex Ecclesiasticis historiis circa ea omnia, quæ hic scribuntur, & alia quidem ex codicibus, alia verò ex traditione, & historia Ecclesiastica excellentis Mar Atken, hoc præterea in historia de eodem Mar Georgio Catholico scriptum reperio: ejus nimirùm temporibus regnasse inter Arabas Hasanum filium Ali. Narrat enim Historicus, eodem anno Hasanum ad regnum, & Georgium ad Patriarchatum fuisse provectos: & ambos post duos & viginti annos è vita migrasse. Mortuus est itaque Mar Georgius in Hirta Arabum urbe, & cum Mar Aba Catholico & martyre conditus fuit cum honore, quem ipse meruerat ob laborem & ærumnas, quibus est conflictatus mari terraque pro sancta Ecclesia, & pro populis ipsi à Domino commissis.

Quod ad ejus eruditionem & doctrinæ altitudinem spectat, id facilè intelligimus ex illa Concione Rogationum ab ipso composita, cujus initium est: Deus, qui à sæculo est, qui in sempiternum bonus est, neque ex sua bonitate mutatur. Quot in ea suavium Cantuum mutationes cernere est, & quot pulcherrimo ordine succedentes sibi strophas & modos!

Hæc Maragensis: cujus ex sententia decessisse Georgium Patriarcham necesse est anno Hegiræ sexagesimo completo, & sexagesimo primo inchoato, quo & Hosainus Ali filius, quem idem auctor Hasanum corruptè appellat, à Jazido Maviæ filio cæsus fuit: hoc est, exeunte anno Christi 679. & ineunte anno 680. ut ostendi tom. 2. pag. 422.

Quod verò idem Maragensis ait, tàm Georgium, quàm Hosainum annos duos suprà viginti præfuisse; in primis Barhebræo Amroque repugnat, qui viginti dumtaxat Episcopatus annos Georgio assignant, ut dixi tom. 2. pag. 421. deinde Ismaëli Sciahinsciæ, Abulualido Sciochnæ, aliisque accuratis Arabicæ historiæ Scriptoribus haud convenit, qui scribunt, post mortem Ali patris sui Hasanum quidem natu majorem anno Hegiræ 40. Chaliphatum iniisse eumque paucis mensibus tenuisse; à Mavia enim tyranno abdicare coactum, privatam vitam Medinæ egisse usque ad annum Hegiræ 49. quo obiit: Hosainum verò natu minorem, post ejusdem Maviæ interitum à sectariis anno Hegiræ 60. Chalipham inauguratum, anno sequenti die 10. mensis Moharrami, jussu Jazidi, qui Maviæ patri successerat, interfectum fuisse. Nisi dicatur Maragensis, totum illud spatium ab obitu Ali patris usque ad cædem Hosaini, hoc est, ab anno Hegiræ 40. ad annum 61. inclusivè, quo viginti duo anni lunares comprehenduntur, Hosaini regno tribuisse.

1 *Conciones Rogationum*. Unius meminit Maragensis suprà.

2 *Canones* undeviginti, in Synodo conditi, quos laudat Sobensis in epitome Canonum Synodalium Par. 8. cap. 16. extstant autem in Arabicum sermonem translati Cod. 36. tom. 2. pag. 507.

3 *Gabriel* Arius (quem Ecchell. *Ariam* appellat,) hoc est, ex Aria regione Persarum, quæ hodie Chorasana dicitur: sexto exeunte sæculo claruit: quippe qui Isaaco Ninivitæ affinis erat, de quo vide suprà pag. 104.

CAPUT LXXXII.

Ananjesus Haghira, Patriarcha.

1 Ananjesus [1] Haghira composuit	ܚܢܢܝܫܘܥ ܚܓܝܪܐ ܣܝܡ
Scripsitque Interpretationes, & Epistolas:	ܘܟܬܒ ܬܘܪܓܡܐ ܘܐܓܪܬܐ܆
Et Paracleticos sermones, & documenta:	ܘܒܘܝܐܐ ܘܡܠܦܢܘܬܐ܆
Et complures quæstiones, orationesque.	ܘܫܘܐܠܐ ܕܣܓܝܐܐ ܘܡܐܡܪܐ.
Edidit etiam gratiarum actiones:	ܘܐܝܬ ܠܗ ܬܘܕܝܬܐ܆
2 Et historiam [2] Sergii Dudæ:	ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܣܪܓܝܣ ܕܘܕܐ.
3 Nec non de duplici [3] Scholæ usu,	ܘܬܪܬܝܢ ܥܠܬܗ ܕܐܣܟܘܠܐ܆
Et elucidationem Analyticorum.	ܘܢܘܗܪܐ ܐܢܠܘܛܝܩܐ.

CAPUT LXXXIII.

Abraham Cascarensis.

4 Abbas [4] Cascarensis edidit	ܐܒܐ ܟܫܟܪܝܐ ܐܝܬ ܠܗ
Expositiones, cum Epistolis:	ܦܘܫܩܐ ܥܡ ܐܓܪܬܐ.
Et elucidationem in universam	ܘܢܘܗܪܐ ܕܡܠܝܠܘܬܐ
Aristotelis Dialecticam.	ܟܠܗ ܕܐܪܣܛܛܠܝܣ.

CA-

NOTÆ.

1 *Ananjesus*, cognomento *Haghira*, hoc est, claudus, hujus nominis primus Syrorum Nestorianorum Patriarcha, post Joannem Marthæ filium ordinatus fuit anno Hegiræ 67. Græcorum 996. Christi 685. obiit in cœnobio Jonæ apud Niniven anno Græcorum 1010. Christi 699. quum annos 14. sedisset, multaque à Joanne Leproso, qui Sedem Patriarchalem invaserat, passus fuisset, ut ex Amro & Barhebræo fusè retuli tom. 2. à pag. 423. *Composuit*, eodem Amro teste tom. cit. pag. 425. *septem suprà quadraginta Interpretationes*, & *librum sermonum*, & *librum Epistolarum*, & *librum de Consolatione* (hoc est, Paracleticos sermones) & *quatuor libros de expositione sectionum Evangelii*, *quarum unamquamque singulari homilia & apposita interpretatione dilucidat: denique viginti Canones edidit de Judiciis*, *sub unoquoque Canone plures complectens*. Claudum idcircò à Sobensi dictum existimo, tùm quia Joannis Leprosi æmuli sui operâ è fastigio montis præceps actus fuit, ut Barhebræus scribit tom. cit. pag. 424. tùm ut ab altero Ananjesu distinguatur, de quo mox sermo erit.

2 *Sergii Dudæ*. Ecchell. *Davadi*. Amrus in vita ejusdem Ananjesu Patriarchæ tom. cit. pag. 425. hunc Sergium refert sub eodem Ananjesu vixisse. *Ejus ætate claruere*, inquit, *Sergius Duda ex Dokra in territorio Cascaræ: & Joannes Dilamita &c.*

3 *De duplici Scholæ usu*: nimirùm tàm ad literas bonasque artes, quàm ad religiosos mores comparandos, ut Jesujabus Adjabenus in sua ad monachos Beth-Abenses oratione apud Maragensem lib. 2. cap. 8. differit, cujus verba suprà retuli pag. 126. Ecchell. legit: ܘܬܪܬܝܢ ܥܠܠܢ ܕܣܘܟܠܐ ܘܕܫܘܕܥܐ: *& de duabus causis intelligendi, seu significationum*, hoc est, de duplici sensu, literali & allegorico. Sed nihil horum in textu Sobensis.

4 *Abbas Cascarensis*. In Codice Syriaco Vaticano manuscripto, ܘܪܒܐ ܟܫܟܪܝܐ

Et

CAPUT LXXXIV.

Ananjesus II. Patriarcha.

1 Ananjesus [1] Catholicus
Composuit Epistolas, & Paracleticos sermones,
Et

ܚܢܢܝܫܘܥ ܩܬܘܠܝܩܐ
ܣܡ ܐܓܪ̈ܬܐ ܘܒܘ̈ܝܐܐ :

ܘܡܥܕܗ

Et Magnus Cascarensis. Nimirùm *Abraham*, cognomento *Magnus*, ex Cascara oriundus, monasticæ disciplinæ apud Nestorianos propagator, qui vixit sub Babæo Nestorianorum Patriarcha circa annum Christi 502. fundavitque cœnobium in monte Izala apud Nisibin urbem, teste Maragensi in hist. monast. lib. I. cap. 4. Ejus gesta descripsere Joannes & Rostamus, ex quibus Maragensis historiam suam à nobis suprà pag. 94. relatam concinnavit. Amrus in Vita Babæi hæc breviter de Abrahamo. وفى هذه الايام ظهر مار ابرهيم الكشكراني اب الرهبان الافاضل وعاد الى نصيبين واقام بالاسكول مع ابرهيم تلميذ مار نرسى وخرج من بعد وقصد الحيرة وتلمذ اهلها وردّ من كان بها يعبد الوثن . وقصد مصر وطور سينا للتبرّك من الرهبان . وقصد جبل الازل وانفرد عن الناس واقام فى مغارة وتقوّت الحشيش وصنع الايات واجتمع اليه الرهبان وهو اول من فرض السفار وغيّر زى الانسان .

Per ea tempora innotuit Mar Abraham Cascarensis, præstantium monachorum pater: qui Nisibin profectus, in Schola habitavit unàcum Abrahamo Mar Narsetis discipulo &c. Deinde Hirtam migravit, cujus incolas ab idolorum cultu reduxit. Mox Ægyptum, & montem Sinai petiit, ut à monachis illis benedictionem acciperet. Demùm in montem Izalam secessit ab hominum commercio remotus, habitavitque in spelunca quadam, ubi herbis sponte nascentibus vitam sustentavit. Eum miracula patrasse ferunt, ob quæ ad illum plures Monachi confluxere, ipseque primus fuit, qui tonsuram monasticam apud eam gentem *præscripsit, hominisque habitum mutare jussit &c.*

Duo hìc miracula ab ipso patrata comminiscitur: alterum de filia cujusdam Nisibeni à dœmonio liberata: alterum, de locustis benedictâ ab eodem aquâ fugatis.

Præter scripta, quæ hìc Sobensis recenset, Regulas pro monachorum regimine ab eodem Abrahamo conditas idem Sobensis describit in Epitome Canonum Par. 7. cap. 3.

1 *Ananjesus* hujus nominis secundus, Jacobo Nestorianorum Patriarchæ successit anno Græcorum 1085. Christi 774. Hegiræ 157. ut dixi tom. 2. pag. 432. Ejus gesta ex Amro accipe. حنانيشوع الثاني . هذا الاب كان عالما ماهرا وكان اسقفا على لاشوم التى هى داقوق . وسال عيسى المتطبب المهدى اجلاس جاثليق وكاتب يوما اسقف كشكر الابا بالحضور وحضروا . فاختار ماروى الاركيدياقن واهل الحيرة حنانيشوع والجرامقة . وخالفهم يعقوب بن يزدين الكشكرى واختار جيورجيس الراهب من عمر باحالا وكان فهما بالسريانية والعربية والفارسية . وصاروا الى بغداد واجتمعوا فى دير مار فثيون . وانتهى الامر الى المهدى . فاحضرهما وعرض عليهما الاسلام . فجيورجيس امسك وحنانيشوع احتجّ انه لا يعرف العربية . وراى المهدى حسن عبادة جيورجيس فقال له بحضرة الجمع . عصا موسى التى صنع بها العجايب من اى اصناف الخشب كانت . فقال هذا لم يذكر فى التوراة ولا فى شى من الانبيا . فعدل الى حنانيشوع فقال من شجر اللوز . واستدل بان بنى قورح وداثان وابيرام لما خالفوا على هارون ادخلت عصيهم الخيمة فاثمرت عصا هارون لوزا واعجب بقوله وقال . فما الدليل على ان عصا هرون هى عصا موسى . قال ان موسى قال لهرون ارفع عصاك وبعصا موسى كانت الايات والعجايب تعمل . فحكم المهدى بالعلم لجيورجيس وبالبها لحنانيشوع والشيبة والوقار . وناقض جيورجيس لحنانيشوع وتقدم الى الربيع بان ينكل بالمخالف على كلامه مناقضة استحسنها المهدى واجلس حنانيشوع وتقدم الى الربيع بان ينكل بالمخالف فما امكن المخالف . فاجتمع الابا واسيم . وكان يعقوب الجاثليق رهن الدوقرة عند ابى العباس الطوسى . وطالبه حنانيشوع بردّها وغالطه وتظلم منه . فعاتبه ابو العباس على تظلمه وقال لو

اردت ان اضيف لك شيئًا من املاكى فعلت وما اظنّك تختار رجوع الضيعة اليك واصير لك عدوًا . فاستحيا منه وصار يهاديه بالثياب والطعام والشراب ويظهر له المودة . فخادعه . واعتل حنانيشوع فاشار بالحجامة . واظهر ابو العباس لغبّامًا بعلته وبعث اليه غلامًا ليحجمه وفى محاجمه السم . ولما شرطه انتفخت رقبته ثلثة ايام ومات وجثلقته اربع سنين ودفن بالمداين وخرجت الدوقرة عن املاك الكرسى .

Ananjesus secundus. Hic Pater doctrina & eruditione excelluit. Lasciumæ, quæ & Dakuka, Episcopus fuit. Quum verò Isa medicus ab Al-Mohdio Chalipha *impetrasset, ut novum Catholicum creari fas esset, Episcopus Cascarensis continuò datis ad provinciarum Episcopos literis, ad comitia eos invitavit, in quibus Marvæus Archidiaconus unàcum Hirtensibus & Garmachitis Ananjesum elegit. His restitit Jacobus Cascarensis, Jazdini filius, Georgium eligens, cœnobii Ba-Halæ monachum, virum Syriacis, Arabicis, & Persicis literis eruditum.* In duas idcircò factiones divisi electores, *Bagdadum pergunt, atque in cœnobio Mar Phetionis congregati*, quum inter se neutiquam convenirent, *ad* Chalipham *Al-Mohdium causa devolvitur. Ab eo itaque ambo accersiti Georgius & Ananjesus, ut ad Mahometanorum sectam transeant, invitantur. Et Georgius quidem apertè restitit, negavitque se id facturum; Ananjesus verò causatus est Arabici sermonis inscitiam. Ad Georgium itaque, qui Arabicam linguam callebat, conversus Chalipha, ejusque in fide constantiam admiratus, coram cœtu subdit. Age nunc, edissere nobis, ex quanam arboris specie excisa fuerit Mosis virga, per quam tot miracula patrata fuere. Id sanè, respondit Georgius, nec in Pentateucho, nec in Prophetis usquam indicatum memini. Tùm verò Ananjesus de eadem quæstione rogatus respondit, ex amygdalo: idque ex illo ostendit, quod quum filii Core, & Dathan, atque Abiron Aaronis adversarii virgas suas unàcum ejusdem Aaronis virga in Tabernaculum intulissent, Scriptura narrat, Aaronis virgam amygdalinos flores protulisse. Responsum laudavit Chalipha: mox subdidit. Unde verò ostendis Aaronis virgam eandem ac Mosis fuisse? Respondit Ananjesus: ex eo quod eadem Scriptura narrat Mosen Aaroni dixisse, tolle virgam tuam: eam nempè, qua Moses signa & portenta faciebat. Laudavit itaque Al-Mohdius in Georgio quidem* linguarum *peritiam, in Ananjesu verò venerandam canitiem, & decorem, atque gravitatem. Georgius nihilominus Ananjesum oppugnare non destitit. Quapropter & ad Rabium contendit, ut verba Ananjesu impugnaret, quæ Al-Mohdius approbaverat. At Ananjesus coram eodem Rabio ita Georgium convicit, ut amplius mussitare non ausus fuerit. Congregati itaque Patres electionem ejus per manus impositionem confirmarunt. Accidit postea, ut Ananjesus pagum quendam (Dokram appellabant,) quem Jacobus Catholicus olim Abu-Abbaso Tusitæ oppigneraverat, ab eodem cum quadam etiam acerbitate repeteret. Id verò ægerrimè tulit Abu-Abbasus, subdiditque: Equidem si è rebus meis quidpiam à me postulasses, dedissem utique. Nec putavi à te pagum repetendum fore, meque hostis loco habendum. Ejus itaque indignationem veritus Ananjesus, hominem sibi reconciliare conatus est, oblatis frequenter vestibus, vino atque annona, aliisque muneribus ac præcipui amoris & existimationis argumentis. Id tamen minimè est assequutus, ab Abu-Abbaso tandem dolo malo captus. Nam quum Ananjesus in ægritudinem lapsus, ex consilio medicorum chirurgum petiisset, qui per medicas cucurbitas sanguinem è cervice eliceret, Abu-Abbasus ejus ægritudini vehementer indolere se simulans, chirurgum suum eidem ad id opus adesse jussit præmonitum, ut ferrum, quo ad incisionem ægroti erat usurus, veneno primùm inficeret: quod ille hero obsequutus fecit. Quamobrem incisione peractâ, ægroti cervix continuò intumuit: & post triduum mors etiam subsequuta est. Catholici dignitatem Ananjesus ad quadriennium tenuit, & Modainæ* (Seleuciæ) *conditus est. Per hunc modum Dokræ pagi dominium à Sede ablatum fuit.*

Obiit itaque Ananjesus, juxta Amrum, exeunte anno Græcorum 1088. vel saltem ineunte anno 1089. hoc est, anno Christi 777. vel 778. Nam Patriarchatum inierat, eodem Amro teste, anno Græcorum 1085. eumque annos quatuor tenuit, ut proximè dictum est. Quod ex vita Timothei Patriarchæ ab eodem Amro conscripta confirmatur: in qua Timotheus in locum Ananjesu substitutus fuisse dicitur anno Hegiræ 162. hoc est, Christi 778. Græcorum 1089.

Amro Barhebræus consentit, qui quum Ananjesum scripsisset annis quatuor sedisse, subjungit suffectum ipsi Timotheum decessisse anno Hegiræ 204. postquam annos tres suprà quadraginta Patriarchalem Sedem rexisset. Atqui annus Hegiræ 204. inchoatus est exeunte mense Junio anni Christi 819. Græcorum 1130. eodemque mense sequentis anni completus. Si igitur ab anno Christi 820. Græcorum 1131. tres suprà quadraginta annos Patriarchatus Timothei retrocedendo numeres, habebis inaugurationem ejusdem anno Christi 777. Græcorum 1088.

Sub eodem Ananjesu erectum dicitur in Sinarum regione celeberrimum illud monumentum lapideum Sinicis & Chaldaicis literis exaratum anno Græcorum 1092. Christi 781. in quo Christiana lex à Syris Evangelii præconibus jam ab anno Christi 636. in regnum Sinarum illata fuisse fertur. Syriaca verba Stronghilis seù Chaldaicis rotundis literis expressa ex Vaticano exemplari descripsi tom.2. pag.255. Eadem unàcum declaratione eorum, quæ Sinicis literis continentur, exhibet Athanasius Kirkerius in Prodromo cap.3. à pag. 53. Verùm præterquam quod in Syriacæ inscriptionis expositione non paucos vir doctus errores admittit, quos alibi notabo; in eo maximè hallucinatur, quod pag. 77. *Ananjesum Patriarcham* in eo monumento memoratum conten-

dit

Et quinque tomos Interpretationum (*idest*, *homiliarum*) ܘܚܡܫܐ ܦܘܫܩܐ ܕܬܘܪܓܡܐ :

1 Et Orationes [1], & decem quæstiones. ܘܡܬܥܢܝܢܘܬܐ : ܘܥܣܪܐ ܫܘܐܠܐ .

CAPUT LXXXV.

Aba II. Patriarcha.

2 Aba [2] filius Brich Sebianeh ܐܒܐ ܒܪ ܒܪܝܟ ܨܒܝܢܗ

Com- ܣܡ

dit non Chaldæum Neſtorianorum Præſulem fuiſſe, ſed Alexandrinum Coptorum; inque hujus ſententiæ confirmationem verba Ludovici Guſmani de Indicis expeditionibus lib. 2. cap. 37. detorquet, qui Archiepiſcopum, Epiſcopos, & Presbyteros è Syria in Indiam allegari ſolitos ſcripſerat *à Patriarcha Orientali Babylonis*, non à *Patriarcha Alexandrino*, ut citatam Guſmani auctoritatem idem Kirkerius pag. 113. & 115. perperàm interpolavit.

Scio non deeſſe, qui monumentum illud à miſſis Apoſtolicis confictum putant, vel ex ea potiſſimùm ratione, quod idem monumentum anno Græcorum 1092. ſub Ananjeſu Patriarcha erectum perhibetur, quum idem Ananjeſus duobus circiter ante annis diem clauſiſſet, ut ex Syriacis Neſtorianorum Jacobitarumque hiſtoriis ſuprà demonſtratum eſt. Verùm ut argumenta hic miſſa faciam, quæ pro veritate illius Epigraphes afferri poſſunt, id fieri potuit propter immenſam Sinarum ab Aſſyria diſtantiam; eò ſcilicet quod fama obitus Ananjeſu ad Chriſtianos illos in regione Sinarum commorantes nondum perveniſſet, ſed eum adhuc in vivis eſſe exiſtimarent, quando lapideam illam epigraphen excitarunt. Ita Georgius, Jacobus, & David Epiſcopi ab Elia Neſtorianorum Patriarcha anno Græcorum 1813. ex Aſſyria in viciniores Malabarum terras miſſi, ad eundem Eliam anno 1815. epiſtolam ſcripſere, quæ exſtat Cod. Syr. 5. ad calcem tom. 2. Bibl. Orient. p. 488. quum tamen eo anno Simeon Eliæ jam defuncti ſucceſſor Patriarchatum teneret. Sed de his alibi.

1 *Orationes*, & *decem quæſtiones*. Ita in exemplari Vaticano. At Ecchellenſis legit *Orationes decem*, & *quæſtiones*.

2 *Aba*, ſeù *Mar Aba*, ut Amrus appellat, hujus nominis ſecundus Neſtorianorum Patriarcha, cognomento ܒܪ ܒܪܝܟ ܨܒܝܢܗ *Bar-Brich-Sebianeh*, hoc eſt, filius Brich Sebianeh, quod Latinè *Benedicta voluntas ejus* interpretatur, in Chronico Syriaco Barhebræi ܐܒܐ ܒܪܝܟ ܨܒܝܢܗ *Aba Brich-Sebianeh* nuncupatus, poſt Phetionis obitum anno Hegiræ 124. Chriſti 742. Græcorum 1053. in Patriarcham renunciatus fuit, obiitque annos natus decem ſuprà centum, quum decennium ſediſſet. *Doctus erat*, inquit idem Barhebræus citatus tom. 2. pag. 431. *in libris Eccleſiaſticis*, & *in Dialectica: ediditque expoſitionem Theologiæ*, *cunctoſque ſuos dies in evolvendis codicibus expendebat*. Audi Amrum de ejus geſtis ſcriptiſque.

مار ابا بر بريخ صبيانه من اهل كشكر وتعلم في اسكول المداين وفسر تاولوغوس وبعض كتب المنطق وعمل التراجيم . وحضر لنظارة الكرسي لانه اسقف كشكر . ووقعت المشاجرة بين الناس فيه وفي مطران جنديسابور واستقر الامر له . وكان يوسف بن عمر يتقلد العراق . وكان باغضا للنصارى . فكره مار ابا ان يقيم بالمداين الا بعد لقاه . فقصد الكوفه . فلما راه : اعجب به وساله عن اسبابه وعن اشيا استحسن جوابه فيها . ومضى الى الحيرة . وتلقاه يوحنا الازرق لانه لم يحضر اسيامية بل كتب خطه له : والمومنين بالاكرام والاعظام . وسر بما فعلوه ورزق من العلم وانبساط اللسان شي كثير . وعمل عدة كتب افسدها تلاميذه بما خلطوه فيها . واثر هذا الانسان ان يسمى بابا من دون مار حتى لا يتشبه بمار ابا الكبير . ولم يوثر المقام بالمداين وابغض اهلها لسو افعالهم وتوثب احد الاقلارقيين على مال الاسكول واخذه . واستخلف ميلاس اسقف الطيرهان وشهدوست اسقف الزوابي . ومضى الى اهله بكشكر ليقيم بدار واسط . ثم قصد الكوفة . ومدته عشر سنين وشهر وكان عمره ماية وعشر سنين ودفن بالمداين .

Mar Aba, (inquit) *ortu Caſcarenſis*, *in Schola Modainæ* (Seleuciæ) *literis imbutus*, *Theologum nonnulloſque Dialecticæ libros expoſuit*, *Interpretationeſque ſcripſit*. *Sedem* Patriarchalem Paſtore viduatam *vicaria poteſtate rexit*, *quum Epiſcopus Caſcarenſis eſſet*. *Orto autem*

1 Composuit librum [1] de Strategis,
Et expositiones, cum interpretationibus
Varia refertis eruditione.

ܣܡ ܟܬܒܐ ܕܐܣܛܪܛܓܐ
ܘܦܘܫܩܐ ܥܡ ܬܘܪܓܡܐ
ܡܠܝܢ ܡܘܬܠܐ ܝܕܥܘ.

CAPUT LXXXVI.

Timotheus Patriarcha.

2 Timotheus [2] fecit librum
De

ܛܝܡܬܐܘܣ ܥܒܕ ܟܬܒܐ
ܕܟܘܟܒܐ :

autem circa ipsum & Metropolitam Gandisaporensem dissidio, in ejus tandem electione suffragia omnium convenere. Regioni Arak (Assyriæ) *Josephus Omari filius tunc temporis præerat, qui Christianos summo odio prosequebatur. Quamobrem decrevit Mar Aba non ante Modainæ habitare, quàm hominem salutatum ivisset. Cupham itaque profectus, Josephum adiit, à quo benignè exceptus, postquam propositis quæstionibus satisfecisset, Hirtam perrexit: ubi Joannes Azrak* ejusdem urbis Episcopus *undcum fidelibus cum pompa & honore ei occurrit: quandoquidem ordinationi ipsius nequaquam interfuerat, sed eam subscripto dumtaxat libello ratam habuerat. Quod Abæ pergratum fuit: qui quum doctrina & facundia summa præditus esset, complures libros composuit, quos ejusdem discipuli interpolantes corrupere. Voluit autem Aba absolutè, dempto Mar titulo, appellari, ut scilicet à Mar Aba magno distingueretur. Quum verò pravos Modainensium* (hoc est, Seleucienfium) *mores ferre non posset, eo præsertim quod nonnulli Clerici res scholæ occupaverant, Seleuciâ relictâ, substitutisque in locum suum Millesio Tirbanæ, & Sciaadosto Zuabiæ Episcopis, Cascaram apud suos migravit, in cœnobio Vasetæ sedem figens. Mox Cupham petiit.* (In alio exemplari, quod tom. 2. p. 431. descripsi, addit Amrus, expunctum è Diptychis à Seleuciensibus Abæ nomen, nec ante restitutum, quàm Seleuciam repetiit, ubi dies clausit.) *Sedit annos decem & mensem, sepultusque fuit Modainæ, quum annum ætatis ageret centesimum decimum.*

Hæc Amrus: ex quo liquet, hunc Abam non eum esse, quem Sobensis cap. 83. *Abam*, seù *Abbatem Cascarensem* appellat, ut tom 2. pag. 431. dixi; sed alterum, qui ab eodem Sobensi cap. 85. *Aba Bar-Brich-Sebianeh* dicitur.

1 *Librum de Strategis*: hoc est, de militiæ Ducibus, seu Præfectis rei bellicæ. Ecchell. *de Magistratibus*, minus rectè.

2 *Timotheus* post Ananjesum secundum circa annum Græcorum 1089. Christi 778. in Patriarcham Syrorum Nestorianorum electus, obiit anno Christi 820. postquam tres suprà quadraginta annos sedisset, ut suprà dictum. Quæ de ejus inauguratione gestisque refert Barhebræus, vide tom. 2. pag. 433. & seq.

Thomas Maragensis lib. 4. hist. monast. cap. 3. & 4. scribit, Timothei præceptorem fuisse Abrahamum monachum, qui in ܒܣܘܣܐ ܕܒܝܬ ܨܦܣܦܐ

Basosa Saphsaphæ pago ludimagistrum agebat; Georgium verò ejusdem Timothei patruum, consentiente Maraname Adjabeno Metropolita, Episcopatum urbis Beth-Bagas in Arbelæ montibus sitæ, eidem adhùc juveni cessisse. Defuncto autem Ananjesu secundo Patriarcha, quum omnium suffragia in Jesujabum cœnobii Beth-Abensis Archimandritam inclinare cerneret, oblata eidem Jesujabo Archiepiscopali dignitate, Timotheum sibi Patriarchatum usurpasse.

ܡܢ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܡܫܡܫܐ ܡܪܝ ܡܫܝܚܝܘܬܐ ܡܠܦܢܘܬܐ
ܗܘܐ ܐܣܩܘܦܐ : ܘܐܬܬܚܝܕ ܒܗܝܡܢܘܬܗ ܕܐܬܢܫܬܐ
ܡܠܦܢܘܬܐ : ܒܬܘܗ ܠܐ ܦܓܥ ܡܪܝ ܡܫܡܫܢܐ
ܡܫܡܫܐ ܗܘܐ ܘܦܓܥܐ ܕܦܛܪܝܪܟܘܬܐ ܠܐܒܘܗܝ ܡܢ
ܟܠܗܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܦܛܪܝܪܟܘܬܐ ܘܐܬܢܣܒ
ܡܫܡܫܢܐ ܕܗܘܐ ܦܛܪܝܪܟܐ . . . . . ܘܟܕ ܗܘܐ
ܦܛܪܝܪܟܘܬܐ ܦܪܨܘܦܐ ܕܥܠܡܐ ܠܐ ܡܪܝ ܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܗܘܐ ܕܝܠܟ ܗܘܝܬ : ܒܟܠܗ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܥܠܡܐ ܗܘܐ
ܘܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ . ܕܐܢܐ ܠܟ ܐܬܠܝܬ ܒܥܒܪܐ ܗܕܐ
ܘܠܐ ܡܫܡܫ ܐܢܐ ܠܟ ܡܫܡܫ ܘܡܫܝܚ ܡܦܝܣ ܕܡܫܡܫܐ
ܐܦܝܣܟ ܕܒܥܠܡܐ ܘܡܫܡܫ ܒ ܗܘ ܡܢܝܘ ܘܐܫܬܒܩ
ܡܫܡܫܢܘܬܐ . ܐܠܐ ܐܢܐ ܗܘ ܐܬܠܝܬ ܗܘܝܘ ܗܘ
ܡܫܡܫܢܐ : ܘܠܝ ܗܘܐ ܐܢܐ ܡܦܝܣܩܘܦܘܬܐ
ܠܡܫܝܚ . ܘܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ ܠܡܫܡܫܢܐ : ܐܬܠܝܬܗ
ܦܛܪܝܪܟܘܬܗ ܡܠܘܟܐ ܦܛܪܝܪܟܘܬܗ ܘܐܬܒܛܠ
ܡܫܡܫ

ܕܢܝܚܘܗܝ ܐܚܪܢܝܐ . ܘܟܕ ܡܬܟܢܫܐ ܗܘܬ ܡܘܬܒܐ ܕܟܠܗܘܢ : ܕܚܣܝܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܘܘ ܒܥܝܢ ܡܪܝܡܐ ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ
ܘܐܦܠܐ : ܡܫܝܚܐ ܠܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ ܘܐܣܦܪܐ
ܠܡܬܒܐ ܕܩܝܡ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܡܕܒܪܢܘܬܗܘܢ
ܐܬܒܝܬ ܡܛܪܦܘܠܝܛܘܬܐ ܕܚܕܝܐܒ :

Quum autem (inquit) *alter iste religiosissimus Mar Ananjesus Catholicus obiisset, Synodus ad creationem Catholici coacta omnium Episcoporum, Metropolitarum, & procerum plebis Christianæ, beatum Mar Jesujabum in Patriarcham deposcebat ...... Interea Timotheus Electorum pro hoc nostro Mar Jesujabo constanti voluntate comperta, hominem remotis arbitris secretò aggressus: Tu verò, inquit, senex es, nec obsistere poteris adversariis tuis, Ephræmo videlicet Elamitidis, & Josepho Bar-Mari, aut horum aliorumque æmulorum impetum sustinere. Quare amicè suadeo, ut dignitatem istam Catholici recuses, & ad meam factionem transeas, & ego Metropolitam Adjabenum te faciam. Hac arte, ut rem uno verbo expediam, Timotheus Catholicus Patriarcha creatus est, & ab Episcopis proclamatus. Paucis deinde evolutis diebus defuncto Maraname Arbelæ Metropolita, Timotheus Jesujabum Adjabenes & regionum adjacentium Episcopum Metropolitam instituit.*

At Amrus non Jesujabum Archimandritam, sed Georgium vel Jacobum monachum, & Ephræmum Elamitarum Metropolitam Timothei æmulos fuisse testatur, inquiens.

طيماثاوس الجاثليق من وجوه اهل حزة عام ملفان وصار اسقفا على بابغش . وكان ابو موسى ابن مصعب واليًا على الموصل وابو نوح الانبارى كاتبه . فحسن الى النصارى واختص بمحبة طيماثاوس ورد اليه جباية خراج كرسيه . فلما مات حنانيشوع ورد كتب توما اسقف كشكر بالحضور فى سنة اثنين وستين ماية واجتمع الابا فى دير مار فثيون وتاخر افريم مطران جنديسابور واساقفته . وجمع بيروى الاركذياقون المومنين وتكلم الكشاكرة واهل صوب من اجل جيورجيس الراهب وانفذ اليه بمساعدة له ابو قريش عيسى المتطبب . فصادفوه ميتًا . وذكر ابو نوح طيماثاوس والاسكلانيين مطران جنديسابور وضمن طيماثاوس لبيروى وللاسكلانيين مالا .. واراهم مخاليًا فيها حجارة وحصا على انها دراهم ودنانير حيلةً . فعاونوه وعضده ابو نوح الكاتب وحضر مطران باجرمى وحلوان ودمشق ومرو وعدة من الاساقفة واساموا طيماثاوس بعد ثمانية اشهر . فطالبه القوم بالمال . فقال الكهنوت لا تباع بالمال . واظهر لهم المخالى انها حصا وحجارة فامسكوا لان الحيلة تمت .

وكتب طيماثاوس الى اهل جنديسابور والموصل واطاعه اهل الموصل . واقام مطران جنديسابور واساقفته واشليمون اسقف الحديثة على خلافه . وكان يوسف مطران مرو بهيًّا حسن العبادة ويعرف بالعربية والسريانية والفارسية . وكان طيماثاوس ضمن له شيًّا . فنكث به . واجتمع مع اشليمون اسقف الحديثة وسرجيس اسقف معلثايا فى دير يعرف بدير الطين بقرب الحديثة واساموا رجلًا يقال له رسطم على الموصل برضا اهلها مكان ابشوعيب الذى اسامه طيماثاوس وقثرموا طيماثاوس . ولم يزل طيماثاوس بالطب والمومنين على يوسف مطران مرو . ولما اقام على عادته قثرسه . فكتب يوسف يعاتبه ويذكره حسن معاونته . وكتب له يقول ان هذا لم يتم بك وحدك ونقضت ما فعلته بما اقدمت عليه من قراءة القاثاراسيس فى التوبة واسيام رسطام فى دير يشاكل اسمه وهو دير الطين والان ان ارادك اهل مرو فليحضر خمس نفر منهم وجربغور المطران عليهم لننظر بينكم وبالعاجل فلستَ مطرانهم . فلما انقطع رجا يوسف سعى به الى المهدى ليهلكه ولم يتم له : اسلم على يد المهدى . فاسنى جايزته وقلده بعض اعمال البصرة واقام مدة وخرج الى بلد الروم . وصعب على النصارى ما جرى وعاتبوا عليه طيماثاوس . وكتب الى جنديسابور يتعذر لهم ويعلمهم ان يواخذ عنهم ما جرى على البيع ويحثهم على طاعته باسوة ساير البيع وانه لا يثبت فى الرياسة ما دام اهل هذا البلد على الخلاف . فوافى افريم مطران جنديسابور ومعه ثلثة عشر اسقفًا بغداد ونزلوا دير مار فثيون وحرموا طيماثاوس . وجمع طيماثاوس خمسة عشر اسقفًا وحرمهم . ووقعت الخصومات بين الناس والضرب والحبس . وعاتب ابو قريش لافريم على ما فعل . وتقرر الامر مع افريم على حمل طيماثاوس الى بيعة عباد ووقوفه بين يديه والصلوة عليه من صلاة الاسيام . وبذل ذلك طيماثاوس تواضعًا ولقطع الشرور . وقال افريم عليه

ܕܐܢ ܩܛܘܠ ܚܛܝܐ ܕܬܐܒ

تقتله الخاطى الذى يتوب . ولما راى صبره ابتدى بها ثانيًا وقطعها . ثم سجد بين يديه ورفعه الى الصدر . ووقع الصلح بينهما وحين اعطاه الطاعة واذ عزله بالرياسة اخرجه طيماثاوس

من

من البلد واسافقته . ولما ازعجه واسله وقال

انما قلت عليك

[illegible]

فقال ليس تمامها يكفيني الحروف التى فى اخره . وسكنت البيعة . ودعى طيماثاوس خاقان ملك الترك الى الامانة وغيره من الملوك ووردت عليه كتبهم وثلمنه خلقًا . . . . واستناح طيماثاوس فى سنة دخول المامون بغداد اى فى سنة اربع ومائتين بعد ان دبّر الجثلقة ثلث واربعون سنة وعمره خمسه وتسعون سنة وكان فى ايام المهدى والهادى والرشيد والامين والمامون ولم يبق ملك الا وكاتبه وجذبه الى الايمان وثلمنه . ودفن فى دير كليليشوع الذى جدّد بناه واقام فيه وقبله كان مقيمًا فى قطيعة ام جعفر ولاجله سميت البيعة دير الجاثليق .

Timotheus iſte Catholicus in Haza (hoc eſt, Adjabene) *nobili genere natus, doctrina & eruditione illuſtris, Ba-Bagaſæ Epiſcopus primùm fuit, quo tempore Abu Muſa Maſaabi filius Niniven tenebat, & Abu-Noë Anbarenſis eidem à Secretis erat. Is verò & Chriſtianos beneficiis affecit, & Timotheum ſingulari benevolentia complexus eſt, ut vectigalia ex bonis ipſius Epiſcopatus exigi ſolita eidem gratuito condonaret. Interea Ananjeſus moritur, & Thomas Epiſcopus Caſcarenſis datis ad provinciarum Epiſcopos literis, Synodum Patrum convocavit anno* Hegiræ 162. Chriſti 778. *in cœnobio Mar Phetionis: ad quam tamen Ephræmus Metropolita Gandiſaporenſis & ejus Epiſcopi minimè acceſſere. Beroës verò Archidiaconus congregatis Chriſtianis cum Caſcarenſibus & Sobenſibus Georgium monachum* (in margine Jacobus monachus legitur) *in Catholicum depoſcebat, cujus electionem & Iſa Abucoraiſus medicus per literas procurabat. Eorum tamen conſilia monachi mors abrupit. Cæterum Abu Noë quidem ſcriba Timothei, Scholaſtici verò Metropolitæ Gandiſaporenſis mentionem in hoc negotio interſerunt. Quum autem Timotheus Beroi & Scholaſticis magnam pecuniæ ſummam pollicitus fuiſſet, ſaccoſque ſaxis plenos velut auro argentoque refertos oſtendiſſet, ad ejus partes undcum Abu Noë pertracti fuere, eorumque molitione & artibus factum eſt, ut Metropolitæ Ba-Germæ, Halavanæ, Damaſci, Maru, aliique non pauci Epiſcopi coacta Synodo Timotheum octo poſt menſes Catholicum crearent: qui promiſſam pro conſecratione pecuniæ ſummam repetentibus reſpondit, ſacerdotium venumdari nequaquam licere, & arcas glareâ refertas oſtendit. Sic comperta fraude deſiſtere coacti ſunt. Tùm verò Timotheus datis ad Gandiſaporenſes & Moſulanos literis, ad ſuas partes utroſque trahere conatus eſt. Et Moſulani quidem obſequuti ſunt. Gandiſaporenſis contra Metropolita cum ſuis Epiſcopis, & Salomon Hadithæ Epiſcopus Timotheo reſtiterunt: quibus conſenſit favitque Joſephus Maruenſis Metropolita, vir ſpectabilis, pius, Arabicæque & Syriacæ atque Perſicæ linguæ peritus, quem Timotheus quædam ipſi olim pollicitus, demùm fefellerat. Quamobrem cum Salomone Epiſcopo Hadithæ atque Sergio Maaltajæ monaſterium quoddam apud Hadithum,* (*Tinum, hoc eſt, lutum, appellant,* (Syris Beth-Hale dicitur) *profecti, ibidem Roſtamum quendam Moſulanis ipſis petentibus Epiſcopum pro Jeſujabo, quem Timotheus præfecerat, ſubſtituerunt.* (Thomas Maragenſis lib. 4. cap. 5. Roſtamum Arbelæ, hoc eſt, Adjabenes Metropolitam à Salomone & Joſepho ordinatum affirmat.) *Timotheum inſuper excommunicarunt: qui undcum Chriſtianis Joſephum Maruenſem ad bonam frugem revocare nihilominus conatus eſt, donec deſperata ejus ſalute ipſum à fidelium cætu ſegregare atque dejicere coactus fuit. Quum verò ille Timotheo præſtitam eidem operam ſuam & præteritam in eum benevolentiam exprobraret, reſcripſit Timotheus: Hoc verò, inquit, non ipſe ſolus præſtitiſti, ſed & hoc ipſum qualecumque beneficium iis, quæ poſtea adverſus me attentaſti, corrupiſti, quando & me excommunicare auſus fuiſti, & canoni pœnitentiali ſubjicere tentaſti, Roſtamum inſuper ad Epiſcopatum promovere non es veritus in eo cœnobio, quod Tinum, hoc eſt lutum, appoſito nempè illi qui ibidem factus eſt Epiſcopus, nomine appellamus. Nunc verò ſi Maruenſibus places, viros quinque ad nos mittant, unaque cum ipſis Gregorius eorum Metropolita* (quem Timotheus in locum dejecti Joſephi ordinaverat) *accedat. Ita demùm cauſam expediemus quam celerrimè: interim noveris te eorum metropolitam haudquaquam eſſe. Joſephus in has anguſtias redactus, quum nulla aliundè ſpes recuperandæ dignitatis affulgeret, Timotheum apud* Chalipham *Al-Mohdium accuſavit. Quo tamen artificio quum nihil efficere potuiſſet, ejuſdem Al-Mohdii operâ Mahometanam ſectam amplexus eſt, & quibuſdam Baſſoræ terris præfectus fuit, unde demùm ad Romanorum ditionem emigravit.* (Joſephi apoſtaſiam memorat & Maragenſis lib. 4. cap. 7.) *Hæc verò à Timotheo per hunc modum commiſſa ægerrimè tulerunt Chriſtiani, & de injuria Metropolitæ facta conqueſti ſunt. At ille contra datis ad Gandiſaporenſes literis factum excuſavit, & mala Eccleſiis illata in ipſos rejecit, hortatuſque eſt, ut aliarum Eccleſiarum conſilium ſequuti, ſibi obedientiam præſtarent: ipſis enim reſiſtentibus dignitatem ſuam ſibi conſtare non poſſe. His nihilominus acceptis literis Ephræmus Gandiſaporenſium Metropolita undcum tredecim Epiſcopis Bagdadum venit, coactaque in monaſterio Mar Phetionis Synodo Timotheum à fidelium communione unâ omnes voce ſegregarunt. Timotheus contra convocato quindecim Epiſcoporum concilio eoſdem excommunicavit: Inde inter Chriſtianam plebem turbæ, cædes, & multorum hominum incarcerationes conſequutæ ſunt. Qua de re Abu-Coraiſus cum Ephræmo acerbè conqueſtus eſt. Res tandem hunc in modum compoſita fuit, ut Timotheum Ephræmus ad Eccleſiam Abadi deduceret, & ſuper eo preces cum impoſitione manus recitaret; quod Timotheus pro bono pacis cum animi demiſſione acceptavit. Dixit*

autem

autem Ephræmus super eo illa verba, Peccatori pœnitentiam agenti &c. *ejusque patientiam admiratus, eandem precationem iterùm resumens, finire noluit, sed in genua procidens, Timotheum adoravit, & jacentem erexit: & per hunc modum pax inter utrumque composita est. At Timotheus, quum ei Ephræmus se subdidisset, & hoc pacto firmatam potestatem gratulatus fuisset, illum cum suis Episcopis è provincia expulit. Quamobrem Ephræmus ab eo his modis vexatus, eidem rescripsit in hæc verba. Equidem super te illam precationem recitavi, dicens*, Deus laudem meam ne &c. *nec tamen integram. Nunc verò rem apud me recogitans, ajo sufficere mihi illius precationis postremas literas. Ita demum Ecclesiæ status sublato dissidio conquievit. Timotheus intereà Chacanum Turcarum regem aliosque reges ad fidem adduxit, à quibus Epistolas etiam accepit, plurimosque mortales docuit, & Christianæ disciplinæ subjecit .... Mortuus autem est Timotheus anno quo Mamon* Chalipha *Bagdadum venit, anno videlicet* Hegiræ *biscentesimo quarto* (in alio exemplari, anno Hegiræ 205. Græcorum 1134. sed mendum est: nam annus Hegiræ 205. non cum anno Græcorum 1134. sed cum anno 1131. convenit.) *quum Catholici dignitatem tenuisset annos tres suprà quadraginta, ætatis suæ anno nonagesimo quinto: vixitque toto spatio, quo imperavere Al-Mohdius, Hadius, Rascidus, Aminus, & Mamon. Nec fuit Rex, ad quem Timotheus non scripserit, quemque ad fidem & ad Christianos mores non traduxerit. Ejus cadaver conditum fuit in cœnobio Caliljesu, cujus ædes ipse instauraverat, & pro suo ordinario domicilio selegerat; nam antea in Catiha, aut Giapbaro habitavit: indeque monasterium illud Catholici ædes appellari cœptum est.*

Hæc Amrus. Subjungit primò Timothei Patriarchæ, & Rascidi Chaliphæ temporibus claruisse *Gabrielem medicum, Theophilum Astronomum, Aunum Geverensem, & Bochtjesum;* de quibus eadem ferè Abulpharagius Vide Tom. 2. pag. 315. Secundò *Haranitas* Manichæos sub eodem Rascido Chalipha humanum caput sacrificare deprehensos, nefarii ritus pœnas luisse, quorum factum ex Chronico Dionysii Patriarchæ fusiùs à nobis relatum est tom. 2. pag. 112. Tertiò Hamdunam quendam Christianorum inimicum eidem Rascido suggessisse, mortuorum ossa à Christianis adorari: quamobrem edictum promulgatum, ut Templa ubique excinderentur, donec Rascidus certior factus est, Sanctorum Reliquiis, non quorumcumque hominum ossibus cultum à Christianis exhiberi وكان حمدونه بحضرة الرشيد . فخبّره لبغضه النصارى بانهم يعبدون ويسجدون لعظام الموتي وهى فى بيعهم . فامر بهدم البيع . فهدم بيع البصره والايله وغيرها . واجتمع النصارى الذين فى خدمة الرشيد وعرّفوه ان النصارى لا يعبدون ولا يسجدون لعظام الموتي وانما يكرمون اجساد الاشهاد والصالحين والحواربن كما يفعل لقبور الانبيا واجسادهم فتحقق ما قالوه وامر باعادة بنا البيع .

Hamdunas quidam, inquit, *Rascidi Chaliphæ familiaris quum Christianos, quos impensè oderat, apud eum detulisset, mortuorum ajens eos ossa promiscuè adorare atque in suis templis asservare; Rascidus Christianorum Ecclesias diruendas edixit: quod & factum est Bassoræ, & Ailæ, aliisque in locis. Quamobrem Christiani, qui in aula ad obsequium Rascidi versabantur, congregati, Hamdunæ calumnias apud Principem refellere coacti sunt, ostenderuntque, Christianos mortuorum ossa colere aut adorare neutiquam consuevisse, sed Martyrum & Justorum atque Apostolorum corpora tantummodò honorare ea prorsus ratione, qua Prophetarum sepulcra eorumque corpora honorari solent. Rascidus quum rem ita se habere ex certis documentis deprehendisset, Ecclesias reædificari jussit.* Quartò denique causam refert, cur Timotheus Rascidi Chaliphæ gratiam inierit: nimirùm propter Zabaidam ejusdem Rascidi uxorem, quam quum is repudiasset, nec eam ex impuræ Mahometanæ legis præscripto, nisi alteri prius illa nuberet, repetere fas esset; rationem Timotheus excogitavit, qua Rascidus & uxoris suæ pudori, & Mahometanæ superstitionis integritati consuleret; summo tamen cum Religionis Christianæ contemptu. وجرت فى ايام طيماثاوس امور كثيرة شرحها يطول . منها ان الرشيد لما ندم على اليمين بطلاق زبيده واجتمع الفقها على تزويجها لمن يستحلها به : وعرف طيماثاوس صعوبة ذلك على الرشيد اشار بان تتنصر على يديه فيوجب عليها القتل وترجع تسلم فتحل له . وامضى ذلك الفقها . وبهذا حظى عندها وعاونته على ساير اموره وما يحتاج اليها فيه واعطته الات الذهب والفضة والديباج وغيره .

Plura autem sub Timothei Episcopatu contigere, quæ singula literis consignare satis prolixum fore reor. Unum ex multis accipe. Rascidus Zabaidam uxorem se repudiaturum juraverat. Quum verò postea mutata sententia factum damnaret, à suis Doctoribus quærebat rationem, qua se ab illo juramento, salva sibi uxore sua, liberaret. Quum hanc unam illi suggererent, ut Zabaida ei prius, quemcumque ipse elegisset, copularetur; Timotheus Rascidum ab ea difficultate molestiaque soluturus, respondit: Siquidem Zabaida Christianam religionem amplecteretur, & hoc nomine capitis rea fieret, atque rursus Mahometanismum repeteret; tùm verò Rascido illam retinere impune futurum. Timothei responsum Mahometani Doctores probavere. Hac arte Timotheus feminæ gratiam iniit, à qua validam & præsentem opem in omnibus suis negotiis & inter maximas Episcopatus difficultates atque discrimina est consequutus: Multa insuper ex auro argen-

1 De [1] Aſtris. Et Diſputationem [2] cum Mohdio.
2 Et de judiciis [3] Eccleſiaſticis,
3 Et tomos Synodicos.

ܘܕܟܘܟܒܐ : ܘܕܪܘܫܐ ܕܥܡ ܡܗܕܝ :
ܘܗܘ ܕܕܝܢܐ ܥܕܬܢܝܐ :
ܘܬܘܡܣܐ ܣܘܢܗܕܝܩܝܐ .

Ha- ܘܐܦ

argentoque, & veſtibus auro textis ſupellectili muneratus eſt. De turpiſſima illa mulierum repudiatarum lege juxta impuram Mahometanorum doctrinam, conſule Lud. Maraccium in Confutatione Alcorani Sura 2. pag. 88.

Quod verò de Regibus à Timotheo ad Chriſtianam fidem adductis ſcribit Amrus, id ex hiſtoria monaſtica Thomæ Maragenſis confirmatur, ubi lib. 4. cap. 20. & lib 5. cap. 4. 7. 10. & 14. miſſi ab eodem Timotheo ad prædicandum Gentibus Evangelium dicuntur Epiſcopi *Subchaljeſu*, *Jaballaha*, & *Cardagus* in regionem Galanitarum & Dilamitarum, ad oram ſcilicet Caſpii maris, quæ Perſidem reſpicit, *Elias* in Mukan, civitatem in finibus Dilamitarum poſitam, *Narſes* in Senam Arabiæ urbem, *Petrus* in Jaman & Sanaa, hoc eſt, in Arabiam Felicem, & *David* in Sinarum regnum.

Barhebræus ab eodem Timotheo Simeonem Perſidis Metropolitam unàcum Epiſcopis Comprovincialibus juriſdictioni Patriarchali, à qua ad illam uſque diem defecerant, ſubjectos fuiſſe teſtatur; ſed de his vide, quæ ſuprà de Jeſujabo Adjabeno p. 127.

1 *Librum de Aſtris*. Ecchell. *librum Planetarum*. De Timothei ſcriptis hæc Barhebræus citatus tom. 2. pag. 434. *Multos*, inquit, *libros compoſuit, & Homilias de feſtis Dominicis per anni circulum, & expoſitionem Theologi, & librum de Aſtronomia, & librum Diſputationum, quas habuit cum Georgio Jacobitarum Patriarcha*. Amrus obſervat Timotheum pro concione nihil dicere potuiſſe, plura tamen omnis generis opera, & librum præſertim de Aſtronomia, edidiſſe.

ولم يكن طيماثاوس يقدر ان يخطب بحضرة الناس
بل له رسايل فى كل فن وكتـاب الكوكـب .

Nec poterat, inquit, *Timotheus coram hominibus orationes habere, ſed plures de qualibet facultate ſcripſit Tractatus, nec non librum de Sideribus.*

2 *Diſputationem cum Mohdio*, hoc eſt, ab ipſo Timotheo cum Mohdio Chalipha habitam. Amrus in Cod. Arab. cujus memini tom. 2. p. 509. *Hadium* pro Mohdio legit his verbis:

وكان الخليفة الهادى فى اكثر الايـام يحضره اليه
ويحاوره فى الدين ويبحث معـه فى اشيـا كثيرة
ويطرح عليه من المسايل المشكلات والايـرادات
المعضلات وكان يجاوبه باجوبـة مسكتـة . ولـه
معه مبـاحث يطول شرحهـا وقـد ضمنهـا
جميعهـا فى كتـاب كبيـر لـه مـن وقـف
عليـه اذعـن لفضـايلـه وغـزارة علمـه .

Cæterùm Hadius frequentiſſimè Timotheum ad ſe venire jubebat, & pluribus de religione cum eo diſputabat, varias eidem proponens quæſtiones, atque difficiles & implexas: quas ille adeò aptè atque perſpicuè expediebat, ut Hadius nihil contra poſſet excipere. Habuit porrò Timotheus cum Hadio prolixas diſputationes, quas ipſe magno volumine comprehendit: quod ſi cui legere vacaverit, inde profectò viri doctrinam atque eruditionem perſpiciet.

3 *De Judiciis Eccleſiaſticis, & tomos Synodicos*. Amrus de Synodo à Timotheo congregata, & canonibus in ea conditis hæc ſcribit.

وضع باجتماع الابا ثمانية وتسعين قـانونـا فى
الـفـرايـض والاحـكام وفى كل قـانـون
مـنـهـا مـسـلـة وجـواب .

Condidit in Patrum Synodo Canones octo ſuprà nonaginta de conſtitutionibus & judiciis, unoquoque canone quæſtionem reſponſionemque comprehendens. In Codice Canonum Eccleſiæ Syro-Neſtorianæ *centum ac triginta Canones* Timotheo tribuuntur tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 507. de quibus infrà. Sobenſis in Epitome Canonum Synodalium Par. 9. cap. 6. binas à Timotheo Synodos habitas refert.

ܛܝܡܬܐܘܣ ܗܟܝܠ ܗܘ ܕܒܬܐܘܪܝܐ ܘܒܡܝܬܪܘܬܐ ܥܠ ܟܠ
ܡܝܬܪ ܗܘܐ ܦܫܝܩܐܝܬ ܡܚܘܐ ܠܗܠܝܢ ܒܐܓܪܬܐ
ܣܘܢܗܕܝܩܝܬܐ ܗܝ ܕܒܣܘܢܗܕܘܣ ܕܟܢܫ ܒܫܢܬ ܡܐܐ
ܘܫܒܥܝܢ ܕܛܝܝܐ ܘܐܫܪܗ ܒܐܚܪܢܝܬܐ : ܘܗܝ
ܒܣܘܢܗܕܘܣ ܕܟܢܫ ܒܗ ܒܫܢܬܐ ܡܐܐ
ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܫܥ ܕܛܝܝܐ ܒܫܢܬܐ .

Timotheus igitur, inquit, *qui ſpeculatione & virtutibus omnibus excelluit, hæc clarè exponit in epiſtola Synodica ſcripta in Synodo, quam anno Arabum centeſimo ſeptuageſimo* (Chriſti 786.) *congregavit, & confirmata in altera Synodo, quam idem anno Arabum centeſimo octogeſimo nono* (Chriſti 804.) *habuit*. Continet autem Decretum de libris abſque Patriarchæ permiſſu minimè publicandis, quod ſuprà retuli hoc tom. pag 81. Idem Sobenſis in eadem Epitome nonnullas Timothei conſtitutiones laudat: videlicet Par. 8. cap. 14. *de translatione Epiſcoporum ex una Sede in alteram*, ubi S. Proclum damnat, quod è Cyzici Eccleſia ad Conſtantinopolitanam tranſierit. Ibid. cap. 16. *de ordinatione Metropolitæ*, cujus electionem ſibi primùm, deinde Regi denunciandam eſſe affirmat. Ibid. cap. 18. *de Epiſcopo ad Archiepiſcopatum promoto, deinde ad ſuam priorem Eccleſiam regreſſo*, fragmentum Epiſtolæ Timothei ad Sabarjeſum Epiſcopum Callinici. Par. 9. cap. 4.

1 Habet præterea biſcentum circiter [1] Epiſtolas
In duos tomos diſtributas:
2 Et quæſtiones [2] uno comprehenſas volumine
De variis capitulis: unàcum hiſtoria.

ܐܦ ܐܓܪ̈ܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܡܐܬܝܢ ܐܝܟ
ܕܒܬܪ̈ܬܝܢ ܦܢܩܝ̈ܬܐ ܡܦܠܓܢ.
ܫܘ̈ܐܠܐ ܕܒܚܕ ܟܘܢܫܐ
ܥܠ ܪ̈ܫܐ ܕܥܡ ܬܫܥܝܬܐ.

CAPUT LXXXVII.

Ephræm Epiſcopus Elamitarum.

3 Ephræm [3] Elamitidis (*Epiſcopus*) compoſuit librum
De re Fidei.

ܐܦܪܝܡ ܕܥܝܠܡ ܣܡ ܟܬܒܐ
ܥܠ ܗܝܡܢܐ ܕܗܘ ܡܗܝܡܢܘܬܐ.

Nec [illegible]

cap. 4. *de electione Patriarchæ*, Conſtitutio à Timotheo tùm facta, poſtquam diſſidium quod propter ſuam ipſius ordinationem ipſum inter & Metropolitam Gandiſaporenſem exortum fuerat, ſedatum eſt. Ibidem cap. 5. *de inſtitutione Patriarchatus Seleucienſis*, animadverſio ejuſdem Timothei in Epiſtolam Synodicam à Patriarchis Occidentalibus ad Orientales Epiſcopos tranſmiſſam, de qua ſuprà pag. 55.

1 *Epiſtolas*: quas Maragenſis lib. 4. hiſtor. monaſtic. cap. 20. laudat, inquiens:

[illegible]

Et David Sinarum Metropolita, cujus mentionem in Epiſtolis Mar Timothei habes. Idem Maragenſis lib. 5. cap 7. quum Cardagum Galanitis, & Jaballaham Dailamitis Epiſcopos à Timotheo ordinatos retuliſſet, fragmentum Epiſtolæ ejuſdem Timothei deſcribit in hæc verba. [illegible]

[illegible]

Epiſtolam ſiquidem Mar Timothei Catholici ad Mar Jaballaham reſponſivam epiſtolæ ab eodem acceptæ legi. Scripſerat autem Jaballaha in hæc verba. Veſtris Domine Pater precibus & Chriſti gratia factum eſt, ut complures populi ad rectam fidem converſi ſint, quibus præficere nos oportet Epiſcopos ex monachis, qui nobiſcum in has terras venerunt. Jaballahæ ſociiſque Timotheus ita reſpondit. Quandoquidem Epiſcopi ordinatio trium Epiſcoporum præſentiam omninò exigit; vos autem in iis terris eſtis, in quibus habere hunc Epiſcoporum numerum non poteſtis; hæc facultas vobis à verbo Domini noſtri, quo omnia conſtant & gubernantur, conceditur: Epiſcopum nempe quemcumque elegeritis, tibi ſimul & Epiſcopo Cardago fas ſit conſecrare, & pro tertio Epiſcopo Codex Evangeliorum ſuper ſella ad dexterum latus collocetur: & hoc ritu per virtutem Dei primi Epiſcopi conſecrationem perficitote. Alius autem nonniſi à tribus Epiſcopis conſecretur. Divinus autem ſpiritus in vobis conſecrationes ſuas, oro, diſpertiat, quemadmodum in beatis Apoſtolis olim eſt operatus.

2 *Quæſtiones uno comprehenſas volumine de variis capitulis, unàcum hiſtoria.* Ita Codex noſter. At Ecchellenſis legit: [illegible] *Quæſtiones uno digeſtæ volumine, & diſputationes adversùs contentioſum:* nimirùm adversùs Georgium Patriarcham Jacobitarum, de quibus ſuprà ex Barhebræo pag. 162.

3 *Ephræm* Gandiſaporis Elamitarum Me-

1 *Nec non* de præceptorum ¹ ordinatione composuit Librum unum in duos tributum tomos. — ܬܘܩܢܐ ܕܦܘܩܕܢܐ ܣܡ ܚܕ ܟܬܒܐ ܠܬܪܝܢ ܦܢܩܝܢ.

CAPUT LXXXVIII.

Honainus Medicus.

2 Honainus ² Isaaci medici filius — ܚܢܝܢ ܒܪ ܐܣܝܐ ܐܝܣܚܩ
Ca- ܕܗܝܪܐ

Metropoleos Episcopus, sub Timotheo Patriarcha innotuit, cum quo dissidium mox relatum habuit. Laudatur ab eodem Timotheo in Constitutione de libris sine permissu Patriarchæ minimè promulgandis, in hæc verba. ܘܟܕܐ ܐܝܟ ܐܦ ܒܟܬܒܐ ܗܠܝܢ ܕܡܠܟܝܢ.
ܐܦܪܝܡ ܡܢ ܗܘ ܪܫܐ ܡܥܠܝܐ ܘܬܪܘܢܘܣ ܕܥܝܠܡܝܐ:
ܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܗܘ ܢܟܦܐ ܘܢܟܕܐ ܪܒܢ ܡܘܫܐ ܩܫܝܫܐ
ܘܡܠܦܢܐ: ܬܠܝܬܝܐ ܕܝܢ ܗܘ ܡܗܝܡܢܐ ܘܡܪܕܝܢܐ
ܐܒܘ ܢܘܚ ܠܡܫܡܥܬܐ ܐܚܪܢܐ ܕܥܡܠܝܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܡܢ
ܩܕܡ ܕܠܐܚܪܢܐ ܢܬܚܙܘܢ: ܫܕܪܘ ܠܘܬܢ ܘܟܬܒܘ ܐܢܬ
ܘܐܢܬ ܠܟ: ܒܟܘܪܐ ܕܚܟܡܬܟ ܒܩܝ ܐܢܘܢ:

Similiter & per hæc tempora Ephræmus supremus antistes primamque tenens Cathedram Elamitarum: sed & alter pudicus & castus monachus *Raban Moses Presbyter & Doctor: tertius quoque doctus & eruditus Abu Noë lucubrationes suas, antequam ab aliis viderentur, ad nos miserunt, scribentes: Tu verò eas in fornace sapientiæ tuæ explorato.* Cætera vide suprà pag. 82.

1 *De præceptorum ordinatione librum unum in duos tributum tomos.* Ita Codex noster, in quo ad Ephræmum Elamitam hoc opus refertur. Ecchellensis pro ܬܘܩܢܐ ܕܦܘܩܕܢܐ *ordinatione præceptorum*, legit ܛܘܪܝܣ ܕܝܪܝܐ *Turis monachus*, quem auctorem libri in duos tomos distributi facit, inquiens: ܛܘܪܝܣ ܕܝܪܝܐ ܣܡ ܟܬܒܐ ܚܕ ܠܬܪܝܢ ܦܢܩܝܢ: *Turis monachus composuit librum unum in duos tributum tomos.* Verùm prior lectio retinenda, quum *Turis monachus* neque in monastica Maragensis historia, neque in cæteris, quæ hactenus evolvi, Nestorianorum monumentis occurrat.

2 *Honainus*, seù Joannes (sic enim Arabes nomen Joannis diminuunt) patre Isaaco medico in Hirta Arabum urbe natus, secta Nestorianus, Bagdadi sub Joanne Mesve elementa medicinæ hausit; inde in Romæorum ditionem profectus, quum Græcam linguam didicisset, Bagdadum regressus est, ubi eidem Joanni, Gabrieli filio Bochtjesu, cæterisque doctis viris, qui tùm sub Chalipharum patrocinio florebant, charus in primis & acceptus, librorum scriptioni animum applicuit. Obiit mense Decembri anno Græcorum 1188. Christi 876. Hegiræ 263. (non 260. ut habet mendosus Codex Chronici Syriaci Barhebræi, ex quo gesta Honaini descripsi tom. 2. à pag. 270.) *Duos autem liberos Honainus reliquit*, (ut inquit Barhebræus citat. tom. 2. pag. 272.) *Isaacum, & Davidem. Et Isaacus quidem Codices plurimos interpretatus est*, quos memorat Hottingerus in Biblioth Orient. à pag. 222 *Honainus verò quinque suprà viginti libros edidit, præter eos, quos è Græco in Syriacum & Arabicum transtulit. Habebat autem sororis filium, nomine Hobaisum Bar-Hasan, manu altera mutilum, qui & librorum medicorum admirabilis fuit interpres: sed bono Honaini fato accidit, ut plerique libri, quos Hobaisus interpretatus fuerat, ab imperitis lectoribus Honaino tribuerentur; & amanuenses quoque literas, quibus utriusque nomen constat, confundentes, Hobaiso expuncto Honainum scriberent. Atque hac de causa pauci quidem superfuere libri sub nomine Hobaisi; reliqui verò ferè omnes Honaini nomen præferunt.*

Hæc Barhebræus: qui Par. 2. Chronici Syriaci, & in historia Arabica Dynastiarum pag. 173. refert, Honainum à Nestorianorum Patriarcha excommunicatum fuisse, quod Sacrarum Imaginum cultum respueret. Vide Tom. 2. pag. 438.

Idem Barhebræus testatur Honainum è Græco in Syriacum transtulisse *librum Nicolai de summa Philosophiæ Aristotelicæ*: nec non *Syntagma medicum Pauli Æginetæ*. Quæstiones autem Honaini in Epitomen redactas, commentariis illustravit, Tom. cit. pag. 270. & 272. quas & Abu-Sadecum commentatum fuisse perhibet Hottingerus in Bibl. Orient. pag. 214.

Apud eundem Hottingerum lib. citat. hæc Honaini opera laudantur. Pag. 217.
كتاب نوادر الفلاسفة الحكما

Liber

1 Capita 1 de timore Dei	ܪ̈ܫܐ ܕܕܚܠܬ ܐܠܗܐ
Composuit: nec non Grammaticam 2,	ܣܡ : ܘܗܘ ܓܪܡܛܝܩܐ :
2 3 Et compendiosum 3 Lexicon.	ܘܠܟܣܝܩܘܢ ܦܣܝܩܐ .

CAPUT LXXXIX.

Josue Bar Nun, Patriarcha.

4 Josue 4 Bar-Nun scripsit librum,	ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܣܡ ܟܬܒܐ
Qui Theologia nuncupatur:	ܕܡܬܩܪܐ ܬܐܘܠܘܓܝܐ .
Et	ܘܗܘܐ

Liber de Aphorismis Philosophorum. Pag.221. & 222. *Commentarius in Categorias, & librum Perihermenias Aristotelis*, quæ è Græco in Syriacum idem Honainus transtulit. Pag.222. *Arabica Analyticorum priorum translatio à Theodoro facta & ab Honaino emendata, qui Syriacam præterea ejusdem libri versionem, sed non integram, elaboravit.* Pag. 222. 233. 236. 238. & 240. *Syriaca versio librorum Aristotelis, Analyticorum posteriorum, de physico auditu, de generatione & corruptione, Metaphysicorum, & de Anima; quem etiam librum Honainus Arabici juris fecit.* Fragmentum Syriacum Honaini *de medicina* exstat, tom.1. Bibl. Orient. pag.630.

1 *Capita de timore Dei.* Ecchellensis ܟܬܒܐ ܕܕܚܠܬ ܐܠܗܐ *Librum de timore Dei.* Sobensis ex tot Honaini libris, de quibus suprà dictum est, tres dumtaxat commemorat, quos fortasse solos legit: nimirùm *de timore Dei, Grammaticam, & Lexicon.*

2 *Grammaticam*: quæ citatur à Barhebræo. Vide tom.2. pag.308.

3 *Lexicon.* De quo Isa filius Ali in præfatione Lexici Syro-Arabici ad Abrahamum apud Hottinger. in Bibl. Orient. pag. 297. ܐܕܟܪܬܢܝ ܠܟܣܝܩܘܢ ܗܘ ܕܡܢ ܪܒܢ ܚܢܝܢ ܐܬܣܝܡ : ܘܠܐܚܪܢܐ ܗܘ ܕܝܫܘܥ ܡܪܘܙܝܐ ܟܢܫ . *In memoriam, inquit, mihi revocasti Lexicon, quod à Raban Honaino compositum fuit: alterum item Lexicon, quod Josue Maruzæus collegit &c.*

4 *Josue Bar-Nun* in Beth-Gabare vico Niniven inter & Mosul sito natus, Abrahami claudi auditor, Timotheo Patriarchæ, quondam condiscipulo suo, successit anno Hegiræ 205. Christi 820. Obiit anno ætatis 84. quum quadriennium sedisset, in cœnobio Caliljesu, quod *Catholici*, hoc est, Timothei, nuncupatur, conditus. Dum vixit, Timotheum præcessorem suum dictis scriptisque impugnare non destitit, quem etiam ܛܠܡܬܐܘܣ *Tolemtheum*, hoc est, Deo injuriosum vocitabat. Sed morti proximus scripta sua, quibus hominem prosciderat, comburi jussit. Audi Amrum.

ولما حصل فى كرسيه باكليليشوع كشف ما فى نفسه على طيماثاوس وامر باسقاط اسمه من سفر الاحيا فبان بغضه . وانكر ذلك الابا والروسا ويوزاداق الملفان قال كيف يجوز هذا وجميع الابا الان من اسياميذه شمامسة وقسان واساقفة . واجتمعوا للتشغيب عليه . واصلح الامور جبريل وميخايل الطبيبان وكتب يوزادق اليهما يعلمهما بصحة علم طيماثاوس ويعاتب فيها ايشوع برنون وقد سجد بين يديه وقبل منه اسياميذ الشمسة حيث كان بهذه الصفة قبل منه ذلك . وان كان قبل الكهنوت برشوة فكهنوته باطلة : لانه قبلها ممن اسامه طيماثاوس وهو دبّر البيعة اثنين واربعين سنة على الاستوا على مذهب ديودوروس وثادورس ونسطوريوس ويعاتب على ما ثبت ايشوع برنون له . وندم فى علته على ما فعله بطيماثاوس وامر تلميذه باحراق الكراريس التى كتب فيها ما كتب فى معنى طيماثاوس .

Postquam, inquit, *sedem suam obtinuit in* (cœnobio) *Caliljesu, suum adversùs Timotheum animum patefecit, ejusque nomen ex libro vivorum* (ex diptychis) *abradi jussit, & suum in illum odium declaravit. Facto tamen contradixere Patres, & Antistites; sed & Jozadachus Doctor prædicabat id neutiquam licere, quandoquidem omnes, qui tunc temporis censebantur, Patres ab illo Diaconatum, Presbyteratum, atque Episcopatum per manus impositionem acceperant. Cunctis itaque adversùs Josue per hunc modum commotis, dissidium tandem turbasque istiusmodi composuere Gabriel & Michaël, ambo professione medici,* ad

1 Et Quæſtiones 1 in totum *Scripturæ* Textum,	ܘܫܘ̈ܐܠܐ ܕܟܠܗ ܟܬܒܐ
In duas partes diſtribuit.	ܒܬܪܬܝܢ ܦܠܓ̈ܘܬܐ ܦܠܓ.
2 Item deciſiones 2 judiciorum & cauſarum.	ܘܦܣܩ ܕܝ̈ܢܐ ܘܥܠ̈ܠܬܐ:
Conſolationes *ſeu Paracleticos ſermones*, & Epiſtolas.	ܘܒܘܝ̈ܐܐ ܐܦ ܐܓܪ̈ܬܐ.
3 Scripſit etiam de diſtinctione 3 officiorum,	ܘܟܬܒ ܦܘܪܫ ܬܫܡ̈ܫܬܐ:
Nec non Interpretationes, & de virtute Hymnorum.	ܘܦܘܫܩܐ ܘܚܝܠܐ ܕܥܘܢ̈ܝܬܐ.

CAPUT XC.

Eliſæus Patriarcha.

4 Eliſæus 4 commentator compoſuit Expoſitionem in Job,	ܐܠܝܫܥ ܡܦܫܩܢܐ ܣܡ ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܐܝܘܒ:
Et	ܘܕܪ̈ܫܐ

ad quos Jozadachus epiſtolam ſcripſerat, in qua Timothei fidem & ſanam doctrinam laudans, Joſue filium Nun reprehendit: & ipſe quidem, ait, Joſue Timotheo inſerviit, atque ab eo Diaconus fuit ordinatus. Profectò ſi in hoc loco ille fuiſſet, non utique ab ipſo prædictum ordinem accepiſſet. Quodſi ex eo quod ille ſacerdotium pecunia obtinuit, Sacerdotium ejus inane eſt; hoc igitur idem de Joſue affirmandum erit; quandoquidem is, à quo ordinem ſuſcepit, à Timotheo fuerat ordinatus. Porrò Timotheus Eccleſiam duos ſuprà quadraginta annos integros gubernavit ſecundùm fidem Diodori, Theodori, atque Neſtorii: & reprehendendus eſt Joſue filius Nun ob ea, quæ Timotheo objecit. Quod factum poſteà ipſe quoque Joſue doluit in fine vitæ, ſuoque diſcipulo mandavit, ut quæcumque adversùs Timotheum ab ipſo ſcripta fuerant, cremanda curaret.

Cauſam tanti in Timotheum odii Amrus haud exprimit. Exprimunt tamen Auctor Collectionis Canonum Eccleſiæ Syro-Neſtorianæ, & Barhebræus, quorum verba ſuprà retuli pag. 100. & ſeq. Nimirùm ob motam ſub Timotheo quæſtionem *de Viſione Dei*. Nam Joſephus Huzita olim rectè docuerat, quod & Joſue Barnun acriter propugnabat, *Divinitatem Chriſti ab ejus Humanitate videri*. Contrà Timotheus coacta Epiſcoporum Synodo, *anathemati ſubjecit aſſerentem ab humanitate Domini divinitatem ipſius videri, aut ab alia quacumque creatura*. Decrevit prætereà adversùs utrumque, *Animas corporibus ſolutas omni ſenſu carere, donec ad ſua corpora regrediantur*, quod à nobis alibi indicatum & rejectum eſt.

1 *Quæſtiones*. Cod. Syriaco 4. tom. 2. pag. 487. exſtant hujus Joſue Quæſtiones & Reſponſiones nonnullæ in Scripturam Sacram.

2 *Deciſiones judiciorum & cauſarum*: nonnullæ *de hæreditate* referuntur in Cod. Arabico tom. 2. pag. 507. *Synodus* Joſue Bar-Nun laudatur à Sobenſi ad calcem hujus Catalogi. *Canones* XXII. ejuſdem Synodi è Syriaco in Arabicum converſi exſtant Cod. Arab. cit. tom. 2. pag 507.

3 *De diſtinctione Officiorum*. Exſtat Cod. Syr. XI. tom. 2. pag. 489. Tractatus anonymus, inſcriptus, *Declaratio Officiorum Eccleſiaſticorum, & cauſa Feſtorum Dominicorum*, in quo agitur 1. de Diſpenſatione Domini in carne. 2. de Veſpertinis horis. 3. de horis Nocturnis & Matutinis. 4. de divina Liturgia. 5. de Baptiſmo. 6. de Eccleſia. 7. de Exequiis Defunctorum. An hujus Joſue ſit, non liquet.

4 *Eliſæus*, cognomento *Commentator* ſeù *Interpres*, Silæ Patriarchæ Neſtorianorum gener, ſocero ſucceſſit ſub Cavade Perſarum Rege, ut tom. 2. pag. 409. dictum eſt. Ejus cum Narſete diſſidium, in hæc verba deſcribit Amrus. نرسى واليشع الجاثليقـان اسقطـا لسوّ فعلهما . بعد موت شيلا وقع الخصام بـين الناس بسببهمـا . وتوسّط الامـر يوزاق اسقف الاهواز وكان طبيبا وعالج زوجة الملـك من مرض كان بها وشفيت على يديه . فاختـار نرسى لانه كان عالمًا خبيرًا ملازمـًا للصوم والصـلاة وقـراة الكتب وكتب الناس خطوطهم بالرضا به بحضرة الانجيل فى بيعة اسفانير واستدعى الابا اسياميه

وخرج

Et in Epiſtolas ad Corinthios,
1 Et in tres ſequentes [1] Epiſtolas.

2 Item de cauſa ſeſſionum [2], & martyrum:
3 Et gratiarum [3] actiones, & orationes.

ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܕܩܘܪܢܬܝ̈ܐ :
ܘܬܠܬ ܐܓܪ̈ܢ ܕܒܬܪܗܝܢ .
ܘܥܠܬܐ ܕܡܘܬܒ̈ܐ ܘܕܣܗ̈ܕܐ :
ܘܬܘܕܝ̈ܬܐ ܘܨܠܘ̈ܬܐ .

وخرج يوزاق الى الملك يحلوان يستاذنه . فالتف لفيف من القسان والمومنين مع اليشع ولم يرضوا باختيار نرسى . وكان اليشع من اهل المداين ومال اليه قباد لمعرفته بصناعة الطب وزوجه لاجل ذلك شيلا بابنته ووصّى ان يعقد له الجثلقة بعده . وصار معه قوم من الابا وعقدوا له الفطركة باسفانير وهذا بخلاف العادة . وعنى به بيروى متطبب الملك . ولخوف نرسى ان يتم اليشع : حظى فى بيعة المداين وجمع من اجتمع له من الابا وصار كل منهم يسيم الى كل بلد اسقف وكان فى كل بيعة مذبحين وتفرق الناس وصاروا فضيحة عند المخالفين . واغتم بذلك الابرار . وطاف اليشع البلاد وصار يسيم الاساقفة ولم يقبل اهل كشكر الاسقف من قبله وجرت فتن عظيمة . ومات نرسى . وحرم الابا اليشع . وكانت مدة الخصومات المتصلة خمسة عشر سنة . وفى هذه الايام اجتمع الابا اليونانيون فى كل صقع وحرموا ساورى وشيعته . واسيامية نرسى كان فى الجمعة التى يعمل فيها الشعانين الصغير . والمعنى باليشع كان بيروى المتطبب . واسقط اسمهما لتجاذبهما فى الرياسة وافسادهما البيعة .

*Narſetis & Eliſæi, qui ambo Catholici Cathedram occuparunt, merito nomina ex Catholicorum albo expuncta fuere. Sila quippe extincto, illis auctoribus ingens diſſidium inter Chriſtianos conflatum eſt: qua in re ſuas egit partes Jozachus Huzitarum Epiſcopus. Erat autem Jozachus medicæ artis peritus, Regiſque uxorem ex difficili morbo liberaverat. Narſetem ille elegit, ejuſdem doctrinam, eruditionem, orandi ſtudium, abſtinentiam, multamque lectionem admiratus. Jozachi ſuffragium complures ſequuti, electionem Narſetis in Eccleſia Spaniræ (*in urbe Cteſiphonte*) interpoſito Evangeliorum Codice confirmarunt, quum Jozachus* Cavadis Perſarum *Regis conſenſum Halavanæ obtinuiſſet. Porrò adversùs Narſetem inſurrexere non pauci laici & ſacerdotes, ad eam dignitatem provehere conati Eliſæum ex urbe Seleucia oriundum, cui etiam favebat Cavades ob ejus in medendo peritiam: quam ob cauſam Silas filiam ſuam eidem ducendam tradiderat, mandaveratque, ut poſt ipſius obitum Catholicus crearetur. Eliſæi factionem ſuſtinuere non pauci ex Patribus, à quibus in prædicta Eccleſia Spaniræ Patriarcha conſecratus eſt, quod attento veteri more haudquaquam licuit. Eliſæi inſuper partes acriter tutatus eſt Beroës medicus regius. Veritus itaque Narſes, ne Eliſæus omnia occuparet, ipſe Seleucienſem Eccleſiam primus invaſit, & ex Patribus non paucos, quos nempe ſibi obſequuturos ſperabat, collegit. Inde factum eſt, ut ſuæ factionis Epiſcopum quiſque ſubjectis locis præficeret, & in quavis Eccleſia duo conſurgerent altaria; Chriſtianique in duas ſectas funeſto ſchiſmate diſciſſi, adverſariis quidem riſum, juſtis verò lacrymas cierent. Eliſæus intereà provincias circumluſtrans, Epiſcopos ubique inſtituebat. Caſcarenſibus tamen ut Epiſcopum ab ipſo datum acciperent, perſuadere non potuit: quod ingentium malorum cauſa fuit. Demùm Narſes extinctus eſt, & Eliſæus à Patribus è fidelium cœtu expulſus fuit. Tenuit porrò prædictum diſſidium annos quindecim. Sub hæc fermè tempora Patres Græci coactâ œcumenicâ Synodo Severum ejuſque Symmyſtas & gregales condemnarunt. Narſetis ordinatio incidit in feriam ſextam, qua feſtum parvum Hoſannarum celebrari ſolet. Præcipuus Eliſæi fautor Beroës medicus fuit. Amborum poſteà nomina ex Catholicorum tabulis deleta ſunt ob Primatus ambitum, & inductas in Eccleſiam diſſenſiones & ſchiſmata.*

1 *In tres ſequentes Epiſtolas.* Nimirùm, ad Galatas, ad Epheſios, & ad Philippenſes.

2 *De cauſa ſeſſionum, & martyrum*: hoc eſt, de cauſa commemorationis martyrum, & de cauſa ſeſſionum in Pſalmodia. Vox Syriaca ܡܘܬܒܐ *Mautbe*, idem valet ac Græca Καθίσματα. Significat autem, ut benè obſervat Ducangius, diviſiones ſeu ſectiones Pſalmorum, tùm etiam Cantica illa, quæ ſedendo recitari ſolent. Vide ſuprà pag. 71. Ecchell. minus rectè, *de cauſa judiciorum & teſtium.*

3 *Gratiarum actiones*, quæ in fine Liturgiæ recitari ſolent: cujuſmodi preces à Mara Archidiacono, ab Aria Bar-Oteli Presbytero, ab utroque Ebedjeſu Epiſcopo, Sobenſi ſcilicet & Gazartenſi, compoſitæ extant in Cod. Syr. Amiden. XI. Vide tom. I. Biblioth. Orient. pag. 583.

CA-

CAPUT XCI.

Simeon Garmæus.

1 Simeon [1] Garmæus interpretatus eſt Chronicon Euſebii.

ܫܡܥܘܢ ܓܪܡܝܐ ܦܫܩ
ܟܪܘܢܝܩܘܢ ܕܐܘܣܒܝܘܣ.

CAPUT XCII.

Surinus Patriarcha.

2 Surinus [2] Commentator
3 [3] ſcripſit So-

ܣܘܪܝܢ ܡܦܫܩܢܐ ܐܟܬܒ
ܣܘܪ

NOTÆ.

1 *Simeon Garmæus* (*Giarmachitam* Echellenſis reddit,) hoc eſt, ex Mahuza Ariuni Garmæorum urbe oriundus, incertæ ætatis ſcriptor, Chronicon Euſebii è Græco in Syriacum convertit.

2 *Surinus* Seleucienſis, ex Niſibis Epiſcopatu, quem malis artibus occupaverat, ad Eccleſiam Halavanæ translatus, poſt Abæ II. obitum Sedem Patriarchalem operâ Abani Seleuciæ Præfecti invaſit anno Græcorum, ut inquit Barhebræus, milleſimo ſexageſimo quinto, hoc eſt, Chriſti 754. quam ſex ſuprà quinquaginta diebus tenuit, Jacobo in ejus locum ordinato, ut refert Amrus in hæc verba. سورين المقترس بذل لابان امير المداين حتى وكل بالناس يوم خميس الفصح والزمهم اسياميته فتقرب بعضهم وافطر بعضهم ووكل بمن بقى واخذهم اصحاب ابان وهم على باب المديح بالسلاح قهرا حتى اساموه وهم يبكون ويعقوب مطران جنديسابور ثنى عليه ويده الى السما يسل ان لا يصلح له شان واستغاث الابا الى السفاح وعرفوه الحال . فضرب ابان وردهم الى اختيارهم فقترس بالحيرة في الاحد الذى بعد السلاق وانصرفوا الى المداين مع يحيى بن ابراهيم المقلد واساموا يعقوب . وواصل سورين واهله النصر صاحب الجيش عليه حتى حبسه المنصور فلما اطلق ساله المومنون ان ينفذ سورين الى البصره لان مطرانها مات ففعل ولشدة بغض اهل البصره قبله نفر منهم وكرهه البعض وتقدم المنصور بحبسه لما تحقق امره وهرب به عيسى ابن شهلافا وظفر به امير المداين فحبسه ومات ودفن في دير شمعون وكتب اسمه مع مطرنة البصرة .

Surinus exauctoratus. Hic Abanum Seleuciæ Præfectum induxit, ut Chriſtianos feria quinta Paſchatis ex inopinato adortus compelleret, ut ipſum per manus impoſitionem conſecrarent. Quumque in eo tumultu alii ceſſiſſent annuiſſentque, alii contrà ſacrilegum facinus averſati diffugiſſent; quicumque in Eccleſia remanſere, à ſatellitibus Abani nudo ferro inſtantibus & ipſas Altaris fores occupantibus, coacti ſunt Surinum ordinare: quod non ſine lacrymis fecerunt, quos inter Jacobus Gandiſaporenſis Metropolita aderat, qui conſecratorias preces ſuper eum recitans, manibus interim in cœlum ſublatis orabat, ne id quod agebatur, Surino uſquam bene cederet. Tùm verò Patres Saphabum Chriſtianæ diſciplinæ jura & illius cauſæ ſtatum edocuerunt: qui cæſo Abano, pro arbitrio decernendi facultatem Epiſcopis conceſſit. Surinum itaque exauctorarunt in urbe Hirta Dominica poſt Aſcenſionem Domini. Poſtea cum Jabia Abrahami Mokledi filio Seleuciam profecti, Jacobum conſecrarunt: adverſùs quem Surinus & ejus cognati Naſrum Archiſtrategum inſtigarunt, eorumque inſidiis Jacobus ab Al-Manſore Chalipha *captus, in arctam cuſtodiam conjectus eſt* (unàcum Patriarchis Jacobitarum & Melchitarum, ut ex Barhebræo retuli tom. 2. pag. 432. quod & Amrus infrà in vita Jacobi fuſiùs narrat.) *Inde demùm* poſt novem annos *ereptus, & à fidelibus rogatus, Surinum Baſſoram dimiſit, Epiſcopo dudum defuncto ſucceſſorem futurum. Dum verò Baſſorenſes de novi Epiſcopi electione inter ſe digladiantur, ecce Al-Manſorem adeſſe nunciatur, ut hominem caperet. Tùm verò Surinus ab Iſa* medico *Sciaclaphæ filio eo periculo ſubita fuga ereptus, à Præfecto Seleuciæ demùm captus & cuſtodiæ mancipatus, interiit, & in cœnobio Simeonis conditus eſt. Ejus nomen in Catalogum Metropolitanorum Baſſoræ relatum fuit.*

3 *Commentator.* Inter eos, qui operum Ariſtotelicorum è Græca in Arabicam, vel Syriacam linguam interpretes fuere, recenſetur

Solutionem opinionis Hæreticorum,	ܫܪܝ ܕܠܝܢ ܗܪ̈ܛܝܩܘܣ :
1 Græci ſermonis [1] ſtructurâ	ܒܥܘܠܐ ܕܡܡܠܠܐ ܝܘܢܝܐ
Et demonſtrationibus & quæſtionibus.	ܘܬܚܘܝܬܐ ܘܒܥܝܐ .

CAPUT XCIII.

Barhadbeſciaba Arabs.

2 Barhadbeſciaba [2] Arabs [3]	ܒܪܚܕܒܫܒܐ ܥܪܒܝܐ
3 Scripſit librum Theſaurorum	ܐܟܬܒ ܟܬܒܐ ܕܣܝ̈ܡܬܐ
In tres tomos diſtributum: Et diſputationes	ܒܬܠܬ ܦܠܓܝܢ : ܘܕܪ̈ܫܐ
Adversùs omnes ſectas, earumque confutationem.	ܕܥܡ ܟܠ ܕܝܢܝܢ ܘܫܘܪܝܗܘܢ .
4 Eccleſiaſticam [4] prætereà *Hiſtoriam*; nec non de cauſa	ܘܐܩܠܣܝܣܛܝܩܝ ܘܥܠܬܐ
Sectatorum Mar Diodori;	ܕܒܢ̈ܝ ܡܪܝ ܕܝܘܕܘܪܘܣ .
Commentarium denique in Marcum	ܘܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܡܪܩܘܣ
Evangeliſtam, & Davidem.	ܐܘܢܓܠܝܣܛܐ ܘܕܘܝܕ .

CAPUT XCIV.

Michæas.

5 Michæas [5] Doctor confecit Quin-	ܡܝܟܐ ܡܠܦܢܐ ܥܒܕ ܗܘܐ ܚܡܫܐ

ſetur Surinus à Mohammad filio Iſaac apud Hottingerum in Bibliotheca Orientali pag. 241. ubi loquens *de libro Elementali ſeù Metaphyſicorum*, hæc ait:

ونقل اسحق بن حنين علة مقالات وفسر
سوريانوس مقالة البا وخرجت عربى راتها
مكتوبة بخط يحيى بن عدى فى فهرسة كتابه .

Sed & Iſaac Honaini filius aliquot libros tranſtulit. Surianus verò (lege, *Surinus*, quem Hottingerus in eadem Bibl. Orient. pag. 236. *Severinum* malè appellat,) *interpretatus eſt librum B, qui & Arabicè prodiit, prout vidi ſcriptum manu Jabiæ filii Adi in indice libri ſui*. Surinus, ſeù Baraz-Surinus monachus laudatur à Margenſi lib. 2. hiſt. monaſt. cap. 9. Vide tom. 2. pag. 492. & hoc tom. pag. 126.

1 *Græci ſermonis ſtructurâ*. Ecchell. pro ܒܥܘܠܐ ܕܡܡܠܠܐ ܝܘܢܝܐ, legit ܒܫܘܠܡܐ quod ita interpretatur, *tàm collatione Græci ſermonis, quàm demonſtrationibus inveſtigatis*. Hottingerus, *cum collatione Scholaſticorum Græcorum, & demonſtrationibus examinis*.

2 *Bar-badbeſciaba*: nomen compoſitum ex *Bar*, *Had*, & *Beſciaba*, hoc eſt, *filius unius in Sabbato*, ſeù filius diei Dominicæ, quem Cyriacum Græcè, Dominicum Latinè dixeris. Qui enim die Dominico naſcuntur, eos Syri Barhadbeſciabas appellare ſolent, ſicut eos qui in jejunio quadrageſimali, Barſumas, teſte Barhebræo in libro Splendorum.

3 *Arabs*. Nimirùm, ex ܒܝܬ ܥܪܒܝܐ *Beth-Arbaje*, ſeù *Ba-Arbaja* pago apud Niſibin, ex quo Jeſujabus Arzunita ortum duxit, ut ſuprà dictum eſt pag. 109. Diverſus proinde ab eo Barhadbeſciaba videtur, qui Jacobo Beth-Abenſis cœnobii fundatori æqualis fuit, teſte Margenſi lib. 1. hiſt. monaſt. cap. 15. & 21. Vide tom. 2. pag. 490.

4 *Eccleſiaſticam hiſtoriam*. Hinc liquet, Barhadbeſciabam hunc poſt annum Chriſti 660. floruiſſe; Eccleſiaſtica enim apud Syros Neſtorianos hiſtoria conſcribi cœpta eſt ſub Jeſujabo Adjabeno Patriarcha, qui anno Chriſti 660. obiit, ut ex Amro obſervatum hoc tom. pag. 148.

5 *Michæas* Barſumæ Niſibeni, Acacii, Narſetis, aliorumque Neſtorianorum in Schola Edeſſena ſocius & æqualis, poſtquam inde

Quinque causas Sessionum: — ܥܠܠܬܐ ܚܡܫ ܕܡܘܬܒܐ :
1 Et Orationem de 1 Cantropo: — ܘܡܐܡܪܐ ܗܘ ܕܥܠ ܩܢܛܪܘܦܘܣ :
2 Et de Mar Sabarjesu 2 Lasciumæ, — ܘܥܠ ܡܪܝ ܣܒܪܝܫܘܥ ܕܠܫܘܡ .

Nec non commentarium in librum Regum filiorum Israël. — ܘܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܣܦܪ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ .

CAPUT XCV.

Cyrus.

3 Cyrus 3 habet causas, Expositiones, & interpretationes. — ܩܘܪܐ ܥܠܠܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܘܦܘܫܩܐ ܐܦ ܬܘܪܓܡܐ .

CAPUT XCVI.

Paulonas.

4 Paulonas 4 composuit Hymnos, — ܦܘܠܘܢܐ ܣܡ ܡܕܪܫܐ
Et disputationes adversùs scrutatores: — ܘܡܐܠܐ ܕܠܘܩܒܠ ܒܨܘܝܐ
Et disceptationes adversùs Marcionem, — ܘܕܪܫܐ ܕܠܘܩܒܠ ܡܪܩܝܘܢ
Nec non de fidelibus, ac fide. — ܘܥܠ ܡܗܝܡܢܐ ܘܗܝܡܢܘܬܐ

CA-

inde ejectus fuisset, in Assyriam commigravit, & Lasciumæ Garmæorum urbis Episcopatum obtinuit, circa sæculi quinti finem, teste Simeone Beth-Arsamensi, quem vide tom.1. à pag. 352.

1 *De Cantropo*. Utrumque Michæas oratione laudavit, Cantropum scilicet & Sabarjesum. Hottingerus ex duobus unum facit in Bibl. Orient. pag.235. quem & à Michæa rejectum, non laudatum affirmat, inquiens: *Michæas confecit sermonem contra Kontropium Sebarjesu Dalsum*.

2 *De Sabarjesu Lasciumæ*, quæ aliàs *Dakuka* dicitur, ut suprà pag.156. Ecchell. perperàm, *Sbarjesu Dalsum*, literam ܕ *Daleth*, quæ genitivi casus nota est, non animadvertens. Hujus *Sabarjesu* gesta narrantur à Gabriele Mosulano in carmine Syriaco, quod exstat Cod. 7. ad calcem tom. 2. p. 488. In eundem Sabarjesum & in Hormisdam Persam habetur carmen anonymi tom. 1. p. 582. Fuit & alter Sabarjesu Lasciumæ Episcopus, quem Amrus sub Jesujabo Arzunita claruisse testatur, ut suprà dixi hoc tom. pag. 110. Carmen Michææ, quod de laudibus cujusdam, fortassè *Cantropi*, aut *Sabarjesu* compositum fuerat, in cœnobio Beth-Abensi in commemoratione Jacobi illius cœnobii fundatoris cani solitum fuisse affirmat Margensis lib. 2. histor. Monastic. cap. 33. donec Gabriel Rakoda aliud proprium de Jacobo edidit.

3 *Cyrus*, seù *Kajura*, cognomento *Doctor*, Mar Abæ Patriarchæ discipulus, claruit circa annum Christi 550. de quo vide Amrum citatum tom.2 pag 412.

4 *Paulonas*, (Ecchell. *Paulinus*) Sancti Ephræmi discipulus, ab eodem Sancto Doctore tamquam à recta fide deficiens rejicitur in Testamento: ܦܘܠܘܢܐ ܠܝܛܐ ܐܡܟ
ܘܝ ܠܗ ܠܟܪܣܐ ܕܛܥܢܬܟ . ܕܒܟܠ ܕܪܫܝܢ ܐܬܠ
ܢܦܫܟ : ܘܒܟܠ ܙܛܡܢ ܕܒܥܐ ܐܢܬ . ܥܡܠ ܟܠܗ
ܬܐܒܕ ܐܝܟ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ .
ܕܐܫܠܡ ܗܘ ܠܡܫܠܡܢܘܬܐ : ܢܣܒ ܟܣܦܐ ܘܐܬܚܢܩ .
ܕܐܬܬܠܝܛ ܥܠ ܥܒܕܬܐ ܕܫܠܝܚܘܬܐ :
ܘܐܬܒܥܬ ܒܦܪܘܫܬܐ ܕܫܟܝܢܬܐ .

Paulona, inquit, *maledicta mater tua: væ ventri, qui te portavit: quoniam sectas omnes sectaris, & quæstiones omnes investigas. Operam omnem perdes, quemadmodum vir ille* (in alio exemplari Syriaco, *Judas*, nimirùm Isca-

CAPUT XCVII.

Sergius.

1 Sergius 1 commentarium In Hieremiam composuit confecitque, Necnon in Ezechielem, & Danielem, Juxta traditionem Antiquorum.	ܣܪܓܝܣ ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܐܪܡܝܐ ܥܒܕ ܘܫܟܠܠ ܘܕܚܙܩܝܐܝܠ ܘܕܕܢܝܐܝܠ ܐܝܟ ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܩܕܡܝܐ.

CAPUT XCVIII.

Mares Persa.

2 Mares 2 Persa habet Commentarium in Danielem:	ܡܪܝܣ ܦܪܣܝܐ ܐܝܬ ܠܗ ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܕܢܝܐܝܠ.

Et ܦܘܠܘܣ

Iscariotes) *negotiationes suas perdidit. Columna, quam dereliquisti, prodigium in tuo corpore ostendet: confisus quippe es in arundine conquassata, baculum Crucis derelinquens.* Quæ verba ex Græca versione, seu potius paraphrasi, Ger. Vossius tom. 3. operum S. Ephræmi pag. 296. latinè sic reddit. *Væ tibi Paullona: cujus mater ex mulieribus maledicta. Væ ventri, qui te peperit: quoniam perditionis omnium hæresum particeps factus es, & prædonum janua ingrederis.* (In alio exemplari, *& prædonum omnem prædam cogis.*) *Opera enim tua omni nequitia atque flagitio plena sunt. Denudatus, projectus es à gratia: & tamquam Judas Iscariotes proditor factus; & ex cunctis tuis studiis confusus. Columna enim hujus, sedes est, quam tu dereliquisti: horribile verò prodigium ipse in tuo ostendet corpore,* (in alio exemplari, *Columna enim sedis hujus, quam tu deseruisti, prodigium ostendet in corpore tuo,*) *qui cœlum sustinet, & in quo omnis creaturæ natura constituta est atque firmata: quoniam quælibet in ipso creatura fundata est, mare & plenitudo ejus. Confisus quippe es in arundine fracta, derelinquens Christi baculum, atque armaturam; quæ infirmos consolidat, & omnem passionem ac morbum tùm animi, tùm corporis curat sanatque.*

Ejusdem Paulonæ meminere Sozom. lib. 3. cap. 15. Nicephorus lib. 9. cap. 16. & Gennadius de viris illustribus cap. 3. ubi eum *Paulinum* appellat: *Paulinus*, inquit, *Presbyter, discipulus beati Ephræm Diaconi, homo acris valdè ingenii, & in divinis doctus valdè Scripturis: sed vivente magistro clarus in doctoribus Ecclesiasticis fuit, & maximè ex tempore declamator. Post illius autem obitum, amore primatus & nominis, separans se ab Ecclesia, scripsit contraria fidei multa. Huic moriturus beatus Ephræm astanti sibi dixisse fertur: vide, Pauline, ne te submittas cogitationibus tuis, & eleveris: sed quum te ad purum comprehendisse Deum putaveris, crede nec intellexisse. Præsenserat enim illum ex studiis vel sermonibus nova investigare, & in immensum intellectum hæreseon tendere: unde & frequenter Bardesanem novellum eum vocabat.*

Hanc Gennadii auctoritatem idem Vossius in notis ad laudatum Ephræmitici Testamenti locum ideò recitat, ut Paulonam à Paulino alium fuisse ostendat. Quum enim ex Sozomeno, & Nicephoro, Ephræmi discipulos Abam, Zenobium, Maram, Abraham, Simeonem, Paulonam, & Aranad recensuisset, subjungit: *Addit porrò jam dictis discipulis adhuc alium S. Patris Ephræm discipulum Gennadius, etiam in transversum à doctrina Magistri actum, nimirùm Paulinum.* Et paulò post. *Ita de illo Gennadius in lib. de viris illustribus cap. 3. Cujus tamen Paulini in suo hîc Testamento ipse Ephræm non meminit: fortè quod meliora de illo speraret, licet secius post obitum suum de illo acciderit, quando Magistri jugo ac fræno liberatus, jam virus, quod mente dudum conceperat, evomere liberius cœpit.* Hæc ille. Verùm si Gennadii verba attentè pensentur, eum ad Ephræmi Testamentum alludere palàm fit; adeoque Paulinum cum Paulona unum eundemque esse.

1 *Sergius*, Scholæ Hazensis, seu Adjabenicæ Doctor, sub Mar-Aba Patriarcha innotuit circa annum Christi 550. cujus & discipulus fuit, teste Amro. Vide tom. 2. pag. 412.

2 *Mares Persa*, in urbe Persidis Hardasciro

1 Et expositionem in Epistolas [1] Acacii,	ܘܦܘܫܩܐ ܠܐܓܪ̈ܬܐ ܕܐܩܩ
2 Et *librum* adversùs Magos[2] Nisibenos.	ܘܠܘܩܒܠ ܡܓܘ̈ܫܐ ܕܢܨܝܒܝܢ.

CAPUT XCIX.

Abraham ex Mahuza.

3 Abraham 3 ex Mahuza	ܐܒܪܗܡ ܕܡܢ ܡܚܘܙܐ
4 Edidit sermones 4 Paracleticos, & Epistolas,	ܥܒܕ ܒܘܝܐ̈ܐ ܘܐܓܪ̈ܬܐ :
Et causas festorum omnium,	ܘܥܠܠܬܐ ܕܥܐܕ̈ܐ ܟܠܗܘܢ :
5 Et librum 5 Interpretationum.	ܘܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܬܘܪ̈ܓܡܐ.

CAPUT C.

Paulus Anbaræ Episcopus.

Paulus 6 Anbaræ Episcopus	ܦܘܠܘܣ ܗܘ ܐܦܣܩܦܐ ܕܐܢܒܪ :
6 Complures edidit Epistolas,	ܐܝܬ ܠܗ ܐܓܪ̈ܬܐ ܣܓܝܐܬܐ
7 Et sermones Paracleticos cum 7 Interpretationibus:	ܘܒܘܝܐ̈ܐ ܥܡ ܬܘܪ̈ܓܡܐ
Et Disputationem adversùs quosdam.	ܘܕܪܫܐ ܕܠܘܩܒܠ ܐܢܫܝܢ.

CAPUT CI.

Gabriel Catarensis.

8 Gabriel 8 Catarensis confecit Ora-	ܓܒܪܐܝܠ ܩܛܪܝܐ ܥܒܕ ܡܐܡܪ̈ܐ

sciro (ab Artasiro, seù Artaxerse Rege sic appellata) natus, ejusdemque Episcopus; temporibus Concilii Ephesini primi claruit, ad quem exstat famosa Ibæ Edesseni Epistola, de qua vide tom. 1. Bibl. Orient. p. 203. & 350.

1 *Acacii*. Fuit is Amidæ Episcopus sub Honorio & Theodosio Impp. circa annum Christi 422. Vide tom. 1. pag. 195. & hoc tom. pag. 51.

2 *Magos Nisibenos*. De Magorum nomine & origine differit Ecchell. in Notis ad hunc locum pag. 265.

3 *Abraham ex Mahuza*. Chosroës Anuscervanus Persarum Rex anno regni octavo quum Antiochiam Syriæ vastasset, ejus incolas captivos in Persidem abducens, urbem *Mahuzam* in provincia Garmæorum condidit, teste Barhebræo in Chronico Syriaco. Vide tom. 2. Bibliothecæ Orientalis pag. 410. Id factum vergente anno Christi 539. vel saltem ineunte anno 540. nam Chosroës regnare cœpit anno 531. ut probat Pagius ad ann. 530. num. XI. In ea urbe celebrem habuere Scholam Hebræi, ut in Præfatione ad 1. Tom. observavi.

4 *Sermones Paracleticos*, & *Epistolas*. Ita Codex noster. At Ecchellensis legit ܐܓܪ̈ܬܐ ܕܒܘܝܐܐ *Epistolas consolatorias*.

5 *Librum Interpretationum*, ideft homiliarum in Evangelicas lectiones. Ecchell. malè interpretatur, *de ratione interpretandi*.

6 *Paulus* Anbaræ quæ & Pheroz-Sapor dicitur, Episcopus, sub Phetione Patriarcha claruit circa annum Christi 740. ut ex Amro notavi tom. 2. pag. 431. Hunc Scriptorem nescio qua ratione ex Catalogo suo Ecchellensis expunxit.

7 *Interpretationibus*. Exstat Homilia Pauli *de Pentecoste* tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 583. & tom. 2. pag. 486.

8 *Gabriel* Catarensis Episcopus sub eodem Phetione Patriarcha vixit circa ann. Christi 740.

Orationem de unione:
Et solutionem quæstionum
De re fidei.

ܡܐܡܪܐ ܚܕ ܕܥܠ ܚܝܘܕܘܬܐ :
ܘܫܪܝܐ ܠܗܘܢ ܕܫܘܐܠܐ
ܕܥܠ ܨܒܘܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ .

CAPUT CII.

Jacobus Calatensis.

1 Jacobus 1 Calatensis habet
Commentarium in Proverbia:
2 Et hymnos 2 in Diodoritas,
Et de fide Ecclesiæ.

ܝܥܩܘܒ ܩܠܛܝܐ ܐܝܬ ܠܗ
ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܡܬܠܐ :
ܘܡܕܪܫܐ ܕܒܝܬ ܕܝܘܕܘܪܘܣ :
ܘܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܥܕܬܐ .

CAPUT CIII.

Barsumas Charchensis.

3 Barsumas 3 Charchæ habet
4 Librum nuncupatum 4 de Hepate:
Et complures gratiarum actiones:
Et sermones Paracleticos, cum Interpretationibus.

ܒܪܨܘܡܐ ܕܟܪܟܐ ܐܝܬ ܠܗ
ܟܬܒܐ ܚܕ ܕܡܬܩܪܐ ܕܟܒܕܐ :
ܘܬܘܕܝܬܐ ܣܓܝܐܬܐ :
ܘܒܥܘܬܐ ܥܡ ܬܘܪܓܡܐ .

CAPUT CIV.

Ebedjesu Aßyriæ Episcopus.

5 Ebedjesu 5 Bahrizi filius
Me-

ܥܒܕܝܫܘܥ ܗܘ ܒܪ ܒܗܪܝܙ
ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ

NOTÆ.

1 *Jacobus*, cognomento *Arabs*, Chalatensium Episcopus, sub eodem Phetione Patriarcha claruisse refertur apud Amrum. Vide tom.2. pag.431. Est autem *Chalata* urbs Armeniæ, quam Abulpheda in Tabulis geographicis num.409.& 410.ad occasum Argisæ positam, ab ejusque urbis lacu itinere diei abesse testatur. Ecchell. & Hottingerus pro Calatensi *Cletiam* reddunt.

2 *Hymnos*. Ecchell. *Exercitationes Dioditarum*. Hottingerus, *disputationes familiæ Diodori*, *idest*, *contra Diodorum*, haud rectè. De voce Syriaca ܡܕܪܫܐ *Madrasce*, recole quæ suprà dixi hoc tom. pag. 62.

3 *Barsumas Charchæ* Episcopus ejusdem Jacobi synchronus. Est autem Charcha urbs apud Seleuciam & Ctesiphontem in Assyria, quam pleno nomine ܟܪܟܐ ܕܒܝܬ ܣܠܘܟ *Charcham*, seù oppidum *Beth-Seleuciæ* appellant. Aliam in finibus Arabiæ & Syriæ *Charçam* nominat Abulpheda num. 172. quæ in sacro Francorum bello apud Gulielmum Tyrium aliosque Scriptores occurrit.

4 *Librum nuncupatum de hepate*. Ecchell. legit, ܟܬܒܐ ܚܕ ܕܡܬܩܪܐ ܕܡܕܒܪܐ *librum nuncupatum de Regimine*, contra metri heptasyllabi rationem, quæ lectionem Codicis nostri confirmat.

5 *Ebedjesu Metropolita Athur*, hoc est, *Assyriæ*, Ninives nimirùm, & Mosuli, ut ex Amro liquet tom.2. pag. 458. Ejusdem Ebedjesu

Metropolita Athur	ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܐܬܘܪ
1 Scripsit de divisione [1] hæreditatum,	ܟܬܒ ܦܘܠܓ ܝܪ̈ܬܘܬܐ
2 Et expositionem [2] Officiorum.	ܘܦܘܫܩܐ ܕܬܫܡ̈ܫܬܐ .

CAPUT CV.

Daniel Episcopus Tahal.

3 Daniel 3 Tobonitæ 4	ܕܢܝܐܝܠ ܕܛܘܒܢܝܬܐ
4 Episcopus Tahal 5	ܗܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܛܚܠ
5 Composuit librum Florum,	ܣܡ ܟܬܒܐ ܕܘܪ̈ܕܐ :
Et sermones Paracleticos & Interpretationes.	ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܦܪܩܠܝܛܝܩܐ ܘܬܘܪ̈ܓܡܐ .
Et solutionem quæstionum Textus (*Scripturæ*,)	ܘܫܪܝ ܫܘ̈ܐܠܐ ܕܦܫܝܛܬܐ
Et variorum ænigmatum.	ܘܐܘܚܕ̈ܬܐ ܕܡ̈ܕܡ ܡܕܡ :
Habet etiam gratiarum actiones:	ܐܝܬ ܠܗ ܐܦ ܬܘ̈ܕܝܬܐ
Et orationes metricas.	ܘܨܠ̈ܘܬܐ ܡܫܘ̈ܚܬܐ ܒܡܫܘ̈ܚܬܐ .
Præterea edidit solutionem quæstionum	ܘܐܝܬ ܠܗ ܫܪܝܐ ܕܫܘ̈ܐܠܐ
Quinti divini tomi	ܕܦܢܩܝܬܐ ܚܡܝܫܝܬܐ
Sancti Isaac Ninivitæ:	ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܢܝܢܘܝܐ :
6 Et explicationem [6] capitum scientiæ.	ܘܦܘܫܩܐ ܕܪ̈ܝܫܐ ܕܝܕܥܬܐ .

CA-

jesu meminit infrà Sobensis, ubi de Synodis Orientalium. Amrus in vita Eliæ I. Patriarchæ, eum monachum fuisse affirmat cœnobii Eliæ, quod Saidi appellatur, deinde ad metropolim Athur, hoc est, Mosuli promotum circa annum Christi 1028.

1 *De divisione hæreditatum.* Ecchell. habet ܦܘܠܓܐ ܕܝܪ̈ܬܘܬܐ *divisiones hæreditatum.*

2 *Expositionem officiorum.* Hunc titulum præfert liber anonymus, de quo tom. 2. pag. 489. & hoc tom. pag. 166. Ecchell. pro ܦܘܫܩܐ ܕܬܫܡ̈ܫܬܐ *Declaratione seu expositione Officiorum*, legit ܦܘܪ̈ܫܐ ܕܬܫܡ̈ܫܬܐ *Distinctiones Officiorum.*

3 *Daniel* Episcopus Tahalensis, Mosulano Metropolitæ Ebedjesu, cujus cap. præced. facta est mentio, si bene conjicio, synchronus: nam Ebedjesu librum suum *Declarationis Officiorum* inscriptum, Danieli nuncupavit, ut liquet ex Cod. Syr. XI. tom. 2. pag. 489.

4 *Tobonitæ.* Patria Danielis, per quam ab altero Daniele cognomento ܒܪ ܡܪܝܡ *Bar-Mariam*, hoc est, Mariæ filio, & à Daniele Rhesinensi distinguitur, de quibus Sobensis in hoc catalogo.

5 *Tahal.* Ita habet Sobensis, & auctor vitæ Xenajæ tom. 2. pag. 10. Ecchell. legit ܛܠܚ *Talah.* Est autem Tahal urbs Garmæorum in finibus Persidis sita, unde Xenajas, seu Philoxenus, famosus Monophysitarum antesignanus prodiit.

6 *Capitum scientiæ*, hoc est, capitum gnosticorum Evagrii, de quibus suprà. Ecchell, malè *principiorum scientiæ.*

CAPUT CVI.

Abraham Episcopus Bassoræ.

1 Abraham [1] Metropolita [2] Bassoræ
2 Composuit Epistolas, & librum
3 Expositionis verborum [3] præstantium
Theodori Commentatoris.

ܐܒܪܗܡ ܡܝܛܪܢ ܕܒܨܪܐ
ܣܡ ܐܓܪܬܐ: ܘܟܬܒܐ
ܕܦܘܫܩ ܡܡܠܠܐ ܝܬܝܪܐ
ܕܬܐܘܕܘܪܘܣ ܡܦܫܩܢܐ.

CAPUT CVII.

Job Catarensis.

4 Job [4] Catarensis elaboravit
Elucidationem totius novi *Testamenti*,
Necnon Legis (*idest*, *Pentateuchi*,) & omnium Prophetarum,
Præter elucidationem Judicum.

ܐܝܘܒ ܩܛܪܝܐ ܥܒܕܗ
ܢܘܗܪܐ ܕܟܠܗ ܚܕܬܐ:
ܘܕܐܘܪܝܬܐ ܘܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝܐ
ܣܛܪ ܡܢ ܢܘܗܪ ܟܬܒ ܫܒܛܐ.

CAPUT CVIII.

Ibas.

5 Ibas [5] composuit elucidationem
Psalmorum totius Davidis:
Sermones Paracleticos, aliosque tractatus
De Judiciis Ecclesiasticis.

ܗܝܒܐ ܣܡ ܗܘܐ ܢܘܗܪܐ
ܕܡܙܡܘܪܐ ܕܟܠܗ ܕܘܝܕ:
ܘܡܐܡܪܐ ܡܒܝܐܢܐ ܐܚܪܢܐ
ܘܕܥܠ ܕܝܢܐ ܥܕܬܢܝܐ.

Habet præterea elucidationem tomorum
Duorum Gregorii (*Nazianzeni*)
Et

ܐܝܬ ܠܗ ܢܘܗܪ ܦܢܩܝܬܐ
ܬܪܬܝܢ ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ.
ܘܒܣܝܠ

NOTÆ.

1 *Abraham* ex Episcopo Schiaharzur post Josephi obitum ad Bassoræ metropolim à Mari Bar-Tobi Patriarcha promotus, vivebat anno Christi 990. Vide tom. 2. p. 443.

2 *Metropolita*. Syriacè ܡܝܛܪܢ *Mitran*, quæ vox ex Græca μητροπολίτης, & Syriaca ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ diminuta, Arabibus familiaris est.

3 *Verborum præstantium*. Ecchell. legit ܡܡܠܠܐ ܥܡܝܩܐ *verborum obscuriorum*.

4 *Job Catarensis*. Ecchell. ܐܚܘܒ *Ahub*, litera ܝ *Jod*, in ܚ *Het* permutata. Sub eodem Mari Patriarcha vixit circa annum Christi 990.

5 *Ibas*. Ita in nostro Codice. At Ecchell. & ex eo Hottingerus habent, ܕܢܚܐ *Denha*: quorum fidem sequutus, dixi suprà pag. 24. Denham duos Tomos S. Gregorii Nazianzeni dilucidasse. Sub Phetione Patriarcha circa annum Christi 740. claruit, Paulo Anbaræ, Jacobo Arabi, & Abæ, qui postmodum ad Patriarchalem dignitatem evectus fuit, synchronus.

Et commentarium in Dialecticam Magni Aristotelis.	ܘܦܘܫܩܐ ܕܡܠܝܠܘܬܐ ܕܐܪܣܛܛܠܝܣ ܪܒܐ.

CAPUT CIX.

Scialita Episcopus Rhesinæ.

1 Scialita [1] Episcopus	ܫܠܝܛܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
2 Rhesinæ composuit [2] Interpretationes,	ܕܪܝܫܥܝܢܐ ܣܡ ܬܘܪܓܡܐ:
Paracleticos sermones, Preces,	ܘܡܠܐ ܕܒܘܝܐܐ ܘܨܠܘܬܐ:
Canones, & de causis.	ܘܩܢܘܢܐ ܥܠ ܥܠܬܐ.
Edidit etiam metrica capita, quæ canuntur	ܘܐܦ ܥܒܕ ܪܫܐ ܕܡܬܐܡܪܝܢ
3 Ad portam [3] cancellorum:	ܥܠ ܬܪܥ ܩܢܟܐ ܒܡܫܘܚܬܐ.
Nec non capita soluta oratione:	ܐܦ ܪܫܐ ܕܠܐ ܡܫܘܚܬܐ:
4 Et expositionem [4] duorum canticorum.	ܘܦܘܫܩ ܬܪܝܢ ܥܘܢܝܬܐ.

CAPUT CX.

Babæus Persa.

5 Babæus [5] Persa, qui fuit	ܒܒܝ ܦܪܣܝܐ ܕܗܘܐ
Episcopus Rivardsciri,	ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܪܝܘܐܪܕܫܝܪ:
Composuit librum, quo continetur solutio	ܣܡ ܟܬܒܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܫܪܝܐ
Variarum quæstionum.	ܕܫܘܐܠܐ ܕܙܢܝܢ ܙܢܝܢ.

CA-

NOTÆ.

1 *Scialita* Rhesinæ in Mesopotamia urbis Episcopus, Paulo Anbaræ Præsuli æqualis, anno Christi 740. apud Syros Nestorianos innotuit.

2 *Interpretationes*. Homiliæ duæ *de Beata Maria*, & altera *de Feria tertia Rogationum*, exstant Codd. Amid. 1. 8. & 10. tom. 1. Bibl. Orient. pag. 581. & 583. & Cod. Syr. 1. tom.2. pag.486.

3 *Ad portam cancellorum*. Persoluto Missæ sacrificio Syrus Nestorianus Sacerdos ad portam cancellorum Altaris descendens, conversa ad populum facie, Benedictiones quasdam metricas, vel sine metro canere solet, quarum exemplar vide Cod. Syr. Amiden.XI. tom.1. pag.583.

4 *Duorum Canticorum*: quorum alterum incipit, ܝܕܥ ܟܣܝܬܐ *cognitor cogitationum*, alterum, ܐܦܢ ܡܫܠܚܝܬܘܢ *quamquam exuatis*: utrumque autem S. Simeoni Barsaboë Seleuciensium Archiepiscopo & martyri inscribitur, ut dixi tom.1. pag.12.

5 *Babæus* Persa, Rivardsciri Persarum metropoleos Episcopus; sub Ananjesu secundo Patriarcha claruit circa annum Christi 780.

CAPUT CXI.

Sciaadoſtus Tirhanæ Epiſcopus.

1 Sciaadoſtus [1] Tirhanæ Epiſcopus compoſuit
Orationem Synodicam:
Necnon Epiſtolas, Canones,
Oratiunculas, & Interpretationes.

ܫܐܕܘܣܬ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܛܝܪܗܢ ܣܡ
ܡܡܠܠܐ ܣܘܢܗܘܕܝܩܝܐ :
ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܐܦ ܩܢܘܢ̈ܐ :
ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܘܬܘܪ̈ܓܡܐ ܘܦܘܫܩ̈ܐ .

CAPUT CXII.

Abibus Monachus.

2 Abibus [2] Monachus compoſuit
Meditationes de regimine (*monaſtico.*)
3 Et Capita [3] Scientiæ: & Cantus [4]
4 Hymnoſque.

ܚܒܝܒ ܝܚܝܕܝܐ ܣܡ
ܬܐܘܪ̈ܝܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ .
ܘܪ̈ܝܫܐ ܕܝܕܥܬܐ : ܘܩܠ̈ܐ
ܕܥܘܢܝ̈ܬܐ ܘܬܫܒ̈ܚܬܐ .

CAPUT CXIII.

Babæus Niſibenus.

5 Babæus [5] Niſibenorum filius Edi-

ܒܒܝ ܗܘ ܒܪ ܢܨܝܒܢܝ̈ܐ
ܐܝܬ

NOTÆ.

1 *Sciaadoſtus* Tirhanæ Epiſcopus unà cum Milleſio Zuabiæ Antiſtite, quum Abas ſecundus Patriarcha Seleuciam reliquiſſet, Sedem Patriarchalem Vicaria poteſtate rexit anno Chriſti 748. ut ex Amro notavi tom.2. pag.431.

2 *Abibus* monachus in monte Janan unà cum Jacobo fratre claruit ſub Timotheo Patriarcha, Jeſujabo Adjabenorum Metropolita, & Salomone Hadathæ Epiſcopo, circa annum Chriſti 800. ut refert Thomas Margenſis lib.6 hiſt. monaſt. cap. 8. in vita Gabrielis Abbatis, ubi quædam ejuſdem Abibi geſta perſtringit.

3 *Capita Scientiæ*: hoc eſt, gnoſtica, ad imitationem eorum, quæ Evagrius olim compoſuerat. Ecchell. & Hottingerus, *de principiis ſcientiarum*. Vide ſuprà cap.105.

4 *Cantus Hymnoſque*. In textu ad verbum, *& voces cantuum hymnorumque*. Sed vox ܩܠܐ, quæ alibi *vocem* ſignificat, quum canticis hymniſque conjungitur, pro cantus modulatione uſurpatur, ut ex libris Eccleſiaſticis Syrorum patet. Ecchell & Hottinger. perperàm vertunt, *de componendis hymnis & canticis*, perinde acſi Abibus tractatum de modo componendi hymnos & cantica ediderit, quod à Sobenſis mente alienum eſt.

5 *Babæus* Niſibenus, ſub Salibazacha Patriarcha innotuit circa annum Chriſti 720. Ejus geſta & ſcripta refert Margenſis lib. 3. hiſtor. monaſtic. cap. 1. 2. & 3. his verbis.

ܡܕܝܢܐ ܕܝܢ ܒܒܝ ܡܠܦܢܐ ܡܫܒܚܐ ܗܘܐ ܦܝܫ
ܢܗܘܐ : ܡܠܦܢܘܬܐ ܒܡܕܝܢܬܐ : ܡܠܟܐܝܬ ܒܟܢܘܫܬܗ
ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܗ . ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܗ ܕܝܢ ܐܝܟ
ܕܢܬܠܡܕ ܟܠܗ ܡܠܝܐ ܘܟܬܒܐ ܒܣܘܟܠܐ ܡܫܒܚܐ : ܠܟܠܗ
ܗܘܐ ܠܗ ܕܝܢ ܫܘܒܚܐ ܘܕܘܪܫܐ ܘܣܟܐ ܘܟܘܢܫܐ
ܘܡܟܢܫܢܘܬܐ ܘܡܠܝܠܘܬܐ ܡܫܝܚܝܬܐ : ܕܝܢ ܗܠܝܢ
ܡܟܢܫܢܘܬܗ ܒܟܢܘܫܐ ܐܦܠܐ ܐܝܟ ܡܠܟܐ ܕܗܘܘ ܒܗܝܢ ܐ
ܡܕܢܚܐ .

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Sanctus Magister noster Babæus Doctor, vir fuit multa eruditione insignis, complexione robustus, corpore & membrorum structura validus. Habebat, ut ferunt, suavem & sonoram vocem, velut tubæ. Has præter naturæ dotes inerat illi castitas, & puritas, atque charitas, suavitasque morum, animi demissio, multaque comitas & urbanitas: quas ob virtutes novissimis hisce temporibus eâ, qua Doctores priorum sæculorum, famâ inclaruit. Sed præ cæteris nomen ejus illustre reddidere excellentia facta, & omnes leges & statuta Scholarum, quæ ob

segnitiem & neglectum exoleverant, & ab eo restituta atque ad pristinum vigorem nitoremque revocata fuere. Babæus urbem Gabiltham in provincia Tirhana patriam habuit, in qua spiritualis operis prima fundamenta jecit, filiosque procreavit præstantes, qui parentis sui vestigiis insistentes, sapientissimi patris hæredes sese probavere. Compertum autem est, Babæum floruisse sub Catholico Patriarcha Saliba-Zacha: id enim testantur ejusdem Babæi ad Saliba-Zacham quæstiones diversæ. Quemadmodum verò Israeliticus populus Babylonico sub jugo gemens, divinarum laudum oblitus fuisse visus est, quoniam, ut Scriptura loquitur, haudquaquam illis fas erat in terra aliena cantare cantica Domini: ita pariter temporibus Sancti Magistri nostri Babæi confusi fuisse videbantur ritus Ecclesiastici sacrarum processionum, & Cantus, modi, & hirmi, & psalmodia universa ea, quæ ad Psalmum, Domine clamavi ad te, peragi solet: necnon & clausulæ precum, & psalmorum modulationes, & stationes, & cantiones, & hymni, qui alta voce recitantur; ita ut unaquæque regio, urbs, cœnobium, & schola suos haberet canendi modos, & sacrarum supplicationum ritus. Quamobrem factum fuerat, ut externus quisque, literis licet excultus & in scholis exercitatus, extra propriam Scholam manere velut imperitus & rudis cogeretur. Et quemadmodum quum Judæi in urbem Hierusalem postliminio rediissent, universa psalmodia restituta est, & pristinam gloriam recuperavit: & quemadmodum ante Mar Jesujabum Catholicum Adjabenum sacrarum ordinationum ritus confusi fuerant, illius autem operâ & auctoritate conveniens omnibus Ecclesiis ritus & communis factus est: similiter Spiritus sanctus beatum hunc necessariâ sapientiâ instruxit, docuitque modos suaves, & compositiones jucundæ Ecclesiasticæ musicæ, suisque charismatibus implevit, & sui thesauris locupletatum, suæ doctrinæ organum & spiritualem citharam fecit. Quapropter factus est pater doctorum, & magister sapientum, postquam ejus cor suscitavit Dominus eo ardore, quo Zorobabelis animum inflammavit. Ita demùm Gabiltham & scholam ibidem erectam, quam excellentibus discipulis commisit, deserens, ad hanc Adjabi provinciam venit; & primùm quidem magnam ac celebrem Scholam fundavit in oppido nobilium piorumque incolarum, Chaphar-Uzel nuncupato, operâ usus venerabilis Zadanphruchi, qui pater fuit Phruczadi nobilis patris bonæ memoriæ Lavarsaphi, & Masalmæ, eam sedem tenente Sancto Mar Joanne Episcopo Metropolita (cujus gesta vide apud eundem Margensem lib. 2. à cap. 30. tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 49[illegible].) *Postquam verò in ea Schola ad plures annos idem beatus magister noster Babæus moram produxisset, inde ad terras Margæ profectus, ibidem quatuor & viginti Scholas ex parte restituit, & ex parte à fundamentis erexit. Et quoniam quidam fortassè ista, quæ scribimus legentes, falsa & commentitia esse existimare possent, prædictarum Scholarum nomina hìc subtexere non incongruum arbitramur, etsi prolixa & insulsa inde fieri oratio nostra videri possit.*

Provinciam itaque Margensem ingressus beatus, Scholares primùm congregavit, constructoque gymnasio, codicum lectionem emendavit & restituit in oppido Saphsaphæ, quod Basosam vocant. Mox etiam in monasterio Buseli in Castro Gherino: deinde aliam Scholam condidit in monasterio . . . . & aliam in monasterio Cyri, aliamque in Akra, & aliam in Hardaso, ac aliam in Salmata: item aliam in Beth-Edre: aliamque in Chatra, & aliam in Makabta: ac aliam in Nirema pastorum: aliam similiter in Kuph: aliam quoque in Nirabrazaja, atque aliam in Gubis, & aliam in monasterio Sancti Achæ, aliamque in monasterio Sancti Ephræm: aliam itidem in Maja Karire (seù Aquis Frigidis:) *aliam similiter in Beth-Asa: atque aliam in Beth-Sati. Item aliam in Beth-Kardag: aliam itidem in Haneso: aliam similiter in Beth-Rostako: aliam etiam in Beth-Narko: aliam denique in Beth-Tarmesa. Omnes has Scholas sapiens Paradisi cultor plantavit, vel restituit in Provincia Margensi. Proditum est autem, è Babæi Schola sexaginta prodiisse doctos discipulos, & ab eodem totidem gymnasia fundata fuisse, suumque ab illo datum habuisse Rectorem, & proprios reditus & prædia, operâ & studio fidelium Dei amantium, quibus videlicet curæ erat divina doctrina. Postremò ad oppidum Caphar-Uzelum regressus, inde quotannis Scholas universas bis visitabat: ne videlicet quæ optimè statuta & decreta ab ipso fuerant suisque discipulis tradita, aliorum incuria interirent. Ab auctore itaque, Babæi constitutio nuncupata fuit.* (Nimirùm ܩܝܢܬܐ ܕܒܒܝ Cantus, seù Musica Babæi.)

Ne verò quis credat Babæum in musica tantummodo versatum, Scripturarum verò atque literarum scientia caruisse, addo, ab illo varios & multiplices tractatus nobis relictos fuisse. Edidit siquidem Orationes, & Institutiones quamplures, quas quum lector percurrerit, comperiet profectò illum in scientiis, quæ circa speculationem versantur, admodum fuisse exercitatum. Inter cæteras ejus lucubrationes sunt duæ & viginti Interpretationes (hoc est, Homiliæ) *ordine alphabetico digestæ, quæ à pueris in Festo Hosannarum cantantur. Paracleticæ præterea, & Benedictiones eodem similiter Alphabeti ordine conscriptæ: & liber variarum ad varios epistolarum: prolixæ insuper super sponsos sponsasque benedictiones. Sed & quum ad memoriam sancti Mar Jacobi in Beth-Abe frequenter adire soleret, de eodem sancto Jacobo cantiones magnis mysteriis refertas juxta elementarem seriem dispositas conscripsit duas & viginti. Et cantus mutationem adjecit hymno, cujus initium, Ecce avolarunt dies mei. Et ad hymnum, qui incipit, Ecce mortuis, cantiones duodecim. Et de Mar Nestorio cantionem adjecit, quæ incipit, In semita justorum. Alias præterea beatus Doctor lucubrationes edidit, quas sicui quærere libuerit, eas in sancto Beth-Abensi cœnobio reperiet.*

Post universa hæc præclarè gesta, dum videlicet plantaret & irrigaret, procrearet atque educaret, produceret ad juventam, & ad senium deduceret; has demùm terras reliquit, & in urbem suam se recepit, ibique in profunda senectute à laboribus suis & divinis

curis

1 Edidit [1] Orationes, Epiſtolas,	ܐܝܬ ܠܗ ܡܐܡܪ̈ܐ ܘܐܓܪ̈ܬܐ:
2 Cantica, Hiſtorias [2],	ܘܬܫܒ̈ܚܬܐ ܘܬܫܥܝ̈ܬܐ:
3 Adhortationes, & inſtitutiones [3].	ܘܡܪ̈ܬܝܢܘܬܐ ܘܡܪ̈ܕܘܬܐ.

CAPUT CXIV.

Simeon Taibutha.

4 Simeon [4] Taibutha edidit	ܫܡܥܘܢ ܛܝܒܘܬܐ ܐܝܬ ܠܗ
5 Librum [5] de regimine;	ܟܬܒܐ ܚܕ ܕܥܠ ܕܘܒܪܐ.
Et alterum de medicina:	ܘܐܚܪܢܐ ܕܥܠ ܐܣܝܘܬܐ.
Necnon expoſitionem myſteriorum Cellæ.	ܘܦܘܫܩ ܐܪ̈ܙܐ ܕܩܠܝܬܐ.

CA-

curis Domino ſuo gratiſſimis requiem accepit, & in pulvere patrum ſuorum conquievit. Ejus caſtum ſanctumque cadaver conditum fuit in Eccleſia, in qua didicerat & docuerat, repoſitam expectans glorioſam in revelatione Domini retributionem, ſocius effectus Cyri, Narſetis, Joannis, & Abrahæ, (de quibus ſuprà cap. 53. 55 56. & 95.) *à quorum videlicet doctrina lumen accepit, aliiſque tradidit, & quorum geſta moreſque imitatus fuit.*

Ferunt, quum Babæus in Caphar-Uzel commoraretur, Mar Abrahami cognomento Claudi matrem ex Beth-Sajada filium ad eum adduxiſſe, atque cum lacrimis ab eo petiiſſe, ut puero benediceret. En, ajebat, dimidium hominis tibi ſiſto. Cui Babæus, puerum manu utraque complexus: non hic dimidium hominis eſt; imò verò ſcias hunc patrem patrum; & doctorum principem futurum, atque per univerſum Orientem nomen ipſius eruditionemque celebratum iri. Vera Babæum nunciaſſe exitus demonſtravit. Nec illud prætereundum, quod cæteroquin omnibus notum compertumque eſt, Babæum, quum jam ſenex ad urbem ſuam rediiſſet, & quæſtionem quandam in frequente diſcipulorum ſuorum conventu propoſuiſſet, cui ex præſentibus nemo reſpondere, nodumque ſolvere ſuffecit, flere cœpiſſe, genas palmis inceſſere, & capillos vellere, quum diceret: Væ mihi ob mea ſcelera obcæcato: quoniam quum putarem hæredes in Eccleſia doctos me relicturum, ſimile quid mihi accidit, ac illi, qui ſerit, & ad meſſem non pervenit. Ita profectò mihi infelici & imperito contigit, quia non ſum lætatus in opere meo. Aderat inter alios puer perſpicaciſſimi ingenii, quem Guriam vocabant. Et quoniam divina gratia ſuos prævenire ſolet, & ſpiritualem ſapientiam quærentes ſibi ſecernere, eâdem gratia excitante puer magiſtro noſtro, num fortaſſe, reſpondit, quæſtionis propoſitæ nodus hac ratione ſolvitur? ſubjecitque ſolutionem. Ad hæc ſenex gaudio exiliens. Ohe, inquit, ecquiſnam hic eſt? cui adſtantes: Gurias. Quem quum accedere juſſiſſet, manum oſque capiti pueri applicans, cum magna animi lætitia, bene, ait, huic puero precamini. Hic enim Gurias (idest, catulus) *in magnum moloſſum evadet Quod & factum eſt juxta verbum benedicti ſenis: adeo ut poſt magiſtri noſtri obitum, Raban Gurias doctor evaſerit, ſuamque ob doctrinam & mores præceptoris ſui imitator fuerit. Uterque autem in illa ſancta Eccleſia conditus jacet.* Hæc Margenſis.

1 *Orationes, Epiſtolas, Cantica &c.* De quibus ſuprà Margenſis loco mox citato.

2 *Hiſtorias.* Fortaſsè carmina de rebus geſtis Neſtorii hæreſiarchæ, & Jacobi fundatoris cœnobii Beth-Abenſis, quorum mentio apud eundem Margenſem.

3 *Inſtitutiones,* ſeù præceptiones morales. Ecchell. *de bonis moribus.* Hottinger *moralia.*

4 *Simeon*, cognomento *Taibutha*, ſub Ananjeſu primo Patriarcha vixit circa annum Chriſti 690. ut de ipſo ſcribit Barhebræus in Chronico Syriaco citatus tom. 2. pag.425. in hæc verba. *Ejus* (hoc eſt, Ananjeſu Patriarchæ) *temporibus vivebat Simeon Taibutha. Hic medicus egregius erat, & monaſticam profeſſionem adamavit. Ex libri verò ab ipſo editi titulo, TAIBUTHA* (hoc eſt, Gratia) *appellatus fuit.* Laudatur ab eodem Barhebræo Syros inter medicos tom cit. pag 315.

5 *Librum de regimine*, vel corporis, hoc eſt, de re medica, vel potiùs animi, ſeù de monaſtico inſtituto, ut de Abibo monachi ſcriptis ſuprà dictum eſt pag.177.

CAPUT CXV.

Joannes Azrak, Hirtæ Epiſcopus.

1 Joannes [1] Azrak, Hirtæ (*Epiſcopus*) ܝܘܚܢܢ ܐܙܪܩ ܕܚܝܪܬܐ

Compoſuit librum adhortationum, ܣܡ ܟܬܒܐ ܕܡܬܪ̈ܥܝܢܘܬܐ .

Et alterum de directione, ܘܚܕ ܠܘܬ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ :

Et ducentas octoginta Epiſtolas. ܘܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܐܝܢ ܐܓܪ̈ܢ .

CAPUT CXVI.

Joannes Dilumita.

2 Joannes [2] Dilumita ܝܘܚܢܢ ܕܝܠܘܡܝܐ

Octo ܬܡܢܝܐ

NOTÆ.

1 *Joannes*, cognomento *Azrak*, hoc eſt, cæruleus, Hirtenſium Epiſcopus, ejuſdem Simeonis Taibuthæ æqualis, ſub eodem Ananjeſu primo Patriarcha claruit, ſub quo Jejunium, quod Syri Neſtoriani *Virginum* appellant, inſtituiſſe dicitur apud Barhebræum citatum tom. 2. pag. 425. idque à Joanne Patriarcha confirmatur in Reſponſione Canonica apud Eliam Damaſcenum ejuſdem ſectæ Epiſcopum cit. tom. 2. pag. 429. Vixit uſque ad tempora Phetionis, & Abæ ſecundi Patriarcharum, ut refert Amrus in vita ejuſdem Phetionis in hæc verba. فثيون من اهل باجرمى اسامه صليبازخا اسقفا على الطيرهان . . . ولما استناح صليبا زخا حضر مارابا اسقف كشكر ويوحنا الازرق اسقف الحيرة . فقال يوحنا الازرق فى وسط الجمع بتواضعه لمار ابا سلمت اليك . فامتنع عبدالمسيح الحيرى من ذلك واتصلت الخصومات وانتهى الامر الى السلطان . فعمل الناس صلوة وشرعوا فى مداراة اهل الحيرة . وفى اليوم الثاني انفد امير المومنين يامر بنصب فثيوب جاثليقا فامتثلوا امره واسموه فى الوقت . *Phetionem Ba-Germenſem Salibazacha Patriarcha Epiſcopum Tirhanæ creavit: cujus poſt obitum quum indicto pro ſucceſſoris electione Concilio Abas Caſcaræ Epiſcopus inter alios, & Joannes Azrachus Hirtæ adfuiſſent, & hic audiente univerſa Synodo, Abæ ſe accedere humiliter profeſſus fuiſſet, dicto reſtitit Abdalmeſſias Hirtenſis. Unde exorto inter electores diſſidio, ad Soltanum totum illud negotium devolutum eſt. Interim habito altero conventu, Chriſtiani cauſam Hirtenſibus adjudicarunt. Sed altera die Emir-al-mumeninus* (hoc eſt, Imperator fidelium, ſeù Soltanus) *Phetionem Catholicum creari mandavit. Principis juſſioni paruere univerſi, ſimulque Phetionem Catholicum proclamarunt.* Et in vita Abæ: *Cupham*, inquit, *Aba profectus, Joſephum Aſſyriæ præfectum adiit, à quo benignè exceptus, poſtquam propoſitis quæſtionibus ſatiſfeciſſet, Hirtam perrexit, ubi Joannes Azrak unàcum fidelibus cum pompa & honore ei occurrit: quandoquidem ordinationi ipſius nequaquam interfuerat, ſed eam ſubſcripto dumtaxat libello ratam habuerat.* Reliqua ſuprà p. 158. Hinc Joannem in vivis fuiſſe neceſſe eſt anno Chriſti 748. quo Abas ſecundus Cupham, ut ſuprà dixi, profectus eſt, teſte Amro cit. tom. 2. pag. 431. Ananjeſus autem Patriarcha, ſub quo Jejunium Virginum ab eodem Joanne inſtitutum fuit, obiit, eodem Amro teſte, anno Græcorum milleſimo decimo, hoc eſt, Chriſti 699. Vide cit. tom. 2. pag. 424.

2 *Joannes* patria *Hadathenſis*, monachus cœnobii Jeſu-Zachæ, quod Beth-Raban appellatur, *Dilumitæ* cognomen adeptus eſt, quod à Dilumitis in captivitatem ductus, apud eam gentem dies clauſit. Sunt autem *Dilumitæ* populi in litore Hyrcani, ſeù Caſpii maris in Media magna, ad occaſum habentes Adorbiganam, ad auſtrum Cazuinum urbem, ad ortum Rajam & Tabreſtanam, ad boream Caſpium mare, teſte Abulpheda in Tabulis geographicis num. 163 qui regionem eorum ديلم *Dailam* Arabicè vocat, eoſque cum Galanitis conjungit: ipſos verò Galanitas, nunc provinciæ *Cheilan* incolas, Arabicè جيل *Gil*, & جيلان *Gilan*, ſeù كيل *Chil* & كيلان *Chilan* appellari affirmat.

Sunt

Sunt autem antiqui *Gelæ*, de quibus Plinius lib. XI. Vide Cellarium lib. 3. Geograph. antiqu. cap. 20. pag. 826. Porrò Joannes claruit temporibus Ananjesu primi Patriarchæ circa annum Christi 690. ut ex Amro dixi tom. 2. pag. 425. Ejus gesta ex Abu-Noë celebri apud Nestorianos auctore descripta, in suam monasticam historiam transtulit Margensis lib. 2. cap. 22. 23. 24. & 25.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Tandem verò, inquit, *beatus Georgius Patriarcha ex Persarum & Catarorum terris rediit*, ut suprà dictum est pag. 153. *Nam & ibidem diu fuerat commoratus. Quæ ei evenere omnia, ex parte gaudium, & ex parte dolorem huic sancto cætui attulerunt. Porrò quum ejus ad paternam Sedem, quæ apud Aramæos erat, adventum omnes sancti senes accepissent, mittendos esse idoneos viros ad consalutandum Patrem patrum decrevere. Caput itaque istud venerabile Patrem Simeonem* (cognomento Sanutam, cujus gesta idem Margensis cap. præcedenti descripserat,) *rogarunt omnes, ut communi nomine debitum illius Paternitati honorem sancto illi Antistiti exhiberet. Quod & facturum se sanctus senex pro sua charitate spopondit. Quamobrem cum quibusdam aliis ad Patriarchæ curiam perrexit. Accidit intereà, ut Hadatham urbem ingressus, hospitio exciperetur à quodam viro pio & religioso, qui unà cum uxore sterili hactenus vixerat sine liberis, sicut olim Sulamitis illa pia femina cum viro suo, qui Elisæum Prophetam hospitio susceperunt, ejusque precibus filium à Domino impetrarunt. Rogante autem Abbate Simeone, quomodo res eorum se haberent, responderunt senes, se hactenus caruisse suæ senectutis hærede. Ad hæc Simeon cruce, quam ferebat, in aquam immissâ, eâdemque hoc ritu consecratâ eos uti jussit, subdens futurum ut Deus ipsis propediem filium daret, quem Joannem appellarent. Hæc fatus, ad curiam Patris patrum profectus est.*

Divina enimverò virtus, quæ se timentes prosequitur, atque per omnes generationes admiranda per servos suos patravit, sed & nunc patrare non desinit, sicut olim circa Saram, & Rebeccam, Annam & Sulamitidem, ita & erga pios illos conjuges opus suum cœpit, & ad exitum perduxit: adeo ut recurrente anno juxta orationem & vaticinium sancti senis, filium senes susceperint, quem secundùm magistri nostri jussionem Joannem nominarunt &c. Parentes itaque pii & veritatis amatores, qui puerum tamquam vitalem sui pectoris spiritum diligebant, & ex eo maximam capiebant & jucundissimam voluptatem, ut quem unicam vitæ suæ lucem & solamen haberent; simul ac per ætatem licuit, filium suum literarum studiis addicere sategerunt.

runt. Et quoniam novit Dominus qui sunt ejus, utque à suis agnoscatur, ad perfectionem consummationemque opus perducit; exiguo temporis spatio Psalterium & reliqua puerorum propria rudimenta didicit. Per hunc itaque vitæ ordinem ad eam ætatem perductus, quando nec dum corporis pravas impressiones, nec turpium affectionum impetus sentire cœperat, abdicatis omnibus, nec non senibus illis bona memoria dignis, sanctum hoc cœnobium ingressus est.

Et quoniam de hoc beato viro multi, & præ cæteris Abu Noë, qui cum justis requievit, scripserunt, pauca ego subjiciam. Verisimile videtur, Joannem Sancto Abrahamo cœnobii Zachajesu (seù Jesuzachæ, ut habetur apud Margensem lib. 2. cap. 17.) *præfecto supparem fuisse, & ejus sub præfectura ad cœnobium venisse, sicut in fine ostendam.* (De hoc Abrahamo agit idem Margensis citato lib. 2. cap. 19.) *Divina verò gratia, quæ illum sancti patris Simeonis precibus donavit, ad ejusdem cellæ limen post deduxit, ut ille qui pueri ortûs fuerat intercessor, idem ipsi adolescenti rector & præceptor ad sublime perfectionis monasticæ fastigium contingeret. Postquam ergo à puero ipsius conditionem, & causam sui ad monasterium adventus intellexisset, enimverò in ejus amorem exarsit, & intimo animi sui sensu eum complexus est, sicut olim Jacob quum primùm dilectum suum Joseph revisit. Quæ quum sancti senes audiissent, & pueri conditionem modumque ejusdem nativitatis intellexissent, sancti senis auctoritatem atque testimonium reveriti, quin statim tonderetur, haudquaquam prohibuerunt, etsi ob defectum ætatis id minimè licere videretur. Exacto demùm tyrocinio quum discipulatum accepisset,* (hoc est, monasticum habitum tonsus induisset,) *in communi illo vitæ genere, communis vineæ apud Doram pagum in valle Regis cura illi demandata est: quam & multo tempore excoluit, magnos in virtute progressus faciens, ut senibus in monastica disciplina à puero exercitatis comparandus videretur. In eadem vinea casam parvulam sibi adornavit, in qua Deo inserviebat, vigiliasque & alios monasticos labores exercebat longo quo ibi commoratus est tempore: ubi ad hanc diem ejusdem sancti viri precibus virtutes fieri ægrorumque curationes, tradunt pagi illius incolæ Fideles Dei amantes.*

(Subjungit duo miracula: alterum, quod Elisæum quendam monachum, qui eidem vineæ custodiendæ præfectus fuerat, latrones Cartuæi noctu aggressi, ab eodem Joanne, qui Elisæo videndum se præbuerat, repulsi sunt: Alterum de nuce, quam idem Joannes plantaverat, fructus admirabiles proferente. Quæ omnia ex vulgo nimis credulo, & miracula virtutesque suis tribuere solito, Margensis in sectæ suæ laudem, absque ullo examine accepisse censendus est; neque enim ab exosis Deo Nestorianis hæreticis vera miracula patrari queunt. Eâdem censurâ notandæ sunt laudes, quæ eidem Joanni Dilumitæ aliisque illius sectæ Scriptoribus, à Margensi, aut Amro tributæ hìc, vel alibi occurrunt.)

In eo libro, quem religiosissimus David composuit, & Paradisum parvum nuncupavit, cujus primum caput gesta continet magistri nostri Georgii Bar-Sajadæ Abbatis, in ea libri parte, in qua Abbatis Salibæ Aramæi acta congessit, tradit hanc provinciam gravissima fame aliquando vexatam fuisse. Hinc ergo verò propius apparet beatum Joannem à Mar Abrahamo tonsuram accepisse. Illo enim famis tempore beatus Abrahamus interierat. Quum verò fames invaluisset, nec ullum remedium alicunde appareret, Abbas Simeon, qui ternos eo tempore habebat discipulos, quos inter beatum istum Joannem numerabat, eosdem sic est alloquutus. Eja, filii, migremus hinc, & ad loca montana pergamus, ubi arborum foliis vitam sustentare facile erit. Hæc præfatus ad Nirbam Beth-Gazæ unàcum iis profectus est, etsi alii eum ad terras Seleucianas profugisse tradant. Per hunc modum dum in iis locis arborum pomis vescuntur, & à sene benedicto in viam salutis diriguntur, magni Simeonis migrationis tempus advenit. Quamobrem convocatis ad se discipulis, velut olim Jacob filiis suis, ita loquutus est. Accedite ad me, discipuli mei, & dicam vobis quæ singulis vestrum eventura sunt post meum à vobis discessum. Quumque primus accessisset, dixit ei: te quidem lupus rapiet. Et alteri: tuam verò, fili, viam nemo visurus est, aut cogniturus, qua de seculo exibis. Et te, fili mi Joannes, te, inquam, magnificabit Dominus virtutibus & signis, caput te ac principem faciet in disciplina gentium barbararum, & in congregationibus fratrum monachorum. Quæ omnia secundùm sancti viri vaticinium singulis evenere, sicut ejus Acta testantur.

Nam post obitum sancti illius senis, quum tres ipsius discipuli in ejus antro remansissent, alter quidem codices à beato magistro descriptos distracturus in vicinos pagos descendit, cogitans pecuniâ inde collectâ aliquid pro communi fratrum victu mercari. Sed mundi illecebris captus, ad nuptias cum femina quadam convolavit: & hic est, quem lupus rapuit. Quem quum alii duo aliquandiu frustra expectassent, descendit socius alter, amissum fratrem requisiturus: sed nec iste est reversus, nec aliquando rescitum fuit quo tandem abiisset. Ferunt illum Lugentis habitu (Anachoretas Syri ܐܒܝ̈ܠܐ Abile, *hoc est*, Lugentes appellant: quod nomen tùm in historia monastica, tùm in Ecclesiasticis officiis passim occurrit) *ad interiores montes secessisse. Bonus itaque Joannes à duobus sociis derelictus, ipse quoque fratres consequi se posse ratus, deserto excessit, exploraturus quidnam tandem illis evenisset. Sed casu, aut potiùs ex divina providentiâ factum est, ut complerentur quæ de eo prædicta fuerant. Quum enim eodem tempore Dilumitæ grassatores in ea loca, ubi beatus morabatur, irrupissent, ipsum quoque ceperunt, & ad suas terras abduxere. Et hæc de Sancto Joanne dicta sufficiant; quandoquidem ab aliis multa & magnifica de illo prodita literisque consignata fuerunt.* Hucusque Margensis.

1 Octo [1] orationes confecit. ܬܡܢܝܐ ܡܐܡܪ̈ܐ ܥܒܝܕܝܢ ܠܗ .

CAPUT CXVII.

Marjabus, & Aphnimaranus monachi.

2 Marjabus [2] scripsit Epistolam, Quam ܡܪܝܗܒ ܐܝܬ ܠܗ ܐܓܪܬܐ ܘܠܐܦܢܝܡܪܢ

NOTÆ.

1 *Octo orationes*. Ecchell. legit ܬܫܥܐ ܡܐܡܪ̈ܐ *novem orationes*.

2 *Marjabus* (vox composita ex ܡܪܝ *Dominus*, & ܝܗܒ *dedit*) Jacobo cœnobii Beth-Abensis fundatori æqualis, floruit circa annum Christi 590. de quo hæc Margensis lib. 1. histor. monastic. cap. 18. & 19.

[illegible]

[illegible]

Ego verò constitutæ narrationi præmittendam putavi hoc in opere historiam, quam Salomon Bar-Garaphus de beato Marjabo, & Virgine quadam lugente (ita Syri appellant monachos monialesque, qui pœnitentiæ causa in eremum secedunt, abdicatisque sæculi deliciis perpetuo luctu occupantur, ut suprà dixi p.185.) *conscripsit: unde nobis compertum est, Mar Jacobum ad cellam suam in hoc cœnobium postliminio rediisse. Sic autem se habet. Quidam Sanctorum de beato & inter justos illustri atque admirabili Marjabo, cujus mentionem in diserto & eleganti libro Mar Aphnimaranus magister noster facit* (in eo nimirùm opere, quo epistolam Marjabi exposuit, ut Sobensis in textu affirmat,) *audivisse se narrabat Marjabum ista referentem. Quum, inquit, in montem subiissem, Deum omnia loca occupantem, nullo tamen loco circumscriptum quæsiturus, sanctam quandam feminam reperi tunicâ amictam ex paleis & stipula, ut licuit, contextâ, cui victum radices & silvestria poma præbebant. Accidit autem aliquando, ut infantulam ab ubere pendentem, & lac sugentem simul viderem. Ex nostræ quippe naturæ vitio mulier lapsa fuerat. Enimverò post exactam per quadraginta annos in summa morum innocentia atque integritate vitam, hominum ne dicam, an Angelorum in modum, Diaboli tandem dolis capta corruerat. Quonam autem pacto id contigerit, non est, cur edisseram. Ejus porrò filiam summus ille omnium mortalium Rector velut Mariam pro Heva, pro humo cœlum, pro mortis genitrice parentem vitæ constituit. Paulo quippe post sancta ejus mater piâ Deoque* grata

1 Quam Aphnimaranus [1] exposuit, ܘܐܦܢܝܡܪܢ ܦܫܩܗ .

grata conversatione vitam clausit, divinamque illam prolem pietatis & virtutis suæ hæredem reliquit. Beatam hanc feminam, velut matrem ejus, identidem invisere sanctus Marjabus solebat, de qua quum aliquando sermo incidisset, hæc ajebat. Enimverò in mundo degens, extra mundum agere videbatur. Equidem penitus ignoro, an unquam oculos sustulerit, aut faciem cujuspiam spectaverit. Dei quippe contemplatione mens illius continuo tenebatur. Quum autem rogarem, num à me ipsa, ut olim mater ejus, visitari vellet? Ut placet, respondit.

Subjungit, admonitum ab ea Virgine Jacobum, qui è cœnobio Izlensi ejectus, in montana secesserat, ad cœnobium Beth-Abense relictâ eremo se recepisse: idque factum anno quinto Chosroæ Persarum Regis Græcorum 906. (*Christi* 595.) ut idem Margensis ex monasticis historiis Jesuzachæ & Baritæ demonstrat eodem lib. 1. cap. 20. 21. 22 & 23.

1 *Aphnimaranus* (vox composita ex ܦܢܐ *convertit*, & ܡܪܢ *Dominus noster*) monachus, discipulus Kamjesu Abbatis, qui cœnobio Beth-Abensi quartus à Jacobo illius fundatore præfuit, præter commentarium in Epistolam Marjabi, cujus hic in Sobensis Catalogo fit mentio, scripsit *vitam ejusdem Jacobi Beth-Abensis, ejusque discipulorum Josephi & Abrahami*, teste Margensi lib. 1. hist. monast. cap.24. & 32. Vixit sub Jesujabo Gadalensi Patriarcha circa annum Christi 630. cumque ab æmulis in crimen Messalianismi vocatum fuisse, idem Margensis refert lib. 2. cap. 3. in hæc verba.

[illegible]

[illegible]

E Schola prædicti Kamjesu magister noster sanctæ memoriæ Aphnimaranus prodiit ex oppido Beth-Seleucia in provincia Beth-Garmensi oriundus. Is à puero sanctorum Patrum in hoc cœnobio filius & hæres factus, virtutem plene perfecteque excoluit, ad regnum cœlorum ejusque felicitatem à magistro nostro Kamjesu eruditus & directus: ejus enim proprius & prædilectus discipulus fuit. Dedit autem illi Deus sapientiam, & intimam sacrarum Scripturarum intelligentiam. Eapropter complures Tractatus, & doctos commentarios, omnisque generis Cantica, velut spiritualis Philosophus, composuit scripsitque disertissimè, ut ex ejus ventre, secundùm Domini oraculum, aquarum viventium flumina profluere viderentur. Quare columnæ lucis Hebræorum castris prælucenti in hac parte similis effectus est, Deoque in eo complacuit, ut & ipse refugium fieret multorum fratrum uno in loco conversantium. Insurrexere nihilominus in eum invidi homines, illumque in lectulo mortuorum posuere, & veluti Messalianismi convictum reum infami hoc nomine è mundo cum defunctorum canticis eduxerunt, eòque provecti sunt, ut asinis accenserent, & asinorum more tractarent. Intereà tamen Aphnimaranus sanctum hoc cœnobium, quod hoc tempore ejus nomen memoriamque retinet, construxit exornavitque.

Amrus eundem Aphnimaranum sub Georgio Patriarcha circa annum Christi 662. claruisse testatur, conditoremque cœnobii Zapharanensis in ditione Mosulana appellat, ut tom. 2. pag. 422. observavi. Margensis verò lib.6. cap.8. Bardairam laudat Abbatem cœnobii Aphnimarani, & lib. 2. cap. 41. Maranzacham affirmat ex monacho Bethabensi Hadathæ Episcopum, ejusdem Aphnimarani discipulum fuisse. Denique Jesujabus Adjabenus, in epistola, quam monachis cœnobii Beth-Abensis scripsit, Aphnimaranum disertè nominat. Vide suprà pag.141.

CAPUT CXVIII.

Jesuphana Catarensis.

1 Jesuphana [1] Catarensis
Fecit orationes paræneticas:
2 Et expositionem [2] Centuriarum:
3 Et librum de Philosophia [3] spirituali.

Habet præterea Orationes, Interpretationes,
4 Epistolas [4] cum Paracleticis sermonibus;
5 Et flebilia [5] cantica
Ordine alphabetico digesta.

ܝܫܘܥܒܘܢ ܩܛܪܝܐ
ܥܒܕ ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܡܪܬܝܢܘܬܐ.
ܘܐܦ ܠܗ ܦܘܫܩ ܡܐܐ̈ܬܐ.
ܘܗܘ ܕܦܝܠܘܣܘܦܘܬܐ ܕܪܘܚ:
ܘܐܝܬ ܠܗ ܡܐܡܪ̈ܐ ܘܬܘܪ̈ܓܡܐ:
ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܥܡ ܒܥܘ̈ܬܐ:
ܐܦ ܬܢܚ̈ܬܐ ܐܒܝܠܬܐ
ܕܟܠ ܐܠܦܐ ܒܝܬܐ ܡܣܕܪܝܢ.

CAPUT CXIX.

Babæus Maarensis, Interpres Turcarum.

6 Babæus [6] scriba Maaræ
Librum *edidit* de distinctione preceptorum.
7 Interpres [7] Turcarum composuit
8 Librum Horti [8] deliciarum.

ܒܒܝ ܣܦܪܐ ܕܡܥܠܬܐ
ܟܬܒܐ ܕܦܘܪܫ ܦܘܩܕ̈ܢܐ:
ܡܦܫܩܢܐ ܕܛܘܪ̈ܟܝܐ ܣܡ
ܟܬܒܐ ܕܓܢܬ ܒܘܣܡ̈ܐ.

CA-

NOTÆ.

1 *Jesuphana* (idest, *Jesu exaudi eam*) patria Catarensis, ejusdem Aphnimarani, de quo proximè dictum est, æqualis, sub Jesujabo Adjabeno & Georgio Patriarchis claruit. Pro Jesuphana *Jazdephanam* legit Amrus, eundemque ad Cascaræ Episcopatum evectum fuisse testatur, & unàcum Elia Maruensi, Isaaco Nisibeno, Sergio Hirtensi, & Moyse Ninivita post obitum Jesujabi Adjabeni vixisse. Vide tom.2. pag.420.

2 *Expositionem Centuriarum*. Ecchellensis malè, *Centenariorum*.

3 *De Philosophia spirituali*. Perperàm Ecchell. & Hottinger. *de Philosopho spirituali*.

4 *Epistolas cum Paracleticis sermonibus*. ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܥܡ ܒܥܘ̈ܬܐ Minùs rectè Ecchell. ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܥܡ ܒܘܝܐ̈ܐ *Epistolas consolatorias*, quod reddere debuisset, *Epistolas cum Rogationibus* (seù, *Epistolas & Preces*, ut habet Hottingerus, lectionem ipsius sequutus.

5 *Flebilia cantica*, seù carmina Elegiaca.

6 *Babæus scriba Maaræ*, quod oppidum apud Nisibin situm est, prædicto Jesuphanæ, & Aphnimarano æqualis, circa annum Christi 600. claruit. Hunc Hottingerus omittit.

7 *Interpres Turcarum*. Ita Ecchell. & Hottingerus, qui hunc anonymum faciunt auctorem *libri Horti deliciarum*, à Babæo Maarensi cæterisque in hoc Catalogo recensitis Scriptoribus diversum: idque ex Sobensis textu colligunt. Quis autem fuerit, aut qua ætate vixerit, ex Nestorianorum Syrorum monumentis nondum apparet. Verùm Sobensis verba hunc etiam sensum patiuntur, *Babæus scriba Maaræ librum de distinctione præceptorum, Interpretem Turcarum composuit, librum Horti deliciarum*, ita ut ad unum eundemque auctorem tria hæc opera referantur, nimirùm *liber de distinctione præceptorum*, *liber nuncupatus Interpres Turcarum*, hoc est vocabularium Turcico-Syriacum, & *liber horti deliciarum*. Turcarum autem nomine Scytas Orientales intelligunt Syri Nestoriani, quos vicinos habebant, & à quibus frequentes irruptiones à quinto usque Christiano sæculo patiebantur.

8 *Librum Horti deliciarum*. Exstant Cod. Syr.

CAPUT CXX.

Sciubchalmaranus Seleucienfis.

1 Mar Sciubchalmaranus 1 Seleuciæ 2 — ܡܪܝ ܫܘܒܚܐܠܡܪܢ ܕܣܠܝܩ
2 Compoſuit librum 3 Centuriarum, — ܣܡ ܟܬܒܐ ܕܩܢܛܪܘܢ
3
4 Et definita capita 4 ſcientiæ, — ܘܪ̈ܫܐ ܡܬܚܡ̈ܐ ܕܝܕܥܬܐ
Et perutiles Epiſtolas. — ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܡܘܬܪ̈ܢܝܬܐ .

CAPUT CXXI.

Joannes Bar-Phincaje.

5 Joannes 5 Bar-Phincaje — ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܦܢܟܝܐ

Se- . ܣܡ

Syr. 4. ad calcem tom. 2. Bibl. Orient. p 487. *Excerpta expoſitionis locorum obſcuriorum Evangelii ex libro, cui titulus Paradiſus voluptatis*, quem eundem cum ܟܬܒܐ ܕܓܢܬ ܒܘܣܡܐ *libro Horti deliciarum* eſſe, ſuſpicor.

1 *Sciubchalmaranus* (vox compoſita ex ܫܘܒܚܐ *Sciubcha* gloria, & ܠܡܪܢ *Lmaran* Domino noſtro: quam Syri occidentales ſic proferunt, *Sciubbolmoran*, ut habent Ecchell. & Hottinger.) ſub Georgio Patriarcha vixit circa annum Chriſti 661. ut ex Amro notavi tom. 2. pag. 422. Aphnimarano monacho æqualis. Alius proinde à Sciubchalmarano Caſcaræ Epiſcopo, Mar Abæ Patriarchæ diſcipulo, de quo ex eodem Amro tom. cit. pag. 412. Ex titulo autem *Mar* (hoc eſt, *Dominus meus*) quo hic à Sobenſi decoratur, & ex adjecto *Seleuciæ* nomine conjici poteſt, eum ex monacho Epiſcopum illius urbis fuiſſe. Etſi enim in hoc catalogo idem titulus *Mar* monacho Atkeno præfixus legatur, non tamen urbis nomen adjicitur, ſed potius hæc vox ܝܚܝܕܝܐ *monachus* ſeù ſolitarius, ut infrà videbimus.

2 *Seleuciæ* ܕܣܠܝܩ: non quidem illius, quæ metropolis Babyloniæ eſt, Sedeſque olim Primatis Orientis, quam Syri ܣܠܝܩ *Selik* appellant, Cteſiphonti proximam; ſed alterius in eadem regione poſiti oppidi, quod pleno nomine ܒܝܬ ܣܠܘܩ *Beth-Seluc* dicitur, & hoc tomo frequenter occurrit. Ecchell. & Hottinger. pro Seleucienſi *Saluchitam* reddunt.

3 *Librum centuriarum* ܟܬܒܐ ܕܩܢܛܪܘܢ. Ita emendavi Codicem noſtrum, in quo legitur ܟܬܒܐ ܕܦܢܛܪܘܢ *librum partium*, literâ ℵ *Nun* pro ܐ *Aleph* perperàm ſubſtitutâ: quam lectionem Ecchell. & Hottingerus ſequuti, ſic habent, *librum de partibus*. Plures autem in hoc Catalogo occurrunt, qui *Centurias*, Evagrium Ponticum æmulati, ſcripſere, ut Jeſuphana Catarenſis, & Babæus archimandrita, de quibus ſuprà.

4 *Capita ſcientiæ*. Ecchell. & Hottinger. *de determinatis ſcientiarum principiis*, minus rectè. Nam Sciubchalmaranus *definita capita ſcientiæ*, hoc eſt, capita gnoſtica definitionibus rerum aſceticarum comprehenſa, inſtar Evagrii Pontici, edidit, non librum de determinatis ſcientiarum principiis.

5 *Joannes* monachus, cognomento *Bar-Phincaje*, hoc eſt, *filius figulorum*, ſeù *urceariorum*, incertæ ætatis ſcriptor. Ecchell. pro ܒܪ ܦܢܟܝܐ *Bar-Phincaje*, legit ܒܪ ܦܪ̈ܢܓܝܐ *Bar-Frangoje*, hoc eſt, *Francorum filius*: quo nomine Stephanus Edenenſis citatus tom. 1. pag. 510. Joannem Maronem intelligit, qui primus fuit Syrorum Maronitarum Patriarcha, cui & recenſita hoc loco à Sobenſi opera ſupponit. Verùm ex dictis tom. 2 p. 283. 306. & 350. liquet Joannem hunc Maronem tùm à Joanne Bar-Phincaje, cujus hìc mentio, tùm ab altero Joanne Marone, quem Gregorius Barhebræus circa annum Chriſti 1017. in Meſopotamia obiiſſe refert, diverſum fuiſſe. Quod autem Joannes Bar-Phincaje monachus Neſtorianus fuerit, teſtatur idem Barhebræus in libro Ethicorum Par. 1. cap. 9. de ſacra peregrinatione in urbem Hieroſolymam, ubi fragmentum Epiſtolæ ex eodem profert in hæc verba:

ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܦܢܟܝܐ ܝܚܝܕܝܐ ܢܣܛܘܪܝܐ

1 Septem [1] tomos composuit;
2 De [2] puerorum *scilicet* disciplina,
3 Progymnasmata [3] in voces: Epi-
4 stolas [4]:
5 Librum adversùs [5] sectas:
De septem oculis Domini:
6 De vinculis [6], & de perfectione.
Habet prætereà librum quæstionum.

ܥܒܕ ܦܢܩܝܬܐ ܫܒܥ ܗܘܐ.
ܗܝ ܕܡܪܕܘܬܐ ܕܛܠܝܐ:
ܘܦܘܢܝ ܡ̈ܠܐ ܘܐܓܪ̈ܬܐ.
ܘܗܝ ܕܥܒܕ ܠܘܩܒܠ ܕܚ̈ܠܬܐ:
ܘܗܝ ܕܫܒܥ ܥ̈ܝܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ.
ܘܐܣܘܪ̈ܐ ܘܓܡܝܪܘܬܐ:
ܘܐܝܬ ܠܗ ܟܬܒܐ ܕܫܘ̈ܐܠܐ.

CA-

ܠܝܘܚܢܢ ܒܪ ܦܢܟܝ ܕܝܪܝܐ ܡܕܢܚܝܐ ܠܘܬ ܕܝܪܝܐ ܪܚܡܗ:

Joannis Bar-Phincaje monachi Orientalis (hoc est, Chaldæi, seù Nestoriani) *ad quemdam monachum amicum*. Ejusdem meminit & Sobensis in libro Margaritarum Par. 3. cap. 5. ubi sententiam ex ipso adducit ad probandum, duas Christo Domino hypostases personasque inesse.

1 *Septem tomos*. Edenensis cit. tom. 1. pag. 510. octo libros Joanni adscribit, ex uno *de vinculis & de perfectione* libro duos faciens.

2 *De puerorum disciplina* ܡܪܕܘܬܐ ܕܛܠܝܐ. Ecchell. ܡܪܕܘܬܐ ܕܛܠܝܐ *de erudiendis pueris*, seù de puerorum regimine.

3 *Progymnasmata*, seù exercitationes *in voces*. Hottingerus interpretatur, *progymnasmata Rhetoro-Logica, vel Grammatica*. Edenensis *expositionem vocum Sacræ Scripturæ, cujus meminit Barhebræus in Horreo mysteriorum*. Verùm Barhebræus loc. cit. non Joannis Bar-Phincaje meminit, sed Joannis Maronis sæculi undecimi scriptoris, cujus expositionem in librum Sapientiæ laudat.

4 *Epistolas*. In Cod. nostro pro ܐܓܪ̈ܬܐ *Epistolis*, mendosè legitur ܬܓܪܐ *mercator*. Unam ex epistolis Joannis laudat Barhebræus, ut mox dixi. Edenensis binas hìc Joannis epistolas designari putat, alteram de duabus Domini naturis, alteram de duabus ejusdem voluntatibus. Verùm, ut modo ajebam, hæc de Joanne Marone, non de Bar-Phincaje intelligi queunt.

5 *Librum adversùs sectas*. Ecchell. *& quem composuit contra falsos cultus*. Hottinger. *contra falsa numina, seù falsam religionem*. Vox ܕܚܠܬܐ, *cultum*, *timorem*, *superstitionem*, *numen*, & sectam quamcumque significat. Hunc Joannis adversùs sectas seù hæreses librum citat Sobensis in lib. Margaritarum, in quo Nestorianum dogma adstruit. Edenensis Bar-Phincaje cum Marone confundens, per hæc Catalogi verba librum intelligit *de sectis adversùs hæresim Nestorii duas in Christo Domino personas statuentis, nec non contra blasphemiam Petri Fullonis de Trisagio*. Atqui suprà vidimus, Joannem Bar-Phincaje pro Nestoriana potiùs hæresi scripsisse.

6 *De vinculis & de perfectione*. Hottingerus librum de perfectione memorat, de vinculis non item. Ecchellensis pro libro de vinculis, habet *de cingulis*. Edenensis ex uno duos libros facit, alterum *de obligationibus seù interdictis*, alterum *de perfectione*, qua voce Missam significari arbitratur, & Chirotoniam, quarum meminit Abraham Ecchellensis in suis libris. Verùm qui de Missa, & Chirotonia tractatus ab Ecchellensi memorantur, ii Joanni Maroni, non Joanni Bar-Phincaje tribuuntur: & quidem illos non Maronis, sed Darensis Joannis & Barsalibæi Dionysii genuinum fœtum esse, demonstravi tom. 2. pag. 123. & 176. Itaque hoc loco per vocem ܐܣܘܪ̈ܐ intelligi existimo vel tractatum *de vinculis*, hoc est, de interdictis Ecclesiasticis, aliisque pœnis, quibus reus innodari solet; vel *de particulis orationis*, quas Grammatici Syri ea voce designant, quum partes orationis dividunt in ܫܡܐ *nomen*, ܡܠܬܐ *verbum*, & ܐܣܘܪܐ *ligamen seù conjunctionem*, hoc est, cæteras particulas, quæ neque nomen sunt, neque verbum. Sed primum magis ad rem facere videtur. Per vocem autem ܓܡܝܪܘܬܐ, vel designari tractatum moralem *de perfectione*, vel *de absolutione à vinculis*, deque collatione potestatis Ecclesiasticæ, quæ antea restricta erat & limitata. Solent enim Syri Nestoriani Episcopos à Metropolitanis suis ordinatos, ad Patriarcham postremò remittere, ut eos ܢܓܡܪ *perficiat*, quemadmodum in Synodica legitur à nobis suprà relata hoc tomo pag 55. Vel demùm *de sacra ordinatione*: nam sicuti Dionysius & alii Græci Patres sacram ordinationem, seù Chirotoniam passim Τελείωσιν, hoc est, consummationem perfectionemque appellant; ita Græcam vocem Syri auctores, qui de sacris ordinationibus scripsere, prædicto nomine ܓܡܝܪܘܬܐ à themate ܓܡܪ, quod *perfectionem consummationemque* significat, exprimere interpretarique solent, ut rectè observat Morinus in notis ad sacras Syrorum ordinationes num. 1. pag. 489.

CAPUT CXXII.

Abraham Netpharenus.

1 Abraham [1] Netpharenus	ܐܒܪܗܡ ܗܘ ܢܬܦܪܝܐ
2 Varias [2] habet compositiones.	ܐܝܬ ܠܗ ܣܝܡܐ ܡܫܚܠܦܐ.

CAPUT CXXIII.

Gregorius Abbas.

3 Gregorius 3 monachus	ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܕܝܪܝܐ
4 Unum librum 4 composuit, & epistolas.	ܥܒܕ ܟܬܒܐ ܣܡ ܘܐܓܪܬܐ.

CAPUT CXXIV.

Ebedjesu Monachus.

5 Ebedjesu 5 Adhortationem	ܥܒܕܝܫܘܥ ܡܬܪܥܝܢܘܬܐ

Com- ܣܡ

NOTÆ.

1 *Abraham Netpharenus*, aliis Nephtarenus, vel Nephratenus monachus orthodoxus, fortasse ante exortas Nestorianorum & Monophysitarum hæreses in Oriente floruit: colitur enim tùm à Jacobitis, ut dixi tom. 1. pag. 463. tùm à Nestorianis, ut ex historia monastica Margensis liquet, in qua lib 2. cap. 17. veluti Sanctus à Sabarjesu Rostamo laudatur: quo certè cultu apud utramque sectam caruisset, sive is Monophysita, sive Nestorianus fuisset. Si gesta ejus ab eodem Sabarjesu Rostamo descripta, ut Margensis loc. cit. testatur, exstarent, ad statuendum, quo ille sæculo claruerit, nullis opus esset conjecturis. Illud autem ex ejusdem Margensis auctoritate constat, Abrahamum Netpharenum ante annum Christi 630. vixisse: Ananjesus enim, qui anno Christi 645. vivebat, nonnullos tractatus ex eodem Abrahamo in librum suum, Paradisum inscriptum transtulit, ut suprà dixi pag. 146. & Rostamus ipse Narsetis Babæi Archimandritæ discipuli auditor, post Jesujabi Adjabeni obitum, rogante Kardago ejusdem Jesujabi syncello, res gestas Jesu-Zachæ, Abrahæ, Jesujabi, Abrahæ Netphareni, Job Persæ, & Sabarjesu, hoc est, circa annum 661. publicavit. Vide tom. 2. pag. 493.

2 *Varias compositiones*. Exstant octo tractatus ascetici, de quibus vide tom. 1. p. 464.

3 *Gregorius* Palæstinus, monachorum in insula Cypro Abbas, S. Epiphanii æqualis, circa annum Christi 390. claruit: de quo vide tom. 1. pag. 170.

4 *Unum librum, & Epistolas*. Codex Sobensis, quo utimur, sic habet: ܥܒܕ ܟܬܒܐ ܣܡ ܘܐܓܪܬܐ *Fecit librum, composuit & Epistolas*.

5 *Ebedjesu* monachus cœnobii *Kuni*, quod Syris dicitur ܕܝܪܐ ܕܩܘܢܝ *Daira-d-Kuni*, Arabicè دور قـــنى *Dur* (seù potiùs *Dair*) *Koni*, aliàs *Badraja*, haud procul ab urbe Seleucia, ubi Schola fuit, & locus sepulturæ Episcoporum Seleuciæ, ut ex Amro dixi tom. 2. pag. 394. Vixit sub Emmanuele Nestorianorum Patriarcha circa annum Christi 940. ut ex eodem Amro tom. cit. pag. 442. Pro ܥܒܕܝܫܘܥ Ebedjesu, Ecchellensis mendosè legit ܥܩܒܫܡܐ *Akebsceme*; quem Hottingerus sequutus, hæc ejus scripta enumerat in Bibliothecar. quadripartito pag. 230. *Epistolæ, glossæ, ænigmata, Proverbia, methodo problematico*. Sed in textu Sobensis & *Ebedjesu* dicitur, & *Epistolarum* ejus nulla fit mentio.

Composuit, & Paracleticos sermones, & Interpretationes:
1 Et Capita, & [1] Ænigmata, & [2]
2 Verba
Modo allegorico.

[illegible] :
[illegible]
[illegible] .

CAPUT CXXV.

Achudemes Metropolita.

3 Achudemes [3] composuit librum
Unum adversùs Philosophos:
Et

ܐܚܘܕܐܡܗ ܣܡ ܟܬܒܐ
ܚܕ ܠܘܩܒܠ ܦܝܠܣܘܦܐ :
ܘܟܬܒܐ

NOTÆ.

1 *Ænigmata*. Exstant anonymi ænigmata Cod. Syr. 3. ad calcem tom. 2. pag. 487.

2 *Verba* [illegible]. Ecchell. legit [illegible] *proverbia*.

3 *Achudemes* (hoc est, frater matris suæ, quem Ecchell. appellat [illegible] *Abuemeh*, Hottingerus *Achuhideemeh*,) sub Chosroë Anuscervano Persarum Rege Episcopus Syrorum Orientalium fuit, qui à Nestorianis separati hæresim Monophysitarum tenebant, à Jacobo Baradæo seu Zanzalo ordinatus, Barhebræo teste, qui gesta ejus in Chronico Syriaco describit in hæc verba. [illegible]

Eodem tempore (hoc est, temporibus Chosroæ Persarum Regis, & Abæ, Josephi, & Ezechielis Patriarcharum Nestorianorum) *claruit Jacobus cognomento Baradæus, sic appellatus propter vestimentorum ejus simplicitatem*, (laceris enim pannis utebatur, ut dixi tom. 2. pag. 67.) *Ab exulibus autem Patriarchis, qui in carceribus regiæ urbis* (Constantinopoleos) *inclusi erant*, (Severum intelligit Barhebræus aliosque Monophysitas Episcopos, qui à Justino Imperatore sedibus deturbati fuerant) *Metropolita œcumenicus ordinatus est pro omnibus orthodoxis tàm in Occidente, quàm in Oriente constitutis* (Monophysitis scilicet, quos Barhebræus & ipse Monophysita orthodoxos consequentèr appellat. Vide tom. 2. p. 63. Ubi commentitiam hanc Jacobi Baradæi dignitatem Dionysio accurato rerum Syriacarum scriptori repugnare ostensum est, eumque hominem non Patriarcham, non Metropolitam Œcumenicum, sed Edessenum dumtaxat Archiepiscopum fuisse.) *Qui quum in Orientem venisset, sanctum Achudemem ei regioni Metropoli-*

1 Et librum adversùs [1] Magos:
2 Et definitiones [2] rerum omnium.

Necnon librum de Logica,
3 Et orationes [3] de compositione personarum.

Et,

ܘܟܬܒܐ ܕܠܘܩܒܠ ܡܓܘܫܐ :
ܘܬܚܘܡܐ ܠܗܘܢ ܕܟܠ ܨܒܘ .
ܘܟܬܒܐ ܕܡܠܝܠܘܬܐ :
ܘܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܪܘܟܒ ܩܢܘܡܐ : ܐ

ܘܗܘ

politam instituit. Post Orthodoxorum Orientis persecutionem (idest, postquam Monophysitæ Orientales Episcopi è Sedibus suis sub Justino, & Justiniano Imperatoribus ejecti essent, de quibus vide tom. 2. pag. 327.) *Achudemes Orientis Metropolita claruit, ab eodem Jacobo anno Græcorum 870. ordinatus. Ferunt, eum à Christophoro Armenorum Catholico* (de quo vide Galanum in Conciliat. Eccl. Arm. cum Romana tom. 1. cap. 10. pag. 85.) *Episcopum Arabum antea initiatum fuisse; à Jacobo autem Metropolitæ Orientis dignitatem accepisse. Quum autem ipse Mar Achudemes ad populos Tajos* (Arabas) *Scenitas perrexisset, plurimos eorum sacra doctrina imbuit, miraculis & virtutibus à Deo per ipsum patratis, multosque sacerdotes & monachos instituit*, (nota verbum Syriacum ܐܦܪܝ *Aphri*, quod idem est, ac producere, fœcunditatem tribuere, instituere, & ordinare; unde Primates Orientis dicti sunt Maphriani. Vide præfixam Tomo 2. dissertationem de Monophysitis num. 8.) *quibus duo condidit cœnobia: alterum appellatum In-Kena, apud Tagritum urbem alterum Gavicatha nuncupatum. Sed & in ipsa Tagrito plures Magos convertit, nec non puerum quendam ex regia Persarum stirpe, quem baptismatis sacro fonte tinctum, Georgium appellavit. Quamobrem indignatus Rex, sancti Achudemæ caput amputari jussit feria sexta die 2. Augusti anno Græcorum 886.* (Christi 575.) *Cadaver à fidelibus conquisitum, sindone involutum, & in Ecclesia Mahuzæ sepultum fuit. Quum autem sanctus Pater & martyr Achudemes martyrio coronatus esset, manserunt orthodoxi* (hæretici Monophysitæ Orientales) *tres annos absque capite* (Metropolita), *donec Chosroës Anuscervanus, qui sanctum Achudemem interfecit, è vivis decessit anno Græcorum octingentesimo octogesimo nono*, Christi 578.

Hæc Barhebræus. Subjungit suffectum Achudemæ metropolitam Kamjesu, deinde Samuelem, postremò Marutham, qui primus Primatialem Orientis dignitatem (Maphrianum Jacobitæ Syri appellant) in urbe Tagrito fixit, quum reliqui ejus præcessores nullam certam Sedem habuerint, sed dispersis per totum Orientem sectariis Primatiali jure præfuerint. Vide to. 2. à pag. 414. & in Dissertatione de Monophysitis à num. 8.

Achudemæ velut martyris meminit Dionysius in chronico, cumque sub Justiniano Imp. & Chosroë Persarum Rege vixisse testatur his verbis. ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ
ܟܣܪܘ . ܝܘܣܛܝܢܝܢܘܣ ܡܠܟܐ ܕܪܗܘܡܝܐ . ܚܪܬ ܡܠܟܐ ܕܛܝܝܐ
ܡܫܝܚܝܐ . ܐܒܪܗܡ ܡܠܟܐ ܕܚܡܝܪܝܐ ܡܗܝܡܢܐ .
ܐܝܕܘܓ ܡܠܟܐ ܕܟܘܫܝܐ ܡܫܝܚܝܐ . ܡܬܝܕܥ
ܐܚܘܕܐܡܗ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܒܝܬ ܦܪܣܝܐ ܘܣܗܕܐ
ܘܝܘܚܢܢ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܐܪܡܢܝܐ :

Chosroës Persarum Rex. Justinianus Romanorum Imperator. Arethas christianus Tajorum Rex. Abraham fidelis Homeritarum Rex. Aidog christianus Æthiopum Rex. Clarebat & Achudemes Catholicus Persidis & martyr: & Joannes Armenorum Catholicus: nimirùm vigesimus secundus in serie Patriarcharum Armenorum, cognomento *Capieghinus*, de quo vide Galanum tom. 1. cap. XI. pag. 105.

Idcirco autem Dionysius Achudemem Persidis Catholicum appellat, quia eum apud Monophysitas in Oriente locum tenuit, qualem apud suos Nestoriani Patriarchæ, qui & Seleuciæ Primates & Persarum Catholici dicuntur.

1 *Adversùs Magos*: quibuscum in urbe Tagrito disputavit, plurimosque eorum ad Christianam fidem adduxit, ut suprà ex Barhebræo retuli.

2 *Definitiones omnium rerum*. Ecchell. & Hottinger. legunt ܘܬܚܘܡܐ ܠܗܘܢ ܕܟܠ ܨܒܘ *Præterea definitiones variarum rerum*.

3 *Orationes de compositione personarum*. Ecchell. singulariter habet *Orationem*. Hottingerus eundem Ecchellensem reprehendit, quod vocem Syriacam ܪܘܟܒ ܩܢܘܡܐ *compositionem personarum* interpretatus sit. *Ecchellensis*, inquit pag. 230 *vertit compositionem personarum, quod planè est* ἀθεόλογον. *Rectius, de insitione, quam* περιχώρησιν *Græci appellant Personarum. Est enim* ܪܟܒ *Syris* ἐγκεντρίζειν *Vide Lexicon nostrum Harmonicum*. Hæc ille, neque vim vocis Syriacæ, neque Syrorum Jacobitarum aut Nestorianorum mentem assequutus. Nam vox Syriaca ܪܘܟܒܐ, ubique pro *compositione*, & *constructione* sumitur, numquam pro *insitione*; præsertim in mysterio Incarnationis, in quo nihil illâ frequentiùs tùm apud catholicos, tùm apud heterodoxos Scriptores. Quod autem *compositionem personarum* rem à Theologis alienam vocat, ostendit se neque Jacobitarum, neque Nestorianorum Theologiam nosse. Vocem illam à catholicis minimè u-

1 Et, an voluntas [1] potestatem habeat | ܘܗܘ ܕܐܢ ܫܠܝܛ ܨܒܝܢܐ
In naturam, Orationes duas. | ܥܠ ܟܝܢܐ ܬܪܬܝܢ ܡܐܡܪܐ .
Et librum unum de anima, | ܘܟܬܒܐ ܚܕ ܕܥܠ ܢܦܫܐ
Et homine microcosmo. | ܘܒܪܢܫܐ ܥܠܡܐ ܙܥܘܪܐ .
Habet prætereà varia documenta | ܘܐܝܬ ܠܗ ܐܦ ܡܠܦܢܘܬܐ
Eleganti & claro stylo. | ܒܡܠܠܘܬܐ ܫܦܝܪܬܐ ܡܢܗܪܬܐ .

CAPUT CXXVI.

Abraham Bardascendad.

2 Abrahamus [2] Bardascendad | ܐܒܪܗܡ ܒܪܕܫܢܕܕ
Composuit librum Adhortationis: | ܣܡ ܟܬܒܐ ܕܡܪܬܝܢܘܬܐ :
Et expositionem Abbatis Marci, | ܘܦܘܫܩܐ ܕܐܒܐ ܡܪܩܘܣ :
Et disputationem cum Judæis. | ܘܕܪܫܐ ܕܥܡ ܝܗܘܕܝܐ .
Et librum de via Regia: | ܘܟܬܒܐ ܕܐܘܪܚ ܡܠܟܐ :
3 Item Orationes [3] de Pœnitentia, | ܐܦ ܡܐܡܪܐ ܕܬܝܒܘܬܐ :
Et Epistolas varias | ܘܐܓܪܬܐ ܡܫܚܠܦܬܐ
Variis de rebus scripsit. | ܕܥܠ ܨܒܘܬܝܢ ܫܘܚܠܦܝܢ ܟܬܒ .

CAPUT CXXVII.

Jesubocht.

4 Jesubocht [4] composuit librum | ܝܫܘܥܒܘܟܬ ܣܡ ܗܘܐ ܟܬܒܐ
Qui | ܗܘ

surpari scio. At Nestoriani nihil frequentius habent in ore, quàm Christum Dominum *esse compositum ex duabus naturis & duabus personis*. Jacobitæ verò etsi à duabus personis duabusque naturis abhorrent, dicunt tamen Christum Dominum *unam habere personam ex duabus personis compositam*, *unamque naturam ex duabus naturis*. Ita disertè loquutos fuisse notavi Patriarchas eorum Theodosium, Joannem, & Athanasium to.2. pag. 125. & 137. Atque in eundem sensum scripsisse Achudemem Orationes suas *de compositione personarum*, probabile est, quum Monophysita fuerit, ut ex Barhebræo suprà demonstravi.

1 *An voluntas potestatem habeat in naturam*: hoc est, de libero hominis arbitrio, ejusque usu.

2 *Abrahamus Bardascendad*, cognomento *Claudus*, ex Beth-Saiada pago oriundus, Babæo Nisibeno æqualis vivebat circa annum Christi 720. de quo vide Margensem in vita ejusdem Babæi lib. 3. hist. monast. cap.3. citatum suprà pag. 181.

3 *De pœnitentia*. Codex noster mendosè habet ܡܐܡܪܐ ܕܪܓܝܓܘܬܐ *Orationes de desiderio*, pro ܕܬܝܒܘܬܐ *de pœnitentia*, literâ ܬ *tau* in ܝܐ *Jod* & *Aleph* permutatâ.

4 *Jesubocht* (quem Ecchell. & Hottingerus *Jesus-Buchat* appellant) Persidis metro-

1 Qui nuncupatur 1 de hoc omni. — ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܕܥܠ ܗܘܐ ܟܠ .

2 Nec non librum 2 de judiciis Ecclesiasticis: — ܘܗܘ ܕܕܝܢ̈ܐ ܥܕܬܢ̈ܝܐ :

3 Et tractatum 3 de signis aëris. — ܘܡܐܡܪܐ ܕܫܘܕܥ̈ܐ ܐܐܪ̈ܝܐ .

CAPUT CXXVIII.

Jesudenha Episcopus Kosræ.

4 Mar Jesudenah 4 Kosræ composuit Tomos tres Ecclesiasticæ *historiæ*: Expositionem Logicæ: Paracleticos sermones, & Interpretationes.

ܡܪܝ ܝܫܘܥܕܢܚ ܕܒܨܪܐ ܥܒܕ
ܬܠܬ ܦܢܩܝ̈ܢ ܡܟܠܣܝܣܛܝܩܝ̈ܐ :
ܘܦܘܫܩܐ ܕܡܠܝܠܘܬܐ :
ܘܒܘܝܐ̈ܐ ܥܡ ܬܘܪ̈ܓܡܐ .

Ha- ܐܦ

tropolita fuit, ut Sobensis infrà testatur, ubi de Synodis & Statutis Orientalium. Quo autem anno vixerit, mihi non liquet. Id solùm ex eodem Sobensi colligitur, ipsum Simeone Persarum itidem metropolita posteriorem fuisse. Fuit autem Simeon Jesujabi Adiabeni æqualis, ut dixi hoc tom. pag. 127. vel certè sub Timotheo Patriarcha claruit circa annum Christi 800. ut ex Barhebræo notavi tom. 2. pag. 433. & hoc tom. pag. 127. & 162. Laudantur ab Amro quatuor celebres apud Nestorianos viri, qui nomen *Bochtjesu*, seù *Jesubocht* gessere. Alter monachus & cœnobii apud Hadatham urbem fundator, qui sub Saliba-Zacha Patriarcha circa annum Christi 720. claruit. Alter medicus filius Georgii, tertius item medicus Gabrielis filius, quos Abulpharagii interpres latinus in historia Dynastiarum *Bachtisua* appellat. Quartus Tirhanæ Episcopus sub Joanne Isa Patriarcha anno Christi 900. de quibus vide tom. 2. Biblioth. nostræ pag. 311. 315. 430. & 440. Denique floruit apud Syros Jacobitas *Sabochtes* seù *Jesubocht*, qui ad Episcopatum Kennesrinensem evectus, Severi nomen assumpsisse dicitur, & circa annum Christi 640. vixisse, teste Barhebræo, qui ipsum à philosophicis, mathematicis, & Ecclesiasticis studiis commendat. Vide tom. 2. pag. 335.

1 *De hoc omni*, hoc est, de Universo, seù de mundo & cœlo. Tractatus, ut videtur, philosophicus; non concionatorius, ut perperàm existimat Hottingerus pag. 234. inquiens, *Jeschubuchat dedit tractatum concionum* ܕܥܠ ܗܘܐ ܟܠ *de hoc omni*.

2 *De judiciis Ecclesiasticis* ܘܗܘ ܕܕܝܢ̈ܐ ܥܕܬܢ̈ܝܐ. Sobensis infrà, ubi de statutis Orientalium, hæc de eodem Jesubocht. ܘܕܝܢ̈ܐ ܕܡܫܟܢ̈ܝ ܘܡܫܟܢܫܘܬܗ *Judicia quoque* (seù Statuta) *Simeonis*, & *Jesubocht* &c. Ecchell. pro ܕܝܢ̈ܐ quæ vox *judicia* significat, in Syriaco Sobensis textu habet ܪ̈ܫܐ, hoc est, *capita*, quam vocem latinè *judicia* perperàm interpretatur. Hottingerus corruptum Ecchellensis textum, non versionem sequutus, reddit, *de capitibus Ecclesiasticis*.

3 *Tractatum de signis aëris*, hoc est *de internoscendis aëris significationibus*. Arabes opus hujusmodi appellant تقويم *Takuim*, hoc est, directionem, cujusmodi Tractatus sermone Persico exstat tom. 1. pag. 591.

4 *Jesudenah* (hoc est, Jesus exortus est,) Kosræ Episcopus, post annum Christi 700. vixit: nam in sua Ecclesiastica historia, quæ à Barhebræo laudatur, meminit Ananiæ Mardæ & Caphartutæ Episcopi, qui à Cyriaco Jacobitarum Patriarcha anno Græcorum 1104. Christi 695. ordinatus fuit.

ܘܒܫܢ̈ܝ ܗܠܝܢ ܐܬܝܕܥܘ ܐܢܢܝܐ ܗܘ ܐܦܝܣܩܦܐ ܕܟܦܪ
ܛܘܪܛܘܛܐ ܐܝܟ ܕܟܬܒ ܝܫܘܥܕܢܚ ܡܢ ܕܐܬܪ ܡܝܫܢ
ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܕܟܬܒ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܟܘܪܬܢܘܬܐ .
ܠܐ ܗܘܐ ܗܠܝܢ ܕܡܣܬܒܪ ܠܡܦܪܫܘ ܕܥܕܬܢ̈ܝܐ :
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܬܡܢܝܐ ܕܐܬܪܥܠܝܢ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܫܪܒܐ
ܕܣܝܡܐ ܡܥܡܕܐ ܕܗܘܐ ܗܘܐ ܒܡܕܒܪܐ ܗܘ ܐܚܐ ܕܝܘܚܢܢ
ܘܡܢܗ ܡܬܒܪܟ ܒܗ ܕܥܕܬܐ ܘܐܠܗܐ ܒܗ ܒܒܢܝܐ ܘܡܠܘܐܐ :
ܒܝ ܕܡܠܝ ܢܦܫܐ ܗܘ ܠܒܠܒܐ ܘܠܒ ܒܡܥܒܪܢܘ
ܒܫܠܘܬܐ ܕܡܫܒܚܢܘܬܗ ܘܡܢ ܡܢܝܐ ܘܡܕܒܪܢܐ :

Habet prætereà Orationes metricas:
1 Et librum 1 de caſtitate,
In quo hiſtorias congeſſit
Omnium Sanctorum, & fundatorum.

ܐܝܬ ܠܗ ܬܘܒ ܡܐܡܪܐ ܕܡܫܘܚܬܐ:
ܘܟܬܒܐ ܗܘ ܕܢܟܦܘܬܐ
ܕܒܗ ܟܢܫ ܬܫܥܝܬܐ
ܕܟܠ ܩܕܝܫܐ ܘܢܨܘܒܐ.

CAPUT CXXIX.

Abraham Bar-Liphe.

2 Abraham 2 Bar-Liphe confecit Ex- ... ܐܒܪܗܡ ܒܪ ܠܝܦܐ ܥܒܕ ܦܘܫܩܐ

[illegible]

Statim atque Mar Cyriacus Patriarcha inſtitutus fuit, (inquit Barhebræus in Chronico Syriaco citatus tom. 2. pag. 342. hoc eſt, anno quo ſuprà,) *Ananiam quendam ex cœnobio Sancti Matthæi in monte Elphephio Epiſcopum Mardæ & Caphartutæ ordinavit, de quo hæc ſcribit Jeſudenah Neſtorianus. Ananias Jacobita Severianorum Epiſcopus quum juxta Marden, caſtrum quoddam è ſectis lapidibus tempore Romanorum conſtructum reperiſſet, pretio illud ſibi comparavit, cœnobiumque in eo fecit, in quo vineam olivaſque plantavit, poſtquam ingentem auri ſummam præfectis regionis dediſſet, ſuorumque inimicorum indignationem ſapientiâ ſuâ compeſcuiſſet. Eccleſiam quoque ibidem, & altare crexit, & complures monachos congregavit, quorum diligentem curam gerebat. Id quod ab illo non propter inanem fallacemque gloriam, ſed propter ſupernam retributionem factum eſt.* Hæc Barhebræus ex Jeſudenah. Ecchellenſis & Hottingerus nomen Jeſudenhæ ſic corrumpunt ܝܫܘܥ ܕܢܚ ܠܝܗܒ ܕܒܣܪܐ *Jeſus Dnabliabbeſra*, ſeù, ut legit Hottingerus pag. 234. *Jeſchu denah leiabeb de beſro*. Ubi vox quidem ܠܝܗܒ *Leiab*, omninò redundat, eamque in textum Sobenſis perperàm intruſam fuiſſe vel ipſa metri heptaſyllabi ratio demonſtrat. Vox autem ܕܒܣܪܐ *Dbeſra*, vel Ecchellenſis hallucinatione, vel typographorum oſcitantia in locum ܕܟܘܣܪܐ *D-Koſre*, obrepſit. Eſt autem *Koſra* Epiſcopalis Syrorum Neſtorianorum urbs inter eas, quæ ad Patriarchalem diœceſim peculiariter ſpectant, ut tom. 2. pag. 459. tùm ex Pontificali, tùm ex Tabula Eliæ obſervavi: cujus loci Epiſcopos laudat Amrus Joannem, & Jeſujabum Ezechielis filium, qui ad Patriarchalem dignitatem poſtmodùm evectus eſt. Vide cit. tom. 2. pag. 446. & 449.

1 *Librum de caſtitate, in quo hiſtorias congeſſit omnium Sanctorum & Fundatorum*, ſeù Plantatorum, ut vertit Hottingerus: hoc eſt, eorum, qui monaſteria plantarunt. Hunc librum deſignare videtur Barhebræus, quum Jeſudenhæ verba de Anania Mardæ Epiſcopo refert. Is enim cœnobium apud Marden ædificavit, ut mox dixi.

2 *Abraham* cognomento *Bar-Liphe*, Timothei Patriarchæ, de quo ſuprà, præceptor fuit, ut Margenſis teſtatur in hiſt. monaſt. lib. 4. cap. 3. his verbis. [illegible]

Erat in hoc cœnobio (Iacobi in Beth-Abe) *quidam monachus provectæ ætatis ſenex, cujus mihi nomen haud conſtat. Timotheus autem patruum habebat Georgium nomine, qui regionis Beth Bagas Epiſcopatum tenebat; puerum autem Timotheum inde ad Raban Mar Abrahamum commentatorem, qui in Baſoſa Saphſaphæ pago morabatur, ſtudiorum cauſa miſit.* Et infrà, quum in cœnobio Beth-Abenſi puer

1 Expositionem [1] Officiorum. ܦܘܫܩܐ ܕܬܫܡܫܬܐ.

CAPUT CXXX.

Alexander Episcopus Hierapolis.

2 Alexander [2] composuit librum ܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܣܡ ܟܬܒܐ
3 Solutionis [3] nugarum Juliani. ܕܫܪܝܐ ܕܒܕܝܘܗܝ ܕܝܘܠܝܢܘܣ.

CAPUT CXXXI.

Proclus Episcopus Constantinopolitanus.

4 Proclus [4] duos composuit libros [5] ܦܪܘܩܠܘܣ ܣܡ ܬܪܝܢ ܟܬܒܐ
5 De Sacro commemorationis. ܕܩܘܕܫ ܥܘܗܕܢܘܬܐ.

CA-

puer Timotheus diversatus fuisset, interrogatus ab illo sene, de quo suprà dictum est, quisnam esset, & quo pergeret, sic respondisse dicitur: ܕܐܢܐ ܒܪ ܐܚܘܗܝ ܕܓܝܘܪܓܝܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬ ܒܓܫ ܘܡܫܕܪܢܝ ܠܐܣܟܘܠܐ ܠܘܬ ܪܒܢ ܐܒܪܗܡ ܠܒܫܘܫ ܩܪܝܬܐ. *Ego filius sum fratris Georgii Episcopi Beth-Bagas, qui me ad Scholam misit ad magistrum nostrum Abrahamum in Basosa pago.* Itaque Abraham in Schola Basosæ ludimagistrum agebat circa annum Christi 750. nam Timotheus in Patriarcham electus fuit anno Christi 778. ut suprà dixi pag. 158.

1 *Expositionem Officiorum;* Ecclesiasticorum scilicet: unde Abrahamo cognomentum ܕܡܦܫܩܢܐ *Commentatoris*, seù *Expositoris*, inditum fuit, ut ex Margensi mox dictum est.

2 *Alexander* Hierapolis in Provincia Euphratensi Episcopus, Nestorii amicus integerrimus, Cyrilli verò hostis infensissimus, adeo ut Joannis Antiocheni aliorumque Orientalium ob pacem cum S. Cyrillo initam communioni renunciaverit, claruit anno Christi 431. De ejus Scriptis vide Caveum in hist. liter. tom. 1. pag. 233. Sobensis tàm Alexandrum, quàm Andream & Proclum, de quibus mox sermo erit, loco non suo, (inter Syros scilicet Scriptores, qui Syriacè scripserunt) refert: idque eo factum opinor, quod ipse, quinam ii fuerint, ignoravit, scriptaque eorum, quæ è Græco in Syriacum conversa sunt, Syriacè primùm exarata fuisse existimavit.

3 *Librum solutionis nugarum Juliani.* Ecchell. pro ܒܕܝܘܗܝ *nugarum*, perperàm legit ܒܕܝܘܗܝ *erroris*. Alexander S. Cyrillum, ut videtur, æmulatus, hunc librum, cujus nulla apud Caveum aliosque literariæ historiæ Scriptores mentio, adversùs Julianum Apostatam composuit. Simile opus scripsit & Theodoritus, alter S. Cyrilli æmulus, de quo vide Caveum tom. 1. pag. 226. In idem argumentum Orationes aliquot à Chrysostomo habitas laudat Damascenus lib. 3. de Imagin. de quibus Caveus tom. cit. pag. 187. Ephræm quoque Syrus impium Julianum scriptis suis exagitavit, ut suprà dixi pag. 63. Quid? Si libros X. S. Cyrilli Alexandrini adversùs Julianum è Græco in Syriacum conversos, Nestoriani ejusdem S. Doctoris hostes infensissimi, Alexandro suo supposuerunt?

4 *Proclus*, qui tàm in nostro Codice, quàm apud Ecchellensem ex facili Syriacorum elementorum permutatione ܦܘܦܠܝܣ *Puplius* perperàm dicitur, S. Joannis Chrysostomi in Ecclesia Constantinopolitana Lector, Attici Diaconus, à Sisinio Episcopus Cyzici ordinatus, tandem anno Christi 434. in Maximiani locum Patriarcha Constantinopolitanus creatus, obiit anno 446.

5 *Libros duos de Sacro commemorationis.* Ecchell. ܕܩܘܪܒܢܐ ܘܥܘܗܕܢܐ *de Sacrificio missæ, & commemoratione.* Hottingerus pag. 236. *Publius duos scripsit Tractatus* περὶ τῦ ἁγίυ (*Cœnam Domini intelligit*) *& commemoratione.* Sed lectio Codicis nostri omninò retinenda, qua ad verbum significatur ܩܘܕܫ ܥܘܗܕܢܘܬܐ *Sacrum*, seù consecratio *commemorationis*, hoc est, *sacra commemoratio*, seù divina liturgia. Proclum autem præter cætera, quæ Caveus tom. 1. pag. 237. enumerat, scripsisse quoque *Tra-*

Eta-

CAPUT CXXXII.

Ebedmeſſias Hirtenſis.

1 Ebedmeſſias 1 Hirtenſis edidit
2 Librum 2 multæ eruditionis.

ܥܒܕܡܫܝܚܐ ܚܝܪܬܝܐ ܥܒܕ
ܟܬܒܐ ܠܒܝܫ ܣܘܟܠܐ.

CAPUT CXXXIII.

Theodorus Bar-Choni.

3 Theodorus 3 Bar-Choni 4
4 Confecit librum Scholiorum.
Habet præterea Eccleſiaſticam *hiſtoriam*:
Et

ܬܐܘܕܘܪܘܣ ܒܪ ܟܘܢܝ
ܥܒܕ ܟܬܒܐ ܕܐܣܟܘܠܝܘܢ.
ܘܐܝܬ ܠܗ ܐܦ ܡܟܬܒܢܘܬܐ:
ܘܡܠܟܘܬܐ

ſtatum de traditionibus miſſæ divinæ, quem hoc loco Sobenſis intelligit, nemo eſt qui neſciat. Ejuſdem Procli *epiſtolam ad Armenios* laudat Barhebræus in ſua Theologia tom. 2. pag. 295. *Liturgiam* Gabriel Sionita in epiſt. ad Nihuſium, Edenenſis in expoſitione miſſæ Syriacæ cap. 2. de orthodoxis Anaphorarum auctoribus num. 21. & Auctor Catalogi Anaphorarum Syriacarum apud Cornelium Schultingium tom. 3. pag. 106. num. 20. Denique Jacobus Edeſſenus in epiſt. ad Adæum Presbyterum meminit *Procli cujuſdam urbis Cypri inſulæ Epiſcopi*, quem auctorem facit Orationis Benedictionis aquæ, cujus initium, *magnus es Domine*. Ubi probabile eſt amanuenſem pro ܩܘܙܝܩܘܣ *Cyzico*, ܩܘܦܪܘܣ ܓܙܪܬܐ *Cyprum inſulam* oſcitanter poſuiſſe. Vide tom. 1. pag. 487.

1 *Ebedmeſſias* (hoc eſt, ſervus Chriſti, Arabicè عبدالمسيح *Abdalmeſſias*) ex Hirta urbe ortus, claruit ſub Mar Aba magno Patriarcha circa annum Chriſti 540. ut ex Amro liquet in Vita S. Maris, qui poſt S. Adæum Sedi Seleucienſi præfuit: ubi Mar Abas dicitur Eccleſiam Cochenſem ab eodem Mari fundatam, ſumptibus *Ebedmeſſiæ Hirtenſis* ampliaſſe. Idem Amrus in Vita S. Barbaſemini, qui Saadoſto, ſeù Jeſudoſto martyri ſucceſſit, teſtatur, Ebedmeſſiam hunc in cœnobio Jonæ, quod ipſe apud Anbaram urbem inſtauraverat, in ſacello ad lævam altaris templi conditum fuiſſe. Duo alii Ebedmeſſiæ apud eundem Amrum occurrunt. Alter ſub Phetione Patriarcha circa annum Chriſti 732. ut ſuprà notavi pag. 182. ubi is Joanni Azracho Hirtæ Epiſcopo reſtitiſſe dicitur, Patriarchalem dignitatem Abæ Caſcarenſium Præſuli offerenti. Alter ab Emmanuele Patriarcha circa annum Chriſti 950. ex Hirtæ Epiſcopatu ad Baſſorenſem Eccleſiam translatus.

2 *Librum multæ eruditionis*. Ecchellen. *omni eruditione refertiſſimum*. Hottingerus pag. 232. *profundæ & multiplicis eruditionis*. Exſtat ms. in Cod. Syr. 12. Vide tom. 2. Biblioth. noſtræ pag. 489. ubi ſingula ejus libri capita recenſui. Ejuſdem Ebedmeſſiæ *Epiſtola ad Bochtjeſum doctorem* habetur Cod. Syr. 3. tom. cit. pag. 487. Quæ verò inter aſceticos ipſius tractatus inſertæ ſunt Epiſtolæ. I. *ad Domitium*. II. *ad Stephanum*. III. *ad Simeonem Presbyterum*. IV. *ad Bacchum*. V. *ad Buzaidum*. VI. *ad Sergium monachum*. VII. *ad Abraham monachum*. VIII. *ad Xyſtum*. Denique in poſtremis citati libri tractatibus laudat. 1. *hiſtoriam Moyſis Beth-Sajade*, *& Abrahæ magni*, qui ſcilicet Izlenſe cœnobium fundavit. 2. *Librum cui titulus Margarita*, *de re aſcetica*. 3. Caput integrum profert ex Joanne Daliathenſi de vitando puerorum, hominumque diſſolutorum conſortio.

3 *Theodorus filius Choni*, fratris Joannis Patriarchæ, à patruo Epiſcopus Laſciumæ ordinatus fuit circa annum Chriſti 893. Vide tom. 2. pag. 440.

4 *Bar-Choni*. Codex noſter, ܬܐܘܕܘܪܘܣ ܡܦܫܩܢܐ *Theodorus Mephaskana*, ideſt, commentator: ita dictus tamquàm alter Theodorus Mopſueſtenus, quem vulgò commentatorem vocant Neſtoriani; ob edita ſcilicet in Scripturam commentaria ſeù *ſcholia*, quæ hic à Sobenſi laudantur.

Do-

1 Et Documenua [1], & Paracleticos Sermones. ܘܡܠܦܢܘܬܐ ܘܒܘܝܐܐ .

CAPUT CXXXIV.

Ebedjesu I. Patriarcha.

2 Ebedjesu [2] Bar-Akre fecit In- [illegible]

NOTÆ.

1 *Documenta*, & *Paracleticos sermones*. Ecchell. *Documenta* & *Epistolas consolatorias*. Hottingerus διδασκαλικὰ καὶ παρακλητικά: hoc est, Sermones asceticos de re monastica, & Paracleticos de defunctis.

1 *Ebedjesu*, cognomento *Bar-Akre*, hoc est, filius sterilium, hujus nominis primus Nestorianorum Patriarcha, Israëli successit anno Christi 963. Obiit anno 986. Vide tomo 2. pag. 442.

Ejus gesta ex Chronico Syriaco Barhebræi accipe. [illegible]

[illegible]

Anno Arabum tercentesimo quinquagesimo (Græcorum 1172. non 1173. ut Amrus scribit citatus tom. 2. pag. 442) *ordinatus est Israël Catholicus post Emmanuelem Catholicum. Quidam autem Gabrielem Persidis Metropolitam proposuerant. Verùm Episcopi restitere. Ajebant enim: frater hujus Hagarenus factus est, suamque religionem* (Christianam) *ejuravit: nobis verò infamiæ erit, hominis hujusmodi fratrem nobis præficere. Itaque in præfatum Israelem suffragiis omnium conspirantibus, Seleuciæ Catholicus ordinatus fuit. Erat autem senex probus, præstans, & continens. Eodemque quo ordinatus est, anno obiit post centum & sex dies* (Amrus, post 110. dies) *quum annum ætatis nonagesimum ageret. Tùm quidam medicus Presbyter secularis, nomine Phetion, ad præsidem accedens, tercentum mille denarios obtulit, si ab ipso Catholicus* (Patriarcha) *crearetur. Quod quum Episcopi audiissent, arreptâ fuga latebras quæsivere, ne* ad consecrandum eum *vis sibi in-* fer-

ferretur. Interpositis autem Episcopos inter & præsidem scribarum officiis, illi centum ac triginta millium denariorum ex cella Patriarchali erogandorum pacta summa obtinuerunt, ut eum quem vellent, quique dignus foret, Catholicum præficerent. Ferunt centum millia denariorum, quum Emmanuel Catholicus obiit, in cella relicta fuisse, (Amrus, وقيل ان تركة عمنوايل كان مقدارها سبعون الف دينار وستماية الف درهم . Ferunt, inquit, ab Emmanuele relictos fuisse denariorum septuaginta millia, & drachmarum sexcenta millia:) *Ut verò hæc summa occultaretur, acceperunt præfecti ex cimeliarchio Ecclesiarum vasa aurea & argentea, iisque confractis venditisque, pactam præsidi pecuniam solverunt.* (Amrus صاحب جنديسابور استدعى الناس الى مجلس الوزير لاقامة العوض عمّا بدله فثيون وتقرر الامر على ماية الف درهم والوزير ثلثين الف درهم . Gandisaporis Episcopus convocata populi concione, communi sententia causam ad Viziri tribunal detulit, à quo decretum fuit, ut pro summa à Phetione promissâ, denarii centies mille Soltano Moezzaddaulæ solverentur, Viziro verò denariorum tricena millia.) *Tùm verò convenere, ut sortes jacerent. Quumque Episcoporum quatuor nomina in schedulis scripsissent, nomen Ebedjesu Episcopi Maaltajæ extractum fuit. Hunc itaque ab omnibus approbatum, reluctantem licet, eamque dignitatem serio recusantem, per vim ordinarunt anno Arabum tercentesimo quinquagesimo secundo,* (Christi 963.) *Erat autem in lectione librorum apprimè versatus, & Ecclesiasticis doctrinis imbutus: præceptoremque in Dialectica habuerat Nasicham religiosissimi Mosis Barcephæ discipulum, quorum uterque* (Nasicha scilicet & Barcepha) *è nostra secta* (hoc est, Jacobitica, ex qua & ipse Barhebræus,) *fuerat. Porrò ad ejus usque Catholici tempora qui intra altare erant, in divina Liturgia versum ex symbolo Fidei recitabant, & qui extra* altare *in templo, versum alterum. Similique versuum alternatione orationem Dominicam pronunciabant. Ipse verò constituit, ut omnes simul recitarent, quemadmodum & nostri* (idest, Jacobitæ) *faciunt. Quumque annos viginti tres sedisset, obiit octoginta octo annos natus, die 2. Junii anno Arabum tercentesimo septuagesimo sexto* (Christi 986.) *quum Episcopos centum triginta quatuor ordinasset.*

Hæc Barhebræus. Amrus Ebedjesum sedisse affirmat ثلثة وعشرون سنة وعشرة اشهر قمرية *annos viginti tres, mensesque lunares decem:* hoc est, annos 23. cum mense diebusque undecim; nam die 22. Aprilis anni Christi 963. ordinatus fuit, obiitque die 2. Junii anni 986. ut dixi tom.2. pag.442.

Idem Amrus de patria, parentibus, studiis, dignitate, doctrinaque Ebedjesu, hæc scribit. عبديشوع من اهل كرخ جدان من ناحية بانيسا وهرب ابواه وهو صغير الى الموصل بسبب العرب وماتا وربته خالته وتعلم فى اسكول الدير الاعلى وتعلم المنطق على ابن ناصيحا تلميذ ابن كافا وترهب واسيم قسا وخدم فى بيعة البوارى بالموصل وكان محمود الطرايق واسيم اسقفا على معلثايا من اسرايل مطران الموصل وتممه عمنوايل الجاثليق واستحسن الناس ما سمعوه من ترجمته وكلامه . *Ebedjesu ex oppido Gedan ditionis Banisæ* (quæ in regione Garmæorum est, ut in alio Cod. Amri legitur,) *quum adhuc puer esset, parentibus ad urbem Mosul Arabum metu profugientibus ibique defunctis orbatus fuit, & à sua matertera educatus. Literis operam dedit in Schola superioris monasterii,* (quod sanctorum Gabrielis & Abrahæ appellatur;) *Dialecticam verò hausit à Ben-Nasicha Barcephæ discipulo; deinde monasticum habitum induit, ac Presbyter ordinatus, in Ecclesia, quam Buariam appellant, in urbe Mosul sacro ministerio functus est. Quumque honestis moribus esset, Episcopus Maaltajæ* (& Nuhadræ, ut in alio Cod. legitur,) *ab Israele Mosulensi Metropolita institutus est, eumque Emmanuel Catholicus perfecit:* (de perfectione Episcoporum per Catholicos recole quæ suprà dicta sunt pag.190.) *Auditoribus verò ob suas interpretationes sermonesque pergratus erat.*

De ejusdem per sortem electione.

واشار ابوعمرو على المطران بان يدخل مع اخوته فى البنادق وقبل واسمى هو وجيورجيس مطران الموصل وايشوعزخا مطران باجرمى وجبريل مطران فارس . واعترض فى باب جبريل انسان بان له اخ مسلم . فقال اخر مات واسقط اسمه . وذكر ابو الحسن ابن البهلول اسقف معلثايا وانه من القوم الذين يصلحون للرياسة وشهد كلامه عمنوايل الشهاز . وكتب اسمه وجعلت البنادق فى حق وختمت على احوط ما يكون واقيمت الصلاة الاثنين والثلاثة والاربعة اول ايام الصوم الكبير وتقرب الناس فيها من المذبح الصغير . والتمس حضور مطران جنديسابور وكان فى دار ابى عمرو وابن ادى ليخرج هو البنادق فابى ورضى بابرهيم اسقف همدان الذى نقله عبديشوع الى كشكر وقدسه ثم ردّه الى همدان وكان قديسا فاخرج الحق واشهرها وتناول بندقة . فصاح الناس قبل فتحها اسقف معلثايا واخرجت فكانت اسمه . *Metropolitam verò*, inquit, (Georgium scilicet Gandisaporensem, non Abdelmessiam Bassorensem, ut in textu Amri perperàm ha-

1 Interpretationes [1] & causas. ܦܘܫܩ̈ܐ ܘܥܠ̈ܠܬܐ .

CA-

habetur,) *Abu-Amrus monuit, ut unàcum fratribus suis* Episcopis *per schedularum sortem rem definiri juberet. Placuit Abu-Amri consilium. Quamobrem suum Metropolita nomen, unàque Georgii Metropolitæ Mosulani, atque Jesuzachæ Metropolitæ Beth-Garmensis* (in alio Cod. ms. Jesu-Rachme appellatur, Vide tom. 2. pag. 442.) *& Persidis Metropolitæ Gabrielis nomina in schedulas retulit. Quum verò Gabrieli à quodam objecta fuisset fratris à Christiana fide ad Mahometanam sectam apostasia; etsi alius hunc jam è vivis decessisse affirmaret; Gabrielis nihilominus nomen expunctum fuit.* (Barhebræus quæ de Gabriele hìc narrantur, in electione Israëlis Patriarchæ, non Ebedjesu contigisse affirmat, ut ex suprà dictis liquet.) *Accidit intereà ut Abulhasanus Bahluli filius de Maaltajæ Episcopo Ebedjesu sermonem injiceret, illumque præfectura dignum affirmaret: cujus suffragium sequutus Emmanuel Sciabarus effecit, ut ejus nomen conscriberetur. Schedulæ itaque in urnam relatæ, maxima cum diligentia obsignantur. Canonica interim psalmodia agi cœpta à feria secunda, ad tertiam & quartam ineuntis quadragesimalis jejunii continuata est. Tùm demùm quum populus ad minorem aram Eucharistiam sumpsisset, Metropolita Gandisaporensis ut accederet rogatus, (diverterat enim in ædes Abu-Amri, & Ben-Adæi) atque ipse schedulas resignaret; minimè assensus est, simulque probavit, ut id fieret ab Abrahamo Episcopo Hamdanita, quem Ebedjesu ad Episcopatum Cascaræ postea transtulit, mox ejecit, tùm demùm Ecclesiæ suæ restituit: eratque vir pius & religiosus. Is porrò urnam extractam populo ostendit, dumque unam ex schedulis resignandam manu teneret, Episcopi Maaltajæ nomen inclamavit turba. Resignata tandem schedula relectaque, ejusdem Episcopi nomen prodidit.*

Subjungit, Ebedjesum nihil tale cogitantem, imò Episcopatum suum dimittere volentem, à Denha Viziri Secretario unàcum Metropolita (utique Gandisaporensi) cæterisque Episcopis in ædibus suis detentum fuisse, donec de ipsius electione Soltanique mandato certior factus est. Tùm verò arreptâ clam fugâ, mutato etiam habitu delituisse usque ad feriam quartam diei 6. Rabii prioris anni Arabum 352. qua Catholicus ordinatus fuit: nimirùm die 22. Aprilis anni Græcorum 1274. ut in alio Cod. ms. ejusdem Amri legitur.

Denique de ejusdem Ebedjesu constitutionibus, publicisque operibus hæc addit.

ورسم ان توضع جنايز الكهنة والشمامسة بباب المذبح دون دكة الصليب لان ابتدا درجاتهم من ثم . وان تقال الامانة فى دكارين ساير الناس وكانت لا تقال الا فى دكارين الكهنة والشمامسة . وان يقول الناس تسبحة الامانة كلهم لا حرفا وحرفا . ورسم عمل الموتب فى ثوالث الدفن . وفى ايامة تقلد ابو الفضل الشيرازى الوزير وصادرة دفعة على مايتى الف درهم . وجدد بيعة شمالى ووسّعها . وعمل بصلوت فى الدار الكبيرة . وعمل موسى الصيدلانى وجه المذبح الساج الذهب الذى فى صدرة . ووسّع هيكل النسا وعمل صفة فى غربى الدار الصغيرة . وعمل عبدايشوع الغرفة التى قدام وجه المذبح وعلق عليها سترين تمنع مشاهدة المذبح ايام الرموش . واسام عبدايشوع عدة مطارنة واساقفة ويقال ماية واربعة وثلثون اسقفا ومطرانا . ولم يبق كرسى لم يسيم اليه سوى كرسى البصرة والموصل ومرو على ان عبدالمسيح مطران البصرة مات قبل موته بشهرين .

Constituit, ut Sacerdotum Diaconorumque feretra ad portam Altaris sub crucis Sedem collocarentur: ibi scilicet, unde suorum graduum originem traxere. Utque Fidei Symbolum recitaretur in exequiis omnium promiscuè fidelium, quod antea in funeribus Sacerdotum Diaconorumque dumtaxat legebatur. Utque omnes Symbolum fidei simul & una voce, non alternatim & per versus recitarent. Decrevit prætereà, ut sessio fieret in tertia die defunctorum. Ejus autem tempore Abulphadlus Sciraʒensis Vizirus præfecturam obtinuit, à quo vexatus, vexationem pensione biscentum millium denariorum deprecatus est. Instauravitque Ecclesiam ad boream positam, eamque ampliavit. Fecit etiam Oratorium in atrio majori, cujus altaris faciem Moses Saidalensis velis auro textis obtexit. Sed & mulierum templum ampliavit, & aliud ipsi simile ad Occidentalem partem atrii minoris exstruxit. Prominentes denique cancellos Altari obversantes fecit, duoque vela ex iis pendere jussit, ut ab altaris aspectu, vesperarum feriis, (vespertinis scilicet horis dierum ferialium,) *populum arcerent. Metropolitas autem & Episcopos, quos ordinavit, centum ac triginta quatuor fuisse ferunt, ita ut nulla sedes fuerit, quæ novum ab ipso Antistitem non acceperit, præter Basforensem, Mosulanam, & Maruensem: Nam Abdelmessias Bassoræ Metropolita duobus ante ipsius obitum mensibus decesserat.*

1 *Interpretationes & causas.* Ecchell. & Hottinger. *fecit glossas scripsitque de causis.* Interpretationes sunt *Homiliæ in Evangelium* ad populum habitæ, de quibus Amrus loco suprà cit. Opus autem *de causis*, id est, de judiciis. In Epitome Canonum Synodalium, quam Sobensis congessit, Canon Ebedjesu secundi, cognomento filii Aredi, *de exemptione & privilegiis monasteriorum* producitur, in quo Ebedjesu noster *cœnobio Beth-Sajade* concessisse dicitur, ut ab Episcopi potestate exemptum, Patriarchali dumtaxat jurisdictioni subjaceret.

CAPUT CXXXV.

Andreas Episcopus Samosatæ.

1 Andreas [1] composuit Interpretationes, ܐܢܕܪܐܘܣ ܣܡ ܦܘܫܩ̈ܐ

2 Et librum [2] antirrheticum. ܘܟܬܒܐ ܕܦܘܢܝ ܦܬܓ̈ܡܐ.

CAPUT CXXXVI.

Gabriel Episcopus Bassoræ.

3 Gabriel [3] Bassoræ congessit ܓܒܪܐܝܠ ܕܒܨܪܐ ܟܢܫ

Ca- ܟܢܘܫܝܐ

NOTÆ.

1 *Andreas* Samosatæ Episcopus, Joannis Antiocheni mandato causam Nestorii adversùs S. Cyrillum propugnavit circa annum Christi 429. Epistolas ejus octo vulgavit Lupus inter Epistolas Concilii Ephesini. Fragmenta 1. & 2. libri contra Cyrilli anathematismos exstant apud eundem Cyrillum apologetico pro 12. anathematismis adversùs Orientalium objectiones sive Andreæ librum, & apud Anastasium in Hodegi cap. 22. A Sobensi inter Syros Scriptores laudatur ea, quam suprà dixi ratione, ubi de Alexandro Hierapolitano. Vide pag. 197.

2 *Librum antirrheticum*, seù *librum comparationis*, sive collationis, hoc est, examinis *compositionum*: nimirùm quo Andreas compositiones, ideſt, opera, sive anathematismos Cyrilli confutavit. Ecchell. & Hottinger. perperàm, *librum de ratione punctandi*.

3 *Gabriel Bassoræ*, sive Bostrorum in Arabia Episcopus anno Græcorum 1195. Christi 884. in ordinatione Joannis Narsetis Patriarchæ, munus Diaconi exercuit, Amro teste in hæc verba. وبعد موت انوش وقـع فى قلب عبدون ابن مخلد وسلمة ابن سعيد اجلاسه اى اجلاس يوحـنـا بن نرسى اسقف الانبـار وكانامقيمين بسرمن راى ومتمكنين من السلطـان واختارا ان يكون الاجتماع للاختيـار عندهما. فاجتمع الابا بالمطيره . وكان فى عمر الـكـرسى راهب فاضل ينسب عبدون فاختاره قوم بسبب عبدون وكتب اسميهما وغيرهمـا فى بنادق وعمـل السهر ومع الفراغ من الرازين حضر الابا وروسـا المومنين فخرج اسم يوحنا واسم الاحد الثالـث من قداس البيعة سنة احدى وسبعين ومـاتـين للعـرب وقـرا الانجـيـل يوم الاسـيـامـيـد جبريـل مطران البصـرة وتكلـم فـاحـسـن .

Post Enos obitum, Abdon Mochalladi filius, & Salama Ben-Saidi, Joannem Narsetis Anbaræ Episcopum Patriarcham constituere deliberabant. Ista molientes ambo, in Sarmanraja degebant, auctoritate, quam apud Soltanum habebant, freti: ibidemque electionem fieri postularunt. Patres igitur ad Synodum in Matæra convenere. Aderat inter alios in cœnobio, ubi Patriarchæ residere solent, monachus eximiæ religionis atque probitatis, Abdoni affinis: & hic ob eam cum Abdone affinitatem à quibusdam Patriarcha designabatur. Utriusque itaque, Joannis scilicet & monachi illius, necnon aliorum candidatorum nomina in schedulas retulere. Peractis mox vigiliis, celebratisque divinis mysteriis, apertæ in publico Patrum & procerum conventu schedulæ, Joannis nomen prodidere: qui Dominica consecrationis Ecclesiæ tertiâ (quatuor Dominicas consecrationis seù dedicationis Ecclesiæ nuncupatas ante Adventum celebrant Nestoriani, ut ex Officio liquet, cujus mentio tom. 1. pag. 581.) *Patriarcha inauguratus fuit anno Arabum 271.* (Christi 884.) *Evangelium die ordinationis à Gabriele Metropolita Bassoræ lectum, & homilia ad populum habita fuit, quæ omnium approbatione plausuque excepta est.*

In vivis erat anno Christi 893. quo Joannem Patriarcham Theodosii ex fratre nepotem, qui Joannem Narsetis excepit, ordinasse dicitur eodem Amro teste his verbis; واتفق عبد الفنطيقوسطى وترجم يوانيس مطران الموصل بعد سواله ذلـك بجبـامر ثـاولوغوس واستحسن الناس ما اورده وكتب لـه بـالرضـا واسم

1 Canones [1] Synodicos
Omnes in duos tomos,
2 Additis [2] ipsius quæstionibus.

ܩܢܘܢܐ ܣܘܢܗܕܝܩܝ̈ܐ
ܟܠܗܘܢ ܒܬܪܬܝܢ ܦܢܩܝܬܐ
ܒܬܘܣܦܬ ܒܘܚܢܐ ܕܝܠܗ :

CAPUT CXXXVII.

Joannes Garmachita.

3 Joannes [3] Garmachita composuit

Ca-

ܝܘܚܢܢ ܓܪܡܩܝܐ ܣܡ

ܩܢܘܢܐ

واقيم يوم فطر سابوع السليحيين وهو النصف من تموز سنة ثمنين ومائتين واسامه جبريل مطران البصرة وعمل له فرحًا.

Intereà Pentecostes adfuit dies, in qua Joannes Mosuli Metropolita rogatus, ad populum verba fecit ex Theologi orationibus; ejusque sermo omnium plausum approbationemque promeruit. Quapropter communi electorum suffragio creatus est Patriarcha ipso die solutionis Jejunii hebdomadæ Apostolorum, hoc est, medio mense Julio, anni Arabum *octogesimi supra ducentesimum* (Christi 893.) *& à Metropolita Bassorensi Gabriele magna cum celebritate consecratus fuit.*

1 *Canones Synodicos*. Ejusdem operis meminit Sobensis infrà, ubi de Synodis & Statutis Orientalium.

2 *Additis ipsius quæstionibus*, sive observationibus. Ecchell. *addita ipsius investigatione*. Hottingerus, *addito examine*.

3 *Joannes Garmachita*, seù Garmachæus, hoc est, ex regione Garmæorum oriundus, cognomento *Senior*, Jacobi Beth-Abensis discipulus, & in præfectura cœnobii per aliquot menses successor, claruit circa annum Christi 650. de quo Margensis lib. 1. histor. monast. cap. 31. hæc scribit. [illegible]

[illegible]

1 Capita [1] quæ de ſcientia appellantur.
Habet prætereà inſtitutionem tyronum,
Et breve Chronicon.
2 Nec non hiſtoriam [2] Mar Chodavæ,
Cum

ܘܪ̈ܫܐ ܕܩܪܝܢ ܝܕܥܬܐ.
ܘܐܝܬ ܠܗ ܬܘܒ ܬܘܠܡܕܐ ܕܫܒܪ̈ܐ :
ܘܡܟܬܒܢܘܬܐ ܒܟܪܝܬܐ.
ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܡܪܝ ܟܘܕܗܘܝ :
ܥܡ

ܒܫܠܡܐ ܫܢܝ : ܐܦ ܗܘ ܗܢܐ ܡܪܢ ܚܙܩܝܐܝܠ ܟܬܒ
ܐܓܪܬܐ ܠܗܢܐ ܥܘܡܪܐ ܕܒܝܬ ܥܒܐ : ܟܕ ܡܬܦܝܣ ܗܘܐ
ܕܬܪ̈ܝܢ ܗܠܝܢ ܥܘܡܪ̈ܐ ܢܛܪܘܢ ܫܘܬܦܘܬܐ ܕܚܘܒܐ ܥܡ
ܚܕ̈ܕܐ ܥܕܡܐ ܠܫܘܠܡܗ ܕܥܠܡܐ . ܘܐܢܐ ܡܣܗܕ ܐܢܐ
ܗܘ ܗܘܐ ܠܗ ܕܒܪܕܕܝܫܘܥ ܗܘܐ ܡܬܩܪܐ ܗܘ
ܡܢ ܐܝܢ ܒܪܟܐ ܩܪܝܬܐ ܘܡܢ ܚܕ ܣܒܐ ܐܚܪܢܐ ܕܥܘܡܪܐ :
ܕܚܙܩܝܐܝܠ ܟܕ ܗܘܐ ܛܠܝܐ ܘܟܬܒ ܗܘܐ ܥܠ
ܦܬܩܐ ܦܛܪܝܪܟܝܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܐܒܪܗܡ ܩܬܘܠܝܩܐ
ܦܛܪܝܪܟܐ : ܕܒܙܒܢܐ ܗܘ ܗܕܐ ܫܘܬܦܘܬܐ ܗܘܬ.

pace deceſſit. Ipſe autem magiſter noſter Ezechiel literas ad hoc cœnobium (Beth-Abenſe) *dedit, quibus optare ſe ajebat, ut duo iſta monaſteria mutuam inter ſe charitatem ſocietatemque uſque ad ultimum mundi diem excolerent ac tuerentur. Id verò coram Deo affirmo teſtorque, hoc ipſum accepiſſe me à Narſete ſene, qui Bar-Dadjeſu cognominabatur ex oppido Ain-Barke: itemque à ſene altero monaſterii Ezechielis, quum puer literas exararem ad folium Patriarchale ſancti Mar Abrahæ Catholici Patriarchæ* (qui ſcilicet ab anno Hegiræ 222. ad annum 238. ſedit.) *Porrò inſtituta eo ſub tempore inter ambo illa monaſteria ſocietas permanſit adeo, ut Fratres ſuæ regionis proprios in ſuo ſolo tantùm naſcentes fructus aliaque ſimilia donaria inter ſe invicem tranſmittere in mutuæ charitatis argumentum ſolerent: in gratiam videlicet Abbatis Joannis, & ſancti Mar Jacobi, quoniam uterque ex eo loco originem traxerat.*

Cæterùm ſub magiſtri noſtri Mar Jacobi diſciplina adolevere eruditique ſunt viri complures, ut ejus Acta produnt. Octoginta fuiſſe ferunt, quorum nomina ſcripta ſunt in libro vitæ. Eorum primus, ſicut nobis compertum eſt, exſtitit ſanctus Abbas Joannes ſenex, laboris in primis patiens, è provincia Beth-Garmenſi oriundus, æqualis ejuſdemque cum patre ſuo ſancto Abbate Jacobo inſtituti ſectator. Qui univerſo laudatiſſimæ vitæ curſu peracto, omnibus ſui temporis hominibus omnium virtutum exemplar evaſit. Illum idcircò ſibi ſucceſſorem ſanctus Mar Jacobus deſignavit, cujus ſuffragium monachi ſequuti, eumdem invitum ſerioque reluctantem coëgere demum, ut monaſterii hujus gubernationem ſuſciperet; eiſdemque cœnobitis ſuffragaturus Mar Jeſujabus Ninives tunc temporis Epiſcopus, pro laudati Joannis electione literas dedit, quum à quibuſdam monachis ejuſdem propoſitum intuentibus alius pro eo cœnobio præfectus poſtularetur. De hoc Joanne Sahadunas ſecundam ſcripſit Homiliam, quæ incipit, Quum pridem patris noſtri deceſſum proſequuti ſimus. Cæterùm evolutis ſex ferè menſibus, ſicut à ſenioribus accepi, quos adhuc ſuperſtites in hoc loco reperi, Joannes monaſterium iſtud reliquit, & clanculum ad provinciam Beth-Garmenſem aufugit, montemque ortum inter & auſtrum urbis Dakukæ poſitum tenuit: locum nempe quieti maximè accommodatum, in quo poſteà cœnobium conſtructum fuit, quod Ezechielis monaſterium appellant, accepto ab Ezechiele ejus fundatore nomine, qui Magiſtri noſtri Chodavæ Beth-Halenſis diſcipulus fuit, atque Abbatem Joannem jam ſenem aſſequutus eſt, multumque ejuſdem doctrina, probitate, converſatione, aſpectuque profecit, adeo ut operâ magiſtri noſtri Ezechielis, & Joannis Abbatis precibus ſanctum illud cœnobium ædificatum fuerit, in quo magiſter noſter Joannes poſtremum vitæ ſuæ diem clauſit, & in

Ex Epiſtola Jeſujabi Adjabeni ad monachos cœnobii Beth-Abenſis, cujus & Margenſis mox citatus meminit, conſtat, Jacobum illius cœnobii fundatorem, tàm Jeſujabo ipſi, quàm cæteris fratribus, quum morti proximus eſſet, præcepiſſe, ut Joannem hunc ſibi in præfectum cœnobii ſubrogarent, quem idem Jeſujabus teſtatur, ſeptuaginta annos ad eum uſque diem monachum egiſſe. Vide ſuprà pag. 141.

Alius ab hoc Joannes Garmachita in epiſtola Simeonis Beth-Arſamenſis memoratur, Barſumæ Niſibeno, Acacio, Narſeti, aliiſque Scholæ Perſarum Edeſſenæ alumnis ſynchronus, qui poſteà Epiſcopus Beth-Sori in regione Garmæorum fuit: ille enim circa annum Chriſti 500. vivebat: noſter verò Joannes Jeſujabo Adjabeno & Georgio Patriarchis æqualis uſque ad annum 660. vitam produxit. Vide tom. 1. pag. 352.

1 *Capita quæ de ſcientia appellantur*. Ecchell. perperàm, *capita de lectione ſcientiarum*; vocem ܕܩܪܝܢ *Dkerion*, quæ *lectionem* ſignificat, pro ܕܩܪܢ *Dakren*, hoc eſt, *quæ appellantur*, interpretatus.

2 *Hiſtoriam Mar Chodavæ*. Ecchell. *hiſtoriam D. Cudæ Hovoi*. Hottinger. *Hiſtoriam Mor-Coudæ*. *Chodaves* ܟܘܕܗܘܝ vox Perſica eſt, *Divinumque* ſignificat, à themate خداى *Chodai* Deus. Fuit autem Chodaves celeberrimus in Aſſyria monachus, cœnobii Beth-Halenſis fundator, cujus operâ uſus eſt Georgius Patriarcha, ut Georgium Baſſorenſem Metropolitam ſibi conciliaret, Margenſi teſte, cujus verba ſuprà protuli pag. 152.
Unde

1 Cum oratione [1] ejus & hymnis. ܥܡ ܡܨܠܝܢܘܬܗ ܠܗܘܢ ܘܡܕܪ̈ܫܐ.

CAPUT CXXXVIII.

Abraham Beth-Halensis.

2 Abraham quoque [2] ex Beth-Hale ܐܒܪܗܡ ܕܡܢ ܒܝܬ ܚܠܐ

3 Disputationem [3] adversùs Tajos. ܕܪܫܐ ܕܠܘܩܒܠ ܛܝ̈ܝܐ.

CAPUT CXXXIX.

Salomon Episcopus Hadathæ.

4 Mar Salomon [4] Episcopus Ha- ܡܪܝ ܫܠܝܡܘܢ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܚܕܬܐ

Unde liquet Joannem, qui vitam Chodavæ scripsit, usque ad initium Patriarchatus Georgii, hoc est, usque ad annum Christi 660. vixisse. Jam verò quum Jacobus cœnobii Beth-Abensis fundator obiit, & Jesujabus Adjabenus Georgii ipsius præcessor Episcopatum Ninives adhuc teneret, Joannes noster annos septuaginta in monastica vita egerat, eodem Jesujabo teste in epist. ad monachos Beth-Abenses, cujus suprà memini. Præterea inter epistolas, quas idem Jesujabus adhuc Episcopus scripsisse fertur, decima octava est ad Kamjesum Abbatem, qui Paulo ipsius Joannis successori in præfectura illius cœnobii substitutus fuit. Jesujabus verò per annos saltem tres, quo Maremes Patriarcha ipsius præcessor sedit, Metropolita Mosulanus fuit; Ecclesiam autem Patriarchalem novem annos cum mensibus tribus rexit. Quum igitur Chodavæ historiam Joannes scripserit, qui anno Christi sexcentesimo sexagesimo sub Georgio Patriarcha Jesujabi Adjabeni successore, ut mox dixi, vivebat; si annis septuaginta, quibus idem Joannes monachum egerat, antequam Jesujabus ex Ninivensi Episcopo Mosulanus Metropolita fieret, adjiciantur tres anni, quibus idem Jesujabus Mosulensibus præfuit, novemque alii, quos in Patriarchatu egit, vixisse eum necesse est annos saltem duos suprà octoginta, ex quo monasticum institutum amplexus fuerat, adeoque ferè centenarium obiisse. Hinc *Senioris* cognomentum ipsi inditum fuisse existimo. Amrus in vita Ananjesu I. Patriarchæ, qui Joannem Georgii successorem excepit, quum vexationes retulisset, quas idem Ananjesus à Joanne Leproso sibi illatas subiit, eas à *Chodave* Abbate eidem Ananjesu antea prædictas fuisse observat.

1 *Cum oratione ejus*, hoc est, Joannis de Chodave Abbate; *& hymnis*, de eodem Chodave. Exstat Cod. Syr. Amiden. 7. *Carmen de S. Chodave in monte Izla*, *cujus cœnobium situm est in Maare vico*, opus fortasse Joannis Garmachitæ. Vide tom. I. pag. 582.

2 *Abraham* cœnobii Beth-Halensis, quod apud Haditham urbem haud procul à Mosulo situm est, monachus, Chodavæ ejusdem loci Archimandritæ, cujus suprà memini, discipulus, circa annum Christi 670. claruit. Id verò cœnobium, quod Syris ܒܝܬ ܚܠܐ *Beth-Hale* dicitur, Arabicè دير الطين *Dair-Al-Tin*, hoc est, cœnobium luti appellari, ex Amro suprà observavi pag. 160.

3 *Disputationem adversùs Tajos*, hoc est, Arabas: non *Mahometanos*, ut Ecchell. & Hottinger. perperàm interpretantur. Etsi enim Taji, seù Arabes, iidem posteà cum Mahometanis fuerint; vox tamen illa gentem, non sectam significat; & fortasse Abrahamus Arabas Ethnicos, quales ante Mahometem & longo post tempore fuere, non Mahometanos confutavit. Idem Hottingerus pro voce ܛܝ̈ܝܐ, quæ apud Syros cum duplici ܝ Jod scribitur, טייא hebraicis elementis cum ܚ Het habet, nullo sensu.

4 *Salomon Episcopus Hadathæ*, quam Arabes حديثة *Haditham*, hoc est, *novam urbem* appellant, claruit sub Patriarchis Jacobo, Ananjesu, & Timotheo ab anno Christi 760. ad annum 780. de quo hæc Amrus in vita Jacobi Patriarchæ, qui Surino deturbato substitutus fuit. واعتل المنصور علة عظيمة واحضر اليه جيورجيس الجنديسابوری فانتفع واسنى جوايزه واقام ببغداد سنتين واعتل واستاذن بعد ان خلف تلميذه عيسى عنده وكان ماهرا . فامتحنه المنصور فوجده كما ينبغي . فطالب المنصور بزيادة فى الخراج وردّ ما يتعلق بروسا البيع الى عيسى . وكان شماسًا . وحضره يعقوب ومعه ستة وثلثون اسقفا ولم يفكر بهم وكان يعطيهم يده حتى يقبلونها . فلما تكرر هذا :

هذا : خوفه شليمون اسقف الحديثة بالله وقال
انه شماس ويصنع هذا بالابا . فزبره وتوعده
بالمكروه . فقال له شليمون . يايهودا الثاني
ستري ما يلحقك . فانهوا حالهم الى ابن الطبّاخ
الكشكري صاحب بيت المال . وسال المنصور
عمّا بين النصارى واعلمه ان يعقوب وسورين
متجاذبان الرياسة . فامر بحبسهما . فحبس يعقوب
وهرب سورين وسلط المنصور عيسى بن شهلافا
على اهل ملته واطلق يده . فحمله جهله حتى
انه كاتب الاسافقة بحمل البرك اليه وان يقطعوا
كاروزة يعقوب وازال جماعة عن كراسيهم
بمخالفتهم له والباقون يحملون اليه ولا يخاف
الله جل اسمه . وانبسطت ايدي العمال على
النصارى وفارق بعضهم دينه . وطالب ابرهيم
ابن يحيى عامل الحديثة اهلها بكل ظلم وقلق مار
شليمون الاسقف لذلك وعزم على التظلم منه .
فقبض عليه خوفًا من شكايته وضربه اثنين
واربعين سوطًا وحلق راسه ولحيته وندم على ما
فعله وصالحه وازال ما طالب به اهل الحديثة .
وكان شليمون حرم بعض اهل الحديثة لاسباب
اوجبت ذلك . ومضوا الى عيسى بن شهلافا
وذكروا عنه العظايم وادّعوا ان مروان بن محمد
لما هرب من بين يدي السفّاح خلف امواله
في معسكره على الزاب وان الاسقف اخذ حملين
دنانير وانهى ذلك الى المنصور عيسى واغراه واحضر
الاسقف وساله فانكر وقال ان المسيح امر ان لا
تقتنى ذهبًا ولا فضّة ولا اواني فلماذا اعمل
بالمال . فلم يصدّقه . فضُرب بالسياط في عُمر مار
شمعون بالسن بتوصّل عيسى ابن شهلافا المتطبب
وحمد الله على ما لحقه . ولما اجتمع المنصور عند
اجتيازه بعمر باحالا بالرهبان تعجّب من حسن
صبرهم واستحسن تدبيرهم ورفع عنهم الخراج وامر
بمعاونتهم لضعفهم لانهم يضيفون
المجتازين من المسلمين . فاجتمع الى المنصور
الرووسا والاسافقة يسلونه في امر يعقوب واطلاقه
واغاظه اذ راى فيهم شليمون اسقف الحديثة فامر
باعتقاله وفطركي اليعقوبية والملكية . وبقى
شليمون محبوسا ثم امر باطلاقه واخراجه وان يقيم
في عمر باحالا واقام ثلث سنين ولما سال ابرهيم
المتطبب فيهم : امر المنصور بردهم يعني الاسافقة
الى كراسيهم . وعاد شليمون الى كرسيه . ثم قصد
عمر ابا هارون ببلد . فاقام سبع سنين ومات

ودُفن فيه ونقل من بعد الى عمر ربّن افنيمران .

Gravissimo morbo correptus aliquando Al-Mansores Chalipha, *Georgium Gandisaporensem Episcopum medicum adhibuit: cujus operam utilem expertus, honorarium eidem in aula liberaliter constituit. Eo munere per biennium Georgius Bagdadi perfunctus, postmodum & ipse morbo tentatus, missionem à Principe petiit, utque ipsius discipulus Isa eodem in officio sibi substitueretur, impetravit. Erat Isa sua in arte in paucis peritus. Ejusque peritiam Al-Mansores explorari jussit, factoque examine patuit eum talem esse, qualem oportebat esse Principis medicum. Christianos nihilominus Al-Mansores gravissimis exactionibus tributisque vexavit: quodque ad Episcopos pertinebat, prædicto Isæ, qui Diaconus erat, tradidit. Is verò potestate abusus, Jacobum* Patriarcham, *qui cum Episcopis sex & triginta ipsum salutatum advenerat, ne suo quidem conspectu dignatus, accedentibus ad se Pontificibus manum deosculandam porrigere ausus est. Compertam hominis superbiam Salomon Hadithæ Episcopus divini judicii comminatione compescere tentavit, rem indignam esse inquiens, Episcopos à Diacono ita tractari. Quumque ab insolentissimo Isa indignis modis repulsus fuisset, additis insuper ni linguam contineret minis; Episcopus, ohe alter Judas, reposuit, sequuturam propediem pœnam ipse experieris. Causam interim ad Ben-Tabbachum Cascarensem ærarii præfectum Episcopi detulere: qui Almansori de rebus Christianorum percontanti suggessit, Jacobum & Surinum primatum inter suos ambire. Quamobrem mandavit, ut uterque in carcerem truderetur. Et Jacobus quidem captus, arctæ custodiæ mancipatus fuit; Surinus verò lictorum manus fugâ prævenit. Isa deinceps Scialaphæ filius genti suæ summa cum potestate præfectus fuit, qui eo insolentiæ dementiæque provectus est, ut Episcopos publico decreto cogeret Ecclesiasticas benedictiones* (decimas) *sibi solvere, & Jacobi nomen è sacris Diptychis expungere. Quidquod & non paucos Episcopos ipsius molitionibus obsistentes è propriis sedibus amovit: reliqui ejus superbiæ succubuere. Adeò supremi Numinis metum insanus homo exuerat. Inde itaque arrepta occasione Mahometani locorum Rectores, Christianos vexare cœperunt, ut complures à fide desciverint religionemque mutare coacti fuerint. Sub eos dies Abrahamus Jahiæ filius Hadithæ gubernator iniquis vectigalibus miseros cives exhausit. Cujus insolentissimam avaritiam quum Salomon ejusdem urbis Episcopus ægerrimè ferret eamque frænare conaretur, Gubernator veritus, ne crimen ad Principis aures ejus operâ manaret, Episcopum rapi ad custodiam jussit: mox fustibus subjecit, producta ad duas supra quadraginta plagas fustigatione. Capillos insuper barbamque hominis rasit. Paulò post facti Gubernatorem pœnituit: & Episcopo reconciliatus, Christianos ejusdem subditos injunctis vectigalibus absolvit. Alia post aliunde Salomoni molestia accersita fuit. Nam quum Hadithensium quosdam à fidelium communione jure segregasset, scelesti homines ab ejus judicio ad Isam Scialaphæ filium appellavere, & Episcopo gravissimum crimen impe-*

impegerunt ; quod, ſcilicet, præteritis annis quum Meruanus Mahometis filius è Sapphahi Chaliphæ manibus evaſiſſet, ingentes opes in caſtris apud Zabam (fluvium in Adjabene, de quo Cellarius Geograph. antiq. tom. 2. pag. 766. & oppidum ejuſdem nominis, de quo vide tom. 2. Biblioth. noſtræ pag. 459.) *depoſuiſſet, è quibus Epiſcopus duo jumenta pecuniis onuſta ad ædes ſuas abduxiſſet. Enimverò Iſa hujuſmodi occaſionem nactus, nihil prætermiſit, quo Al-Manſorem adversùs hominem ſibi infeſtiſſimum concitaret. Quocirca Epiſcopum Chalipha arceſſit, quæſtionique ſubjici jubet. Negavit ille id à ſe committi potuiſſe, ut qui à Chriſto mandatum accepiſſet, ne quidquam haberet, & auro argentoque & quovis divitiarum genere abſtinere juberetur: nihil enim in his fortunæ bonis utilitatis commodive ſibi eſſe ajebat. Chalipha his minimè perſuaſus, Epiſcopum in monaſterio ſancti Simeonis fuſtibus cædi juſſit eodem Iſa medico Scialaphæ filio auctore atque inſtigatore. Epiſcopus tamen hæc paſſus, Deo gratias egit. Cæterùm quum aliquando Al-Manſores ad monaſterium Ba-Halenſe divertiſſet, monachorum ibidem degentium patientiam non parùm demiratus collaudatis eorumdem moribus, vectigalia quibus premebantur, non modo ſuſtulit, ſed & reditus ex publico ærario ad eorum inopiam ſublevandam ipſis aſſignari juſſit, eò quod Moslemanos* (Mahometicæ ſectæ profeſſores) *illac prætereuntes hoſpitio recipere ſolerent. Quum verò Al-Manſorem Pontifices & Epiſcopi adiiſſent, Jacobo abſolutionem libertatemque petituri, Chalipha Salomonem Epiſcopum Hadithenſem unàcum aliis præſentem conſpicatus, hominis temeritate commotus, illum unàcum Jacobitarum & Melchitarum Patriarchis ad carceres rapi juſſit:* (vide ſuprà p. 112. ubi de Cypriano Niſibis Epiſcopo, qui Jacobum Neſtorianorum, Georgium Jacobitarum, & Theodoritum Melchitarum Patriarchas è carcere dimitti curavit.) *ibidemque tandiu detentus fuit, donec eodem Chalipha jubente dimiſſus, & in monaſterium Ba-Halenſe relegatus eſt: indeque evoluto triennio, Abrahamo medico apud Chalipham agente, tùm ipſe, tùm reliqui Epiſcopi ad ſuas ſinguli Eccleſias poſtliminio rediere. Poſtremo ad cœnobium Abbatis Aaronis apud Baladam profectus, ibidem poſt ſeptennium vivere deſiit, ibique conditus, poſteà ad monaſterium Raban Aphnimarani translatus fuit.*

Eadem quoad ſeceſſum Salomonis in cœnobium Aaronis refert Margenſis lib. 4. hiſt. monaſt. cap. 5. 6. & 7. idque ſub Timotheo Patriarcha, non ſub Jacobo contigiſſe teſtatur: quod & Amrus ipſe confirmat in vita ejuſdem Timothei citatus ſuprà pag. 160. ubi Salomonem ſcribit cum Ephræmo Gandiſaporis, Sergio Maaltajæ, & Joſepho Maruenſi Epiſcopis Roſtamum Adjabenum metropolitam ordinaſſe. Sed Margenſem audiamus. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Sciahriganus itaque ex castro Uzel, inquit, *oppidique Bet-Arughensis accolæ quum intellexissent, ipsis inconsultis, perinde ac si in rerum natura non existerent, à Patriarcha proprium Episcopum Metropolitam inauguratum fuisse; jurarunt universi, se Jesujabo nunquam obtemperaturos, ut qui ipsis minimè rogatis datus fuisset Episcopus. Eapropter Hadatham ad Mar Salomonem ejusdem urbis Episcopum venere: adfuitque unàcum illis Josephus Maris filius, nequissimus Maru Metropolita. Et quoniam Salomon devexam in senium ætatem causatus ad Synodum minimè accesserat, credidit Josephus Maris filius illum facilè adversùs Timotheum concitatum iri: proferebatque exemplum Ephræmi Elamitæ, qui Episcopos & Metropolitas suos, qui Timothei electioni minimè interfuerant, ad depositionem electi Patriarchæ in plena Synodo sollicitabat. Prædictorum itaque Episcoporum auctoritate Sciahriganus ad suam nequitiam abusus, sanctum Mar Salomonem seduxit, quemadmodum olim Sibas Davidem, & mendax propheta Prophetam Dei, qui ex Judæa in Bethel venerat, decepere. Rostamum ergo Honitæ Episcopum ambo adorti, suadent, ut Metropoleos Arbelæ Episcopatum occupet: quod factum est in cœnobio ad Tigrim posito sub castro, quod Hebræum dicunt, in tractu Ninivitico. Novum Episcopum Sciahriganus honorificè deductum, in cathedra Pontificali sancti Kardagi collocavit, & in ejusdem Ecclesiæ ejusque proventuum & redituum possessionem propria auctoritate immisit. Rostamus Ecclesiæ opibus in omnem licentiam luxumque abusus, compotationibus conviviisque indulgere, & vitam quammaximè voluptuosam agere instituit. Nec enim noverat infelix plagam capiti suo imminere nullo pharmaco sanandam. Quum verò per eos dies Jesujabus ad pagum Haiglam, mox Streniam profectus, Rostami facinus didicisset, ad Timotheum scripsit in hæc verba. Hiccine, ajebat, tuus in amicum tuum amor, ut me hunc in modum deciperes, atque illuderes? A Cathedra quippe Ninivitica, quam tenebam, me eduxisti: & ista, quam mihi destinaveras, en privatus sum. Quod reliquum*

Hadathæ [1] apud Mosul, Hi-

ܚܕܐܬܐ ܕܥܠ ܓܢܒ ܡܘܨܠ [illegible]

liquum est, sacerdotium à te mihi traditum recipito; ego verò ad monasterium meum, finem ibidem vitæ meæ positurus, regredior. Respondit ad hæc Timotheus. Vide, ne animo concidas, neve paveas à facie duarum istarum caudarum titionum fumigantium, qui inconsulto Patriarcha Metropolitam instituerunt. Adjabum interim pergito, & quæcumque te susceperint, loca ingredere, ibique habitato. Siqua tibi obstiterint, fac, ne tu cum illis contendas. Nec enim longe abest dies contritionis impiorum, sed superventurum ipsis malum festinat: quia judicabit Dominus populum suum, & in servis suis consolabitur. Hæc quum legisset beatus Mar Jesujabus, animo confirmatus est, & ad provinciam suam perrexit. Quum verò nec Sciahriganus ipsi occurrisset, nec Arughithæ, juxta quod inter eos convenerat, ad Banichitas ascendit, à quibus summo cum honore & lætitia pro merito ac dignitate susceptus est: nec modo ab istis, sed etiam ab omnibus Christianis, qui montes Adjabenos incolunt, & à Chephtonitis eandem charitatem expertus, inde Margam progressus est; ibique mansit, Christianos illic degentes identidem visitans, ab iisdem vicissim cum lætitia exceptus & honorificè tractatus. Interea Rostamus commessationibus operam dabat, convivas & compotatores adhibens primores pagi Uzel, crebroque ad eorum pagum ab ædibus suis ventitans, ubi mutuo se conspectu colloquioque recreabant, constitutasque compotationes ad omnem luxum instruebant. Inter hæc deliberabant, ut beatum Mar Jesujabum ab iis, quæ tenebat, locis abigerent, ignari, se propediem ab ea spe atque destinatione maximo suo malo dejectum iri. Quum ergo Dei circa se longanimitate Rostamus ad duritiem cordis abuteretur, neque cogitaret dicens: quanam tandem lege mihi fas esse putem Metropolitæ dignitatem obtinere, quum à Catholico ipse minimè fuerim institutus, aut ab eodem perfectus? quod autem à me per summam audaciam usurpatum fuit, quo jure retineam? sed velut alter Absalom ausus est consurgere adversùs patrem suum Orientis Primatem, confisusque consiliis Achitophelis, Davidem perdere cogitabat. At enim dum hæc Rostamus molitur, excitatus est tamquam dormiens Dominus, & percussit inimicos suos in posteriora, & elegit Jesujabum servum suum, & constituit eum præpositum super universam domum suam. Accidit enim, ut Rostamus per eos dies dum superbo sui fastus mulo vectus ab obscœno secessu, epulisque impudicitiam redolentibus exsaturatus, domum suam repetit, ad ædes sancti Kardagi diverteret. Illc verò adventantis hospitis conspectu exciti undique viciniæ canes, hominem adoriuntur, unoque impetu è jumento deturbatum prostratumque agmine facto invadunt, morsibus petunt, lacerant, & tantum non perimunt. Sic nempe olim Jezabelem impiissimam Prophetarum persecutricem canes itidem dilaniarunt. Quod Rostami infortunium longè lateque diffamatum admiratione metuque complevit universos: fautoresque ejus inprimis confudit, consiliaque & conspirationem impiorum dissipavit, qui cadis vino plenis assidentes, interim de nece justi consultabant. Sed & Mar Salomon causam scripsit, & Episcopatum dimisit, & in cœnobium Raban Aaronis secedens, ibidem usque ad finem vitæ permansit. Josephus verò Maris filius, impius Christianæ religionis desertor factus, ad ethnicos transfugit. Per hunc modum completa sunt, quæ illis dudum fuerat comminatus religiosissimus Mar Timotheus: diem nempe contritionis illorum haud procul abesse, pœnamque commeritam eos minimè claudo sequi pede.

Pergit Margensis referre, Sciahriganum & Arughenses ex iis quæ Rostamo acciderant, pœnitentiâ ductos, post hujus interitum ad Jesujabum simul perrexisse, eumque ad Metropolitanam Adjabenicam Sedem ingenti cum pompa reduxisse.

Quæ verò Margensis hìc Salomoni Hadathensi, & Josepho Maruensi contigisse scribit; ob prædictum scilicet Rostami infortunium eorum alterum dignitatem Episcopalem, alterum Christianam fidem abdicasse; id, inquam, Amro repugnat, qui in vita quidem Jacobi Patriarchæ aliam causam refert, propter quam Salomon Al-Mansoris Chaliphæ jussu primum in cœnobio Beth-Halensi triennium, deinde in monasterio Aaronis septennium exegit, donec mortuus est; in vita autem Timothei affirmat Josephum propter quasdam cum eodem Timotheo simultates ipsiusque Timothei acerbitatem, eò scilicet quod Episcopatu à Timotheo dejectus fuisset, à Christiana religione defecisse. Vide suprà pag. 160. & pag. 207.

1 *Hadathæ apud Mosul*, nimirùm ad Tigrim fluvium; de qua Abulpheda in Tabul. geograph. num. 262. Alteram ejusdem nominis urbem ad Euphratem idem Abulpheda memorat num.258. & de priori quidem hæc scribit. وهذه الحديثة يقال لها حديثة الموصل وهي بالية على شاطى دجلة بالجانب الشرقى قرب الزاب الاعلى وقيل انها كانت قاعدة بلاد الموصل . . . قال العزيزى ومن تحت حديثة الموصل يصب الزاب الاكبر الى دجلة وبينها وبين الموصل اربعة عشر فرسخا .

Hæc porrò Haditha ad Mosul appellatur: est enim urbecula ad ripas Tigris Ortum solis versùs propè Zabam superiorem. Ferunt, priscis temporibus Mosulanæ provinciæ eam caput fuisse. Scribit Azizius, sub Haditha Mosulana Zabam majorem in Tigrim influere: eamque à Mosul urbe quatuordecim parasangis distare. De Haditha verò ad Euphratem. والحديثة موضعان احدهما هذه الحديثة التى من بلاد الجزيرة ويقال لها الحديثة على الفراة .

Historias edidit,
1 Et de monastico [1] instituto.

ܬܫܥܝܬܐ ܥܒܕ ܠܗ :
ܘܥܠ ܐܘܪܚܐ ܕܕܝܪܝܘܬܐ .

CAPUT CXL.

Jesudadus Episcopus Hadathæ.

2 Jesudadus [2] ejusdem [3] loci
3 Com-

ܝܫܘܥܕܕ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܗܝ ܕܘܟܬܐ
ܦܫܩ

والثانية حديثة الموصل . والحديثة بلد على فراسخ من الانبار فى وسط الفراة والما محيط بها ويقال لها حديثة النورة .

Hadithas, inquit, *duas esse comperio: alteram, de qua hic sermo, quæ ad Geziram* (hoc est, Mesopotamiam) *spectat, diciturque Haditha ad Euphratem: alteram ad Mosul. Porrò Haditha oppidum est aliquot parasangis ab Anbara distans, in medio Euphratis alveo positum, aquis circùm alluentibus cinctum. Haditham Nuræ appellant.*

1 *De monastico instituto* ܥܠ ܐܘܪܚܐ ܕܕܝܪܝܘܬܐ : ad verbum, *de via monachatus*. Ecchellensis perperàm legit ܥܠ ܬܘܒܐ, literas ܬ Tau, & ܘ Vau pro ܐ Aleph, & ܪ Resc substituens: idque interpretatur *de pœnitentia monachali*. Hottingerus eandem vocem ܬܘܒ ex Ecchellensi quidem describit, sed interpretari non audet: sic enim de Salomone pag. 236. *Mor Schalomon Episcopus Hadethensis* (*urbis novæ*) *ad latus Mauzolæ, historiam conscripsit, &* ܬܘܒܐ *monachatus*.

2 *Jesudadus* (hoc est, Jesus dedit) Hadathæ Episcopus, sub Theodosio Patriarcha anno Christi 852. innotuit, cujus & in Patriarchatu competitor fuit, teste Amro in Vita ejusdem Theodosii in hæc verba:

ثاذاسيوس من باجرمى واسامه صبريشوع اسقفًا على الانبار ونقله الى مطرنـة جنديسابور وبرام تغيير كرخهم ولم يساعدوه ووقـع بينهم وانصرف الى باجرمى . فلما مات ابراهيم حضر بابى اسقف كشكر للحفظ على الرسم فحضر ثاذاسيوس وقال انا احق منك وتنازعا وابطلت القوانـين قول ثاذاسيوس فعاد الى باجرمى واجتمع الناس على الرسم لاختيار جاثليق . فاختار بختيشوع وابن ماسوية وابن الطيفورى يوحنا مطران دمشق وكان شيخا عالما ولما حضر فلج يوم احد القيامـة فى الرازين وحمله تلميذه الى عمرابّا هارون ومكث اربع سنين ومات وكان يقول طول علـتـه [illegible] . واختير بعده ميخايـل اسقف الاهواز وكان من كشكر عالم حسن الفهم . فلما حضر لحقته علـة فى حلقه ومات . واختار ابراهيم بن نوح الانبارى وعثمان ابن سعيد صاحب بيت المال ابرهـيم اسقف تسر وكان عالمًا وانفذ الرسـل لاحضاره وقبل وصولهم لحقته علة فى حلقه ومات . وعجب الناس من ذلك . وطالت المدة وردّت الجماعـة الاختيار الى ابراهيم بن نوح . فاختار ايشوعداذ اسقف الحديثة . فسال بختيشوع المتوكل بسـبب ثاذاسيوس فامر بتقليده . وسرّ النصارى بانعطاف المتوكل . واجتهد ابراهيم بن نوح فى ازالة المتوكّل عن ذاك ولم يمكن . وامتنع من كان راضيـا بايشوعداذ من المساعدة فبرم بختيشوع ورفق بهم واسيم فى السنة الخامسة من خلافـة المتوكل وهى سنة ثمان وثلثين ومائتين للهجرة فى يوم الاحد الثانى من سابوع الصيف واقام ابراهيـم بن نوح وشيعته على الكراهة وشكوا الى المتوكل حالـه وحيله بختيشوع فى بابه فبغـضـه المتوكل وامر بالاستبدال بـه وانفذ الى بغداذ بعد شهر من تقلّده وحبسه وجدّ فى هدم البيع والدير بسرّمَرَّاى وعامـل النصارى باقبح معاملـة ومنع من استعمالهم فى الاعمال السلطانيـة وصبروا على ذلك . وقيل ان السبب فى ذلك امتناع بختيشوع من ايشوعداذ مع فضله ان ثاذاسيوس وضـع فى نفسه انه يجرمه لتسرّبه . وحضر اسيامبد ثاذاسيوس توما مطران باجرمى ومطران حلوان . ولما جلس رفق بدانيال مطران البصرة وسرجيـس مطران نصيبين ويعقوب مطران الرى واخذ خطوطهم ولم

يبق

4 Composuit elucidationem 4 novi *Testamenti*, ܥܒܕ ܦܘܫܩܐ ܕܚܕܬܐ.

Et ܘܫܘܐܠܐ

بيق الا ايشوعداذ . وتصور انه يصطلح ابن ابو نوح وابراهيم بن نوح وشيعتهما مع الزمان

Theodosius Ba-Germæ natus est, qui quum à Sabarjesu Episcopatum Anbaræ obtinuisset, mox ad Gandisaporensem Cathedram translatus fuit. Hic verò Cellam eorum (hoc est, Sedem) *mutare adorsus, reclamantibus ejus loci christianis & resistentibus, exorta seditione Ba-Germam profugere coactus est. Interea Abrahamus* (Patriarcha) *moritur, cujus vices quum Babæus Cascaræ Episcopus secundùm canones deposceret, obstitit Theodosius ejusdem dignitatis competitor. Coorta inde inter utrumque pugna, Theodosius causâ cecidit, sacrorum canonum auctoritate convictus. Illo itaque Ba-Germam reverso, coacta est Synodus secundùm canones pro electione Catholici. Joannem Damasci Metropolitam Bochtjesus, & Joannes Mesvæ filius, atque Israël Tiphurensis elegere, virum senem & doctum. Adfuit ille constituto die dignitatem initurus, quum repente inter divina mysteria apoplexiâ correptus concidit ipso Dominicæ Resurrectionis die. Inde à discipulo ad monasterium Abbatis Aaronis deportatus, ibidem quadriennium cum morbo luctatus est, inter ægritudinis labores illud frequenter ingeminans, Justus es Domine, & recta judicia tua valdè. Eo sublato, Michaël Huzitarum Episcopus Cascarâ oriundus electus fuit; vir doctrinâ & ingenii acumine atque perspicaciâ spectabilis: qui quum ad inaugurationem venisset, schirantiâ extemplo suffocatus interiit: successoremque habuit Abrahamum Tesræ Episcopum* (in al. cod. *pro* تسر Tesra, legitur كشكر Cascara: sed retinenda hæc lectio: nam Babæus, non Abraham Cascarensem Ecclesiam tunc regebat, quum hæc contigere, ut ex supradictis liquet) *virum doctum & eruditum, ejus electionem procurantibus Abrahamo filio Noë Anbarensi, & Othmano Saidi filio ærarii præfecto. Sed & hunc mox schirantiæ morbus sustulit, antequam missi ad eum novæ dignitatis nuncii pervenissent. Res omnibus portento similis visa est. Inde metus ac trepidatio. Diu propterea novi Patriarchæ electio dilata. Demùm communi omnium Christianorum suffragio Abrahamo filio Noë commissa fuit, ut quem vellet, nominaret. Nominavit ille Jesudadum Hadithæ Episcopum:* (ex al. codice وكان من اهل مرو لعلمه وفهمه ايضا وحسن صورته *ejusdem eruditionem, sapientiam, & egregiam corporis formam admiratus: erat is ex Maru urbe oriundus.*) *Huic tamen electioni restitit Bochtjesus, effecitque pro ea, qua valebat apud Chalipham Motuacchelum gratiâ, ut ad eam dignitatem Theodosius regio mandato proveheretur. Quæ res christianis gratissima accidit, quod sibi reconciliatum Chalipham arbitrarentur. Uni Abrahamo filio Noë minimè placuit, qui Motuacchelum à sententia dimovere frustra conatus est: quin & ab ipsis suæ factionis hominibus, qui Jesudadi electioni faverant, adnitente in primis Bochtjesu, desertus fuit. Theodosius itaque ordinatus est Patriarcha anno quinto Motuaccheli Chaliphæ; Hegiræ scilicet trigesimo octavo supra ducentesimum* (ex al. cod. *Græcorum anno centesimo sexagesimo quinto post millesimum*, hoc est, Christi 854. Verùm annus Hegiræ 238. anno Christi 852. non 854. respondet.) *Die dominica secunda Hebdomadæ Æstatis* (hoc est, octava post Pentecosten.) *Hæc tamen Abrahamum ejusque factionem haudquaquam fregere, sed per fas nefasque adversarios opprimere cogitarunt. Causa ad Chalipham devoluta, Bochtjesum falsi insimulant, quasi dolo & falsis delationibus eam electionem extorsisset. Confictis deinde criminibus Principis animum adversùs Theodosium adeò immutarunt, ut è vestigio jusserit hominem amoveri, & post unum à sua electione mensem Bagdadum adduci, ibique publicæ custodiæ mancipari. Edicta insuper adversùs Christianos promulgavit, quibus Ecclesias cœnobiaque in Sarmanraja excindi mandabat: eosdemque summa cum acerbitate tractavit, & ab officiis publicis amoveri jussit. Quod Christiani moderatè patienterque pertulerunt. Tanti mali causam fuisse existimatum est Bochtjesu adversùs Jesudadum, virum cæteroqui probum, odium; quodve Theodosius ipse illum* (Bochtjesum) *christianorum communione tamquam concubinarium privare cogitabat. Cæterùm ordinationi Theodosii interfuere Thomas Ba-Germensis Metropolita, & Metropolita Halavanæ; postquam autem cathedram tenere cœpit, sibi adjunxit Danielem Metropolitam Basoræ, & Sergium metropolitam Nisibis, atque Jacobum metropolitam Rajæ, utque ipsius electioni subscriberent, obtinuit. Unus Jesudadus supererat; sperabatque Theodosius, filium Abu Noë, & Abrahamum Noë filium temporis beneficio undeum illorum factione, concepta odia simultatesque esse depositurus.* Reliqua ex Barhebræo retuli tom. 2. pag. 436 Quæ verò de Bochtjesu hìc narrantur ab Amro, in alio codice ad tempora Abrahæ Patriarchæ perperàm rejecta fuisse ibidem observavi.

3 *Ejusdem loci*, idest Hadathæ Episcopus, cujus urbis mentio in capite præcedenti habita fuerat, ubi de Salomone. Codex noster pro ܕܝܠܗ ܕܕܘܟܬܐ *Diloh-d-ducto*, perperàm habet ܕܕܝܠܗ ܪܕܝܘܬܐ *D-dileh radiuto*, nullo sensu. Ecchell. & Hottingerus, perinde ac si Jesudadi id cognomentum, vel patria fuerit, latinè reddunt, *Diladructa*, seù *Deleh-drucla*.

4 *Elucidationem novi Testamenti*. Gabriel Sio-

1 Et librum 1 sessionum
Brevi & conciso sermone.

ܘܟܬܒܐ ܐܦ ܕܫܘܐ ܡܘܬܒܐ
ܒܦܣܝܩܬܐ ܘܦܫܝܩܬܐ.

CAPUT CXLI.

Abu Noë.

2 Abu-Noë 2 solutionem Corani 3
3 Fecit 4 tempore suo: necnon disputationem
4 Adversùs Hæreticos:
5 Aliasque 5 perutiles lucubrationes.

ܐܒܘܢܘܚ ܫܪܝܐ ܕܩܘܪܐܢ
ܥܒܕ ܒܙܒܢܗ : ܐܦ ܕܘܪܫܐ
ܗܘ ܕܠܘܩܒܠ ܗܪܛܝܩܐ :
ܘܡܐܡܪܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܡܘܬܪ̈ܢܐ.

CA-

Sionita Præfat. in Psalterium Syriacum ab ipso typis vulgatum hanc Jesudadi, seù, ut ipse vocat, Soadedi, auctoritatem de Syriaca Bibliorum versione refert. ܠܡܦܩܢܘܬܐ ܕܝܢ ܕܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ ܠܠܫܢܐ ܣܘܪܝܝܐ ܗܢܐ ܛܟܣܐ. ܐܘܪܝܬܐ ܘܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܕܝܢܐ ܘܪܥܘܬ ܘܫܡܘܐܝܠ ܘܕܘܝܕ ܘܡܬܠܐ ܘܩܘܗܠܬ ܘܫܝܪ ܫܝܪܝܢ ܘܐܝܘܒ ܐܬܦܫܩܘ ܒܙܒܢܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܒܥܘܬܗ ܕܚܝܪܡ ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ ܪܚܡܗ. ܫܪܟܐ ܕܝܢ ܕܥܬܝܩܬܐ ܘܕܚܕܬܐ ܒܙܒܢܗ ܕܐܒܓܪ ܡܠܟܐ ܒܝܕ ܒܛܝܠܘܬܐ ܕܐܕܝ ܘܕܫܪܟܐ ܕܫܠܝܚܐ. *Sacrorum Voluminum in Syriacum* sermonem *translatio hunc ordinem est adepta Pentateuchus, & Josue Bar nun, & Judices, & Ruth, & Samuel, & David, & Proverbia, & Ecclesiastes, & Canticum Canticorum, & Job, translati fuerunt tempore Salomonis rogatu Hirami Regis Tyri ejus amici. Reliqui verò libri Veteris pariter, ac novi Testamenti, tempore Abgari Regis Edessæ, curâ ac sollicitudine Thaddæi, aliorumque Apostolorum.* Vide Barhebræum citatum tom. 2. pag. 279. & Waltonum in Prolegomenis ad Biblia Polyglotta pag. 89. ubi hanc Syrorum opinionem examinat.

1 *Librum sessionum.* Ecchell. & Hottinger. perperàm, *Libros de judiciis*. Ex dictis suprà pag. 201. liquet, Patriarcham Ebedjesum instituisse, *ut in tertia Defunctorum die sessio fieret;* hoc est, preces unâ sessione comprehensæ recitarentur.

2 *Abu-Noë* discipulus Abrahæ claudi, de quo suprà dictum est pag 194 Timothei & Josue Patriarcharum æqualis, claruit anno Christi 810. ab eodem Timotheo in epist. Synodica de librorum receptione laudatus his verbis: *Et hæc sanè fuit antiquorum regula, quæ nostris quoque temporibus obtinet. Nam Ephræmus qui cathedram & thronum Elamitarum tenet, & ille alter pudicus castusque Raban Moses Presbyter & Doctor, tertius etiam doctus & acutus Abu-Noë lucubrationes ab ipsis elaboratas, antequam à quopiam viderentur, ad nos transmisere.* Reliqua vide suprà pag. 82. & 164.

3 *Solutionem Corani.* Arabibus cum articulo القران *Al-coran* appellatur: impura scilicet Mahometanorum Lex, suris seù capitibus quatuordecim suprà centum comprehensa, quem librum ex Arabico sermone in Latinum accuratè convertit doctisque confutationibus impugnavit vir clarissimus Marraccius, qui hoc in opere omnes tàm antiquos quàm recentiores Scriptores meo judicio superavit.

4 *Tempore suo.* Eccheil. *eodem quoque tempore*, nimirùm eadem ætate qua vivebat Jesudadus, cujus mentio proximè habita fuerat. Ita & Hottingerus: utrumque autem sensum textus Sobensis patitur. Nam ex suprà dictis, Jesudadus anno Christi 852. quo Theodosius Patriarcha inauguratus fuit, Hadathensem Ecclesiam tenebat. Abu-Noë verò, qui Timothei & Josue Patriarcharum, ut mox dicebam, æqualis erat, Theodosii tempora attigisse potuit; quum ab initio Patriarchatus Timothei ad Theodosium anni ferè septuaginta duo effluxerint; Timothei scilicet anni 43. cum mensibus 7. Josue 4. Georgii 7. Sabarjesu 4. & Abraham 12. cum mensibus 10. Præterea ut Abu-Noë Jesudado synchronus dicatur, satis erat, ut unacum ipso sub præfatis Abraham, vel Sabarjesu, aut Georgio Patriarchis vixerit; non necessum est, ut idem ad Theodosii usque tempora, quibus Jesudadus senex erat, pervenerit. Nam ex iis, quæ ex Amro suprà retuli, verosimilius videtur, Abu-Noë è vivis ante decessisse, quàm Theodosius in Patriarcham inaugurаretur, quum in hujus inauguratione *filius Abu-Noë*, non Abu-Noë ipse memoretur.

5 *Aliasque perutiles lucubrationes.* Inter quas *Gesta Joannis Dilumitæ* ab hoc Auctore scripta testatur Margensis lib. 2. hist. monast. cap. 23. cujus verba suprà retuli pag. 185.

CAPUT CXLII.

Candius.

1 Candius [1] fecit ingens volumen
2 Disputationis [2] & Fidei.

ܩܢܕܝܣ ܥܒܕ ܡܠܘܐܐ ܪܒܐ ܕܕܪܫܐ: ܘܗܝܡܢܘܬܐ.

CAPUT CXLIII.

Joannes Ninivita.

3 Joannes [3] Ninivita edidit
Tomum unum Disputationum.

ܝܘܚܢܢ ܢܝܢܘܝܐ ܐܣܡ ܠܗ ܦܢܩܝܬܐ ܚܕܐ ܕܕܪ̈ܫܐ.

CA-

NOTÆ.

1 *Candius*, qui & Amro ابن كندا *Ebn-Canda*, hoc est, *Candæ filius*, sub Joanne IV. Nestorianorum Patriarcha Theodosii nepote claruit anno Christi 893. Alius à *Candiis*, seù *Chindæis* duobus; Jacobo scilicet, & Mohammad, de quibus Abulpharagius in hist. Dynastiarum pag. 179. & Gelaleddinus Asiutensis in chronico Ægypti. Nam Jacobus quidem, qui pleno nomine appellatur ابو يوسف يعقوب بن اسحق الكندي *Jacob pater Joseph*, *Isaaci filius*, *Chindæus*, seù *Al-Cendi*, ut vertit Pocockius, Mahometanus fuit, Abulpharagio teste in hæc verba: *Jacobus Medicinæ, Philosophiæ, Arithmeticæ, Dialecticæ, Musicæ, Geometriæ, & Astronomiæ peritus fuit, ac in plerisque harum scientiarum libros celebres & tractatus longos composuit:* (Hottingerus in Biblioth. Orient. à pag. 221. ad pag. 232. ex Mohammad Isacide refert ejusdem Jacobi, quem Chindæum vocat, commentaria in Aristotelis Categorias, Perihermenias, Analytica priora & posteriora, Sophistica & Poëtica: & pag. 240. Eustathium scribit, quædam ex libro metaphysicorum in gratiam ejusdem Chindæi transtulisse.) *nec fuit inter Mohammedanos qui Philosophiæ studio apud homines adeò claruerit, ut Philosophus nominaretur, præter Jacobum istum*. Mohammad verò, quem Asiutensis inter Historicos, qui in Ægypto claruere, memorat, ejusdem Jacobi fuit ex filio nepos, Josephi scilicet filius. Utrique autem *Chindæi* seù *Al-cendi* cognomentum inditum est ex كندة *Chenda* vel *Chinda* Cuphæ vico, de quo idem Hottingerus in Bibliothecar. Quadripart. pag. 293. *Chendæ* Reges memorantur & in chronico Ismaëlis Sciahinschia, ex quo Abraham Ecchellensis catalogum eorum in suum chronicon Orientale transtulit: ubi initium regni ipsorum paulò ante tempora Cavadis Persarum Regis, Pherozis filii, fuisse fertur. At verò *Candius*, cujus hic meminit Sobensis, Nestorianus, non Mahometanus fuit, nec Arabicè, sed Syriacè scripsit.

2 *Ingens volumen disputationis & Fidei*: nimirùm, quæstionum de re fidei. Ecchell. *ingens volumen Disputationum, & Professionem Fidei*, haud rectè. Non enim Fidei Professionem, sed tractatum de Fide scripsit Candius. Fortasse litera Vau, ܘ pro ܕ Daleth irrepsit.

3 *Joannes*, patre Bochtjesu medico natus, Ninives & Mosul Episcopus creatus fuit à Patriarcha Joanne IV. Theodosii nepote, anno Græcorum 1204. Christi 893. ut ex Amro retuli tom. 2. pag. 440. De ejus natalibus. hæc Barhebræus in chronico Syriaco fol. 77.

ܗܢܐ ܕܝܢ ܒܘܟܬܝܫܘܥ ܒܪ ܓܒܪܐܝܠ ܐܬܒܠܒܠ ܠܗ
ܢܡܘܣܐ ܥܕܬܢܝܐ ܘܐܢܣܒ ܒܚܕܐ ܙܒܢ ܬܪܬܝܢ ܐܡܗܢ
ܘܐܘܠܕ ܡܢܗܝܢ ܬܪܝܢ ܒܢܝܐ: ܚܕ ܓܒܪ
ܓܒܪܐܝܠ: ܘܐܚܪܢܐ ܝܘܚܢܢ ܗܘ ܕܗܘܐ
ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܡܘܨܠ

Hic verò Bochtjesu Gabrielis filius Ecclesiasticis legibus conculcatis, duas simul ancillas sibi copulavit, ex quibus duos itidem filios suscepit; alterum Gabrielem, (de quo vide to. 2. p. 315.) *Joannem alterum, qui Mosulanus Metropolita*

fuit

CAPUT CXLIV.

Dadjesu Patriarcha.

ܕܕܝܫܘܥ ܥܒܕ ܥܠ ܕܢܝܐܝܠ
ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܡܬܕܡܪܬܐ
ܘܥܠ

1 Dadjesu [1] fecit in Danielem
Commentarium admirabilem,

Et

fuit. Joannis mentionem facit & Amrus in Vita Joannis V. cognomento Bar-Abgare, & Abrahami, quorum prior ab anno Christi 900. ad annum 905. sedit; posterior verò obiit anno Hegiræ 325. hoc est, Christi 936.

1 *Dadjesu* Patriarcha Babuæi præcessor, ab anno Christi 430. ad annum 465. Seleuciensem Ecclesiam rexit, de quo hæc breviter Barhebræus in chronico Syriaco Par. 3. ubi de Primatibus Orientis. ܒܬܪ ܡܐܪܒܘܟܬ

ܕܕܝܫܘܥ . ܗܢܐ ܗܘ ܟܠܕܝܐ ܕܡܬܬܪܓܡ ܪܚܡܗ
ܕܦܪܘܩܐ . ܗܢܐ ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܟܐܢܐ ܘܩܕܝܫܐ . ܘܐܬܟܢܫܘ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܐܬܪܥܝܘ ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܩܪܘܗܝ
ܘܐܣܪܚܘܗܝ ܐܝܟ ܥܝܕܐ ܒܣܠܝܩ . ܘܒܬܪ ܩܠܝܠ
ܐܬܐܟܠ ܩܪܨܘܗܝ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܘܐܬܚܒܫ ܙܒܢܐ
ܣܓܝܐܐ ܥܕܡܐ ܕܐܝܙܓܕܐ ܕܬܐܘܕܘܣܝܣ ܡܠܟܐ
ܕܪܗܘܡܝܐ ܒܥܐ ܥܠܘܗܝ ܘܐܫܬܪܝ . ܘܟܕ ܦܝܣ
ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܢܫܒܩܘܢܝܗܝ ܠܡܫܒܩ ܪܝܫܢܘܬܐ
ܠܐ ܐܬܛܦܝܣܘ ܠܗ ܐܠܐ ܐܬܟܫܦܘ ܠܗ ܕܠܐ ܢܫܒܘܩ
ܕܘܒܪܐ ܕܥܕܬܐ . ܘܡܫܡܥ ܗܘܐ . ܘܕܒܪ ܥܕܡܐ ܕܡܝܬ .

Post Marabochtum Dadjesu. (Quod nomen Chaldaicum est, & Amicum Salvatoris significat.) Hic autem vir erat justus & sanctus: quem congregati Episcopi, in Spiritu sancto electum de more in urbe Seleucia ordinarunt. Paulò post apud Regem accusatus, in carcere aliquamdiu detrusus jacuit, donec Theodosii Græcorum Imperatoris legatus Regem Persarum pro ipso deprecatus, eundem dimitti curavit. Cumque Episcopos rogasset, ut sibi potestatem facerent dignitatem abdicandi, illi votis ejus minimè acquieverunt, sed summis precibus exoravere, ne Ecclesiæ regimen dimitteret. Annuit ille, & Ecclesiam usque ad obitum gubernavit.

Eadem fusius narrantur apud Amrum.

داديشوع الجاثليق بعد قترسة مرابخت ســال سموبال اسقف طوس بهرام ان يمكن النصارى من نصب جــاثلـــيق . وكان بهرام يحب هذا الاسقف . فاجتمع الابا والمومنون على نــصــب

داديشوع . ونصب ودبر الامر احسن تدبير ووشى به بعض الاساقفة المقترسين لانــــه منعهم من المقام فى كراسيهم وحرمهم وقرفوه بالقبايح عند بهرام فامر بحبسه وضربه . وعند وقوع الصــلــح بينه وبين ثاداسيوس ملك الروم سال فى بابـــه فاطلق ومضى . فاقام بدير القبوث واستعفــى من العود . فساله المومنين . وبعد جهد عـــاد وصفح لكل احد سعى فى مكروهه سوى الاساقفة المقترسين وجدد حرمهم وثبت القوانيــن وجرت ايامه على سداد ومات ودفن بالحيرة كما وصى . ومدته خــمــســـه وثلثون ســـنــــه

Dadjesu Catholicus, inquit. *Postquam Marabochtus dejectus fuisset, Samuel Tusæ Episcopus Beheramum* (seù Vararanem Jezdegerdis filium Persarum Regem) *rogavit, ut Christianis Catholicum instituendi potestatem faceret. Hunc autem Episcopum Beheramus diligebat.* (causam in al. Cod. idem Amrus hanc reddit:

لانه كان قد حفظ بحسن تدبيرة حدود البلاد فى طوس وخراســــان من تطرف الاعـــــدا ودخولـــــهـــــم ارض فـــــــارس

Quoniam, inquit, *prudentia consilioque suo fines regionum Tusæ & Chorasanæ ab incursionibus hostium defenderat, eosque ne Persidem invaderent, prohibuerat.) Congregati igitur Episcopi & fideles, Dadjesum elegerunt: qui ordinatus est* (in al. Cod. *anno Græcorum* 741. *Beherami* 4. Christi scilicet 430.) *optimique Rectoris partes in gubernanda Ecclesia implevit. Nihilominus Episcopi quidam ab ipso Sedibus dejecti & à fidelium communione segregati*, (propter schisma scilicet, quod in Ecclesiam unàcum Marabochto induxerant) *gravissimum ei crimen apud Beheramum impegere: qui illum in carcerem detrudi fustibusque subjici jussit. Pace tandem Beheramum inter & Theodosium Romanorum Imperatorem factâ*, legato ejusdem Theodosii apud Beheramum agente, *è carcere* Dadjesu *dimissus, in cœnobium Chibotæ*, hoc est, *Arcæ se recepit*: (monasterium Arcæ in summitate montis Cardoi seù Ararat ubi Arca Noë consederat, à Syris Nestorianis inhabitatum, memorat Dionysius in chro-

nico

1 Et librum Regum, & Siracidæ Tribus [1] tomis exposuit.

ܘܠܣܦܪ ܡܠܟ̈ܐ ܘܒܪ ܣܝܪܐ
ܒܬܠܬܐ ܦܢܩܝ̈ܕܝܢ ܦܫܩ ܗܘܐ .

CAPUT CXLV.

Cyriacus Episcopus Nisibis.

2 Cyriacus [2] fecit expositionem
3 Fidei [3], & Sacramentorum.
4 Et causam Nativitatis [4] & Epiphaniæ.
Et Commentarium in Paulum.

ܩܘܪܝܩܘܣ ܥܒܕ ܦܘܫܩܐ
ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܘܕܐܪ̈ܙܐ :
ܘܥܠܬܐ ܕܝܠܕܐ ܘܕܕܢܚܐ :
ܘܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܦܘܠܘܣ .

CAPUT CXLVI.

Simeon Cascarensis.

5 Simeon [5] Bar-Tabache fecit Librum Ecclesiasticæ *historiæ*.

ܫܡܥܘܢ ܒܪ ܛܒܚ̈ܐ ܥܒܕ
ܟܬܒܐ ܕܐܟܠܣܝܣܛܝܩܐ .

CA-

nico ad annum Græcorum 1077. Vide tom. 2. pag. 113.) *& dignitatem abdicare omninò constituit. Verùm à fidelibus exoratus, ægrè tandem passus est ad suam Sedem redire, omnibus qui ipsum vexaverant, data erroris venia: præter Episcopos olim dejectos, in quos sententiam anathematis confirmavit, & sacrorum canonum robur firmum manere jussit. Cumque reliquos vitæ dies tranquillè egisset, decessit* (al. Cod. *anno Græcorum* 776. Christi 465.) *Hirtæ conditus, quemadmodum præceperat. Sedit annos quinque suprà triginta.* Hæc Amrus.

Synodum à Dadjesu habitam refert Elias in Nomocanone, cujus memini tom. 2. pag. 508. Ejusdem Synodi Canones è Syriaco in Arabicum conversi exstant inter Orientalium Synodos tom. cit. pag. 507 de quibus infrà sermo erit.

1 *Tribus tomis*: quorum altero Danielem, altero librum Regum, tertio Siracidem, hoc est, Ecclesiasticum, exposuit.

2 *Cyriacus* Nisibis Episcopus, mortuo Gregorio Patriarcha, auctor fuit Babæo archimandritæ, ut Ecclesiam regeret, donec novus Præsul eligeretur, ut ex Margensi retuli suprà pag. 92. Idem circa annum 630. unàcum Jesujabo Gadalensi Patriarcha aliisque Episcopis à Siroë Persarum Rege pro pace cum Romanis facienda allegatus fuit, eodem Margensi teste, cujus verba protuli pag. 106. Alter Cyriacus cœnobii Beth-Abensis archimandrita, à Timotheo Patriarcha Episcopus Baladæ creatus fuit, de quo vide Margensem lib. 4. hist. monast. à cap. 15. ad cap. 25.

3 *Expositionem Fidei*, hoc est, Symboli. Exstat anonymo auctore (Nestoriano tamen) Cod. Syr. 15. Vide tom. 2 pag. 497.

4 *Causam Nativitatis & Epiphaniæ*. In idem argumentum scripsit ante Cyriacum Thomas Edessenus, de quo Sobensis in hoc catalogo. Vide suprà pag. 86.

5 *Simeon Cascarensis*, cognomento *Bar-Tabache*, seù ut Ecchell. legit, *Bar Tabobe*, (malè Hottinger. pag. 236. *Bar-Zabobo*,) hoc est, *filius laniorum*, sivè *coquorum*, ut vertit Amrus, qui ejusdem Simeonis meminit in Vita Jacobi Patriarchæ, publico ærario præfectus erat sub Al-Mansore Chalipha anno Christi 754 ut dixi suprà pag. 206. Nam Babylonii Chaliphæ seù Mahometanorum in Assyria Imperatores, ut ex Amro aliisque Scriptoribus liquet, Christianos cujuscumque gentis & sectæ, sed Nestorianos potissimùm, medicos, secretarios, & præfectos tàm publico ærario regiisque ædibus, quàm civitatibus totique etiam regno adhibebant. Unum pro exemplo affero quod de Motadedo Calipha scribit idem Amrus in Vita Joannis IV. Patriarchæ. وظهر من نعم الله على النصارى بحسن راى المعتضد فيهم ما شكروه

CAPUT CXLVII.

Messias-Zacha, *seù Jesu-Zacha*.

1 Messias-Zacha [1] composuit similiter
2 Exactam *Historiam* [2] Ecclesiasticam.

ܡܫܝܚܐ ܙܟܐ ܐܦ ܗܘ ܟܬܒ ܡܛܟܣܘܬܐ ܥܕܬܢܝܬܐ.

CAPUT CXLVIII.

Mar-Atkenus monachus.

3 Mar-Atkenus [3] monachus

ܡܪܝ ܐܬܩܢ ܝܚܝܕܝܐ

Dis-

ܘܕܪܫܐ

شكروه فان جماعة من المسلمين كتبوا سعاية فى عبدالله ابن سليمن الى المعتضد واغروا به وحكوا ميله الى النصارى . واتصل الخبر بعبدالله فجرع ودخل على المعتضد فدفع اليه الرقعة . فاعتذر وقال . ما وليت نصرانيا سوى عمر ابن يوسف للانبار والجهابذة يهود ومجوس واعتمدت عليهم لثقتهم لا ميلا اليهم لكن لثقتى بهم . فقال له المعتضد . اذا وجدت نصرانيا يصلح لك فاستخدمه . فهو امن من اليهود لان اليهود يتوقعون عود الملك اليهم . وامن من المسلم لانه بموافقته لك فى الدين يروم الاحتيال على منزلتك وموضعك . وامن من المجوس لان المملكة كانت فيهم . ووصاه بالاحسان اليهم وخرج مسرورا .

Enimverò, inquit, *Dei beneficio, optimoque Motadedi consilio factum est, ut Christianis id accideret, de-quo gratias Deo retulere. Nam quidam Moslemani* (sectæ Mahometicæ professores) *Abdallam Salomonis filium apud Motadedum detulerunt, quod in Christianos plus justo propenderet. Quumque Abdalla id rescivisset, fidentèr Motadedum adjit. Porrigit ille legendum Abdallæ supplicem libellum,* quo à Mahometanis accusabatur. *Tùm verò Abdalla factum excusans, nullum*, inquit, *Christianum præfeci, excepto Omaro Josephi filio, quem Anbaræ præfectum constitui, & præter Giababedos* (idest *Giababad*, seù *Giugabad* ditionis Nisibenæ incolas, unde Machicham Patriarcham ortum duxisse observavi to.2. p.455.) *Judæos Magosque, quorum operam idcircò adhibui, quod fideles ipsos judicarem, non quia erga illos propensior essem. Cui Motadedus: imò verò, inquit, quemcumque tibi utilem Christianum deprehenderis, ejus operâ uteré. Est enim fides ejus, quàm Judæorum, Moslemorum, Magorumque major. Nam Judæi quidem regnum ad ipsos deventurum præstolantur; Moslemi verò quum in eadem tecum religione sint, locum tuum dignitatemque usurpare satagent: Magi denique regnum ad ipsos olim pertinuisse ajunt. Præcepit itaque Abdallæ Motadedus, ut Christianis benevolum se præberet, eumque pro confecto negotio lætum dimisit.* Hęc Amrus. Eadem fuit & Soltanorum Ægypti cum christianis illius Regni consuetudo, quos à Proceribus & Soltano ipso in aulico ministerio adhibitos fuisse colligitur ex Historia Patriarcharum Alexandriæ, & ex Mahometanis ipsis Scriptoribus.

1 *Messias-Zacha* (Hottingero *Mesicho-Zacho*,) hoc est, *Christus vicit*, monachus fuit cœnobii Izlensis, qui quum sub Babæo archimandrita circa annum Christi 590. ejus monasterii cœnobitę in diversas Assyriæ partes dispersi fuissent, in locum quem Dasen ܕܣܢ dicunt, unàcum Abrahamo perrexit, ibique cœnobium condidit, quod ex ejus nomine ܕܝܪܐ ܕܪܒܢ ܙܟܐ ܝܫܘܥ *cœnobium Raban Zacha-Jesu*, vel absolutè ܕܝܪܐ ܕܒܝܬ ܪܒܢ *cœnobium Beth-Raban*, hoc est, *magistri nostri*, appellatum fuit. Ejus meminit Margensis lib. 1. hist. monast. cap. 14. & lib. 2. cap. 19. Gesta ejusdem scripsit Sabarjesu cognomento Rostamus rogatu Abbatis Kardagi Syncelli Jesujabi Adiabeni Patriarchæ, eodem Margensi teste lib.2.cap.17. ubi modò ܙܟܐ ܝܫܘܥ *Zacha-Jesus*, modò ܝܫܘܥ ܙܟܐ *Jesu-Zacha*, appellatur.

2 *Historiam Ecclesiasticam:* cujus meminit Margensis lib. 1. cap. 23. ubi ex eâdem Jesu-Zachæ historia narrat, Jacobum cœnobii Beth-Abensis fundatorem, qui unàcum Jesu-Zacha in Izlensi monasterio vixerat, anno Græcorum 906. Chosroæ Persarum Regis 5. ex Izla in Beth-Abe advenisse.

3 *Mar-Atkenus* (idest, *Dominus disposuit*

1 Disputationem [1] Fratris sapientis, | ܘܕܪܫܐ ܕܐܚܐ ܚܟܝܡܐ:
2 Pluresque [2] Epistolas | ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܣܓܝ̈ܐܬܐ
Composuit de regimine: aliaque [3]. | ܥܒܕ ܥܠ ܕܘܒܪܐ ܘܫܪܟܐ.

CAPUT CXLIX.

Georgius Nesræus.

4 Georgius [4] Nesræus composuit Librum de obedientia. | ܓܝܘܪܓܝܣ ܢܫܪܝܐ ܥܒܕ ܟܬܒܐ ܕܡܫܬܡܥܢܘܬܐ.

CA-

fuit,) cognomento ܡܢܬܦ ܕܩܢܗ *Vellens barbam*, Izlensis cœnobii primùm monachus, in Aphnimarani postea monasterio sub eodem Aphnimarano dies clausit. Ejus mentio apud Margensem lib. 2. hist. monast. cap. 13. 16. & 29. ubi ex Ecclesiastica ejusdem historia quædam profert de rebus gestis Georgii Patriarchæ, & Josephi Abbatis. Hæc autem sunt Margensis verba. Postquam cap. 13. de mansuetudine Georgii Patriarchæ disseruisset, qui cognominem Nisibenum Episcopum adiit, ut sibi ipsum conciliaret, ܗܠܝܢ ܝܠܦܬ ܟܠܗܝܢ ܐܘ ܚܒܝܒܝ ܡܪܝ ܥܒܕܝܫܘܥ ܡܢ ܬܫܥܝܬܐ ܐܟܠܣܝܣܛܝܩܝ ܕܢܟܦܐ ܡܪܝ ܐܬܩܢ ܕܡܬܟܢܐ ܡܢܬܦ ܕܩܢܗ: ܕܡܢ ܥܘܡܪܐ ܪܒܐ ܗܘܐ. *Hæc omnia*, inquit, *dilecte Mar Ebedjesu, ex Ecclesiastica accepi historia casti Mar-Atkeni, cognomento Vellentis barbam, qui ex magno cœnobio fuit*. Cap. 16. ex ejusdem Mar-Atkeni historia ostendit, Georgium Patriarcham eodem anno sedere cœpisse, quo regnum Arabum iniit Hasanus Ali filius, eodemque, quo ille, anno decessisse. Vide suprà pag. 153. Denique cap. 29. quum Josephum Abbatem scripsisset sub Saliba-Zacha Patriarcha è cœnobio Beth-Abensi profugisse, aliudque monasterium apud Baladam urbem condidisse, subjungit: ܐܢܐ ܕܝܢ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܝܠܦܬ ܡܢ ܬܫܥܝܬܐ ܕܗܘ ܩܕܝܫܐ ܗܘ ܕܟܬܒ ܢܟܦܐ ܡܪܝ ܐܬܩܢ ܝܚܝܕܝܐ ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܩܕܝܫܐ ܕܪܒܢ ܐܦܢܝܡܪܢ: *Ego autem hæc omnia accepi ex historia ejusdem Sancti* (Josephi) *quam scripsit castus Mar-Atkenus asceta ex sacro magistri nostri Aphnimarani cœnobio*.

1 *Disputationem Fratris sapientis*. hoc est, titulo *Fratris sapientis* inscriptam.
2 *Epistolas de regimine*: idest, de institutione monastica.
3 *Aliaque*; nimirùm *Ecclesiasticam historiam*, & *Vitam Josephi Abbatis*, de quibus suprà. Ecchell. & Hottinger. perperàm legunt, *Epistolas de regimine aliisque*.
4 *Georgius Nesræus* (Ecchell. *Nasraia*: Hottinger. *Naschraita*,) ex vico Adiabenes, quam *Nesram* ܢܫܪܐ, hoc est, *Aquilam* appellant, cognomento ܒܪ ܨܝܕܐ *Bar-Saiade*, hoc est, *filius piscatorum*, sub Ananjesu Patriarcha, de quo suprà pag 154. circa annum Christi 690. cœnobio Beth-Abensi præfuit: de quo hæc Margensis lib. 2. hist. monast. cap. 20. ܥܠ ܪܝܫܐ ܐܚܪܢܐ ܕܗܘܐ ܒܥܘܡܪܐ ܗܢܐ. ܪܝܫܐ ܗܘܐ ܡܕܝܢ ܥܠܝܗܘܢ ܠܐܚܐ ܕܒܥܘܡܪܐ ܗܢܐ ܡܪܝ ܓܝܘܪܓܝܣ ܐܝܟ ܕܟܬܒ ܕܒܫܢܝܐ ܕܐܢܢܝܫܘܥ ܓܢܣܐ ... *De aliis Archimandritis, qui huic cœnobio* (Beth

(Beth-Abensi) *præfuere. His, quæ hactenus scripta sunt, subjungere volebam præclarè gesta sanctorum Patrum, qui eos in hoc sacro cœnobio exceperunt: Raban, inquam, Georgii Adiabeni, cognomento Bar-Sajadæ, & Samæ ejusdem fratris, & Abbatis Natanaëlis, & Abbatis Salibæ, & Raban Gabrielis cognomento Sephrunæ; quorum sacra corpora in triclinio condita sunt. Verùm quum ante nos Mar-David Episcopus, ejusdem cœnobii olim monachus, de iis aliisque rogatu Cuznahiri fidelis ex Basosa pago jam scripserit, ad reliquos accedo, quorum historiæ nondum literarum monumentis consignatæ sunt.* Idem Margensis conscriptum à Davide Episcopo de Georgio cæterisque monachis librum, titulo *Paradisi* prænotatum fuisse testatur, in eoque primum locum historiam ipsius Georgii tenere.

[illegible]

In eo libro, inquit cap. 24. *quem religiosissimus David composuit & Paradisum parvum nuncupavit, cujus primum caput gesta continet magistri nostri Georgii Bar-Sajadæ Abbatis.* Reliqua vide suprà pag. 185. In vita verò Babæi Archimandritæ, quum lib. 1. cap. 27. narrasset, Cyriacum Nisibenum, Jonadabum Adiabenum, & Gabrielem Beth-Seleuciensem Episcopos eidem Babæo præcepisse, ut Diœcesim Patriarchalem visitaret regeretque, donec novus Patriarcha eligi posset, quem Chosroës Persarum Rex fieri vetabat; subjungens causam, cur id munus ab iis Episcopis Babæo commissum fuerit, hæc de Georgio Abbate scribit cap. 28.

[illegible]

[illegible]

Idem contigit & in sacro cœnobio Raban Salibæ, quod apud Haiglam pagum ad fluvium Deglatam (Tigrin) *situm est. Nam quum cœnobii illius fratres monachi, & ascetæ Abas, Thomas atque Barita apud sanctum Mar Ananjesum Catholicum* (Patriarcham) *in cœnobio sancti Jonæ Prophetæ apud Niniven commorantem ab æmulis quibusdam, qui ipsis morum probitatem asceticumque in claustris vivendi genus invidebant, falsò delati fuissent, quod Messalianorum errores tenerent; Ananjesus rem hujusmodi maturo examine perpendendam ratus, per literas illos arcessit: quumque adfuissent, quoniam, inquit, iis, fratres, quæ ad Ascetarum regimen spectant, me immiscere haud consuevi, ideo comperta mihi minimè sunt, de quibus arguimini; sed ea ad sodales vestros ejusdem instituti sectatores referri oportet. Eos itaque ad nostrum hoc Beth-Abense cœnobium misit; datis etiam hac de re ad cœnobitas literis. Erat autem ejus cœnobii Archimandrita sanctus Mar Georgius Bar-Sajade; cœnobitarum verò senior Abbas Natanaël, & Abbas Saliba, & Abarues, & Gabriel cognomento Sephruna, aliique complures: qui quum illos benignè examinassent, operationesque divinæ gratiæ quibus agebantur ab omni errore alienas deprehendissent, absolutos ad Mar Catholicum remisere. Ita tandem ejusdem Catholici jussu ad cellas suas, tamquam à pravis opinionibus immunes, beati illi redierunt.* Hæc Margensis.

CAPUT CL.

Enos Episcopus Anbaræ.

1 Enos [1] quoque Pheroz-Sapor (*edidit*)
Orationes Paracleticas, aliaque id genus.

ܐܢܘܫ ܐܦ ܕܦܝܪܘܙ ܫܒܘܪ
ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܒܥܘܬܐ ܘܫܪܟܐ.

CAPUT CLI.

Bud Periodevtes.

2 Bud [2] Periodevtes edidit
Orationes de fide:
3 Et adversùs Manichæos, [3]
Et adversùs Marcionistas:

ܒܘܕ ܦܪܝܘܕܘܛܐ ܐܣܟ ܠܗ
ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ:
ܘܠܘܩܒܠ ܡܐܢܝ̈ܢܝܐ:
ܘܠܘܩܒܠ ܡܪܩܝܘܢܝ̈ܐ.

Item ܐܦ

NOTÆ

1 *Enos* Episcopus *Pheroz-sapor*, seù *Anbaræ* (de qua vide dissert. de Monophysitis præfixam tom. 2.) sub Joanne Narsetis filio Patriarcha claruit circa annum Christi 890. Alius fuit ejus nominis *Enos* Patriarcha, Joannis Narsetis præcessor, de quo vide tom 2 pag 439.

2 *Bud*, sivè Buddas, *Periodevtes*, hoc est, *Presbyter Circuitor* seù *Visitator* (Echell. & Hottinger. malè reddunt, *Periodita*,) sub Ezechiele Patriarcha circa annum Christi 570. vivebat: Christianorum in Perside finitimisque Indiarum regionibus curam gerens Hinc sermonem Indicum calluisse dicitur, ex quo librum Calilagh & Damnagh Syriacè reddidit. Christianos autem in Perside & India ab antiquis temporibus viguisse, docent Chaldæorum historiæ. Munus verò *Periodevtarum* in Ecclesia Syriaca ad hanc usque diem vigere, liquet ex ejus gentis Pontificali. Morinus in lib. de sacris Ordinationibus Par. 2. de Ordinationibus Syrorum Maronitarum, nomen ܦܪܝܘܕܘܛܐ *Periodevtæ*, cujus ordinationis ritus à pag. 410. describitur, ubique *Archipresbyterum* interpretatur, & pag. 497. hanc adnotationem subjicit. *Dictio* ܦܪܝܘܕܘܛܐ, aut ܦܪܝܣܒܘܛܐ, *Syris Archipresbyterum significat: significatio petita videtur à* ܦܪܣ, *quod vigilantem significat, quia ipsius munus est Presbyteris invigilare. Archipresbyterum significare, ex verbis ritus lector facilè colliget*. Hæc ille. Verùm non advertit vir doctus vocem esse Græcam, non Syriacam: quod enim Græcis est Περιοδευτὴς, hoc est, *Circuitor*, id Syris ܣܥܘܪܐ *Saura*, seù *Visitator*. Sed de his alibi.

Tres alii *Buddæ* à nostro diversi occurrunt. Primus *Buttas* sivè *Buddas*, cujus meminit Clemens Alexandrinus Strom. lib. 1. Philosophorum Indiæ præceptor, quem propter insignem virtutem ut Deum honorarunt. Alter *Budda* seù *Terbinthus*, Scythiani discipulus, & Cubri sivè Manetis præceptor, qui in Perside periit, postquam scripta magistri sui, tamquam à se composita, in vulgus emisisset: Evangelium scilicet, Mysteria, Thesauros, & Capita, de quibus S. Epiphanius, Theodoritus, & Socrates. Tertius denique *Buddas*, seù *Baddas*, vel *Addas*, Manetis discipulus, in Syriam à præceptore missus ad inficiendos Manichæorum erroribus populos. Vide Caveum in histor. liter. tom. 1. pag 34. & seqq.

3 *Adversùs Manichæos & Marcionistas:* in Assyria, Perside, & India frequentes olim hæreticos. Nam *Scythianus* quidem Manichæorum pater ex Arabia in Indiam profectus, ibi venenum doctrinæ suæ propinavit, antequam in Ægyptum regrederetur. *Buddas* verò seù Terbinthus ejusdem Scythiani servus, discipulus, & hæres, mortuo Hierosolymæ præceptore, in Persidem abiit, ubi periisse fertur. *Manes* denique Buddæ di-

Item quæſtiones Græcas
1 Nuncupatas Aleph [1] Mighin.
Ipſe quoque interpretatus eſt ex
Indico *ſermone*.
2 Librum Calilagh [2], & Damnagh.

ܐܦ ܫܘܐܠܐ ܝܘܢܝܐ
ܕܡܬܩܪܝܢ ܐܠܦ ܡܓܝܢ:
ܗܘܝܘ ܦܫܩ ܡܢ ܗܢܕܘܝܐ
ܟܬܒܐ ܕܟܠܝܠܓ ܘܕܡܢܓ.

CA-

diſcipulus, genere Perſa, in Aſſyriam & Meſopotamiam ſe recepit, ubi celeberrimam cum Archelao Epiſcopo diſputationem habuit. Hinc adversùs eam ſectam (præter Græcos & Latinos Patres) Syri complures ſcripſere, ut S. Ephræm, Paulonas, Daniel Rheſinæ, Natanaël, & Bud Periodevtes, de quibus Sobenſis in hoc Catalogo. Manichæorum cauſa in Chriſtianos perſecutio aliquando efferbuit, ut narrat Amrus in Vita Papæ, qui S. Simeoni Barſaböæ martyri præceſſit. وكان فى ايام هذا الاب عدة من الملافنة يقاومون اهل سيمون ومرقيون وماني وغيرهم . والملك فلما شاهد الجثالقة والاساقفة لا يتزوجون والمانوية على مذهب ماني لا يتزوجون ايضا : امر بقتل المانوية وتعدى الامر الى النصارى ولحق مار فافا الفطريرك اذية عظيمة . وتظلم النصارى الى الملك. واوجب ان يعرف الفرق فاجاب مار فافا بان المانوية يعتقدون الاهين والارض ذات حياة والانفس تنتقل من جسم الى اخر ويرون ان التزويج نجس . والنصارى يعترفون باله واحد ويرون التزويج . وانما يمتنع الروسا سياسة ليواظبوا على الصلوات ولا يكون لهم شى يشغلهم . فاستحسن الملك الجواب وكف عنهم . *Sub hoc autem Patre*, inquit, *plures erant Doctores, qui aſſeclas Simonis, Marcionis, & Manetis alioſque impugnabant. Rex verò* (Perſarum Beheramus, ut in hoc Codice adnotatur; vel certè Sapores, ut ex antecedentibus & conſequentibus colligitur:) *quum vidiſſet tam Catholicos & Epiſcopos, quàm Manicheos Manetis ſectarios à nuptiis abſtinere; in Manichæos quidem ſententiam mortis tulit; ad Chriſtianos verò idem edictum manavit, ejuſque cauſa ſanctus Papas Patriarcha multa paſſus eſt. Quum igitur Chriſtiani ad Regem confugiſſent, juſſit ille diſcrimen, quale inter utroſque eſſet, ſibi exponi. Tùm verò ſanctus Papas: Manichæi*, inquit, *duos Deos credunt, terramque vita præditam, & animas ex uno corpore in aliud migrare; nuptias denique averſantur. Contra Chriſtiani unum Deum credunt, & nuptias probant, etſi eorum Præſules ab iis religionis cauſa abſtinent, ut ſcilicet precibus vacare poſſint, nec habeant quod ipſos diſtrahat. Quod Papæ reſponſum quum Rex probaſſet, præcepit, nequid moleſtiæ iis deinceps crearetur.*

1 *Quæſtiones Græcas, nuncupatas Aleph mighin.* Ecchell. & Hottinger. *Alpha mighin.* Puto pro litera ܓ ſubſtituendam literam ܠ, legendumquè ſic: ܐܠܦ ܡܝܠܝܢ *Aleph milin*, hoc eſt, mille milliaria: vel potius dempto priori ܝ, ܐܠܦ ܡܠܝܢ *Aleph melin*, ideſt, mille verba; totidem fortaſsè quæſtiones.

2 *Librum Calilag & Damnagh ex Indico ſermone interpretatus eſt.* Ecchell. *Calaileg. & Damneg*: & in notis ad hunc locum pag. 269. *Clilah & Damnah*. Hottingerus p 231. *Kalileh & Damneh*. Titulus in Arabico eſt كليلة ودمنة *Colaila & Damna*, quem alii aliàs proferunt. Fabricius tom. 2 Biblioth. Græc. pag. 461. *Culila & Dimna*. Saphadius commentar. ad carmen Tograi apud Hydeum de ludis Oriental. *Culeila & Dimna*. Chriſtianus Ravius in ſpolio Orient. centur. 1. nu 20. *Clila & Dimna*. Herbelotius in Biblioth. Orient. *Calilah*, ſeù *Kalilah*, *V Damnah*. Verſio Italica impreſſa Venetiis anno 1552. *Doni*, ſuppreſso Calilæ nomine. Altera verſio Italica edita Ferrariæ anno 1583. *Lelo Demno*. Sunt autem *Colaila & Damna*, ut inquit Fabricius pag. 461. *duo Thoum nomina, quæ ſect. 1. & 2. loquentes inducuntur*, Θῶες *genus animalis vulpi ſimile, & in Aſia atque Africa non infrequens, de quo Bochartus III. 8. & 12. Hieroz. pag. 794. 801. ſeq.* 804.

Liber ethicus & politicus, per fabulas lepidè & ingenioſè compoſitas humanos mores inſtituens; malitiam ſcilicet, fraudes & ſtultitiam hominum in vita communi, & in aula potiſſimùm ad vivum exprimens; lingua Indica primùm compoſitus; deinde in Perſicam, Syriacam, Arabicam, Turcicam, Græcam, Latinam, Hebraicam, Italicam, Gallicam, Hiſpanicam, & Germanicam translatus. Dialogum continet *Gymnoſophiſtam inter &* دبسلم *Dabſclimum Indiæ Regem*, quem Abeſſalomum, Abſalonem, & Iſamum alii appellant. In Capita XV. (al. XIV.) dividitur, quæ Poſſinus *Diſſertationes Parabolicas*, Simeon Sethus Τμήματα, hoc eſt, ſectiones vocat; ſingula autem capita plures fabulas comprehendunt miro artificio contextas. Tercentum & quadraginta in ms.

Co-

Codice nostro Arabico numerantur, cujus mentio tom. I. pag. 629. ubi liber in Capita XVI. distributus dicitur; Præfationem scilicet Interpretis Persæ inter capita recensendo.

Ecchellensis loco suprà cit. scribit, Isamum Regem hujus libri auctorem, trecentis ante Alexandrum annis floruisse. *Liber iste*, inquit, *tribuitur Isamo quinto Indorum Regi, de quo sic Ismael Sciabinsciah in histor. gentium*.

يسام وهو الذى وضع كتاب كليله ودمنه .

Isamus, & est ille, qui composuit librum Cilah & Lamnah. Idem affirmat alibi, *librum hunc Arabici juris factum fuisse trecentis ante Alexandrum Macedonem annis*. Eadem ex Ecchellensis testimonio tradunt Hottingerus & Fabricius. Verùm tantùm abest, ut versio Arabica ejus libri ante Alexandri tempora elaborata fuerit, ut nec autographum Indicum ante Alexandri mortem compositum esse testetur idem Ismaël Sciahinsciah, qui quum tres primum Indorum Reges numerasset, *Brachmanum* scilicet البرهمن, & *Lasbum* seu *Babajor* لصب وهو الباهيور, & *Ramanum* رامان; de Poro Isami præcessore, qui Ramanum excepit, hæc scribit: فور وهو الذى قتله الاسكندر ملك ماية واربعين سنة :

Porus (Phur Arabes vocant) *is nimirùm, quem Alexander interfecit: regnavit annos quagraginta supra centum*. Deinde subjungit de Isamo Pori successore. ولما مات ملك بعده يسام وهو الذى وضع كتاب كليله ودمنه ونقله بن المقنع وملك ماية وعشر سنين :

Quum autem Porus *mortuus esset, regnavit post eum Isamus, qui librum Colaila & Damna composuit, quem Ben Moknaa transtulit. Regnavit autem annos decem suprà centum*. Quidquid sit de cæde Pori, quem accurati scriptores ab Alexandro non interfectum, sed bello devictum & regno posteà restitutum affirmant, deque eorum Regum serie & annis; certè ex allatis Ismaëlis verbis, quæ ipse Ecchellensis legerat descripseratque, liquet librum illum post Alexandrum compositum fuisse. Et quidem non ab Isamo seù Abessalomo Rege, cujus nomine in vulgus prodiit, sed à Philosopho بيدبا *Baidba*, seù *Bidpai*, quem Regis ipsius Vizirum, hoc est, consiliarium vocat Herbelotius in Bibl. Orient. pag. 206. Versio Italica edita Venetiis anno 1552. *Sendebaro* id opus tribuit. At Sendebarus non sub Isamo claruit, sed sub Chuso, qui sæculo integro posterior est, ut ex Ismaële constat, qui loc. cit. inter Isamum & Chusum ponit بلهيت *Jalbitum* Regem eumque annos octoginta vel centum ac triginta regnasse refert: Sendebari autem, quem Sendebadum appellat, scripta recensens, nullam libri Colailæ & Damnæ mentionem facit. كوش ولما ملك احدث للهند ارا فى الديارات على ما راى وخرج عن مذهب من سلف . وكان فى ايامه سندباد الحكيم وله كتاب الوزار السبعة والمعلم والغلام وامراة الملك وهو الكتاب المعروف بكتاب السندباد وعمل الكتاب الاعظم فى معرفة العلل والادوا والعلاجات واشكال الحشايش وصفتها ومنافعها ومضارها .

Chus, inquit, *quum regnare cœpisset, novas pro libitu suo opiniones Indis excogitavit, antiqua præcessorum religione contemptâ. Ejus autem temporibus floruit Sendebadus sapiens, auctor libri de septem Consiliariis, & magistro, & doctore, & matre Regis, qui liber Sendebadi appellatur. Fecit præterea librum ingentis molis de cognitione causarum, deque morbis, & remediis, & figuris herbarum earumque qualitatibus, & utilitate & damnis*.

Herbelotius pag. 206 quorundam opinionem refert, qui Huscengum primum monarchiæ primæ Persarum Regem libri ejus auctorem faciunt, idque ex eo colligunt, quod idem liber وصية اوشهنج *Testamentum Huscengi* appellatur. At idem Herbelotius pag. 465. tantam antiquitatem meritò explodit his verbis. *Il est encore aussi peu vraisemblable, que ce Prince* (Hulchenk ipse vocat, & secundum Persarum Regem primæ monarchiæ; sed Ismaël Sciahinscian cap. de Regibus Persarum, primum monarchiæ primæ Huscengum scribit eumque ducentesimo post Diluvium anno regnasse,) *Soit l'auteur d'un livre intitulè* Giavidan Kird, *la sagesse eternelle ou de tous tems, au quel on a donnè aussi le nom de Testament de Huscenk; mais l'anciennetè & la reputation de ce monarque ont fait emprunter son nom pour donner plus d'autoritè à cet ouvrage, qui est d'ailleurs fort estimable, & le quel est parvenu jusqu' à nous sous le titre de Humajon Nameh*. Adde librum hunc Indico primùm sermone, non Persico publicatum fuisse: idque centum ferè post Alexandrum annis, si Ismaëli credendum est.

Ad versiones quod spectat, prima omnium *Persicè* elaborata est, linguâ quam پهلويان *Pehelevianam*, hoc est, antiquam Persicam vocant, à برزويه *Barzua*, seù Barzuæo medico sub Chosroë Anuscervano, Cavadis filio, Persarum Rege, qui ab anno Christi 531. ad annum 579. regnavit. *Perozem* alii, *Perzoëm*, & *Buzrovieh* appellant: alii *Stephanum Edessenum* interpretem faciunt. Sed in versionibus, quæ exstant, Barzuæ nomen, non Stephani legitur. Quin & Barzuas ipse duas Præfationes bene longas libro præmittit; alteram *de historia deportationis ejus libri ex India in Persidem*, quæ Pertzetzemchari regio scribæ tribuitur; alteram *de proprio ipsius Barzuæ genere, ortu, educatione, & studiis*. Utraque prodiit per Possinum post adnotationes ad tomum I. Pachy-

chymeræ pag.547. & 555. Sed tàm in Græca, quàm in Latina earum Præfationum versione mendum in Chosroïs nomine obrepsit, qui *Davidis filius* pro Cavade dicitur. *Chosroës*, inquit interpres pag. 547. *Persarum Rex, qui & Anasuranus* (Anuscirvanus seù Nuscirvanus,) *nominatus est, Davidis filius* (imò Cavadis seù Cabadis) *quum audisset de quodam libro conscripto in regione Indiæ ab eruditis & sapientibus illarum gentium, continente fabulas valdè utiles omni hominum generi &c.* Binæ aliæ Persicæ versiones eæque recentiores circumferuntur. Altera, quam Naserus Saidus Abulhasanus Achmetis filius, è Samanidarum stirpe, Chorasanæ Soltanus السعيد نصر ابوالحسن ابن احمد الساماني صاحب خراسان ex Arabico in recentiorem Persarum sermonem transferri jussit circa annum Hegiræ 320. quam posteà ipsius Soltani celeberrimus Poëta *Rudekius* (in catalogo Scriptorum, verbo كليلة ودمنة *Colaila & Damna*, quem Haphidus publicavit, appellatur دورکی حسن *Durkius Hasanus* :) metro alligavit: altera item ex Arabico sub Beheramo Soltano Masudi filio, Gaznevidarum Regum penultimo prodiit auctore *Nesralla Abulmaali ben Mohammad ben Abdal-Hamid* ابوالمعالی نصرالله بن محمد بن عبد الحميد quæ postrema editio omnium tersissima censetur.

Syriacam versionem proximè post primam Persicam fecit *Bud Periodeutes* : & quidem ex fonte Indico sub eodem Chosroë Persarum Rege, ut suprà dictum est.

Arabica prodiit per *Abdallam Abulhasanum Ben Mokna* عبدالله ابوالحسن بن المقفع, quem Mocannam Herbelotius vocat, sub Almansore Abugiapharo Chalipha, Abbasidarum secundo, qui ab anno Hegiræ 136. ad annum 158. regnavit. Ejus exemplar habemus in Bibl. Vat. Vide tom. 2. Bibl. nostræ pag. 629 Alteram recentiorem eamdemque elegantiorem memorat Herbelotius, quam sub titulo انوار سهيلی *Anuar Sohaili*, id est, *lumina astri Sohaili sive Canopi*, publicasse refert *Hosainum Ben Ali cognomento Cascephium* المولی حسين بن علی *Concionatorem* الواعظ الکاشفی, quem ipse *Hosainum Vaëz Kascephium* appellat: idque in gratiam *Sohaili* supremi Ducis exercitus Hosaini filii Mansur filii Baicra Soltani Chorasanæ ex stirpe Tamerlani circa finem sæculi noni Hegiræ. Verùm circa hanc editionem Herbelotius sibi non constat: nam pag. 118. ait, *Hasanum Ben Sohail Vizirum Chaliphæ Al-Mamonis* ex Persico eam traduxisse: pagina verò 456. verbo *Homajun Nameh*, ejusdem auctorem facit *Hosainum Cascephium* rogatu Sohaili Ducis sub Hosaino Rege Chorasanæ. Prætereà Haphidus in Catalogo Scriptorum Arabum, Turcarum & Persarum, qui ex apographo Bibliothecæ Instituti Scientiarum Bononiæ pro nostra Vaticana descriptus est, verbo *Colaila & Damna*, dicitur Hosainus Cascephius non ex Persico Arabicam, sed ex Arabico Persicam versionem adornasse. Verba ejus hæc sunt: ثم امر ابو الحسن نصر بن احمد الساماني لواحد من علما عصره . فنقله من العربية الى الفارسية ونظمه شاعره دورکی حسن بالفارسية . ثم امر ابو المظفر بهرام شاه بن مسعود الغزنوی الى ابی المعالی نصرالله بن محمد بن عبد الحميد فنقله ثانيًا من نسخة ابن المقفع وهذه الترجمة هی المشهورة بكليلة ودمنة فی هذا الزمان لكنه اطنب واسهب بايراد الفاظ المغلقة . ثم جدّد هذه الترجمة ولخصها وهذّبها المولی حسين بن علی الواعظ الكاشفی للامير سهيلی حسين من امرا السلطان بيقرا وسمّاه انوار السهيلی .

Rursus Abu-Hasanus Naserus Achmetis filius Samanides cuidam sui temporis Doctori eam versionem commisit, qui librum ex Arabico in Persicum sermonem transtulit. Persicam verò editionem Durchius Hasanus ad Persici carminis metrum compegit. Ea nihilominus versione minimè contentus Abu-Modhaffarus Beheramus Rex Masudi filius Gaznevides, eandem recudere jussit Abumaali Nesrallam filium Mahometis filii Abdal-Hamid. Is verò alteram versionem ex autographo Ben Moknai adornavit, quæ hoc tempore omnium manibus teritur, titulumque Calilæ & Damnæ præfert, eademque reliquis elegantia & exoticarum vocum perspicua expositione merito antefertur: quam recensuit, auxit, & coordinavit Mula-Hosainus Ali filius, concionator Cascephius, in gratiam Ducis Sohaili Hosaini ex Ducibus Imperatoris Baikræ, titulumque adjecit, Lumina Sohaili, idest, *Canopi*. Denique Herbelotius ipse fatetur Cascephium Persicæ versioni à Nesralla Abulmaali elaboratæ ultimam manum imposuisse: sic enim ait pag.118. *Aboul Mauli mit cette traduction* (primam scilicet quam Barzuas fecerat) *en langue Persienne moderne: mais son travail fut retouchè & enrichì par Houssain Kaschefi*. Non igitur Cascephius novam versionem Arabicam fecit, sed Persicam ab aliis publicatam emendavit.

Turcicas duas ex Persica edidere *Ali Ben Saleh*, & *Gemaleddinus Ben Mohammad Cazuinensis*, quas *Jahia* commentatus est, ut idem Haphidus scribit loco suprà citato. ثم ترجم المولی علی بن صالح انوار السهيل من الفارسی الى الترکی بانشا لطيف سماه همايون نامه . وترجم جمال الدين بن محمد البك القزوينی بلغة الترکی . وملخص همايون نامه للمولی يحيی افندی المفتی .

Lumina Sohaili ex Persica editione Turcicè

vertit

CAPUT CLII.

Daniel Rhefinæ.

1 Daniel [1] Rhefinæ edidit
Orationes adverfùs Marcioniftas,
2 Et adverfùs Manichæos [2]
Hæreticos, & Chaldæos.

ܕܢܝܐܝܠ ܕܪܝܫ ܥܝܢܐ ܥܒܕ
ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܠܘܩܒܠ ܡܪܩܝܘܢ:
ܘܠܘܩܒܠ ܡܢܝ̈ܢܐ
ܗܪ̈ܛܝܩܐ ܘܟܠܕ̈ܝܐ.

CAPUT CLIII.

Abraham Bar-Kardache.

3 Abraham [3] Bar-Kardache
Com-

ܐܒܪܗܡ ܒܪ ܩܪܕܚܐ
ܦܫܩ

vertit elegantiffimè Mula Ali Salechi filius, titulum verfioni præfigens, Homajun Nameh, ideft, Regius liber. Alteram itidem Turcicam fub eodem titulo Homajun Nameh Gemaleddinus Mahometis Bechi filius Cazuinenfis publicavit, quam Mula Jahia Afandi Almofti interpretatus eft. Herbelotius binas quoque verfiones Turcicas memorat pag. 118. & 456. alteram foluta oratione in gratiam Solimani Turcarum Imperatoris; alteram metro alligatam à Gemali oblatamque Bajazeto hujus nominis fecundo.

De *Græca*, *Latina*, *Italica*, *Hebraica*, *Gallica*, *Hifpanica*, & *Germanica* verfionibus, confule Fabricium cit. tom. 6. pag. 460. & feqq.

Ex tot diverfarum linguarum verfionibus, quindecim titulos idem liber fortitus eft. Inprimis *Colaila* & *Damna* dictus fuit, quem titulum præferunt verfiones *Arabica* Mocnæ, *Syriaca* Buddæ, *Perfica* Nefralæ Abulmaali. II. Στεφανίτης, καὶ Ἰχνηλάτης, ideft, *Coronatus*, & *Inveftigator*. Ita verfio *Græca* Simeonis Sethi: qui vocem Arabicam كليلة *Colaila*, à themate اكليل *Eclil*, quod coronam fignificat, accerfivit, & دمنة *Damnah* à verbo دمن *Damana*, quod frequentem effe in aliqua re denotat. Ex Græco Στεφανίτης deceptos puto, qui *Stephanum Edeffenum* fcripfere ejus verfionis interpretem. III. همايون نامه *Homajun Nameh*, ideft, *liber Auguftus*, feù *regius*. Verfio *Perfica* Barzuæ, & *Turcica* Ali Ben Saleh, & Gemaleddini. IV. انوار سهيلي *Anuar Sohaili*, hoc eft, *lumina aftri Sohaili*, quod Canopum dicunt; *Perfica* Hofaini Cafcephii, & *Gallica* Paris. 1644. *Livre de lumieres, ou la conduite des Roys*. Herbelot. pag. 399. V. *Teftamentum Hufcengi* وصية اوشهنج, Herbelot. pag. 206. VI. جويدان كرد *Giavidan Kerd*, ideft, *Sapientia æterna*. Idem. VII *Specimen fapientiæ Indorum veterum* Latina Poffini. VIII. *Directorium humanæ vitæ*. Latina Joannis de Capua. IX *Les Fables de Pilpay*. Galli a Gilb. Gaulmini Paris 1698. X. *La Moral Filofofia del Doni tratta dagli antichi Scrittori, ò vero la Filofófia de Sapienti antichi fcritta da Sendebar moraliffimo Filofofo*. Italica Venet. 1552 XI. *Lelo Demno del governo de regni*. Italica Ferrar. 1583. XII. *Exempla veterum Sapientum de familia in familiam*. Germanica Ulm. 1483. XIII. *Liber Sapientiæ, ubi oftenditur curfus mundi*. Eadem Argentor. 1525 XIV. *Veterum Sapientum exempla, dicta, & inftructiones*. Eadem an 1548. XV. *Liber Sapientiæ veterum Sapientum ab initio mundi de familia in familiam*. Eadem Francof. 1565. Vide Fabricium cit. tom 6. pag 465.

1 *Daniel* Rhefinæ Epifcopus, fub Mar-Aba I. Patriarcha circa annum Chrifti 550. innotuit, Scialita ejufdem urbis Epifcopo, de quo fuprà pag. 176. dictum eft, prior.

2 *Adverfùs Marcioniftas & Manichæos hæreticos, & adverfùs Chaldæos* Ita Codex nofter. At Ecchell. & Hottinger. *adverfùs Marcioniftas, & Manichæos, & Hæreticos, & Chaldæos*. Chaldæorum nomine Aftrologos intelligit, quos & fanctus Ephræm unàcum Marcioniftis & Manichæis confutavit. Vide tom. 1. pag. 118. & 122.

3 *Abraham Bar-Kardache*, ideft, filius fabrorum ferrariorum, quem Amrus Arabicè ابن الحداد *Ebn-Alcheddad* eodem fenfu appellat, (malè Ecchell. *Barcadadhe*, & Hottinger. *Bar-Kadhba*,) fub Ezechiele Patriarcha circa annum Chrifti 570. in Schola Nifibena præceptorem agebat, eodem Amro tefte,

Composuit Homilias, & Sermones paracleticos,	ܥܒܕ ܬܘܪ̈ܓܡܐ ܘܒܘܝ̈ܐܐ :
Et Orationes, & documenta,	ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܥܡ ܡܠܦܢܘ̈ܬܐ :
Et Epistolam adversùs Scisbanum.	ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܕܠܘܩܒܠ ܫܒܝܫܘܥ .

CAPUT CLIV.

Natanaël.

1 Natanaël 1 fecit disputationem	ܢܬܢܐܝܠ ܥܒܕ ܕܪܫܐ
2 Adversùs 2 Severianos,	ܗܘ ܕܠܘܩܒܠ ܣܘܪ̈ܝܢܐ :
3 Et Manichæos, 3 & Canathæos,	ܘܡܢܝ̈ܢܐ : ܘܟܢܬ̈ܝܐ :
Et Monderæos: & expositionem Davidis.	ܘܡܕܪ̈ܝܐ : ܘܦܘܫܩ ܕܘܝܕ .

CAPUT CLV.

Elisæus Bar-Saphanin.

4 Elisæus 4 Bar-Saphanin	ܐܠܝܫܥ ܒܪ ܣܦܢܝܢ
Com-	ܡܫܠܡܢܘܬܐ

teste, cujus verba suprà retuli pag. 81. ubi de Hanano Adjabeno ejusdem Abrahæ synchrono.

1 *Natanaël* Cœnobii Beth-Abensis monachus ab Ananjesu I. Patriarcha circa annum Christi 690. unàcum Georgio ejusdem cœnobii Archimandrita aliisque monachis, in Abam, Thomam, & Baritam Messalianismi accusatos inquirere jussus fuit, teste Margensi lib. 1. hist. monast. cap. 28. Vide suprà pag. 218. ubi de Georgio Nesræo.

2 *Adversùs Severianos*. Ecchell. & Hottinger. perperàm legunt, ܣܘܪ̈ܝܢܐ *Surianos*, *idest*, *Jacobitas*. Severiani certè iidem cum Jacobitis erant, quos & *Surianos*, hoc est, Syros hodieque appellamus: sed textus Sobensis *Severianos* habet, à Severo famoso Monophysitarum antesignano & Jacobi Zanzali præceptore dictos. Gabriel cognomento Tauratha, monachus cœnobii Abrahæ in monte Izlensi, Severianos cœnobii Cartaminensis monachos edita disputatione & ipse confutavit, Margensi teste lib. 2. hist. monast. cap. 18.

3 *Et Manichæos, & Canathæos, & Monderæos*. Ecchellensis & Hottinger. *Mandaræos*. In Codice nostro vitiosè legitur, ܘܡܢܝ̈ܢܐ ܘܟܬ̈ܒܐ ܘܡܥܕܪ̈ܢܐ *& Manichæos, & Scribas, & Maadrenos* (hoc est, auxiliatores.) Fortassè legendum, pro ܟܬ̈ܒܐ *Cothbe*, seù ܟܬܘܒܘ̈ܒܐ *Chotbube*, Scribis, ܟܢܕ̈ܝܐ *Candæi*; & pro ܡܥܕܪ̈ܢܐ *Maadrone* auxiliatoribus, ܡܥܕ̈ܝܐ *Maadoje*, *Maaddeni*, seù, ut habet Ecchell. ܡܘܢܕܪ̈ܝܐ *Mondroje*, *Monderæi*. Sunt autem *Candæi*, *Maaddeni*, & *Monderæi*, sive *Mandaræi*, Arabum gentes; Candæi quidem regionis Candæ incolæ; Maaddeni verò juxta Sinum Arabicum sub ditione Homeritarum positi; Monderæi denique sub Hirtensium regum dominio, quibus *Monderi*, seù Al-Monderi (Alamundarum alii scribunt,) nomen impositum. Videatur de Maaddenis Procop. lib. 1. de bell. Persic. cap. 19. De Candæis & Monderæis Ismael Sciahinsciah in Chronico cap. *de initio regni Lachemitarum Hirtæ regum*, في ذكر ابتدا ملك اللخميين ملوك الحيرة : & cap. في ذكر ملوك كندة . *de regibus Candæ*.

4 *Elisæus*, cognomento *Bar-Saphanin*, (vitiosè in Codice nostro, ܒܪ ܣܦܝܢܝܢ *Bar-Saphinin*) idest, filius nautarum, sub Mar Aba magno Patriarcha Abrahamum Cascarensem unàcum Jobo & Esaia in monte Izlensi vitæ monasticæ institutorem habuit, teste Amro in vita ejusdem Mar-Abæ.

Alius

Commentarium in Davidem — ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܕܘܝܕ

1 Composuit, & varias [1] sententias, — ܣܡ ܘܦܘܠܓܐ ܡܫܚܠܦܐ

2 Et capita [2] Ænigmatum. — ܘܩܦܠܐ ܕܐܘܚܕܬܐ.

CAPUT CLVI.

Abraham Katina.

3 Abraham [3] Katina composuit — ܐܒܪܗܡ ܩܛܝܢܐ ܣܡ

4 Sententias [4] & quæstiones. — ܦܘܠܓܐ ܐܦ ܫܘܐܠܐ.

CAPUT CLVII.

Simeon Abbas.

5 6 Simeon [5] Cardelianensis [6] composuit — ܫܡܥܘܢ ܩܪܕܠܝܐ ܣܡ

Ora- — ܡܐܡܪܐ

Alius ejusdem nominis Episcopus Nisibenus Barsumæ successor, Barhebræo *Hosee* appellatus, apud eundem Amrum occurrit, qui librum de fide scripsisse dicitur, rogatu Acacii Patriarchæ, Cavadi Persarum Regi oblatum, quum ille de Christianæ religionis doctrina ejusque à Magorum Manichæorumque sectis discrimine edoceri voluit. Ecchellensis pro *Bar-Saphanin* legit ܒܪ ܣܒܝܬܐ *Barsabitam*: Hottingerus *Barsalitam*.

1 *Varias sententias*. Ecchell. & Hottinger. malè, *de variis opinionibus*.

2 *Capita ænigmatum*. Ecchell. & Hottinger. *Ænigmata, & Parabolas*, minus rectè.

3 *Abraham*, cognomento *Katina*, idest, subtilis, Jesujabi Arzunitæ Patriarchæ præceptor fuit, ut dictum est suprà pag. 109.

4 *Sententias & quæstiones*. Ecchell. perperàm, *de opinionibus variisque quæstionibus*.

5 *Simeon* ex Cardeliabed seù Sena urbe oriundus, apud eandem urbem celebre monasterium condidit, cujus meminit Margensis lib. 5. hist. monast. cap. 12. & seqq. in vita Narsetis Episcopi. Obierat, antequam idem Narses à Timotheo Patriarcha Episcopus Senæ ordinatus fuisset: hoc est, ante annum Christi 790. Nam Timotheus quidem Patriarchalem Nestorianorum Sedem ab anno Christi 780. ad annum 823. rexit: Margensis autem quum res Narsetis gestas narrat, de Simeone Abbate tamquam pridem defuncto loquitur. Sic enim ait cap. 12. se vitam Narsetis didicisse ab Eustathio Abrahæ Patriarchæ Archidiacono, ܘܡܢ ܡܘܢܟܐ ܕܗܘܘ ܒܕܝܪܐ ܩܕܝܫܐ ܕܐܒܐ ܫܡܥܘܢ ܕܒܗ ܒܣܝܢܐ : *& à monachis sacri cœnobii Abbatis Simeonis, quod in eadem urbe Sena positum est*: & cap. 15. quædam sibi de eodem Narsete relata refert à Mari monacho ejusdem cœnobii: ܐܝܬ ܗܘܐ ܗܟܝܠ ܒܕܝܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܐܒܐ ܫܡܥܘܢ ܕܒܗ ܕܣܝܢܐ ܡܕܝܢܬܐ ܣܒܐ ܚܕ ܕܡܪܐ ܫܡܗ ܗܘܐ : ܘܗܘ ܗܘܐ ܡܫܬܥܐ ܗܘܐ ܠܝ ܥܠ ܬܫܥܝܬܗ ܕܩܕܝܫܐ.

Erat, inquit, *in cœnobio sancti Abbatis Simeonis in eadem Sena urbe senex quidam, Mares nomine, qui hæc mihi de eodem sancto Narsete narrabat*. Denique cap. 16. cœnobio Simeonis sub eodem Narsete præfuisse testatur Subchalmaranum, quem à latrone quodam interfectum scribit: ܗܘ ܕܝܢ ܒܝܫܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܓܝܣܐ ܥܠ ܠܕܝܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܐܒܐ ܫܡܥܘܢ ܘܥܠ ܠܩܠܝܬܗ ܕܪܒܢ ܣܒܟܠܡܪܢ ܪܝܫ ܕܝܪܐ ܘܩܛܠܗ ܘܐܬܓܠܝ ܠܗ ܠܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܢܪܣܝ :

Hic verò hominum nequissimus latro, inquit, *cœnobium sancti Abbatis Simeonis ingressus, in cellam magistri nostri Subchalmarani Archimandritæ clanculùm se proripuit, eumque interfecit: cujus cædem beatus Mar Narses ex divina revelatione cognovit*. Cœnobium autem illud inter, & Senam urbem Tigrim fluvium positum fuisse, liquet ex eodem Margensi cit. lib. 5. cap. 16. ubi quemdam Arabem de eodem Narsete Episcopo sic lo-

7 Orationes 7 simul & Interpretationes. ܡܐܡܪ̈ܐ ܫܒܥܐ ܘܬܘܪ̈ܓܡܐ .

CAPUT CLVIII.

Jazidades Abbas.

8 Abbas Jazidades 8 edidit Librum, cui titulus, Collectanea. ܐܒܐ ܝܙܕܕ ܐܬܠ ܠܢ ܟܬܒܐ ܕܡܬܩܪܐ ܕܟܢܘܫܝܐ .

CA-

quentem inducit. ܟܕ ܛܠܝܐ ܐܢܐ ܥܡ ܐܒܐ ܕܝܠܝ ܬܡܢ ܨܝܕܝܢ ܗܘܝܢ : ܚܙܝܢ ܗܘܝܢ ܠܗ ܐܡܝܢܐܝܬ ܕܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܕܝܠܗ ܗܘܐ ܥܡ ܠܥܘܡܪܐ ܕܪܒܢ ܫܡܥܘܢ ܘܡܢ ܥܘܡܪܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܥܠ ܡ̈ܝܐ ܒܠܠܝܐ ܥܒܪ ܗܘܐ :

Quum ego puer undcum parente meo ibi (hoc est, ad Tigrim) *piscaremur*, *eum* (Narsetem) *conspiciebamus assiduè ex urbe sua* (Sena) *in cœnobium magistri nostri Simeonis, & ex cœnobio in urbem super aquas noctu transeuntem*.

6 *Cardelianensis*. Amanuensis, & ex eo Ecchellensis perperàm ܩܪܕܠܚܒܢܝܐ *Curdlahnia*, litera ܚ Het pro ܝ Jod substituta. Primitivum est ܩܪܕܠܝܒܕ *Cardlibad*, seù *Cardeliabed*, unde derivatur ܩܪܕܠܝܡܝܐ *Curdlaimaja* Cardelianensis, rejectis nonnullis literis aliisque additis; quemadmodum ex ܦܛܪܝܪܟܐ *Patriarcha* fit verbum ܐܬܦܛܪܟ, ex ܐܦܝܣܩܘܦܐ *Episcopus*, fit ܐܬܦܣܩܦ, & cætera hujusmodi, quæ nisi per apocopen, Grammaticæ Syriacæ regulas sequi nequeunt. Porrò Cardeliabed eandem esse ac Senam urbem, testatur Margensis lib. cit. cap. 13. & 14. ubi Narsetem vocat ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܩܪܕܠܝܒܕ ܡܕܝܢܬܐ ܕܗܝ ܣܢܐ ܕܒܝܬ ܪܡܢ :

Episcopum Cardeliabed urbis, quæ est Sena in Beth-Raman. De Sena verò hæc Abulpheda in Tabulis Geographicis num. 265.

السن بلية على دجلة فى اعلا تكريت والسن ايضا موضع من اعمال الرى والسن ايضا بليدة بين الرها وبين امد ذات مياة وبساتين وكان لها قلعة خربها الاشرف بن العادل . قال فى العزيزى ومدينة السن على شاطى دجلة وهى عامرة وعندها يصب الزاب الاصغر الى دجلة وبينها وبين الحديثة عشرة فراسخ .

Sena oppidulum est apud Tigrim suprà Tacritum. Alia Sena est locus in regione Rajæ. Alia quoque est urbecula Edessam inter & Amidam, aquis hortisque abundans, quæ arcem habebat, ab Asrapho Adeli filio postea destructam. De priori Sena *hæc in Azizio referuntur: Sena urbs ad ripas Tigris posita, civibus frequens, apud quam Zaba minor in Tigrim influit. Abest ab Haditha decem parasangis*.

7 *Orationes*. Exstat *Simeonis Carmen Paracleticum pro secunda die à depositione defuncti recitandum*, è Syriaco in Arabicum sermonem conversum, Tom. 2. Bibliot. nostræ pag. 486. Eodem tomo pag. 487. habetur *Simeonis Sancalabarensis Carmen morale, quod Ebedjesu Sobensis rogante Abrahamo Presbytero commentariis illustravit*: & pag. 498. *Simeonis*, ut falsò inscribitur, *Cephæ quæsita de Sacramentis, & de Baptismo per modum interrogationis & responsionis*. An hujus Simeonis Abbatis Senensis sint, haud liquet.

8 *Jazidades* Abbas è Schola Edessena Nisibin profectus, unàcum Barsuma & Narsete hæresim Nestorianam propagavit; teste Anonymo in Catalogo Patriarcharum Chaldæorum Cod. Syr. XI. Tom. 1. Biblioth. nostræ pag. 612. his verbis: ܒܪܨܘܡܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܢܨܝܒܝܢ ܘܗܘ ܐܝܬܝ ܡܠܦܢܘܬܗ ܕܢܣܛܘܪܝܘܣ ܡܣܪܩܐ ܠܐܬܪܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ; ܘܢܪܣܝ ܡܠܦܢܐ ܘܐܒܐ ܝܙܕܕ ܕܥܡܗ ܕܒܪܨܘܡܐ ܡܢ ܐܣܟܘܠܐ ܕܐܘܪܗܝ ܐܬܛܪܕܘ ܡܢ ܪܒܘܠܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ ܘܐܝܬܝܘ ܟܬܒ̈ܐ ܕܢܣܛܘܪܝܘܣ ܛܢܦܐ ܘܕܬܐܕܘܪܘܣ ܒܝܘ̈ܡܝ ܦܝܪܘܙ ܡܠܟܐ :

Barsumas, qui fuit Episcopus Nisibis, & doctrinam impii Nestorii in Persarum regionem invexit: & Narses doctor, & JAZIDADES; qui unàcum Barsuma ex Edessena Schola, Rabulæ Episcopi Edesseni operâ expulsi, libros impii Nestorii ac Theodori, diebus Pherozis Regis, secum tulere. Vide quæ suprà de Narsete pag. 63. & de Barsuma pag. 66.

CAPUT CLIX.

Bar-Jacob.

1 Bar-Jacob 1 composuit librum. ܒܪ ܝܥܩܘܒ ܐܝܬ ܠܗ ܟܬܒܐ.

CAPUT CLX.

Domnius.

2 Domnius 2 habet orationes. ܕܘܡܢܘܣ ܐܝܬ ܠܗ ܨܠܘܬܐ.

CAPUT CLXI.

Susæus Susensis.

3 Susæus 3 Susensis composuit ܣܘܣܝ ܫܘܫܢܝܐ ܣܡ
4 Librum 4 gratiarum actionum. ܟܬܒܐ ܕܬܘܕܝܬܐ.

CAPUT CLXII.

Abraham Saba.

5 Abraham 5 Saba habet ܐܒܪܗܡ ܣܒܐ ܐܝܬ ܠܗ
Librum variarum quæstionum. ܟܬܒܐ ܕܫܘܐܠܐ ܡܫܚܠܦܐ:

CA-

NOTÆ.

1 *Bar-Jacob*, ideſt, filius Jacobi. Auctor obſcurus & incertæ ætatis, ſi Codicis noſtri lectionem ſequamur. At Ecchellenſis pro ܒܪ ܝܥܩܘܒ *Bar-Jacob*, legit ܒܪ ܣܒܩ *Bar-Sabak*; quod nomen ex ܒܪ ܐܝܣܚܩ *Bar-Iſaac* corruptum videtur. Fuit autem *Bar-Iſaac*, ſeù filius Iſaaci, ſcriba inſignis apud Neſtorianos ſub Joanne Patriarcha Maris Bar Tobi ſucceſſore circa annum Chriſti 1002. ut ex Amro liquet in vita ejuſdem Joannis.

2 *Domnius*. Ecchell. & Hottinger. *Damnes*; quod tamen metri ratio non patitur. Auctor mihi ignotus.

3 *Suſæus Suſenſis*, hoc eſt, ex Suſa urbe, quæ *Suſan* in Scriptura appellatur. Ecchell. ܣܘܣܝ ܫܘܫܢܝܐ *Suſai Sciuſciania*. Hottinger. *Suſai Schuſchanita*.

4 *Librum gratiarum actionum*, quæ nimirùm in fine Liturgiæ recitantur. Ecchell. & Hottinger. malè, *librum de gratiarum actionibus*.

5 *Abraham Saba*, hoc eſt, ſenex, diſcipulus Jacobi fundatoris cœnobii Beth-Abenſis, de quo hæc Margenſis lib. 1. hiſt. monaſt. cap. 32. [illegible]

CAPUT CLXIII.

Gregorius Sustrensis.

ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܕܫܘܫܛܪ ܣܡ ܟܬܒܐ
ܕܠܘܩܒܠ ܟܠܗܝܢ ܗܪ̈ܣܝܣ :
ܘܐܓܘܢܐ

1 Gregorius [1] Sustræ composuit librum.
2 Adversùs omnes [2] sectas,
Et

[illegible]

De magistris nostris Josepho, & Abrahamo ejus fratre. Par fratrum istorum benedictum, quorum par est gloria, quibus laudibus prosequemur? Istas lucis columnas solaribus radiis splendidiores quis digna meritis corona donaverit? Ambos ex uno patre unaque matre progenitos ille fortassè pro merito laudaverit, qui ab eisdem, velut à filiis beatæ Samonæ, fuerit collustratus. Simul educati, pari cura enutriti, eandem Spiritus doctrinam hausere. Beati porrò isti viri ex oppido Gophita originem traxere, quod ad boream hujus monasterii positum, ab eodem quatuor mille passuum spatio distat. Ab ipsa verò pueritia sub divini Jacobi disciplina in hoc cœnobio adolevere, atque ab eodem beato viro universam philosophiam, & scientias cum illa conjunctas edocti fuerunt. Sanctus verò pater Josephus simul ac è cœnobio decessit, ad hæc loca venit, atque in iis solitariam vitam egit, adeò ut nec ipso sacræ synaxeos die ad Ecclesiam conveniret. Sub vesperam verò, & profunda nocte, ut hominum notitiam fugeret, veniebat: clam Sabbaticum intrabat per magnam quandam fenestram, quam ego quoque post vidi in Sabbatico veteri. (Sabbaticum, seu domum Sabbati, locum refectionis, hoc est triclinium vocabant Syri monachi.) *Narrabant mihi etiam ejusdem loci seniores, reliquias & nigra panis frustula ex vicino furno illuc conjecta, Josephum colligere quantum ad necessarium victum sufficere credebat, indeque in suam speluncam se referre, consuevisse. Quum autem beatus Mar Jacobus è vivis excessisset; fratrem suum Josephus secum assumpsit, & ambo in montem Zinæum secessere, ibique laboriosam vitam & naturæ vires superantem egerunt. Et quoniam illorum gesta viri sancti, magister nempe noster Aphnimaranus, & magister noster Sabarjesus cognomento Rostamus, literis prodiderunt; supervacaneum mihi visum est, de illis prolixiùs scribere: tantùm precor lecturos eorum certamina ac triumphos, ut pro me orent. Quare ab illorum historia transitum facio.* Hucusque Margensis.

1 *Gregorius Sustræ*, Persarum urbis Episcopus, sub Jacobo Patriarcha claruit circa annum Christi 770. Ecchell. Sustram urbem appellat *Susastram*, Hottinger. *Schuschastram*. Fallitur autem Castaldus, qui Susam Susianæ metropolim hodie Sustram appellari scribit. Susam enim à Sustra differre, liquet ex Geographis Orientalibus.

2 *Adversùs omnes sectas*. Ecchell. *adversùs omnes falsas religiones*. Hottinger. minùs rectè, *contra omnia falsa numina*.

1 Et Demonstrationes 1 physicas,
Et sermones paracleticos cum Interpretationibus.
Et historiam Abrahæ Sustrensis:
Et librum unum historiæ Ecclesiasticæ:
Et de causis Festorum: & Canticum 2 2
Quod incipit, Parati estote in operibus vestris.

ܘܬܚܘܝܬܐ ܕܟܝܢܐ܀
ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܒܘܝܐ̈ܐ ܥܡ ܬܘܪ̈ܓܡܐ.
ܘܡܟܬܒܢܘܬܐ ܕܐܒܪܗܡ ܕܫܘܫܛܪܐ܀
ܘܚܕ ܟܬܒܐ ܡܥܕܬܢܝܬܐ܀
ܘܥܠܠܬܐ ܕܥܐܕ̈ܐ. ܘܩܠܐ
ܕܐܬܛܝܒܘ ܒܥܒܕܝܟܘܢ.

CAPUT CLXIV.

Bar-Sohedes Charchæus.

3 Bar-Sohedes 3 Charchæus composuit
Librum Ecclesiasticæ *historiæ*:
Et librum adversùs Magos
Sectatores doctrinæ Zaradosti, *hoc est, Zoroastri*.

ܒܪܣܗܕܐ ܟܪܟܝܐ ܣܡ
ܟܬܒܐ ܕܐܡܥܕܬܢܝܬܐ܀
ܘܟܬܒܐ ܕܠܘܩܒܠ ܡܓܘ̈ܫܐ
ܒܢܝ ܡܠܦܢܘܬܗ ܕܙܪܕܘܫܬ.

CAPUT CLXV.

Jacobus Edessenus.

4 Jacobus 4 Orrhoënsis scripsit
5 Annales 5 & Chronicon.

ܝܥܩܘܒ ܐܘܪܗܝܐ ܟܬܒ
ܥܠ ܙܒܢ̈ܐ ܘܟܪܘܢܝܩܘܢ.

CA-

NOTÆ.

1 *Demonstrationes physicas*. Ecchell. & Hottinger. malè, *geometricas*.

2 *Canticum, quod incipit, Parati estote*. Ecchell. & Hottinger. pluraliter *Cantica*, minùs rectè.

3 *Bar-Sohedes*, idest, filius martyrum, Charchæ Episcopus, Phetioni Patriarchæ synchronus anno Christi 735. innotuit. Alter Barsohedes Episcopus Ninives fuit, quem à Barsuma Nisibeno interfectum fuisse narrat Bar-hebræus. Vide tom. 2. pag. 403.

4 *Jacobus Orrhoënsis*, hoc est, Edessenus Episcopus, obiit anno Christi 710. juxta Dionysium, vel 708. juxta Barhebræum. Vide tom. 1. p. 426. & 488. & tom. 2. p. 336. & seq. Hic, etsi Nestorianus non fuerit, à Sobensi tamen Scriptoribus Syris in Catalogo accensetur, quemadmodum & de Achudeme Monophysita aliisque factum suprà observavi.

5 *Annales & Chronicon*. Barhebræus tàm in Chronico Arabico, quàm in Syriaco laudat hoc Jacobi opus. Vide tom. 2. pag. 310. & 313.

CAPUT CLXVI.

Simeon Charchæus.

1 Simeon 1 Charchæus & ipse Annales confecit.

ܫܡܥܘܢ ܟܪܟܝܐ ܐܦ ܗܘ
ܥܒܕ ܡܟܬܒܢܘܬܐ ܕܙܒܢܐ.

CAPUT CLXVII.

Ara, & Pacorus.

2 Ara 2 composuit adversùs Magos Librum: & *alterum* adversùs Bardesanem,
3 Cui titulus, 3 Scarabæi:
4 Et librum, quem composuit 4 Pacorus.

ܐܪܐ ܣܡ ܠܘܩܒܠ ܡܓܘܫܐ
ܟܬܒܐ: ܘܠܘܩܒܠ ܒܪܕܝܨܢ
ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܚܦܘܦܫܬܐ:
ܘܟܬܒܐ ܕܣܡܗ ܦܩܘܪ.

CAPUT CLXVIII.

Bar-Kosinus, seù Bar-Kosra.

5 Bar-Kosinus 5 composuit adversùs Chaldæos duos tomos

ܒܪ ܩܘܣܝܢ ܣܡ ܗܘܐ ܠܘܩܒܠ
ܟܠܕܝܐ ܬܪܝܢ ܦܢܩܝܢ

In ܣܡ

NOTÆ.

1 *Simeon* Charchæ Episcopus, Timothei Patriarchæ temporibus circa annum Christi 800 claruit. Ecchell. pro ܒܪܘܟܝܐ perperàm legit ܒܪܟܝܐ *Barachia*, Hottinger. *Barukia*.

2 *Ara* incertæ ætatis scriptor; antiquus tamen, ut ex libris adversùs Bardesanitas compositis liquet: nam Bardesanis secta ante sextum Christi sæculum extincta videtur.

3 *Scarabæi*. Hic Ecchellensis suas in Sobensis Catalogum observationes claudit.

4 *Librum quem composuit Pacorus*. Hæc apud Hottingerum desiderantur. Ecchellensis legit, *& librum quem composuerat Thakur*. At Codex Sobensis, quo idem Ecchellensis usus est, habet ܦܩܘܕ *Pakud* cum litera ܕ Daleth, non ܦܩܘܪ *Pachur*. Pacori tamen frequentius est apud Syros nomen, quàm Pacodi. Vide tom. I. pag. 419. ubi de Pacoro Edessæ Rege. Quis autem is fuerit Pacorus, quem Ara confutasse dicitur, non liquet. Sed neque constat, Aram adversùs Pacorum scripsisse: imò Sobensis verba hunc sensum commodiùs reddunt, ܘܐܝܬ ܟܬܒܐ ܕܣܡ ܗܘܐ ܦܩܘܪ *Exstat quoque Liber, quem Pacorus composuit*.

5 *Bar-Kosinus*, (Ecchell. & Hottinger. *Bardukssin*) aliàs, ܒܪ ܩܘܣܪܐ *Bar-Kosra*, cœnobii Mosulensis fundator, sub Ezechiele Patriarcha circa annum Christi 570. vixit.

Jesu-

In unum librum digestos: nec non alterum *librum* adversùs
1 Parpharonem [1] hæreticum.

ܚܕ ܟܬܒܐ: ܘܐܚܪܢ ܠܘܩܒܠ
ܦܪܦܪܘܢ ܗܪܛܝܩܐ.

CAPUT CLXIX.

Daniel Mariæ filius.

2 Daniel [2] Bar-Mariam composuit
Ecclesiasticam *historiam*
Quatuor tomis comprehensam:
& librum
Expositionis Chronici.

ܕܢܝܐܝܠ ܒܪ ܡܪܝܡ ܣܡ
ܡܟܬܒܢܘܬܐ ܕܥܕܬܐ
ܕܐܪܒܥܐ ܦܢܩܝܢ: ܘܟܬܒܐ
ܕܦܘܫܩܐ ܕܟܪܘܢܝܩܘܢ.

CAPUT CLXX.

Zachæus Surensis.

3 Zachæus [3] Surensis composuit
Ad-

ܙܟܝ ܕܨܘܪܐ ܣܡ
ܠܘܩܒܠ

Jesujabum Bar-Kosram appellat Amrus, qui in Vita ejusdem Ezechielis hæc de ipso narrat. وفى هذه الايام ظهر ربن بر قوسرا واصله من نينوى ولازم القراة وتزهد وتقشف . وقيل انه اجتاز على رعاه ياكلون لحما مع راهبين . فلما وصل الشط حلفوه الرعاه بالمسيح ان ياكل . فاكل ثلثة لقم . فانكر ذلك الراهبان . فطرح كساه على الما وعبر عليه وعبر الراهبين فلما راه الحرس الذين على باب المدينه تصوروه بصورة اله . وبنا هيكلا حسنا بالحسينة وجدب عليه احد العرب فى طريق سيفا فجفت يده واستشفى القديس فشفاه . وكان فى الصوم لا ياكل الا البقل حسب واستناح ودفن فى ديره ويسمى دير ربن برقوسرا وهو كرسى مطران الموصل .

Per hæc tempora innotuit magister noster Bar-Kosra (al. Cod. *Jesujabus cognomento Bar-Kosra*. Vide tom. 2. pag. 414.) *ex Ninive oriundus, qui quum literis operam dedisset, monasticam demùm eamque religiosam rigidamque vitam adamavit. Hic, ut fama est, unà cum duobus monachis aliquando iter faciens, quum in pastores ad ripam præterfluentis amnis considentes casu incidisset, perque Christi nomen adjuratus fuisset, ut carnes comederet,* (*carnibus enim mensam instruxerant,*) *ternos bolos sumpsit. Sociis factum improperantibus, pallium flumini imposuit, eoque velut navigio usus unà cum illis ad alteram ripam appulit. Quod milites ad urbis portam excubantes conspicati, illum pro Deo habuere. Templumque pulcherrimum in Hosaina construxit. Sed & quum alibi iter ageret, & Arabs quidam nudato ferro illum fuisset aggressus, latronis dexteram narrant extemplo arefactam, ab eodem exoratum* Bar-Kosram *restituisse. Quotidianus ejus victus parcissimus ex modica olerum quantitate constabat. Post obitum in suo monasterio conditus est, quod magistri nostri Bar-Kosræ cœnobium appellatur, estque Sedes Metropolitæ Mosulensis*. Hæc Amrus. Porrò tàm in Bar-Kosræ seù Bar-Kosini, quàm in Bar-Kainæi, (de quo infrà cap. CLXXI.) nomine, litera ܕ *Daleth* signum genitivi casus est, etsi nomen ܒܪ *Bar* contractum sit, ut Syri Grammatici ajunt. Quamobrem *Bar-Kosinus* & *Bar-Kainæus* latinè reddidi; non Bar-d-Kosinus, aut Bar-d-Kainæus.

1 *Adversùs Parpharonem hæreticum.* Ecchell. ܦܦܪܘܢ *Phaphronem*. Fortasse legendum, ܒܪ ܨܦܪܘܢ *Bar-Zaphron*, cujusmodi nomen apud Syros occurrit. Vide tom. 1. pag. 419.

2 *Daniel Bar-Mariam*, hoc est, Mariæ filius, Jesujabi Adiabeni Patriarchæ temporibus claruit, ut ex Amro notavi tom. 2. pag 420.

3 *Zachæus Surensis*, idest, ex Sura Ba-

1 Admirabilem 1 demonstrationem mundi. — ܐܣܟܡܐ ܠܬܚܘܝܬܐ ܕܥܠܡܐ

CAPUT CLXXI.

Joannes Bar-Kainæus.

2 Bar-Kainæus 2 composuit Orationes Metricas ad solatium mœrentium. — ܒܪܩܝܢܝܐ ܣܡ ܡܐܡܪ̈ܐ ܘܡܬܒܝܐܢܘܬܐ ܠܒܢܝ̈ ܐܒܠܐ.

CAPUT CLXXII.

Joannes Bar-Abgari Patriarcha.

3 Joannes 3 Bar-Abgari — ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܐܒܓܪܐ

Com- ܣܡ

bylonię urbe Bagdadum inter & Cupham posita, de qua Abulpheda in descriptione Arak. Ecchell. perperàm legit ܙܘܦܢܝܐ *Supania*: nec melius Hottingerus pag. 237.

1 *Demonstrationem mundi*, hoc est, Cosmographiam.

2 *Bar-Kainæus*, hoc est, filius fusorum, (malè apud Ecchell. & Hottinger. ܒܪܕܩܢܢܐ *Bardaknana*,) Amro in Vita Machichæ & Eliæ Patriarcharum appellatur يوحنا ابن الحداد *Joannes ebn-al-Cheddad*, idest, filius fabrorum ferrariorum; Mosulanam autem Nestorianorum Ecclesiam Metropolita regebat anno Christi 1111. ut ex eodem Amro liquet.

3 *Joannes* Syrorum sermone nuncupatus ܒܪ ܐܒܓܪܐ *Bar-Abgari*, seù ܒܪ ܚܓܝܪܐ *Bar-Haghiri*, Arabicè ابن الاعرج *Ebn-al-Aarag*, hoc est, filius claudi, aliàs *Bar-Isa*, ex Episcopo Zuabiæ in Patriarcham Nestorianorum electus fuit anno Christi 900. ut dixi tom. 2. pag. 440. De ejus consecratione & gestis hæc Amrus. يوحنا ابن عيسى تربّى في قطيعة النصارى ببغداد على يدى اخيه خداهى الاعرج قس البيعة وصار فيها واسامه ابن نرسى اسقفا على الزوابى يعنى النعمانية وورد بعد

يوانيس لحفظ الكرسى لان واسط لم يكن لها اسقف واستعمل مداراة الناس ليتم له الامر ورضى به جماعة الابا والمومنين وراموا تقديم تسليم الامر اليه قبل موافاة يوحنا ابن بختيشوع وكان ثادورس مطران جنديسابور يطلبها واجتمع الناس على الجمع بين اسميهما فى رقعتين وتراضيا بذلك لطهارتهما وخرج اسم يوحنا . فقال المطران ان حيلة تمت وخالف وتعصب على يوحنا قوم من قطيعة النصارى ودرب القراطيس كانوا يعرفون منشاه وتربّى بينهم فالنبى فى مدينته لا يكرم . وانضم اليهم غيرهم . ووافا يوحنا بن بختيشوع ومعه اساقفته من الموصل ولا يشك ان الجثلقة له . واجتمع ثادورس مطران جنديسابور ويوسف مطران مرو وكان يظهر التقشف ليشهد له الناس بالصلاح واجتمع معهم جماعة وحرّضوا على الكلام وخاطبوه بالجثلقة وقبل ذلك منهم وتحزّب الناس وتعزز ابن بختيشوع بالسلطان وكتب رقعة الى الخليفة وله حق خدمة عليه بشرح الحال فتقدم الى بدر بالنظر فى الامر وكان بدر خيّرا فتقدم الى مالك بن الوليد كاتبه وابنى اسلم طبيبه بالنظر فى ذلك فاجتمع الناس في الاحد السابع من سابوع السليحين

ذلك تندموا . فقال ابن بختيشوع لبدر يسمعوني في مجلسك ولو كانوا فى غيره لقابلتهم . فقال هولا كتّاب الخليفة واطماوه وهم اخوتك فان كانوا قالوا حقا فالخلفا من آما ولا عيب عليك وان كانوا قالوا باطلًا فقد اساوا الا اننا نطلقهم مع سنتهم . وتقدم اليهم بالمقام فى داره لينهى الحال واعد لهم الطعام وكان شهر رمضان . فاحتجوا بالصيام وانهم ياكلون وقت الفطار . فلما ادرك المسا صلوّا ودعوا لامير المومنين وله وقدم لهم الطعام ومن غد تقدم بحملهم الى دار الخليفة مكرمين وكاتب وشرح للمعتضد الحال فقال هذا باب ساقط الفكر فيه عنا لانه لا يتعلق بالمملكة . فقال المعتضد بل يجب علينا ان نصلح احوالهم لانهم خدمنا . واطلق الناس ان يختاروا ربّما من يحبّون . وعرّف بدر الجماعة الحال وسكن يوحنا فى دار لبنى اسلم فى الزعفرانية وسال بدر لمالك كاتبه عما يحتاج اليه الجاثليق ليقوم به واعلمه اعدادهم هذا والتمس منه ثوب ديباج لاكرامه وعكازه ومعفر فضاعف بدر وحمل الجميع على يد مالك مع مابة دينار وبغلة مختارة .

والحدر يوحنا ليلة الاربعه وابن بختيشوع فى حراقة واساقفته ووصلوا على ساعتين من يوم الاربعا واتوا الى الجاثليق من كان تقدم بالاكرام والتبجيل وعمل الرازين وصعد الى الموتب واخذ الدواه وكتب خطا بالسريانية يضمن فيه ان يسير بحسب الانجيل وقوانين الرسل ويحفظ الامانه الصحيحة والسونهدسات المشرقية والمغربية والابا الثلثة ديودوروس وثادوروس ونسطوريوس وان لا يتناول الرشا على الكهنوت والاحكام ويستعمل الطهارة والتقى ولايسيم بمال ولا يسلك الطريقة السيمونية ولا يثقل على المرعيث والبيع ويودى الجوالى ويراعى من يموت من الغربا وما يسّهله الله تعالى يوزّعه على المساكين والايتام والمحتاجين ويعمّر البيع ولايقفل البيع بل يسلّمها الى الاتقيا ولا يسيم قسًا ولا شماسًا الا على القانون القس بعد قراة الاحدثا والشماس بعد قراة الداود ولايسيم غنيًا لا يصلح ولا يطرح مسكينًا يصلح وانه ان عدل عن ذلك فلا حظ له فى الرياسة ولا النصرانيه . وسلّم الخط الى الناس وقال لست محتاجًا الى هذا الشرط على نفسى لكن ليصير سنّة لمن ياتي بعدى.

السليحين وحضر من عند يوحنا ابن عيسى ومن معه من المطارنة والاساقفة والمومنين وحضر من عند يوخنا ابن بختيشوع وعند حضور يوحنا ابن عيسى اذن له فى الدخول على بدر ومن معه . فدعوا للامير وله واعلمهم ما تقدم به من النظر فى امرهم فقالوا نحن عبيد هذه المملكة . وسالهم عن المنازعة وعلتها . فقالوا رضينا بيوحنا ابن عيسى وابن بختيشوع يطرح الشر بيننا والخصومات واستغاثوا اليه منه . وعاتب يوحنا ابن بختيشوع على ذلك وقال انت من اولاد النعمة والروسا ويجب ان تحرص على مصلحة دينك لا مفسدته وهو احسن بك عند الله وعند امير المومنين وعندى وما اشبه ذلك . فقال للنصارى سّنة وهو ان يجتمعوا على الاختيار وانا واصحابى ما اجتمعنا على اختيار هذا وفى اختياره نقص للسدن . فقال اصحاب يوحنا هذا الكلام بما يشاكله من ان الاختيار قد صّح على واجبه . واحتج بدر بمطران جنديسابور وهو ريس المطارنة . فقال اصحاب يوحنا الاختيار للمطارنة والاساقفة يسيمون ولو حضر ثلثة منهم تم الامر ولو تاّخر صاحب جنديسابور على اننا قد علمنا انه معتقل عند بن بختيشوع . وقام ابن اخى يوسف مطران بردعه وسط الجمع وحكى اعتقال عمه وهو شيخ يصوم الدهر ولا يذوق الدسم عند ابن بختيشوع وكان غرضه صفات عمه ليختار . وحضر مطران مرو وجنديسابور وجرى كلام طويل اشار بدر فيه على بن بختيشوع بقطع الكلام ومساعدة القوم على يوحنا . وكان القسم ابن عبيد الله حاضرًا فقال لابن بختيشوع صفات الجاثليق ماذا ينبغى ان تكون . فابتدا وقال عالما . فقال مالك ابن الوليد وداود بن فلم . فهو اعلم منك . فامسك . فركبته الحجه . ورفع صوته ايشوعزخا اسقف عكبرا وقال لا يصلح لنا جاثليقا يلعب بالكلاب والقرود . وشرح بعد حال الرقاع المكتتبة اوّلا وخروج اسم يوحنا . فقال لهم اخاف ان تدعنوا لابن بختيشوع كرهًا . فقالوا نحن عبيد امير المومنين وهو لا يغيّر علينا سّنتنا . فقال اى شى تكرهون منه . فقال ولادته من سّرية على سبيل الزنا ومثل هذا لا يومن على الصلوات والقرابين . فقال لهم القسم بن عبيدالله فلم جعلتموه على الموصل مطرانًا . فقال اختاره اهل الموصل وهم لا يعلمون ولما علم

السية واقفا يبكى فى البدياقن ومات على ظهر الطريق نسال الله سترا جميلا .

ودبر يوحنا الجثلقة احسن تدبير ورحم المساكين والضعفا واعان المحتاجين ولم ياخذ على الاسياميد رشوة ومات لثمان خلون من رجب سنة اثنين وتسعين ومائتين ودفن فى بيعة دار الروم بالجانب الشرقى بجنب يوانيس الجاثليق وكانت مدته خمس سنين .

واستراح الابا فى ذلك اليوم وعملوا الرمش للاسياميد ليلة الخميس . ولم يحضر ابن بختيشوع الرمش ولاصعد الدير . فلماكان من غد وحضر الاسياميد وهو ليلة عشر ليلة خلت من شهر رمضان سنة سبع وثمانين ومائتين . وقدم ابراهيم تلميذ ليسيمه على الزوابى فلم يحضر يوحنا بن بختيشوع وتقرب وانصرف وقرا الانجيل وتكلم وقدس واكل الناس الفاتور وحضل الاسياميد عشرون من الابا بالمطارنة والاساقفة منهم ثادوروس مطران جنديسابور ويوحنا بن بختيشوع مطران الموصل ورتب معهم سنهودس فى كل شى من الامور الدينية والعالمية وقارب فى ما فرضه من المواريث فرايض المسلمين لكوننا بينهم وخوفا من عدوله اليهم .

وشكا بن بختيشوع امر عبديشوع اسقف الحديثة وخلعه الطاعه . فكتب كتابا جامعا انه لا يجوز لاسقف ترك طاعة مطرانه ويجب عليهم طاعتهم وان اسقف الحديثة متى خالف وجب قثرسته .

وثادورس مطران باجرمى كان ابن اخى يوانيس الجاثليق وابى ان يجعله مطرانا وانما فعل ذلك بعد الحاج ايشوعبرنون اخيه واسحق ابن دليل وقال ممتثلا بقول حزقيال قد نصبت ولكن ايشوعبرنون يفلج . واتصل بيوحنا اخبار فضايحه وانه يهوى مغنية وانها وابنتها عنده على سبيل قبيح فاحضره ووبخه وقال له ان رجعت عن هذه الخصال فانت الجاثليق وخرج ولم ينتبه وعاود امره واستغاث المومنون منه . فلما راى داه لا دوا له قطعه من جسم البيعة وكتب اليه القاثاراسيس . وقيل انه دخل بغداذ فى الدفعتين وكانت الملعونة معه وشعر بها الجيران وحملوها الى السلطان واستغاث بوقاحته بالحسن ابن وهب فى تخليصها وغرم جملة كثيرة ولم يقلع وقيل انه راى فى منامه كانه قايما على شاطى نهر وكان يده اليمنى قد قطعت ووقعت فى النهر وطفت فوق الما وهو يصيح ويطلبها وهذا هو فقد الكهنوت . وقريت القاثاراسيس ببغداذ فى البيع وحملت الى باجرمى وبقى حتى حله ابراهيم الجاثليق وانتهى امره من بعد الى الاسلام ويقال انه كان حسن الوجه والفهم والعلم والصوت . وذكر اليا اسقف الانبار انه شاهده بعد اسلامه يعمل الطب بباب النوبى وانه شاهده فى بيعة

Joannes Isæ filius in ea urbis Bagdadi parte, quæ regio Christianorum dicitur, educatus fuit à germano fratre suo Chodabe Claudo Ecclesiæ Presbytero, cui ipse quoque postea præfuit. Inde a Joanne Patriarcha *Narsetis filio Zuabiæ, hoc est Naamaniæ urbi Episcopus est datus. Unde post* eundem *Joannem ad custodiam Sedis vocatus fuit, eò quod Vaseta tunc temporis Episcopo careret:* (id munus ad Cascarensem Episcopum spectabat, ut sæpè dictum est: sed Cascarensis Ecclesia cum Vasetensi per id tempus conjuncta erat.) *Eam dignitatem adeptus, populi benevolentiam sibi conciliare studuit, ut sibi quod moliebatur, pro voto succederet: quod & evenit. Nam ex populo & Patribus non pauci illum Patriarcham designarunt; idque ad exitum perducere satagebant ante Joannis filii Bochtjesu* Metropolitæ Mosulani *adventum. Sed quum Theodorus Gandisaporensis Metropolita eam simul dignitatem ambiret, communi omnium electorum suffragio decretum fuit, ut quoniam amborum par & æquale meritum credebatur, eorum nomina in schedulis descripta in urnam referrentur. Sors Joannis nomen extulit. Sorti restitit Metropolita* Theodorus, *fraude & dolo factum incusans; Joannisque electionem rescindere cogitavit, eique suffragati sunt non pauci ex regione Christianorum, & ex via Chartariorum, ut qui hominis originem educationemque perspectam haberent, utpote qui apud eos adolevisset. Nullus autem Propheta acceptus est in patria sua: pluresque alios in suam factionem contraxere. Postremo Joannes Bochtjesu filius è Mosul unàcum suis Episcopis advenit, ratus Catholici dignitatem sibi facile tutoque obventuram Quum ergo Theodorus Metropolita Gandisaporensis, & Maruæ Metropolita Josephus convenissent (Josephus autem ut sibi populum conciliaret, religiosam austerioremque vitæ rationem affectabat:) convocata Patrum populique concione, communi decreto Joannem Bochtjesu Catholicum proclamarunt: qui ut novam sibi dignitatem adversùs æmulum constabiliret, Chaliphæ supplicem libellum porrexit, in quo exhibitam ipsi à se* & Bochtjesu patre *servitutem referebat. Sed antea Badrum de toto hoc negotio consulendum judicavit. Erat Badrus vir probus in paucis. Quare antequam quidquam statueret, Malechum Validi filium suum à secretis, & filios Aslami medici sui convenire jussit, & inter se de ea causa deliberare. Quod quum ad vulgus manasset, convenere Dominica septima hebdomadæ Apostolorum ambæ factiones, Joannes scilicet Isæ filius unàcum suis Metropolitis, Episcopis, &*

Chri-

Christianis ipsi consentientibus; ex altera parte Joannes filius Bochtjesu cum suis. Quum verò venisset Joannes Isæ, permissum est ei, ad Badrum intrare cum suis. Qui Imperatori (Chaliphæ scilicet, quem Arabes Amir-al-Mumenin, hoc est, Imperatorem fidelium appellant:) ipsique Badro bene precati conticuere. Badrus è contrario quæ in eorum causa acta fuerant, exposuit. Cui filii Isæ fautores responderunt: Nos hujus Imperii servi sumus. Rogati rursus, ut statum & causas retexerent intentatæ litis: Joannem Isæ, responderunt, elegimus. Infestus contrà Bochtjesu filius causas dissensionum & discordiarum serere inter nos orsus est. Badrique opem adversùs eundem implorare perrexerunt. Quare Badrus Joannem Bochtjesu incusare cœpit: at tu quidem, inquiens, ex filiis gratiæ & è numero præsulum es, oppidoque consentaneum officio tuo erat, ut religionis tuæ negotium ageres, provideresque, ne illud contrario quovis assultu pessumdaretur. Et hoc quidem non parùm tua interest non modò apud Deum, sed & apud fidelium Imperatorem, & apud me. Hæc & hujusmodi Badrus. Cui ille. Christianis sancta lex est, ut ad electionem conveniant universi. Nunc verò nec ego, nec meæ ditionis Episcopi hominis istius electioni interfuimus. Quare jure merito clamamus in illius electione sacros Canones fuisse violatos. Joannis Isæ fautores contra hæc & hujusmodi ajebant: objecta commenta sunt & nugæ: constat enim electionem Canonicam fuisse. Quum verò Badrus absentiam objiceret Metropolitæ Gandisaporensis, ut qui Metropolitanorum esset primus; quare nec eo absente electionem constare potuisse; Joannis fautores responderunt: electionem ad Metropolitas & Episcopos pertinere, & hanc constare atque legitimam fore, quando vel tres duntaxat Episcopos adesse contigerit: neque Metropolitæ Gandisaporensis præsentiam requiri. (Vide tom. 2. pag. 459.) Compertum prætereà fuisse illum apud Bochtjesu filium detineri. Hìc Josephi Metropolitæ Bardaensis (& Maruensis, ut suprà dictum est) nepos in mediam concionem prodiens, patruum quoque suum eadem de causa apud Bochtjesu filium impeditum fuisse narrabat: orsusque est prædicare illius abstinentiam, adeò ut jam devexa in senium ætate condimentum quodlibet ad mensam recusaret: quæ omnia eò tendere visa sunt, ut bonus senex in Catholicum promoveretur. Postremum præsentibus Metropolitis Maruæ, & Gandisaporis Badrus disertè & graviter filium Bochtjesu admonuit, ut in posterum linguæ parceret, nevè populum adversùs Joannem concitare pergeret. Aderat inter alios Casemus Obaidallæ filius, qui ad filium Bochtjesu conversus, edissere nobis, inquit, quasnam putes eligendi in Catholicum dotes esse oportere? Cui ille dicere orsus, doctum, ait, eum in primis esse oportet. Plura dicere cogitantem interpellavere Malechus Validi filius, & David Phalemi. (ܒܪ ܕܝܠܡܝ Dailami filium vocat Barhebræus in chronico Syriaco Par. 3. in vita Athanasii Maphriani) At ille, ajunt, te doctior est. Ad hæc ille manifesta veritate convictus conticuit, plura hiscere haudquaquam ausus. Hìc verò Jesu-Zacha Ocbaræ Episcopus sibi temperare non potuit, quin alta voce inclamaret: At enimverò haudquaquam nos decet habere Catholicum, quem canibus similisque colludere non pudet: adjecitque schedularum scriptionem, quam suprà factam retulimus, & Joannis per eas designationem. Ad hæc Badrus conventum interpellans, vereor, inquit, ne vel inviti electionem filii Bochtjesu ratam habituri sitis. Cui quum illi contra reposuissent, Imperatoris se esse servos, sperareque leges suas ab eo haudquaquam mutatum iri; Badrus, ecquidnam tandem, ait, in eo vobis non placet? Id potissimùm, responderunt, quod ex concubina spurius natus est: cujusmodi hominum genus neque precibus, neque oblationibus præfici solet. Intercessit Casemus filius Obaidallæ: Eccur ergo, inquiens, Mosuli Metropolitam eum creastis? Cui illi: illum nempè, ajunt, Mosulani optarant imprudentes. Admonitos, factæ electionis pœnituit serò. Hìc filius Bochtjesu ad Badrum conversus, hæc isti quidem adversùs me, te præsente, effutiunt. Ast ego si eadem alio in loco deblaterarent, utique confutare ac revincere satagerem. Cui Badrus; isti, inquit, ut bene nosti, Imperatoris à secretis sunt, ejusque medici, iidemque tui sunt fratres. Qui si quidem vera protulerint, scito Chaliphas ancillarum esse filios, neque hujus stirpis te pudere decet. Si verò falsa, iniqui ut sint, attamen eos suis vivere legibus sinamus oportet. Badrus interim dum litem definire parat, utramque factionem, ut ad suas ædes diverteret, humanissimè invitat: prandiumque universis apparari jussit. Contigere hæc mense Romadano. At illi jejunii (Saracenici) legem causarti, sibi ante constitutam cœnæ horam comedere nefas esse dixere. Ad vesperam itaque preces (Canonicas) recitarunt, & Fidelium Imperatori (Chaliphæ Mahometanorum) atque Badro bene precati sunt. Deinde ad cœnam ab eodem Badro apparatam accubuere. Postero die ad Chaliphæ ædes secum venire cum honore jussit: causamque Motadedo Chaliphæ exposuit, adjecitque, negotium hujusmodi ad Imperium minimè pertinere. Sapienter tamen Chalipha, At nostri, inquit, officii est, res eorum componere, quoniam nobis serviunt. Tu verò sine istos, quem voluerint, sibi præsulem præficere. Chaliphæ responsa Badrus conventui quum retulisset, Joannes in ædes filiorum Aslami in ea parte urbis, quæ Zapharania dicitur, secessit. Badrus verò Malechum suum à secretis familiarem rogavit, ecquam Catholico supellectilem necessariam esse putaret. Quum autem necessarii instrumenti apparatum Malechus indicasset, vestemque insuper auro textam, utpote dignitati convenientem petiisset, & Pastorale pedum, atque pallium; Badrus dupla omnia ad Catholicum per eundem Malechum, adjectis insuper centum denariis, transmisit. Selectam ex suo stabulo mulam prætereà duci jussit.

Rebus ita pro voto compositis Joannes Isæ, ejusque fautores, Joanne Bochtjesu & Episcopis ejus nequidquam frementibus, feria quarta sub noctem recessere, atque hora secunda ejusdem feriæ ad locum functioni destinatum pervenere. Congregatis porrò ibidem viris primariis Christianorum proceribus, mysteria Catholicus celebravit, cathedram conscendit, postu-

Postulatoque atramento syngrapham Syriacè exaravit, in qua professus est, se juxta Evangelium, & canones Apostolorum mores suos compositurum, suamque orthodoxam fidem, & Synodos Orientales atque Occidentales, Patresque ternos, Diodorum nempe, Theodorum, & Nestorium, observaturum: item nec pro sacrorum Ordinum collatione, neque pro ferendis in judicio sententiis mercedem ullam accepturum: castitatem & pietatem culturum: pecuniam in manus impositione neutiquam exacturum, simoniamque proscripturum: Christianum gregem, aut Ecclesias contributionibus nullatenus gravaturum: tributa Christianis imposita religionis profitendæ causa *soluturum: peregrinis morientibus adfuturum: & ex iis, quæ Deus ipsi elargiri dignatus fuisset, eleemosynas in pauperes orphanos atque inopes erogaturum: sacras ædes sartas tectas servaturum; easdemque claudi minimè permissurum, sed piis viris traditurum: nec Presbyterum, aut Diaconum præter canones ad sacros ordines promoturum, sed Presbyterum quidem post lectionem novi Testamenti, Diaconum verò post lectionem Davidis: neque in Clerum cooptaturum locupletes eo gradu indignos, neque pauperes dignos neglecturum. Quod si à regula ista unquam declinasset, professus est nullam sibi fore partem in Episcopatu, aut in Christiana religione. His verbis scriptum chirographum conventui tradidit, adjecitque: equidem hoc ego pacto convento haudquaquam indigeo; sed syngrapham istam scribo, ut successoribus meis pro regula ac lege maneat.*

Hac ergo, quam retuli, via Patribus restituta eo die pace, ad vespertinas preces consecrationi præmittendas convenere universi nocte præcedente feriam quintam, Joanne Bochtjesu excepto, qui neque officium vespertinum celebravit, neque ad monasterium accessit. Postero die decima nocte mensis Romadani anni Hegiræ *ducentesimi octogesimi septimi* (Christi 900. die 8. Septembris) *consecrationi interfuit, eaque peracta Catholicus Abrahamum discipulum suum* Zuabiæ *Episcopum designavit, Joanne Bochtjesu absente, (nam post communionem recesserat,) legitque Evangelium, verba ad populum fecit, & Missam celebravit: qua finita populus ad mensam accubuit. Catholici porrò consecrationi interfuere Patres viginti, Metropolitæ & Episcopi, atque inter cæteros Theodorus Metropolita Gandisaporensis, & Joannes Bochtjesu Mosulanus itidem Metropolita* (in alio Codice adfuisse præterea dicuntur Emmanuel Metropolita Halavanæ, Theodorus Bagermæ, Joseph Bardaæ, Jesuzacha Ocbaræ, & Bochtjesu Tirhanæ) *quorum interventu Synodum celebravit de rebus tùm ad religionem, tùm ad civilem gubernationem pertinentibus: & in ea quidem parte, quæ hæreditates spectat, Mosulmanorum* (Mahometanorum) *legibus canones accommodavit: quandoquidem inter eos vivimus, verebaturque, ne apud eos violatæ legis arcesseretur.* (De hac Synodo infrà sermo erit; celebrata autem fuit non eo die, quo Joannes consecratus est, sed mense Octobri ejusdem anni Christi 900. quo annus Alexandræus 1212. inchoatus, ut ex Sobensi colligitur.)

Quum verò Joannes Bochtjesu Episcopum Haditbæ Ebedjesum negatæ obedientiæ accusasset, Catholicus canonem generalem condidit, non licere Episcopo obedientiam Metropolitæ negare, quum ea ex jure Metropolitis debeatur. Episcopum itaque Hadithensem si in posterum id minimè præstitisset, depositione plectendum dixit.

Theodorus Metropolita Bagermensis nepos ex fratre Joannis Catholici (qui Joannem Isæ præcessit,) *fuit, quem quum patruus ad Episcopatum provehere omninò recusaret, instantibus Jesubarnun fratre, & Isaaco Dalili filio, eorum importunitate victus, postremò Theodorum ad Metropolitanam dignitatem promoverat, factum Ezechielis Prophetæ verbis usus excusans, quum diceret, se quidem plantasse, Jesubarnun verò plantam in posterum excolendam suscepturum. Theodorus post patrui obitum propudiosorum flagitiorum apud Joannem* Isæ *accusatus fuit, quod mimam amaret, eamque unàcum filia apud se turpiter commorari permitteret. Quocirca hominem Catholicus ad causam dicendam arcessitum acriter objurgavit: deinde adjecit: Ast si tu quidem ab hoc flagitio resipueris moresque tuos composueris, Catholicum te futurum scito. Abiit ille, nec resipuit. Hinc novæ adversùs eum querelæ: rursus Christiani contra proprium Episcopum Catholicum interpellant, qui pertinaci morbo præscripta remedia minimè profuisse animadvertens, ægrotum ab Ecclesiæ corpore abscidit, misso ad eundem depositionis chirographo. Fama est Theodorum bis Bagdadum intrasse unàcum illa maledicta. Quum verò vicini fœminam agnovissent eamque ad Chaliphæ tribunal appellassent, Theodorum non puduisse cum Hasano Vehebi filio pro ejus liberatione agere, magnamque in eo negotio pecuniarum summam consumpsisse, operam tamen perdidisse amissa causa. Ferunt præterea somnium istiusmodi ipsi dormienti olim objectum fuisse: velut si ipsi stanti ad ripam fluminis dextera manus simul abscissa in profluentem decidisset, quam aquis supernatantem idem sublato clamore requireret. Somnium scilicet Sacerdotii amissionem præmonstrabat. Depositionis porrò libellus in urbe Bagdado in Ecclesiis lectus, ad Bagermenses transmissus fuit. Mansitque in eo statu Theodorus, donec ab Abrahamo Catholico* (Joannis Isæ successore) *absolutionem impetravit. Postremo tamen in Mahometismum prolapsus est. Proditum est, Theodorum forma, voce, ingenio, & doctrina excelluisse. Elias porrò Episcopus Anbarensis narrat se vidisse Theodorum post Mahometismi professionem medicinæ operam dare apud portam Nubiam: postea eundem offendisse in Diaconio Ecclesiæ Dominæ* (Beatæ Virginis) *stantem, & flentem. Periit medio in itinere. Nos interim Dei opem & protectionem piè imploremus.*

Cæterùm Joannes Ecclesiam optimè gubernavit, pauperum & ægrotorum curam gessit, egenos sublevavit, & pro ordinatione mercedem accipere prorsùs recusavit: decessitque octavo die mensis Regebi anni Hegiræ ducentesimi nonagesimi secundi (Christi 905.) *& conditus fuit in Ecclesia ædium Romæorum ad orientalem partem ad latus Joannis Catholici* (ejus præcessoris,) *rexitque Ecclesiam ad quinquennium.*

Huc-

Hucuſque Amrus: quem Barhebræus videtur exſcripſiſſe: eadem enim nullo ferè mutato apice de Joannis electione tradit, additque de ejus obitu : ܡܫܬܡܥܐ ܕܝܘܚܢܢ ܡܢ
ܐܓܪܐ ܡܢ ܣܝܡܝ ܐܝܕܐ ܘܚܝܐ ܡܣܬܝܦܢܐܝܬ . ܘܟܕ ܡܐܬ
ܗܘܐ ܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܗ ܕܗܐ ܡܐܬܝܢ ܘܫܬܝܢ ܙܘܙܐ
ܕܣܝܡܝܢ ܒܕܘܟܬܐ ܦܠܢܝܬܐ ܕܡܛܝܘ ܠܝ ܡܢ ܝܘܪܬܢܐ ܕܡܢ
ܒܝܬ ܐܒܗܝ . ܣܒ ܘܦܘܩ ܐܢܘܢ ܒܩܒܘܪܝ ܕܝܠܝ :

Fama eſt, Joannem nullam prorſus ex manus impoſitione mercedem accepiſſe, vitamque admodum parcam egiſſe: quumque moriturus eſſet, diſcipulo dixiſſe; en tibi ducentos & ſexaginta argenteos in loco tali repoſitos, qui mihi ex parentum hæreditate obtigere: ſume illos, & in meo funere expende.

Porrò exemplar Syngraphæ, quam Joannes fertur in ſua ordinatione Epiſcopis & populo tradidiſſe, è Syriaco ſermone Arabicè redditum, ab eodem Amro refertur in hæc verba. (*Cod. ms. 41. Tom.2. Bibl. noſtræ pag.509.*)

اقررت انا يوحنا المعروف بابن الاعرج بين جماعة الابـــا المطـــارنة والاســـاقفة والقســـان والشمامسة والمومنين المقيمين بمدينة السلم الذين اختـــاروني لتدبير امورهم والجلوس على كرسيهـــم الذى هو منبر الفطركة بعد ان ســـالوني ذلـــك فاجبتهم بالطاعة لامر الله جـــل وعز وانقـــدت للخدمة فى بيعته وضمنت على نفسى لـــهم انـــنى اسير بحسب قوانين الرسل بعد حفظى الايمـــان الصحيح الذى لفظ به الثلثمـــاية والثمـــانية عشر وعقدى عليه رايى واعترافى بلســـاني من غيـــر تحريف • وقبول جميع السنهودســـات المشرقـــيـــة والمغربية التى عمل عليها الابا الفطاركة والمعلمون المحقون فى ارض الفرس • وبعد اقرارى بصحـــة تفاسير الماهر فى المعلمين مـــار تـــادورس وقبول قداسه وقداس مار نسطوريوس وقوله فى الاتحـــاد البنوى والجواهر والاقانيم • وقطعـــت على نفـــسى ان لا احظى بتناول رشوة ولا اداجى فى الله ولا استعمل الغش فى بيعة الله وشعبه بل اصّور نفسى عند كل انسان فى الطهارة والتقـــى قولًا وفعـــلًا وفى الاحكام البيعيـــة بصورة مـــار فولوس • ولا اثقل على الرعية والبيع ولا اتناول شيًا اكثـــر من الواجبات المعهودة ولا اتعرض لجمـــع المـــال ولا اضطهد ابنا البيعة فى خدمتى • واذا سهّـــل الله شيًـــا وزّعته على المســـاكين والمحتـــاجين والمضطربين والايتام والارامل كما يلزمنى • فـــان والعياذ بالله لم اف بشى ممـــا بذلته بـــاختيـــارى وتجاسرت على مخالفته فانا مـــعـــرض للحكـــم والانتقام والتوبيخ بـــالعدل وان بدلت فى ايمان البيعة شيا او زدت او نقصت فليكن ذلك زلـــة لى وانا مخلوع من الفطـــركـــة ولســـت بنصراني بـــالجملة • وضمنت القيام بجميع ما عاد بعمارة البيع ودفع الشرور عنها وتكميـــل الوصـــايـــا الحسنة واذّا الجوالى عن الظعـــفـــا والاجتهـــاد فى تخليصهم بالقول والعمل متى حصلـــوا فى الحبوس كمايجب على الاخوة والمسيحيين واعنى بامـــر مـــن يموت من الغربا بالقيام بتجهيزه ودفـــنـــه اذ كان عضو من اعضا المسيح • ولا اجوز فى تقبيل البيع طالبًا للزيادات بل اسلّمها الى الاتقيـــا الذيـــن يخافون الله جل اسمه وازيل العار بالاسياميـــذات السيمونية الذى يوخـــد عليهـــا الرشى ويقـــاطع بسببها ولا اقبل على ذلك رغبة مـــن احـــد ولا اسلّم رتبة الكهنوت الا الى مستحقها بعد البحـــث والاستقصا فى امره • ولا اسيم قسًا ولا شماسًـــا الا على موجب القانون اما الشمـــاس فبعد قراتـــه المزامير والمضاف اليها فى كتاب الـــداود والقـــس فبعد قراته الحديثة • ولا اسيم غنيـــا لا يصلح ولا اطرح مسكينا اذا صلح • وهذا صورة ماكتب بـــه خطه بيده وكتب على طرفه هـــذا يتعـــيّن اخـــذ نسخته من كل فطرك ينتصب لكـــرسى المشـــرق ويشهد عليه المسيمون له ولا يمرح فى كباش المسيح فالحكم صعب شديد والتحرير خطر •

Ego Joannes cognomento Bar-Abgari, ſeù Ebn-Aragi, profiteor coram Synodo Patrum Metropolitarum, Epiſcoporum, Presbyterorum, Diaconorum, & fidelium commorantium in urbe pacis Bagdado, qui me elegerunt, ut ipſos regerem, & ſuper eorum ſedem, ideſt, thronum Patriarchalem ſederem: poſtquam ſcilicet ab iis rogatus, Deo ipſiſque obtemperandum duxi, & miniſterium Eccleſiæ ſuſcepi: profiteor, inquam, & promitto, me juxta canones Apoſtolicos mores meos compoſiturum, rectamque fidem, quam Patres trecenti decem & octo definierunt, cordis aſſenſu oriſque confeſſione illibatam obſervaturum, Synodoſque omnes tùm Orientales tùm Occidentales ſuſcepturum, quas Patres Patriarchæ verique doctores in Perſide ſequuti ſunt: item amplexurum commentaria ſapientiſſimi Doctoris ſancti Theodori, ejuſque Liturgiam, necnon alteram Mar Neſtorii, ejuſque ſententiam circa Unionem Filii & ſubſtantias atque perſonas. Præterea firmiter propono, nec munera me accepturum, nec Deum, aut Eccleſiam ejus populumve ulla ratione decepturum, ſed meipſum coram omnibus verbo & opere & in judiciis Eccleſiaſticis Paulo Apoſtolo pietate & caſtitate conformaturum: ſubditos, aut Eccleſias nullatenus gravaturum, nihilque præter debi-

tum

1 Composuit Canones [1], & Admo-
2 nitiones [2],

Et

ܣܡ ܩܢܘ̈ܢܐ : ܘܡܪ̈ܬܝܢܘܬܐ :

ܘܐܦ

tum & consuetum accepturum: pecuniæ corrogandæ operam non daturum, neque filios Ecclesiæ in meo ministerio persequuturum; ex iis quæ Deus largiri dignatus fuerit, eleemosynas in pauperes, inopes, afflictos, orphanos viduasque, ut decet, erogaturum. Si pactum sponte conventum (quod Deus avertat,) minimè observavero, reus ero judicii, vindictæ justæque reprehensionis. Si verò quidquam à fide Ecclesiæ mutavero, aut adjecero, aut detraxero, id mihi in crimen vertatur, dignitatisque Patriarchalis, sed & Christianæ religionis prorsùs expers ero. Insuper promitto, me daturum operam, ut Ecclesiæ ædificentur, malaque ab iis avertantur, ut pia legata perficiam, tributa pro infirmis solvam, in carceribus detentos verbo & opere inde extrahi curem, quemadmodum fratres Christianosque decet: peregrinorum morientium curam geram, ut scilicet exequiæ iis celebrentur, eorumque cadavera tumulo mandentur, quum membrum sint ex membris Christi. In tradendis autem Ecclesiis non plus offerentium rationem habebo, sed eas viris probis Deumque timentibus commendabo, & in manus impositione simoniacum crimen, quod in munerum acceptatione dignitatumque sacrarum pro certo pretio oblatione consistit, omninò proscribam, neque interventionem cujusquam hac super re admittam, nec nisi dignis gradum Sacerdotii conferam, idque prævio examine & diligenti inquisitione. Presbyterum, aut Diaconum non ordinabo nisi juxta canonem: Diaconum quidem post lectionem Psalmorum eorumque quæ ad Psalmos in libro Davidis referuntur; Presbyterum verò post lectionem novi Testamenti: neque in clerum cooptabo locupletes indignos, neque dignos pauperes repellam. Hoc est exemplar chirographi ab eo scripti, cujus ad calcem hæc adjecit. Exemplar hujusmodi exigi debet ab unoquoque Patriarcha, quum ad Sedem Orientis promovetur: testesque super eum advocandi sunt ordinantes ipsum, ne oves Christi negligat: nam judicium quidem districtum est; periculosa autem subscriptio.

1 *Canones* conditi in Synodo, de qua suprà ex Amro. Sobensis in epitome Canonum Synodalium Par.4. cap.1. eam Synodum coactam scribit anno Græcorum 1212. hoc est, exeunte anno Christi 900. ut suprà dictum est. Idem Sobensis Par. 5. cap. 6. 7. 10. 15. 16. 22. 24. & Par. 6. cap. 6. novem canones ejusdem Synodi profert. Sunt autem universim *Canones XXVIII.* quos è Syriaco in Arabicum translatos habemus in Cod. ms. Arabico, de quo tom. 2. Bibl. nostræ p. 507. De his infrà sermo erit, quum de Synodis Orientalium disseram.

2 *Admonitiones.* Exstant à pag. 96. in Codice Syriaco 3. ad calcem tom. 2. Bibliothecæ nostræ pag. 5. hoc titulo prænotatæ ܩܢܘ̈ܢܐ ܕܬܫܡܫܬܐ ܕܡܕܒܚܐ *Canones ministerii Altaris.* Sunt autem XXVIII. quorum quintus canon Syriacè desideratur: Arabicè verò tres suprà viginti habentur in laudata Canonum collectione de qua tom 2. cit. pag. 507. cæteri uno avulso folio exciderunt. Differit hìc Joannes de Altari, & de Eucharistia: de materia scilicet utriusque, de usu, munditie, administratione, & cæteris hujusmodi. Quum autem ex hoc Tractatu fides illorum Christianorum, praxis & disciplina circa augustissimum Eucharistiæ Sacramentum cognoscatur, haud inutile visum est eos Canones in medium proferre, & subjectis observationibus illustrare.

Canones Joannis Patriarchæ
De Altari, & Eucharistia.

Canon I.

ܥܠ ܕܠܐ ܘܐܠܐ ܕܢܬܚܫܚ ܒܡܕܒܚܐ ܕܩܝܣܐ . ܫܦܪ ܠܪܘܚܐ
ܩܕܝܫܐ ܘܦܩܕ ܕܒܡܕܝܢܬܐ ܘܒܩܘܪܝܐ ܘܒܕܘܟܝܬܐ ܕܫܠܡܐ
ܓܡܝܪܐ ܐܝܬ ܒܗܘܢ ܘܪܕܘܦܝܐ ܕܒܪ̈ܒܪܝܐ ܠܐ ܩܐܡ ܘܡܫܟܚܝܢ
ܢܛܪܘܢ ܒܚܦܝܛܘܬܐ : ܡܕܒܚ̈ܐ ܕܩܒܝܥܝܢ ܢܗܘܘܢ
ܒܗܘܢ : ܥܠ ܕܩܝܣܐ ܕܝܢ ܠܐ ܡܦܣ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܕܢܬܩܕܫ
ܠܐ ܡܦܣ ܗܘ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܕܢܬܩܕܫ ܥܠܝܗܘܢ
ܘܠܐ ܕܢܗܘܘܢ ܘܠܐ ܕܢܬܩܪܘܢ . ܘܗܠܝܢ ܒܡܠܬܗ
ܕܡܪܢ ܐܒܗ̈ܬܐ ܐܬܚܡܘ .

Quod non decet ligneo Altari uti. Placuit Spiritui sancto, præcepitque, ut in urbibus, castellis, & locis, in quibus perfecta pax obtinet, nec barbarorum persecutio obest, & diligenter custodiri queunt, Altaria fixa habeantur. Super ligneis autem non permittit Spiritus sanctus Liturgiam celebrari, neque ea permittit fieri, aut nominari. Et hæc in verbo Domini Patres nostri definivere. Ex hoc Canone colligitur promiscuum fuisse apud Chaldæos ad decimum usque sæculum Altarium tàm ex lapide, quàm ex ligno usum. Id & in Ecclesiis Syrorum tùm Maronitarum, tùm Jacobitarum hodieque cernere est. Græcis eandem consuetudinem placuisse, refert cl. Edmundus Martene de antiquis Ecclesiæ Ritibus lib. 1. cap. 3 art. 6. ubi & de antiqua, ac recenti Ecclesiæ Romanæ circa Altarium materiam disciplina differit.

Canon II.

ܥܠ ܕܠܐ ܘܐܠܐ ܕܢܬܩܪܒ ܠܡܕܒܚܐ ܦܬܘܪܐ . ܫܦܪ ܠܪܘܚܐ
ܩܕܝܫܐ ܘܦܩܕ ܕܡܕܒܚܐ ܕܡܩܕܫ ܘܡܩܕܫ ܒܩܘܪܒܢܐ
ܡܢܗ ܠܐ ܢܬܚܫܚ ܒܗܢܐ ܕܡܕܝܢ ܚܫܚܬܐ ܒܥܠܡܐ :
ܐܠܐ ܠܗ ܒܠܚܘܕ ܠܬܫܡܫܬܐ ܕܩܘܪܒܢܐ . ܕܡܫܝܚ
ܕܩܘܪܒܐ

[illegible]

Quod non decet Altare nudari. Placuit Spiritui sancto & præcepit, ut quod sacro oleo delibutum est Altare, aqua nullatenus abluatur, quum figitur, nisi forte id postulet necessitas instaurationis. Quod si qui voluerint illud aromatibus honorare ad typum aromatum, quæ mulieres ad Domini sepulcrum attulere, id præcipimus, ne Altare suo tegumento omninò nudetur. Illud tantummodò licebit, ut altare proprio apparatu ornatum, aqua rosacea aspergatur, atque aliorum odoramentorum suffitus eidem adhibeatur, & præter hæc aliud non licet. Alia est Syrorum Maronitarum & Jacobitarum disciplina, qui Altare nudant feria sexta majoris hebdomadæ, illudque vel simplici aqua, vel aqua rosacea solent abluere. Notus est Græcorum Ritus *in ablutione sanctæ mensæ* feria 5. quem Latinè & Græcè publicavit Goar à pag. 623. ubi sacra mensa denudari dicitur, spongiis abstergi, aqua fervente ablui, mappulis lineis perfricari, aquâ rosacea aspergi, spongiis detergi, operimentis demùm ornari.

Canon III.

[illegible]

Quod qui Xatham (idest, Panem Eucharisticum) *miscent* (hoc est, qui farinam in panis consecrandi usum aqua subigunt,) *laici non sint, sed Sacerdotes. Placuit Spiritui sancto & præcepit per manus sanctorum Patrum nostrorum, ut qui Xatham miscent, Sacerdotes sint, aut Diaconi. Ad illam autem accedere ne cuiquam liceat, qui vel Sacerdos, vel Diaconus non sit, nec seculari, nec monacho simplici. Si secùs fecerit, subjectus esto anathemati verbi Domini etiam Amen.* Ritus subigendæ in Eucharistici panis usum farinæ appellatur Syris Nestorianis [illegible] [illegible] *Innovatio*, seù consecratio *fermenti sancti*. Seù ܚܘܕܬܐ ܕܡܠܟܐ *Innovatio Malchæ*, hoc est, Regis, panis nimirùm convertendi in corpus Christi Regis. Ex eorundem Missali eundem descripsit Martene lib. 1. de antiquis Ecclesiæ Ritibus pag. 321. ubi ad Sacerdotem id munus spectare dicitur. Idem Martene eodem lib. 1. pag. 315. observat, conficiendæ à Presbyteris aut Diaconis Oblatæ consuetudinem tùm apud Græcos, tùm apud Latinos aliquando viguisse. Honorius lib. 1. de Gemma animæ cap. 66. ait: *Fertur, quod olim Sacerdotes à singulis domibus & familiis farinam accipiebant, quod adhuc Græci servant, & inde Dominicum panem faciebant, quem pro populo offerebant, & hunc consecratum eis distribuebant.* Sed in hoc varia fuit gentium, temporum, & locorum praxis, quam idem Martene pag. 315. & 316. describit. Syris & Ægyptiis constans disciplina placuit à solis Presbyteris aut Clericis Panis Eucharistici formandi. Apud Græcos verò hodieque viget consuetudo, ut Hostia *manibus virgineis, vel Sacerdotum conjugibus, modo sint à muliebri profluvio mundæ, paretur*, ut notat Goar pag. 116. etsi Gabriel Philadelphiensis in Apologia pro Ecclesia Orientali nil aliud in subigendo & fermentando pane exigat, quàm *ut quis id cum magna reverentia faciat, ut cum aliis nihil habeat commercii, ut Græcus quidem origine sit, gratia autem Christianus orthodoxus.*

Canon IV.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto, & præcepit, ut præter farinam frumenti electi, & aquam puram, atque oleum ex oliva expressum, ac salem, nemini eorum qui Xatham miscent (hoc est, qui farinam in usum sacrandi panis spissant,) *liceat quidquam addere, aut demere. Et hæc in Canone verbi Domini.* In ritu *Innovationis sacri fermenti*, de quo in canone præcedenti dictum est, præscribitur Sacerdoti, ut adhibeat *similam puram, & salem, & oleum olivæ, & tres guttas aquæ: deinde commisceat ista super tabulæ ad id ornatæ extremitatem: mox oret super massam, eamque cruce signet; demùm absolutis precibus lectoque Evangelio, sumat ex vetere fermento, eoque massam conspergat, inquiens: Consignatur hæc massa fermento hoc sancto, quod traditione accepimus à Patribus nostris sanctis Mar Adæo, & Mar Mari, & Mar Thoma beatis Apostolis, doctoribus regionis hujusce Orientalis, in confessione vera omnium Apostolorum beatorum, Patrumque nostrorum sanctorum Doctorum verorum Græcorum & Syrorum, in nomine Patris &c.* Hinc liquet, Indos Caranganoram incolentes (Chaldæos scilicet Nestorianos in partibus Indiarum commorantes,) quos Josephus Indus Navigat. in novo orbe cap. 134. apud Martene lib. 1. de antiq. Eccles. Ritibus p. 314. scribit *in Azymis, hoc est, in pane non fermentato consecrare*, ab antiquo Ecclesiæ suæ ritu recessisse. Nimirùm Latini Episcopi, in Sy-

Synodo præfertim Diamperenſi, hoc & multa alia à Chriſtianis illis exegerunt, ut Romano Ritui magis conformes eſſent. Sale fermentatum panem condiunt & Græci, & Ægyptii, hoc eſt, Chriſtiani Monophyſitæ, vulgò Copti, qui Alexandrinæ Eccleſiæ ritum ſequuntur, quidquid dicat Leo Bulgariæ Archiepiſcopus apud Allatium lib. 3. de conſenſu utriuſque Eccleſiæ cap. 14. qui Ægyptios Armenis Azyma probantibus adjungit. Oleum verò Oblatæ, præter Neſtorianos & Jacobitas Syros, nulla Chriſtiana gens admiſcet. Quamobrem gravis quæſtio inter Syros & Ægyptios Monophyſitas, erroribus cæteroqui conjunctiſſimos, exarſit, de qua vide tom.2. Biblioth. noſtræ pag. 144. & 153. & Renaudot. tom. 2. Liturg. Orient. pag 64.

Canon V.

القس او الشماس الذى يخبز القربان يراعى نظافة التنه ويكون له مصفى للمـا والزيـت ولا يمسّه علماني ويكون مشدود الوسـط وفى رجلـه تمشك ووجهه الى المشرق وقد لـفّ على وجهـه المنديل ويشّمس بالمزامير وذلـك بكلمة الـرب .

Presbyter, aut Diaconus, qui oblationis panem præparat, ſui inſtrumenti munditiem curet, habeatque vas ad ſecernendas aquæ & olei fæces; caveatque, ne à laico contingatur. Habeat præterea lumbos ſuccinctos, & calceamenta in pedibus ſuis, faciem ad Orientem, & amictu velatam. Miniſtret autem cum Pſalmis. Et hoc in verbo Domini. Hic Canon in Syriaco exemplari deſideratur. Ex Arabico tamen illum ſupplevimus. Nota, quod Arabicus Interpres Canones Joannis Patriarchæ in compendium redigit, & verba illa potiſſimùm, *placuit Spiritui ſancto & præcepit*, quibus Canones omnes incipiunt, brevitatis cauſa reſecat. Ritus autem præparandi panis, quem hìc Joannes præſcribit, ei ferè conſonat, qui à Cardinali Humberto in Reſponſ. ad Michaëlem Cerularium exponitur. *Diaconi*, inquit, *cum Subdiaconis, ſeù ipſi Sacerdotes ſacris amicti veſtibus cum melodia Pſalmorum, azyma conſperſum, & in ferro paratum ex Secretario proferebant.* Et Anſelmus Havelbergenſis lib.3. Dial cap.18. *Apud religioſos Latinos*, inquit, *per manus Diaconorum, & ex electis granis, & ex mundiſſima ſimila, in ſacrario ad futuram hoſtiam cum decantatione pſalmodiæ reverenter præparantur.*

Canon VI.

ܫܦܪܐ ܠܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܦܩܕܬ ܕܒܬܪ
ܕܡܬܒܫܠܐ ܟܬܐ ܠܐ ܢܫܬܩܠ ܡܢܗ ܕܠܐ ܢܡܘܣܐܝܬ
ܐܘ ܢܬܝܗܒ ܡܢܗ ܡܕܡ ܥܕܡܐ ܕܠܡܕܒܚܐ
ܢܬܩܪܒ ܘܗܘ ܡܕܡ ܕܡܬܩܪܒ ܠܩܘܪܒܢܐ
ܘܡܬܩܕܫ . ܘܗܠܝܢ ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܢ .

Placuit Spiritui ſancto, & præcepit, ut poſtquam Xatha (panis conſecrationi deſtinatus) *cocta fuit, nihil ex ea illegitimè tollatur, aut ex ea aliquid detur, antequam ad Altare offeratur, & id, quod offerendum & conſecrandum eſt, ex ea ſeparetur. Et hæc in verbo Domini.* In ritu *Innovationis fermenti*, cujus ſuprà memini, præſcribitur, peractâ fermenti veteris cum nova maſſa commiſtione, partem quidem ex ea in ſacrario ſervari debere, quæ ad innovandum ſequentibus diebus fermentum adhibeatur; maſſam verò ſic compactam in Hoſtias conſecrationi deſtinatas formari, ita tamen ut nihil ex iis remaneat, quin ad altare deferatur. Presbyteri autem munus erat, tot hoſtias retinere, quot pro ſua populique communione ſufficere credebat. De iis, quæ ſupererant, quid faciendum eſſet, docent ſequentes canones.

Canon VII.

ܫܦܪܐ ܠܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܦܩܕܬ ܕܠܐ ܢܗܘܐ
ܡܘܡܐ ܒܗܘ ܡܐ ܕܡܬܦܪܫ ܡܢ ܟܬܐ ܠܐܪ̈ܙܐ .
ܘܠܐ ܒܢܡܘܣܐ ܓܝܪ ܥܬܝܩܐ ܫܠܝܛ ܗܘܐ ܕܚܓܝܪܐ
ܐܘ ܣܡܝܐ ܐܘ ܟܪܝܗܐ ܐܘ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܘܡܐ ܢܩܪܒ : ܟܡܐ
ܡܫܠܡ ܕܢܗܘܐ ܘܐܦ ܠܐܠܗܝܐ ܐܪ̈ܙܐ ܢܗܘܐ ܝܨܝܦܘܬܐ
ܕܐܟܘܬܗ ܗܝ . ܘܗܠܝܢ ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܢ .

Placuit Spiritui ſancto & præcepit, ut macula non ſit in eo, quod ex Hoſtia (pane conſecrationi deſtinato) *ſeparatur ad myſteria. Et verò neque in veteri lege fas erat, claudum & cæcum, aut infirmum, aut in quo inveniretur macula offerri. Quanto igitur magis convenit, ut ſimilis cura ad divina myſteria adhibeatur? Et hæc in verbo Domini.* Huc ſpectat Reſponſum Georgii Moſulani & Arbelenſis Metropolitæ in cit. Codice Syriaco 3. pag. 33.

ܫܘܐܠܐ ܠܝ ܐܢܫ ܕܢܩܪܒ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܦܪܝܣܬܐ
ܕܡܬܟܪܟܐ ܐܘ ܕܢܩܦܐ ܡܢܗ ܒܬܢܘܪܐ ܐܘ ܕܡܫܚܬܐ
ܒܐܝܕܐ ܡܘܡܐ . ܦܘܢܝܐ . ܠܐ ܐܢܫ ܕܢܩܪܒ ܥܠ ܡܕܒܚܐ
ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܒܗ ܘܫܡܫܐ ܢܙܗܪ ܡܢܗ ܒܟܠܗ ܡܘܡܐ .

Quæſtio. Licet ne offerri ſuper altari Hoſtiam perforatam, aut cujus pars aliqua furno adhæſit, aut quacumque labe affectam? Reſponſio. Non licet ad Altare deferri quodcumque aliqua labe affectum eſt, idque æditus omninò caveat. Et quæſt. ſequenti affirmat Altare pollui, ſi ædituus Hoſtiam quocumque defectu notatam ſciens & prudens ad Altare deferat.

Canon VIII.

ܫܦܪܐ ܠܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܦܩܕܬ ܕܠܐ ܢܗܘܐ
ܡܫܬܚܠܦܘܬܐ ܒܡܩܕܫܐ ܕܐܝܬ ܕܦܪܝܫܢ ܘܡܬܩܪܒܢ ܘܠܐ
ܡܬܬܣܝܡܢ ܕܥܠ ܦܪܝܫܢ ܢܦܫܐ ܠܐ ܡܬܩܕܫܢ ܘܡܬܢ
ܐܠܐ ܢܗܘܝܢ ܡܬܚܫܒܢ ܡܫܠܡܢ ܕܦܢܝܬܐ ܘܦܪܝܫܘܬܐ
ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ ܐܚܪܢܝܬܐ : ܘܡܢ ܩܕܡ ܕܢܗܘܐ ܒܩܘܪܒܢܐ :
ܠܡܫܡܫ ܗܕܐ : ܒܦܪܝܫܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܗܕܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ
ܐܠܗܝܬܐ

[illegible]

Placuit Spiritui sancto & præcepit, ut mysteriorum Corporis & Sanguinis Domini appetitio immoderata tollatur, ne quis cum istiusmodi impudentia temere ad sanctum Domini corpus accedat, sed particulæ Primitiarum & Oblatæ (sic Hostiam vocant,) *sint in parva mensura ordinatæ, itaut Hostia duodecim drachmas non excedat; singuli verò Carbones* (unius Hostiæ quum in crucis formam frangitur, particulæ quatuor vocantur carbones, symbolo ex Isaiæ visione desumpto:) *tribus drachmis constent, ut in nomine Trinitatis pars illa benedicatur, quæ in Trinitate consignatur. Pro pueris autem ætate parvulis parvulæ præparentur placentæ* (hostiæ) *quas ii non cogantur in particulas frangere, unde contingit frequenter, fragmenta, hoc est, micas excuti in phialam* (patenam) *& ex incuria decidere, & pedibus proculcari, & hoc modo sanctum corpus cum negligentia tractari. Et hæc in verbo Domini.* Formam Hostiæ Syrorum expressam habes apud Martene lib. 1. de antiq. Eccl. ritibus pag. 319 Quantitas uniuscujusque, hic à Joanne præscribitur. Quod autem pro pueris parvuæ coquantur Hostiæ, in hoc à Græcis Nestoriani differunt, & ad Latinos accedunt, apud quos Hostia, qua Sacerdos communicat, in majori forma est, quàm ea, quæ populis communicantibus porrigitur.

Canon IX.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto, ne in Pane consecrando *duæ farinæ adhibeantur, altera ex simila, & altera ex farina nigra, sed ut unus Panis uno die ex una farina candida & munda conficiatur. Non enim est in corpore & sanguine Domini Æthiops aut Græcus* (idest, niger & albus.) *Et hæc in verbo Domini.* In hoc & sequenti Canone de munditie hostiæ agitur, quod scilicet tota candida sit, & ex electis granis & mundissima simila confecta.

Canon X.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto, & præcepit, nequis Presbyter aut Altaris minister sepositum ad oblationem panem ex simila nigra *faciat, quum Malcha* (idest, Rex: ita Fermentum vocant Chaldæi, quo novas Oblatas fermentare solent,) *ex tritico albo sit. Enimverò indecens quoque est, ut Fermentum quum formatur, nigrum sit instar Æthiopis servi, & album instar Romæi. Et hæc in verbo Domini definiuntur* Idem Canon Arabicè sic redditur:

المراعى فى القربان ان يكون ابيض اللون .
قاما اسمر خالص لانه اشرف الادقة
واسود فلا يرى بالقانون .

Hoc circa Oblatam observandum est, ut scilicet colore candida sit. Quod verò partim ex pura simila, utpote meliori farinæ parte, conficiatur, & partim ex nigra, id utique Canone neutiquam permittitur.

Canon XI.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto, & præcepit, ut Altaris minister illud excutiat, & sanctuarium verrat singulis diebus, quibus sacrum super Altari celebratur, antequam sacra mysteria inferat. Debet præterea totum sanctuarium ejusque parietes semel in hebdomada componere. Georgius Metropolita Arbelensis & Mosulanus in Quæsitis de ministerio Altaris, ad hunc Canonem addit, pulverem, qui ex altari aut templo colligitur, in Tigrim fluvium projiciendum esse, aut in locum pedibus ambulantium minimè obvium: similiter & cineres thuribuli.

Canon XII.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto, & præcepit, ne qui farinam in usum sacri panis subigunt, duo servent fermenta, alterum quidem sacrum, alterum verò simplex (idest, commune & consecrationis expers,) *Sacrum autem esse debet, quod ad separatas* (hoc est, oblatas pro sacrificio separandas) *exigitur. Et hæc in verbo Domini.* Sacrum fermentum vocat Joannes

nes quod à Sacerdote precibus in Rituali assignatis benedictum est; commune verò, quod benedictione caret. Et hoc quidem nonnulli conficiebant ad usum puerorum & infidelium, quibus nefas erat sacrum, hoc est, benedictum fermentum tradere, ut ex sequenti Canone colligitur.

Canon XIII.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto, & praecepit, ut nemini ex Presbyteris, aut Diaconis altaris ministerium obtinentibus fas sit, oblationem sacro fermento panis sacrificio destinati permistam cuivis ethnico externo tradere, aut Mago, aut cuilibet cujusvis sectæ: sed neque pueris parvulis filiis Christianorum. Et hæc in verbo Domini. Georgius Metropolita Arbelensis hunc Canonem sic illustrat. [illegible]

[illegible]

Vidi æditùos, inquit, *qui vespertino tempore farinæ massam fermento communi subigunt; partem verò farinæ sic subactæ tempore nocturni officii in communes panes redigunt, & partem alteram sacro fermento consignatam super altari coquunt. Hanc autem causam adducunt, quod communes illos panes dant ethnicis & pueris, qui illorum dignitatem minimè agnoscunt, nec de particulis ex iis decidentibus solliciti sunt, sed quandoque etiam post cibum potumque eos manducant.*

Canon XIV.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto, & præcepit, ut lampas accensa habeatur ante altare, & nutriatur ex puro oleo olivæ omnibus diebus per diem simul & noctem, caveaturque, ne ea extinguatur, sive Liturgia celebretur, sive minimè. Sicubi verò duo extiterint altaria fixa, totidem omnino accendantur lampades de die & de nocte. Similiter autem si altaria fuerint plusquam duo, altarium numero lampadum numerus respondeat. Permittitur autem in locis, in quibus puri olei copia non suppetit, ut aliquid aliud, quod olei vicem convenienter supplere queat, ad nutriendam lampadem adhibeatur. Ad Oblationem verò præter oleum non aliud omnino inferatur. Et hæc in verbo Domini. Quod de oleo dicit ad oblationem solummodo inferendo, communi Ecclesiarum Orientis & Occidentis praxi adversatur: desumptum tamen videtur ex prava intelligentia Canonis 3. Apostolorum juxta interpretationem Gentiani Herveti: *Ne liceat aliquid aliud ad altare offerre, quàm oleum ad luminare, & incensum tempore sanctæ oblationis.*

Canon XV.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto, & præcepit, ut qui Altaris ministerium obtinet, postquam Panem altari intulerit, antequam dividat separatas, (Hostias pro sacrificio seponendas,) *ex reliquo separet aliquid ex Primitiis & Oblatis, quas custodire satagat. Et, si necessitas postulet, & ipso die cogatur demum Liturgiam celebrare, ex illis quas postremo separavit, in suum usum iterùm sumat. Et hæc in verbo Domini.* Jacobus Edessenus apud Barhebræum in lib. Directionum cap. 1. sect. 1. hunc Canonem de Oblatis statuit. [illegible]

Panem, qui ex Oblatione superest, hoc est, farinam, sacerdotibus sociis suis sacerdotes absque reprehensione vendere possunt. Sed idem Bar-

Barhebræus notam hanc ſubjicit. [illegible]

[illegible]

Totam farinam, quæ à fidelibus ad Eccleſiam defertur, ſimul miſceri oportet, & ex miſto oblatam coqui. Id verò, quod ex ea maſſa remanet, ut in ſuum cibum convertant Sacerdotes, convenientius judico, quàm ut illud vendant.

Canon XVI.

[illegible]

Placuit Spiritui ſancto & præcepit, ne Panis ſacrificio deſtinatus *ad duos dies coquatur, neve ex pane eodem quidpiam ſervetur in craſtinum diem, & conſecretur pro hoc & pro altero die ſequenti, neve conſecratio agatur ad biduum. Qui his temerè contraveneritt, à gradu ſuo arceatur in verbo Domini.* Syri quoque, & Ægyptii & Armenii nonniſi recentem panem in Euchariſtia adhibent, ut tom. 2 pag 183. obſervavi. Quod verò Euchariſtia in craſtinum non ſervetur, antiqua fuit Eccleſiæ Orientalis conſuetudo, cujus veſtigium exſtat lib. 8. Conſtitutionum, quæ Apoſtolis tribuuntur, cap. 31. idemque tradit Evagr. lib. 4. cap. 36. de Eccleſia Conſtantinopolitana loquens, in qua reliquiæ Panis Euchariſtici pueris tradebantur: quod & in aliquibus Latinis Eccleſiis quandoque factum obſervat Martene lib 1. de antiq. Eccl. Rit. pag. 432. Ex hoc tamen minimè infertur Orientales circa Euchariſtiam id ſentire, quod nonnulli recentiores hæretici, qui Sacramentum Euchariſtiæ in ſolo uſu conſiſtere volunt, negantque ſervari licere: nam Græci quidem, quorum conſuetudinem indicat loc cit. Evagrius, ſolent etiam Euchariſtiam feria quinta majoris hebdomadæ conſecratam in annum integrum ſervare, & in Quadrageſima Dominico die quinque Hoſtias pro ſequentibus diebus conſecrant: quod & Syri faciunt; Neſtoriani verò Euchariſtiam in alterum diem ſervari ex neceſſitate permittunt, ut ex ſeqq Joannis Canonibus liquet.

Canon XVII.

[illegible]

Placuit Spiritui ſancto, & præcepit, ne ſuper Altari conſecrentur minus, quàm tres Primitiæ, (hoſtiæ,) *& ad minus duæ, ut unum ſit ſignum, & unum ſignatum. Unam verò dumtaxat conſecrari nullatenus licet. Et hæc in verbo Domini.* De numero Hoſtiarum apud Latinos vide Martene lib. 1. à pag 382. *Græci*, ut notat Goar pag. 119. *in Protheſi plures panes quandoque oblatos apponunt, quandoque unum tantùm, à quo particulas omnes ſumunt.* Syri Jacobitæ recentiores impare Hoſtiarum numero gaudent, ut notavi tom 2. pag. 181. Chaldæi verò idcircò duas ſaltem Hoſtias requirunt, ut unam ſumat Sacerdos, & alteram Diaconus: Sic enim Georgius Arbelenſis hunc Canonem illuſtrat. [illegible]

[illegible]

Ajunt nonnulli, nefas eſſe pares hoſtias ad Altare inferre. Eſt ne hoc verum, nec ne? Reſponſio. Modo ſupra tres ſint, infer quot libet. Quæſtio. Quum pauci admodum communicantes ſunt, quot hoſtias fas eſt offerre? Reſponſio Minus quàm tres ne offerant Quæſtio. Quum præter Presbyterum & Diaconum nullus alius adeſt, qui communicet, quot offerri licet? Reſponſio. Duas, ut unum ſit ſignum, & unum ſignatum. Minus autem, quam duas nefas eſt offerri.

Canon XVIII.

[illegible]

Placuit Spiritui ſancto, & præcepit, ne liceat miniſtrantibus myſteria altaris, myſteria deſerere, & ſedere, aut lumbos diſcingere, aut calceamenta; aut egredi, aut rei cuiquam vacare, præterquam miniſterio ſacrorum myſteriorum, quæ illis immerentibus credita fuerunt. Et hæc in verbo Domini. Non modo id cavetur, quum ſacra liturgia celebratur, ſed etiam quum Euchariſtiam contingat in alium diem ſervari, ut ex ſeq. can. 23. colligitur.

Canon XIX.

[illegible]

ܠܒܪ ܡܢ ܕܐܦ ܚܒܝܫܐ ܐܠܐ ܠܐܢܫܐ ܐܘ ܠܟܪܝܗܘܗܝ
ܕܟܪܝܗܝܢ ܒܟܘܪܗܢܝܗܘܢ ܥܫܝܢܐ ܕܥܐܕܐ ܕܩܝܡܬܐ ܒܠܠܝܐ
ܕܠܠܝܐ ܒܦܘܩܕܢܐ ܕܪܝܫܐ ܘܡܕܒܪܢܐ . ܘܐܢܫ ܡܢ
ܗܠܝܢ ܒܠܚܘܕ ܕܢܫܦܪ ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܡܡܪܚܐܝܬ ܕܒܙܚܐ
ܐܠܗܝܐ ܢܚܝܪ ܘܢܦܩ ܠܗܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܩܘܕܫܐ :
ܠܐ ܫܠܝܛ ܠܗ ܗܢܐ ܠܡܥܒܕ ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܢ .

Placuit Spiritui sancto, & præcepit, ne liceat cuiquam ministrantium mysteria altaris, Sanctum (panem consecratum) *extra atria Ecclesiæ deferre, nisi ad vinctum, aut ægrotos gravi morbo laborantes die festo Resurrectionis nocturno tempore ex mandato Præsulis & Rectoris. Qui illis exceptis, quasi hominibus placere volens, temerè divina mysteria ludibrio habere præsumpserit, eadem è sanctuario efferendo, nefas esto illi istud attentare in verbo Domini*. Jesujabus Arzunita modum tradit deferendæ ad infirmos Eucharistiæ.

ܐܢܗܘ ܐܢܫ ܕܟܪܝܗ ܐܘ ܐܝܬ ܕܗܘ ܐܢܢܩܐ : ܢܣܒܝܢ
ܡܢܬܐ ܚܕܐ ܘܡܛܒܥܝܢ ܠܗ ܒܟܣܐ ܘܣܐܡ ܠܗ
ܒܟܘܦܝܬܐ ܕܟܣܐ ܘܐܙܠ ܒܨܦܪܐ ܟܕ ܥܕܟܝܠ ܚܫܘܟܐ
ܘܡܡܛܐ ܠܟܪܝܗܐ ܟܕ ܒܛܘܫܝܐ ܡܙܡܪ ܡܙܡܘܪ̈ܐ ܘܗܘܐ
ܡܙܡܘܪ̈ܐ ܥܕܡܐ ܕܝܗܒ ܠܗ ܠܡܢܬܐ ܘܗܘܝܘ
ܗܘ ܒܡܫܡܠܝܘܬܗ ܒܡܙܡܪܢܘܬܐ ܠܥܕܬܐ .

Siquis autem infirmus est (inquit Cod. 3. Syr. pag. 93. de quo tom. 2. Bibl. nostræ pag. 487.) *aut aliqua necessitas id cogat, sumunt* Eucharistiæ *Particulam, eamque in calicem mergunt, & ponit eam Sacerdos in abstersorio calicis, & pergit diluculo, quum adhuc tenebræ sunt, ad infirmum, psalmos secretò canens, quamdiù Particulam gestat, & porrigit: interim non sedet. Mox psalmos eadem ratione canens ad Ecclesiam regreditur* Hinc explicandus Canon Georgii Arbelensis Cod. Syr. cit. pag. 20. quo Eucharistiam vetat extra Ecclesiam deferri: nisi scilicet id necessitas postulet. Sic autem ait: ܫܘܐܠܐ . ܐܢ ܫܠܝܛ ܠܩܘܕܫܐ

ܩܘܕܫܐ ܠܒܪ ܡܢ ܥܕܬܐ ܠܟܪ̈ܝܗܐ ܘܠܒܬ̈ܐ
ܕܡܗܝܡܢ̈ܐ . ܦܘܢܝܐ . ܩܘܕܫܐ ܠܐ ܐܝܟ ܕܠܒܪ ܡܢ
ܥܕܬܐ ܢܦܩ ܘܒܐܬܪ̈ܐ ܛܡܐ̈ܐ ܢܥܒܪ ܐܠܐ ܡܢ
ܐܢܢܩܐ ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܒܪܝܐ ܕܥܕܬܐ ܥܡ ܢܗܝܪ̈ܐ
ܘܦܝܪ̈ܡܐ . ܠܒܪ ܕܝܢ ܡܢ ܬܪܥܐ ܒܪܝܐ
ܕܥܕܬܐ ܠܓܡܪ ܠܐ ܐܝܟ .

Quæstio. An licet Sanctum ad infirmos extra Ecclesiam deferri, aut ad fidelium ædes deportari. Responsio. Nefas est Sanctum extra Ecclesiam deferri, & per loca immunda transire, excepta necessitate, sed usque ad exteriorem portam Ecclesiæ, idque cum luminibus & thuribulis. Extra verò portam exteriorem Ecclesiæ omnino nefas est.

Canon XX.

ܫܦܪ ܠܪܘܚ ܩܘܕܫܐ ܘܦܩܕܬ ܕܠܐ ܢܫܬܒܩ
ܣܝܡܬܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܠܬܪܝܢ ܝܘܡܝܢ . ܠܡܫܒܩ ܓܝܪ
ܦܓܪܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܠܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ : ܘܠܐ ܢܡܘܣܐ
ܥܬܝܩܐ ܦܣܩ ܘܠܐ ܚܕܬܐ . ܟܬܝܒ ܓܝܪ ܒܢܡܘܣܗ
ܕܡܘܫܐ ܕܠܐ ܢܫܬܚܪ ܡܢܗ ܠܨܦܪܐ . ܘܡܢ ܕܠܐ ܗܟܢܐ
ܡܡܪܚ ܘܥܒܪ : ܦܘܩܕܢܐ ܠܗܠܝܢ ܡܢ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ
ܒܐܝܕܝ ܐܒܗܬܐ ܚܪܡܐ . ܘܗܠܝܢ ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܢ .

Placuit Spiritui sancto, & præcepit, ne Thesaurus (Sacramentum) *super Altari ad biduum relinquatur. Corpus enim super Altari ad diem sequentem relinquere, nec vetus nec nova lex permittit. Scriptum est enim in lege Moysis* (Exod. cap. 12.) *nec remanebit quidquam ex eo usque mane. Qui secus attentaverit, & hoc mandatum transgressus fuerit, anathema esto à Spiritu sancto per manus Patrum nostrorum Et hæc in verbo Domini*. Antiquiorum Chaldæorum nonnulli Eucharistiam ad triduum usque servari permittebant, ut docet Josue Barnun Patriarcha in cit. Codice Syr. 3. his verbis. ܫܘܐܠܐ . ܐܝܟ ܕܢܟܬܪ ܦܓܪܐ

ܩܕܝܫܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܘ ܠܐ . ܫܪܝܐ . ܣܘܓܐܐ ܕܝܢ
ܕܡܠܦܢ̈ܐ ܠܐ ܡܫܠܛܝܢ ܠܗܕܐ ܡܢ . ܘܡܢܗܘܢ ܐܦܣܘ
ܕܐܝܟ ܕܬܒܥܐ ܐܢܢܩܐ ܥܕܡܐ ܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ .

Interrogatio. Fas est remanere in crastinum sacrum Christi corpus, nec ne? Solutio. Plerique Doctores id nullatenus probant. Aliqui tamen permittunt, ut quum necessitas postulat, ad tres usque dies servetur. Græcorum morem repositam per annum integrum servandi Eucharistiam ad viaticum infirmorum, reprehendit Innocentius IV. anno 1254 datis ad Episcopum Tusculanum Apostolicæ Sedis Legatum in regno Cypri literis. Idem mos apud Syros nonnullos observatus censurâ notatur à Jacobo Edesseno, qui exeunte sæculo septimo claruit. ܒܡܠܟܐ ܐܠܗܝܐ

ܘܐܝܠܝܢ ܡܢ ܩܘܪܒܢܐ ܕܚܡܫܐ ܕܐܪ̈ܐܙܐ ܘܫܒܬܐ ܕܣܘܒܪܐ
ܦܪܫܝܢ ܒܩܘܪ̈ܒܢܐ ܕܝܘ̈ܡܬܐ . ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܕܗܢܘܢ ܗܟܢ
ܘܕܗܢܘܢ ܕܫܪܟܐ ܥܡ ܐܢܘܢ ܘܠܐ ܡܫܬܚܠܦܝܢ ܐܘ
ܒܪ̈ܝܢ ܡܢ ܚܕܐ . ܒܚܕ ܗܘ ܒܚܕ ܠܡܫܡܠܝܘܬܐ ܟܠ
ܒܟܠܗܘܢ ܡܫܬܡܠܝܐ . ܡܛܠ ܗܢܐ ܠܐ ܐܝܟ
ܕܢܬܦܪܫܘܢ ܡܢ ܚܕܐ ܠܚܕܐ .

Reprehensione digni sunt, inquit, apud Barhebræum in lib. direct. cap. 5. sect. 5. *qui poscunt oblationem feriæ quintæ mysteriorum, & Sabbati annunciationis* (idest, Sabbati sancti) *oblationibus cæterorum dierum eam præferentes. Quoniam tam eorum, quàm reliquorum die-*

dierum oblationes pares sunt, nec altera est altera præstantior aut inferior, quum idem ministerium in omnibus peragatur. Quamobrem non decet eas in annum conservari.

Canon XXI.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto, & præcepit, ut qui sacra mysteria ordinant, idest, sumunt, duo sint, sicut & qui consecrant, duo itidem sint. Nec fas esto ordinanti (communicanti) *sumere plus quàm carbones* (idest, particulas) *quatuor, quæ integras Primitias* (Hostiam integram) *faciunt. Quum urgens causa, quæ profectò illegitima est, ac temeritatem audaciamque sapit, id postulaverit, quinque particulas sumere licebit. Plures autem sumere neutiquam fas est. Quicumque verò ista temerario ausu fuerit transgressus, divinæ justitiæ animadversionem feret: satagant itidem, ne calix irreverenter sumatur, neve in ipsa sumptione effundatur, neve quidquam subjaceat intemperantiæ ac impudentiæ in iis mysteriis, quæ populo per gratiam tradita fuerunt. Ferunt quippe Salvatorem nostrum modicis haustibus calicem bibisse, atque discipulis obtulisse. Qui verò temerè atque intemperanter erga Domini Corpus & Sanguinem se gesserit, alienus esto à sacris mysteriis, atque suspensus & excommunicatus à Spiritu sancto. Et hæc in verbo Domini.* Hunc Canonem Georgius Arbelensis ita interpretatur. [illegible]

[illegible]

Quæstio. Scriptum est in Admonitionibus (in his scilicet Joannis Canonibus) *non licere Presbytero ordinare* (hoc est, sumere) *plusquam quinque Particulas, & ministrare tres. Nunc verò videmus æditui tradere populo duas & tres particulas, & Diacono plusquàm tres, & Presbytero plusquàm quinque. Responsio. Hic Canon in Cœnobio observatur, ubi ædituus numerum accedentium* (idest, communicantium) *præter propter novit. At in Ecclesiis civitatum indefinitus numerus est; quandoque enim communicant centum, & quandoque bifcentum. Quoniam verò nequeunt Sacerdotes custodire Thesaurum, qui ipsis remanet, populo eum distribuunt.* Eandem causam reddit, cur in Paschate, hoc est, feria quinta majori plures Hostias Diaconus & Clerici sumunt: [illegible]

Propter eam, inquit, *quæ Corpori Christi debetur, reverentiam: ne scilicet quidquam ex eo remaneat in sequentem Passionis diem.* Joannes verò Telensis apud Barhebræum in lib. Direct. cap. 5. sect. 1. eos reprehendit, qui majores Hostias jejunis porrigebant: [illegible]

Iis, inquit, *qui à vino & pane abstinent, majores margaritas* (Hostias) *ex simplicitate tradunt Sacerdotes. Verùm id minimè convenire, liquet ex eo, quod corpus mysticum non corporalis, sed spiritualis est cibus. Homines verò hujusmodi à religiosissimo Rabula Canes Voratores Domini sui appellantur.*

Canon XXII.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto & præcepit, ut si quispiam Presbyter aut Diaconus audeat ipse solus sacra

sacra mysteria Corporis & Sanguinis Domini ordinare (hoc est, sumere,) *à ministerio suo suspensus maneat in verbo Domini*. Hunc Canonem Gregorius Barhebræus in libro Directionum cap. 4. sect. 2. sic interpretatur.

[illegible]

Non licet Presbytero seculari absque Diacono offerre, idest, missam celebrare. Huc spectabat S. Laurentius, quum Xysto Papæ & martyri diceret: *Tu numquam sine ministro sacrificium offerre consueveras*. Quod & in Missalibus libris, & in Canonibus Synodorum disertè præscribitur.

Canon XXIII.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto, & præcepit, ut si necessaria, & minimè voluntaria causa exigat, ut sacra mysteria super altari in diem crastinum serventur, eo quod non adsit, qui unàcum eo, qui mysteria celebravit, eadem sumere valeat, alterum ex duobus fiat: & si quidem Christianus, vel Christiana inveniatur, qui simul Sanguinem amboque mysteria consumat, id faciat, sciens ea quæ supersunt ad communionem mysteriorum pertinere. Si autem Sanguinem dumtaxat sumat, Corpus autem propter suam quantitatem consumi nequeat, servetur in diem crastinum super altari, curaque eidem adhibeatur, ut lampades coram eo ardeant, & nocturnum officium peragatur. Quod si contigerit, ambo mysteria (Corporis & Sanguinis) *remanere, eò quod non adsint, qui ea sumant, noverit quicumque eorum minister erit, oportere ipsum pedibus suis insistere usque ad horam Ordinationis* (Communionis,) *sive de nocte, sive de die, nec ipsi licere illorum ministerium, quin alius ejus vices suppleat, deserere. Et hæc in verbo Domini decrevimus*. Jacobus Edessenus apud Barhebræum in lib. Directionum cap. 5. sect. 8. casum refert, in quo licet Sanguinem servari: [illegible]

Relinquitur, inquit, *Calix aut propter infirmos in mortis articulo constitutos, quos viaticum sumere oportet, antequam decedant; aut propter jejunos, qui ad profundam usque vesperam jejunant. Præter hos duos casus, Calicem servari in crastinum nefas est. Quum enim sacrum Corpus aderit, pronum est ei* (Sacerdoti) *Calicem consignare*. Ex hoc ritu, consignandi scilicet Calicis, orta est nonnullorum veterum opinio, existimantium Vinum ex contactu Corporis Christi sub specie Panis sanctificari & consecrari, de qua vide Mabillonium in prævio Commentario ad Ordinem Romanum, & Martene lib. I. de antiq. Eccl. Ritib. pag. 427. Syri Jacobitæ eundem errorem tenent, ut ex eorum Rituali liquet apud eundem Barhebræum loc. cit in hæc verba: [illegible]

Tùm accipit Hostiam, eâque Calicem consignat tribus crucibus, inquiens. Ut uniat, & sanctificet, & convertat mistum quod in hoc Calice est, in salutarem ipsius Christi Dei nostri sanguinem in remissionem peccatorum &c.

Canon XXIV.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto & præcepit, ut qui venerabile Corpus ordinat (sumit,) *satagat particulas suscipere unàcum sumptione particularum Phialæ* (Patenæ) *aut abstersione Calicis, aut omninò palmis manuum; neve Corporis par-*

particulam manu ori inferat, sed ore capiat, quia cœlestis est cibus. Simili modo calix propitiatorius porrigatur. Et hæc in verbo Domini. Eucharistiam à communicantibus manu olim exceptam fuisse, compertum est omnibus viris eruditis; & quidem eo qui in hoc Canone describitur, modo, hoc est, hostiam manibus impositam ori admovendo, ut videre est apud Allatium de consensu utriusque Ecclesiæ cap. 15. Eundem ritum tradit & S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi 5. *Accedens autem*, inquit, *ad communionem, non expansis manuum volis accede, neque cum disjunctis digitis, sed sinistram veluti sedem quandam subjicias dextræ, quæ tantum Regem susceptura est, & concava manu suscipe corpus Christi dicens Amen &c.*

Canon XXV.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto & præcepit, ut mistum libaminis fiat ex partibus æqualibus vini, & aquæ Scriptum est enim ex Salvatoris nostri latere sanguinem & aquam in æquali quantitate fluxisse: quare æquum est, ut mistum libaminis ex partibus æqualibus constet vini, & aquæ. Quodsi ob vini raritatem necessitas id postulet, permittitur, ut vini pars sit, & duæ partes aquæ. Ad summum verò, imò & suprà summum, pars vini sit, & tres aquæ. Ultra progredi, nullatenus nullo pacto fas esto. Et hæc in verbo Domini. Apud Barhebræum in lib. Directionum cap. 5. sect. 1. exstat de quantitate vini & aquæ hic Canon Joannis Telensis. [illegible] *In calice dimidium vini & dimidium aquæ misceatur.* Quòd verò addit: [illegible] *Si calix non sufficiat, fas est Sacerdoti ex vino non consecrato ei superaddere*, id de communione populi intelligendum est, quum scilicet consecrati vini quantitas multitudini communicantium non sufficit. Tunc enim vinum non consecratum in calicem sacrum infundebant, ut notat etiam Martene lib. 1. p. 426. Quoad quantitatem aquæ & vini in sacrificio celebris est locus Conc. Triburiensis anno Christi 895. congregati, quod Canone 19. præcipit, *ne ullus sine commixtione vini & aquæ mysteria sacra conficiat: sed ut duæ partes sint vini, quia major est majestas sanguinis Christi, quàm fragilitas populi; tertia aquæ, per quam intelligitur fragilitas humanæ naturæ.* Sed, ut observat doctissimus Cardinalis Bona lib 2. rerum Liturgicar. cap. 9 *quum aqua mysterii causa apponatur, vel minima gutta sufficiens est.* Hinc S. Pius V. in Constitutione ad Tarraconensem Archiepiscopum nonnullos arguit, qui plus aquæ, quàm vini, aut tantundem aquæ, quàm vini in calicem infundebant. Id autem, ut existimo, Syros induxit, ut vel tantumdem aquæ quàm vini, vel etiam plus aquæ quàm vini in sacrificio adhiberi permitterent, quia generosissimum vinum in Syria & Chaldæa fit, quod ex admistione potioris partis aquæ minimè corrumpitur; vel potiùs ob penuriam vini, in iis præsertim locis, ubi plures Mahometani degunt, quàm Christiani, quum ex Mahometanorum lege vinum omninò prohibitum sit.

Canon XXVI.

[illegible]

Placuit Spiritui sancto & præcepit, ne liceat altaris ministerium obtinentibus, præter necessitatem super sacro altari vinum corruptum, vel aliqua labe infectum offerre, adeò ut bonum vinum relinquentes, corruptum ad libamen sanguinis Domini nostri immisceant. Qui his contravenire ausus fuerit, suspensus esto à gradu suo, & simplex laicus *fiat, quia divina mysteria inquinavit* (vel, *quasi simplicia symbola tractavit*: utrumque enim significare potest verbum [illegible]) *Et hæc in verbo Domini.* In libello Samuelis & aliorum Edessæ Presbyterorum adversùs Ibam Episcopum inter alia accusationum capita decimum est, *quia dum memoria fieret Sanctorum Martyrum, non est datum vinum ad sacrificium altaris ad sanctificationem & populi distributionem, nisi admodum exiguum, & vitiosum, & lutosum, & quasi eo tempore vindemiatum: ut ex hoc cogerentur, qui deputati fuerant ministrare, de tabernis omnino vitiosi comparare sex sextarios, qui nec sufficerent: itaut his, qui sanctum Corpus distribuebant, innueret, ut ingrederentur quia Sanguis non inveniretur.*

Canon XXVII.

[illegible]

[illegible]

Placuit Spiritui ſancto, & præcepit, ne Preſbyteris, aut Diaconis liceat attingere altare poſt cibum; id verò attentare, quum ſancta ſacramenta jam ſunt poſita, omninò nefas eſto: adeò ut neque eiſdem fas ſit accedere ad limen ſanctuarii Si autem ſuper altari myſteria non ſint, & neceſſitas id exigat, fas eſto uſque ad exteriorem lampadem dumtaxat ipſis accedere. Illuc verò ingreſſi, infrà lampadem conſiſtant. Si verò quis ebrius eſt, neque quum ſacra myſteria ſunt poſita, neque quum percipiuntur, fas eſto hujuſmodi hominem accedere ad partem ſanctuarii, neaum illuc intrare; quia nequitia eſt maxima, & crimen irremiſſibile. Quandoquidem in veteri quoque lege idipſum mandavit Deus Moyſi: præcepit enim ei, dicens: Vinum & ſiceram non bibes tu, & filii tui tecum, quum ingredimini ſanctuarium, ne propter hoc moriamini. Quodcumque verò præter iſta fiat, illicitum eſt in verbo Domini. Qui jejunium ſolvunt, eos Syri ut & reliquæ Chriſtianæ gentes è communione arcent. Jacobus Edeſſenus apud Barhebræum in lib Direct. cap. 5. ſect. 2. [illegible]

Nemini licitum eſt, inquit, *cibum aliquem aut potum quemcumque capere ante ſacramentorum ſumptionem, niſi urgente morbi neceſſitate, aut in mortis periculo.* Chaldæi verò Neſtoriani tanta religione Altaria & Euchariſtiam cuſtodiunt, ut ea niſi à jejunis, & Clericis tangi non permittant, ſed pollutam Patenam vel Calicem exiſtiment, ſi vel à laicis contingantur. Audi Georgium Moſulanum in Quæſtionibus de Altaris miniſterio. [illegible]

[illegible]

Quæſtio. Mulieres, quum Calicem iis porrigunt, tegunt ſe, ne videantur, & ambabus manibus calicem tenent ſumuntque. Indica mihi, pollutuſne eſt calix, eumque fas eſt à Sacerdote ad altare referri? Reſponſio. Quum calix communibus (ideſt, laicorum) *manibus contrectatur, haud dubium quin polluatur. Id verò quum contigerit, oportet, ut Sacerdos antequam illum ad altare referat, particulam ex menſa accipiat, eâque ipſum juxta Diaconum conſignet, inquiens: conſignatur calix iſte ſacro Corpore in nomine Patris &c. Si autem Sacerdos abſit, Diaconus ſolus propter neceſſitatem illum conſignet.* Idem docet quæſt. ſequenti, in qua Sacerdotem monet, ut Patenam velo tegat, ne à communicantibus tangi queat.

Canon XXVIII.

[illegible]

Placuit Spiritui ſancto, & præcepit, ut nefas ſit Presbyteris & Diaconis intrare ad celebrandum divina myſteria, aut ad faciendum in ſanctuario miniſterium graduum ſuorum circa divina myſteria, quando in Eccleſia veſpere, nocte, & mane minimè miniſtrant. Et hæc in verbo Domini decreta ſunt. Ex duplici Orientalium conſuetudine ortus eſt hic canon, ſemel ſcilicet in die, & unam dumtaxat eamque ſolemnem ſuper altari miſſam celebrandi. Hinc enim fiebat, ut Presbyteri per vices ſacrum peragerent, & qui Liturgiam celebraturus eſſet, idem veſpertinis, nocturnis, & matutinis in Eccleſia officiis vel præeſſet, vel adeſſet. Canon Cyriaci Jacobitarum Patriarchæ apud Barhebræum in libro Directionum cap. 5. ſect. 2.

[illegible]

Non

1 Et quæſtiones [1] Eccleſiaſticas ; ܘܫܘܐܠܐ ܥܕܬܢܝܐ ;
Et ܘܦܘܫܩܐ

Non licet per Deum Epiſcopo, aut Presbytero bis in die celebrare, neque ſuper eodem Altari ſeù Tabula bis eodem diè Liturgiam offerri. Eadem & Maronitarum olim diſciplina fuit, de quibus rectè Morinus de ſacris Ordinationibus pag. 383. *Semel tantùm ſingulis diebus Miſſam in Eccleſia celebrant, nec ſine urgente neceſſitate, & Epiſcopi licentia, bis in die ſuper uno & eodem altari ſacrificant*: etſi hodie nullam hujuſce Canonis rationem habeant, Latinorum ſcilicet Presbyterorum in morem, quos in hiſce aliiſque imitari ſtudent. Et apud Neſtorianos quidem ipſos ante Joannis Iſæ tempora definitio de una duabuſve Liturgiis ſuper uno eodemque altari in die celebrandis arbitrio Doctorum permittebatur. Sic enim ait Joſue Barnun Patriarcha, qui ſæculo nono Neſtorianis præfuit, in Quæſtionibus ad Abbatem Macarium.

ܫܘܐܠܐ . ܐܢ ܙܕܩ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ ܠܡܩܕܫܘ
ܐܘ ܬܠܬ . ܦܘܢܝܐ . ܐܝܬ
ܡܢ ܡܠܦܢܐ ܕܡܫܪܝܢ ܠܗܕܐ ܘܡܦܣܝܢ .

Interrogatio. Licet ne ſuper altari bis terve conſecrare? Reſponſio. Quidam Doctores id probant & permittunt.

1 *Quæſtiones Eccleſiaſticas.* Reſponſio Joannis Patriarchæ ad Quæſitum Abulabbaſi Alphadli de Jejunio, quod Ninivitarum appellant, ex Elia Damaſceno relata à nobis eſt to. 2. p. 426. ubi quæſtio illa mota dicitur *die XI. Januarii anno Græcorum milleſimo ducenteſimo decimo quarto*, hoc eſt, Chriſti 903. Apud eumdem Eliam Damaſcenum exſtant *Quæſtiones* ejuſdem Joannis Patriarchæ, quas Sobenſis *Eccleſiaſticas* vocat, hoc titulo prænotatæ : نسخة كتاب نفذ من ابينا يوحنا ابن عيسى الجاثليق حفظنا الله بصلواته الى رجل من اهل اليمن فى جواب ما كتب به :

Exemplar libelli à Joanne Iſæ Catholico, cujus precibus nos Deus adjuvet, ad quendam in Jamana (hoc eſt, Arabia Felice) commorantem tranſmiſſi, cujus Quæſitis reſpondet. Sunt autem Quæſita XXVIII. totidemque Reſponſa, quibus hæc Joannis Epiſtola præfigitur, ab eodem Arabicè exarata.

لاخينا المومن المحب ما يقربه الى الله عز وجل
الحسن بن يوسف النصرانى القس حاطه الله وكلا.
من يوحنا الجاثليق . اسعدك الله بطاعته
وحاطك بكلايته وتولاك برافته ودفع عنك المكاره
برحمته وجمع لك من الخير الدارين ونعيم
المحلين وشرف المنزلتين بسعة جوده ورحب
كرمه . كتابى اسعدك الله ونحن بحال سلامة
والله محمود وعلى كل حال مشكور. ووصل كتابك

مد الله فى عمرك وسرنى ما تضمن من خبر
سلامتك وسلامة جميع اخواننا فى ناحيتك
حاطهم الله ورغبت الى الله فى توحدكم بالكفاية
وحراستكم من الافات بيمين حياته وفضل بركاته.
فاما ما سالت من تعريفك ما توجبه قوانيننا فى
المسايل التى ذكرتها فى كتابك فقد بينت ذلك
فى اخر كتابى هذا واقتصصت مسلة مسلة من
مسايلك وذكرت الجواب عنها وارجوا ان ينفعك
الله بها ويوفر حظك من الاجر فيما رغبت فيه
من طلبها وانا اسال الله البار الرحيم ان يزيد
فى نيار جماعتكم ويوفقكم لرشادكم ولا
يحرمكم اجر اجتهادكم ويوهلكم للعمل بطاعته
والسعى فى مرضاته ويحوطكم بحياطته
ويجعلكم ممن يرضى سعيه ويحمد عمله
ويحفظكم بصلوات مارت مريم الطاهرة
والسليحين والاخيار وساير الابا الابرار الى ابد
الدهر امين وكتب يوم الثلثا لاحدعشر ليلة
بقين من شوال سنة ثمان وثمانين ومايتين :

Fideli fratri, qui diligit ea, quæ ipſum Deo propiorem efficiunt, cui honor & gloria, Haſano Joſephi filio, chriſtiano Sacerdoti, protegat ipſum Deus & ad perfectam ſalutem perducat: Joannes Catholicus. Secundet, oro, Deus vota tua per obedientiam mandatorum ſuorum, teque protectione ſua tueatur, ſed & ſua te miſericordia defendat, ſuaque te clementia à malis eripiat: ſæculi utriuſque tibi bona largiatur; poſtremò liberalitatis ſuæ largitate atque beneficentiæ ſuæ amplitudine utriuſque manſionis felicitatem ac celſitudinem loci utriuſque tibi concedat. Secundet, etiam oro, Deus vota tua, quandoquidem nos rectè valemus, pro quo Deo gratias agimus, & in omni ſtatu hymnum laudis perſolvimus. Literas tuas accepi, (ſic tibi diuturnam vitam tribuat Deus:) ex quibus non modicam hauſi lætitiam, factus certior bene valere te atque univerſos fratres noſtros in iſtis locis commorantes. Protegat, oro, illos Deus, quem precor vobis in omnibus adeſſe, & ab omni calamitate vos cuſtodire ſecundùm abundantiam benedictionum ſuarum, & per vivam dexteram ſuam. Quod porrò ſpectat ad Quæſtiones, quas propoſuiſti, cupiens diſcere, quid ad ſingula quæ retuliſti, noſtrorum canonum leges præſcribant; id verò ad præſentium literarum calcem à me expoſitum accipies, ubi ad ſingulas quæſtiones tuas planè diſtinctèque reſpondeo: idque tibi profuturum confido, Dei bonitate fretus, quem oro, ut tibi amplam mercedem reddat pro tua in iis proponendis bona voluntate, veſtroque cætui majorem ſemper in dies affundat lucem, voſ-

que dirigat, & sollicitudinis vestræ præmio vos carere nusquam sinat: sed dignos efficiat sibi obtemperare, & in voluntate sua ambulare, suaque custodia circumdet, eisque accenseat qui rectè ambulant & agunt: & intemeratæ Dominæ Mariæ electorumque Apostolorum & omnium sanctorum Patrum precibus in sempiterna sæcula defendat & protegat. Datum feria tertia, nocte undecima mensis Scivali anno ducentesimo octogesimo octavo: hoc est, Christi nongentesimo primo.

Quæsitum I. De eo, qui pejeravit.

II. De Sacerdote, qui rixam habens cum altero, altare ingreditur.

III. De pueri, aut puellæ communione post Baptismum. لساير من يعمد من الصبيان والصبايا الصغار ان يدخلوا الى المذبح محمولين فى وقت الاعماذ ويقربوا بعد الفراغ من العماذ من حيث لا يقدموا الى صندوق المذبح ولا يمسونه بايديهم ولا لشى من لباس المذبح • وان كان المعمد رجلا كاملا له ان يدخل المذبح على هذه السبيل ويكون فى رجليه خف ويطلق له ان يمشى • وان كانت امراة كاملة لم تدخل المذبح وقربت على الباب ;

Parvulis, inquit, *masculis seu fæminis convenit, ut baptismum suscepturi, ad altare deferantur, eoque peracto communicentur, dummodo ad altaris arcam non accedant, aut illam sive ejusdem tegumenta manibus non contingant. Si verò baptismo initiandus fuerit vir adultus, illi eodem pacto ad altare procedere fas esto, atque calceamenta ferre & suis incedere pedibus permittatur. Si verò fœmina fuerit, nefas esto hujusmodi ad altare progredi, sed pro ejus foribus consistens, communionem percipiat.* Fœminis ad altare prohibitus est accessus ex antiquis etiam Canonibus, quos Martene congessit tom. 1. de antiquis Eccl. Ritibus pag. 336. sed potissimùm ex canone 44. Concilii Laodiceni, *quod non oportet mulierem ad altare ingredi*.

IV. De Presbytero simoniacè ordinato, qui ordinantem Episcopum commemorare recusat.

V. De Presbytero à proprio Episcopo excommunicato.

VI. De Tabula Altaris ab Episcopo consecrata, & ab eodem profanata. Licet ne Presbyteris Liturgiam super eadem celebrare? هذا قد منعنا كل مدينة يامن الناس فيها على انفسهم وينهيا لهم ان يقدسوا مذبحا ان يتخذوا اللوح البتة اللهم الا ان يكون الموضع لا يتهيا ان يتخذ فيه مذبح فيستعمل اللوح عند الضرورة واما الحل للاساقفة فى كراسيهم ان يحلوا المذبح والالواح اذا شاوا بعد ان يكون العلة فى ذلك ظاهرة • وليس لاحد من الكهنة ان يقدس على مذبح او لوح قد احله الاسقف . ومن يقدس على ما قد حله الاسقف فهو تحت القانون والقربان محلول ;

Hoc jam probibuimus, inquit: *nec enim ullatenus fas est, ut in urbe, in qua homines liberi ac vitæ periculo obnoxii non sunt, altare proinde sibi construere & consecrare valent, id ex Tabulis compingere. Quodsi locus, in quo commorantur, haudquaquam admittat, ut in eo altare habeant, necessitate id exigente ligneo utantur. Quod verò ad dissolutionem altaris pertinet, Episcoporum jus esto altare seù lapideum seù ligneum, quum ipsis visum fuerit, destruere, modò causa manifesta id faciendi accidat. Nec deinceps ulli Sacerdoti fas erit in Altari seù Tabula post Episcopi interdictum liturgiam celebrare. Qui secus fecerit, canoni subjaceat, & ejus Oblatio est dissoluta.* Ne altare ligneum deinceps esset, canone 1. decrevit Joannes, quem suprà retuli. Quod verò ait, *Oblationem ejus dissolutam esse*, qui in Altari seù Tabula post Episcopi interdictum liturgiam celebravit, id dupliciter intelligi potest: vel quod oblatio irrita & nulla sit, qualis esset quam laicus consecrare præsumeret: vel quod valida quidem, sed illicita & interdicta. Sed si vim verborum attendimus, prior sensus menti Joannis videtur esse conformior. Nam sicut Mar-Abas, & Joannes Patriarchæ, aliique Nestoriani ordinationes illicitè & illegitimè etiam ab Episcopis factas tamquam irritas, nullas & invalidas habuere, ut notavi hoc to. pag. 81. ita & de Liturgia illicitè & contra canones celebrata non modò Joannes iste, sed etiam Georgius Mosulanus Metropolita sensisse deprehenditur in suis Quæstionibus de Eucharistia, ut infrà dicam.

VII. De Presbytero, qui Episcopum contemnit.

VIII. De eo, qui sororem uxoris suæ, aut filiam sororis uxoris suæ ducit. هذا لا يجوز وهو غير مطلق ومن اقدم عليه فهو محروم من البيعة الى ان يقلع عنه اللهم الا ان يكون فى بلدكم من قد تزوج متقدما مثلما ذكرت فان هذا لا يوخذ باخراج امراته عن منزله بل يمنع من المستقبل من يروم ذلك او يحاوله ;

Hoc verò minimè licet, nec permittitur. Quicumque autem illud attentaverit, ab Ecclesia arcendus est, donec resipiscat. Quodsi in Provincia vestra existat, qui prædictas nuptias jam contraxerit, nolumus hunc cogi uxorem suam domo expellere; curandum tamen, ne in posterum quispiam id attentare præsumat.

IX. De puero, à parentibus cum puella desponsato, qui adulta ætate quum à sponsa abhorreret, alteram duxit. Licet ne puellæ illi cum viro altero nubere?

X. Licet ne Diacono Oblationem ad altare deferre, præsente Presbytero? الذى يجوز فى هذا ان يحمل القس القيلاس والشماس الكاس

الكاس . فان لم يكن القس فى المذبح فللشماس ان يصعد ذلك جميعًا اذا تشاجل القس منه بامر الصلوة . فاما اذا كان القس حاضرًا فليس له ذلك :

Quod in hoc legitimum judicamus, est, ut Sacerdos quidem Discum, Diaconus verò Calicem deferat. Quodsi ab Altari Sacerdos abfuerit, Diacono competit utrumque simul inferre, quum, inquam, orationis causa Sacerdotem præpediri contigerit. Hoc verò præsente, Diacono id facere nefas esto.

XI. Licet ne Diacono communionem porrigere præsente Presbytero? للشمامسة المرسومين بخدمة البيعة اذا تهيا لهم ذلك مع القسان . فاما ان يستبل الشماس بالقربان ويستخف بالقس فليس له ذلك اذ كان القس مقدمًا على الشماس :

Diaconis sacra ordinatione Ecclesiæ servitio addictis hoc una simul cum Presbyteris facere fas esto. Sed oblationm administrare, & Sacerdotem parvipendere, id verò Diacono non licet: quandoquidem Presbyter Diacono superior est.

XII. Licet ne Sacerdoti ingredi Altare cum calceis, quibus in foro utitur. الجميل ان يفرد للكهنة ثيابًا وخفافًا لخدمة البيعة اذا تهيا لهم ذلك . فان دعت الضرورة ولم يكن فى حال الكاهن فضل فله ان يدخل بخفه وثوبه الذى يتصرف بهما من سوقه ومعاشه :

Æquum sanè & justum foret, ut Sacerdotes peculiaribus vestibus & calceamentis ad Ecclesiæ servitium accessuri uterentur. Si verò aliud necessitas suadeat, nec Presbyteri fortuna tenuis hoc patiatur, fas esto illi ad ministerium suum accedere cum calceamentis ac vestibus, quibus in sua officina atque opificio utitur. In idem differit infrà Quæsito XXV. Syri Nestoriani discalceatos ab Ecclesiæ ingressu prohibent, imò Ecclesiam pollui censent, si quis nudis pedibus eam ingreditur: sic enim definit Georgius Mosulanus. ܫܘܐܠܐ . ܩܫܝܫܐ ܐܘ ܡܫܡܫܢܐ ܒܛܥܝܘ ܥܠ ܠܡܕܒܚܐ ܟܕ ܫܠܝܚ ܡܣܐܢܐ . ܡܢܐ ܡܬܥܒܕ ܠܗ . ܫܪܝܐ . ܡܕܒܚܐ ܡܬܩܕܫ ܠܗ :

Interrogatio. Presbyter aut Diaconus per errorem discalceatus ad altare ingressus est. Quid igitur de altari? Solutio. Altare consecrandum est. Contra Ægyptii, quos Coptos appellamus, nisi discalceatos ad Ecclesiam non admittunt, ut liquet ex canone 2. Christoduli Patriarchæ, quem refert Renaudotius in Histor. Patriarcharum Alexandrinorum pag. 421.

XIII. كاهنان لم يتخلف فى المذبح غيرهما فقرب احدهما الاخر ثم اتى بعض المومنين يريد ان يتقرب . للكاهن ان يقربه مما فى يده ام لا . الجواب فى ذلك هذا غير جايز لان الذى رفع الى الكاهن هو قربان له وليس له ان يدفع الى احد منه شيا وليس ينبغى لاحد هذين الكاهنين ان يقرب الاخر مما فى الفيلاس والكاس وينصرف ويتركه ليقرب ذلك منه من يريد وانما يجب ان يكونا جميعا ملازمين للقربان واذا لم يبق احد يتقرب قرّب احدهما الاخر وانصرفا بعد ان لا يبقى من القربان شى :

Accidit duos Sacerdotes nullo alio præsente solos ad altare adesse: quare alter alteri porrigit communionem. Contingit post advenire fidelium quempiam, & communionem expetere. Quæritur, liceat necne Sacerdoti communionem petenti porrigere ex ea, quam manu tenet, Hostia? Respondetur, hoc minimè licere: nam quod pro Sacerdote offertur, ejus oblatio est, nec ei fas est quidpiam ex eo alteri cedere, nec duorum Sacerdotum prædictorum cuivis licet communionem ex disco & calice alteri porrigere, deinde abire, & relinquere, ut ex eodem percipiat communionem quisquam pro suo arbitratu: sed id tantummodo justum & sanctum est, ut simul ambo Sacrificium peragant. Et, si nemo adsit, qui communionem expetat, alter alteri porrigat communionem, eoque peracto recedant, modò ex Oblatione nihil remaneat. Non modò Sacerdotes assistentes, sed etiam Diaconi, Subdiaconi, & fideles ex eadem cum celebrante Sacerdote Hostia communicant apud Græcos & reliquos Orientales; Nestorianis exceptis, qui, ut ex hoc Joannis Responso colligitur, destinatam Sacerdoti vel celebranti vel etiam assistenti Hostiam porrigere aliis nefas ducunt. In Ecclesia Romana ex eadem Sacerdotis celebrantis Hostia fideles aliquando communicasse observat Martene tom. 1. de antiquis eccl. Ritibus pag. 426.

XIV. لقس ولشماس ان يقدسا على يدى شماس . الجواب فى ذلك ان هذا لا يجوز الا عند الضرورة وفى بلد لا يتهيا فيه مذبح ولا لوح وبعد ان يستاذن اسقف الناحية فى اطلاقه فى الوقت الذى يحتاج الى ذلك فيه وليس لاحد ان يفعله الا باذن الاسقف :

Quæritur utrùm Presbytero & Diacono liceat sacrum facere super manibus Diaconi? Respondetur, id minimè licere, nisi id exigat necessitas, & in locis, in quibus nec Altare, nec Tabula haberi queat, & nonnisi ex facultate accepta ab Episcopo loci, necessitate actu urgente. Quare nemini id facere permittatur, nisi Episcopo annuente & permittente. Celebre est Theodoriti Cyrensis Episcopi factum, qui in cella Maris reclusi monachi, sacratis vasis ex proximo pago allatis, pro altari usus Diaconorum manibus, Liturgiam celebravit, ut ipse narrat in Hist. Relig. cap. 20. Lucianus etiam martyr Antiochenus, omni ex

ex parte vinculis constrictus, pectore pro altari in sacra Liturgia usus fuisse perhibetur.

XV. الاركذياقن لـــه ان يقدس المذبح
الجواب فى ذلك انه ان كان الاسقف قد اطلـــق
له ذلك فله ان يفعل . وان لم ياذن له الاسقف
فيه فليس له ان يقدم عليه بــتــه الا باذنه .

Quæritur, utrùm Archidiacono liceat Altaris consecratio? Respondetur, etiam licere, si quidem Episcopus id facere concesserit. Invito autem Episcopo, seù minimè permittente, Archidiacono haudquaquam licet id attentare.

XVI. An filius illegitimus possit esse hæres patris, qui absque liberis legitimis decedit, sed alios consanguineos legitimos habet?

الجواب فى ذلك ليس يطلق لاحد اتخاذ جارية
الا بعد ان يعتقها ويتزوجها بالمهر والبركه بحضرة
القسان والجماعة ويكون واحده يقوم مقام الحرة
بل لا فرق بين الحراير وبينهن فى النكاح اذ كان
لا يجوز الا بعد العتق والتزويج . واما هذا الولد
فان شهدت له جماعة مقبولـــة ان المتوفى اتخذ
امة من غير تزويج على ما ذكرنا وولد هذا الولد
منها فليورث نصف تركة ابيـــه ان كان لا ولد
لابيه غيره والنصف الباقى على قرابات الميت
وان كان له ولد من الحرة فليعطى ابن الامـــة
نصف الـــعـــشر من تركـــة ابـــيـــه
ويـــاخـــذ الـــبـــاقى بن الحـــرة :

Respondetur, nemini licere ancillam ducere, nisi post restitutam eidem libertatem, eamque esse ducendam cum dote & benedictione, Presbyteris populoque præsentibus, gradumque liberæ obtinere. Nec verò ullum est discrimen, quod ad matrimonium pertinet, inter fœminas liberas, ac servas: quandoquidem illud illegitimum esse constat, nisi emancipatio, & nuptiarum solemnitas præcedat. Quod verò ad puerum spurium attinet, si quidem testes fide digni affirment virum defunctum ancillam duxisse absque ullo conjugii vinculo, sicut diximus, atque ex ea hunc filium suscepisse, semissem, seu dimidium paternæ hæreditatis habeto, modò nullam aliam legitimam prolem pater defunctus reliquerit. Reliquum mortui propinquis cedito. Quodsi defunctus alium filium ex legitima uxore superstitem habeat, spurius dimidium decimæ partis universæ paternæ hæreditatis habeto: in reliquum legitimæ proli jus esto. De hæreditatibus prolixum tractatum edidit idem Joannes, de quo infrà.

XVII. De Presbyteris sive laicis, quorum culpâ Ecclesia destruitur. Qua pœna multandi sunt? Excommunicari debere, ait, ab Episcopo.

XVIII. صبية حبسها ابواها اى رهبّاها لهـا
ان ترجع عن الرهبنة ام لا الجواب نعم لها ذلك
ولوكانت هى ايضا وهبت نفسها ثم اخـــتـــارت
الرجوع كان ذلك لها الا انه قبيح بمن يفعلـــه
انما يعاهد الله به عهدًا ولا يحسن به ان يرجـــع
عنه . وان تهيا مـــثـــل هذه وارادت التزويج ولا
يشهر امرها كما يشهر امر من لا علة به وتتولى
الكهنة تزويجها سترا هذا وللرجال المحبسين مثله
ولا جميل بهم ان يرجعوا عما عاهدوا الله عليه :

Accidit puellam à parentibus suis includi, id est, monialem fieri. Quæritur, an eidem liceat à proposito monastico resilire. Respondetur etiam permitti, etiamsi ipsa se sponte tradiderit, deinde à proposito resilire voluerit. Respondetur, inquam, hoc ei esse permissum: turpe tamen id facere propter promissionem Deo factam: nec verò decet obligatam Deo fidem frangere. Quodsi quidpiam hujusmodi contigerit, & puella nuptias quæsierit, res hujuscemodi minimè publicetur, sicut cum cæteris fieri solet nullam causam crimenve habentibus. Presbyteri verò nuptiarum ejus curam sibi solis seponant, publicitatem caventes. Hoc verò, quod de fœminis dictum est, viris etiam commune jus esto simili modo inclusis: non tamen ii decere putent, pactam Deo fidem frangere. Syri Nestoriani ex impio Barsumæ Nisibeni canone fas esse olim putabant Episcopis, Sacerdotibus, & Monachis uxores ducere, ut suprà dictum pag. 93. Mar-Abas Patriarcha eum postea abusum edito contrario canone sustulit, ut hoc tom. observavi pag 67. & 81. Itaque ut Joannem Patriarcham à Mar-Aba minimè dissentire dicamus, de monachis monialibusque minimè professis hoc ejus Responsum intelligi censendum est. Cæterùm iidem Nestoriani Ancyranos & Nicænos canones admittunt, in quibus Virginitatem professis nuptiæ omninò interdicuntur. Sic enim definit Ancyranum Concilium Canone juxta Syriacam Versionem, XVIII., juxta Græcam verò & Latinam XIX. ܐܝܠܝܢ
ܕܐܫܬܘܕܝܘ ܒܬܘܠܘܬܐ ܘܕܓܠܘ ܫܘܘܕܝܗܘܢ : ܠܡܬܚܡܐ
ܢܩܒܠܘܢ ܗܠܐ ܕܝܓܡܐ ܕܢܣܒܝ ܬܪܬܝܢ ܢܫܬܠܡܘܢ :

Quicumque virginitatem promittentes sponsionem suam irritam faciunt, ii digamorum definitionem impleant. Et Concilium Nicænum canone, ut vocant, Arabico juxta Syriacam eorumdem Nestorianorum versionem.
ܗܢܘܢ ܕܚܕܐ ܙܒܢ ܐܬܪ ܡܢ ܥܠܡܐ
ܘܬܘܒ ܗܦܟܘ ܠܘܬ ܥܠܡܐ . ܥܣܪ ܫܢܝܢ
ܢܗܘܘܢ ܒܬܝܒܘܬܐ ܒܬܘܒܬܐ .

Qui semel mundo abrenunciarunt, deinde ad eum regressi sunt, decennium in pœnitentia maneant. Hinc Joannes Syrorum Jacobitarum Patriarcha de monachis & monialibus hujusmodi sic decernit apud Bar-hebræum in lib. Directionum cap. 7. sect. 10.
ܐܝܠܝܢ ܕܡܫܬܘܕܥܝܢ ܡܕܡ ܐܠܐ ܠܐ ܐܬܦܣܝܘ ܠܗܘܢ

ܢܡܘܣܐ

ܘܢܗܦܘܟ ܗܘ ܠܐܣܟܡܐ ܩܕܡܝܐ ܠܐܣܟܝܡܐ :

Monachus, qui habitum deponens, uxorem duxit, si pœnitentiam egerit, permittatur ei, ut relicta ea muliere, ad schema, ideſt, ſacrum habitum, *redeat*.

XIX. امراة تقربت ومعها ولد صغير يجوز لها ان تقربه وقد رضع الليل كله الجواب هذا يجوز للصبيان فى يوم اعماذهم فانه ساعة يعمد الصبى يقرب . واما بعد ذلك فلا يقرب الا اذا تهيا ان يمنع من الثدى . فليس يضره ذاك اذا الزمن امه اخذ القربان :

Quæritur, utrum mulier de communione, quam ipsa percepit, infanti, qui tota nocte ubera suxit, impertiri queat, nec ne? Respondetur, parvulis die, quo baptizantur, id licere, quia tunc quando parvuli Baptiſmum ſuſcipiunt, ſimul communicantur. (ut ex Ritualibus Græcorum, Syrorum, & Ægyptiorum liquet.) *Postea verò infantibus communio concedenda non est, nisi quando ab uberibus arceri ac abstinere valeat Tunc autem nil officit eum, quum mater communionem petit, unà cum ipsa ad communionem admitti*. De communione infantium vide cl. Martene de antiquis Eccleſiæ Ritibus lib. 1. pag. 430.

XX. مذبح مقدسة فى بلد مخيف يجوز ان يقلع ويدفن فى وقت ثم ترد ويقدس عليها . الجواب هذا لا يجوز . لان المذبح ان تزعزع من مكانه فضلا عن نقله فتحتاج ان تقدس ثانية . وان دخل الى بيت المذبح قوم من المخالفين للملة ولم يقلعوا الصندوق فليقام فيه صلوة لذلك السبب ويرسم البيت من الجانب الشرقى دون الصندوق باليد لا بالدهن وهذا هو مطلق للقس دون حضور الاسقف . فاما ان ذعزع الصندوق اونحى عن مكانه فتحتاج ان تقدس ثانية . وذلك للاسقف وبامره دون غيره :

Accidit Altare conſecratum in loco hostilibus incurſionibus obnoxio reperiri. Quæritur, an illud tollere & condere liceat, postea loco suo refigere, atque in eo Sacrum facere? Respondetur, id minimè licere. Nam si Altare è loco, cui fixum fuit, convelli contingat, ne dicam aliò transferatur, nova consecratione indiget. Quodsi accidat fidei nostræ hostes Sanctuarium intrare, nec Altaris arcam convellere, communes Ecclesiæ preces inibi celebrari hoc minimè obstante licebit, modò Sanctuarii pars Orientalis cruce signetur manu, non autem chriſmate, citra Arcam. Id verò Presbytero, absente Episcopo, permiſſum est. Si verò Arca è loco, in quo fixa est, moveatur, aut alio asportetur, iterùm eam conſecrari oportet, & quidem ab Episcopo aut ex ejus delegatione, privativè quo ad alios. De ſimili Græcorum Ritu motam ſacram menſam reparantium, vide Goar in Euchelog. pag. 617.

XXI. امراة زوجها ابوها ثم ارادت ان تحتبس يجوز لها ذلك . الجواب فيه ان كانت هذه المراة فى الوقت الذى زوجها ابوها فيه بالغ وصيرت على ذلك ورضيت به فلا يجوز لها ان كانت قد مضت الى بيت زوجها . وان كانت مملكة واختارت هذا فليسال زوجها واذا اجاب جاز لها على ان يشترط عليها الا تعاود فتتزوج غيره وان كان ابوها زوجها وهى صبية صغيرة فلما بلغت اختارت الحبس فلها ان تحتبس .

Accidit mulierem à patre ſuo in matrimonium tradi, religionem deinde optare. Quæritur, utrum id prædictæ mulieri liceat? Respondetur, si hæc mulier, quando à parente suo tradita fuit, erat adulta, & statum illum ſponte acceperit, ab eo resilire minimè ei licebit, si ad mariti domum ducta jam fuerit. Quodsi desponsata fuerit, & religiosum statum deinde optaverit, rogetur maritus; sique annuerit, ad eum statum transire fas esto, dummodo spondeat se alias cum altero viro nuptias nunquam inituram. Si verò eadem à patre matrimonium contrahere jussa est, antequam ad pubertatis annos pervenisset, & postea adultior effecta includi optaverit, id verò ipsi permittitur.

XXII. De vitando Presbytero ab Epiſcopo excommunicato.

XXIII. De vitandis clericis & laicis ab Epiſcopo excommunicatis eò quod ipſum contempſerint.

XXIV. De viro adultero, qui ejectâ uxore alteram duxit Si poſteà reſipuerit, licet ne ei ſuam uxorem revocare?

XXV. لشماس ان يخدم ما يجب عليه فى البيعة بنعل . الجواب ليس للشماس ولا للقس ان يتكلفا شيا من خدمة البيعة الا بخف :

Quæritur, an Diacono, quæ sui sunt muneris in Ecclesia peragere liceat cum calceis? Respondetur, nec Diacono, nec Presbytero licet sine ſandaliis ullum sui ordinis ministerium obire.

XXVI. كاهنين احدهما اقدم اسيامبد من الاخر له ان يرتفع عليه فى البيم والمذبح . الجواب ليس له ذلك الا انه يقدمه الذى تقدمه .

Accidit duos simul esse Sacerdotes alterum altero ordinationis tempore priorem. Licebit ne Presbytero juniori alterum in Bemate & Altari antecedere, nec ne? Respondetur, minimè id licere: sed juniorem seniori cedere oportere.

XXVII نصرانى يقصر بالقربان ويقول انه سنة . الجواب لا يقرب حتى يرجع عن خطاه ويظهر التوبه ويعترف بفضل القربان وجلالة مقداره وانه جسد المسيح ودمه الذى يمحص الخطايا ويغفر الذنوب :

Chri-

1 Et Judicia [1], & de hæreditatum divisione. ܘܕܝܢܐ ܘܦܘܠܓܝ ܝܪ̈ܬܘܬܐ .

CAPUT CLXXIII.

David Beth-Rabanensis, Episcopus.

2 Mar David [2] Beth-Rabanensis [3] ܡܪܝ ܕܘܝܕ ܗܘ ܕܒܝܬ ܪܒܢ
3 Fe- ܟܬܒ

Christianus quidam de Oblatione minus rectè sentiens dicit eam esse meram legem, seù ritum quendam. Respondetur, communione privandum esse, donec à peccato suo resipiscat, & pœnitentiam ostendat, atque confiteatur Oblationis excellentiam, & convenientem eidem honorem, illamque esse Corpus, & Sanguinem Christi, quo peccata delentur, & debita remittuntur. Locus insignis de reali præsentia Corporis Christi in Eucharistia. Quod autem Xenajas citatus tom. 2. pag. 38 Nestorianos accusat, Christum in Eucharistia ut nudum hominem, non ut Deum existere sentientes; id ex eorum errore circa Incarnationem consequitur, & contra ipsum Xenajam retorqueri potest argumentum, quod ipse quum Monophysismum adstruat, unam tantùm in Eucharistia Christi naturam agnoscat.

XXVIII. كاهن يخبز القربان في منزله خوفًا من المبيت في البيعة ثم يحمله الى البيعة الجواب في ذلك انكان هذا يخاف ان يبيت في البيعة فليبيت في منزله ويصلى ما يجب عليه ثم يبكر الى البيعة فيخبز القربان فيها . فان لم يتهيا له ذلك وكان متعذرا عليه فليخبز القربان في بيته في تنور لا يدخله شيا غير القربان ولا يتولى ذلك غيره وغير نظرايه من الكهنه خبز القربان فانه لا يجوز لمن لم يكن قس او شماس ان يتقدم الى شى من امر القربان :

Contingit, ut Sacerdos metuens pernoctare in Ecclesia, Oblationis panem domi suæ coquat, deinde coctum ad Ecclesiam deferat. Quæritur, utrùm id rite ab eo fiat? Respondetur, si iste Sacerdos in Ecclesia pernoctare metuit, domi suæ pernoctare eidem fas esse, modò preces, ad quas tenetur, peragat, deinde lucem præoccupans, ad Ecclesiam veniat, ibique panem oblationis coquat. Aut si id facere nequeat ex justa causa, Oblationis panem domi suæ coquat in clibano ad hunc tantummodo usum destinato, adeo ut præter oblationis panem nihil aliud in illum immissum fuerit. Id autem ipse per se Sacerdos perficiat, aut per alios Sacerdotes sui similes, nec aliis præter istos id operis committat. Nec enim licet ei, qui nec Sacerdos, nec Diaconus est ad aliquid sacram Oblationem attinens procedere.

1 *Judicia, & de hæreditatum divisione.* Canones hac de re edidit Joannes Isæ in Synodo celebrata anno Græcorum 1212, Christi 900. exeunte, ut ex Amro suprà dictum est. Exstant nonnulli Arabicè in Nomocanone Cod. Arab. ms. 36. pag. 189. (De quo To. 2. Bibl. nostræ pag. 507.) hoc titulo prænotati:

جوامع مواريث المسلمين لبعض المحبين للتعب :

Collectanea de Hæreditatibus juxta placitum Mosulmanorum, auctore quodam philopono: nimirùm Joanne Isæ, de quo hæc Amrus suprà; *Synodum* Joannes *celebravit de rebus tùm ad religionem, tùm ad civilem gubernationem pertinentibus: & in ea quidem parte, quæ Hæreditates spectat, Mosulmanorum legibus canones accommodavit &c.*

1 *David* ex monacho cœnobii Beth-Rabanensis, ad Episcopalem dignitatem evectus (locum hucusque reperire non potui,) sub Nestorianorum Patriarchis Timotheo & Josue Barnun vixit sæculo octavo, ut ex Thoma Margensi colligitur lib. 2. histor. monast. cap. 24 ubi Davidem scripsisse affirmat de gestis monachorum dictisque librum *Paradisi parvi* titulo prænotatum, *cujus primum caput*, inquit, *gesta continet magistri nostri Georgii Barsajadæ Abbatis*: & cap. 20. idem Margensis ait, *quum ante nos Mar David Episcopus ejusdem cœnobii olim monachus* (Beth-Rabanensis scilicet primùm, deinde Beth-Abensis) *de iis* (hoc est, Georgio, Sama, Natanaële, Saliba, & Gabriele) *aliisque rogatu Cuznahiri fidelis ex Basosa pago jam scripserit, ad reliquos accedo, quorum historiæ nondum literarum monumentis consignatæ sunt.* Atqui Georgius quidem Barsajade, Sama, Natanaël, Saliba, & Gabriel monachi circa annum Christi 690. sub Ananjesu Patriarcha floruere, ut ostendi suprà p. 217. Thomas verò Margensis sub Abrahamo Patriarcha, qui ab anno Hegiræ 222. sedere cœpit, puer literas exarabat, ut relatis ex lib. 1. cap. 31. ejus verbis notavi pag. 204. David itaque intra spatium illud temporis, quod ab anno Christi 690. ad annum Hegiræ 222. effluxit, suam monasticam historiam concinnavit.

2 *Beth-Rabanensis.* Jesuzacha, Zachajesu seù Messias-Zacha monachus (sic enim eum appel-

1 Fecit Tractatus de mensuris [1] Climatum

[illegible]

appellatum invenio, ut dixi suprà pag 216.) Jacobi & Babæi æqualis, cœnobium illud condidit exeunte sæculo sexto, ut narrat Thomas Margensis in histor. monast. Quum enim ejectum à Babæo Archimandrita Jacobum cum nonnullis monachis retulisset, à Zachajesu conditum in Dasena monasterium commemorat lib. 1. cap. 14. [illegible]

[illegible]

Quum hæc, inquit, *eis tribulatio contigisset, sanctus magister noster Mar Elias, & Mar Ananjesus illius ex sorore nepos Niniven migrarunt ad beatum Abbatem Joannem Sabam,* (Seniorem) *qui à sancto magistro nostro Mar Abrahamo illuc missus fuerat, tresque isti sacrum illud cœnobium construxere. Atque ita Abbas Benjaminus, & Petrus & Paulus, & Joannes, & Adadas, & Isai venerunt in collem Beth-Abe: & Abbas Jacobus alter perrexit ad Abam inclusum: & Abbas Joannes in Nechel: & Vchamas, & Sabochtes in Beth-Zabdam: & Abbas Sabarues in Arzun, ædificavitque ibi cœnobium: & magister noster Sabarjesus profectus est ad cœnobium Abæ Saphiræ* (*idest*, silvæ pulchræ,) *& Abbas Joannes Adramah ad Dasenam, & Abbas ZACHA-JESVS & magister noster Abraham itidem abiit in Dasenam, ædificaveruntque sacra cœnobia.* Et lib. 2. cap. 19. de hoc postremo Abrahamo præfecto cœnobii *Beth-Raban Zachajesu* differens, [illegible]

[illegible]

Hic, inquit, *jam senex propter nimium regionis Dasenæ frigus, ad hoc sacrum cœnobium* (Beth-Abense) *venit, vixque pedem huc intulerat, quum fratres propter nominis ejus famam morumque eximiam probitatem sibi ipsum præfecere . . . . erat igitur ipse utriusque cœnobii præfectus: & hujus scilicet* Beth-Abensis, *& illius conventus Raban Zachajesu, ex quo venerat. Vtriusque autem conventus unum œconomum, rectorem, provisoremque esse voluit, ita ut neque illi absque jussu œconomi, qui ex hoc cœnobio eligebatur, quidquam agerent; neque hi mandatis œconomi, qui ex illo conventu designabatur, obsisterent: id verò ad laudem Dei universos excitabat, ejusque rei fama in cunctis hujusce regionis cœnobiis vulgata est. Nam uterque, Raban scilicet Jacobus, & Raban Zachajesu, ex sacro illo montis Izlensis cœnobio prodierat: neque in hoc negotio dissensio ulla aut dissidium inter cœnobitas erat. Quum itaque tempore suo beatus quoque Mar Abrahamus exactâ præfecturâ ex hoc mundo decedens conditus fuisset, idem ordo post ipsum diu mansit, ut scilicet unus idemque œconomus & Rector ambo illa sacra cœnobia gubernaret.* Ejusdem cœnobii Beth-Rabanensis fit mentio in hoc Sobensis Catalogo cap. 55. & 56. ubi de Abrahamo & Joanne monachis.

1 *De mensuris climatum, & de variationibus*

Climatum, & de variationibus Dierum noctiumque. — ܘܕܩܠܝܡܐ : ܘܥܠ ܫܘܚܠܦܐ ܕܝܘܡܬܐ ܘܕܠܠܘܬܐ .

CAPUT CLXXIV.

Joannes Stylita.

1 Joannes [1] Stylita — ܝܘܚܢܢ ܐܣܛܘܢܝܐ
2 Fecit & ipse [2] Grammaticam. — ܥܒܕ ܐܦ ܗܘ ܓܪܡܛܝܩܝ .

CAPUT CLXXV.

Joannes Chamisii, Episcopus.

3 Joannes [3] quoque Chamisii filius, Epi- — ܐܦ ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܟܡܝܫ ܐܦܝܣܩܘܦܐ

nibus dierum & noctium. Carmen Syriacum metro heptasyllabo *de septem mundi climatibus* exstat tom.2. Bibl. nostræ p.499. initium:

ܥܠ ܡܫܘܚܬܐ ܕܩܠܝܡܐ ܫܐܠܬ ܐܘ ܚܒܝܒܐ ܠܝ :

De mensuris Climatum rogasti me Charissime &c. Sed in eo præter nudam septem Climatum descriptionem, latitudinem nempe & longitudinem, urbesque ac provincias nonnullas, quæ iis continentur, nihil *de variationibus dierum & noctium* legitur. Præterea ejus carminis auctor quum de quinto Climate differit, in quo Roma comprehenditur, de hac Urbe aliud à se carmen compositum testatur, idque fortasse commentis respersum, ut ex iis, quæ hoc loco de eadem Urbe scribit, colligitur. ܘܐܦ ܒܗ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Eo quoque (idest, quinto Climate) *continetur*, inquit, *celeberrima Roma, quæ quadraginta milliarium circuitu clauditur. Ibi Petrus & Paulus tamquam duæ columnæ repositi sunt. Ibi Principum ornatus, & stolæ Abrahamiticæ. Ibi columnarum decor, & tricliniorum venustas: ibi templorum balneorumque pulchritudo, quæ anni dies æquant. De ejus autem Urbis decore alibi disseruimus*. Ex quibus arguitur Davidis carmen de mundi Climatibus aliud ab hoc esse.

1 *Joannes*, Ecchellensi *Estunojo*, Hottingero *Estionæus*, (*Stylitam* Syri sic vocant,) ex patria potiùs, vel ex cœnobio, ubi monachum egit, appellatus, quàm quod super columnam, Simeonis instar, vixerit: nam Styliticam vitam apud *Syros* quidem, tam Catholicos, quàm Monophysitas cultam fuisse, ex utriusque gentis monumentis liquet; Nestorianos verò nullibi legitur id religionis institutum amplexos fuisse. Monasteriis autem inditum *Columnæ* nomen occurrit etiam in historia Jacobitica, ut videre est tom. 2. Biblioth. nostræ pag. 341. & 344. Floruit sub Sabarjesu, Abrahamo Margensi, & Theodosio Patriarchis ab anno Christi 830.

2 *Grammaticam* Primus omnium Grammaticam Syriacam scripsisse dicitur Jacobus Edessenus, quum occupata ab Hagarenis Syria sermo Arabicus pro Syriaco usurpari cœpisset: ut dixi tom.1. pag.475. At Joannes Barzugbi Cod. Ecchell. 27. (de quo tom. 1. pag. 578.) Syros hosce Grammaticos laudat pag.19. *Jesudenah* Episcopum, *Achudemem*, *Joseph* Huzitam, *Joannem* Medicum, *Eliam* Nisibensem, & pag. 42. *Eliam* primum Patriarcham: ex quibus certè *Joseph* Huzita, ut cæteros omittam, anno Christi 580. floruit, atque adeò Jacobum Edessenum uno saltem sæculo antecessit.

3 *Joannes Bar-Chamis*, hoc est, filius Chamisii, Episcopus Themanonæ præerat sub Machicha Patriarcha anno Christi 1100. ut refert Amrus in vita ejusdem Machichæ, ubi eum appellat ابن الحداد *Ebn-al-Chedad*, hoc

1 Episcopus [1] Themanonæ, *Grammaticam scripsit*. ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܬܡܢܘܢ .

CAPUT CLXXVI.

Josue Bar-Bahlul, Josue Bar-Ali, Josue Maruzæus, & Gabriel Bochtjesu.

2 Bar-Bahlul [2] composuit Lexicon ܒܪ ܒܗܠܘܠ ܥܒܕ ܠܟܣܝܩܘܢ
Ex multis collectum libris: ܡܟܢܫܐ ܕܡܢ ܟܬܒܐ ܣܓܝܐܐ .
3 Et Josue [3] Bar-Ali medicus, ܘܝܫܘܥ ܒܪ ܥܠܝ ܐܣܝܐ :

Et ܘܡܪܘܙܝܐ

hoc est, fabrorum ferrariorum filium: & sub Barsuma, qui Eliam Machichæ successorem excepit, ad Metropolim Mosulanam ex Themanonæ Episcopatu evectum testatur: idque sub eodem Elia Barsumæ præcessore contigisse, ex eo colligitur, quod idem Barsuma ex Themanonæ Episcopo in Patriarcham Nestorianorum electus dicitur; atque adeò ipsi Joanni ad Metropolim Mosulanam promoto suffectus videtur. Porrò cognomentum *Ebn-al-Cheddad* ex Chamisio patre traxit. Chamisius enim Syris ܒܪ ܩܪܕܚܐ *Bar-Kardahe*, hoc est, filius fabrorum ferrariorum, dicitur, quod Arabicè *Ebn-al-Cheddad* interpretatur. Fuit autem Chamisius & ipse haud ignobilis Scriptor, cujus carmina retuli tom. 1. pag. 582. & tom. 2. pag. 489.

1 *Episcopus Themanonæ*. Ecchell. *Tamnun*. Hotting. *Tamnin, de qua*, inquit, *urbe vide Smeg. Orient. pag.* 252. De Themanona hæc Abulpheda in descriptione Mesopotamiæ.

قرية ثمانين وهى شرقى دجله على اقل من مسيرة يوم وقرية ثمانين فى جهة الشمال عن العمادية .

Oppidum Themanin ad orientem solem Tigris positum est, indeque itinere diei minus abest; Amadiam ad boream habens. Ibidem de Amadia.

العمادية وهى قلعة عامرة عن ثلث مراحل من الموصل فى الشرق والشمال . . وهى فى جهة الشمال عن اربل .

Amadia arx est hominibus frequens, tres stationes à Mosul dissita ad orientem & boream... Arbelam habet ad boream. Quam verò hìc Abulpheda *Themanin*, Amrus in vita Eliæ secundi Patriarchæ ثمانون *Themanun* appellat: ejusque urbis Episcopus apud eundem laudatur Ebedjesus sub Ebedjesu & Elia Patriarchis.

2 *Bar-Bahlul*, hoc est, filius Bahluli, *Ablulhasanus*, seù Hasani pater Amro dicitur in vita Ebedjesu primi Patriarchæ, cujus verba suprà retuli pag. 201. Vivebat anno Christi 963. Syris ܝܫܘܥ *Jesum* seù Josue, Arabibus عيسى *Isam* appellatum fuisse, liquet ex titulo *Lexici Syro-Arabici* ab ipso compositi, quod olim ad Thomam Erpenium pertinebat, nunc in Bibliotheca publica apud Cantabrigiam servatur. Vide catalogum librorum manuscriptorum ejusdem Bibliothecæ num 2492 pag. 274. Idem Lexicon exstat ms. in Bibliotheca secreta Medicea. De quo hæc Hottingerus in Bibliothecario Quadripartito pag. 230. *Exstat hoc Lexicon Cantabrigiæ ms. quod magnam partem Lexico jam Londinensi inseritur*.

3 *Josue*, seù *Isa*, filius Ali, medicus & Philologus, sub Enos & Joanne Patriarchis claruit circa annum Christi 885., Honaino Isaaci filio posterior, quippe quem in Præfatione sui Lexici laudat, ut suprà pag. 165. observavi. Obiit autem Honainus anno Christi 876. ex Barhebræi Chronico, cujus verba pag. 164. retuli. Ali autem, seù Heli pater Isæ, filius fuit Davidis, idemque cum Isa fratre à Sabarjesu Patriarcha circa annum Christi 830. conditæ apud Bagdadum urbem Scholæ præfectus fuit, teste Amro in vita Sabarjesu. *Lexicon* Syro-Arabicum à Josue collectum, & Abrahamo cuidam inscriptum exstat in Bibliothecis Vaticana (Cod. Ecchell. 27. ad calcem tom. 1. Biblioth. nostræ pag. 578.) Medicea secreta, & Dublinensi in Hibernia (num. 998. & 999. p. 52.) *Præfationis* ejusdem specimen Syriacè, Arabicè, & Latinè exhibet Hottingerus in Biblioth. Orientali à pag. 295. sed menda plurima tàm in textu, quàm in versione obrepsere. Ejusdem Josue Bar-Ali *Explanatio vocum exoticarum è Syriaco in Arabicum* exstat in Cod. Arab. 81. Tom 1. Bibliothecæ nostræ pag. 630. ubi *Honaini discipulus* appellatur.

1 2 Et [1] Maruzæus, & [2] Gabriel. ܘܡܪܘܙܝܐ ܘܓܒܪܐܝܠ.

CAPUT CLXXVII.

Elias Episcopus Anbaræ.

3 Elias [3] Anbaræ [4] composuit ܐܠܝܐ ܕܐܢܒܪ ܣܡ
4 Tres tomos [5] ligata oratione. ܬܠܬ ܦܢܩܝܬܐ ܡܫܘܚܬܐ.
5 Et sermones paracleticos, cum Epistolis, ܘܡܐܡܪܐ ܕܒܘܝܐܐ ܥܡ ܐܓܪܬܐ:
Et Apologiam, & Interpretationes. ܘܡܦܩ ܒܪܘܚܐ ܘܦܘܫܩܐ:

CA-

NOTÆ.

1 *Maruzæus*, (Ecchell. *Maruazita*) *Josue* itidem, seù *Isa* appellatus, ut ex Præfatione Lexici Bar-Ali liquet, fuit ipso Bar-Ali prior tempore: nam ille suum ex ipso Maruzita & Honaino Lexicon congessit. Maruzæus autem ex Maru urbe dicitur; de qua sæpe suprà.

2 *Gabriel* medicus, filius Bochtjesu, filii Georgii, filii Bochtjesu, genere Elamita, sub Aarone Rascido Chalipha claruit, non medicinæ tantùm, sed etiam linguarum Syriacæ, Arabicæ & Persicæ doctus, Honaini filii Isaac synchronus, de quo ex Gregorii Barhebræi Chronico nonnulla descripsi tomo 2 pag. 271. & 315. Ejusdem meminit Amrus in vita Timothei Patriarchæ, à quo reprehensus dicitur, quod concubinas, Mahometanorum more, teneret.

3 *Elias* sub Abrahamo Patriarcha Emmanuelis præcessore Episcopatum Anbaræ urbis circa annum Christi 920. gerebat: quem inter & ipsum Abrahamum nonnullas contentiones fuisse notat Amrus, ejusdemque ex narratione infelicem Theodori Bagermensis Episcopi apostatæ exitum, in vita Joannis Isæ describit. Idem Amrus alterum Eliam laudat à Mari Patriarcha post annum Christi 987. Episcopum ejusdem loci ordinatum, cujus memini tom.2. pag 443.

4 *Anbaræ*, aliàs *Pheroz-Sapor*. Urbs est à Bagdado parasangis decem dissita, ut ex Abulpheda in Dissertat. de Monophysitis tomo 2. præfixa observavi. Ecchellensis & Hottingerus literam ܕ Daleth, quæ genitivi casus nota est, cum ipso Anbaræ nomine perperàm conjungunt sic: ܐܠܝܐ ܕܢܒܪ *Elias Danbar*.

5 *Tres tomos Carminum*. Liber unus in tres tomos seu Partes divisus, exstat ms. in Biblioth. Vaticana, Cod. Syr. 20. (Tom. 2. Biblioth. nostræ Oriental. pag. 498.) nitidissimis literis exaratus à Causaba Diacono filio Danielis Presbyteri, filii Eliæ Presbyteri, filii Presbyteri Danielis, in Alcus pago, quam Prophetæ Nahum patriam fuisse perhibent, apud cœnobium Hormisdæ Persæ, sub Elia Nestorianorum Patriarcha, die 20. Februarii, Sabbato ante Dominicam tertiam Jejunii Quadragesimalis, anno Græcorum 2014 (hoc est, Christi 1703) uti ad calcem ejusdem Codicis fol. 366. adnotatur. Partes singulæ in sermones divisæ sunt, & sermones in Centurias, hoc ordine.

Pars I. Sermones III. *Sermo I.* continet Centurias X. quarum unaquæque complectitur Strophas C. singulæ verò Strophæ Versus IV. *Sermo II* continet Centurias V., centuria quælibet Strophas C. unaquæque Stropha Versus VIII. *Sermo III.* Centurias IV. quarum unaquæque Stropha Versus XII.

Pars II. Sermones III. *Sermo I.* (qui est ordine præcedentium Sermonum quartus,) continet Centurias III. quarum Strophæ constant Versibus XVI *Sermo II.* (qui & quintus) Centurias II. quarum Strophæ constant Versibus XX. *Sermo III.* (qui & sextus) Centurias item II., quarum Strophæ constant Versibus XXIV.

Pars III. Sermones IV. *Sermo I.* (qui est ordine septimus) constat Centuria I. cujus Strophæ Versibus XXVIII. *Sermo II.* (qui & octavus) Centuria item I. cujus Strophæ Versibus constant XXXII *Sermo III.* (qui & nonus) Centuria similiter I. cujus Strophæ constant Versibus XXXVI. *Sermo IV.* (qui & decimus) continet Centuriam I., cujus singulæ Strophæ constant Versibus XL. Adduntur extra numerum Strophæ V. quarum unaquæque constat Versibus XL. Singuli autem Versus sunt heptasyllabi, quos Ephræmiticos Syri appellant.

Opus sanè admirabili artificio contextum, sententiis ex Scriptura & Patribus undequaque conquisitis refertum, in quo tam vetus, quàm novum Testamentum percurrens, de Deo, de Christo, de Ecclesia, de Sacramentis, de virtutibus & vitiis, deque cæteris hujusmodi differit; Nestoriano tamen quoad Verbi Incarnationem ubique sensu. Duas enim Christi naturas, duasque hypostases seù personas in uno Prosopo agnoscit. ܒܟܝܢܐ ܘܩܢܘܡܐ ܬܪܝܢ ܒܚܕ ܦܪܨܘܦܐ ܕܒܪܐ

[illegible]

Duæ (inquit Part. I. ferm. I. centur. I. ſtropha 12.) *Chriſti naturæ, in Filiatione* (hoc eſt, Filio: Syris enim familiare eſt, abſtractum, ut ajunt, pro concreto uſurpare) *uniuntur. Duæ Filiationis hypoſtaſes* (ſeu perſonæ) *unum habent Proſopon*. Et Par. 2. ſerm. I. centur. I. ſtropha 16. [illegible]

[illegible]

Nequaquam in tres Deos Deitatem dividimus, quum Deum tres eſſentiæ perſonas confitemur. Chriſtum etiam in duos ſeparatos Filios nequaquam dividimus, quum naturas hypoſtaſeſque duas in unione confitemur. Credimus naturam abſconditam unum eſſe in Uſia Deum treſque in proprietate perſonas, Patrem & Filium & Spiritum ſanctum. Credimus quoque in Chriſto naturam Verbi, & naturam hominis, duas in unione perſonas, unum Filiationis Proſopon. Quod exemplo unionis animæ cum corpore humano confirmare nititur in hæc verba:

[illegible]

Ut homo abſque anima & corpore minimè conſtat, ſic nec Redemptoris unio ſine Verbo & Homine. Corpus & anima in compoſitione unum hominis Proſopon ſunt. Verbum & homo in unione unum Chriſti Proſopon. Nec Verbum eſt homo, nec homo Verbum, ſicuti nec corpus anima eſt, nec anima corpus. Duo ſunt anima & corpus, unuſque homo dicuntur. Duo quoque ſunt Verbum & homo, unuſque Redemptor creduntur. Hæc ille, perſonam, hypoſtaſim & ſubſiſtentiam à Proſopo diſtinguens: qui communis eſt Neſtorianorum recentium explicandi myſterium Incarnationis modus, de quo latè Stroza in lib. de Dogmatibus Chaldæorum. Vide ſuprà hoc tom. pag. 95.

Præterea dum in Meſſalianorum ſectam invehitur, in duplicem ipſe impingit errorem, quorum alter eſt de Divina natura, quam negat ab hominibus, ab Angelis, ab ipſa Chriſti humanitate intuitivè videri poſſe; qui communis Armenorum Neſtorianorumque error eſt, ut de primis latè Galan. in Conciliatione Eccleſiæ Armenæ cum Romana Par. 2 quæſt. 8. pag. 157. & de Neſtorianis dictum eſt ſuprà hoc tom. pag. 101. Alter de Animabus, quas corporibus ſolutas, ſenſu actioneque omni carere affirmat: quod & Babæum Archimandritam ſenſiſſe, obſervavi hoc eod. tom. pag. 95. Hæc ſunt Eliæ verba quoad ſtatum Animarum, Par. 2. ſerm. 2. centur. I. ſtropha 29. [illegible]

[illegible]

Anima itaque, inquit, *quum ex corpore ſeparata recedit, ſuam voluntatem amittit, propriaque exuta libertate nec bonum velle poteſt, neque malum cogitare; quemadmodum & corpus bonum malumque operari nequit.* De Viſione verò Divinæ naturæ, eâdem Centur. ſtroph. 86. ponit primum adverſùs Meſſalianos, Deum oculis corporeis videri non poſſe.

[illegible]

Ajunt quidam imperiti mentiſque oculo capti, Deitatem per corporeos oculos humanitati patere. Quod deinde Meſſalianorum aſſumptum Strophâ ſequenti dum convellit, pari furore & ipſe abreptus, Deum negat ab ulla creatura etiam ſpirituali videri poſſe.

[illegible]

Nequit creatura, inquit, *oculo Creatorem corporeo intueri, quum ſit ille inſenſibilis, nec ſub ſenſum rerum creatarum cadat. Quodſi mentis etiam & intellectus cognitionem fugit, quî igitur fieri poteſt, ut quod infinitum eſt, à ſenſu definiatur? Quidquid videtur, definitum eſt. Deus verò infinitus. Si igitur infinitum videri nequit, neque Verbum videri poterit.*

Propterea Verbum sibi ex humano genere amictum assumpsit, quo Angelis simul & hominibus, quantum fieri potest, manifestaretur. Et Stropha 89. prosequitur. [illegible]

Quod spirituale est, à corporeis videri oculo carnis nequit: nec Angelum homo videre nisi mente & intellectu potest: neque oculorum sensus Angelum aut Dæmonem definire, quum carnis natura naturam spiritus comprehendere nequeat. Præterea neque animam anima videt, quemadmodum naturæ testimonio comprobatur: neque corpus seipsum undequaque visu definire potest. Si igitur res creatas Creator ita disposuit, ut creaturam creatura videre nequeat, qua ratione fieri poterit, ut Creatorem creatura visu definiat? Falsa est itaque dementium Messalianorum doctrina, nec natura assumpta naturam Verbi assumentis intueri potest. Pergit Deum asserere nulli creaturæ rationali, non hominibus, non Angelis, non ipsi Humanitati Christi unquam in propria natura visum fuisse, sed solùm in specie, ut ait, & figura.

Denique de Primatu Petri insignem habet locum Par. 2. serm. 3. centur. 2. stroph. 59.

[illegible]

Quærunt, inquit, *eruditi non ignari veritatis: cur Simonem Bar-Jona Salvator Cepham* (hoc est, Petram) *appellavit? Quum Christus ipse Redemptor magnus sit Petra veritatis, quare ergo alterum Petram & Caput ædificii nuncupavit? Eâdem appellatione, eodemque nomine Simonem Petræ cognomento decoravit; quemadmodum Christi Salvatoresque populi in Lege plures dicti sunt; unus autem est Christus verus idemque Salvator magnus, qui cæteris tamen pro suo cuique tempore nomen istud accommodatum dedit. Quia nimirùm futurum erat, ut Christus Petra veritatis in cœlum se reciperet, ibique ab humanis sese oculis absconderet: propterea Vicarium suum in terra constituit, eumque Petram ædificii appellavit. Is igitur Magistri Dominique sui in terris gerit imaginem & personam, & mediator est inter nos & Filium, & Pontifex prototypo suo similis. Et quidem summus & magnus Pontifex est Christus, & nostri Patrisque mediator, atque in cœlesti Sancto Sanctorum ad dexteram Patris sacerdotio fungitur, Deumque cognatis suis hominibus propitiat, atque noster est apud Patrem Advocatus. Is verò elegit & constituit in terris Epitropum* (Procuratorem) *Ecclesiarum Simonem senem Jonæ filium fidei fundamentum. Illum porrò ex propria appellatione Petram nominavit: non enim antea Petra quisquam vocabatur: ipse verò futurus erat Ecclesiæ fundamentum, & caput ædificii. Non eum Christus Salvatorem, suo nempe nomine, appellavit: quoniam plures fuerant in populo Salvatores. At enimverò Bar-Jonæ potestatem haudquaquam cessare fecit Christus, quemadmodum illorum potestatem abrogaverat. Sed neque Simonem Christum appellavit, quia plures in Juda fuerant Christi, quos Dei Filius abstulit. Cepham verò haudquaquam undecum ipsis excidere fecit.*

Laudantur ab Elia scriptores *Xystus*, quem ipse in margine Par. 1. serm. 3. Cent. 1. Romanum Pontificem appellat, *Marcus* Abbas, *Basilius* magnus, *Theodorus* Mopsvestenus, *Ephræm* Syrus, & *Barsarusuæus*, de quo mox sermo erit.

CAPUT CLXXVIII.

Ananjesus Barsarusvæus, Episcopus Hirtæ.

1 Ananjesus [1] Episcopus
2 Hirtæ, cognomento [2] Bar-Saru,
3 Edidit Quæstiones [3] in Textum *Scripturæ*,
4 Et Vocabularium [4] cum Interpretationibus.

ܚܢܢܝܫܘܥ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܚܐܪܬܐ ܕܡܬܟܢܐ ܒܪ ܣܪܘ
ܐܦܩ ܠܗ ܫܘܐܠܐ ܕܟܬܒܐ
ܘܫܡܗܐ ܥܡ ܬܘܪܓܡܐ.

CAPUT CLXXIX.

Abzud Scholasticus.

5 Abzud [5] Scholasticus composuit
Demonstrationes de variis rebus
Ordine Alphabetico dispositas,
Ad amicum quendam nomine
Kurtam.

ܐܒܙܘܕ ܐܣܟܘܠܝܐ ܣܡ
ܬܚܘܝܬܐ ܕܥܠ ܨܒܘ̈ܬܐ
ܕܡܬܛܟܣܢ ܥܠ ܐܠܦܒܝܬ
ܠܘܬ ܚܕ ܪܚܡܐ ܐܝܟ ܩܘܪܛܐ.

CA-

NOTÆ.

1 *Ananjesus* Hirtæ Episcopus, cognomento ܒܪ ܣܪܘܫܘܥ *Bar-Sarusvæus*, circa annum Christi 900. claruit, Elia Anbarensi prior, à quo laudatur in libro Carminum Par. 2. serm 1. Centur. 2. in commentar. ad Stropham 32. in hæc verba. ܚܘܣܪܢܐ ܐܘܪܚ ܒܪ ܣܪܘܫܘܥ . ܗܘ ܕܐܘܪܚܐ ܒܥܒܕ̈ܐ . ܕܐܘܪܚܐ ܕܚܘܣܪܢܐ ܠܐ ܬܗܠܟ . ܗܘ ܡܫܬܟܚܢܐ ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ ܬܘܩܠܬܐ ܠܐ ܬܥܒܕ . *Vox* ܚܘܣܪܢܐ, *juxta Bar-Sarusvæum, est locus asper & difficilis. In via aspera ne incedas: hoc est, opera, in quibus offensio est, ne facias.*

2 *Bar-Saru.* Ita in textu Sobensis, qui metri gratia nomen barsarusvæi contraxit. Ecchellensis tamen legit ܒܪ ܣܪܐܣܘܝ, quod *Barsarasui* interpretatur. Hottingerus verò in suo Catalogo Ananjesum omittit.

3 *Quæstiones in Scripturam.* Exstant Codice Syriaco 3. à fol. 107. (tom. 2. Bibl. nostræ pag. 487) Quæstiones in vetus & novum Testamentum, auctore anonymo; sed fabulis falsisque traditionibus inquinatissimæ. Citantur in iis præter Nazianzenum, Chrysostomum, Ephræmum & Theodorum, Jesujabus & Jesudadus Nestoriani. Ex Quæstione verò 14. in novum Testamentum, quæ est de sacris Ordinibus, colligitur, auctorem opus suum cuidam Presbytero ܥܙܝܙܐ *Azizæ* nuncupasse.

4 *Vocabularium.* Ejus meminit Elias Anbarensis in commentar. ad suum librum Carminum, ut suprà memoravi. Porrò tàm hujus Ananjesu, quàm aliorum Syrorum Vocabularia ab amanuensibus ita permista sunt, ut vix discerni queant. Exstat Codice Syriaco 4. (tom. 2. Bibliothecæ nostræ pag. 487.) *Vocum Syriacarum interpretatio*, quam huic Ananjesu haud immerito adscripserim.

5 *Abzud Scholasticus* (malè apud Ecchellensem, & Hottingerum *Scholiastes*) Scholæ, quam Sabarjesus Patriarcha apud Bagdadum fundaverat, sub Sergio, qui eundem Sabarjesum tertius excepit, præfectus fuit circa annum Christi 870.

CAPUT CLXX.

Elias Episcopus Cascarensis.

Elias [1] Bar-Canus fecit
Benedictiones [2], & Orationes:
Disseruitque
De usu Psalmorum
Deque Sacramentis Ecclesiasticis.

ܐܠܝܐ ܒܪ ܟܢܘܢ ܥܒܕ
ܒܘܪ̈ܟܐ ܘܡܐܡܪ̈ܐ. ܘܡܠܠ
ܥܠ ܚܫܚܬܐ ܕܡܙܡܘܪ̈ܐ
ܘܥܠ ܐܪ̈ܙܐ ܥܕܬܢ̈ܝܐ.

CAPUT CLXXI.

Elias primus Patriarcha.

Mar Elias [3] primus [4]
Ordi-

ܡܪܝ ܐܠܝܐ ܩܕܡܝܐ
ܐܬܛܟܣ

NOTÆ.

1 *Elias Bar-Canus*, Cascaræ Episcopus, obiit triduo antequam Synodus ad electionem Maris Bar-Tobi Patriarchæ habita fuisset, teste Amro in vita ejusdem Maris, hoc est, anno Hegiræ trecentesimo septuagesimo septimo, Græcorum 1298. Christi 987. & in cella Patriarchali in Ædibus Romæorum sepultus fuit. Ejusdem meminit idem Amrus in vita Saadosti Episcopi Seleuciæ & martyris, ubi hæc de scriptis S. Gregorii Nazianzeni. ولثاولوغوس خطب كثيرة وفسّرها
جماعة منهم ايشوع برنون ومار اليا الكشكراني.

Theologus plures edidit orationes, quas multi commentariis illustrarunt, ut Josue Bar-Nun, & Mar Elias Cascarensis.

2 *Benedictiones.* Variæ exstant anonymo auctore in Ritualibus libris Chaldæorum: ut tom 2. Bibl. nostræ pag. 583. *Benedictiones mensæ, vini, puerorum, infirmorum*; pag. 584. *Benedictiones seminum* &c.

3 *Elias* hujus appellationis primus Nestorianorum Patriarcha anno Christi 1028. ordinatus, sedit unum suprà viginti annos: de quo hæc Gregorius Barhebræus in Chronico Syriaco Par. 3. in Vita Ignatii Bar-Kiki Maphriani. [illegible]

[illegible]

Ei, hoc est Jesujabo, *suffectus fuit Elias primus, olim Tirbanæ Episcopus, vir ætate senex & apprimè doctus. Hic ordinavit genuflexionem in Pentecostes Dominica. Nam antea Nestoriani genuflexionem minimè celebrabant. In fine verò vitæ, debilitatis paralysi artubus in lectulo decubuit. Ordinatus est autem die Dominica, tertia Apostolorum* (hoc est, secunda post Pentecosten,) *septima mensis tertii Arabum, anno quadringentesimo undevigesimo, in Ædibus Romæorum; forte electus. Quum verò annum unum suprà viginti ministrasset, obiit, sepultusque fuit in Ædibus Romæorum, sabbato, die sexta Maii post Ascensionem, anno Arabum quadringentesimo quadragesimo.* Mendum in numeris. Nam anno Hegiræ 419. Dominica secunda post Pentecosten, qua Eliam ordinatum affirmat Barhebræus, non *in diem septimam mensis tertii Arabum*, sed in diem 19. mensis quinti incidit, quum is annus inchoatus fuerit die 30. Januarii anni Christi 1028. quo Pascha celebratum die 14. Aprilis, & secunda Dominica post Pentecosten incidit in diem

17. Ju-

17. Junii. Anno verò Hegiræ 440. Sabbatum post Ascensionem Domini *die septima*, non sexta Maii fuit: Pascha enim anno Christi 1049. quo annus Hegiræ 440. adhuc currebat, die 26. Martii celebratum fuit; ac proinde Ascensio Domini in diem 5. Maii incidit. Feria itaque sexta exeunte, & Sabbato ineunte, ut ex Mari & Amro mox videbimus, Eliæ obitus contigit, quæ erat sexta Maii, ut omnes in assignanda emortuali die conveniunt.

Maris Salomonis filius, & Amrus Matthæi, res gestas Eliæ fusiùs persequuntur. Et Maris quidem hæc scribit. اليا الاول

هذا الاب كان شيخًا كبيرًا قديسًا فاضلا سيدًا فى علما زمانه من اهل كرخ جدان وكان اسقفًا على الطيرهان . ولما استناح ايشوعياب حضر حزقيال اسقف النعمانية لنطارة الكرسى لخلو كشكر من اسقف ونطر مدة ثلثة سنين . والسبب فى تاخر الامر كان الاضطراب والخلف فى المملكة . فلما استقام امر الملك ودخل جلال الدين الى بغداذ وملك العراق وكان ابن الطيب فى اعلى منزلة جمع الابا الى بيعة دار الروم فى يوم الاحد الرابع من عيد القيامة . وكان يومًا مشهودًا . وجرى خوض طويل فاختير حزقيال اسقف النعمانية واليا اسقف الطيرهان وابو سعيد ريس دير مار اليا وكتبت البنادق وفيها اسمايهم وعمل الباعوث ثلثة ايام وفى اليوم الثالث حضر المطارنة والاساقفة وجميع الشعب ببغداذ ولم يتخلف منهم احد . واخرجت البنادق فخرج اسم مار اليا ولم يكن حاضرا واكرز له فى الحال والوقت وكتبوا اليه بالحضور . فحضر ولم يكن يملك سوى سبعة عشر دينارًا وبعد اربعين يومًا من خروج بندقته اسيم فطركا بالمداين وعليه بيرونا بنفسجيًا فى يوم الاحد الثالث من صوم السليحين سادس عشر حزيران سنة الف وثلثماية تسعة وثلثون يونانية فى دولة القادر . وانحدر الى دير مار مارى الرسول وعمل القبال واصعد الى بغداذ وكان مقامه بقلاية دار الروم . وعمل كتابًا مقتصرًا باجتماع الابا فيه قوانينًا فى الفرايض والاحكام الدينية . وعمل كتاب اخر مختصرًا ايضًا اثنان وعشرون بابًا فى اصول الدين . ووضع قداس المذبح . وهو الذى زاد فى كاروزة الرمش الطويلة على تذكار ابايتا واخوتنا . وهو ايضا رتب السجدة يوم الفنطيقوسطى ببيعة العتيقة . واقعد فى اخر عمره حتى انه اسام اسقف الرحبة جالسًا فى خفه . ثم اضر وامتناح ليلة السبت السادس من ايار سنة الف وثلثماية وستين يونانية ودفن فى اول سكينة بالبداقن ببيعة السيدة بدار الروم . وكانت مدة رياسته احد وعشرون سنة وخلا الكرسى بعده سبعة اشهر وخمسة عشر يومًا :

Elias primus. Hic Pater (quum Patriarcha creatus fuit) *senex erat grandævus, probitate aliisque virtutibus spectatissimus, atque sui sæculi sapientum facilè princeps. Patriam habuit oppidum, quod Gedanum appellant. Tirhanensem antea Ecclesiam obtinuerat. Quo verò temporis intervallo decessit Jesujabus,* (*quoniam Cascarensis Ecclesiæ Episcopus quoque obierat,*) *ad Patriarchalis throni custodiam vocatus fuit Ezechiel Naamaniæ Episcopus, quam ad triennium tenuit. Causa autem, cur novi Patriarchæ electio tamdiù dilata est, fuere subortæ eodem tempore de Imperio dissensiones & bella: Quibus compositis Gelaloddinus Bagdadum occupavit, universamque Arak obtinuit. Benattibus qui summum honoris gradum apud novum Principem tenebat, Patres in Ecclesia apud Ædes Romæorum ad Synodum vocavit quarta à festo Resurrectionis Dominica, quæ exinde celebris mansit. Post multas altercationes electi fuere Ezechiel Naamaniæ Episcopus, & Elias Episcopus Tirhanensis, atque Abu-Saidus S. Eliæ Abbas: quorum nomina postquam in schedulas relata fuissent & glandulis inserta, per triduum publicæ in Ecclesia habitæ sunt preces. Tertio postmodum die Bagdadum convenere omnes Metropolitæ, Episcopi, & populus universus, ut neminem ab eo conventu abfuisse memorent. In ea Synodo extracta schedula, Eliæ nomen prodidit. Quare continuò proclamatus fuit, & misso nuncio accersitus: Nam Synodo minimè intererat. Ferunt autem Eliam adeò paupertatem amasse, ut nihil præter decem & septem denarios tunc possidere repertus fuerit. Quadragesimo ab extractione schedularum die, Patriarcha per manus impositionem creatus fuit Modainæ, Pontificia veste violacei coloris indutus, Dominica tertia Jejunii Apostolorum die 16. Junii anno millesimo trecentesimo trigesimo nono Græcorum sub dynastia Kaderi. Inde ad cœnobium S. Maris Apostoli profectus, ibique solemni ritu exceptus, Bagdadum paulò post accessit suumque ibidem fixit domicilium in cella Ædium Romæorum: & Patribus consentientibus volumen breve composuit, in quo Canones collegit, constitutiones & judicia ad Religionem spectantia continentes. Alterum quoque eadem brevitate scripsit librum in viginti duo capita distinctum de Fundamentis, seù principiis Religionis. Altaris quoque consecrationem adjecit. Iste etiam Elias fuit, qui in prolixa Concione vesperarum, commemorationem patrum & fratrum nostrorum addidit. Adorationem itidem die Pentecostes peragendam decrevit, atque in veteri Ecclesia etiam celebravit. Sub finem porrò vitæ tantum virium defectum passus est, ut Episcopum Rababæ consecraturus, non nisi sellæ insidens calceisque communibus usus, id efficere value-*

valuerit. Postremum morbo prostratus, obiit nocte in Sabbatum declinante, sexta Maii, anno Græcorum millesimo trecentesimo sexagesimo, sepultusque fuit in prima tumba in Diaconio in Ecclesia Dominæ in Ædibus Romæorum, quum Ecclesiam rexisset per annos unum & viginti. Sedes ab ejus obitu ad septem menses & quindecim dies vacavit. Hucusque Maris.

Amrus verò quum in altero Codice Marim exscripsisset, in altero de Elia sic ait.

اليا من كرخ جدان دخل بغداذ صبيًا ونشا فى الاسكول فى المداين واسيم قسا وتحقق بجدى الجمل فصار يعرف بهم . فاسامه يوانيس اسقفا على الطيرهان لما عُرف من علمه واشتهر من فضله وسداده وانغب نفسه وكدّ خصمه فى قراة الكتب ودرس العلوم . واستدعى الابا فحصل ببغداذ فى اول شهور سنة تسع عشرة واربعماية مطران البصرة ومعه اسقف نهر الدير ومطران الموصل ومعه اسقفى حفتون والبربة ومطران باجرمى وجماعة من اساقفة الهوفركيا منهم اليا اسقف النعمانية وقد نطر ثلث سنين قديمًا ومنذر اسقف الانبار واساقفة عكبرا والنيل وبادرايا وباكسايا والراذان والبوازيج وغيرهم وكانت لهم اجتماعات كثيرة مع المومنين للاختيار . واختير هذا الاسقف واسقف الحيرة وعبديشوع الراهب من عمر مار اليا المعروف بدير سعيد وصار مطرانا على الموصل . وكتبت اسماهم وجعلت تحت الختم على الرسم فى مثلها واجتمع الناس ثلثة ايام على الباعوث والطلبة بحسن الاختيار فخرج اسمه واكرز له وانحدر والجماعة معه الى المداين واسيم يوم الاحد لاحدعشر ليلة بقيت من جمادى الاولى من السنة المذكورة والسادس عشر من حزيران سنة تسع وثلاثين وثلثماية والف للاسكندر اليوناني واسام فى الحال بالمداين يوحنا المعروف بابى نصر ابن الطرخال الكاتب من اهل دار الروم اسقفًا على القصر والنهروانات وتمم بعده اسقفى نهر الدير وحفتون وعاد الى بغداذ وعمل له القبال فى بيعة اصبغ يوم الاحد لاربع بقين من الشهر وطالت مدّته ولم يكن فى ايامه عالم ولا ريس مقدم مع سلطان . ولم يزل يكاتب مطران نصيبين حتى انحدر اليه وخرج الى حزى واجتمع معه فى العمر وازال ما كان فى نفسه وعاد فتبسط ثقة منه بان ليس معترض وطلق جماعة . فاستناح اخر الليل من ليلة السبت انسلاخ ذى القعدة سنة اربعين واربعماية والسادس من ايار سنة الف وثلثماية وستين للاسكندر وكان ثالث السلاق . وكانت مدّته فى الجثلقة احد وعشرين سنة وستة اشهر وتسعة عشر يومًا هلالية وعشرون سنة وعشرة اشهر وعشرون يومًا شمسية .

Elias ex oppido Gedano oriundus, Bagdadum adolescens venit, & in ea urbe, quam Modainam vocant, in Schola educatus, Presbyter demùm factus est. Mox filiorum Giamali consuetudine ac familiaritate celebritatem nominis adeptus, à Joanne Patriarcha *Episcopus Tirhanæ creatus fuit, postquam doctrina, probitate & prudentia clarere cœpisset. Nam & mentem corpusque vehementer exercuit, improbo labore libros perlegendo, & varias scientias discendo. Intereà Synodus Patrum indicta est. Bagdadum itaque primo mense anni* Hegiræ *undevigesimi suprà quadringentesimum convenit Metropolita Bassoræ, & unà cum eo Episcopus Nahardairæ; adfuit etiam Mosulanus Metropolita, secum simul adducens duos Episcopos, Hephtonensem scilicet, & Bariensem: Metropolita quoque Bagermæ, & alii non pauci ex Episcopis Provinciæ* (hoc est, Diœceseos Patriarchalis) *quos inter Elias Episcopus Naamaniæ, qui Patriarchalem Sedem olim per triennium custodierat, & Monderus Episcopus Anbarensis, & Episcopi Ocbaræ; & Nili, & Badarajæ, & Bacasajæ, & Radani, & Bavazichæ, atque alii: ubi post multas collationes ab Episcopis cum fidelium primoribus habitas, electi fuere demùm iste Episcopus, & Episcopus Hirtæ, & Ebedjesus* (cognomento Abusaidus, ut suprà ex Mari) *monachus monasterii S. Eliæ, quod alio nomine Saidi monasterium appellatur, factusque postea fuit Mosulanus Metropolita. Descripta itaque eorum nomina, & singulæ schedulæ secundùm morem aliàs observatum eodem sigillo signatæ fuerunt. Deinde publicæ ad triduum indictæ supplicationes pro electione futuri Patriarchæ. Extracta demùm schedula Eliæ nomen extulit, & continuò in Patriarcham proclamatus est: qui unà cum Synodo Modainam progressus, ibidem consecratus fuit dominico die, nocte undecima ante exitum mensis Gemadi prioris anni prædicti, die nempe sextadecima Junii anni trigesimi noni suprà millesimum trecentesimum Alexandri Græci. Continuò Modainæ Joannem cognomento Abi-Nasrum Targali filium scribam ex incolis Ædium Romæorum præfecit Episcopum Kosræ & Nabarvanæ; & post illum alios duos Episcopos perfecit, Nahardairensem videlicet, & Hephtonensem: deinde Bagdadum reversus, solemni pompa exceptus est in Ecclesia* sancti Simeonis *Sabaæ, Dominica die quarta ante ejusdem mensis exitum. Diu autem Ecclesiam rexit: nec erat ejusdem ætate vir doctus, nec princeps Soltano gratiosus. Nisibis verò Metropolitam* Eliam *non destitit per literas compellare, donec Hazam ad ipsum profectus, ibidem in cœnobio congressi, positaque simultate ambo reconciliati sunt: & nullum exinde Elias adversarium expertus, complures gradu amovit. Demùm requievit sub finem noctis Sabbati, exeunte mense Dil-chede, anno* Hegiræ *quadragesimo suprà quadringentesimum, sexta*

Maii

Ordinavit confecitque Decisionem 5 Judiciorum: — ܦܪܫ ܘܫܡܠܝ ܦܣܩ ܕܝܢܐ .
5
6 Et Quæstiones 6 Ecclesiasticas: — ܘܫܘܐܠܐ ܥܕܬܢܝܐ .
7 Et Tractatus 7 Grammaticos. — ܘܡܐܡܪܐ ܕܓܪܡܛܝܩܘܬܐ .

CAPUT CLXXXII.

Joannes Bar-Chaldon.

8 Joannes 8 Bar-Chaldon composuit Ma- — ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܟܠܕܘܢ ܣܡ .

ܡܐܡܪ

Maii anno Alexandri millesimo trecentesimo sexagesimo, tertia post Ascensionem: quum dignitatem Catholici tenuisset annos unum suprà viginti, menses sex, dies undeviginti lunares, annos verò solares viginti, menses decem, dies viginti.

Sub eodem Elia direptam Patriarchalem Cellam scribit Maris, seù quisquis est amanuensis in margine Codicis 41. (de quo tom. 2. Biblioth. nostræ pag. 509.) وفى تلك الايام نهبت دار الروم والقلاية وذلك سنة ثلثة وعشرين واربعماية للهجرة : *Per ea tempora*, inquit, *hoc est, anno Hegiræ vigesimo tertio suprà quadringentesimum direptæ sunt Ædes Romæorum unà cum Cella:* grassantibus nimirùm in urbe Bagdado dissensionibus, de quibus supra.

Abulpharagium prætereà Benattibum, quem idem Maris Synodum pro electione Patriarchæ convocari curasse suprà dixit, sub eodem Elia obiisse, ex hac nota ad marginem ejusdem Codicis 41. apposita liquet. وفى ايام هذا الاب توفى الشيخ العالم والفيلسوف الفاضل مفسر الكتب الالهية القسيس ابو الفرج عبدالله ابن الطيب ودفن ببيعة درثا سنة اربع وثلثين واربعماية للهجرة : *Hujus Patris diebus vita functus est doctus senex, præstantissimus Philosophus, divinorum librorum commentator, Presbyter Abulpharagius Abdalla Benattibus, sepultusque fuit in Ecclesia Darthæ* (hoc est, in Ædibus Romæorum) *anno Hegiræ millesimo trigesimo quarto.* Hic autem Benattibus ejusdem Eliæ Patriarchæ à Secretis fuerat, ut ex approbatione libro sessionum Eliæ Nisibeni subjuncta, de qua cap. seq. sermo erit, colligitur.

4 *Elias primus*. Ita Sobensis, hunc Eliam ab aliis ejusdem nominis Patriarchis, ac præsertim ab Elia tertio, de quo infrà in eodem Catalogo, distinguere volens. Ecchelensis & Hottingerus perperàm vertunt *Elias Antiquus*.

5 *Decisionem judiciorum*. Canones nimirùm in Synodo conditi, de quibus idem Sobensis infrà, ubi de Synodis Orientalium, & Maris loco suprà cit.

6 *Quæstiones Ecclesiasticas*: Librum scilicet *de Fundamentis Fidei* in capita XXII. distributum, de quo ex Amro tom. 2. pag. 447. Ejusdem libri priora quatuor capita Arabicè describuntur ab eodem Amro in libro, cui titulus *Turris*, (de quo tom. 2. pag. 509.) sunt autem cap. 1. *De Deo uno & Trino*. 2. *De Christo ut Deo*. 3. *De Christo ut homine*. 4. *De Christo Deo simul & homine*. Reliquorum duodeviginti capitum titulos dumtaxat recenset idem Amrus: videlicet: الشهادات من الانبيا وغيرهم على ظهور سيدنا المسيح وولادته من مريم العذرى وتدبيراته فى العالم . وعلى عماده . وعلى تواضعه وركوبه الحمار . وعلى فصحه . وعلى صلبه ودفنه . وعلى قيامته . وعلى صعوده الى السما . وعلى نزول الروح القدس . وعلى وجود الصليب . وعلى مجى المسيح وصحة دين النصرانية وعلى الغسل والصلاه . وعلى الصوم . وعلى الصلاه . وعلى الصدقه . وعلى النار المعده للاشرار . وعلى القيامة وغير ذلك . *Testimonia ex Prophetis aliisque de Apparitione Domini nostri Christi, ejusque nativitate ex Virgine Maria, & conversatione in mundo: de ejusdem baptismo: de ipsius humilitate, quum sedit super asinum: de Paschate ab ipso celebrato: de crucifixione & sepultura ejusdem: de resurrectione: de ascensione in cœlum: de illapsu Spiritus sancti: de inventione Crucis: de altero Christi adventu: de veritate fidei Christianæ: de ablutione & oratione: de jejunio: de oratione: de eleemosyna: de igne impiis præparato: de resurrectione, & de aliis.*

7 *Tractatus Grammaticos*. Exstat unus *de Punctis* sub Eliæ Catholici nomine, quem Joannes Bar-Zugbi suæ Grammaticæ inseruit. Vide Cod. Syr. Ecchellen. 27. pag. 42. (de quo tom. 1. Bibl. nostræ pag. 578.)

8 *Joannes Bar-Chaldon* monasticam vitam coluit sub Moyse Abbate cœnobii Beth-Sajare, cujus commemoratio à Nestorianis celebratur feria sexta hebdomadæ sextæ, ut vocant, Æstatis, ut liquet ex his verbis Cod. Syr. Amid. 1. pag. 439. (tom. 1. Bibl. nostræ pag. 581.) ܕܕܘܟܪܢܐ ܕܡܪܝ ܡܘܫܐ . ܘܪܝܫܕܝܪܐ ܗܘ ܕܥܘܡܪܐ ܕܒܝܬ ܣܝܪܐ

ܘܒܪܗ

1 Magnum librum [1] Quæstionum,	ܟܬܒܐ ܪܒܐ ܕܫܘܐ̈ܠܐ
2 Item alterum [2] Pulchritudinis pulchritudinum:	ܘܗܘ ܐܚܪܢ ܕܫܘܦܪ ܫܘܦܪ̈ܐ.
Et Mercaturæ monachatus.	ܘܬܐܓܘܪܬܐ ܕܝܚܝܕܝܘܬܐ.

CAPUT CLXXXIII.

Elias Episcopus Nisibensis.

3 Elias 3 Bar-Sinæus	ܐܠܝܐ ܒܪ ܫܝܢܝܐ
Metropolita Sobæ	ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܨܘܒܐ
Composuit Annales:	ܣܡ ܡܟܬܒܢܘܬܐ. ܘܬܘܪ̈ܓܡܐ.
4 Et 4 Orationes: & Grammaticam 5.	ܘܨܠܘ̈ܬܐ. ܘܓܪܡܛܝܩܝ.
5	

Item ܘܐܘܟܝܠ

ܥܪܘܒܬܐ ܕܫܒܬܐ ܫܬܝܬܝܬܐ ܕܩܝܛܐ: ܕܘܟܪܢܐ ܕܡܠܦܢܐ ܡܘܫܐ ܕܒܝܬ ܣܝܐܪܐ ܪܒܗ ܕܝܘܚܢܢ ܒܪ ܟܠܕܘܢ:

Feria sexta sextæ hebdomadæ Æstatis, commemoratio magistri nostri Moysis Beth-Sajare, qui fuit magister Joannis Bar-Chaldon. Sub quo Patriarcha vixerit, mihi nondum liquet. Illud tamen constat, ipsum Nestorianæ hæresi addictum fuisse: nam ejus opera damnata fuere in Synodo Diamperensi, de quibus hæc Thomas à Jesu in lib. de conversione omnium gentium procuranda pag. 354. *Sane in ea visitatione* (quam anno Christi 1599. Goënsis Archiepiscopus suscepit,) *à Patribus Societatis partim combusti, partim expurgati sunt sequentes libri. Hudea, & Gaza; hoc est, Breviarium, & Thesaurus &c. Liber Joannis Bar-Chaldon.*

1 *Magnum librum Quæstionum*, idest, Theologico-Polemicum, in quo controversias fidei examinat. Is fortasse, qui in Diamperensi concilio ab Archiepiscopo Goënsi proscriptus fuit, ut mox dicebam. Ecchellen. & Hottinger. ex vitioso Codice legunt ܟܬܒܐ ܪܒܐ ܕܒܘܣܢܝܐ: *Ingens illud volumen inscriptum Busania*, nullo sensu.

2 *Pulchritudinis pulchritudinum*. Carmina Joannis Bar-Chaldon extant in ms. Codice Syr. Amiden. 8. (Tom. I. Biblioth. nostræ pag. 583) hoc præfixo titulo fol. 143.

ܒܚܝܠ ܐܠܗܐ ܟܬܒܝܢܢ ܥܘܢܝ̈ܬܐ ܕܡܐܡܪ̈ܐ ܕܣܡ ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܟܠܕܘܢ. ܡܪܢ ܢܢܝܚ ܢܦܫܗ ܥܡ ܟܐܢ̈ܐ. ܐܡܝܢ.

Virtute Dei scribo strophas carminum, quas composuit Joannes Bar-Chaldon, cujus animæ requiem Dominus noster cum justis donet. Amen. Sunt autem Epigrammata moralia quatuor suprà triginta, omnia metro dodecasyllabo, præter vigesimum nonum, quod quinque syllabis constat. Plura Joannem edidisse, liquet ex eodem Codice, in quo post Epigramma decimum deprehenditur unum folium excidisse.

3 *Elias Bar-Sinæus* (Ecchell. & Hotting. *Bar-Sciania*) in cœnobio S. Michaëlis apud urbem Mosul sub Joanne Archimandrita monachum egit, ut de seipso narrat in epist. ad Saëdum Abulalam Sess. 4. A Joanne Bar-Nazuch Patriarcha Episcopus Sobæ seu Nisibis ordinatus, Jesujabo Ezechielis filio, qui post ejusdem Joannis obitum anno Græcorum 1332. die 11. Decembris Sedem illegitimè occupaverat, fortiter restitit, datâ etiam ad Bagdadenses epistolâ, in qua illum velut simoniacum traducit, irritamque ac nullam fuisse ipsius ordinationem, productis Synodorum ac Patrum testimoniis demonstrat. Substituto in locum defuncti Jesujabi Elia primo, anno Hegiræ 419. Disputationem habuit cum Hosaino Abulcasemo mahometano, quam in septem Sessiones distributam, Saëdo Abulalæ nuncupavit, adjectâ ad ejus calcem Abdallæ Abulpharagii Benattibi Presbyteri approbatione. Obiit magnam apud suos doctrinæ famam adeptus, post ejusdem Eliæ primi obitum, hoc est, post annum Græcorum 1360. ut ex ipsius Præfatione in libros de Decisione judiciorum ecclesiasticorum, quam ex Ebedjesu Sobensi mox referimus, colligitur: ibi enim idem Elias de Elia primo Patriarcha tamquam de pridem defuncto loquitur, dum requiem animæ ipsius apprecatur. Elias autem primus decessit Sabbato post Ascensionem Domini die 7. Maii anno Græcorum 1360. Christi 1049. ut ex Amro pag. 263. & seq. suprà retuli. Morerius in Dictionario Eliam Barseniam Sobæ Archiepiscopum ab Elia Nisibeno Grammatico perperàm distinguit.

4 *Orationes*. Eliæ Nisibeni *precatio* ordine alphabetico exstat Cod. 7. Amid. (tom. I. Bibl. nostræ pag. 582.) Ejusdem *Homiliæ VI. feria tertia & quarta Rogationum recitandæ*,

Cod.

6 Item quatuor libros [6] continentes Decisionem judiciorum ecclesiasticorum.

ܘܐܪܒܥܐ ܟܬܒ̈ܐ ܕܦܣܩܝ ܕܝ̈ܢܐ ܥܕܬܢ̈ܝܐ.

Nec

ܘܐܦܠܐ

Cod. 8. & 10. eodem to. 1. pag. 583. & Cod. 1. Syr. tom. 2. pag. 486.

5 *Grammaticam*. Exstat ms. in Cod. Syr. Ecchell. 27. (tom. 2. Bibl. Orient. pag. 578.) cujus initium citatur ab Ecchellensi in notis ad Catalogum Ebedjesu pag. 176. Ejusdem meminit & Morerius in suo Dictionario, verbo, *Elie de Nisibe*: Ambo tamen verba Eliæ haud rectè expresserunt, dum pro Medis *Madianitas* obtrudunt. Elias enim sic habet:

[illegible]

At Hebræi, Syri, Persæ, Æthiopes, Elamitæ, Medi, Phœnices, Alani, Arabes, aliique nobis ignoti, non habent literas, quæ sufficiunt ad expressionem dictionum, quæ ab ipsis scribuntur &c. Ubi Ecchellensis pro Medis, habet *Madianitæ*, & pro Alanis *Elanitæ*. Tota autem Eliæ Grammatica, prout in laudato Cod. 27. describitur, circa literas & puncta versatur, titulis decem comprehensa, quorum 1. *de literis Alphabeti*. 2. *de literis quæ moventur, & de quiescentibus*. 3. *de literis radicalibus & servilibus*. 4. *de casibus*. 5. *de asperis & lenibus*. 6. *de literis, quæ occultantur: hoc est, scribuntur quidem, non tamen proferuntur*. 7. *de literis, quæ invicem permutantur*. 8. *de punctis, quæ pluralem numerum indicant*. 9. *de pronunciatione literarum*. 10. *de specie nominum*. Unde liquet, Grammaticam Syriacam usque ad Eliæ tempora admodum imperfectam & rudem fuisse. Primus, qui eam methodo accuratiori tradidit, Joannes Bar-Zugbi fuit; post hunc Gregorius Barhebræus: deinde recentiores Georgius Amira, Isaac Sciadrensis, & Abraham Ecchellensis.

Grammaticæ subjungitur ejusdem Eliæ *Nomenclator Syro-Arabicus* non ordine quidem alphabetico, sed per materias & capita XXX. dispositus. Extat ms. in cit. Cod. Ecchell. 27. Eundem addita Latina interpretatione edidit typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide, suppresso licet Eliæ nomine, F. Thomas à Novaria in 8. anno Christi 1636. Ejusdem duplex exemplum prostat in Biblioth. Bodlejana, ut liquet ex Tom. 1. Catalogi librorum manuscriptorum Angliæ num. 310. & 3069. ubi tacito itidem Eliæ nomine, his verbis describitur pag. 16. *Nomenclator Syro-Arabicus, dictus Turjeman, seu Interpres, literis Syriacis*. Et pag. 155. *Turjeman Syriaco-Arabicum, seu Vocabularium Syriacum Arabicè explicatum, quod typis mandavit vitiosissimè Thomas à Novaria*, 8.

6 *Quatuor libros continentes Decisionem judiciorum ecclesiasticorum*. De his Ebedjesu infrà, ubi de Synodis Orientalium. Ejusdem Eliæ *Tractatum de hæreditatibus* ex Arabico Syriacè reddidit, suoque operi inseruit idem Ebedjesu in epitome Canonum Par 3. cui hanc præfationem præmisit.

[illegible]

ܕܐܬܐܡܪܬ .

ܬܠܝܬܝܐ. ܡܐܡܪܐ ܕܦܘܠܓ ܝܪܬܘܬܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܐ
ܡܩܕܡܢܢ ܗܘ ܕܡܟܐ ܘܐܬܟܬܒ ܒܗ ܦܣܘܩܝܐ : ܡܛܠ
ܕܩܕܡܐ ܗܘ ܕܐܬܣܝܡ ܒܟܬܒܐ ܢܡܘܣܐ ܘܩܢܘܢܐ
ܕܥܠ ܦܘܠܓ ܝܪܬܘܬܐ ܗܘ. ܘܟܕ ܐܝܬܘܗܝ ܡܫܬܚܠܦܢܐ
ܒܟܬܒܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒܝܢ ܗܘܘ ܘܡܣܬܟܠܢܐ ܒܫܘܠܡܐ ܡܢ ܡܫܡܗܐ :
ܐܡܝܢ ܕܢܗܘܐ ܠܡܪܐ ܡܢ ܕܡܫܪܝܐ : ܠܡܕܢܚܐ
ܕܡܢ ܠܡܕܢܚܐ : ܘܡܝܬܐ ܕܡܢ
ܦܣܝܩܬܐ ܕܥܠ ܦܘܠܓܐ ܕܥܠܝܗ ܗܘ.

Tractatus tertius de hæreditatum divisione. Quum sponsalium atque matrimoniorum res divisionem hæreditatum naturâ antecedat, merito illam huic præmittimus. Sed quoniam leges circa divisionem hæreditatum à Patribus, qui Canones condiderunt, eorumque successoribus in plurima capita digestæ fuere, inde perperàm colligunt indocti, ordinem dividendarum hæreditatum in sancta Ecclesia confusum atque perturbatum. Recta quippe divisio unam sequitur regulam. Propterea operæ pretium erit indicare, quinam fuerint legum conditores, quinam verò collectores & tractatores, qui illarum inter se discordiam & contradictionem conciliare atque componere studuerunt, ut una omnem Orientis Ecclesiam regula contineat. Patres itaque Ecclesiastici, qui statuta & leges post sanctos Apostolos scribere aggressi sunt, trecenti decem & octo Oecumenici fuerunt, (Ante Nicænos Patres in Conciliis Ancyrano & Neocæsarienſi, quæ apud Orientales nota sunt communiterque recepta, Canones conditos fuisse, miror quod Sobensis ignoraverit.) *sicut Maruthas Episcopus Maipheractæ tradit: pauloque post consequuta Synodus centum quinquaginta Patrum Constantinopoli congregata. Sequiori adhuc ævo alias adjecit leges Ambrosius Mediolanensis Episcopus, ab Imperatore Valentiniano jussus scribere statuta præfectis locorum.* (Undenam id hauserit Sobensis, incertum. Leges, quæ Valentiniani nomen præferunt, non alia videntur ratione Ambrosio tributæ, quàm quod ei æquales fuerint, & aliqua negotia jussu Valentiniani suscepisse Ambrosium, ex historia Ecclesiastica compertum sit.) *Inter Christianos præterea Principes, leges & jura scripsere Constantinus ille Magnus, Theodosius, & Leo: idque sicut nobis traditum est, in Occidente præstitere. In Oriente verò nostro idipsum aggressi sunt Jesuboctus Metropolita Persidis, Timotheus & Josue Bar Nun Catholici; nec non Simeon Persidis, & Ebedjesu Assyriæ Metropolita. Et hi quidem composuere atque scripsere judiciorum leges ampla & universali methodo. Fuerunt porrò alii, qui summatim & per compendium eandem materiam pertractarunt: quemadmodum videre est in Canonibus Mar Abæ, & Jesujabi, ac Joannis, atque in Epistola Mar Ananjesu Catholici. Et hi quidem legum & Canonum fuere auctores, sicut ex libris Synodicis didicimus. Prisci autem Canonum legumque collectores fuere Gabriel Bassoræ Metropolita, qui prædictorum auctorum omnium sensa uno volumine collegisse contentus, Canones usu receptos ab exoletis & antiquatis minimè distinxit. Alter verò religiosissimus Mar Elias Patriarcha beatissimus exstitit, qui idem opus aggressus, prædictorum sententias unico eoque admirabili tractatu fusè retulit: deinde postquam decretorum varietatem & contradictionem demonstravit, ita demùm sicut sapiens Pictor ex variis diversisque coloribus unicam pulcherrimam atque elegantissimam imaginem efformat, sic beatus hic splendoribus & radiis ex illorum sanctorum Patrum doctrina micantibus lucidissimam lampadem conflatam super Ecclesiæ candelabro collocavit, quæ per devia errantes in hac materia de divisione hæreditatum ad hanc regiam & offendiculis præpurgatam viam manuduceret. Adeò ut etiam religiosissimo ELIÆ Sobensi, viro nempe accuratissimo & acutissimo, visum fuerit præcipere, ut omissis cæteris de divisione hæreditatum tractatibus, omnes qui veritatem amarent, hanc unam sequerentur semitam. Ego verò ut Lectorem inutili labore liberem, Decisiones illas describam, quas religiosus Elias Sobensis diligenter & accuratè collegit ex opere sanctæ memoriæ Eliæ Patriarchæ: ipsamque ejusdem Epistolam, quæ in quinque & viginti capita dividitur, integra fide in Syriacum sermonem ex Arabico vertam: ita ut harum rerum veritas certa & stabilis innotescat, judiciaque non ex arbitraria deliberatione perturbatoque juris ordine peragantur. Ad rectam quippe rationis regulam & certam juris normam Judiciorum ordo exactus est, atque ita in posterum exigendus in universa Orientis Ecclesia. Studio itaque diligentiaque geminorum horum beatorum Patrum, Eliæ, inquam, & Eliæ, requiem accepere Ecclesiarum Rectores, ne in posterum ob sententiarum varietatem anxii hærerent, neve à recto itinere aberrarent. Quæ ut planiora fiant, Sobensis* (Eliæ) *verba hic attexenda duximus. Siquis, inquit, leges olim constitutas circa divisionem hæreditatum examinaverit, quæ videlicet à majoribus nostris inventæ sunt, ab Ananjesu, inquam, Timotheo, Josue Bar Nun, & Joanne Catholicis, atque à Simeone, Jesuboсto, & Ebedjesu Metropolitis; vel eas, quæ à Constantino, Theodosio ac Leone Romanis Imperatoribus latæ fuerunt, atque easdem accuratè expenderit; animadvertet profectò collatione facta eas in pluribus variare, seque invicem oppugnare & convellere: quum nimirùm nec naturæ, nec rationis ordinem sequantur. Quare necesse est, Lectorem inde perplexum anxiumque manere, & in varios errores impingere, dum ignorat, quamnam ex illis teneat & sequatur, quamnam verò deserat & rejiciat. Quum verò Deus spirituali Patri Mar Eliæ Patriarchæ, cujus animæ requiem oramus,* (Ex quo liquet hunc Tractatum ab Elia Nisibensi post obitum Eliæ Patriarchæ compositum fuisse: atque adeò quod tom 2. pag. 447. ex quodam Amri ms. Codice de obitu ejusdem Eliæ Nisibeni sub cognomine Patriarcha dictum est, libenter emendamus.) *hanc contulisset gratiam, istorum beatorum Patrum de ea materia sententias exploravit, & diligenter expendit: divina mox virtute fretus, post diligentissimum earundem examen, atque singulorum inter se*

textuum

ɪ Nec non Epistolas ¹ scriptas Syriacè & Arabicè.

ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܐܦ ܕܡܟܬܒܢ
ܣܘܪܝܐܝܬ ܘܥܪܒܐܝܬ.

CA-

textuum collationem, prædictas leges ad rationis normam exegit, & singulas coordinavit, prout justum & æquum visum fuit, & naturali spiritualique legi consentaneum, ac præsentibus temporibus accommodatum; prudentiam intelligentibus adjiciens, & sapientiam quærentibus semitam demonstrans. Illam itaque legum prolixitatem intra unius Tractatus compendium contraxit, quod sanctæ Ecclesiæ thesaurus præstantissimus censetur. Id porrò quanta cum veritate dicatur, is planè intelliget, qui laudati Auctoris librum semel inspexerit: ex quo simul deprehendet ejusdem acumen, magnam eruditionem, speculationum profunditatem, sensuum & sententiarum gravitatem, doctrinæ & sapientiæ amplitudinem & copiam, cæteraque divina charismata à Spiritu sancto eidem collata, nec non sublime donum Ecclesiæ concessum, quum talem Præsulem accepit. Ego verò quum ejusdem tractatum accuratè & multo studio evolvissem atque examinassem, liquidò perspexi, quàm oppido rationi consentaneum esset, universa illius decreta sequi, omnesque canones in eo scriptos in praxim deduci. Quamobrem prædictum Eliæ tractatum huic meæ lucubrationi velut fundamentum subjeci, eumque in varia capita distinxi, ut doctis quidem commentarium, discentibus verò institutionem, thesaurum postremo, ad quem tuto confugerent, nostris pararem. Hæc Sobensis Ebedjesu de Elia suo in eâdem Sede præcessore.

1 *Epistolas scriptas Syriacè, & Arabicè.* Arabicè quidem habentur Eliæ Nisibeni *Epistolæ seu Tractatus sex*: videlicet,

I. *De cælibatu & castitate, ad fratrem Mansorem Abi-Said filium Isæ* في فضيلة العفاف الى اخيه الشيخ ابي سعيد منصور بن عيسى .

Exstat Cod. Arab. Vatic. 29. pag. 179. & Cod. 128. pag. 72.

II. *De Deo Trino & Uno* في التثليث والتوحيد: Tom.2. Biblioth. nostræ pag. 487.

De his duobus Tractatibus hæc Abulbarcatus in Synopsi Scriptorum cap. 7. *Lampadis tenebrarum, & Declarationis Officiorum.*

مار اليا مطران نصيبين له رسالة في العفاف ارسلها الى اخيه ابي سعيد منصور ورصعها باخبار نادرة وماثر عن الحكما والرهبان صادوع وابلغ في تاليفها واحسن في تصنيفها . ورسالة في التثليث والتوحيد . وله عدة رسايل وهو يعد من ذوي الفضايل .

Mar Elias Metropolita Nisibis edidit Epistolam de castitate ad fratrem Abi-Said Mansorem, quam egregiis Philosophorum Monachorumque factis dictisque exornavit, & stylo quidem elegantissimo. Item Epistolam de Trinitate & Unitate. Præterea plures alias Epistolas: quibus aliisque scriptis merito inter præstantes doctosque viros recensetur.

III. *Præsidia ad expellendam animi mæstitiam* كتاب المعونة على دفع الغم

Cod. Arab. Vat. 39. pag. 25. Cod. 49. pag. 1. & Cod.128. pag. 1.

IV. *De veritate fidei, Opus in quatuor Partes, & decem Capita divisum,* كتاب البرهان في تصحيح الايمان المشتمل على اربعة اجزا وعشرة فصول .

Fragmentum hujus libri exstat apud Amrum. Vide tom.2. pag 487.

V. *Sessiones septem: seu Disputatio habita cum Viziro Hosaino Abilcasemo filio Ali Africano, Mahometicæ sectæ professore, præfixa ad Abulalam Saëdum Saheli filium epistola.* رسالة الى الاستاذ ابو العلا صاعد بن سهل الكاتب يذكر فيها المجالس التي جرت بينه وبين الوزير ابي القاسم الحسين بن علي المغربي :

Cod. Arab. Vat. 24. pag. 110. Cod. 49. p. 70. Cod. 51. pag.1. Tom.1. Bibl. nostræ pag.634. & Tom.2. pag.508. Id opus, æquè ac Georgii monachi Lauræ S. Simeonis apud Antiochiam Disputatio (de qua tom. 1. pag. 633.) apud Christianos Orientis celeberrimum est: continet autem Capita, seù Sessiones septem.

المجلس الاول في التوحيد والتثليث . الثاني في الاتحاد . الثالث في اقامة الدليل على توحيد النصارى من القران . الرابع على تثبيت مذهب النصارى من موجب العقل والمعجز . الخامس في براة النصارى من كل مذهب يخالف الحق . السادس في النحو واللغة والخط والكلام . السابع في اعتقاد النصارى في احكام النجوم وفي المسلمين وفي النفس .

Sessio I. De Unitate & Trinitate. II. De Unione, hoc est, Incarnatione Verbi: ubi Nestorianorum dogma de duabus Christi personis exponit. *III. Demonstratur ex Alcorano, Christianos unum Deum colere. IV. Veritas Christianæ Religionis ex ratione & miraculis demonstratur.* Hic affirmat Elias Christianam Religionem suo ævo coli من الروم والافرنج والبلغر والقبط والنوبة والارمن

والسريانيين

والسريانيين والفرس والترك واهل الصين وغيرهم من الامم .

à Græcis, Francis, seù Latinis, *Bulgaris, Coptis, Nubis, Armenis, Syris, Persis, Turcis, Sinis, aliisque gentibus*. De Joanne autem Claudo cœnobii S. Michaëlis apud Mosul Abbate suoque præceptore quasdam mirabiles prædictiones refert. *V. Christianos ab omni errore liberos esse*. Hic fidei suæ professionem describit, quam ab Hosaino approbatam fuisse affirmat, ajente, nullum Christianos inter & Mahometanos discrimen esse, quàm quod illi Mahometum veluti prophetam minimè recipiant. *VI. De Grammatica, charactere, & vocibus*. Hosaino Arabicæ linguæ Grammaticam & characterem supra Syriacam extollenti, ostendit Elias hujus præ illa lingua præstantiam: laudat Mohammadi Abubacri filii Zachariæ Razensis librum inscriptum

الطب الروحاني

de medicina spirituali, cap. 5. & Honaini filii Isaac librum فى نحو العرب *de Grammatica Arabum* sect. 3 *VII Quid Christiani sentiant de Astrologia, de Mahometanis, & de Anima*. Ad calcem hujus Sessionis narrat Elias, Hosainum Nisibi in urbem Maipherkin profectum, ibi die solis, undecima mensis Romadani anni Hegiræ 418 periisse, quum Abusaidus medicus ejusdem Eliæ frater, visu quodam territus, ejus ægritudinem curare recusasset. Porrò Hosainus (ut in prima Sessione refertur) ex urbe Diarbechir seù Amida in Eedlis profectus, ibique morbo correptus, Maipheraстam seù Maipherkin petierat: inde magnis itineribus Nisibin cogitans, in cœnobium S. Maris divertit, ubi recuperata valetudine, eam demum urbem ingressus est feria 6. die 26. Gemadi prioris anno Hegiræ 417. ut habetur in pervetusto Codice Arabico 38. de quo Tom. 2. Bibl. nostræ pag 508., non anno Hegiræ 419. ut perperàm legitur in aliis Codicibus) & die sequenti Elias quum salutatum eum adiisset, primam cum ipso sessionem habuit, secundam feria 6. sequentis hebdomadæ, tertiam feria 3. die 1. Gemadi posterioris, quartam feria 5. ejusdem hebdomadæ, quintam Sabbato die quinta ejusdem mensis, sextam feria 3. hebdomadæ sequentis, septimam denique feria 5. die decima ejusdem mensis. Disputatio autem literis mandata anno Hegiræ 418. ut ex initio Sessionis 1. colligitur.

اتفق دخول الوزير رحمه الله الى نصيبين يوم الجمعة السادس والعشرين من جمادى الاول من السنة الماضية وهى سنة اربعماية وسبعة عشر .

Accidit Viziri, cui divinam miserationem apprecamur, in urbem Nisibin ingressus feria sexta, die vigesima secunda Gemadi prioris, anni præteriti, hoc est, anni quadringentesimi decimi septimi. Quum autem ex antiqua consuetudine, decreto etiam Timothei Patriarchæ confirmatâ, (ut suprà dixi pag. 82) nefas esset libros in vulgus prodire, qui à Doctoribus approbati non fuissent; Elias antequam Disputationem suam publicaret, eandem judicio Abdallæ Benattibi Presbyteri, qui Patriarchæ à Secretis erat, subjectam voluit. Sic enim ad Abulalam scribit.

وبعد اتمامى هذه الرسالة ايها الاخ الجليل ادام الله حراستك رايت انفادها قبل وقوفك وغيرك عليها الى الشيخ الجليل القسيس الملفان الفيلسوف ابى الفرج عبد الله بن الطيب كاتب قلاية الجثلقة ادام الله تاييده ومسلته تاملها وذكر ما عنده فيها . وعند وصولها اليه وتاملة مضمونها كتب خطه فى اخرها بما هذه حكايته . قراتها ودعوت لبقا قدس ابونا المعظم صلواته على العالم وهى على الحسن والصحة والموافقة فى معناها بما يستحقه للكتب البيعية ولا يمكن من يحب الحق ان يرفع كلمة منها . وكتب عبد الله ابن الطيب بخطه واجاب عن الكتاب الصادر اليه .

Quumque huic Epistolæ, illustris à Deo custodite frater, finem imposuissem, priusquam in tuas, vel aliorum manus incideret, necessarium duxi illam ad illustrem senem Presbyterum, Doctorem & Philosophum, Abulpharagium Abdallam Benattibum, Cellæ Catholici à Secretis, à Deo confirmatum, dirigere, eundem rogans, ut ipsam inspiceret suumque de ea judicium ferret. Qua ille perlecta, ad ejus calcem propria manu hunc in modum subscripsit. Perlegi eam, precesque ad Deum fudi, ut sanctissimum Patrem nostrum pro publico bono custodiat. Est autem sanæ doctrinæ cohærens, sensaque continet Ecclesiasticis libris consentanea. Quamobrem fieri nequit, ut qui veritatis amator est, verbum ullum ex ipsa detrahendum censeat. Ita subscripsit se propria manu Abdalla Benattibus, transmisso sibi libello in hæc verba respondens. Sequitur prolixa ipsius Benattibi approbatio, quam hic referre supervacaneum censeo.

VI. *Expositio Symboli Nicæni*. Exstat ad calcem Codicis Arab. 38. (Tom 2. Biblioth. nostræ pag 508.) Titulus. كتاب تفسير الامانة الكبيرة التى اجمع على عقدها الثلثماية والثمانية عشر اب مما اختارهم قسطنطين قيصر الروم .

Liber expositionis magni Symboli Fidei, quod unanimi consensu composuere Patres trecenti decem & octo, à Constantino Romanorum Cæsare delecti. Initium. المتن

ܡܗܝܡܢܝܢܢ ܒܚܕ ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܐܚܝܕ ܟܠ .

التفسير نومن بالواحد الله الاب الذى فى قبضته كل شى التاويل . قولهم الله الاب يعنون عين جوهر الخالق المتولدة منه كلمته والعايضة منه روحه الخ .

Textus

Textus Syriacus. *Credimus in unum Deum Patrem omnitenentem. Expositio* Arabica. *Credimus in unum Deum Patrem, qui omnia continet. Declaratio. Deum Patrem inquiunt: id est, ipsam substantiam Creatoris, à quo Verbum ejus generatur, & ex quo Spiritus ejus procedit &c.* Atque ita reliquos Symboli (ejus scilicet, quod in Liturgia à Syris Nestorianis recitari solet) articulos, Syriaco textu ubique præmisso, exponit: & quidem Catholico tàm quoad augustissimæ Triadis mysterium, quàm quoad Incarnationem sensu: nam Jacobitas confutare contentus, duas Christi naturas rectè cum Melchitis orthodoxisque confitetur; quæstionem verò de una vel pluribus Personis, consulto declinat, ne vel à Nestorianis suis recedere, vel ad Catholicos accedere videatur. Errat tamen in Expositione eorum verborum,

[illegible]

Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei Unigenitum, Primogenitum omnium creaturarum, quum neque Angelos, neque sanctos homines regno cœlorum adhuc fruitos fuisse, aut fruituros esse scribit usque ad communem resurrectionem. والخصلة الثالثة انه بكر مَن دخل ملكوت السماء فما دخلها بعد الى هذا الوقت ملك مقرّب ولا نبى مرسل فضلاً عن غيرهما . وانما دخلها سيدنا وحده وهو جالس فيها على كرسى مجده وكرامته : فاذا كان يوم البعث اصعد الى هناك مَن قد رضى الله عنه واهّله لمجاورته والتنعّم فى ملكوته .

Tertia ratio, inquit, *cur Primogenitus dicatur, est, quod primus ipse regnum cœlorum ingressus est. Neque enim illud ad hanc usque diem Angelus quisquam Dei familiaris, aut Propheta à Deo missus intravit, multoque minus alii; præter solum Dominum nostrum, qui in eo super sedem gloriæ majestatisque suæ sedet. Quum autem dies resurrectionis advenerit, tum demùm ascendere illuc faciet quos Deus sibi gratos, acceptosque habebit, suâque dignos familiaritate, & regni sui deliciarum participes.*

Syriacè verò exstat *Epistola Eliæ ad Bagdadenses de illegitima Jesujabi Patriarchæ ordinatione*, (Tom. 2 Bibl. nost. p. 497.) scripta, ut videtur, exeunte anno Christi 1020. (nam Jesujabus mense Decembri anno Græcorum 1332. Sedem Patriarchalem invasit, Amro teste.) Hæc autem Elias de Jesujabo.

[illegible]

Epistola Eliæ Metropolitæ Nisibis ad Episcopos Provinciæ magnæ (Patriarchalis) *& ad cives Bagdadenses in causa Jesujabi Catholici. Qui in adorandum mysterium Trinitatis Personarum unius gloriosæ Essentiæ orthodoxè credunt & confitentur, atque Prosopicam* seù Personalem *unionem duarum naturarum, ac duarum personarum Christi* (juxta Nestorianam hæresim) *rectè prædicant & docent: sed & Synodicos Canones Apostolorum & beatorum Patrum observant, norunt, & intelligunt: Christianæ religionis gloria, & orthodoxæ fidei decus, sancti Patres Episcopi Provinciæ magnæ, & Sacerdotes illustres, & Diaconi im-*

maculati, scribæ & scribarum principes, & fideles electi, qui in regia urbe Bagdad commorantur, & de Ecclesiasticorum Canonum custodia solliciti, cæteros ad eorundem observantiam adhortantur, & ipsi eos custodiunt, & vicissim custodiuntur atque sustentantur perenni misericordia Domini Dei fortis & omnipotentis. Humilis Elias, qui ex gratia & citra meritum, Christi Ecclesiæ in urbe Nisibi deservit, salutem dicit magnitudini vestræ in Christo, qui honorem vestrum magnificat, principatum vestrum illustrat, vestrosque gradus extollit: orans, ut per preces vestras vestramque sollicitudinem quæ nostra sunt, quæque apud nos geruntur, sicut cœlestibus nutibus placet, dirigantur, & sicut nobis proficuum est, reperiantur, utque sub alis Domini protegi mereamur, & juxta ipsius beneplacitum vitam nostram componamus, ejusque sancto nomini placeamus Amen. Auditum est in his partibus, Patres beatissimi & spirituales fratres (custodiat, oro, Dominus vitam vestram, vestrasque fortunas augeat,) negotium electionis & ordinationis Patriarchæ non secundùm æquitatem Canonibus Apostolicis præscriptam peractum fuisse, neque secundùm Deum divinum Pontificatum accepisse eum, qui accepit, sed illegitimè occupasse, & latronum furumque more rapuisse. Quæ res incredibili dolore affecit universos orthodoxos, qui apud nos sunt, omnesque honorabiles fideles, inter quos versamur. Quum verò ancipites hæreremus circa ea, quæ audieramus nobisque fuerant significata, allata fuit nobis beati Patris Mar Eliæ Metropolitæ Assyriæ (Mosulani scilicet & Ninivitæ) à Deo confortati Epistola, in qua ostendebat, haud justam fuisse electionem, nec æquam ordinationem: quumque ipse reprehensibili illi electioni minimè acquiesceret, pecuniam quibusdam sicariis oblatam fuisse multoties, ut eundem interimerent: quin & apud Senatores & curiam regiam illum fuisse delatum quasi multorum criminum reum, & iniquæ electioni consentire coactum. Quumque improbum facinus pro viribus impedire conatus fuisset, conspirationem pessimam conflatam fuisse adversùs nobiliores & primores fideles vestros, ut caperentur, & magna pecuniæ summa multarentur, ut qui illud negotium disturbare tentassent. Quare fideles benedictos, qui ista cernebant, eundem religiosissimum Eliam rogasse, ut Potestati assentiretur, & per eum modum capitalem sententiam ipsi evaderent. Pecuniam prætereà ab eo, qui horum omnium auctor exstiterat, externis, ipsius nempe fautoribus, datam fuisse suprà summam trium millium denariorum probatæ monetæ. Hæc, inquam, & alia hujuscemodi perlata sunt, quæ nos quidem maximè perturbarunt. Prætereà intelleximus quendam ex Metropolitis, qui Concilio adfuere, peculiari mandato obligatum fuisse à defuncto Mar Joanne Catholico, (cognomento Bar-Nazuch, ipsius Jesujabi prædecessore) cujus memoria in benedictione est, quoniam indebitè fuerat ordinatus, & Canoni subjectum, ne ad Catholici ordinationem accederet: prædictum insuper Metropolitam interposito anathemate & jurejurando confessum fuisse, haud sibi fas esse accedere, omnemque Catholici ordinationem, ad quam ipse veniret, irritam ac nullam fore, seque excommunicationem certo incursurum, si quidem ordinationi interesset. At enimverò quum hæc, & alia quamplurima hujusmodi intellexissemus, divino zelo commoti proposuimus animam nostram in mortem tradere, quàm huic facinori connivere, quod omnium malorum est causa, ac fœdum in Ecclesia Christi exemplum. Nec profectò scimus, quare dissimulastis, & quam ob causam rem hanc neglexistis. Nostis enim, quum hæc, quæ sunt lux mundi & sal terræ, hoc pacto peraguntur, reliqua quonam tandem sint abitura. Non itaque, Domini, non, inquam, bonum est quod apud vos actum fuit. Nec justa est coram Deo conniventia vestra, quum exigua indulgentia multorum flagitiorum sit causa. Nos verò perspectum habemus, sanctorum Patrum nostrorum ævo Ecclesiasticos Canones accuratè observatos fuisse, & idcirco Ecclesiæ res omnes cum omni honore & magna cum dignitate processisse: hoc autem tempore, quo Canones conculcati sunt, en Ecclesia navi inter undas fluctuanti similis effecta est. Quum verò consideramus quæ à nobis fiunt & perpetrantur, atque apud nos peraguntur & disponuntur, reperimus nos dumtaxat desides esse, & negligenter pertractare Canones nobis præscriptos atque traditas leges, præ cæteris alios ritus peregrinasque sectas colentibus. Propterea etiam exagitant & sequuntur nos flagella, & calamitates multo graviores illis, quas gentes & populi cæteri inanium numinum cultores usquam patiantur. Cujus rei ineluctabile testimonium certumque argumentum sunt Ecclesiarum perturbationes, sacrarum ædium atque monasteriorum egestas, literarum studia imminuta, scientiæ penè radicitus convulsæ, fides quæ in laicis ferè defecit, justitia quæ à nobis universis aufugit, veritas quæ succedentibus tenebris obruta est, iniquitas quæ à nobis omnibus quasi domina laudatur, & munera quæ manibus nostris quasi res sanctissima palàm & cum pompa circumferuntur: fideles quorum numerus adeò est imminutus, quorum persecutores in tantum succreverunt, quorum facultates consumptæ dissipatæque sunt, & adversarii vehementer invalescunt: honor qui nobis omnibus deperiit, & gloria quæ à populo nostro ablata est: & plura alia multis lacrymis gemitibusque comploranda. Et porrò si hæc clarè cognoscere ac tutò perspicere velitis, intuemini, oro vos, urbem vestram, urbem pacis, & orbis urbium reginam, sapientiæ fontem, & principum atque nobilium domicilium, sapientum & literatorum sedem: deinde comparate gloriam & ornatum, majestatemque ejusdem Ecclesiarum, & harum supellectilem, & curatores, atque venerabiles ordines populorum ad eandem confluentium: vota insuper illis consecrata, oblationes & donaria, & cætera hujusmodi ex pietatis & religionis officio ipsis addicta: comparate, inquam, ista quæ nunc videtis, cum illis, quæ ætate Mar Ebedjesu Catholici, cujus anima inter justos habitat, & memoria suavissimum odorem spirat; & inspicite ad qualem abjectionem descendimus, & quantum ex quanto defecimus infra quadraginta annorum intervallum, facta ab illo usque ad præsens tempus supputatione &c. (Ebedjesus Patriarcha Israëlis successor obiit anno Christi 986. Jesujabus autem, cujus electionem

CAPUT CLXXXIV.

Behjesus Camulæus.

1 Behjesus [1] Camulæus composuit
2 Librum [2] de instituto monastico.

ܒܪܝܟܝܫܘܥ ܕܟܡܘܠܝܐ ܣܡ
ܟܬܒܐ ܕܥܠ ܕܘܒܪܐ.

CA-

nem impugnat Elias, ordinatus fuit anno Hegiræ 411. hoc est, exeunte anno Christi 1020. Rectè igitur Elias ab Ebedjesu ad id, quo hæc scribebat, tempus annos supputat infrà quadraginta.)

Pergit simoniacam Jesujabi ordinationem redarguere, malorum omnium præsentium futurorumque eam esse causam dictitans, non modo quoad temporalem illius sectæ Christianorum felicitatem, verùm etiam quoad spirituale eorum populorum regimen. Bagdadenses dein hortatur, ut ejusmodi intrusi Patriarchæ communionem pro viribus devitent. Canones demùm adversùs simoniacos profert ex Apostolis, Patribus, & Conciliis; nimirùm *Apostolorum* XXVIII. & XXIX. *Petri*, ut dicitur, & *Pauli*, quod oporteat, in quo quisque gradu locatus est, permanere & ordinem servare, nec fines suos transilire. (quod est Caput 46. & postremum libri 8. Constitutionum Apostolicarum.) *Synodi Nicænæ* XVII. (qui est Canon Arabicus 53. ex versione cl. Abr. Echellensis apud Labb. tom. 2. pag. 331.) *Lapethensis* XIII. *Mar Abæ*, *Josephi*, & *Ezechielis* Patriarcharum Orientis: aliosque, qui ex nostro Codice, deperditis postremis aliquot foliis, exciderunt.

1 *Behjesus*, seù potiùs ܒܪܝܟܝܫܘܥ *Brichjesus* (hoc est, benedictus Jesus) cœnobii *Camulensis* monachus, Timothei Patriarchæ & Ephræmi Elamitarum Episcopi æqualis perhibetur, quorum de ætate suprà pag. 158. & 163. Porrò Camulense cœnobium sub Sapore Persarum Rege conditum dicitur temporibus S. Barbasimæ, seù Barbasimeni Episcopi Seleuciæ & martyris, ut dixi tom. 2. pag. 400. & ab Uchama Abrahæ magni discipulo posteà instauratum. Audi Amrum in Vita ejusdem Barbasimæ.

وفى هذه الايام بنى عمر كمول بالجزيرة وسببه
ان بعض خواص سابور كان يتقلد
نصيبين فلما راى العجايب والنور الذى ظهر
من السما عند قتل شهدوست صار يمنع
سابور من قتل النصارى واطلق منهم خلقا
ووشى به الى سابور ولم يصدق وكان يسل الاه
اعانته وترك مملكته ومضى الى دير مار اوجين
وتعمد وسمى يوحنا. فطلبه سابور فلم يجده
وحصل فى مغارة بقرب قرية كمول وظهرت على
يده معجزات ومات ودفن فى مغارته. ووافا من
بعده ربن اوكاما تلميذ مار ابراهيم
وبنى فى الموضع عمرا:

Per hæc tempora conditum fuit cœnobium Camulense in Gezira. Causa autem illius condendi hæc fuit. Nisibi præerat quidam Saporis domesticus, qui quum miracula fulgentemque cœlo lucem post Saadosti necem vidisset, Saporem hortari cœpit, ut à Christianorum sanguine fundendo desisteret: ipse etiam plures eorum qui detenti erant, dimisit. Id quum ad Saporem delatum fuisset, fidem tamen accusatoribus is minimè adhibuit. Ille interim Divino implorato subsidio, præfecturam abdicans, ad cœnobium S. Eugenii perrexit, ibique baptismum suscepit, assumpto Joannis nomine. Sapores de ejus fuga certior factus, perquiri diu hominem jussit; nec tamen eum invenire potuit. Nam in specu quodam apud Camul pagum sese abdiderat, ibique plurimis patratis miraculis, vita functus, & sepultus fuit. Ibidem postea magister noster Uchama sancti Abrahæ discipulus cœnobium condidit. Hæc Amrus. Porrò Uchamam cœnobium Camulense instaurasse, testatur & Margensis in hist. monastica lib 1. cap. 14. ubi quum monachos ex Izlensi Abrahæ cœnobio in diversa Assyriæ & Mesopotamiæ loca dispersos fuisse scripsisset, Uchamam & Sebochtem refert conjunctâ operâ monasterium in Beth-Zabda ædificasse. Beth-Zabdam autem, seù Zebedæam insulam, eandem cum Gezira esse, ubi Camulensis pagus, liquet ex tom. 2. pag. 103. 108. 251. 419. 450. Camulensem verò pagum episcopali etiam apud Nestorianos dignitate ornatum fuisse, liquet ex tom. 2. pag. 455. & seq.

2 *Librum de instituto monastico*. Hottingerus perperàm, *Tractatum de monachis*.

CAPUT CLXXXV.

Moyſes Charchenſis Epiſcopus.

1 Moyſes [1] Charchenſis compoſuit
2 Librum [2] de ſuo nuncupatum nomine.

ܡܘܫܐ ܟܪܟܝܐ ܣܡ ܗܘܐ
ܟܬܒܐ ܕܒܫܡܗ ܡܫܡܗܐ.

CAPUT CLXXXVI.

Joannes Hermes.

3 Joannes [3] Hermes edidit Sermones ligata oratione.

ܝܘܚܢܢ ܗܘܪܡܝܣ ܐܦܩ
ܡܐܡܪܐ ܒܢܝܐ ܕܡܘܫܚܬܐ.

CA-

NOTÆ.

1 *Moyſes Charchenſis*. hoc eſt, Charchæ urbis Epiſcopus, Mar-Abæ Patriarchæ auditor, claruit circa annum Chriſti 540. teſte Amro, cujus verba retuli tom.2.pag.412. *Carachiam* Hottingerus & Ecchellenſis habent, haud rectè. Fuit & Moyſes alter, cujus ſcripta laudat Timotheus Patriarcha ejuſdem æqualis, ut ſuprà dixi hoc tom. pag. 82.

2 *Librum de ſuo nuncupatum nomine*. Moſis liber ܫܘܦܪܐ ܕܥܒ̈ܕܐ *de bonis moribus* laudatur ab Elia Metropolita Damaſceno in Nomocanone, Cod. Arab. 37. pag. 80. (Tom. 2. Bibl. noſtræ pag. 507.) ex quo canon de Euchariſtia hic profertur.

وقد قال مار موشى فى هذا الامر فى كتاب حسن الاعمال الذي يسمى بالسريانية ܫܘܦܪܐ ܕܥܒ̈ܕܐ الشعب الذين يهربون من يد القس الذى يقدس وحده لا يتقربوا ايها الشعب من يده فانه قربانه ليس بتام ولا مقدس ولا حلت عليه روح القدس وليس يحل اخراج القربان من الهيكل الى خارج الا لمريض او مضطر الى ذلك ممن لا يقدر على اتيان البيعة يحمل اليه فى التة ويعطا بلباسه ومعه السرج والمجامر والتشمسة فيقرب منه المضطر ولا يجلس احد من الذين يحملونه على الارض حتى يعيدونه الى موضعه من المذبح :

Hac de re Mar Moſes hæc habet in libro de rectis operibus, qui Syriacè ܫܘܦܪܐ ܕܥܒ̈ܕܐ *de bonis moribus inſcribitur, de populo Presbyterum devitante, qui Liturgiam ſolus celebrat. Nolite communionem de ejus manu accipere: nam oblatio ejus haud perfecta eſt, nec ſancta, nec ſuper eam Spiritus ſanctus deſcendit. Præterea nefas eſt Euchariſtiam ex Eccleſia extrahere, niſi propter infirmum, aut neceſſitate aliqua impeditum, qui ad Eccleſiam accedere nequeat. Quum verò id neceſſitas poſtulaverit, deferatur oportet ad eum Euchariſtia cum inſtrumentis ſuis, & cooperiatur veſtimentis ſuis, comitantibus Diaconis cum cereis, & thuribulis, atque ita infirmo porrigatur. Nequis autem eorum, qui ipſam deferunt, humi ſedeat, donec ad locum ſuum ſuper Altari reducatur.* Quod verò ait, irritum ac nullum eſſe ejus Presbyteri Sacrificium, qui Liturgiam ſolus ſine Diacono & populo celebrat, locutio eſt, ſeù potiùs falſa antiquorum quorundam Theologorum opinio, qui eccleſiaſticis canonibus talem tantamque auctoritatem deferri volebant, ut quidquid præter eos fieri contingeret, pro irrito ac nullo haberent, illicitum, ut ajunt, ab invalido minimè diſtinguentes: ut rectè obſervat eruditus vir Morinus de ſacris Ordinationibus Par. 3. exercitat. 5. per totam, ſed maximè cap. 9. & tribus ſequentibus.

3 *Joannes*, cognomento ܪܒܢ ܗܘܪܡܝܙܕ *magiſter noſter Hormiſda*, ſeù ܗܪܡܣ *Hermes*, gente Perſa ſub Jeſujabo Gadalenſi circa annum Chriſti 630. cœnobium condidit ab Ninive millibus paſſuum ferè octo diſſitum, quod etiamnum celebre eſt. Vide

tom. 1.

CAPUT CLXXXVII.

Emmanuel Doctor.

1 Emmanuel [1] Doctor	ܥܡܢܘܐܝܠ ܡܠܦܢܐ
Scripsit librum de opere sex dierum	ܟܬܒ ܟܬܒܐ ܕܫܬܐ ܝܘܡܬܐ
Ligata numeris oratione:	ܒܡܐܡܪ̈ܐ ܐܣܝܪ̈ܝ ܒܡܫܘܚܬܐ
Et documenta, & commentaria.	ܘܡܠܦܢܘܬܐ ܘܦܘܫܩܐ.

CAPUT CLXXXVIII.

Gabriel Episcopus Persarum.

2 Gabriel [2] Episcopus	ܓܒܪܐܝܠ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
Sabochostæ edidit Quæstiones,	ܕܣܒܘܟܘܣܛ ܟܬܒ ܫܘܐ̈ܠܐ.
Documenta, Disputationes,	ܡܠܦܢܘܬܐ. ܘܕܪ̈ܫܐ.
Interpretationes, & Paracleticos sermones.	ܘܬܘܪ̈ܓܡܐ ܐܦ ܒܘܝܐ̈ܐ.

CAPUT CLXXXIX.

Synodi Occidentalium.

3 Synodi [3] Occidentalium,	ܣܘܢܗܘܕܘܣ ܕܡܥܪ̈ܒܝܐ:
Apo-	ܘܦܠܣܐ

Tom. 1. pag. 525. & tom. 2. pag. 418. Encomium ejus unà cum Sabarjesu Kokensi habetur Cod. Syr. Amid. 7. tom. 1. Bibl. nostræ pag. 582. De eodem carmen metro heptasyllabo exstat in Cod. Syr. Amid. 1. fol. 155. (tom. 1. pag. 581.) ubi plurima ab ipso patrata miracula perhibentur.

1 *Emmanuel Doctor*, hoc est, magister Scholæ S. Gabrielis in cœnobio Mosulano, cognomento الشهار *Sciabarus*, sub Ebedjesu I. Nestorianorum Patriarcha claruit an. Christi 963. ut ex Amro observatum hoc tom. pag. 201. Scripsit Carmina duodetriginta partim heptasyllabo, partim dodecasyllabo metro: quorum primum est de Verbi Incarnatione in illud, *in Principio erat Verbum*, ubi Nestorianum dogma de duabus Christi personis tradit: quatuordecim sequentia *de opere sex dierum*. sextum decimum *de libero hominis arbitrio*. 17. *de Christi adventu*. 18. *de Visione Moysis in monte Synai*. 19. 20. 21. 22. 23. *de dispensatione, miraculis, verbis, & doctrina Christi*. 24. *de veritate Christianæ fidei*. 25. *de resurrectione corporum*. 26. *de anima*. 27. *de vita æterna*. 28. *de Baptismo*. Exstat hic liber nitidissimis literis exaratus à Joanne Diacono sub Elia Patriarcha feria 3. die 18. Februarii anni Græcorum 2018. (Christi 1707.) ut ad calcem ejusdem adnotatur. Vide tom. 2. Bibliothecæ nostræ pag. 499.

2 *Gabriel Sabochostæ* in Perside Episcopus, ab Amro & Barhebræo laudatur in Vita Ebedjesu Patriarchæ, cujus ordinationi interfuisse perhibetur, ut suprà dixi hoc to. pag. 199. & 201. Ecchellensis & Hottingerus nomen *Sabochostæ*, ubi Sedes erat Metropolitæ Persarum anno Christi 960., perperàm reddunt *Dasbuchust*, literam ܕ Daleth, quæ genitivi casus nota est, cum Sabochosta conjungentes.

3 *Synodi Occidentalium.* Occidentales vocat Sobensis Syros, Græcos, Latinos, aliosque, quos Orientalibus Chaldæis Chaldæorumque Nestoriano Patriarchæ subjectis Persis atque Indis opponit.

Apostolorum, Nicæna,
Byzantina, Gangrensis,
1 Ephesina 1 iniqua,
Calchedonensis, & Antiochena.

ܘܕܫܠܝܚܐ ܘܕܢܝܩܝܐ.
ܘܕܒܘܙܢܛܝܐ. ܘܕܓܢܓܪܐ.
ܘܕܐܦܣܘܣ ܗܝ ܠܐ ܟܐܢܬܐ.
ܘܕܟܠܩܝܕܘܢܐ. ܘܕܐܢܛܝܘܟܝܐ.

CAPUT CXC.

Statuta Imperatorum.

2 Item 2 Judicia *seù Statuta* Imperatorum Græcorum,
Quæ sanxere Constantinus, & Leo,
Et Theodosius invicti.

ܘܕܝܢܐ ܘܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܝܘܢܝܐ
ܕܦܩܕܘ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܘܠܐܘܢ
ܘܬܐܘܕܘܣܝܣ ܢܨܘܚܐ.

CA-

NOTÆ.

1 *Ephesina iniqua*. Id epitheton in editione Ecchellensis desideratur. Iniquam autem Nestorianus auctor eam Synodum appellat, quod Nestorius, cujus ipse hæresim sequitur, in ea damnatus sit.

Ad Synodos quod spectat, de iis quæ apud Orientales Syriacè, & Arabicè circumferuntur, singularem Dissertationem ad calcem hujus Catalogi subjiciam. Hìc verò notandum, nec omnes à Sobensi enumerari; Ancyrani enim, Neocæsariensis, Laodiceni, Sardicensis & Carthaginensis Conciliorum nulla fit mentio, ut de reliquis œcumenicis Orientalibus sileam, quæ post Calchedonensem celebratæ sunt: nec quas ipse hìc recenset, à Nestorianis omnes receptas esse. Nam Nestoriani duas tantùm Synodos ex œcumenicis admittunt, Nicænam scilicet, & Constantinopolitanam primam: Ephesinæ tamen, & Calchedonensis Canonibus utuntur, quod in iis de disciplina ecclesiastica, non de re fidei ipsos inter & Catholicos controversæ agitur.

Quod autem *Synodos* dicit, non Acta, sed Canones Synodorum intelligit. Quidquid enim sit, an Acta Conciliorum generalium, prout Græcè & Latinè habentur, apud Syros etiam Arabasque integra extiterint; ea certè nulla hodie quod sciam, Bibliotheca vel in Oriente, vel in Occidente repræsentat; sed Canones dumtaxat, Definitiones, & Epistolas quasdam, de quibus tàm Sobensis, quàm alii Scriptores Orientales loquuntur. Franciscus Turrianus in Præfatione ad Canones Concilii Nicæni ex Arabica lingua in Latinam conversos, scribit Codicem Patriarchæ Alexandrini, ex quo Baptista Romanus canones Arabicos descripsit, etiam Acta Concilii Nicæni continuisse. Sed illum ego ipsum codicem in celebri Ægypti urbe Cairo nactus, pro Vaticana Bibliotheca comparavi, duobus Tomis distinctum, quem tom. 1. Biblioth. nostræ Oriental. pag. 619. recensui; nec tamen in eo Acta Concilii Nicæni, quæ Græcè deperdita dicuntur, legere est, sed historiam quandam hæreseon, quæ sub Constantino Imp. vigebant, Disputationisque Alexandrum inter Patriarcham Alexandrinum & Arium Presbyterum, quæ in Synodo habita dicitur, à Macario Presbytero & Monacho illius libri collectore ac descriptore ex diversis Orientalium recentiorum monumentis consarcinatam, auctam, fabulisque respersam. In Syriæ urbe Alepo quum anno Christi 1716. commorarer, Athanasius Græcorum olim Patriarcha Antiochenus, tùm illius urbis Archiepiscopus, ex Latina Conciliorum editione Arabicam à quibusdam doctis viris adornari curabat, quæ ad Calchedonensem usque Synodum perducta jam fuerat. Tantum abest, ut Syriacè vel Arabicè Acta Conciliorum genuina habeantur, quæ Græcè vel Latinè deperdita sint, ut potiùs ad Latinam Græcamve editionem Orientales ipsi recurrendum iis censeant, quibus curæ est syncera Acta in patriam linguam transferre.

2 *Statuta Imperatorum*. Jus Christianorum Orientalium, quo tùm ecclesiasticæ, tùm civiles causæ definiuntur, tribus constat: Canonibus nempè Conciliorum, Responsis Patrum, & Statutis Imperatorum. Collectiones hujusmodi obviæ sunt, de quibus infrà in dissert. de Synodis.

CAPUT CXCI.

Synodi Orientalium.

1 Item Synodi [1] Orientalium, *videlicet*,
Mar Isaaci, & Barsumæ,
Et Mar Abæ, & Ezechielis,
Et Josephi, & Jesujabi,
Et Mar Timothei,
Et Josue Bar Nun, & Joannis.

ܘܣܘܢܗܕܘܣ ܕܡܕܢܚܝܐ܀
ܕܡܪܝ ܐܝܣܚܩ. ܘܕܒܪܨܘܡܐ.
ܘܕܡܪܝ ܐܒܐ ܘܚܙܩܝܐܝܠ.
ܘܝܘܣܦ. ܘܗܘ ܕܝܫܘܥܝܗܒ.
ܘܗܘ ܠܗܘ ܕܡܪܝ ܛܝܡܬܐܘܣ.
ܘܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܝܘܚܢܢ.

CAPUT CXCII.

Collectores Canonum.

2 Constitutiones [1] quoque Simeonis, & Jesubochti
Metropolitarum Persidis.
Et Ebedjesu ac Georgii
Metropolitarum Assyriæ.

Nec non duo tomi collectionis
Gabrielis Metropolitæ Bassoræ:
Atque alius *Tomus* Mar Eliæ
Primi Catholici:
Et quatuor *Tomi* Eliæ Sobensis
Cognomento Bar Sinæi.

ܘܙܢܝܐ ܕܫܡܥܘܢ ܘܝܫܘܥܒܘܟܬ
ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܦܪܣ.
ܘܕܥܒܕܝܫܘܥ ܘܓܘܪܓܝܣ
ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܐܬܘܪ.
ܘܬܪܝܢ ܦܢܩܝܬܐ ܕܟܢܘܫܝܐ
ܕܓܒܪܐܝܠ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܒܨܪܐ.
ܘܐܚܪܢܐ ܕܡܪܝ ܐܠܝܐ
ܩܬܘܠܝܩܐ ܩܕܡܝܐ.
ܘܐܪܒܥ ܕܐܠܝܐ ܕܨܘܒܐ
ܕܡܬܩܪܐ ܒܪ ܫܝܢܝܐ.

CA-

NOTÆ.

1 *Synodi Orientalium*. Præter hìc enumeratas, aliæ plures Synodi ab Orientalibus, hoc est, Chaldæis & Nestorianis habitæ sunt: nimirùm Synodus *Jaballahæ*, *Dadjesu*, *Georgii*, *Sabarjesu*, *Ebedjesu*, *Theodosii*, *Abrahæ*, *Gregorii*, & *Timothei* junioris Patriarcharum: de quibus infrà. Quæ verò hìc recensentur, eorum Canones exstant in Codice Arab. 36. & 37. Tom. 2. Biblioth. nostræ pag. 507. & seq.

2 *Constitutiones* Simeonis, Jesubochti, Ebedjesu, Georgii, Gabrielis, & Eliæ Metropolitarum, atque Eliæ Patriarchæ. De his Canonum collectoribus, eorumque ætate recole quæ suprà hoc tom. pag. 173. 194. 201. 202. Georgium verò Mosulanum seù Assyriæ Metropolitam, plura alia, quàm quæ à Sobensi hìc memorantur, scripsisse ex infrà dicendis patebit.

CAPUT CXCIII.

Libri Anonymi.

1 Exstant nobis libri 1 quorum ignota sunt
Auctorum nomina: *videlicet*,
Liber Dilucidationis
Et liber de Unione.

ܐܝܬ ܠܢ ܟܬܒܐ ܕܠܐ ܝܕܝܥܝܢ
ܫܡܗܐ ܕܥܒܘܕܝܗܘܢ.
ܟܬܒܐ ܕܒܘܪܗܢܐ.
ܘܟܬܒܐ ܕܥܠ ܚܕܝܘܬܐ.

Sunt ܘܐܝܬ

NOTÆ.

1 *Libri, quorum ignota sunt Auctorum nomina.* Anonymi, & Pseudonymi Syriaci seù Arabici libri, qui in Bibliotheca Vaticana aliisve exstant, hi sunt.

1. *Tractatus de Fide.* ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ Codice Syr. 15. (Tom. 2. Biblioth. nostræ pag. 497.) Ac primùm *Expositio Symboli Nicæni*, *pag.* 1. Titulus: ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܬܠܬܡܐܐ ܐܒܗܬܐ ܕܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝܩܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ܒܝܘܡܝ ܩܘܣܛܢܛܝܢܘܣ ܡܠܟܐ ܢܨܝܚܐ

De Fide trecentorum Patrum, qui in urbe Nicæa convenerunt sub Constantino inclyto Imperatore. Initium: ܐܡܪܘ ܐܒܗܬܐ. ܡܗܝܡܢܝܢܢ. ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܝܢ ܬܘܕܝܬܐ ܗܝ ܕܥܠ ܐܠܗܐ ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܐ ܘܫܪܟܐ:

Dixerunt Patres: Credimus. Fides est confessio in Deum ex toto corde &c. Ubi advertendum quod Syri Nestoriani in Symbolo post ea verba, *Et in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei Unigenitum*, addunt, ܒܘܟܪܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܪܝܬܐ:

Primogenitum omnium creaturarum: & post *incarnatus est de Spiritu sancto*, dicunt, *& homo factus est, & conceptus & natus est ex Maria Virgine, & passus, & crucifixus &c.* Quum autem Nestorianus sit expositionis hujusce auctor, non modò Incarnationem Verbi ex mente Doctorum illius sectæ declarat, sed etiam Tractatus hosce ad eam hæresim confirmandam subjungit: videlicet, pag. 32. ܦܣܘܩܐ ܕܥܠ ܚܕܝܘܬܐ ܘܥܠ ܙܢܝܗ̈ܝܢ: *Sectio de Unione, ejusque modis*:

ubi Christo duas naturas duasque hypostases tribuit; unum verò Prosopon, unamque voluntatem atque operationem. Pag. 38. ܦܣܘܩܐ ܕܥܠ ܡܥܡܪܢܘܬܐ:

Sectio de Inhabitatione: quo sensu scilicet Verbum in assumpta humanitate inhabitat; voluntate nimirùm & affectu, ut inquiunt Nestoriani, non naturaliter aut personaliter: id quod tamen etsi re ipsa hæreticum sit, orthodoxo planè sensu declarare auctor contendit. Pag. 44. ܠܘܩܒܠ ܗܢܘܢ ܕܡܥܕܠܝܢ ܠܢ ܕܬܪܝܢ ܒܢܝܐ ܡܘܕܝܢܢ

Adversùs eos, qui nos accusant tamquam duorum Filiorum assertores: id enim ex doctrina Nestorianorum duas in Christo personas statuentium sequitur, etsi ipsi ab hac voce abhorreant. Pag. 49. ܥܠ ܟܡܐ ܙܢܝܢ ܡܬܐܡܪ ܡܘܬܐ

Quot modis mors dicatur. Pag. 51. ܠܘܩܒܠ ܗܢܘܢ ܕܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܐ ܚܫ ܒܒܣܪ ܘܡܝܬ ܒܒܣܪ.

Adversùs eos, qui dicunt, Deum in carne passum, & in carne mortuum. Summa hujus sectionis est, & passionem & mortem perinde in Verbum humanæ naturæ unitum cadere, atque cadunt in animam corpori conjunctam. Pag. 58. ܠܘܩܒܠ ܗܢܘܢ ܕܥܠ ܣܓܝܐܘܬ ܩܢܘܡܐ ܕܡܪܒܥܝܘܬܐ ܡܥܕܠܝܢ ܠܢ

Adversùs eos, qui falsò nos calumniantur, dicentes, adorandis sanctæ Trinitatis Personis quaternitatem à nobis induci: eò scilicet, quod præter Personas Patris & Filii & Spiritus sancti, personam Jesu à Filio seù Verbo distinctam agnoscant Nestoriani. Verùm id ex suorum doctrinâ minimè consequi, probare nititur anonymus Nestorianus, ex eo, inquit, quod persona Jesu ut hominis, nihil commune habet cum personis divinis, nec earum numerum auget, sed est merè humana persona, à divinis quidem prorsùs distincta, etsi conjuncta cum persona Verbi propter unionem, ut vocat affectivam. P. 66. ܥܠ ܗܕܐ

ni.

De Deo: brevis confessio Dei Unius ac Trini. Pag. 67. [illegible] *De Baptismo.* P. 69. [illegible]

De resurrectione universali. Pag. 70. [illegible]

Adversùs eos, qui dicunt, Deiparam appellandam esse Mariam Virginem, non Christiparam. Pag. 71. [illegible]

Adversùs Severianos in idem argumentum, de quo suprà. Pag. 72. [illegible]

Adversùs eos, qui dicunt, in duos Filios nos credere. Pag. 74. [illegible]

Adversùs contentiosos hæreticos, qui unam naturam, unamque personam in Domino nostro Jesu Christo confitentur. Pag. 75. [illegible]

De anima: hoc est, de ejus existentia, essentia, substantia, &c. ubi anonymus de animæ creatione sibi ipsi repugnat, dum illam unà cum corpore creatam primò asserit, deinde mutatâ sententiâ in Origenistarum errorem propensior esse videtur: sic enim ait pag. 76. [illegible]

Unà cum corpore creatur, juxta illud Scripturæ, creavit spiritum hominis in ipso homine, & inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ: non autem secundùm eorum opinionem, qui ajunt, animam post certum temporis spatium creatam fuisse. Tu verò quod tibi placet, admitte. Porrò illius natura in ipsa rerum creatione exstitit virtute Dei, qui cuncta creavit: nihil enim sub sole novum. Quum verò corpori unitur, nullam subit ejusdem natura mutationem &c. Hæc ille. Verùm quoad statum animarum corporibus exutarum, rectiùs sentit, quàm cæteri Nestoriani, qui eas in eo statu sensu destitutas affirmant. [illegible]

[illegible]

Ostendimus, inquit, animæ inesse memoriam, intellectum, & cogitationem: hæc enim in natura ejus existunt: naturales autem operationes ab ea abesse nequeunt, sed salva manet & integra illius natura, postquam ex corpore recedit, quum immortalis sit ac simplex &c. P. 79. *De duabus Christi naturis & hypostasibus, & uno prosopo,* argumenta ex Scriptura. Pag. 89. *Responsio ad objectiones Severianorum,* in illud, *Verbum caro factum est &c.* Ubi quædam ex Diodoro Tarsensi producuntur. Pag. 97. *Adversùs eos, qui unam in Christo hypostasim dicunt.* Pag. 98. [illegible]

De differentia & modis Unionis, ex Raban Joanne Phenchensi: de quo suprà. Pag. 101. *Duodecim capita Nestorii.* Pag. 104. ex eodem tria fragmenta. Pag. 105. *Historia hæreseon, quæ in Occidente ortæ sunt.* Ubi multa anonymus de Concilio Ephesino effutit.

2. *Spelunca Thesaurorum.* [illegible] Cod. Syr. 17. à fol. 1. ad fol. 64. (de quo vide Tom. 2. Bibl. nostræ pag. 498.) id est, Chronicon ab orbe condito ad Christum Dominum, è Scriptura desumptum, sed fabulis ubique respersum; præsertim verò in ea parte, in qua de Patribus ante diluvium, vel de Christi Domini ejusque beatissimæ Matris genealogia agitur. Quæ enim Eutychius Patricides ex apocryphis recentiorum Orientalium insomniis circa speluncam thesaurorum, in qua aurum, thus & myrrha cum corpore Adæ reposita dicuntur, & circa montem, ubi filii Seth separatim à filiis Cain agebant, aliaque hujusmodi in suis Annalibus retulit, hæc omnia cum pluribus aliis Cabalistarum commentis in hoc libro legere est. Præterea quum B. Virginis genus describere aggreditur, à Seth Adæ filio ad ipsam usque, portentosa feminarum nomina tradit, ex quibus genitos asserit Patres Christi à Matthæo & Luca memoratos. Dividitur autem in VI. Partes, quarum unaquæque res gestas per mille annos complectitur: videlicet, Pars I. millenarium I. ab Adam ad Jared. Pars II. millenarium II. à Jared ad diluvium. Pars III. millenarium III. à diluvio ad Reu. Pars IV. millenarium IV. à Reu ad Ahod Judicem. Pars V. millenarium V. ab Ahod ad Cyrum Regem. Pars VI. millenarium VI. à Cyro ad Christum. Id opus Ephræmo supponit in eodem Codice ms. Simeon Presbyter Nestorianus in Tractatu *de Eucharistia & Baptismo:* ubi de Fermento utriusque Sacramenti ab Apostolis ad Chaldæos Nestorianos, ut perhibent, derivato differens, hoc utitur exordio. [illegible]

[illegible]

ܘܦܫܩ ܠܢ ܗܠܝܢ ܒܟܬܒܐ ܗܘ ܕܐܪ̈ܙܐ
ܕܡܬܩܪܐ . ܘܣܗܕ ܠܢ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ
ܒܟܬܒܐ ܕܡܥܪܬ ܓܙ̈ܐ ܘܫܪ:

Quemadmodum literis mandavit Mar Theodorus divinorum Codicum commentator, nobisque ista exposuit in libro, qui Arcanorum inscribitur: idemque testatum reliquit nobis S Ephræmus in libro Speluncæ Thesaurorum &c.

3. *Esdræ scribæ*, ut falso inscribitur, *Visio de Regno Ismaëlitarum*. ܚܙܘܐ ܕܥܙܪܐ
ܣܦܪܐ ܦܣܩܐ ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܝܫܡܥܝܠܝܐ .

In eodem Cod. Syriaco 17. fol. 69. Titulus:
ܬܘܒ ܒܥܘܬܐ ܕܒܥܐ ܥܙܪܝܐ ܣܦܪܐ ܟܕ ܗܘ
ܒܡܕܒܪܐ ܘܥܡܗ ܬܠܡܝܕܗ ܕܫܡܗ
ܩܪܦܘܣ ܬܠܡܝܕܗ ܕܥܙܪܐ ܣܦܪܐ .

Postulatio, quam postulavit Azarias scriba, quum esset in deserto, unàque cum ipso discipulus ejus, nomine Carpus, discipulus Esdræ scribæ. Hæc visio, seu potius hoc somnium, recentioris cujuspiam impostoris fætus videtur, quum nomen urbis Constantinopolitanæ occurrat, deque Imperio Mahometanorum sermo fiat eo prorsùs modo, quo id post captam eam urbem propagatum est. Non igitur liber iste inter eos Apocryphos recensendus, quos ab antiquis hæreticis compositos fuisse constat, quales sunt Apocalypses Petri, & Pauli, Evangelia Thomæ & Bartholomæi &c.

4. *Adæ monitum*, *Vaticinium*, & *Testamentum*. Hoc otiosi cujuspiam Syri putidum opus exstat in eodem Cod. Syr. 17. Videlicet, fol. 73. *De duodecim horis noctis*: quænam scilicet uniuscujusque creaturæ tàm corporeæ, quàm incorporeæ in iis sint exercitationes. Fol. 75 *Vaticinium de Christi adventu ad filium Seth*. Fol. 76 *Testamentum* de Angelorum officiis, ab eodem Seth, ut dicitur, descriptum, & in spelunca Thesaurorum repositum: quod etiam Arabicè habetur in Cod. Arab. Vatic. 170. & Cod. 29. tom. 2. Bibl. nostræ pag. 503.

5. *Prophetarum Vaticinia de Christo*, pleraque apocrypha: Ubi multæ de Adam, de Nemrod, aliisque nugæ. Exstant in eodem Cod. 17. à fol. 77. ad fol. 107.

6. *Evangelium Infantiæ Christi*. Exstat Syriacè & Arabicè Cod. 1. Berœen. Tom. 1. Bibl. nostræ pag 585 Hic, & sequentes libri Apostolis falsò inscripti, in Synodo Romana sub Gelasio Papa velut apocryphi repudiantur.

7. *Apocalypsis*, ut falsò inscribitur, *Petri Apostoli per Clementem*. Arabicè, Cod. Arab. Vaticano 157. & 170 & Cod. Berœen. Arab. 1. & 13. Tom. 1. Bibl. nostræ pag. 585. & 587.

8. *Apocalypsis Joannis Apostoli*, alia ab ea, quam Ecclesia Catholica suscipit. Arabicè, Cod. Vat. Arab. 41. 123. & 141.

9. *Apocalypsis Pauli Apostoli*. Arabicè, Cod. Berœen Arab. 1. de quo tom. 1. Bibl. nostræ pag. 585. & Syriacè, Tom. 2. pag. 488. Cod. Syr. 7. præfixa eidem Gabrielis Mosulani Metropolitæ Apologia.

10. *Clementis Libri VIII.* qui *Arcani* appellantur, ab octo libris Constitutionum Apostolicarum planè diversi. Arabicè, Codice 39. Tom. 2. pag. 508 Ex his priores quatuor Chronicon continent ab Adam ad Christum: posteriores verò, Revelationes Petri & aliorum Apostolorum.

11. *Apocalypsis Athanasio Romano Pontifici*, qui nullus exstitit, *inscripta*. Habeo penes me exemplar Syriacè scriptum à quodam Ebedjesu Presbytero Nestoriano pro Ecclesia S. Cyriaci in oppido Tel-Chepha, die 14. Martii, anno Græcorum 1989. hoc est, Christi 1678. Initium: ܒܫܢܬ ܐܠܦ ܘܡܐܐ
ܘܐܪܒܥܝܢ ܕܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܒܪ ܦܝܠܝܦܘܣ ܡܩܕܘܢܝܐ
ܟܕ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐܐ ܗܘܐ ܒܗܝܟܠܐ ܕܪܗܘܡܝ ܗܘ
ܕܡܫܡܗ ܥܠ ܫܡܐ ܕܦܛܪܘܣ ܘܦܘܠܘܣ ܘܫܪ .

Anno Alexandri Philippi Macedonis millesimo centesimo quadragesimo, quum turba plurima in Templo Romæ convenisset, quod Petri & Pauli nomini dicatum est &c. Revelationis hujusce, seù potiùs fabellæ auctor inducit ab Angelo demissam Epistolam, in qua Dominicæ diei potissimùm observantia inculcatur. Eadem exstat Arabicè Cod. Arabico Vat. 52. 55 & 127.

12 *Apocalypsis Athanasii Alexandrini*. Exstat Arabicè Cod. Vat. Arab 39. hoc titulo prænotata: رويا ابونا البطريرك
اثاناسيوس بطريرك الاسكندرية الذى اظهرها
له دانيال النبى بامر الاله لما كان منفيًا بالديار
المصرية ما يكون من امور الدنيا
والملوك وملوك بنى اسمعيل وغيرهم .

Visio Patris nostri Athanasii Patriarchæ Alexandrini, quam Dei jussu revelavit ei Daniel Propheta, quum in regionibus Ægypti exularet, de iis, quæ in mundo eventura sunt, deque Regibus, & Principibus filiorum Ismaël, aliisque.

13. *Samuelis Abbatis Vaticinium.* Exstat Arabicè Cod Vat. Arab. 30. hoc titulo præfixo. مقالة لابينا انبا صاموييل ريس دير
القلمون فيها اقوال يسيرة على الامور التى
تكون فى ارض مصر فى ملك الهجرة .

Sermo Patris nostri Abbatis Samuelis præfecti cœnobio Calamonis, in quo breviter de iis disserit, quæ eventura sunt in terra Ægypti sub regno Hagarenorum.

14. *Quæstiones X. inter Discipulum & Magistrum*: العشر مسايل الذى
سال التلميذ لمعلمه .

De Deo Uno & Trino, de Incarnatione & crucifixione, & de reliquis præcipuis Chri-

stianæ

ſtianæ fidei articulis. Arabicè, Cod. Arab. Vat. 30. 41. 123. & 141.

15. *Magiſtri & Diſcipuli Interrogationes & reſponſiones de octo quæſtionibus* : videlicet de Trinitate, de Incarnatione, de divinis officiis, de miſſa, de jejunio, de eleemoſyna, de hominum potiùs quàm dæmonum redemptionis cauſa, & cur Deus incarnari & pati voluit pro eorum ſalute, quum alio eos modo redimere potuiſſet. Arabicè, Cod. Syriaco 29. Tom. 2. Bibl. noſtræ pag. 503. *Liber Magiſtri & Diſcipuli*, ſermone Arabico literis Syriacis laudatur in Catalogo libror. mss. Angliæ vol. 2. Cod. 1257.

16. *Dialogi XVI. inter Diſcipulum ac Magiſtrum de modo, quo quis à nexibus peccati expedire ſe poteſt.* مقالات بين المعلم والتلميذ فى الخلاص من الخطية . De Baptiſmo, Pœnitentia, & Euchariſtia. Arabicè, Cod. Vat. Arab. 154.

17. *Quæſita reſponſaque Magiſtri & Diſcipuli de recta confeſſione.* مسال وتفسير من قول المعلم والتلميذ على الاعتراف المستقيم . Arabicè, Cod. Vat. Arab. 123.

18. *Demonſtratio Fidei Chriſtianæ de Trinitate & Unitate Dei.* تبيين اعتقاد دين النصرانية فى الثالوث وتوحيده . Arabicè, eodem Cod. Vat. Arab. 123.

19. *Liber de Baptiſmo, & de ſignis Evangelii & Crucis, deque Trinitate, & ſeptem Candelabris.* كتاب فى المعمودية ودلايل الانجيل والصليب والتثليث والمصابح السبعة . Arabicè, Cod. Vat. Arab. 124. qui exaratus dicitur à Dominico Sirleto anno Domini 1580.

20. *Liber de medicina ſpirituali, hoc eſt, de morum directione, & de introductione ad Philoſophiam, in viginti capita diviſus.* كتاب الطب الروحاني وهو اصلاح الاخلاق والمدخل الى الفلسفة وهو عشرون فصلا . Arabicè, Cod. Vat. Arab. 153.

21. *Pœnitentialis liber*, Capita LII. complectens, de pœnitentiis injungendis pro ſingulis peccatis: inſcriptus الطب الروحاني *Medicina ſpiritualis*. Exſtat Arabicè literis Syriacis exaratus anno mundi 7040. Græcorum 1843. hoc eſt, Chriſti 1532. Cod. Arabico 78. Tom. 1. Bibl. noſtræ pag. 630. Hujus libri frequens mentio apud cl. Stephanum Edenenſem in Apologia nationis Maronitarum, quæ ms. exſtat in Bibliotheca Collegii ejuſdem nationis de Urbe.

22. *Canones Pœnitentiales XVIII.* Arabici, quibus præmittuntur alii *Canones Syriaci XL.* Cod. Syr. 29. Tom. 2. Biblioth. noſtræ pag. 503.

23. *Kalendarium & Lunarium, ad inveniendum Feſta mobilia, Epactam &c.* Codice Vat. Syr. 16. 21. & 30. Cod. Arab. Vatic. 67. Cod. Amiden. 8. & Arab. 81. Tom. 1. Bibl. noſtræ pag. 583. & 630. Cod. Syr. 8. 27. 28. 29. & 30. Tom. 2. pag. 488. 502. 503. & 504.

24. *Aſtrologia* anonymi Syriacè. Item *Danielis ſapientis*, ut dicitur, *Tractatus Arabicus de ſignis Zodiaci &c.* Cod. Arabico 81. Tom. 1. Biblioth. noſtræ pag 630. Ubi & *Hiſtoria animalium* Syriacè, & Tractatus Arabicus *de leguminibus, plantis, & herbis.*

25. *Hermetis ſapientis Epiſtola* رسالة هرمس الحكيم, Codice Arabico Vaticano 153. de qua hæc Abulbarcatus in libro, cui titulus *Lampas tenebrarum, & declaratio officiorum*, cap. 7. de Scriptoribus Eccleſiaſticis. الفاضل هرمس الحكيم له رسالة يخاطب فيها النفس تشتمل على حكم فلسفة وعظات روحانية ومقايس عقلية ابوابها اربعة عشر وتسمى رسالة المعاني . *Præſtantiſſimus Hermes ſapiens habet Epiſtolam, qua Animam alloquitur : continet autem capita quatuordecim, philoſophicis ſententiis, ſpiritualibus adhortationibus, mentiſque ratiociniis referta. Epiſtolam ſententiarum appellant.* Abulpharagius in hiſtoria Dynaſtiarum, cujus verba tom. 2. pag. 310. retuli, auctor eſt, *Hermetis*, ut vocat, *Triſmegiſti ſermones ad diſcipulum Tatium per modum interrogationis & reſponſionis Babylonica lingua compoſitos apud Syros Syriacè exſtare.*

26. *Expoſitio Evangeliorum*, quæ leguntur apud Syros Neſtorianos per anni circulum in Dominicis, Feſtis, & Feriis, à Dominica I., ut vocant Annunciationis, uſque ad Dominicam 4. Dedicationis Eccleſiæ : ubi propoſitis Evangelici textus verſiculis, accurata in ipſos commentaria ſubjunguntur. Arabicè, literis tamen Syriacis, in Cod. 19. qui nitidiſſimo charactere exaratus eſt à Diacono Abdalcarimo Moſulano ſub Elia Patriarcha Marvagii Presbyteri filio anno Græcorum 1993. Chriſti 1682. Vide Tom. 2. Biblioth. noſtræ pag. 498.

27. *Carmina, & Cantus de diverſis.* Videlicet, I. Codice Syriaco Vaticano 25. [illegible] .

Cantus ſuffragiorum pro Defunctis. II. Cod. Syriaco Vaticano 27. ܒܥܘܬܐ ܕܥܢܝܕܐ [illegible] :

Hymni Martyrum à feria ſecunda ad feriam primam. III. Codice Syriaco Vaticano 28. [illegible] .

Ordo Canticorum, ſeù hymnorum de Feſtis & Sanctis per anni circulum. IV. Cod. Syr. Vatic. 35. [illegible] .

Cantus, Carmina, Scalæ, Hymni, & Cantica, hoc eſt, Hymni de Sanctis & Defunctis. V. Cod. Syr. Amid. 1. & 2. Tom. 1. Bibl. noſtr. p. 581.
ܩܠܐ ܕܫܡܫܐ ܥܘܢܝܬܐ ܕܥܘܕܪܢܐ ܕܡܢ ܟܠ ܦܓܥܐ ܫܪܝܪܐ
[illegible]
[illegible].

Cantus ſimplicium (hoc eſt, dierum ferialium) *ſeu ſuffragiorum, viginti octo juxta ordinem Circuli* (nimirùm per annum) *ſecundùm Ritum monaſterii ſuperioris ſancti Gabrielis & ſancti Abrahæ, ſinguli cum ſubalternis tonis*. Primus ſcilicet cantus continet ſubalternos tonos ſex. Secundus ſubalternos quinque. Tertius, quartus, ſeptimus, octavus, duodecimus, decimus ſeptimus, undevigeſimus, vigeſimus primus, vigeſimus ſecundus, vigeſimus tertius, vigeſimus ſextus, vigeſimus ſeptimus, & vigeſimus octavus, nullum ſubalternum. Quintus, decimus, tertius decimus, decimus quartus, decimus quintus, vigeſimus quartus, & vigeſimus quintus, unum ſubalternum. Sextus, & decimus ſextus, tres ſubalternos. Nonus, decimus octavus, & vigeſimus, quinque ſubalternos. Undecimus, quatuor ſubalternos. VI. Cod. Amid. 1. pag. 581. *Hymni de Mar Aba Catholico, de Raban Hormiſda, de Samona ejuſque filiis Macabæis, & de Cyriaco*. VII. Codice Amidenſi 3. Tom. 1. pag. 581.
[illegible] :

Cantus decem de Defunctis cum tonis ſubalternis: videlicet, cantus primus, tertius, & ſeptimus cum duobus ſubalternis; quartus cum tribus; quintus cum quatuor; ſextus, & nonus cum uno; ſecundus, octavus, & decimus cum nullo ſubalterno. Ibidem.
[illegible].

Hymni de omnibus Defunctorum ordinibus: ſunt autem centum quinquaginta quinque; nimirùm, ܕܩܬܘܠܝܩܐ *De Catholicis* 4. ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܕܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ *De Epiſcopis & Metropolitis* 3. ܕܟܗܢܐ *De Sacerdotibus* 20. ܕܕܝܪܝܐ *De Monachis* 13. ܕܡܫܡܫܢܐ *De Diaconis* 11. ܕܒܢܝ ܥܕܬܐ *De Eccleſiaſticis* 5. ܕܡܠܦܢܐ *De Doctoribus* 1. ܕܟܠ ܐܢܫ *De quolibet* 33. ܕܥܬܝܪܐ *De divitibus* 4. ܕܣܒܐ *De ſenibus* 3. ܕܐܣܘܬܐ *De medicis* 1. ܕܩܛܝܠܐ *De occiſis* 3. ܕܚܢܝܩܐ *De ſuffocatis* 2. ܕܚܬܢܐ *De ſponſis* 2. ܕܥܠܝܡܐ *De adoleſcentibus* 2. ܕܣܦܪܐ *De ſcribis* 1. ܕܟܠܬܐ *De ſponſabus* 2. ܕܢܫܐ *De mulieribus* 18. ܕܒܬܘܠܬܐ *De virginibus & monialibus* 1. ܕܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ *De pueris* 14. ܕܩܒܘܪܐ *Ad ſepulcrum* 4. ܕܩܘܪܒܢܐ *Ad Liturgiam* 4. Ibidem ܩܠܐ ܕܥܢܝܕܐ *Cantus alii de Defunctis* 5. Denique;
[illegible].

Cantus Paracletici de defunctis ſecunda & tertia à depoſitione die 5. VIII. Cod. Amiden. 7. Tom. 1. pag. 582. *Carmen de Chodave Abbate in monte Izla, cujus cœnobium ſitum eſt in Maare vico*. IX. Eodem Cod. Amid. 7. *Carmen de Sabarjeſu Kokenſi, & de Hormiſda Perſa Abbate*. X. Eodem Cod. *Carmen de Patriarchis Orientis*, quorum ſeries texitur ab Adæo & Mari uſque ad Timotheum Jaballahæ ſucceſſorem: prodiit autem Syriacè & Latinè Tom. 2. pag. 389. XI. Ibid. *Carmen de Diacono apoſtata ex pago Meſcaleg territorii Arbelenſis*. XI. Cod. Amidenſi 8. Tom. 1. pag. 583. *Carmen de ſancto Eugenio & ſociis* [illegible]. XII. Ibid.
[illegible] :

Carmen de Oneſima filia Antiochi Regis. XIV. Cod. Syr. 15. Tom. 1. pag. 613. *Precationes tonis octo expreſſæ*, in præcipuas anni feſtivitates, de Deipara, de Sanctis, de Defunctis, & pro qualibet neceſſitate. XV. Cod. Arabico 81. Tom. 1. pag. 630. *Carmen Syriacum metro heptaſyllabo de inventione corporis Joſeph Patriarchæ*, ut dicitur, *ſub Arcadio & Honorio Imperatoribus*. Idem carmen exſtat etiam Cod. 28. Tom. 2. pag. 503. XVI. Ibidem, *Carmen Syriacum metro heptaſyllabo de ſeptem Climatibus*: quod & exſtat Cod. 22. Tom. 2. pag. 499. XVII. Cod. Syr. 5. Tom. 2. pag. 488. *Carmen morale* metro dodecaſyllabo, & *Cantus de Paſſione Domini*. XVIII. Cod. Syr. 8. Tom. 2. pag. cit. *Cantus*, & *Cantica* pro diebus ferialibus. XIX. Cod. Syr. Vatic. 19. ܡܕܪܫܐ ܕܥܐܕܐ *hymni pro diebus feſtis*.

XX. Cod. Syr. 8. Tom. 2. pag. 488. *Cantus duodecim de martyribus*. XXI. Eodem Cod. *Hymni duo de Euchariſtia*. XXII. Cod. 26. Tom. 2. pag. 502. *Carmen morale* dodecaſyllabum. XXIII. Eodem Cod. *Carmen de jejunio*, metro dodecaſyllabo. XXIV. Cod. 30. Tom. 2. pag. 504. *Carmen de conſtitutione corporis humani*, metro dodecaſyllabo. XXV. Cod. Syriaco Vaticano 16. [illegible]

Carmina diverſa, ſeù Epigrammata. XXVI. Cod. Nitr. 5. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 565. *De urbe Antiochia ad Chriſti fidem converſa à Petro, Joanne, & Paulo Apoſtolis*, metro dodecaſyllabo. XXVII. Ibidem, *De Thoma Apoſtolo & Rege Indorum*, metro dodecaſyllabo. XXVIII. Ibid. *De Andrea Apoſtolo*, metro dodecaſyllabo.

28. *Precationes*, & *Benedictiones diverſæ*, Cod. Syr. 1. Tom. 2. pag. 486. nimirùm, in Nativitate & Epiphania Domini: pro plu-

1 Sunt quoque duo [1] Historiarum volumina,
Quibus plusquam trecentæ historiæ continentur:

ܘܐܦ ܬܪ̈ܝܢ ܐܘܠܦ̈ܢܐ ܕܬܫ̈ܥܝܬܐ
ܕܒܗܘܢ ܝܬܝܪ ܡܢ ܬܠܬܡܐܐ.

Præ-

ܣܦܪ

pluvia, pro seminibus, pro energumenis, pro puero super vino, & oleo: quum quid legitur: pro fidelibus: pro iter agentibus: pro navigantibus &c.

29. *Formulæ Epistolarum ad Catholicum* seù Patriarcham, *Metropolitas, Episcopos, Doctores, Diaconos, Monachos, Fideles, Medicos, Presbyteros, Principes viros, aliosque cujusvis ordinis.* [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cod. Syr. Vat. 16.

30. *Ænigmata, & Quæstiones Ecclesiasticæ* de rebus ad Sacramenta, divinaque Officia spectantibus. [illegible] Cod. Syriaco 3. Tom. 2. Bibliothecæ nostræ pag. 487.

31. *Expositio locorum obscuriorum Evangelii ex libro, cui titulus, Paradisus voluptatis*. Cod. Syr. 4. Tom. 2. pag. 487. Ibidem, *Expositio quorundam locorum Geneseos & Exodi*.

32. *Homiliæ, & Orationes Arabicæ*, dicendæ tùm ad monumentum, tùm tertia à depositione die pro Defunctis Patriarcha, Episcopo, Presbytero, Diacono, principe viro, & pro quolibet defuncto. Cod. Syr. 5. Tom. 2. pag 487.

33. *Homilia de S. Behenamo martyre*, Arabicè, Cod. 30. tom. 2. pag. 504.

34. *Cœlestini Papæ*, ut dicitur, *Homilia* è Syriaco in Arabicum translata. Cod. 40. Tom. 2. pag. 508 inter eos libros recensenda, quos à Monophysitis confictos fuisse Patribusque suppositos observavi eodem Tomo pag. 289.

35. *De virtutum exercitio*, Capita 71. Item *Quæstiones* 80. de diversis, Codice 50. Tom. 2. pag 512.

36. *Tractatus de Trinitate, & Incarnatione*, initio & fine mutilus. Cod. Syriaco Vatic. 44. Ubi Anonymus utriusque mysterii veritatem desumptis ex vetere Testamento auctoritatibus probat.

37. *Liber Theologicus de superbia ejusque remediis*, Syriacè, in Catalogo librorum mss. Angliæ vol. 2. Cod. 1020.

38. *Liber Pastoris & gregis*, sententiæ morales, Vol. cit. Cod. 1256.

2 *Duo historiarum volumina, quibus plus quam trecentæ historiæ continentur*. Historiæ & vitæ Patrum, Prophetarum, Apostolorum & Sanctorum, quæ Anonymis auctoribus Syriacè vel Arabicè in Vaticana Bibliotheca aliisve magnam licet partem fabulis respersæ exstant, hæ sunt.

Syriacè quidem, *Prophetarum & Apostolorum vitæ*, Tom. 1. Bibliothecæ nostræ pag. 585. & Tom. 2. pag. 499. *Vita S. Ephræm Syri*, Cod. Nitrien. 5. Tom. 1. pag. 564. *Vita S. Abæi Episcopi Nicæni, qui sub Arcadio, Honorio, ac Theodosio Impp. claruisse dicitur*, à Michaële magno Patriarcha Jacobitarum visa & emendata, Cod. 32. Tom. 2. pag. 505. quæ ex Syriaca in latinam linguam per Dudlejum Loftusium translata dicitur in Catalogo librorum mss. Angliæ vol. 2. Cod. 864. *Vita sancti Achæ, qui sub Marciano Imperatore vixisse fertur*, Ibidem. *Vita Moysis Barcephæ*, Ibidem. *Vita Joannis Episcopi Mardæ, Daræ, & Caphartutæ*, Ibidem. His adde *Acta Martyrum Orientalium & Occidentalium*, quæ Cod. Syr. 1. & 2. recensui Tom. 1. pag. 606. quorum ad calcem habetur *Vita Jesusabrani monachi & martyris* scripta à Jesujabo Adjabeno Patriarcha, quam Sobensis inter opera ejusdem Patriarchæ in Catalogum suum minimè retulit. In Catalogo librorum mss. Angliæ volum. 1. Codice 4037. *Vita S. Antonii*. Volum. 2. Cod. 1017. *Vita S. Ephræmi*. Cod. 1018. *Narratio de Mar Jacob*.

Arabicè verò, I. *Vitæ Duodecim Apostolorum* Cod Vat. Arab. 39. II. *Susannæ ex Daniele*, Cod. Arab Vat. 54. & 55. III. *Trium puerorum*, Cod Arab. Vat 54. IV. *Historia Patrum trecentorum decem & octo*, qui adversùs Arium Nicææ convenerunt, Codice eodem: ubi auctor vulgatam ab Eutychio Alexandrino aliisque Orientalibus de numero Nicænorum Patrum historiam, quos bis mille & duodequinquaginta Episcopos fuisse, & ex his Patres tercentum duodeviginti delectos memorant, convellit. Excerpta videtur ex Tractatu Severi Asmonæorum Episcopi de Synodis, in quo Eutychium Alexandrinum ex professo impugnat. Vide Codice Arab. Vat. 24. V. *Maronis, uxoris, & filiorum ejus*, Cod. Arab. Vat. 55. VI. *Abraham, Isaac, & Jacob*, ibid. VII. *Alexii Viri Dei*, quem مار ريشا *sanctum Principem* vocant, duplex historia, quarum prima dicitur ex ea descripta, quam Æditiuus Ecclesiæ Edessenæ Syriacè exaraverat: altera ex Romanis exemplaribus: & in priori quidem refertur S. Alexius in urbe Edessa diem clausisse; in posteriori verò Romæ in domo paterna. Codice Arab. Vat. 55. Tertia & quarta ejusdem vita exstat Cod. Arab. Vat. 152. & Cod. Berœen. 6. Tom. 1. Bibl. nostræ pag. 586. VIII. *Aser filii Levi*, qui ex Judaica superstitione ad Christianam fidem conversus, Abdalmessiæ nomen assumpsit, Cod. Arab. Vat. 55. IX. *Sergii & Bacchi martyrum*, ibid. X. *Marinæ*

Vir-

Virginis, quæ monachi habitum induit, ibid. & Cod. Arab. 77. Tom. 1. Biblioth. noſtræ pag. 630. XI. *Iſaac filii Abraham Patriarchæ*, quum ad immolandum ductus fuit, Cod. Arabico Vatic. 55. XII. *Joannis ab Evangelio aureo*, hoc eſt, Calybitæ. Ibid. & Cod. Arab. Vatic. 152. XIII. *Pauli monachi*, qui Dæmonem in balneo alloquutus fuit, Cod. Arab. Vat. 55. XIV. اماني والقديسة الصادج *Ammonis*, *& ſanctæ ſimplicis*, Ibidem. XV. *Cyrilli monachi*, ibid. XVI. *Martiniani eremitæ*, ibid. XVII. *Archelidis*, *ſeu Joannis Romani*, ibid. XVIII. *Petri & Pauli Apoſtolorum prædicatio*, ibid. Abraham Presbyter & monachus, qui Codicem Arabicum Vaticanum 55. anno Græcorum 1856. Chriſti 1545. deſcripſit, hunc ſpecioſum titulum prædicationi Apoſtolorum præfigit. قصة بولس وبطرس الرسولين وما نالهم في الكرازة الالهية على ما شرح افرام السرياني الرهاوي بحضرة باسيليوس الكبير. *Hiſtoria Petri & Pauli Apoſtolorum, & quid ipſis contigit in divina prædicatione, prout expoſuit Ephræm Syrus Edeſſenus coram Baſilio magno*. Eorundem Apoſtolorum Petri & Pauli martyrium ex Epiſtola Dionyſii, ut dicitur, Areopagitæ ad Timotheum, Syriacè & Arabicè habetur tom. 1. Bibliothecæ noſtræ pag. 568. & 630. XIX. *Dionyſii Areopagitæ*, Cod. Arab. Vatic. 55. XX. *Simeonis cognomento Sali*, qui ſe ſtultum propter Chriſtum ſimulavit, ibid. XXI. *Hiſtoria Hicari ſapientis*, *& quæ ipſi contigere cum Nadan ſororis ſuæ filio*, *& cum Rege Ægypti*, ibid. De Hicaro eadem ferè narrantur, quæ de Æſopo Phryge. Ejuſdem Hicari, qui Philoſophus Moſulanus appellatur, præcepta Arabicè exſtant Codice 40. Tom. 2. pag. 508. XXII. *Hiſtoria Scedadi filii Adi* شداد ابن عاد *& quæ ipſi contigere cum Salomone*, ibidem. XXIII. *Hiſtoria Nativitatis B. Mariæ Virginis ex Anna*, ibid. XXIV. *Hiſtoria*, *ſeù potius fabula*, *Æditui*, *& Claudii Dæmonis*, *cognomento Servi inconſtantis*, qui reſipuiſſe dicitur, & monaſticam vitam coluiſſe, ibidem. XXV. *Hiſtoria pueri regii*, *qui parentes à ſe venditos redemit*, *& regnum ſuum poſtremò recuperavit*, ibid. XXVI. *Hiſtoria Pilati Hieroſolymæ Præſidis*, qui in Chriſtum crediſſe dicitur, & martyrium ſubiiſſe, ibid. XXVII. *Vita Cyriaci martyris*, deſcripta à Dominico Sirleto anno Chriſti 1577. Cod. Arabico Vatic. 56. XXVIII. *Danielis incluſi*, Codice Arab. Vatic. 67. XXIX. *Abgari Regis Edeſſæ*, *quum imaginem Chriſti exprimendam curavit*, ibid. XXX. *Hiſtoria Fugæ B. Mariæ Virginis in Ægyptum*, ibid. & Cod. 70. Tom 2. Biblioth. noſtræ pag. 517. & Cod. ms. Arab. Bibliothecæ Collegii Maronitarum de Urbe. XXXI. *Hiſtoria ſancti Siſinii*, *ejuſque fratris*, Cod. Arab. Vat. 67. XXXII. *Vita S. Pachomii Cœnobiarchæ*, Cod. Arab. Vatic. 115. & 152. XXXIII. *Vita ſancti Pephemi Auſimitæ martyris* مار بغام الاوسيمي الشهيد Cod. Arab. Vatic. 115. XXXIV. *Hiſtoria cujuſdam mulieris Conſtantinopolitanæ*, quæ anachoriticam vitam coluit, Cod. Arab. Vat. 152. XXXV. *Vita S. Mariæ Ægyptiacæ*, quæ ſcripta dicitur anno Martyrum 1001. hoc eſt, Chriſti 1286. ibid. XXXVI. *Hiſtoria Job juſti*, ibid. Et Cod. 1. Berœen. Tom. 1. Biblioth. noſtræ pag. 585. XXXVII. *Hiſtoria Joſeph filii Jacob Patriarchæ*, triplex, Cod. Arabico Vatic. 152. XXXVIII. *Martyrium S. Abucaltæ medici ex urbe Antinoo* شهادة القديس ابوقلتة الطبيب من اهل مدينة انصنا. ibid. XXXIX. *Hiſtoria Abbatis Antonii martyris*, ibidem. XL. *Hiſtoria Feſti patris Clementis diſcipuli S. Petri Apoſtoli*, ibidem. XLI. *Hiſtoriæ quatuor quorundam Sanctorum*, خبر بعض القديسين, ibid. XLII. *Hiſtoria ſancti Cyriaci monachi*, ibid. XLIII. *De cranio hominis*, qui Stephanum (aliàs Macarium) alloquutus eſt, ibid. XLIV. *Hiſtoria Chairlani*, *ſeù Namuſæ monachi Indi* خبر خيرلان وهو ناموسا الهندي المترهب ibid. XLV. *Hiſtoria Joſephi monachi Ægyptii*, ibid. XLVI. *Hiſtoria Theodoſii*, *qui ex Tiberiade venit ad Euſtratium anachoritam Epiſcopum Cypri*, ibid. XLVII. *Hiſtoria S. Juſtinæ martyris*, ibid. XLVIII. *Hiſtoria S. Eugeniæ ejuſque patris Philippi*, ibid. XLIX. *Hiſtoria Regis publicani*, *ejuſque filiæ*, ibid. L. *Hiſtoria Armenii Patriarchæ* ارمانيوس البطرك ibid. LI. *Hiſtoria ſanctæ Annæ*, *ejuſque viri Joſeph filii Zachariæ*, ibid. LII. *Martyrium S. Mercurii*, ibid. LIII. *Hiſtoria monachi cujuſdam ſub Heraclio Imperatore*, ibid. LIV. *Vita Marci eremitæ*, Cod. Berœen. 1. & 6. Tom. 1. Biblioth. noſtræ pag 585. & 586. LV. *Abraham Patriarchæ*, ibid. LVI. *Jonæ Prophetæ*, Cod. Berœen. 1. Tom. 1. pag. 585. & Cod. 5. Tom. 2. pag. 488. LVII. *Pauli Apoſtoli*, Tom. 1. pag. 585. & pag. 586. LVIII. *Joſeph Sponſi Beatæ Mariæ Virginis*, Tom. 1. pag. 585. LIX. *Joannis Eleemoſynarii Patriarchæ Alexandrini*, Cod. Berœen. 6. Tom. 1. pag. 586. LX. *Barbaræ & Julianæ ſororum*, ibid. LXI. *Marinæ ſeù Margaritæ virginis & martyris*, ibid. LXII. *Catharinæ virginis & martyris*, ibid. LXIII. *Baſilii Magni*, ibid. LXIV. *Pelagiæ Antiochenæ*, ibidem. LXV. *Samonæ & ſeptem filiorum Macabæorum*, ibid. LXVI. *Arethæ & ſociorum martyrum Homeritarum*, *qui in urbe Nagran paſſi ſunt*, ibid. LXVII. *Domitii martyris*, ibid. LXVIII. *Pauli monachi in Samaria*, ibid. LXIX. *Cypriani & Juſtinæ martyrum*, ibid. LXX. *Theclæ virginis & martyris*, ibid. LXXI. *Hiſtoria*, *& miracula Imaginis B. Mariæ Virginis in Saidanaja*, qui locus eſt in Syria haud procul ab urbe Damaſco, ubi monialium Græci ritus cœnobium. De eadem Imagine habetur fragmentum latinè in Cod. ms. Vaticano

Lat.

Præter eas, quæ scriptæ sunt — ܣܛܪ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܟܬܝܒܢ
1 In duobus [1] libris Paradisi. — ܒܟܬܒܐ ܬܪܝܢ ܕܦܪܕܝܣܐ.

CAPUT CXCIV.

Elias III. Patriarcha.

2 Mar Elias [2] tertius — ܡܪܝ ܐܠܝܐ ܬܠܝܬܝܐ

Fecit — ܥܒܕ

Lat. 44. quod sic incipit: *De admiranda Icone Beatæ Mariæ Virginis apud Damascum in loco Sardany*. (Sed legendum, *Saidany*, vel potiùs *Saidanaja*, de qua præfatus sum in Præfat. ad Tom 1. §. 11.) *LXXII. Vita S. Archelai*, Cod. Arab. 77. Tom. 1. pag 630. *LXXIII. Vitæ Prophetarum*, Cod. 29 Tom. 2. p 503. *LXXIV Historia Sybillæ*, ibid. *LXXV. Historia Jacobi Ægyptii inclusi in cœnobio Salachæ in regione Turabdinensi*, Cod 32 Tom. 2. p 505. *LXXVI. Hermiani, ejusque conjugis & filiorum*, ibidem *LXXVII. Vita Barsumæ Ægyptii*, quem Nudum appellant, Cod. ms. Arab. Bibliothecæ Collegii Maronitarum de Urbe. *LXXVIII. Historia Dormitionis, & Assumptionis B. Mariæ Virginis*, Joanni Evangelistæ falso inscripta, ibid *LXXIX. Prædicatio Mathiæ Apostoli, & Beatæ Virginis Mariæ miracula*, Cyrillo Hierosolymitano falso inscripta, ibid. *LXXX. Historia Nativitatis, & Genealogiæ Beatæ Virginis Mariæ*, Jacobo Apostolo fratri Domini adscripta, ibidem. *LXXXI. Vita S. Zosimi Abbatis*, Cod. Arab. ms. Bibliothecæ Conventus Fratrum Minorum S. Petri Montis aurei. *LXXXII. Prædicatio, & martyrium S. Bartholomæi Apostoli*, ibid. *LXXXIII. Martyrium S. Eustachii, seù Placidi, ejusque uxoris, & duorum filiorum*, ibid. *LXXXIV. Vita S. Georgii*, Cod. 1262. vol. 2. Catalog. librorum mss. Angliæ.

1 *In duobus libris Paradisi* Sobensis cap. 46. hujus Catalogi, *Unum Librum Paradisi* memoravit in tres tomos divisum, ut suprà pag. 49. & seq. dictum est. Quod igitur *duos* hìc *Paradisi libros* dicat, hinc factum puto, quia compertos sibi rei monasticæ tractatores omnes uno versu comprehendere voluit. Duo autem opera sunt, quæ *Paradisi* nomen apud Syros Chaldæos potissimùm præferunt: Historia nimirùm monastica Palladio & Hieronymo inscripta, quæ *Paradisus* absolutè dicitur: & Liber Davidis ex monacho Episcopi, cui *Paradisi minoris* titulum auctor præfixit. Cæterùm tàm Palladii, Hieronymi & Davidis historia, quàm Joannis Moschi & Anastasii Synaitæ Pratum, communi *Paradisi* nomine apud Orientales appellantur: quin etiam plures hujusmodi collectiones cernere est tùm Syriacas, tùm Arabicas, easque ab hisce, quas modò memoravi, planè diversas, quæ tamen *Paradisi* titulo prænotantur: cujusmodi sunt I. *Paradisus monachorum*, seù Patrum dicta & gesta, liber in capita 313. divisus, quo continentur Apophthegmata ferè omnia, quæ Cotelerius edidit. Cod. Arab. Amid. 17. To. 1. Bibl. Orient. pag. 584. II. *Apophthegmata Patrum* in capita 897. quæ à Cotelerianis parùm differunt, Arabicè Cod. Berœen. 2 Tom. cit. pag. 585. III. *Excerpta ex Paradiso Patrum nostrorum monachorum*: مختصر من البراديسوس الذى لابائنا الرهبان : Cod. Arab. Vat. 152.

2 *Elias* hujus nominis tertius Nestorianorum Patriarcha cognomento *Abu-Halim Hadithensis*, ex Metropolita Nisibeno ad Patriarchalem Sedem anno Christi 1176. evectus est, quam annos quatuordecim tenuit. Ejus gesta summatim describit Amrus in hæc verba. اليا الثالث . هذا الاب كان كهلا حسن الخلقة تام القامة حيبًا كريمًا عالمًا فاضلًا من اهل ميافارقين وكان مطرانًا على نصيبين ويعرف بابو حليم . ولما استناح ايشوعياب ورد بغداذ مع الابا للاختيار واتفق عليه الجمهور لان الجماعة الواردين معه لم يكن منهم من يماثله علمًا وحكمًا وكرمًا وحسنًا وبلاغة وفصاحة . فاختير فى خلافة المستضى واسيم فطركا بدير المداين وعليه بيرونا فستقيًا يوم الاحد الثالث بعد الدنح ܐܬܬܣܝܡ : سنة الف واربعماية سبعة وثمانين يونانية والسايوم كان ايوانيس مطران جنديسابور ومطارنة الهوفركيات واساقفتهم معه حاضرين . واسام وقت اسيامه اربعة وعشرين شماسًا ولما عاد من المداين الى القلاية بدار الروم راى قد استولى عليها الخراب فشرع فى عمارتها وعمارة البيعة ووفقه الله واجرى الخيرات على يده واسام جماعة من المطارنة والاساقفة منهم ططوس شبلا

شبلان دير باقوقـــا مطرانًا على الموصل وحزه •
ويبلاها اسقف ماردين مطرانًا على نصيبيـــيـــن
ويوحنا الموصلى مطرانًا على همذان وايوانـــيـــس
اسقف اخلاط مطرانــــًا على كاشغر ومن بعده
سبريشوع الجصلوني اسقف قيمر مطرانًا على كاشغر •
وجدد بنا هيكل مار مـــارى الرسول بدير قنى
وغيره من البيع والاديرة • وكان مع اوصافـــه
الجميلة بحسن الخلق والخلقه سخيًا متلافًا للمال
فى عمل الخير مع الناس واقامة جـــــاه دين
النصرانية مرتاضا بالعلوم النحويـــة واللغويـــة
السريانية والعربية والعلوم الحكمية ومن جملـــة
موضوعاته كتاب تراجيم الاعياد والدكارين وخطب
كثيرة ومواعظ وكتاب الصلوات الحليمـــايـــات
ورسايل كثيرة فى الامانة والاعتقاد واثبات دين
النصرانيه . ودبر الكرسى تدبيرًا حسنًا واستناح
يوم الخميس ثانى عشر نيسان سنـــة الف واحدى
وخمسماية يونانيه وعمره يوميد اثنى وستين سنة
وشهرين وسبعة عشر يومًا شمسية وصلى علـــيـــة
ليلة الجمعة الثالثه من سابوع عيد القيامة ودفن
فى الباصلوت ببيعة سوق الثلثـــا مجـــاور قبر
ايشوعياب الجاثليق نيّح الله انفسهما وذكرنـــا
بصلاتهما وكانت مدة رياسته اربعة عشر ســـنـــة
وشـــهـــرين وتـــســـعـــة عشر يومـــًا

Elias tertius . Hic Pater , quum Patriarchatum iniit , *ſenex erat , oris forma , totiuſque corporis habitudine apprimè venerabilis , modeſtus , liberalis , doctus , & multis ornatus virtutibus . Urbem Majapharkin patriam habuit , & Niſibenſi Eccleſiæ præfuit , alio etiam nomine Abu-Halimus dictus . Quum verò poſt Jeſujabi obitum Bagdadum unà cum Patribus ad electionem novi Patriarchæ veniſſet , unanimi Electorum conſenſu ipſe in Patriarcham deſignatus fuit : in univerſa quippe Synodo Patrum ad eam electionem convocatorum nullus ipſi par viſus fuit aut doctrina , aut prudentia , aut liberalitate , aut forma , aut facundia , aut dicendi copia . Electus itaque fuit ſub Al-moſtadio Chalipha , conſecratuſque Patriarcha in cœnobio Modainæ , pallio amictus ſubflavo Dominica tertia poſt Epiphaniam , cujus officium incipit , Venite admiremur , anno Græcorum octogeſimo ſeptimo ſupra milleſimum & quadringenteſimum . Ejus conſecrator fuit Joannes Metropolita Gandiſaporenſis , præſentibus Metropolitis Provinciarum eorumque Epiſcopis . Simul autem à ſua conſecratione ordinavit quatuor ſuprà viginti Diaconos . Inde ad cellam in Ædibus Romæorum poſitam profectus , eandemque dirutam contemplatus , reædificari unà cum Eccleſia juſſit : favitque ejus conatibus Deus , operâque ipſius uſus , multa contulit Eccleſiæ beneficia . Porrò Elias plures Metropolitas & Epiſcopos ordinavit , atque inter cæteros Titum cœnobii Kokenſis directorem , Moſuli & Hazæ Metropolitam præfecit ; & Jaballaham Mardini Epiſcopum ad Metropolitanam Niſibis Eccleſiam promovit* (Hic Eliam ipſum in Patriarchatu excepit eodem Amro teſte , qui eundem ex Maipheractæ Epiſcopo Niſibenum Metropolitam factum infrà affirmat ; ex quo liquet unum eundemque Epiſcopum Mardenſi ſimul & Maipheractenſi Eccleſiæ apud Neſtorianos per ea tempora præfuiſſe:) *& Joannem Moſulanum Hamdanæ Metropolitam creavit : Joannem inſuper Epiſcopum Chalatenſem ad Eccleſiam metropolitanam Caſgaræ tranſtulit , eique defuncto Sabarjeſum Geslunenſem Epiſcopum Kimaræ in eadem Sede Caſgaræ ſucceſſorem dedit . Eccleſiam prætereà S. Maris Apoſtoli in Dair-Kona inſtauravit , aliaſque Eccleſias & cœnobia reſtituit . Præter cæteras autem laudes comitate & urbanitate excelluit , & liberalitatem exercuit , pecunias ad ſublevandam hominum inopiam & chriſtianæ religionis tuendum honorem profundere ſolitus . Variarum inſuper linguarum peritia ornatus fuit , & Syriacam præſertim atque Arabicam calluit : ſed & medicas ſcientias excoluit . Inter cætera ejus opera circumferuntur ejuſdem in feſta & commemorationes Homiliarum liber , plurimæque orationes , & adhortationes : nec non liber Precum Halimiarum* (quæ nimirùm ad matutinum & inter ſeſſiones recitantur , ſic dictæ à nomine Auctoris, qui Abu-Halim appellatur ,) *& Epiſtolæ bene multæ de fide ejuſque profeſſione deque Chriſtianæ Religionis veritate . Quum autem Eccleſiam optimè rexiſſet , deceſſit feria quinta , die duodecima Aprilis , anno Græcorum quingenteſimo primo ſuprà milleſimum , ætatis agens ſuprà annum ſolarem ſexageſimum ſecundum menſes duos , dies decem & ſeptem . Ejus exequiæ celebratæ fuere nocte feriæ ſextæ , hebdomadæ tertiæ à feſto Reſurrectionis : ſepultuſque fuit in Oratorio Eccleſiæ regionis tertiæ juxta ſepulchrum Jeſujabi Catholici : requiem animabus eorum concedat Deus , illorumque nos orationibus adjuvet . Eccleſiam porrò rexit annos quatuordecim , duos menſes , & dies undeviginti* . Anno Græcorum 1487. Chriſti 1176. , quo Elias in Patriarcham electus fuit, Dominica tertia poſt Epiphaniam incidit in diem 25. Januarii : Anno verò Græcorum 1501. Chriſti 1190. quo idem Elias obiit , Paſcha celebratum fuit die 25. Martii . Rectè igitur obitus ejuſdem Eliæ ab Amro ponitur die 12. Aprilis feria 5. hebdomadæ tertiæ à Paſchate , idemque Elias rectè ſediſſe dicitur annos 14. menſes 2. dies 19. Totidem enim anni , menſes , dieſque effluxere à die 25. Januarii anni Chriſti 1176. ad diem 12. Aprilis anni 1190. adeoque emendandus Renaudotius , qui Tom. 2. Liturg. Orient. pag. 577. Eliæ ordinationem ad annum Chriſti 1175. conſignat .

Amro conſentit Gregorius Bar-hebræus , qui Par. 3. Chronici Syriaci in Vita Joannis Sarugenſis Jacobitarum Maphriani , de Elia III. Neſtorianorum Patriarcha hæc ſcribit . ܒܗ̇ ܒܫܢܬܐ ܘܡܝܬ ܐܠܝܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܢܣܛܘܪܝܐ ܘܩܡ ܚܠܦܘܗܝ ܝܗܒܐܠܗܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܢܨܝܒܝܢ
ܒܡܕܝܢܬܐ

ܒܚܕܒܫܒܐ ܕܐܬܘ ܢܬܕܡܪ ܕܬܠܬܐ ܕܒܬܪ ܕܢܚܐ
ܐܬܬܣܝܡ ܐܠܝܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܢܣܛܘܪ̈ܝܐ ܗܘ ܕܗܘ ܐܒܘ
ܚܠܝܡ : ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܬܘܪ̈ܓܡܐ ܥܪ̈ܒܝܐ ܕܥܐܕ̈ܐ ܟܠ
ܡܪ̈ܢܝܐ ܕܣܡ ܒܡܠܬܐ ܦܫܝܩܬܐ ܘܬܡܝܗܬܐ .
ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܡܫܡܠܝ ܩܘܡܬܐ ܦܫܝܩ ܠܫܢܐ
ܢܟܦܐ ܘܡܦܪܓܐ ܘܝܕܘܥܬܐ ܕܥܕܬܢܝ̈ܬܐ ܝܬܝܪܐ
ܘܒܡܡܠܠܐ ܕܛܝ̈ܝܐ ܡܝܬܪܬܐ ܗܘܬ ܠܗ ܐܝܟ ܕܡܣܗܕܐ
ܡܠܬܗ ܗܝ ܕܒܗ ܡܨܒܬܝܢ ܥܐܕ̈ܝܗܘܢ ܕܝܥܩܘܒ̈ܝܐ
ܐܟܚܕܐ ܘܕܢܣܛܘܪ̈ܝܐ ܕܒܡܕܢܚܐ . ܡܘܠܕܗ ܗܘܐ ܡܢ
ܡܝܦܪܩܛ ܡܕܝܢܬܐ ܘܐܬܬܣܝܡ ܒܪܫܝܬ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܒܬܪܟܢ ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܢܨܝܒܝܢ ܒܬܪ
ܩܬܘܠܝܩܐ . ܘܗܘ ܚܕܬ ܩܠܝܬܐ ܕܬܘܡܢܝܬܐ
ܘܐܥܡܪܗ̇ . ܘܕܒܪ ܥܕܬܐ ܚܡܫܥܣܪ ܫ̈ܢܝܢ ܘܫܢܝ
ܒܠܠܝܐ ܕܥܪܘܒܬܐ ܒ̄ܓ ܒܢܝܣܢ ܫܢܬ
ܚܡܫܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܫܬ ܕܛܝ̈ܝܐ ܘܐܬܩܒܪ
ܒܥܕܬܐ ܕܡܚܘܙܐ ܬܠܝܬܝܐ ܒܒܓܕܕ .

Anno Arabum ſeptuageſimo primo ſupra quingenteſimum, Dominica, cujus Officium incipit, venite admiremur, hoc eſt, Dominica tertia poſt Epiphaniam, ordinatus eſt Elias Neſtorianorum Catholicus, qui & Abu-Halim, auctor ſcilicet Homiliarum Arabicarum de Feſtis Dominicis, quas perpolito eoque admirabili ſermone conſcripſit. Vir fuit corporis habitudine perfectus, lingua promptus, verecundus, liberalis, eccleſiaſticarum rerum ſcientia apprimè inſtructus, & in Saracenorum ſermone ſingulari peritia præditus: idque planè teſtatur ejuſdem oratio, qua exornantur feſta Jacobitarum ſimul & Neſtorianorum in Oriente. Ex urbe Maipheracta oriundus fuit, primùmque Epiſcopus eſt factus, deinde Niſibis Metropolita, poſtremò Catholicus: idemque Cellam inſtauravit habitabilemque fecit. Adminiſtravit autem rexitque Eccleſiam annos quindecim, deceſſitque nocte feriæ ſextæ, diei tertiæ Aprilis, anno Arabum quingenteſimo octogeſimo ſexto, & ſepultus fuit in Eccleſia regionis tertiæ in urbe Bagdado. Hûc uſque Barhebræus: qui quum Eliam *annos quindecim* ſediſſe dicat, de lunaribus Arabum annis intelligendus eſt: ab anno enim Chriſti 1176. quo Elias Patriarchalem dignitatem conſequutus eſt, ad annum 1190. quo in vivis eſſe deſiit, anni Hegiræ fluxere quindecim, minus aliquot menſibus. Quod verò ait eundem Eliam deceſſiſſe *nocte feriæ ſextæ, diei tertiæ Aprilis*, mendum eſt amanuenſis, qui pro *die decima tertia Aprilis*, tertiam ſcripſit. Nam anno Arabum *quingenteſimo octogeſimo ſexto*, qui erat Chriſti 1190. Græcorum 1501. feria ſexta qua Eliam deceſſiſſe Barhebræus, Amrus ſepultum fuiſſe narrat, in decimam tertiam, non tertiam Aprilis incidit.

Golius apud Hottingerum in Biblioth. Orient. pag. 62. de ſtylo, ætate, & ſcriptis hujus Auctoris differens; *Continuæ*, inquit, *Orationis exercitiis jam præmiſſis, pro coronide accedat etiam aliquid ex Chriſtianorum ſcriptis depromptum. Et quidem ex iis, quæ ſtyli ab Hariræo uſurpati formam imitentur. Tales ſunt Homiliæ, Paræneſes, & Liturgiæ quædam, in Academiæ noſtræ Bibliotheca extantes, authore Patriarcha Antiocheno Elia III. qui circa annum Chriſti 1180., quo tempore bellum ſacrum in Palæſtina gerebant Franci, ſe vixiſſe haud uno loco teſtatum fecit. In codice illo hæc prima occurrit in Natalem Domini brevis homilia, ſive allocutio ad Chriſtianos; quam etiam unà cum aliis illis progymnaſmatis olim interpretatus fui. Non tamen pro genuino adeò Arabicæ linguæ fœtu cenſenda eſt, quàm ſi à mero & vero Arabe concinnatam conſtaret. Nam licet Arabicam pro vernacula habuerit idem Patriarcha, tùm & culturæ ejuſdem curam operamque dederit, utriuſque tamen ſpeciminis facta comparatione diſcrimen facilè apparebit: ſcilicet accuratam minus hîc eſſe dictionem; quandoque etiam Syris, aut Meſopotamiis, nec non Chriſtianis peculiarem.* Hæc ille. Verùm de ſtylo Eliæ longè aliter ſentiunt Amrus & Barhebræus, non contemnendi hujuſce rei cenſores: nec elegantiæ ſermonis Arabici detrahit uſurpata quandoque Syrorum Chriſtianorum peculiaris loquutio; præſertim verò quum de rebus Theologicis juxta chriſtianam religionem philoſophandum eſt: ut enim Mahometani, ita & Chriſtiani ſuas hac in re dictiones habent, quæ apud antiquiſſimos Arabas æquè deſiderantur, vel aliter ac hodierno tempore ſumuntur. Quod verò Golius Eliam *Antiochenum Patriarcham* dicit, parcendum eſt homini in rebus ad chriſtianarum Orientis gentium diſcrimen atque hierarchiam ſpectantibus prorsùs hoſpiti. Syri enim Melchitæ, Maronitæ & Jacobitæ Antiochenos quidem Patriarchas ſuos vocant; nequaquam verò Neſtoriani, ut ex horum commentariis ſatis perſpicuum eſt.

Renaudotius Tom. 2. Liturg. Orient. pag. 644 Eliam hunc Patriarcham cum cognomine Niſibeno Metropolita confundit. Sic enim ait: *Ita Elias Catholicus eo nomine tertius in expoſitione fidei, quam ſcripſit cum eſſet Metropolita Niſibenus, & in Diſputatione cum Viziro Abulkacimo.* Atqui auctor Diſputationis cum Viziro Abulcaſemo non Elias Catholicus fuit, ſed Niſibenus alter Metropolita cognomento Barſinæus, ut ſuprà dixi hoc tom pag. 270. quem inter & Eliam tertium Patriarcham anni ſuprà centum effluxere.

Denique quod Amrus & Barhebræus Eliam quidem patria *Maipheractenſem* faciunt, ipſe verò Elias vulgo *Hadithenſis* dicatur, inde factum exiſtimo, quod Hadithenſi patre Maipheractæ natus educatuſque ſit.

1
2
Fecit Interpretationes [1], & Epistolas [2]: Item

ܘܥܒܕ ܬܘܪ̈ܓܡܐ ܘܐܓܪ̈ܬܐ.

ܘܬܘܒ

NOTÆ.

1 *Interpretationes.* ܬܘܪ̈ܓܡܐ, hoc eſt, Homiliæ, ſeù Conciones Arabicæ ab Elia ad populum habitæ, de quibus ſuprà diſſerui. Exſtant tùm in Bibliotheca Leidenſi teſte Hottingero in Bibl. Orient. pag. 62. tùm in Vaticana Cod. Arab. 47. hoc titulo prænotatæ. كتاب تراجم الاعياد المارانية تاليف الاب الجاثليق البطرك القديس ماراليا الثالث *Liber Homiliarum de Feſtis Dominicis, auctore Patre Catholico Patriarcha ſancto Mar Elia Tertio*. Sunt autem ſequentes XX. videlicet.

I. ترجام عيد الميلاد *Homilia de feſto Nativitatis*: de qua hæc Hottingerus in Biblioth. Orient. pag. cit. ترجام عيد الميلاد الاب القديس الجاثليق الفطريرك اليا الثالث المعروف بابن الحديثى *Explicatio feſti Nativitatis facta à Patre ſancto, Catholico Patriarcha Elia III. cognomento Ibn-Hadithio. Prodiit ante hac & Latinè & Arabicè ſeparatim; nunc textum cum Verſione dedit celeb. D. Golius, mantiſſam Grammat. Erpen. recens editæ, pag.* 249. Hæc Hottingerus. Eandem ex Arabico latinam fecit & Thomas Gravius, ut liquet ex Catalogo librorum mss. Angliæ Volum. 1. num. 3817. *Expoſitio, ſeù ſermo in Chriſti nativitatem Patris Catholici Eliæ Patriarchæ, Latinè ex Arabico per Thomam Gravium*. *II.* ترجام عيد السيدة الواقع بين الميلاد والدنح *Homilia de feſto Dominæ* (B.M.Virginis) *quod occurrit inter feſtum Nativitatis & Epiphaniam*. *III.* ترجام عيد الدنح *Homilia de feſto Epiphaniæ*. *IV.* ترجام نصف الصوم *Homilia de medio Jejunii quadrageſimalis*. *V.* ترجام احد الشعانين *Homilia de Dominica Hoſannarum*. *VI.* ترجام خميس الفصح *Homilia de feria quinta Paſchatis*. *VII.* ترجام السبت الكبير *Homilia de Sabbato magno*. *VIII.* ترجام عيد القيامة وهو القربان الاول *Homilia prima de feſto Reſurrectionis*. *IX.* ترجام عيد القيامة *Homilia altera de feſto Reſurrectionis*. *X.* ترجام عيد السلاق *Homilia de feſto Aſcenſionis*. *XI.* ترجام عيد الفنطيقوسطى *Homilia de feſto Pentecoſtes*. *XII.* ترجام عيد السيدة الواقع فى اليوم الخامس عشر من شهر اب *Homilia de feſto Dominæ, quod occurrit die* 15. *menſis Auguſti*. *XIII.* ترجام عيد الصليب *Homilia de feſto Crucis*. *XIV.* ترجام مار فثيون الشهيد *Homilia de S. Phetione martyre*. *XV.* ترجام الحاكم والارملة *Homilia de Judice & Vidua*, Luc. 18. *XVI.* ترجام مريم الخاطية والمعتزلى *Homilia de Maria peccatrice & Phariſæo*. *XVII.* ترجام ابن الشاذ ويقرا فى باعوث نينوى والتوبة ايضا *Homilia de filio prodigo, quæ legitur in Rogatione Ninivitica: nec non de pœnitentia*. *XVIII.* خطبة وعظية عملها فى جمادى الاخر سنة خمس وثمانين *Oratio parænetica habita menſe Gemadi poſteriore, anno* Hegiræ *octogeſimo quinto* ſuprà quingenteſimum. *XIX.* خطبة وعظية قالها بماردين فى بيعة العتيقة سنة خمس وسبعين *Oratio parænetica habita in* urbe *Mardin in Eccleſia vetere, anno* Hegiræ *ſeptuageſimo quinto* ſuprà quingenteſimum. *XX.* خطبة للملاك *Oratio ad Sponſalia*. Aliæ ejuſdem argumenti *Orationes* Arabicæ exſtant cod. 5. 8. & 30. Tom. 2. Bibl. noſtræ pag. 488. & 504. *Orationes II. dicendæ ad monumentum*, cod. 5. Tom. 2. pag. 487. *Parænesis*, ibid.

2 *Epiſtolas*. Epiſtola perænetica ad Maarinenſes exſtat cod. 30. Tom. 2. pag. 503. hoc titulo prænotata: وعظة تصنيف اليا ابن الحديثى لاهل معرين بظاهر نصيبين *Adhortatio auctore Elia Hadithenſis filio ad incolas Maarini extra Niſibin*. Initium: يا اخوتنا بالجسد المسيح واولادنا فى تسمية الايمان الصحيح جماعة المومنين الاطهار

وسدبه

1 Item emendavit fecitque Preces 1 Quæ inter Sessiones, & ad Matutinum *recitantur*.

ܘܬܘܒ ܥܒܕ ܨܠܘܬܐ ܕܒܝܬ ܡܘܬܒܐ ܘܕܨܦܪܐ .

CA-

وشعب الله وجيله المختار المبتاعين بالدم الثمين والقاطنين فى القريه المباركة معرين

Fratres nostri in corpore Christi, & filii nostri in orthodoxa fide, cœtus fidelium electorum, populus Dei ejusque generatio electa, redempti pretioso sanguine, incolæ benedicti oppidi Maarini &c. Adhortatoria est de contemptu mundi, deque observantia diei Dominicæ, in qua Elias affirmat Annunciationem B. M. Virginis contigisse; Maarinensibus autem præcipit, ut à servilibus operibus abstineant, divinisque officiis atque sacræ Liturgiæ intersint.

1 *Preces inter sessiones, & ad matutinum*. Ecchellensis & Hottingerus perperàm, *Orationes decisionum judiciorum, & matutini*. Sunt autem preces ab Elia Syriacè compositæ, quæ à Syris Nestorianis ad Officium nocturnum, & matutinum recitantur. Nam in Officio Nestorianorum, quo Horas Canonicas persolvunt, triplicis generis Preces Psalmis Hymnisque interfertæ conspiciuntur: quædam scilicet ad Vesperas, aliæ ad officium Nocturnum, & reliquæ ad Matutinum. Exstant autem in Cod. Syr. Amid. 8. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 583. Et Nocturnæ quidem Preces, quæ *intersessiones* à Sobensi appellantur, hoc titulo prænotatæ sunt.

ܨܠܘܬܐ ܕܠܠܝܐ ܘܬܫܒܚܬܐ ܘܩܠܐ ܘܡܘܬܒܐ .

Orationes nocturnæ, & laudationes, & jaculatoriæ, & intersessiones. Singulis verò sive hymnis, sive Psalmis totidem subjunguntur preces hoc ordine. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible Syriac text]

Primum, ad principium *Officii*, *poſt* verſum qui incipit *Ego dormivi*, dicitur hæc oratio, cujus initium: *Tibi dormientium expergefactor*. *Ad* verſum alterum, *media nocte*, ſubjungitur hæc precatio, *media nocte ſurgimus Domine*. *Ad principium Officii nocturni*, *Surgamus Domine abſconditâ Divinitatis tuæ virtute*. *Altera*, *Corrobora Domine Deus noſter imbecillitatem noſtram*. *Tertia*, *Abſcondita Domine Divinitatis tuæ virtus*. SESSIO PRIMA *Ad* Pſalmum, *Beatus vir*, precatio, *Dignos nos effice Domine Deus noſter*, *ut virtutum opera perſequamur*. *Ad*, *Verba mea auribus percipe*, *Intende Domine verbis precum noſtrarum*. *Ad*, *Domine Dominus noſter*, *Tibi Domine Dominus noſter*. *Ad*, *In Domino ſperavi*, *Spem tuam confirma in nobis Domine*. *Ad*, *Domine quis*, *Dignos nos effice Domine Deus noſter*. *Ad*, *Diligam te*, *Uberibus miſerationibus*. *Ad*, *Cœli enarrant*, *Tibi*, *qui omnibus in eſſentia abſconditus es*. *Ad*, *Deus Deus meus*, *Divinitati tuæ glorioſæ*. *Ad*, *Ad te Domine*, *Ad te Domine Deus noſter*. *Ad*, *Tibi Domine*, *Te Domine invocamus*. *Ad*, *In te Domine*, *Tibi ſpes & refugium noſtrum*. *Ad*, *Laudate juſti*, *Tibi qui à juſtis glorificaris*. *Ad*, *Judica Domine*, *Tibi Judex*, *cujus rectum judicium*. *Ad*, *Noli æmulari*, *Tibi bone & ſuavis*. *Ad*, *Domine ne in furore tuo*, *Ne corripias nos Domine in ira tua*. *Ad*, *Beatus qui*, *Tibi dives in charitate*. *Ad*, *Deus audivimus*, *Tibi creator*, *& benefactor noſter*. *Ad*, *Omnes gentes*, *Tibi Rex decore*. *Ad*, *Deus deorum*, *Tibi Deus deorum*. *Ad*, *Dixit impius*, *Tibi impiorum perditor*. *Ad*, *Miſerere mei*, *Miſerere noſtri Domine Deus noſter*. *Ad*, *Eripe me ab homine*, *Eripe nos Domine Deus noſter*. *Ad*, *Dominum expectat*, *Te Domine expectant animæ noſtræ*. *Ad*, *Te decet*, *Tibi Domine laudem offerimus*. *Ad*, *Exurgat Deus*, *Exuberent Domine Deus noſter miſerationes*. *Ad*, *Salvum me fac Domine*, *Tibi qui vitam noſtram tua clementia cuſtodis*. *Ad*, *In te Domine ſperavi*, *In te Domine ſperamus*. *Ad*, *Deus bonus*, *Tibi longanimis*. *Ad*, *Gratias agimus tibi*, *Gratias agimus Domine noſter miſerationi gratiæ tuæ*. *Ad*, *Popule meus attende*, *Tibi ſapiens director*. *Ad*, *Deus venerunt*, *Salvum fac populum tuum Domine*. *Ad ſeſſionem*, *Tibi theſaurus beneficiorum*. *Poſt concionem*, *Qui juſtorum preces audis*. *Altera*, *Tibi precum exauditor*. SESSIO SECUNDA. *Ad*, *Deus ſtetit*, *Tibi Rex regum*. *Ad*, *Benedixiſti Domine*, *Placeat tibi Domine precatio ſervorum tuorum*. *Ad*, *Fundamenta ejus*, *Confirma Domine fundamenta Eccleſiæ tuæ*. *Ad*, *Miſericordiam Domini*, *Effunde ſuper nos Domine miſerationes tuas*. *Ad*, *Domine refugium*, *Tibi omnipotens*. *Ad*, *Dominus regnavit*, *Tibi adorande & glorioſe*. *Ad*, *Laudate Dominum*, *Canticum Domine novum*. *Ad*, *Dominus regnavit iraſcantur*, *Tibi qui ſedes ſuper currum Cherubim*. *Ad*, *Domine exaudi*, *Qui debita peccatorum dimittis*. *Ad*, *Benedic anima mea*, *Tibi creator naturarum omnium*. *Ad*, *Confitemini Domino*, *Tibi confiteamur Deus noſter bone*. *Ad*, *Confitemini Domino*, *in ſæculum*, *Confiteamur gratiæ tuæ*. *Ad*, *Confitemini Domino*, *dicant*, *Gratia tua Domine quæ à ſæculo eſt*. *Ad*, *Deus laudis meæ*, *Libera Domine populum tuum ab impiis*. *Ad*, *Beatus vir*, *Concede nobis Domine*, *ut tui ſimus*. *Ad*, *Dilexi*, *ut audiat*, *Miſerere noſtri Domine Deus noſter*. *Ad*, *Beati*, *Tibi bone qui bonis benefacis*. *Ad Canticum*, *Deprecatio noſtra placeat tibi*. *Ad Feriales*, *Placeat tibi Domine Deus noſter deprecatio tenuitatis noſtræ*. *Poſt Concionem*, *A te qui plenus miſerationibus es*. *Altera*, *Benedictæ*, *adorandæ*, *ſuperexaltatæ*, *& incomprehenſibiles miſerationes*. *Inter Seſſiones*, *Qui januam tuam pulſantibus aperis*. SESSIO TERTIA, *quæ Catholici appellatur*. *Ad*, *In ſæculum es*, *Tibi Ens principii & finis expers*. *Ad*, *Ad Dominum quum tribularer*, *Te Domine in tribulationibus noſtris invocamus*. *Ad*, *In convertendo*, *Converte nos ad te*. *Ad*, *Memento*, *Tibi ſpes juſtorum*. *Ad*, *Confitemini Domino*, *quoniam bonus*, *Deus noſter bone*. *Ad*, *Domine probaſti me*, *Tibi ſcrutator cogitationum*. *Ad*, *Voce mea ad Dominum*, *Te Domine invocamus*. *Ad*, *Exaltabo te*, *Tibi*

Rex

Rex regum. Ad, Lauda Jerusalem, Exaudi Domine Ecclesiam tuam. Ad, Tunc, Tibi qui in altissimis habitas. Ad, Attende cœlum, Attende Domine verbis precum nostrarum. Ad, Ego quoque, Tibi juste æmulator. Ad Antiphonas Jejunii, quæ in hebdomadis dicuntur, in quibus nullæ lectiones sunt, prima, Naturæ tuæ absconditæ & incomprehensibili. Altera, Tibi qui essentia tua omnibus absconditus es. Tertia, Tibi qui essentia tua absconditus es.

Quæ verò Preces *ad Officium Vespertinum* recitantur, in eodem Cod. Syr. Amid. 8. nocturnis præmittuntur in hunc modum.

[illegible]

[illegible]

Primùm ad Vesperas uniuscujusque diei, Confiteamur Domine divinitati tuæ, & adoremus dominationem tuam. In primis feriis, & festis Dominicis, Confiteamur Domine divinitati tuæ in laudibus. Orationes ad, Sicut incensum, in primis feriis, Nomini magno & terribili. In commemorationibus, Tibi bone & suavis. Ad, Tibi Domine, Et pro omnibus beneficiis tuis. Post, Tibi Domine, Tu es Domine. Ad, Domine invocavi te, miserationi tuæ Domine Deus noster. Post, Domine invocavi te, Exaudi Domine Deus noster. Post concionem, Tibi Domine Deus fortis commendamus. Orationes ad, Sanctus, in primis feriis & festis, Tibi sancte qui natura sanctus es. In diebus ferialibus, Sanctus, & gloriosus & fortis. Post, Inclinate capita vestra, Quumque animæ nostræ uni fidei consentiant. Orationes principii post Cantum, ab Annunciatione ad Jejunium, Admirabili tuæ Domine dispensationi. In diebus ferialibus, in jejunio, & in æstate, Propitius esto nobis clementissime. In hebdomada Apostolorum, & in commemoratione, Deprecatio Domine sanctorum Apostolorum. Pro Cruce, Maneat Domine tranquillitas tua in omnibus mundi partibus. In dedicatione Ecclesiæ, Confirma Domine fundamenta Ecclesiæ tuæ. Pro S. Maria, Deprecatio Domine sanctæ Virginis. Pro Joanne Baptista, Deprecatio Baptistæ. Pro Patre nostro, Oratio, deprecatio, supplicatio & intercessio Patris nostri. Pro Defunctis, Suscita Domine defunctos nostros. Pro Martyribus & Confessoribus, Precibus Martyrum Domine qui dilexerunt te. In fine Officii Vespertini, Nomen tuum sanctum Domine Deus noster glorificetur. Altera, Benedicta Domine tua divinitas. Post Martyres, Tibi qui Ecclesiam tuam exaltas. Altera, Precibus Sanctorum tuorum Domine noster. Pro suffragio, Suffragium Domine miserationum tuarum. Absolutiones, Benedictiones, seù Clausulæ, quæ in fine Officii dicuntur, *Dextera dominationis tuæ Pater noster, qui es in cœlis. Altera, Glorificetur nomen Dei. Altera, Deo gloria. Altera, Deus universorum Dominus, qui laudes suas in ore nostro dedit. Altera, Deus universorum Dominus, cujus in domo congregati sumus.*

Quæ denique *ad Officium matutinum* sive ab Elia Tertio, sive ab aliis compositæ dicuntur, exstant in eodem Codice Syriaco 8. Amidensi, hoc titulo & ordine.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Preces ad Matutinum Feſtorum, editæ à Patre noſtro ſancto Mar Elia tertio Catholico. Primùm in Feſto Nativitatis, initium, *Tibi Fili abſcondite à ſæculo, qui natus es ex Patre ſine tempore &c.* Altera de Nativitate, ab eodem emendata. *Tibi Fili æterne ac temporalis.* In commemoratione Sanctæ Mariæ, ejuſdem Mar Eliæ. *Tibi magna ac æterna lux.* Altera de Sancta Maria, auctore Mar Scialita Rheſinenſi. *Deus univerſorum Domine, qui ineffabili gratia tua.* In feſto Epiphaniæ, emendata à Mar Elia. *Tibi Rex Regis filius, & lumen de lumine.* Altera de Epiphania. *Tibi magna luminarium lux.* Feria ſecunda Rogationis Ninivitarum ad primam Seſſionem, ejuſdem religioſiſſimi Mar Eliæ. *Tibi fons bonitatis.* Altera ejuſdem. *Tibi mare exundans & immenſum.* Ad ſecundam Seſſionem feriæ ſecundæ Rogationis, ejuſdem Mar Eliæ *Virga tua, Domine Deus noſter.* Altera. *Surſum attolle Domine Deus noſter deprecationem tenuitatis noſtræ ad cœlum ſanctuarii tui.* Ad primam Seſſionem feriæ tertiæ Rogationis, auctore Mar Scialita. *Eja Domine Deus miſericordiæ.* Altera auctore Mar Georgio Arbelenſi. *Deus Deorum, quare dereliquiſti nos.* Ad ſecundam Seſſionem feriæ tertiæ Rogationis, auctore Mar Elia Niſibeno. *Tibi, oſtium magnum, quod pereuntibus apertum eſt.* Altera. *Deus univerſorum Domine.* Ad primam Seſſionem feriæ quartæ Rogationis, auctore eodem Elia Niſibis Epiſcopo. *Tibi magnum ſcientiæ mare.* Altera. *Exaudi*

affli-

CAPUT CXCV.

Jesujabus Episcopus Nisibis.

1 Mar Jesujabus [1] Bar-Malchon
Sobensis habet Quæstiones
2 Grammaticas, & Orationes [2],

ܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ ܒܪ ܡܠܟܘܢ
ܕܨܘܒܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܐܠܐ
ܓܪܡܛܝܩܝܐ : ܘܡܐܡܪܐ :
ܘܐܚܪܢܐ :

Et

afflictorum clamorem. Ad secundam Sessionem feriæ quartæ Rogationis. *Fons miserationum indeficiens*. Ad absolutionem & benedictionem quæ incipit his verbis, *Amen, Benedic Domine*, auctore Mar Elia Nisibis. *Benedic Domine populo tuo te invocanti*. In commemoratione Sanctorum, ejusdem Mar Eliæ Catholici. *Tibi Sol minimè sphæricus*. Altera, ejusdem Mar Eliæ. *Tibi lux & filius lucis*. Ad feriam sextam Defunctorum, ejusdem Mar Eliæ. *In die illa magna ac tremenda Domine*. Altera. *Quum mundus cessabit*. Item Preces pro Dominica ingressus Jejunii. *Tibi Deus noster bone & Rex noster misericordiarum plene*. Altera *Deus universorum Domine, qui propter magnam tuam charitatem*. Pro feria secunda majoris hebdomadæ. *Suscipe Domine Deus noster*. Altera *Lux gloriosa*. Altera pro Dominicis Jejunii auctore Mar Georgio Arbelæ Episcopo. *Concede nobis Domine Deus noster*. Altera religiosissimi Eliæ Catholici. *Suscipe Domine Deus noster purum servorum tuorum jejunium*. In festo Hosannarum, Mar Eliæ. *Tibi Rex æterne*. Altera ejusdem *Tibi Rex decore & gloriose*. In magno festo Resurrectionis, ejusdem Mar Eliæ. *Tibi Sol æterne qui à sæculo*. Altera ejusdem. *Tibi lux æterna & nequaquam humana*. In festo Ascensionis, ejusdem Mar Eliæ. *Tibi oriens gloriose ex alto*. Altera ejusdem *Tibi gloriose & fortis*. In festo Pentecostes, ejusdem. *Tibi, abscondita & beata natura*. Altera, auctore religiosissimo Paulo Anbaræ. *Tibi ens æternum Deus*. Oratio Adorationis in Liturgia, auctore Mar Elia. *Tibi natura abscondita & excelsa*. Altera ejusdem *Benedictus es qui in terrestri Ecclesia tua adoraris*. In festo Transfigurationis, emendata à Mar Elia. *Eja Domine Deus noster, aperiantur fores*. Altera *Suscipe Domine Deus noster tenue nostrum ministerium*. In festo Crucis, religiosissimi Mar Eliæ. *Tibi mare absconditum & immensum*. Altera ejusdem. *Tibi Sol loco nequaquam definitus*. In dedicatione Ecclesiæ, auctore Presbytero Abulezzo Chadri. *Tibi mare mysteriis imperceptibile*. Altera ejusdem. *Domine Deus virtutum, qui sedes super Cherubim*. *Absolutæ sunt ope Domini ac Dei nostri Jesu Christi Preces Abu-Halimi*, hoc est, Eliæ III. *Et laudes Deo*. Hactenus ex Cod. Syr. Amid. 8. Porrò eædem ferè Preces exstant in Codicibus Syriacis Amid 1. & 10. Tom. 1. Biblioth. Orient. pag 581. & 583. & in Cod. Syriaco 1. Tom 2 pag. 488.

1 *Jesujabus* Malchonis filius, Sobæ seù Nisibis Episcopus à Jaballaha hujus nominis secundo Patriarcha, qui Sobensem Ecclesiam antea rexerat, ordinatus fuit anno Græcorum 1501 Christi 1190 idemque trigesimo secundo post anno Sabarjesum ejusdem Jaballahæ ex fratre nepotem ac in Sede Patriarchali successorem anno Græcorum 1533. Christi 1222 ordinavit unà cum cæteris Metropolitis & Episcopis, quos ex Amro enumeravi Tom. . pag. 453. Sub altero Sabarjesu Messiæ Bagdadensis filio decessit, substituto in ejus locum Machicha, quem anno Græcorum 1568. Christi 1 57. ex Metropolita Nisibis in Patriarcham electum fuisse ex eodem mro dixi Tom. cit. pag. 455. Fuit & Jesujabus alter ejusdem Nisibenæ Sedis Metropolita, quem Amrus refert anno Græcorum 1403. Christi 1092. ordinationi Machichæ Patriarchæ interfuisse. Vide Tom. 2. pag. 448.

2 *Orationes*. Jesujabi *Fides* refertur ab Amro in libro Theologico, cui *Turris* titulum imposuit. Exstat autem Arabicè in cod. 41. Tom. . Biblioth. Orient pag 509. quæ quum planè orthodoxa sit, à nobis nequaquam prætermittenda est, ut hinc pateat, in exponendo Incarnationis mysterio mirum quantum Nestoriani inconstantes fuerint. Sic autem se habet. امانة يعتقدها النصارى السريانيون المشارقة من انشا الاب القديس ايشوعياب مطران نصيبين المعروف بابن ملكون قدس الله نفسه وطهر روحه ورزقنا بركة صلاته امين . اقول انا البايس ايشوعياب المطران برسم نصيبين وهوفركياها ان اعتقادي وامانتي في السيد المسيح انه الاه كامل وانسان كامل ابن واحد هو ابن الله وابن البشر شخص واحد . وانه لم يكن انسانا ثم اتحد باللاهوت لكن كل جز من البشرية لم يوجد الا متحدًا باللاهوتية وان مريم العذرى ولدت الاهًا كاملًا وانسانًا كاملًا ابنًا واحدًا هو الرب المسيح . وان هذا الاتحاد

الاتحاد لم يكن عرضيًا يمكن فيه المفارقة لكن باق دايمًا . وان خواص الطبيعة اللاهوتية وخواص الطبيعة الناسوتية موجودة فى المسيح الواحد فما بناسوته المتحدة . ولم يزل الاتحاد باقيًا فيه . لانه كان متحدًا وهو على الصليب وفى المقبرة المقدسة . وفارقت النفس الجسد فى الموت ولم تفارق اللاهوت الناسوت لكن كان الاتحاد باقيا باللاهوت فى النفس المفارقة للبدن وفى البدن الذى قبل الالام . ومبدا الاتحاد انما كان اذ بشّر ملاك الرب لمريم السيدة واذعنت له وامنت الى قوله وقالت ليكن لى كقولك . فوقع الاتحاد بين لام ليكن الى كاف كقولك . ومع قولنا ان مريم ولدت المسيح معناه انها ولدت الله الابن احد اقانيم الثالوث المتحد بالبشرى الذى قال فيه الانجيل المقدس انه ابن داود وابن ابراهيم وهو ابن واحد لمريم العذرى ولله الاب . وقولنا مريم ولدت المسيح هو قولنا مريم ولدت الله ولكن بشرط انه الله الابن المتحد بالبشرية . واللفظ عبارة عن المعاني . ولفظة المسيح عبارة عن الاله الكامل والانسان الكامل . واما لفظة الله تعالى فتطابق الثالوث المقدس وتتضمن الابن وتتضمن روح القدس . فاذا قلنا مريم ولدت الله يتخيّل الجاهل انها ولدت اما الثالوث المقدس او روح القدس ما لم نفسّر بانها ولدت الله الابن المتحد بالبشرية . واذا احتاج الى التفسير فالله الابن المتحد هو المسيح بلفظ واحد . فصار قولنا مريم ولدت المسيح لفظة واحدة وجيزة مطابقة للاهوت والناسوت مثل مطابقة لفظة الله للثالوث المقدس . فالمسيح اذن مسيح واحد ابن واحد ذو طبيعتين لاهوتية وناسوتية شخص واحد فرصوف واحد . هذا ما نعتقده ونراه انا وجميع اهل ملتى النصارى المشارقة . ولله المجد والحمد والتسبيح امين

Fides, quam profitentur Christiani Syri Orientales, conscripta à sancto Patre Jesujabo Metropolita Nisibeno, cognomento Ben-Malchon, cujus animam sanctam efficiat spiritumque purificet Deus, nobisque precum ejus benedictionem largiatur, Amen. Ego pauper Jesujabus Nisibensis Ecclesiæ ejusque provinciæ Metropolita hanc profiteor fidem in Christum Dominum, & credo eum esse Deum perfectum & hominem perfectum, unum Filium, eundemque filium Dei & filium hominis, unam personam. Neque verò hominem antea fuisse, deinde unitum Divinitati, sed quamlibet humanitatis partem nunquam exstitisse, nisi unitam divinitati. Mariam porrò Virginem Deum perfectum hominemque perfectum, Filium unum, qui est Dominus Christus, peperisse. Hanc autem unionem non fuisse accidentalem separationi obnoxiam, sed permanentem atque perpetuam. Proprietates etiam naturæ Divinæ atque proprietates naturæ humanæ in uno Christo existere; quæcumque videlicet insunt humanitati ejus unitæ. Neque verò aliquando Unionem defecisse: quoniam Unionem retinuit etiam in cruce, & in sancto sepulcro. Et animam quidem à corpore per mortem separatam fuisse; Divinitatem autem ab humanitate minimè separatam, sed Unionem Divinitatis cum anima à corpore sejuncta, & cum corpore quod passionem susceperat, perseverasse. Initium porrò Unionis factum fuisse, quum Angelus Domini Dominæ Mariæ nunciavit, ipsaque eidem annuit, ejusque verbis consensit, dicens, Fiat mihi secundùm verbum tuum. Unionem itaque contigisse eo spatio, quo cœpta & absoluta sunt prædicta verba, Fiat mihi secundùm verbum tuum. Quod autem dicimus Mariam Christum peperisse, id hunc facit sensum, illam nempè peperisse Deum Filium unum ex personis Trinitatis unitum humano (hoc est, humanitati, ut ex antecedentibus & consequentibus liquet, videturque mendum Amanuensis, qui البشرى *humanum*, pro البشرية *humanitate* scripserit.) *de quo sanctum Evangelium dixit, esse filium David & filium Abrahæ: idem enim est unusque filius Mariæ Virginis & Dei Patris. Quod itaque dicimus Mariam peperisse Christum, idem est ac si dicamus Mariam peperisse Deum, quatenus tamen Deus Filius est humanitati unitus. Et voces quidem sensus indicant. Vox autem CHRISTUS significat Deum perfectum & hominem perfectum: vox verò DEUS excelsus, ad sanctam Trinitatem communiter refertur, & Patrem atque Filium ac Spiritum sanctum complectitur. Quare quando dicimus Mariam peperisse Deum, suspicabitur insipiens illam peperisse aut sanctam Trinitatem, aut Patrem aut Spiritum sanctum: nec planè significamus eam peperisse Deum Filium unitum humanitati. Quare expositione indiget. Deus autem* Filius *unitus, Christus est unico vocabulo expressus. Hinc factum est, ut dicamus Mariam peperisse Christum unico vocabulo complectente divinitatem & humanitatem, sicut vocabulum Deus sanctam Trinitatem complectitur. Christus itaque est unus Christus, unus Filius, habens duas naturas divinam & humanam, una persona, unum prosopon. Hoc tandem est, quod profitemur & credimus ego, & omnes gentiles mei Christiani Orientales: Deo autem sit gloria, laus, & hymnus Amen.* Nimirùm doctiores Syri sive Monophysitæ sive Nestoriani, Theologicarum rationum pondere convicti, catholicam veritatem sine ambagibus aliquando confessi sunt. Quod autem in eadem illa fide seipsum, suosque sectarios semper & ubique vixisse Jesujabus ait, id verò non modo certis documentis demonstrare nequit, sed etiam ex propriis ipsius scriptis contrarium ostenditur: Nestorianum enim dogma in-

Et 1 Epiſtolas, cum Canticis.	ܘܐܓܪ̈ܬܐ : ܥܡ ܬܫ̈ܒܚܬܐ.

CA-

in Apologia adversùs Ignatium Jacobitarum Patriarcham ex profeſſo defendit, ut ex ſequentibus liquet.

1 *Epiſtolas*. *Epiſtola* Arabica *ad Saidum Diaconum*, ſeù Apologia pro Neſtorianis *adversùs Ignatium Syrorum Jacobitarum Patriarcham*, extſtat in Cod. Arab. Vat. 49. à fol. 222. cujus ſcribendæ occaſio hæc fuit. Ignatius David, qui ex Maphriano in Jacobitarum Patriarcham anno Græcorum 1533. Chriſti 1222. electus fuit, epiſtolam dederat ad Saidum Neſtorianum Diaconum & in Bagdadenſi aula ſcribam, in qua Syros Neſtorianos tamquam ſectam nuper exortam traducebat. Saido verò Ignatii literas ſibi tranſmittenti reſponſionemque ad ejus objecta poſtulanti, Apologiam hanc Jeſujabus conſcriptam mittit, hoc uſus exordio.

بســـــم اللـــــه الحى المحـــيـــى

ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܫܝܚܝܬܐ ܡܬܦܪܢܣܢܝܬܐ ܕܪܘܚܐ

ܘܐܪܬܕܘܟܣܝܐ ܫܪܝܪܬܐ ܕܡܫܒܚ ܒܢܨܚܢܐ ܘܡܪܐ ܕܝܗܘܒܬܐ :

ܐܝܠܢ ܕܠܐ ܐܬܚܒܠ ܒܦܬܘ ܡܫܒܚܢܘܬܐ ܕܐܠܗܐ :

ورد الكتاب الكريم الصادر عن الريس الاجّل الشماس المومن المقدم فى الامانة الارتدكسية المخصوص بالعقيدة الصادقة الفطروسية وجيه الدولة فخر الكتّاب سعيد حرس الله فى درجات العلى علوه وادام دوام عالم السما سموه واسبغ عليه نعمه وكمّل لذيه قسمه بصلوة السيدة الطاهرة والدة السيد المسيح وشفاعة رسول المشرق مار مارى السليح امين . فقبلته وقبّلته وفى محلّ كتب التنزيل انزلته ووقفت من فحواه على جميع معناه وشكرت همّة جميعه على صادق امانته وسالت الله مزيده من فضله واحسانه بطوله وامتنانه وكان ورد معه المكتوب الى سيادته من الاب الفطرك الكبير العالم الفاضل القديس مار اغناطيوس اليعقوبى ادام الله قدسه ونوّر ببوارق الحق نفسه ليضمن ما اقتضاه راى فضله وتبيينه . ولما وقفت على مضمون اسطره : اخذنى العجب من مملية ومصدره كيف صدرت تلك الالفاظ والمعاني الظعيفة عن سيّد مثله من ارباب الرتب الشريفة . وهو بسعادته التمس من بوهى الكلام بما عندى عما قذف به هذا الاب القديس اهل مذهبنا خبطًا ومجانًا وادعاه فيهم ظلمًا وعدوانًا وان اورد فيه ما تصل فيه المعرفة اليه وان لم يكن المقصود بذلك الرد عليه اذ ليس للاصغر من المتكهّنين الردّ على الاكبر فى قوانين الدين الخ

In nomine Dei vivi & vivificantis. Jeſujabus humilis Metropolita Sobæ & Armeniæ ſalutem dicit caſtitati tuæ, precaturque, ut firmus & immobilis perſiſtas in veritate fidei tuæ Amen. Pervenit dulciſſima epiſtola tranſmiſſa à nobili principe, fideli Diacono, Orthodoxæ fidei vindice, veræ Petri religionis cultore, primario Aulæ miniſtro, Scribarum decore, Saido. Conſervet, oro, Deus excelſam ipſius dignitatem, perpetuamque ac ſtabilem inſtar cæleſtis ſæculi reddat, ſuaque ſuper eum beneficia effundat, ſuorumque ipſum chariſmatum ubertate cumulet atque perficiat, precibus Dominæ immaculatæ matris Chriſti Domini, & interceſſione Apoſtoli Orientis ſancti Maris Apoſtoli, Amen. Epiſtolam, inquam, accepi, & complexus ſum inſtar divinitus inſpiratæ Scripturæ: quumque eam perlegiſſem, comprehenſoſque in ipſa ſenſus percepiſſem, in laudes auctoris prorupi propter ſynceram ipſius fidem, Deum enixè rogans, ut uberiores eidem gratias largiatur. Simul autem accepi & tranſmiſſam ad ejus Dominationem epiſtolam à Patre Patriarcha magno, docto, præſtante, ſancto, Domino Ignatio Jacobita, cujus ſanctitatem Deus conſervet, animamque radiis veritatis illuſtret, ut quod ſibi ejus præſtantia demonſtrandum ſuſcepit, id aſſequatur. Quum verò incluſos ejus verſibus ſenſus attentè inſpexiſſem, miratus ſum, quod talia tamque inepta verba tanto tantaque dignitate prædito viro exciderint. Ejus itaque, quem ſuprà laudabam, viri beatitudo imbecillitatem meam rogavit, ut quæ ab hoc ſancto Patre adversùs noſtræ religionis homines injuria & ex ſola ſimultate oppoſita ſunt, ad ea pro viribus, & quantum facultas ingenii mei patitur, reſponderem: quam certè provinciam non eo fine ſuſcepi, ut homini contradicerem, quum inter eos, qui Sacerdotio initiati ſunt, per ſacros canones nequaquam liceat minori majorem inſtituta diſputatione impugnare &c.

Pergit referre, Saidi precibus ſe victum, ad conſcribendam præſentem Apologiam animum applicuiſſe: Adverſarii verò objectiones ad tres claſſes reducit; inquiens:

ولان سعادة كثر التماس المطلوب وجعله من المرغوب فيه المحبوب اقتضى قانون المحبّة الشروع فيه طاعة لمحبّته ولو انكشف ما ستره الله من مناقصى برحمته . بل ليس نصّ الكتاب مما يحسن وضع لفظه ليوخذ حينيذ فى نقضه . لكنى القّق من معانيه ما رايته معراه واتكلّم فيه بايد من الرب ما اعطاه . فمنها قوله ان امانة النساطرة متجدّدة وليست قديمة سليحية .

ومنها ان ليس للنساطرة ولا دير واحد لان الاديرة قديمة ومذهبهم حادث متجدد . ومنها ان قول النساطرة بالجوهرين والقنومين في المسيح يوجب زيادة فى الثالوث . والثالوث لا يقبل الزيادة .

Quoniam verò id à me ejus (id eſt, Saidi) *præſtantia, tamquam ſibi maximè exoptatum, etiam atque etiam popoſcit, charitatis præcepto motus, parendum viro officioſiſſimo duxi; etſi quos Deus imbecillitatis meæ defectus miſericorditer contexerat, hoc pacto in propatulum prodituros cernerem. Verùm non is eſt Epiſtolæ illius* (ab Ignatio conſcriptæ) *textus, ut hìc ad verbum referri mereatur, eique confutationem ſubjungi neceſſe ſit: ſed ſummam illius decerpam, meamque Deo juvante reſponſionem, quæcumque tandem ſit, apponam. Ait igitur ille primùm, Fidem Neſtorianorum novam recentemque eſſe, non antiquam & Apoſtolicam. Deinde Neſtorianos nullum habere monaſterium, quum monaſteria quidem antiqua ſint, eorum verò ſecta nuper exorta. Denique Neſtorianos, quum duas in Chriſto ſubſtantias duaſque perſonas dicunt, Trinitati additamentum facere; Trinitas verò additamentum nequaquam admittit.*

Quid ad hæc Jeſujabus dicat, audiamus. Etſi enim multa jactanter, ut ſolent Hæretici, & ſine ullo veritatis fundamento de ſua ſecta ejuſque auctore Neſtorio effutiat; non alienum tamen puto ab inſtituto noſtro ejus verba referre, ut quales ſint populares Neſtorianorum traditiones, ſeù potius errores, Chriſtianus lector agnoſcat, & quantum à centro veritatis aberret qui ab Eccleſiæ catholicæ doctrina recedit. Ad primam igitur Ignatii objectionem ita reſpondet:

اما قوله ان امانة النساطرة متجددة فان كان يشير الى المومنين بالنسطورية التابعين مقالة القديس مار نسطوريس فى عصره فليس ذلك متجددًا بالقياس الى الموسومين باليعقوبية . لان زمان نسطوريس اقدم من زمان يعقوب بتسعين سنة . فالنسطورية بذلك اقدم من اليعقوبية . وان اخذ قوله مطلقًا فنسطوريس له نحو ثمانماية سنة . وما هذا عصره لم يكن الان حادثًا وقد كان ايضا معاصرًا لقورللوس المناقض له . فهما متساويان اذن فى القدم والحدوث . وان كان يشير الى تسميتنا نحن المشارقة بالنسطورية فانه ان كانت التسمية على زعمه تجددت لنا . فالامانة والعقيدة السليحية معنا قديمة جدًا من عهد السليحيين الذين تلمذوا المشرق لم يغيرها مغير . والدليل على ذلك انه لم يظهر بالمشرق من المنسوبين الى التمسك بمذهب النصرانية من ابدع بدعة فى الدين ولا من ادعى دعوى مخالفة جعلها به مذهبا للمومنين ولا ظهر فيه مخالف ديني اجمعت عليه لصده مجامع البيعة واحتيج له الى سنهودوسات تجددت بها قوانين الشريعة كما جرى ذلك بالمغرب فى سالف الازمان وتغيرت فيه على التراخى اصول الايمان لكن الذى تسلمه المشارقة عن السادة السليحيين ما زالوا عليه الى الان ثابتين . فهو اذن اقدم من ساير المذاهب المنسوبة الى اشخاص بسمه غير السيد المسيح . ومع ذلك فنحن المشارقة لم يكن القديس مار نسطوريس فطركًا لنا . لان فطركنا فى ذلك العصر كان مار داديشوع وهو السادس عشر من مار مارى احد السبعين تلميذ مار ادى الذى هو تدى احد الاثنيعشر . وهذا مار مارى هو ناصب كرسى المشرق عن رابه تادى الموافق فى تلماذ الجهات المشرقية لمار توما احد الاثنيعشر ايضا . وفطاركة المغرب قبل ساير المجامع الكاينة به واختلاف المذاهب فيه لما تحققوا صحة امانة المشارقة وكثرة المومنين المحتاجين الى قبول درجات الكهنوت منهم وافقوهم وسلموا اليهم فى اقامة الفطرك بالمشرق واعطا مواهب الاسيامينية وكتبوا اليهم بامضا ذلك وقالوا اننا معكم فيه بالروح . وكان سبب هذا التسليم نكاية جرت على قوم من الابا توجهوا الى المغرب لقبول الاسيامينة فاتهموا بالتجسيس لاختلاف الممالك فصلب اثنان من الابا . فاوجبت الشفقة الالهية والمحبة المسيحية اعفا المومنين من اقتحام المشاق والتعرض للهلاك . فسلموا الى الجاثليق بالمشرق ان يكون فطركًا ايضا . وما زال فطاركة المشرق منذ ذاك ياخذ احدهم من الاخر هذه الامانة ويتسلمها من بعده الى يومنا هذا . فهى اذن تسليمة قديمة جدًا . واما حال نسطوريس فانه لما رتب فطركًا على القسطنطينية كتب المغاربة الى المشارقة اخبروا بولايته وصحة امانته وان روح القدس تحل على قداسه حلولًا جليًا . فكرمه المشارقة وقبلوه للاخبار بهذه الحال . ولما وقعت المشاجرة بينه لقورللوس فيما بعد احرم كل واحد منهما واساقفته . ومقالة نسطوريس لما وقف عليها مار يوحنا فطرك انطاكية الذى كان اختير ان يكون حاكمًا فى المقالتين استحسنها وصوبها واطلقه من الحرم . ومقالة قورللوس لما وقف عليها استخشنها وخطاها

وخطاها واونقه بالحرم . ونسطوريس لشخوصه عن
منصبه رغبة فى الزهد وهربًا من الشغب صار
كالمنفى وان كان مستعفيا . وقورللوس بمعاونة
الملكة دام فى منصبه مقيمًا على دعوى مذهبه .
ومن بعد ذلك لما بلغت المشارقة المقالة المنسوبة
الى نسطوريس شاهدوها مطابقة لما تسلموه من
السادة السليحين . ولعلها غير ما تدعيه
اليعقوبية الان فى النسطورية . لاننا شاهدنا
اشخاصًا ذو ميزة فى اليعقوبية وكتبًا منسوبة الى
ايمة منهم وهم يقولون معتقدين بان النسطورية
تقول ان اتحاد اللاهوت بالناسوت فى السيد
المسيح وقع بعد العماد عند حلول الروح وصوت
الاب . وهذا ما لا نقوله نحن المشارقة ولا
رايناه فى الكتب المنسوبة الى نسطوريس ونحن
نحرم فيمن يقول هذا القول ويتخذه عقيدة وانما
نحن نعتقد ونقول ان الاتحاد وقع منذ البشارة
من ملاك الرب للسيدة مريم بظهور السيد المسيح
منها عندما اذعنت وامنت وصدقت وقالت ها
انا امة الرب فليكن لى كقولك . وهذه عقيدة لنا
قديمة سليحية غير متجددة .

Quod autem ait, novam esse recentemque Nestorianorum fidem, si quidem de Nestorianis loquitur doctrinam sancti domini Nestorii sectantibus ejusque coævis, ea sanè nequaquam nova appellanda est, comparatione præsertim facta cum illis, qui Jacobiticam sectam tenent: Nestorii enim ætas Jacobi tempora annis nonaginta antecedit, adeòque Nestorianismus hac ratione Jacobitismo antiquior est. Absolutè autem loquendo, jam elapsi sunt Nestorio anni circiter octingenti: qui verò ætatem hujusmodi habet, nequaquam recens dici potest. Prætereà fuit Nestorius æqualis Cyrillo ipsius adversario. Ambo igitur & antiquitate & novitate pares sunt. Si verò loquitur de Nestorianismi appellatione nobis Orientalibus imposita, etsi hoc nobis nomen ex ejus sententia serò tandem & nuper adhæsit, fides tamen & Apostolica religio antiquissima nobis est jam inde ab ævo Apostolorum, qui Orientem docuerunt, nec ab ullo unquam mutata. Idque ex eo probatur, quod nemo ex iis, qui christiana religione censentur, hæresim ullam in Oriente excogitavit, aut novam contrariamque doctrinam pro vera fidelibus propinavit: nec ullus hæresiarcha exstitit, adversùs quem Concilia Ecclesiæ congregari, ejus scilicet impugnandi causa, opus fuerit, aut Synodos haberi ad instaurandos legis canones, quemadmodum exactis temporibus in Occidente contigisse deprehendimus, in quo fundamenta fidei propter relaxationem immutata sunt: sed quod Orientales à dominis Apostolis traditum accepere, id invariatum usque in præsentem diem retinent. Hæc itaque ipsorum religio cæterarum omnium antiquissima est, quæ nomini cujuspiam inscribuntur, si Christum Dominum excipias. Adde, quod sanctus dominus Nestorius nequaquam nobis Orientalibus Patriarcha præfuit: noster enim per ea tempora Patriarcha erat dominus Dadjesus, sextus decimus scilicet à domino Mari, qui fuit unus ex Septuaginta idemque discipulus domini Adæi, seù Thaddæi unius ex Duodecim. Hic autem dominus Maris fundator est Sedis Orientis, accepta potestate à magistro suo Thaddæo, qui unà cum domino Thoma, uno itidem ex Duodecim, Orientalibus regionibus Evangelium annunciavit. Ad hæc Patriarchæ Occidentis, antequam Concilia ibi congregari, aut schismata exoriri cœpta fuissent, quum veritatem fidei Orientalium compertam haberent, numerumque fidelium eò crevisse cernerent, ut Sacerdotii Ordines ab eis illos accipere necesse esset, indulserunt eisdem consenseruntque, ut Patriarcham in Oriente constituerent, qui chirotoniæ munera largiretur: literasque ad eos hac de re dederunt, quibus se ajebant in spiritu cum ipsis consentire. Causa autem hujus concessionis, calamitas fuit, quam Patres quidam subiere, quum Occidentem, sacros Ordines accepturi, petiissent: intercedente enim inter utrumque Imperium simultate, velut exploratores delati fuere, & ambo in crucem acti. Tùm verò divina commiseratio christianaque charitas postulavit, ut fideles ab hujusmodi vitæ discrimine inposterum eximerentur; ne scilicet in pericula ipsi sponte ruere, vel ab aliis conjici viderentur. Catholico itaque Orientis concessere, ut Patriarchalibus ipse quoque privilegiis gauderet. Nec destitere Patriarchæ Orientis ab illo tempore hanc fidem alter ab altero traditam accipere successorique veluti hæreditatem relinquere usque in præsentem diem. Antiquissima igitur traditio est. Jam ad Nestorium quod spectat, ubi ille Constantinopoleos Patriarcha ordinatus est, datis ad Orientales literis, collata sibi dignitate ipsum de fide rectè sentire, sanctum prætereà Spiritum visibili specie super ejusdem Liturgiam descendere, Occidentales significarunt. Quamobrem ab Orientalibus summo in honore habitus fuit. Quum autem dissidium posthæc ipsum inter & Cyrillum exortum fuisset, alter alteri anathema dixit. Similiter & utriusque factionis Episcopi. Porrò dominus Joannes Patriarcha Antiochenus, qui Judex illius controversiæ delectus fuerat, postquam Nestorii atque Cyrilli doctrinam inspexisset, illum quidem laudavit absolutumque ab excommunicatione censuit; Cyrillum verò tamquam falsi dogmatis auctorem, anathemati subjecit. At verò Nestorius, qui à Sede sua aberat, solitudinis amore captus, ut dissensiones evitaret, velut exulem se habebat, etsi spontè abdicasset. Contrà Cyrillus Imperatricis ope Sedem cum doctrina retinuit. His ita gestis, quum ad Orientales Nestorianum dogma pervenisset, ipsum compererunt iis prorsùs consentaneum, quæ à dominis Apostolis tradita acceperant: & quidem ab eo alienum, quod modò Jacobitæ Nestorianis affingunt. Nam doctos quosdam Jacobitas ejusque sectæ primarios viros deprehendimus in libris suis affirmantes, Unionem Divinitatis cum humanitate in Christo Domino ex Nestorianorum sententia post baptismum, quum scilicet Spiritus de-

descendit & vox Patris intonuit, contigisse. Hoc autem nos Orientales nequaquam dicimus, neque id in libris Nestorio adscriptis usquam legimus, sed anathematizamus eos qui hujusmodi doctrinam tradunt aut profitentur: dicimusque & profitemur, Unionem tunc contigisse, quum Angelus Domini, Dominæ Mariæ nasciturum ex ipsa Christum Dominum annunciavit, ipsaque eidem annuit, credidit que ac dixit, Ecce ancilla Domini fiat mihi secundùm verbum tuum. Atque hæc nostra antiqua est, & Apostolica fides, non nova aut nuper excogitata.

Alterum objectionis caput his verbis refellit. واما قوله ان ليس لنا اى النسطورية ولا دير واحد لان الاديرة قديمة سليحية وان ايماننا متجدّد . فان قدم الامانة السليحية لنا قد تبيّن ووضح وبقوله ان الاديرة قديمة قد اوجبها لذوى قدم الايمان الذين هم نحن المشارقة . ومما يناقض دعواه بان الاديرة ليس للنساطرة ولا واحد منها هو ما نقوله وذاك ان من ورد الى المشرق وابتنى الاديرة والاعمار للرهبان انما كان القديس اوكين القبطى . وكان قبل ظهور نسطوريس وقورلّس وقبل ظهور البدع والمجامع بالمغرب وجميع القديسين بالمشرق كانوا من تلاميذه وتلاميذ تلاميذه وجميعهم كانوا على امانة واحدة وعقيدة واحدة قديمة سليحية تداولها الخلف عن السلف وتناولها التلميذ عن رابه . ومع ظهور البدع بالمغرب واختلاف المذاهب به وتشعّب العقايد فيه لم تزل ولا تتقلقل عقيدة واحد من الذين تبعوا ذا اتباع القديس مار اوكين الذين ديّرت الاديرة لهم وعمّرت الاعمار الى اسمايهم لكنهم ثبتوا على هذه العقيدة السليحية التى حقّقوها عن رابهم ايضا ونحن المشارقة عليها . ومع ذاك فان لاكثرهم مكتوبات تردّ على المخالفين لهذا المذهب المشرقى الذين من جملتهم مار بابى القديس صاحب هذا العمر الذى كان السبب فى هذه الرسالة . فجميع الاديرة المشرقية اذن انما بنيت من اهل هذا المذهب على اسما القديسين ذوى العقيدة السليحية فيه الراجعين الى فطاركة المشرق فى اوامر الدين المنسوبين بالتسمية فى هذا الزمان الى النسطورية الذين عقيدة ايمانهم عن السليحيين . وما زال الرهبان من ايام مار اوكين والى الان على هذه العقيدة وما زالت الفطاركة واحد بعد اخر يجلس على كرسى المشرق وتمضى فيه وفى هذه الاديرة والاعمار الاوامر الدينية وتسلّم الى سكانها هذه الامانة وثبتت هذه العقيدة الارثادوكسية وما زال المطارنة منذ اختير مار يعقوب من القديس مار اوكين ومن ساير المومنين لمطرنة نصيبين وحضر فى مجمع الثلثماية والثمانية عشر واتى معه بامانتهم الصحيحة الموافقة لما نحن عليه وسلّمها الينا يرث احدهم درجة الاخر ويبشّر المومنين بايمانه الى يومنا هذا . وذكر اسما الفطاركة والمطارنة الذين تناول الايمان احدهم عن الاخر موجود فى التواريخ الى الان . فمن هذا ومن حيث لم يقع خلف فى المشرق ولا ظهر به صاحب بدعة فى الايمان قد تبيّن بان الذى قبله المشارقة من صحة الامانة عن السادة السليحيين باق على حاله الى الان بغير تغيّر . ومن حيث ان سكان هذه الاديرة والاعمار ما زالوا يقبلون درجات الكهنوت والامور الدينية عن فطرك المشرق وما زالت الخطبة له فى هذه البلاد المشرقية من نصيبين قد يستدل على انها قديمة لاهل هذا المذهب المتقادم . فبطل اذن قوله بتجدّد الامانة وخاب ظنّه بان هذه الاديرة ليست لهذا المذهب المشرقى الموسوم بالنسطورية اذ قد تبيّن انها قديمة لهم .

Quod verò negat, nos, hoc est Nestorianos, ullum habere monasterium, eò quod monasteria quidem antiqua sint & Apostolica; nostra verò fides nova ac recens: jam suprà demonstratum est, antiquam nos servare & Apostolicam fidem: adeoque quum ille monasteriorum antiquitatem ponit, ea necessario illis tribuit, qui antiquam habent fidem, hoc est, nobis Orientalibus. Quod autem ait, ne unicum quidem Nestorianis esse monasterium, hinc refellitur, quod monachorum pater cœnobiorumque fundator sanctus Eugenius Ægyptius fuit, qui in Orientem venit, floruitque ante Nestorii ac Cyrilli tempora, & priusquam in Occidente hæreses exortæ fuissent, aut Concilia congregari cœpissent. Et ejus quidem discipuli discipulorumque auditores fuere quotquot in Oriente sanctitatis gloria refulserunt: iidemque fidem unam doctrinamque unam, antiquam scilicet & Apostolicam tenebant, successori à prædecessore traditam, & à magistro ad discipulum derivatam. Quumque in Occidente hæreses emersissent, variaque in eo dogmata ac diversæ sectæ prodiissent, firmi tamen in illa una fide constantesque permansere, qui vestigia sancti Domini Eugenii sectabantur, quibus ea cœnobia condita sunt, nominibusque eorum inscripta; eandemque Apostolicam doctrinam, quam à magistro suo acceperant, illibatam conservarunt, quam & nos Orientales tenemus. Quin etiam plerique eorum scripta lucubrationesque ediderunt, quæ adhuc exstant, adversùs eos qui hanc Orientalem fidem impugnant: & inter cæteros sanctus Dominus Babæus cœnobii hujusce patronus, cujus gratia hanc epistolam conscri-

scribimus. Cuncta itaque Orientalia cœnobia ab hujusce religionis hominibus condita fuere, nominibusque Sanctorum nuncupata Apostolicam fidem tenentium, qui in rebus ad religionem spectantibus Patriarchas Orientis consulebant, quibus modo Nestorianorum nomen impositum est, quorumque fides ab ipsis Apostolis descendit. Hæc autem fuit monachorum fides à diebus Domini Eugenii usque in præsentem diem: quo quidem temporis intervallo Thronum Orientis Patriarchæ continuata serie rexere, à quibus promulgatæ de religione constitutiones Orienti universo monachisque in cœnobiis hisce commorantibus tradebantur, quo pura omnique errorum contagio purgata fides orthodoxa conservaretur: sed & Metropolitæ, ex quo Dominus Jacobus à sancto Domino Eugenio & ab omnibus fidelibus ad Metropolitanam Nisibis Ecclesiam promotus fuit (qui posteà Concilio trecentorum decem & octo Patrum interfuit, rectamque eorum fidem, quæ à nostra minimè discrepat, secum ferens, nobis custodiendam tradidit,) in Metropoliticis Sedibus alterum alter excipere fidelibusque fidem annunciare haud destitit usque in hanc diem Catalogum tùm Patriarcharum, tùm Metropolitarum, quorum alter ab altero fidem accepit, ad præsentem usque diem in chronicis descriptum habemus. Hinc itaque, & ex eo quod nulla in Oriente hæresis emersit aut hæresiarcha exstitit, palàm fit, Orientales ab accepta ex Dominis Apostolis recta fide nunquam recessisse. Quod verò cœnobiorum istorum monasteriorumque incolæ ordines Sacerdotii resque ad religionem spectantes ab Orientis Patriarcha semper susceperint, & Patriarchæ ipsius nomen in regionibus hisce Orientalibus ultra Nisibin proclamatum fuerit, ex hoc, inquam, ostenditur, eadem cœnobia ad homines hujus antiquæ religionis ab antiquo pertinuisse. Falsitatis igitur convincitur quod ait, novam esse recentemque Orientalium Nestorianorum fidem, nec ad eos isthæc monasteria ullo pacto spectare: quum è contrario demonstratum fuerit, hæc omnia ab antiquis temporibus ipsos habere.

Subjungit de unione Verbi tractatum, quam ait, non post Christi baptismum, ut Jacobitæ Nestorianos calumniantur, contigisse, sed eo temporis momento, quo Beata Virgo Angelo nuncianti consensum præbuit. Mox de titulo *Deiparæ*, & *Christiparæ* iisdem ferè verbis disserit, ac suprà in edita ab ipso fidei professione. Demùm ad tertium objectionis caput respondet, non ex Nestoriana, sed ex Jacobitica sententia Quaternitatem personarum sequi. Hujus tamen responsionis priores tantùm lineæ supersunt: cætera avulsis ex laudato Codice Vaticano postremis foliis exciderunt.

Porrò multa sunt, quæ in hac Jesujabi Epistola observemus. Primum, quod quum tota Epistola Arabicè conscripta sit, titulus tamen Syro sermone exaratus est. Sic hodie scribere solent Patriarchæ & Episcopi Syri Maronitæ, Jacobitæ ac Nestoriani. Et Ignatius quidem Jacobitarum Patriarcha, quem hìc Jesujabus impugnat, Epistolam suam ad Saidum, quæ tota Arabica est, Syriacis verbis inchoat & claudit, præmisso Arabicè, quod & Jesujabus facit, Dei nomine, hunc in modum. Titulus Epistolæ.

بسم الاله الحي المحيي .

ܦܛܪܝܪܟܐ ܡܣܟܢܐ ܫܠܡܐ ܩܕܝܫܐ ܘܚܘܒܐ ܐܠܗܝܐ
ܘܨܠܘܬܐ ܕܡܢ ܠܒܐ ܡܩܪܒ ܠܣܒܐ ܐܒܪܗܡܝܐ ܢܨܝܚܐ
ܘܓܒܝܐ ܘܡܫܒܚܐ ܘܡܫܬܡܗ ܕܐܠܗܐ ܢܣܡܟܝܘܗܝ ܘܢܥܕܪܝܘܗܝ ܐܡܝܢ .

Arabicè. *In nomine Dei vivi ac vivificantis.* Syriacè. *Humilis Patriarcha sanctam salutem, divinam charitatem, precesque ex animo offert seni Abrahamitico* (Saido) *inclyto, electo, & glorioso, quem Deus, oro, fulciat & adjuvet, Amen.* Tenor ejusdem Arabicè,

خدمة تعرض الى المجلس السامي .

Munus sublimi throno sistatur &c. Finis Syriacè. ܒܫܠܡܐ ܩܕܝܫܐ ܢܚܕܐ ܦܕܠܘܢ
ܚܒܝܒܗ ܘܫܪܟܐ ܕܥܡܐ ܘܒܢܝ ܥܕܬܗ
ܒܫܬܡܐ ܫܠܡܝܢ ܒܥܘܬܐ ܘܒܘܪܟܬܐ .

Salute sancta gaudeat Phedlon dilectus ejus, & reliqui populi & filii Ecclesiæ ipsius, cum sexcentis salutationibus, precibus atque benedictionibus. Eundem scribendi morem servant Melchitæ, Copti, & Armeni, quando Arabicè suos alloqui per literas volunt; nomen enim suum Græcè, vel Ægyptiacè, vel Armenicè præponunt: aut certè sigillo insculptum, in Epistola imprimunt. Quando autem mos hic cœperit, facile est conjicere: ex quo scilicet Arabica lingua in Oriente & Ægypto pro vernacula usurpari cœpta est.

II. Rectè ait Jesujabus, Nestorii tempora Jacobum Baradæum antecessisse annis nonaginta. Nam Nestorius anno Christi 431 in Synodo Ephesina depositus fuit; Jacobus verò Baradæus Severi discipulus, magistri sui errores propagare cœpit circa annum 520.

III. Quamquam Jesujabus dicat, se textum Epistolæ Ignatii nequaquam referre, sed summam dumtaxat objectionum ejus decerpere; integra tamen Ignatii Epistola ad Saidum exstat in eodem Cod. Vat. Arab. 49., Epistolæ Jesujabi præmissa; sed sermone Arabico planè rudi & agresti: ut hinc pateat, Nestorianos Jacobitis in cultu illius sermonis longè politiores fuisse.

IV. Ait Jesujabus, quum hæc scriberet, à Nestorio ad suam ætatem fluxisse annos circiter octingentos: qui si addantur anno Christi quadringentesimo trigesimo primo, quo Nestorius dejectus fuit, summam efficiunt annorum 1231. Ignatius autem Jacobitarum Patriarcha, quem Jesujabus oppugnat, ab anno Christi 1222. ad annum 1253. sedit, ut dixi tom 2 pag.480.

V. Ad nauseam usque repetit, suam Nestorianam fidem antiquissimam esse & Apostolicam: quod & reliqui hæretici jactare solent, sed ostendere planè nequeunt, quum novitatis convinci facili negotio possint, ex eo scilicet quod uniuscujusque sectæ initium post Apostolica tempora assignetur. Nestoriani certè omnium, qui nunc exstant, Orientalium hæreticorum, antiquissimi sunt; sed ab ævo Apostolorum longè distant, nec eorum doctrinam, quamvis id sibi fidentius licen-

licentiusque arrogent, ullo pacto tenent. Contendat itaque Jesujabus de antiquitate cum Jacobitis: at quod sectam suam ab Apostolicis temporibus arcessit, nullamque Christianam gentem Nestorianis antiquiorem dicit, id verò omninò falsum est: Nam Palæstina & Syria ab Apostolis ad fidem conversæ sunt, antequam Chaldæis Evangelium annunciatum fuisset. Præterea Chaldæi ab Antiocheno Patriarcha, ut ipsi Nestoriani fatentur, & Jesujabus hìc disertè tradit, Episcopos suos accipiebant: is igitur ipsis antiquior est, & dignitate major. Demùm Catholica fides, quæ ab ipsis Apostolis ad nostram ætatem traducta est, Nestorianos errores post annum Christi quadringentesimum excogitatos omnino antecedit.

VI. Ait, nullum in Oriente, hoc est, apud Chaldæos, exstitisse unquam hæreticum, qui fidem orthodoxam corruperit, aut quem sacra Concilia damnarint. Idem argumentum urget multis in locis Sobensis Ebedjesus, aliique Nestoriani scriptores: contra quos dicimus, Manetem, & Bardesanem errores suos in Chaldæa, Assyria atque Mesopotamia promulgasse. Item Messalianos, Cuchitas, Marcionistas, Arianos, Aëtianos, Sabellianos, Photinianos, Borboritas, Catharos, & Audianos iis in regionibus plurimos fuisse, testis est S. Ephræm in Hymnis adversùs hæreses, & in Testamento. Deinde falsum est, Nestorianos nihil in rebus fidei innovasse: nam præter eum, quem à Nestorio, & Theodori ac Diodori scriptis hauserant, errorem, plures alios ab ipsis postea excogitatos fuisse, liquet ex Tractatu Adæ Archimandritæ & Eliæ Patriarchæ apud Petrum Strozam in Synodalibus Chaldæorum, & ex iis, quæ in hoc tomo passim observavi. Item falsum est, nullum Concilium adversùs eos coactum fuisse: Nestoriani enim omnes, atque adeò Chaldæi ipsorum sectatores, disertè damnati sunt in Conciliis Œcumenicis tertio, quarto, quinto, & sexto: nec fuit necesse, eorum mentionem amplius in Ecclesia Latina vel Græca fieri, qui à Catholicis penitus defecerant, & in angulum Orientis sese receperant; sed damnata hæresi, quam profitebantur, ipsos quoque damnari consequens erat.

VII. Asserit, Dadjesum, qui tempore Nestorii Chaldæis præerat, inter ejus gentis Patriarchas sextum decimum locum obtinere, quum fuerit, juxta recensionem Amri & Maris, decimus nonus, aut vigesimus. Sed excusari potest Jesujabus, quod nonnullos tamquam illegitimos è numero Patriarcharum, seù potius Primatum Seleuciæ expunxerit, ut Maanem & Maraboctum ipsius Dadjesu præcessores: & quod Thomam Apostolum, Sedis illius, ut volunt Chaldæi, unàcum Adæo fundatorem, Achæumque ipsius Adæi socium, quos Amrus & Barhebræus tamquam Orientis Primates recensent, ex Maris sententia omiserit.

VIII. Marim Orientis Apostolum, Adæi seù Thaddæi discipulum, & unum ex septuaginta Discipulis facit. Idem affirmant Chaldæi scriptores omnes: quibus & Jacobitæ hac in re adstipulantur, ut ex Tom. 2. pag. 392. & 394. liquet. Ejusdem Maris mentio unàcum Adæo & Aghæo occurrit & in optimo vetustissimoque Codice Mediceo collectionis Canonum Syriacæ, quam Renaudotius Tom. 2. Liturg. Orient. pag. 95. & 599. laudat & in membrana ante annos septingentos exaratam testatur. Græcis tamen & Latinis tàm Maris, quàm Aghæi nomina ignota sunt, nec ea in Synopsi Discipulorum Christi apud ipsos cernuntur.

IX. Adæum seù Thaddæum Maris magistrum, affirmat esse unum ex duodecim Apostolis. At Maris, Amrus, Barhebræus, & quod caput est, Eusebius ex fide archivi Edesseni, tradunt eum ex numero Discipulorum, non Apostolorum fuisse. Sed hæc levioris momenti sunt.

X. Affirmat, Patriarchas Occidentis, ante Synodorum tempora, dignitatem Patriarchalem Chaldæis concessisse; idque ob eandem causam, quæ refertur in supposititia eorum Epistola, de qua supra hoc tom. p. 54. Verùm epistolam illam purum putum esse Nestorianorum figmentum, demonstravi tomo cit. à pag. 57.

XI. Nugatur, quum Spiritum sanctum scribit visibili specie super Nestorii oblationem apparuisse: hoc scilicet commento auctoritatem Liturgiæ Chaldaicæ conciliare contendit, quæ Nestorii nomen gerit. Verùm de ea Liturgia longè aliter sentiendum ex Leontio Byzantino, cujus verba produxi hoc tom. pag. 36. Item quod ait Jesujabus, Joannem Patriarcham Antiochenum delectum fuisse judicem causæ Nestorium inter & Cyrillum, hunc autem Imperatricis ope Sedem retinuisse; Nestorium verò spontè Patriarchatu se abdicasse; id merum est Nestorianorum commentum ex suo ipsorum cerebro excogitatum, à nullo idoneo teste literis traditum.

XII. Negat Nestorianos asserere unionem Verbi cum humanitate post Christi baptismum contigisse: hanc esse ait meram Jacobitarum calumniam, nec ejusce rei vestigium ullum in libris Nestorii exstare: sed omnes, qui Nestorianum dogma tenent, credere, eo temporis momento unionem factam, quo Beata Virgo ait, Ecce Ancilla Domini &c. Hac certè in re Jacobitæ Nestorianos impudentissimè calumniantur: nec is Nestorio, error tributus legitur in Concilio Ephesino.

XIII. Ait, S. Eugenium Ægyptium Syris Chaldæis monasticum institutum tradidisse, & cœnobia in regionibus Orientalibus condidisse ante Synodorum & hæreseon tempora, & ante dissidium, quod Nestorium inter & S. Cyrillum exortum est. Ab eodem, & ab ejus discipulis Orientales, & fidem & monasticam vitam accepisse. Eugenii meminere & Maris, & Amrus in vita Papæ, qui S. Simeonis Episcopi Seleuciæ & martyris præcessor fuit: ejusque discipulos in vita Barbasimæi laudant Joannem & Acham fratres, Jonam, Sabam, & Scialitam. Georgius quoque Varda de eodem Eugenio & sociis Carmen edidit, quod exstat Cod. Syriaco Amiden. 7. Tom. 1. Bibl. nostræ pag. 582. & Cod. Syr. Amid. 2. Tom. cit. pag. 581. in Officio Feriæ 3. hebdomadæ 1. Annunciationis

legi-

legitur à Chaldæis hymnus de Sanctis, qui anachoriticam vitam in monte Izlenſi coluere, eorumque pater dicitur Eugenius, idemque cum ſociis 72. ex Ægypto illuc adveniſſe. Verùm certum eſt primò, ante S. Antonium monachorum patrem, nec cœnobia, nec cœnobitas in Ægypto aut alibi exſtitiſſe: item certum eſt, Hilarionem in Palæſtinam, & Aonem in Syriam atque Meſopotamiam, alterum Antonii magni diſcipulum, alterum imitatorem, monaſticæ vitæ rationem invexiſſe, ut ex S. Hieron. in vita Hilarionis, & ex Sozom. lib.6.hiſt. Eccl. c.33. patet. Ex his vero propius eſt, ad Aſſyrios & Chaldæos inſtitutum hujuſmodi fluxiſſe, quàm ex ſancto Eugenio, Græcis Latiniſque ignoto monacho, quem ſanè aut Theodoritus in hiſtoria Religioſa, aut Sozomenus cit. lib.6. cap.32 33. & 34. id elogii tribuiſſent, ſi talis tantuſque fuiſſet, uti à Neſtorianis prædicatur. Adde, quod Thomas Margenſis, qui ſæculo nono Chriſtiano hiſtoriam monaſticam Orientis diligentiſſimè perſcripſit, & Izlenſis potiſſimùm atque Bethabenſis cœnobiorum conditum incrementaque accuratè narravit, de Eugenio monachorum Chaldæorum, ut dicitur, patre & Izlenſis ipſius monaſterii primo conditore ne verbum quidem facit, ſed Abrahæ Archimandritæ id totum acceptum refert. Quamobrem Eugenium, ejuſque diſcipulos Joannem, Acham, Jonam, Sabam, Scialitam, alioſque monachos extitiſſe quidem & religioſa vita claruiſſe, libenter Chaldæis aſſentior; eorum enim nominibus inſcripta vetuſtiſſima monaſteria in Aſſyria & Meſopotamia, ab antiquis ſcriptoribus memorantur, & adhuc viſuntur: quod argumento eſt, eadem ab illis condita, vel certè eos ibidem vitam religioſam duxiſſe, ut docti norunt. At verò illum cum ſociis ſub Papa Seleucienſi Epiſcopo ante Nicæni Concilii tempora monaſticam vitam primum apud Chaldæos juxta Niſibin in monte Izlenſi inſtituiſſe, ſuo loco diſcutiam. Theodoritus profectò Eugenii non meminit, etſi ejuſdem loci ac temporis celeberrimum monachum S. Jacobum Magnum, poſteà Niſibis Epiſcopum, ſummis laudibus exornat, quum tamen Jeſujabus Eugenium ipſius Jacobi magiſtrum appellat, ejuſque ad Niſibenſem Epiſcopatum promotorem.

XIV. Affirmat, antiquos illos monachos, Eugenium ſcilicet cum ſociis, eorumque diſcipulos, eandem coluiſſe fidem ac Neſtorianam: id ex libris ab ipſis conſcriptis demonſtrari, quos adhuc extare ait: & inter cæteros Babæum memorat, cœnobii illius fundatorem, de quo tota Jeſujabum inter & Ignatium diſſenſio. Verùm ſi Eugenius ſociique ex Jeſujabi ſententia ſub Papa Epiſcopo Seleuciæ ante Nicænum Concilium floruere, nullo pacto ad Neſtorianam ſectam ſpectare poſſunt, quæ centum poſt annis emerſit. Poſt Neſtoriana tempora quum Barſumas Niſibenus ſociique Eccleſias Orientis atque cœnobia hujuſmodi peſte infeciſſent, tùm verò Epiſcopi & monachi illi errorem ſuum editis libris propugnare cœperunt, ut ex catalogo Sobenſis liquet. Babæus Archimandrita pro Neſtoriana quidem hæreſi ſcripſit, ut dictum eſt ſuprà hoc tom. à pag.88. at nequaquam fundator fuit cœnobii Izlenſis apud Niſibin poſiti, de quo Ignatius Jacobitarum Patriarcha litem Jeſujabo movebat, ſed in ejus præfectura tertius ab Abrahamo fundatore ſucceſſerat, ut ex Thoma Margenſi obſervavi hoc tom. pag.89.

Hæc de Epiſtola Jeſujabi dicta ſint ſatis.

Eidem Epiſtolæ in laudato Codice Arabico Vaticano 49. præmittitur *Tractatus Anonymi adversùs Mahometanos, Judæos, Jacobitas, & Melchitas*, inſcriptus: كتاب البرهان على صحيح الايمان. *Liber Demonſtrationis de vera fide*. Auctorem Neſtorianum fuiſſe, & poſt annum Chriſti milleſimum vixiſſe, colligitur tùm ex toto libri contextu, in quo Neſtorianam ſectam propugnat; tùm etiam ex eo quod Eutychium Patricidem Alexandrinum Melchitarum Patriarcham, & Severum Mokaffæum Coptum ſeù Ægyptium Aſmonæorum Epiſcopum pluribus in locis memorat: Eutychius autem anno Chriſti 950. obiit, & Severus anno 978. in vivis erat, ut ex Hottingero, Pocockio, & Caveo conſtat. Præterea Francorum ſeù Latinorum meminit, qui in Syria & Chaldæa ſub Francorum nomine poſt annum Chriſti centeſimum ſupra milleſimum innoteſcere cœperunt. Quamobrem aut Jeſujabo Malchonis filio, aut certè Eliæ ipſius in Sede Niſibena præceſſori librum hunc adjudicaverim; tùm quia eandem materiam uterque Arabicè tractavit; tùm etiam quia Tractatus iſte inter Eliæ & Jeſujabi opera in laudato Codice Vaticano collocatur. Sed ſi operis hujuſce ſtylum accuratiùs obſerves, ad Jeſujabum magis accedere videbis. Quid? quod Jeſujabi, non Eliæ ætas cum Francis, quorum in hoc libro fit mentio, convenit. Nam Elias quidem circa annum Chriſti 1060. atque adeò ante Francorum in Syriam adventum obiit, quum ſucceſſor ejus in Niſibena Sede Ebedjeſus ad annum Græcorum 1374. Chriſti 1063. ab Amro memoretur, ut dixi tom. 2. pag. 447. Jeſujabus verò in vivis erat anno Chriſti 1222 quo Ignatius Jacobitarum Patriarcha ab ipſo per literas impugnatus, illius ſectæ regimen ſuſcepit. Niſi priora ejus libri folia excidiſſent, conjecturis hujuſmodi opus non fuiſſet.

Porrò totum opus in quatuor Partes dividitur: quarum *Prima complectitur capita duo*:

الفصل الاول يتضمن اقامة الدليل على ان الثالوث المقدس اله واحد وليس ثلثة الهة ورداً على المسلمين.

Caput I. Demonſtratur ſanctam Trinitatem unum Deum eſſe, non tres Deos Reſponſio ad Moſulmanos, hoc eſt, Mahometanos. Deſideratur initium. الفصل الثاني يتضمن الكلام في السيد المسيح ورداً على اليهود.

Caput II. De Chriſto Domino, adversùs Judæos.

Ca-

Pars II. complectitur capita quatuor. Caput I. ostenditur Melchitas & Jacobitas duas esse recentes sectas. الجز الثاني يشتمل على اربعة فصول . الفصل الاول يتضمن اقامة الدليل على ان الملكية واليعقوبية فرقتان محدثتان .

Hìc de Eutychio Patricide Melchita deque Severo Mokaffæo Jacobita præfatus, quos multas ait in Nestorianos calumnias congessisse, subjungit historica ferè methodo infinitas propemodùm ineptias de fide Christiana ad Græcos, quos ubique Melchitas & aliquando Romæos appellat, invecta; de primis quatuor Conciliis generalibus; de initio, ut ait, Græcorum & Jacobitarum ab Ecclesia defectionis sub Conciliis Ephesino & Chalcedonensi; de Maronitis, & Armenis: denique de Mahometanis, quorum tyrannidem suprà Romanum Græcumque Imperium vilissimus assentator extollit. الفصل الثاني فى احتجاج قورللوس واشياعه بمواضع من الانجيل والجواب عن ذلك .

Caput II. Responsio ad objectionem Cyrilli ejusque sectariorum ex locis Evangelii petitam, nimirùm expendit illud Joannis, *Verbum caro factum est.* الفصل الثالث فى الرّد على اليعقوبية . *Caput III. Confutatio Jacobitarum.* الفصل الرابع فى الرّد على الملكية .

Caput IV. Confutatio Melchitarum. Multa adversùs utrosque congerit, circa personam Christi, naturas, substantias, operationes, & voluntates. Sed tria potissimùm notanda, quæ ipsis opponit. Primum, ait Melchitas & Jacobitas locum hunc Apostoli ad Hebr. c. 2. هو من دون الله عوض جميع الناس داق الموت . *Ipse præter Deum pro omnibus hominibus gustavit mortem*, corrupisse hoc pacto, هو الله عوض جميع الناس داق الموت . *Ipse Deus pro omnibus hominibus gustavit mortem.* Verùm ad hanc Nestorianorum objectionem responsio Barhebræi allata est à nobis Tom. 2. pag. 290. Et in Concilio Diamperensi corruptio multorum locorum Testamenti novi Nestorianis potiùs opponitur, ut refert Thomas à Jesu in libro de conversione omnium gentium procuranda pag. 355. Secundo asserit in Liturgia Jacobi Fratris Domini, quam ipse velut legitimam nequaquam agnoscit, hæc verba Sacerdotis ad Deum haberi: اذكر مريم التى ولدتك بنعمة ايشوع المسيح . *Memento Mariæ, quæ te genuit per gratiam Jesu Christi.* At neque apud Græcos, neque apud Syros ea verba in Liturgia Jacobi exstant. Quamobrem vel pura puta calumnia est; vel Jesujabus in aliquem corruptum codicem incidit. Tertio de Ægyptiis tùm Jacobitis tùm Melchitis fabulam hanc narrat. Alexandriæ, inquit, idolum quoddam æneum, quod ميكايل *Michaël* dicebatur, summa religione colebant Ægyptii: id postea nomini Michaëlis Archangeli nuncupatum venerari cœperunt, quum Christianam fidem amplexi sunt. Ità nimirùm nugatur de Angelio, seù Templo Angelis dicato, quod sub Theophilo Patriarcha conditum dicitur: de quo vide in Dissertat. de Monophysitis Tomo 2. præfixa §. 4. verbo, *Angelitæ*.

Pars III. Caput unicum, de præstantia nostrorum Orientalium, qui Nestoriani dicuntur: & *quod ii*, ut asserit, *in recta fide adeò constantes fuerint, ut nullam hæc apud ipsos mutationem aut corruptionem subierit:* & *quid de rebus tùm ad religionem, tùm ad disciplinam spectantibus iidem sentiant.* الجز الثالث يشتمل على فصل يتضمن فضايل اصحابنا المشارقة المنعوتين بالنسطور وانهم مقيمون على ايمان صحيح لم يعترض فيه تغيّر ولا فساد وتبيين رايهم فى فرايض المذهب .

Gentiles suos Jesujabus cæteris Christianis nationibus præstare affirmat tùm religione, tùm moribus. Primum ostendere conatur ex eo, quod Orientales Christum in cunabulis primi omnium adoraverint, quod iidem ab Apostolis fidem nullo alio mediante acceperint, non instar Jacobitarum & Melchitarum, quibus religionem ait arbitrio Regum præscriptam, non Apostolorum prædicatione traditam: quod nulla in Oriente hæresis emerserit: quod denique pro Apostolica fide servanda martyrium data occasione subierint: atque hìc martyres Jesujabus laudat, qui sub Persis passi sunt, aitque, وفى جملتهم من نصارى باجرمى مابة الف وثلثة وستين الف انسان قبلوا الشهادة فى وقت واحد . *inter alios* martyres, *Christianorum Bagermitarum*, hoc est, Garmææ regionis incolarum *centum sexaginta tria millia exstitisse, qui uno eodemque momento martyrio coronati sunt:* perinde ac si gloriosissimi illi martyres, qui sub Sapore aliisque antiquis Persarum Regibus passi sunt, ad Nestorianos aliqua ratione spectent. Alterum probare nititur, Christianarum virtutum exercitationes enumerando, quas omnes apud suos exstare jactanter affirmat: nimirùm legitimam Præsulum suorum electionem, altarium munditiem, jejuniorum puritatem, (ubi fusè de jejunio quadragesimali disserit:) laicorum conjugatorum continentiam, (ubi quosdam aliarum sectarum Christianos sugillat, duas uxorum titulo, vel ancillas concubinatus nomine, instar Mahometanorum, ducentes:) Clericorum in persolvendis Horis Canonicis observantiam, (atque hìc septem Horas hujusmodi recenset: صلاة المسا . صلاة الليل . صلاة بكره . التاسعة . السادسة . صلاة العتمة . صلاة نصف الليل . *Preces scilicet Vesperarum, Noctis,*

Ctis, *Matutini*, *Nonæ*, *Sextæ*, *Tenebrarum*, *& mediæ noctis*: quum tamen ex ipsis Nestorianorum Officiis constet, eos præter Vesperas, Nocturnum, & Matutinum, nullas alias Horas celebrare, ut suo loco dicam: nec satis intelligi queat, quid sint & quàm inter se distinctæ *Preces Noctis*, *Tenebrarum*, *& mediæ noctis*, & cur *Tertiam Horam* in recensione septem Canonicarum omiserit: Primam enim *Matutini* nomine intelligunt Syri. Denique suos sectarios ait Christi Domini Apostolorumque vestigiis inhærere, quum Circumcisionem colunt: واتباعنا فعل سيدنا وتلاميذه الاطهار فى استعمال الختانة لا مثل من فسح لهم وسهل عليهم فى معناها رغبة فى نقلهم عن عبادة الاوثان الى معرفة الله والايمان. *Nos*, inquit, *Dominum nostrum sanctosque ejus Discipulos in usu Circumcisionis sequimur, non ita tamen, ut eos imitemur, quibus illa idcircò permissa fuit, ut facilius libentiusque ab idolorum cultu ad Dei fideique agnitionem adducerentur*. Hinc liquet, non modo Ægyptios Æthiopasque Monophysitas, sed etiam Nestorianos Chaldæos Circumcisionem aliquando exercuisse.

Pars IV. continet tria Capita. Caput I. Responsio ad eum, qui minimè probat, quod nos à communione Melchitarum & Jacobitarum abhorremus. الجزو الرابع يشتمل على ثلثة فصول. الفصل الاول منها جواب من ينكر امتناعنا من اخذ قربان الملكية واليعقوبية.

Errores, ut asserit, Melchitarum & Jacobitarum hos in summa recenset. Primo Sacerdotes, ait, nudis pedibus Altare ingrediuntur. 2. Ipsi communicant, aliisque communionem porrigunt absque Calice. 3. Communionem præbent, quum cibum sumpserint jejuniumque solverint. 4 Communionem mulieribus puerisque per vicos & domos deferendam tradunt: mulieribus quoque, & iis qui nullo ordine initiati sunt permittunt, ut Communionem aliis præbeant. 5. Eucharistiam tamdiù repositam conservant, ut corruptioni, & muribus ipsis obnoxia sit. 6. Apud Romæos in fine sacræ Liturgiæ Eucharistiam primùm, deinde aquam fervidam in calicem immittunt: quo fit, ut Eucharistia solvatur. 7. In jejunio Liturgiam celebrant feria prima pro tota hebdomada, & ex Eucharistia illa singulis diebus proferunt quod sumant, contra sacros Canones, quibus præcipitur, ne Eucharistia vel una nocte maneat. 8. Aliquando Eucharistiam in calice sic immiscent, ut panis vinolentus videatur. 9. Quandoque etiam plures Hostias quis uno die sumit, ex oblatione scilicet illius diei, & ex ea, quæ antea reposita fuerat. 10. Oblatio eorum ex foro emitur, eamque mulieres subigunt, & infideles ipsi aut hæretici coquunt. 11. Liturgiam usurpant Jacobo Fratri Domini inscriptam, quæ tamen ejus esse nequit, sed potiùs Jacobo Baradæo tribuenda est propter multos quos complectitur, ut asserit, errores: ut puta quum Eliæ prophetæ commemorationem agunt, qui tamen vivus est; oblatio autem, ut inquit, & commemoratio pro defunctis dumtaxat peragitur. Item Ecclesiam Sion commemorant, quæ Jacobi Apostoli temporibus necdum ad fidem conversa fuerat. Ajunt præterea in quadam Secreta, Deum alloquentes, *Memento Mariæ quæ te genuit per gratiam Jesu Christi*. 12. Quum Eucharistiam porrigunt, dicunt ad eos qui ipsam sumunt, *Hoc est corpus Dei*, &, *hic est sanguis Dei* 13. Munditiem adeò non curant, ut contingat quempiam eorum in sacra Liturgia à dextris & sinistris altaris exspuere. 14. Aquâ se minimè abluunt, Manichæos imitati, qui id religioni ducebant. 15. Imagines in Ecclesiis multiplicant, ajuntque eas omnes venerandas esse; quum tamen Christi Dominæque imaginem despiciant: nam in balneis aliisque immundis locis eam collocant. 16. Sacerdotes absque Diaconis sacrum faciunt. 17. Sumpto cibo Altare ingrediuntur. 18. Ibidem manducant & bibunt. 19. Pueris, mulieribus, cæterisque laicis patet accessus ad Altare: quin & Judæis ipsis in regione Romæorum, & apud Ægyptios. 20. Patriarchæ, Episcopi, & Monachi apud ipsos & Ægyptios sandaliis minimè utuntur. 21. Ecclesias claudunt vergente die, noctemque ipsi in deliciis transigunt usque ad matutinum tempus: existimant enim nocturnas preces opus Diaboli esse. 22. In jejunio pisces manducant, & vinum bibunt, contra ipsius jejunii præscriptum: nec id tantùm faciunt, sed etiam abstinentes à vino & piscibus condemnant. Eò demùm progressi sunt Ægyptii, ut lacte prætereà in jejunio vescantur, filiisque suis ante Baptismum ova & carnes dent. 23. Sabbato & Dominica Jejunium solvunt, jejunantesque his diebus damnant. 24. Franci, hoc est, Latini, jejunium inchoant feria quarta; duobus scilicet post Orientales diebus. Solvunt præterea jejunium singulis Dominicis: & feria quinta Paschatis, seù majoris hebdomadæ, agnos assos manducant. 25. Episcopi & monachi Ægyptii carnibus vescuntur, præter regulam: lineas etiam vestes sub laneis gerunt. 26. Romæi statuas idolorum in templis adhuc retinent. 27. Iidem hebdomadam ante initium jejunii quadragesimalis jejunant propter Heraclii Imperatoris, ut ajunt, jusjurandum, quo se obstrinxerat, se Judæis Palæstinæ parsurum. Mirum sanè, inquit, quod indicto unius hebdomadæ jejunio jusjurandum illius quotannis redimunt, quem ipsi veluti hæreticum Monothelitam anathematizant, & tamquam tyrannum vita privarunt. Sed magis mirandum, quod Ægyptii rigidiore, quàm Romæi, jejunio hebdomadam illam colunt: hi siquidem in ea lacticiniis vescuntur; Ægyptii verò nullum, jejunium quadragesimale inter & ipsam, discrimen agnoscunt. 28. Romæi Sabbatum non secùs atque Judæi colentes, in ipso sacram Liturgiam pro mortuis faciunt, in eo dumtaxat acceptam esse pro mortuis Oblationem existimantes. 29. Jacobitæ existimant secundas nuptias à Sacerdotio & Diaconatu impedire;

dire; ſecùs fornicationem, quam Epiſcopi eorum ſcientes volenteſque ipſis permittunt. 30. Ægyptii duas uxores uni viro concedunt; ancillas præterea & concubinas, quot voluerit. Æthiopes verò, ſeù Habiſſini, quot placuerint, uxores ducunt. Epiſcopi autem in regione nigrorum, hoc eſt, in Nubia, inſtar laicorum, conjuges habent. 31. Eunuchos & Spadones ad ſacros ordines admittunt. Has, inquit, ob cauſas Jacobitarum ſimul & Melchitarum communionem devitant Neſtoriani, quorum contrarias prædictis conſuetudines opponit. Deo nimirùm ita diſponente, ut quo ferè tempore Michaël Cerularius Græcorum Patriarcha conquiſitis diverſarum criminationum capitibus Orientem in Latinos excitare contenderat, Neſtoriani aliique Orientis hæretici adversùs Græcos ipſos conſurgerent.

Caput II. Adversùs Romæos ſeù Græcos, qui de Patribus & Locis ſanctis gloriantur.

الفصل الثاني فى نقض ما يفتخرو به الروم من الابا والاثار.

Ut Orientales ſuos Græcis præſtare oſtendat, hæc Orientis privilegia enumerat. Primum, ait, Paradiſus ſitus eſt in Oriente. 2. Orientales primi omnium gentium Chriſtum agnovere, eumque oblatis muneribus adorarunt. 3. Inſtituta eſt ab Apoſtolis ad Orientem adoratio. 4. Patres generis humani tùm ante, tùm poſt diluvium in Oriente fuerunt: Adam ſcilicet & Eva, eorumque filii uſque ad Noë; deinde Noë cum deſcendentibus ſuis uſque ad Abraham: Abraham verò ex Oriente in Palæſtinam profectus eſt: Chriſtus denique ex ſemine Abrahæ Orientalis fuit: & Apoſtoli ipſi fidei noſtræ ſatores ad Orientem ſpectant. At Græci, inquit, Occidentaleſque neque de Patribus, neque de Prophetis gloriari poſſunt, ſed tantùm de Saturno, Jove, Marte, Mercurio, Venere cæteriſque prophanis numinibus, deque hæreſiarchis Simone Mago, Valentino, Ario, Macedonio, Origene, Paulo, Photino, Apollinario aliiſque; ſubjungit de Hieroſolyma:

فان افتخروا ببيت المقدس انه فى ايديهم فما صدقوا. فانما هو فى ايدى العرب وملكهم. ولعمرى ان القدس قد كان فى ايديهم اذ كان ايمانهم صحيحا وامرهم مستقيما. فلما مرقوا عن صحيح الايمان لم يزلوا موليين بين ايدى اعدايهم منقلبين من المواضع المقدسة التى كانت فى ايديهم.

Quodſi Hieroſolymam, inquit, ſe poſſidere jactent, mentiuntur: Eſt enim ſub Arabum poteſtate & regno. Eam ſanè poſſidebant, quum orthodoxam fidem tenebant. At poſtquam à vera religione defecerunt, hoſtibus ſuis ſubjecti fuere, à Locis ſanctis, quæ olim in eorum dominio erant, exules facti. Hinc patet librum hunc à Jeſujabo compoſitum, poſtquam Arabes Hieroſolymam pulſis Latinis recuperarunt: hoc eſt, poſt annum Chriſti centeſimum octogeſimum ſeptimum ſuprà milleſimum: nam Latini eam urbem, quam anno Chriſti 1099. expugnaverant, quum annos octo ſupra octoginta tenuiſſent, anno demùm 1187. amiſere. Demùm ſancta ſanctis comparans, in eo ſe errore verſari declarat, ut exiſtimet, Animas ſanctorum in Paradiſo terreſtri commorari.

وان افتخروا بكون بيت المقدس فى الغرب فعندنا فى المشرق الفردوس الذى لا يدانيه بيت المقدس الذى اليه بعث المسيح نفس اللص ولم يتركها فى بيت المقدس. وان قالوا عندنا جسد فطروس وفولوس قلنا عندنا فى الفردوس احنوخ واليا لم يموتا: وانفس فطروس وفولوس وجميع الانبيا والسليحين والصالحين. والانفس اكرم من الجثث والاجساد. وعندنا ايضا ما ليس بدون جثة فطروس وفولوس وهو جثة حزقيال النبى فى الزاب. وجثة دانيال النبى بالسوس وجثة مار توما السليح بالهند ومار تادى بالرها. ونثنايل بارمينية ومار مارى السليح بدير قنى وجماعة لا احفظ اسماوهم.

Si gloriantur, inquit, Hieroſolymam in Occidente ſe habere, reponimus nobis eſſe in Oriente Paradiſum, cui Hieroſolyma comparari nequit: in eum quippe Chriſtus animam Latronis miſit, non Hieroſolymæ illam reliquit. Quodſi ſubjungant, apud ipſos corpus Petri & Pauli exſtare, ſubjungimus & nos, in Paradiſo apud nos Enochum & Eliam adhuc vivos degere: ſimiliter & animas Petri & Pauli, omniumque Prophetarum, Apoſtolorum, Sanctorumque. Animæ autem cadaveribus corporibuſque præſtant. Præterea habemus & nos quod cadavere Petri & Pauli haud inferius eſt: nimirùm cadaver Ezechielis Prophetæ in Zaba, cadaver Danielis Prophetæ in Suſan, cadaver ſancti Thomæ Apoſtoli in India, ſancti Thaddæi in urbe Edeſſa, Nathanaëlis (hoc eſt, Bartholomæi, ut putant Chaldæi) *in Armenia, ſancti Maris Apoſtoli in Dair-Kona, aliorumque plurimorum, quorum nomina mihi nunc in promptu non ſunt.* Hæc ille, falſa quidem, ſed ad Neſtorianæ ſectæ penitiorem cognitionem habendam hic à nobis commemorata.

Caput III. Epilogus. الفصل الثالث يتضمن كلاما جليا فى معنى الكتاب.

Summam exhibet eorum, quæ de Neſtorianis à nonnullis tradita refellit. Quoſdam ait affirmare, Neſtorianos à trecentis duodeviginti Patribus Nicænis damnatos fuiſſe, quum tamen Neſtorius, ut ſubjungit, ſexaginta annis poſt Nicænum Concilium natus ſit. Alios ad Arium Alexandrinum eos referre. Alios exiſtimare, Neſtorianos profiteri Chriſtum Dominum imperfectum fuiſſe uſque ad Baptiſmum, quo à Joanne accepto perfectionem conſequutus ſit. Nonnullos dicere ipſos Beatæ Virginis adverſarios, cujus neque commemorationem in ſtatis precibus peragant, neque imaginem in Eccleſiis teneant. Eutychium Melchitam, & Seve-

rum

CAPUT CXCVI.

Joannes Zugbi Presbyter & monachus.

1 Joannes [1] Zugbi collegit
2 Compositiones [2] Grammaticas,

ܝܘܚܢܢ ܕܙܘܥܒܝ ܟܢܫ
ܫܘܚܠܦܐ ܓܪܡܛܝܩܝܐ .

Easque ܘܥܒܕ

rum Mokaffæum Ægyptium multas calumnias in Nestorium sectariosque congerere: de Nestoriana denique secta hanc sententiam ferre, ut eam narrent pridem extinctam, deinde per Barsumam Nisibenum Metropolitam instauratam fuisse.

1 *Joannes Zugbi filius* monachus ac Presbyter fuit in cœnobio Kokensi, quod Sabarjesu nuncupatum est, in regione Arbelensi: ubi auditorem habuit Jacobum Severum Tagritensem Episcopum, teste Gregorio Barhebræo in Chronico Syriaco Par. 3. in Vita Joannis Aaronis Bar-Maadani Maphriani. Floruit ineunte tertio decimo christiano sæculo, ut dixi Tom. 2. pag. 455.

2 *Compositiones Grammaticas in unum volumen congessit.* Duplex Joannis Grammatica, tàm metro alligata, quàm soluta oratione cum diversis variorum de eadem re Tractatibus exstat ms in Biblioth Vatic. Cod. Syr. Ecchell. 27. (Tom. 1. Biblioth. Orient. pag 578.) *qui descriptus dicitur ex Codice exarato à Josue Presbytero Joannis filio in urbe Bagdadensi sub Sabarjesu hujus nominis quinto Patriarcha cognomento Bar-Messia, feria 4. die* 10 *Novembris anno Græcorum* 1558. *die* 26 *Gemadi prioris anno Hegiræ* 644. (Christi 1246) qui modo in Bibliotheca S. Petri Montis Aurei in Urbe conservatur. In eo autem Codice sequentes Tractatus à Joanne Zugbi vel collecti, vel compositi habentur. Videlicet. I. ܕܐܠܝܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܢܨܝܒܝܢ
ܥܠ ܐܬܘܬܐ . ܥܠ ܐܬܘܬܐ ܝܠܝܕܝܬܐ
ܘܬܘܣܦܬܢܝܬܐ . ܥܠ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܩܪܝܢ ܦܬܓܡܐ
ܢܦܘܠܐ . ܥܠ ܐܬܘܬܐ ܪܟܝܟܬܐ ܘܩܫܝܫܬܐ . ܥܠ
ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܚܒܠܢ . ܥܠ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܚܠܦܢ
ܟܬܝܒܢ ܘܠܐ ܡܬܩܪܝܢ . ܥܠ ܢܘܩܙܐ ܕܡܬܩܪܝܢ
ܠܘܩܒܠ ܫܡܗܐ ܣܘܓܐܐ ܕܢܦܪܫܘܢ ܠܗܘܢ ܡܢ
ܚܕܝܐ . ܥܠ
ܩܪܝܬܐ ܕܡܠܐ ܣܘܪܝܝܬܐ

Eliæ Metropolitæ Nisibis de literis. De literis genitivis (hoc est, radicalibus,) & *additiis. De literis, quæ casus appellantur. De literis lenibus, & asperis. De literis, quæ corripiuntur,* (hoc est, scribuntur quidem, sed non pronunciantur.) *De literis, quæ mutuò permutantur. De punctis, quæ appositiones seù affixa vocantur: apponuntur autem dictionibus pluralibus, ut eas à singularibus distinguant. De syllabica dictionum Syriacarum comprehensione.* II. ܫܠܡܬ ܓܪܡܛܝܩܝ ܕܡܪܝ ܐܠܝܐ ܫܪܝܐ
ܕܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܙܘܥܒܝ . ܗܝ ܕܥܠ ܡܢ̈ܘܬܐ ܕܡܠܬܐ
ܟܡܐ ܐܝܬܝܗܝܢ . ܥܠ ܫܡܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܢܬܐ ܩܕܡܝܬܐ
ܕܡܠܬܐ ܘܥܠ ܦܘܠܓܘܗܝ . ܥܠ ܗܠܝܢ ܕܓܕܫܢ ܠܫܡܐ
ܕܐܝܬܝܗܝܢ ܓܢܣܐ : ܘܐܕܫܐ : ܘܡܢܝܢܐ : ܘܐܣܟܡܐ
ܘܐܝܢܝܘܬܐ : ܘܦܬܓܡܐ . ܥܠ ܐܘܣܝܐ ܘܓܕܫܐ . ܥܠ
ܡܠܬܐ ܕܐܝܬܝܗ ܡܢܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܕܡܠܬܐ . ܥܠ
ܢܩܦܬܐ ܕܡܠܬܐ : ܕܐܝܬܝܗܝܢ ܥܒܕܐ ܡܚܫܒܬܐ :
ܩܠܐ : ܘܟܬܒܐ . ܥܠ ܣܘܟܡܗ ܕܡܠܬܐ ܘܦܘܠܓܗ
ܘܦܘܠܓܗ . ܥܠ ܢܩܦܬܐ ܕܡܠܬܐ ܕܐܝܬܝܗܝܢ
ܓܢܣܐ : ܡܢܝܢܐ : ܙܒܢܐ : ܦܪܨܘܦܐ :
ܐܝܢܝܘܬܐ : ܐܕܫܐ : ܘܙܢܝܐ .

Hucusque Grammatica Mar Eliæ; sequitur Mar Joannis cognomento Bar Zugbi. Videlicet: *De Partibus Orationis, quot sint De Nomine, quod est prima Pars Orationis, deque ejus divisionibus. De iis, quæ Nomini accidunt, nimirùm Genus, Species, Numerus, Figura, Qualitas, Casus. De Substantia,* & *Accidentibus:* Ubi Joannes philosophicè tractat de Decem, ut Logici ajunt, Prædicamentis. *De Verbo, quod est secunda Pars Orationis.* Hic fusè differit de Verbo Dei & de Incarnatione, sensu tamen prorsùs Nestoriano. *De iis, quæ Verbum consequuntur, id est, opus, cogitatio, vox, scriptura. De Verbi definitione,* & *divisione. De iis, quæ Verbo accidunt, hoc est, Genus, Numerus, Tempus, Persona, Qualitas, Species, Modi.* III. ܕܐܠܝܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܢܨܝܒܝܢ ܥܠ ܐܕܫܐ .

Eliæ Metropolitæ Nisibis, de Specie. IV. ܕܡܪܝ ܐܠܝܐ ܗܘ ܕܥܠ ܡܠܬܐ ܕܐܝܬܝܗ ܒܗܘܢ

[illegible]

Joannes Zugbi de Pronomine, quod est pars tertia Orationis. De Participio, quod est pars quarta Orationis. De Adverbio, quod est pars quinta Orationis. De Præpositione, quæ est pars sexta Orationis. De Conjunctione, quæ est pars septima Orationis. De Vocalibus, seù Punctis. V. [illegible]

Nomina Punctorum discernentium (hoc est, unam dictionem ab altera distinguentium.) *quæ magna dicuntur, interprete Mar Elia* (primo) *Catholico*. Vide suprà pag 265. VI. [illegible]

Joannis Zugbi de literis servilibus *Aleph, Mim, Nun, Tau. De literis lenius, vel asperius pronunciandis*. VII. [illegible]

Explicit aptus Grammaticæ artis contextus auctore monacho probato, cœnobita perfecto, asceta admirabili, Presbytero vero, directore suspiciendo, manuductore gratiæ, magistro nostro Joanne cognomento Bar-Zugbi, è sacro cœnobio sancti Mar Sabarjesu in Koka. Item ejusdem *carmen* metro heptasyllabo *de septem partibus Orationis, quo veluti compendio tota Grammatica continetur*. Initium: *Perfecto sapientiæ amatori, virtutumque studioso &c.* VIII. [illegible]

Josephi Episcopi Mardæ cognomento Bar-Malchon, carmen metro dodecasyllabo *de Punctis, inscriptum Rete Punctorum*: Initium, *In nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, trium personarum, unius substantiæ, unius Dei, uniusque essentiæ &c.* IX. [illegible]

Distinctio vocum scriptura quidem similium, sed sensu differentium, quæ per Puncta distinctiva noscuntur & discernuntur. Initium: *Abba, Pater, ex paternitate* naturali, *juxta illud, non habemus patrem in terra*: & cætera ordine Alphabetico. Auctor hujus Tractatus videtur esse Eudochus, seù Eudoxius Presbyter Melitinensis, de quo dixi tom. 2 pag. 308.: ejus enim disertum nomen præfertur in aliis mss. Codd. qui circumferuntur. Specimen do in hac voce [illegible] *Tharsis*. [illegible]

Tharsis, inquit, *id est, lapis albus splendens instar lucis, ut* Exod. 28. 20. *Tharsis & Iaspis* (in Vulgat. Lat. & Græc. Chrysolitus, Onychinus & Beryllus.) *Tharsis verò urbs est & portus, juxta illud*, Psalm. 72 10. *Reges Tharsis, hoc est, Sinarum*. Eadem leguntur in Lexico Bar-Bahlul. Unde liquet, ex horum Auctorum sententia naves Salomonis in Indiam Orientalem & usque ad Sinarum regionem navigasse. X. [illegible]

Carmen metro heptasyllabo *de quatuor Punctis radicalibus, quæ distinctiva & magna dicuntur, auctore quodam Philosopho*. Initium: *Acue mentem tuam, Lector, vagasque cogitationes collige*. Absolutus dicitur hic liber [illegible] *anno Græcorum* 1770. hoc est Christi 1459. XI. *Eliæ Nisibeni Nomenclator* Syro-Arabicus, de quo suprà pag. 267. XII. Denique *Josue Bar Ali medici Lexicon* Syro-Arabicum, de quo suprà hoc tom. pag. 257.

Porrò à Joanne Zugbi in citato Codice Ecchellen. 27. laudantur hi Grammatici. [illegible]

Sty-

Easque in unum volumen congessit.
1 Præterea edidit Orationes [1] metricas.

ܘܟܢܫ ܘܥܒܕ ܚܕ ܦܢܩܝܬܐ܆
ܐܦ ܡܐܡܪܐ ܠܗܘܢ ܕܡܫܘܚܬܐ.

CAPUT CXCVIII.

Salomon Episcopus Bassoræ.

2 Salomon [2] Chalatensis Bassoræ [3]
3 Fecit librum [4] Apis:
4

ܫܠܝܡܘܢ ܟܠܛܝܐ ܕܒܨܪܐ
ܥܒܕ ܟܬܒܐ ܕܕܒܘܪܝܬܐ.

Fe- ܘܥܒܕ

Jesudenah Episcopus: Acbudemes: Joannes Stylita: Joseph Huzita: Joannes (seù Honainus) *medicus: & Elias Metropolita Nisibis.*

1 *Orationes metricas.* Extat penes me *Carmen* metro heptasyllabo *de Baptismo & Eucharistia*, ex pervetusto Codice in urbe Mosul descriptum mihique transmissum: in quo Joannes Zugbi falsam popularium suorum opinionem de Fermento Eucharistiæ & Baptismi ab Apostolis ad ipsos continuata, ut sibi persuadent, & nunquam interrupta serie derivato, ex apocrypho quodam libro Simonis Petri nomine inscripto, & ex Simeonis cujusdam Presbyteri sibi æqualis auctoritate confirmare nititur. Sacro præterea Occidentalium, ut vocat, Chrismati ex oleo, balsamo, aliisque aromaticis speciebus composito, purum simplexque oleum, quo Nestoriani pro Chrismate utuntur, longè præferendum existimat: suos quidem tamquam antiquissimi & Apostolici ritus tenaces commendans; cæteros verò velut novitatis studiosos traducens. Et de utroque quidem Fermento hanc fabellam tradit. Baptizato, inquit, in Jordane Christo Domino, Joannes Baptista ex aquis de sacro ipsius corpore defluentibus vasculum implevit, conservatumque usque ad diem decollationis suæ, discipulo suo Joanni Evangelistæ custodiendum tradidit. Eidem Joanni Evangelistæ, subjungit, quum Christus in cæna Eucharistiam instituisset, partemque unam singulis Apostolis distribuisset, duplicem præbuit, quarum alteram ille sumpsit, alteram non secùs atque Vasculum aquæ, repositam custodivit. Et in ipsum quidem vasculum Aquam posteà, quæ de latere Christi in cruce pendentis effluxit, immisit, sanguinem verò Eucharistico pani commiscuit. Hoc ait Eucharistiæ, illud Baptismi fermentum fuisse. Nam Apostolos post acceptum Spiritum sanctum antequam in eam, quæ sibi obtigerat, orbis terrarum partem ad prædicandum Evangelium proficiscerentur, Aquam illam & Panem Eucharisticum inter se divisisse, quibus tamquam Fermento in utroque illo Sacramento administrando usi fuerint. Hæc nimirùm Fermenti origo est, de quo tantoperè gloriantur Nestoriani, ut graves cæteroquin illius sectæ Scriptores, Jesujabum & Ebedjesum Nisibenos Archiepiscopos, non puduerit affirmare, nullam aliam præter Nestorianos Christianam gentem Apostolicas traditiones quoad utriusque illius Sacramenti materiam sartas tectasque servasse.

2 *Salomon Chalatensis* (non *Chalatia*, ut perperàm Ecchellensis & Hottingerus,) hoc est, ex urbe Chalata oriundus, Jesujabi Malchonis, cujus suprà facta est mentio, æqualis, Bassorensem Ecclesiam Metropolita regebat anno Christi 1222. quo ordinationi Sabarjesu Patriarchæ interfuit, ut ex Amro notavi tom. 2. pag. 453. Est autem Chalata urbs Mediæ non ignobilis, cujus Episcopus Nestorianus Joannes laudatur ab Amro in Vita Eliæ III. Patriarchæ Tom cit. pag. 450. Eadem terræmotu corruisse narratur in Chronico Noë Jacobitarum Patriarchæ anno Christi 1245. & 1434., hoc est, anno 251. & anno 62. ante annum Græcorum 1802. quo Chronici sui Breviarium idem Noë conscripsit, ut liquet ex eodem Tom 2. pag. 470. & 471.

3 *Bassoræ.* Ejus urbis Metropolita Nestorianus hoc etiam nomine appellari solet, ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܦܪܬ ܕܡܝܫܢ *Metropolita Perat-Maisan*, hoc est, Mesenæ insulæ, de qua in Dissertatione de Monophysitis, Tomo secundo præfixa verbo *Bassora*.

4 *Librum Apis.* Titulus libri est, ܟܬܒܐ ܕܠܩܛܐ ܕܡܬܩܪܐ ܕܒܘܪܝܬܐ ܕܣܝܡ ܠܡܪܝ ܫܠܝܡܘܢ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܦܪܬ ܕܡܝܫܢ ܗܝ ܕܝܢ ܒܨܪܐ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܕܒܨܪܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܬܟܢܫܝܢ ܒܗ ܡܢ ܟܬܒܐ ܘܡܠܦܢܐ *Liber Spicilegii, Apis inscriptus, auctore Mar Salomone Metropolita Perat-Maisan* (hoc est,

Bas-

Et alterum de figura cæli & terræ: Et Oratiunculas: & Preces.

ܘܗܘ ܕܐܣܟܡܐ ܕܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ .
ܘܨܠܘܬܐ ܘܒܥܘܬܐ .

Bassoræ) *ab eodem nuncupatus cuidam socio suo, idest, Domino Narseti Episcopo Conisapor in Vazich*, ut ex Præfatione ejusdem libri colligitur. Binum exemplar habemus in Bibliotheca Vaticana: alterum imperfectum, quo priora capita quadraginta dumtaxat continentur, Cod. Syr. 9. Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 488. Alterum integrum, Libro Margaritarum & Catalogo Sobensis subjunctum in Codice ms. Ecchell. 17. To. 1. Bibl. Orient. p. 576. cui hæc inscriptio præfigitur:

[illegible]

Liber iste Apis, & Margaritarum est sancti & incliti martyris Domini Cyriaci in oppido Salach regionis Bartar, à fidelibus proprio ejusdem sancti ære emptus. Ad calcem verò notatur tempus scripti Codicis in hæc verba.

[illegible]

[illegible]

Absolutus est ope Domini nostri liber iste Spicilegii, qui Apis inscribitur, & Deo laus & gratiarum actio in trinitate personarum æqualium & indivisibilium Amen. Scriptus autem fuit liber iste anno millesimo centesimo octogesimo septimo Alexandri filii Nectibi Regis Græci, mense Februario, die decimaquarta, feria quarta absolutus fuit. Exaravit librum hunc vir miser, peccator, humilis, pollutus, implicitus omnibus adversis pravisque operibus, & gravibus peccatis inquinatus, Gabriel neque schemate, quo indutus est, neque memoria inter homines dignus. Rogat itaque precaturque quotquot in hoc libro legerint, aut ex ipso descripserint, si quidem erratum aut mendum offenderint, ut id christiana charitate corrigant, nec maledictionis lapides in me jaciant, sed dicant: Deus universorum Dominus debita & peccata miseri amanuensis dimittat, sicut publicano & meretrici pro gratia sua condonavit, Amen Amen. Exarandi autem hujus libri hæc causa fuit; in gratiam scilicet spiritualis in Domino fratris, dilecti ac venerabilis Sacerdotis veri, qui Sacerdotio coram Domino suo purè fungitur, Presbyteri Joannis filii Presbyteri Jonæ. Dignos, oro, efficiat eos Dominus, ut indeficientibus felicitatibus cum ipso fruantur Amen. Benedictus Deus in sæculum, & laudabile nomen ejus in generationem generationum. In regione Baz, in oppido benedicto Beth-Selom, quod Dominus cum incolis suis custodiat. Sed loco *Nectibi*, cujus Alexander filius dicitur, nomen *Philippi* restituendum, & in Epocha ejusdem Alexandri pro anno 1187. annus 1787. reponendus. Nam annus 1187. anno Christi 876. respondet, quo nec Ebedjesus Sobensis nec Salomon Bassorensis, quorum hìc opera describuntur, nati fuerant. Anno verò Alexandri 1787. Christi 1476. dies decimaquarta Februarii in feriam quartam incidit.

Totum opus in Partes duas, & in capita sexaginta dividitur. *Præfatio* incipit.

[illegible]

[illegible]

Non debent filii parentibus thesaurizare, inquit beatus Paulus, sed parentes filiis spiritualibus. Nos igitur tibi retribuere debemus, dilecte frater noster, baculus senectutis nostræ, religiosissime Dei, Domine Narses Episcope Conisapor in Beth-Vazich. Recolimus enim tuam in nos sollicitudinem &c.

Pars I. Capita 32. De rebus ad Testamentum Vetus spectantibus. *Caput* 1. [illegible]

De æterna Dei mente, condendi creaturas. Ideam intelligit condendarum creaturarum, quæ in mente Dei ab æterno fuit. Quum autem omnia propter Adam creare Deus statuisset, hinc, inquit, Adamus creaturas omnes in mente Dei antecessit, etsi reipsa creaturæ ante Adamum conditæ fuissent.

2. *De creatione septem naturarum in silentio.* [illegible]

nimirùm, cæli, terræ, aquæ, aëris, ignis, Angelorum ac tenebrarum: ubi tenebras non lucis privationem, sed quid existens esse putat: quod & infrà cap. 6. docet. In silentio autem naturas prædictas à Deo creatas ait, quod absque voce, (rationem ipse sibi excogitavit,) conditæ sint: [illegible]

quoniam, inquit, *nondum erat qui vocem audiret, rectè eas in silentio creavit.*

3. *De creatione terræ, aquæ, aëris, & ignis.* [illegible]

Hìc Theodori doctrinam sequutus, spiritum Dei, qui super aquas ferebatur, ventum fuisse affirmat, indoctos reputans, qui de Spiritu sancto locum illum interpretati sunt. Ita nimirùm vir Nestorianus cum primariis etiam Ecclesiæ Doctoribus, Basilio inquam & Ephræmo, agit, quum à Theodori Mopsvesteni doctrina recedunt.

4. *De cælo.* [illegible] Quosdam arguit, qui aquas suprà cælum positas sanctos Angelos esse dicunt, aut Christi Domini humanitatem.

5. *De Angelis* [illegible] Novem quidem Choros, sed hoc ordine ponit. [illegible]

Angeli, inquit, *novem chori sunt, & tres ordines, seù Hierarchiæ. Superni, medii, & infimi. Superni sunt, Cherubim, Seraphim, & Throni. Hi Pontifices appellantur, & summi Pontifices, & gestatores throni Dei. Medii, Dominationes, Virtutes, & Potestates. Hi Sacerdotes dicuntur, quod ab iis, qui suprà ipsos sunt, revelationes accipiunt. Infimi, Principatus, Archangeli, & Angeli. Hi ministri sunt, qui creaturis administrant.* Omnium principem ait esse Gabrielem: [illegible]

Princeps, inquit, *& primus omnium, & supremus est Gabriel, idemque mediator Dei & creaturæ.* De Angelis verò ad hominum custodiam destinatis hæc habet. [illegible]

Cum unoquoque nostrum est unus ex hoc choro Angelus, qui Angelus Providentiæ appellatur; idque ab hominis conceptu usque ad communem resurrectionem. Exutas enim corporibus animas & corpora ipsa sepulcris mandata ab iisdem Angelis custodiri existimat, donec iterùm in communi resurrectione conjungantur. De numero denique uniuscujusque chori sic definit. [illegible]

Unusquisque Angelorum chorus numerum omnium hominum æquat ab Adamo usque ad resurrectionem.

6. *De tenebris.* [illegible].

7. *De creatione lucis.* [illegible] Angelos affirmat vespere feriæ primæ creatos, lucem verò matutino ejusdem feriæ tempore.

8. *De creatione Firmamenti.* [illegible]

9. *De creatione arborum & plantarum: deque conditu marium & fluminum.* [illegible]

ܒܪܝܬܐ ܕܐܝܠܢܐ ܘܕܡܫܬܡܫܢܘܬܐ . ܘܥܘܠܐ ܕܡܫܬܚܠܦܢܐ
ܘܡܘܪܕܝܬܐ .

10. *De conditu luminarium.* ܥܠ ܬܘܩܢܐ
ܕܢܗܝܪ̈ܐ .

11. *De creatione draconum, & piscium, & volucrum, & reptilium, quæ in mari ſunt.* ܥܠ ܒܪܝܬܐ ܕܬܢܝܢܐ ܘܢܘܢܐ ܘܦܪܚܬܐ ܘܪܚܫܐ ܕܒܝܡܡܐ .

12. *De creatione animalium & pecorum.* ܥܠ ܒܪܝܬܐ ܕܚܝܘܬܐ ܘܒܥܝܪܐ .

13. *De formatione Adæ.* ܥܠ ܓܒܝܠܬܗ ܕܐܕܡ ܕܐܡܪ Quod Geneſ. 2. de animantibus terræ & volatilibus cæli dicitur, *adduxit ea Deus ad Adam, ut videret, quid vocaret ea &c.* id Baſſorenſis ſic interpretatur. ܘܐܡܠܟܗ
ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܒܪܝܬܐ ܘܦܩܕܗ ܕܢܣܝܡ ܠܟܠ ܚܕܐ
ܡܢܗܝܢ ܫܡܐ . ܠܐ ܗܘܐ ܓܝܪ ܠܟܠܗܝܢ ܒܥܝܪ̈ܐ
ܘܚܝܘܬܐ ܕܒܝܡܐ ܘܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ ܟܢܫ ܐܠܗܐ
ܠܘܬ ܐܕܡ ܕܢܣܝܡ ܠܗܘܢ ܫܡܗܐ : ܐܠܐ ܕܢܩܒܠ
ܥܠܝܗܝܢ ܫܘܠܛܢܐ ܘܡܫܠܛܢܘܬܐ ܕܐܝܟ ܕܨܒܐ ܢܬܚܫܚ
ܒܗܝܢ ܘܢܣܝܡ ܠܗܝܢ ܫܡܗܐ ܐܝܟ ܡܪܐ ܠܥܒܕ̈ܘܗܝ .

Regium ei poteſtatem dedit ſuper omnes creaturas, præcepitque ei, ut ſingulis earum nomen imponeret: non quod omnia jumenta, & natantia in mari, & volatilia cæli congregaverit Deus ad Adam, ut nomina iis imponeret; ſed quia accepit in ea dominium, & poteſtatem, ut pro libitu ſuo iis uteretur, ipſiſque nomina, tamquam dominus ſervis imponeret. Baſſorenſi contonat Gregorius Barhebræus in Horreo myſteriorum, commentar. in Geneſ.
ܘܐܝܬܝ ܐܢܘܢ ܠܘܬ ܐܕܡ ܕܢܚܙܐ ܡܢܐ ܩܪܐ ܠܗܘܢ .
ܗܘ ܐܝܬܝ ܐܢܘܢ ܥܠ ܡܕܥܗ . ܘܠܐ ܦܓܪܢܐܝܬ
ܐܝܬܝ ܐܢܘܢ ܠܘܬܗ . ܣܓܝܐ̈ܐ ܓܝܪ ܕܚܝܘܬܐ ܡܝ̈ܢܝܬܐ ܠܐ
ܡܫܟܚܢ ܠܡܚܐ ܟܕ ܢܦܩܢ ܡܢ ܡܝ̈ܐ

Adduxit ea, inquit, *ad Adam, ut videret, quid vocaret ea. Nimirùm ea in mentem ejus revocavit, non corporaliter ad eum adduxit. Pleraque enim animalia aquatilia, quum ex aqua recedunt, vivere nequeunt.*

14. *De Eva.* ܥܠ ܚܘܐ .

15. *De Paradiſo.* ܥܠ ܦܪܕܝܣܐ . Quum diverſas de ſitu Paradiſi ſententias retuliſſet, ſuum de eodem errorem his verbis exponit.
ܗܫܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܒܝܬ ܡܫܪܝܐ ܕܢ̈ܦܫܬܐ ܕܙܕܝ̈ܩܐ .
ܘܢܛܘܪ̈ܘܗܝ ܚܢܘܟ ܘܐܠܝܐ . ܢ̈ܦܫܬܐ ܕܝܢ ܕܚܛܝ̈ܐ
ܠܒܪ ܡܢ ܦܪܕܝܣܐ ܐܝܬܝܗܝܢ ܒܥܘܡܩܐ ܬܚܬܝܬܐ
ܕܡܬܩܪܐ ܥܕܢ . ܘܒܬܪ ܩܝܡܬܐ ܠܒ̈ܫܢ ܢܦ̈ܫܬܐ
ܕܙܕܝ̈ܩܐ ܘܚܛܝ̈ܐ ܦܓܪܝܗܘܢ ܘܙܕܝ̈ܩܐ ܥܐܠܝܢ ܠܫܡܝܐ
ܘܗܘܐ ܫܡܝܐ ܐܪܥܐ ܕܙܕܝ̈ܩܐ ܘܚܛܝ̈ܐ ܩܘܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ .

Nunc Paradiſus *habitaculum eſt animarum juſtorum. Ejus autem cuſtodes Henoch, & Elias. Animæ verò peccatorum extra Paradiſum jacent in profundo loco, qui Eden vocatur. Poſt reſurrectionem autem tam juſtorum, quàm peccatorum animæ corpora ſua reſument: & juſti quidem cælum intrabunt, fietque cælum juſtorum terra; peccatores autem ſuper terram manebunt* Hæc ille. Errorem errori addit infrà, quum homines peccatores & malos ipſos dæmones tandem aliquando pœnitentiam acturos & in cœlum recipiendos fore juxta Origenianam hæreſim affirmat.

16. *De peccato Adæ.* ܥܠ ܣܟܠܘܬܗ ܕܐܕܡ Arborem ſcientiæ boni & mali ficum fuiſſe arbitratur.

17. *De exitu Adæ & Evæ de Paradiſo.* ܥܠ ܡܦܩܢܗܘܢ ܕܐܕܡ ܘܚܘܐ ܡܢ ܦܪܕܝܣܐ

Fabulam narrat de Baculo, quem Adam ex arbore ſcientiæ boni & mali præciſum, quum è Paradiſo ejectus eſſet, ſecum tuliſſe refert. Hunc ait per Patrum manus uſq. ad Moyſen tranſiiſſe, & à Moyſe uſque ad Chriſtum, cujus crucis pars fuerit. Id commentum perinde ac ſi non ſatis fuiſſet hìc indicatum, uberius exponit infrà cap. 30.

18. *Quod Adam Evam cognoverit.* ܥܠ ܝܕܥܬܗ ܕܐܕܡ ܠܚܘܐ Hìc Adæ generationes deſcribit uſque ad Noë, non Hebraicum textum in ſupputatione annorum, ſed Græcam verſionem ſequutus. Poſtquam enim Mar-Abas, cognomento Magnus, Neſtorianorum Patriarcha, Teſtamentum Vetus ex Græco ſermone in Syriacum tranſtulit, variare cœperunt ejuſdem ſectæ Syri, Patrum annos ſupputantes vel juxta Hebraicum fontem verſionemque ejus Syriacam vulgatam, vel ſecundùm Græcam ſeptuaginta interpretum editionem. Idem & Jacobitis contigit poſt ſextum Chriſti ſæculum. Quod autem Baſſorenſis de Caini & Abelis ſororibus ſcribit, quas fuiſſe in cauſa ait, cur Cainus in Abelem inſurrexerit, id ex Cabaliſtarum promptuariis deſumptum, apud Eutychium Patricidem alioſque tùm Mahometanos, tùm Chriſtianos cujuſcumque gentis in Oriente ſequioris ævi Scriptores, ut & alia innumera hujuſmodi commenta, paſſim legere eſt.

19. *De inventione organi*, hoc eſt, inſtrumenti ferrarii. ܥܠ ܡܫܟܚܬܐ ܕܐܘܪܓܢܘܢ .

20. *De Noë, & Diluvio.* ܥܠ ܢܘܚ ܘܛܘܦܢܐ ܬܡܢܘܢ Themanonæ urbis in Niſibena diœ-

ceſi

cessi hanc tradit. [illegible]

Homines ex Arca egressi, octo animæ erant: ædificaruntque oppidum Themanon, de nomine Themane, hoc est, octo animarum dictum: est autem hodie Sedes Episcopalis in Provincia Söbensi.

21. *De Melchisedech.* [illegible]

Hunc ait filium fuisse [illegible] *Malee* fratris Saleh, qui fuit filius Cainani, filii Arphaxad, filii Sem. Matrem verò ejusdem, ex apocryphis nescio quibus libris tradit [illegible] *Jozedecam* appellatam: à Semo autem proavo adductum Melchisedechum in eum locum, ubi Hierusalem condita fuit; in monte, qui postea Gogoltha dictus est, corpus Adæ ex Arca desumptum, sepeliisse, & sacerdotio per ejusdem Semi manus impositionem accepto ibidem functum fuisse.

22. *De generationibus Noë.* [illegible] hoc est, de populis qui ex Sem, Cham, & Japhet descenderunt.

23. *Genealogica series à diluvio deinceps*, hoc est, usque ad Abrahamum. [illegible]

Quemadmodum suprà cap. 18. ab Adamo ad Noëmum, ita hic à Noëmo ad Abrahamum, seriem Patrum genealogicam ex Græca septuaginta Interpretum versione traducit. Annos autem colligit ab Adamo ad Diluvium 2242. A Diluvio ad Abrahamum 1081. Ad hunc ab Adamo 3323. Sed majorem summam ex annis Patrum, quos idem ponit, consurgere certum est: nam ipse codicem vitiosum sequutus, nec Hebraico fonti, nec Græcæ Versioni conformem, ab Adamo ad Abrahamum sic Patrum genealogiam ducit. Adam, inquit, anno ætatis suæ 230. genuit Seth. Seth anno 250. genuit Enos. Enos anno 290. genuit Cainan. Cainan anno 170. genuit Malaleel. Malaleel anno 165. genuit Jared. Jared anno 162. genuit Henoch. Henoch anno 165. genuit Mathusalem. Mathusalem anno 187. genuit Lamech. Lamech anno 182. genuit Noë. Noë anno 500 genuit Sem. Sem anno 100. genuit Arphaxad. Arphaxad anno 130. genuit Cainan. Cainan anno 139. genuit Saleh. Saleh anno 130. genuit Heber. Heber anno 134. genuit Phaleg. Phaleg anno 130. genuit Reu. Reu anno 132. genuit Sarug. Sarug anno 130. genuit Nachor. Nachor anno 79. genuit Thare. Thare anno 70. genuit Abraham. Summa annorum ab Adamo ad nativitatem Abrahæ 3475. Confer hæc cum summa, quam ipse Salomon suprà colligit, nec non cum textu Hebraico & versione Græca, & videbis illum non ab illis modo, sed etiam à seipso dissentire. Quod autem subjungit de Textus Hebraici corruptione, antiqua est nonnullorum Interpretum divinatio.

[illegible]

Scitote, inquit, *fratres lectores*, *multum discriminis esse inter supputationem Ptolemæi*, (hoc est, Versionis Græcæ jussu Ptolemæi Regis à septuaginta interpretibus editæ) & *inter supputationem Hebræorum atque Samaritanorum. Quoniam Judæi ab initio annorum uniuscujusque generationis centum annos diminuentes, eos in fine prædictarum generationum addidere, ut confusa hoc pacto supputatione, homines deciperent, Christique adventum falsum redderent, evincerentque, Christum in fine sæculi & in novissimis temporibus adventurum esse.* Eadem Gregorii Barhebræi conjectura fuit in Horreo mysteriorum in Tabula genealogica Patrum ab Adamo ad Moysen, quam Pentateucho subnectit. [illegible]

Fortasse, inquit in supputatione annorum Adæ, *ut tempus nativitatis Christi nondum advenisse ostenderent, detraxere Judæi centum annos ex singulorum Patrum ætate.* Hæc nimirùm Syri de Hebraico fonte deque vulgata sua Syriaca Versione sentire & scribere cœperunt, Nestoriani quidem post publicatam à Mar Aba Veteris Testamenti ex Græca interpretatione editionem; Jacobitæ verò, postquam Græcos Patres in suam linguam transtulere. Cæterùm S. Ephræmus in commentariis in Genesim Hebraico textui adeoque Syriacæ vulgatæ Versioni pressè inhærens, Græcam interpretationem non modò non sequitur; sed ne commemorat quidem, ut observavi tom. 1 pag. 65.

24. *De constructione Turris, & divisione linguarum.* [illegible]

Syri pro patrio sermone certantes, linguam Syriacam omnium matrem faciunt. Id probare contendit Bassorensis cap. 22. hoc argumento. [illegible]

[illegible]

Hebero, inquit, *nati sunt duo filii: quorum alteri nomen Phaleg, quoniam diebus ejus divisa est terra. Atque hinc patet, linguam Syriacam apud Heberum mansisse: nam confusis linguis divisaque terra, natus est appellatusque Phaleg Syriaco nomine*. Et cap.24. [illegible]

Ab Adamo ad Turris constructionem una erat in mundo lingua, hoc est, Aramæa, seù Syriaca. Sunt qui dicant, fuisse linguam Hebraicam. At Hebræi hoc nomine appellati non sunt, nisi postquam Abrahamus trajecto Euphrate fluvio, in Haran (imò in terra Chanaan; nam Haran est intra Tigrim & Euphratem) *habitavit. Ex transitu enim Abrahami, Hebræi dicti sunt* Eadem habet Gregorius Barhebræus in Horreo mysteriorum, comment. in cap.11. Genes. [illegible]

Erat autem universa terra lingua una, & loquela una. Græca editio: labium unum, & vox una. Syriacam fuisse primam linguam, non Hebraicam, ut quidam existimarunt, ex eo patet, quod Abrabam qui primum ex transitu Euphratis fluminis Hebræus dictus fuit, ex Ur erat Chaldæorum Syrorum. Quomodo autem is linguâ usus fuisset, in qua educatus minimè fuerat? Scripturæ verò Hebraico sermone traditæ sunt, non propter ejus linguæ præstantiam, aut ubertatem; (multum enim inops est, & ex pluribus linguis conflata;) sed quia eam callebant quibus scripturæ commissæ sunt. Ita & alii sentiunt, quos longum esset hic referre. Sed Sobensis ex S. Ephræmo mediam quandam viam aperuit, qua & Syriacam linguam omnium primam facit, & Hebraicæ antiquitatem tuetur: utramque enim unam eandemque olim fuisse: Sic autem scribit Scholio in Præfationem libri Carminum, quem *Paradisum Eden* inscripsit, [illegible]

Ait sanctus Ephræmus, linguam Syriacam linguarum omnium primam esse, qua Deus patrem nostrum Adam alloquutus sit, eandemque apud Heberum mansisse, & ad Abrahamum traductam fuisse; quum verò hic fluvium trajecisset, Hebraicæ nomen ipsi impositum. Verùm de his alibi.

25. *De Abraham*. [illegible] Sub eo Arbelam urbem conditam scribit.

26. *De tentatione Jobi* [illegible]

27. *Benedictiones Isaaci*. [illegible] De Isaaco, Jacobo, ejusque filiis.

28. *De Joseph* [illegible]. Affirmat, sanctum Ephræmum duodecim carmina de Josepho edidisse; ejus autem verba retuli tomo I. pag.57.

29. *De Moyse, deque filiis Israël*. [illegible]

30. *De Virga Moysis*. [illegible]. Putidam de ea fabulam, quam suprà cap. 17. tetigerat, quum fusiùs hìc narrasset, de loco, ubi duodecim fontes & septuaginta palmæ erant, in quo filii Israël mansionem habuere, hæc subjungit. [illegible]

ܦܩܕ ܐܠܗܐ ܠܬܪ̈ܝܢ ܐܢܫ̈ܝܢ ܕܠܐ ܝܕܝܥܝܢ ܐܢܫܐ
ܫܡ̈ܗܝܗܘܢ ܘܥܡܪܘ ܬܡܢ ܥܕܡܐ ܠܡܘܬܐ .

Venerunt, inquit, *in locum, ubi erant duodecim fontes & septuaginta palmæ. Dadjesus* (cujus suprà facta est mentio pag. 98. & 99.) *in Expositione Paradisi ait, ibi habitasse Jannem & Jambrem magos, qui Moysi olim sese opposuere. Erat autem, inquit, ibi puteus, & supra ipsum situla & catena ænea, dæmonesque ibidem habitabant, quoniam locus ille Paradiso similis erat: profectusque eo Beatus Macarius, visitavit eum; non tamen habitare ibi potuit præ nequitia illorum dæmonum. Sed ne iidem supra genus humanum gloriarentur, quod ibi habitare nequiret, duobus quibusdam anachoritis, quorum nomina nullus hominum novit, præcepit Deus, ibique usque ad mortem commorati sunt.*

31. *De Josue filio Nun, deque annis Judicum, & Regum filiorum Israël summatim.*
ܥܠ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܥܠ ܫܢ̈ܝܐ ܕܕܝܢ̈ܐ ܘܕܡܠܟ̈ܐ
ܕܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܦܣܝܩܬܐ .

32. *De morte Prophetarum, quo quisque modo vita functus & sepultus est.*
ܥܠ ܡܘܬܐ ܕܢܒ̈ܝܐ ܕܒܐܝܢܐ ܐܝܟ ܐܝܢܐ
ܡܝܬ ܘܐܬܩܒܪ ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ :

Vitam describit Esaiæ, Hosee, Joelis, Amos, Abdiæ, Eliæ, Elisæi, Jonæ, Michææ, Nahum, Habacuc, Sophoniæ, Haggæi, Zachariæ, Malachiæ, Hieremiæ, Ezechielis, Danielis, Ahiæ, Esdræ. Atque hìc primam libri spicilegii Partem absolvit.

Pars II. De divina dispensatione, quæ in novo Testamento peracta est. ܦܠܓܘܬܐ ܕܬܪܬܝܢ
ܥܠ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܕܐܫܬܠܡܬ ܒܚܕܬܐ .

Capita 28. quorum primum est in ordine præcedentium trigesimum tertium, ut sequitur.

33. *De genealogia Christi* ܥܠ ܫܪܒܬܐ ܡܫܝܚܝܬܐ quam ex Matthæo & Luca describit.

34. *De annunciatione Angeli ad Jonachir de nativitate Mariæ.* ܥܠ ܣܘܒܪܗ ܕܡܠܐܟܐ
ܠܝܘܢܟܝܪ ܒܡܪܝܡ . Qui vulgò Joachimus Deiparæ pater appellatur, hunc Bassorensis Jonachirum & Sadochum nuncupat; Annam autem ejusdem Deiparæ matrem alio nomine Dinam dictam fuisse affirmat. ܗܢܐ ܕܝܢ
ܙܕܘܩ ܕܐܬܩܪܝ ܗܘܐ ܝܘܢܟܝܪ ܥܡ ܕܝܢܐ ܐܢܬܬܗ
ܙܕܝܩܐ ܗܘܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ . ܘܒܢܝܐ ܠܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ
ܒܢܝܐ . . . . ܘܢܦܩ ܝܘܢܟܝܪ ܠܡܕܒܪܐ . . . .
ܘܣܒܪܗ ܡܠܐܟܐ . . . ܘܗܦܟ ܙܕܘܩ ܠܡܥܡܪܗ
ܘܒܛܢܬ ܕܝܢܐ ܐܢܬܬܗ ܘܝܠܕܬ ܠܡܪܝܡ . ܘܡܢ
ܗܘ ܝܘܡܐ ܐܬܩܪܝܬ ܚܢܐ ܚܠܦ ܕܝܢܐ
ܡܛܠ ܕܐܬܚܢܢ ܥܠܝܗ ܡܪܝܐ .

Hic, inquit, Sadoch, qui & Jonachir dicebatur, cum Dina uxore sua justus erat coram Deo: nec filios habebat . . . . Quare idem Jonachir in desertum perrexit . . . . Angelus autem ipsi annunciavit . . . . & reversus est Sadoch in domicilium suum, & concepit Dina uxor ejus, & peperit Mariam: & ex illa die Anna pro Dina vocata est, quod Dominus misertus ejus esset. Pergit Mariæ præsentationem in templum educationemque referre usque ad tempus, quo Angelo nunciante Christum Dominum concepit. Sexto, inquit, ab ejus ortu mense cum victimis oblata est sacerdoti: biennio autem expleto quum ablactata fuisset, in Templum à parentibus præsentata est, & à Sacerdotibus educanda matronis commendatur, quæ apud Templum habitabant, ubi unàcum aliis virginibus usque ad annum ætatis duodecimum mansit. Tùm verò ab iisdem Sacerdotibus Josepho, quem Bassorensis viduum dicit, nuptui traditur, postquam super virgam ejusdem Josephi, quæ cum virgis aliorum plurium viduorum probitate insignium in Templo posita fuerat, candida columba requievisset. Oranti denique in Templo Mariæ Archangelus Gabriel specie viri apparens, de Verbi incarnatione annunciavit. Hæc videtur Bassorensis ex libro, qui de Genealogia Beatæ Virginis inscriptus à Jacobo Edesseno citatur, descripsisse.

35. *De annunciatione Gabrielis ad Mariam de conceptione Domini nostri.* ܥܠ ܣܘܒܪܗ
ܕܓܒܪܝܐܝܠ ܠܡܪܝܡ ܒܒܛܢܗ ܕܡܪܢ .

Hanc contigisse ait feria prima, die 25. Martii, vel juxta alios Kalendis Aprilis, anno Græcorum 307. Subditque fabulam de aquis Zelotypiæ, seù probationis, ut Syri vocant, à Sacerdotibus Josepho & Deiparæ propinatis, ut conceptum virgineum experirentur: qua in re Bassorensis à vulgato commento de aquis illis Deiparæ à Josepho traditis recedit, de quo vide observata à nobis Tom. I. pag. 140.

36. *De nativitate Domini nostri in carne.*
ܥܠ ܡܘܠܕܗ ܕܡܪܢ ܒܒܣܪ :

Hìc narrat Josephum Bethlehem unàcum Beata Virgine petentem, quum cerneret partûs ejus tempus imminere, obstetricem quandam Hebræam, Salomem nomine, arcessiisse: ingressos tamen in spelæum, reperisse Puerum à matre virgine jam in lucem editum, pannis involutum, & in præsepe positum. Mox in hæreticos quosdam, ut vocat, invehitur, qui obstetrici nomen ܚܕܝܘܟܡ *Hadiocham*, non ܫܠܘܡ *Salomem* fuis-

ſe ſcribunt. Verùm aërem verberat Baſſorenſis: nam Jacobitæ, quos hìc ſugillat, non obſtetricem illam Hadiocham vocatam affirmant, ſed aromatarium, à quo Maria Magdalena unguentum emit, ut ex eorum libris conſtat, ac præſertim ex Officio Feriæ quintæ in cœna Domini. Quo autem id fundamento ab utriſque dicatur, non liquet. Sed mirari eſt, homines illos relictis graviſſimis Scripturæ quæſtionibus, de nugis hujuſmodi tàm ſollicitos eſſe.

37. *De Vaticinio Zaradoſtæ, ſeù Zoroaſtri de Domino noſtro.* [illegible]

Mira de hoc Zoroaſtro Syri Arabeſque tradunt. Ejus diſcipulos fuiſſe Guſnaſaphum Regem, Saſanem, & Mahaimadum Perſas, affirmat Baſſorenſis, quibus ille Chriſti nativitatem prænunciaverit, ipſorumque poſteros adhortatus ſit, ut munera ad ipſum deferrent, ubi ſtellam ejus oriri vidiſſent. Id & Gregorius Barhebræus refert lib.5. Dynaſtiarum in Cambyſe, cujus verba deſcribit Ecchellenſis in notis ad Catalogum Ebedjeſu pag.266. Sed quod addit Baſſorenſis, Zoroaſtrum non alium fuiſſe, quàm *Baruch ſcribam*, id verò ſingulare ipſius commentum eſt.

38. *De ſtella, quæ apparuit in Oriente in die nativitatis Domini noſtri.* [illegible]

39. *De adventu Magorum ex Perſide.* [illegible] De numero ac dignitate Magorum hæc Baſſorenſis. [illegible]

Duodecim Reges, inquit, *filii Perſarum, quorum hæc ſunt nomina. Zarvandades filius Artabani. Hormiſdas filius Sitruchi. Guſnaſaphus filius Gunaphari. Arſaces filius Miruchi. Quatuor iſti aurum attulerunt. Zarvandades filius Varzudi. Orrhoes filius Choſroæ. Artaxeſtes filius Hulaiti. Eſtunabudanes filius Siſronis. Quatuor iſti myrrham attulere. Maruchus filius Chuami. Aſſuerus filius Asbani. Sardalachus filius Baladani. Merodachus filius Baldad. Hi quatuor thus attulere.* Eadem Magorum nomina, nonnullis apicibus mutatis, occurrunt in pluribus manuſcriptis Codicibus tùm Syriacè, tùm Arabicè: qui etiam à Mahir-Sapore Perſarum Rege ad Chriſtum adorandum miſſi dicuntur in Cod.30.Tom.2. pag. 504. Duodenarium etiam numerum confirmat Jacobus Edeſſenus apud Barhebræum in Horreo myſteriorum, commentar. in Evangelium Matthæi, etſi ex numero munerum tres eos fuiſſe, vero propius cenſeant plerique Interpretes. Audi Barhebræum loc. cit. [illegible]

Venerunt Magi ab Oriente. Nonnulli affirmant tres Principes cum mille viris adveniſſe. Jacobus verò Epiſcopus duodecim ait Principes eos fuiſſe, qui relictis ſeptem millibus ad Euphratem, cum mille viris Hieroſolymam advenerint. Sed mirum eſt, quod Baſſorenſis, qui fabulas penè omnes in ſuum Spicilegium congeſſit, hanc unam rejiciat, quam cæteri Neſtoriani admittunt: de illis ſcilicet Magorum muneribus, ab Adamo in ſpelunca Theſaurorum, ut ajunt, olim repoſitis. [illegible]

Quidam ajunt, inquit, *munera ab Adamo in ſpelunca theſaurorum repoſita fuiſſe; Adamum verò Setho præcepiſſe, ut ab uno ad alterum ea transferenda curaret, uſque ad Chriſti adventum. Verùm id nequaquam ab Eccleſia receptum eſt.* Nimirùm aliquando vigilat bonus Salomon: qui tamen dum cauſam cædis Infantium deſcribit, Longinum neſcio quem obtrudit, inquiens. [illegible]

Scripſit Longinus ſapiens ad Auguſtum Cæſarem in hæc verba. Venerunt Magi filii Perſarum, tuumque imperium ingreſſi, puero cuidam in Judæa nato munera obtulere. Quis autem ille ſit, aut cujus filius, nobis incompertum.

Cui

Cui Augustus Cæsar; Sapienter, inquit, egisti, hæc nobis significando. Ad Herodem autem scribens, de puero præcepit ut se certiorem faceret. Quum itaque Herodes de puero scrutatus fuisset, seque à Magis delusum vidisset, iratus est, & mittens occidit omnes pueros &c. quorum de numero subdit: [Syriac text]

Pueri numero fuere bis mille; vel juxta alios, mille octingenti. Atque hinc ad Joannem Baptistam digreditur, quem ait à Zacharia patre, postquam in templo per manus impositionem sacerdotium accepisset, in desertum, vitandæ cædis causa amandatum, ibidem vixisse usque ad trigesimum ætatis annum, quo in Jordane baptizare cœpit: Zachariam verò patrem ea de re, ob occultatum scilicet filium, inter templum & altare, Herodis jussu interemptum fuisse: quæ communis est Syrorum opinio, etsi à S. Hieronymo improbata.

40. *De descensu Domini nostri in Ægyptum.* [Syriac text]

Multa hìc ex apocrypho Infantiæ Evangelio, & ex historia de fuga Christi in Ægyptum, mutuatur Bassorensis: de duobus scilicet latronibus, in quos Josephus cum Beata Virgine & puero Jesu in itinere incidit, qui demum in crucem cum Christo Domino acti sunt: de Hermopoleos idolo, quod Christum præsentem demonstravit: de Lazaro Regis Ægyptii, ut dicitur, amico, qui pro eodem Christo fidem suam obligavit: denique de balsamo, quod in Ægypto natum perhibetur in loco, ubi Beata Virgo ablutis Christi pannis aquam effundebat. Horum quædam apud graves auctores legere est, ut notat Baron. ad ann. 1. à num 43.

41. *De Joanne Baptista, deque baptismo Domini nostri.* [Syriac text] Christum natum asserit feria quarta, & feria quinta baptizatum. Duos autem discipulos, à Joanne ad Christum missos, Stephanum Protomartyrem fuisse, & Ananiam, qui Paulum Apostolum postea baptizavit. Sed Patres sextæ Synodi tàm nativitatem, quàm baptismum Christi feria prima contigisse affirmant. Vide Emin. Baron. in Apparatu num. 122.

42. *De Jejunio Domini, deque ejus lucta cum Satana.* [Syriac text] Cætera hic perstringit, quæ à Christo Domino peracta sunt usque ad passionem.

43. *De Paschate Domini.* [Syriac text]

Dadjesum citat in Expositione libri Abbatis Esaiæ: deque jejunio feriæ quintæ in cœna Domini hæc habet. [Syriac text]

S. Basilius in suis Quæsitis permittit, ut Christiani oleo vescantur, vinum bibant, & jejunium solvant hoc vespere, quo vetus quidem Testamentum impletum est, populusque Judaicus sanctitate exutus, nova verò lex incœpit, gentesque sanctitatem & reconciliationem adeptæ sunt. Verùm etsi hic sanctus id permiserit, cæteri tamen Patres nequaquam hujusce rei potestatem faciunt, neque id per nos licet, aut per nostræ fidei alumnos.

44. *De passione Domini.* [Syriac text]

Hìc etiam plura ex apocryphis congerit. 1. Die 9 Aprilis, ait, Christum cruci affixum fuisse. 2. Caipham, à quo damnatus est Christus, eundem cum Josepho facit, antiquitatum nimirùm Hebraicarum scriptore. 3. Bar-Abæ, hoc est, filii Abæ nomen fuisse Josue. 4. Militem, qui lanceâ latus Christi aperuit, Longinum nomine, eum fuisse dicit, qui in faciem Christi exspuit, qui alapa eundem percussit, qui demùm per annos duodequadraginta languerat. 5. Quinque ait fuisse sepulcri Dominici custodes, quorum & nomina ipse Hebraica hæc recitat, Issachar, Gad, Matthias, Barnabas, Simeon. Alios verò opinari quindecim viris eam custodiam demandatam. 6. Lapidem sepulcro impositum ex nonnullorum sententia refert Petram illam fuisse, ex qua aquæ filiis Israël in deserto erupere. 7. Sepulcrum Christi, contra expressam Evangelii auctoritatem, scribit, Josue filio Nun olim paratum fuisse. 8. Purpuram, qua per ludibrium indutus est Christus, à Græcis Syriæ Regibus dono missam ad Machabæos, ab his in Templi ornatum conversam. 9. Triginta argenteos, quibus Christum Judas vendidit, sexcentos sui temporis & patriæ æquare. Eorum autem originem à Thare Abrahæ patre deridiculè arcessit. Hæc tamen fabula de argenteis hisce, ut & alia de virga Moysis, in mss. Syrorum libris frequenter occurrit. 10. De inconsutili Christi tunica aliam item fabellam texit. 11. Denique de Beatæ Virginis obitu hæc habet. [Syriac text]

[illegible]

Ex illa hora duxit Joannes Mariam in sua, eique ministrabat. Vixit autem illa post ascensionem Domini annos duodecim. Annos universim in mundo vixit quinquaginta octo, vel secundùm alios, sexaginta & unum. Nec in terra sepulta est, sed Angeli in Paradisum eam intulere, funus ejus cum pompa celebrantes. Convenerunt autem in die obitus ejus, Apostoli omnes precesque super eam fuderunt, & benedictionem ab eadem accepere. Thomas verò quum in India esset, ab Angelo adductus, Angelos vidit lectulum ejus in aëre circumferentes: quo ad ipsum demisso, oravit & ipse, benedictionemque ab eadem accepit. Ita nimirùm ex præconcepta de Paradiso terrestri opinione, communem describit Ecclesiæ catholicæ traditionem de Assumptione Beatæ Virginis, quam S. Joannes Damascenus orat. 2. de Dormitione Deiparæ antiquam vocat, & ex ipso Dionysio Areopagita se referre testatur: eademque in Officio Syrorum leguntur tàm apud Maronitas, quàm apud Jacobitas: ut mirari sit, Gregorium Barhebræum, nulla cæteroquin auctoritate in contrarium adducta, à vulgata suæ ipsius sectæ opinione recessisse, quum in comment. in Matth. hæc scribat. ܝܘܚܢܢ ܐܚܘܗܝ [illegible]

Joannes frater Jacobi, idemque Evangelista, Hierosolyma profectus est, comite Maria matre Domini, & simul relegati sunt in insulam Pathmon. Revocatus autem ab exilio, prædicavit in Asia, & fundavit Ecclesiam Ephesi. Eidem ministrarunt Ignatius, & Polycarpus. Idemque beatam Mariam sepelivit, nec quisquam novit, ubi eam posuerit. Porrò deridiculum est argumentum, quo Jesujabus Nisibenus, vel quisquis est auctor libri Demonstrationis de recta fide, utitur Par. 2. cap. 3. ad probandum juxta hæresim Nestorianam, Beatam Virginem non esse Deiparam dicendam.

وايضـا فلو كانـت العذرى ام الله كـما يزعـم الجاهل لـكان قد رفعها الى السمـا ولم يتركهـا فى الارض بعد المسـيح تسعـة عشـر سنـة .

Item, inquit, *si Virgo Mater Dei fuisset, ut imperitus existimat, sustulisset eam in cœlum, nec in terra reliquisset post Christum annis undeviginti*. Hinc tamen velut aurum ex sterquilinio colligitur, auctorem illius libri censuisse, Beatam Virginem decimo nono post Christi ascensionem anno, in cœlum assumptam fuisse.

45. *De resurrectione Domini.* ܥܠ ܩܝܡܬܗ ܕܡܪܢ .

46. *De Ascensione Domini.* ܥܠ ܣܘܠܩܗ ܕܡܪܢ . Refert Josue Barnun Nestorianorum Patriarcham existimasse, cœnaculum, ubi Christus Pascha celebravit, Nicodemi fuisse.

47. *De illapsu Spiritus sancti in cœnaculum.* [illegible]

Quod suprà Joannem Zugbi aliosque Nestorianos de Fermento Eucharistiæ ab Apostolis ad ipsos derivato comminisci observatum est; hic à Salomone paucis mutatis traditur. Ait enim, Adæum quidem & Marim id Fermentum ad Orientem detulisse; reliquos verò Apostolos eo nequaquam usos fuisse.

[illegible]

Joannes, inquit, *particulam illam Eucharistiæ* (à Domino in Cœna consecratæ, quam idem Joannes repositam custodiisse dicitur) *miscuit cum illa particula* (quam Apostoli in die Pentecostes consecrasse perhibentur,) *Orientales autem Dominus Adæus & Dominus Maris eandem accipientes, Fermentum inde consecrarunt, quod ad nos delatum est. At verò cæteri Discipuli nequaquam ex ea acceperunt, ajentes, nos ipsi consecrabimus, quotiescumque voluerimus.* Ecce Salomon Apostolos omnes, præter Adæum & Marim, Fermento illo caruisse fatetur, quod cæteri Nestoriani scriptores ab iis omnibus persanctè custoditum, fidelibusque traditum fabulantur. Idem Salomon circa Fermentum olei, quo baptizandi unguntur, ab aliis illius sectæ auctoribus discrepat. Cæteri enim recentiores oleum illud afferunt ex oliva expressum, & aquæ ex corpore Christi, quum in Jordane baptizatus est, & ex latere ejusdem, quum lanceâ apertum fuit, defluenti permistum fuisse: Salomon verò hanc aliam ejusdem olei originem tradit.

[illegible]

[illegible]

ܘܐܢܫ̈ܝܢ ܐܡܪܝܢ ܕܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܡܫܝܚܝܢ ܠܡܠܟ̈ܐ .
ܘܐܚܪ̈ܢܐ ܡܢ ܡܘܙܓܐ ܕܒܣܡ̈ܐ . ܐܚܪ̈ܢܐ ܐܡܪܝܢ ܕܡܢ ܡܘܪܐ
ܡܫܝܚܝܢ ܠܣܓܝܐܐ ܗܘ ܕܦܓܪܗ ܕܡܪܢ : ܐܝܟ ܕܐܚܪ̈ܢܐ
ܐܡܪܝܢ ܕܟܕ ܢܣܒܗ ܝܘܚܢܢ ܠܦܪܝܣܬܐ ܕܦܨܚܐ .
ܘܫܚܢ ܒܐܝܕܗ ܘܕܝܘܬܐ ܘܫܡܗ ܐܬܝܗ̇ ܠܟܦܗ
ܕܐܝܕܐ . ܘܐܣܝܡ ܗܝ ܒܚܬܡܐ ܕܡܥܡܘܕܝܬܐ
ܐܝܬܝܗ̇ ܡܢ ܗܝ ܡܫܝܚܐ ܘܡܥܡܘܕܝܬܐ .

Oleum Baptiſmi, inquit, *ſunt qui dicant, ex oleo quo Reges ungebantur, deduci: alii ex miſtura aromatica, qua Domini noſtri corpus conditum fuit: quam quidem ſententiam plerique tenent: Alii denique ajunt, acceptam in manum à Joanne Euchariſtiæ in Paſchate conſecratæ particulam ita incaluiſſe, ut adverſa palmæ manus pars ſudore manarit: ſudorem autem illum ab eodem Joanne in ſignaculum Baptiſmi repoſitum. Id nobis à quodam eremita & periodeuta ex ore in aures traditum eſt.* Hæc eò à nobis relata ſunt, ut Chriſtianus lector intelligat, in iis, in quibus Neſtoriani ab Eccleſiæ Catholicæ traditione recedunt, ſibi etiam ipſis repugnare.

48. *De prædicatione Apoſtolorum, & de loco uniuſcujuſque eorum, deque ipſorum morte.*

ܥܠ ܟܪܘܙܘܬܐ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܘܥܠ ܕܘܟܝܬܐ ܕܟܠ
ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܘܥܠ ܡܘܬܗܘܢ .

Non de Apoſtolis tantùm duodecim hìc loquitur Salomon; ſed etiam de ſeptuaginta, ut vocat, Diſcipulis, quos recenſet in hæc verba. *Simon Petrus. Andreas. Joannes Zebedæi. Jacobus ejuſdem Joannis frater. Philippus. Thomas. Matthæus. Bartholomæus. Judas Jacobi qui & Thaddæus & Lebbæus. Simon Cananæus. Jacobus Alphæi, Judas Iſcariotes. Jacobus frater Domini. Joannes Baptiſta. Ananias qui & Paulum baptizavit. Paulus Apoſtolus*, cujus caput ſub Xyſto Papa repertum ait. *Lucas medicus & Evangeliſta. Marcus Evangeliſta. Adæus*, qui Edeſſæ ſub Abgaro Evangelium prædicavit. *Aghæus*, quem Abgari purpurarium fuiſſe dicit, & ſub filio ejuſdem ſucceſſore martyrio coronatum. *Thaddæus*, quem aſſerit poſt Aghæum in urbe Edeſſa prædicaſſe Evangelium, & ſub eodem Abgari filio martyrium ſubiiſſe. *Zacchæus publicanus. Simon Leproſus. Joſeph ab Arimathæa. Nicodemus Phariſæus. Nathanaël. Simeon Cyrenenſis. Simeon Cleophæ. Stephanus. Joannes Marcus. Cephas. Titus. Soſthenes. Creſcens. Juſtus. Andronicus. Rufus. Patrobas. Hermes Paſtor. Aſyncritus. Ariſtobolus. Oneſimus. Apollo electus. Olympas. Stachys. Stephana. Junias* .... deeſt nomen quod legi nequit. *Simeon Niger. Lucius. Alexander. Linus*, qui perperàm hìc dicitur Milus. *Sylvanus. Rhodion. Timotheus. Manaël*, ſeu Manahen. *Eunuchus Candacis Reginæ. Jaſon. Soſipater. Demas. Hymeneus. Tertius. Ariſtarchus*, qui corrupte dicitur Biſtarchus. *Ephræm. Nicetas*: deſunt duo nomina. *Joannes. Herodion*, qui vitiosè hìc dicitur Thedodion. *Aquila*, qui inverſis literis ܐܘܩܣܠܝܘܢ Auqſilion. *Simeon. Ephræm. Juſtus*. Ubi vides plures hìc in cenſum diſcipulorum Chriſti referri, quorum nuda nomina in Actibus Apoſtolorum, vel in Epiſtolis Pauli exſtant: nonnullos, qui Græcis Latiniſque etiam ignoti ſunt: pleroſque non à Chriſto Domino electos, ſed ab Apoſtolis eorumve Diſcipulis ad fidem converſos & baptizatos. Quod verò de jejunio Apoſtolorum ait,

ܟܕ ܩܒܠܘ ܫܠܝ̈ܚܐ ܡܘܗܒܬܐ ܕܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ :
ܠܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ ܨܡܘ ܨܘܡܐ ܗܢܐ ܕܫܠܝ̈ܚܐ . ܡܠܟܝ̈ܐ
ܕܝܢ ܐܡܪܝܢ ܕܒܬܪ ܬܡܢܝܐ ܝܘܡܝܢ ܨܡܘ ܫܠܝ̈ܚܐ .

Quum Apoſtoli donum Spiritus ſancti accepiſſent, ſequenti die jejunium hoc, quod Apoſtolorum dicitur, inchoarunt: etſi Melchitæ affirment, Apoſtolos exactis ab hinc octo diebus jejunaſſe; id verò Salomon ex ſæculi ſui moribus divinat, in quo Jejunium illud, etſi in Eccleſia Orientali antiquiſſimum, poſt Pentecoſten celebratur. Cæterùm Apoſtolos ante Pentecoſten, hoc eſt, ab Aſcenſione Domini uſque ad illapſum Spiritus ſancti jejunaſſe, ſancti Patres affirmant ex iis Chriſti Domini verbis Matth. 9. 15. *Venient autem dies, quum auferetur ab eis Sponſus: & tunc jejunabunt.*

49. *Nomina Apoſtolorum XII. & Diſcipulorum LXX.* ܫܡܗ̈ܐ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܬܪ̈ܥܣܪ
ܘܕܫܒܥܝܢ ܬܠܡܝ̈ܕܐ :

Septuaginta Diſcipulos dicit, quum tamen nec omnes ipſe ſeptuaginta recenſeat, nec quos recenſet, aut cum iis, qui in ſuperiori capite ab eodem relati ſunt, cohæreant, aut verè inter electos à Chriſto Diſcipulos numerari debeant. Plures enim ipſorum conſtat ab Apoſtolis poſt Chriſti in cœlos aſcenſum vel ex Hebræis, vel ex Gentibus ad Chriſtianam fidem adductos fuiſſe. Sed Orientales tùm Græci, tùm Syri Arabeſque, in Diſcipulorum Chriſti cenſum omnes referre ſolent, quorum nomina vel in Actibus Apoſtolorum, vel in Epiſtolis S. Pauli ſcripta legunt, ut ex Dorotheo in Synopſi, ex Menæis Græcorum die 4. Januarii, ex Barhebræo in Theſauro myſteriorum Commentar. in Matthæum, ex Synopſi anonymi Syri quæ exſtat in Cod. Berœen. 1. Tom. 1. Biblioth. noſtræ pag. 585., ex Amro & Mari, & ex hac Salomonis recenſione liquet. SYNOPSIS DISCIPULORUM ex Salomone, & ex Codice Berœenſi 1. *Jacobus Joſephi filius. Simeon filius Cleophæ. Cleophas. Joſes. Simeon. Judas. Barnabas. Stephana*, qui in Codice Berœen. dumtaxat legitur. *Manaus* ܡܢܐܘܣ *Ananias, qui Paulum baptizavit. Cephas, qui Antiochiæ docuit. Joſeph conſiliarius, ſeu ab Arimathea. Nicodemus Judæorum princeps. Nathanaël Scribarum princeps. Juſtus, qui & Jo-

& Joseph, *& Barsabas*. *Silas*. *Judas*. *Joannes*, *qui & Marcus*. *Jason Pauli hospes*, qui Mnason perperàm dicitur. *Manaël collactaneus Herodis*. *Simeon*, *qui & Niger*. *Jason alter*, *qui in Actibus nominatur*. *Rufus*. *Alexander*. *Simeon Cyrenensis*. *Lucius Cyrenensis*. *Judas alter*, *cujus mentio in Actibus*. *Judas*, *qui & Simeon*. [illegible] *Turzon latis pedibus*. *Theorus* [illegible]. *Tertius*. qui vitiosè dicitur [illegible] Tornesus. *Castor*, in Cod. Berœen. dumtaxat. *Zabdon* [illegible]. *Zachron* [illegible]. *Septem Diaconi*, *videlicet*: *Philippus*, *qui filias habebat prophetissas*: *Stephanus*: *Prochorus*: *Nicanor*: *Timon*: *Parmenas*: *& Nicolaus*. *Andronicus*. *Junias*. *Titus*. *Timotheus*. *Quinque isti*, *qui cum Petro Romæ fuere*, *Hermes*, *Phlegon*, *Patrobas*, *Asyncritus*, *Hermas*. *Sex isti*, *qui cum Petro ad Cornelium profecti sunt*, *Crescens*, *Milichus* [illegible], *Cheriton* [illegible], *Simeon*, *Cajus Pauli hospes*, *Aquila vir Priscillæ*, in Cod. Berœensi. *Abrazon* [illegible], seù *Abdon*, ut in Cod. Berœensi. *Apelles*. *Duodecim isti ex numero septuaginta Discipulorum exciderunt propter hæresim Cherinti*, *quam sequuti sunt*: *videlicet*, *Simeon*, *Levi*, *Barcoba* [illegible], *Cleon* [illegible], *Hymeneus*, *Candrus* [illegible], *Coleton* [illegible], *Demas*, *Narcissus*, *Silicispus* [illegible], *Thaddæus*, *& Maruthas*: *quorum loco ab Apostolis hi suffecti sunt*, *Lucas medicus*, *Apollo electus*, *Amplias*, *Urbanus*, *Stachys*, *Publius*, *Aristobulus*, *Adæus*, *Maris*. Trium reliquorum nomina obliterata sunt. SYNOPSIS DISCIPULORUM ex Barhebræo. 1. *Adæus*. 2. *Aghæus*. 3. *Ananias*. 4. *Lazarus qui ad vitam revocatus est*. 5. *Malea* [illegible]. 6. *Cephas*. 7. *Barnabas*. 8. *Sosthenes*. 9. *Cresus* [illegible], fortè Crescens. 10. *Joseph ab Arimathæa*. 11. *Nicodemus*. 12. *Nathanaël*. 13. *Justus*. 14. *Silas*. 15. *Judas Barsabas*. 16. *Marcus*. 17. *Amonius* [illegible] 18. *Niger*. 19. *Jason*. 20. *Manaël*. 21. *Rufus*. 22. *Alexander*. 23. *Simeon Cyrenensis*. 24. *Lucius*. 25. *Cleophas*. 26. *Simeon filius Cleophæ*. 27. *Joses*. 28. *Jacobus ejusdem frater*. 29. *Termus* [illegible] fortè Tertius. 30. *Quartus*. 31. *Zabarion* [illegible]. 32. *Mamtus* [illegible]. 33. *Andronicus*. 34. *Junias*. 35. *Titus*. 36. *Patrobas*. 37. *Asyncritus*. 38. *Hermas*. 39. *Cyriacus*. 40. *Aristobulus*. 41. *Demas*. 42. *Timotheus*. 43. *Lucas*. 44. *Levi*. 45. *Ephræm*. 46. *Nicetas*. 47. *Herodion*. 48. *Silvanus*. 49. *Joannes*. 50. *Vatidius* [illegible]. 51. *Enghius* [illegible] fortè Cajus. 52. *Martolus* [illegible] fortè Martialis. 53. *Lison* [illegible]. 54. *Zacharias*. 55. *Filius viduæ*. 56. *Simeon leprosus*. 57. *Olympas*. 58. *Stephana*. 59. *Stachys*. 60. *Apollo*. 61. *Theocristus* [illegible]. 62. *Anabestion* [illegible]. 63. *Simeon*. 64. *Stephanus*. 65. *Philippus*. 66. *Prochorus*. 67. *Nicanor*. 68. *Timon*. 69. *Parmenas*. 70. *Nicolaus*. SYNOPSIS AMRI ET MARIS. *Jacobus Josephi filius*, *frater Domini*. *Simeon filius Cleophæ fratris Josephi*. *Joses filius Josephi*. *Simeon filius Josephi*. *Judas filius Josephi*. *Barnabas*. *Meneus*. *Ananias*. *Cephas*. *Joseph ab Arimathæa*. *Nicodemus*. *Silas*. *Nathanaël*. *Justus*. *Jason*. *Judas cognomento Niger*. *Simeon Barses*. *Simeon Cyrenensis*. *Hermas*. *Philologus*. *Judas*, *cujus mentio in Actibus*. *Arion latis pedibus*, *socius Cleophæ*. *Tertius*. *Castor*. *Rhodion*. *Philippus*, *Prochorus*. *Stephanus protomartyr*. *Parmenas*. *Philippus*. *Timon*. *Philippus Antiochenus pater filiarum*, *discipulus Pauli*. *Andronicus*. *Junias*. *Titus*. *Patrobas*. *Asyncritus*. *Hermes auctor libri Pastoris*. *Crescens*. *Priscas*. *Aquila*. *Narcissus*. *Lucas Evangelista*. *Apollo*. *Aristobulus*. *Stephana*. *Herodion*..... *Rufus*. *Carpus*. *Amplias*. *Urbanus*. *Aristarchus*. *Philemon*. *Marcus Evangelista*. *Legatus Regis Edessæ*. *Adæus*. *Aghæus*. *Maris*. *Demas*. *Timotheus*. SYNOPSIS EX DOROTHEO. *Jacobus frater Domini*. *Timotheus*. *Titus*. *Barnabas*. *Ananias*. *Stephanus*. *Philippus*. *Prochorus*. *Nicanor*. *Timon*. *Nicolaus*. *Parmenas*. *Cleophas*, *qui & Simeon consobrinus Domini*. *Silas*. *Silvanus*. *Crescens*. *Epænetus*. *Andronicus*. *Amplias*. *Urbanus*. *Stachys*. *Appelles*. *Aristobulus*. *Narcissus*. *Herodion*. *Rufus*. *Asyncritus*. *Hermas*. *Patrobas*. *Agabus*. *Linus*. *Gajus*. *Philologus*. *Olympas*. *Rhodion*. *Jason*. *Sosipater*. *Lucius*. *Tertius*. *Erastus*. *Phigellus*. *Hermogenes*. *Demas*. *Quartus*. *Apollo*. *Cephas*. *Sosthenes*. *Epaphroditus*. *Cæsar*. *Marcus consobrinus Barnabæ*. *Joseph justus*, *qui & Barsabas*. *Artemas*. *Clemens*. *Onesiphorus*. *Tychicus*. *Carpus*. *Evodius*. *Philemon*. *Zenas*. *Aquila*. *Priscas*. *Junias*. *Marcus*, *qui & Joannes*. *Aristarchus*. *Pudas*. *Trophimus*. *Marcus Evangelista*. *Lucas Evangelista*. *Eunuchus Candacis Reginæ*. In menæo Græcorum inter septuaginta Discipulos hi insuper recensentur: *Matthias*. *Terpnus*. *Thaddæus*. *Thaumastus*. *Achaicus*. *Fortunatus*. In Synaxario Arabico Maronitarum, quod ex Græco translatum est, die 30 Junii, Apostolorum duodecim prædicatio obitusque, summatim describitur: deinde horum Discipulorum nomina leguntur: videlicet, *Jacobi fratris Domini*, *qui filius Josephi dicitur*. *Simeonis Cleophæ*, *ejusdem Jacobi fratris*. *Barnabæ*, *qui & Joseph*. *Marci Evangelistæ*, *qui filius Simonis Petri dicitur*. *Lucæ Evangelistæ*. *Philippi Diaconi*, *patris filiarum prophetissarum*, *qui Eunuchum Reginæ Candacis baptizavit*. *Ananiæ*, *qui Paulum baptizavit*. *Joseph*, *qui*

qui & Justus & Barsabas. Stephani protomartyris. Prochori. Nicanoris. Parmenæ. Nicolai. Die 18. Maji *Epaphroditi*. Die 16. Febr. *Onesimi*. Die 16. Jul. *Onesiphori*. Die 17. Jul. *Aquilæ*. 26. Maji *Alphæi*. 17 Maji *Andronici*. 25 Novembris *Clementis*. 16. Maji *Aristobuli*. 21. Jun. *Tertii, Marci consobrini Barnabæ, Jesu cognomento Justi, & Artemæ*. 22. Jan. *Timothei*. 25. Aug. *Titi*. 28. Apr. *Jasonis & Sosipatri*. 26. Maji *Carpi*. 9. Jun *Rufi*: qui omnes Discipuli & Apostoli vocantur. Epiphanius in Panar. lib 1. præter septem Diaconos, numerat *Matthiam, Marcum, Lucam, Justum, Barnabam, Apellem, Rufum, & Nigrum*. Eusebius lib. 1. hist. Eccles. cap 12. *Barnabam, Sosthenem, Cepham, Matthiam, & Thaddæum*. Papias apud eundem Eusebium lib 3. hist. Ecclesiast. cap. 33. *Aristionem*, & *Joannem alium ab Evangelista*. Denique lib. 7. Constitutionum Apostolicarum cap. 47. hi ab Apostolis Episcopi ordinati dicuntur, *Jacobus, Simeon, & Judas Hierosolymæ. Zacchæus, Cornelius, ac Theophilus Cæsareæ in Palæstina. Evodius & Ignatius Antiochiæ in Syria. Anianus, & Abilius Alexandriæ in Ægypto. Linus, & Clemens Romæ. Timotheus, & Joannes Ephesi. Ariston, Strateas, & Ariston alter Smyrnæ. Gajus Pergami. Demetrius Philadelphiæ. Lucius Cenchreæ. Titus Cretæ. Dionysius Athenarum. Marathon Tripolis in Phœnicia. Archippus Laodiceæ in Phrygia. Philemon Colossensis. Onesimus Berœensis in Macedonia. Crescens Ecclesiarum Galatiæ. Aquila, & Niceta paræciarum Asiæ. Crispus Ecclesiæ Æginensis*. Ex his, ut vides, & ex Actibus præsertim Apostolicis Epistolisque Paulinis Catalogum quisque Discipulorum Christi pro arbitrio contexuit, quem tamen Eusebius adhibita quantalibet diligentia integrum reperire se non potuisse, confessus est lib. 1. hist. Eccles. cap. 12.

50. *Quæstiunculæ diversæ* ܫܘ̈ܐܠܐ ܐܚܪ̈ܢܐ

quæ nimirùm ad discipulos Christi pertinent. Ait autem Salomon, I. ex ipsis uxores duxisse, Petrum Apostolorum principem, Philippum Diaconum, & Paulum Apostolum. Sed quod de conjugio Pauli scribit, ex Clemente Alexandrino desumptum videtur, cui Paulus ipse repugnat, quum ait 1. Cor. 7. *Volo enim omnes vos esse, sicut meipsum*. Vide Emin. Baron. ad ann. 57. à num. 59. II. Nathanaëlem eundem cum Bartholomæo Apostolo facit: quod & plures alii Syri affirmant. Verùm Salomon sibi ipsi contradicit, qui duobus præcedentibus capitibus Nathanaëlem inter Discipulos septuaginta retulerat. III. de S.Ignatio Antiocheno hæc notat. ܛܠܝܐ ܕܩܪܝܗ ܡܪܢ ܘܐܩܝܡܗ ܘܐܡܪ

ܕܐܠܐ ܐܢ ܬܬܦܢܘܢ ܗܘ ܐܝܓܢܐܛܝܘܣ ܗܘܐ ܐܝܬܘܗܝ
ܗܘ ܪܒܐ ܕܗܘܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܚܙܐ ܠܡܠܐܟܐ
ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ ܒܦܠܓܘܬܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ ܘܣܡ ܗܘ
ܕܢܫܡܫܘܢ ܒܥܕܬܐ ܗܟܢܐ܂ ܘܒܬܪ ܐܕܢܐ ܐܬܒܛܠܬ

ܗܕܐ ܛܟܣܐ܂ ܘܟܕ ܐܙܠ ܕܝܘܕܘܪܘܣ ܥܡ ܐܒܘܗܝ
ܒܐܝܙܓܕܘܬܐ ܠܦܪܣ ܘܚܙܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܒܦܠܓܘܬܐ ܟܕ ܗܦܟ
ܠܡܕܝܢܬܗ܆ ܐܦ ܗܘ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܐܬܪܗ ܚܕܬ
ܗܝ ܕܒܦܠܓܘܬܐ ܢܫܡܫܘܢ ܡܫܡܫܢܐ܂

Puer, quem advocans Dominus noster erexit, dicens, Nisi conversi fueritis &c. Ignatius est magnus, qui fuit Patriarcha Antiochiæ, viditque Angelos alternis choris ministrantes, & statuit, ut similiter in Ecclesia ministraretur. Quum autem ordinatio isthæc postea obsolevisset, Diodorus unàcum patre in Persidem Legatus profectus, vidensque duobus choris ministrari, Antiochiam in regionem suam regressus, innovavit ut choris duobus psallerent. Hæc Salomon. Porrò quod de Ignatio puero à Christo in medium statuto affirmat, ab aliis etiam Syris & Græcis refertur, ac præsertim à Nicephoro lib. 2 hist. cap. 3 Item quod subdit de visione Angelorum, deque institutione ab ipso Ignatio Ecclesiæ Antiochenæ traditâ, ut choro in duas partes diviso Psalmi canerentur, id Socrates etiam confirmat lib. 6. histor. Eccles. cap 8. & Barhebræus in 3. Par. Chronici Syriaci in vita S. Simeonis Episcopi Seleuciæ ac martyris disertè tradit, eum ritum ex imitatione Ecclesiæ Antiochenæ in Orientem ab eodem Simeone invectum, ut observavi Tom. 2. pag. 399. Verùm quod asserit Diodorum nescio qua legatione in Perside functum, ritum eundem, qui in Ecclesia Antiochena jampridem obliteratus fuerat, ex Oriente didicisse, & in eandem Ecclesiam revocasse; allucinatum fuisse Salomonem puto ex malè intellectis Theodoriti verbis in histor Eccles. lib 2. cap. 24 de Diodoro & Flaviano hunc in modum scribentis. *Hi duo quamquam annumerati laicis, tamen noctu & interdiù ad pietatis studium omnes sedulò excitarunt. Hi psallentium Choro in duas partes diviso Hymnos Davidicos alternis canendos tradiderunt*. Et paulò post. *Quæ res primùm incœpta Antiochiæ, ubique pervasit, & ad ultimas orbis terræ partes pervagata est*. Ubi Theodoritus non ita intelligendus est, quasi Diodorus & Flavianus eam primùm consuetudinem alternis choris Psalmos canendi absolutè instituerint; sed quod laicis & reliquis Clericis potestatem fecerint, ut choro in duas partes diviso hymnos Davidicos alternatim canerent, quos anteà soli Cantores ex primæva S. Ignatii institutione psallebant, ut rectè advertit Thomasinus de vetere & nova Ecclesiæ disciplina Tom. 1. Par 1. lib. 2. cap. 82. pag. 458. IV. Timotheum ait ac Titum eos fuisse pueros, qui ad Christum Dominum adducti sunt, ut manus eis imponeret: sed absque ullo antiquorum testimonio. V. Marcum Evangelistam asserit Petri Apostoli & Mariæ esse filium.

51. *Nomina Catholicorum Orientis* ܫܡܗ̈ܐ ܕܩܬܘܠܝܩ̈ܐ ܕܡܕܢܚܐ

Hoc caput Syriacè & Latinè prodiit Tom. 2. pag. 387.

52. *Nomina Regum, qui regnarunt in mundo à Diluvio*. ܫܡܗܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܡܠܟܘ ܒܥܠܡܐ ܡܢ ܛܘܦܢܐ

Hic recenset I. Reges Medorum à Dario Hystaspis ad Darium Arsami: II. Reges Ægyptiorum ab Alexandro Magno & Ptolemæo Lagi ad Ptolemæum Dionysium: quumque annos Ptolemæi Philadelphi collegisset, de Græca Scripturæ versione, ejus jussu à septuaginta duobus Interpretibus adornatâ disserit, quorum & nomina ex Aristæa describit, sed ex codice, ut videtur, emendatiori, quàm qui in Bibliotheca Patrum vulgatus est. Videlicet: *Ex Tribu Ruben*, *Josephus*, *Ezechias*, *Zacharias*, *Joannes*, *Ezechiel*, (in Bibliotheca Patrum, Ezechias,) *Elisæus*. *Ex Tribu Simeon*, *Judas*, *Simeon*, *Samuel*, *Adæus*, *Mathathias*, *Selemias* (ibi Eschemias.) *Ex tribu Levi*, *Nehemias*, *Joseph*, *Theodosius*, *Baseas*, *Adonias*) (ibi Ornias) *Datis*. *Ex tribu Juda*, *Jesus*, (ibi Auxeus) *Ananias*, *Jonathas*, *Elisæus*, *Chabrias*, *Helcias* (ibi Sachus.) *Ex tribu Issachar*, *Isaac*, *Jacob*, *Jesus*, *Sabbateus*, *Simeon*, *Levi*. *Ex tribu Zabulon*, *Judas*, *Josephus*, *Simeon*, *Zacharias*, *Samuel*, *Selemias*. *Ex tribu Gad*, *Sabbateus*, *Sedecias*, *Jacob*, *Isaac*, *Jesse*, *Matthias*. (ibi Sabbateus, Jasan, Jesu, Theodorus, Joannes, Jonathas.) *Ex tribu Aser*, *Theodosius*, *Jason*, *Jesus*, *Joannes*, *Theodotus*, *Jonathas*. *Ex tribu Dan*, *Abraham*, *Theophilus*, *Arsamus*, *Jason*, *Jeremias*, (ibi Endemias) *Daniel*. *Ex tribu Nephtali*, *Jeremias*, *Eleazarus*, *Zacharias*, *Banaias*, *Elisæus*, *Datheus*. *Ex tribu Joseph*, *Samuel*, *Josephus*, *Judas*, *Jonathan* (ibi Joathas) *Dositheus*, *Caleb*, (ibi Cabel.) *Ex tribu Beniamin*, *Isaëlus* (ibi Israëlus) *Joannes*, *Theodosius*, *Arsamus* (ibi Arsamenus) *Onias* (ibi Abieras) *Ezechiel* (ibi Azecelus.) III. Imperatores Romanorum à Caio Julio Cæsare ad Constantinum Magnum. IV. Reges Persarum, à Sapore Hormisdæ, ad Chosroëm Hormisdæ, cujus anno decimo quinto expugnatam Daram urbem affirmat, colligitque ab initio regni Saporis ad hanc expugnationem annos sex suprà tercentum; universim verò ab Adamo ad hunc Chosroę Regis annum, qui Græcorum erat juxta ipsum annus nongentesimus decimus sextus, annos 5861. Ab Adamo verò ad Passionem Christi annos 5280. Ab exitu filiorum Israël de Ægypto ad excidium Hierosolymæ sub Tito annos 1601. Ab Abrahamo ad hoc excidium, ann. 2031. sed mirùm quantum in hac supputatione ab aliis auctoribus discrepat.

53. *De fine temporum, & mutatione regnorum* ܥܠ ܫܘܠܡܐ ܕܙܒܢܐ ܘܫܘܚܠܦ ܡܠܟܘܬܐ

Vaticinium de iis, quæ ante consummationem sæculi contingent, describit ex Methodio, ut perperàm vocat, Romano Episcopo: sed reverà ex Oratione Methodii Episcopi Olympi de resurrectione, quam etiam à Darensi laudari, Tom. 2. pag. 120. observavi.

54. *De Gog, & Magog.* ܥܠ ܓܘܓ ܘܡܓܘܓ

Mira de his populis fabulantur Syri & Græci sequioris ævi, dum illos ajunt ab Alexandro Magno in aquilonis fines recedere coactos, muroque æneo ac vastissimis montibus, ne in Orientalem plagam excurrerent, inclusos, è latebris tandem suis prodituros orbemque universum devastaturos fore. Addit hìc Salomon, postquam populi illi omnia susque deque verterint, ictu oculi ab Angelo exterminandos fore: deinde Antichristum regnaturum: postremo homines universos resurrecturos, & ad Christi tribunal properaturos. Quod verò de Gog & Magog dicitur, illos nimirùm montibus muroque æneo interclusos aquilonarem partem degere, de Tartariæ majoris incolis finitimisque gentibus commodè intelligi potest: commentumque illud de muro æneo ab Alexandro Magno exstructo, desumptum videtur ex celeberrimo muro à Sinarum Regibus Tartaros inter ac Sinas erecto: vel certe de Pylis Caspiis, quam urbem ipsius Alexandri, ut ajunt, opus, hodieque Portam ferream seù Derbent dici compertum est.

55. *De adventu Antichristi, filii perditionis.* ܥܠ ܡܐܬܝܬܗ ܕܐܢܛܝܟܪܝܣܛܘܣ ܒܪܗ ܕܐܒܕܢܐ

Nonnulla ex hoc capite delibavit Faustus Naironus in Evoplia Par. 3. cap. 17. pag. 401. sed pro Salomone libri Apum auctore nomen Ebedjesu perperàm obtrusit, & pro capite 55. quadragesimum quintum.

56. *De morte, deque animæ è corpore migratione.* ܥܠ ܡܘܬܐ ܘܥܠ ܫܘܢܝܐ ܕܢܦܫܐ ܡܢ ܦܓܪܐ

Primùm ex Esaiæ Abbatis sermone describit Salomon statum animarum simul atque corporibus exuuntur, quas ait Angelis deducentibus coram Deo sisti, suisque operibus, vel malis confusas, vel bonis sublevatas, in loco sibi destinato manere usque ad communem resurrectionem: quo quidem temporis spatio nec præmium admittit, nec pænas, sed tantùm bonorum vel malorum, quæ quisque gesserit, cognitionem atque recordationem. Deinde de loco animarum in simplici hujusmodi recordatione communem resurrectionem expectantium, hęc subjungit:

[illegible]

[Syriac text]

Ubinam autem locorum habitent animæ, quum è corporibus suis migraverint, usque ad resurrectionem; quidam ajunt, eas in cælum ferri, hoc est, in regionem spiritus, ubi supernæ virtutes morantur. Alii affirmant, eas in Paradisum migrare, in locum scilicet deliciis refertum mysticarum Dei revelationum; animas verò peccatorum extra Paradisum in profundo Eden, tenebris obrui. Alii dicunt, eas unà cum corporibus suis sepultas jacere: nimirùm quæ in Deo per baptismum consepultæ sunt, in eodem nunc manere usque ad diem resurrectionis. Nonnulli existimarunt, illas ad ostium monumentorum stare, Salvatorem suum expectantes: ut quæ scilicet suorum resurrectionem corporum norunt. Alii denique ajunt, eas ita se habere, quemadmodum qui somno capti sunt; eâ similitudine brevitatem temporis significantes, quod etsi nobis longum videatur, iis tamen, veluti momentaneus nutus, breve est. Hæc Salomon ex Joanne Saba mutuatus videtur, cujus verba produxi Tom. 1. pag. 438. Denique Beatorum animas pro vivis orare, auctoritate Theodori Mopsvesteni *Orat. in B. Theclam* ostendit.

57. *De communi resurrectione, deque fine mundi elementaris, & initio sæculi novi.* [Syriac text]

58. *Qua forma, & qua figura resurgent homines in die resurrectionis.* [Syriac text]

59. *De felicitate Justorum, & pœna peccatorum.* [Syriac text]

60. *An Dæmones & peccatores, qui in Gehenna sunt, postquam purgati, passique fuerint statutamque pœnam persolverint, misericordiam tandem consequentur, nec ne: & quandonam id continget.* [Syriac text]

Inferni pœnas tandem aliquando finem habituras esse, ex Origenis errore complures hæretici in Oriente docuere. Stephanum Edessenum hujus erroris reum confutarunt S. Jacobus Sarugensis & Xenajas Mabugensis, ut observavi tom. 1. pag. 303. & tom. 2. pag. 33. Theodorus Mopsvestenus ac Diodorus Tarsensis, Nestorianorum parentes, etsi ab Origene abhorrentes, eandem tamen hæresim tradidere, quorum sententiæ hìc subscribens Salomon, verba hæc profert. Theodori *commentar. in Evangel.* [Syriac text]

In futuro sæculo, inquit, qui bona hìc elegerunt, cum laude fruitionem bonorum recipient: mali verò, qui toto vitæ suæ tempore mala perpetrarunt, postquam pœnarum vi atque metu resipuerint, bonaque eligentes, in malis, dum peccaverunt, non in bonis se perstitisse didicerint, perque hæc scientiam optimæ doctrinæ timoris Dei consequuti fuerint, bonâ illum voluntate apprehendere instructi; tùm demùm fruitionem divinæ liberalitatis merebuntur. Nunquam enim dixisset, donec reddas novissimum quadrantem, nisi fieri posset, ut pro peccatis pœnas solventes, ab iis liberemur: neque dixisset, vapulabit multis, & vapulabit paucis, nisi pœnâ peccatis commensam solventes finem tandem habituri essent. Diodori [Syriac text] *in libro de œconomia.* [Syriac text]

[illegible]

Perpetua merces bonis pro ipsorum laboribus paratur, digna Remuneratoris justitiâ & æquitate; pœna verò iniquis, non tamen perpetua, ne immortalitas ipsis præparata eisdem inutilis fiat, sed ut aliquo exiguo tempore juxta meritum & mensuram delicti & impietatis eorum, & secundùm quantitatem malitiæ operum ipsorum torqueantur. Tormentum itaque & pœnam ad exiguum tempus patientur: beatitudo autem immortalitatis, nullum habitura finem, illos manet. Enimverò si bonorum operum præmia tantum excedunt, quantum æternitatis ipsis paratæ spatium, certaminum præsentis ævi curriculo circumscriptorum spatia superat; pœnæ profectò pro gravibus multisque criminibus infligendæ multo magis à magnitudine misericordiæ superantur. Non itaque pro bonis dumtaxat Resurrectionis gratia computatur, sed etiam pro malis. Gratia enim Dei Bonos quidem magnificè copioseque honorat; misericorditer verò & clementer malis supplicia decernit. Hæc Salomon ex Diodoro ac Theodoro. In eandem sententiam detorquere nititur dicta quædam Isaaci Ninivitæ, & anonymi auctoris libri commentariorum. Sed quæ si attentè considerentur, contrarium potiùs evincunt. Hæc sunt Salomonis verba.

[illegible]

[illegible]

Quidam Patres suprà virtutem nostram nos perterrefaciunt, & in desperationem dejiciunt: & istorum quidem sententia pueris sensu, & prævaricantibus legem utilis est. Sunt alii, qui nos recreant, & divinæ misericordiæ confidere jubent. Istorum verò opinio perfectis, & bene constitutæ mentis, ac operi gnaviter incumbentibus proficua & consentanea est. In libro commentariorum sic legitur. Sæculum hoc, sæculum est pœnitentiæ: futurum autem sæculum, sæculum est vindictæ. Quemadmodum enim in præsenti sæculo pœnitentia ad extremum usque spiritum salvat; ita in sæculo futuro justitia ultimum exigit quadrantem. Et sicut hìc non est videre judicium æquum, quod misericordia temperatum non sit; ita non est illìc invenire judicium justum misericordiâ permistum. Et S. Isaac sic habet. Qui apud Gehennam torquentur, charitatis cruciantur tormentis. Aspera autem & magis amara sunt tormenta quæ à charitate inferuntur iis, qui sentiunt se in charitatem deliquisse, tormentis à timore. Rursus ait. Peccatorum retributio hæc futura est, ut pro justitiæ retributione resurrectio ipsa illis retribuatur, & corpora quæ leges ejus conculcaverunt, ipse in novissimo gloriâ perfectionis induet. Major sanè est gratia ista, quæ postquam deliquimus, nobis tribuitur, quàm illa, per quam è nihilo conditi sumus. Hæc quoque habet. In futuro sæculo Gratia erit judex, non Justitia. Quæ sanè omnia nil aliud probant, quàm Beatis quidem suprà meritum gloriam, Damnatis verò citra meritum pœnas à Deo retribui; non tamen gloriæ, aut pœnis finem aliquando imponendum esse, ut perperàm contendit Salomon. Nec mirum, quod ille in suum errorem auctores hosce detorqueat. Nam *Dialogum* etiam *S. Gregorii Nysseni ad Macrinam sororem de Anima* ab hæreticis interpolatum fuisse & Origenianis dogmatibus inspersum, eo præsertim consilio, ut futuram aliquando Diaboli salutem, & dæmonum hominumque impiorum suppliciis finem imponendum esse propugnarent, testatur S. Germanus Patriarcha Constantinopolitanus in libro, qui inscribitur *Retribuens & Legitimus*, apud Photium in Bibliotheca Cod. 233. & Nicephorus lib. 2. hist. Eccles. cap. 19 Quod verò Theodorus Mopsvestenus inter cæteros, quibus post obitum convictus fuit, errores, hunc etiam de fine

Gehen-

CAPUT CXCVIII.

Ebedjesus Metropolita Sobensis.

Libri autem, quos composui ego
1 Ebedjesus [1] humilis Sobæ *Episcopus*, hi sunt:
2 Liber [2] expositionis in Textum Scripturæ
Veteris & Novi Testamenti.
3 Liber 3 Catholicus
De admirabili Dispensatione.
4 Liber 4 Carminum,
Inscriptus, Paradisus Eden.

ܘܟܬܒܐ ܕܣܝܡܬ ܐܢܐ
ܥܒܕܝܫܘܥ ܡܚܝܠܐ ܕܨܘܒܐ:
ܟܬܒܐ ܕܦܘܫܩ ܨܘܪܬ ܟܬܒ
ܕܥܬܝܩܬܐ ܘܚܕܬܐ.
ܘܟܬܒܐ ܩܬܘܠܝܩܘ
ܕܥܠ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܬܡܝܗܬܐ
ܘܟܬܒܐ ܗܘ ܕܡܘܫܚܬܐ
ܕܡܬܩܪܐ ܦܪܕܝܣܐ ܕܥܕܢ.

Epito- ܘܡܘܢܐ

Gehennæ docuerit, constat ex Leontio *de Nestorianorum impietate secreto tradita*. Vide Natal. Alexand. sæcul 6 pag. 606.

1 *Ebedjesus* Catalogi hujus auctor, patre *Bricha* hoc est, Benedicto, Sigaræ & Arabiæ primùm Episcopus præfuit circa annum Christi 1285. deinde ad metropolim Sobæ seù Nisibis post obitum Jesuzachæ à Jaballaha Patriarcha circa annum 1290. evectus est. Obiit mense Novembri anno Christi 1318. sub Timotheo ejusdem Jaballahæ successore, cujus ipse Ordinationi mense Februario ejusdem anni & Synodo ab eodem habitæ interfuerat. Vide observata Tom. 1 pag. 539. Tom. 2. pag. 456. & 497. & hoc Tom. p. 3. ubi abundè ostensum est, hallucinari Ecchellensem, Renaudotium, Naironum, aliosque, Sobensem hunc Nestorianum decimi quarti sæculi Scriptorem cum juniore Ebedjesu confundentes, qui sub Pio IV. Summo Pontifice in Urbem profectus fidemque Orthodoxam professus, in Chaldæorum Patriarcham consecratus fuit. Eam eruditionis famam tùm apud sectarios suos, tùm apud reliquos Syros obtinuit, ut nemo alius sermone Syriaco tàm soluta, quàm vincta numeris oratione elegantius scripsisse existimetur. Et quidem Doctoribus Syris Ephræmo, Isaaco, & Jacobo comparandus esset, nisi dicendi copiam, styli nitorem, sacram denique eruditionem, Nestorianorum erroribus contaminasset.

2 *Liber expositionis in Textum Scripturæ Veteris & Novi Testamenti*. Hottingerus perperàm pag. 232. *Commentarium Allegoricum in V. & Novum Testamentum*. Theodorus Mopsvestenus, ejusque sectarii Nestoriani in exponendis sacris Scripturis mirum quantum ab Allegoria abhorreant. Sobensis in hoc Catalogo Theodorum testatur, *quinque Tomos adversùs Allegoricos* scripsisse. Idem Sobensis sua ipsius scripta recensens, in Textum Scripturæ sese commentaria edidisse affirmat, nihil *de commentario Allegorico* habet. Id Hottingerus de suo addit, voce illa ܨܘܪܬ ܟܬܒ *Surat Chtab* deceptus, quam ipse *figuram libri*, hoc est, figuratam seù allegoricam dictionem interpretatus est, quum hìc, & ubique apud Syros, pro *Textu Scripturæ* accipienda sit.

3 *Liber Catholicus de admirabili dispensatione*, idest, de œconomia, seù Incarnatione Verbi gestisque Christi Domini juxta catholicam, ut Sobensis arbitratur, Nestorianorum sententiam. Ecchell. & Hottinger. *de admirabili regimine*.

4 *Liber Carminum*, *inscriptus*, *Paradisus Eden*. Ecchell. *Paradisus voluptatis*. Hottinger. *Paradisum voluptatis*, *carmine*. Exstat in Bibliotheca Vaticana apographum descriptum ex optimo codice Bibliothecæ cœnobii monachorum Maronitarum Romæ commorantium apud Ecclesiam SS. Marcellini & Petri, qui olim ad Josephum I. Patriarcham Chaldæorum pertinuerat. In eo binas hasce notas legere est: alteram quidem initio codicis præfixam manu Abdjesu seù Ebedjesu Gazartensis, qui postmodùm à Pio IV. ut mox dicebam, in Patriarcham Chaldæorum inauguratus fuit, qua testatur librum illum spectare ad Presbyterum Abrahamum, & subscribit in hæc verba:

ܟܬܒܬ ܒܐܝܕܝ ܐܢܐ ܡܚܝܠܐ ܥܒܕܝܫܘܥ ܓܙܪܬܝܐ.
ܟܠ ܕܩܪܐ ܢܨܠܐ ܥܠ ܡܚܝܠܘܬܝ
ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܗ ܢܨܠܐ ܥܠܝ.

Propria manu scripsi ego humilis Abdjesus Gazartæ. Qui legit, preces pro mea vilitate ex cor-

corde fundat propter Dominum nostrum: Alteram ad calcem ejusdem codicis à Salomone Presbytero amanuensi appositam: [illegible]

[illegible]

Inchoatus & absolutus fuit liber iste anno Alexandri Græcorum Regis millesimo octingentesimo quinquagesimo primo: finis autem ipsi impositus est mense Tesri posteriore (Novembri) *die quinta, feria sexta, diebus Patris Patrum, & Pricipis Pastorum, qui Pontifices ungit, talenta distribuit, baculos in manus tradit, & cingula nectit, Domini nostri, vitæque nostræ dominatoris Domini Simeonis Catholici Patriarchæ Orientis: ac tempore Patris nostri benedicti, sancti, religiosi, & unici, domini Ananjesu Metropolitæ. Exaravit eum vir humilis & peccator, sacerdotii quidem speciem præ se ferens, operibus autem sacerdotio dignis omninò vacuus, nomine Salomon filius Presbyteri Abrahæ, ex benedicto oppido Tela Zachipha in regione Mosulana, quam Dominus, oro, custodiat, Amen.* Is erat annus Christi 1539. quo dies 5. Novembris in feriam sextam incidit. Simeon verò Patriarcha, quem amanuensis hìc memorat, cognomento Mama, ille est, qui apud Panvinium in Vita Julii III. & apud Masium in epistola ad Augerium Busbeckium anno Christi 1551. periisse dicitur ejusque in locum Sulaka vir orthodoxus electus fuisse. Ananjesus autem *Metropolita unicus* idcircò appellatur, quod reliqui Metropolitæ Nestoriani omnes sub Simeone Mama Patriarcha obierant, nec ille viduatis ipsorum Ecclesiis Pastores præfecerat: *quum autem* (inquit Masius loc. suprà cit.) *anno post Christum natum 1551. evenisset, ut mortuo* Simeone Mama *ipsorum Patriarcha, atque alio Sulacha sive Siud nomine electo, ne unus quidem esset Metropolitanus reliquus, proptereà quod defunctus ille improba ambitione amplificandi suam ipsius familiam & genus, nullum jamdiu novum creavisset &c.*

Totum opus in duas Partes & Carmina L. dividitur. Parti primæ, quæ priora Carmina XXV. complectitur, *Henochi* nomen auctor imposuit; secundam, qua totidem posteriora Carmina continentur, *Eliam* appellavit, ut liquet ex hac nota ad calcem Carminis vigesimi quinti apposita: [illegible]

Absolutus est ope Domini nostri liber primus Paradisi Eden, quæ est pars beati Henoch. Item Deo adjuvante scribimus librum alterum Paradisi Eden, quæ est pars zelatoris Eliæ. Et in Præfatione inquit Sobensis: [illegible]

Ipsum autem librum *in duos divisimus, in partes scilicet duorum virorum, Henochi, & Eliæ.*

Præfatio libri, cujus initium [illegible] *Deus lux vera*, causam suscepti operis continet. Hanc autem fuisse narrat Sobensis; quod scilicet Arabes Mahometani linguam Arabicam Syriacâ elegantiorem esse jactarent, & ad carmina conscribenda magis opportunam. [illegible]

[illegible]

Ex Arabum gente, inquit, *quidam sermonis quidem ornatu Poëtis, verborum autem copia Grammaticis accensendi, Syriacam linguam quasi minus copiosam, incultam, & rudem imperitè stultèque vituperant; suæ verò linguæ copiam ac venustatem hoc tempore vindicare nituntur, perpetuoque & obviis quibusque ad faciendam dictis fidem producunt librum, quem*

مقامات

Rythmos appellant. (Rythmicas orationes intelligit, quas celeberrimus apud Arabas Hariræus composuit.) *Omnes proinde externorum Poëtarum, Rhetorumque cujusvis linguæ lucubrationes suis posthabendas contendunt. Fabulas itaque quinquaginta commentitiis textas narrationibus, quas quidem caulis male compactis & sepulcris dealbatis viri sapientes simul ac legerint, similes esse deprehendunt, laudant, extollunt, magnificant, & gloriabundi ostentant. Hinc nata occasio est mihi Syrorum postremo, & Christianorum humillimo adversùs illorum præposterum fastum insurgendi, superbas criminationes convellendi, & antiquo sermoni nostro victoriam asserendi, ejusque accusatores veris argumentis refellendi: præsertim postquam præstantissimorum virorum gloria, & inter gloriosos viros præstantissimus nostrorum castrorum Dux* (Nestorianorum Patriarcha) *& nostræ religionis sol, optimus, felix, sapientissimus ac beatissimus pro potestate mandavit, atque vehementer incitavit, ut illorum objecta confutarem, & aliquod Syriacæ elegantiæ specimen exhiberem ad retundendas eorum obtrectationes fastumque comprimendum: elucubrationem nempè aliquam ederem, sententiarum luminibus perspicuam, verbis copiosam, ad Poëtices leges exactè efformatam, atque Rhetorum regulas clarè exquisiteque docentem & complectentem, vinctâque oratione gesta admiranda, & historias multiplices retexerem: doctrinas etiam, atque ad componendos mores utiles parænESes jungerem: precationes insuper adjicerem ad ciendam gemituum & lacrymarum copiam idoneas, nec non orationes obsecrationibus permistas: Ænigmata prætereà per parabolas exposita colligerem, & hymnos & cantica ad laudes Dei prædicandas artificiosè elaborata, & cantiones ad lætitiam & gaudium excitandum augendumque compositas: profundas denique parœmias, & sapientiæ arcana in compendium contracta, secundùm mensuram meæ parvitatis, & imbecillem inscitiæ meæ intelligentiam conscriberem.* Hæc Sobensis. Et ipsum quidem in hoc opere multos Arabas oratores superasse, comparatione facta facile sibi quisque persuaserit. At Syriacam linguam, ut contendit, Arabicæ præferendam esse, nemo profectò, nisi utriusque imperitus dixerit. Constat enim meridiana luce clarius, Arabicam vocabulorum copiâ non modo Syriacam, sed & Græcam antecellere; elegantia verò & phrasis concinnitate omnibus Orientalibus linguis esse anteponendam: qua de re legesis Pocockii de laudibus ejusdem orationem. Ea fanè fuerat sermonis Syriaci dignitas, quam hìc prædicat Sobensis, sub latissimo Assyriorum & Chaldæorum imperio. Sed hæc quid ad præsentem illius statum?

Singulis porrò Carminibus expositionem verborum obscuriorum idem Auctor adjecit; idque septimo decimo anno, postquam librum suum publicaverat, ut Sobensis ipse in Præfatione Scholiorum testatur in hęc verba.

[illegible]

Quum ab anno Græcorum sexcentesimo secundo post millesimum, hunc ego Ebedjesus Sobæ & Armeniæ Metropolita librum composuissem, usque ad hunc annum millesimum sexcentesimum vigesimum septimum superstes & vivus rogabam obvium quemque, qui meum hunc librum legerat aut descripserat, an quæ legisset, in-

intelligeret; quumque sine magistro haudquaquam illum intelligi posse audirem; visum mihi est, expositiones & declarationes vocum & sententiarum obscuriorum, quas ad marginem prioris editionis adjeceram, in hac posteriori in ipsum textum inducere propter commodum atque utilitatem legentium Dei amantium: cui honor, & super nos misericordia ejus in sæcula. Amen. Ex quo uno loco tùm Sobensis ætas, editique hujusce operis tempus, tùm hallucinatio eorum, qui ipsum cum juniore Ebedjesu sæculis duobus posteriore unum eundemque faciunt, apertè demonstratur.

Quo autem artificio Carmina conscripta sint, ex sequenti Syllabo liquet.

Liber I. Paradisi Eden. Carmen I. De Trinitate, & Unione (seù Incarnatione) *ordine Alphabetico: singulis autem Alphabeti literis binæ Strophæ attributæ sunt.* [illegible]

[illegible]

Metrum heptasyllabum: unaquæque autem Stropha versibus quatuor constat. Initium: [illegible]

Carmen II. Doctrina, & Parænesis. Unaquæque Alphabeti litera continet decem versus: Singuli autem versus in iisdem elementis desinunt, quibus incipiunt. [illegible]

Speciminis ergo priores istos versus accipe. [illegible]

Stropha Aleph. [illegible]

Ubi uterque versus elemento Aleph, quo incipit, in eodem desinit. Metrum dodecasyllabum.

Carmen III. Ænigmata Ecclesiastica, quæ eadem manent etiam, dum voces ordine retrogrado leguntur. [illegible]

Metrum octosyllabum: singulæ strophæ versibus quatuor constant: in strophis autem ordo alphabeticus servatur. Pro paradigmate primam stropham accipe: [illegible] Ubi easdem voces habes, sive à dextera ad sinistram hos versus legas, sive à sinistra ad dexteram ordine retrogrado.

Carmen IV. De Sapientia. Singulæ hujus carminis voces elemento Aleph terminantur: quod autem elementum ante Aleph in fine versuum est, idem Stropham ipsam inchoat. [illegible]

Exempli gratia [illegible]

Ubi in hac stropha, quæ versibus quatuor heptasyllabis constat, singulæ voces elementum Aleph finale habent, & penultima litera uniuscujusque versus, eadem est ac prima strophæ, nimirùm Aleph. Et sic in sequentibus strophis de litera Beth, & reliquis.

Carmen V. De mente, & contemplatione. Omnes versus desinunt in Aleph: quæ verò litera est ante Aleph, ordinem alphabeticum exhibet à Tau usque ad Aleph. [illegible]

metro heptasyllabo.

Carmen VI. De divinis judiciis. Triplici metro legitur: nimirùm, cum literis quidem minio exaratis, juxta metrum sancti Ephræmi, idest, heptasyllabum: *iis verò demptis, juxta metrum Narsetis & Balæi,* hexasyllabum scilicet & pentasyllabum. [illegible]

Carmen VII. Querelæ filii senioris adversùs filium Prodigum, de quo in Evangelio. [illegible]

metro dodecasyllabo: singuli versus desinunt in [illegible] *Mar.*

Carmen VIII. Responsio filii Prodigi ad fratrem seniorem, eodem metro. [illegible] Versus omnes desinunt in [illegible].

Carmen IX. De bono Perfectionis tempore, & similitudine mensis Nisan. Litera initii strophæ (quæ scilicet ordinem alphabeticum exhibet) *est ante literam Aleph, quæ habetur in fine versuum. Omnis autem stropha* (idest, quodlibet tetrastichon) *desinit in Het.* [illegible]

ܕܦܠܓܘܬܐ . ܘܫܪܝܐ ܕܟܠܗܘܢ ܐܘܪܚܐ ܐܠܗܝܬܐ ܕܢܦܫܐ .

metro heptaſyllabo.

Carmen X Revelatio mentalis de ordine contemplationis corporeorum & incorporeorum: & de purificatione, deque modo illuſtrationis. ܡܐܡܪܐ ܝ . ܓܠܝܢܐ ܗܘܢܢܝܐ ܥܠ ܛܟܣܐ ܕܬܐܘܪܝܐ ܕܓܫܡܢܝܐ ܘܠܐ ܓܫܡܢܝܐ . ܘܥܠ ܕܘܟܝܘܬܐ ܘܥܠ ܐܝܟܢܐ ܕܢܗܝܪܘܬܐ .

metro heptaſyllabo, ordine alphabetico, ſinguli verſus deſinunt in ܝܐ .

Carmen XI. De humanis affectibus, Dialogus inter corpus & animam. Verſus omnes deſinunt in Aleph, ipſumque Aleph antecedunt literæ, quæ ordinem alphabeticum ſequuntur. ܡܐܡܪܐ ܝܐ . ܥܠ ܚܫܐ ܐܢܫܝܐ ܒܝܢ ܦܢܝܢܘܬ ܦܓܪܐ ܘܢܦܫܐ . ܘܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܡܫܠܡܝܢ ܒܐܠܦ ܘܩܕܡܘܗܝ ܐܬܘܬܐ ܪܗܛܝܢ ܠܐܘܪܚܐ .

metro heptaſyllabo.

Carmen XII. Hymnus de Reſipiſcentia. Omnes verſus deſinunt in Aleph, ipſumque Aleph antecedunt literæ, juxta ordinem alphabeticum. ܡܐܡܪܐ ܝܒ . ܥܘܢܝܬܐ ܕܬܘܒ ܬܝܒܘܬܐ ܘܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܡܫܠܡܝܢ ܒܐܠܦ ܘܩܕܡܘܗܝ ܐܬܘܬܐ ܪܗܛܝܢ ܠܐܘܪܚܐ . metro hexaſyllabo, quod Narſetis appellant.

Carmen XIII. Narratio & parænesis ex perſona Defuncti. Didactica eſt, ædificationem afferens, impetumque cupiditatum comprimens. Triplici ordine alphabetico. ܡܐܡܪܐ ܝܓ . ܠܡܬܢܝܬܐ ܘܡܪܬܝܢܘܬܐ ܡܢ ܦܪܨܘܦ ܡܝܬܐ : ܕܡܠܦܐ ܘܡܒܢܝܐ ܘܟܠܝܐ ܕܪܓܝܓܬܐ ܡܫܡܗܝܢ . ܬܠܬ ܬܠܬ ܐܬܘܬܐ ܠܟܠܗܐ ܠܐܘܪܚܐ . metro heptaſyllabo.

Carmen XIV. Parabola myſtica de revelatione Jeſu Chriſti in mundo carnis ad eos, qui viam regiam premunt. ܡܐܡܪܐ ܝܕ . ܦܠܐܬܐ ܐܪܙܢܝܬܐ ܕܥܠ ܡܓܠܝܢܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܥܠܡ ܒܣܪܐ ܠܘܬ ܕܕܪܫܝܢ ܐܘܪܚܐ ܡܠܟܝܬܐ .

metro dodecaſyllabo, ordine alphabetico.

Carmen XV. Deprecatio, & laudatio. Nullum in eo eſt Aleph, & omnes verſus deſinunt in Nun, ipſumque Nun antecedunt literæ ex alphabetico ordine. ܡܐܡܪܐ ܝܗ : ܒܥܘܬܐ ܘܬܫܒܘܚܬܐ . ܕܠܝܬ ܒܗ ܐܠܦ . ܘܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܡܫܠܡܝܢ ܒܢܘܢ ܘܩܕܡܘܗܝ ܐܬܘܬܐ ܪܗܛܝܢ ܠܐܘܪܚܐ . metro heptaſyllabo.

Carmen XVI. Parænesis. ܡܐܡܪܐ ܝܘ ܬܘܒ ܡܪܬܝܢܘܬܐ . metro dodecaſyllabo, ordine alphabetico, & ſinguli verſus deſinunt in ܝܐ .

Carmen XVII. De reſurrectione, & de futuro ſæculo. Omnes verſus deſinunt in Aleph, ipſumque Aleph antecedunt literæ juxta Alphabeticam ſeriem. ܡܐܡܪܐ ܝܙ . ܥܠ ܢܘܚܡܐ ܘܥܠ ܥܠܡܐ ܕܥܬܝܕ . ܘܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܡܫܠܡܝܢ ܒܐܠܦ ܘܩܕܡܘܗܝ ܐܬܘܬܐ ܪܗܛܝܢ ܠܐܘܪܚܐ .

metro heptaſyllabo.

Carmen XVIII. In illud ſapientum, homo eſt microcoſmus, & mundus eſt magnus homo. ܡܐܡܪܐ ܝܚ . ܥܠ ܗܝ ܕܚܟܝܡܐ ܥܠܡܐ ܙܥܘܪܐ ܐܡܪܝܢ ܒܪܢܫܐ . ܘܗܘ ܕܥܠܡܐ ܒܪܢܫܐ ܗܘ ܪܒܐ .

metro heptaſyllabo, omnes verſus deſinunt in ܬܐ .

Carmen XIX. De amaritudine ſeparationis, tàm ſenſibilis, quàm intelligibilis: & de temporis infelicitate. ܡܐܡܪܐ ܝܛ . ܥܠ ܡܪܝܪܘܬ ܦܘܪܫܢܐ : ܗܘ ܡܪܓܫܢܐ ܐܦ ܗܘ ܡܬܝܕܥܢܐ ܘܗܘ ܡܬܒܝܫܢܘܬܐ . ܘܥܠ ܒܝܫܘܬ ܙܒܢܐ .

metro dodecaſyllabo, omnes verſus deſinunt in ܢܐ .

Carmen XX. Capita gnoſtica, & ænigmata eccleſiaſtica atque aſcetica. Omnes verſus deſinunt in Jod poſt Aleph. ܡܐܡܪܐ ܟ . ܪܫܐ ܝܕܥܬܢܝܐ ܘܡܬܠܐ ܕܐܝܬܝܢ ܥܕܬܢܝܐ ܘܐܒܝܠܝܐ . ܘܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܡܫܠܡܝܢ ܒܝܘܕ ܘܒܬܪܗ ܐܠܦ .

metro heptaſyllabo, ordine alphabetico.

Carmen XXI. Parænesis, & Exercitatio. Singuli verſus continent duas ac viginti literas Alphabeti, nec plures nec pauciores. ܡܐܡܪܐ ܟܐ . ܡܪܬܝܢܘܬܐ ܘܪܘܝܚܐ . ܘܟܕ ܟܠ ܐܘܪܚܐ ܡܟܢܫܝܢ ܬܪܬܝܢ ܐܬܘܬܐ ܕܐܠܦ ܒܝܬ ܡܫܡܫܝܢ ܕܠܐ ܬܘܣܦܐ ܒܘܨܪܐ . metro dodecaſyllabo, ordine alphabetico, omnes verſus deſinunt in ܗ . Sit pro exemplo. ܐܪܙ ܡܫܝܚ ܢܨܒܬܝܘܗܝ ܠܥܡܡܐ ܕܒܪܝܬܗ .

Carmen XXII. Doctrina & parænesis ad quemlibet. ܡܐܡܪܐ ܟܒ . ܡܠܦܢܘܬܐ ܕܠܟܠ ܕܟܠܢܫ ܘܡܪܬܝܢܘܬܐ . metro dodecaſyllabo, ordine alphabetico, omnes verſus deſinunt in ܢܫ .

Carmen XXIII. De invidia, deque pravis ejus moribus, quos in omni generatione exſeruit.

[illegible] metro dodecasyllabo, ordine alphabetico, singuli versus desinunt in ܐ.

Carmen XXIV. De Adam. Narratio parabolica, & demonstratio mystica de omni regimine spirituali. [illegible] metro dodecasyllabo, ordine alphabetico quater repetito, omnes versus desinunt in ܬܐ.

Carmen XXV. Sapientia, doctrina, & exercitatio de correptione. [illegible] metro heptasyllabo, ordine alphabetico ter repetito, singuli versus desinunt in ܢܐ.

Liber II. Paradisi Eden. [illegible] *Carmen XXVI De fide orthodoxa. Singuli versus desinunt in Aleph, ipsumque Aleph antecedunt literæ, quibus ordo alphabeticus exhibetur. Nullum verò in hoc Carmine est* ܟ, *nec* ܛ, *nec* ܦ, *nec* ܥ, *nec* ܪ, *nec* ܨ. [illegible] metro heptasyllabo, ordine alphabetico.

Carmen XXVII. De fide Ecclesiæ. Nulla vox caret Aleph: quæ autem litera ipsum Aleph finale præcedit, ordinem alphabeticum sequitur. [illegible] metro heptasyllabo, quaternus quisque versus desinit in ܠܐ.

Carmen XXVIII De filio Prodigo. Omnes voces habent Aleph; quæ autem litera in fine trium priorum versuum ponitur, ordinem alphabeticum reddit. [illegible] metro heptasyllabo, singula tetrasticha desinunt in ܢܐ.

Carmen XXIX. Reprehensio pravorum morum: & de temporis malitia. Nulla vox caret Beth. [illegible] metro heptasyllabo, versus omnes desinunt in Aleph.

Carmen XXX. De sapientia filii Jachi: & precatio. Nullum in hoc carmine est ܛ, *nec* ܦ, *nec* ܪ, *nec* ܨ: *sed in unaquaque voce est* ܟ. *Quæ verò litera in trium priorum versuum fine ponitur, ordinem alphabeticum sequitur.* [illegible] metro heptasyllabo, quaternus quisque versus desinit in ܟܐ.

Carmen XXXI. De Providentia Dei ab initio & usque in sæculum. Omnes voces habent Daleth. Per literam autem, quæ in fine est trium priorum versuum, ordo alphabeticus servatur. [illegible] Metro heptasyllabo, quodlibet tetrastichon desinit in ܕܐ.

Carmen XXXII De mysteriis Incarnationis. Omnes voces habent He, in quo & singuli versus desinunt. Quæ verò litera ante He postremum in unoquoque versu occurrit, ordinem alphabeticum reddit. [illegible] metro heptasyllabo.

Carmen XXXIII. Laudatio, & Precatio. In unaquaque voce adest Vau. Postrema verò uniuscuiusque versus litera ordinem alphabeticum reddit. [illegible] metro octosyllabo, seù tetrasyllabo bis repetito.

Carmen XXXIV. De temporis malitia. In unaquaque voce adest zain; nullum verò ܛ, *nec* ܦ, *nec* ܪ, *nec* ܨ. *Initialis litera uniuscujusque strophæ, ordinem alphabeticum sequitur.* [illegible]

metro

metro heptasyllabo versus omnes desinunt in [illegible].

Carmen XXXV. De Amore. In unaquaque voce legitur Het: nullum verò Ain. Finalis verò trium priorum versuum litera, ordinem alphabeticum reddit. [illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo, quodlibet tetrastichon desinit in [illegible].

Carmen XXXVI. De Evangelio & Evangelistis. Singulæ voces habent Teth, nullum verò Sade; singuli autem versus desinunt in Nun & Aleph. [illegible]

[illegible]

[illegible]

metro dodecasyllabo.

Carmen XXXVII. De dissolutione hujus mundi, & de vanitate sæculi temporalis. In unaquaque voce legitur Jod. [illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo, singuli versus desinunt in [illegible].

Carmen XXXVIII. Adhortatio de bonis moribus. In unaquaque voce est Coph, in quo & singuli versus desinunt. Quæ autem litera ipsum antecedit, ordinem alphabeticum exhibet. [illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo.

Carmen XXXIX. Deprecatio & Laudatio. In unaquaque voce est Lamed: singuli autem versus desinunt in Nun, cui litera juxta ordinem alphabeticum præponitur. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo.

Carmen XL. De Virtute. In unaquaque voce est Mim; singuli autem versus desinunt in Aleph, cui præponuntur literæ ordinem alphabeticum à Tau ad Aleph reddentes. [illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo.

Carmen XLI. De tempore malo: & de raritate virtutum, & multiplicitate vitiorum. In unaquaque voce adest Nun, singuli autem versus desinunt in Nun & Aleph. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo.

Carmen XLII. Precatio, & Pænitentia. In unaquaque voce est Semcath; nullum verò [illegible], *nec* [illegible], *nec* [illegible]. *Litera autem finalis trium priorum versuum; ordinem alphabeticum reddit.* [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo, quodlibet tetrastichon desinit in [illegible].

Carmen XLIII. Enarratio de mundi caducitate. In unaquaque voce legitur Ain, nullum verò Het. Quæ autem litera tres priores strophæ versus terminat, ordinem alphabeticum sequitur. [illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo, quaternus quisque versus desinit in [illegible].

Carmen XLIV. Precatio & Pænitentia. In unaquaque voce est Phe. [illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo.

Carmen XLV. Oratio ad divinam Essentiam, & Precatio pro natura humana. In unaquaque voce habetur Sade; nullum verò [illegible], *nec* [illegible], *nec* [illegible]. *Singuli autem versus desinunt in He.* [illegible]

[illegible]

[illegible]

metro dodecasyllabo.

Carmen XLVI. Parænesis, & consilia utilia. Legitur in unaquaque voce [illegible], *nullum verò* [illegible], *nec* [illegible], *nec* [illegible], *nec* [illegible]. *Singuli autem versus desinunt in Nun & Aleph.*

Epitome [1], seù brevis collectio, Canonum Synodicorum.

[illegible]

[illegible]

Liber

ܡܐܡܪܐ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

metro dodecasyllabo.

Carmen XLVII. De præstantia & sublimitate Sanctorum. In unaquaque voce est ܪ ; *omnes autem versus desinunt in Aleph, ipsumque Aleph antecedunt literæ, quæ ordinem alphabeticum à Tau ad Aleph reddunt.*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo.

Carmen XLVIII. De anima, ejusque facultate cogitativa. In unaquaque voce est Scin: nullum verò ܐ, *nec* ܣ, *nec* ܙ. *Litera autem finalis in tribus prioribus uniuscujusque strophæ versibus ordinem alphabeticum exhibet.*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo, quodlibet tetrastichon desinit in [illegible].

Carmen XLIX. De Pœnitentia & Maria peccatrice. In unaquaque voce est Tau. Singuli autem versus desinunt in Aleph, ipsumque Aleph antecedunt literæ, quæ in tribus prioribus uniuscujusque strophæ versibus ordinem alphabeticum referunt. [illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo, quodlibet tetrastichon desinit in [illegible].

Carmen L. de resurrectione, deque perfectione & mundo novo. In unaquaque voce habes Tau: singuli autem versus desinunt in Tau & Aleph. [illegible]

[illegible]

[illegible]

metro heptasyllabo.

In expositione hujus postremi Carminis, notandus Sobensis error, ubi ait, Damnatos post communem Resurrectionem terram habitaturos. [illegible]

[illegible]

Fovea, inq uit, *animi dolore incendens est Gehenna, terra scilicet tenebrosa: nam deficiente luminarium cursu, sublataque luce ac splendore, tenebrarum mare terra fiet, & caliginis chaos juxta sermonem S. Narsetis Doctoris ajentis: Terra fiet terræ filiis Gehenna, & qui terram dilexere, in eadem punientur, juxta ea quæ amaverunt.* Idem Sobensis dum paucis interjectis Sanctorum Beatitudinem in lumine, in revelationibus divinis, in visione Humanitatis Christi collocat, errorem Nestorianorum naturam divinam intuitivè videri posse negantium, haud obscurè prodit: de quo suprà hoc tom. pag. 95. & 259.

Porrò artificium, quod in carminibus Sobensis hucusque prolixiùs fortasse quàm oportebat, observavimus, idem adnotarunt viri docti apud Poëtas Græcos & Latinos: & illorum quidem exempla non pauca habes Epigrammatum Græcorum lib 6 cap. 4 Latinorum verò apud Stephanum Menochium tom. 2. miscellaneorum cap. 64. & alibi in eodem opere.

1 *Epitome Canonum Synodicorum*. Bina exemplaria exstant in Bibliotheca Vaticana. Alterum Cod. Syr. Vat. 14. priorem hujusce Collectionis partem continens, exaratum anno Christi 1557. Alterum integrum, Cod. Syr. 4. Tom. 2 Biblioth. Orient. pag. 497. sed prioribus foliis laceris, quæ tamen ex priori codice suppleri possunt, exaratum anno Christi 1332. quatuordecim scilicet annis ab obitu Auctoris. Et priori quidem codici ad calcem hæc adnotatio apposita legitur:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Domini Deique noſtri ope finitus fuit hic codex feria 5. *die* 17. *menſis benedicti Canun prioris* (Decembris) *an.* 1868. *Græc.* (Chr. 1557.) *Deo autem ſit gloria, & miſeratio & gratia ejus ſuper nos deſcendant nunc & ſemper & in ſæcula ſæculorum Amen. Deſcriptus eſt prædictus codex ſub umbra & protectione beati & illuſtris ſancti SAN* (ita habetur in textu,) *Franciſci, quem ſermone noſtro Mar Franſe appellamus: ubi eſt ſanctitatis domicilium, perfugium peregrinorum & pauperum, portus beneficiorum, & afflictorum refugium, in urbe benedicta Baſain, quæ ab urbe magna ac celebri Goa ſexaginta leucis diſtat, cujus habitatores, oro, cuſtodiantur ab omnibus noxis occultis & manifeſtis per Dominum Spiritum, etiam Amen. Nomini porrò iſtius ſancti celeberrimi beati San Franciſci, quem Mar Franſe interpretamur, in hoc loco benedicto ſanctique Petri fide prædito Indiarum, addictæ ſunt ſeptem Ædes* (Conventus) *magnificæ & glorioſæ: atque in iſtis ſeptem Ædibus commorantur centum ferè cœnobitæ moribus ſuis comparandi Patri Antonio, & Patri Macario, & Patri Paulo: quorum orationes, precor, ſint murus & antemurale univerſo mundo etiam Amen. Eſt autem in hac urbe benedicta Baſain alia eccleſia admodum glorioſa & excelſa, quæ S. Mariæ appellatur: & aliud cœnobium, cujus magnificentiam nulla poteſt lingua eloqui, quod S. Pauli dicitur. Præterea in eadem ur-*

be

urbe aliud visitur cœnobium, quod S. Sebastiani nuncupatur, cui simile ædificium oculus non vidit: atque alia Ecclesia, quæ Misericordiæ & Gratiæ appellatur. Habetque insuper hæc benedicta regio Indiarum altaria, sacras ædes, ecclesias, & cœnobia, quorum numerum nemo novit. Prædictæ porrò ædes, & ecclesiæ plenæ sunt cœnobitis morum gravitate atque sanctitate insignibus, quorum conversatio atque acta creatas voces & linguas virtute & numero superant. Illorum orationes, precor, prosint mihi, atque infirmis mei similibus etiam Amen. In istis porrò altaribus, ædibus, ecclesiis, & cœnobiis perpetuo & quotidie oblatio Corporis & Sanguinis Domini nostri diligenter peragitur. Eorum, oro, preces sint nobiscum Amen. Metropolis autem Indicæ regionis omnis est Goa, atque in ea residet Syncletus, hoc est, supremus præfectus Regis magni & victoris, Regis Portugalliæ, qui appellatur Don Guan, & lingua nostra dicitur Rex, hoc est Soltanus Jochanan, nimirùm Joannes: *Dominus tribuat illi regnum in terris & in cælo etiam Amen: atque auferat ab ista urbe sancta & benedicta atque S. Petri fide prædita Goa correptiones malas & virgas furoris Amen. Conspurcavit, hoc est, corrupit chartas istas infimus peccator, vilis & infelix, abjectus & contemptus, piger & ignarus, iners & confusus, imbecillus, fæx & peripsema, furni verriculum, abominationum operarius, & vitiorum luto inquinatus, à virtutibus alienus, mandata solvens & turpia perpetrans, stercus & purgamentum omnium filiorum Adam: cujus nec nomen omnino memorandum foret coram hominibus, nisi forte ut mereatur orationem illorum omnium, qui versus istos viles lecturi sunt, pauper & miser JOSEPHUS Episcopi & Metropolitæ nomen gerens, ab operibus verò remotus & vacuus, quantum distat oriens ab occidente, & boreas ab austro, ac cœlum a terra, & initium rerum conditarum à fine ipsarum.*

Posteriorem codicem pag. 169. amanuensis hac nota absolvit. [illegible]

[illegible Syriac text]

Explicit Dei ope & auxilio miserationum ejus Pars altera Sylloges Canonum Synodicorum Occidentalium atque Orientalium, die 15. mensis Ab (Augusti *) anni Græcorum 1543. qui incidit in annum Arabum 731. (* Christi 1332.) *in urbe munita, & fidei pulchritudine prædita justitiæque operibus abundante Bagdado, quam Dominus noster, oro, ædificet. Codicem verò hunc exaravit peccator, & populi Christiani abjectio Saidus filius Isæ, filii Abulbarcati, filii Barchæ: illumque scripsit in gratiam principis excelsi, & fructus benedictionum, galea justitiæ induti, mitis & suavis, & ab omni perturbatione remoti, humilis & in sua conversatione compositi, amoris & charitatis pleni erga omnes homines, & ab omni malitia alieni veri fidelis & sapientis Hormisdæ filii Jesu, filii Chamisii: Deus universorum Dominus ipsi longam ætatem tribuat, eique concedat habere mores voluntati ejus placentes, precibus sanctæ beatæ Mariæ, & orationibus sanctorum Apostolorum, & omnium Sanctorum Domini, Amen Amen.*

Opus duos Tomos complectitur, quorum prior in quinque, posterior in quatuor Partes dividitur. Et primo quidem Tomo Sobensis Epitomen Canonum Constitutionumque Apostolicarum, alteri verò Synodum Timothei junioris Patriarchæ suis temporibus coactam præmittit: & quid unaquæque Pars contineat, his verbis exponit:

[illegible Syriac text]

Cano-

Canones omnes Synodicos religiosam vitam complectentes in duas Partes divisi: & in priori quidem omnia quæ laicis universim generatimque præcepta sunt, recto ordine digeram, sive quæ ad sponsalia ac matrimonia, & hæreditatum divisiones, & decisiones judiciales circa ea omnia, quæ inter eos contingere solent; seu ea, quæ spectant ad fidem, & probitatem atque morum conversationisque decorem. Altera autem Parte canones comprehendam singulis Ordinibus convenientes, aliquod in sancta Ecclesia officium obtinentium: ubi de electione, & ordinatione omnium Ordinum disseram, & canones ad eorum officium pertinentes indicabo, nec non cætera, quæ eisdem consentanea & convenientia sunt.

In *Præfatione*, quæ incipit [illegible] *Tatianus philosophus*, Sobensis scribit, se Tatiani, qui Evangelia quatuor in unum digessit, exemplum sequutum, Synodorum Canones Patrumque statuta in unum volumen collegisse, idque opus in dignitate Archiepiscopali jam constitutum perfecisse; Eliam verò Patriarcham, qui de Hæreditatum divisione Tractatum, ut suprà dictum est, composuerat, Presbyterum tùm fuisse, quum eam Collectionem publicavit.

Tomi primi Pars Prima, De iis, quorum cognitio omnibus necessaria est. Caput I. Undenam Synodi nomen desumptum, & quid significet. [illegible]

Caput II. Quod Canones ab Episcopo, vel Doctore extra Synodum sanciti, Synodales minimè vocandi sunt. [illegible]

Excipit Sobensis [illegible]

Si verò, inquit, *eos* Canones *Catholicus recipit, & ipse Patriarcha eorum causa Concilium cogit, in quo recipiantur, tum verò Synodici appellantur, ut sunt Judicia Timothei, & Josue Barnun, quæ à Synodo Patrum recepta sunt, & Synodica appellata.*

Cap. III. Historia Oecumenicorum (hoc est, Nicæni œcumenici Concilii Patrum) *ex Marutha Maipheractæ Episcopo, rogatu Isaaci Catholici.* [illegible]

Fabulosa nimirùm, & Maruthæ supposita, ut suo loco ostendam, ubi de Synodis.

Cap. IV. Fides Patrum CCCXVIII. cum brevi expositione Synodi Jesujabi. [illegible]

Hæresim suam in hac Expositione minimè produnt Nestoriani ejus Synodi Episcopi: sed si eorum doctrina circa mysterium Incarnationis attentius expendatur, anguis in herba latere deprehenditur. Ajunt enim: [illegible]

Et factus est homo Jesus Christus in unione suarum naturarum, & in apparitione sua in carne, & in incarnatione sua. Naturæ enim unio Divinitatem & humanitatem indicat. Ea autem verba, descendit, & incarnatus est, & homo factus est, Primitiarum nostrarum, assumptionem absque contentione significant. Et infra. [illegible]

Hæc est incorrupta fides, atque hæc summatim illius sententia juxta verborum consequentiam: perfectè scilicet Nicæni Patres *prædicarunt Christi Prosopon, ejusque Divinitatis atque Humanitatis naturas tùm adversùs eos, qui Divinitatem negantes, confitentur eum purum hominem esse, aut sanctorum cuipiam similem faciunt.* Nam *apparitio in carne, assumptio primitiarum nostrarum, unum Prosopon duæque naturæ*, voces sunt, quibus Nestoriani unionem Verbi hypostaticam negantes, affectivam intelligunt.

Cap. V. Nomina Episcoporum Synodi œcumenicæ, provinciarumque eorum & civitatum, ut nobis invenire licuit. [illegible]

[illegible]

[Syriac text]

Longum esset errores in descriptione tàm Episcoporum, quàm Episcopatuum hìc commissos referre. Sed, ut bene advertit Severinus Binius in notis ad subscriptiones Patrum Nicænorum, *nihil est in auctoribus temporum injuriæ & librariorum erroribus magis expositum, quàm propria locorum personarumque nomina.*

Pars II. De matrimoniis, deque canonibus & regulis Sponsaliorum Christianorum, & quomodo hæc peragenda sint, deque cæteris ad hanc rem spectantibus. [Syriac text]

Caput I. Quot & quales sint personæ, quibus nubere nefas est. [Syriac text]

Sexaginta quinque gradus virorum, totidemque feminarum enumerat, quibus nubere apud Nestorianos fas esse negat: sed ab Ecclesiæ Catholicæ ritu mirum quantum recedit.

Cap. II. De ritu & regulis sponsaliorum. [Syriac text]

Statutum Patrum illius sectæ describit, in quo sponsalia æquè ac matrimonia, quæ præter Ritum Christianum absque Presbytero & testibus celebrantur, irrita ac nulla declarantur.

Cap. III. Siquis in regione fuerit, ubi nullus est Sacerdos, quid ipsi agendum, quum feminam sibi sponsare voluerit? [Syriac text]

Quinque nimirùm, aut quatuor ad minus testibus adhibitis matrimonium tùm contrahi fas esse affirmat, subditque, benedictionem postea à Sacerdote suppleri debere.

Cap. IV. Quot annorum esse debeat sponsa? [Syriac text]

Cap. V. Quis mulieris fidejussor desponsatorque esse debeat. [Syriac text]

Cap. VI. Quomodo desponsanda sit puella, quæ propinquos vel affines non habet? & idem de viro extraneo. [Syriac text]

Cap. VII. An liceat post ritè celebrata sponsalia, sponsis ab invicem separari, & sponsalia solvere? [Syriac text]

Jesubochti auctoritatem adducit docentis matrimonium ratum, non consummatum, ex pari utriusque consensu dirimi posse.

Cap. VIII. Quantum temporis expectare debeat sponsa, cujus sponsus abiit in longinquam regionem. [Syriac text]

Cap. IX. De eo, qui repugnantibus Parentibus feminam desponsavit. [Syriac text]

Cap. X. De eo, qui feminam desponsavit, deinde eam fraudulenter dimittit sub obtentu vitæ monasticæ, qua demùm abjectâ, aliam ducit. [Syriac text]

Cap. XI. De monachis & virginibus, fœdus professionis violantibus. [Syriac text]

Episcopo id permittente, monachis nuptias monialibusque concedit Sobensis: ex impura nimirùm Barsumæ doctrinâ, de qua vide Tom 2 pag. 403. Verba Sobensis hæc sunt.

[Syriac text]

[Syriac text]

Monachus aut monialis si à proprio instituto exciderint, & ad nuptias ex infirmitate descenderint, absque Episcopi jussu nullatenus matrimonio jungantur, neque in Ecclesia, & coram populo benedicantur. Sed si Episcopus jusserit, privatim domi. Si autem constiterit pactum inter virum & feminam à tempore monachatus initum fuisse, benedictionem conjugii nullatenus accipiant, neque illud ipsis permittatur, donec publicam ac diuturnam pœnitentiam in cilicio & cinere peregerint, vir quidem cum viris, & femina cum feminis, sicut Rector illis præceperit. Neque Anachorita quispiam, qui à statu suo exciderit, orare præsumat in capite Ecclesiæ, aut sacrum peragere, nisi annuente Episcopo. Rem novam & Orientalium Canonibus ac rectæ disciplinæ prorsùs contrariam hìc Auctor profert, de qua suo loco pro merito differendum erit.

Cap. XII. De mulieribus & sponsabus, quæ vi rapiuntur. [Syriac text]

Cap. XIII. De mulieris dote, ejusque quantitate. [Syriac text]

Citat *Ambrosium*, quem *Episcopum & martyrem* perperàm vocat; *Græcos Imperatores*, Theodosianum scilicet Codicem; *Timotheum* & *Josue Barnun* Patriarchas Nestorianorum.

Cap. XIV. Quod oporteat, fideles ex omni secta uxores ducere. [Syriac text]

Adducit Canonem Nicænum Syriacè, qui est Arabicus 57. juxta interpretationem Abr. Ecchellensis.

Cap. XV. Quod non oporteat, Christianam infideli viro tradi. [Syriac text]

Cap. XVI. Quanto tempore servare debet mulier honorem defuncti mariti, antequam ab alio ducatur? Et idem de viro respectu uxoris. [Syriac text] Hìc quoque Sobensis *Ambrosium*, cujus testimonio utitur, *martyrem & Episcopum* appellat.

Cap. XVII. Quot ob causas dimittitur uxor à viro, & sponsa à sponso? [Syriac text] Laudantur *Timotheus*, *Josue Barnun*, & *Græci Imperatores*.

Cap. XVIII. De muliere contentiosa, & viro contumelioso. [Syriac text]

Cap. XIX. Quot modis deprehenditur adulterium, & quot testes ad id probandum requiruntur. [Syriac text]

Cap. XX. De viro testante, se vidisse uxorem adulterantem; testes verò adducere nequit. [Syriac text]

Cap. XXI. De viro & muliere, quorum alter in captivitatem abducitur. [Syriac text]

Cap. XXII. De eo, qui corrumpit virginem, aut matrimonio junctam. [Syriac text]

Cap. XXIII. De statuto tempore pœnitentiæ fornicariis, iisque, qui illegitimo matrimonio fœdantur, deinde convertuntur. [Syriac text]

Ex Synodo Nicæna Can. 72. de ducente duas uxores.

Cap. XXIV. De eo, qui ancillam suam ducere vult in uxorem. [Syriac text]

Cap. XXV. De matrimonio servorum & ancillarum Christi fidelium. [Syriac text]

Cap. XXVI. Quantum temporis sustinere debet mulier, quam vir relinquens, in longinquas regiones proficiscitur. [Syriac text]

Cap. XXVII. De sententia & pœna ferenda ab Ecclesia in eos, qui illegitimis matrimoniis polluuntur, & perseverant in peccato usque ad mortem absque pœnitentia. [Syriac text]

ex Synodo Marabæ.

Pars III. De divisione Hæreditatum. [Syriac text]

Præfatur de Synodis & Statutis Imperatorum, qui leges hac de re sanxerunt: deinde Syros enumerat Canonum collectores, Patriarchas quidem Ananjesum, Timotheum, Josue Barnun, Joannem & Eliam; Episcopos verò Jesubochtum, Simeonem, Ebedjesum & Eliam. Verba Sobensis recitata sunt hoc tom. pag. 267. Quæ autem sequuntur capita XXV., Eliæ Nisibeni sunt à Sobensi Ebedjesu ex Arabico sermone in Syriacum translata.

Cap. I. De hæredibus eorumque ordine juxta affinitatem & consanguinitatem. [Syriac text]

Cap. II. De numero eorum, qui ab hæreditate excluduntur. [Syriac text]

Cap. III. De marito & uxore, & quantum hæreditatis alteri ex altero contingat. [Syriac text]

Cap. IV. De filiis & filiabus: & quantum hæreditatis eis ex parentibus contingat. [Syriac text]

Cap. V. De patre & matre: & quantum eis hæreditatis ex filiis contingat. [Syriac text]

Cap. VI. De fratribus & sororibus: & quantum hæreditatis alteri ex altero contingat. [Syriac text]

Cap. VII. De avis, & aviis: & quantum hæreditatis eis ex filiis filiorum contingat. [Syriac text]

Cap. VIII. De fratribus & sororibus patris, deque fratribus & sororibus matris; & qualis eis hæreditas ex filiis fratrum sororumque suarum contingat. [Syriac text]

Cap. IX. Quod hæreditas avis paternis cum fratribus sororibusque matris minimè contingat, neque avis maternis cum fratribus & sororibus patris. [Syriac text]

Cap. X. De viro & muliere consanguineis: & quantum hæreditatis alteri ex altero propter conjugium & affinitatem contingat. [Syriac text]

Cap. XI. De sponso & sponsa: & quod nulla alteri ex altero hæreditas contingat. [Syriac text]

Cap. XII. De monacho, an possit consanguineorum hæres esse, aut illos hæredes instituere? [Syriac text]

Cap. XIII. De Testamento. [Syriac text]

Timothei Patriarchæ Canon de testamentis.

Cap XIV. De dimissa & dimisso; & quod nulla ab invicem hæreditas contingat. [Syriac text]

Cap. XV. De Apostata: & quod neque hæres esse, neque hæredes instituere potest, nisi pœnitentiam egerit, & ad fidem redierit. [Syriac text]

Cap. XVI. Quod qui hæredes non habet, ejus hæreditas Ecclesiæ contingit. [Syriac text]

Cap. XVII. De filio spurio. [Syriac text]

Cap. XVIII. De filio, cujus pater ad aliam sectam transiit. [Syriac text]

Cap. XIX. De filio, qui nascitur patre longè absente. [Syriac text]

Cap. XX. De filio ex baptismo, & ex educatione. [Syriac text]

Cap.

Cap. XXI. *De filio contumace.*

Citat Jesubochtum Metropolitam Persidis, nec non Timotheum & Eliam Patriarchas.

Cap. XXII. De filia, quæ fornicatur vivente patre.

Ex Jesubochto, & Elia Patriarcha.

Cap. XXIII. De defuncto, qui relinquit mancipia manumissa, & non manumissa.

Cap. XXIV. *De mancipiis defunctis tàm manumissis, quàm non: cuinam hæreditas eorum contingat?*

Cap. XXV. *De filiis illegitimis.*

Hucusque Elias Nisibenus.

Pars IV. De Judiciis & causis, quæ inter Christifideles contingunt.

Cap. I. Quod nefas sit Christifidelibus adire extraneos judices.

Ex Timotheo Patriarcha, & ex Synodo Joannis Bar-Abgari habita anno Græcorum 1212.

Cap. II. De Christiano, qui socium percutit: deinde qui percussus est, judicem adit, vindictæ causa.

Ex Timotheo.

Cap. III. De iis, qui simul in judicio contendunt.

Ex Jesubochto, Josue Barnun, & Codice legum Imperialium.

Cap. IV. De chirographo certo, & dubio.

Ex Jesubochto.

Cap. V. De testimonio certo, & dubio.

Ex eodem.

Cap. VI. De possessione bonorum certa & dubia.

Ex eodem, & ex Timotheo.

Cap. VII. De mutuo, & debito.

Ex Jesubochto, & Codice legum Imperialium.

Cap. VIII. De usura & fœnore.

Ex Gabriele Bassorensi, ex Codice Imperiali, & ex Jesubochto.

Cap. IX. *De pignore.*

Ex Jesubochto.

Cap. X. *De commodato si forte perierit.*

Ex eodem.

Cap. XI. De deposito si id perire contigerit.

Ex eodem, & ex Codice Imperiali.

Cap. XII. De venditione & emptione.

Ex iisdem, & ex Josue Barnun.

Cap. XIII. De societate mercaturæ.

Ex Jesubochto.

Cap. XIV. De ædibus multiplici contignatione constantibus, de via, de foro, de aquæductu, & ædificiis.

Ex eodem.

Cap. XV. De participatione in rebus inventis cum sociis.

Ex eodem, & ex Codice Imperiali.

Cap. XVI. De Procuratore.

Ex Synodo Jesujabi, ex Timotheo, ex Simeone, & ex Jesubochto.

Cap. XVII. De juramento: uter ex litigantibus illud præstare debeat.

Cap. XVIII. De Clericorum, Scribarum, & Medicorum immunitate à vectigalibus; & quinam nequeunt esse Procuratores orphanorum.

Ex Codice Imperiali.

Cap. XIX. De eo, qui judiciis audiendis præest, & munerum acceptione corrumpitur.

Ex Synodo Nicæna.

Pars V. De iis, quæ omnibus universim Christianis canonicè imposita sunt.

Cap. I. Ad quot, & quas preces tenentur singuli Christianorum ordines? Clerici & monachi, inquit Sobensis, ad septem horas canonicas tenentur; laici verò ad quatuor, nimirùm *ad vesperas, ad eas quæ recitantur antequam quis cubitum eat, ad nocturnum, & ad matutinum.*

Cap. II. An hæc quatuor laicorum officia ordinem eundem habeant, an diversum?

Cap. III. Quænam harum quatuor horarum primum locum habeat?

Cap. IV. Quidnam recitare debeant laici, qui Psalterium legere nesciunt?

Cap. V. Quasnam preces recitare debeant senes, rustici, pastores, & nautæ, qui nihil discere queunt?

Cap. VI. Quod non liceat laicis in officio divino præcipere.

Ex Synodo Joannis.

Cap. VII. De veneratione diei Dominicæ.

Ex Constitutionibus Apostolorum, ex Jesujabo, & ex Joanne Patriarchis.

Cap. VIII. De adoratione ad Orientem, & quandonam hæc incepta est?

Ex Constitutionibus Apostolorum, & ex Canonibus Nicænis.

Cap. IX. De adoratione Crucis, & undenam incepta est.

Cap X. De jejunio feriæ quartæ & sextæ.

Ex Constitutionibus Apostolorum, & ex Joanne Patriarcha.

Cap. XI. Quod non liceat jejunare die Dominica.

Ex Synodo Gangrensi, & ex statutis Orientalium.

Cap. XII. De honore Martyribus debito.

Ex Canonibus Synodi Nicænæ.

Cap. XIII. Quod non liceat Christianis, filios aut filias suas ab ethnicis ad Ecclesiam deducendas mittere.

Cap. XIV. Quibus ornamentis se ornare debeant Christi fideles, quum Ecclesiam adeunt diebus Dominicis & Festis.

Cap. XV. Quod non liceat mulieres ethnicas filiorum Christianorum nutrices esse. Ex Joanne Patriarcha.

Cap. XVI. De nocturnis pollutionibus, & menstruis. Ex eodem.

Cap. XVII. Quod non liceat fidelibus comedere cum Judæis. Ex eodem.

Cap. XVIII. Quod non liceat Christifidelibus conversari cum cantatricibus, aut bibere cum eis.

Ex eodem.

Cap. XIX. An laici ex canone tenentur jejunare hebdomada Apostolorum, Eliæ, & Annunciationis? [Syriac text] Ex Gabriele Bassorensi id jejunium arbitrio laicorum permittit.

Cap. XX. De visitandis carceribus. [Syriac text]

Ex Canonibus Arabicis Synodi Nicænæ.

Cap. XXI. De Xenodochiis. [Syriac text] Ex Canonibus Nicænis Arabicis, ex Synodo Antiochena, & ex Chalcedonensi, cujus convocationis annum diemque his verbis notat. [Syriac text]

Chalcedonensis Synodus congregata est die 25. Octobris anno Alexandri millesimo sexagesimo tertio. Sed pro *millesimo* annus *septingentesimus* reponendus, qui reliquis servatis anno Christi 451. respondet.

Cap. XXII. De iis, qui magos & incantatores consulunt. [Syriac text] Ex Joanne Patriarcha.

Cap. XXIII. De ablutione corporum defunctorum. [Syriac text]

Ex Canonibus Nicænis Arabicis.

Cap. XXIV. De conducentibus lamentatrices, & Psaltas. [Syriac text] Ex Joanne Patriarcha.

Cap. XXV. Quod non liceat quemquam in Ecclesia sepeliri. [Syriac text] Martyres excipit & Episcopos: & illos quidem sub altari, Episcopos verò in Ecclesia sepeliri fas esse docet

Cap. XXVI. Quod non liceat feretra intra cancellos altaris inferri. [Syriac text] Ex libro Synodico, in quo Severiani & Jacobitæ sugillantur, qui feretra clericorum intra altare inferebant.

Cap. XXVII. De commemorationibus defunctorum. [Syriac text]

Cap. XXVIII. An liceat defunctorum commemorationes celebrare diebus Dominicis & festis solemnioribus. [Syriac text]

Ex libro Synodico.

Timothei Patriarchæ Synodus habita mense Februario anno Græcorum 1629. (*Christi* 1318.) cui subscripsere præter Timotheum, *Josephus* Metropolita Elamitarum, *Ebedjesus* Metropolita Nisibis, *Simeon* Metropolita Mosul, *Simeon* Metropolita Garmæorum, *Simeon* Episcopus Tirhanæ, *Simeon* Episcopus Baladæ, *Joannes* Episcopus Beth Vazich, *Joannes* Episcopus Singaræ, *Ebedjesus* Episcopus Honitæ, *Isaac* Episcopus Beth-Daron, & *Jesujabus* Episcopus Telæ & Barbeliæ. *Ejusdem Synodi* Canones XIII. Atque hìc desinit Tomus I. hujusce Collectionis. Quæ sequuntur, exstant solùm in Cod. Syr 14. de quo vide Tom. 2. Biblioth. nostræ pag. 497.

Tomus II. Collectionis Canonum Synodicorum. [Syriac text]

Pars VI. Quæ communiter Ecclesiasticis omnibus, propriè verò Diaconatui ac Presbyteratui conveniunt. [Syriac text]

Cap. I. De Ordinibus Ecclesiasticis, & divisione talentorum. [Syriac text]

Hoc caput, quod in hoc Codice imperfectum est, integrum habetur in Cod. Syr. Vat. 14. fol. 198.

Cap. II. De honore ecclesiasticis ordinibus à laicis debito: deque ecclesiasticorum erga laicos amore exhibendo. Ex Synodo Jesujabi. Deest initium hujus capitis.

Cap. III. Quem quisque Discentium ordo librum legere & meditari debeat. [Syriac text]

Quinque Canones citantur. I. Apostolorum postremus de numero sacrorum Librorum. II. Canon Scholæ Nisibenæ de puerorum exercitationibus per tres priores studiorum annos. III. Canon Sabarjesu Patriarchæ cognomento Damasceni, de eadem re editus anno Hegiræ 220. quo se visitasse ait Scholas regionis Aramæorum, Theodori, scilicet, Maris, & Mahuzæ, nec non Scholas regionis Elamitarum, Mesenæ, Persidis, & Chorasanæ: iisque omnibus methodum in tradendis disciplinis præscribit. IV. Canon Theodosii Patriarchæ, quo præfatæ Sabarjesu constitutioni inhærens, hæc ait; [Syriac text]

[illegible]

Qui medendi scribendive artibus incumbunt, neutiquam negligant attentè legere expositionem Novi Testamenti, & codicem Sacramentorum auctore Mar Theodoro magistro magistrorum & interprete interpretum. Siqui verò Presbyterorum locum in Ecclesia obtinent, sedulo etiam percurrant Homilias totius anni, opus Mar Ananjesu Catholici, & Josue Barnun, atque Pauli: & Paracleticas orationes Barsumæ, & Josue Barnun, ac Pauli. V. denique Canon Abrahæ Patriarchæ, quod senes, & qui annum ætatis quinquagesimum attigere, [illegible]

perlegant librum Paradisi, & libros Abbatis Esaiæ, & Mar Evagrii, & Patrum monachorum scripta: ut puta Macarii, Ammonæ &c.

Cap. IV. De electione, & consecratione Lectorum, Hypodiaconorum, & Diaconorum: & quo quisque ætatis anno separandus (hoc est, consecrandus) *est.* [illegible]

Quatuor canones Synodi Orientalium adducit Sobensis. I. quod in Ecclesia & coram altari ordinatio Clericorum peragenda est; Diaconissarum verò ante fores cancellorum. II. de ætate Lectorum, Hypodiaconorum, Diaconorum, & Presbyterorum: in quo tamen Nestoriani à statutis Conciliorum paulùm recedunt. III. de doctrina, quæ in Diaconis & Presbyteris requiritur. IV. de numero Diaconorum & Presbyterorum in civitatibus, & pagis.

Cap. V. De electione & ordinatione Presbyterorum. [illegible]

quinque canones Synodi Orientalium profert.

Cap. VI. Canones de Presbyteris, & Diaconis, & de universo Clericorum Ordine. [illegible]

Undeviginti canones profert, quorum primus ex Concilio Nicæno, reliqui ex Synodo Joannis Patriarchæ, qui can. 14. præcipit, ut Presbyter sive Diaconus, qui postquam fidem abnegasset, resipuerit, denuò ordinationem accipiat.

Cap. VII. De electione, & ordinatione Chorepiscopi, hoc est, Periodeutæ seu Visitatoris: deque regulis Visitationis. [illegible]

Sex Canones profert ex Nicæna Synodo; ex iis scilicet, quos Arabicos appellant.

Cap. VIII. De electione & ordinatione Archidiaconi, deque ordine ministerii ejus. [illegible]

Canones duo, alter ex Synodo Jesujabi, ex Nicæna alter.

Cap. IX. De Oeconomo, & Procuratore, deque ejus administratione. [illegible]

Canon primus ex Synodo Jesujabi, posteriores duo ex Nicæna.

Pars VII. De regulis & canonibus monachatus, deque perfectis operibus, religiosisque moribus angelicum hujusmodi institutum amplectenti convenientibus. [illegible]

Cap. I. Undenam deducitur hoc monachatus institutum, & à quo initium habuit. [illegible]

Cap. II. Canones & regulæ monachis præscriptæ à Patribus tercentum decem & octo. [illegible]

Septem canones describit Sobensis, qui sunt ex interpretatione Abr. Ecchellensis 1. 4. 8. 10. 11. & 13. ex XV. decretis, quæ *de monachis & anachoritis* inscribuntur: Vide Labb. collect. concil. tom. 2. à pag. 343.

Cap. III. Regulæ præscriptæ à Mar Abrahamo magno, monachorum totius Persidis patre. [illegible]

Canones XI. de quibus suprà pag. 155.

Cap. IV. Regulæ Mar Dadjesu Præfecti cœnobio magno, qui Abrahæ successit. [illegible]

[illegible]

Canones XIII. de quibus suprà pag. 98.

Cap. V. De iis, qui Orationem negligunt, & perceptionem Sacramentorum Christi minimè curant, & falsum habitum præferentes, absque cœnobio vagantur secumque mulieres circumducunt, & in uno eodemque monasterio viri simul ac mulieres commorantur. [illegible]

[illegible]

Ex Synodo Jesujabi. Deest finis hujus capitis.

Cap. VI. De privilegiis monasteriorum, eorumque exemptionibus à potestate episcoporum. Deest initium hujus capitis. Quæ autem cœnobia à Patriarchis Nestorianorum exempta fuerint, & in quo sita sit hujusmudi exemptio, liquet ex hac Ebedjesu Patriarchæ constitutione, quam Sobensis hoc capite describit. [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

EBEDJESU CATHOLICI. Æqua & justa ratio postulat, ut Patriarcha cum omni timore Dei, & certitudine veritatis investigare & explorare studeat omnia communia & particularia negotia, eaque secundùm rectam gubernationem disponere. Nos igitur vestigiis Patriarcharum sanctæ memoriæ prædecessorum nostrorum inhærere volentes, & quemadmodum illi, prout unicuique visum est utile & profuturum ædificationi, aliquas ecclesias & monasteria exempta fore decreverunt: ita nos etiam considerantes monasterium sancti & Angelorum comitis Mar Michaëlis prope urbem Mosul ab antiquo ordine excidisse, coacti sumus exemptionis privilegium illi concedere: sicut olim Apostolo Adæo placuit ecclesiam Sciahargardæ exemptam declarare, & Apostolo sancto Mari monasterium & Scholam in eodem positam in Dora-Konæ. Similiter Mar-Aba Catholicus ab ecclesiæ Nuhadrensis jurisdictione monasterium Abunæ exemptum decrevit: & Mar Sabarjesus Catholicus monasterium suum, in quo jacet ejusdem sanctum corpus, eodem privilegio decoravit: & Jesujabus Gadalensis Catholicus monasteria Bar-turæ, & Mar Jacobi in Beth-Abe exempta itidem voluit. Timotheus quoque Catholicus superius monasterium (Izlense scilicet) *& Scholam ibidem constructam exemit. Josue item Barnun Catholicus monasterium sancti Eliæ vindicavit; idemque Mosulum Metropolitæ Assyriæ & Adiabi tradidit, & Niniven episcopatu spoliavit, & Assyriæ univit. Emmanuel verò Catholicus monasterio Abbatis Josephi in Balada idem exemptionis privilegium concessit: quo etiam Israël Catholicus cœnobium sancti Gabrielis in Charsa ornandum putavit. Ebedjesus Catholicus eodem jure monasterium Beth-Sajarense exemptum fore sanxit. Joannes Catholicus cœnobium Jesujabi Scezense similiter exemit, idemque privilegium concessit monasterio sancti Ezechielis Kokensi, & sancti Jacobi inclusi, & magistri nostri Aphnimarani Churcomensi, & monasterio magistri nostri Hormisdæ. Hæc porrò est constitutio cœnobii exempti, ut ad Patriarcham propriè & privativè pertineat, nomenque Patriarchæ dumtaxat in illo prædicetur: neve liceat cuiquam ex Metropolitis & Episcopis provinciæ illius, aut aliarum provinciarum ullo pacto ejus rebus sese immiscere: neve itidem cuipiam Presbyterorum, Diaconorum, monachorum, & laicorum illud monasterium festis diebus aut quovis alio die frequentantium, nomen cujuspiam ex Metropolitis aut Episcopis recitare, neque istis fas sit petere, ut suum nomen in ecclesia monasteriorum exemptorum proclametur, nisi nomen Patriarchæ solummodo. Instante autem necessitate fratribus monachis prædicti monasterii, consecrandi novum altare oleo, sive ordinationis faciendæ Presbyterorum aut Diaconorum, conceditur iisdem invitare quem elegerint Metropolitam sive Episcopum. Quum autem venerit qui hujusmodi functiones peracturus est, conceditur Directoribus, Præsidentibus, & Senioribus monasterii, offerre illi habitum Pontificum, utque Pallium, & Amictum, Pedum que pastorale seu baculum ferat, ejusque nomen post nostrum recitetur, dum ipse stat in ordine Patrum in capite ecclesiastici cœtus. Permittere verò, ut quilibet Metropolitanorum aut Episcoporum in hoc monasterio recipiatur, definitivo canone interdicitur. Sin autem contigerit, aliquem ex Metropolitis & Episcopis ex causa primatum ecclesiæ abdicare, haudquaquam fas illi esto cubiculum & cellam in isto monasterio sibi coëmere, sive is monachus loci fuerit, sive extraneus quispiam. Quum verò ad monasterium venire illum contigerit, velut peregrinus & hospes excipiatur. Prælato autem seu Directori monasterii conceditur consecrare altare in monasterio, si casu illud prophanari contigerit, neque consecratione per Chrisma indiguerit. Sin autem ipse Prælatus id per se efficere nequiverit, cuipiam ex Presbyteris sociis suis id committere & delegare poterit, ut nimirùm functionem illam ritè peragat.*

Quas Syri monasteriorum [illegible] *exemptiones* vocant, Græcis σταυροπήγια, hoc est, crucis Patriarchalis fixiones dicuntur, de quibus eruditè Goar. in not. ad Euchologa. à pag. 612.

Cap. VII. De cœnobiis, studio antiquorum conditis, & negligentia posteriorum collapsis. [illegible]
[illegible]

ex Synodo Jesujabi.

Cap. VIII. De ecclesiis & cœnobiis, quæ noviter excitantur. [illegible]
[illegible]

Ex eadem Synodo.

Cap. IX. De cœnobiis & monasteriis destructis: & quis eorum hæres instituendus est. [illegible]

Pars VIII. De electione & ordinatione Metropolitanorum & Episcoporum: deque iis, quæ ab ipsis aut erga ipsos debentur: deque canonibus summi eorum Sacerdotii. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Cap. I. De electione & ordinatione Episcoporum per Metropolitanos. [illegible]
[illegible]
[illegible]

Cap. II. De iis, qui ex monastico instituto ad Episcopatum assumuntur. [illegible]

[illegible]

[illegible]

Cap. III. Quod quum Episcopus à Metropolitano ordinatur, convocet ipse Metropolitanus plures Episcopos ad ordinationem. [illegible]

Ex Synodo Nicæna, can. Arab. 5.

Cap IV. Quod non liceat Episcopo, dum in vivis est, præcipere, ut quis in locum suum post obitum subrogetur, sive ex discipulis suis, sive ex conjunctis, aut ex primoribus civitatis. [illegible]

Ex eadem Synodo, can. 52.

Cap V. De eo, qui criminis cujusviam accusatus est, nec pœnitentiam publicam exhibuit, sed ad domesticos aut exteros recurrit, ut chirotoniam Episcopatus accipiat. [illegible]

Ex eadem Synodo.

Cap. VI. De eo, qui munera dat provincialibus, aut Metropolitano, ut Episcopus eligatur. [illegible]

Ex eadem.

Cap. VII. De eo, qui ad Episcopatum vocatus, minimè consentit. [illegible]

Ex eadem.

Cap. VIII. Quod quum quis Episcopus ordinatur, non debet per seipsum sedem suam inire. [illegible]

Ex eadem can. 36.

Cap. IX. Quod necessariò observandus est canon, ut Episcopi à Patriarcha perficiantur: & quod qui à Metropolitano ordinatur, antequam Patriarcham adeat ab eoque perficiatur, non audeat Pontificalia exercere. [illegible]

[illegible]

Ex Synodo Isaaci, Occidentalium, & Ezechielis.

Cap X. De Synodo clericorum locorum cum proprio Episcopo quotannis celebranda. [illegible]

Ex Synodo Nicæna can. 60.

Cap. XI. De Synodo Episcoporum cum proprio Metropolitano celebranda. [illegible]

Ex eadem can. 45.

Cap. XII. [illegible]

Quantum temporis abesse possit Episcopus à propria sede. Ex eadem.

Cap. XIII. [illegible]

Quod debeant separari bona Ecclesiæ à bonis Episcopatus. Ex Synodo Antiochena habita in Encæniis Ecclesiæ, can. 24.

Cap. XIV. [illegible]

Si mortuo Episcopo alter Episcopus sedem illam ambierit, provincialesque subornarit, ut sibi consentiant; an is transferri potest, nec ne. Ex Nicæna, & ex constitutionibus Timothei Patriarchæ, in quibus ait à temporibus Apostolorum ad suam ætatem Synodos quadraginta & amplius habitas fuisse, in iisdemque definitum, quod non liceat Episcopis ab una ad aliam Ecclesiam transire; Socratem tamen Novatianum ex præconcepto, ut asserit, in Nestorium odio, & ex nimio in Proclum amore, hunc ait ritè ex Cyzicena in Constantinopolitanam Sedem transiisse, quum is transitus, ut inquit, illegitimus fuerit.

Cap. XV. [illegible]

[Syriac text]

Quot sunt Provinciæ, quibus Metropolitani præsunt: & à quonam unaquæque instituta. Loquitur Sobensis de gentis suæ Metropolitanis, quorum de institutione & primatu [Syriac text] hæc habet.

[Syriac text]

[Syriac text]

Causa primatus Sedium inter se ex prioritate temporum desumitur, quibus earum fundatores Patriarchæ vixerunt. Quare hunc inter se ordinem temporis habent. Primus qui Metropolitas discreverit Papa Patriarcha fuit, qui Patriarchalem dignitatem ad annos circiter octo & sexaginta tenuit, atque ante omnes Metropolitam Elamitidis discrevit, & paulò post etiam Nisibis, tùm tertium Perath-Mesenes (hoc est, Bassoræ) *& post hunc Assyriæ. Quatuor hi Metropolitæ à Papa constituti fuere. Sub tempora verò trecentorum decem & octo Patrum Synodi œcumenicæ, Garmachitæ Metropolitas à Simeone Barsabaë postularunt: & Ardabadeni quidem ajebant, patriæ nostræ dignitas Metropolitana debetur: Beth-Seleucienses verò similiter dicebant, in patria nostra Metropolitanus constituendus est. Præcepit itaque Simeon Barsabaë, utriusque Episcopi examinari in docendo diligentiam, uter utri numero discipulorum præstaret, idemque Metropolita crearetur. Compertum autem fuit in hac parte Episcopum Sciahargardæ Ardabadensi esse anteponendum. Sic itaque Garmæis Metropolita datus est à Simeone Barsabaë. Istos porro Metropolitas alterum post alterum confirmavit Synodus Isaaci. Mentionem quoque faciunt Synodi Isaaci Patres & Persidis, & Maruæ, non autem quasi Metropolitanorum, sed quasi celeberrimarum Sedium Episcoporum. Metropolitanam postmodum dignitatem sexta Sedes Persidis, tùm septima Maruæ à Jaballaha legitimè acceperunt. Octavam verò Sedem Jesujabus Gadalensis Hulunæ*(hoc est, Halavanæ) *constituit. Heriæ verò, & Samarcandæ & Sinarum Metropolitas creavit Saliba-Zacha. Ajunt verò quidam, Achæum & Silam illos constituisse: sed ordine Sinensem antecedunt Metropolitæ Heriæ, & Indiæ, & Sinensis Samarcandensem. Postea Timotheus alias sex Sedes instituit, quarum quatuor interiere, reliquæ duæ manent: Armeniæ nimirùm, quæ est tertia decima, & post istam Sciamæ* (hoc est, Syriæ) *quæ est quartadecima. Atque hæ sunt Sedes primariæ Provinciarum, & hæc ratio, unde petenda est prærogativa primatus earum, & ipsarum ordo.* Alias præterea Nestorianorum Metropolitanas Sedes fuisse, quàm quæ hìc à Sobensi memorantur, liquet ex Tabula Amri, & Eliæ, quam retuli tom. 2. pag. 458.

Cap. XVI. [Syriac text]

De electione & ordinatione Metropolitani. Ex Synodo Georgii Patriarchæ canones duo: & ex Epistola Timothei, qua eos redarguit, qui Regi primùm, deinde Patriarchæ factam ab ipsis Metropolitani electionem significaverant.

Cap. XVII. [Syriac text]

[Syriac text]

[Syriac text]

Quænam Metropolitanis debentur, & quæ exercere possunt in Sedibus Episcopornm suorum: quæ verò canonicè ipsis prohibentur. Ex Synodo Isaaci canones duo: item ex Synodo Nicæna.

Cap. XVIII. [Syriac text]

[Syriac text]

Si quis Episcopus sponte voluerit Metropolitanus ordinari, deinde hac dignitate abdicata, in priorem regionem suam redierit, Metropolitanus ne appellandus est, an Episcopus. Ex Epistola Timothei Patriarchæ ad Sabarjesum Episcopum Callinici, [Syriac text] *quæ est Raca.*

Cap. XIX. [Syriac text]

Canones de Episcopis simul & Metropolitanis. Ex Nicæna, & ex Ezechiele, Theodosio, Maraba, atque Jesujabo Patriarchis, de Synodo Episcoporum & Metropolitanorum cum Patriarcha celebranda. Quod enim in Nicæna Synodo statutum fuerat de Conciliis Episcoporum quotannis celebrandis, id Patriarchæ Nestorianorum Ezechiel ac Theodosius in quartum quemque annum distulere. Ait autem Ezechiel: [Syriac text]

Placuit Synodo, ut quarto quoque anno simul congregentur Metropolitani & Episcopi apud Patriarcham, de communibus negotiis tractaturi &c. Et Theodosius: [Syriac text]

[Syriac text]

Istarum sex Metropolitanarum Sedium Antistites, Elamitidis scilicet, & Nisibis, & Perath, & Assyriæ, & Beth-Garmæ, & Halachæ, qui eum honorem obtinent, ut mediatores seù electores sint in creatione Patriarchæ, neque adeo distant, sicut cæteri, conveniant ad Synodum apud Patriarcham quolibet quadriennio: quod similiter Episcopi Provinciæ magnæ facient. Alii porrò Metropolitæ, Sinarum nempe, & Indiæ, & Persidis, & Maruzitarum, & Sciamæ, & Razichitarum, & Heriunitarum, & Samarcanditarum, in longinquis dissiti regionibus, quibus obstant montium juga latronibus infesta, & maria naufragiis ac tempestatibus funesta, ne sicut cæteroquin cuperent, venire ad nos valeant; istiusmodi curent consensionis unionisque literas ad Patriarcham quolibet sexennio semel mittere, atque in eisdem communia negotia locorum suorum opportuno remedio indigentia exponere; dabuntque operam, ut ex omnibus urbibus majoribus atque minoribus mittatur ad Patriarcham quod justum est secundùm cujusque facultates & Patrum canones pro expensis Domus Patrum (idest Patriarchalis.) *Quicumque verò ista transgressus fuerit, præcepit Synodus, ut ab Synodica congregatione corripiatur. Quod si quasi contumax ac rebellis admonitionem ausu temerario contempserit, judiciali sententiæ subjaceat.*

Cap. XX. [Syriac text]

Canones & pœnæ diversæ, unicuique delicto statutæ. Ex Nicæna canones duo, & ex Synodo Isaaci canones 6.

Cap. XXI. [Syriac text]

De terminis qui Reo & Actori præscribuntur, ad innocentiam, vel crimen probandum.

Cap. XXII. [Syriac text]

[illegible]

Quodnam discrimen sit inter excommunicationem, & suspensionem: Et quis ex Præsulibus habeat facultatem deponendi: & quænam depositio irrita sit ac nulla. Ex Nicæna.

Pars IX. De iis, quæ spectant ad magnam Patriarchatus dignitatem, deque ejus sublimitate, & quæ honori ipsius congruunt atque debentur. [illegible]

Cap. I. Quot Patriarchæ ab Apostolis instituti sunt in universo mundo. [illegible]

Quinque Patriarchas enumerat, Romanum scilicet, Alexandrinum, Antiochenum, Constantinopolitanum, & Seleuciensem seù Babylonium: eorumque institutionis causam refert, in hæc verba. [illegible]

Loca itaque, in quibus à sanctis Apostolis dignitas Patriarchalis instituta fuit, urbes istæ sunt quinque, in orbe scilicet universo maximè celebres & conspicuæ, quas & urbium esse matres novimus. Primo loco est Babylon: ea quippe metropolis est materque urbium, & idcircò caput regni Assyriorum fuit, sicut primogenitus Prophetarum (Moyses in Genesi) *docuit. Secunda est Alexandria, quæ ab Alexandro magno condita fuit. Tertia Antigone, quæ ab Antigono ædificata, ab Antiocho postea aucta & exornata, ex ejus nomine Antiochia appellata fuit. Quarta est magna Roma, quæ à Romulo condita, ab eodem nomen accepit. Quinta Byzantium, quæ urbs ab Imperatore Constantino Constantinopolis dicta est. In his ergo quinque urbibus post revelationem Dei Verbi in carne à beatis Apostolis constituti fuere quinque Episcopi metropolitæ, qui & Patriarchæ nominantur. Et quoniam prædictis civitatibus non ex principatu & antiquitate solummodo Patriarchalis dignitas & prærogativa*

tiva accessit; sed etiam propter Apostolum, qui in ea docuit, & regem, qui in ea regnavit; magnæ Romæ data fuit propter Petrum, inquam, Apostolorum principem, & Paulum Doctorem gentium: ipsaque est Sedes prima & caput Patriarcharum. Secunda autem Sedes est Alexandrina. Tertia Ephesina. Quarta Antiochena. Et verò causa propria hujus rei est excellentia Apostolorum, qui istas Sedes condidere atque erexere: Simonis, inquam, Petri, Marci Evangelistæ, Lucæ & Joannis Evangelistarum. Quinta autem Sedes est Babylon, ob reverentiam trium Apostolorum, qui terras ditioni illius subjectas ad Christianam fidem traduxere: fuerunt autem Thomas Indorum & Sinensium Apostolus, & Bartholomæus qui & Nathanaël, Aramæorum, & Adæus unus ex septuaginta, qui fuit magister Aghæi & Maris, & Apostolus Mesopotamiæ & universæ Persidis. Plena autem Patriarchicæ dignitatis prærogativa, qua nomine tenus Apostolicus Seleuciæ & Ctesiphontis Thronus, ut diximus, fruebatur, ex hac causa postmodum concessa est, nimirùm ex occasione turbarum, quæ Ecclesiæ acciderunt ex calumnia servorum Diaboli crucifixorum, (Judæorum) *atque Manichæorum. Duo quippe Patriarchæ cruci affixi fuere ante fores Ecclesiæ Antiochiæ, alter Aramæorum, Antiochenus alter, & factus est luctus unus Orienti & Occidenti communis: atque horum Patrum sanguine duplicata illi potestas est instar Patriarcharum: & primum, qui Patriarchicam prærogativam accepit, quidam ajunt Sciachlupham fuisse, alii Papam.* Hæc Sobensis. Subjungit in confirmationem eorum, quæ suprà dixit, Canones Nicænos duos, qui respondent Arabicis per Ecchellensem editis 37. 38. & 39. Verùm multa hìc peccat auctor, quæ non vacat singula expendere. Duo tamen silentio minimè prætereunda sunt, quæ Seleucienſi seù Babyloniæ Sedi ab ipso perperàm tribuuntur; nimirùm quod Patriarchalis ejus dignitas ad Apostolorum tempora referatur; & quod quintus ipsi locus inter Ecclesias Patriarchales adjudicetur. Nam ex Nicænis ipsis Canonibus, quos hìc Sobensis laudat, utrumque planè tamquam falsum refellitur, palamque fit, à Nicænis Patribus eam dignitatem tùm primùm Seleucienſi Ecclesiæ attributam fuisse, nec quintum, ut ipse perperàm scribit, sed septimum eidem locum assignatum, post Romanum scilicet, Constantinopolitanum, Alexandrinum, Antiochenum, Ephesinum, & Hierosolymitanum Pontifices. Verba Canonis Arabici 39. hæc sunt: *Et sit ejus* (hoc est, Seleucienſis Episcopi) *sessio in ordine septima post Episcopum Hierosolymitanum:* quæ à Sobensi dolo malo omissa sunt, quod asserto Babyloniis Patriarchis privilegio repugnarent. Verùm de his alibi.

Cap. II. [illegible] *De electione & ordinatione Patriarchæ, quo pacto, & à quo peragenda sit.* Citat Epistolas Synodicas Marabæ, & Jesujabi: Et Marabæ quidem Epistolam habes suprà pag. 77. De Jesujabi verò Epistola alibi sermo erit.

Cap. III. [illegible] *Si res publicæ turbatæ fuerint, aut Ecclesiæ persecutio contigerit, quo pacto instante necessitate ordinatio Patriarchæ peragenda sit.* Ex Maraba & Isaaco.

Cap. IV. [illegible]

Si Metropolitanus Elamitidis unàcum aliis vocatus ad ordinationem accedere recusaverit, quid faciendum erit? Ex Synodo Timothei, quæ præcipit, ut Patriarcha è vivis sublato, Episcopus Cascarensis ad electionem successoris per literas invitet Metropolitanos Elamitidis, Nisibis, Bassoræ & reliquos, quorum nomina descripta sunt in Epistola Pragmatica, hoc est, Synodica Mar-Abæ. Si Patriarcha per tumultum eligatur, antequam isti advenerint, aut invitati fuerint, irritam ac nullam hujusmodi electionem declarat: sin autem invitati advenire distulerint, vel recusaverint, eos quidem censuræ ecclesiasticæ subjicit, factam verò ipsis absentibus electionem ratam habet probatque. Verba Synodi accipe. [illegible]

[illegible]

Canon ex Synodo Timothei. Ne in posterum contingat, quod nostris hisce diebus accidit, & ex quorundam negligentia, seu ex aliorum festinatione in Ecclesia schisma oriatur & dissensiones augeantur: canonem etiam istum sanximus, atque verbo Dei cœlum terramque sua potestate continentis firmavimus, præcipientes in verbo Dei omnipotentis & cuncta gubernantis, nequis illum transgrediatur. Quum ergo contigerit Patriarcham vita decessisse, accedat Episcopus Cascarensis unàcum fratribus suis Episcopis Provinciæ magnæ ad civitates Catholicas (Seleuciam scilicet ac Ctesiphontem) *atque de consensu civitatum literas scribant, quas primùm mittent ad Metropolitam Elamitidis, & ad ejus Episcopos: deinde ad Nisibenum, postea ad Bassorensem, & ad reliquos descriptos in Epistola Pragmatica* (hoc est, in Epistola Mar-Abæ Patriarchæ, de qua suprà pag. 77.) *moneantque eos, ut ad fratres suos accedant ad ordinationem Patriarchæ. Sin verò Episcopi, & habitatores Civitatum* (idest, Seleuciæ & Ctesiphontis cives) *electionem & consecrationem Patriarchæ facere præsumpserint antequam Metropolita Elamitidis, & reliqui suprà descripti Metropolitæ unàcum tribus Episcopis ex singulis provinciis accesserint, aut suum suffragium propria manu subscriptum per legatos ad ipsos missos transmiserint; dicimus in verbo Dei, cujus potestas cœlum & terram continet, istud attentare illis nullatenus licuisse. Si verò temerè hoc præsumpserint, definitionem istam transgredientes, alienos fore declaramus & interdictos ab Ecclesia, quæ in cœlis est, & ab Ecclesia quæ est in terris, unàcum filio, hoc est abortivo temeritatis quem peperere. Ita in verbo Domini nostri. Ipsi autem Metropolitæ Elamitidis, ac Metropolitis suprà nominatis & Episcopis præcipimus, ne postquam literas acceperint ab Episcopis Provinciæ magnæ, & habitatoribus Civitatum, accedere per se cunctentur, sive suffragium suum transmittere ad fratres suos: & hoc dicimus in verbo Dei, cujus potestas cœlum & terram continet, illis neutiquam licere. Quare si neque suffragio scripto, neque per seipsos cum primis legatis ad eos missis, cum fratribus suis communicare voluerint, alienos fore declaramus & interdictos ab Ecclesia quæ est in cœlis, & ab Ecclesia quæ est in terris, in verbo Domini omnipotentis. Tùm verò licebit illis, qui secundùm canonem congregantur, omnia perficere legitimè & juxta ordinem. Qui porrò virtutibus minus ornatus fuerit, neque munda mente fulserit, neque orthodoxæ fidei splendoribus nituerit, neque divinarum Scripturarum scientia claruerit; hunc verò nolumus eligi, aut promoveri ad ministerium istud tremendum ac divinum. Qui dotibus hujusmodi carentem eligere præsumpserint, terribilis judicii sententiam merebuntur: qui verò animam suam dederit, quum sit prædictorum ornamentorum expers, sese flammis devotum noverit.*

Cap. V. [illegible]

Quinam sint canones, quibus ostenditur potestas Patriarchæ ad universa Christianorum negotia: deque honore, qui ab universis ipsi debetur. Profert Sobensis 1. Epistolam Synodicam, ut ait, Occidentalium ad Orientales transmissam de institutione Patriarchatus Seleucienfis. 2. Timothei Patriarchæ in eandem Epistolam notas, quibus eam scriptam asserit anno quadragesimo post obitum SS. Apostolorum Petri & Pauli, & anno ante Nicænum Concilium ducentesimo octogesimo.

3. Al-

3. Alteram Occidentalium Epiſtolam in cauſa Papæ Seleucienſis exaratam, in qua illum Patriarcham declarant ſupremum Orientalium judicem, ipſumque ſolius Chriſti judicio ſubjectum eſſe. 4. Ejuſdem Timothei Patriarchæ obſervationem in eandem Epiſtolam, cui ſubſcripſiſſe ait Cajum Romæ, Petrum Alexandriæ, Paulum Antiochiæ, Flavianum Epheſi, Alexandrum Hieroſolymæ, & Gregorium Thaumaturgum. 5. Canonem Synodi Dadjeſu Patriarchæ eadem de re: hoc eſt, de auctoritate Seleucienſis Patriarchæ, & quod is à nemine judicari poſſit. 6. Canonem Synodi Iſaaci Patriarchæ de primatu ejuſdem Seleucienſis Eccleſiæ, & quod Orientales omnes Epiſcopatus ipſam tamquam matrem agnoſcere debeant. 7. Denique Canonem Nicænum de Patriarchæ auctoritate in ſubjectos Epiſcopos, qui eſt ex Arabicis per Ecchellenſem editis quadrageſimus quartus. Verùm de his vide quæ ſuprà obſervavi hoc tom. à pag. 57.

Cap. VI. [illegible] *De librorum auctoribus*. Exſcribit Synodicam Timothei Patriarchæ Epiſtolam, de libris abſque Patriarchæ approbatione minimè publicandis, quam exaratam ait in Synodo habita anno Arabum 174. & confirmatam in altera Synodo habita anno Arabum 189. Vide ſuprà hoc tom. pag. 162. Subjungit hunc [illegible] *Antiquorum*, ut vocat, Canonem. [illegible]

Doctores, aut Eccleſiæ Antiſtites, aut monachi, ſiquid non rectum ac reprehenſione dignum elucubraverint, ſi quidem auctor in vivis eſt, habeatur de eo commune conſilium, ſique non rectè ſcripſiſſe fuerit convictus, ſi ſponte reſipuerit, & ad regiam viam redierit, & priora damnaverit, ſuſcipiatur, proprioque ſcripto pœnitentiam ſuam ſignet & confirmet. Sin autem ab errore ſuo minimè converſus fuerit, ſed in ſua nequitia temerè perſtiterit, excommunicetur, & ab Eccleſia unàcum ſuo ſcripto ejiciatur. Si autem auctor è vivis jam exceſſit; ejus quidem ſcripta damnationi ſubjaceant; ipſe verò ad Chriſtum judicem ſuum abiit.

Cap. VII. [illegible] *Pactum & fœdus à Patribus initum, de canonum iſtorum obſervatione*. Ex Synodo Jeſujabi poſtremum caput profert, quo Patres quæcumque in ea Synodo definita fuerant, ſe accuratè obſervaturos profitentur, utque ii Canones ſemel in anno in conventibus legantur, curaturos.

Cap. VIII. [illegible] *Benedictiones in conventibus Synodicis appoſitæ*.

Auctores, qui in hac Sobenſis Epitome citantur, hi ſunt. I. *Patriarchæ* Chaldæorum Neſtorianorum, *Iſaac* cap. 9. 17. 20. Par. 8. & cap. 3 5. Par. 9. *Dadjeſus* cap. 5. Par. 9 *Maraba* cap. 27. Par. 2. cap. 19. Par. 8. cap 2. 3. Par. 9. *Ezechiel* cap. 9. & 19. Par. 8. *Jeſujabus* cap. 16. Par. 4. cap. 1. 2. 8. 9. Par. 6. cap. 5. 7. Par. 7. cap. 19. Par. 8. cap. 2. 7. Par. 9. *Sabarjeſus* cap. 3. Par. 6. *Georgius* cap. 16. Par. 8. *Timotheus* cap. 1. 2. 6. 16 Par. 4. cap. 14. 16. 18. Par 8. cap. 4. 5. 6. Par. 9. *Joſue Barnun* cap. 3. 12. Par. 4. *Abraham* cap. 3. Par. 6. *Theodoſius* cap. 3. Par. 6. cap. 19. Par. 8. *Joannes Abgari* cap. 1. Par. 4. cap 6. 7. 8. 13. 15. 16. 17. 18. 22. 24. Par. 5. cap. 6. Par. 6. *Ebedjeſus* cap. 6. Par, 7. *Timotheus junior* in fine Par. 5. II. *Epiſcopi & monachi* ejuſdem gentis, *Jeſubochtus Perſidis*, à cap. 3. ad 17. Partis 4. & cap. 7. Par. 5. *Simeon Perſidis* cap. 16. Par. 4. *Gabriel Baſſoræ* cap. 8. Par. 4. & cap. 19. Par. 5. *Elias Niſibis* auctor Præfationis & capitum 25. Partis 3. *Abraham archimandrita* cap. 3. Par. 7. *Dadjeſus archimandrita* cap. 4 Par. 7. *Regulæ Scholæ Niſibenæ* cap. 3. Par. 6. *Synodicorum*, ſeù *Orientalium Canones* cap. 11. 23. 25. 26. 28. Par. 5. *Liber Traditionum ſeù Commentariorum* cap. 8. & 9. Par. 5. III. *Canones Occidentalium*: hoc eſt, *Apoſtolorum* cap. 1. 7. 8. 10. Par. 5. & cap. 3. Par. 6. *Nicænæ Synodi* cap. 23. Par. 2. cap. 19. Par. 4. cap 8. 12. 20. 21. 25. Par. 5. cap. 6. 7. 8. 9. Par. 6. cap. 2. Par. 7. cap. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 17. 19. 20. 22. Par. 8. *Chalcedonenſis* cap. 21. Par. 5. *Antiochenæ* cap. 21. Par. 5. cap. 13. Par. 8. *Gangrenſis* cap. 11. Par. 5. *Occidentalium*, ut dicitur, *Epiſtolæ duæ* de Patriarchæ Seleucienſis inſtitutione & primatu, deque Epiſcoporum per ipſum perfectione, cap. 9. Par. 8. & cap. 5. Par. 9. *Codex Imperatorum Græcorum*, hoc eſt, Statuta, quæ Conſtantino, Theodoſio ac Leoni tribuuntur, quæque à Sobenſi ad *Ambroſium* referuntur, cap. 13. 16. Par. 2. cap. 3. 7. 8. 11. 12. 15. 18. Par. 4. & in Præfatione Partis 3.

Li-

1 Liber [1] Sciah-Marurid, Quem Arabicè composui,	ܟܬܒܐ ܕܫܗܡܪܘܪܝܕ ܕܐܪܒܐܝܬ ܥܒܕܬܗ.
2 Liber [2] Margaritæ De veritate Fidei,	ܟܬܒܐ ܕܡܪܓܢܝܬܐ ܕܥܠ ܫܪܪܐ ܕܡܗܝܡܢܘܬܐ.

Li- ... ܟܬܒܐ

NOTÆ.

1 *Liber Sciah-Marvarid, quem Arabicè composui*: hoc est, liber de rebus gestis *Sciah*, seù *Regis Maruensis* in Chorasana. Ita habet Codex Vaticanus, qui olim ad Abrahamum Ecchellensem pertinuerat. At idem Ecchellensis, nescio quo usus Codice, legit, [illegible] *Et librum Bahmarurid, Arabicè* [illegible] *locatio ejus*. Nec meliora Hottingerus, qui Ecchellensem sic exscribit, *Liber Bahmarurid, Arabicè* كرونه: perinde ac si id nomen libro impositum fuisset. Atqui Sobensis habet [illegible] *composui eum*, non [illegible] *locatio ejus*: nec iis verbis titulum libri indicat, sed quo ipsum sermone composuit, nimirùm Arabico.

2 *Liber Margaritæ de veritate Fidei*. Ecchell. & Hotting. *Liber Margaritarum de confirmatione & veritate fidei*. Laudatur ab eodem Ecchellensi ad calcem Eutychii Vindicati in Indice Auctorum, unàcum Epitome Canonum, cujus suprà facta est mentio, in hæc verba: *Ejusdem Auctoris*, Sobensis scilicet Ebedjesu, *extat etiam inter alia Collectio Canonum, quam nos in hoc nostro laudavimus opere, cujus exemplar Chaldaicum in Vaticana extat Bibliotheca. Item alium ejusdem citavimus* (Eutych. Vindic. pag. 223.) *librum, qui* [illegible] *Margaritarum inscribitur, cujus bina extant nobis exemplaria Chaldaica, unum ex Bibliotheca S. Crucis in Jerusalem, quod olim nobis commodaverat Reverendissimus Abbas D. Hilarion Rancatus, vir toti orbi literarum & pietatis studio notissimus; alterum nuper cum aliis ex Oriente Codicibus comparavimus nobis*. Ejusdem operis meminit & Faustus Naironus in Evoplia pag. 117. & in Indice Auctorum eidem Evopliæ præmisso, de Sobensi ejusque lucubrationibus hæc habet. *Plura erudita conscripsit opera, & præcipuè Collectionem Canonum, & librum, cujus titulus est Liber Margaritarum: primum* (hoc est primi libri) *exemplar extat in Bibliotheca Vaticana: secundi bina sunt exemplaria, unum Romæ in Bibliotheca S. Crucis in Jerusalem; alterum inter libros Abrahami Ecchellensis*, quod tandem Bibliothecæ Vaticanæ accessit, ut dixi Tom. I. pag. 576. Quum autem initio mutilum esset, alterum exemplar pro eadem Vaticana Bibliotheca nuper comparatum est, de quo Tom. 2. pag. 488. eique ad calcem hæc nota temporis ab amanuensi apposita legitur:

[illegible]

Finem accepit absolutusque est hic liber Margaritæ mense benedicto Nisan (Aprili) die undecima, sabbato, ad Vesperas ineunte Dominica nova anno Græcorum bis millesimo vigesimo quarto (Christi 1713.) *Exaratus fuit in benedicto oppido Alcus in patria scilicet Nahum Prophetæ . . . . diebus Patris Patrum, & Principis Pontificum & Pastorum Mar Eliæ Catholici Patriarchæ Orientis, matris partium orbis terræ . . . Exaravit autem, seù potius corrupit hæc folia humilis, peccator & miser Presbyter Humus filius defuncti Presbyteri Danielis filii Eliæ Alcusæi*.

In utroque Codice titulus libri hic est:

[illegible]

Liber Margaritæ de veritate Christianæ religionis, auctore Mar Ebedjesu Metropolita Sobæ & Armeniæ.

In Præfatione, cujus initium, [illegible] *Deus universorum causa, mentiumque omnium illuminator*, asserit Sobensis, hoc à se opus, jubente gentis suæ Patriarcha conscriptum fuisse, postquam librum Paradisi Eden publicaverat, hoc est, post annum Christi 1291.

[illegible]

[Syriac text]

Postquam doctrinæ nostræ Antistes nostræque gentis Pater (hoc eſt, Jaballaha Neſtorianorum Patriarcha) *librum, cui titulus Paradiſus Eden, à me omnis generis metris compoſitum approbaſſet, rursùs mihi mandavit, ut alterum conſcriberem de firmitate Chriſtianæ religionis, & fidei noſtræ veritate, ad uſum ipſius diſcipulorum, ſperans fore ut ex eo materiam meditandi excolendique ingenii haberent, nec minus ad utilitatem & profectum ſuorum ſubditorum Chriſti amantium conferret: ſibi verò inde apud poſteros paſtoralis vigilantiæ laudiſque argumentum conſtaret. Ego verò utili ejus præcepto velut ſervus obſequentiſſimus parui, atque brevi methodo & ſimplici ſtylo exiguum quidem mole, ſed virtute & rerum notitia magnum librum hunc confeci. Quamobrem eum Margaritæ de veritate Chriſtianæ religionis titulo inſignivi. In hoc porrò de fundamentis Eccleſiaſticæ doctrinæ deque articulis ab eadem velut ramis pluribus una ex arbore provenientibus breviter diſſerui: & opus univerſum in quinque Tractatus diſtinxi, & ſingulos Tractatus in plura capita.*

Pars I. Contemplatio de Deo. [Syriac text]

Cap. I. Quod Deus eſt, mundus autem factus, creatus ac temporalis. [Syriac text]

Cap. II. Quod Deus unus eſt, non plures. [Syriac text]

Cap. III. De ejus æternitate. [Syriac text]

Cap. IV. De ejus incomprehenſibilitate. [Syriac text]

Cap. V. De Trinitate. [Syriac text]

Pars II. Contemplatio de creatura. [Syriac text]

Cap. I. De creatione mundi. [Syriac text]

Cap. II. De peccato primi hominis. [Syriac text]

Breviter differit de lapſu Adæ, deque hominum corruptione ab orbe condito ad Noë.

Cap. III. De legibus & judiciis divinis, deque Prophetis. [Syriac text]

Nimirùm de lege tradita Noëmo, Abrahæ, & Moyſi.

Cap. IV. Prophetiæ de Chriſto. [Syriac text] Ex Pentateucho, ex Pſalterio, ex Iſaia, Zacharia, & Daniele.

Pars III. Contemplatio de diſpenſatione Chriſti. [Syriac text]

Cap. I. De adventu Chriſti, deque unione. [Syriac text]

Verbi Incarnationem ex Neſtorianorum mente Neſtorianus ipſe Sobenſis ita exponit.

[Syriac text]

[illegible]

Propterea hominem in suum habitaculum assumpsit, ac templum & domicilium suum effecit, & cum divinitate sua mortalis naturæ participem univit unione sempiterna & indissolubili, sibique consortem constituit in dominatione & potestate ac regno. Nempe natura divina humanam naturam illuminavit per adhæsionem, sicut margarita optima & pura lumine solis sibi affulgente collustratur: adeò ut illuminati natura naturæ illuminantis fiat similis, indeque micantibus radiis & fulgoribus speciem natura suscipiens præbeat, qualem natura effectrix, ut factor nullam mutationem ex factura patientis subeat. Et quemadmodum verbum intra animam conceptum scripturæ sensibili unitur per intellectualem consensum, & ex uno loco in alterum mittitur, ut locum suum minimè deserat: ita Verbum ex Patre homini ex nobis per intellectum unitum fuit, atque in mundum venit, ita ut à Patre suo in sua essentia minimè recesserit. Verbum enim caro factum est, & habitavit in nobis.

Cap. II. de dispensatione Christi. [illegible]

Brevem Dominicæ œconomiæ enarrationem texit à Christi nativitate ad Pentecosten. Ubi duo notanda: primum, quod de Verbi incarnatione scribit in hæc verba: [illegible]

Simul cum voce Angeli ad Beatam ajentis, Dominus noster tecum, Benedicta inter mulieres, proculdubio unitus est Deus Verbum ei, quem in utero sanctæ Virginis extemplo absque humano semine formavit: atqui Theologi omnes, & Nestoriani ipsi, teste Jesujabo Nisibeno suprà pag. 300. docent, eo temporis momento Unionem Verbi cum humanitate factam fuisse, non quo Angelus B. Virginem primùm salutavit, sed quum illa dixit, *ecce ancilla Domini* &c. Alterum, quod Christum ait anno Græcorum 347. baptizatum fuisse, adeoque natum anno 311. quæ est communis Syrorum opinio: [illegible]

[illegible]

Quumque esset, inquit, quasi annorum triginta, ad Joannis baptismum accessit anno quintodecimo Tiberii Cæsaris, qui erat Alexandri annus trecentesimus quadragesimus primus.

Cap. III. De veritate christianæ fidei. [illegible] ex doctrina, & miraculis.

Cap. IV. De sectarum divisione. [illegible]

Hìc Ephesinæ & Chalcedonensis Synodorum gesta quum ex mente Nestorianorum narrasset, de tribus christianorum opinionibus hæc subjungit. [illegible]

[illegible]

Inde factum est, ut Christianorum cœtus in tres sectas divisus fuerit. Prima quidem unam naturam & unam personam in Christo confitetur, quam Copti, & Ægyptii, atque Æthiopes ex traditione Cyrilli sui Patriarchæ tenent, & Jacobitarum appellatur, ex eo quod Jacobus quidam vir doctus inter Syros ad stabiliendam Cyrilli confessionem apud Syros & Armenos plurimum contulit. Altera, quæ duas naturas & unam personam asserit, Melchitarum dicitur, quippe quæ ab Imperatore vi stabilita est: & hanc suscepere Romani, qui Franci appellantur, & Constantinopolitani Græci, & omnes populi boreales, Rutheni scilicet, Alani, Circassi, Asiani, Georgiani, & reliqui ipsis finitimi. Franci verò ab illis discedunt in eo, quod Spiritum sanctum à Patre Filioque procedere dicunt, & azyma ad sacrificium usurpant. Et geminæ quidem prædictæ sectæ illam vocem, Deipara, susceperunt: Jacobitæ verò in Canone Trisagii adjecerunt illud, Qui crucifixus est pro nobis. Tertia autem secta, quæ duas naturas & duas personas in Christo confitetur, Nestorianorum appellatur. Orientales namque veritatem suam minimè immutavunt, sed sicut ab Apostolis accepere, sine variatione servarunt. Nestoriani tamen per injuriam & immerito nuncupati sunt; quandoquidem nec Nestorius eorum Patriarcha fuit, nec ejus linguam intelligebant: sed quum audissent duas naturas & duas personas unum Filium Dei, unum Christum ab illo prædicari, orthodoxam ab eo fidem asseri suo testimonio confirmavere; quoniam & ipsi eandem sententiam tenebant. Quare Nestorius eos sequutus est, non ipsi Nestorium. Hæc Sobensis. Nec meliora cæteri ferè Nestoriani Scriptores, qui nomen istud, quo ipsi hæreseos novitatisque convincuntur, à se amoliri nequidquam contendunt.

Cap V. Objectiones adversùs sectas istas. [illegible]

Argumenta tria profert, quibus ostendere frustrà conatur, duas esse in Christo naturas personasque. Unionis verò exponendæ modum ex Joanne Phinchensi hunc tradit.

[illegible]

Mar Joannes, inquit, *Phinchensium filius demonstrationem producit de Unione commistionis, quam ii* (Jacobitæ) *asserunt, deque Unione adherentiæ, quam nos affirmamus; ex nomine Christi, quod atramento simul & minio hunc in modum scribi contingat. Unio commistionis erit velut Christi nomen minio & atramento simul commistis exaratum. En tibi corruptio, en confusio, neque atramentum est, neque minium. Unio adherentiæ. Nomen Christi atramento exaratum in charta minio tincta. En venustas, en lux: & atramentum est, & minium.*

Cap. VI. De Dei genitrice. [illegible] B. Virginem non Deiparam, sed Christiparam dicendam esse, Nestorianus auctor contendit.

Cap. VIII. De quaternitate personarum. [illegible]

Adversùs Jacobitas probat non sequi in Deo quaternitatem personarum ex eo, quod dicant Nestoriani, Christum duabus personis constare.

Cap. VIII. De Ecclesia. [illegible]

Ecclesiasticos ordines Angelicis sic comparat.

[illegible]

Nomen itaque Ecclesiæ, cœtum & celebritatem significat, atque supernos ordines repræsentat: quemadmodum enim novem sunt chori Majestati divinæ deservientes, quos in tres ordines distinguimus, ita & Ecclesia choros novem enumerat: Patriarchæ enim, & Metropolitæ, & Episcopi ordinem Cherubim, & Seraphim, & Thronorum supplent. Archidiaconi verò, Periodeutæ, & Presbyteri in ordine Virtutum, & Potestatum, & Dominationum consistunt. Diaconi autem, & Hypodiaconi, & Lectores in ordine Principatuum, & Archangelorum atque Angelorum ministrant. Ubi Archidiaconis post Episcopos primum locum tribuit: ex corruptâ nimirùm Nestorianorum disciplinâ, quorum Archidiaconi eò temeritatis devenere, ut non Presbyteris modò superiores videri vellent, sed etiam Pontificalia munia exercere auderent, ut alibi dicam.

Pars IV. Contemplatio de Sacramentis Ecclesiæ. [illegible]

[illegible]

Cap. I. Numerus sacramentorum ecclesiæ. [illegible]

Initium hujus capitis citatur ab Ecchell. in notis ad hunc Catalogum pag. 252. Et Sobensis quidem septem Ecclesiæ sacramenta agnoscit; verùm pro extrema Unctione *Signum sanctæ Crucis*, & *Fermentum* pro matrimonio perperàm obtrudit, in hæc verba.

[illegible]

Sacramenta ecclesiæ septem sunt juxta mentem divinarum Scripturarum. Primum est Sacerdotium, quod perficit omnia sacramenta. Secundum, sanctum Baptisma. Tertium, Chrisma unctionis. Quartum, Oblatio Corporis & Sanguinis Christi. Quintum, Remissio peccatorum. Sextum, sacrum Fermentum. Septimum, Signum vivificæ Crucis. Subjungit, uniuscujusque sacramenti necessitatem, naturam, materiam, formamque exponens.

[illegible]

Hæc autem necessaria esse, ex iis quæ homo ad vitam carnalem exigit, demonstratur. Homo siquidem primo indiget, ut sit & in rerum natura locum obtineat: ut nimirùm ex matre corporea per patrem carnalem generetur, etsi forma & complementum à Patre luminum impertiantur: ita & ad ævum immortalitatis ex alvo spirituali Baptismi per Sacerdotem, qui pater est spiritualis, generatur, etsi forma spiritualis & complementum à Spiritu sancto & virtute Altissimi concedantur. Rursus qui in mundum intravit, temporario cibo & terreno potu ad vitæ sustentationem indiget: ita & spirituales cibus & divinus potus baptizato æternæ in Deo vitæ sustentationem præbent. Et quemadmodum status corporis ex tempestatum vicissitudine & pravo regimine in morbos & ægritudines incidit, atque inde medicorum curatione indiget, ut pristinam recuperet sanitatem, quando juxta eorum præscripta se se continet: ita & homo Dei ex errore, & peccatorum sordibus morumque depravatione morbos peccati contrahit, atque à medicis spiritualibus, qui sunt Sacerdotes ecclesiæ, curatur, quando eorum præceptis vitæ suæ regimen accommodat. Oleum verò Unctionis, generationem ex baptismo ingreditur: & sanctum Fermentum cibum Corporis Christi componit. Signum autem Crucis vivificæ perpetua est Christianorum custodia, & omnium sacramentorum perfectio & perficiens. Qui verò ex Christianis Fer-

Fermentum non habent, Matrimonium juxta legem Christi initum pro septimo sacramento enumerant, in quo pro persona, quæ è vivis decessit, alius ipsi similis substituitur. Si quis autem ex externis sciscitetur, quo pacto singula prædicta septem Sacramenta sanctitatem & sacramenti rationem obtinent. Respondemus, tria ad confectionem cujuslibet Sacramenti concurrere: primum quidem est ipse Sacerdos verus, ad quem ecclesiasticâ viâ traductum est sacerdotium: alterum verò est verbum & præceptum Domini Sacramentorum, quod de singulis sacramentis mandavit: tertium conscientiæ minimè hæsitantes suscipientium & forti fide roboratæ, pro certo habentes ea quæ in Sacramentis significantur, virtute cœlesti fieri.

Cap. II. De Sacerdotio. ܩܦ. ܒ. ܥܠ ܟܗܢܘܬܐ.

Illud dividit Sobensis in Sacerdotium legis naturæ, Mosis, & Christi; & hujus quidem postremi conditiones ex Apostolo recenset.

Cap III. De Baptismo. ܩܦ. ܓ. ܥܠ ܡܥܡܘܕܝܘܬܐ.

Septem Baptismi species notantur. 1 Baptisma commune & vulgare, hoc est, ablutio quælibet. 2. Baptisma legale, hoc est, purificationes juxta legem Mosaicam. 3. Baptisma juxta traditionem seniorum: nimirùm ablutiones calicum, vasorum &c. 4. Baptisma Joannis. 5. Baptisma Christi, de cujus materia & forma hæc habet auctor.

[illegible]

Ejus autem materia est aqua munda, juxta illud, nisi quis renatus fuerit ex aqua, & spiritu, non potest intrare in regnum cœlorum. Forma verò, baptismus in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, juxta verbum Salvatoris nostri. 6. Baptismus sanguinis. [illegible]

Quemadmodum significavit Dominus, inquiens, & baptismum habeo, quo baptizer, & multum coarctor, donec perficiatur. 7. Denique Baptisma lacrymarum [illegible]

de quo, inquit, *Patres loquuti sunt: atque hæc duo Baptismata species sunt quinti, quod est figura mortis & resurrectionis.* Eadem ferè de speciebus, & materia ac forma Baptismi tradunt reliqui Scriptores Syri tùm orthodoxi, tùm hæretici: ut hinc pateat, antiquam esse & ex traditione Ecclesiæ derivatam illam Theologorum doctrinam de tribus Baptismi Christiani speciebus, fluminis scilicet, seu Aquæ, Sanguinis seu martyrii, Flaminis seu in voto.

Cap. IV. De Chrismate Unctionis. [illegible]

Eius institutionem, materiam formamque his verbis describit Sobensis. [illegible]

Chrisma Unctionis, Apostolica traditio est, & ex illo, quod ab Apostolis consecratum fuit, usque in præsentem diem in Ecclesia Dei traducitur....... Ejus autem materia, oleum puræ olivæ est: forma verò, benedictio Apostolica. Hæc ille. Verùm de Nestorianorum erroribus circa Sacramentum Confirmationis, alibi sermo erit.

Cap. V. De Oblatione, idest Eucharistia. [illegible]

Fragmentum ex hoc capite profert Ecchelensis in notis ad hunc Catalogum pag. 155. Quod verò Nestoriani circa Sacramentum Eucharistiæ cum Ecclesiæ catholicæ doctrina consentiant, ex sequentibus Sobensis verbis liquet. [illegible]

[illegible]

Oblatio, inquit, *est ministerium, quod per res sensibiles ab Infimis Superis offertur in spem veniæ peccatorum, & precum exauditionis. Et oblationes quidem antiquorum mutis animantibus cæsarumque hostiarum cruore constabant: apud nos verò Unigenitus Dei, qui servi formam assumpsit, corpus suum hostiam Patri suo pro mundi vita obtulit: quapropter Agnus Dei, qui tollit peccatum mundi, à Joanne fuit appellatus, ejusque Sanguis in novum testamentum pro multis in remissionem peccatorum effusus fuit. Sic enim dilexit Deus mundum, ut Filium suum unigenitum daret, qui hostia viva & rationalis pro omnibus Patri suo oblatus est, mundumque cum majestate sua reconciliavit, salutemque Angelis & hominibus operatus est. Quoniam verò fieri non poterat, ut mactatio ejus in cruce pro omnium salute, in omni loco atque tempore, & apud quemlibet hominem in sua substantia sine mutatione repræsentaretur; misericorditer respexit & clementer atque sapientissimè providit, ac illa nocte, in qua tradebatur pro mundi vita, accepit panem in sanctas & immaculatas manus suas, & benedixit ac fregit deditque discipulis suis dicens: Hoc est corpus meum, quod pro mundi vita frangitur in remissionem peccatorum. Similiter super calicem gratias egit, deditque eis dicens: Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum: accipite ergo omnes, manducate ex hoc pane, & bibite ex hoc calice, atque ita facite, quotiescumque convenietis in meam commemorationem. Hoc itaque præcepto Dominico mutatur panis in sanctum ejus Corpus, & vinum in pretiosum ejus Sanguinem, & fiunt in remissionem peccatorum, & in emundationem, & illuminationem, & propitiationem, & spem magnam resurrectionis à mortuis, & in hæreditatem regni cœlorum, & in vitam novam illis, qui in fide sine hæsitatione hæc percipiunt. Quotiescumque enim ad hæc mysteria accedimus, in ipsum Christum occurrimus, ipsumque in manibus nostris gestamus & osculamur, & eorundem perceptione cum ipso unimur. Miscetur enim sanctum ejus Corpus cum nostris corporibus, ejusque pretiosus Sanguis nostro cum sanguine contemperatur. Unum namque corpus atque idem per fidem novimus illud quod in cœlo, & hoc quod est in Ecclesia. Tradidit porrò illud in materia tritici, & vini, quia valdè affinia sunt sanguini & corpori. Formam autem impertit vivo verbo suo & per illapsum Spiritus sancti.* Hæc Sobensis. Quod autem ait, Formam Eucharistiæ esse *vivum verbum Christi*, prolata à Christo, Ecclesiæque tradita verba hæc intelligit, *Hoc est corpus meum &c.* Quod verò subjungit *de illapsu Spiritus sancti*, Græcorum recentiorum errorem, in invocatione Spiritus sancti formam consecrationis agnoscentium, redolere videtur, de quo vide quæ observavi tom. 2. pag. 200. de iis, qui ex verbis Christi, & Invocatione Spiritus sancti formam completam Eucharistiæ constare contendunt.

Cap. VI. De sacro Fermento. [illegible]

Scriptor Nestorianus hæretico fastu jactat, dum assumit quod minimè probat nec probare potest, S. Thomam & S. Bartholomæum Apostolos, deinde Adæum & Marim ambos ex septuaginta Christi Discipulos, Fermentum, ut vocat, consecratum tradidisse, ejusdemque usum docuisse Christianos Orientales. Ad tuendam autem hanc hypothesim, pari temeritate & audacia S. Petrum aliosque Apostolos Christianis Occidentis idem præscripsisse subdit; hæreticorum tamen Principum potentiâ fuisse deinde sublatum, & Latinos quidem azymis, Græcos verò fermentatis panibus, sed non ex veteri fermento confectis, uti cœpisse. Verùm ad confutandum putidum istud Sobensis commentum, satis est Salomonis Bassorensis ex eadem Nestorianorum secta Scriptoris testimonium, à no-

nobis suprà pag. 318. relatum, ubi ait, solos Adæum & Marim fictitio illo fermento usos fuisse; cæteros Apostolos non item.

Cap. VII. De Remissione peccatorum, & de Pœnitentia. [illegible]

Integrum hoc caput Syriacè & Latinè publicavit Ecchellensis in notis ad Catalogum Ebedjesu à pag. 254.

Cap. VIII. De matrimonio, & virginitate. [illegible]

Pars V. Contemplatio eorum, quæ futurum sæculum significant. [illegible]

Cap. I. De adoratione ad Orientem. [illegible]

Laudat commentaria S. Ephræmi, his verbis: [illegible]

In commentariis sancti Ephræmi dicitur, Angelus Gabriel Virgini sæculorum ex Oriente apparuisse &c.

Cap. II. De adoratione Dominicæ Crucis. [illegible]

Naironus in Evoplia Par. 3. cap. 5. pag. 332. ad retundendam Wiclefistarum, Calvinianorum, & Magdeburgensium adorationem Crucis detestantium petulantiam, exempla profert ex Ritibus Syrorum Maronitarum, Jacobitarum, & Melchitarum. Nestorianos addere potuisset, si librum hunc Sobensis, quem certè præ manibus, ut suprà dixi, habuerat, attentè legisset. In eo siquidem debita Cruci adoratio disertè probatur, mensque fidelium in eo cultu quænam sit, verbis istis exponitur. [illegible]

Christi humanitatem propter Deum in eo existentem adoramus. Ita etiam in Cruce Deum Salvatorem nostrum veneramur. Crucifixus enim nomen est Christi, sicut & occisus, & adoratus. Neque enim ligno, argento, aut æri istud nomen congruit. Fundamentum quippe magnum Christianæ religionis hoc est, quod innovationem & salutem communem per Crucifixum partam fateamur. Et Crucis figura, quam habemus, est signum Salvatoris nostri, quod ante ipsius revelationem in cœlo apparebit, sicut ipse ait. Quum enim signum salutis nostræ contemplamur, & in eo Salvatorem nostrum crucifixum cogitamus, solutionem debiti nostri, & universi innovationem putamus nos intueri; atque hanc ob causam fervidam adorationem cum gratiarum actione offerimus: neque verò materiam sensibilem, sed illum, qui cruci suffixus fuit, meditamur; imò Deum, qui Filium suum tradidit, ut pro nobis crucem subiret: hic autem per suam in cruce mortem nobis innovationem peperit, salutem, ac vitam sempiternam in cœlesti regno, quantumvis immerentibus, impertivit.

Cap. III. De sacra Dominica die, deque Festis Domini. [illegible]

Ab operibus sæcularibus in iis cessandum ait, sacrisque dumtaxat exercitationibus vacandum.

Cap. IV. De Feria sexta. [illegible] Item de feria quarta. Esum carnium in utraque feria vetitum esse.

Cap. V. De jejunio, oratione, & eleemosyna. [illegible]

Hìc ex apocryphis S. Thomæ Apostoli actis profert historiam, seù potiùs fabulam illam de ædibus, quas Indorum Rex eidem Apostolo exstruendas mandavit. Id commentum in Ecclesiasticis etiam Græcorum Syrorumque officiis obrepsit. Acta autem illa à sancto Gelasio Pontifice olim proscripta, Arabicè exstant in Vaticana Bibliotheca, ut ex Indice Codicum manuscriptorum ad calcem hujus Tomi apposito liquet.

Cap. VI. De Cingulo. [illegible]

Ex illa Christi Domini sententia, *sint lumbi vestri præcincti &c.*, Syri, Arabes, & Ægyptii Christiani religioni ducunt, ad Ecclesiam absque zona accedere.

Cap. VII. De resurrectione, & de futuro

judi-

1 Liber abditorum [1] Arcanorum
Philoſophiæ Græcorum.

ܘܟܬܒܐ ܕܪ̈ܐܙܐ ܓܢܝ̈ܙܐ
ܕܦܝܠܘܣܘܦܘܬܐ ܕܝܘ̈ܢܝܐ.

2 Liber [2] Scholaſticus
Solutionis hæreſeon omnium.

ܘܟܬܒܐ ܣܟܘܠܣܛܝܩܘܣ
ܕܫܪܝܐ ܕܟܠ ܗܪ̈ܣܝܣ.

3 Liber ordinationis [3] judiciorum,
Et legum Eccleſiaſticarum.

ܘܟܬܒܐ ܕܛܘܟܣ ܕܝ̈ܢܐ
ܘܢܡ̈ܘܣܐ ܥܕ̈ܬܢܝܐ.

4 Liber continens [4] Orationes duodecim
Complectentes omnes ſcientias.

ܘܗܘ ܕܐܝܬ ܒܗ ܠܬܪܬܥܣܪ: ܡܐܡܪ̈ܝܢ
ܚܟܡ̈ܬܐ ܕܟܠ ܡܫܡܠܝܢ.

In-

ܘܠܘܬܓܡܐ

ܐ̄ : ܥܠ ܡܥܕܢܬܐ. *judicio, deque vita æterna.*
ܘܥܠ ܕܝܢܐ ܕܥܬܝܕ ܘܥܠ ܚܝ̈ܐ ܕܠܥܠܡ.

Eundem errorem, quem ſuprà in lib. Carminum pag. 332. tradiderat, hìc etiam de Paradiſo & Gehenna repetit, inquiens:

ܘܢܩܘܡܘܢ ܕܠܐ ܡܚܒܠܐ: ܘܛܒ̈ܐ ܢܣܩܘܢ ܠܡܠܟܘܬܐ
ܕܫܡܝܐ ܘܥܡ ܡܪܗܘܢ ܠܓܢܘ̈ܢܐ ܕܥܠܝ̈ܐ
ܘܥܐܠܝܢ ܐܝܟ ܒܬܐܘܪ̈ܝܣ ܒܓܠܝ̈ܢܐ ܘܒܢܘܗܪܗ
ܕܒܗܘܢ ܢܚܝܘܢ ܚܝ̈ܐ ܡܫܒܚܐ ܕܠܐ ܡܬܡܠܠܐ.
ܘܗܝ ܒܣܝܡܘܬܐ ܫܪܝܪܬܐ. ܘܒܝ̈ܫܐ ܢܦܫܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ
ܒܚܫܘܟܐ ܠܐ ܡܬܦܠܚܢܐ ܒܗ ܡܬܐܣܪܝܢ ܒܢܘܪܐ ܕܬܘܬܐ
ܘܥܠ ܐܦ ܡܠܝܢ ܘܥܒܕܘ ܘܐܝܟ ܡܠܟܘ ܠܒܣܝܡܘܬܐ
ܕܠܥܠܡ ܒܗܘܢܝܐ ܡܣܬܪܩܬܐ ܕܫܠܐ ܐܝܟ ܘܠܚܘܝܫܐ
ܕܩܢܝܢܐ ܒܛܠ ܐܘܒܕܘ. ܘܗܢܘ ܓܗܢܐ ܫܪܝܪܬܐ
ܕܢܘܪܗ ܠܐ ܕܥܟܐ ܘܬܘܠܥܬܗ ܠܐ ܡܝܬܐ ... ܘܗܝܕܝܢ
ܟܠ ܡܢ ܦܓܪܐ ܐܢܫܝܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܩܕܡ
ܒܟܡܝܘܬܐ ܕܫܘܡܠܝܐ ܕܡܫܝܚܐ.
ܒܦܘܪ̈ܥܢܐ ܘܬܫܢܝ̈ܩܐ ܠܦܘܬ ܕܩܢܝܢ ܡܦܪ̈ܥܝܢ:
ܕܐܝܠܝܢ ܠܬܫܢܝ̈ܩܐ ܕܠܥܠܡ. ܘܙܕܝ̈ܩܐ ܕܝܢ ܠܚܝ̈ܐ
ܠܠܐ ܡܝܘܬܘܬܐ ܕܠܥܠܡ ܢܐܙܠܘܢ.

Surgent incorrupti: & boni quidem ad cœleſte regnum aſcendent, & cum Domino ſuo ſupernos in thalamos intrabunt, & contemplationibus, revelationibus, ejuſdemque luce colluſtrati, beatiſſimam ducent vitam cum ſummo atque ineffabili gaudio: & hæc eſt vera beatitudo. Mali verò ſuper terram manebunt, tenebroſa caligine compediti, igne doloris ac pœnitentiæ cremati cruciatique, reminiſcentes opera ſua, & quomodo ſempiternam felicitatem ob imaginariam ac momentaneam voluptatem perverſa commutatione amiſerint, & veram poſſeſſionem terreno ſtercori poſthabuerint: & hæc eſt vera gehenna, cujus ignis non extinguetur, & vermis non morietur . . . Tùm demum quodlibet humanum corpus reſurget, & priſtinum ſtatum recuperabit ad menſuram ætatis plenitudinis Chriſti. Præmia verò atque pœnæ juxta merita ſuſcipientium retribuentur: & hi quidem ad tormentum ſempiternum, juſti verò ad vitam immortalem abibunt.

Eundem *Margaritæ* librum Arabicè redditum idem Sobenſis publicavit, teſte Amro in libro Turris, qui ejus titulum & capita his verbis refert. كتاب اصول الدين وسماه كتاب فرايد الفوايد فى اصول الدين والعقايده فى سنة الف وستماية وثلثة وعشرين يونانية الموافقة لسنة الف وثلثماية وثلثة عشر مسيحية واثبت فيه ان عدد الاصول الدينية فى مذاهب النصرانية سبعة . الاول فى ان العالم محدث الخ .

Liber de fundamentis Fidei, cui titulum fecit, Liber ſingularium utilitatum de fundamentis fidei & religionis, anno Græcorum 1623. compoſitus, *hoc eſt, anno Chriſti* 1313. (imò 1312.) *in quo ſtatuit ſeptem fidei Chriſtianæ articulos.* 1. *Quod mundus creatus eſt &c.*

1 *Liber abditorum arcanorum Philoſophiæ Græcorum.* Ita Ecchellenſis & Hottingerus. Verùm in Codice Vaticano ſic legitur:

ܘܟܬܒܐ ܕܐܪ̈ܐܙܐ ܕܥܕܬܐ ܕܦܝܠܘܣܘܦܘܬܐ ܕܝܘ̈ܢܝܐ.

Et Liber Sacramentorum Eccleſiæ, Philoſophiæ Græcorum: quibus verbis duos indicari tractatus exiſtimo, alterum de Sacramentis Eccleſiæ, de Philoſophia Græcorum alterum.

2 *Liber Scholaſticus ſolutionis hæreſeon omnium.* Ecchell. & Hottinger. perperàm legunt, *Liber Scholaſticorum, in quo refelluntur omnes hæreſes.*

3 *Liber ordinationis judiciorum, & legum Eccleſiaſticarum.* Eàdem methodo, ſed fuſiùs, quàm in Epitome Canonum Synodicorum, de qua ſuprà.

4 *Liber continens Orationes* (ſeù Carmina) *duodecim, complectentes omnes ſcientias.* Sobenſis Barhebræum æmulatus eſt, qui Carmine Syriaco ſcientias tradere conſuevit,

1 Interpretationes [1], & sermones [2]
2 Paracletici,
3 Et Orationes [3] de diversis rebus.

ܘܬܘܪ̈ܓܡܐ ܥܡ ܒܘܝ̈ܐܐ :
ܘܡܐܡܪ̈ܐ ܕܥܠ ܨܒܘ̈ܬ ܨܒܘ̈ܬ .

4 Explicatio Epistolæ [4] magni
Et admirabilis Aristotelis,
Quam scripsit ad Alexandrum
De magna Arte.

ܘܦܘܫܩ ܐܓܪܬܗ ܕܪܒܐ
ܐܪܣܛܘܛܠܝܣ ܬܡܝܗܐ :
ܗܝ ܕܟܬܒ ܠܐܠܟܣܢܕܪܘܣ
ܥܠ ܐܘܡܢܘܬܐ ܪܒܬܐ .

5 Epistolæ [5] diversæ
Varii ac multiplicis argumenti.
6 Solutio denique [6] quæstionum
difficilium:
7 Et Ænigmata, & Capita, [7]
& Parabolæ.

ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܡܫܚܠܦܬܐ
ܘܕܥܠ ܙܢ̈ܝܐ ܡܫ̈ܚܠܦܐ ܣ̈ܓܝܐܐ :
ܘܫܪܝ ܫܘ̈ܐܠܐ ܥܣ̈ܩܐ :
ܘܐܚܝܕ̈ܬܐ ܘܪ̈ܫܐ ܘܡܬ̈ܠܐ .

CAPUT CIC.

Epilogus.

8 Hæc [8] quemadmodum invenimus,
Librorum Catalogum describendo,
Me-

ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܐܫܟܚܢ :
ܚܘܫܒܢ ܕܟܬ̈ܒܐ ܕܐܪܫܡܢ :
ܠܚܘܪܐ

vit, ut observavi tom. 2. pag. 308. Obiit autem anno Christi 1286., duobus scilicet ac triginta ante Sobensis obitum annis.

1 *Interpretationes*: id est, Homiliæ. Quinque exstant in Cod. Syr. Amidensi XI. Tom. 1. Bibliothecæ nostræ pag. 583. quarum duæ priores Abdjesu Gazartæ tribui solent: in fine autem Liturgiæ Syriacæ ad populum recitari solent.

2 *Sermones Paracletici*: nimirùm de Defunctis.

3 *Orationes* metricæ *de diversis rebus*. Tom. 1. Bibliothecæ nostræ pag.631. exstant Carmina Sobensis *de peregrinatione*, *&* *de S. Cyriaco*, metro dodecasyllabo: & pag. 632. Carmen heptasyllabum *de vocibus æquivocis*. Tom.2 pag. 487. & 504 *Carmina* diversa, quorum nonnulla ex libro ejusdem Auctoris, qui Paradisus Eden inscribitur, desumpta sunt.

4 *Explicatio Epistolæ, quam scripsit Aristoteles ad Alexandrum de magna arte*: hoc est, de arte Chimica. Syri Arabesque plures tractatus de hac arte reliquerunt, quam Ægyptiorum inventum esse nonnulli conjiciunt ex ipso *Chimiæ* nomine: nam XHMH sermone Coptico seù Ægyptiaco, Ægyptum significat, unde *Chimia*, & cum articulo Arabico *Alchimia* derivatur. De ipsa verò Aristotelis suppositititia Epistola consule cl. Fabricium tom. 2. Biblioth. Græc. pag. 167. & 168. ubi diversos illius titulos Arabicè, & Latinè refert.

5 *Epistolæ diversæ*. Laudatur apud Amrum Epistola Arabica Sobensis *de Trinitate & Unitate, deque Verbi incarnatione*: sed cujus titulus dumtaxat in Codice nostro superest, de quo Tom. 2. Bibl. Orient. pag 510

6 *Solutio quæstionum difficilium*. Huc revocatur *Elucidatio Carminis Simeonis Sancalabarensis* Sobensi auctore ad Abrahamum Presbyterum, quæ habetur Tom.2. Bibliot. nostræ pag.487.

7 *Ænigmata, capita, & parabolæ*. Ænigmata octo metro dodecasyllabo, sine auctoris nomine, exstant Tom. 1. Biblioth. nostræ pag.617.

8 *Hæc*. Ecchellensis totum hoc caput sic contraxit. ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܐܫܟܚܢ : ܣܡܢ ܘܣܥܪܢ ܘܬܪܨܢ : ܘܬܪܥܐ ܕܗܪܓܐ ܐܦ ܚܢܢ : ܠܪܚܡܝ ܝܘܠܦܢܐ ܦܬܚܢ .

Hæc quemadmodum invenimus, proposuimus, recensuimus, & correximus (imò, descripsimus) *& portam meditandi amatoribus scientiæ nos quoque aperuimus.*

Atque hic adnotationibus nostris in Catalogum Sobensis finis esto.

Meditationi hominum Doctrinæ amantium nos quoque ordinatim diſpoſita exhibuimus.	ܠܗܘܓܝܐ ܕܐܢܫܐ ܐܦܪܫܢܢ : ܠܪܚܡܝ ܝܘܠܦܢܐ ܣܕܪܢܢ :
Omnes porrò per Spiritum loquuti ſunt, Sicut ait Paulus Apoſtolus. Preces eorum oves Chriſti, Et nos quoque cuſtodiant & gloriâ induant.	ܟܠܗܘܢ ܡܠܠܘ ܒܚܕ ܪܘܚܐ : ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ . ܨܠܘܬܗܘܢ ܠܥܢܗ ܕܡܫܝܚܐ : ܘܠܢ ܢܛܪ ܘܢܠܒܫܢ ܫܘܒܚܐ .
Sit memoria eorum in ſæculum, Quoniam doctrina ſua Eccleſiam ornarunt, Ejuſque filios profectu ſuo ditarunt: Laus Spiritui, qui eos ditavit.	ܢܗܘܐ ܠܥܠܡ ܕܘܟܪܢܗܘܢ ܕܐܢܗܪܘ ܠܥܕܬܐ ܒܝܘܠܦܢܗܘܢ ܘܐܥܬܪܘ ܠܒܢܝܗ ܒܝܘܬܪܢܗܘܢ . ܫܘܒܚܐ ܠܪܘܚܐ ܡܥܬܪܢܗܘܢ .

APPEN-

APPENDIX
AD CATALOGUM
EBEDJESU SOBENSIS
De Scriptoribus Syris Neſtorianis.

Bsoluto Sobenſis Catalogo, ſupereſt, ut quos ille Syros Scriptores prætermiſit, ſervata temporum ratione recenſeam, ſive ii orthodoxi fuerint, ſive hæretici: utrique enim ad eos populos ſpectant, quos Chaldæos, Aſſyrios, Orientales, ſeù Neſtorianos appellamus. Et potiorem quidem hujus Appendicis partem Neſtoriani occupant, quorum notitiam Thomæ Margenſi, Mari, Amro, Eliæ, Barhebræo, Abulbarcato, & Eccleſiaſticis ejus gentis libris debemus. Catholicos paucos Scriptores habemus, quorum ſcripta ex nuper illatis in Bibliothecam Vaticanam Codicibus comperta ſunt: Iſaacum, ſcilicet, Achæum, & Jaballaham, qui ante exortam Neſtorii hæreſim Seleucienſi Eccleſiæ præfuere; & Sahadunam Garmæorum Epiſcopum, qui ejuratis gentis ſuæ erroribus orthodoxam fidem amplexus eſt; Joſephum denique hujus nominis ſecundum Chaldæorum Patriarcham, cujus operâ plures ex ea ſecta ad Eccleſiam Catholicam adducti ſunt.

Caput I.
Iſaac Seleuciæ & Cteſiphontis Archiepiſcopus.

Saac quintus poſt S. Simeonem martyrem, Jezdegerde Perſarum Rege, ac Theodoſio Imperatore, Seleucienſem rexit Eccleſiam, de quo hæc Amrus. I. Iſaaci Archiepiſcopi geſta ex Amro.

اسحق نسيب تومرصا وكان زاهدًا رحيمًا عاقلًا يصنع المعجزات . ولما راى قيوما ما هيّاه الله من اجتماع النصرانية واستقامة الامور: كتب الى كل مطران واسقف فى مدن المشرق . فصاروا اليه فى بيعة المداين واجتمعوا بحضرته مع ماروثا المتطبب اسقف ميفرقين قال لهم انتم تعلمون اننى لا اصلح لهذه الرياسة لضعفى وخطاى واننى وهبت نفسى لله جل وعز لما لم اجد احدًا يبذل نفسه لله تبارك وتعالى وتخوّفى من دروس النصرانية من المشرق ودروس بيعها والرياسة منها . والان فقد كشف الله ما كنّا نحاذره بالملكين المباركين وهذا الاسقف المبارك . فانا اسالكم ان تعفوني من هذه الرياسة وتبصروا لها غيرى ممن يختاره الله جل اسمه لكم وعلى ايديكم . فبكوا وقالوا له كيف نستحلّ هذا وقد وهبت نفسك لله جل ذكره وصبرت على الشدايد ووجب علينا ان نكون عبيدًا لك . فلم يزل يضرع اليهم حتى عقدوا معه رياسة الفطركة لاسحق هذا المذكور بالمداين على الرسم واشترطوا عليه ان يكون شبيهًا بالوالد

بين يدى قيوما الشيخ المبارك ولا يمضى شيئا
الا عن رايه . ففعل اسحق ذلك ووفاه اكثر مما
شرط عليه الى وفاة قيوما . فلما توفى دُفن
بالمداين . ولم يزل ماروثا الاسقف المتطبب
يعرّف اهل المشرق كل سنّة وحكم اهل المغرب
كان اتّفقوا عليه وقت اجتماعهم وثبت ذلك منه .
فقبلوه منه واثبتوه عندهم واعلموه ان المغربيين
اخوتهم وشركاوهم . وجمع مروثا من عظام الشهدا
الذين استشهدوا بالمشرق شيًا كبيرًا ونسخ كل
كتاب وجده لهم وحمل ذلك معه . فخلّف
هيفرقين فى كرسيه بعضه وذلك معروف هناك
الى هذا الوقت يتبرّك به ومضى بالباقى الى
المغرب وفرقت فى البيع . واجتمع مار مروثا مع
مائة وخمسين اسقفًا كانوا اجتمعوا بقسطنطينية
فوصف لهم صحّة امانة اهل المشرق وديانتهم
وصبرهم على الشهادة وقال ان ذهابه كان سببًا
للخير. لانه راى هولا القوم وتواضعهم وخلوص
نياتهم ما صاروا فى نفسه بمنزلة الروحانيين
فان ليس فى مداينهم ولا فى بيعهم خلف فى
المقالات ولا محل ولا ميل الى غير ما جاء به
الانجيل ورسايل فولوس السليح وما دوّنه لوقا
السليح من اخبار السليحين . واستاذن الملك
فى الرجوع الى المشرق والتبرّك به . فاذن له .
فعاد ومعه اسقف امد الذى كان يقال له اقاق .
وكان فى ايام هذا الاسقف بطريق من بطارقة
الروم قد سبى قوم من باعربايا ونواحى الجزيرة
نحوا اربعة الف انسان منهم اساقفة هذه النواحى .
فقال هذا الاسقف . لا يجمل بنا ولا تقبل
صلاتنا واخوتنا هولا قد سبوا من بلدهم ونراهم
على هذه الحال ولا نخلّصهم . فباع كل حلية
لساير بيع بلده من ذهب وفضه فاجتمع من
ذلك ستة عشر الف درهم . فاشتراهم وردّهم الى
اوطانهم . فوقع ذلك من فطرك المشرق اجمل
موقع . وتوفى اسحق الفطرك ودفن بالمداين
وكانت مدته احد عشر سنة .

Iſaac Tomarſæ conſanguineus. Hic mundi contemptu, miſericordia in pauperes, prudentia & miraculorum patratorum numero clarus fuit. Quum verò Cajumas Chriſtianos rebus divina ope bene compoſitis perfecta pace concordiaque frui videret, univerſos Orientis Metropolitas & Epiſcopos convocavit: (Id factum anno primo Jezdegerdis Perſarum Regis, Chriſti 399. vel 400., ex dicendis patet.) *qui ad ipſum continuo profecti, Synodum illo & Marutha medico Epiſcopo Majapharchinenſi præſentibus in Eccleſia urbis Modainæ* (Seleuciæ) *celebrarunt: ubi aſſurgens Cajumas, his verbis Patres eſt alloquutus. Optimè noſtis, me hac præfectura & dignitate ob imbecillitatem & peccata mea planè indignum eſſe, quodque Deo, cui honor & gloria, animam meam dederim, quum neminem, qui Dei cauſam periculo ſuo tueri vellet, invenirem, extremamque timerem nominis Chriſtiani in Oriente perniciem, Eccleſiarum itidem excidium, & univerſæ Eccleſiaſticæ hierarchiæ ruinam. Nunc verò quum Deus tandem nobis quod expectabamus exhibuerit, geminorum Regum benedictorum* (Arcadii & Jezdegerdis) *& hujus benedicti Epiſcopi* (Maruthæ) *beneficio atque opera; oro vos, ut me ab iſta præfectura amoto, alium, quem Deus, cujus nomini gloria, vobis unà ſimul convenientibus elegerit, conſtituatis. Cui Patres in hunc modum obortis lacrymis reſponderunt. Quomodo id nobis permiſſum arbitrabimur, quum tu animam tuam Deo, cujus nomini honor & laus, commiſeris, totque ærumnas & incommoda fortiter pertuleris, noſque proinde obligaveris tibi ſervorum loco in poſterum fore? Attamen quum ille porrò inſtaret, compulſi ſunt demùm prædictum Iſaacum ipſi in eadem Patriarchali dignitate ſucceſſorem juxta ordinem creare in Modaina, adjecta conditione, ut in morem pueri ſeniori benedicto Cajumæ obſequeretur, neve quidpiam ipſo inconſulto decerneret. Quod & Iſaac ſanctè perfecit, & plus quam ſpoponderat, etiam præſtitit uſque ad obitum Cajumæ, qui mortuus, in urbe Modaina ſepultus eſt. Intereà Maruthas Epiſcopus medicus Orientales Chriſtianos univerſas leges & canones ab Occidentalibus in Synodis conditos docere pergebat, eiſque perſuaſit, ut eos reciperent. Quamobrem eos quidem rece-*

receperunt; Maruthæ autem compertum fecere, Christianos Occidentis fratrum & sociorum loco ab ipsis haberi. Per eam occasionem Maruthas plurima martyrum, qui in Oriente passi fuerant, lipsana collegit, eorumque historias quas reperire licuit, descripsit: eaque secum abstulit, quorum partem in sua Majapharchinensi Ecclesia deposuit; (quod quidem usque ad hæc tempora ibidem notissimum est, confluentibus ad sanctarum reliquiarum venerationem Christianis:) reliqua in varias Occidentis Ecclesias distribuit. Interfuit porrò laudatus Episcopus Constantinopolitanæ Synodo centum quinquaginta Patrum, eisdemque narravit Orientalium Christianorum fidem, religionem, & in martyrio patientiam: adjecitque suum illuc iter salutis causam fuisse: quoniam viderat eos populos, illorumque humilitatem, & sinceritatem cordis; Angelos proinde illos se credere, neque in eorum locis, aut Ecclesiis esse aliquam in fidei articulis dissensionem, aut in quopiam capite illos declinare ab iis, quæ in Evangelio, aut in Pauli Epistolis, aut Lucæ de Actibus Apostolorum libro leguntur. Impetrata itaque ab Imperatore facultate, in Orientem regressus est, unàcum Episcopo Amidæ, qui
1 *Acacius* [1] *dicebatur. Accidit porrò sub ejusdem* Acacii *Episcopatu, ut Patricius quidam ex Romanorum gente Ba-Arbajam & Mesopotamiæ fines populatus, quatuor ferè hominum millia in servitutem abduceret, inter quos illorum locorum quidam Episcopi erant. Dixit autem iste Episcopus: nequaquam nos decet fratres nostros negligere, nec Deus nostras preces exaudiet, nisi istos, qui modo patria sua abacti sunt, redimamus. Quam ob causam aurea & argentea ornamenta omnium Ecclesiarum suarum distraxit denariis sexdecim millibus, quibus à servitute ereptos, patriæ suæ eosdem restituit. Quod præclarissimum* Acacii *facinus, Orientis Patriarchæ* Isaaco *summam* apud Regem Persarum *gratiam conciliavit. Mortuus est autem Isaac Patriarcha, & in urbe Modaina sepultus, quum annos undecim sedisset.* Hucusque Amrus.

II. Chronologia Amri emendatur.

Verùm quæ de S. Marutha narrantur, præpostero ordine contigere. Nam ille primum Concilio Constantinopolitano anno Christi 381. sub Theodosio magno interfuit: deinde sub Arcadio iterùm in urbem Regiam profectus, inde in Syriam regressus, habitæ in urbe Seleucia Synodo, in qua Isaacus Cajumæ subrogatus est, interfuit; mox à Theodosio Arcadii filio ad Jezdegerdem Persarum Regem allegatus, anno ejusdem Jezdegerdis undecimo Concilium unàcum Isaaco Seleuciæ & Ctesiphontis Primate celebravit: Constantinopolim denique reversus, non longo post tempore ab eodem Theodosio legatus iterùm missus est ad Persas anno vigesimo primo & postremo Jezdegerdis, quo alteram Synodum cum Jaballaha Seleuciæ Primate & Acacio Amidæ Episcopo habuit, de qua mox sermo erit. Vide Tom. 1. Bibliothecæ Orientalis pag. 175. & seq.

In altero Amri Codice, quem Anonymus interpolavit, quoque in recensendis Seleuciæ Primatibus Nestorianorumque Patriarchis Tomo 2. Bibliothecæ nostræ usus sum, de obitu Isaaci hæc adnotantur.

واستناح اسحق فى السنة الثانية عشر ليزدجرد
وهى سنة ثمان وعشرين وسبعماية يونانية ودفن
بالمداين وكانت مدة رياسته احدى عشر سنة .
وفى ايامه كان يوحنا فم الذهب وبيلاها
من عمر عبدا صاحب العجايب .

Requievit Isaacus anno duodecimo (in

Tom. 2.

NOTA.

1 *Acacius*. Socrates lib. 7. cap. 21. refert Romanorum in Azanenam irruptionem, captivos autem Persas fuisse *circiter septem hominum millia*. Dionysius verò in Chronico ad annum Græcorum 735. depopulata, inquit, à Romanis Arzunitide, *familias decem mille* in captivitatem abductas, & à S. Acacio redemptas.

Tom. 2. pag. 401. irrepſit annus decimus octavus) *Jezdegerdis, hoc eſt, anno Græcorum ſeptingenteſimo vigeſimo octavo, & Modainæ ſepultus fuit, quum annos undecim ſediſſet. Sub eo floruere Joannes Chryſoſtomus, & Jaballaha ex cœnobio Abdæ Thaumaturgi.* Quum autem Jezdegerdes Perſarum Rex ab anno Græcorum 710. Chriſti 399. regnare cœpiſſet, ut Pagius ad annum Chriſti 420. num. 14. oſtendit, ſequitur duodecimum ipſius annum, quo Iſaacus obiiſſe dicitur, in annum Græcorum 722. Chriſti 411. incidiſſe, non in annum Græcorum 728. Chriſti 417. ut perperàm ſcribit Amri interpolator.

III. Iſaaci Synodus & Canones.

Synodus Iſaaci laudatur à Sobenſi in Catalogo ſuprà pag. 279. & in Epitome Canonum Synodalium citantur ex eadem canones XI. Par. 8. c. 9. 17. 20. & Par. 9. c. 3. 5. Ejuſdem Synodi meminere Simeon Beth-Arſamenſis, cujus verba tom. 1. p. 194. protuli, & Renaudotius tom. 2. Liturg. Oriental. pag. 272. qui ejus Canones ſe legiſſe teſtatur in vetuſtiſſimo ms. Codice Syriaco Bibliothecæ Florentinæ. Amri interpolator occaſionem legationis Maruthæ celebrateque ab Iſaaco Synodi his verbis exponit. وكان قد عرض ليزدجرد ملك الفرس مرضا اعيا اطبا الفرس علاجه . وكان اطبا النصارى قد قتل اكثرهم فى ايام سابور ومن تخلف منهم هرب . فارسل الى ملك الروم يطلب منه طبيبا حادقا . فارسل اليه ماروثا اسقف ميافارقين عالما فاضلا وطبيبا حادقا مشهورا بمخافة الله وعمل الخير . وكان قد اتصل بارقاديوس ملك الروم ما يلحق النصارى فى بلاد الفرس من العذاب والنفى والقتل . فاحزنه ذلك واغمه ولم يكن له سبيل الى اعانتهم بشى . فوجد بذلك فرصه وكتب الى يزدجرد كتابا يقول فيه الخ . وانفذ الكتاب مع ماروثا الاسقف . فلما وصل الى يزدجرد وعالجه وابراه من علته اعرض عليه الكتاب . ففرح وسر به واجاب عنه وانفذ له هدايا وعمل ما ساله . واشتمل السكون على النصارى وزال عنهم ما كانوا فيه . واحب مار اسحق الفطرك ان يعمل قوانينا مفيده فى الفرايض والاحكام الدينية . فارسل الى الابا الذين له فى البلدان واحضر منهم اربعون اسقفا ومطرانا فى السنة الحادية عشر لملك يزدجرد ، واجتماعهم كان يوم عيد الميلاد . وكان ماروثا معهم حاضرا . وعمل اسحق باتفاق الجميع اثنان وعشرون قانونا مما يحتاج اليه فى تدبير البيعة بالمشرق . وحسن ذلك فى عين ماروثا واستصوبه . ثم انه اورد لديهم القوانين التى كتب الابا المغربيون جميعها . فعند ذلك احضروا له جميع ما وجد من القوانين والتفاسير عند الابا المشارقة التى ليست موجودة عند اليونانيين .

Accidit, ut Jezdegerdes Perſarum Rex in morbum incideret, quem quum Perſæ medici curare non potuiſſent, (nam medici chriſtiani plerique ſub Saporis regno interfecti fuerant, reliqui in alienas terras profugerant,) Rex Imperatorem Romanorum, ut peritum medicum ad ſe mitteret, etiam atque etiam rogavit. Miſſus eſt Maruthas Epiſcopus Majapharchinenſis, vir doctrina & pietate clariſſimus ac peritiſſimus medicus. Venerat jampridem ad aures Arcadii Imperatoris Romanorum, quæ mala in Perſarum regionibus Chriſtiani paterentur, & alios quidem ſæviſſimis quæſtionibus fuiſſe ſubjectos, alios verò interfectos, aut exulare compulſos. Id enimverò vehementer Imperator ægrè ferebat, angebaturque, quod nulla occurreret via ferendæ opis. Ea igitur oblata occaſione, ad Jezdegerdem hanc ſcripſit epiſtolam &c. eamque Maruthæ Epiſcopo ut ad Regem perferret, præcepit. Quum ergo Maruthas ad Regem veniſſet, eumque curaſſet & morbum feliciter depuliſſet, epiſtolam eidem legendam porrexit. Qua perlecta Rex vehementer lætatus eſt, poſtulatiſque annuit, & munera inſuper Imperatori perferenda adjecit. Eo modo ſublata perſecutione, quam hactenus Chriſtiani paſſi fuerant, & pace reſtituta, ſimul patefacta via eſt Iſaaco Patriarchæ perficiendi quod olim in votis habuerat, condendique canones ad tuendam religionem utiles. Quamobrem

obrem Synodum quadraginta Episcoporum & Metropolitarum ex variis locis convocavit anno undecimo Regis Jezdegerdis: eaque in festo Natalis Domini celebrata fuit, Marutha etiam præsente. Duos itaque & viginti canones unanimi omnium Patrum suffragio constituit de iis, quæ ad gubernationem Ecclesiæ Orientalis necessaria judicavit: quos quum legisset Maruthas, mirificè probavit: dein vicissim omnes Patrum Occidentalium canones ejusdem Synodi Patribus obtulit,
1 *& illi rursùs canones* [1] *& expositiones apud Orientales Patres repertas exhibuere, quas nimirùm apud Græcos minimè exstare constabat.*

IV. Epocha ejusdem Synodi.

Hæc ille. Sed quum Synodus Isaaci habita dicatur anno Jezdegerdis undecimo, stare nequit quod de Arcadio Imperatore narratur: hic enim obiit an. Chr. 408. Jezdegerdis autem annus undecimus in Christi annum 410. incidit, ut suprà dictum est. Non igitur sub Arcadio, sed sub Theodosio Arcadii filio ea Synodus celebrata. Prætereà quod de Marutha ab Arcadio ad Persarum Regem misso refertur, de prima Maruthæ in Persidem profectione intelligendum est, quando relicta urbe regia, in qua conciliabulum adversùs S. Joannem Chrysostomum agebatur, in Mesopotamiam sese recepit, & Synodo, quæ Seleuciæ pro subrogando in Cajumæ locum Isaaco anno Christi 399. congregata fuerat, interfuit, ut suprà ex Amro retuli.

V. Quid de eadem Elias Damascenus.

Eandem Synodum describit Elias Damasci Metropolita in Nomocanone, quem è Syriaco Arabicum fecit Cod. 37. Tom. 2. Bibliothecæ nostræ pag. 507. in hæc verba. كان الذى جاء بالسنن والقوانين التى وضعها اساقفة الروم فى زمان بعد زمان الى ناحية المشرق ونقل سنن الاساقفة الثلثماية والثمانية عشر الذين اجتمعوا بمدينة نيقية من اليونانية الى السريانية ماروثا اسقف امد وميافارقين حين قدم على يزدجرد ملك الفرس بكتابه من ملك الروم فى توجّهه اليه وكان الجاثليق ببلاد المشرق ايامئذ اسحق . فلما التقا هو وماروثا بالمداين : استاذنا الملك فى جمع اساقفة المشرق لينظروا فى تلك السنن ويرفعوها ويتفقوا على الاخذ بها فاذن لهما فى ذلك . فاجتمع الى اسحق وماروثا من المطارنة والاساقفة اربعون انسانًا . وذلك فى سنة احدى عشرة من سنى يزدجرد . فقرى عليهم ما قدم به ماروثا من تلك السنن والايمان التى اتفقت عليه اساقفة الثلثماية والثمانية عشر . فقبلوا ذلك ورضوا به وسلموا واتفقوا عليه وحرموا كل من يخالفه وكتبوا به فيما بينهم كتابًا اثبتوا فيه الايمان والسنن بابًا بابًا وشيًا شيًا واثبتوا فيه اسماهم رجلًا رجلًا بدرجته المطارنة والاساقفة واسم البلد الذى يلى وختموه بخواتمهم الخ .

Auctor editionis Canonum Episcoporum Occidentalium, quæ Orientalium manibus teritur, Maruthas fuit [2] 2
Amidæ & Majapharchin Episcopus, qui Patrum trecentorum decem & octo Nicænorum canones ex Græco Syriacos fecit ea tempestate, quum ad Jezdegerdem Persarum regem, Romanorum Imperatoris literas attulit: quo tempore Catholici locum tenebat Isaacus. Ambo itaque isti Antistites in urbe Modaina communi consilio facultatem

NOTÆ.

1 *Canones apud Patres Orientales.* Quum ante Isaacum nulla alia fuerit Orientalium Synodus, ut Orientales ipsi in recensione Synodorum testantur, non constat, quos *canones* exhibere potuerint Maruthæ, qui apud Orientales, hoc est, Chaldæos Patres, non apud Græcos exstarent. Hæc anonymus interpolator scripsisse videtur, ut Synodalibus Orientalium canonibus auctoritatem conciliaret, perinde acsi ab Isaaco & Marutha sanctissimis Episcopis collati & approbati fuerint: sed immani anachronismo, quo vitio recentiores Nestoriani passim laborare solent.

2 *Amidæ & Majapharchin Episcopus.* Quo tempore Maruthas Majapharchinensem Ecclesiam tenebat, Amidensi Acacius præerat, ut constat ex Syrorum Græcorumque auctoritate. Elias itaque Damascenus ex more temporum suorum loquitur, dum Marutham utriusque urbis Episcopum vocat: nam sequiori ævo unus apud Nestorianos Episcopus Amidæ simul & Majapharchinæ præfici consuevit.

tatem à Rege petierunt convocandi Synodum Episcoporum Orientalium, in qua prædicti canones discuterentur, & de eorum receptione tractaretur. Annuente Rege, quadraginta Episcopi [1] *& Metropolitæ ad Isaacum & Marutham convenere anno undecimo regni Jezdegerdis. In eo consessu quum Maruthas prædictos Concilii Nicæni canones Patribus audientibus legisset, & fidei regulam ab illo traditam exposuisset, Patres omnes eadem probavere communi suffragio & unanimi consensu, & contradicentes anathematizarunt. Inde in volumen redacti canones & fidei formula, ab omnibus & singulis Metropolitis & Episcopis juxta cujusque gradum manu propria subscripti & proprio nomine ac sigillo signati fuere.* Pergit Elias summam canonum ejusdem Concilii Seleuciensis referre, de quibus alibi sermo erit.

CAPUT II.

Achæus Seleuciæ & Ctesiphontis Archiepiscopus.

I. Achæi ætas & gesta ex Amor.

ACHÆI gesta summatim describuntur ab Amro in hæc verba.

احى عقدت له الرباسة باتفاق المومنين وكان لا يطعم غير الخبز والبقل فى الوقت بعد الوقت اليسير من الطبخ وانه سافر قبل ان يتجثلق فطاف قبور المستشهدين بسبب المسيح ايام سابور وكتب قصصهم وعمل كتابًا فى اخبار الشهدا وما فى سبب قتل كل واحد منهم وشرح قصة مار عبدا المستناح ومدته سبع سنين واشهر • وفى ايامه وجدت عظام اسطفانوس الشاهد وجمعت ببيت المقدس • واعتمد هرمزداد وعمر البيع وصان النصارى • وبنى على عظام اسطفانوس بيعة كبيرة وظهرت فيها الجرايح • وكانت ايامه طيبة ودفن بالمداين •

Achæus communi fidelium consensu cathedram conscendit, vir abstinentiæ singularis, adeo ut præter panem & olera nihil gustaret, coctum quidpiam idque modicum adjicere quandoque solitus. Antequam ad Catholici dignitatem eveheretur, multas peregrinationes suscepit, & martyrum, qui pro Christo passi fuerant sub Sapore, monumenta visitavit, eorumque acta scripsit, & integrum de eo argumento volumen edidit, in quo singulorum martyrum gesta persequitur & cædis causam. Scripsit itidem sancti Abdæ historiam. Seditque septem annos, & aliquot menses. Sub ejus Episcopatu inventæ sunt reliquiæ 2 *S. Stephani* 2
martyris & in sancta urbe (Hierusalem) *repositæ. Hormisdates* 3 *præ-* 3
tereà suscepta christiana fide baptizatus fuit, & ecclesias ædificavit, Christianosque contutatus est. Ecclesia autem amplissima S. Stephani reliquiis excitata fuit, in qua plura miracula patrata sunt. Felicissima itaque Achæo tempora fluxerunt, mortuusque in urbe Modaina humatus fuit.

II. Eadem ex Amri interpolatore.

Amri interpolator, ex quo vitam Achæi tom. 2. pag. 401. descripsi, addit, eum Abdæ discipulum fuisse & in cœnobii præfectura successorem;

NOTÆ.

1 *Episcopi & Metropolitæ*. Sobensis in epitome canonum Par. 8. cap. 15. refert, quinque Metropolitas huic Concilio Seleucienfi subscripsisse, nimirùm Elamitidis, Nisibis, Bassoræ, Assyriæ, & Garmæorum: duos præterea Antistites, qui Metropolitanorum quidem nomine, sed non privilegiis carebant, hoc est Persidis & Maruæ: reliquos tres suprà triginta Episcopos fuisse. Vide suprà pag. 346.

2 *Reliquiæ S. Stephani*. De inventione reliquiarum S. Stephani protomartyris, deque Ecclesia in ejus honorem ædificata & miraculis à Deo precibus ejusdem patratis, vide Emin. Baron. ad annum Christi 415.

3 *Hormisdates*. Alius fuit ab Hormisda Abbate, qui sub Jesujabo Gadalensi Patriarcha circa annum Christi 630. vixit, cujusque cœnobium millibus passuum ferè octo ab Ninive abesse, ex Chaldæorum monumentis refert Masius laudatus tom. 1. Bibl. Orient. pag. 525.

rem; Jezdegerdis autem Perſarum Regis ad Bihurum fratrem legatione functum: ſediſſe demum annos quatuor. احى . هذا كان من دور قذى وهو تلميذ مار عبدا القديس وكان قد جعله ريسا على ديره وفوض اليه تدبير الاسكولانيين فيه . ولما توفى اسحق : اجتمع اصحاب الاختيار واختاروه واقيم على الرسم بالمداين سنة تسعة وعشرين وسبعماية يونانية . واحبه يزدجرد ومال اليه وبعد مدة من تقلده ارسله الى فارس فى مهمة كانت له لامور حدثت بينه وبين بهور ابن سابور اخيه المتقلد لفارس واعمالها . ولما وصل هذا الاب الى فارس واصلح الامور التى توجه لاجلها : مال عن قبور الشهدا الخ . وكانت مدة رياسته اربع سنين واستنياح ودفن بالمداين .

Achæus, inquit, *iſte Dorkenam patriam habuit, præceptorem verò ſanctum Abdam, à quo proprio monaſterio præfectus fuit, & rector Scholarium ejus loci conſtitutus. Mortuo autem Iſaaco, in publico Chriſtianorum conventu omnium electorum ſuffragio electus eſt & in urbe Modaina de more ordinatus anno Græcorum vigeſimo nono ſuprà ſeptingenteſimum. Achæum Jezdegerdes ſingulari benevolentia complectebatur, & paulò poſt aſſumptum Epiſcopatum in Perſidem eum ablegavit ad componenda quædam magni momenti diſſidia, quæ ipſi Jezdegerdi cum Bihuro Saporis filio ſuoque germano Perſidis principe emerſerant. Illuc itaque profectus Achæus, negotium pro quo legatus fuerat, ex ſententia expedivit: tùm ad perquirenda martyrum lipſana ſe convertit.* (Reliqua vide Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 401.) *Quum autem annos quatuor ſediſſet, obiit, & Modainæ ſepultus fuit.*

III. Annus ſedis & obitus Achæi ſtatuitur.

At quum ſuperiori capite oſtenſum fuerit Iſaacum Achæi præceſſorem anno Chriſti 411. obiiſſe, quumque ex infrà dicendis conſtet, Jaballaham Achæi ſucceſſorem poſtquam annos quinque ſediſſet, poſtremo Jezdegerdis anno, hoc eſt, Chriſti 420. è vivis migraſſe; palàm quoque fit, Achæum anno Chriſti 411. ſedere cœpiſſe, & anno demùm circiter quadringenteſimo decimo quinto ex hac luce migraſſe: adeoque Amrus quidem in ea parte corrigendus eſt, quum ſeptem annos ei tribuit; Amri verò interpolator, quum eumdem ab anno Græcorum 729. Chriſti 418. Sedem iniiſſe ſcribit.

IV. Hiſtoriæ martyrum & ſancti Abdæ ab Acheo deſcriptę.

Ad Hiſtorias Martyrum quod ſpectat, quas Achæum ſcripſiſſe Amrus teſtatur, dubium moveri poteſt, an eædem ſint, ac illæ, quas ex duobus præſtantiſſimis Codicibus Syriacis Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 606. recenſui. Verùm quum Sobenſis in Catalogo affirmet, Marutham opus hujuſmodi aggreſſum fuiſſe; Sozomenus verò lib. 2. hiſtor. Eccleſiaſt. cap. 14 dicat, Syros, Perſas, atque Edeſſenos operam ſuam in eorumdem martyrum geſtis percenſendis poſuiſſe, liquido apparet eandem quidem materiam ab utroque auctore, à Marutha ſcilicet, & Acheo, tractatam; non tamen conſtat, utri potius tribuendæ ſint hiſtoriæ eorum Martyrum qui ſub Sapore paſſi ſunt. Quum verò Maruthas perſecutioni ab Jezdegerde & Vararane Perſarum Regibus poſt Achæi obitum motæ ſupervixerit, martyrumque in eadem coronatorum certamina in laudatis Codicibus unàcum geſtis eorum, qui ſub Sapore paſſi fuerant, contineantur; haud improbabili argumento utraſque hiſtorias uni eidemque Maruthæ adſcripſi tom. 1. à pag. 181.

Abdas autem, qui Achæi magiſter dicitur, cujuſque acta idem Achæus literis mandavit, non is fuit Suſæ Epiſcopus, cujus cauſa motam ab Jezdegerde perſecutionem Theodoritus lib. 5. hiſtor. Eccleſ. cap. 39. refert; ille enim poſt Achæi mortem vivebat, ut tom. 2. pag. 401. dixi, & ex ſupra relatis Amri verbis colligitur, quibus ait, Achæum, antequam perſecutio in Chriſtianos excitaretur, diem clauſiſſe; ſed alter patria Dorkonenſis, qui ſub Tamuza Cajumæ, Iſaaci, & Achæi præceſſore cœnobium apud Sarſaram fluvium

vium condidit, ut dixi tom. 2. pag. 400.

CAPUT III.

Jaballaha Seleuciæ & Ctesiphontis Archiepiscopus.

I. Jaballaha Achæi successor, Abdæ discipulus, Jezdegerde Persarũ Rege Seleuciensem Ecclesiam regit.

Achæo successit Jaballaha, qui extremis Jezdegerdis annis Seleuciensem ecclesiam rexit, ut Amrus in sua historia refert his verbis. واسيم بعده اى بعد احى يبلاها تلميذ لمار عبدا. وكان زاهدًا قديسًا فاضلاً عالمًا. وانفذه مار عبدا الى دسكره ابيشوع بالقرب من دير حزقيال النبى لينصّرهم ففعل واحبّه التفرّد. فبنى ديرًا بقرب الفراة واجتمع اليه الاخوة. ولما كثروا فرّقهم ثلثة فرق كلما خرجت واحدة من صلاة عدان دخلت الاخرى والتى تخرج من الصلاة تتشاغل بخدمة الضعفا والغربا ومصالح الدير. وكان مار عبدا يطوف المواضع. وانقطع الغيث فى بعض السنين وبصلاة يبلاها ورد. وعند موت مار احى اجتمع الناس لاختيار اب. وكان يزدجرد يعرف فضله. فوقع الاختيار عليه بمساعدته. واقام ابنا لملك الفرس بعد موته وحضر ماروثا الاسقف وانهى ذلك الى الابا المغربيين. فعظم محله عندهم وجعلوا اسمه فى جملة روسايهم. وبعد ثلث سنين من جلوسه انفذ ثاداسيس ملك الروم باسقف امد الى يزدجرد. فاجتمع مع مار يبلاها وجدّد القوانين التى تصلح لتدبير البيعة واتفقا على قوانين الثلثماية والثمانية عشر وجدّد القوانين التى تصلح للبيعة. وفى هذا الوقت اسيم قورللوس الاسكندرانى مكان ثاوفيلا. واحبّ يزدجرد مكافاة ثاداسيس على انفاد افاق. فانفذ يبلاها بهدايا جليلة وكاتب اصحابه باكرامه. ولما وصل سرّ به ثاداسيس وساله عن امور النصارى بالمشرق واعلمه سلامتهم من الاختلاف ودفع اليه مالاً وطرفا. ولما عاد باذى الرسالة جدّد بيعة المداين وبنى بيعة كبيرة من جملة ما حمله. وتغيّرت نية يزدجرد فى النصارى فهدم البيع. فعاد الصداع عليه. واستدعى يبلاها فصلّى عليه فبرى وعوفى وعاد الى احسن عنايته وامر ببنا البيع. ولعلم يبلاها بما سوف يجرى على النصارى سال قبضه واستناح ودفن بالمداين. وكانت مدته سبع عشر سنة. وبعد موته عاد يزدجرد هدم البيع وقتل النصارى وفعل معهم امرًا عظيمًا. وكان فى جملة المقتلين مار عبدا اسقف الاهواز. لان قسًا من اصحابه تعرّض ببيت ناركان يجاور البيعة وكان النصارى يتاذّى به. وكان هذا مما ايقظ يزدجرد ففعل ما فعله. وبشفاعة اسحق بطريق ارمنية كفّ وهو جعل للارمن فى طاعة يزدجرد.

In ejus, idest, Achæi locum Jaballaha discipulus sancti Abdæ subrogatus fuit, vir monasticæ vitæ studiosus, probitate morum, pietate doctrinaque spectatissimus. Hic à sancto Abda ad Abjesum in Doscoram apud cœnobium Ezechielis Prophetæ missus, eam ut gentem ad christianam religionem traduceret, quum commissum sibi negotium expediisset, solitariam vitam adamavit. Quamobrem monasterium ad Euphratis ripas construxit, confluentibus ad eum undique fratribus. Aucto paulatim monachorum numero, eos in tres ordines [1] *partitus* 1 *est, eo consilio, ut in sacra Psalmodia alteri alteris succederent, atque istis psallentibus, illi post constitutam sibi Psalmodiam, ægrotorum & peregrinorum obsequiis interim vacarent, resque monasterii procurarent. Solebat inter hæc sanctus Abda loca circumobire. Quo tempore imbribus anno quodam minimè cadentibus, hunc defectum suis precibus Jaballaha supplevis-*

NOTA.

1 *In tres ordines partitus est.* Acœmetarum institutum his verbis describitur, cujus parens S. Alexander & ipse Syrus dicitur, qui per eadem tempora florebat, ut ex ejus vita liquet apud Bollandum die 15. Januarii. *Jugem Psalmodiam*, & *Laudem perennem* monachi Benedictini appellavere, de quibus eruditè Mabillonius Præfat. II. Sæcul. IV, Ordinis S. Benedicti à num. CCIV.

plevisse dicitur, & pluviam impetrasse. Achæo defuncto conventus indictus est pro electione successoris: atque adnitente Jezdegerde, qui Jaballahæ virtutem optimè noverat, aliis in electione prælatus fuit. Per eam tempestatem defunctum Persarum regis filium ad vitam revocavit, præsente Marutha, qui id miraculum Patribus Occidentalibus significavit: atque idcirco magno honore ab eisdem Jaballaha habitus est, ejusque nomen Episcoporum suorum Catalogo inscripsere. Anno tertio Jaballahæ, à Theodosio Romanorum Imperatore Episcopus Amidæ (Acacius) *ad Jezdegerdem legatus, Jaballaham amicè convenit, qui eodem suggerente, canones pro ecclesiæ gubernatione atque disciplina restituit, admissis Nicænorum Patrum canonibus. Hoc tempore Cyrillus* [1] *Alexandrinus Theophilo suffectus est. Jezdegerdes verò volens Theodosio pro Acacii ad ipsum legatione gratiam rependere, Jaballaham ad eundem legavit, eique dona & literas honorificas ad ipsum ejusque familiares perferendas tradidit. Legatum Theodosius libentissimè excepit, deque Christianorum in Oriente statu multa sciscitatus est. Cui quum Jaballaha plenè satisfecisset, eosque ab omni dissensione liberos esse affirmasset, ab Imperatore pecuniæ subsidia & præclara munera consequutus est. Ea verò legatione perfunctus, ecclesiam Modainæ instauravit, atque alteram amplissimam corrogato ære à fundamentis excitavit. Paulò post Jezdegerdes adversùs Christianos indignatus, ecclesias dirui jussit. Quam ob causam capitis dolore divinitùs iterùm correptus, Jaballaham rursùs arcessivit: cujus precibus revalescens, Christianos amare cœpit, & ecclesias restituit. At Jaballaha imminentia prope Christianis mala divinitus edoctus, mortem optavit, & à Deo impetravit, atque in urbe Modaina sepultus fuit. Sedit autem annos septemdecim. Ejus post obitum rursus Jezdegerdes ecclesias diruere & Christianos vexare adorsus est, atque atrocissimè in eosdem deſævit: qua in persecutione cæsus etiam fuit sanctus Abda Huzitarum Episcopus, eò quod ex ejus clero Presbyter contiguam ecclesiæ Ignis domum, christianis infestam, diruendam procurasset. Hanc ob causam ad iram concitatus Jezdegerdes, persecutionem illam commoverat, quam posteà Isaaco* [2] *Armeniæ Patricio intercedente, qui Armenos ut eidem parerent induxerat, sustulit.*

II. Amri hallucinationes in historia Jaballahæ.

Multa hìc affirmat Amrus, quæ mihi haud probantur. Primum ait, Jaballaham, postquam in locum Achæi electus fuit, filium Regis Persarum ad vitam revocasse. Atqui Socrates lib. 7. hist. eccles. cap. 8. filium Jezdegerdis non ad vitam revocatum, sed à dæmonio, quo vexabatur, liberatum scribit: idque miraculum, nulla Jaballahæ facta mentione, ad Marutham & Abdam episcopos refert. II. Eundem Jaballaham testatur Amrus tertio episcopatus anno unàcum Acacio Amidæ Episcopo, quem Theodosius ad Jezdegerdem allegarat, Concilium celebrasse. Verùm quum Achæus, ex supradictis, anno Christi 415. decesserit, sequitur tertium Jaballahæ annum incidisse in annum Christi 418. qui erat Jezdegerdis decimus nonus; quod non modò illius Synodi actis ex Elia Damasceno mox recitandis repugnat, sed etiam Socrati; qui Acacium Amidensem à Theodosio ad Jezdegerdem extremis hujus Regis annis missum fuisse scribit, postquam milites Romani Azanenam seù Arzunitidem vastaverant, ideſt, paulò ante Jezdegerdis obitum: hic autem anno Christi

NOTÆ.

1 *Cyrillus Alexandrinus.* Ejus ordinatio contigit ex Socrate lib. 7. cap. 7. anno Christi 412. Ex chronico verò Edesseno & ex Dionysio Jacobitarum Patriarcha, anno 410. Vide tom. 1. pag. 401.

2 *Isaaco Armeniæ Patricio.* Armenos sub Jezdegerde partim Persis, partim Romanis subjectos fuisse, ostenditur ex Pagio ad annum Christi 420.

ſti 420. deceſſit, quum annos unum ſuprà viginti regnaſſet, ut oſtendit Pagius ad annum prædictum nu. 14. Etſi enim Socrates lib. 7. cap. 21. illam Acacii legationem ad conſulatum Honorii 13. & Theodoſii 10. hoc eſt, ad annum Chriſti 422. referat, & Dionyſius Jacobitarum Patriarcha præclarum ejuſdem Amidenſis Epiſcopi facinus anno Chriſti 424. deſcribat; quum tamen conſtet id ſub Jezdegerde contigiſſe, & Jezdegerdem ipſum anno 420. in vivis eſſe deſiiſſe, palàm fit, utrumque auctorem eam hiſtoriam loco non ſuo narraſſe. III. Ait Amrus, Jaballaham poſt celebratam illam Synodum, à Jezdegerde ad Theodoſium allegatum fuiſſe: quod nullus Scriptorum Græcorum refert. IV. Jezdegerdem, quum poſthæc perſecutionem in eccleſiam moviſſet, in morbum incidiſſe, à quo per Jaballaham curatus, pacem Chriſtianis reſtituerit. Atqui ex Socrate lib. 7. cap. 8. liquet id factum ad S. Marutham referendum eſſe, qui in prima legatione, qua ſub Theodoſio ad Jezdegerdem anno regni ejus undecimo, Chriſti 410. functus eſt, *diuturnum capitis dolorem, quo Magi Jezdegerdem liberare non potuerunt, precibus ſuis curavit*: quo quidem tempore non Jaballaha, ſed Iſaacus Seleucienſem Eccleſiam regebat, ut ex ſuprà dictis palàm fit. V. Denique ſtare nequit, quod ſcribit idem Amrus, Jaballaham nempe, quum annos ſeptemdecim ſediſſet, antequam perſecutio ab Jezdegerde iterum moveretur, obiiſſe; eo autem vita functo, Chriſtianos ab Jezdegerde propter famoſum Abdæ factum vexatos fuiſſe. Nam primo certum eſt, Jezdegerdem, ut ſuprà dixi, anno Chriſti 420. periiſſe: quum autem Jaballaha epiſcopatum anno 415. inierit, ſi annos decem & ſeptem illum tenuiſſet, ſequeretur, cum Jezdegerdi annos ſeptem ſupervixiſſe. Deinde perſecutio ab Jezdegerde ob factum Abdæ, teſtibus Theophane ac Theodorito, poſtremo illius anno mota eſt, adeoque circa finem epiſcopatus Jaballahæ, non poſt ejus obitum cæpta fuit. Quare dicendum eſt, Jaballaham annos quinque dumtaxat ſediſſe, ab anno ſcilicet Chriſti 415. ad annum 420.

III. Ejuſdem Jaballahæ geſta ex Amri interpolatore.

Eaſdem ferè hallucinationes deprehendere eſt apud Amri interpolatorem, qui Jaballaham anno Græcorum 734. electum fuiſſe ſcribit, & anno 739. obiiſſe, quum annos quinque ſediſſet. يبلاها اختير للفطركة فى السنة السادسة عشر ليزدجرد واسيم بالمداين سنة اربعة وثلثين وسبعماية . وفى ايامه وصل اقاق مطران امد وماروثا اسقف ميافارقين برسالة تاداسيوس ملك الروم الى يزدجرد ملك الفرس . وكان ابنه مريضًا وقد اشرف على الموت . فانفذ يبلاها اليه ليستعين بصلاته ومع دخوله اليه انطفا ابنه ومات وكان حاضرًا مع يبلاها اقاق وماروثا . فتقدم هذا الاب وصلّى . فعادت روح الصبى اليه وعاش . فارتفع قدره وزال الجور عن النصارى بسببه وعظم فى عين الاسقفين المذكورين وكتبوا اسمه معهم فى سفر الحياة . وفى السنة الثالثه من رياسته انفذه يزدجرد الى ملك الروم للجواب عن رسالته . فسرّ ملك الروم وساله عن الامانة . فاجابه بما عنده : فاستحسن امانته واقبل عليه غاية القبول ورجع بهدايا كثيرة عالية القدر . وهو الذى جدّد بنا بيعة المداين وسال الله ان يقبضه قبل ان يرا مكروه فى النصارى . فاستناح ودفن بالمداين وكانت مدة رياسته خمس سنين سنة تسع وثلثين وسبعماية . ومن بعد وفاته امر يزدجرد بهدم بيع النصارى ونفيهم ولحقهم مكروه عظيم منه وقتل منهم خلقًا كثير الخ .

Anno, inquit, *ſexto decimo Jezdegerdis Jaballaha electus fuit Patriarcha, & anno trigeſimo quarto ſuprà ſeptingenteſimum in urbe Modaina conſecratus eſt. Ejus tempore Acacius Amidæ Metropolita & Maruthas Epiſcopus Majapharchinenſis à Theodoſio Romanorum Imperatore ad Jezdegerdem Perſarum Regem legati venerunt. Accidit inter hæc, ut Regis filius ingraveſcente periculoſo morbo, propè de vita deſperaret. Arceſſitus eſt*

est eam ob causam Jaballaha, ut suis precibus puero valetudinem impetraret. Is verò vix pedem in regias ædes intulerat, quum ægrum extremam efflasse animam nunciatur. Progressus nihilominus Jaballaha ad defuncti cubiculum, præsentibus Acacio & Marutha oravit, & confestim puer revixit. Quo miraculo Rex virum in magna existimatione habuit, & gliscentem adversùs Christianos persecutionem cohibuit: sed & à duobus illis episcopis magni fieri cœpit: quare ejus etiam nomen in librum vitæ (hoc est, in Diptycha) *retulerunt. Anno porrò Episcopatus sui tertio ab Jezdegerde ad Imperatorem Romanorum vicissim legatus est, à quo magna cum lætitiæ significatione exceptus fuit, atque de sua fide ac religione interrogatus, quum fidem quam tenebat exposuisset. eamque Imperator approbasset, eum perhonorificè tractavit & magnificis* [1] *donis muneratus est. Idem Jaballaha collabentem urbis Modainæ ecclesiam instauravit. Tùm demùm Deum rogavit, ut spiritum ipsius in pace suscipere dignaretur, ne imminentia Christianæ rei mala spectare cogeretur: annuitque votis ejus Deus, & mortuus in eadem urbe Modaina conditus fuit anno trigesimo nono post septingentesimum, quum annos quinque sedisset. eo defuncto Jezdegerdes ecclesias solo æquari jussit, Christianosque expulit & vehementer afflixit, atque ex illis quamplurimos morte affecit.* Pergit referre interfectum Jezdegerdis jussu Abdam Huzitarum Episcopum, eò quod Hosee Presbyter delubrum Ignis destruxit: eam autem persecutionem operâ Isaaci Armenorum Ducis sedatam fuisse, qui eam gentem Jezdegerdi subegerat: quæ sunt eadem ferè Amri verba à nobis suprà relata.

IV.
Persecutio Abdæ causa ab Jezdegerde Christianis mota circa finem regni ejusdem; sopita autem post preclarum Acacii Amidēsis facinus vivente adhuc Jaballaha.

Et Jezdegerdem quidem Agathias lib. 4. pag. 136. & Procopius lib. 1. de bello Persico cap. 2. affirmant, *dum vixit, nullum adversùs Romanos bellum suscepisse, nec Christianos ulla molestia affecisse*. Sed contrarium tradunt præter Syros scriptores, Marcellinus in Chronico, Theodoritus lib. 5. cap. 39. Theophanes ad annum 10. Theodosii, & Cyrillus in vita S. Euthymii Abbatis, idque Socrates ipse lib. 7. cap. 21. confirmat, dum Romanas copias in Azanenam Persis subjectam provinciam hostiliter irrupisse scribit, & septem circiter hominum millia abduxisse, quos Acacius Amidæ Episcopus venditis Ecclesiæ vasis redemit. Horum itaque auctorum sententiam sic conciliabis, si dicas, motam quidem ab Jezdegerde fuisse Abdæ causa persecutionem, sed mox sopitam, quum præclarum illud Acacii facinus contigit: idque totum *circa finem regni ejusdem Jezdegerdis* factum, ut notat Cyrillus in vita S. Euthymii Abbatis, cujus verba tom. 1. p. 182. descripsi, hoc est, circa annum Christi 419. Quod enim ait Pagius eam persecutionem ab anno 414. ad annum 420. idest, usque ad obitum Jezdegerdis, sine ulla interruptione durasse, quodque addit Amrus, eandem semel initio Episcopatus Jaballahæ, & iterùm post ejusdem obitum motam fuisse; id verò sine ullo idoneo teste affirmatur; imò iis ipsis Scriptoribus repugnat, qui Jezdegerdem Christianos vexasse testantur.

Syno-

NOTA.

1 *Magnificis donis muneratus est.* Amrus in Vita Maanæ, qui post Jaballaham Sedem Seleuciæ invasit, de persecutione à Vararane Jezdegerdis filio ac successore in Christianos excitata disserens, hæc habet. فهدم البيع ورمى عظام الشهدا فى الما وقتل الناس وتناول ماكان صحب يبلاهـا من الات المذابح عند نفوده الى الروم . *Ecclesias evertit, ossa martyrum in profluentem projecit, plures interfecit, & quæ altarium instrumenta à Jaballaha, quum ad Romanos profectus est, comparata fuerant, abstulit.* Munera scilicet, quæ Theodosius Imperator Jaballahæ largitus fuerat.

V. Synodus Jaballahæ.

Synodus à Jaballaha præsentibus Marutha Majapharchinensi & Acacio Amidensi Episcopis celebrata fuit anno Jezdegerdis vigesimo primo, Christi 420. de qua hæc Dionysius Jacobitarum Patriarcha in Chronico ad annum Græcorum 725.

ܘܒܗ ܒܙܒܢܐ ܐܬܟܢܫܬ ܣܘܢܗܘܕܘܣ
ܦܪܣܝܬܐ ܘܫܪܪܬ. ܠܗܝܡܢܘܬܐ
ܕܢܝܩܝܐ. ܘܪܫܢܘܗ̇ ܕܝܢ ܐܢܫܝܗܘܢ
ܡܪܘܬܐ ܕܡܝܦܪܩܛ ܘܝܗܒܐܠܗܐ
ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܩܛܝܣܦܘܢ. ܐܬܟܢܫܬ
ܕܝܢ ܒܗ̇ ܒܩܛܝܣܦܘܢ.

Per idem tempus (non quidem anno Græcorum 725. sed 731. ut ex infrà dicendis apparebit,) *celebrata fuit Synodus Persica, quæ fidem Nicænam statuit. Præfuerunt illi Synodo Maruthas Maipheractæ, & Jaballaha Catholicus Ctesiphontis. Habita verò fuit in ipsa urbe Ctesiphonte*. Ejusdem Synodi acta summatim describuntur in Collectione Arabica Canonum Synodalium Codice manuscripto 36. Tom. 2. Bibliothecæ Orientalis pag. 507. his verbis.

سونودوس يبلاها الجاثليق اجتمع فى الوقت الذى
ورد فيه اقاقيوس اسقف امد للصلح بين
المملكتين . وكان فيها عدة من المطارنة
والاساقفة وفى الجملة هوشع مطران نصيبين .
ولم تحدد قانونا سوى ان اجتمعت واتفقت على
العمل بالقوانين المغربية وبما حدده مار اسحق
الجاثليق وماروثا اسقف ميافارقين وانها لا
تخالف على ذلك . وطاعة الاب الكبير الجالس
فى كرسى اسليق وقطيسفون وامتثال اوامره .

Synodus Jaballahæ Catholici coacta fuit, quum Acacius Amidæ Episcopus pro pace inter utrumque imperium concilianda advenit. Adfuere porrò in ea plures Metropolitæ & Episcopi, quos inter Hosee Nisibis Metropolita. Nullos autem Canones condidit, sed solùm in ea unanimi consensu decretum fuit, observandos esse Occidentalium Patrum Canones, & quidquid sanctus Isaacus Catholicus & Maruthas Majapharchinensis Episcopus definierunt, accuratè custodiendum nec ulla ratione violandum esse: præstandam præterea Patri magno super Seleuciæ & Ctesiphontis thronum sedenti obedientiam, ejusque præceptis obsequendum.

VI. Canones nullos condidit.

Amrus causam reddit, cur nulli in ea Synodo Canones conditi sint: Maane nimirùm, qui post Jaballaham sedem occupavit, id prohibente.

ويقال ان فى جملة من اجتمع لعمل القوانين
مع يبلاها معنا مطران فارس . فاشار ان لا
تعمل القوانين وكان فاضلا . فلم يلتفت عليه
يبلاها . فسقط الجاثليق مغشيا عليه ومات
فجاه . وهموا الناس فى اجلاس معنا .

Ferunt, inquit, *ex Patribus ad condendos Canones cum Jaballaha congregatis Maanem Persidis Metropolitam fuisse virum præstantissimum, eundemque Jaballahæ suggessisse, ne Canones conderet. Quum autem Jaballaha Catholicus nullam ejus dictorum rationem haberet, apoplexia correptus interiit. Maanes itaque in locum ejus subrogatus fuit*. At quis & qualis fuerit Maanes iste, quem Amrus immeritis laudibus extollit, videbimus cap. sequenti.

VII. Ejus Acta ex Elia Damasceno.

Elias Damascenus ejusdem Synodi gesta fusiùs prosequitur, ejusque celebrandæ occasionem Acacii Amidensis adventum fuisse scribit, nulla Maruthæ mentione facta.

فلما استناح اسحق الجاثليق صلواته تحفظنا
جثلق بعده يبلاها ووجه يزدجرد الملك فى سنة
تسع عشرة من ملكه يبلاها الجاثليق الى ملك
الروم ليعقد المواعيد والصلح بينهما . ففعل
يبلاها ذلك وصلح الامر على يديه وبصلواته
وسعيه . فلما كان فى سنة احدى وعشرين من
ملك يزدجرد وجه ملك الروم اليه اقاقيوس
اسقف امد . فلما التقى يبلاها مع اقاقيوس
بباب يزدجرد فى مدينة نهر سير : اجتمع اليهما
مطارنة بلاد المشرق واساقفتها للتسليم على
الجاثليق والنظر الى اقاقيوس فسلموا عليهما
وقضوا حقهما وقالوا للجاثليق بمحضر من
اقاقيوس . اما اذا قدم اخوك اقاقيوس وجمعكما

الله

الله هاهنا وحضر كهنة مداين فارس الاطهار
فقد ينبغى لك ان يحدث النظر فى السنن
والقوانين التى وضعها الابا الذين اجتمعوا
بالروم فى زمان بعد زمان ويجرى ذكرها بمحضر
منكما وتكتبها وتتفق عليها وتختمها بخواتيمنا
ليصلح المسيح لاخذنا بها وامتثالنا اياها امر
بيعته ويرفع غبط الشعوب والاختلاف الذى لا
يزل يعرض فيها بكيد الشيطان وحيله ويلزمها
من تخلف بعدنا ويوثق ويحرم كل من خالفها
وتعداها ولم يعمل بها الى ابد الدهر . فقال
يبلاها . انا الاول من يجيب الى هذا التى سالتم
ويوجب على نفسه العمل بتلك السنن ويحرم من
يتعداها . فكتبوا جميع تلك السنن التى وضعت
ببلاد الروم على ما وضعت عليه فى مدينة مدينة
وزمان بعد زمان وتعاهدوا وتوافقوا على اسنانها
والعمل بها وحرم من خالفها . واثبتوا اسماهم
فيها وختموا الكتاب بخواتيمهم واخذ
كل واحد منهم نسخته .

Iſaaco, inquit, *Catholico, cujus preces nos cuſtodiant, è vivis ſublato, eam dignitatem obtinuit Jaballaha, qui anno Jezdegerdis undevigeſimo ab eodem ad Imperatorem Romanorum pro pace legatus miſſus fuit. Quod & ille feliciter confecit, reſque utriuſque Imperii ſuis precibus atque prudentia egregiè compoſuit. Anno autem Jezdegerdis vigeſimo primo ad eundem venit legatus Acacius Amidæ Epiſcopus, ab Imperatore Romanorum deſtinatus. Per eam occaſionem accidit Jaballahæ cum Acacio in ipſa Jezdegerdis aula in urbe Nahar-Sira congreſſus & colloquium. Quumque ad ſalutandum Catholicum videndumque Acacium Orientis Metropolitæ & Epiſcopi illuc conveniſſent, eo officio perfuncti, Catholicum his verbis alloquuti ſunt Acacio præſente. Quandoquidem hic frater tuus Acacius huc acceſſit, voſque ambos conjunxit Deus, & adſunt præterea Perſicarum urbium ſancti Sacerdotes; juſtum & æquum videtur, ut leges & Canones à Romanis Patribus variis temporibus atque in variis Synodis ſancitos vobis præſentibus examinemus, poſtque accuratam diſcuſſionem eoſdem approbemus, noſtriſque chirographis ſubſignemus. Speramus enim fore, ut poſtquam eos ſuſceperimus & ad eorum normam mores noſtros exegerimus, Chriſtus Eccleſiæ ſuæ res ſtatumque componat, atque perturbationes diſſidiaque populorum Diaboli aſtu ſuſcitata compeſcat: ita ut poſteri quoque noſtri prædictos Canones obſervare teneantur, adjecto anathemate in perpetuum manſuro adverſus omnes eorundem tranſgreſſores aut contemptores. Primus ego, reſpondit Jaballaha, quæ poſtulatis faciam, & prædictos Canones obſervandos amplectar, atque tranſgreſſores anathemati ſubjiciam. His dictis univerſos illos Canones in ditione Romanorum variis in locis atque temporibus editos deſcripſerunt, communique ſuffragio approbatos, ſibi in poſterum obſervandos ſuſceperunt, lata in tranſgreſſores excommunicationis ſententia. Codicemque proprio ſigillo & chirographo ſignarunt, ſingulis proprium exemplar inde deſcriptum ſecum auferentibus.* Hucuſque Elias. Eo Canonum Codice, qui primum in Synodo Iſaaci & Maruthæ, deinde in hac Jaballahæ deſcriptus approbatuſque fuiſſe dicitur, utuntur hodieque Chaldæi, ejuſdemque authenticum exemplar Syrorum ſermone expreſſum, poſtea à Benattibo Abulpharagio, ab Amro, ab Elia Damaſceno aliiſque in Arabicam linguam tranſlatum, multis interpolationibus infectum eſt, ut ſuo loco oſtendam.

CA-

CAPUT IV.

Maanes Persa.

I. Maanes Edessenæ Persarum Scholæ alumnus, Hardasciri primùm Episcopus, deinde Seleuciæ, demùm in Persidem relegatus.

AANES genere Persa, Hardascirum urbem patriam habuit, & in schola Edessena sub Rabulæ 1 Episcopatu socius fuit Acacii, Barsumæ, Absotæ, Joannis, Michææ, Pauli, Abrahæ, Narsetis, Ezeliæ, Jazididis, aliorumque, quos memorat Simeon Beth-Arsamensis in Epistola de Barsuma Nisibeno deque hæresi Nestoriana per ipsum in Orientem invecta. In Persidem circa annum Christi 415. regressus, quum patriæ Episcopatum per aliquot annos gessisset, post Jaballahæ Catholici obitum anno Christi 420. Sedem Seleuciensem invasit, ex qua paulò post exturbatus, Ecclesiam Hardascirensem repetiit, ibique usque ad tempora Pherozis Regis Persarum vixit. Hæc summatim ex Beth-Arsamensi & Barhebræo, quos laudavi tom. 1. p. 352. & tom. 2. pag. 402. Porrò Barhebræus hallucinatus fuisse mihi videtur, dum Maanem cum prædictis sociis
2 ex Edessena 2 Persarum Schola à Rabula ejectum scribit: nam Rabulas adversùs Nestorii Theodorique sectatores ita animari cœpit post annum 431. ut notavi Tom. 1. pag. 198. Maanes autem quum sub Jezdegerde Episcopatum Seleuciæ post Jaballaham tenuerit, hoc est anno Christi 420., palàm fit, eum multis ante sociorum expulsionem annis ex ea Schola & urbe discessisse.

II. Sub Jezdegerde Sedem occupat, ac deponitur.

Gesta ejusdem ex Amri interpolatore descripsi pag. cit. Eadem ex Amro accipe. معنا كان مطران فارس وكان ماهرًا بالسريانية والفارسية ونقل كتبًا كثيرة من السريانية الى الفارسية واعجب يزدجرد لما دخل عليه مع يبلاها . وبعد موت يبلاها كما ذكرناه اختارته الجماعة وسالت صاحب جيش يزدجرد سوال الملك فى بابه فاجابها وخاطب الملك واعلمه انه فارسى ويصلح لخدمته فاسيم وظن الناس ان الامور تتجدد على يديه . فلم يكن كما ظنوا . ودخل يومًا الى يزدجرد ومعه جماعة من الابا . فلما بصر به ذكر هدم بيت النار وظهر اثار الغضب فى وجهه . فقال كما ان قيصر مسلط فى مملكته ان يفعل ما احب هكذا انا . فاجابه نرسى القس ذلك مسلط على ان ياخذ الجزية والخراج فاما ان يلزم الناس الانتقال عن مذاهبهم فلا . فاغتاظ الملك وامر بقتله . فقال الجاثليق انما اجاب عن السوال . فخرقت ثياب معنا وقتل القس بعد ان عرض عليه الكفر فلم يفعل . ونفى معنا الى فارس . فاتصل بيزدجرد انه يدبر رعيته . فامر بحبسه . وبعد مدة استنقذه بعض الروسا وخرج وجرم من تسمية جاثليقا فى حياته وبعد موته . *Maanes Persidis Metropolita fuit.* Sy-

NOTÆ.

1 *Sub Rabulæ Episcopatu.* Rabulas Edessæ Episcopatum iniit anno Christi 412. obiit autem die 8. Augusti anni 435. ut ex Chronico Edesseno observavi Tom. 1. pag. 197. 401. & 403.

2 *Ex Edessena Persarum Schola.* Duplicem Persarum ex Edessena Schola & urbe expulsionem fuisse, ostensum est Tom. 2. pag. 402. Alteram scilicet sub Rabula Episcopo ac Theodosio Imperatore circa annum Christi 431. Alteram sub Cyro ac Zenone Imperatore circa annum Christi 489. De hac posteriori loquuntur Theodorus Lector lib. 2., Simeon Beth-Arsamensis in cit. Epistola de Nestorianis, Dionysius Patriarcha Jacobitarum, & auctor Chronici Edesseni ad annum prædictum. Priorem describit Barhebræus in tertia parte Chronici Syriaci, cujus narrationis summam exhibui Tomo 2. pagina citat. etsi in eo hallucinationis convincitur, quod operâ Xenajæ seu Philoxeni Mabugensis id factum dicat, & simul à Rabula Episcopo Edesseno Persicam Scholam extirpatam fuisse, & unàcum reliquis Maanem quoque inde ejectum: nam Scholares quidem Persæ præter Maanem, qui jam inde discesserat, sub Rabula propter nefariam Theodori ac Nestorii doctrinam exturbati sunt, sed Schola illa à Cyro, non à Rabula eversa est, ut ex auctoribus Cyri ferè æqualibus liquet, Theodoro scilicet Lectore & Simeone Beth-Arsamensi. Xenajas autem Rabulæ temporibus necdum natus fuerat: Rabulas enim obiit anno 435.; ille verò Justini jussu in exilium pulsus fuit anno 518. ut dixi tom. 2. pag. 19.

Syriaci atque Persici sermonis peritissimus, plures ex Syriaco libros in Persicum convertit. Jezdegerdi porrò innotescere cœpit, cujus etiam gratiam promeruit, quando ipsi unàcum Jaballaha Regem adire atque alloqui contigit. Jaballaha postea defuncto, ut suprà narravimus, eidem unanimi Ecclesiæ suffragio suffectus est, ejusdemque Ecclesiæ rogatu regius Archistrategus pro electi confirmatione intercessit, allegans eum genere Persam esse, regiisque negotiis non inutilem futurum. Quamobrem ordinatus est: existimatumque à multis, Christianorum rem ejus operâ restitutum iri. At spei successus minimè respondit. Enimverò quum aliquando unàcum aliis Patribus Jezdegerdem Maanes adiisset, ut primùm hominem Rex conspexit, sacri Ignis ædem à Christianis eversam, vultu indignationem prodente, statim commemoravit, subdens: sibi utique in ditionibus suis negandum non esse quidquid in suis Cæsari liceret. Cui Narses Presbyter: At illi, respondit, licet tributa & vectigalia exigere; cogere verò mortales propriam religionem deserere, haudquaquam licet. Excanduit ad hæc verba Rex, & hominem extemplo jussit ad supplicium duci. Quum autem Maanes Presbyterum excusaturus suggessisset, nihil ab eo extra propositam quæstionem dictum, ejusdem vestes ignominiosè conscissæ fuere. Presbyter verò data optione si mallet vitam apostasia redimere, quum negasset id se facturum, interfectus est. Maanes autem in Persidem est relegatus. Et rursus quum Jezdegerdes illum Christianorum regimen haudquaquam reliquisse intellexisset, in carcerem rapi jussit: unde tamen quorundam Antistitum operâ eductus atque liberatus fuit. Hanc ob causam & vivus & mortuus Catholici titulo carere coactus est.

III. Idque uno eodemque anno, qui fuit Jezdegerdis postremus, & Christi 420.

Hæc Amrus. Ex quo liquet uno eodemque anno Maanem Ecclesiam Seleuciæ invasisse atque inde exturbatum fuisse: jussu nimirùm Jezdegerdis Persarum Regis, qui eodem anno, hoc est, Christi 420. interiit. Idem Amrus quum dicat Marabochtum sub Beheramo seù Vararane Jezdegerdis filio ac successore sedi illi impositum ac statim depositum, Dadjesum verò anno Græcorum 741. Christi 430. communi Episcoporum suffragio, annuente eodem Vararane electum fuisse; significat Sedem annos novem vacasse, nimirùm ab anno 421. ad annum 430. idque propter excitatam ab eodem Vararane in Christianos persecutionem, de qua Tom. 1. pag. 181.

IV. Causa depositionis Maanæ.

Cur autem Maanes depositus fuerit, veram causam dissimulat Amrus, obtruditque factam de Pyreo destructo mentionem & frigidum nescio quod Maanæ responsum, quo Jezdegerdes irritatus, hominem in Persidem relegaverit. Barhebræus scribit, *quum Nestoriano morbo laborare deprehensus fuisset*, eum damnatum ac depositum fuisse. Addere potuisset, quod *Theodori libros* è Græco in Syriacum sermonem converterat. Verùm anno Christi 420., quo Maanes simul intrusus & depositus fuit, Nestorius adhuc privatam in Syria vitam monachus agebat, nec dum suam hæresim publicaverat: de Theodori quoque scriptis nondum controversia nata fuerat in Oriente: eo enim anno, hoc est, Christi 420. Theodorus in vivis erat, ut liquet ex dictis tom. 1. pag. 400. & Rabulas Edessenus scripta Theodori Mopsvesteni ac Diodori Tarsensis exagitare cœpit post annum Christi 431. ut ostensum est eodem Tom. pag. 198. Veram itaque causam depositionis Maanæ censeo, quod illegitimè Sedem invaserit, subornatis scilicet Jezdegerdis, cui pergratus fuerat, ministris: id enim ægrè ferentes Episcopos, ad quos jus electionis spectabat, apud eundem Jezdegerdem curasse probabile est, ut inde exturbaretur; atque inter alios Acacium Amidensem, & Marutham Majapharchinensem, qui eodem anno cum Jaballaha Synodum celebraverant & Jezdegerdi ipsi non

minus quàm Maanes accepti erant, contrariam ſacris Canonibus iniqui hominis intruſionem nequaquam tuliſſe. Hoc pacto in ordinem redactum Maanem, imbibitum ex Theodori Diodorique libris venenum palàm poſtea, conjuncta præſertim cum Barſuma aliiſque in Schola Edeſſena olim ſociis opera, poſt annum Chriſti 431. Aſſyriis Perſiſque propinare cœpiſſe.

V. Libros Theodori Mopſveſteni è Græco Syriacos facit.

Locum Maanæ inter Scriptores ex Barhebræo tribuimus, qui eum refert Theodori Mopſveſteni commentaria in Schola Edeſſena è Græco in Syriacum convertiſſe, & ex ea librorum interpretatione magnam ſibi apud Perſas doctrinæ famam comparaſſe. Ibam quoque Edeſſenum Epiſcopum, quum adhuc ſub Rabula Presbyterum ageret, nonnullos ejuſdem Theodori libros Syriacè vertiſſe, eoſque per omnem Orientem diſſeminaſſe, teſtantur Presbyteri Ibæ ipſius accuſatores in Actis Concilii Chalcedonenſis. Teſtantur & Simeon Beth-Arſamenſis in epiſtola de Neſtorianis, cujus verba tom. I. pag. 350. deſcripſi, & Sobenſis in Catalogo pag. 85. de Iba, Cumi, & Probo. Auctor denique Catalogi Patriarcharum Chaldæorum ad calcem laudatæ Simeonis Epiſtolæ, non uni Maanæ verſionem commentariorum Theodori adſcribit, ſed aliis etiam Edeſſenæ Scholæ ſociis, de quibus hæc notat. ܗܠܝܢ ܕܥܡܗ
ܕܒܪܨܘܡܐ ܐܬܛܪܕܘ ܡܢ ܐܣܟܘܠܐ ܕܐܘܪܗܝ
ܡܢ ܪܒܘܠܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܘܪܗܝ
ܐܘܒܠܘ ܟܬܒܐ ܕܛܡܐ ܢܣܛܘܪܝܘܣ
ܘܬܐܘܕܘܪܘܣ ܒܝܘܡܝ ܡܠܟܘܬܗ
ܕܦܝܪܘܙ ܡܠܟܐ.
Hi unàcum Barſuma ex Schola Edeſſena à Rabula Edeſſæ Epiſcopo ejecti, ſecum tulerunt ediderüntque libros impii Neſtorii ac Theodori diebus Pherozis Regis. Sed manifeſta eſt in hac narratione contradictio. Nam Rabulas quidem anno Chriſti 435. in vivis eſſe deſiit; Pherozes autem regnum Perſarum ante annum 462. non iniit. Prætereà Maanes, ut ſuprà vidimus, anno 420. Epiſcopus jam erat, quo tamen Neſtorii hæreſis nequaquam publicata fuerat, quinimò Neſtorius ipſe Conſtantinopolitanam Eccleſiam non ante annum 428. adminiſtrare cœpit. Dicendum eſt itaque, auctorem paucis verbis, non tamen ſervato temporum ordine, tria illorum hæreticorum facinora perſtringere voluiſſe: primum, quod ſub Rabula Edeſſeno nonnulli ipſorum anno Chriſti 415. alii verò circa annum 430. ejecti fuerint: alterum, quod in Aſſyriam & Perſidem regreſſi, Diodori, Theodori ac Neſtorii libros erroreſque poſt annum 431. propagarint: tertium denique, quod ſub Pheroze rege poſt annum 480. conciliabulum Barſumas cum iis qui ſuperſtites erant, habuerit, in quo palàm ab Eccleſia Catholica, Neſtorianis adhærentes, defecere.

CAPUT V.

Acacius Seleuciæ & Cteſiphontis Archiepiſcopus.

I. Acacius Babuæi ſucceſſor, & affinis.

POſtquam Babuæus, qui Dadjeſum anno Chriſti 465. exceperat, Barſumæ Niſibeni inſidiis anno Epiſcopatus vigeſimo, Chriſti 485. è medio ſublatus fuit; Acacius ejuſdem affinis communibus electorum ſuffragiis eodem anno in Synodo Seleuciæ eſt ordinatus: quumque annos quinque ſediſſet, obiit anno Chriſti 489. de quo hæc Amri interpolator ſcribit.
اقاق شيخًا خيرًا فاضلا وهو قرابة بـابوى وكان
بالرها . ولما صار بابوى فطركا استدعاه وجعلـه
ملفانا اى معلما بالمداين . ولما استشهد بـابوى
اختير فاسيم بالمداين وهو لابس بيرون اخضر
سنة

سنة ستة وتسعين وسبعماية يونانية ودبّر احسن تدبير وقاوم المجوس وناظرهم فى دينهم . فاذوه وحبسوه مدّة من الزمان . واراد فيروز ملك الفرس ان يردّ جواب زينون ملك الروم فى امر الصلح والمهادنة . فارسل اقاق الفطرك ومعه هدايا جليلة القدر . لانه كان عالمًا ماهرًا متكلما وحضر عند زينون ملك الروم وقبله احسن قبول وساله ان يردّ الاساقفة الذين كان نفاهم . وعمل ميمرا على الامانة كشف فيه عور من يعتقد جوهرًا واحدًا فى المسيح وثلثة ميامر اخر فى الصوم . وشهد له الروم والفرس بالذكا والخيرية . وفى ايامه مات برصوما مطران نصيبين . وفى ايامه كان مار نرسى الملفان واليشع مطران نصيبين . وفى زمانه زادوا السيوريانية فى ܩܕܝܫܐ ܕܐܨܛܠܒܬ ܚܠܦܝܢ . واستناج اقاق ودفن بالحيرة سنة سبعة وثمانماية .

Acacius ſenex bonus, pius, Babuæi conſanguineus, ab eodem ſimul ac Patriarchatum iniit, ab urbe Edeſſa accitus fuit, & in urbe Modaina Doctor & magiſter creatus: eidemque Babuæo ob Chriſtianæ fidei teſtimonium interfecto, ſuffectus fuit, & in urbe Modaina conſecratus, viridi amictus pallio, anno Græcorum nonageſimo ſexto ſupra ſeptingenteſimum. Hic porrò Eccleſiam optimè gubernavit; & quoniam Magis reſtitit ipſorumque religionem oppugnavit, ab iiſdem vexatus & in carcerem conjectus eſt: unde poſtremum Rege Perſarum Pheroze jubente eductus fuit. Quum enim legatum ad Zenonem Romanorum Imperatorem pro pace quæreret, Acacium Patriarcham ad eam legationem maximè idoneum arbitratus, illum cum magnificis donis allegavit. Erat quippe vir doctus, eruditus, & diſertus. Quamobrem à Zenone benè exceptus eſt, quem & rogavit, ut Epiſcopos exules revocaret. Orationem de fide compoſuit adversùs eos, qui unam in Chriſto ſubſtantiam credunt, treſque alias orationes de Jejunio. Romanis Perſiſque ejus prudentiam atque probitatem laudantibus. Ejuſdem tempore Barſumas Niſibis Metropolita deceſſit, atque Severiani additamentum illud ad Triſagium hymnum, Qui crucifixus es pro nobis, invenerunt. Quum autem Acacius obiiſſet, in Hirta conditus fuit anno ſeptimo ſupra octingenteſimum.

Amrus Modainæ ſepultum Acacium ſcribit, eumque annos quindecim ſediſſe. واستناج مار اقاق ودفن بالمداين وكانت مدته خمس عشرة سنة . *Mortuus eſt*, inquit, *ſanctus Acacius, & Modainæ* (hoc eſt, Seleuciæ) *conditus, quum annos quindecim ſediſſet*. Unde, quum Epiſcopatum Acacius anno Chriſti 485. iniit, ſequeretur, ipſum obiiſſe anno 499. vel 500. quod tamen iis repugnat, quæ Amrus ipſe de eodem Acacio legatione Pherozis Perſarum Regis ad Zenonem Imperatorem perfuncto narrat. Nam Pherozes juxta Pagium anno Chriſti 481. obiit: vel certè ultra annum 488. vitam minimè produxit, ut ex eo probatur, quod Obolam ſeu Balaſcem Perſici Imperii ſucceſſorem habuit, quem annos quatuor regnaſſe teſtatur Agathias lib. 4. eique ſucceſſiſſe Cavadem poſtremo Zenonis anno, hoc eſt, Chriſti 491. ineunte, affirmat Joſue Stylites illius temporis ſcriptor, cujus verba retuli tom. 1. p. 265. Anno autem ſecundo Obolæ ſeù Balaſcis Regis, hoc eſt, Chriſti 489. Babæum Acacio ſucceſſiſſe & Synodum habuiſſe, omnia Neſtorianorum monumenta clamant. Eo igitur anno Acacium deceſſiſſe oportet, quum ſediſſet annos quinque, non quindecim, ut vult Amrus, nec undecim, ut Amri ejuſdem interpolator affirmat. At inquies Zacharias Rhetor Tom. 1. pag. 57. citatus ſcribit, *bellum Perſarum cum Hunnis ſub Pheroze rege commiſſum anno Anaſtaſii Imperatoris decimo tertio, in quo Pherozes ipſe periit, & Cavades in locum ejus ſubſtitutus, in fines Romanorum invaſit*; adeoque quum Anaſtaſius imperium anno Chriſti 491. inierit, in annum 503. interitus Pherozis ex Zachariæ ſententia conferendus erit. Sed obſcurus ille

II. Quot annis ſedit: & quo anno obiit.

Zachariæ locus *de Amidæ expugnatione*, quæ prædicto anno Christi quingentesimo tertio Anastasii 13. contigit, intelligendus est, ut ex contextu liquet; non de morte Pherozis, aut initio regni Cavadis, ut verba significare videntur. Certum enim est, Cavadem regnum iniisse eodem anno quo Zeno Anastasii præcessor decessit, ut ait Josue Stylites cit. tom. 2. pag. 265. *Cavades regno potitus, legatos cum ingenti elephante ad Zenonem mittit, postulans pactam auri summam sibi transmitti. Sed quum illi Antiochiam pervenissent, comperissentque Zenone defuncto Anastasium Romani Imperii gubernacula suscepisse, monent Cavadem de novi Imperatoris inauguratione*. Atque adeo annus Anastasii decimus tertius non ad Pherozem, qui dudum obierat, sed ad Cavadem, qui post Balascem Pherozis successorem regnum Persicum administrabat, referendus est, ut sequentia verba indicant, *Cavades in locum ejus substitutus, in fines Romanorum invasit*: non enim primo regni sui anno Cavades Amidam, de qua ibi sermo est, obsedit, sed decimo tertio, qui idem Anastasii Imperatoris tertius decimus erat.

III. Nestoriani erroris accusatur.

Auctor Catalogi Patriarcharum Chaldæorum ad calcem Epistolæ Simeonis Beth-Arsamensis de Nestorianæ hæreseos primordiis, Barsumam Nisibenum refert Acacio vim intulisse, dónec eum ad suscipiendum Nestorianum errorem compulit. ܘܡܢ ܕܐܬܩܛܠ ܒܒܘܝ ܣܗܕܐ : ܗܘܐ ܒܬܪܗ ܐܩܩ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܡܗܝܡܢܐ. ܘܐܠܨܗ ܒܪ ܨܘܡܐ ܠܐܩܩ ܒܥܘܠܐ ܕܢܩܒܠ ܠܗ. ܘܗܝܕܝܢ ܫܪܝܘ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܢܣܛܘܪܝܘܬܐ ܢܗܘܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܦܪܣܝܐ : *Postquam*, inquit, *Babuæus martyrio coronatus est, in ejus locum subrogatus fuit Acacius fidelium Catholicus, quem Barsumas vexare non destitit, donec eum in suam sententiam pertraxit. Exinde verò cœperunt Catholici* (idest Primates Seleuciæ) *in regione Persarum Nestorianam hæresim profiteri*.

Eadem habet Barhebræus in chronico Syriaco Par. 3. in Vita ejusdem Acacii, & addit Barsumæ Nisibeni & Maanæ Persæ vexationibus Nestorianam hæresim profiteri compulsum fuisse. ܗܝܕܝܢ ܐܬܟܢܫܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܗܢܘܢ ܕܡܥܪܩܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܩܕܡ ܒܪܨܘܡܐ ܠܣܠܝܩ ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܗܘܢ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܢܩܝܡܘܢ ܐܩܩ. ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܒܪܨܘܡܐ ܘܡܥܢܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܦܪܣ : ܫܕܪܘ ܐܓܪܬܗܘܢ ܠܐܩܩ ܕܐܢ ܠܐ ܢܩܒܠ ܠܡܪܥܝܬܗܘܢ ܢܩܛܠܘܢܝܗܝ ܐܦ ܠܗ ܐܝܟ ܗܘ ܕܩܕܡܘܗܝ. ܘܟܕ ܕܚܠ ܩܒܠ ܠܗܘܢ : ܡܛܠ ܗܕܐ ܕܟܕ ܚܡܝܪܐ ܥܬܝܩܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ. ܚܒܪܐ ܗܘܐ ܓܝܪ ܕܝܠܗ ܕܒܪ ܨܘܡܐ ܘܕܡܥܢܐ ܘܕܢܪܣܝ ܒܐܣܟܘܠܐ ܕܐܘܪܗܝ ܘܥܡܗܘܢ ܥܪܩ. ܘܡܛܠܗܕܐ ܘܠܐ ܒܥܡܠܐ ܩܒܠ ܠܗܘܢ. *Tùm Episcopi*, inquit, *quos Barsumæ terror in fugam converterat, Seleuciam congregati* (postquam scilicet Babuæus interfectus fuerat,) *Catholicum sibi Acacium nomine ordinarunt. Quod quum Barsumas Nisibis & Maanes Persidis* Episcopi *accepissent, missis ad Acacium literis comminati sunt, nisi ad eorum sententiam accederet, illum se interfecturos, quemadmodum & ejus præcessorem è medio sustulerant. Is igitur timore correptus, eorum quidem placitis adhæsit: maximè verò propter vetus fermentum, quod ipsi inerat. Socius enim fuerat ejusdem Barsumæ atque Maanæ Narsetisque in Schola Edessena, indeque cum ipsis fugerat. Quamobrem non multo labore opus fuit, ut iis consentiret*.

Ve-

IV. An Maanes Acacii ſocius fuerit in Schola Edeſſena, eumque ad hæreſim Neſtorii amplectendam adegerit.

Verùm quod à Barhebræo de Maane dicitur, haudquaquam probare poſſum, quum ille ante annum Chriſti 420. Metropolita Perſidis fuerit; eo verò anno, ut ſuprà dictum eſt, ex Epiſcopatu Seleuciæ, quem invaſerat, dejectus ſit: adeoque uſque ad annum 485. quo Acacius dignitatem Catholici iniit, vitam ipſum produxiſſe vix credibile videatur. Prætereà Maanæ, Barſumæ, Narſetis & Acacii ex Edeſſena Schola expulſio non uno eodemque tempore contigit, ut idem Barhebræus aſſerit, ſed planè diverſo: nam Acacium Amrus teſtatur in Schola Edeſſena commoratum fuiſſe uſque ad initium Epiſcopatus Babuæi, qui illum in Aſſyriam arceſſitum, Seleucienſis Scholæ magiſtrum inſtituit: Babuæus autem anno Chriſti 465. epiſcopatum iniit, hoc eſt quadrageſimo quinto anno poſtquam Maanes depoſitus fuerat, & trigeſimo quinto poſtquam Barſumas Niſibenam Eccleſiam occupaverat: hic enim Metropolita Niſibenus ordinatus eſt anno 435. Maanes verò è Seleucienſi throno dejectus an. 420. ut ex Syrorum monumentis conſtat. Non igitur unàcum Maane & Barſuma contingere potuit Acacii expulſio, etſi eos habere potuit in illa Schola ſocios, adoleſcentulus nimirùm adultos, puer viros. Quid enim obſtat, quo minus Acacius puer Edeſſam ſtudiorum cauſa miſſus fuerit circa annum Chriſti 412. ibique emenſo ſtudiorum curriculo magiſtrum gentilium ſuorum egerit uſque ad annum 465. quo ab affini Babuæo Catholico in patriam revocatus eſt: eoque temporis ſpatio, quo Edeſſæ morabatur, Barſumam, Maanem, Narſetem aliosque ſocios habuerit? Nihil enimvero probabilius eſſe poteſt; ſi Simeoni Beth-Arſamenſi, ſi Amro, ſi Barhebræo fides adhibenda eſt, qui in hoc ſibi conſentiunt, dum ſcribunt, illos omnes in ea Schola ſocios fuiſſe.

V. Acacius Barſumæ infeſtus juxtà Scriptores ipſos Neſtorianos.

Item quod de Acacio Scriptores Syri tùm Neſtoriani, tùm Jacobitæ tradunt, *eum* ſcilicet *Barſumæ vexationibus compulſum fuiſſe Neſtorianam hæreſim amplecti*, non video, quomodo cum iis cohæreat, quæ ab utriuſque ſectæ hiſtoricis de Acacio & Barſuma narrantur. Nam ex Neſtorianis quidem Amrus res ab Acacio ante epiſcopatum geſtas his verbis refert: اقاق قريب لبابويه الجاثليق وتعلم مع برصوما فى اسكول الرها وكان فاضلا ولما وقعت المشاجرة بين بابويه وبين برصوما خرج من الرها وصار الى المداين وبقى فيها ملفانا مدة ايام بابويه ونقض رسالة لبرصوما . *Acacius Babuæo Catholico affinitate conjunctus, in Schola Edeſſena unàcum Barſuma literis vacavit, ſpectatæ vir probitatis. Quum autem Babuæum inter & Barſumam contentio orta fuiſſet, urbe Edeſſa excedens, Modainam petiit, ibique magiſtri munus cunctis Babuæi diebus exercuit, & Barſumæ epiſtolam acriter oppugnavit.* Quum autem Catholici dignitatem obtinuit, ſcribit eum inter & Barſumam graviſſimas ſimultates interceſſiſſe. واختير للجثلقة وعقدت له بالمداين على الرسم بالاجتماع عليه وقاوم المجوس وحبسوة الخ وبرصوما قرف اقاق بالزنا والفجور وذلك زاد على اقاق فجمع جمعا من الاساقفة والمومنين وادخلهم مخدعا كرها واكشف سوته واراهم واذا عضو التناسل منه لا يكون مثل النواه فتحيروا وعلموا يقينا براه ساحته مما حكى عنه . وعلم ذلك برصوما وخجل الخ . *In Catholicum*, inquit, *communibus ſuffragiis electus, Modainæ de more conſecratus eſt: & Magos oppugnavit, qui ut in carcerem detruderetur, egerunt &c. Barſumas autem Acacium fornicationis & ſtupri accuſavit. Quod quum Acacius tolerare non poſſet, Epiſcoporum & fidelium coacto conventu, in conclave quoddam intrare coëgit univerſos: ubi nudato corpore, virilibus membris carere ſe demonſtravit, calumniaſque in ipſum conjectas palam convicit. Id quum Barſumas reſciviſſet, facti eum pœnituit*

tuit puduitque. Poſtquam verò ex legatione Regis Perſarum ad Romanorum Imperatorem rediiſſet, teſtatur eum Barſumæ depoſitionem cogitaſſe: وعاد اقـــاق من بلد الروم على ان يقدرس برصوما مطران نصيبين لان الابا والفطرك ببلاد الروم والاساقفة خاطبوه وقالوا لم امسكت عن برصوما لما سعى ببطركــه حتى قتل فوعدهم بالكشف . فلما استقر بالمداين وافق ذلك موت برصوما فامسك وكان عذره عنــد فطرك الروم اننا فى سلطان من لا يطلق لنا الانتصاف منه .
Acacius (verba ſunt Amri) *ex Romanorum ditione reverſus, Barſumæ Metropolitæ Niſibeni depoſitionem meditabatur: nam Patres, & Patriarcha, & Epiſcopi Romani Imperii illum incuſaverant, quod Barſumæ faveret, qui in ſuum Patriarcham* (Babuæum) *conſpiraverat, ejuſque necem procuraverat: quibus pollicitus eſt, ſe in hoc factum ſeverè inquiſiturum. Nihilominus quum Modainam ingreſſus eſt, accepto de Barſumæ obitu nuncio, ſibi ab eo judicio abſtinendum cenſuit; & Patriarchæ Romanorum reſpondit, ſe ſub ejus Domini imperio vivere, qui à Barſuma pœnam exigere non permitteret*. Denique in Vita Babæi, qui Acacio ſucceſſit, diſertè affirmat, Barſumam ab Acacio excommunicatum fuiſſe, eamque excommunicationem poſt utriuſque, hoc eſt Barſumæ & Acacii obitum, à Babæo in pſeudo-Synodo tandem abrogatam. Verba Amri deſcripſi tom. 2. pag. 408. Conſtat itaque ex Amro Acacium nequaquam Barſumæ ſuggeſtionibus ceſſiſſe, ſed eum potiùs anathematizaſſe, ejuſque depoſitionem cogitaſſe, & ad exitum perducturum fuiſſe, niſi ille morte præreptus fuiſſet.

VI. Idem ex Jacobitis probatur.

Amro Barhebræus conſonat, Neſtoriano hiſtorico Scriptor Jacobita. Acacium enim refert, quum legatione Pherozis Perſarum Regis apud Zenonem Imperatorem fungeretur, ab Epiſcopis Occidentalibus reprehenſum, quod Barſumæ Niſibeni viri ſacrilegi & Babuæi interfectoris ſcelera diſſimularet, & quod Neſtorianam hæreſim foveret; reſpondiſſe, in Barſumam quidem, ubi in Perſidem rediiſſet, ſententiam depoſitionis illico ſe laturum; à Neſtoriana verò hæreſi alienum ſe eſſe, neque quis aut qualis fuerit Neſtorius, ſe noſſe: quum autem in Perſidem regreſſus fuiſſet; reperiſſe Barſumam jamdiu è vivis ſublatum.

ܘܒܗ ܒܙܒܢܐ ܐܩܩܝܘܣ ܗܘܐ ܐܦܘ
ܩܪܝܣܝܪܘܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܪܗܘܡܝܐ ܡܢ
ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܡܥܪܒܝܐ ܠܘܬܗ ܘܐܡܪܘ ܠܗ.
ܫܡܥܢ ܕܚܕ ܡܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܝܠܟ
ܩܛܠ ܠܩܬܘܠܝܩܐ ܕܩܕܡܝܟ ܘܚܕܬ
ܩܢܘܢܐ ܛܢܦܐ ܕܙܢܝܘܬܐ ܘܐܢܬ
ܠܐ ܐܟܣܬܝܗܝ. ܡܟܝܠ ܡܘܕܥܝܢ
ܠܟ. ܕܟܕ ܬܗܦܘܟ ܠܐܬܪܟ:
ܬܫܪܝܘܗܝ: ܘܐܠܐ ܐܦ ܠܟ ܥܡܗ ܡܫܪܝܢ
ܡܢܢ ܠܡܦܪܫܘ. ܘܐܩܩܝܘܣ ܠܘܬܗܘܢ ܐܡܪ
ܕܟܕ ܐܗܦܘܟ ܗܘ. ܡܛܠ ܕܗܕܐ ܡܫܪܐ
ܘܢܣܛܘܪܝܘܣ ܡܢ ܐܝܬܘܗܝ: ܒܟܠ
ܦܘܠܚܢܗ ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܗ ܐܦܠܐ
ܠܢܣܛܘܪܝܘܣ ܕܡܢܘ. ܘܟܕ ܐܬܐ
ܠܡܕܝܢܬܗ ܫܟܚܗ ܠܒܪܨܘܡܐ ܕܡܝܬ.
ܘܟܕ ܐܬܐ ܐܩܩܝܘܣ ܠܡܕܝܢܬܐ: ܐܫܟܚ
ܠܒܪܨܘܡܐ ܕܡܝܬ ܘܫܠܝܐ ܡܢܗ.

Per idem, inquit, *tempus* (quo ſcilicet Barſumas Niſibenus tamquam ferus aper eccleſiam Dei devaſtabat) *quum Acacius à Rege Perſarum ad Imperatorem Romanorum allegatus fuiſſet, convenientes eum Epiſcopi Occidentales, dixerunt: Accepimus, quemdam ex tuis Epiſcopis præceſſori tuo Catholico necem iniquè intuliſſe; impuros item fornicationis canones innovaſſe, quin à te reprehenderetur. Tibi itaque indicimus, ut quum ad patriam tuam redieris, hominem gradu deiicias: alioquin unàcum illo à*

no-

nobis deiicieris. Pollicitus est eis Acacius, se dictis eorum obtemperaturum. Quumque de hæresi Nestorii interrogatus fuisset, negavit omnino, sibi neque hominem illum, neque ejus hæresim compertam esse: Xenajam [1] *ipsorum inimicum illud nomen ipsis affinxisse. Quum autem Acacius in Orientem regressus fuisset, reperit Barsumam jamdiu interiisse.*

Si itaque Acacius à Nestorii erroribus alienum se, Barhebræo teste, coram Patribus Græcis professus est: si Barsumam, ut Amrus scribit, excommunicavit: si denique eundem ab episcopali etiam dignitate deiicere meditabatur, dejecissetque, nisi illum mortuum reperisset; non igitur stare potest, quod ab auctoribus Jacobitis affirmatur, Acacium nempe à Barsuma ad amplectendum Nestorianum dogma impulsum fuisse.

VII. Nestorianorū mendacium de apostasia Acacii.

Nestorianorum fraude doloque malo id factum suspicor, gestaque Acacii aliter narrari ac contigere. Nam ex supra dictis liquet, Acacium Barsumæ usque ad obitum infensum fuisse, hæresimque Nestorii ab eodem Barsuma propagatam in publico Patrum Græcorum conventu detestatum. Acacio tamen Scriptores Nestorianos tribuisse existimo, quæ ejus diebus ab impio Barsuma gesta sunt: ut ejus scilicet nomine auctoritatem impuris illius apostatæ canonibus conciliarent. Hinc Synodus illa, quam Barsumam habuisse certum est, Acacii nomen in Synodicis ejus sectæ libris præfert, ut mox dicam. Hinc etiam Amrus Acacium cum Barsuma, & Nisibenos etiam cum impio suo Antistite reconciliatos scribit, inquiens: وانصلحت الحال بينه وبين اقاق . وانفذ فيروز الملك اقاق برسالة الى ملك الروم واجتاز بنصيبين وصحبه برصوما ومضيا فاكرمهما الملك واعترض امانتهما ورضى بها والابا . ولما عاد اقاق الى نصيبين ضج اهلها من برصوما وعددوا مساويه . وخاف برصوما منه . فقال لا اكافيك على شى فعلته . فقال لهم اقاق احضروني خيرًا منه لاصرفه . فهذا بلد لا يحتمل ان يبقا بلا ريس واصلح بينهم . *Postquam sibi mutuo reconciliati fuere Barsumas & Acacius, hic à Pheroze rege ad Romanorum Imperatorem cum Epistola allegatus fuit. Quumque per urbem Nisibin iter cepisset, eidem se viæ comitem adjunxit Barsumas, & ambo ad Imperatorem profecti sunt, à quo perhonorificè excepti, fidem suam exposuerunt, & ab ipso atque à Patribus approbata est. Quum verò Nisibin reversus fuisset Acacius, populus in Barsumam tumultuari cœpit, ejus scelera exaggerans. Quum autem Barsumas Acacium timeret; non ego, inquit Acacius, à te quam actibus tuis commeruisti, pœnam repetam. Tùm ad populum conversus: afferte, ait, mihi virum isto meliorem, ut hunc abire hinc jubeam. Est enim hæc regio, quæ Præsule carere non potest. Et per hunc modum populum cum suo Episcopo reconciliavit.* Sed nugæ hæ sunt, commentaque ad excusandum impium Barsumam excogitata. Nam primum tam ex Barhebræo, quàm ex Amro locis suprà citatis constat, Acacium solum legatione Regis Persarum ad Romanorum Imperatorem functum fuisse, nullumque in ea locum Barsumam habuisse. Deinde si præsens cum Acacio Barsumas fuisset, ipsum utique Occidentales Episcopi videntem audientemque damnassent, non autem Acacio præcepissent, ut quum in Orientem rediisset, in hominem

N O T A.

1 *Xenajam*. Beth-Arsamensis in epist. de Nestorianis, quam tom. 1. publicavi, Xenajam iis accenset, qui in Assyria ac Perside conatibus Ibæ, Barsumæ Nisibeni sociorumque Nestorianæ hæresi faventium fortiter restitit. Sed quum ille nullum discrimen Catholicos inter duarum naturarum, & hæreticos duarum personarum assertores agnosceret, eoque nomine solis Monophysitis & Petro Cnapheo inprimis Antiochenæ Sedis invasori, à quo Episcopus Mabugensis seu Hierapolitanus ordinatus fuit, placeret; merito conqueritur Acacius, ab ipso nomen Nestorianum Chaldæis & Assyriis adhuc Orthodoxis duarum naturarum unìusque Christi personæ assertoribus affictum fuisse.

minem tot ſcelerum reum inquireret: neque ejus fidem præſentis, ut hìc Amrus mentitur, approbaſſent, quem Neſtorianis erroribus infectum perditiſſimiſque moribus imbutum noverant. Demum poſtquam ex ea legatione rediit Acacius, eodem Amro teſte loco ſuprà citato, Barſumam reperit jamdiu interiiſſe. Falſum eſt itaque, quod hìc narrat de pace Barſumam inter & Niſibenum populum, operâ Acacii ex ea legatione revertentis, inita.

Nec minus falſum eſt, quod idem Amrus ſubjungit, de Acacio, Barſuma, Narſete, ac Theodulo diſſerens: *Quum Acacius* (textum Arabicum deſcripſi ſuprà pag. 70.) *in Romanorum ditionem veniſſet, convenit aliquando unacum Barſuma, Narſete, & Theodulo &c.* Nam Barſumas & Narſes Niſibi erant, quando Acacius ad Romanorum ditionem miſſus fuit: adeoque eos convenire non potuit in Romanorum ditione, quos Niſibi in urbe Perſis ſubjecta reliquerat. Adeo hujus Scriptoris fides in iis quæ ad ſectæ Neſtorianæ primordia ſpectant, vacillat, ut ſibi ipſi paſſim repugnet.

VIII. Item de Jacobo Sarugenſi, deque Severo, & Jacobo altero Baradæo.

Repugnat etiam veritati quod idem Amrus hoc loco de Monophyſitarum primipilis Severo & Jacobo Baradæo narrat, quibus & Jacobum Sarugenſem per ſummam injuriam adjungit. Ejus verba, etſi pleraque veritati minus conſona, ſubdam: in deſerto quippe arentique ſolo lutulentam frequenter aquam bibere cogimur.

وفى هذه الايام انتشر اصحاب ساورى ويعقوب بالمشرق وعمل قوانينا وقوى امره بجلوس انسطوس الملك لانه كان على مذهبه وزاد فى قديشا الغير مايت مصلوب من اجلنا وشغب الناس على انسطوس الملك فى نسب الله الى ذلك وخرج عليه صاحب جيشه وكان صحيح الامانة واستصفح مدة وعاود . وبقى جماعة من الديرانيين والاساقفة معاونة لساورى وكان ساورى اقام فى دير بناه قوم من اصحاب اوطاخى وكانوا لا يقبلون العماذ الا فيه لانهم اعتقدوا ان الامانة فسدت باعتقاد الجوهرين فى المسيح على مستا قرره جمع قلكيدونية . ولما دنت ريس هذا الدير الوفاة حاروا وقالوا ممن نقبل الكهنوت بعدك . فاعطاهم معفرة وقال اتركوه على راس المسام . فقطعوا يده وجعلوها مع المعفر واقام ساورى فى هذا الدير وراى اساقفة هذا المذهب نصرة له . فجعلوه بطركا على انطاكية وجمع ساورى اساقفته وحرم من قال بالجوهرين واستعان بانسطوس الملك وكتب الى البلاد والى فارس بمقالته . ويعقوب السروجى كان قديما صحيح الامانة وتربى مع برصوما فى اسكول الرها . فلما راى ميل الملك الى ساورى قال بمقالته ونصرها وعمل ميامر واثبت المسيح جوهر واحد وان الالام حل بجوهر اللاهوت . وطلب فيروز الملك اليعاقبة وقتلهم وقتل منهم بتكريت خلق وتمحص الباقون . ويعقوب البرادعى هرب بان لبس بردعة على شكل المتصوفين ومضى الى سروج واسام ثم نحو ثمنين الف قس وشماس . ويقال ان فيروز الملك ظفر منهم بعد ذلك بقوم يلبسون الحديد فتنكر لباسهم وقتلهم وقتل من اليعاقبة فى شرقى الموصل خلق .

Per eam tempeſtatem Severi & Jacobi gregales per Orientem ſeſe circumfudere, novique canones conditi ſunt Anaſtaſii Imperatoris favore, qui Severi hæreſim tenebat: additumque fuit Triſagio, Sanctus immortalis qui crucifixus es pro nobis. Quæ res populum adversùs Anaſtaſium vehementer concitavit, ut qui mortalem Deum faceret. Quumque ejuſdem Archiſtrategus in eum arma moviſſet, factum excuſavit & veniam petiit: poſteà tamen errorem reſumpſit, conſentientibus & faventibus Severo non paucis ex utroque ordine monachorum & Epiſcoporum. Is porrò in quodam cœnobio ab Eutychianis ædificato commoratus fuerat, in quo illius hæreſis ſectatores baptiſmum ſuſcipere ſolebant, ajentes, orthodoxam fidem ubique terrarum defeciſſe illorum fraude & perfidia qui duas in Chriſto ſubſtantias ſecundùm decreta Calchedonenſis Concilii affirmabant. Quum verò prædicti cœnobii præfectus propediem moriturus crederetur, ſectarii deli-

deliberare cœperunt, rogaruntque morientem antiſtitem, à quonam hominum ſacros ordines ipſos deinceps ſuſcipere oporteret. Quibus tradito pallio: hoc, reſpondit, ſuper caput ordinandi imponite. Illi itaque demortui antiſtitis reſectam manum unàcum pallio, Severi capiti ſuperimpoſuerunt: eoque pacto Severus in illo monaſterio antiſtes factus, deinde ab Epiſcopis illius erroris fautoribus, magnum ſuæ ſectæ columen in eo reperiſſe ſe ſibi gratulantibus, Patriarcha Antiochenus eſt renunciatus. Porrò Severus convocatis ad Synodum ſuæ factionis Epiſcopis, duarum in Chriſto ſubſtantiarum aſſertores condemnavit, Anaſtaſio Imperatore novo dogmati ſuffragante: & pro erroris defenſione tùm ad provincias Romanæ ditioni ſubjectas, tùm etiam ad Perſidis incolas literas dedit. Et Jacobus Sarugenſis olim quidem orthodoxus fuerat, & in Schola Edeſſena unàcum Barſuma eruditus: at poſtea Imperatorem Severo favere intelligens, ejus errorem amplexus eſt, ſcriptiſque ſermonibus unam Chriſto ineſſe ſubſtantiam, & Divinitatem paſſam fuiſſe affirmavit. Pherozes verò Perſarum Rex Jacobitas acriter eſt inſectatus, & ex illis bene multos Tagriti necavit, reliquis in Magorum ſectam commigrantibus. In ea perſecutione Jacobus Baradæus
[1] *fuga mortem evaſit, ſtraguloque* [1] *laneo indutus Sophæorum more, Sarugum urbem profugit: ubi octoginta millia Presbyterorum & Diaconorum ordinavit. Ferunt autem Pherozem regem quum comperiſſet Jacobitarum quoſdam ferreis thoracibus uti, ſimulato hujuſmodi habitu indutum eos deprehendiſſe, pluresque eorum interfici juſſiſſe: ſed & ex iiſdem Jacobitis non paucos in locis Orientalibus urbis Moſulenſis ultimo ſupplicio affeciſſe.* Hæc ille: Addit in Vita Silæ, qui ſecundus poſt Acacium Seleucienſi Eccleſiæ prefuit, de rebus Monophyſitarum ſic differens. وكان اقاق الجاثليق حرم اققيس فطرك القسطنطينية لما زاغ عن مذهب الحق ومال الى مذهب الملك وملك بعده يوسطوس الملك على الروم واظهر الامانة والاقرار بالجوهرين وفى ايامه اجتمع ماية وثلثة واربعين اسقفا وحرموا ساورى وشيعته وجميع من يقول بجوهر واحد واخرج المخالفين والهراطقة من ارض الروم وكان فى ايامه انقطع المطر والثلج والجراد مدة . واجتمع مع يوحنا فطرك اورشليم ثلثين اسقفا وحرموا ساورى . واجتمع ايضا بصور اربعون اسقفا وحرموه وتشرّد فى البلاد وحصل فى برية مصر ومات واكل الدياب جسده . ولما مات يعقوب السروجى قوّى مذهب ساورى يعقوب البرادعى وهذا قصد المشرق ومال الى قوله اهل تكريت وكرمى والحصاصه وانتشر من دعا باسمه وعاش ثلثه وسبعين سنة وصحمه جيورجيس وجيورجيس وحطلهما اسقفين وجعلاه جاثليقًا . ونفى يوسطوس الملك جميع الهراطقة وحبسهم وهرب كثير منهم الى الشام وكتب بنفى من يعتقد غير الجوهرين ووافا بعضهم الحيرة . وخرج شيلا الجاثليق اليهم وفضح اعتقادهم . وكتب يوسطوس الى النعمان باخراج المنفيين عنه ففعل ومن بقا ردّه مارعبدا ابن حنيف عن مذهبه وجمع يوحنا فطرك قسطنطينية ثلثة واربعين اسقفا وحرم ساورى ويعقوب واشياعهما واعاد عظام ماقدونس الفطرك ودفنها وبقى سنتين وكان بعده افيفنيس وكان ملفانًا وجمع الابا وحرموا فطرا وساورى ويعقوب بامر يوسطوس.

Porrò Acacius Catholicus cognominem Acacium Conſtantinopolitanum Patriarcham anathematizavit, quod vera religione poſthabita ad Imperatoris ſectam

NOTA.

1 *Stragulo laneo.* Arabicè بردعة *Bardaa*, unde Jacobo *Baradæi* cognomentum. Hæc vox, quæ *clitellam* etiam *lacerumque pannum* ſignificat, pro *ſtragulo laneo* juxta Amrum hic deſumitur, quo *Sophæi* Mahometanæ religionis Pſeudo-monachi utuntur: ex laneo enim habitu, quem صوف *Suph.* Arabes dicunt, *Suphiorum*, ſeù *Sophæorum* appellationem natam eſſe conſtat. Hinc تصوّف *Suphiorum* aſceticam vitam profitentium inſtitutum, & متصوّف vir illius inſtituti cultor.

ſectam tranſiiſſet. Poſt eum autem (ideſt, poſt Anaſtaſium) *Juſtus* (ita Juſtinum ubique appellat) *Imperator Romanum Imperium tenuit, qui* orthodoxam *fidem confeſſionemque duarum ſubſtantiarum promulgavit. Hujus diebus congregati centum quadraginta tres epiſcopi, Severum ſectamque ejus anathematizarunt & quotquot unam ſubſtantiam affirmabant. Ipſe verò Imperator refractarios hæreticoſque ex Romana ditione*
1 *excedere juſſit. Per idem tempus* 1 *imber & nix defecit, & locuſtæ terram infeſtarunt. Convenientes autem cum Joanne Hieroſolymorum Patriarcha triginta Epiſcopi, Severum condemnarunt. Altera item Synodus epiſcoporum quadraginta Tyri habita, in eundem anathematis ſententiam tulit, qui quum diverſas regiones vagus profuguſque obiiſſet, in Ægypti deſertum tandem ſecedens, ibi interiit; defuncti cadaver lupi abſumpſere. Defuncto verò Jacobo Sarugenſi, Jacobus alter Baradæus Severi ſectam propagavit. Hic quum Orientem petiiſſet, Tagritenſes, Charmenſes, & Haſſaſſinos in ſuam ſententiam pertraxit, ſectariis nomine ipſius impoſito. Vixit autem annos tres ſuprà ſeptuaginta, ſocioſque habebat Georgium & Georgium alterum, quos ipſe quidem Epiſcopos ordinavit, ii verò ipſum viciſſim Catholicum crearunt. At Juſtus Imperator indicto hæreticis omnibus bello, quoſdam relegari juſſit, alios in carcerem detrudi, omnes denique exilio plecti, qui duas ſubſtantias nequaquam profiterentur. Plerique igitur eorum in Syriam ſeſe recepere: nonnulli Hirtam profecti ſunt, quos Sila Catholicus adortus, acriter impugnavit, errores eorum detegens. Juſtus verò datis ad Naamanem literis, eos inde exturbari curavit, quos ipſe è ſua ditione ejecerat. Quod quum Naamanes feciſſet, reliquos qui remanſerant, ſanctus Abdas Hotaiphi filius ab errore revocavit. Joannes autem Conſtantinopolitanus Patriarcha coacto quadraginta trium Epiſcoporum concilio, Severum, Jacobum eorumque gregales excommunicavit;*
Macedonii 2 *autem Patriarchæ oſſa*, 2
in urbem regiam *reduxit tumuloque condidit quumque biennium ſediſſet, ſubrogatus ei fuit Epiphanius vir doctrina clarus, qui coacta Patrum Synodo, Petrum, Severum, & Jacobum, Juſto jubente, damnavit.*

IX. Amri hallucinationes circa originẽ & progreſſus Monophyſitarum.

Hucuſque Amrus. Sed in hac narratione, ut ſummatim dicam, nullus temporum ordo, locorum perſonarumve diſtinctio nulla, perpetua nominum rerumque geſtarum confuſio.

Ut verò ſingula expendam, hæc ſunt, quæ Amrus circa origines Monophyſiticas peccat.

Ait primo, Anaſtaſium Imperatorem ad Triſagium hymnum appendicem illam, *Qui crucifixus es pro nobis*, adjeciſſe. Atqui ea particula ſub Zenone Anaſtaſii præceſſore primum Antiochiæ à Petro Fullone addita fuerat, ut omnes norunt. Sub Anaſtaſio poſtea anno Chriſti 512. quo Severus Sedem Antiochenam invaſit, Marini ſeu Maximi cujuſdam ſuggeſtione id Conſtantinopoli tentatum, quod jam Antiochiæ invaluerat: unde & tumultus contigit, quem ex Zacharia Rhetore deſcripſi Tom. 2. pag. 59. & ſeq.

Ait ſecundo, Severum ſacerdotio initiatum fuiſſe, in quodam Eutychianorum monaſterio, non quidem per legitimum Epiſcopum, ſed defuncti Abbatis manu pallioque ipſius

NOTÆ.

1 *Per idem tempus*. Id non ſub Juſtino Imp. ſed ſub Anaſtaſio anno Chriſti 500. accidiſſe, oſtenſum eſt To. 1. pag. 27. & 407.

2 *Macedonii oſſa*. In Synodo Conſtantinopolitana ſub Joanne Patriarcha anno 518. habita, plebs catholica Severi aliorumque hæreticorum conclamata damnatione, Euphemii & Macedonii reſtitutionem ſupplicibus votis poſtulavit. *Euphemium*, ajebant, *& Macedonium Eccleſiæ reſtitue. Reliquias Macedonii Eccleſiæ reſtitue*. Vide Baron. an. 518. num. 15. & Pagium an. 519. num. 3.

ſius capiti impoſitis. Quum autem Antiochenam Sedem invaſiſſet, indeque poſtea ejectus fuiſſet, in Ægypti deſerto interiiſſe, ejuſque cadaver à lupis devoratum fuiſſe. Sed temerè de Severi ordinatione deque ejus cadaveris exitu affirmat Amrus, quod nemo Scriptorum orthodoxorum, qui res ejus geſtas accuratè perſequuti ſunt, de homine illo, cæteroquin flagitioſiſſimo hæretico, literis mandavit. Videtur autem idem Amrus ad Severum oſcitanter traduxiſſe quod ex Dionyſio Jacobitarum Patriarcha de illegitima Æthiopum, Homeritarum, Indorumque ordinatione deſcripſi Tom. 1. pag. 385.

Ait tertio, Jacobum Sarugenſem initio catholicam fidem coluiſſe, à qua poſtea ad errores Anaſtaſii Imperatoris tranſierit, libroſque ediderit de una Chriſti ſubſtantia, & quod paſſio in ſubſtantiam Divinitatis Chriſti ceciderit. Hunc Amri locum profert Renaudotius Tom. 2. Liturg. Orient. pag. 367. ut oſtendat, Jacobum hunc hæreticorum Monophyſitarum anteſignanum fuiſſe, nedum hæreticum. Verum ad iſtud Renaudotii objectum adversùs ſanctiſſimum Syrorum Doctorem occurri Tom. 1. pag. 293. nec Amri teſtimonium hac in re tanti faciendum eſt, qui Neſtorianorum adverſarios omnes, ſive Catholicos ſive Monophyſitas uno eodemque loco habere ſolet. Quod autem de editis ab eo libris ſubjungitur, vel uno ſancti Doctoris carmine falſitatis convincitur, cui titulum fecit *Corpus Chriſti paſſibile fuiſſe ac mortale ante reſurrectionem*; ubi doctrinam catholicam disertè tuetur. Vide To. cit. p. 325.

Ait quarto, Pherozem Perſarum Regem in Jacobitas animadvertiſſe, eorumque ingentem multitudinem Tagriti interemiſſe: eos præſertim, qui thoracibus ferreis novitio ritu utebantur. At ſub Pheroze, qui ante obitum Zenonis Imperatoris, hoc eſt, ante annum Chriſti 491. interiit, nulli in Perſarum ditione Jacobitæ erant, nec hujus ſectæ nomen ante annum 560. auditum eſt, aut in Oriente cognitum. Quotquot Pherozes vexavit, catholicam fidem adversùs Neſtorianos profitebantur. Barſumas Niſibenus Pherozis juſſu in eos animadvertit, qui Neſtorianum dogma reſpuebant. Ita nimirùm Amrus Jacobitas oſcitanter dicit, qui Neſtorianis minimè conſentiebant.

Ait quinto, Jacobum Baradæum quum ex ea Pherozis perſecutione ementito Sophæorum habitu ſe ſubduxiſſet, Sarugum urbem petiiſſe, ibique poſt obitum Jacobi Sarugenſis Severianos errores plurimum propagaſſe; octoginta millia Presbyterorum & Diaconorum ordinaſſe; in Orientem poſtea regreſſum, Epiſcopos Georgium & Georgium alterum conſecraſſe, ab ipſis viciſſim in Patriarcham ipſum conſecratum fuiſſe; Tagritenſes, Charmenſes, & Haſſaſſinos populos in ſuam ſententiam pertraxiſſe; obiiſſe denique, quum annos ſeptuaginta tres vixiſſet, hæreſimque de ſuo appellatam nomine reliquiſſet. Hæc totidem ferè verbis deſcripſit Renaudotius To. 2. Liturg. Orient. pag. 342. Georgii alterius, qui Baradæi ſocius dicitur & ab ipſo Epiſcopus conſecratus, nomine in Gregorium mutato. Sed, ut adverti Tom. 2. pag. 63., nugæ ſunt Neſtorianorum, qui Jacobum hunc, Jacobitis ipſis reclamantibus, Patriarcham faciunt, quum merus Edeſſæ Epiſcopus deceſſerit: ei prætereà tot facinora affingunt, qualia nec Jacobitæ ſomniarunt.

Ait ſexto, ab Acacio Seleucienſi Catholico cognominem Patriarcham Conſtantinopolitanum anathematizatum fuiſſe, quod à recta fide ad Imperatoris ſententiam declinaſſet: additque, ei Imperatori mortuo Juſtum (imò Juſtinum) ſucceſſiſſe. At Juſtino Anaſtaſius præceſſit, qui imperare cœpit anno Chriſti 491. obiitque anno 518. Acacius autem Conſtantinopolitanus Patriarcha ſub Zenone Anaſtaſii præceſſore interiit, nec à cognomine Acacio Seleucienſi,

si, sed à Romanis Pontificibus reprehensus legitur.

Ait septimo, quinque Synodos adversùs Severum ejusque asseclas, Justino imperante, coactas fuisse: primam nimirùm in urbe regia, in qua adfuere Episcopi centum quadraginta tres: alteram sub Joanne Hierosolymorum Patriarcha, in qua Episcopi triginta convenerunt: tertiam Tyri quadraginta Episcoporum: quartam Constantinopoli sub Joanne Patriarcha, in qua Episcopi fuere quadraginta tres: quintam denique in eadem urbe sub Epiphanio Joannis successore. Sed mirum quantum fallitur in hac Synodorum recensione. In quibus enim Severus damnatus fuit, hæ Synodi memorantur. I. Tyria sub Epiphanio illius urbis Metropolita habita anno Christi 518. II. Hierosolymitana eodem anno sub Joanne sanctæ urbis Patriarcha, in qua adfuere Episcopi tres suprà triginta. III. Constantinopolitana eodem quoque anno sub Joanne regiæ urbis Patriarcha in qua Episcopi fuere quadraginta. IV. item Constantinopolitana sub Menna anno 536. Episcoporum quinquaginta. V. postremò Hierosolymitana eodem anno 536. sub Petro Patriarcha, in qua Episcopi convenere quadraginta tres. In ea autem, quæ sub Epiphanio anno 520. Constantinopoli congregata fuit, nulla Severi mentio: quemadmodum nec in Quinta Oecumenica habita anno 553. in qua Patriarchæ tres, & Episcopi centum quadraginta quinque interfuere. Præstereà non unus idemque Imperator fuit, cujus diebus Synodi ab Amro supra relatæ coactæ fuerunt, quemque ipse Justum perperàm vocat, sed duo; Justinus scilicet, qui ab anno 518. ad annum 527. imperavit; & Justinianus, qui anno 527. imperium iniit, obiit autem anno 565.

Ait postremo, Justum, (imo Justinum seu potius Justinianum) Imperatorem Naamani Hirtæ regulo præcepisse, ut relegatos ab ipso unius substantiæ assertores, finibus suis excedere juberet. Quis autem fuerit Naamanes iste, aut cujus religionis, non exprimit Amrus. Colligitur tamen ex Evagrio lib. 4. cap. 12. & 13. & ex Theodoro Lectore lib. 2. pag. 564. qui Alamundarum seù Monderum Saracenorum Phylarchum scribunt anno Christi 513. sub Anastasio Imp. baptizatum, Severianos Episcopos à vero fidei sensu eum divertere machinantes mira arte coarguisse. Hujus an alterius Alamundari filius Naamanes fuit eodem Evagrio teste, qui lib. 6. cap. 22. eum affirmat sub Mauricio Imperatore fidem Christianam amplexum esse, hoc est circa annum Christi 585. Certè Barhebræus & Amrus in Vita Jesujabi Arzunitæ Tom. 2. pag. 415. & hoc tom. pag. 110. testantur Naamanem Monderi filium sub Mauricio relicta ethnica superstitione baptismum suscepisse; etsi alter ipsorum contendat, illum Nestorianis erroribus, alter Monophysiticis favisse: quod tamen ex immoderato sectæ suę amore ab utroque dictum existimo, quo scilicet Reges Arabum ad Christianam religionem conversos, suæ quisque hæresi studuisse comprobaret. Sed quidquid sit de hujus Naamanis fide, Catholica ne fuerit, an Nestoriana, aut Monophysitica; Justinianus certè, & Justinus, quibus imperantibus ille adhuc ethnicus erat, si quidem eorum tempora attigit (nam Justini imperium desiit anno 527. Justiniani verò anno 565. Mauricius autem imperare cœpit anno 582.) Justinianus, inquam, & Justinus Imperatores neque Monophysitis, neque Nestorianis faverunt, sed Catholicam fidem propugnavere. Assertio autem duarum substantiarum seù naturarum in Christo, quam Amrus velut tesseram Nestorianismi prædicat, æquè à Catholicis atque à Nestorianis defenditur: à solis Monophysitis impugnatur. Discrimen Catholicos inter ac Nestorianos non est in numero naturarum Christi, sed in persona

na atque hypoſtaſi, quam unam eſſe veritas orthodoxa docet, error Neſtorianus negat. Jure igitur Imperatores exagitarunt Monophyſitas unius ſubſtantiæ atque naturæ aſſertores: non tamen ex hoc facto ullum Neſtoriani adminiculum ad ſuos ſtabiliendos errores trahere queunt.

X. Acacii ſcripta.

Sed ad Acacium regredior, cujus ſcripta ab Amro his verbis recenſentur. وعمل عدة ميامر على الصوم والامانة ورد على القايلين بان الجوهر واحد .

Plures compoſuit Orationes de Jejunio, & Fide: eoſque impugnavit, qui unam ſubſtantiam aſſerunt. Et paulò antea. ونقض رسالة لبرصوما

Idem Epiſtolam Barſumæ impugnavit.

Eadem Acacii ſcripta laudat Amri interpolator, cujus verba initio hujus capitis deſcripſi. *Orationem*, inquit, *compoſuit de Fide, in qua eorum errores detegit, qui unam in Chriſto ſubſtantiam credunt. Tres præterea orationes de Jejunio.*

Idem Amrus translatum Perſicè ab Acacio librum memorat, quem Eliſæus Niſibenus de fide ediderat.

اليشاع مطران نصيبين عمل كتابا فى الامانة لما التمس قباد ان يكتب الناس اعتقاداتهم ونقله اقاق الى الفارسية وعرض عليه فاستحسنه .

Eliſæus, inquit, *Niſibis Metropolita librum de Fide compoſuit, quum Cavades præcepit, ut ſinguli fidem ſuam exponerent. Acacius verò illum Perſicè redditum, eidem* Cavadi *obtulit, à quo & probatus fuit.*

XI. Synodus Acacio tributa.

Synodum ab Acacio habitam Neſtoriani & Monophyſitæ ſcriptores referunt: de qua hæc Barhebræus, poſtquam Acacium affirmaſſet Barſumæ & Maanæ comminationibus ad Neſtorianorum partes tranſiiſſe.

ܘܟܢܫ ܐܦ ܣܘܢܗܕܘܣ ܘܫܪܪ ܗܝܡܢܘܬܐ
ܕܢܣܛܘܪܝܘܣ . ܘܡܢ ܗܝܕܝܢ ܫܪܝܬ
ܢܣܛܘܪܝܘܬܐ ܠܡܫܠܛܘ ܒܟܠܗ ܡܕܢܚܐ :
ܘܦܫܝܛܬ ܐܦ ܙܢܝܘܬܐ ܕܟܠܗ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܟܗܢܐ ܘܡܫܡܫܢܐ
ܘܥܠܡܝܐ ܒܙܒܢܐ ܠܗܘܢ ܕܐܝܟ
ܡܨܝܕܬܐ ܡܬܦܪܣܢ ܗܘܘ ܥܠ ܩܩܠܬܐ
ܘܒܫܘܩܐ ܚܙܝܢ ܗܘܘ ܫܕܝܐ ܒܢܝ
ܟܪܣܛܝܢܐ ܕܠܐ ܡܥܒܕܢܐ ܘܡܢ
ܐܢܘܢ : ܘܡܢ ܟܠܒܐ ܡܬܒܙܩܝܢ ܗܘܘ
ܡܛܠ ܗܕܐ ܐܠܨ ܗܘܐ ܐܩܩܝ ܠܡܒܢܐ
ܒܬܐ ܕܢܬܟܢܫܘܢ ܒܗܘܢ ܒܢܝ ܙܢܝܘܬܐ
ܘܠܡܪܒܝܢܝܬܐ ܝܗܒ ܗܘܐ
ܡܦܪܢܣܢܘܬܐ ܕܢܪܒܝܢ ܙܪܥܐ
ܕܛܢܦܘܬܐ :

Congregavit, inquit, *& Synodum, ut fidem Neſtorii ſtabiliret. Exinde verò cœpit Neſtorianiſmus in toto Oriente dominari. Sed & Epiſcoporum, Sacerdotum, Diaconorum, atque laicorum ſcortationes eo uſque crevere, ut veluti expanſa ad capiendas aves retia ſuper ſterquilinia & per compita viarum projectos Chriſtianorum filios cernere eſſet, quorum plerique à canibus diſcerpebantur. Quamobrem Acacius compulſus fuit ædes exſtruere, in quibus nothi colligerentur: nutricibus præterea alimenta præbuit, quæ ſemina immunditiæ educarent.* Quibus verbis alludere videtur Barhebræus ad impios canones, quos in eo Conciliabulo conditos dicunt de conjugio Monachis, Presbyteris, Epiſcopis, & Patriarchæ ipſi permittendo.

Ejuſdem Synodi meminit Elias Damaſcenus in Nomocanone.

فلما كان فى السنة الثانية من ملك بلاش والجاثليق يوميد اقاق اجتمع اليه المطارنة والاساقفة فجددوا بينهم الاقرار بايمان الاولين ومن خلف بعدهم والسنن والقوانين التى وضعوها بالمشرق والمغرب وتعاهدوا وتوافقوا على لزوم ذلك والتمسك به وترك تعديه الى غيره . وحرموا كل من يلزم اللاهوت سيدنا المسيح الالام والغيار الخ .

Anno, inquit, *ſecundo Balaſcis* Perſarum

ſarum *Regis*, *quum Acacius Catholicus eſſet*, *convenere ad eum Metropolitæ & Epiſcopi*: *qui fidem priorum poſteriorumque ſe tenere profeſſi ſunt*, *eorumque ſtatuta & canones obſervare*, *quos in Oriente ſive in Occidente condiderant*: *communique ſuffragio decrevere*, *id ſibi in poſterum accurate obſervandum eſſe nec ulla ratione violandum*. *Præterea ſententiam excommunicationis in eos omnes tulerunt*, *qui Chriſti Domini Divinitatem paſſibilem & mutabilem affirmant &c.*

Denique in libro Synodico, qui è Syriaco Arabicè redditas Synodos complectitur, titulus ei Concilio hic præfigitur: سنهودس اقاق وكان فيها برصوما مطران نصيبين والجماعة من الابا.

Synodus Acacii, *cui Barſumas Niſibis Metropolita interfuit*, *aliique Patres*. Tres verò ipſius Canones deſcribuntur, quorum primus eſt adversùs quoſdam monachos, qui conjugium ciboſque nonnullos damnabant, unam autem in Chriſto ſubſtantiam profitebantur. Alter in eoſdem, ut per vicos & civitates ne diſcurrerent, neque munia Epiſcoporum aut Parochorum in ſacramentis adminiſtrandis exercerent, ſed ſubditi Epiſcopis eſſent, & in cœnobiis ſuis manerent. Tertius de conjugio laicis & clericis omnibus permittendo, cujus hæc ſunt verba:

من الان لا يمنع اسقف لاحد من التزويج. فيكفى ما مضى من البلايا فى الرعية من الفجور والزنا حتى سمع به الغربا. لكن يكون هذا مباحا فى الاقليرس والعلمانيين بحسب الواجب. فالمسيح قال وليس كل احد يقتدر على هذه الكلمة والسليح يقول حسن بالانسان الا يدنوا الى امراة لكن بسبب الزنا يتمسك بزوجته واريد الناس ان يكونوا مثلى وان لم يصبروا فليتزوجوا والانسان ينبغى له ان يبعد من العالم بالجملة او يتصل به بتقوى وان يكون الكاهن هو الذى له زوجة واحدة على ما فى رسالة السليح الى طيماثاوس. ومن الان لا يضع الاسقف يده على احد بالشماسة الا بعد البحث عنه ويكون له زوجة ناموسية وبامرسان من يختار ترك التزوج فليطلب مسكنا بعيدا من الناس. فان عطف على شى من امور الدنيا تزوج وغيره يودب ويحل ان كان كاهنا من درجته الى ان يتوب. والمتزوج يكون له زوجة واحدة. ومن تعدى هذا يبعد من البيعة ومن درجة الكهنوت. والكاهن غير المتزوج او الذى ماتت امراته لا يمنعه الاسقف من التزوج الناموسى ان شا قبل الكهنوت او بعده. ومن خالف هذا كان تحت الحرم ان كان عالميا ومقطوع الكهنوت ان كان كاهنا.

Nequem Epiſcopus in poſterum nubere prohibeat: *ſatis enim ſint mala calamitateſque*, *quæ Chriſtianis contigere*, *adulteria*, *inquam*, *& ſcortationes*, *quæ ad externorum etiam aures pervenerunt*: *ſed id fas eſto clericis æquè ac laicis*, *quemadmodum ratio poſtulat*. *Nam Chriſtus ait*: *non omnes capere poſſunt hoc verbum*: *& Apoſtolus*: *Bonum eſt*, *inquit*, *homini ad mulierem non accedere*; *ſed propter fornicationem uxorem ſuam teneat*: *&*, *volo homines ſimiles mei eſſe*: *ſin autem ſe minimè contineant*, *nubant*. *Vnuſquiſque itaque debet vel à ſæculo ſe omninò ſeparare*, *vel ei cum pietate adhærere*; *Sacerdos autem is eſſe*, *qui unam uxorem habet*, *ut in Epiſtola Apoſtoli ad Timotheum dicitur*. *Nunc itaque Epiſcopus non amplius cuiquam Diacono manus imponat*, *niſi poſtquam diligenter de illo inquiſierit*, *conſtiteritque eum uxorem legitimam habere*; *eum verò*, *qui conjugio abſtinere decreverit*, *jubeat ſemotum ab hominum conſuetudine domicilium habitare*. *Quodſi ad ſecularia poſthac converſus fuerit*, *ut ad nuptias aut alia id genus*, *pœnis ſubjaceat*, *&*, *ſi quidem Sacerdos ſit*, *à gradu ſuo amotus eſto*, *donec reſipiſcat*. *Qui autem nubit*, *unam uxorem habeat*. *Quiſquis verò id tranſgreſſus fuerit*, *ab Eccleſia ſegregetur*, *& ab ordine ſacerdotii*. *Sacerdos autem conjugii expers*, *aut cujus uxor vita defuncta eſt*, *ſi legitimas nuptias optaverit*, *ne prohibeatur ab Epiſcopo*, *ſive ante*, *ſive poſt Sacerdotium nubere voluerit*. *Qui his contradixerit*, *ſi laicus fuerit*, *anathe-*

ma-

matizatus esto; si Sacerdos, à gradu Sacerdotii deponatur.

Postremò de concordia Acacium inter & Barsumam inita hæc subjunguntur. فى ايام هذا الاب انصلح امر برصوما مطران نصيبين . فانهما اجتمعا فى مجمع الاساقفة فى عذرى قرية فى معلثايا واعترف بالخطا . الذى عمله فى جنديسابور هو واساقفته وانه يحضر مجمع الاساقفة بالمداين ويبطله . واصطلحا وعملا الرازين وكتب ببطلان كلما عمله بجنديسابور واعترف انه ضد راى البيعة وان الراى الردى حمله عليه وانه ظلم مار بابويه الجاثليق وكتب الى اهل جنديسابور بذلك وان فعله اذى الى ان حلّ فى نصيبين ما حلّ من الاذى وانه موافق لجميع ما يعقد بالمداين بمجمع من السنهودس .

Hujus Patris diebus Barsumæ Nisibeni Metropolitæ causa feliciter confecta est. Convenere siquidem in Synodo Episcoporum in Adri pago Maltajæ, ibique Barsumas peccatum, quod ipse cum suis Episcopis in Gandisapor urbe perpetraverat, confessus est, assensusque fuit, ut in Concilio Episcoporum Modainæ cogendo, sua præsentis volentisque acta rescinderentur. Hoc pacto exortum inter eos (Acacium & Barsumam) *dissidium sublatum est, sacraque simul mysteria peregerunt. Scripto itaque quidquid in urbe Gandisapor attentaverat, Barsumas damnavit irritumque declaravit, illudque Ecclesiæ judicio contrarium, perversaque se opinione ad id perpetrandum actum fuisse confessus est, & in sanctum Babuæum Catholicum iniquè se gessisse. Quibus de rebus ad Gandisaporenses epistolam quoque scripsit, testatus, quæcumque antea perpetraverat, iniquè à se gesta, donec ea Nisibi contigere, quæ iniquè facta sunt; seque insuper suscepturum quidquid Synodus Modainæ cogenda decrevisset, promisit.* Hucusque libri Synodici collector, seù interpres de Concilio Acacii.

XII. Barsumæ Nisibeni fuit, non Acacii.

Verùm eam Synodum nullo pacto ad Acacium referendam esse, nec ab eo approbatam aut congregatam, sed à Barsuma Nisibeno, argumentis pluribus evincitur. Nam Sobensis Ebedjesus in recensione Synodorum Orientalium, quam suprà pag. 279. descripsi, Barsumæ Synodum memorat, non Acacii. Barsumam etiam in Adri oppido aliisque locis conciliabula tenuisse impurosque Canones in iis condidisse, omnia Syrorum monumenta docent. Simeon Beth-Arsamensis in Epistola sæpius citata de Nestorianis. ܘܟܕ ܒܥܝܢ ܗܘܘ ܗܘܙܝܐ ܘܦܪܣܝܐ ܠܡܫܪܪܘ ܕܢܣܛܘܪܝܘܣ ܘܬܐܘܕܘܪܐ ܝܘܠܦܢܐ ܕܐܫܬܠܡ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܡܢ ܗܝܒܐ: ܟܢܫܘ ܣܢܗܕܘܣ ܣܓܝܐܐ ܒܐܬܪܐ ܕܦܪܣܝܐ. ܩܕܡܝܬ ܗܝ ܒܒܝܬ ܠܦܛ ܡܕܝܢܬܐ ܡܛܪܦܘܠܝܣ ܕܗܘܙܝܐ. ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܕܦܝܪܘܙ ܡܠܟ ܡܠܟܐ ܗܘܬ ܗܘܬ. ܘܬܘܒ ܒܣܠܝܩ ܘܒܩܛܝܣܦܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܐܬܘܪܝܐ. ܘܬܘܒ ܒܒܝܬ ܐܕܪܝ ܩܪܝܬܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܒܝܬ ܢܘܗܕܪܐ:

Quumque Huzitæ, inquit, *ac Persæ traditam sibi ab Iba Nestorii atque Theodori doctrinam confirmare vellent, plures in regione Persarum Synodos collegerunt: ac primum quidem in Beth-Lapeta Huzitarum Metropoli anno Pherozis regis regum vigesimo septimo: deinde in Seleucia & Ctesiphonte urbibus Assyriorum: item in Beth-Adri oppido ditionis Nuhadrensis.* Barhebræus in vita Babuæi Catholici in Chronico Syriaco Parte 3. facinora Barsumæ describens:

ܘܐܡܪ ܒܪܨܘܡܐ ܕܢܨܝܒܝܢ ܠܟܢܘܫܝܐ ܡܠܟܐ: ܕܠܐ ܢܬܦܪܩܘܢ ܐܢܬܬܐ ܕܩܫܝܫܐ ܘܕܟܠܗܘܢ ܡܢ ܐܢܬܬܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܘܕܟܠܗܘܢ ܕܝܪܝܐ: ܠܐ ܡܬܐܡܪ ܠܟܘܢ ܘܡܫܝܚܐ ܠܡܐܡܪ.

ܠܡܕܒܪܗ . ܒܝܘܡܘܗܝ ܐܣܬܪܘ ܒܪܨܘܡܐ
ܟܕ ܐܬܦܠܛ ܕܡܢܐ ܐܦܝܣܩܘܦܘܗܝ
ܘܩܪܒ ܐܝܟ ܠܦܪ̈ܣܝܐ ܘܡܥܒ ܐܝܟ
ܒܝܬܐ ܕܡܠܘܫܐ ܐܢܘܢ . ܘܫܒܩ ܗܘܐ
ܠܢܫܐ ܘܫܩܠ ܒܥܘܬܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܘܬܐ
ܐܡܪܝܢ ܒܥܠ ܦܘܠܓܐ . ܘܒܬܪܟܢ
ܒܫܘܪܝܐ ܐܦ ܩܛܠ ܠܒܪܒܥܐ ܘܠܐ
ܫܠܛܗ ܠܡܘܬܒܗ . ܘܡܢ ܐܡܬܝ ܐܬܐ
ܠܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܢܘܗܕܪܐ ܘܒܥܐ ܠܡܩܒܠ
ܠܟܘܪܣܝܗ ܕܡܪܝ ܡܫܬܐܠܐ : ܘܡܢ
ܗܟܢܐ ܐܬܚܙܝ : ܕܟܡܢܗ ܒܪܝܫܗܘܢ
ܘܩܝܡܬܐ . ܘܐܘܕܥ ܐܝܟ ܠܟܘܪܣܝܐ
ܕܫܡܥܘܢ ܒܪܘܢ : ܘܐܬܒܝ ܒܗ ܒܢܘܡܘܣܐ
ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܩܫܝܫܐ ܥܡ ܟܘܡܪ̈ܐ ܕܐܦ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܢܙܕܘܓܘܢ ܐܦ ܡܛܘܠܬܐ
ܐܦ ܠܝ ܢܩܒܐ ܗܘܐ ܠܗ ܐܝܬܝܐ .
ܘܡܬܬܐܝܬ ܕܒܥܒܕܐ ܠܠܗܦܬܐ
ܘܡܥܡܕܢܘܬܐ ܗܠܝܢ ܡܫܝܚܐ ܘܥܠܬܐ
ܘܥܠ ܒܪܨܘܡܐ ܐܬܟܢܫܘ ܕܒܪܝܢ .
ܒܬܪ ܕܝܢ ܐܬܐ ܐܢܘܢ ܒܫܢܝܐ : ܟܕ
ܒܥܒܕܘܗܝ ܘܐܢܫܐ ܒܟܢܫܐ ܕܒܝܬ
ܗܠܝܢ ܒܫܢܬܗ ܕܦܝܪܘܙ ܡܠܟܐ .
ܘܗܘܐ ܩܛܝܠܐ ܕܢܘܢ ܒܝܫܐ . ܘܦܪܫ
ܐܝܟ ܩܕܝܫܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܗܘܢ ܒܢܘܡܘܣܐ
ܕܘܟܬܐ . ܘܡܢ ܒܬܪ ܚܕ̈ܟܘ ܐܬܪܐ ܕܒܝܬ
ܢܘܗܕܪܐ : ܫܡܥܘ ܫܠܝܐ ܘܐܬܕܢܢܐ
ܕܒܥܝܢ ܠܡܒܛܠ ܠܐܬܪܗܘܢ ܘܫܪܝܘ
ܟܐܒܝܗܘܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܟܕ ܢܣܒܘܢܗܘܢ
ܢܦܫܗܘܢ ܘܡܢܗ . ܘܗܟܢܐ ܐܬܟܢܫ ܡܢ
ܡܕܝܢܬܐ ܘܠܐܘܪܚܐ ܘܐܬܒܝܘ ܡܢ
ܗܘܦܟܗ ܐܦ ܠܫܢܗ ܫܡܥܬܐ ܗܘܐ
ܕܦܪ̈ܣܝܐ . ܒܝܘܡܝ ܗܘܦܝ ܐܬܐ
ܒܪܨܘܡܐ ܘܫܠܚܗ ܠܒܪܨܘܡܐ

ܘܗܘܝܘ ܦܝܪܘܙ ܠܡܠܟܘܬܗ ܘܩܒܠ ܠܗ
ܕܢܥܒܕ ܡܕܡ ܕܨܒܐ . ܘܢܣܒ ܐܝܟ
ܒܪܨܘܡܐ ܠܦܝܪܘܙ ܘܦܪܢܣܬܐ ܕܐ ܠܟܠܗ
ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܟܪ̈ܣܛܝܢܐ ܕܒܦܪܣ ܡܕܡܐ
ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܢܣܒܪܘܢ ܘܒܥܢܝܐ
ܘܫܡܥ ܗܘܐ ܠܦܝܪܘܙ ܫܡܥܐ ܘܐܬܛܠܡܘ ܡܕܝܢ
ܗܘܐ ܠܡܫܘܕܥܘ ܐܡܪ ܗܘܐ : ܐܝܟܘ
ܕܡܫܝܚܝܐ ܐܝܟ ܗܘܘ : ܒܠܐܘܪܚܐ
ܕܡܠܟܐ ܕܪܘܡܝܐ ܘܡܥܒܕܢܐ ܗܘܘ
ܠܟܠܗܘܢ ܕܒܥܒܕܝܗܘܢ ܘܪܒܘ ܟܠ
ܗܢܘܢ ܕܟܬܒܝܢ ܠܗܘܢ . ܘܥܡܗ ܐܬܟܠܐ
ܗܢܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܝܐ ܘܐܬܚܙܝܘ ܡܢ
ܦܘܪܣܐ . ܘܠܐ ܐܢܫ ܐܝܟ ܟܠ
ܡܠܟܐ : ܐܢܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܡܫܝܚܝܐ
ܘܠܐܬܪܐ : ܒܠܥ ܐܬܟܢܫܘ ܕܒܪܝܢ
ܗܘ ܟܕ ܐܬܐ : ܕܒܪ ܢܨܝܒܝܢ ܡܢ
ܡܕܝܢܬܐ . ܘܡܥܒܕܐ ܗܘܐ ܠܦܝܪܘܙ . ܘܒܪܬܗ
ܒܪܨܘܡܐ ܦܠܚܐ ܦܪ̈ܫܐ ܘܢܦܩ ܡܢ
ܗܠܝܢ ܘܡܠܟ ܒܟܢܫ ܪ̈ܘܡܝܐ ܘܢܨܝܒܝܢ
ܫܠܡܐ ܘܡܫܝܚܝ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢܐ . ܘܐܬܐ
ܕܢܦܠ ܠܟܠ ܐܪ̈ܡܝܐ ܘܐܬܚܙܝܘ
ܠܦܘܠܚܢܗ ܐܬܟܢܫܬܐ ܘܐܬܦܢܝܘ
ܘܢܐܙܠܘܢ ܠܟܠ ܡܕܝܢܬܐ
ܦܝܪܘܙ ܘܦܪܫܘܗܝ ܘܫܠܚܘܗܝ .
ܘܟܕ ܕܝܢ : ܫܠܚ ܐܢܘܢ . ܘܐܬܐ
ܠܐܬܪܐ . ܘܡܢ ܒܬܪ ܦܘܠܚܢܗܘܢ
ܡܬܢܦܠܛܐ ܘܐܬܪܚܩܘ ܠܡܪܝܐ
ܘܡܢܗ ܚܒܪܐ ܘܡܢܗ ܡܠܟܘܬܗ
ܕܒܥܒܕܐ ܘܠܦܪܘܣ . ܘܐܬܐ ܒܪܨܘܡܐ
ܘܫܠܚܗ ܠܡܕܝܢܬܐ . ܘܒܪܬܗ ܕܝܢܐ
ܡܢ ܡܫܝܚܝܗܘܢ ܘܐܬܟܢܫܘ ܒܟܢܫܐ
ܘܟܠܗ ܒܫܢܝܐ . ܘܒܪܬܗܘܢ
ܡܬܪܢܦܠܛܐ ܘܒܟܢܫܐ ܠܐ ܐܬܟܢܫ

ܡܬܪ

[illegible]

Ait Barsumas Nisibenus ad Pherozem Regem: nisi Christianorum in ditione tua commorantium fides ab ea discrepet, quam Christiani ditionis Græcorum tenent, numquam erunt syncero in te cordis affectu animati. Cujus dictis Pherozes assensus, præcepit, ut quod vellet ageret. Ille verò ad Regem: quidam, inquit, Patriarcha Græcorum erat, vir sapiens & doctus, Nestorius nomine, qui genio quidem Persas amabat, Græcos verò hortari non desistebat, inquiens: Si Christiani estis, Christi vestigia sectamini, & demissionem animi subjectionemque inimicis vestris exhibete, precesque pro iis fundite, qui vobis maledicunt. Quamobrem à Græcis odio habitus, sedeque sua exturbatus est. Si itaque potestatem mihi dederis, universos ditionis tuæ Christianos, ut hominis illius sententiam sequantur, compellam: quo fiet, ut à Græcis odio habeantur. Placuit Pherozi consilium. Barsumas verò Persis militibus stipatus, Seleuciâ egreditur, regionemque Beth-Garmæ perlustrans, multum ibi fidelium sanguinem effundit. Inde Tagritum cogitat. Verùm Tagritenses in eum insurrexere, comminati, se Pherozem regem adituros, ejusque flagitia detecturos, effecturosque, ut ab eodem puniretur. Quibus ille perterrefactus, ab eis recessit, Arbelam petens. Quod quum Arbelæ Metropolita accepisset, citatâ fugâ in cœnobium Cuchtæ, hoc est, S. Matthæi in monte Elphephio, se recepit. At Barsumas monasterium ingressus, quum monachi indè aufugissent & in cavernis illius montis sese abscondissent, Barsohedem ejusdem loci Metropolitam, qui fuga se proripere nequiverat, unàcum duodecim monachis ejusdem discipulis comprehensum, Nisibin misit, in domo cujusdam Judæi custodiendum. Tum verò Niniven descendens, nonaginta Sacerdotes in cœnobio Biznithæ interficit, multosque etiam alios in vicinis pagis, qui ejus sententiæ contradixerant. Inde in regionem Nuhadræ profectus, cellam sancti Samuelis adire meditabatur; sed quum jumentum, quo vehebatur, precibus illius sancti interiisset, regressus est in oppidum, quod Adri vocant, ubi & coacta Episcoporum Synodo, canones condidit, ut tàm Episcopis, quàm Catholico uxorem ducere fas esset, si ipsis liberet. Ferunt interfectorum à Barsuma Nisibis tyranno numerum ad septem millia & septingentos excessisse. Binas etiam alias Synodos habuit, alteram Ctesiphonte, in oppido Seleuciæ alteram in domo Jazdini publicani, in quibus canones condidit suæ libidini consentaneos, quos tamen duobus editis prægrandibus voluminibus sanctus (imò hæreticus Monophysita) *Xenajas impugnavit. Quumque universam Nuhadræ regionem obiisset, audientes Satrapæ Armenorum, ipsum in suas terras iter moliri, miserunt ad eundem, addito jurejurando comminantes, se sanguinem ejus effusuros, ubi primum eum viderent. Atque ita ab itinere ad Armenios suscipiendo abstinuit: iique ex ejus hæresi evaserunt, etsi sub Persarum ditione essent. Nisibin itaque repetiit, & Barsohedem Ninives Metropolitam sociosque ejus monachos, quod consentire ipsi recusarent, interfecit. Judæus verò ille, cujus in domo sanctus inclusus fuerat, quum ipse cum tota familia credidisset & baptizatus fuisset, unguentis delibutum sancti corpus & in arca repositum, in cœnobium Biznithæ transtulit, ibique illud condidit, quemadmodum sanctus ipse præceperat.* Amrus quoque in vita ejus-

ejuſdem Babuæi, Conciliabulum ab eodem Barſuma habitum memorat, in quo Clericis omnibus conjugii poteſtas facta. وكان المومنون يدبرون البيع ويعملون القربان فى بيوتهم ويعمدون خارج البيعة وكان النسا يدخلون بيت العماد باذن الاساقفة لشاهدة المعمودية . وكثر الزنا والتزويج على غير السنّة واجتمع الابا لمعاتبة بابويه وحظروا التزويج بامراة الاب والاخ وبامراتين وعملوا قوانين غير هذه وقاومهم بابويه باساقفة معه وحرم كل منهم صاحبه وكتب برصوما مطران نصيبين سنهودس اطلق فيه تزويج الكهنة والديرانيين الذين لا يمكنهم ضبط نفوسهم احتجاجا بقول فولوس . *Fideles*, inquit, *adminiſtrabant eccleſias, & Oblationem in ædibus ſuis faciebant, & baptizabant extra eccleſiam: mulieres autem, permiſſu Epiſcoporum, baptiſterium ingrediebantur, videndi baptiſmi cauſa. Hinc multiplicata eſt fornicatio & illegitimæ nuptiæ. Quamobrem congregati ſunt Patres, ut Babuæum* [1] *reprehenderent: decreveruntque, nefas eſſe ducere uxorem patris & fratris, aut duas ſimul feminas; condideruntque alios canones. Reſtitit autem eis Babuæus unàcum Epiſcopis ſuis; & alter in alterum anathema intorſit. Barſumas verò Niſibenus Metropolita Synodicam ſcripſit, in qua ſacerdotibus monachiſque, qui ſeipſos continere nequirent, poteſtatem nubendi faciebat, dictum Pauli uſurpans.*

Quum igitur Sobenſis, Beth-Arſamenſis, Barhebræus, & Amrus teſtentur, Barſumam Synodum illam coëgiſſe, in qua præter Theodori ac Neſtorii errores impurum etiam de ſacerdotum monachorumque connubio canonem edidit; quumque ea, quæ Acacii nomen præfert, Synodus nil aliud præter id, quod à Barſuma geſtum decretumque dicitur, contineat; quum denique impuræ illius Barſumæ Synodi acta canoneſque idem Sobenſis ſuo tempore non ſecus exſtare affirmet, atque canones aliarum Synodorum, quæ à Patriarchis & Epiſcopis Neſtorianis celebratæ ſunt quæque ab eodem Sobenſi in Catalogo memorantur; ſatis apertè colligitur, Acacio perperam tributam eſſe quæ revera Barſumæ Synodus fuit. Cur enim in Synodico Neſtorianorum omitteretur Barſumæ Synodus, quæ à Sobenſi memoratur, quæque fundamentum ejus ſectæ fuit?

Conjecturam noſtram confirmant ipſa Acta, à nobis ſuprà relata, quæ illi Synodo ſubjunguntur. In iis enim multa veritati contraria affirmantur. Primum dicitur Adrenſe conciliabulum ab Acacio ſimul & Barſuma celebratum. Deinde in eo Conciliabulo Barſumas peccatum ſuum, quod ipſe cum ſuis Epiſcopis in

NOTA.

1 *Ut Babuæum reprehenderent*. Neſtorianus ſcriptor quum Barſumam Babuæo infeſtum fuiſſe ejuſque necem procuraſſe, hinc negare non poſſet: res enim lippis & tonſoribus nota erat, de qua ipſe Barſumas gloriabatur, cujuſque mentio in ipſis Neſtorianorum Synodorum actis occurrit; inde verò quum Babuæi pro catholica fide martyrium vitio aliquo inficere conaretur; Babuæo hæc crimina affinxit, ob quæ Barſumam in eum inſurrexiſſe ait. Primum, quod corrogandæ per ſummam avaritiam pecuniæ intentus, ſacramenta plus offerentibus venderet. Alterum, quod ſub ejus Præſulatu diſciplina Eccleſiæ relaxata eſſet, adeo ut ſacramenta Liturgiæ & Baptiſmi in ædibus privatis celebrarentur, & mulieres etiam intra baptiſterium admitterentur. Tertium denique, quod illicita connubia cum duabus ſimul uxoribus, aut cum uxore patris vel fratris permitteret. Ita nimirùm veram cauſam ejus diſſidii reticens, Barſumæ quidem flagitia diſſimulat, totam verò culpam in Babuæum rejicit. Pura puta calumnia eſt quod de ſimoniaco crimine deque illicitis illis connubiis aſſeritur. Quod verò in ædibus privatis per id tempus ſacra celebrarentur, id perſecutio à Pheroze in Chriſtianos mota, ſiquidem verum eſt, effecit. Scortationes autem & conjugia illegitima ex impuro Barſumæ canone ſequuta ſunt, quo Clericis omnibus & monachis ipſis nubendi poteſtatem fecit. Id in Conciliabulo illo definitum, id à Babuæo impugnatum, id denique unàcum inducto Neſtorii dogmate cauſa fuit diſſidii inter Babuæum & Barſumam: reliqua omnia à ſectariis confic̄ta.

in Gandiſapor urbe adverſus Babuæum perpetraverat, confeſſus fuiſſe, aſſenſuſque, ut in Concilio Epiſcoporum Modainæ cogendo ſua ipſius acta reſcinderentur. Poſtremo his peractis exortum inter Acacium & Barſumam diſſidium ſublatum fuiſſe, ſacraque ſimul Liturgia peracta, & Barſumas epiſtolam ad Gandiſaporenſes ſcripſiſſe, in qua quidquid apud ipſos in Babuæum attentaverat, damnabat irritumque declarabat. Verùm nihil horum in Adrenſi conciliabulo geſtum, ſed potiùs impios canones circa fidem & mores à ſolo Barſuma & ſectariis conditos, vicinus eorum temporum Beth-Arſamenſis, & ex ſynceris Syrorum monumentis Barhebræus teſtantur, quibus major fides adhibenda eſt, quàm Neſtorianis ſcriptoribus, qui ut Barſumæ flagitia excuſarent, fabulis hiſtoriam reſperſere. Barſumam autem nec de illata Babuæo nece doluiſſe, nec cum Acacio ejuſdem Babuæi ſucceſſore reconciliatum fuiſſe, ſed potiùs ab utroque anathematizatum, conſtat ex dictis ſuprà pagina 68. Quemadmodum igitur Adrenſe Conciliabulum quod anno Pherozis vigeſimo ſeptimo, hoc eſt, Chriſti 488. juxta Beth-Arſamenſem habitum eſt, Acacio tribuitur, quod certè ſolius Barſumæ ejuſque ſectariorum fuit; ita & Seleucienſe, quod Elia Damaſceno teſte, congregatum dicitur anno Balaſcis Perſarum Regis ſecundo, hoc eſt, Chriſti 489. Ut enim conciliabulis ſuis fucum Neſtoriani facerent, ea ſub nomine Acacii Patriarchæ venditarunt, quæ à Barſuma furioſo Epiſcopo vel à ſectariis coacta fuerant.

His adde, in epocha ejus Conciliabuli mendum eſſe manifeſtum. Tàm enim Collector libri Synodici, quàm Elias Damaſcenus ei Barſumam & Acacium interfuiſſe ſcribunt. Atqui Barſumas Niſibenus ex omnium ſententia poſtremo Pherozis regis anno interiit; hoc eſt, Chriſti 488. quo Adrenſe Conciliabulum, aliaque à Barhebræo & Beth-Arſamenſi memorata habuerat, ut liquet etiam ex Amro, qui docet regreſſum ex legatione Pherozis ad Imperatorem Romanorum Acacium, quum in Barſumam animadvertere moliretur, reperiſſe eum jam è vivis ſublatum. Non igitur Seleucienſi Concilio idem Barſumas intereſſe potuit, quod coactum dicitur anno Balaſcis ſecundo, hoc eſt, altero ab obitu Pherozis: nam Balaſcem Pherozi ſucceſſiſſe, & Balaſci Cavadem, certum eſt ex Agathia lib. 4. & ex Theodoro Lectore lib. 2. pag. 566.

Itaque hoc Conciliabulum, cujus tres Canones exſtant quodque Acacio perperàm adſcribitur, non aliud eſſe exiſtimo à Lapethenſi, Adrenſi & Seleucienſi, in quibus illos ipſos Canones Barſumas publicavit. Titulum ejus, Epocham, aliaſque adnotationes, Neſtorianorum additamenta eſſe, qui res ab impio Barſuma ſub Acacii Præſulatu geſtas, eidem Acacio perperàm affingunt.

CAPUT VI.

Babæus Neſtorianorum Patriarcha.

I. Babæus quo anno Sedem iniit, & quo obiit.

ACACIO, cujus ſuprà memini, anno Chriſti 496. defuncto, poſtquam Sedes biennium vacaſſet, Babæus à Neſtorianis Epiſcopis anno Chriſti 498. ſubſtitutus, quum annos quinque ſediſſet, obiit anno Græcorum 814. Chriſti 503.

Ex Epiſcoporum Seleucienſium, & Regum Perſarum ſerie hæc demonſtranda ſunt, in quibus neque Græcos ſcriptores, neque Syros ſecum convenire video. Statutâ autem Regum Perſarum, qui per eam tempeſtatem regnarunt, chronologiâ, Seleucienſium quoque Pontificum ſucceſſio reſtituitur.

CHRONOLOGIA

REGUM PERSARUM

Ab Jezdegerde I. ad Jezdegerdem postremum ejus gentis Regem.

Jezdegerdes I.

B Jezdegerde I. Saporis filio, initium sumo, quem ab anno Christi 399. ad annum 420. per integros annos 21. regnum tenuisse, demonstratum est suprà in hac Appendice cap. 1. numero 2. idemque ex Pagio constat ad prædictum Christi annum 420. num. 14. Sed & confirmatur ex actis martyrii S. Jacobi Intercisi à nobis Tom. 1. pag. 181. relatis, in quibus hic Sanctus passus dicitur *anno Græcorum* 732. *die* 27. *Novembris*, *feria sexta*, *anno primo Vararanis Persarum Regis*; qui sunt characteres anni Christi 421. Si autem primus Vararanis annus anno Christi 421. currebat, necessario sequitur, Jezdegerdem ejusdem Vararanis patrem ac præcessorem vel eo anno ineunte, vel præcedenti exeunte obiisse. Hinc Amri sententia cum Græcis, Syris, Arabibusque facilè conciliatur, à quibus in eo dissentit, quod in vita Maanæ annos Jezdegerdi *duos suprà viginti* tribuit; de anno enim vigesimo secundo inchoato loqui censendus est.

Vararanes V. Vararanes seù Varamus hujus nominis quintus (nam tres alii post Hormisdatem Saporis filium & ante Saporem Hormisdatis regnarunt; quartus verò Jezdegerdis, de quo proximè dictum est, pater fuit, teste Agathia,) quem Persæ Arabesque بهرام Beheramum appellant, Jezdegerdi patri anno Christi 420. successit: quumque annos 20. secundùm eundem Agathiam regnasset, obiit anno Christi 440. Ita & Pagius. At Amrus eum regnasse scribit *annos duodeviginti*: ومات بهرام بعد ان ملك ثمنية عشر سنة وملك بعده يزدجرد . *Mortuus est* (inquit in vita Dadjesu) *Beheramus, postquam annos decem & octo regnasset, eique in regno successit Jezdegerdes*. Conciliatur tamen cum Agathia, si annum, quem Jezdegerdi patri addidit, ad Vararanem filium referas; menses prætera aliquot, quibus annus ejusdem Vararanis vigesimus, Christi verò 440. inchoatus sit. Verùm Auctor Historiæ Arabicæ, cui titulus جهينة الاخبار *Compendium narrationum*, aliique Persicarum rerum Arabes scriptores, Beheramum *annos quatuor suprà viginti* regnasse testantur, ex quorum sententia sequitur, illum anno Christi 444. obiisse. Barhebræus verò in Chronico Syriaco Par. 1. in vita Theodosii Junioris, Vararanem annos viginti duos regnasse scribit. Idem Amrus in vita Maanæ, passionem S. Jacobi Intercisi, quam anno Christi 421. contigisse diximus, *ad annum Græcorum* 730. refert: sed fallitur: nam is annus Christi fuisset 419. quo Jezdegerdes, non Beheramus regnabat. Pergit narrare, sub Beheramo Acheballaham عقب الاها Bagermæ metropolitam claruisse, qui sub Sapore fidem confessus, deinde monachus & sacerdos factus, Bagermæ demùm Metropolita consecratus, plures Ethnicos tùm prædicatione, tùm miraculis ad Christianam religionem adduxit: quumque filiam ipsius Beherami à morbo curasset, excitatam ab eo adversùs Christi fideles persecutionem sedavit. Sed mox orto Persas inter & Romanos bello, Beheramum in Christianos suæ ditionis desæviisse, ipsumque Acheballaham interfici jussisse; qui quum vasa Ecclesiæ prodere nollet, in pellibus ea abscondit, ut Magos laterent, quæ postea à Joanne tertio post Acheballaham Bagermæ Metropolita

polita

(ex)polita inventa, in magnæ ecclesiæ ædificium expensa sunt. Reddita demùm ab eodem Beheramo Ecclesiæ pace, ac deposito Marabochto, qui post Maanem Sedem invaserat, Samuelis Tusensis Episcopi operâ, eodem Rege permittente, Dadjesum Seleuciensis throni gubernacula suscepisse. Id anno Christi 430. contigisse, ex eodem Amro liquet, qui Dadjesum addit anno 465. obiisse, quum annos triginta quinque sedisset.

Jezdegerdes II. Jezdegerdes secundus, Varanis quinti filius, regnavit, teste Agathia, annos 17. & menses circiter 4. Adeoque ex dictis obiit anno Christi 457. Amrus initio regni ejus susceptum ab Jezdegerde adversùs quemdam rebellem in Chorasana feliciterque confectum bellum scribit: ea autem victoria elatum, in Christianos desæviisse; martyrum autem corpora in oppido Jazdino condita: atque inter alios sanctum Phetionem claruisse, qui in urbe Halavana ortus, ex Mago in oppido Gedan Christianus & monachus factus, quum Jazdinum patruum ad Christi fidem convertisset, eandemque in Badraja, Baxaja, & Basendana annunciasset, filiam quoque præsidis Halavanæ, quam à dæmonio curaverat, unàcum patre baptizavit, simulque omnes martyrium sub eodem Jezdegerde subiere. Cœnobium postea ad tumulum S. Phetionis conditum. Jezdegerdem verò pace cum Romanis inita, à vexandis deinceps Christianis abstinuisse.

Hormisdates. Hormisdates Jezdegerdi successit, ex laudato Auctore Chronologiæ Arabicæ Regum Persarum, qui & *annos septem* ei tribuit; adeoque ex ejus sententia ab anno 457. ad 464. regnasse eum oportet, donec Pherozes eo dejecto regnum occupavit. Hormisdatem memorat & Amrus, qui illum post Jezdegerdis obitum de regno cum Pheroze contendisse testatur: واختصم هرمزد وفيروز بعد يزدجرد بن بهرام وحصلت المملكة لفيروز. *Altercati sunt* (inquit in vita Dadjesu) *Hormisdates & Pherozes post Jezdegerdem Beherami filium: sed Pherozes regnum occupavit.* Non tamen quot annis id dissidium duraverit, exprimit. Hormisdatis hujus neque Agathias meminit, neque Barhebræus, aut alii, quod sciam, scriptores. Jezdegerdem tamen inter ac Pherozem aliquot fluxisse annos, ex dicendis de initio regni Cavadis liquet. Verùm Auctori Chronologiæ Arabicæ assentiri nequeo, qui septem annos Hormisdatem regnasse affirmat. Quum enim Cavades anno Christi 491. regnum inierit, & ante ipsum Balasces annos quatuor saltem incompletos, & ante Balascem Pherozes annos viginti septem regnaverint; sequitur, Hormisdatem quatuor dumtaxat annos regnasse; anno verò Christi 462. eodem in ordinem redacto aut interfecto, Pherozem regnare cœpisse.

Pherozes, seù Perozes ab anno 462. ad annum 488. per annos 27. regnum tenuit, testibus Simeone Beth-Arsamensi & Auctore Chronologiæ Arabicæ regum Persarum, quorum auctoritatem produxi Tom. 1. pag. 354. Agathias annos 24. dumtaxat ei tribuit: Pagius verò ab anno 457. ad annum 481. eum regnasse scribit. At Barhebræus in chronico Syriaco Par. 3. disertè affirmat, Pherozem anno Christi 488. periisse. Pherozes.

ܘܒܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܬܫܥ ܡܝܬ ܦܝܪܘܙ ܡܠܟܐ ܗܘ ܕܝܗܒ ܗܘܐ ܫܘܠܛܢܐ ܛܘܪܢܝܐ ܠܒܪܨܘܡܐ. ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܒܪܗ ܒܠܐܫ ܐܪܒܥ ܫܢܝܢ.

Anno Græcorum *septingentesimo nonagesimo nono* (in Tom. 2. pag. 407. obrepsit annus Græcorum 798.) *obiit Pherozes Rex, qui Barsumæ tyrannicam potestatem dederat; regnavitque post eum Balasces ejusdem filius annos quatuor.* Amrus postquam Hormisdate dejecto Pherozem regnasse dixisset, subjungit: وقصد بلاد الترك

واخذ

واخذ مدنا كثيرة وفى الدفعة الثانية قطع بـه الزاد فى بعض المسافات التى سلكهـا بحيلـة عملها عليه وزير ملك الترك واخذ اسـيـرًا . فاستجاش الفرس فى تخليص ملكهم بمرقيانوس ملك الروم قال يجب علينا معاونتهم لانهم لجوا الينا ولان ارقديس استعان دفعة بيزدجرد فانفذ اليه احد قواده وتنصّر ذلك القايد واهله . وكـتـب الى ملك الترك فى اطلاق فيروز وقصده فخلاه وانصرف الى المداين وشرط عليه ان لا يعـاود .

Hic Turcorum regionem invadens, plures urbes occupavit. Quumque iterùm eam expeditionem suscepisset, exercitumque in deserta loca duxisset, commeatum Duce regis Turcorum prohibente, captus est. Persæ itaque ut Regem suum liberarent, ad Marcianum Romanorum Imperatorem profugere: qui annuit, inquiens: æquum est, ut opem illis feramus, quoniam ad nos confugerunt, & quoniam Arcadius olim quum Jezdegerdem rogasset, ab eodem obtinuit, ut copias ei mitteret, quorum Dux cum tota familia christianam fidem amplexus est. Scripsit igitur ad Regem Turcorum, ut Pherozem liberum dimitteret. Dimissus autem, Modainam repetiit, postquam fidem obstrinxerat, in illorum fines non ampliùs se incursurum. Eadem ab Agathia, à Procopio, & à Josue Stylita narrantur: sed quos hìc *Turcos* Amrus appellat, illi vocant *Hunnos*, *Nephtalitas*, & *Ephtalitas*, idest, Hunnos albos: & quod Amrus sub Marciano gestum refert, illi Zenoni tribuunt; & quidem rectè: nam Marcianus anno 457. obiit; Zeno autem ab anno 474. ad annum 491. imperavit; Pherozes verò, ut suprà dictum est, anno 462. regnum iniit. Quod denique in secunda adversùs Hunnos expeditione Pherozem captum narrat, id à Josue Stylita confirmatur, qui asserit Pherozem ter Hunnis bellum movisse, & in prioribus quidem duabus expeditionibus ab iis captum, deinde dimissum; in tertia verò interfectum. At Procopius lib. 1. de bello Persico cap. 3. & 4. & Theophanes ad annum 1. & 2. Zenonis, duas tantùm Pherozis expeditiones memorant, in quarum ultima eum scribunt cum triginta filiis & universo Persarum exercitu periisse. Idem Amrus subjungit motam à Pheroze in Christianos persecutionem, in qua Barsumæ operâ Babuæus Catholicus interfectus. Sed hæc fusiùs narrata sunt suprà. De ejusdem verò Pherozis interitu hæc scribit. وبعد عود فيروز من بلد الترك قدّر ان سلامته كانت بنفسه عاد الى شرّه ورام ابطال دين النصرانية وعاود الترك وتقدم الى مرزبان كان له ان يهدم البيع والديـارات الى حين عوده فهدم اسكول مار عـبـدا وهرب النصارى وفى يوم واحد قتل فى اجتيازه ثلثماية رجل من النصارى . ولما راى الترك رجوعه اليهم حاربوه وهزموه وقتلوا خلقاً من اصحابه وخاف ان يوخـذ اسيرًا فقتل نفسه بسيفه وكفـيـت الدنيا شرّه واراح الله الـبـيـعـة من يده .

Pherozes è Turcorum regione regressus, suamque salutem propriæ virtuti adscribens, nihilo melior evasit, sed christianam religionem penitus delere statuit. Rursus itaque Turcos bello adoritur. Priùs autem quàm eam expeditionem susciperet, Marzabani quidem (ita Duces appellant Persæ) *præcepit ut ecclesias & cœnobia solo æquaret, donec ipse ex acie rediret: ipse verò Scholam sancti Abdæ destruxit, Christianis fugam inde arripientibus, quorum & trecentos una die interfecit, quos obvios habuit. At Turci instauratum ab eo adversùs ipsos bellum conspicati, arma capiunt, Regem cum Persarum exercitu profligant, multosque ex ejus domesticis interimunt. Ille verò ne ab hostibus caperetur, veritus, suo seipsum gladio interficit: atque ita ab ejus tyrannide Ecclesiam Deus liberavit.* Sed Barhebræus causam postremi Hunnici belli, in quo Pherozes periit, ex Zacharia Rhetore aliter refert: ait enim in Chron. Syr. Par. 1. in Vita Anastasii Imperatoris. ܒܫܘܫܠܡ ܐܢܫ ܕܒܪ:
ܣܛܪܘ ܗܘܝܐ ܥܠܬܐ ܦܝܪܘܙ ܡܠܟܐ
ܕܦܪ̈ܣܝܐ

ܘܦܘܣܩܢܐ ܕܐܬܦܣܩ ܠܗ ܕܠܐ ܣܦܩܐ ܠܗܘܢ
ܡܛܠ ܕܢܣܒܝܢ ܠܗܘܢ ܘܪ̈ܗܘܡܝܐ ܥܐܦܐ
ܢܣܒܝܢ. ܢܬܠܘܢ ܐܘ ܐܝܟ ܗܢܘܢ ܦܪ̈ܣܝܐ
ܢܬܠܘܢ. ܐܘ ܠܩܪܒܐ ܢܬܛܝܒܘܢ. ܗܘ
ܕܝܢ ܦܝܪܘܙ ܕܢܟܠ ܒܗܘܢ ܐܡܪ
ܕܝܗܒ. ܘܫܩܠܘ ܗܦܟܘ ܗܘܢܝܐ.
ܦܝܪܘܙ ܕܝܢ ܟܕ ܐܟܢܫ ܚܝܠܘܬܗ
ܠܗܘܢܝܐ ܕܡܟܬܪܝܢ ܗܘܘ ܕܢܣܒܘܢ
ܡܛܠ ܐܓܪܐ ܘܪܕܦ ܠܗܘܢ ܕܐܙܠܘ. ܗܝܕܝܢ
ܬܓܪܐ ܚܕ ܐܦܡܝܐ ܝܘܢܝܐ ܕܥܡ
ܗܘܢܝܐ ܗܘܐ: ܠܒܒ ܐܢܘܢ ܘܡܠܟ
ܕܢܣܩܘܢ ܒܣܡ̈ܐ ܒܕܘܟܬܐ ܕܗܘܬ ܒܗ
ܡܘܡܬܐ: ܕܐܠܗܐ ܗܦܟ ܠܦܪ̈ܣܝܐ
ܕܕܓܠܘ. ܘܟܕ ܥܒܕܘ ܗܟܢܐ ܐܪܥܘ
ܠܦܪ̈ܣܝܐ ܘܩܛܠܘ ܠܦܝܪܘܙ ܘܫܒܘ
ܠܦܪܣ ܘܗܦܟܘ ܠܐܬܪܗܘܢ.

Sub Zenone miserunt Hunni ad Pherozem Persarum regem, ajentes, stipendium sibi ab ipso pactum nequaquam sufficere; duplo plus à Romanis solvi. Aut igitur Persæ tantundem solverent, aut bellum pararent. Quos Pherozes decipere volens, respondit, se utique quod petebant, daturum. Eo pacto Hunni rediere. Pherozes verò eductis copiis, Hunnos quidem qui stipendii recipiendi causa remanserant, interfecit, cæteros verò qui abierant, insequutus est. Tùm Apameensis quidam Græcus mercator, qui cum Hunnis erat, æquo animo eos esse jussit, consuluitque, ut ubi jusjurandum factum fuerat, thus adolerent: Deum enim perjuros Persas deleturum. Quumque id illi fecissent, Persis obviam facti, Pherozem occiderunt, depopulataque Perside, in regionem suam rediere.

Balasces. Balasces, quem alii Blasen, Blassum, Balbam, & Obolam vocant, Pherozis frater secundùm Josue Stylitam ac Theodorum Lectorem, vel filius juxta Barhebræum, regnum iniit anno 488. quumque illud annos quatuor utrinque incompletos tenuisset, ineunte anno 491. excœcatus fuit à Cavade, regnoque exturbatus. Ita Agathias lib. 4. Theodorus lib. 2. pag. 566. Josue Stylites citatus à nobis Tom. 2. pag. 264. & Barhebræus, cujus verba ex Chron. Syr. Par. 3. suprà retuli, ubi de Pheroze. Hic tamen auctor in eodem Chron. Par. 1. quum de Zenone Imp. loquitur, duo de Balasce affirmat, quæ neque secum, neque cum iis, quæ Par. 3. scribit, stare possunt. ait enim: ܒܫܢܬ ܬܫܥ ܕܙܐܢܘܢ
ܡܠܟ ܒܦܪ̈ܣܝܐ ܒܠܐܫ ܫܢ̈ܝܐ
ܐܪܒܥ. ܘܒܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ ܕܝܠܗ
ܡܠܟ ܒܬܪ ܒܠܐܫ ܩܘܐܕ ܒܪ
ܦܝܪܘܙ ܫܢ̈ܝܐ ܚܕܥܣܪܐ.

Anno Zenonis nono regnavit in Perside Balasces annos quatuor. Anno autem ejusdem (utique Zenonis) *undecimo post Balascem regnavit Cavades Pherozis filius annos undecim.* Si Balasces regnavit annos quatuor regnumque anno Zenonis undecimo iniit, Cavades itaque non anno Zenonis undecimo, sed tertio decimo regnare cœpit. Præterea idem Barhebræus Par. 3. refert, Pherozem anno Græcorum 799. Christi 488. periisse, à quo si initium regni Balascis ducatur, eum regno exturbatum constat anno Græcorum 802. Christi 491. vel saltem anno Græcorum 801. Christi 490. ut idem Barhebræus affirmat in eadem Par. 3. post citata de Pherozis interitu & Balascis inauguratione verba, inquiens:

ܘܡܠܟ ܩܘܐܕ ܐܚܘܗܝ ܒܬܪܗ
ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܚܕܐ.

Et regnavit post eum (Balascem) *Cavades ipsius frater anno Græcorum octingentesimo primo.* Atqui Zeno Imperium iniit anno Christi 474. obiitque die 9. Aprilis anni 491. ut

est

eſt certum. Nonus itaque & undecimus illius annus in annos Chriſti 483. & 485. confertur, quibus nec dum Pherozem interiiſſe, ex ſuprà dictis liquet. Pagius, qui obitum Pherozis ad annum 481. conſignaverat, eodem quoque anno Balaſcem regnaſſe, anno verò 485. dejectum fuiſſe affirmat. Procopius verò lib. 1. de Bello Perſico cap. 5. ab omnibus diſcrepat, quum ait, Pherozi Cavadem ſucceſſiſſe; Cavadi verò ob legem de promiſcuo feminarum uſu ejecto Balaſcem ſubſtitutum fuiſſe. Sed ejecto ob eam cauſam Cavadi, ex omnibus Scriptoribus liquet Zamaſphem, de quo mox ſermo erit, non Balaſcem ſuffectum. Amrus nullam Balaſcis mentionem facit, ſed Pheroze mortuo Cavadem gubernacula regni ſuſcepiſſe ſcribit: paucos nimirùm annos, quibus is regnaverat, Cavadi tribuens. Cauſam ejectionis Balaſcis ejuſque excœcationis, Joſue Stylites accuratè deſcribit. *Balaſces*, inquit, *quum exercitum ob pecuniæ defectum alere non poſſet, à ſuis ſpretus, Magorum etiam factione oculis orbatus, regno exuitur, eique Cavades Pherozis filius, qui obſes apud Hunnos fuerat, ſubſtituitur. Magorum autem in Balaſcem odii cauſa erat, quod eorum leges parvipenderet, & balneas ædificare cogitaret.* Perſarum Reges quum idolorum cultores eſſent, nunc Zoroaſtrianorum Magorumque ſectam, nunc Manichæorum profitebantur. Cavadem Zoroaſtrianis faviſſe, Choſroëm verò ipſius filium Manichæis, ex Amro mox videbimus.

Cavades. Cavades, ſeù Cabades, Pherozis filius ineunte anno 491. Zenone adhuc vivente inauguratus, ob latam de communi uxorum uſu legem à Satrapis ad necem quæſitus, ad regem Hunnorum profugit, eique Zamaſphes ſubſtituitur. Vide Tom. 1. pag. 265. Tom. 2. pag. 407. & hoc Tom. pag. 384. Pagius, qui initium regni Cavadis ab anno 485. ducit, ejus abdicationem ad annum 496. refert: idque ex eo, quia communis fert Scriptorum opinio Cavadem *annos undecim* regnaſſe, antequam ad Hunnos profugiſſet, ut Agathias lib. 4. disertè affirmat, inquiens: *conſpiratione facta omnibuſque inſurgentibus, eum* (Cavadem) *abdicant, undecimo ex quo regnarat, anno, & in Lethes caſtellum conjiciunt: regni verò poteſtatem in Zamaſphem transferunt, qui & ipſe Perozi filius erat.* Verùm quum ex una parte certum ſit Cavadem anno poſtremo Zenonis, hoc eſt, ineunte Chriſti 491. regnum iniiſſe, ut ſuprà oſtenſum pag. 384., ex altera verò parte conſtet tùm Zamaſphem Cavadi ejecto ſubſtitutum, tùm etiam Cavadem ipſum recuperato regno circa finem menſis Auguſti anni Chriſti 502. in Romanorum ditionem irrupiſſe & anno ſequenti Amidam cepiſſe; neceſſariò ſequitur, ipſum antequam regno exturbatus fuiſſet, minus annis undecim regnaſſe: alioquin nullus Zamaſphi locus relinqueretur; maximè ex eorum ſententia, qui annos quatuor Zamaſphi tribuunt: ſequeretur enim Cavadem anno 501. ejectum, & Zamaſphen quarto poſt anno, hoc eſt, Chriſti 505. regnum abdicaſſe: adeoque non ſub Cavade, ſed ſub Zamaſphe memoratam Scriptoribus omnibus in Romanorum fines Perſici exercitus irruptionem contigiſſe: quæ omnia Græcis, Latinis, Syris, Arabibuſque Hiſtoricis repugnant. Quamobrem undecim illos Cavadis annos exiſtimo intelligendos eſſe de toto temporis ſpatio, quod ab ejus inauguratione uſque ad recuperatum regnum effluxit, complectendo illos etiam annos, quos Zamaſphes, Cavade apud Hunnos commorante, regnavit. Conjecturam meam duo Barhebræi loca confirmant. Primus in Chron. Syr. Par. 1. in Vita Anaſtaſii Imperatoris.

ܘܒܫܢܬܐ ܬܡܝܢܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܡܪܕܘ ܥܠ ܩܒܕ
ܐܣܪܘܗܝ ܐܡܓܘܫܐ ܘܐܡܠܟܘ ܙܐܡܐܣܦ
ܫܢܝܢ ܘܟܕ ܩܒܕ ܥܪܩ ܠܘܬ ܗܘܢܝܐ
ܘ

ܬܠܐ ܐܢܫܘܗܝ ܘܐܩܦܗ ܘܩܛܠܗ ܘܡܠܟ ܒܬܪܗ ܗܘ ܫܢܝܢ ܬܠܬܝܢ :

Anno ejus (hoc eſt, Anaſtaſii, inquit) *octavo rebellavit adverſùs Cavadem Zamaſaphes ejus frater, qui annis duobus regnavit. Cavades verò quum fugiſſet, collectis copiis cum fratre congreſſus, eum vicit interfecitque: atque ita poſthæc regnavit annis triginta.* Atqui octavus Anaſtaſii annus incidit in annum Chriſti 498. cui ſi duos annos regni Zamaſphis adjicias, habebis reditum Cavadis anno Chriſti 500. exeunte, & 501. ineunte: ab anno verò 491., quo idem Cavades inauguratus fuit, uſque ad annum 501. quo regnum recuperavit, ſunt *undecim anni*. Alter Barhebræi locus in eodem Chron. Syr. Par. 3. in Vita Babuæi Epiſcopi Seleucienſis. ܘܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܐܬܬܪܝܡ ܒܪ ܦܝܪܘܙ ܠܒܠܐܫ ܩܘܐܕ ܘܐܬܪܕܝܘܗܝ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܒܬܪ ܕܐܡܠܟ ܗܘܐ ܒܗ ܩܘܐܕ ܚܕܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܒܬܪ ܒܠܫ ܐܚܘܗܝ . ܘܥܪܩ ܐܙܠ ܗܘ

ܩܘܐܕ ܠܘܬ ܝܘܢܝܐ ܘܡܠܟ ܠܗ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܘܐܚܕܗ ܐܦ ܗܝ ܒܡܫܠܡܢܘܬܐ ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܣܛܪ ܡܢ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܕܐܡܠܟ ܙܡܣܦܣ ܐܚܘܗܝ .

Per idem tempus inſurrexit Zamaſaphes Pherozis filius adverſùs Cabadem, eumque regno de ecit, poſtquam idem Cabades poſt Balaſcem fratrem annos undecim regnaſſet. Tùm verò Cabades ad [1] *Hunnos profectus, eorum ope regnum recuperavit, quod & tenuit annis* [2] *quadraginta duobus præter duos annos, quibus Zamaſaphes ejus frater regnavit.* Etſi prior hujus loci pars, in qua dicitur Cavades regno dejectus poſtquam illud annos undecim tenuiſſet, videatur contrarium aſſerere; ex ſequentibus tamen exponenda eſt, ubi idem Cavades poſt Balaſcem univerſim regnaſſe narratur annos quadraginta duos, præter duos annos, quos Zamaſphes eodem ejecto regnaverat. Ab anno igitur 491. quo Cavades regnare cœpit, uſque ad ejuſdem obitum ſi annos 42. (utique incompletos,) numeres,

NOTÆ.

1 *Hunnos*. In textu pro ܗܘܢܝܐ, quæ vox *Hunnos* ſignificat, perperàm legitur ܝܘܢܝܐ hoc eſt, *Jones*, ſeù *Græci*. Neque enim Cavades ad Græcos, ſed ad Hunnos confugit. Videtur tamen hic error Barhebræo, non amanuenſi tribuendus, quum de eodem Cavade apud Jones exule ſubjungat, ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ ܥܘܒܕܘܗܝ ܕܟܪܣܛܝܢܐ ܘܢܣܛܘܪܝܢܐ ܕܒܫܘܠܛܢܗ ܕܗܠܝܢ ܕܦܠܝܓܝܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܗܝܡܢܐ ܘܡܬܪܥܝܢ ܠܗܘܢ ܕܚܪܡܘ ܐܢܘܢ ܟܠܗܘܢ ܘܐܚܪܡܘ ܐܢܘܢ. *Ibi intellexit res Chriſtianorum, & Neſtorianorum ſuæ ditionis, hos ſcilicet ab omnibus fidelibus diſſentire, eoſque ſectari ac recipere, quos cæteri omnes rejecerunt damnaruntque*: Nam apud Græcos potuit Cavades diſcrimen inter Catholicos & Neſtorianos diſcere, non apud Hunnos agreſtem & à chriſtiana religione alienam gentem.

2 *Annis quadraginta duobus*. Ita emendavi errorem amanuenſis, qui habet ܐܪܒܥܝܢ ܘܫܬ *quadraginta ſex*. Pro lectione noſtra ſtat ipſe Barhebræus in Chron. Syr. Par. 3. in ejuſdem Babuæi vita, ubi de initio regni Cavadis ait: ܘܐܡܠܟ ܩܘܐܕ ܐܚܘܗܝ ܒܬܪܗ ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܚܕܐ ܕܝܘܢܝܐ . *Et regnavit frater ejus Cavades poſt eum* (Balaſcem) *anno Græcorum octingenteſimo primo*. De obitu verò ejuſdem: ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܠܬ ܡܝܬ ܩܘܐܕ ܒܪ ܦܝܪܘܙ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ . *Anno Græcorum octingenteſimo quadrageſimo tertio mortuus eſt Cavades Pherozis filius Rex Perſarum*. A primo autem ſuprà octingenteſimum anno uſque ad quadrageſimum tertium ſunt anni duo, non ſex ſuprà quadraginta.

res, habebis eum obiisse anno Christi 531. quo & Pagius ejus obitum consignat. In his autem annis biennium regni Zamasphis comprehenditur à Barhebræo: adeoque ex illius sententia priores undecim anni Cavadis totum illud spatium complectitur, quod ab initio regni ejusdem usque ad ejectionem Zamasphis reditumque ipsius Cavadis excurrit, hoc est, ab ineunte anno Christi 491. usque ad annum 501. exeuntem.

Zamasphes Pherozis filius.

Zamasphes Cavadis frater, quem Josue Stylites ܙܡܣܦ *Zamsaphem*, Barhebræus ܙܡܐܣܦ *Zamasaphem*, & Elias Damascenus جاماسب *Giamasabem* appellant, ab anno Christi 498. ad annum 501. quibus Cavades apud Hunnos commoratus est, regnum administravit. Postquam enim Cavades Hunnorum ope ad sua remissus fuit, *sua sponte*, inquit Agathias, *regio solio excessit, regnumque potiùs relinquere censuit*. Idem Agathias subdit, *eum annos quatuor regno potitum fuisse*: utrinque scilicet incompletos, ut ex suprà dictis constat. Pagius initium regni Zamasphis ducit ab anno 496. finemque in annum 501. collocat: ut nimirùm undecim annis Cavadis locum daret, quos ab anno 485. inchoat. Sed jam demonstratum est, & Cavadem non ante annum 491. regnum iniisse, & in undecim ejus annis tempus quoque regni Zamasphis comprehendi. Hinc Zamasphes in serie Arabica Regum Persarum omittitur, ejusque anni ad Cavadem referuntur.

Cavades Pherozis filius iterùm.

Cavades, abdicante Zamasphe, iterùm regnum occupat ab an. 501. ad annum 531. quo moritur. Quoad triginta istos posteriores Cavadis annos conveniunt Scriptores omnes: non tamen quoad annum, quo mortuus est. Nam Baronius obitum ejus ad annum Christi 530. consignat. Barhebræus mortuum affirmat Cavadem *anno Græcorum* 843. qui in annum Christi 532. incidit. Sed verior sententia mihi videtur, quæ mortem ejus ad annum 531. collocat: nam Agathia teste, annus Justiniani quintus erat, quum Cavades decessit: hoc est, Christi 531. Vide Pagium ad annum 530. num. XI. Barhebræus sibi non constat, dum in Par. 3. Chronici Syriaci in vita Babuæi scribit Cavadem *anno Græcorum* 843. hoc est, Christi 532. obiisse; in prima verò Par. in vita Justiniani Imp. de Chosroë Cavadis filio ac successore ait, ܘܒܫܢܬܐ ܐܪܒܥ ܕܡܠܟܘܬܗ ܐܡܠܟ ܥܠ ܦܪܣܝܐ ܟܘܣܪܘ ܒܪ ܩܘܒܕ. *Anno ejus* (Justiniani) *quarto regnavit Persis Chosroës Cavadis filius*: nam quartus Justiniani annus in Christi annum 530. competit. Amrus oscitanter scribit dejecto ob legem de promiscuo feminarum usu Cavadi, statim filium ejus Chosroëm Anuscervanum substitutum fuisse.

ولما ملك قباد بن فيروز استخرج المياه وبنى المدن وراى ان يقوى مذهب زرادشت في اباحة النسا والرجال اباحة البعض مع البعض وغلظ ذلك على المجوس لاجل نسايهم واجتهدوا الى ان خلع وملك بعده انوشروان وكان متفلسفا محبا للنصارى فظهر مذهب ماني وعدل عن مذهب زرادشت وهو الذي بنى الايوان باسفانير.

Quum Cavades, inquit in Vita Acacii, *Pherozis filius regnum suscepisset, aquas duci urbesque ædificari jussit; Zaradosti verò* (hoc est, Zoroastri) *sectam de communi feminarum virorumque commercio stabilire conatus est. Cujus rei causa propter suas uxores Magi indignati, depositionem ejus procurarunt. Regnavit autem post eum Anuscervanus, Philosophiæ & Christianorum studiosus, qui sectam Manetis Zoroastrianæ prætulit, palatiumque in Spanira* (Ctesiphonte) *exstruxit.* Sed inter Cavadis dejectionem, & Anuscervani inaugurationem anni integri duo suprà triginta ex dictis effluxere. Cavadis

dis gesta ab anno Christi 502. ad annum 507. ex Josue Stylita & ex Zacharia Rhetore descripta habes Tom. I. pag. 272. & Tom. 2. pag. 56. & seqq. ubi de Amidæ expugnatione, Edessæ obsidione, & Daræ urbis conditu. Quod autem Zacharias cit. tom. 2. pag. 57. Cavadi refert Christum Dominum dixisse, ne Amidæ obsidionem solveret, id ab Amro quoque narratur in hæc verba:

وفى هذه الايام فتح قباد لامد وانه سمع شخصًا يقول له توقف فانك تفتحها فلما دخلها راى صورة سيدنا فى البيعة فقال هذا رايت وهو يقول لى توقف فاننى افتحها على يديك فسجد للصورة وكف من النصارى .

Per eadem tempora Cavades Amidam obtinuit. Audiverat autem quemdam sibi dicentem: mane, donec eam expugnes. Ingressus verò urbem, vidensque imaginem Domini nostri in Ecclesia, Hunc, ait, vidi dicentem mihi, mane, quoniam urbem tibi expugnandam tradam. Adoravit itaque Imaginem, & à Christianorum cæde abstinuit. Idem Amrus in vita Silæ addit, Cavadem Christianis favisse, causamque ad Jozachum Huzitarum Episcopum refert, inquiens:

وكان قباد يكرمه بسبب يوزق اسقف الاهواز لانه شفاه من علة كان به وكان النصارى لاجل ذلك على سكون وبنيت البيع .

Eum (hoc est, Silam) *Cavades honorabat propter Jozachum Huzitarum Episcopum, qui ipsum à morbo curaverat. Quam ob rem Christiani pace fruebantur, & ecclesias ædificarunt.* Sed Cavadem christianis Catholicis, non Nestorianis propensum fuisse, Barhebræus disertè affirmat in Vita Babuæi, etsi eum Regis favorem ad Monophysitas detorquere videtur.

ܘܐܦܢ ܡܠܟ ܩܘܒܪܝܘܗܝ ܕܪܝܫ̈ܢܘܬܐ
ܐܘܪܬܕܘܟܣܝܐ ܕܐܬܐܘ ܘܐܠܘ ܘܠܐ ܠܟܝ
ܡܢ ܠܡܥܡܕܐ ܡܥܡܕܢܐ ܢܣܛܘܪܝܢܐ ܐܠܐ
ܠܗܢܘܢ ܕܒܟܠܗܘܢ ܘܡܛܠ ܐܬܦܠܓܘ ܢܦܫܗ

ܘܥܒܕܗ. ܐܦ ܒܪ ܡܫܘܚ ܗܘܐ ܐܡܝܢܐ
ܡܘܕ ܦܘܪܐ ܐܢܫܘܢ ܫܘܠܛܢܐ
ܠܟܪ̈ܣܛܝܢܐ. ܘܒܐܝܕܐ ܡܫܝܚܝܐ
ܢܣܒܘܗ ܠܡܘܡܢܐ ܡܢ ܦܪܣܝܐ
ܘܡܫܬܪܝܐ ܠܗܘܢ ܕܐܒܘܬܐ ܘܕܡܥܒܪܢܐ.
ܒܪܘܗܝ ܗܢܐ ܐܢܫ ܠܡܢܐܢܫ :
ܡܠܟܘܬܐ ܕܗܢܐ ܗܘܐ ܠܐܒܘܬܗܘܢ ܕܒܝܬ
ܢܫܐ ܡܬܦܠܓܝܢ ܡܢ ܡܠܟܐ ܠܟܝ
ܐܦܣܩܘܦܐ ܘܐܪܡܢܝܐ ܘܠܐ ܡܢ ܕܝܢ
ܣܘܟܐ ܒܝܬܗܘܢ. ܐܝܬ ܗܘܐ ܕܝܢ
ܒܗܘ ܙܒܢܐ ܡܫܡܫܐ ܐܢܫ ܕܡܫܡܫ
ܫܡܥܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܢܚܡ ܩܪܝܬܐ ܕܠܐ
ܒܪܒ ܩܠܝܠ ܒܐܪܐ ܬܘܒ ܫܦܝܪܐ.
ܗܢܐ ܕܝܢ ܐܡܬܘܠ ܢܫܡܗ ܕܡܕܒܪܢܐ
ܦܩܕܘ ܟܠ ܠܒܝܬܗ ܘܢܫܒ ܡܢܗܘܢ
ܦܘܩܕܢܐ ܕܢܕܪܘܫ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܦܪܣ
ܘܒܟܠܗ ܒܗ ܦܪܣ ܘܢܒܢܐ ܠܐܘܪܬܕܘܟܣܐ
ܕܟܕܪܡܢܐ ܢܟܢܫܘܢ ܒܢܘܗܝ ܘܥܠܝܗܘܢ
ܘܠܒܫ ܠܥܠܡܐ ܕܢܣܛܘܪܝܢܐ ܡܢܗܘܢ.
ܡܢܟܝܢ ܗܢܐ. ܘܟܠ ܐܝܟܐ ܕܒܪܐ :
ܢܦܩ ܒܪܐ ܐܢܫܐ ܡܢ ܐܘܡܢܐ ܘܝܘܢܝܐ
ܘܦܘܠܝܣܐ ܕܡܬܟܪܢ ܡܢ ܐܘܪܬܕܘܟܣܐ
ܕܢܣܛܘܪܝܢܐ. ܘܐܝܟ ܐܢܝ ܠܒܝܬ ܠܡܠܟܐ
ܠܗܠ ܡܠܟܐ ܘܫܪܪ ܐܢܫܝܢ ܕܦܪܣܝܐ
ܡܠܟܬܐ ܕܝܠܗ. ܘܐܬܚܙܝ ܕܥܡܠܐ
ܕܝܠܗ ܘܐܬܦܫܩܝ ܒܡܠܟܘܬܗ
ܗܘ ܕܗܘ ܠܡܫܡܫܘܗܝ ܐܡܝܢܐ
ܡܢ ܡܠܟܘܗܝ ܕܒܪܢܫܐ.

Ibi compertas habuit (inquit, hoc est, postquam è Perside ad Hunnos fugit, quos Barhebræus Græcos perperàm appellat) *res Christianorum & Nestorianorum suæ ditionis: hos scilicet ab omnibus fidelibus dissentire, eosque sectari ac recipere, quos ceteri omnes rejecerunt damnaruntque. Noverat*

verat etiam, quomodo Pherozes ipsius pater potestatem Barsumæ dederat, qui vim fidelibus intulit, ut à fide patrum Occidentalium recederent. Quamobrem eos vehementer oderat, maximè verò quod Patres eorum cerneret nefariis nuptiis pollui, Catholicum, inquam, & Episcopos; fornicationem autem ab ipsis nihili pendi. Erat autem per id tempus Presbyter quidam, Simeon nomine, ex Beth-Arsam pago apud Seleuciam sito, vir orthodoxus. Hic quum regis Cavadis animum comperisset, eum adiit, jussionemque ab eodem obtinuit, ut totam terram Sennaar, Persidemque universam perlustraret, atque Orthodoxos excitaret, ut liberè conventus facerent, impetumque Nestorianorum retunderent. Hæc igitur peregit. Quacumque autem pertransiit, chirographum ex Armenis, Græcis Syrisque accepit, profitentibus se à fide Nestorianorum alienos esse; literasque subscriptionibus singulorum firmatas ad Regem attulit, qui sigillo regio easdem confirmavit: appellatæque sunt Codices confessionis, & in ecclesia Tagriti urbis repositæ, quæ sola corruptionem Barsumæ evaserat.

Chosroës Anuscervanus.

Chosroës, cognomento Anuscervanus, seù Nuscervanus, Cavadis filius, post diem 19. Februarii anno Christi 531. regnum iniit, quumque illud per annos 48. tenuisset, obiit anno 579. Initium regni Chosroæ ex dictis de obitu Cavadis colligitur: constat etiam ex martyrio sanctæ Siræ, quæ anno 559. passa dicitur anno ejusdem Chosroæ vigesimo octavo, ut rectè observat Pagius ad annum 530. num. XI. idemque deducitur ex Amro, qui Tom. 2. pag. 412. obitum Marabæ Nestorianorum Patriarchæ consignat ad annum Græcorum 863. Christi 552. eumque annum dicit esse regni Chosroæ vigesimum primum. Annos verò 48. eum regnasse liquet tùm ex Agathia & Procopio, quos idem Pagius citat; tùm etiam ex Arabe Auctore Chronologiæ regum Persarum: ex quorum sententia sequitur, ipsum anno 579. decessisse. Barhebræus ab his dissentit, dum inaugurationem Chosroæ ad annum Græcorum 843. obitumque ad annum 889. refert:

ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܠܬ
ܕܝܘܢܝܐ ܡܝܬ ܩܘܒܕ ܒܪ ܦܝܪܘܙ
ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ ܘܐܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ
ܐܢܘܫܪܘܢ ܒܪܗ ܕܝܠܗ:

Anno Græcorum (inquit in 3. Par. Chron. in vita Babuæi) *octingentesimo quadragesimo tertio mortuus est Cavades Pherozis filius Rex Persarum, eique in regno successit Chosroës Anuscervanus ipsius filius.* Et in vita Kamjesu

ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ.
ܘܬܫܥ ܡܝܬ ܟܣܪܐ ܐܢܘܫܪܘܢ
ܘܩܡ ܒܪܗ ܗܘܪܡܝܙܕ ܚܠܦܘܗܝ.

Anno Græcorum *octingentesimo octogesimo nono obiit Chosroës Anuscervanus, quem Hormisdates filius excepit.* Et in prima Par. ejusdem Chronici in vita Justiniani: ܘܒܫܢܬܐ
ܐܪܒܥ ܕܝܠܗ ܐܡܠܟ ܟܣܪܐ ܦܪܣܝܐ
ܟܣܪܐ ܒܪ ܩܘܒܕ ܘܐܚܕܗ ܫܢܝܢ ܡܙ.

Anno ejus (Justiniani) *quarto regnum iniit Chosroës filius Cavadis, idque annos septem suprà quadraginta tenuit.* Sed præterquàm quod falsum est Chosroëm anno Græcorum 843. hoc est Christi 532. inauguratum fuisse, Barhebræus hìc in tribus sibi repugnat: primum quod annum quartum Justiniani, quo initium regni Chosroæ collocat, fuisse Græcorum ait octingentesimum quadragesimum tertium: nam Justinianus imperare cœpit anno Christi 527. adeoque annus Græcor. 543. idemque Christi 532. sextus, non quartus Justiniani annus esset. Deinde ab anno Græcorum 843. ad annum 889. anni fluxere triginta sex, non triginta septem. Demùm quum in vita Babuæi dicat, eum anno Græcorum 889. obiisse, in prima Parte Chronici

nici in vita Tiberii Imperatoris ſcribit id factum anno poſt: ܘܒܗ

ܒܫܢܬܐ ܕܐܡܠܟ ܛܝܒܪܝܘܣ ܕܐܝܬܝܗ
ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ
ܕܝܘܢܝܐ ܡܝܬ ܟܣܪܘ .

Eodem anno, quo Tiberius imperium iniit, hoc eſt, Græcorum 890 (Chriſti 579.) *mortuus eſt Choſroës*: atqui Tiberius imperare cœpit à die 26. Septembris anni Chriſti 578. ut ex Auctore Chronici Alexandrini demonſtrat Pagius ad annum prædictum numero 3. Idem Barhebræus Choſroæ geſta annis non ſuis refert. Nam ut Procopius lib. 2. de Bello Perſico cap. 9. & ſeqq. Continuator Marcellini, Marius in Chronico, Agathias lib. 2. Auctor Chronici Edeſſeni, aliique narrant, Choſroës anno Chriſti 540. Juſtiniani 13. primam expeditionem adversùs Romanos ſuſcepit, in qua Antiochiam captam diripuit: & per quatuor ſequentes annos cum Romanis pugnavit: Anno 545. inducias quinquennales cum Juſtiniano fecit: quas in alios quinque annos poſtea inſtauravit. Anno 556. pacem, quæ rupta fuerat, per aliud quinquennium firmavit, eoque abſoluto eandem anno 561. iterùm ſtatuit obſervavitque uſque ad annum 572. quo indictum Romanis bellum uſque ad obitum, hoc eſt, uſque ad ann. 579. geſſit. At Barhebræus initium expeditionis Choſroæ ad annum regni ejus octavum, Juſtiniani undecimum ponit; nec pacem aliquando cum Romanis factam memorat, niſi poſt obitum Juſtiniani, quam poſtea propter Armenos, qui ad Romanos confugerant, ruptam affirmat.

ܘܗܘܐ ܫܝܢܐ ܒܝܬ ܪ̈ܗܘܡܝܐ ܠܦܪ̈ܣܝܐ
ܫܢ̈ܝܐ ܫܒܥ . ܘܒܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ
ܕܝܘܣܛܝܢܝܢܘܣ ܐܫܬܪܝ ܫܝܢܐ ܕܒܝܬ
ܦܪ̈ܣܝܐ ܠܪ̈ܗܘܡܝܐ . ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ
ܣܠܩ ܟܣܪܘ ܘܟܒܫ ܠܩܠܝܢܝܩܘܣ .

ܘܟܠܗ̇ ܒܝܬ ܢܗܪ̈ܝܢ . ܘܐܬܐ ܣܠܩ
ܥܠ ܐܘܪܗܝ . ܘܟܕ ܠܐ ܐܬܡܨܝ
ܕܢܟܒܫܝܗ̇ : ܚܪܒ ܠܒܛܢܢ ܘܐܙܠ .
ܘܐܬܐ ܣܠܩ ܥܠ ܐܢܛܝܘܟܝ ܘܟܒܫܗ̇
ܘܐܘܩܕܗ̇ ܘܚܪܒܗ̇ ܟܘܠܢܐܝܬ
ܘܫܩܠܘ ܦܪ̈ܣܝܐ ܥܡܘ̈ܕܐ ܕܫܝܫܐ
ܕܐܣܛܘ̈ܐ ܘܐܘܒܠܘ ܠܦܪܣ . ܘܬܘܒ
ܣܠܩܘ ܦܪ̈ܣܝܐ ܠܟܠܗ̇ ܐܬܪܐ ܕܒܝܬ
ܠܝܡܝܛܘܣ ܘܚܪܒܘ ܩܠܝܢܝܩܘܣ ܘܒܝܬ
ܒܠܫ ܘܫܩܠܘ ܓܪ̈ܡܐ ܕܡܪܝ ܒܟܘܣ
ܣܗܕܐ ܘܕܗܒܐ ܕܡܟܣܐ ܗܘܐ
ܩܒܘܪܗ ܕܡܪܝ ܣܪܓܝܣ .

Et pax fuit (poſtquam ſcilicet regnum iniit Choſroës, inquit in vita Juſtiniani) *Romanos inter ac Perſas per annos ſeptem. Anno autem undecimo Juſtiniani rupta eſt: eodemque anno aſcendit Choſroës, & Callinicum* (Amro aliiſque Arabibus ſcriptoribus رقة *Raka* appellatur) *totamque Meſopotamiam diripuit. Item Edeſſam invaſit, quam quum expugnare nequiviſſet, Batnas depopulatus abiit. Poſthæc Antiochiam petiit, expugnavit, incendit, & univerſim populatus eſt, Perſis ipſos marmoreos parietum ſtipites inde in Perſidem aſportantibus. Rursùs Perſæ in univerſam Limitis* (confinium ſcilicet utriuſque Imperii) *regionem irrumpunt, & Callinicum atque Beth-Balas devaſtant, oſſa ſancti Bacchi martyris aurumque, quo ſancti Sergii arca tegebatur, auferentes*. Et in vita Babuæi:

ܘܒܬܪ ܫܢܬܐ ܚܕܐ ܡܠܟ ܟܣܪܘ
ܐܢܘܫܪܘܢ ܘܐܬܐ ܘܟܒܫ ܠܢܨܝܒܝܢ
ܠܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܒܢܐ ܠܗ ܡܕܝܢܬܐ
ܘܩܪܐ ܫܡܗ̇ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܕܟܣܪܘ .
ܘܒܬܪ ܐܘܟܠ ܫܢ̈ܝܐ ܒܫܢܬ ܐܪܒܥܝܢ
ܘܫܒܥ ܡܠܟ ܟܣܪܘ
ܘܐܬ

ܘܠܐ ܐܬܡܨܝ ܠܡܟܒܫܘܗ̇ : ܐܠܐ ܠܒܢܝ̈
ܐܬܪܐ ܕܝܠܗ̇ ܫܒܐ ܘܐܝܬܝ ܐܢܘܢ
ܠܗ ܦܪ̈ܣܝܐ . ܘܗܝܕܝܢ ܐܣܬܓܝܘ ܐܪܬܕܘܟܣܘ
ܒܡܕܢܚܐ . ܒܪܡ ܠܐ ܗܘܐ ܒܟܠܗ
ܡܕܢܚܐ ܐܦܣܩܘܦܐ ܣܛܪ ܡܢ
ܩܪܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܣܝܓܪ ܘܒܪ .

Post annos octo Antiochiam petiit, incenditque, ejusque incolas captivos duxit, quibus habitandam Mahuzam [1] *condidit, Antiochiæ nomine urbi imposito. Quarto post anno, hoc est,* Græcorum 885. *quum Edessam frustrà tentasset, habitatores ejus regionis quotquot ceperat, in Persidem transtulit. Tùm verò multiplicati sunt in Oriente orthodoxi. Verùm nullus erat in Oriente Episcopus præter Carem Sigaræ Episcopum.* Cætera descripsi Tom. 2. p. 411. Pergit Chosroæ prælia sub Justino juniore describens.

ܘܒܫܘܪܝܐ ܡܢ ܫܝܢܐ ܗܘܘ
ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܒܫܢܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܠܡܠܟܘ
ܬܗ ܫܕܪ ܠܟܣܪܐ ܕܘܪܘܢ̈ܐ ܒܝܕ ܝܘܚܢܢ
ܦܛܪܝܩܐ ܩܠܝܢܝܩܝܐ . ܟܕ ܕܝܢ ܦܪ̈ܣܝܐ ܫܪܝܘ
ܕܢܐܠܨܘܢ ܠܐܪ̈ܡܢܝܐ ܕܢܣܓܕܘܢ ܠܢܘܪܐ
ܐܝܟ ܡܓܘ̈ܫܐ : ܡܪܕܘ ܐܪ̈ܡܢܝܐ ܥܠ
ܦܪ̈ܣܝܐ ܘܐܬܓܪܝܘ ܒܪ̈ܗܘܡܝܐ .
ܘܫܠܡܐ ܐܬܒܛܠ ܗܘܐ :

At primum quidem pacem uterque colebat, (Chosroës scilicet & Justinus) *ita ut munera etiam Justinus anno imperii sui secundo eidem Chosroi per Joannem Patricium Callinicensem mitteret. Quum autem Armenos ad ignem instar Magorum adorandum compellere Persæ cœpissent, ab his Armeni deficientes, ad Romanos confugerunt: atque ita pax rupta est.* Eo in bello refert, obsessam à Romanis frustrà Nisibin, Daram [2] verò à Persis dolo captam, postquam Justinus Marcianum Ducem injuria amovisset, in eaque expeditione interfectos affirmat viros centum quinquaginta millia, captos nonaginta millia: mox Antiochiæ, Beth-Balas, & Kennesrini regiones, & Apameam ipsam direptam, captivis biscentum nonaginta duobus millibus in Persidem transmissis, duobus verò virginum millibus Turcorum genti dono datis, quæ in rapidum flumen servandæ castitatis causa præcipites se egere. Chosroëm denique rupta iterùm pace, quæ à Justino per Zachariam legatum cum ipso firmata fuerat, quum Sebasten, & Melitenen incendisset, anno primo Tiberii Imperatoris, Græcorum 890. periisse. Amrus Anuscervanum scribit Nestorianis impensè favisse, adeo ut Abam seù Marabam ejus gentis Patriarcham, quem antea Magorum instigatione in carcerem detrudi jusserat, in deliciis postea habuerit ejusque colloquio, consiliis, & operâ, maximè in expeditione adversùs filium, qui in Gandisaporensi regione rebellaverat, usus fuerit; Josephum verò, quem olim ob medicinam sibi acceptissimum, Marabæ substituendum curaverat, ut ejusdem sectæ Episcopis faceret satis, Narse medico Nisibeno procurante, Episcopatu dejici jusserit; Ezechielem autem, qui

NOTÆ.

1 *Mahuzam.* Amrus in vita Josephi Patriarchæ de conditu hujus urbis hæc habet.

وجرت في ايامه امور كثيرة مذمومة منها قصد
كسرى انطاكية وسبيه اهلها وبنايه لهم مدينة
على شكلها تسمى الرومية ،

Ejus, hoc est, Josephi, *diebus multa infausta contigere, ut quum Chosroës Antiochiam petiit ejusque incolas captivos abduxit, quibus aliam urbem Antiochiæ similem condidit, quam Romæam appellant:* Romanorum scilicet civitatem.

2 *Daram.* Ejus, & Apameæ urbis expugnatio, necnon historia duorum millium Virginum, quæ hìc à Barhebræo narratur, totidem ferè verbis legitur in Cod. Syr. Vat. de quo Tom. 2. pag. 62.

qui Josepho defuncto successerat, itineris, quod ipse Chosroes in urbem Nisibin suscepit, comitem habere voluerit. Eundem Anuscervanum non modo Nestorianorum studiosum fuisse, sed reliquos Christianos etiam in Perside ad eorum sectam amplectendam coëgisse, affirmat Renaudotius Tom. 1. Liturg. Orient. pag. 360. & Tom. 2. in Præfat. idque ex his Theophanis verbis colligit. *Edessam*, (inquit Theophanes ad annum eræ Alexandrinæ 620.) *profectus Heraclius, ecclesiam sub Chosrois temporibus à Nestorianis occupatam, orthodoxis restituit.* Hinc deducit vir doctus, Nestorianos sub Chosroë Anuscervano orthodoxis ecclesias eripuisse. *Chosroïs Nuschisruani* (loquitur de Nestorianis) *potestate abutentes, orthodoxos expulerunt Edessena schola & Ecclesia, quam Heraclius pace cum Persis facta, primis possessoribus restitui curavit.* Verùm ut de Edessena Ecclesia primum differam, quum Romanis Edessa sub Justiniano subjecta esset, nec unquam in ditionem Chosroïs Anuscervani devenisset, ut Procopius, Evagrius, Theophanes, auctor Chronici Edesseni, Barhebræus aliique docent; non apparet, quo pacto Nestoriani sub catholicis illius urbis præfecto & Episcopo Ecclesiam orthodoxis eripuisse potuerint. Renaudotius ad Anuscervani tempora perperam refert, quæ sub juniore Chosroë, cognomento Abruizo, post Mauricii Imperatoris obitum contigere: tunc enim Edessa cum aliis Mesopotamiæ ac Syriæ urbibus in potestatem Persarum devenit, donec post ejusdem Chosroïs Abruizi interitum ab Heraclio recuperata, Ecclesia etiam, quæ à Nestorianis occupata fuerat, ab eodem Imperatore catholicis est restituta. De hoc juniore Chosroë loquitur Theophanes, non de Anuscervano. Et hunc quidem Regem in orthodoxos, quàm in Nestorianos propensiorem fuisse. Barhebræus testatur, quum ejusdem cum Maraba illius sectæ præsule disceptationem his verbis describit.

[illegible]

ܕܩܠܝܣܝܩܘ ܗܠܝܢ ܘܢܩܒܠܘܢ ܢܫܐ
ܗܘܝ̈ܐ ܐܢܬܐ ܚܕܐ ܒܠܚܘܕ ܚܕܐ ܐܠܐ ܒܠܚܘܕ.
ܘܡܠܟܐ ܦܩܕ. ܕܫܐܠܘܗܝ ܠܟܠܗܘܢ
ܟܢܫܐ ܐܝܟ ܡܫܝܚܝܐ. ܗܘ ܕܝܢ
ܩܬܘܠܝܩܘܣ ܐܡܪ. ܕܐܢܫ ܡܫܝܚܝܐ ܠܐ
ܡܢ ܒܬܪ ܐܢܬܬܐ ܐܚܪܬܐ ܢܣܒ ܒܚܝܘܗ̇ ܐܠܐ
ܢܣܒ ܡܫܘܠ ܠܫܘܪܝܐ. ܘܐܚܪܢܝܢ
ܡܫܝܚܝܐ ܗܠܝܢ ܠܒܬܘܠܐ ܢܣܒܝܢ
ܕܟܗܢܘܬܐ ܘܐܢܫܝܢ ܡܢ ܥܡܘܕܝܐ
ܒܒܝܬ ܢܫܝܢ: ܠܐ ܐܢܫܝܢ ܠܡܣܒ
ܡܢ ܡܒܘܥܐ ܘܡܩܪܒ ܠܗ ܦܘܪܥܢܐ.
ܘܗܘ ܕܐܦ ܠܡܫܡܫ ܐܢܬܬܐ: ܠܟܠܢ
ܟܠܡܐ ܕܩܕܡ. ܒܫܢܝܐ ܟܠܟܐ ܒܝܘܡ
ܐܡܪܘ ܡܫܝܚܐ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܒܝܬܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܩܐܡ: ܒܬܫܥܝܬܐ ܠܐܠܗܐ
ܐܦ ܕܢܬܦܩ ܡܠܬܐ ܒܬܪܝܢܐ ܘܐܘܟܠܐ.
ܘܗܘ ܕܢܫܝܐ ܢܣܒܬ ܟܗܢܐ ܕܐܚܪܐ
ܐܢܬܬܐ: ܠܗܘ ܠܫܠܝܚܐ ܐܟܘ ܗܘܐ
ܕܐܬܦܢܝ ܢܫܝܢ ܐܚܪܢܐ ܢܣܒܘܢ ܠܗ
ܒܙܒܢܐ: ܒܬܪ ܡܩܒܠܢܘܬܐ ܗܘܬ ܗܘ
ܕܠܫܡܫܐ ܒܠܐ ܡܢ ܢܫܝܢ. ܡܠܟܐ
ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܐܘ ܐܚܐ ܦܘܠܘܣ
ܕܐܬܦܩܕ ܡܢ ܗܘܐ ܐܘܪܚܐ ܘܐܦܩ
ܠܡܪܐ ܕܟܡܪܐ ܒܫܡܫܝܢܐ ܘܢܘܗܪܐ
ܠܗ ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܕܠܗܘܢ. ܘܟܕ ܠܐ
ܡܠܟܐ: ܐܡܪܘ ܡܢ ܡܠܟܐ ܘܐܦ ܠܐ
ܠܡܪ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܪܝ ܘܡܠܟܘܬܗ
ܠܟܠܗܘܢ ܒܡܪܗ ܡܠܟܐ. ܘܗܘܝܘ ܐܠܐ
ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܡܠܟܐ ܘܐܘܦܝ
ܒܗ ܡܫܝܚܝܐ ܘܡܠܟܐ. ܘܟܕ ܗܘ
ܕܡܫܝܚܝܐ ܡܠܟܐ ܡܫܝܚܝܘܬܗ.

Abam Catholicum Chosroës Anuscervanus sapiens Rex aliquando arcessens, de fide cum ipso disputavit, inquiens. *Cedo numerum gentium, quæ Mariam Deiparam dicunt, & Cyrillum suscipiunt, earumque, quæ illam vocem respuunt & Nestorium admittunt. Obmutuit ad hæc Catholicus: qui quum hinc mentiri non posset, inde veritati cedere cogeretur, tandem in angustias redactus: omnes, inquit, Christianorum gentes vocem illam dicunt Cyrillumque suscipiunt, nobis exceptis, qui id dicere recusamus & Nestorium admittimus. Tùm verò increpans ipsum Rex, ait. Ergone mentiri omnes dicemus, vosque solos veritatem habere? Enimverò palam fit, vos à Christianorum cœtu non fide dumtaxat, sed & operibus immensum quantum distare. Ubinam gentium Catholicus aut Episcopus mulierem cohabitatricem habet, ut vos habetis? aut mortua Clericus uxore, alteram ducit, & post hanc aliam, ut Clerici vestri faciunt? Catholicus respondit. Quod Deus Verbum ex Maria initium nequaquam sumpsit, ideo nos Deiparam non dicimus. Quod verò ad feminas spectat, en ego mulierem non habeo, neque unquam habui. Mei verò præcessores ex divino Apostolo id usurparunt ajente, melius est nubere, quàm libidine uri. Quod autem Clerici plures ducunt uxores, unam post alteram, nihil prohibet. At Rex; futiles, inquit, hæ causæ sunt inanesque: ipse enim Paulus ait, se esse Apostolum non ex hominibus, neque per hominem, sed per Jesum Christum. Magi verò patres nostri nisi illum Deum nossent ex Virgine in Bethlehem natum, nequaquam ex Oriente ad eum adorandum abiissent aut munera ei obtulissent. Illud autem, melius est nubere, de secularibus ab Apostolo dictum est, quos carnis libido stimulat. Qui enim Apostolorum gradum obtinet, amore Dei, non conjugii desiderio flagrare eum decet. Quod verò ait, Presbyter sit unius uxoris vir, si laico duas simul uxores habere permisisset, credibile esset, eum id Presbyteris negare voluisse. Tibi igitur consulo, ò Aba Catholice, ut ab hac secta recedens, reliquis Christia-*

ſtianis populis te adjungas, *quo fiet*, *ut honorem tùm apud me*, *tùm apud ipſos conſequaris*. *Quum autem ille Regi obtemperare recuſaret*, *ab eodem Seleucia ejectus*, *in Adorbiganam abiit*, *ibique commoratus eſt*. *Paulò poſt exiſtimans Choſroëm Regem facti oblitum fuiſſe*, *Seleuciam repetiit*. *Id verò quum Rex accepiſſet*, *catenis vinctum Abam in cuſtodia detineri juſſit*, *quo in carcere dies clauſit*. Etſi hæc Choſroæ cum Aba diſputatio Chriſtianorum potiùs, quàm ipſius Choſroæ fætus videtur; ex iis tamen quæ eam conſequuta ſunt, palàm fit, Regem illum Neſtorianis infenſum fuiſſe: nam ſcriptores ipſi Neſtoriani fatentur, Abam ſeu Marabam regis juſſu in vincula conjectum fuiſſe, & Seleuciâ in Adorbiganam relegatum. Amrus verò addit, non in Abam dumtaxat, ſed etiam in alios illius Epiſcopos Regem deſæviiſſe,

فامر الملك بشدّه بالحديد فمكث مدّة معذّبا

وامر الملك بقتل جماعة من الاساقفة وصلبهم

لمخالفة جرت بينهم وبين ملك الروم .

Juſſit Rex, inquit in vita Marabæ, *eum*, hoc eſt, Abam, *vinculis ferreis vinciri*, *qui diù id tormentum paſſus eſt*. *Plures quoque Epiſcopos idem Rex interfici & cruci affigi præcepit propter diſſidium ipſos inter & Imperatorem Romanorum ortum*. Si itaque Abam Choſroës tamdiù vexavit, ſi ejuſdem Epiſcopos interfici juſſit, nequaquam verum eſt, ipſum Neſtorianis faviſſe. At Chriſtianos omnes, inquies, ditionis ſuæ Choſroës perſequebatur, quum bellum Romanis moveret: quamobrem in pace, quæ anno 561. cum eodem à Juſtiniano firmata eſt, Chriſtiani Perſis ſubjecti diſertè comprehenſi ſunt, impetratumque ab illo Rege, ut iis permitteret ſuis legibus vivere. Verùm hinc potius argumentum deſumitur ad oſtendendum, Neſtorianos à Choſroë odio habitos fuiſſe. Nam quum ille adversùs Romanos expeditionem ſuſcepiſſet, eos ditionis ſuæ Chriſtianos vexabat, quos ejuſdem cum Romanis fidei eſſe noverat, id-eſt, Catholicos; non Neſtorianos, qui Romanos, quoſque viciſſim Romani execrabantur: adeoque quum aliunde conſtet Choſroëm Neſtorianos vexaſſe, ſequitur id non ex infenſo illius in Romanos animo, ſed potiùs ex innato in eam ſectam odio proceſſiſſe. In ea verò pace, quæ anno 561. facta eſt, non Neſtorianorum, ſed Catholicorum cauſam Juſtinianus tutatus eſt, ut ex ejus conditionibus liquet, quæ referuntur à Menandro Protectore in Excerpt. de Legat. apud Pagium ad annum prædictum num. IX. *Pacta ſunt interpoſita*, inquit, *de Chriſtianis*, *ut illis liceret templa conſtruere*, *& ſine ullo timore ſacra peragere*, *& gratiarum actiones per hymnos Deo*, *ſicut apud nos fieri conſuevit*, *canere*, *neque cogi Magicis ceremoniis intereſſe*, *aut invitos colere & venerari Deos*, *qui apud Medos Deorum numero habentur*. *Neque tamen ideo Chriſtiani auderent conari Magica ſectantes in ſuam ſententiam pertrahere*. *Obtinuit quoque* (Petrus prætorianarum cohortium præfectus, Juſtiniani ad Choſroëm legatus) *ut Chriſtianis poteſtas eſſet mortuos ſepulcris condere*, *& illis ad noſtrum morem juſta perſolvere*. Juſtinianus, qui Neſtorianos æquè ac Monophyſitas perſequebatur, de ſolis Catholicis in regno Perſarum commorantibus ſollicitus erat. Denique circa Anuſcervani doctrinam, quam Amrus, Barhebræus aliique Syri, Arabes ac Perſæ celebrant, audiendus Agathias lib. 2. pag. 66. *Deprædicant illum*, inquit, *atque admirantur ſuprà ipſius meritum non tantùm Perſæ*, *ſed & nonnulli Romanorum veluti literarum amatorem*, *quique ad Philoſophiæ noſtræ culmen evaſerit*, *quum ei Græcanica ſcripta ab interprete quopiam in Perſicam linguam eſſent converſa*. Et infrà. *Ego verò eum doctrina præditum fuiſſe & quidem ſumma nequaquam crediderim*. *Quî enim fieri poterat*, *ut puritas illa veterum nominum & nativa gratia*, *& præterea rerum ipſarum naturæ congruens valdeque accommodata*,

data, in agresti quadam & ineptissima lingua conservaretur? quo verò etiam pacto vir regio fastu à puero, multaque assentatione delibutus, & barbarum inprimis vitæ genus sectatus, & bella semper præliaque spirans, quo pacto, inquam, qui ita vitam instituit, videatur aliquid magni ac memorabilis fructus ex hisce disciplinis reportare, & in iis exercitatus esse posse? Quod autem ait Amrus, Anuscervanum *Philosophos amasse*, idem Agathias lib. citat. ostendit, quales Philosophi cum Rege illo consuetudinem habuerint: Uranius scilicet quidam Syrus, artem quidem medicam profitens, ex Philosophiæ verò dogmatibus nullum perfectè noscens: Damascius præterea Syrus, Simplicius Cilix, Eulamius Phryx, Priscianus Lydius, Hermias & Diogenes Phœnices, & Isidorus Gazeus, quibus quum opinio de Deo, quæ apud Romanos vigebat, non satis probaretur, existimarentque Persicam disciplinam longè esse præstantiorem, in Persidem sese contulere. Sed barbaros illius gentis mores pertæsi, ad Romani Imperii terras tandem rediere, postquam collatis cum ipso etiam Rege sermonibus spe sua essent frustrati, hominemque comperissent Philosophiæ quidem studium jactantem, qui tamen nihil adhuc sublimiorum audierat, sed ne opinione quidem cum ipsis conveniebat.

Hormisdas Chosroæ filius. 1

Hormisdas [1], qui & Hormisdates, Chosroi Anuscervano patri successit anno 579. quumque annos duodecim incompletos regnasset, exeunte anno 590. à Varamo & Pherozane exercitus Persici ducibus è solio exturbatus atque in carcerem conjectus, jussu Chosroæ filii, qui ab iis Rex constitutus fuerat, usque ad necem fustibus contusus est, quòd quum ille patrem in custodia positum benignè tractaret, Hormisdas contra injuriis filium laceraret. Hormisdam annis duodecim regnasse affirmat & Barhebræus in Tiberio Imp.

ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܕܐܡܠܟ ܛܝܒܪܝܘܣ
ܕܐܝܬܝܗ ܫܢܬ ܬܬܥ ܠܝܘܢܝܐ ܡܝܬ ܟܣܪܘ
ܘܫܢܝܐ ܡܢܗ ܒܪܗ ܘܐܡܠܟ ܗܘܪܡܝܙܕ
ܒܪܗ ܥܠ ܦܪܣܝܐ ܫܢܝܐ ܬܪܬܥܣܪܐ.

Eodem (inquit) *anno, quo Tiberius imperium iniit, hoc est Græcorum* 890. (Christi 579.) *mortuus est Chosroës, & regnum Persarum tenuit Hormisdas ejus filius, qui regnavit annis duodecim.* Sed de illius nece discrepat ab aliis. ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܐ ܕܡܘܪܝܩܝܘܣ
ܡܪܕܘ ܦܪܣܝܐ ܥܠ ܗܘܪܡܝܙܕ ܡܠܟܗܘܢ
ܘܐܚܕܘܗܝ ܒܢܟܠܐ ܘܥܘܪܘ ܠܥܝܢܘܗܝ
ܘܡܝܬ. ܘܒܬܪ ܥܣܪܐ ܝܪܚܝܢ ܗܢܘܢ
ܗܢܘܢ ܕܩܛܠܘܗܝ ܡܛܠ ܣܘܓܐܐ
ܕܚܛܗܘܗܝ: ܐܓܒܝܘ ܠܟܣܪܘ ܒܪܗ
ܘܐܡܠܟܘܗܝ ܥܠܝܗܘܢ ܠܬܠܬܝܢ
ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ:

Anno Mauricii octavo (verba sunt Barhebræi in Chron. Syr. Par. 1. in Mauricio) *deficientes Persæ ab Hormisda Rege suo, illum dolo comprehensum excæcarunt, mortuusque est. Post decem autem menses illi ipsi, qui eum propter multa ipsius flagitia interfecerant, Chosroëm filium ejus eligentes, regnum ei detulere, qui annis octo supra triginta regnavit.* Quæ autem fuerint Hormisdæ scelera, ob quæ cæsus fuit, non exprimit. Sed ab Evagrio lib. 6. cap. 15. & à Theophylacto lib. 4. cap. 2. hæc causa refertur, quod scilicet quum Varamus seù Beheramus Persarum Dux infeliciter in Colchide cum Romanis pugnasset, Hor-

NOTA.

1 *Hormisdas*. Persicè هرمزد, & هرمزداد, quod *Hormizd*, & *Hormizdad* profertur. Arabes & Syri corruptè etiam dicunt هرميزدان *Hormizdan*, & هرميزان *Hormizan*.

Hormiſdas ignominiæ cauſa veſtem ad eum muliebrem miſit, ejuſque rebellantis in locum Pherozanem copiarum Ducem creavit. Addit idem Theophylactus lib. 3. cap. 16. *Hormiſdam morum ſævitia paternam impietatem ſuperaſſe, hominemque fuiſſe violentum ac furentem, & inexplebilis avaritiæ.* Quod verò Barhebræus annum octavum Mauricii cum depoſitione Hormiſdæ conjungit, ea confirmat quæ ſupra diximus: hoc eſt, Hormiſdam exeunte anno Chriſti 590. depoſitum fuiſſe. Nam ex Auctore Chronici Alexandrini conſtat Mauricium menſe Auguſto anni Chriſti 582. Imperium iniiſſe: quod & pluribus demonſtrat Pagius ad annum prædictum à nu. 8. & ex allato Barhebræi loco confirmatur. Idem Barhebræus in Chron. Syr. Par. 3. in vita Kamjeſu ſcribit:

ܗܘܪܡܝܙܕܐܬ ܕܝܢ ܟܕ ܐܡܠܟ ܬܪܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ
ܩܡܘ ܥܠܘܗܝ ܦܪܣܝܐ ܘܩܛܠܘܗܝ.
ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܟܣܪܘ ܒܪܗ
ܕܡܬܟܢܐ ܐܒܪܘܝܙ ܒܫܢܬ ܬܫܥܡܐܐ
ܘܚܕܐ. ܐܡܠܟ ܕܝܢ ܫܢܝܢ ܠܚ :

Quum Hormiſdates annis duodecim regnaſſet, inſurgentes in eum Perſæ, è medio illum ſuſtulere: regnavitque poſt eum Choſroës ejus filius, cognomento Abruizus, anno Græcorum *nongenteſimo primo* (Chriſti 590.) *Regnum autem tenuit annis octo ſupra triginta.* Amrus de Hormiſdate nil aliud refert, quàm quod Chriſtianis faveret, ipſique tùm Ezechiel, tùm Jeſujabus Arzunita Neſtorianorum Patriarchæ accepti eſſent.

Choſroës Abruizus Hormiſdæ filius.

Choſroës, cognomento Abruizus ſeù Barvizus, patre Hormiſda in ordinem redacto, Rex Perſarum acclamatur exeunte anno 590. ut ſupra dictum eſt. Anno ſequenti Varamum tyrannum alioſque rebelles Perſas, Mauricii Imperatoris ope, debellat, & S. Sergio martyri crucem ex auro fabrefactam pro munere offert. Anno dehinc proximo *Siram* ſeù Sirinam genere Romanam & religione Chriſtianam, quam ætate florentem connubio ſibi copularat, Reginam publicitùs appellat, & tertio anno pro filio ex ea ſuſcipiendo, eidem S. Sergio ſupplicat, nec ita diù poſt quam filium ſuſcepiſſet, dona ad ſanctum martyrem mittit, adjunctâ epiſtola, quæ apud Evagrium lib. 6. cap. 20. & Theophylactum lib. 5. cap. 14. recitatur. Anno 603. ulturus necem Mauricii, in Phocam bellum movet, quod & reliquo regni ſui tempore tùm ſub Phoca, tùm ſub Heraclio Imperatoribus proſequutus eſt. Anno 624. exeunte quum ab Heraclio victus fuiſſet, furore percitus, miſit qui donaria ſupellectilemque omnem à cunctis per univerſam Perſidem erectis eccleſiis auferrent; & ut Imperatori ægrè faceret, Chriſtianos ad amplexandam Neſtorii hæreſim adegit. Anno 628. à Siroë filio interficitur die 28. Februarii, quarto ex quo in caſtellum incluſus fuerat die. Ita Evagrius, Theophylactus, Theophanes, Cedrenus, auctor Chronici Alexandrini, aliique. Amrus à Choſroë ad Mauricium Imperatorem binas legationes indictas deſcribit, quarum altera perfunctum ait Jeſujabum Arzunitam Patriarcham, altera Milleſium Senæ Epiſcopum, & hunc quidem à Mauricio ad Sabarjeſum Patriarcham muneris loco particulam Crucis dominicæ attuliſſe: Sabarjeſu verò defuncto, quum Gregorium Neſtoriani præter ipſius Choſroæ voluntatem in Patriarcham elegiſſent, indignatum Regem cunctos ditionis ſuæ Chriſtianos vexare cœpiſſe: Gregorio autem è vivis ſublato, diſcipulos ejus comprehendi juſſiſſe, ſuppliciiſque affici, donec relictam à magiſtro auri ſummam prodidere; Chriſtianis prætereà interdixiſſe, nequem Patriarcham crearent: per eam denique occaſionem, qua ineunte regnum Choſroë rebellantem adversùs eum Varamum Romanus exercitus compreſſit, cum Romanis conjunctos Jacobitas Metropolitanam

nam Sedem in urbe Tagritensi condidisse. Sed quum Varamus anno 591. adversùs Chosroëm defecerit eodemque anno in ordinem redactus fuerit, nullo pacto stare potest, quod de Jacobitis eo anno Sedem Tagritensem fundantibus affirmatur: tùm quia Romani Jacobitas æquè ac Nerianos oderant: adeoque nullum ei genti ad stabiliendam illam Sedem auxilium præbuissent, quin potiùs Catholicis opem tulissent, ut adversùs utramque sectam prævalerent; tùm etiam quia ex certis illius Metropolitanæ Jacobiticæ tabulis Barhebræus docet, id anno Græcorum nongentesimo quadragesimo, hoc est, Christi 629. contigisse, postquam scilicet Chosroë interfecto, Siroës filius pacem cum Romanis firmavit, ut dixi tom.2. pag.419. Idem Amrus Chosroëm scribit à Mauricio in regnum, devicto Varamo tyranno, restitutum, Mariam, aliàs Sirinam filiam ejusdem Imperatoris uxorem duxisse: quod etiam Barhebræus affirmat in vita Mauricii. ܘܟܕ ܟܣܪܘ
ܡܢ ܡܘܪܝܩܝ ܘܒܥܐ ܠܗ ܡܪܝܡ
ܒܪܬܗ ܒܢܫܐ ܘܝܗܒܗ ܠܗ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܘܒܢܐ ܟܣܪܘ ܬܠܬܐ
ܗܝܟܠܐ ܪܘܪܒܐ ܠܝܠܕܬ ܐܠܗܐ
ܘܠܫܠܝܚܐ ܘܠܡܪܝ ܣܪܓܝܣ ܣܗܕܐ
ܘܩܕܫ ܐܢܘܢ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝ.
ܘܐܬܦܫܛܬ ܟܪܣܛܝܢܘܬܐ
ܒܟܠܗ ܦܪܣ.

Chosroës, inquit, *Mauricium rogavit, ut filiam suam Mariam sibi in matrimonium daret; quumque Mauricius annuisset, Episcopi eam deduxere. Ædificavit autem Chosroës tria amplissima templa, alterum Deiparæ, Apostolorum alterum, tertium S. Sergii martyris, quæ & Patriarcha Antiochenus* (Gregorius) *consecravit. Per hunc itaque modum in tota Persarum regione Christiana religio propagata est.* Consonat & Elmacinus in histor. Saracen. pag. 12. & Gulielmus Tyrius lib. 1. cap. 2. Sed, ut advertit Pagius ad annum 628. num. 5. hæc fabula ex eo conficta est, quod Chosroës Christianam uxorem habuisse dicatur, quæ si Mauricii filia fuisset, id utique Evagrius & Theophylactus eorum temporum scriptores expressissent. Chosroæ gesta Barhebræus Par. 1. Chron. Syr. diligenter persequitur. Anno, [1] inquit, quo Mauricium Phocas interfecit, Chosroës bellum Romanis indicens, Daram cepit, & Turabdinum, & Hesen-Cepham. Anno Græcorum 918. Marden, & Caphartutam (cujus Episcopus Basilius erat) & Amidam. Biennio [2] post, Euphrate transmisso, Mabugum expugnavit, & Kennesrinum, & Berhoeam, & Edessam, & Antiochiam. Anno [3] primo Heraclii

NOTÆ.

1 *Anno quo Mauricium Phocas interfecit.* Mauricii cædes contigit die 27. Novembris anni Christi 602. Phocas verò tyrannidem eodem mense iniit, die 23. à Cyriaco Patriarcha Constantinopolitano inauguratus, ut auctor Chronici Alexandrini refert. Adeoque rectè Barhebræus initium belli Persici cum anno cædis Mauricii copulat; sed ineunte anno Christi 603 non eodem anno 602. Nam bellum iniri non potuit, nisi post aliquot menses à cæde Mauricii.

2 *Biennio post*: hoc est, anno Christi 605. Verùm Theophanes ad annum Incarnationis secundùm Alexandrinos 599., qui mense Augusto anni Christi 607. absolvitur, eo anno qui Phocæ quintus erat refert, *Persas Euphratem transgressos, Syriam universam & Palæstinam atque Phœniciam populatos esse, ingentemque stragem atque prædam in Romanorum ditione fecisse.* Idem Theophanes anno præcedenti, quem Phocæ quartum vocat, Persas narrat *Daram urbem cepisse, Mesopotamiamque universam & Syriam excurrentes prædam haud facile numerandam secum avexisse:* Anno demùm Phocæ 3. *Cardarega & Rusmiaza ducibus, Romanorum urbes plurimas devastasse.*

3 *Anno primo Heraclii.* Phocas cæsus fuit die 6. Octobris anno Christi 610. Heraclius verò die præcedenti Imperator inauguratus. Quum autem ex Theophane constet, mense Majo Persas de Romanis in Syria triumphasse, sequitur, Antiochiam à Chosroë expugnatam anno 611. quo primus He-

raclii Antiochiam expugnavit. An-
1 no [1] ſequenti *Varamus* ejus archi-
ſtrategus Cæſaream Cappadociæ ce-
2 pit. Anno quarto [2] Heraclii *Romi-*
zanes cognomento Sarbarzas, *hoc eſt*,
aper ferus ܪܘܡܝܙܢ ܕܐܬܟܢܝ ܫܗܪܒܪܙ
ܚܙܝܪܐ ܒܪܝܐ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܟܣܪܘ :
ejuſdem Choſroæ Dux, Damaſcum
expugnavit, & ſequenti [3] anno Ga-
3 lilæam totamque Jordanis regionem
occupavit; annoque poſt Hieroſo-
lymam, quarto [4] verò anno (hoc 4
eſt, Heraclii ſeptimo) Alexandriam,
Ægyptum, & Libyam uſque ad fines
Æthiopiæ. Eodem [5] anno *Sainus* 5
ܫܐܗܝܢ Perſa Chalcedonem cepit:
atque ita regiones omnes ceperunt
Perſæ ab Euxino Ponto ad Orien-
tem. Anno [6] Arabum primo Sar- 6
barzas Ancyram Rhodumque cepit.
Anno

Heraclii annus adhuc currebat, ut rectè Pagius ad annum 610. num. 8. & ad ann. 611. num. 2. Cedrenus ad ann. 1. Heraclii: *Eo anno*, inquit, *Perſæ occupaverunt Apameam Syriæ, Edeſſam, & uſque ad Antiochiam pervenerunt*: quod & totidem verbis apud Theophanem. Quod igitur ad annum 605. idem Barhebræus dixit, *Perſas Euphrate tranſmiſſo, Mabugum, Kenneſrinum, Berhœam, Edeſſam & Antiochiam expugnaſſe*, iis repugnat, quæ hoc anno, hoc eſt, Heraclii 1. Chriſti 611. de Antiochia ab ipſis Perſis expugnata ſubjungit.

1 *Anno ſequenti*: hoc eſt, Heraclii 2. (Chriſti 61?. ineunte.) Theophanes & Cedrenus Cæſaream Cappadociæ eodem anno à Perſis captam deſcribunt: ſed Varami Ducis mentionem non faciunt.

2 *Anno quarto Heraclii*. Damaſcum hoc anno expugnatam teſtantur & Theoph. atque Cedren. nulla tamen Romizanis ſeù Sarbarzæ mentione facta.

3 *Sequenti anno*: nimirùm Heraclii 5. Theophanes ad eundem annum: *Hoc anno Perſæ Jordanis loca, Palæſtinam & ſanctam civitatem armorum vi ſubegerunt: & manibus, ut quidam aſſerunt, Judæorum, plurimos, ad nonaginta videlicet millia, trucidarunt. Singuli etenim pro ſuis quique facultatibus Chriſtianos ementes, confeſtim occidebant. Capto verò Hieroſolymorum Patriarcha Zacharia, pretioſo etiam & vivifico Crucis ligno locis illis erepto, captivorum hominum multitudinem innumeram in Perſidem abduxerunt*. Eadem Cedrenus. Anno igitur Chriſti 614. in quem quintus annus Heraclii die 5. Octobris inchoatus competit, Sarbarzas Perſarum Dux poſt captam Damaſcum in Jordanis loca invadit, & ſequenti Chriſti anno, quo adhuc annus quintus Heraclii currebat, Hieroſolymam capit, ut recte Barhebræus. Quum autem Heraclius anno 628. quo Choſroë perempto Siroës filius regnum iniit, ab eodem Siroë ſacrum lignum Crucis acceperit, ſecumque in urbem regiam eodem anno tulerit, anno verò ſequenti, hoc eſt Chriſti 629. idem Crucis vivificæ lignum ex urbe regia Hieroſolymam reduxerit, ut oſtendit Pagius ad ann. 627. num. 23.; rectè dicitur idem Heraclius Crucem dominicam decimoquarto, quo inde ablata fuerat anno, Hieroſolymæ repoſuiſſe: totidem enim anni effluxere ab anno 615. ad annum 629.

4 *Quarto anno, hoc eſt, Heraclii ſeptimo*. Nimirùm exeunte anno Chriſti 616. quo ſeptimus Heraclii annus inchoatus fuerat. Pagius Ægypti & Africæ expugnationem ad vernum tempus anni 616. refert; ſed tunc ſextus erat Heraclii annus, non ſeptimus. Baronius eandem ad annum 615. collocat. Theophanes verò & Cedrenus ad annum Heraclii 6. *Hoc anno*, inquit Theophanes, *Perſæ Ægyptum, Alexandriam, & Libyam ad uſque fines Æthiopiæ ſubegerunt*. Quum Hieroſolyma anno 615. ex dictis capta fuerit, uno eodemque anno Ægyptus & Africa uſque ad fines Æthiopiæ nequaquam ſubigi potuere, ſed toto ſaltem anno 616. opus fuit.

5 *Eodem anno*: hoc eſt, exeunte anno Chriſti 616. Theophanes ad annum Heraclii 6. *Chalcedonem quidem*, inquit, *occupare non valuerunt, ſed præſidio ad eam obſidendam relicto ſeceſſerunt*. Et ad annum 7. Heraclii: *Hoc annò Perſæ expeditionem in Chalcedonem inſtruentes, bello eam ceperunt*. Auctor Chronici Alexandrini: *Sain Perſarum exarchus Chalcedonem uſque populabundus excurrit agrumque Chryſopolitanum infeſtavit*. Cedrenus itaque fallitur, dum ad annum Heraclii 6. poſtquam Perſarum irruptionem in Ægyptum Africamque deſcripſit, *Carchedonem* ſeù Carthaginem ab iis obſidione fruſtrà tentatam refert. Non enim de Carchedone ſeù Carthagine, ſed de Chalcedone Bithyniæ urbe obſidio illa intelligenda eſt. Sainum autem, quem alii Saëm & Saitum vocant, colloquio de pace cum Heraclio habito, tres ejuſdem Imperatoris legatos ſecum in Perſidem duxiſſe, ibique detracta pelle, Choſroæ juſſu, interiiſſe, teſtatur Nicephorus in Breviario pag. 7. Sed eum adhuc in vivis fuiſſe anno Heraclii 13. hoc eſt, Chriſti 622. exeunte, conſtat ex Theophane, qui ipſum unàcum Sarbaraza ad fines Romanorum invadendos ſummiſſum fuiſſe ſcribit. Idem Theophanes ad annum Heraclii 16. Chriſti 625. de Saini exitu hæc habet. *Saës quum decertaſſet contra aciem, quam Theodorus Heraclii frater regebat, & victus fuiſſet, præ mærore atque deſperatione in languorem incidens, miſerè interiit. Cadaver ejus ſale multo conditum, ad ſe advehi Choſroës juſſit, & mortuum licet ac ſenſu privatum, verberibus & injuriis lacerari imperavit*.

6 *Anno Arabum primo*: qui inchoatus fuit

1 Anno Arabum [1] quarto idem Sar-
2 barzas & [2] *Cardiganus* ܩܪܕܝܓܢ
in Thraciam moverunt, & Constan-
tinopolim arcta obsidione cinxere:
Sed quum Chosroës literas ad Car-
diganum misisset, ut Sarbarzam in-
terficeret, hic de imminente sibi
cæde ab Heraclio [3] admonitus, qui
3 tabellario comprehenso regias lite-
ras interceperat, in ipsum Chosroëm
unàcum Cardigano rebellans, ejus
quidem urbis obsidionem solvit,
suis ipsius & Cardigani filiis obsidi-
bus Heraclio datis; Heraclius verò
pactis cum Chazarorum rege initis,
ut auxiliares sibi copias mitteret, ei-
que vicissim filiam suam Eudoxiam
nuptui se traditurum pollicitus, ad-
versùs Chosroëm arma movet. Chos-
roës quum in Sarbarzæ rebellis lo-
4 cum *Ruzbihanem* [4] ܪܘܙܒܝܗܢ
Ducem creasset, collatis cum Hera-
clio signis victus, fugam capit. He-
raclius regio thesauro potitus, à Si-
roë ejusdem Chosroi filio literas ac-
cipit, quibus significabat, se è cu-
stodia, in quam à patre conjectus
fuerat, eductum regemque acclama-
tum, fugienti Chosroi necem intu-
lisse. Itaque juxta Barhebræum no-
mina Ducum, quos Chosroës adver-
sùs Romanos misit, hæc sunt: *Va-
ramus*: *Romizanes* qui & *Sabarzas*:
Sainus: *Cardiganus*, & *Ruzbihanes*.

Pagius ad annum 622. ex Græcis scriptoribus sex Ducum nomina hæc refert; *Raxates*: *Sais* seu *Saitus*: *Sarbarus* qui & *Sarbanazus* & *Sarbarazas*: *Sarablancas*: *Sais* alter: & *Raxates* alter. Quum autem apud Leontium in vita S. Joannis Eleemosynarii legat *Rasmitzum* dictum fuisse, qui Hierosolymam cepit, hanc verò urbem à *Sarbaro* secundùm Theophanem expugnatam, errasse putat eum auctorem, qui Rasmitzi nomen pro Sarbaro posuit: non videns, unum eundemque esse *Rasmitzum* seù *Romizanem*, qui & *Sarbarzas* seù Sarbarus appellatus fuit, ut ex Barhebræo suprà dictum est. Atqui unum Sainum seù Saëm fuisse, non duos; *Perozitem* prætereà seù Pherozanem à Pagio prætermissum ex Theophane liquet, qui anno Heraclii 14. *Sarablagam* seù Sarabalgam (Pagio Sarablancam) simul cum Perozite à Chosroë adversùs Heraclium in Albaniam missum testatur. Quoad initium regni Chosroæ ejusque interitum legendus Thomas Margensis in hist. monast. lib. 1. cap. 23. & 35. ubi ait eum anno Græcorum 901. regnare cœpisse; quumque annos 38. regnasset, & cœnobium quod rogatu Sirinæ uxoris suæ in regione Balsaphar exstruxerat, codicibus ex urbe Edessa à Samata Jazdini filio allatis locupletasset, ab eodem Samata, quem bonis paternis spoliaverat, filiis Chosroæ omnibus in-

Christi 622. die 16. Julii, anno Heraclii 12. exeunte: quod & Cedrenus confirmat. Theophanes verò id factum ad ann. Heraclii 13. narrat. *Hoc anno*, inquit, *mensis Martii die 15. Indictione undecima* (ideoque sequenti Christi anno) *solvens ab urbe regina Imperator magnis itineribus in Armeniam contendit. Persarum verò rex Chosroës Sarbanazam ad fines Romanorum invadendos summisit . . . . Imperator mensis Aprilis die 20. in Persiam irruptionem fecit: quod ubi rescivit Chosroës, Sarbarazam revocat, & collectis ex universa Perside copiis, iisque Sai Duci commissis, quàm citius Sarbarazæ adjungeret se, ut viribus unitis in Imperatorem progrederentur, edixit.*

1 *Anno Arabum quarto*, qui inchoatus fuit die 13. Junii anno Christi 625. Quæ hìc narrat Barhebræus usque ad Siroæ inaugurationem, contigere ab anno 625. ad annum 628.

2 *Cardiganus*. Cardaregam vocat Theophanes.

3 *Ab Heraclio admonitus*. Heraclius tùm erat in Perside, non in urbe regia. Rectius igitur Theophanes, *Is qui literas ferebat*, inquit, *à Romanis comprehensus, Constantinopoli Imperatoris filio coram sistitur. Hic Sarbarazam ad se confestim vocat, qui lecta illa epistola, cum Imperatoris filio & Patriarcha pactum init. Adulteratis deinde Chosroæ literis, sibi occidi jusso quadringentos alios adjunxit optimates ac duces, & ipsum Cardaregam.* Cætera ut apud Barhebræum.

4 *Ruzbihanem*. Theophanes *Rhazatem* vocat. Elmacinus *Zurabbarem*. Cedrenus *Razastem*.

interfectis, Siroëm Cavadem qui eam cædem evaserat, Chosroë patre cæso, regnum adeptum fuisse. Thomæ verba suprà retuli hoc tom. pag. 92. Sed alios præterea Chosroæ filios filiasque eam cædem evasisse, ex dicendis constabit.

Siroës Cavades, Chosroæ filius.

Siroës, qui & [1] Cavades, die 24. Februarii anno Christi 628. Rex acclamatus, cæso quatuor post diebus, ut suprà dictum est, Chosroë patre, Chosdaëm secretarium cum aliis dynastis ad Heraclium misit, qui nuncium de sua inauguratione ferret: alterum præterea legatum, Phajacum nomine, destinavit, qui pacem inter utrumque imperium firmaret: quorum primum Heraclius die 30. Martii, alterum die 3. Aprilis ejusdem anni 628. admisit, quum in castris ad Canzacum positis commoraretur. Pax inita est eâ conditione, ut Siroës restitueret quidquid pater ejus eripuerat Romanis. Quamobrem Heraclius Theodorum proprium fratrem cum literis & à Rege Persarum viris delegatis misit, qui Persas Edessæ, in Palæstina, Hierosolymis & in cæteris Romanorum civitatibus repertos, cum pace in Persidem reducerent. Quum verò paucis post mensibus ex urbe Edessa, ubi ecclesiam sub Chosroæ Abruizi temporibus à Nestorianis occupatam Orthodoxis restituerat, Hierapolim venisset, Siroëm obiisse, & Ardasirum ejus filium Persarum regnum consequutum intellexit. Hæc Theophanes & auctor Chronici Alexandrini ex ipsis Siroæ ad Heraclium & Heraclii ad Constantinopolitanos epistolis. Quoad initium regni Siroæ convenit inter omnes, uno excepto Elmacino, qui in histor. Saracen. scribit, eum regnare cœpisse *anno quinto Hegiræ, qui decimus octavus erat Heraclii, Alexandri verò nongentesimus quadragesimus*: qua in epocha triplex mendum: alterum, quod Siroës regnum iniisse dicitur *anno Hegiræ quinto* qui cœpit die 2. Junii anno Christi 626. Alterum, quod annus Hegiræ quintus cum anno Alexandri 940., hoc est, Christi 629. copuletur. Tertium quod annus Heraclii 28. in annum Alexandri 940. & Hegiræ 5. confertur. De ejus verò regni tempore, dissentiunt Scriptores. Amrus in Vita Gregorii Patriarchæ, Siroëm regnasse testatur menses sex. Elmacinus in hist. Sarac. & Auctor Chronologiæ Arabicæ Regum Persarum, menses tantùm octo ei assignant. Barhebræus verò sibi non constat: nam in 1. Par. Chronici Syriaci in vita Heraclii, Siroëm novem menses regnasse scribit: ܫܝܪܝܢ ܕܝܢ
ܒܪܗ ܕܟܣܪܐ ܗܘ ܕܡܢ ܐܒܘܗܝ
ܡܚܒܫ ܗܘܐ: ܢܦܩ ܡܢ ܡܚܒܘܫܝܐ
ܘܩܛܠ ܠܗ ܠܟܣܪܐ ܐܒܘܗܝ ܘܩܒܠܗ
ܠܐܡܠܟܐ ܠܗܪܩܠ ܒܫܝܢܐ ܐܡܠܟ. ܘܗܦܟܘ
ܟܕ ܗܦܟܝܢ ܠܫܒܝܬܗ ܠܐܬܪܘܬܗܘܢ: ܫܝܪܘ
ܫܝܪܘܝ ܐܘܟܝܬ ܫܝܪܝܢ ܕܐܒܘܗܝ
ܡܠܟ ܫܢܬܗ ܚܕܐ ܘܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ
ܥܡ ܐܬܪܘܬܐ ܕܦܪܣܝܐ. ܫܝܪܝܢ ܕܝܢ
ܟܕ ܐܡܠܟ ܝܪ̈ܚܐ ܬܫܥܐ ܡܝܬ.
Sirinus (ita eum appellat) *Chosroæ filius, qui à patre in custodia detinebatur*,

NOTA.

1 *Cavades*. Nunc uno, nunc utroque nomine apud Scriptores appellatur: quin etiam pro Cavade, *Cabades* & *Cabata* à quibusdam dicitur. Additur apud alios & tertium nomen *Sadasadaces*. Sed hic titulus est, non proprium nomen: significat enim *Regis filium*, & Persicè sic effertur شاه زاده *Sciah-Zadah*, ex quo corruptum *Sadasadaces*. Quod verò Persicè شیرویه *Sciruaih* dicitur, id Syriacè ܫܝܪܘܝ *Sciruai*: pro quo etiam Barhebræus ܫܝܪܝܢ *Scirin* habet. Fallitur autem Scaliger, qui lib. 3. de emen. temp. *Siroëm* & *Sciabriarum* unum eundemque facit.

batur, *è carcere elapsus*, *Chosroëm patrem insequutus*, *interfecit*, *regnavitque post eum mensibus novem*. *Quum verò Heraclius* [1] *Edessam ad hyemandum rediisset*, *missis ad eum literis Sirinus*, *patris cædem significavit*, *pacemque cum eo iniit*, *ea conditione*, *ut Persæ ex regionibus Romanorum excederent*. *Sirinus autem quum novem mensibus regnasset*, *mortuus est*. At in 3. Par. in vita Maruthæ, annum ei tribuit. ܒܫܢܬ ܬܫܥܡܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ ܐܬܩܛܠ ܟܣܪܐ ܐܒܪܘܝܙ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ ܘܐܡܠܟ ܩܘܒܕ ܒܪܗ ܫܢܬܐ ܘܡܝܬ.

Anno Græcorum *nongentesimo trigesimo nono interfectus est Chosroës Abruizus Persarum Rex*, *regnavitque Cavades filius ejus annum*, *& mortuus est*. Verùm annus mortis Siroæ ex Theophane colligitur ajente, Heraclium Hierapoli nuncium obitus ejus accepisse: hoc est, circa mensem Octobrem, vel Novembrem anni 628. Thomas Margensis ab eodem Siroë ad Heraclium pro pace firmanda missum narrat Jesujabum Gadalensem Nestorianorum Patriarcham, qui socios itineris elegerit Cyriacum Nisibis, Paulum Adiabenes, Gabrielem Beth-Seleuciæ, Sahadunam Garmæorum, & Jesujabum Ninives Episcopos. Verba ejus hoc tom. pag. 106. retuli. Id & Barhebræus confirmat in 3. par. Chronici Syriaci, additque eundem Jesujabum catholicam fidem apud Imperatorem professum fuisse, etsi posteà ad suos reversus, palinodiam cecinit. Verùm Amrus ea legatione Jesujabum sub Borane Siroæ sorore, quæ post ipsum filiumque ejus Ardascirum regnavit, non sub Siroë perfunctum testatur, ut ex ejus verbis ostensum est suprà pag. 105. Siroës autem apud probatos Scriptores triplicem legationem ad Heraclium misisse refertur: in prima, ut Heraclii ipsius verbis utar in epistola ad Constantinopolitanos apud auctorem Chronici Alexandrini, *à Siroë missus Secretarius Chosdaës cum aliis dynastis unàcum libello & monitorio ad nos*, *unàcum duobus viris*, *Persa uno*, *& altero Armenio*, quos idem Heraclius admissos fuisse testatur die 30. Martii anni 628. nuncium ferentes de obitu Chosroæ & inauguratione Siroæ. In secunda legatione, Heraclio in castris ad Canzacum positis die 3. Aprilis ejusdem anni hibernante, *advenit Phajacus regi à secretis*, *quem Rhasnanem vocant*, *die Dominico circa horam secundam*, *qui nobis literas Cabatæ Siroæ reddidit*, *quæ inaugurationem ejusdem continebant*, *quibusque pollicebatur se nobiscum pacem colere*. De tertia denique loquitur Theophanes, dum ad annum 18. Heraclii ait: *Hoc anno* (scilicet Christi 628. postquam Heraclius ex Perside in Mesopotamiam redierat,) *pacis fœdere Romanos inter ac Persas firmato*, *Imperator Theodorum proprium fratrem cum literis*, *& à Rege Persarum Siroë viris delegatis misit*, *qui Persas Edessæ*, *in Palæstina*, *Hierosolymis*, *& in cæteris Romanorum civitatibus repertos*, *cum pace in Persiam reducerent*. Jesujabum Patriarcham ejusque Episcopos suprà memoratos in hac tertia legatione regiis ministris à Siroë adjunctos, haud improbabile est.

Arda-

NOTA.

1 *Edessam*. Heraclius in Canzacis, qui locus est in Persarmenia, hyemavit, ibique legatos Siroæ accepit de ipsius inauguratione patrisque cæde nuncium afferentes, ut ex ipsius Heraclii literis in chronico Alexandrino relatis constat. Alios tamen videtur Siroës legatos misisse, quum in Mesopotamiam Heraclius venisset, qui unàcum Theodoro ipsius Heraclii fratre Palæstinam, Syriam aliasque provincias obiere, ut Persas in ditione Romanorum repertos in Persidem reducerent, teste Theophane.

1 Ardascirus Siroæ filius.

1 Ardascirus, [1] seù Artaxares, Siroi Cavadi patri eodem anno 628. exeunte successit, ut suprà dictum est. Elmacinus in hist.Sarac.pag.12. menses quinque dumtaxat Ardasiro tribuit: ex cujus sententia Pagius ad ann. 628. num.5. affirmat Ardasirum mense Aprili anni 629. periisse. Sed eum aliquot saltem mensibus plus regnasse, testantur reliqui Scriptores. Nam Theophanes quidem, *in eum*, inquit, *post imperii mensem septimum Sarbarazas rebellavit, & Principe deleto Persis imperavit menses duos*. Auctor verò Chronologiæ Arabicæ Regum Persarum, Ardasirum [2] hujus nominis quartum vocans, eum imperasse scribit annum cum dimidio. Barhebræus denique in Chronico Syriaco Par. 3. indefinitum quidem ejus regni tempus relinquit, inquiens: ܘܡܠܟ ܩܘܒܕ ܒܪܗ ܫܢܬܐ ܚܕܐ ܘܡܝܬ. ܘܡܠܟ ܐܪܕܫܝܪ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. ܘܟܕ ܐܬܟܠܘ ܥܠܘܗܝ ܚܕ ܡܢ ܪܘܪܒܢܐ ܕܫܡܗ ܫܗܪܝܪ ܘܩܛܠܗ ܘܡܠܟ ܗܘ. *Et regnavit Cavades ejus* (Chosroæ) *filius annum mortuusque est. Regnavit autem post eum Ardascirus filius ejus, quem quum quidam magnatum, Sciahriarus nomine, conspiratione facta occidisset, regnum ejus occupavit*. Sed Par. 1. ejusdem Chronici annum cum mensibus decem regnasse eum testatur. ܘܡܠܟ ܒܬܪܗ ܐܪܕܫܝܪ ܫܢܬܐ ܚܕܐ ܘܝܪܚܐ ܥܣܪܐ ܘܩܛܠܗ ܫܗܪܒܪܙ ܘܡܠܟ ܗܘ. *Post eum* (Cavadem Siroëm) *regnavit Ardascirus an.1. mensesq; 10. Hoc interfecto regnavit Sarbarzas*. Quamob. rem ut mediam teneamus viam, dicendum est, Ardasirum exeunte anno 629., quum annum circiter regnasset, interiisse. Amrus in vita Jesujabi Gadalensis, causam cædis ejus describit. وفي ايامه تقلد اردشير مكان ابيه شيرويه ويقال ان شيرين احتالت في قتله بالسم لقتله ابنها مردانشاه . *Ejus* (Jesujabi) *tempore imperio potitus est Ardascirus pro Siroë patre. Ferunt autem Sirinam veneno eum sustulisse, quod filium suum Mardansciahem interfecisset*. Sed Theophani id repugnat, qui Ardasciri cædem in Sarbarazam rebellem reiicit. Mardanschiahes autem, quem Latini *Medarsem* & Græci *Merdasam* vocant, à Siroë fratre natu majore, non ab Ardasciro Siroæ filio, unàcum Chosroë interfectus fuit, quod ab eodem Chosroë socius regni, spreto Siroë, designatus fuisset ut testatur Theophanes ad annum Heraclii 17. Addit Amrus de eodem Ardasciro. واردشير رد خشبة الصليب التى كان اخذها كسرى . *Ardascirus autem lignum Crucis restituit, quod Chosroës ceperat*. Verùm ex probatis auctoribus liquet, dominicæ Crucis lignum ab Heraclio sub Siroë Rege Ardasciri patre recuperatum, etsi illud Hierosolymam non ante retulit, quàm Ardascirus

NOTÆ.

1 *Ardascirus*. Persicè اردشير *Ardascir*. Sed quum litera د *d* sæpe cum ت *t* permutetur, & ش *scin* cum س *sin*; hinc aliis dicitur *Ardasirus* seù *Ardsirus*, aliis *Artasirus*: unde vulgatum nomen *Artaxares*, *x* pro *s* substituto. Apud Theophanem *Adeser* pro *Ardeser* seù *Ardasir* perperàm obrepsit.

2 *Hujus nominis quartus*. Primus *Artaxares* seù *Ardascirus* est ille, qui in Scripturis *Artaxerses* & *Assuerus* dicitur. Tres alii post restitutum sub Alexandro Mammææ f. Persarum Imperium occurrunt, de quibus Agathias lib. 4. Horum primus Imperii illius restitutor, ex quo regia Sasanitarum stirps descendit: alter Saporis illius, qui septuaginta annis regnavit, filius, idemque à primo Artaxare nonus: tertius denique hic Artaxares Siroæ filius.

ſcirus regno potitus fuiſſet: nam ex Theophane loc. ſuprà cit. conſtat Heraclium Hierapoli obitum Siroæ accepiſſe: adeòque priuſquàm Hieroſolymæ vivificam Crucem reponeret: quam à Siroë acceptam, anno quidem 628. in urbem regiam ſecum tulit, anno verò ſequenti ex eadem urbe Hieroſolymam reduxit, ut probat Pagius ad ann. 627. num. 23. meritòque Nicephorum refellit ajentem, *Sarbarum*, qui poſt Siroëm ejuſque filium tyrannidem in Perſide ſumpſit, vivificam Crucem ad Imperatorem miſiſſe, huncque è Perſide redeuntem, illam ſecum detuliſſe, & Hieroſolymæ repoſuiſſe. Denique Baronius hallucinatur, dum ad annum 628. num. 3. *Siroëm ſcribit è medio ſublatum à Sarbara ſeu Adeſero, & hunc poſt ſeptem menſes ſimiliter interfectum, eique Barrazam ſubſtitutum*. Nam Adeſerus ſeù Ardaſirus alius à Sarbara fuit, nec ipſe Siroem patrem ſuſtulit, ſed Sarbaras exercitus Perſici dux, poſtquam Siroës obiiſſet atque Adeſerus ſubſtitutus fuiſſet, Adeſerum ipſum interfecit, ut mox ſermo erit.

Sarbarzas, ſeù Sciahriarus. [1]

Sarbarzas [1] Ardaſiro ſublato, regnum iniit exeunte anno 629. Sarbarazam vocat Theophanes, eique menſes duos aſſignat: Barrazas dicitur Cedreno. Elmacinus & Amrus eo prætermiſſo Boranem Ardaſiro ſubſtitutam affirmant. Auctor Chronologiæ Arabicæ Regum Perſarum

شهريران قتل يوم لبس التاج :

Sciahriranus, inquit, *quo die coronam obtinuit, cæſus fuit*. Barhebræus nunc Sarbarzam, nunc Sciahriarum & Siroem appellat. Nam in 3. par. Chron. Syr. ait: ܘܩܡ ܒܬܪܗܘܢ ܫܝܪ ܗܘ ܪܘܕܫܝܪ ܕܩܛܠܗ ܫܗܪܒܪܐܙ ܘܡܢ

ܫܗܪܘܪܝܘ ܘܩܛܠܗ ܘܐܡܠܟ ܗܘ ܘܥܒܕ ܫܝܢܐ ܥܡ ܪ̈ܗܘܡܝܐ ܘܐܦܢܝ ܠܗܘܢ ܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܢܣܒܘ ܗܘܘ ܡܢܗܘܢ ܦܪ̈ܣܝܐ ܥܕܡܐ ܠܕܪܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܬܚܘܡܐ. ܘܒܗ ܒܫܢܬܐ ܕܗܝ ܗܝ ܬܫܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܕܝܘ̈ܢܝܐ ܟܕ ܐܫܬܪܪ ܫܝܢܐ : ܫܕܪ ܐܬܢܣܝܘܣ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܝܥܩܘܒܝ̈ܐ ܓܡܠܐ ܠܬܠܡܝܕܗ ܝܘܚܢܢ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܢ ܒܝܬ ܥܠܝܐ ܩܪܝܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܡܛܠ ܨܒܘ̈ܬܐ ܥܕ̈ܬܢܝܬܐ ܕܢܬܒܥܘܢ ܘܡܢ.

Inſurrexit in eum (Ardaſcirum) *quidam magnatum, Sciahriarus nomine, aliàs Siroës, eoque interfecto regnavit, pace cum Romanis inita, quibus civitates omnes reſtituit, quas Perſæ ceperant, uſque ad Daram termini utriuſque Imperii urbem. Eodem anno, hoc eſt*, Græcorum *nongenteſimo quadrageſimo* (Chriſti 629.) *quum pax firmata eſſet, Athanaſius* Jacobitarum *Patriarcha, cognomento Camelarius, diſcipulum ſuum Joannem Diaconum ex Beth-Elaja pago ad Regem Perſarum propter domeſtica negotia allegavit*: reliqua vide Tom. 2. pag. 419. In prima verò Par. hæc de Sarbarza ſcribit. ܘܠܗܢܐ ܩܛܠܗ ܫܗܪܒܪܙ ܘܐܡܠܟ ܗܘ ܘܥܒܕ ܥܡ ܫܝܢܐ.

Hunc (Ardaſcirum) *Sarbarzas interficiens, regnum occupavit, paciſque fœdera firmavit*. Et infrà in vita Abubecri, qui Mahometum excepit. ܘܩܛܠܗ ܫܗܪܒܪܙ ܠܐܪܕܫܝܪ ܘܩܛܠܗ ܠܗ ܥܒܕܐ ܘܩܛܠܗ ܠܦܪ̈ܣܝܐ ܘܐܡܠܟ

N O T A.

1 *Sarbarzas*, ſeù Sarbarazas. Aliàs *Sarbarus*, *Sarbaras*, *Barrazas*, *Sciahriarus*, *& Siroës*; non is quidem, qui Choſroæ filius fuit, ſed Perſici exercitus ductor, de quo ſuprà in Abruizo.

ܘܐܡܠܟ ܗܘ ܫܢܬܐ ܚܕܐ ܘܐܬܩܛܠ.

Sarbarzas Heraclium rogavit, ut auxiliares sibi copias mitteret: quibus adjutus, Cardiganum interfecit: quumque ipse annum regnasset, interfectus est: anno nimirùm 630. Ex hoc Barhebræi testimonio colligere est, Sarbarzam hunc & Cardiganum non alios fuisse, quàm Chosroæ Abruizi olim Duces, qui in obsidione Constantinopolitana ad Heraclium defecerant, ut suprà dixi. Quamobrem vel delenda est hæc adnotatio, quam Tom. 2. pag. 418. in margine ad vocem *Siroës* apposui: *communis fert opinio Siroëm fuisse Chosroæ filium, non unum aliquem ex optimatibus*: vel addenda hæc altera: *Sed Barhebræus hoc loco de altero Siroë seù Sarbarza, non de primo Chosroæ filio loquitur. Sarbarzas autem, quem Sciahriarum auctores appellant, unus fuit ex optimatibus, ut modo ostensum est. Quod verò Elmacinus Jezdegerdem postremum Persarum regem filium Sciahriari vocat, non de Sarbarza isto loquitur, sed de Sciahriaro Chosroæ filio, quem Siroës unàcum patre & Merdasa fratre interfecit, ut refert Theophanes ad ann. Heraclii* 17.

Borane Chosroæ Abruizi filia.

Borane Chosroæ Abruizi filia, Sarbarza tyranno sublato, anno 630. in reginam præficitur: de qua hæc Amrus in vita Jesujabi Gadalensis. *Ardasciro extincto* (& post ipsum Sarbarza) *regnavit Borane Chosroæ filia, quæ sola ex regia stirpe supererat, cunctis lætitiæ signa edentibus, nummisque ejus nomine cusis. At illa Jesujabum Catholicum datis ad Romanorum Imperatorem literis misit. Jesujabus verò quum Alepi Imperatorem reperisset, literas ei & dona reddidit. Qui mulierem regno præfectam vehementer admiratus, Catholicum lautè excepit*. Reliqua vide suprà hoc tom. pag. 105. Addit Jesujabum ab eadem Borane pro pace ad Heraclium missum. Sed id factum sub Siroë, ut suprà dixi. Theophanes, *Sarbarza sublato*, inquit, *Boranem Chosroïs filiam in Regem sibi præfecere: quæ regnum administravit menses septem*. Barhebræus: ܘܒܬܪܗ ܐܡܠܟܬ ܥܠ ܦܪ̈ܣܝܐ ܒܘܪܢ ܒܪܬ ܟܣܪܘ ܟܕ ܐܡܠܟܬ ܝܪ̈ܚܐ ܩܠܝܠܐ ܘܡܝܬܬ.

Post eum (hoc est, Sarbarzam) *regnum Persarum obtinuit Borame Chosroæ filia, quæ quum paucos menses regnasset, mortua est*. Fallitur itaque Baronius, qui ad ann. 628. num. 3. ex Borane seù Borame femina Chosroæ filia, Baraanum marem facit.

Chosansades: Zadimidochta. Chosroës Pherozes. Pharaxades. & Hormisdas.

Auctor Chronologiæ Arabicæ Regum Persarum, بوران ملكت سنة وثلثا وماتت. *Borane regnavit annum cum tertia parte* (hoc est, cum quatuor mensibus) *& mortua est*. Idem Auctor addit, post Boranem regnasse quemdam *Chosansadem*: deinde *Azadmidochtam*, posteà *Chosroëm*, & *Pherozem*, & *Pharaxadem*, demùm *Jezdegerdem*, خشنشده ملك اقل من شهر. ازدميدخت ملكت ستة اشهر وقتلت. كسرى ملك اياما وعاجلا فقتلوه. فيروز الثاني ملك ولبس التاج. ثم تكلم بما اورث الانزعاج. فتطيروا من كلامه وقتلوه قبل ان يقوم من مقامه. فرخ زاد قتل بعد ستة شهور. يزدجرد الثالث ملك مستغنيا بخدامه وضعفت المملكة في ايامه وغزا المسلمون بلاده وزلزل التحرك ركنه وعماده. ثم قتل بعد اربع في خلافة عثمان والله تعالى الدايم على توارد الابا والازمان.

Chosansades à suscepto regno mensem minimè implevit. Azadmidochta regnavit sex menses, & interfecta est. Chosroës regnavit aliquot dies, & statim cæsus fuit. Pherozes secundus statim atque regium diadema induit, quod prætorianos milites increpare orsus fuisset, ab ipsis prius occisus est, quàm è throno assurgeret. Pharaxades septimo post mense sublatus fuit. Jezdegerdes tertius regnavit, servis suis fultus. Sed regnum sub eo debilitatum, Mosulmani (Mahometani) *bel-*

bello adorti everterunt. Quarto itaque anno interfectus fuit sub Othmano Chalipha. Solus autem Deus manet in æternum. Barhebræus in vita A-Abubecri, postquam Boranæ obitum retulisset, subdit de iis qui post ipsam regnarunt. ܘܐܡܠܟܬ ܚܬܗ ܐܙܡܝܕܘܟܬ. ܘܒܬܪܬܝܢ ܫܢܝ̈ܢ ܣܓܝ̈ܐܐ ܐܡܠܟܘ ܒܗ. *Regnavitque soror ejus* (Boranæ) *Zadimidochta* (Azadmidochta,) *& intra biennium plures regnarunt*: deinde in vita Omari, eo biennio expleto, de regno certasse scribit *Hormisdam*, & *Jezdegerdem*; hunc autem sublato Hormisda regnasse, donec à Saracenis vita regnoque spoliatus fuit. Igitur post Boranem, quam anno 630. inauguratam dixi, Chosansades, Azadmidochta, Chosroës, Pherozes, & Pharaxades toto eo tempore tumultuantibus populis regnarunt, quod usque ad initium anni 632. effluxit. Anno verò 632. inter Hormisdam & Jezdegerdem certatum fuit, & victoria penes hunc stetit, ut mox dicam.

I Jezdegerdes ultimus Persarum Rex.

Jezdegerdes filius [1] Sciahriari, filii Chosroæ Abruizi, extinctis tyrannis, quos modo recensui, duobus post Boranem annis, Abubecri ope regnum Persicum obtinuit anno Hegiræ undecimo, die 22. Rabi prioris, hoc est, Christi 632. die 16. Junii, unde epocha [2] *Jezdegerdica* initium ducit. 2 De Jezdegerdis inauguratione hæc Elmacinus. *Convenerunt Persæ anno Hegiræ undecimo, imperante Abubecro: quumque ad eum accessissent, ob seditionem & necem Regum ipsorum & qui ipsis supervenerat defectum, petierunt filium Chosroæ nomine Jazdegirdem, qui fugerat à Siroë: atque eum regem super se constituerunt, quum annos haberet quindecim.* Theophanes postquam de Borane sermonem instituit, subdit de Hormisda: *Huic* (hoc est, Boranæ) *successit Hormisdas, qui demùm à Saracenis solio depulsus est: ac tandem Persicum regnum Arabibus subjectum est, & in hanc usque diem* (hoc est, ad initium sæculi noni, quo Theophanes hæc scribebat) *sub ipsis remansit.* Ex hoc Theophanis loco, & ex iis, quæ suprà ex Elmacino retuli, infert Pagius, unum eundemque esse *Hormisdam* ac *Jezdegerdem*: regibus quippe Persarum pluribus nominibus appellari familiare fuisse. Verùm hæc viri docti conjectura huic uni fundamento subnixa est, quod Theophanes loco citato nullam Jezdegerdis mentionem facit; & quod idem auctor ad annum eræ Alexandrinæ 631. Christi 639. Hormisdam appellat, quem Elmacinus aliique Jezdegerdem. Atqui Theopha-

N O T Æ.

1 *Filius Sciahriari*. Hinc Jezdegerdes iste ab Haitone corrupto nomine vocatur *Asob Arior*, & *Ascaiorth*; à Georgio verò Chrysococca Ιαρδαχίρτης Αρίορ. Nam شاهريار *Sciahriar* est nomen compositum ex شاه *Sciah*, & اريار *Ariar*, hoc est, *Rex Ariar*. Theophanes aliique habent *Saliar* pro Sciahriar. Isaacius Argyrus in fragmento citato à Chrismano in Alfragano Jezdegerdem *Sarier* appellat, & tabulæ Astronomicæ primo Jezdegerdis anno publicatæ vocantur *tabulæ Schahriar*. Unum autem ex filiis Chosroæ Abruizi ita appellatum fuisse liquet ex eodem Theophane ad annum 17. Heracli, ubi testatur à Siroë interfectos fuisse simul cum Chosroë Merdasam & *Saliarum* illius ex Sirina filios. Fallitur itaque Scaliger dum lib. 3. de emend. temporum pag. 210. Siroëm ab Arabibus *Shahliarum* appellatum fuisse affirmat.

2 *Epocha Jezdegerdica*. Albategnius, Alfraganus, Abulfeda Ismaël, Chrysococca, aliique Orientales docent, hanc epocham initium habuisse *à die 16. mensis Junii, feria 3. initio anni, quo primùm regnavit Jezdegerdes filius Sciahriari*, hoc est anno Christi 632. Hallucinantur itaque Scaliger, Petavius, & Calvisius, qui ex Haitone, & Albumasaro hanc epocham à morte Jezdegerdis deducunt. Nam hunc post annum 632. adhuc in vivis fuisse, bellumque sæpè cum Saracenis gessisse, ex historicis Orientalibus tùm Christianis tùm Mahometanis constat.

phanes post Boranem ideò Hormisdam recensens, Jezdegerdem reticet, quia quum Hormisdas tyrannidem sumpsit, Persicum imperium, à Saracenis nondum subactum fuerat: ab his enim Jezdegerdes, Hormisda expulso, inauguratus fuit: quamobrem quum illius regnum Saracenis subjectum esset, ipse inter reges Persas haudquaquam recenseri meruit: tributarius quippe potiùs, quàm absolutus rex fuit. Quod autem de Jezdegerdis in interiorem Persidem secessu loquens, eum Hormisdam vocat, librarii error est, aut ipsius Theophanis lapsus. Nam Scriptores omnes, qui Syriacè, Arabicè, aut Persicè res Orientales persequuti sunt, id factum de Jezdegerde narrant ad annum Hegiræ 22. Hormisdam autem cæsum fuisse affirmant anno Hegiræ undecimo. Scio Hormizanem qnemdam seù Hormisdatem ab Ismaël Sciahinsciah in chronico Arabico ad annum Hegiræ 17. qui die 23. Januarii anni Christi 638. inchoatus est, memorari. Sed is Persicarum copiarum Dux fuit, non Rex, victusque à Saracenis atque ad Omarum adductus, hujus hortatu sectam Mahometicam professus, vitam privatam ad obitum usque duxit. Biennio post idem Ismaël describit prælium à فيروزان *Pherozane* [1] seù Pherozade Persarum Duce cum Saracenis commissum, quo victis Persis Pherozanes ipse apud Hamdanam cæsus fuit. Igitur tàm *Pherozanes*, quàm *Hormizanes* seù Hormisdas Duces fuere Jezdegerdis, non Reges. Jezdegerdem autem quem anno Hegiræ undecimo, Christi 632. regnum iniisse ex Elmacino suprà demonstratum est, quarto post anno de Hormisda æmulo triumphasse affirmat Barhebræus in vita Omari. ܥܘܡܪ ܒܪ ܚܛܐܒ ܫܢܝܐ ܥܣܪ: ܗܢܐ ܒܙܙ ܠܥܪܒܝܐ ܘܫܒܐ ܠܒܘܨܪܐ. ܘܒܬܪ ܫܢܬܐ ܫܕܪ ܚܝܠܐ ܠܦܪܣ: ܟܕ ܦܘܠܓܐ ܦܠܝܓܝܢ. ܐܝܠܝܢ ܡܢ ܓܝܪ ܠܐܝܙܕܓܪܕ ܒܪ ܟܣܪܐ: ܘܐܝܠܝܢ ܠܗܘܪܡܙܕ. ܘܗܟܢܐ ܐܬܚܝܠܘ ܥܠܝܗܘܢ ܛܝܝܐ. ܘܗܘܪܡܙܕ ܐܬܩܛܠ ܘܐܡܠܟ ܐܝܙܕܓܪܕ. *Omarus Chettabi filius* regnavit *annos decem. Hic Arabiam diripuit, & Bosram populatus est. Anno post*, (hoc est Hegiræ 15. qui die 13. Febr. anni Christi 636. inchoatus fuit,) *misit copias in Persidem, quum Persæ in factiones scissi essent: quidam enim Jezdegerdi filio Chosroæ* (hoc est, nepoti) *favebant, alii Hormisdæ partes sequebantur. Atque ita Arabes adversùs eos prævaluerunt. Hormisda autem interfecto regnavit Jezdegerdes*: hoc est regnare perrexit. Idem Barhebræus commissum Saracenos inter & Persas Romanosque bellum subjungit, in quo Sarbarzæ filius, qui ad Romanos confugerat, cæsus fuit; Jezdegerdes autem amisso regno in Turcorum regionem se se recepit, ibiq; quinquennio postquam ibidem delituerat, interiit. ܘܒܫܢܬܐ ܐܪܒܥ ܕܥܘܡܪ ܐܬܟܬܫ ܩܪܒܐ ܕܛܝܝܐ ܥܡ ܪܗܘܡܝܐ ܘܦܪܣܝܐ ܘܒܪ ܫܗܪܒܪܙ ܕܥܪܩ ܗܘܐ ܠܪܗܘܡܝܐ ܐܦ ܗܘ ܐܬܩܛܠ ܘܐܝܙܕܓܪܕ ܫܒܩ ܡܠܟܘܬܐ ܠܬܘܪܟܝܐ ܗܢܐ ܐܦ ܛܫܐ ܚܡܫ ܫܢܝܐ ܒܐܬܪܐ ܕܬܡܢ ܘܐܬܢܝܚ

NOTA.

1 *Pherozane*. Inter Duces, qui sub Chosroë adversùs Heraclium militarunt, *Perozites* fuit, quem Theophanes anno Heraclii 1[?]. unàcum Sarablaga in Albaniam missum testatur. Hunc cum Pherozane seù Pherozade de quo hìc sermo est, unum eundemque fuisse, & muneris & temporis ratio suadet.

ܘܫܠܡ : ܒܬܪܗ ܩܝܡ ܠܚܠܝܦ .
ܘܐܬܐ ܠܒܓܕܕ ܡܕܝܢܬ ܫܠܡܐ . ܘܒܥܘ
ܠܡܗܘܐ ܥܡ ܐܒܗܬܗܘܢ . ܘܟܕ ܫܡܥܘ
ܡܢܘܟܝܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܬܟܢܫܘ ܠܡܕܝܢܬܐ
ܠܡܨܠܝܘ ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ . ܘܟܕ ܡܛܝ
ܠܡܕܝܢܬܐ ܚܙܐ ܘܦܛܪܝܪܟܐ ܠܒܝܬ ܡܢ ܟܕ
ܡܕܒܪܢܐ ܕܐܘܬܒ ܗܘܐ ܒܝܬܗ ܘܟܠ
ܠܡܬܝܒܘ ܕܡܫܘܕܥ ܘܢܩܝܦ ܦܠܚܝܐ
ܐܢܫ . ܗܘ ܕܟܕ ܚܙܐ ܠܡܕܒܪܢܐ ܗܘ
ܕܐܘܬܒ ܗܘܐ ܕܡܠܟ ܘܡܢܐ ܒܠܚܘܕ
ܐܬܝܗ : ܟܠ ܠܗܐ ܦܪܨܘܦܐ ܘܚܒܫܗ :
ܕܐܝܟܢܐ ܐܝܬ ܟܕ ܠܚܘܕ ܐܝܬ ܦܪܢܣܐ
ܠܟܢ ܦܠܚܘ ܐܝܠܐ ܗܘܝܐ ܕܠܡܟܢ : ܡܢ ܟܕ
ܕܡܠܟ ܒܪܝܫ ܘܠܐ ܗܦܟܬ ܢܦܫܗ
ܕܡܗܘ . ܗܘ ܕܝܢ ܦܪܨܘܦܐ ܐܡܪ
ܠܡܠܟܐ ܐܝܟܐ ܠܒܝܬ ܡܕܝܢܐ . ܘܟܕ
ܐܝܬ : ܒܥܐ ܒܡܕܝܢܬܐ ܘܫܒܩܗ .
ܘܐܡܪ ܕܐܝܬܐ ܒܥܝܬ ܟܪܝܗܐ ܗܘܐ
ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܫܠܝܡ : ܘܟܠܗܘܢ ܟܠܐܘܗܝ
ܒܦܘܩܕܢܗ ܡܠܟܝܢ ܗܘܐ ܐܡܪ
ܕܠܡܕܝܢܬܐ : ܘܐܬܐ ܒܢܘܗܝ ܕܐܬܪܝܢ
ܕܝܠܗ ܛܝܡܬܐܘܣ ܘܦܛܪܝܪܟܐ ܕܡܕܢܚܐ ܟܠ
ܦܪܨܐ . ܘܐܬܐ ܠܘܩܒܠܗ . ܘܟܠܗ
ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܡܫܠܡ ܠܡܢܚܐ
ܘܐܢܫܐ . ܘܐܬܐ ܕܠܗܘܢ ܐܒܗܝ ܟܠܗ
ܩܕܡܘܗܝ ܘܦܛܪܝܪܟܐ ܕܡܕܢܚܐ ܘܐܘܦܝ .
ܘܐܬܐ ܕܐܘܟܠ ܐܚܪܢܐ ܟܠܗ ܒܡܗܘܐ
ܘܡܪܝ ܘܦܛܪܝܪܟܐ ܕܡܕܢܚܐ ܘܐܬܐܒܪ .
ܘܟܠܗ ܐܘܪܚܐ ܕܢܘܟܪܝܐ ܟܕܝܢܐ ܡܢܐ .
ܘܟܕ ܦܩܕ ܡܠܟܐ ܗܘ ܛܝܡܬܐܘܣ :
ܒܬܪ ܠܡܬܘܒ ܕܦܛܪܝܪܟܐ ܒܠܐܬܪܐ
ܘܡܫܝܚܝܐ ܘܟܠܗ ܢܦܫܗ ܒܢܝܢ
ܘܐܬܦܩܕ ܐܦܝܣ ܐܬܦܩܕܘ .

ܘܐܬܐܘܕܝ ܘܦܛܪܝܪܟܐ ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܡܦܩܢܐ
ܐܒܘܗܝ ܡܕܝܢܬܗ . ܟܕ ܗܘ ܫܡܥܘ ܐܝܟ
ܕܢܗܘܐ ܘܡܠܟܘܬܐ ܐܬܟܢܫܘ ܒܗ . ܟܕ
ܐܘܚܕܢܐ ܕܡܢ ܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܕܚܣܝܐ :
ܚܙܐ ܠܗܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܡܘܫܟܢ ܚܝܠܐ ܘܐܬܐ
ܐܬܟܢܫܘ ܟܠ ܦܪܨܘܦ : ܟܠܗܘܢ ܘܐܬܐ
ܘܫܡܥܘ ܘܫܠܡܘܬܐ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܘܫܡܥ
ܗܘܝ : ܐܘܟܝܢ ܠܡܕܝܢܬܐ ܡܢ ܘܟܕ
ܐܘܚܕܢܐ ܘܟܢܫܗ ܠܡܕܝܢܬܗ ܘܠܟܠܗܘܢ .
ܘܐܬܟܢܫܘ ܐܝܟ ܠܐ ܐܬܐܪܐ ܒܡܠܟܘܬܗܘܢ .
ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܡܠܟܘܬܐ : ܫܒܩ
ܠܫܡܝܐ ܘܟܠܗܘܢ ܘܡܘܟܪܢܐ ܟܠ ܩܕܡܐ
ܐܦܝܣ . ܘܐܬܐ ܠܦܛܪܝܪܟܐ ܘܐܬܐ ܠܗܘܢ
ܡܕܝܢܬܐ ܠܦܛܪܝܪܟܐ ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܗ
ܐܬܪܐ . ܘܡܢ ܐܚܪܢܐ ܚܙܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܠܡܢ
ܟܠܐ ܠܐܬܪܐ ܘܡܠܟܐ ܘܐܬܐܣܪ ܘܐܬܕܟܪ
ܕܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟܢܐ . ܐܬܐ ܫܡܥܘ ܘܟܢܫܘܗܝ
ܘܐܡܪ ܡܕܝܢܬܐ ܘܐܬܦܩܕܘ ܒܗ ܕܡܠܟܘܬܐ
ܫܦܝܪܐ ܘܢܝܚܐ ܘܦܛܪܝܪܟܐ ܕܡܕܝܢܬܐ
ܐܢܫ ܠܟܠܗܘܢ ܘܡܫܠܡ ܠܡܠܟܘܬܗܘܢ . ܘܟܠܗ
ܕܡܠܟܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܢܦܩ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ
ܘܢܦܩ ܡܫܠܡܘܬܗ ܟܠ ܟܕܝܢ ܦܘܩܕܢܗ
ܘܗܘܐ ܠܩܦܠܐ . ܘܐܦ ܛܝܡܬܐܘܣ ܦܛܪܝܪܟܐ .
ܡܢܐ ܘܢܦܩܘ ܡܫܠܡܘܬܗܘܢ ܟܠ ܦܪܨܐ .
ܘܡܫܠܡ ܦܛܪܝܪܟܐ ܫܠܡܘܬܐ ܐܘܪܫܠܡ
ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܠܡܕܝܢܬܐ . ܗܘ ܕܝܢ ܟܕ
ܡܢܐ ܚܙܐ ܡܕܒܪܢܐ ܗܘ ܘܐܬܐܘܕܝ ܠܡܕܢܚܐ
ܩܕܡܘܗܝ ܘܟܠܗܘܢ ܠܡܘܫܐ ܐܘܡܝ ܠܗ
ܫܠܡܘܬܐ ܕܠܡܠܟܐ ܐܘܪܫܠܡ ܘܡܢܐ ܠܟܠ
ܐܝܬ . ܘܡܕܒܪܢܐ ܦܪܨ . ܘܗܘܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܘܫܡܥ ܐܝܬ ܡܢܟܘܢ ܐܢܐ ܠܡܘܫܐ ܘܟܠܗܘܢ
ܐܢܐ ܫܡܥܬ . ܘܡܫܝܚܘܬܗ ܗܘܐ ܐܘܪܗܝ
ܠܦܛܪܝܪܟܐ . ܘܠܡܠܟܐ ܘܫܡܥܗ ܡܫܡܫܢܐ

Anno

1 *Anno Omari* 1 *quarto Baanes Romanorum archistrategus, & Sarbarzæ filius genere Persa, qui post parentis cædem ad Romanos profugerat, nec non Imperatoris Sacellarius in urbe Edessa cum sexaginta equitum millibus in agro Emisseno cum Arabibus inito prælio vincuntur, millibus quadraginta ex suis amissis, quorum plerique Jarmuchæ fluminis aquis absorpti periere. Sarbarzæ porrò filius ei cladi superstes ad Omarum misso nuncio Persidem ejus ditioni se submissurum, si copias mitteret, spopondit. At quum Omarus à Chosroæ filiabus, quas apud se captivas habebat, doctus fuisset quæ Sarbarzas ejusque filius, Chosroæ & natis ejus mala intulerat, monitusque esset, ne proditoris dictis fidem haberet, missis Emissam militibus, Sarbarzæ filium cruci suffixit. Post contendit Damascum, habitoque cum primoribus urbis congressu persuasit, ut urbem sibi traderent. Exinde Chaledus ab Omaro Alepum & Antiochiam cum copiis missus, multos mortales perdidit. sed & S. Simeonis Stylitæ cœnobium adortus, ingentem virorum, mulierum, puerorum puellarumque turbam, qui ad festum eo die confluxerant, abduxit. Sub idem tempus Saadus* 2 *ex urbe Jatreba ad Cupham,* 2 *quæ & Acula, castra movit. Jezdegerdes contra Euphratis ripas copias occupare jussit. Inde missus à Persis explorator genere Arabs ad Saracenorum castra, Maadenum quendam reperit mejentem & panem comedentem: qui rogatus quid ibi ageret; ago, respondit, quod ipsemet vides: vetus nem-*

NOTÆ.

1 *Anno Omari quarto*, hoc est, Christi 638. Alterum hoc fuit Omari cum Baane prælium, idemque à primo diversum, quod à Theophane ad annum eræ Alexandrinæ 625. Heraclii 24. hoc est, Christi 633. describitur. Quum enim Omarus Abubecro sublato principatum Arabum primùm obtinuit, *Bosram*, inquit Theophanes de prælio anni eræ Alexandrinæ 625. *& plures alias civitates expugnavit: & ad Gabetha usque penetravit. Theodorus autem Imperatoris frater cum iis conserta pugna victus est, & ad Imperatorem Edessam rediit. Imperator Ducem alium Baanem nomine præficit, & Theodosium Sacellarium, & ambos cum armata multitudine adversùs Arabes instruit. Is Emesam profectus, obviam Saracenorum agmen habuit: quibus deletis, Ameræ principatu fungentem* (Omarum scilicet Arabum Ameram seu Ducem) *& reliquos universos Damascum usque fugat: ibique ad Bardanesium amnem castra fixit..... Imperator Baanem Damasco Emesam reverti jubet*. De altero autem prælio, quod anno eræ Alexandrinæ 626. commissum fuit, quodque à Barhebræo ad annum Omari 4. Christi 638. refertur, idem Theophanes hæc habet. *Hoc anno Saraceni copiarum penè immensarum exercitu collecto irruptionem in Arabiam juxta Damasci agrum fecere. Eo cognito Baanes Imperialem Sacellarium, ut cum universis copiis in auxilium suum acceleret, per literas monet: erat quippe Arabum innumerus exercitus. Ambo Emesa solventes, Arabibus occurrunt: præliumque commissum est ipso primo die, qui fuit hebdomadis tertius, Julii verò mensis tertius & vicesimus, quo Sacellarii acies omninò profligata. Baanis verò milites, Baane in Imperatorem subvecto, Heraclium respuunt. Sub id tempus Sacellarii copiæ castris discessere: qua occasione Saracenis oblata, prælium ab eis conseritur. Validis autem flatibus in Romanorum faciem vento notho spirante, motoque & elato per aërem pulvere, ipsam hostibus in prælio dare non valebant: succumbunt eam ob rem, & prælio cedunt: tùm verò seipsos in Jermochthæ fluminis angustias præcipitantes, illic omnes ferè periere. Aderant utrique duci copiæ hominum quadragiuta millium numerum conflantes. Saraceni motis inde castris, Damascum bene composito exercitu aggrediuntur & capiunt, necnon Phœniciæ provincias, in quibus proprias sibi sedes constituunt*. Eadem apud Cedrenum anno Heraclii 25. Sed anno eræ Alexandrinæ 625. & 626 (quorum initium à Kalendis Septembris anni Christi 633. & 634.) Omarus nondum princeps Arabum inauguratus fuerat: hic enim regnum iniit anno Hegiræ 14. qui die 25. Februarii anni Christi 635. inchoatus fuit. Quum igitur ex Theophane primum Saracenorum prælium commissum dicatur anno Omari primo, & alterum anno ejusdem secundo, necesse est id factum an. Christi 635. & 636. quibus anni Hegiræ 14. & 15. respondent. Atqui anno 636. *dies vicesimus tertius Julii*, quo id prælium commissum, in feriam secundam, non in tertiam incidit. Ex Barhebræo itaque emendandus Theophanes & Cedrenus idque prælium non anno eræ Alexandrinæ 626. Heraclii 25. sed an. Heraclii 29. eræ lexandrinæ 630. hoc est, Chr. 638. commissum dicendum est, & pro mense Julio *Junius* substituendus, cujus dies vicesimus tertius anno 638. in feriam tertiam incidit.

2 *Saadus ex urbe Jatreba*, hoc est, Medina, ubi Mahometis pseudoprophetæ sepulcrum, peregrinatione Mahometanorū satis celebre. *Jasdum* vocat Theophanes ad ann. Umari 3. & 5. *Jadum* Cedrenus ad an. Heraclii 26. & 29.

nempe egero, & novum ingero. Continuò explorator ad Perſas regreſſus, renunciat gentem ſe vidiſſe inermem quidem & nudam; alacrem nihilominus & promptam: ſimulque archiſtratego à Maadeno audita retulit, & à Deo victoriam ipſis certo conceſſam pronunciat. Collatis itaque ſignis Perſæ terga verterunt, uſque Cteſiphontem ad Tigrim hoſtibus inſequentibus. Per eam occaſionem Dux quidam Perſa infeſtum Maadenum fugiens, vicinum pagum ingreſſns ab homine ruſtico intra proprias ædes exceptus eſt. At ille Maadenum nudum, & arundine dumtaxat armatum conſpicatus, Perſæ ignaviam exprobrare cæpit, ut qui armatus inermem fugiſſet. Quin, ajebat, hominem tutè adortus obtruncaſti? Cui Perſa: cedo mihi, reſpondit, velum: quod quum emiſſo telo trajeciſſet, ſubdidit, ſæpè hoc quem ſpectaſti modo Maadenum illum traiicere niſus fui: is verò tela omnia velut muſcas intra manicas excipere ac recondere mihi eſt viſus. Rurſus ad Euphratem ab Jezdegerde adversùs Arabas pugnatum eſt. Sed victo Rege victores Arabes Cteſiphontem occuparunt, regiſque theſauros diripuere: familiares & domeſtici omnes capti abductique fuere. Tertium ad Gaulam prælium commiſſum eſt, in quo ſimiliter Perſæ ſuperati ſunt. Quartum ad montem Mediæ, in quo Perſæ penitus profligati debellatique fuerunt. Hæc quatuor prælia uno eodemque anno confecta ſunt. Tot cladibus affectus Jezdegerdes proſtratuſque, recuperandique regni ſpe omni amiſſa, intra Turcorum fines, in Segeſtanam nimirùm regionem profugiens, quum ibidem quinquennio delituiſſet, poſtremum interfectus eſt. Rursùs in vita Othmani de Jezdegerdis interitu hæc ſubdit:

ܗܢܐ ܫܕܪ ܠܣܥܕ ܒܪܗ ܕܢܪܕܘܦ ܠܡܠܟ
ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ. ܝܙܕܓܪܕ ܕܝܢ ܡܠܟ
ܚܡܫ ܫܢܝܢ ܘܡܛܫܝ ܗܘܐ
ܒܣܓܣܛܢ: ܢܦܩ ܘܐܬܐ ܠܟܘܦܐ.

ܘܣܥܕ ܐܬܐ ܠܡܪܘ ܟܕ ܟܒܫ
ܟܠܗ ܦܪܣ: ܝܙܕܓܪܕ ܕܝܢ ܟܕ ܕܚܠ
ܕܠܐ ܢܫܬܠܡ: ܢܦܩ ܐܬܛܫܝ
ܒܪܚܝܐ. ܘܐܢܫ ܛܘܪܩܝܐ ܐܟܪܐ ܩܛܠܗ.

Hic (Othmanus) *Saadum filium ſuum miſit, ut regem Perſarum inſequeretur. Jezdegerdes verò quinto poſtquam in Segeſtana delituerat anno, è latebris egreſſus Cupham petiit. Saadus autem in Maruam contendit, poſtquam totam Perſidem ſubegiſſet. At Jezdegerdes veritus, ne hoſti proderetur, in molendino ſe abſcondit, ubi à quodam Turco interfectus fuit.* Itaque juxta Barhebræum Jezdegerdes, qui anno Chriſti 632. regnum inierat, cum Hormiſda uſque ad annum Hegiræ 15. Chriſti 636. Omari 2. de regno certavit. Hormiſda cæſo, anno Omari 4. Hegiræ 17. (qui die 23. Januarii anni Chriſti 638. inchoatus fuit,) cum Saracenis quater confligens poſtquam victus fuiſſet, in Segeſtanam ſe recepit: ibique per ſequentes quinque annos delituit, hoc eſt, uſque ad annum Hegiræ 22. qui die 30. Novembris anni Chriſti 642. incepit. Tertio autem poſt anno, hoc eſt, Græcorum 956. Chriſti 645. à molendinario cæſus fuit. At Theophanes Jezdegerdis pugnam cum Saracenis anno 639. non 638. commiſſam teſtatur: *Hoc anno* (inquit, hoc eſt, eræ Alexandrinæ 631. Heraclii 30. qui anno Chriſti 639. reſpondet:) *Saraceni in Perſiam arma & expeditionem movent: manibuſque cum Perſarum acie collatis ſuperiores evadunt, & Perſas univerſos armorum vi ſibi ſubjiciunt. Perſarum verò Rex Hormiſdas* (imo Jezdegerdes) *fuga ſalutem quærens, in interiorem Perſiam & in occultiorem regiam, ſeceſſit. Saraceni captivas Hormiſdæ* (Jezdegerdis) *filias & regium omnem ejus apparatum Umaro obtulerunt.* Elmacinus verò in Hiſtor. Saracen. interitum Jezdegerdis ad annum Hegi-

ræ

ræ 31. collocat, qui die 24. Augusti anni Christi 651. inchoatus fuit. quod & Iſmaël Sciahinſciah in Chronico Arabico confirmat: ubi ait, anno Hegiræ 15. bellum ſub Omaro Saracenos inter & Perſas Jezdegerde regnante exarſiſſe. Anno ſequenti Jezdegerdem victum, ex Halavana, in quam ſeſe receperat, profugiſſe. Anno 17. Huzitarum provinciam à Saracenis occupatam, & Hormizanem Perſarum ducem adactum ſectæ Mahometanæ nomen dare. Anno Hegiræ 21. Pherozanem alterum Perſici exercitus ductorem in Nahavanda ſuperatum, apud Hamdanam occubuiſſe. Anno 22. à Saracenis expugnatas Adorbiganam, Rajam, Gergianam, Kazuinum, Tabreſtanam, & Rihanam.

وفيها غزا الاحنف ابن قيس خراسان وحارب يزدجرد وافتتح هراة عنوة . ثم سار الى مرو وكتب يزدجرد الى ملك الترك يستمده والى ملك الصغد والى ملك الصين وانهزم يزدجرد الى بلخ ثم سار اليه المسلمون فهزموه وعبر يزدجرد نهر جيحون . ثم ان يزدجرد اختلف هو وعسكره . فانه اشار بالمقام مع الترك واشار عسكره بمصالحة المسلمين والدخول فى حكمهم . فابا يزدجرد ذلك فطرده عسكره واخذوا خزاينه . وسار يزدجرد مع الترك وحاشيته واقام بفرغانه زمن عمر كله وبقى عسكره في اماكنهم وصالحوا المسلمين .

Eodem anno (hoc eſt, Hegiræ 17. inquit idem Iſmaël,) *Achnaphus Caiſi filius Choraſanam invaſit, conſertaque cum Jezdegerde manu, Haram vi cepit, dein Maruam verſus arma movit. Jezdegerdes autem quum Turcorum regis & Saphæ, & Sinarum opem per literas imploraſſet, Balacham profugit. Quem Moſulmani* (Saraceni Mahometanæ ſectæ cultores) *inſequuti, Gehonem fluvium tranſmittere coegerunt. Inde Jezdegerdem inter & milites diſſidium natum eſt. Ipſe enim ſuos hortabatur, ut cum Turcis cohabitarent: illi contra pacem cum Moſulmanis facere iiſque ſubeſſe malebant. Quum verò Jezdegerdes minime acquieſceret, ab iiſdem ejectus eſt, ejuſque apparatus univerſus direptus: is verò cum ſuis domeſticis Turcos ſequutus, toto vitæ ſuæ tempore* (hoc eſt, uſque ad annum Hegiræ 31.) *in Phargana commoratus eſt. Milites autem pace cum Moſulmanis inita, ad propria rediere.* Denique de ejus interitu hæc idem Iſmaël ad annum Hegiræ 31. ſubdit.

ذكر مهلك يزدجرد ابن شهريار ابن برويز وهو اخر ملك الفرس . فى هذه السنة هلك يزدجرد . وقد اختلف فى ذلك فقيل انه نزل بمرو فثار عليه اهلها وقتلوه . وقيل قامت الترك وقتلوا اصحابه فهرب يزدجرد الى بيت رجل ينقر الارحا فقتله واتبع الفرس اثر يزدجرد الى بيت النقار فضربوا النقار وعذبوه فاقر بقتله فقتلوه .

De interitu Jezdegerdis filii Sciahriaris, filii Barvizi (Choſroæ Abruizi,) *qui fuit poſtremus Perſarum rex. Hoc anno periit Jezdegerdes: cujus de exitu non una eſt auctorum ſententia. Alii enim aiunt, eum in Maruam profectum, ibi conſpiratione Maruenſium interfectum fuiſſe. Alii verò ſcribunt, quum Turci in ipſum inſurrexiſſent, ejuſque domeſticos ſuſtuliſſent, Jezdegerdem in domo cujuſdam molendinarii deliteſcentem, ab eodem cæſum fuiſſe: Perſas verò veſtigia ſui Regis ad illam domum ſequutos, molendinarium quæſtioni ſubjeciſſe, confeſſumque, quod Jezdegerdi necem intuliſſet, morte multaſſe.* Itaque ſecundùm Elmacinum & Iſmaëlem anno Christi 651. Jezdegerdes periit. Theophanes, qui anno Christi 639. Heraclii 30. amiſſum à Jezdegerde Perſarum regnum refert, quum eundem annos undecim regnaſſe pluribus locis dicat, initium regni ejus ad annum Christi 628. confert: quod tamen, ex ſuprà dictis, ſtare nequit, quum eo anno Choſroë cæſo Siroës filius regnare cœperit pluresque poſt ipſum apud Perſas ante Jezdegerdem regnaverint; hunc verò conſtat ante annum 632. nequaquam regnum iniiſſe.

Initium & finis Regni Perſarum.

Jezdegerde ſublato, quem Theophanes ac Cedrenus Hormiſdam appellant, regnum Perſarum corruiſſe, ſcriptores omnes teſtantur. Quo autem

tem id anno contigerit, non una eſt ſententia. Scaliger lib. 3. de emend. temporum, Petavius lib. 3. de Doct. temp. cap. 9. & Calviſius in Iſagoge Chronologica Par. 2. cap. 10. ex Haitono in Paſſagio Terræ Sanctæ cap. 15. & ex Albumaſaro aſtrologo, putant Regnum Perſicum die 16. Junii anni Chriſti 632. deſiiſſe, quo nimirùm Jezdegerdes ex illorum ſententia periit. Sed eum plures adhuc annos ſuperſtitem fuiſſe ex ſupra dictis liquet. Iſmaël Siahinſciah fugam Jezdegerdis, & reportatam à Saracenis de eo victoriam anno Hegiræ 16. Chriſti 637. refert. Theophanes & Cedrenus anno Heraclii 30. Eræ Alexandrinæ 631. Chriſti 639. Jezdegerde, quem Hormiſdam vocant, à Saracenis ſolio depulſo, quum Arabibus ſubjectum eſt, Perſicum tandem regnum ſublatum ſcribunt. Barhebræus finem illius Regni ad annum Græcorum 956. Chriſti 645. conſignat. Elmacinus verò & ex eo Pagius, ad annum Hegjræ 31. Chriſti 651. Quum autem ab anno Græcorum 538. juxta Dionem, Agathiam alioſque cœptum fuerit, (quem anno Alexandri Mammææ quarto, Chriſti 227. Syri reſpondere affirmant;) inde levi negotio colligitur, quot annis idem Perſicum regnum duraverit: nimirùm juxta Scaligerum, Petavium & Calviſium, annos 405. Ex mente Iſmaëlis annos 410. Secundùm Theophanem & Cedrenum annos 412. Juxta Barhebræum annos 418. Juxta Pagium (qui illud inchoatum vult anno Chriſti 226. & anno 651. ſublatum) annos 425. Denique ſecundùm Elmacinum, (qui initium illius anno Chriſti 227. collocat,) annos 424. Hinc primo Barhebræus rectè ait in Chron. Syr. Par. 1. in vita Alexandri Mammææ: ܘܒܫܢܬ ܐܪܒܥ ܕܝܠܗ ܐܝܬܝܗ ܫܢܬ ܬܠܚ ܕܝܘ̈ܢܝܐ ܐܡܠܟ ܥܠ ܦܪ̈ܣܝܐ ܐܪܕܫܝܪ ܒܪ ܒܐܒܟ. ܘܫܪܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܐܚܪܝܬܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܣܣܢܝܬܐ. ܘܩܡܬ ܫܢ̈ܝܐ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܬܥܣܪܐ ܥܕܡܐ ܕܩܡܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܛܝ̈ܝܐ ܘܒܛܠܬܗ. *Anno ejus* (Alexandri) *quarto* [1], *hoc eſt, Græcorum 538. Ardaſcirus Babechi filius Perſis imperavit: cœptumque fuit poſtremum Perſarum regnum, quod Saſanitarum appellatur: duravit autem annos 418. donec exorto Arabum regno extinctum eſt*. Et in vita Omari Chaliphæ. ܘܒܫܢܬ ܚܡܫ ܗܢܝ ܕܐܬܛܫܝ ܬܡܢ ܐܝܙܕܓܪܕ. ܐܬܩܛܠ. ܘܒܛܠܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܕܒܝܬ ܣܣܢ ܗܝ ܕܫܪܝܬ ܗܘܬ ܡܢ ܐܪܕܫܝܪ ܒܪ ܒܐܒܟ ܒܫܢܬ ܬܠܚ ܕܝܘ̈ܢܝܐ ܘܫܠܡܬ ܒܫܢܬ ܨܢܘ ܕܝܘ̈ܢܝܐ. *Quinto poſtquam ibi* (Jezdegerdes) *delituit anno, interfectus fuit. Tùm verò deletum eſt regnum Perſarum, quod Saſanitarum vocatur; cœperat autem auctore Ardaſciro* (Artaxare) *Babechi filio anno Græcorum 538. deſiitque anno 956. Græcorum*. Secundò Amrus refellitur, qui in vita Jeſujabi hæc de Jezdegerde anniſque Perſici regni ſcribit. *Deinde regnum Perſarum* (Textum Arabicum retuli ſuprà pag. 108.) *tenuit Jezdegerdes, cui in cœlum aliquando ſuſpicienti viſa eſt* [2] *haſta ab auſtro in aquilonem ver-*

NOTA.

1 *Anno Alexandri quarto, Græcorum 538.* Ita emendavi duplicem amanuenſis errorem, qui pro quarto *tertium*, & pro 538. *quingenteſimum quadrageſimum ſecundum* oſcitanter ſcripſit, ipſo Barhebræo reluctante, qui ſummam *annorum* 418. colligit, quique in altero loco annum Græcorum 538. disertè poſuit.

2 *Viſa eſt haſta*. Dionyſius Jacobitarum Patriarcha in Chronico Syriaco ad annum Græcorum 937. Chriſti 626. *Viſus eſt*, inquit, *cometa in trabis formam, Arabum prænuncians imperium*. Sed eo anno nondum Jezdegerdes inauguratus fuerat. Quare Theophani ac Cedreno magis aſſentior, id portentum anno Heraclii 23. Chriſti 632. referentibus: quibus & Barhebræus conſonat, dum initio regni Jezdegerdici illum cometam per 30. dies viſum ſcribit.

vergens, & ab oriente usque ad occasum porrecta: idque spatio quinque supra triginta dierum. Ferunt Arabum regnum per ea tempora exortum eo monstro indicatum fuisse. Duravit autem Persarum regnum annos quadringentos octoginta: (In alio exemplari, annos 385.) Nam in nulla Auctorum sententia id Regnum plus annis 425. & minus annis 405. duravit. Tertio denique confutatur Ismael Schiahinsciah, qui in Præfatione Chronici cap. 3. de Regni Persici initio ac duratione scriptoribus omnibus & sibi ipsi quoque repugnat. Ait enim: فاما اردشير ابن بابك فبين ملكه وبين الاسكندر خمسماية واثنا عشرة سنة تقريبا . وبينه وبين الهجرة اربعماية واثنتان وعشرون سنة .

At verò inter regnum Ardasciri Babechi filii, & Alexandri, fluxere anni circiter quingenti duodecim. Ipsum autem inter & Hegiram anni sunt quadringenti viginti duo. Atqui nec prima assertionis Ismaëlis pars vera est, nec altera: non prima, quia constat, regnum Persicum anno Græcorum 538. cœptum fuisse: non altera, quia si anno Græcorum 538. (qui erat Christi 227.) addantur anni 422. quot ad Hegiram usque fluxisse dicuntur, sequeretur initium Hegiræ ab anno Christi 649. desumi; quod nemo dixerit.

Nunc statutâ, quantum fieri potuit, Regum Persarum Chronologiâ, ad id, unde oratio deflexit, calamum reduco.

Babæus Patriarcha.

II. Babæi gesta ex Amro.

BABÆI Patriarchæ, quem ab anno Christi 498. ad annum 503. sedisse dixi, res gestas in hæc verba describit Amrus. باباى كان شيخا كبيرا خيرا تقيا حسن الامانة والديانة من اهل المداين وله امراة واولاد . ولما اجتمع الابا للاختيار لم يوافق بعضهم بعض على اختيار واحد معين وصار كل من يريد المرتبة لنفسه وطال الكلام بينهم حتى ضجروا . فبعد ذلك وقع الاتفاق على عمل الصلاة بقلب واحد ويطلبون من المسيح ان يقيم من يختار على رعاية بيعته وبينما هم يصلون سمعوا صوت هاتف ينادى ان الفطركة لبابى الشيخ الفاضل . فاجتمع الابا والمومنين على اختياره فامتنع عليهم واصرّ على الامتناع . فاخذوه قسرًا واساموه قهرًا وهو لابس بيرون اخضر وذلك فى السنة الرابعة لزاماشاف ملك الفرس وهى سنة تسع وثمانماية ومن بعد ما اسيم جمع الابا وعمل سنهاذوسا وابطل الحروم التى كانت بين بابوى وبرصوما واقاق وامران يتزوج خدم البيعة سايرهم ولا يكون بغير زوجه وهو بين العالم ليحفظ نفسه من الوقوع فى الخطية ويكون لكل واحد امراة واحدة ظاهرًا جليًا كامر الناموس . وفى ايامه كان القديس ابراهيم الكبير وهو من اهل كشكر . وامر ان يجتمع الابا الى عند الجاثليق فطركهم فى تشرين الثاني كل اربعة سنين مرة واحدة للنظر فى امور البيعة وما يحتاج اليه فى مصالحها . وساله زاماساف ملك الفرس يومًا وقد دخل اليه مع مسوى قرابته وقال له . الاجسام توول الى الجيفة والتراب فلماذا تكرمون عظام موتاكم وتعظمونها ولا تطرحونها فى النار مثل المجوس . فقال نحن نعلم ان اجسام الناس تبطل وتصير الى البلى والتراب . ولكنا نعتقد عودتها بحسن وبهاء احسن مما كانت عليه . وهكذا علمنا من كتب ديننا ان الاجساد تقوم وينبعث الناس كلهم فى طرفة عين ويصيرون غير مايتين وكما قدم المسيح من بين الاموات كذا نقوم نحن وكما ان الحبة تموت فى الارض ويذهب حسنها ثم تفرع وتظهر افضل مما كانت عليه هكذا بنوا ادم وان لم يصح لك تصديق ما قلته فكر فى ابتدا خلق الانسان وانه من نطفة ماء يحصل فى ظلمة الاحشا ثم تصير له عظام وعروق واعضا ويخرج بعد تسعة اشهر بصورة تامة بهية الصورة . فاستحسن زاماساف ملك الفرس ما سمعه منه وخرج من عنده مسرورًا فرحًا . واستقامت الامور لباباى وكانت رياسته خمس سنين واستنياح ودفن بالمداين .

Babæus quum Patriarcha est inaugu-

ratus, devexa in senium ætate erat, vir cætera bonus, pius, fide & religione insignis, ex urbe Modaina oriundus, habebatque uxorem & filios. Quum autem Patres ad electionem convenissent, & singuli primatum ambirent, & idcirco electio longius protraheretur, tandem morarum pertæsi, decreverunt communem ab universa Synodo fieri ad Christum supplicationem, ut ipse quem suæ Ecclesiæ præficiendum vellet, designaret. Illis ergo orantibus vox audita est, quæ pium senem Babæum Patriarcham proclamabat. Quamobrem Patrum & fidelium omnium consensu idem electus, quum unus ipse resisteret, invitus ad ordinationem adactus est, quam pallio
1 2 *1 viridi tectus suscepit anno 2 quarto Zamasaphæ regis Persarum, anno scilicet nono suprà octingentesimum. Per hunc modum Babæus ecclesiastici regiminis potitus, Synodum Episcoporum convocavit, in qua sublatis censuris à Babuæo, Barsuma & Acacio latis, sanxit, ut Ecclesiæ ministri universi nuberent, neve quisquam in posterum cœlibatum in sæculari conversatione coleret: ne videlicet in peccatum prolaberetur: haberentque singuli propriam uxorem palàm & publicè secundùm legis præscriptum. Ejus ætate Abrahamus magnus Cascarensis inclaruit. Babæus verò in memorata Synodo constituit, ut Patres ad suum Catholicum Patriarcham quolibet quadriennio semel mense Novembri venirent, de rebus Ecclesiasticis cum illo tractaturi. Rogavit aliquando Babæum Rex Persarum Zamasaphes, quum scilicet ipsum adiit unàcum Mesve 3 affine suo. Quandoquidem,* 3
ajebat, corpora corrumpuntur & in cinerem abeunt, quare vos vestrorum mortuorum ossa honoratis atque magnifacitis, neque ea Magorum more flammis traditis? Cui Babæus: Nos 4 quidem, respondit, humana corpora 4
corrumpi & in pulverem reduci sat novimus: credimus tamen eadem cum longè ampliori claritate & gloria quandoque revictura. Hoc enim nos docent religionis nostræ scripturæ: corpora nempe omnia surrectura, omnesque homines esse suscitandos in ictu oculi, & immortalitatem induturos: & sicut Christus à mortuis resurrexit, ita & nos resurrecturos: & quemadmodum granum frumenti in terram jactum, ibidem moritur, & omnem speciem amittit, tùm verò germinat, & speciosiorem formam induit; ita & filios Adæ post mortem aliquando ad vitam redituros. Sique adhuc dubitas, cogita principium generationis humanæ: quomodo scilicet ex limphæ gutta inter tenebras materni sinus concrescit homo: deinde ossibus, nervis membrisque compingitur, atque post novem menses in hac, quam videmus, pulcherrima specie producitur. Babæi orationem sibi vehementer arrisisse Zamasaphes Rex significavit, illeque ab eo congressu lætus discessit, rebus exinde

NOTÆ.

1 *Pallio viridi*. Vestis Pontificia, qua recens consecratus induitur, Syris ܒܝܪܘܢܐ *Biruna* dicitur, unde Arabicum بيرون *Birun*. Est autem instar Phenolii Græcorum, sed ante pectus ad talos usque aperta in modum Pluvialis Latini: de qua vide Morinum in Adnotat. in Syrorum Ordinationes num. 95. pag. 501. Ejusdem Pallii colores diligenter ab Amro notantur: videlicet, ابيض *Albus*, اخضر *Viridis*, احمر *Rubeus*, وردي *Rosaceus*, بنفسجي *Violaceus*, ازرق *Cæruleus*, اصفر *Flavus*, زنجاري *Ferrugineus*, نارنجي *Citrinus*, &c. Quo verò unusquisque Patriarcha colore usus fuerit, ex eodem Amro alibi adnotabitur.

2 *Anno quarto Zamasaphæ, Græcorum* 809. Fallitur Amrus: Nam Zamasphes ex suprà dictis regnum iniit anno Græcorum 809. Christi 498. abdicavitque anno Christi 501. Primus igitur Zamasphæ annus, non quartus in Græcorum annum 809. confertur.

3 *Mesve*. Alius fuit à Joanne Mesve celeberrimo medico, qui claruit circa annum Christi 826. Vide Tom. 2. pag. 436.

4 *Nos quidem*. Hæc oratio, quam Amrus Babæo tribuit, ad Mesve medicum in aliis exemplaribus refertur.

inde ipsi prosperè succedentibus. Sedit annos quinque, mortuusque [1] *in urbe Modaina sepultus fuit.* Hæc Amrus, impii illius sacrorum canonum violatoris laudator potiùs, quàm rerum gestarum narrator.

Eadem de tempore quo Babæus sedisse dicitur, deque facta ab impuro Catholico Clericis omnibus nubendi potestate Barhebræus in Chron. Syr. Par. 3. ܡܝܬ ܕܝܢ ܐܩܩ ܩܬܘܠܝܩܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܐܩܝܡܘ ܠܗܘܢ ܩܬܘܠܝܩܐ ܐܢܫ ܕܫܡܗ ܒܒܝ ܟܕ ܗܘܐ ܥܠܡܝܐ ܘܐܝܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܘܒܢܝܐ ܘܗܘܝܘ ܗܘܐ ܒܨܝܪܐ ܘܡܣܟܠܐ ܕܟܬܒܐ. ܘܟܢܫ ܣܘܢܗܕܘܣ ܘܐܚܕ ܒܫܡܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܡܢ ܒܬܪܗ ܢܣܒܘܢ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܡܟܣܢܝܬܐ. ܘܗܟܢܐ ܐܦ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܩܫܝܫܐ ܟܠܗܘܢ ܕܡܝܬܐ ܐܢܬܬܗ: ܢܣܒ ܐܚܪܬܐ. ܟܕ ܚܙܝܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܬܘܪܝܐ ܕܡܢ ܒܛܝܠܘܬܐ ܕܗܢܐ: ܥܠܡܝܐ ܕܢܦܩܝܢ ܠܫܘܩܐ ܗܘܘ ܠܡܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ ܘܠܐ ܒܗܬܬܐ ܘܠܐ ܕܚܠܬܐ. ܘܟܕ ܫܡܫ ܗܘ ܒܒܝ ܫܢܝܢ ܚܡܫ ܡܝܬ.

Mortuo Acacio Catholico, inquit, *convenerunt Episcopi, sibique Catholicum ordinarunt Babæum quendam virum laicum uxorem filiosque habentem, lectionis & intelligentiæ scripturarum prorsùs expertem. Qui coacta Synodo sub pœna suspensionis & interdicti sanxit, ut omnes sui successores Catholici uxores ducerent: item ut Episcopus & Presbyter, quoties contingeret uxores eorum decedere, alias acciperent. Nimirùm postquam à reliquis Christianis in fide separati sunt, quidquid ipsis libebat, ad explendam libidinem palàm absque pudore ac metu faciebant. Quum autem Babæus annos quinque Episcopatum gessisset, mortuus est.*

III. Babæi Synodus.

Synodus à Babæo celebrata, in qua Barsumam Nisibenum ab excommunicatione absolutum declarantes, nefaria Nestorii dogmata impii Episcopi confirmarunt, memoratur etiam in Synodico (Codice 36. Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 507.) ejusque Acta ab eo, qui Synodos Orientales è Syriaco Arabicè interpretatus est, describuntur in hæc verba.

سنهودس مار بابى وكان فيها جماعة من الابا وفيهم هوشع مطران نصيبين . اجتمعت هذه السوندس ان التزويج يكون بامراة واحدة للايلاد وان جميع ما جرى بين برصوما واقاق ومكاتبتهما فبطل بما تجدّد من الصلح وانه ليس لاحد ان يتمسك بما فى يديه من ذلك والتمسك بطاعة كرسى سليق الذى فى كوخى ولمار بابى الجاثليق ومن ينفرّد عن هذا الراى يعاتب وان اقام على حاله تلك فلا سهم له بين اخوته . وان يكون بدل الاجتماع من الاساقفة الى مطارنتهم دفعتين فى السنة دفعة واحدة وبدل الاجتماع الى الفطرك فى كل سنتين دفعة يكون فى كل اربع سنين فى تشرين الا ان يعرض ما يحتاج القطرك ان يستدعى فيه الاساقفة فتقع المبادرة فان اتفق مرض وقطع لبعض الاساقفة ينفذ عوضه احد الاقليرس ومعه كتاب بالرضا وان الذين اساموا اساقفة فى وقت الشقاق الذى كان بين الكراسى ان لم يكن برضا الرعية فيهم متيقظون وخطوط الجمع الحاضرين بالرضا بذلك ومن لا يحضر كتب عنه من انفذه عوضه .

Synodus Mar Babæi, in qua plures Episcopi interfuere, & Hosee [2] *Nisibis*

NOTÆ.

1 *Mortuus*. Amri interpolator mortem Babæi ad annum Græcorum 814. Christi 503. consignat. واستناح سنة اربعة عشر وثمانماية *Requievit*, inquit, *anno decimo quarto suprà octingentesimum*. Sedem autem inierat anno 809. Rectè igitur annos quinque sedisse dicitur.

2 *Hosee Nisibis Metropolita*: qui Barsumæ nimirùm successit, ut dixi tom. 2. p. 407. Alter Barsumæ præcessor in eadem Sede fuit, qui unàcum Dadjesu concilium celebrasse dicitur in Synodico.

bis Metropolita. Decrevit hæc Synodus matrimonia cum una dumtaxat femina ad procreationem prolis celebranda, omniaque quæ inter Barsumam & Acacium intercesserant, & mutuas epistolas actaque cætera cassavit, pacemque instaurare volens interdixit, ne quis quam antea tenuerat sententiam in hac parte in posterum tueretur. Præcepit itidem, ut omnes Throno Seleuciensi, qui in Coche est, & Mar Babæo Catholico parerent: hujus verò Canonis transgressorem redarguendum esse dixit. Sin verò in sua contumacia perstiterit, noverit nullam se inter fratres partem in posterum habiturum. Præterea statuit, ut Episcoporum apud suos Metropolitas conventus non bis, ut anteà fiebat, sed semel dumtaxat quolibet anno haberetur. Similiter & altera, quæ apud Patriarcham fieri consueverat Synodus semel quolibet biennio, ad quadriennium protraheretur ad mensem Octobrem, nisi aliqua necessitas Patriarcham cogeret Episcopos convocare. Quodsi eo tempore contingat aliquem Episcopum ægritudine aut quavis alia causa impediri, Clericum teneatur mittere, qui in Synodo ejus vices gerat habeatque suæ missionis syngrapham. Qui verò schismatis tempore inter Sedes Episcopales orti Episcopus ordinatus est, si ei quidem diæcesani consenserint, subscriptas ab ipsis præsentibus literas proferat, absentiumque vicem productis deputationis testimoniis præsentes impleant.

Elias Damascenus, Nestorianus Episcopus in Nomocanone, quem Arabicè edidit (Cod. 37. Tom. cit. pag. 507.) eam Synodum anno Zamasphæ Persarum Regis secundo habitam refert, causamque illius cogendæ hanc fuisse memorat: ut scilicet nuptiæ Catholico, Episcopis, sacerdotibus & monachis permitterentur.

فلما كان فى السنة الثانية من ملك جاماسب الجاثليق يومئذ مار بابى اجتمع اليه المطارنة والاساقفة لامر الملك اياه بجمعهم وحملهم على الاتفاق فى الاذن بجميع ما فى سلطانهم من الرهبة فى التزويج الحلال وطلب الولد وتكثير النسل • وسنّوا ان يودن للجاثليق فمن دونه من الكهنة والرهبة فى تزويج امراة واحدة وطلب ولدها على ما جا فى الكتب والسنّة وسلموا لما سنّة الابا الاطهار واوجبت من توقير الجاثليق الذى يكون ببيعة كوخى والخضوع له الخ وسلموا لما سنّت الابا الاولون من اجتماع اساقفة كل سقع الى مطرانهم مرتين فى كل سنة وزادوا فيما سنّوا من اجتماع المطارنة وغيرهم الى الجاثليق فى سنتين مرة واحدة ان يكون اجتماعهم فى كل اربع سنين مرة واحدة فى تشرين الاول الخ وكتبوا بهذا وغيره مما سنّوا واتفقوا عليه كتابا اثبتوا فيه اسماهم وختموه بخواتيمهم •

Anno [1] secundo Giamasabæ regis Ca- 1
tholicus, qui eodem tempore Ecclesiæ præerat, Babæus Metropolitanorum atque Episcoporum Synodum habuit facultate accepta à Rege illos convocandi: iisque persuasit, ut universis sub sua jurisdictione degentibus monachis legitimas nuptias permitterent liberosque procreare finerent. Constituerunt itaque ut Catholico & inferioribus sacerdotibus atque monachis unicam uxorem ducere & liberis operam dare secundum scripturas & legem in posterum concederetur. Rursùs confirmarunt sanctorum Patrum decreta statuentia debitam Catholico in Ecclesia Cochensi præsidenti obedientiam & honorem &c. Confirmavere præterea quæ antiqui Patres decreverunt de Synodo ab Episcopis omnium locorum apud proprium Metropolitam singulis
annis [2] bis habenda. Synodum verò 2
à Metropolitis apud Catholicum haben-

NOTÆ.

1 *Anno secundo Giamasabæ regis.* Ita Zamasphem vocat Elias. Ex quo loco colligitur Conciliabulum Babæi anno Christi 499. habitum: Zamasphes enim ex supradictis anno 498. Rex inauguratus fuit. Amri præterea mendum corrigitur scribentis, Babæum *anno Zamasphæ quarto* Patriarchalem dignitatem iniisse.

2 *Singulis annis bis habenda.* Deest aliquid apud Eliam. Nam in Babæi Conciliabulo (ut ex Synodici supra relatis verbis apparet,) decretum fuit, ut Episcoporum con-

bendam, quam veteres quovis biennio semel cogendam statuerant, ad quadriennium prorogarunt & mensi Octobri affixerunt, &c. Hæc & alia decreta communi suffragio recepta & in unum volumen redacta suis singuli subscriptionibus & sigillis firmarunt.

CAPUT VII.

Job Monachus.

I. Job monachi ætas & commentaria.

JOB monachus Nestorianus Abrahæ Cascarensis discipulus, sub Mar Aba, Josepho, Ezechiele, & Jesujabo Arzunita sectæ Nestorianæ Patriarchis ab anno Christi 550. ad annum 580. innotuit. Ascetica Abrahæ Netphareni opera, nec non Regulas à cognomine Abrahamo præceptore suo editas, Persicè interpretatus est, teste Amro, qui in vita Mar Abæ de eodem Job, deque Abraham Cascarensi hæc tradit.

وفي ايامه كان ابراهيم الكشكراني الراهب وكان
فيلسوفا عالما زاهدا وفي ايامه عرفت قوانين
الرهبنة في بلد الفرس وخالف بين زيّ الرهبان
والهراطقة وطكّس الاعمار والقلالي وكانت من
قبل كالديارات واقام في مغارة في بلد حزة مدة
وقصد بيت المقدس ولقى القديسين بمصر وعاد
واقام مكانه الاول ثلثين سنة يقتات الخبز
اليهير مع البقل وقصد الجربى يعني بلاد الشمال
وتلمذ اهلها ونقلهم من عبادة الاصنام بعد ان
لقى منهم العذاب الكبير وبالايات اعادهم
وردهم وبنى عدّة بيع وكتب كتبا في تدبير الرهبنة
ومات بحزة وسرق تابوته ليلا ودفن في قريته
وجعل ايوب تلميذه مغارته عمرا ويعرف الى الان
بعمر ايوب . وكان ايوب هذا من اهل مدينة
اردشير وكان له اب كثير المال والمتجر وله
بيمارستان . ولما اعتل ايوب هذا افكر في الدنيا
فنذر تطليقها فعوفي فقصد ابراهيم وتسفّر عنده
وعرف طخوس الرهبنة وقصد عمر مار ابراهيم
النتفرايى وترجم ميامر مار ابراهيم هذا وقوانين
مار ابراهيم الكشكري من السرياني الى الفارسي
واجتمع اليه رهبان بعد موت رفقته اشعيا واليشع
الذين علماه طخوس الرهبنة قديما وابرا عدة
مرضى قبل موته ولما كشف له من الله ان وفاته
قد دنت اشعر الناس بالحضور عنده في الوقت من
غير ان يعرّفهم الحال وكان يوم الاربعة اخر سابوع
مار اليا في الاحد الذي قبل هذا اكل مع
الرهبان بعد الرازين وباركهم ومضى الى قلايته .
ولما حضر الناس يوم الاربعة وقفوا على باب
كرخه ثلث ساعات وصعدوا الى القلاية
فوجدوه ملفوفا مطروحا قدام الصليب .

Diebus ejus, (hoc est, Mar Abæ) *floruit Abraham Cascarensis monachus, philosophicis scientiis, & virtutibus asceticis conspicuus, cujus tempore Regulæ monastices in Perside innotuere. Hic enim discrimen posuit monachorum inter* [1] *habitum & hæretico-*

conventus, qui apud Metropolitanum quolibet anno bis anteà fiebat, semel dumtaxat in posterum haberetur.

1 *Monachorum inter habitum & hæreticorum*. Barhebræus in vita *Barbasemini* seu Barbasimæ Episcopi Seleuciæ ac martyris, refert, eum præcepisse, ut Episcopi, Clerici & monachi habitum mutarent declinandæ persecutionis causa. *Postea verò*, inquit, *quum persecutio cessasset, Oriensque Nestorianismo infectus esset, cum habitu etiam fides mutata fuit, & qui vestimentorum formam abjecerant, pristinum sacrum schema resumere recusarunt, quo potissimùm Antoniani monachi apud cæteras Christianorum gentes discernuntur*. Margensis citatus supra pag. 93. de hoc Abrahamo Cascarensi differens, illum scribit *ex eremo Scetensi in Assyriam regressum, asceticæ vitæ schema seu monasticum habitum, quo ibi indutus fuerat, suis alumnis restituisse, atque instar coronæ præcepisse eorum discipulorum caput tonderi, qui sacrum hujusmodi institutum amplecterentur*. Id & Amrus fatetur non hoc solum loco, quem modò describimus, sed etiam in vita Sabæi, ubi ait, *ipsum primum fuisse, qui tonsuram præscripsit, hominisque habitum mutari jussit*: quum scilicet monasticam vitam profitetur. Vide suprà hoc tom. pag. 155. Ex his constat Nestorianos, non Jacobitas aut alios Orientales monasticum schema abjecisse. Amrus itaque calumniosè Jacobitas traducit, quum ait, *Abrahamum monachorum inter & hæreticorum habitum discrimen posuisse*; non enim inter Nestorianos & Jacobitas monachos ille discrimen posuit, sed inter monachos Nestorianos & laicos ejusdem sectæ: & quidem per schema, quod ab ipsis monachis Ægyptiis, Jacobiticæ sectæ sociis ac fautoribus, acceperat.

ticorum: cœnobia præterea cellasque ordinavit, quæ olim instar communium *ædium erant. Quum autem in spelunca quadam in regione Hazæ aliquandiù habitasset, Hierosolymam petiit, inde sanctos in Ægypto visitavit: demum in pristinum locum suum regressus, ibi triginta annos commoratus est, modico pane oleribusque vitam sustentans. Denique in boreales terras progressus, incolas ab idolorum cultu ad Christianam fidem adduxit, postquam multa ab iis populis supplicia passus fuisset, doctrinamque suam editis miraculis confirmasset. Porrò multas exstruxit ecclesias, librumque conscripsit de monastico regimine, mortuusque est in Haza. Cadaver in arca inclusum noctu surreptum fuit, & in oppidum ejus* (Cascaram) *deportatum. Jobus ejusdem discipulus speluncam ipsius in cœnobium convertit, quod etiamnum cœnobium Jobi appellatur. Hic autem Jobus ex Ardasciro urbe oriundus, patrem habuit mercatorem admodum locupletem, qui Xenodochium exstruxerat. Quumque in morbum aliquando incidisset, sæculi vanitatem contemplatus, ei se abrenunciaturum vovit, ubi convaluisset. Itaque recuperata valetudine, Abrahamum adiit, apud quem tonsuram accipiens, regulas monasticæ vitæ didicit. Tùm cœnobium sancti Abrahami Netpharensis petiit, & hujus Abrahæ sermones, nec non regulas sancti Abrahæ Cascarensis è Syriaco in Persicum sermonem transtulit. Convenere porrò ad eum plures monachi post obitum Esaiæ & Elisæi sociorum, à quibus institutum monasticum olim didicerat: multosque infirmos ante obitum curavit. Quumque mortem sibi instare à Deo accepisset, homines confestim adesse jussit, causam reticens. Erat autem* (quando is obiit,) *feria quarta postremæ hebdomadæ sancti Eliæ. Dominico verò die ante hanc feriam cum monachis post Liturgiam convescens, eisque bona apprecans, in cellam suam recedit. Feria autem quarta quum illi ad januam ejus cellæ tres horas substitissent, cellam demum ingressi, invenerunt eum provolutum & coram Cruce prostratum.* Hæc Amrus, miracula divinasque revelationes monachis suis Nestorianis de more affingens.

Ejusdem Jobi meminit idem Amrus in vita Jesujabi Arzunitæ Patriarchæ, ubi eum المفسّر *Commentatorem*, ipsiusque Jesujabi competitorem vocat. Verba ejus suprà retuli pag. 109.

CAPUT VIII.

Joseph Patriarcha.

JOSEPHUS ex medico post Mar-Abæ obitum an. Græcorum 863. Christi 552. in Patriarcham Nestorianorum electus, tertio post anno depositus, obiit an. Græcorum 878. Christi 567. quum duodecim ab ejus depositione annis Sedes vacasset, ut refert Amrus in hæc verba. يوسف المفترس كان يفهم الطب وتعلّمه فى بلد اليونانيين فاقام بها فى دير هناك واتصل بمرزبان كان بهـا ووصف لانوشروان عند علته وحضر وعوفى على يديه واخدع النـاس بظهاره. ولما استناح مار ابا عقدت له الفطركة باذن انوشروان وعمل فى السنة الثانية لقعوده اثنى وعشرين قانونًا ودبّر الامر ثلث سنين. وتغيّر واعتضد بمرزبان كسرى وطرد الاساقفة وشد القسان على المعالف فكان يمتهنهم ويعتمد صرفهم وحبس القديس شمعون اسقف الانبار ومع طول المدّة اتخذ الاسقف لنفسه مذبحًا فى الحبس ليقدّس عليه. فدخل يوسف وداس القربان ومات الاسقف فى حبسه. وصرف اسقف الزوابى عن كرسيه يعنى اسقف النعمانية وكان هذا يعرف الطب واللغة الفارسية فتوصّل الى الملك وخف على قلبه وقصده مار مالخ اسقف داربجرد فنجز له كتاب الملك بالصيانة. فصعب ذلك على يوسف وخرّق الكتاب. ولما سمع هذا اهل فارس قطعوا خطبته ولما تزايدت قبايحه منها شهادته على المومنين بالزور وانه

I. Josephi gesta ex Amro.

صرق

سرق من خزانة الملك عقدًا جليلًا اجتمع الابا
والمومنين وراسلوه فامتهن رسالتهم فتقدّم الملك
لمحاكمته فامتنع احتجاجًا بانه جاثليق وحرمه
الابا الحاضرون باجتماع الغايبين ولم يلتفت اليهم
وكان يسيم ويقدس. وشكوا امره الى الملك وضرب
نرسى النصيبى للملك فى معناه مثلًا بان ملكًا
وهب لبعض المساكين فيلا فلما صار الى داره
وفكر فى مونته استعفى الملك منه. فعلم الملك
ما اراد المثل واعفاهم من يوسف الجاثليق.
وكانت مدته خمسة عشر سنة.

Josephus dejectus. Hic medicinam callebat, quam in Græcorum *ditione didicerat. Nisibin autem regressus, ibique in quodam monasterio commoratus, in Marzabani cujusdam gratiam se insinuavit, cujus operâ ad* Chosroëm *Anuscervanum adductus, morbum quo Rex laborabat, depulit. Externa itaque probitatis, quam præseferebat, specie homines decipiens, in Mar Abæ defuncti locum, Anuscervano suffragante, Patriarcha subrogatur, annoque postquam Sedem inierat secundo canones duos suprà viginti condidit. Quum autem ecclesiam triennio rexisset, animum & mores mutavit, atque Marzabani Chosroæ favore suffultus, episcopos expulit,*
1 *Presbyteros* 1 *præsepibus alligavit, & utrosque vexare eorumque perniciem & ruinam moliri exorsus est. Quumque S. Simeonem Episcopum Anbarensem in carcerem conjecisset, illeque aliquandiu post sibi* 2 *altare in carcere* 2
liturgiam celebrandi causa construxisset, illuc ingressus Josephus, oblationem pedibus protrivit, & Episcopum ibidem usque ad finem vitæ detinuit. Episcopum præterea Zabarum, hoc est, Naamaniæ, è throno dejecit: qui quum medicæ artis atque Persicæ linguæ peritus esset, supplex ad Regem appellavit, utque eo gravamine relevaretur, impetravit: eâdemque viâ Mar Malechus Episcopus Darebgerdensis à Rege pro sua incolumitate diploma obtinuit. Quod Josephus ægerrimè ferens, diploma illud conscidit. Percrebescente verò tot malorum fama apud Persas, Josephi nomen è sacris officiis expunctum fuit. Quum autem ille nihilominus in suis sceleribus persisteret, & flagitia flagitiis accumularet, (accusabatur quippe, quod adversùs fideles falsum testimonium dixisset, quodque ex regio thesauro pretiosissimum monile surripuisset:) Patres & fideles congregati, scriptâ ad eum epistola conquesti sunt. At querelas ille Synodique auctoritatem contempsit. Ad Regem itaque illum ut causam diceret, appellarunt. Respondit se Catholicum 3 esse. Postremò 3
quum

NOTÆ.

1 *Presbyteros præsepibus alligavit.* Barhebræus Par. 3. Chr. Syr. ܘܟܕ ܐܢܫ ܗܘܐ ܡܬܩܪܒ ܠܘܬܗ ܡܢ ܥܡܐ: ܦܩܕ ܗܘܐ ܠܡܫܡܫܢܘܗܝ ܘܐܣܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܥܠ ܐܘܪܝܐ ܘܣܝܡܝܢ ܦܓܘܕܐ ܒܪܫܗ ܐܝܟ ܕܠܚܡܪܐ

Quum eum (Josephum) *quidam ex vulgo adiret, ille ministris suis præcipiebat, ut hominem præsepi alligarent, ejusque capiti capistrum tamquam asino imponerent.*

2 *Altare in carcere.* Amri interpolator flagitia Josephi describit in hæc verba.

وفى ايامه حدث فى بلاد الفرس موتان لم يرمثله
حتى خلت البلاد جملة ودام ذلك الى ان مات
يوسف كل هذا وهو ومرتكبًا لسو التدبير واهانة
الاساقفة والكهنة والاساة اليهم حتى انه حبس
شمعون اسقف الانبار واتي عليه الخميس الكبير
ولم يمكنه ان يخرج ليتقرب فوقف فى الحبس
وقد اعد له خبزا وخمرا ليقدس ويتقرب فعلم
به ودخل السجن وبدد ما كان عنده.

Ejus (hoc est, Chosroæ) *diebus accidit in regione Persarum mors, qualis nunquam antea visa fuerat, ita ut provinciæ penitus desolatæ fuerint: duravitque usque ad Josephi obitum, qui nihilominus pravo regimini insistens, Episcopos & Sacerdotes vexare perrexit, eo sævitiæ progressus, ut Simeonem Anbarensem Episcopum in carcerem conjecerit. Is verò quum feria quinta majoris hebdomadæ esset, nec inde ad communionem percipiendam exire posset, panem & vinum in carcere præparavit, ut sacrum faceret & Eucharistiam sumeret. Quod ubi Josephus rescivit, illuc ingressus, oblata in terram projecit.*

3 *Respondit se Catholicum esse.* Hinc, ut arbitror, originem habet confictum illud

quum à Synodo communione ecclesiastica privatus, contempto Patrum judicio ordinationes facere & liturgiam celebrare pergeret, ejus causam ad Regem detulere: qua occasione Narses [1]
1 *Nisibenus de Josepho hanc parabolam intulit. Rex quidam pauperi cuidam elephantem dono dedit. Quum verò ad pauperis ædes elephas ductus eas intrare nequiret, bestiam præterea pauper alere se posse desperaret, Regem consuluit, à quo relevari eo se onere etiam atque etiam rogavit. Intellexit statim Rex parabolæ sensum, simulque ut Josephum Catholicum amoverent, concessit. Sedit autem Josephus annos quindecim.*

Hinc Amri interpolator rejicitur, qui duodecim universim annos Josepho tribuit. فاجتمع الابا والمومنون واسقطوه من جميع درج الكهنوت وبقى بعد ذلك تسع سنين ومات ودفن بالانبار وكانت مدته اثنى عشر سنة ‚ *Convenerunt*, inquit, *Patres & fideles, eumque* (hoc est, Josephum) *omni sacerdotii gradu amoverunt.*
2 *Vixit autem posthæc annos* [2] *novem, mortuusque, Anbaræ sepultus fuit, quum annos duodecim sedisset.* Atqui Ezechiel Josephi successor juxta eundem anno Græcorum 878. Sedem iniit, neque hæc post ejusdem Josephi obitum vacasse dicitur. Quindecim igitur annis, non duodecim Josephus Nestorianis præfuit: quot scilicet ab anno 863. ad annum 878. effluxere.

II. Ejusdem Synodus.

Synodi à Josepho habitæ meminit Sobensis in Catalogo suprà pag. 279. De eadem hæc Elias Damascenus. ولما استشهد مارابا صلواته تحفظنا اجتبى للجثلقة بعده رجل يقال له يوسف . فدبّر الجثلقة تدبير السلطان في الغلظة والشدة والضرب والحبس ونحو ذلك مما لا يجوز في النصرانية . فلما تثبت اسمه بعد وفاته جمع اسما الجثالقة الماضيين وكان المطارنة والاساقفة اجتمعوا اليه مرّة بعد اخرى وسنة بعد سنة سالوه ان يجدد ذكر سنن الابا المغربيين والمشرقيين ويكتب بها كتابًا كما كان جثالقة المشرق قبله يفعلون ليقفوا عليها اجمعون وياخذوا بها ولا تدوس وتعطل . فاجابهم الى ذلك وسنّ سننًا لم يجاوز فيها شيئًا مما سنّ اوليك الابا المباركون . فسنّته مقبولة اذ كانت موافقة لسنّتهم وان كان على غير طريقتهم ‚ *Quum martyrio coronatus obiisset Mar Aba, cujus, oro, preces nos custodiant, eidem suffectus est quidam Josephus, qui Episcopatum in tyrannidem vertit, & in subditos suos insolentissimè debacchatus est usque ad verbera & vincula, christianæ mansuetudinis atque modestiæ prorsus oblitus. Ejus tamen nomen post obitum è catalogo reliquorum Patriarcharum, quem ipse composuit, minimè expunctum fuit. Quum vero Metropolitæ & Episcopi ad ipsum sæpius convenissent, eumque rogassent, ut canones Patrum Occidentalium atque Orientalium confirmaret, & pro more præcessorum suorum Catholicorum in unum codicem contraheret, quem universi apud se haberent & sequerentur: ne videlicet conculcarentur ecclesiasticæ leges*

Catholici Seleuciensis privilegium, *ut neque ab Orientalibus judicari possit, neque ad Occidentales ejus causa deferatur, sed judicium illius Christo dumtaxat reservetur.* Vide suprà hoc tom. pag. 58.

1 *Narses Nisibenus*. In altero codice, quo Tom. 2. pag. 413. usus sum, pro نرسى *Narse*, legitur موشى *Moses*. Parabolam verò elephantis habet & Amri interpolator, sed fusiùs disertiusque descriptam.

2 *Annos novem*. Barhebræus tertio post dejectionem anno Josephum periisse scribit.

ܐܬܟܢܫܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܫܪܝܘܗܝ܆ ܐܠܐ
ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܐܩܝܡܘ ܐܢܫ ܚܠܦܘܗܝ
ܥܕܡܐ ܕܒܫܢܬ ܓ ܕܒܬܪ ܫܪܝܗ ܫܢܝ ܡܢ ܥܠܡܐ.

Congregati Episcopi eum quidem deposuerunt: verùm præ timore Regis neminem in ejus locum subrogarunt, donec tertio post depositionem anno mortuus est. Sed haud dubium, quin pro ܓ legendum sit ܝܒ, hoc est, anno duodecimo;

leges & in oblivionem abirent; annuit ille, atque canones condidit canonibus à benedictis illis Patribus statutis omninò consentaneos. Quo circa Josephi canones recepti sunt, utpote prædictorum Patrum legibus conformes, etsi ipse ab eorum moribus oppido quantum discreparet.

Duos suprà viginti canones ejusdem Synodi loco suprà citato recenset Amrus. Verùm in Synodico tres suprà viginti habentur, quibus Præfatio hæc præmittitur. قوانين يوسف الجاثليق وهى ثلثة وعشرون قانونا . كان مار ابا هذب البيعة وعلى عادة الشيطان نصب له قوما اكثروا الكلام فيه وحصل فى الاعتقال والاسر ومات واضطربت احوال البيعة فكتب مار يوسف هذا الى الاساقفة ليجتمعوا على تجديد القوانين . وقبل تجديدها اجتمعوا على ثلاثة الاقانيم ووحدانية الجوهر وبالاتحاد البنوى مع بقا الجوهرين والقنومين . فبعد الاتحاد يقال مسيح واحد وابن واحد ولا يقال جوهر واحد ولا قنوم واحد .

Canones Josephi Catholici viginti tres. Postquam Mar Aba rem ecclesiasticam optimè constituisset, consueta Diaboli fraude astuque factum est, ut quidam perversi homines adversùs Patriarcham insurgerent, confictisque criminibus oppressum, in carcerem & vincula, in quibus etiam decessit, detrudi curarent. Propterea perturbato ecclesiæ statu, Josephus ut canones restitueret, episcopos ad Synodum convocavit, in qua in eam fidei confessionem universi consensere, ut videlicet tres in Deo personas & unicam substantiam prædicarent, necnon Filii unionem manentibus duabus substantiis & personis: post Unionem autem unicum Christum & unicum Filium dici oportere, neque unam substantiam, aut unam personam. Ad calcem verò de Patribus, qui in eo conciliabulo adfuere, hæc Synodi collector adnotat.

وحضر هذه السنهودس عدة من الابا ومنهم فولوس مطران نصيبين فى عدد من حضر وذكر الرتب وان رتبة نصيبين الثانية .

Interfuere huic Synodo complures Patres, quos inter Paulus Nisibis metropolita: decretusque fuit Sedium ordo, atque Nisibenus thronus secundas obtineret.

Barhebræus in vita Papæ episcopi Seleuciensis quorumdam opinionem refert ajentium, *Epistolas Sanctorum Jacobi Nisibeni & Ephræmi Syri ad eundem Papam ab hoc Josepho compositas fuisse*. Verba ejus retuli tom. 2. pag. 398. Elias Damascenus loc. suprà cit. affirmat, *Seriem Episcoporum Seleuciensium à primo illius ecclesiæ Præsule ad sua usque tempora ab eodem perductam*. Nimirùm postquam gradu amotus fuit, ad texendum Catalogum præcessorum suorum animum applicuit: utque dejectionem suam exemplo præcessorum solaretur, irritamque ac inanem fuisse ostenderet, epistolas nomine Doctorum Syrorum Jacobi & Ephræmi ad Papam ab Episcoporum Synodo olim dejectum confinxit; Synodicam præterea Occidentalibus Patribus supposuit, qua assertum Seleuciensi Catholico Privilegium conceditur, de quo vide suprà pag. 58. — III. Epistolæ quædam, & series Episcoporum Seleuciensium Josepho tributæ.

CAPUT IX.

Ezechiel Patriarcha.

EZECHIEL post Josephi obitum an. Græcorum 878. Patriarcha electus, quum Nestorianis annos tredecim præfuisset, obiit anno Græcorum 891. Christi 580. de quo hæc Barhebræus in chron. Syr. Par. 3. ܘܩܡ ܒܕܘܟܬܗ ܚܙܩܝܐܝܠ ܕܐܝܬܘܗܝ ܬܠܡܝܕܐ ܕܐܒܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܘܡܗܝܪܐ ܕܦܘܠܚܢܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܐܘܟܝܬ ܒܟܠ ܒܪܢܫܐ. ܗܘܝܐ ܗܘܐ ܣܡܝܐ ܠܡܠܟܐ ܘܐܬܬܦܝܣ ܘܟܪܝܐ ܗܘܐ ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܡܠܟܗ ܫܢܝܐ ܠܐܣܘܪܐ ܘܚܣܝܐ — I. Ezechiel quot annis Nestorianos rexerit ex Barhebræo.

ܘܩܡܫܐ ܐܬܡܫܚ ܗܘ ܒܫܢܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ.

Ei, hoc eſt, Joſepho, *ſubſtitutus fuit Ezechiel Abæ Catholici diſcipulus & Pauli item Catholici gener. Hic ob regis gratiam, quam ſibi conciliaverat, elatus, quum cæcos epiſcopos ſuos cæcorumque ductores appellaſſet, cæcus ipſe in fine vitæ ſuæ factus eſt.* Et in vita Kamjeſu Primatis Orientis.

ܘܒܡܠܟܘܬܗ ܕܗܘܪܡܝܙܕ ܒܪ ܟܣܪܘ ܚܙܩܝܐܝܠ ܩܬܘܠܝܩܐ ܗܘ ܕܣܡܝ̈ܐ ܗܘܐ ܠܐܦܝܣܩܘܦ̈ܐ ܣܡܝܐ ܐܣܬܡܝ. ܘܡܝܬ ܫܢܐ ܡܢ ܥܠܡܐ ܒܬܪ ܫܢܝ̈ܢ ܬܪܬܝܢ ܘܩܡ ܚܠܦܘܗܝ ܐܝܫܘܥܝܗܒ ܘܟܘ.

Regnante Hormiſda Choſroæ filio Ezechiel Catholicus, qui cæcos Epiſcopos appellabat, cæcus factus, duobus poſt annis deceſſit, eique Jeſujabus ſubrogatus fuit &c. Hormiſdates ex ſuprà dictis anno Chriſti 579. regnum iniit: adeoque Ezechielis obitus juxta Barhebræum in annum ejuſdem Hormiſdatis ſecundum, Chriſti 580. confertur: quum eo regnum adepto cœcus factus, biennio poſt deceſſiſſe dicatur.

At Amrus cira annum quidem, quo Ezechiel in Patriarcham electus eſt, cum Barhebræo convenit; non tamen circa annum mortis. Ait enim eum ſediſſe annos undecim, adeoque obiiſſe anno Græcorum 889. Chriſti 578. Ejus verba accipe.

حزقيال الجاثليق كان تلميذ مار ابا وعقدت لـه الفطركة بعد يوسف وبعد مشاجرة جرت بين الابا فى معنى ملفان كان بالمداين اسمه مارى . وكان الملك يميل الى حزقيال واستوذن فى بابه واذن واستقامت الاحوال على يديه . واقرّ كهنة يوسف على حالهم بعد ان حسّى لهم . وعجب النـاس من مار ابا فضل عجب فى اختياره خبازًا وكان اسقفًا على الزوابى . ثم جمع جمعًا وعمل تسعة وثلثين قانونًا . ثم سات اخلاقه مع الابا قليلًا . ولما خرج مع كسرى الى نصيبين استقبله بكوس مطرانها استقبالًا جميلًا ومدحه على البـام فى الخطبة وحث الناس على برة . ونسب ذلك منـه الى الملق . ووعد الجاثليق عند عوده ان يحمله واخلص نيته مع المسيح فقبضة اليه قبـل العود من فتح دارا . وكان بنصيبين من الملافنـة ايشوعيب وابراهيم بن الحدّاد وحنانا وكان لحنانا ثمانماية تلميذ . وكان حزقيال يعيّر من بعينـه ادني سوّ . فنزل بعينه الما . وكانت مدتـه احدى عشر سنة . وتوفى ودفن بالحيرة وقال قوم بالمداين .

Ezechiel Catholicus Mar Abæ diſcipulus electus fuit Patriarcha Joſephi ſucceſſor poſt varias Patrum contentiones, quibuſdam Doctorem quemdam Marim nomine Modainæ civem promovere ſtudentibus. Novo Patriarchæ favit Rex, cujus conſenſum quum petiiſſent, facile impetrarunt, ejuſque operâ eccleſiaſticæ rei optime ceſſit. Joſephi [1] *autem Presbyterorum negotium compoſitum fuit, venia à Patriarcha impetrata. Non paucis interim factum vehementer mirantibus, quod ſcilicet Mar Aba hominem piſtorem epiſcopum creaſſet & Eccleſiæ Zabarum præfeciſſet. Ezechiel itaque Patriarcha factus in plena Synodo novem & triginta canones condidit. Cæterùm Epiſcopis minus æquus fuit. Accidit intereà, ut unà cum Choſroë Niſibin Patriarcha veniret. Præerat illi eccleſiæ ea tempeſtate Bacchus Metropolita, qui Patriarcham perhonorificè exceptum etiam ab altari publica in concione laudavit, atque de ejus probi-*

NOTA.

[1] *Joſephi Presbyterorum.* Quos ſcilicet Joſephus Ezechielis præceſſor Presbyteros ordinaverat, vel in odium ipſius Joſephi, vel tamquam illius flagitiorum participes ab Epiſcoporum Synodo ſuſpenſos & interdictos ſidem Ezechiel, ubi primùm Patriarcha renunciatus eſt, reconciliavit. Id enim ſibi vult vox hæc Syriaca Arabicè uſurpata حسى *Haſſa*, hoc eſt, *veniam* ſeù *indulgentiam conceſſit*.

probitate ad auditores sermonem habuit. Hæc tamen ab eo dicta ad captandam dumtaxat benevolentiam Patriarcha interpretatus, postquam illi absolutionem spopondisset post suum ab ea excursione reditum tutè impendendam, mox composita cum Christo conscientia sua, ante suum ab expugna-
1 *tione Daræ* 1 *urbis reditum ad Deum migravit. Sub Ezechiele floruere in ur-*
2 *be Nisibi Doctores*2 *Jesujabus, & A-*
3 *brahamus*3 *fabri ferrarii filius, & Ha-*
4 *nanus*, 4 *qui octingentos in sua Schola auditores numerabat. Quandoquidem verò Ezechiel quemlibet vel minimum in oculis defectum dissimulare minimè solebat, quin statim vitium exprobraret, Deo disponente factum est, ut ipse defluente in oculos humore vitio simili pessimè laboraret. Præfuit*
5 *verò annos* 5 *undecim sepultusque fuit in urbe Hirta, vel, ut alii malunt, in urbe Modaina.*

III. Ejusdem Ezechielis gesta ex Amri interpolatore.

Amri interpolator annum quidem ordinationis mortisque Ezechielis notat: sed tàm à Barhebræo, quàm ab Amro discrepat, quum undecim annos Ezechieli assignans, eum anno Græcor. 888. Christi 577. decessisse scribit. حزقيال شيخًا طويل القامة عارفًا بامور العالم فهمًا فى العلوم ومفهّمًا. وكان خبازًا لمارابا ثم تلميذًا له وصار اسقفًا للزوابى. ولما قثرس يوسف اختير هذا الاب؛ وكان الملك يميل اليه لانه انفذه فى مهمّ كان له مرّة ما فعاد بما يسرّه. فامر اكرامه. واستاذن

المروزى الطبيب فى ترتيبه فطركًا فاذن له فى ذلك وعقدت له الفطركة بالمداين وكان لابسًا بيرون اخضر سنة ثمانية وسبعين وثمانماية يونانية واستقامت له الامور وعمل باجتماع الابا ستة وثلثين قانونًا فى تدبير البيعة. وفى ايامه بطل الموت الذى كان حدوثه فى ايام يوسف المكنى بالجاثلبق من الطاعون المسمّى الشرعوط وعادته كانت ان يظهر فى كف الانسان ثلثة نقط سود وفى حال ما يبصرها يموت حتى خلت مدن وقرى كثيرة من الناس وبقى الذهب والفضة والامتعة بلا اصحاب وليس لها من ياخذها. واكترى كسرى رجال لدفن الموتى فى مدينة كان بها فى تلك الايام وعيّن لهم من كل ميت شى معلوم فحصل لهم فى يوم واحد اربعماية وخمسين دينار وعند المسا جلسوا ليقتسموا فماتوا على المكان وبقى المبلغ على الارض. وسبب ارتفاع الموت المذكور كان ان مطران باجرمى واسقف نينوى اتفق رايهما على عمل الباعوث الخ ثم ان حزقيال استخف ببعض الاساقفة وقال لهم يا عميان. فابلاه الله بنزول الما فى عينيه وعمى سنتين واستناح ودفن بالحيرة سنة ثمانية وثمانين وثمانماية يونانية وكانت مدة رياسته احد عشر سنة.

Fuit Ezechiel, quum Patriarchatum iniit, senex procera statura in secularibus negotiis exercitatus, literis affatim eruditus, juxtaque ad eas docendas idoneus ac disertus. Primum Mar Abæ pistor, dein discipulus factus, ab eodem Zabarum tandem Episco-

N O T Æ.

1 *Ab expugnatione Daræ urbis*. Dara à Chosroë Anuscervano Persarum rege expugnata fuit anno Christi 573. ut dixi Tom 2. pag. 62 & hoc tom pag 406 Altera ejusdem urbis expugnatio contigit sub Chosroë Abruizo anno Christi 603. ut hoc eodem tom. pag. 412. Quum autem Ezechiel ex dictis hoc cap. num 1. neque anno 573. obierit, neque annum 603. attigerit; (obiit enim anno 580.) sequitur hæc verba, *ante suum ab expugnatione Daræ urbis reditum migravit*, de Bacchi Nisibeni Metropolitæ, non de ejusdem Ezechielis obitu intelligenda esse.

2 *Jesujabus*, cognomento, *Bar-Kosra*, de quo suprà hoc tom. pag. 230.

Abraham fabri ferrarii filius, Syris appellatus *Bar-Kardache*, de quo suprà pag. 223.

4 *Hananus* patria *Adiabenus*, de quo suprà pag. 81.

5 *Annos undecim*. Idem Amrus de anno sedis obitusque Ezechielis paucis interjectis hæc subdit. وكانت مدة حزقيال فى الرياسة عشر سنين ومات ودفن فى المداين.

Præfuit Ezechiel annos decem, mortuusque Modainæ sepultus fuit. Sed utrumque ex dicendis emendandum.

piscopus ordinatus est. Mox Jose-
1 *pho* [1] *dejecto, Patriarcha etiam crea-*
tus. Regis porrò favorem consequu-
tus est, quod commissum ab eo nego-
tium non levis momenti pro ejusdem
voto confecisset. Quamobrem interce-
2 *dente etiam Maruzæo* [2] *medico facile*
consensit, ut Patriarcha crearetur: quod & factum est in urbe Modaina anno septuagesimo octavo suprà octingentesimum Græcorum. *Pallium autem viride gestabat. Rebus porrò constitutis, Synodum Patrum convocavit,*
3 *in qua sex supra triginta* 3 *canones*
pro Ecclesiæ regimine edidit. Sub ejus
præfectura epidemicus 4 *ille morbus*
4 *cessavit, qui sub Josepho Catholico ap-*
pellato exortus, vulgari vocabulo شرعوط Sciarut *dicebatur. Presentis jam mali indices in vola apparebant ternæ maculæ nigricantes quas subita mors sequebatur, tanta hominum strage, ut urbes & loca quamplurima habitatoribus prorsùs vacua manserint: projectumque aurum & argentum opesque extinctis dominis nullus superesset qui caperet. Qua occasione quum Chosroës in ea urbe, ubi per eam tempestatem morabatur, plures sandapilarios ad morientium sepulturam constituta mercede deputasset, accidit, ut quinquaginta suprà quadringentos denarios uno die iidem lucrarentur. Quum verò sub vesperam universi ad pecuniam inter se dispertiendam convenissent, repente omnes exanimati conciderunt: pecuniarum marsupium ipso in loco humi projectum mansit. Causa autem, cur prædicta pestis sublata fuerit, hæc est: quod scilicet Bagermæ Metropolita, & Ninives episcopus communi consilio Rogationes fieri decreverunt.* (Reliqua vide Tom. 2. pag. 413.) *Quandoquidem porrò Ezechiel Episcopos quosdam increpans, cæcos appellavit, creditur acri humore pupillas paulatim exedente utrumque oculum justo Dei judicio amisisse. Mansit itaque ad biennium cæcus: tantumdem nimirùm supervixit: mortuusque, in urbe Hirta humatus fuit anno Græcorum octogesimo octavo suprà octingentesimum, seditque annos undecim.*

Ve-

NOTÆ.

1 *Josepho dejecto.* Non statim atque Josephus dignitatem abdicare coactus fuit, Ezechiel Patriarcha ordinatus est, sed nono post anno, quo scilicet ille decessit, ut dixi suprà pag. 432.

2 *Maruzæo medico.* Hic يشوع *Jesus* seù *Josue* appellabatur; Lexicon autem Syriacum edidit, ex quo suum Abulhasanus Bar-Bahlul collegit, ut ex Sobensis Catalogo dixi hoc tom. pag. 258. Hinc verò ætas ejus colligitur, quam loc. cit. indefinitam reliqui: clarus scilicet habebatur sub Chosroë Anuscervano quo anno Ezechiel Patriarchalem dignitatem iniit, hoc est, anno Christi 567.

3 *Canones sex suprà triginta.* Imò *triginta novem*, ut ex dicendis patebit.

4 *Epidemicus morbus.* De quo hæc Amrus in vita Josephi. وحدث في ايامه وبا مفرط حتى كان الذي يحفر ليدفن الميت يموت على القبر وفي هذا الوقت توفي مار يوحنا قرابة مار نرسي وعرض لانوشروان الطاعون ولاهل الاسكندرية وزاد الموت على الخلق حتى لم يبق من يدفنهم وبقي الموتان هكذا ثلث سنين ونصف وقيل ان يوسف صرف همته الى دفن الموتي ولم يعرف له جميلاً غيره . ولما انقطع الموتان وقع على الناس الجوع وكانوا ياكلون ولا يشبعون وبعض المدن صارت قبر لاهلها وانخسفت .

Ejus (idest Josephi) *diebus accidit dira pestis, ita ut qui tumulum mortuos sepeliendi causa effodiebant, ibidem exanimati caderent. Quo tempore obiit Mar Joannes affinis Mar Narsetis. Eâdem peste Anuscervanus unàcum Alexandriæ incolis correptus fuit: eoque is morbus crevit, ut qui mortuos tumularent, deficerent. Duravit autem annos tres cum dimidio. Ferunt Josephum sepeliendis mortuis sedulam operam navasse; neque enim aliud de ipso bene factum narrant. Quum autem pestis illa cessasset, fames supervenit: quo enim plus homines comedebant, eo minus explebantur, ut habitatoribus civitates tumulus fierent.* Ea pestis initium duxit ab anno Christi 532. Justiniani 5. perque diversas orbis terrarum partes spatio quinquaginta duorum annorum grassata est, testibus Procopio lib. 2. de bello Pers. cap. 22. Agathia lib. 4. Theophane ad annum Incarn. secundùm Alexandrinos 534. Evagrio lib. 4. cap. 29. & Joanne episcopo in chronico Syriaco apud Dionysium Patriarcham ab anno Græcorum 855. ad annum 858. Vide tom. 2. pag. 85.

Verùm si anno Græcorum 878. (juxta hunc auctorem) inauguratus fuit Ezechiel, idemque annos undecim sedit; non igitur anno 888. sed anno 889. obiit. Atqui anno Græcorum 889. Christi 578. (ut mox dicebam) Hormisdates, sub quo Ezechielem obiisse tùm Amrus, tùm ejus Interpolator in vita Jesujabi Arzunitæ affirmant, nondum regnum Persarum inierat: is enim ex dictis suprà pag. 410., ab anno Christi 579. ad annum 590. post Chosroëm Anuscervanum patrem Persis imperavit. Itaque cum Barhebræo dicendum est, Ezechielem anno Christi 580. Hormisdatis secundo decessisse, quum annos tredecim, non undecim sedisset.

IV. Synodus ab Ezechiele celebrata, ejusque Canones.

Synodum Ezechielis memorat Sobensis in Catalogo suprà pag. 279. ex eaque duos Canones producit in Epitome Canonum Synodalium Par. 9. cap. 9. & 19. Ejusdem Synodi *Canones triginta novem* exstant in Synodico à pag. 58. totidemque laudantur ab Amro loco suprà citato; etsi ejus Interpolator pro XXXIX. perperàm scribit XXXVI. quem errorem & nos tom. 2. pag. 413. sequuti sumus. Epocham ejusdem notat Elias in Nomocanone his verbis.

ولما كان فى سنة خمس واربعين من سنى كسرى فى
شهر شباط والجاثليق يومئذ مار حزقيال اجتمع
المطارنة والاساقفة الى المداين فسالوا الجاثليق
ان يجدد لهم ذكر ايمان الرسل والابا المغربيين
وسننهم كما كانت الجثالقة قبل تصنع الخ .

Anno Chosroæ quadragesimo quinto, mense Februario, quum Mar Ezechiel Catholicus esset, Modainæ congregati Metropolitæ & Episcopi, Catholicum rogarunt ut fidem legesque Apostolorum Patrumque Occidentalium ipsis rursùs exponere & confirmare dignaretur, quemadmodum prædecessores ejus Catholici facere consuevissent &c. Annus Chosroæ 45. in annum Christi 577. incidit: is enim post diem 19. Febr. anni 531. regnare cœpit, ut dixi suprà pag. 404.

CAPUT X.

Paulus Persa.

UB Ezechiele Nestorianorum Patriarcha, de quo suprà dixi, circa annum Christi 570. claruit Paulus Persa, cujus notitiam soli Barhebræo debemus. — Paulus Persa Isagoges auctor.

ܒܗܢܐ ܙܒܢܐ ܡܫܬܡܗ ܗܘܐ ܒܝܘܠܦܢܐ
ܥܕܬܢܝܐ ܘܒܦܝܠܣܘܦܘܬܐ ܕܒܪܝܐ
ܦܘܠܘܣ ܦܪܣܝܐ . ܗܢܐ ܣܡ ܠܗ
ܡܥܠܬܐ ܬܡܝܗܬܐ ܒܡܠܝܠܘܬܐ . ܗܢܐ
ܡܛܠ ܕܪܓ ܗܘܐ ܕܢܗܘܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ
ܠܦܪܣ . ܘܟܕ ܠܐ ܩܒܠܗ ܠܗ ܥܡܐ :
ܐܫܬܠܡ ܠܡܓܘܫܘܬܐ ܘܗܘܐ ܡܓܘܫܝ .

Per idem tempus (inquit in Chron. Syr. Par. 3. in vita Ezechielis) *tùm ecclesiastica eruditione, tùm externorum Philosophia clarus habebatur Paulus Persa, qui admirabilem Isagogen in Dialecticam composuit. Hic quum Persidis Metropolitanus fieri cuperet, nec populi suffragia obtinere potuisset, ad Magorum sectam transiit.*

CAPUT XI.

Bautha Monachus.

NTER monachos, qui sub Jesujabo Arzunita Ezechielis successore circa annum Christi 595. floruere, Bautha monachus ab Amri interpolatore recensetur. Ejus verba retuli tom. 2. pag. 415. — Bauthæ monachi carmina.

Exstant *Bauthæ Carmina II. de Christo Domino* in Cod. Amidensi 8. Tom. 1. pag. 583.

CAPUT XII.

Sergius Monachus.

I. Sergius monachus.

SERGIUS monachus, Kamjesu Garmæi & Jacobi Beth-Abensis cœnobii fundatoris discipulus, septimo ineunte sæculo claruit, ex libro, quem hortatu ejusdem Jacobi præceptoris de laudibus virorum illustrium, qui in regione Garmæorum floruerunt, composuit, *Subversor*, seù *destructor Potentum* appellatus.

II. Ex libro, quem cõposuit, *Subversor Potentum* appellatus.

Ejus gesta Thomas Margensis in hist. monastica lib. 1. cap. 33. describit in hæc verba. ܗܢܐ ܕܝܢ
ܣܪܓܝܣ ܛܒܐ ܠܫܪܒܬܐ ܡܢ ܐܬܪܐ ܗܘ
ܕܒܝܬ ܓܪܡܝ. ܐܬܪܕܝ ܗܘܐ ܕܝܠ
ܒܝܘܠܦܢܐ ܒܐܣܟܘܠܣ ܡܫܚܠܦܬܐ:
ܡܬܝܪܐܝܬ ܕܝܢ ܒܐܣܟܘܠܐ ܕܒܝܬ
ܩܘܣܛܐ ܩܪܝܬܐ ܕܒܐܬܪܐ ܕܡܪܓܐ:
ܟܕ ܡܦܫܩܢܐ ܗܘܐ ܬܡܢ ܩܡܝܫܘܥ ܗܘܐ
ܓܪܡܩܝܐ ܕܡܢ ܚܣܟܐ ܩܪܝܬܐ ܡܢ
ܚܠܦܐ ܩܪܝܬܐ. ܘܟܕ ܗܘ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ
ܩܡܝܫܘܥ ܢܚܬ ܠܡܚܘܙܐ ܘܬܡܢ
ܫܟܒ: ܗܘ ܗܢܐ ܣܪܓܝܣ ܐܬܬܠܡܕ
ܠܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܩܕܝܫܐ: ܘܡܢ
ܬܡܢ ܟܕ ܐܫܬܢܝ ܘܥܡܪ ܒܢܝܪܒܐ
ܕܒܝܬ ܓܙܐ ܒܩܠܝܬܐ
ܕܡܬܩܪܝܢ ܕܒܝܬ ܥܝܢܬܐ. ܘܟܕ ܐܬܒܥܝ
ܡܢ ܪܒܢ ܝܥܩܘܒ: ܗܘ ܛܘܒܢܐ
ܣܪܓܝܣ ܟܬܒ ܡܟܬܒܢܘܬܐ ܥܠ
ܬܫܒܚܬܐ ܘܕܘܒܪܐ ܘܐܢܫܐ ܩܕܝܫܐ ܕܗܘܘ
ܒܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܓܪܡܝ. ܗܘ ܕܐܦ ܗܘ
ܟܬܒܐ ܘܡܫܬܟܚ ܘܡܬܗܦܟ ܒܟܠ
ܕܘܟ ܘܡܬܩܪܐ ܐܝܬܘܗܝ ܠܟܘܠܢܐ

ܘܡܬܦܠܐܣܝܢ ܘܠܗܘܢ ܡܫܬܡܥܢ,
ܘܡܬܚܝܠ ܕܠܘܬ ܬܫܒܚܬܗ ܕܐܠܗܐ
ܡܫܚܢܝܢ ܐܢܫܐ: ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܠܐ
ܐܢܫܐ ܪܘܪܒܐ ܕܒܥܕܬܐ ܟܬܒ ܗܘ:
ܐܠܐ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܒܒܬܝ ܐܒܗܝܗܘܢ
ܘܒܥܕܬܐ ܕܩܘܪܝܐ ܕܐܬܪܗܘܢ
ܐܬܕܒܪܘ ܒܐܣܟܝܡܐ ܥܠܡܝܐ ܘܒܦܫܝܛܘܬܐ
ܐܫܬܡܥܘ: ܡܛܠ ܗܢܐ ܘܫܡܐ ܕܟܬܒܗ
ܐܦ ܗܘ ܐܬܩܪܝ ܡܗܦܟܢܐ ܕܐܘܚܕܢܐ.

Beatissimus iste Sergius in Beth-Garma natus, diversas scholas frequentavit; præcipuè verò Scholam Rostachi pagi in regione Margensi, quum illic interpretem ageret Kamjesus Garmachita ex Hascia pago: quumque idem beatus Kamjesus Mahuzam urbem profectus, ibidem decessisset, Sergius sancti Mar Jacobi disciplinæ se tradidit: eoque adhuc superstite inde commigrans, habitare cœpit in Nirba (Clivo) *Beth-Gazæ in cellis, quas Beth-Ainata appellant. Ubi à magistro nostro Jacobo rogatus, librum composuit de egregiis gestis atque laudibus hominum sanctorum, qui in provincia Beth-Garmæ floruerunt: qui liber ubique obvius omnium manibus teritur. Quæ enim in eo leguntur, admiranda sunt, & legentes ad laudandum Deum vehementer accendunt. Cur autem libro suo novum titulum inscripserit, Subversoremque Potentum nominaverit, ea ratio perhibetur, quod omissis magnis viris, qui in Ecclesia hactenus inclaruerant, de iis dumtaxat agit, qui in paterna domo, & in ecclesiis pagorum suorum in seculari habitu & simplicitate viventes, singularem ex virtute famam fuerant adepti. Libri nomen Auctori etiam adhæsit, appellatusque fuit Subversor Potentum.*

CA-

CAPUT XIII.

Sabarjesus Patriarcha.

I. Sabarjesus Jesujabi Arzunitæ successor.

SABARJESUS Jesujabo Arzunitæ, quem suprà pag. 108. anno Chosroæ Abruizi sexto (Christi 596.) obiisse dixi, successit, quumque annos octo sedisset, decessit anno ejusdem Chosroæ decimo quarto (Christi 604.) ut scribit Thomas Margensis lib. 1. histor. monast. cap. 25. ܒܙܒܢܐ ܗܟܝܠ ܗܢܐ ܡܢܗܪ ܗܘܐ ܪܝܫܐ ܕܥܕܬܐ ܩܬܘܠܝܩܝܬܐ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܣܒܪܝܫܘܥ ܩܬܘܠܝܩܐ. ܗܢܐ ܕܟܕ ܩܘܪܒ ܫܢܝܐ ܬܡܢܐ ܕܦܛܪܝܪܟܘܬܐ ܠܫܢܝܢ ܬܡܢܐ ܫܡܫ ܘܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ ܒܡܕܝܢܬ ܐܪܒܥܣܪܐ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܟܣܪܘ ܡܠܟܐ. ܘܝܫܘܥܙܟܐ ܕܝܢ ܪܫ ܕܝܪܐ ܒܫܢܬ ܬܠܬܥܣܪܐ ܕܝܠܗ ܫܢܝ ܡܢ ܥܠܡܐ. ܟܕ ܕܝܢ ܟܒܫܗ ܠܕܪܐ ܒܫܢܬ ܚܡܫܬܥܣܪܐ ܠܡܠܟܘܬܗ ܟܣܪܘ ܙܟܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܬܚܘܡܐ ܕܬܪܬܝܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ: ܐܬܟܫܦܘ ܟܪܝܣܛܝܢܐ ܕܢܬܠ ܠܗܘܢ ܫܘܠܛܢܐ ܠܡܥܒܕ ܩܬܘܠܝܩܐ:

Ea igitur tempestate, inquit, *clarebat caput Ecclesiæ Catholicæ* (imò hæreticæ Nestorianæ) *beatus Mar Sabarjesus Catholicus, qui quum Patriarchalem dignitatem annis circiter octo gessisset, migravit ex hoc sæculo in urbe Nisibi anno Chosroæ regis decimo quarto. Jesuzacha verò archimandrita anno ejusdem decimo tertio decesserat. Quum autem potentissimus rex Chosroës anno regni sui decimo quinto Daram urbem utriusque imperii terminum expugnasset, eundem Christiani rogarunt, ut eligendi Catholici potestatem sibi faceret.* Pergit referre Margensis, Chosroëm quidem præcepisse, ut Gregorius Nisibis Metropolita in Patriarcham eligeretur; Episcopos verò hujus loco Gregorium alterum patria Cascarensem, professione Scholæ Mahuzæ Rectorem, ordinasse. ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܕܢܬܥܒܕ ܩܬܘܠܝܩܐ ܠܛܘܒܢܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܢܨܝܒܝܢ. ܗܘ ܕܐܣܪܗ ܡܪܝ ܣܒܪܝܫܘܥ ܠܐܘܣܛܪܘܬܐ ܘܠܐ ܒܟܐܢܘܬܐ. ܘܒܝܫܬܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ ܡܬܥܕܠ ܒܟܠ ܕܘܟ ܐܢܫܝܢ ܓܝܪ ܡܢ ܡܠܦܢܐ ܘܡܗܝܡܢܐ ܐܝܠܝܢ ܕܒܐܝܕܝܗܘܢ ܡܬܓܡܪܐ ܗܘܐ ܨܒܘܬܐ ܕܓܒܝܬܐ: ܐܬܢܟܠܘ ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܕܡܛܠ ܕܕܚܠܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܛܢܢܗ ܠܐ ܡܬܡܫܚܢܐ ܘܫܩܠܘ ܗܘܐ ܠܛܘܒܢܐ ܗܘ. ܐܝܟ ܗܘܐ ܘܐܦ ܒܡܩܕܫܐ ܡܦܫܩܢܐ ܚܕ ܕܡܚܘܙܐ ܗܘܐ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ. ܠܗܢܐ ܐܥܠܘܗܝ ܢܟܝܠܐܝܬ ܠܗܝ ܩܬܘܠܝܩܘܬܐ.

Catholicum creari jussit Rex beatum Gregorium Metropolitam Nisibenum, quem Mar Sabarjesus in exilium injustè pepulerat: adeo ut hoc quoque tempore de iniqua sententia in Ecclesia complures passim conquerantur. Quidam enim Doctores & fideles, per quos electionis negotium perficiebatur, beato Gregorio dolum struxere, quod immodicum ejus zelum pertimescerent, ejusque loco Interpretem seù magistrum quemdam Mahuzæ, nomine itidem Gregorium, fraudulenter ad eam dignitatem extulere. Reliqua, quæ inde subsequuta sunt, ex eodem Margensi descripta habes suprà à pag. 90.

Itaque secundùm Margensem Sabarjesus *anno Chosroæ Abruizi decimo quarto* decessit, hoc est, Græcorum 915. Christi 604. (nam ex dictis suprà pag. 411. Chosroës regnum iniit exeunte anno Christi 590.) quumque Sedes annum vacasset, in ejus locum Gregorius Casca-

ſcarenſis ſubſtitutus fuit anno ejuſdem Choſroæ decimo quinto, (ineunte ann. Chriſti 605. Græcor. 916.) quo anno Daram urbem expugnatam fuiſſe idem Margenſis affirmat.

Verùm ut à Daræ expugnatione incipiam, id factum à Barhebræo biennio ante, hoc eſt anno Chriſti 603. & à Theophane anno poſt, hoc eſt, anno 606. narratur, ut dixi ſuprà pag. 412.

Gregorium autem Caſcarenſem poſt Sabarjeſu obitum *anno Græcorum* 918. (Chriſti 607.) ordinatum ſcribit Amri interpolator citatus tomo 2. pag. 416. idemque Sabarjeſum inauguratum teſtatur *feria quinta majoris hebdomadæ anno Græcorum* 909. (Chriſti 598.) obiiſſe verò *feria prima, die* 18. *Septembris anno Choſroæ* 15. *Græcorum* 917. Sed annus Choſroæ 15. in annum Græcorum 916. non 917. competit. Præterea dies 18. Septembris in feriam quidem primam anni Chriſti 606. incidit; ſed eo Chriſti anno annus Choſroæ 16. erat, non 15.

Denique Barhebræus, qui in 1. Par. Chronici Syriaci expugnationem Daræ ad annum Græcorum 914. Chriſti 603. ut modò dicebam, conſignaverat, in 3. Par. in vita ejuſdem Sabarjeſu ad annum ſequentem eam differt, eodemque anno Sabarjeſum quoque vita functum teſtatur.

ܘܒܝܘܡܬܗ ܡܝܬ ܐܝܫܘܥܝܗܒ
ܩܬܘܠܝܩܐ ܘܩܡ ܚܠܦܘܗܝ ܣܒܪܝܫܘܥ
ܡܢ ܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܓܪܡܝ ܡܢ ܩܪܝܬܐ
ܕܡܬܩܪܝܐ ܦܝܪܘܙܐܒܐܕ. ܒܫܢܬ
ܬܫܥܡܐܐ ܘܚܡܫܬܥܣܪܐ ܟܕ ܫܡܥ
ܟܣܪܘ ܐܒܪܘܝܙ ܕܩܛܠܘܗܝ ܪܗܘܡܝܐ
ܠܡܘܪܝܩܝ ܚܡܘܗܝ: ܫܪܐ ܫܝܢܐ
ܘܐܬܐ ܫܪܐ ܥܠ ܕܪܐ ܡܕܝܢܬܐ ܬܫܥܐ
ܝܪܚܝܢ. ܘܐܚܕܗ. ܘܗܘܐ ܥܡܗ
ܗܘ ܣܒܪܝܫܘܥ ܩܬܘܠܝܩܐ ܘܡܝܬ
ܬܡܢ ܒܬܪ ܕܫܡܫ ܫܢܝܢ ܬܡܢܐ.

Ejus (Choſroæ) *diebus obiit Jeſujabus Catholicus, quem excepit Sabarjeſus ex Pherozebad pago regionis Garmæorum. Anno* Græcorum *nongenteſimo decimo quinto quum Mauricium ſocerum ſuum à Romanis interfectum Choſroës Abruizus accepiſſet, rupto pacis fœdere apud Daram caſtra metatus, eam urbem novem menſium obſidione cinctam expugnavit. Aderat cum Choſroë Sabarjeſus Catholicus, qui ibidem mortuus eſt, poſtquàm annos octo ſediſſet.* Obiit itaque Sabarjeſus ex Barhebræo in obſidione Daræ urbis, adeoque exeunte anno Chriſti 603. nam ea urbs juxta eundem auctorem expugnata fuit anno Græcorum 915. Chriſti 604. Hinc quod tom. 2. pag. 415. & ſeq. de anno inaugurationis Sabarjeſu deque Gregorii ejuſdem ſucceſſoris obitu ſcripſi, libenter emendo: non enim Sabarjeſus anno Græcorum 915. ordinatus fuit, ſed obiit: adeoque Gregorius ejuſdem ſucceſſor anno 916. non 923. ſedem iniit, obiitque anno 920. non 927. Errandi anſam præbuit mendoſum Chronici Barhebræi exemplar, quo uſus ſum; in eo enim ſine interpunctione hæc de Jeſujabi obitu & Sabarjeſu electione leguntur. ܘܡܝܬ ܒܝܘܡܬܗ ܐܝܫܘܥܝܗܒ
ܡܢ ܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܓܪܡܝ ܡܢ ܩܪܝܬܐ
ܕܡܬܩܪܝܐ ܦܝܪܘܙܐܒܐܕ ܒܫܢܬ ܬܫܥܡܐܐ
ܘܚܡܫܬܥܣܪܐ ܟܕ ܫܡܥ ܟܣܪܘ ܐܒܪܘܝܙ
ܕܩܛܠܘܗܝ ܪܗܘܡܝܐ ܠܡܘܪܝܩܝ ܚܡܘܗܝ.

Ei (Jeſujabo) *ſucceſſit Sabarjeſus ex regione Garmæorum ex pago, quem Pherozebad appellant, anno* 915. *quum Choſroës Abruizus accepiſſet à Romanis cæſum Mauricium &c.* ubi annum Græcorum 915., qui ex dictis ad Choſroæ factum obitumque Sabarjeſu referendus eſt, de ejuſdem Sabarjeſu electione ob puncti defectum intellexi: eaque ſupputatione admiſſa, quum Sabarjeſus annos 8. ſederit, Gregorium ipſius ſucceſſorem anno 923. electum, & anno 927.

mor-

mortuum fuiſſe, (quatuor enim annis ſedit,) conſequenter ſcripſi. Verùm Barhebræi mens ex iis, quæ infrà de Jeſujabo Gadalenſi Gregorii ſucceſſore narrat, apertè colligitur: quum enim poſt Gregorii obitum annis duodeviginti Sedem vacaſſe dixiſſet, de Jeſujabi electione hæc ſubjungit. ܒܬܪ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ

ܐܣܪܚܘ ܩܬܘܠܝܩܐ ܠܝܫܘܥܝܗܒ
ܬܪܝܢܐ ܒܣܠܝܩ ܒܫܢܬ ܬܫܥܡܐܐ
ܘܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥ ܕܗܝ ܫܒܥܐ ܕܫܘܪܝ
ܡܠܟܘܬܐ ܕܛܝܝܐ ܒܝܬܪܒ ܗܝ ܕܡܕܝܢܐ
ܕܐܬܒܢܝܬ܂ ܘܐܬܩܪܝܬ ܡܕܝܢ ܥܠ ܫܡ
ܡܕܝܢ ܒܪܗ ܪܒܝܥܝܐ ܕܐܒܪܗܡ
ܕܝܠܝܕ ܠܗ ܡܢ ܩܛܘܪܐ ܦܠܓܬܗ.

Poſt Gregorium ordinarunt Seleuciæ Catholicum Jeſujabum ſecundum anno nongenteſimo trigeſimo ſeptimo, qui erat ſeptimus ab initio regni Arabum in Jatreba, ſeu Medina, quæ urbs exſtructa fuit, atque nuncupata nomine Median, qui quartus Abrahæ Patriarchæ filius fuit ex Centura concubina genitus. Si quatuor Sedis Gregorii annis annos duodeviginti adjicias, quibus Sedes poſt illius obitum vacavit, habebis univerſim annos duos ſupra viginti: quos ab anno Græcorum 915. quo Sabarjeſus obiit, ſupputando, in annum 937. electio Jeſujabi cadit. Sed pro anno

ܬܫܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥ

937. ſubſtituendus annus ܬܫܥܡܐܐ

ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ

nongenteſimus trigeſimus nonus, in quem annus *Hegiræ ſeptimus*, Chriſti 628. competit: hoc enim anno Jeſujabum poſt Chosroæ cædem ordinatum fuiſſe obſervavi ſuprà pagina 105.

II. Ejus geſta ex Amro.

Geſta Sabarjeſu Patriarchæ etſi confictis ab Amro miraculis interpolata, accipe. سبريشوع الجاثليق كان من اهل باجرمى وكان ابوه يرعا غنمًا وراى ملاك الله جل اسمه فى منامه يبشّره به وبما يكون منه من الرياسة على البيعة ببلاد الفرس ومدينته وتاتي الامور على يديه. فاخبر زوجته فحمدت الله وحملت ورات فى منامها قبل ولادته كانّ الامم فى هيكل الله ساجدة له واكليلا على راسه وولدته. ولما صار ابوه الى الهيكل بكا فمدّ يده اليه. فزجره احد الرهبان الافاضل وقال. تمدّ يدك الى كاهن الله الكبير. وقصد نصيبين للتهور والتعلّم ومنع جسمه لذات العالم. وكان يقتات الحبوب. واقام فى العمر مع الرهبان وتلزّم معهم نفقة الماكول من حيث لا يعلمون. ثم بنى كرخًا فى جبل شعران واقام فيه خمس سنين. وقصده رجل كان يموت اولاده وساله ان يصلى عليه ليعيش له ولد. ففعل وعاش ولده المولود له بعد ذلك وانتشر خبره. وراى فى منامه ملاكين يبشرانه بالرعاية وقرّبا على راسه شيئًا وسلما اليه عصا الرعاية. واسامه ايشوعياب اسقفا على لاشوم يعنى داقوقا. واتفق ليلة الشعانين مطر عظيم عاق عن العيد. واغتم الشعب وخرج بالصلاة ورفع يده. فزال المطر والرعد ومضى العيد حسنًا. وحلف بهيمنه رجل كذبًا فانتفخ ومات. وسالته امراة مجوسية مسلة الله عز وجل يرزقها ولدًا. فغسل يديه وشربته. فولدت ولدين ذكرين. فامنت واهلها. ولما خرج كسرى لمحاربة يسطام مع جيوشه التى جمعها راى وهو مفكر متفزع لكثرة العساكر شيخ راهب بيده عصا قصير القامة قابضًا لجام دابته يشجّعه للحرب ويعده بالمعاونه. فظنّ ان الذين يقربون منه يشاهدون ذلك واشعرهم فقالوا هذا جدّك. فعلم انه احد اصحاب المسيح. ولما غلب غاب الشخص عن عينه وراه فى منامه واستخبره عن نفسه فقال انا سبريشوع اسقف لاشوم ولما انتبه حدّث شيرين زوجته وكانت مومنة فاعلمته اياته واعتقد ان يجعله جاثليقًا. واستناح ايشوعياب الارزني للجاثليق فى السنة السادسة من ملك كسرى فحمد الله كسرى اذ مات ميتة نفسه وذكر الرويا وامر بضرب النواقيس وتقدم الى النصارى باختيار سبريشوع وشرح روياه لهم فسرّوا بذلك واجتمع الناس فى الجمعة الثالثة من الصوم على الاختيار وامرهم بان يكون اختيارهم اليه واختير خمسة فعرضوا على الملك فقال ما ارى بينهم سبريشوع

فامتنع من ذلك مار سبريشوع حتى ساله كسرى فاجاب وكتب اليه يساله انفاد قلنسوته بركة . فابى . فقال له الرسول هذا مما تقوى به امانة المومنين . فوسمها بالصليب وانفذها . فسر بها موريقى واعظمها . وكانت المكاتبات بينه وبين الجاثليق متصلة . وساله انفاد جز من صليب المسيح اليه . ففعل بعد ان وضعه فى صليب عظيم ذهب صياغة . وانفذ مع ثوب من ثيابه الا انه لما وقع بيد كسرى وشيرين اخذا ذلك الجز من صليب المسيح . وساله اطلاق من عنده من اسارى ارزن ونصيبين وغيرهما ليكون ذلك سببًا لاطلاق مَن فى أُسر الفرس من الروم . ففعل . وورد فروا الاسقف الى كسرى والجاثليق بكتب ورسايل . فتلقاه طجربذ بامر الملك وثادورس اسقف كشكر ومار عبدا اسقف بادرايا وبختيشوع ريس الاسكول . واستاذن فى المصير الى الجاثليق . فاذن له وشاهده جالسًا بثياب زرية على مسح . فعجب لما كان يعرفه من زى فطاركة الروم . ولم يعرفه عند دخوله عليه حتى عُرّفه . فقال فروا . الملوك والفطاركة يحتاجون الى الزى والتجمّل . فقال له الجاثليق ان بَهاء بنت الملك من داخل . والفَطركة تحب ان تكون باطنًا . وبينما فروا وجماعة الاساقفة فى مجلسه اذ دخل رجل معه ابنه صارخًا باكيًا . فذكر ان ولده له اربعة عشر سنة انصرف من الاسكول فلقيه مرقيونيًا فشتمه ومدّ يده الى شفته وبصره فذهب بصره وبطل كلامه ووقف مكانه . فقال له لا تخف فاني بصلوة فروا يبصر ابنك ويتكلم ويبهت الشيطان واصحابه وامدّ يده على عينيه وادخل سبّابته فى فيه ورسم عليه علامة الصليب . فابصر الصبى وتكلّم وقال قل كلما فعل بك الشيطان . فخبّر ان هكذا فعل بى المرقيوني وخرج من فيه غراب اسود فضربنى على فمى . فعجب فروا وقال . لعمرى ان بَهاء الجاثليق من داخل . واعتذر مما استزراه من زيّه . وشكر الناس الله . واقام فروا عنده شهرين ودخل الى الاسكول وشاهد حسن التعليم ووهب للاسكوليين شيًا كبيرًا . وخرج حمد الله وحدّث موريقى بما شاهد . فسرّ واهل مملكته . واحب كسرى ان ينفذ الى موريقى اسقفا كما انفذ . فاختار الجاثليق ميلاس اسقف السن وكتب معه الجاثليق الى الملك والفطرك بالقسطنطينية .

سبريشوع اسقف لاشوم . فقالوا له هو شيخ ومنام ولم تحشمه . فقال قد عدلتم عن الاختيار الصحيح ونحن نختاره . وفى تضاعيف ذلك راى سبريشوع فى منامه غلامين فى زى غلمان الفرس يقولان له قم فملك الملوك يستدعيك فامنع مستصغرًا لنفسه فجذباه وحملاه الى البيعة قدام المذبح ووجد المرسلين بهما مكللين بالاكلة فقال الرسولان له احضرناه قال احدهما وهو شيخ لا يصلح للفروسية وقال الاخر بل هو يصلح سبع سنين وبشّراه بتقليده النصرانية من ملك الملوك . وانتبه . وانفذ كسرى واستدعاه وورد يوم الاثنين ثاني الشعانين وانزله قصر شيرين ليستريح . وفى يوم الفصح احضر الاساقفة وتقدم الى طجربذ بان يقيمه فى راسهم وقال هذا ريسكم فاصنعوا به سنتكم . فقبّلوا الارض ودعوا للملك من الساعة الرابعة الى الثامنة واسيم وعمل الرازين وخرج ليصير الى باب الملك وازدحم الناس وكاد ان يتلف ورُفع الخبر الى الملك وانقذ فرسًا ليركبها فابا وقال يريد الملك ان يصنع بى العجايب وقهر على ذلك . فمنعها من المسير بكلمة الله وقال قلت للناطقين ولم يسمعوا . الان لك اقول ان تكفى عن المسير . وسمع الملك بذلك وعجب وساير المخالفين وقالوا . الطوبا لمن كنت ريسًا عليهم . وبعد جهد وصل الى حضرة الملك والدار مستنيرة بالشموع والبخور وسر الملك وقال انت صانع العجايب بما فعلته فى وقت فتحنا المدن والان بمركبنا الذى يشبه البراق . ولقد صح قول كتابكم ان الحجر الذى نفاها البناوون صار راس البنا وعاد من غد الى باب الملك ودخل دار شيرين واخلى الموضع وحضر الملك ومنعه من القيام وقبل راسة وقال مَن تقدمك كانوا عبيدًا لابايبنا وانا ابنك وهذا ابنتك ودارنا لك وحوايجك مقضية وشيرين تتقدم انت تنصب ثقة يرفع اليها القربان او تتولاه انت بنفسك وصَلِ على مملكتنا . وامر الملك الاساقفة بالتفرق وان يقام احدهم للنيابة عن الجاثليق . فاقام ميلاس اسقف السن . وبقى الاساقفة عنده شهرًا لتقرير مصالح البيعة بشفاعته . وكانت تتضمن كتب كسرى الى موريقى اخبار فضايل هذا الاب واشتاق مشاهدته . وانفذ بمصور حاذق ليصوّر صورته بعد السجود بين يديه م

فوصل

فوصل واكرم وخطب ودعى للملك والقواد واهل المملكة . وعند العود انفذ معه جزا من الصليب عوضا عن الماخوذ الى الجاثليق . والزمه ملك الفرس الخروج معه الى دارا للمطالبة بثار موريقى ملك الروم . فركب حمارا . فقيل يحمل اليه بغلة وطية . فقال . الامر قريب . يمضى على حمار ونعود على جمل . فمات فى الطريق . واعيد تابوته على جمل . وكان اوصى ان يدفن فى دير كان له بباجرمى . فدفن هناك كما رسم والدير يعرف به الى هذا الوقت .

Sabarjesus Catholicus pastoris Bagermensis filius fuit, qui ab Angelo in somnis didicit, quantus sibi filius esset nasciturus, quemque in ecclesia esset habiturus primatum in Perside, quove pacto ipse rerum esset potiturus. Quod à viro mater edocta, gratias Deo egit, postque dies concepit: interea vidit in somnis natum in templo à populo adorari, & coronam in capite gestare. Natus tandem infans quum quadam die in templum à patre illatus fuisset, ibique puerorum more fleret, paterque librata in ictum dextera flentem compescere tentasset, à præstantissimo quodam monacho his verbis interpellatus fuit. Tu ne, ait, in magnum Dei sacerdotem manum extendere minimè vereris? Simul ac pueritiam excessit, Nisibin studiorum causa profectus est, ubi pietatem excolere orsus, corpus à seculi voluptatibus arcere studuit, leguminibus dumtaxat vesci solitus. Quid? quod & monachorum convictum expetiit, quotidiani victus expensis unde nusquam intellectum est, corrogatis. Tugurium posteà in monte Sciaharano construens, quinquennio ibidem habitavit: ubi quum illum adiisset viciniæ incola, & de natorum acerba morte conquestus petiisset, ut vitalem sibi prolem à Deo impetraret, beneficium quod postularat, protinus consequutus, virtutem ejus in vulgus longè latèque dissipavit. Interea Sabarjesus vidit in somnis duos Angelos pastoralem sibi dignitatem nunciantes, & capiti ejus quippiam imponentes, postremum ecclesiastici regiminis baculum tradidisse. Ita demum à Jesujabo Episcopatum Lasciumæ alio nomine Dacuchæ accepit. Quo tempore quum nocte festi Hosannarum turbulentissimus imber solemnem diei celebritatem impediturus crederetur, idque populus ægerrimè ferret, Sabarjesu orante discussa tempestas est, festumque rite peractum fuit. Ferunt quendam per dexteram Sabarjesu pejerantem, extemplo tumefactum & exanimatum fuisse. Rogatus aliquando à femina Magi cujusdam uxore, ut sibi prolem à Deo impetraret, manus abluit, aquam deinde mulieri porrexit, quam quum illa hausisset, geminos constituto tempore filios peperit: eoque miraculo Christianam fidem cum universa familia amplexa est. Sed & proditum est, quum Chosroës adversùs Bastamum Turcorum tyrannum apud Rajam *exercitum promovisset, visisque hostium copiis trepidus secum ipse deliberaret, senem monachum Regi repente apparuisse, baculum manu gestantem, statura pusillum, qui apprehenso equi fræno ad pugnam eundem adhortans, bene sperare juberet. Quumque Rex ratus circumstantes idem spectrum videre, quid illud nam monstri esset, percontatus fuisset, illos respondisse: Regis sortem eam esse. Regem igitur eum Christi amicum credidisse; partaque post victoria hominem videre desiisse: sed mox eundem Regi in somnis spectandum se obtulisse; rogatum verò ut nomen proderet, Sabarjesum se esse respondisse Lasciumæ Episcopum. Regem denique expergefactum, Sirinæ conjugi visum aperuisse, ab eaque, utpote Christiana, viri miracula didicisse: & exinde de eo ad Catholici dignitatem promovendo cogitare cœpisse. Accidit intereà Jesujabi Arzunitæ Catholici obitus Chosroë sextum regni annum agente: qui ratus eam occasionem à Deo sibi oblatam, quod scilicet Jesujabus naturali morte obiisset, ac præteritæ visionis memor, ligna pulsari jussit, atque Sabarjesu electione Christianis proposita, visionem sibi de eo ostensam narravit. Qua de re universi summo gaudio affecti, quum hebdomada tertia Jejunii ad electionem con-*

convenissent, & viros quinque Regi obtulissent, Rex, at in hoc, inquit, numero Sabarjesum Lasciumæ Episcopum non lego. Quum verò electores senem eum esse reponerent, illumque proinde eo onere gravari minus æquum se fuisse arbitratos: Rex, quandoquidem, inquit, à recta electione deflexistis, nos illum eligimus. Id porrò firmavit visum eidem Sabarjesu in somnis oblatum. Vidit enim geminos juvenes, Persico habitu indutos, audiitque dicentes: age dum, te Rex regum confestim adesse jubet. Quumque ille imbecillitatem corporis causaretur, videbatur ab illis abduci, & ad ecclesiam deportatus ante altare deponi; ibique comperisse nuncios coronatos; tùm audiisse geminos illos juvenes dicentes, En hominem repræsentamus; quumque alter senem eum esse dixisset, adeoque equitandi labori minus idoneum videri, socium respondisse, ad septennium utique eundem idoneum fore: hisque dictis Christianorum gubernationem ipsi à rege regum demandatam ambos renunciasse. Interea à Chosroë missis nunciis arcessitur, venitque ad aulam feria post festum Hosannarum altera, jussusque in palatium Sirinæ divertere, atque ibidem ab itineris labore fessum tantisper conquiescere, donec die Paschatis (hoc est, feria quinta majoris hebdomadæ anni Græcorum 909. ut ait Amri interpolator:) *convocatâ Tagerbadus Episcoporum Synodo, ex Regis jussione Sabarjesum in supremo loco collocatum Patriarcham universa concione audiente proclamavit his verbis: Hunc quidem vos Antistitem habere jubeo: reliqua verò vestris vobis legibus præscripta circa eum, ut libet, peragite. Ad hæc universa Synodus humum deosculata, Regi acclamavit ab hora quarta ad octavam usque, simulque Sabarjesus Patriarcha factus Liturgiam celebravit. Ea peracta functione, Regi se sistere cogitabat, quum confluente undique spectantium turba parùm abfuit, quin opprimeretur. Interea Rex de Patriarchæ adventu monitus, equum è regio stabulo miserat; quod ægrè ferens Sabarjesus, num Rex, ait, à me miracula patrari exigit? Continuoque in verbo Dei jumentum naturali motu privavit, hæc fatus: Quandoquidem meis dictis homines ratione præditos minus obsequentes video, tibi ajo, immotus hìc perstato. Quod ubi rex, universique hæretici rescivere, vehementer hominem admirati: ò beatum, ajebant, populum, qui te præsidem & antistitem habet. Denique, nec verò sine labore, ad regem deductus est, accensis funalibus circumquaque ædibus collucentibus, & incensi thuris suffitu aërem implente. Rex Patriarcham intuitus: Tu ne, ait, ille es, qui patrare miracula ex vero diceris, quique nobis in urbium expugnatione adfuisti, & modo equum nostrum fulgure celeriorem obstupefecisti? Hinc porrò comperio verum esse quod in vestris scripturis legitur, lapis quem reprobaverunt ædificantes, factus est in caput ædificii. Postero die ad aulam reversus, Sirinæ reginæ ædes intravit, ubi remotis arbitris Rex quoque adesse voluit: & Patriarcham stantem conspicatus, sedere jussit: mox caput ejus exosculatus, præcessores, subdidit, tui parentum nostrorum servi fuerunt: at ego tuus filius, & hæc filia tua sumus, sed & nostra domus tua esto, resque tuas ambo curabimus; Sirinæ verò pium sacerdotem constitue qui oblationem deferat, sin tu ipse deserto: & pro imperio nostro orato. Tùm Rex Episcopos domum redire jussit, & Vicarium Catholici creare. Creatus autem fuit Milles Senæ Episcopus. Mansere nihilominus apud Patriarcham Episcopi ad mensem, ut ejusdem apud Regem intercessione ecclesiastica negotia componerent. Quum verò Mauricius à Chosroë de Patris istius gestis ac moribus sæpe per literas certior factus, hominem præsentem habere cuperet, peritissimum pictorem in Persidem misit, qui Patriarcham salutaret, ejusque imaginem ad se reportaret. Sed quum Sabarjesus id negaret, Chosroë interveniente tandem annuit, pictorique indulsit, ut injunctum ab Imperatore opus perficeret:*

simul-

simulque exorari se permisit, ut quod Mauricius per literas expetierat, cucullum pro benedictione ad illum mitteret. Ajebat quippe pictor id ad confirmandam Christianorum fidem apprimè conducere. Crucis ergo signo prius notatum cucullum misit, quod Mauricius gratissimum sibi esse significavit, semperque magni fecit. Inde cœptum est Imperatorem inter & Catholicum literarum commercium. Quumque aliquando Catholicus ab eo Crucis Christi particulam quæsivisset, Imperator illam magnæ aureæ cruci inclusam continuo Patriarchæ transmisit, & insuper ex vestiario suo vestem adjecit. Sed quum Crux in manus regis & Sirinæ incidisset, statim intercepta est, ejusque loco Patriarcha rogavit regem, ut Arzanitas & Nisibenos aliosque Romanæ ditionis captivos liberos dimitteret, ut vicissim Romani è Persico imperio capta mancipia restituerent: quod etiam à Rege facile impetravit. Interim ad Chosroëm & Catholicum venit cum literis legatus
1 *Peroës* [1] *Episcopus. Occurrerunt legato ex regis mandato Tagerbadus, Theodorus Episcopus Cascarensis, Mar Abda Episcopus Badrajæ, & Bochtjesus Scholæ rector. Legatus, ut Catholicum sibi adire liceret, oravit: regeque annuente, Patriarchæ ædes ingressus, quum vili amictu, & in cilicio sedentem esset intuitus, Romanæ ditionis Patriarcharum moribus assuetus, mirabatur: quumque diceret, Regiam & Patriarchalem dignitatem consentaneum habitum ornatumque exigere, respondit Catholicus: pulchritudo filiæ regis ab intus; Patriarchicam proinde etiam dignitatem & decorem indidem constare oportet. Accidit porrò, ut Peroa & frequenti Episcoporum cœtu præsentibus quidam illuc intraret, puerum ejulantem flentemque bajulans. Narrabat autem illum esse filium suum & quartum decimum annum ætatis agere: quumque è gymnasio egressus in Marcionitam quendam malo suo incidisset, ab eodem non modo verbis pessimè exceptum, sed etiam oculorum & linguæ usu malefico suarum manuum attactu repentè privatum, insuper attonitum stupidumque & ad omnem motum ineptum factum fuisse. Cui Catholicus: pone metum, ait; etenim confido fore ut præsentis Peroæ precibus visus & loquela filio tuo restituantur, atque Diabolus & satellites ejus confundantur. Tùm dexteram pueri oculis imponens, immittensque indicem digitum ori ejus, & cruce eum signans, visum & loquelam adolescenti restituit. Dein jubet eundem edicere quæ sibi à Diabolo accidissent. Respondit: hæc & hujusmodi ab illo Marcionita sum passus, vidique ex ipsius ore aterrimum corvum emissum, os meum verberare. Hominis Dei virtutem miratus Peroës: equidem animadverto, ait, Catholici pulchritudinem esse ab intus: simulque se externa vilissimi habitus specie deceptum excusavit, cæteris adstantibus Deo gratias agentibus. Mansit porrò Peroës apud Patriarcham ad bimestre, scholamque aliquando ingressus & docendi ordinem atque methodum admiratus, Scholaribus plura est elargitus. Post ad Imperatorem Mauricium regressus, quæque ipse viderat referens, Aulam ac Romanorum terras summo gaudio affecit. Petente deinde rege Episcopum ad Mauricium legatum mittere, Millesium Senæ antistitem Catholicus designavit: cui etiam literas Imperatori atque Patriarchæ Constantinopolitano deferendas tradidit. Legatus lautè exceptus est, habuitque ibidem luculentam orationem ad Imperatorem in frequenti procerum & aulicorum corona: acce-*

N O T A.

1 *Peroës Episcopus*. Hujus legationis mentio nulla apud Theophylactum Simocattam, diligentissimum Mauricianæ historiæ scriptorem. Domitianum Melitenensem Episcopum fortassè Chaldæi & Persæ mutato vel corrupto nomine فروا *Pheruam*, seù *Peroëm* appellarunt. In Codice Amri, quo usus sum, pro Peroa nomen *Maruthæ* descriptum erat, sed alia eaque recentiori manu *Peroës* substitutus.

accepitque ab eodem Crucis alteram particulam Catholico deferendam pro alia, quam ipſi à rege & regina ſublatam fuiſſe ſuprà memoravimus. Accidit poſt, ut Rex Perſarum Sabarjeſum in expeditione Darenſi comitem optaret: Mauricii quippe cædem ſe bello ulciſci velle ajebat. Jumentum ergo ſibi apparari juſſit: Quum verò Rex mulam offerret: brevis, inquit, via eſt; præſtat nunc jumento vehi, camelo mox revehendum. Deceſſitque in ipſo itinere: ejuſque corpus arcæ incluſum, camelo reportatum eſt. Quoniam verò teſtamento caverat, ut in ſuo Bagermenſi cœnobio conderetur, ibidem ſepultus fuit: quod hactenus quoque ejus nomen retinet. Hæc Amrus.

Plura de Sabarjeſu vide in Carmine Syriaco, quod de ipſius & Hormiſdæ laudibus conſcriptum exſtat Cod. Syr. Amiden. 7. Tom. 1. pag. 582. Ejus verò feſtum celebratur à Chaldæis Neſtorianis Dominica prima Octobris, ut liquet ex Codice Syr. Amid. 1. fol. 473. eodem Tom. 1. pag. 581.

III. Ejuſdem hiſtoria Eccleſiaſtica, & Synodus. Scripſit *Hiſtoriam Eccleſiaſticam*, cujus fragmentum *de Mauricio Imperatore* exſtat Cod. Syr. 20. Tom. 2. pag. 499.

Quo autem anno Sedem iniit, hoc eſt, Choſroæ regis ſexto, *Synodum* habuit, de qua hæc Elias Damaſcenus in Nomocanone Arab. p. 74.

ولما كان فى سنة ست من ملك كسرى ابن هرمز فى شهر ايار والجاثليق يوميذ سبريشوع اجتمع اليه مطارنة بلاد المشرق واساقفتها فتذكروا بينهم ان اناسا ممن يتزيّا بزى الرهبان يشكون فى ايمان الحق الذى اخذ عن الرسل واتفق عليه الابا الثلثماية والثمانية عشر الخ.

Anno ſexto Choſroæ filii Hormiſdæ, menſe Jaro (hoc eſt, Majo) *ſedente Patriarcha Sabarjeſu, convocata eſt Synodus Metropolitanorum & Epiſcoporum Orientalium, in qua actum eſt de quibuſdam pſeudomonachis de Apoſtolorum atque Patrum trecentorum decem & octo ſymbolo veræ fidei dubitantibus &c.* Ejuſdem Synodi acta deſcribuntur in Synodico Neſtorianorum pag. 70. his verbis: سنهودس سبريشوع الجاثليق اجتمعت بسبب قوم من الديرانيين يظهرون ارا ردية منها ان الخطية بالطبع للانسان وادم خلق بطبعه غير مايت ويبطلون جوهرى المسيح وانهما اثنان وتفاسير ثادورس المفسر واولها اثبات امانة الثلثماية والثمانية عشر فى اثبات التثليث وناسوت المسيح ولاهوته وانهما ما امتزجا ولا اختلطا ولا قبل الجوهر الالهى الالام الانسية : ابن واحد ومسيح واحد وان اللاهوت لم يفارق الناسوت منذ الولادة . وفى تصحيح تفاسير المفسّر الكبير . وان من خالف على شى من ذلك كان محرومًا ومن قال بسواها . وفيها حرم مَن قال الخطية بالطبع وليست بالارادة . وفى منع الاخوة والاخوات بالمسيح من الاجتماع معًا . ومن فعل ذلك كان محرومًا بعد وعظه اولا . ومن اسقط من الرهبان والكهنة فى البيعة او فى قلايته شيًا من قوانين الصلاة التى تتمس فى بيعة كوخى كما قيل ان قومًا يسقطون الدالة على ثنايية الابن : يُرشدون . فان سمعوا والا أدّبوا وُاحرموا ومُنعوا من اخذ القربان الى ان يعودوا الى ذلك . وانه ليس لنا سلطان ان نفعل الا هذا . والعهد الذى فى اخرها بالاقرار من رهبان عمر بن برقيطى بالتثليث المقدس والاتحاد المعظم الذى لا انفصال له وادامة الدرس فى كتب المفشقان وادامة الصلاة بمزامير داود ولزوم الصوم الطاهر وضمان الرهبان ملازمة قلاليهم واعمارهم من دون طوف المواضع الخارجة عن اعمارهم وضمان الرهبان ملازمة الرازين فى ايام الاحاد والاعياد يحضرون الجميع للرازين وقراة الكتب الالهية . ومن فعل غير هذا يكثر وعظه . فان تاب والا بُعد من الجماعة . ومن فعل غير هذا فهو محروم من الاب البطرك الى ان يتوب ويقوم .

Synodus Sabarjeſu Catholici. Hæc congregata fuit ob quoſdam monachos, qui pravas opiniones diſſeminabant docentes peccatum naturæ humanæ eſſe inſitum, Adamum verò natura immortalem fuiſſe: negabant præterea duas Chriſto ineſſe ſubſtantias, Theodorique Commentatoris expoſitiones repudiabant. Synodus itaque primum confirmavit fidem trecentorum decem

& octo

& octo Patrum circa divinarum personarum Trinitatem Christique divinitatem atque humanitatem, docens utramque substantiam citra omnem permistionem & confusionem mansisse, neque divinam substantiam humanas suscepisse passiones: Filium proinde unum esse & unum Christum, neque divinitatem ab humanitate ex ipso hujus exortu unquam separatam fuisse. Expositiones insuper magni Commentatoris suscepit & approbavit: contraria opinantes, aut à prædictis articulis recedentes anathematizavit: eademque anathematis sententia involutos declaravit asserentes peccatum naturæ esse, non liberi arbitrii. Cohabitationem etiam convictumque Fratrum & Sororum in Christo sub excommunicationis pæna post primam admonitionem incurrenda interdixit. Monachos verò & sacerdotes omittentes in ecclesia sive in propria cella ecclesiastici Officii canones juxta ritum Ecclesiæ Cochensis recitari solitos, (ajebant enim quosdam supprimere canones continentes dogma de dualitate substantiarum in uno Filio Dei:) jussit Synodus admoneri: & si quidem pertinaces deprehensi fuissent, ecclesiasticæ correctioni subjacere voluit & excommunicari atque ab Eucharistiæ sumptione suspendi, donec resipiscerent: protestatique sunt Patres sibi secus agendi potestatem non esse. Postremo legitur professio monachorum cœnobii Barchitæ confitentium sanctam Trinitatem & Unionem magnam & inseparabilem; continuo insuper studio se operam daturos expositionibus Commentatoris, & Psalmodiam sanctumque jejunium observaturos. Subditur denique, ut monachi stabilem in propriis cellis ac monasteriis commorationem minimè abrumpant otiosis evagationibus extra propria claustra: sacra insuper mysteria frequentent diebus Dominicis & festis, ita ut omnes celebrationi Liturgiæ divinarumque scripturarum lectioni interesse teneantur. Transgressores sæpius moneantur: sin verò resipiscere voluerint, à conventu arceantur. Qui hos canones transgressus fuerit, à Patre Patriarcha excommunicetur, suspensusque maneat, donec resipiscat & resurgat. Nestorianos ex Theodori Mopsvesteni errore peccatum originale impugnare, observavi suprà pag. 34. Quod de monachis & monialibus dicitur, ex corrupta ejus gentis disciplina eruperat mos ille, ut simul cohabitarent, quemadmodum narrat Margensis in histor. monast. lib. 1. cap. 8. & seqq. Quod verò affirmatur, ecclesiasticos libros à nonnullis in ea parte depravatos, ubi duæ Christo Domino personæ tribuuntur, non modo Jacobitæ, sed etiam Catholici monachi sacerdotesque sugillantur, ac præsertim Sahadunas, qui postea Garmæorum Episcopus factus, orthodoxam fidem palàm professus est, ut dictum suprà, ubi de Jesujabo Adjabeno. Denique Canon ille de jejunii, psalmodiæ, ac Liturgiæ frequentatione, pseudomonachos quosdam Messalianismo infectos respicit, quos in Mesopotamia & Chaldæa per eam tempestatem plurimos fuisse, ex Nestorianis & Monophysitis scriptoribus liquet.

CAPUT XIV.

Gregorius Patriarcha.

REGORIUS Cascarensis Sabarjesum Patriarcham excepit anno Christi 605. quumque annos quatuor sedisset, obiit anno 608. Vacavit Sedes usque ad annum 628. quo Siroës Persarum Rex, & Jesujabus Gadalensis Nestorianorum Catholicus electi fuere. I. Gregorii Cascarensis vita ex Barhebræo.

Barhebræus in 3. par. chron. Syr. in vita Kamjesu Primatis Orientis.

ܘܩܡ ܒܬܪܘܗܝ ܐܢܫ ܕܫܡܗ
ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܡܢ ܟܫܟܪ ܡܠܦܢܐ
ܕܟܘܠܐ ܘܡܕܝܢ . ܘܐܬܡܠܟ ܐܪܒܥ

ܟܣܦܐ ܘܙܢܝܐ. ܘܗܘܘ ܠܗ ܬܠܡ̈ܝܕܐ
ܒܝ̈ܫܝ ܫܡܐ. ܘܡܬܡܣܩܣ ܗܘܐ
ܡܛܠܬܗܘܢ ܠܘ ܒܠܚܘܕ ܡܢ ܒܢ̈ܝ
ܥܡܗ ܐܠܐ ܐܦ ܡܢ ܪܘܪ̈ܒܢܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ.
ܘܡܢ ܒܬܪ ܫܢ̈ܝܢ ܐܪܒܥ ܡܝܬ
ܘܐܬܩܒܪ ܒܣܠܝܩ : ܘܐܬܢܓܕܘ
ܬܠܡ̈ܝܕܐ ܒܬܫܢܝ̈ܩܝܗܘܢ ܠܙܒܢܐ ܕܢܓܝܪ
ܥܕܡܐ ܕܐܦܩܘ ܡܡܘܢܐ ܕܟܢܫܐ
ܘܟܢܫ ܗܘܐ ܪܒܗܘܢ. ܒܗ ܒܙܒܢܐ
ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܐܣܝܐ ܕܡܠܟܐ ܟܣܪܘ
ܐܒܪܘܝܙ ܐܝܟ ܐܘܪܬܘܕܘܟܣܐ ܓܒܪܐܝܠ
ܕܡܢ ܫܝܓܪ ܡܕܝܢܬܐ.
ܘܡܛܠ ܐܝܩܪܐ ܪܒܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ
ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܐܝܪܝܕ ܘܕܣܬܒܐ ܩܪܝܢ
ܗܘܘ ܠܗ. ܘܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܣܢܝܐ
ܚܝܠܬܢܐ ܕܢܣܛܘܪ̈ܝܢܐ ܘܡܣܚܦܢܐ
ܘܡܩܛܪܓܢܐ ܕܐܦܝܣܩܘ̈ܦܝܗܘܢ. ܘܡܢ ܕ
ܥܢܕ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܦܫܘ ܢܣܛܘܪ̈ܝܢܐ ܕܠܐ
ܪܫܐ ܫܢ̈ܝܢ ܘܚܕ ܥܣܪܝܢ ....
ܢܣܛܘܪ̈ܝܢܐ ܕܝܢ ܒܬܪ ܕܐܬܬܪܡܠܬ ܥܕܬܗܘܢ
ܘܐܬܪܡܠܬ ܒܝܬܗܘܢ ܒܬܪ
ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܐܬܩܪܝ ܐܝܫܘܥܝܗܒ
ܓܕܠܝܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܒܣܠܝܩ.

Ei porrò (hoc est Sabarjesu) *suffectus est Gregorius Cascarensis doctor Ecclesiæ Molikensis, qui pecuniæ cupidus & libidini deditus deprehensus est, habuitque discipulos famæ minus bonæ, ob quos non modo à suis, sed etiam à Persarum proceribus notatus sugillatusque fuit. Et post quadriennium mortuus est atque Seleuciæ sepultus. Post obitum discipuli ejus à Persis quæstioni subjecti diuque torti fuere, donec opes à magistro collectas protulere. Eadem tempestate floruit medicus Chosroæ Abruizi Gabriel ex Sigara urbe vir orthodoxus* (imò hæreticus Jacobita), *qui ob summam apud Regem existimationem Airid Dastaba dicebatur. Hic validus Nestorianorum inimicus fuit, & Antistitum eorum subversor & accusator. A Gregorii obitu Nestoriani acephali ad duodeviginti annos mansere. . . . . Quo evoluto spatio suo viduata Pastore eorum Ecclesia, Jesujabum secundum Catholicum Seleuciæ ordinatum tandem accepit.*

Margensis lib. 1. hist. monast. cap. 25. Chosroëm refert anno regni sui decimo quinto præcepisse, ut in Sabarjesu locum Gregorius Nisibenus metropolita eligeretur; Episcopos verò pro hoc Gregorio, quem propter privatas simultates sibi infensum reddiderant, alterum cognominem Scholæ Mahuzæ rectorem ordinasse: regem proinde indignatum, cunctos ditionis suæ christianos vexare cœpisse, mortuoque Gregorio, nequis alius Patriarcha sufficeretur, jussisse. Ejus verba descripta habes suprà pag. 90. II. Eadem ex Thoma Margensi.

Amrus quoad dissidium in ordinatione Gregorii exortum Margensi consonat; sed in Sirinam reginam, non in episcopos rejicit, quod Cascarensis Gregorius Nisibeno prælatus fuerit: & Cascarensis quidem vitia iisdem ferè verbis ac Barhebræus prodit. III. Et ex Amro.

جريغور من اهل ميشـان
وكان ملفانا مليح القامة والصورة تعلّم بالمداين على
ابشى. واستاذن النصارى كسرى فى اقامة جاثليق
عند عوده من فتح دارا. وكان مار سبريشوع وصّى
باقامة برحدبشبا الراهب بجبل سعران واختـار
المومنون جريغور مطران نصيبين لحسن طريقتـه
فاجاب الملك اليه. واختارت شـيـرين جريغور
الملفان وقالت بهذا امر الملك. ومال الـبـيـه
الاطبا واسيم وكانت مدته اربع سنين. فلما دخل
على الملك علم ان حيلة تمت فقال ما تقدمت
بنصب هذا. فقيل ان شيرين امرت باختيـاره
لانه من اهل بلدها ولم نشك ان الملك إبـه امر
وهو مع هذا ذو فهم وحكمة. فسرّ به كـسـرى
واعجبه حسن صوته. ولما بحث عنه وُجد باطنه
يخالف ظاهره. فوبّخ شيرين على فعلـهـا.
والجاثليق مال الى جمع الدراهم وانتـقـل فرح
النصارى

النصارى به الى الحزن . وواصل الطبيب الطعن عليه . وكان كسرى اخذ من دارا كتبا كثيرة . فطرحها عليه وطالبه عنها بعشرين استار فضة وجمع ذلك من البيع . ومات الجاثليق ودفن بالمداين واخذ كسرى ما خلفه وقبض على تلاميذه وحبسهم الى ان اظهروا ماله . وتغير رايه فى النصارى وعدل عن الاحسان اليهم واخذ في الاساة الى الناس واضعاف الخراج . وامر الا يروس النصارى عليهم جاثليقا وبقيت البيعة سبعة عشر سنة بغير جاثليق . فدبرها مارابا الاركدياقن ومارباوى الكبير من عمر مار ابراهيم وبقيت البيعة بغير رئيس الى ايام افضت المملكة الي شيرويه .

Gregorius Mesenâ oriundus, doctoris officio, forma oris corporisque egregio habitu nobilis, in urbe Modaina literis operam dedit apud Isai magistrum. Christiani itaque à Chosroë tunc temporis ab expugnatione Daræ revertente impetrata facultate eligendi novum Catholicum, etsi Mar Sabarjesus ante obitum monachum quendam Barhadbesciabam in Saharano monte habitantem in Catholicum suo suffragio designasset, huic Gregorium prætulere, externa ejusdem morum specie decepti: consensitque electioni Rex. Sirina quippe Gregorio suffragari cupiens dixerat ex Regis jussione id fieri. Consentientibus itaque medicis Gregorius electus fuit, seditque ad quadriennium. Fraus nihilominus post paulo detecta est, quum Gregorius ad Regis conspectum adductus, ejus electionem sibi minimè compertam fuisse Rex dixit. At enim quum Catholici fautores respondissent Sirinæ jussu electionem esse factam, ut quæ hominem concivem suum 1 *reliquis prætulisset, seque proinde minimè dubitasse, quin & hoc ex ipsius regis voluntate fieret: virum præterea esse eruditum & doctum; Chosroës factum ratum se habere hominemque sibi placere significavit, & in familiari illo congressu loquentem audiens, vocis suavitatem laudavit. At verò quum postea perquisitione facta comperisset externæ oris corporisque speciei ingenium hominis moresque minimè respondere, Sirinæ præposterum factum exprobravit. Enim verò Catholicus ad colligendas opes conversus, christianorum gaudium in luctum simul convertit, medicorum præsertim operâ, qui ejus flagitia continuo ad Regem deferebant. Quamobrem quum Chosroes ex Darensi expugnatione ingentem codicum copiam collegisset, Catholico obtulit, proque eorum pretio viginti pondera argenti regio ærario illum pendere coëgit: quæ ille, pecuniâ qua patuit via, ex ecclesiis collectâ persolvit. Catholico post paulo mortuo & in urbe Modaina sepulto, Chosroës ejus facultates fisco addixit, discipulosque insuper in carcerem conjectos magistri opes prodere compulit. Inde in Christianos mutatus Regis animus, & benevolentia, qua hactenus eosdem prosequutus fuerat, in odium conversa est, Christianosque vexare, atque tributis gravare perrexit. Et quoniam Rex eisdem Antistitem in posterum habere prohibuerat, ecclesia ad annos septemdecim Catholico caruit: quo temporis intervallo ab Archidiacono Mar Aba, & Mar Babæo magno ex monasterio sancti Abrahæ gubernata est; mansit autem sine Rectore usque ad Siroïs regni primordia.*

IV. De anno obitus Gregorii.

Siroës, ut suprà pag. 415. dixi, die 24. Februarii anno Christi 628. regnum iniit, idemque permisit, ut Christiani Catholicum ordinarent. Quum igitur Gregorius anno Chosroæ decimo quinto electus, annos quatuor sederit, obiisse eum necesse est anno ejusdem Chosroæ decimo octavo, qui erat Christi 608. adeoque Sedem post ejus obitum non annis 17, ut Amrus scribit, neque annis

NOTA.

1 *Concivem suum.* Amrus sibi non constat. Nam Gregorium, quem hìc patria Cascarensem fuisse scribit, concivem facit Sirinæ reginæ, quam suprà Mauricii filiam adeoque Constantinopolitanam dixerat.

nis 18., ut Barhebræus; ſed annis 20. vacaſſe, quot ſcilicet ab anno 608. ad annum 628. effluxere.

V. Ejus Synodus. *Synodus* à Gregorio celebrata anno Chriſti 605. Choſroæ 15. memoratur in Synodico pag. 71. his verbis: سنهودس غريغور الجاثليق وعقدت رايها على صحة الامانة الكبيرة وعلى صحة تفاسير المفسّر الكبير واجرت ذكر برصوما مطران نصيبين وزكته ولكتبه لاجل ما كان فيه المخالفون وحرمت من لا يفعل ذلك . وقرّر فى هذه السونهدس ضمان الكهنة الذين ليس لهم بيعة او دير معروف ولا ينطاعون للمدبّرين ولا يكونون فى الاسكول لكن يسكنون مفردين ويطوفون البيوت . واخوات لا رجل لهم يطوفون البيوت ويفسدون . وقوم من كسالى الرهبان يبتاعون اكراحا فى اوساط القرى وعلى جوانب المدن والديارات ويفسدون الناس . فاجتمعت السونهدس ان القس والشماس الذى ليس له بيعة معروفة وكل امراة لا رجل لها ولا تكون فى الدير او اخ يطوف معه اخوات او اخوات يطفن مع اخوة او راهب يجلس فى كرح واحد فى القرية او على جانب المدينة كلهم محرومون . والاسقف الذى يغفل عنهم يوبّخه الكل . وقيل فى الجمع ان قومًا من سكان الديارات لفساد رايهم يسقطون من الصلوات المحيية . وهولا محرومون . وقيل فى الجمع ان قومًا بنوا بيعا وديارات وافرد لها شيًا ووصّوا اقاربهم بالمراعاة لها فاكلوها من بعدهم . قطع الجمع بان كتب هذه تكون عند الاسقف وتدبيرة بيتم دخلها وخرجها . *Gregorii Catholici Synodus. Hæc Synodus magnum fidei ſymbolum confirmavit, tùm etiam magni Commentatoris expoſitiones approbavit. Memoriam prætereà deinceps fieri juſſit Barſumæ Metropolitæ Niſibis, eumque cum ſuis ſcriptis à quorumdam ſectariorum calumniis vindicavit. Qui ſecus feciſſent, excommunicationi ſubjecit. In hac itidem Synodo confirmata fuere quæ olim ſtatuta fuerant ad coërcendos Sacerdotes certa eccleſia aut certo monaſterio carentes, qui nec Rectoribus parebant, nec in Schola manebant, ſed ſolitarii habitabant & per domos vagabantur: eaque decreta extendi voluit ad Sorores, quæ virum non habentes & per domos circumeuntes, mores hominum corrumpebant: nec non ad negligentes monachos, qui in pagis vel in ſuburbiis ædes conducebant, hominesque depravabant. Unanimi ergo Patrum conſenſu decrevit Synodus, Presbyterum & Diaconum certa eccleſia carentes, & feminam quamcumque nec virum habentem nec in monaſterio commorantem, nec non Fratrem cum Sororibus vagantem, aut Sorores cum Fratribus vagantes, ſeu monachum in ſolitaria domo in pagis aut ſuburbiis habitantem, à communione arcendos. Epiſcopum verò hominum hujuſmodi correptionem negligentem, ab omnibus admonendum. Dictumque fuit in Synodo monachos quoſdam ob perverſas opiniones quædam de ſacris & vivificis precibus omittere. Hos etiam excommunicatione coërcendos Patres decrevere. Relatum prætereà fuit in Synodo, quoſdam eccleſias & monaſteria ædificaſſe eiſdemque reditus aſſignaſſe, coſque conſanguineis ſuis ex teſtamento commiſiſſe, quos illi poſt fundatorum obitum in ſuos uſus convertiſſent. Sanxit Synodus ſcripturas ad hujuſmodi negotia pertinentes apud Epiſcopum ſervari oportere, & ad hunc ſpectare expenſarum atque redituum prædictorum locorum adminiſtrationem.*

Ejuſdem Synodi meminit Elias Damaſcenus in Nomocanone p. 75. فلما استناح سبريشوع الجاثليق امر كسرى ابن هرمز الملك بالكتاب الى جميع من فى مملكته من المطارنة والاسافقة فى القدوم الى المداين لاختيار رجل يجثلقونه عليهم . فاجتمعوا واختاروا كريكور وجثلقوه وذلك فى سنة خمسة عشرة من ملك كسرى فى شهر نيسان . ثم تذكّروا الايمان والسنن التى سنّها الابا وقوانينهم وراوا ان يكتبوا فى ذلك بينهم كتابًا كما كان الجثالقة فى ما مضى اذا اجتمع المطارنة والاسافقة عندهم يفعلون بتجديد ايمانهم . واحيا سننهم واقامة دينهم ففعلوا مثل الذى كان سبريشوع ومن حضره من المطارنة والاسافقة

فعلوا وحرموا ما كان اولـيك حرموا الخ .

Post obitum Sabarjesu Catholici publicis literis Chosroës Hormisdatis filius mandavit, ut universi Metropolitæ & Episcopi suæ ditionis ad urbem Modainam ad electionem novi Catholici convenirent. In hac porrò Synodo Gregorius electus fuit anno quintodecimo ejusdem Chosroæ mense Nisan, hoc est, Aprili. *Deinde relatum est de fide & ecclesiasticis legibus atque canonibus Patrum: visumque fuit hæc omnia in unum volumen referri juxta morem præteritorum Catholicorum, qui hactenus consueverant in Metropolitanorum & Episcoporum Synodo fidem suam iterare, leges sancire, & propriam religionem constabilire. Fecerunt itaque quod Sabarjesus ejusque Metropolitani & Episcopi una congregati fecerant, & quæcumque illi damnaverant, condemnarunt &c.*

CAPUT XV.

Sahadunas Episcopus Garmæorum.

I. Sahadas, seu Sahadunas Garmæorum episcopus ex hæresi Nestoriana ad fidem catholicam conversus.

SAHADAS, hoc est, Martyrius, quem Nestoriani diminutivè *Sahadunam* appellant, sub Jesujabo Gadalensi Garmæis Episcopus præfuit, eundemque Jesujabum Siroæ Persarum Regis legatione ad Heraclium Imp. anno Christi 628. fungentem comitatus est, ut suprà dixi pag. 114. Ea occasione colloquio cum catholicis in Romanorum ditione de fide habito, Nestorianam hæresim quum abjurasset, à Jesujabo Adiabeno, à quo ad metropoliticam dignitatem evectus fuerat, acriter exagitatus fuit, ut ex ejusdem Jesujabi literis pag. 116. & seqq. suprà ostendi.

II Ejus gesta, & scripta ex Margensi.

Ejus gesta ex Thoma Margensi lib. 1. hist. monast. cap. 34. accipe.

[illegible]

De Sahaduna ejusque lucubrationibus. Sahadunas, sicut ex narratione magistri nostri Baritæ didicimus, ex Halmona

mona regionis Nuhadrensis pago ortum habuit. Hic postquam in urbe Nisibi divinarum Scripturarum studio plenè sese exercuisset atque in eo multum profecisset, monasticum habitum assumpsit, & in continentia, jejunio, & vigiliis divinos mores sub disciplina magistri nostri (Jacobi Beth-Abensis *) affatim hausit. Patet autem dulcedinem etiam sanctæ conversationis, quam animus gustare solet, ipsum expertum fuisse: id nimirum ejus de castis moribus Religiosæ vitæ Tractatus satis ostendunt. Scripsit enim de universo opere monasticæ vitæ libros duos, quibus adjecit quædam Paracletica, atque varios tractatus, tùm etiam historiam magistri nostri (* Jacobi *) & præclare gesta monachorum in partibus Orientis: atque Orationem in funere magistri nostri Jacobi, quæ incipit: Magnum nobis caput abstulit mors, charissimi: quam orationem si quis legerit, intelliget profectò sublime genus styli ipsius, & orationis vehementiam, comperietque magnum eum exstitisse scriptorem, nisi quod in fine desipuit, atque è propria scientia excidit. Quomodo autem mens ejus postremo depravata fuerit, suo loco, ubi de eo nobis iterùm agendum erit, dicemus.* Nimirùm lib. 2. histor. monast. cap. 6. quod descripsi suprà pag. 107. ab iis verbis: *Quum autem prædicti sancti terras Romanorum ingressi, circa Apameam per aliquot dies commorari decrevissent &c.*

Idem Margensis lib. cit. cap. 31. testatur *Sabadunam de Joanne Abbate Jacobi Beth-Abensis discipulo ac successore orationem habuisse, quæ inter ejus orationes secundum locum occupat.*

CAPUT XVI.

Sabarjesus Rostamus monachus.

I. Sabarjesu Rostami gesta & scripta ex Margensi.

De Sabarjesu Rostami gestis scriptisque hæc Thomas Margensis lib. 2. hist. monast. cap. 17. ܕܪܒܢ

ܣܒܪܝܫܘܥ ܗܢܐ ܕܡܢ ܒܝܬ ܓܪܡܝ ܗܘܐ
ܪܘܣܛܡ : ܒܪ ܫܒܘܩܐ ܘܪܚܡܬܐ
ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܩܕ̈ܝܫܐ ܕܗܘܘ ܒܥܘܡܪܐ ܗܢܐ
ܩܕܝܫܐ ܘܡܫܒܚܐ ܕܐܬܟܬܒܘܢ : ܡܢ
ܫܘܪ ܫܢܬܐ ܕܫܪܝܬ ܠܡܟܬܒܘܬܗ ܗܘܐ
ܒܪܐ ܢܟܦܐ ܩܕܝܫܐ : ܘܡܢ ܕܒܬܪܗ
ܐܬܐܠܨܬ ܒܥܘܡܪܐ ܡܢ ܐܣܝܪܘܬܗ
ܩܕܝܫܘܬܐ ܕܡܫܒܚܘܬܐ ܪܚܡ ܢܦܫܗ .
ܘܟܕ ܠܘܬ ܐܒܐ ܡܪܝ ܣܒܝ : ܠܐܒܘܢ
ܡܢܗ ܐܚܘܬܐ ܘܠܘܬ ܡܠܟܐ ܒܠܒܬܐ
ܠܟܪܘܣܬܐ ܕܕܗܒܐ . ܒܬܪ ܕܝܢ ܐܦ
ܒܥܕܬܐ ܣܓܝ ܡܬܒܩܐ : ܘܒܬܪ ܡܢ
ܒܪܝܐ ܘܕܘܟܐ ܕܒܡܫܟܢ ܗܘܝܘ ܩܝܡܐ :
ܟܬܒ ܕܝܢ ܟܠ ܕܒܝܬܐ ܠܡܘܬܐ ܕܡܢܝܢ
ܒܡܟܬܒܐ ܡܩܒܠܬܐ ܘܪܒܝܬܐ ܕܟܝܢܐ .
ܘܡܢ ܠܡܢ ܫܢܝ ܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ ܕܝܠܝ .
ܘܟܕ ܐܒܐ ܡܟܡܠ ܐܦ ܗܘܕܐ ܩܢܘܢ :
ܐܠܐ ܒܝܬܘܗ ܡܫܝܚܝܐ ܡܢ ܒܥܘܡܪܐ
ܩܕܝܫܐ ܕܒܝܬ ܩܘܩܐ : ܘܒܫܘܒܚܐ
ܘܗܘܢܝ ܘܡܬܕܟܪܐ ܕܡܫܒܚܐ ܕܒܢܘܗܡܐ ܗܘ
ܩܕܝܫܐ ܫܢܝ ܡܢ ܗܘܕܐ ܕܝ ܟܢܝܫܐ
ܠܗ . ܗܘ ܕܝܢ ܠܘܬ ܐܦ ܒܡܟܬܒܐ
ܐܚܪܢܐ ܕܡܬܩܪܐ ܡܠܦܢܘܬܐ ܟܠ ܟܬܒܘܗܝ
ܡܕܒܪܢܘܬܗ ܘܟܘܢܝ ܘܠܬܫܒܘܚܬܐ ܘܐܬܘܬܐ
ܘܒܐܝܕܗ ܦܘܫܩܐ ܡܟܝܢܐ : ܘܠܐ ܢܦܩܬܐ
ܘܡܫܪܐ

ܩܡ ܠܘܬ ܕܡܣܝܒܪܢܘܬܐ ܠܗܘܢ. ܘܡܥܒܕܢܘܬܐ
ܒܒܥܘܬܐ ܕܣܒܐ ܩܕܝܫܐ ܕܐܬܪܐ: ܡܛܠܬܗ
ܕܝܢ ܕܐܒܐ ܩܪܕܓ ܒܪ ܩܠܝܬܗ
ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ: ܬܫܥܝܬܐ
ܕܪܒܢ ܡܪܝ ܝܫܘܥܙܟܐ ܕܡܢ ܕܝܪܐ ܕܓܙܐ.
ܘܕܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ: ܘܕܪܒܢ ܡܪܝ
ܐܒܪܗܡ ܕܪܝܫ ܕܝܪܐ ܗܢܐ: ܗܘ
ܕܐܬܐ ܠܗܪܟܐ ܡܢ ܕܝܪܐ ܕܪܒܢ
ܙܟܐܝܫܘܥ: ܘܕܪܒܢ ܩܡܝܫܘܥ. ܘܐܦ
ܕܝܢ ܐܦ ܬܫܥܝܬܐ ܕܡܪܝ ܐܒܪܗܡ
ܢܬܦܪܝܐ: ܘܕܪܒܢ ܡܪܝ ܐܝܘܒ ܦܪܣܝܐ.
ܘܬܫܥܝܬܐ ܕܪܒܢ ܣܒܪܝܫܘܥ. ܘܗܟܢܐ
ܟܕ ܝܓܥ ܐܝܟ ܦܥܠܐ ܕܟܪܡܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܘܕܒܪܝܬܗ ܘܒܩܕܝܫܘܬܐ: ܫܢܝ ܡܢ ܥܠܡܐ
ܘܐܬܢܝܚ ܢܦܫܗ. ܘܐܦ ܐܢܐ ܕܝܢ
ܚܘܒܗ ܕܠܘܬ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܩܕܝܫܐ
ܗܘܐ ܕܪܫܡܬܗ ܘܒܗ ܐܢܐ ܩܪܝܬܐ.
ܡܢܗ ܠܝ ܕܐܬܚܫܚ ܠܡܟܬܒܗ
ܗܘܐ ܒܥܘܕܪܢܐ ܢܦܫܐ ܘܐܬܢܝܚ.

'Magister noster Sabarjesus cognomento Rostamus, filius charitatis & dilectionis sanctorum patrum hujus sacri monasterii & vitarum ipsorum scriptor, ex oppido Herem Adiabenes oriundus fuit, vir apprimè castus & sanctus, atque à pueritia in hoc monasterio à sanctis manibus magistri nostri Abbatis Narsetis monasticum habitum suscepit: quumque ibidem ad aliquod tempus commoratus fuisset, ab ejus loci Patribus rogatus, Feriæ sextæ Auri nuncupatæ causam confecit. Scripsit præterea prolixum volumen, in quo partim contra hæreticos disputat, partim obscuras diversi generis sententias explanat, perpolita oratione & acri judicio. Exinde ad hoc nostrum cœnobium migravit, ubi aliquantisper itidem commoratus, à monachis sacri cœnobii Kokensis sollicitatus, ipsorum rogatu & illius monasterii seniorum consilio hinc invitus discessit. Alterum quoque librum composuit in octo sermones distinctum de universa Domini nostri Oeconomia, atque diversarum provinciarum per beatos Apostolos conversione, deque continentia, & monasticæ vitæ moribus. Scripsit prætereà, à sanctis illius loci senioribus, ac præcipuè à Patre Cardago sancti Jesujabi syncello rogatus, historiam magistri nostri Jesuzachæ ex cœnobio Gasa: cui adjecit vitas Mar Jesujabi, & magistri nostri Mar Abrahami cœnobii hujus præfecti, qui ex monasterio magistri nostri Zachajesu huc accessit, & magistri nostri Kamjesu: historiam quoque Mar Abrahæ Netphareni, & magistri nostri Mar Jobi Persæ, & magistri nostri Sabarjesu. Atque hunc in modum sudans in cultura vineæ Christi, ex hoc sæculo migravit, & animæ requiem adeptus est. Ego verò ejus erga hanc sanctam Domum (Beth-Abensem) *charitatem ex ipsius scriptis intelligens, hanc historiam sancta ejusdem probitatis memoria lectori reddere jucundiorem optavi.*

II. Ejusdem ætas.

Quum Rostamus Narsetis discipulus fuerit, qui Babæo in præfectura cœnobii Izlensis post annum Christi 628. successit; quumque sub Jesujabo Adiabeno rogatu Cardagi ejusdem Syncelli historias monachorum conscripserit; sequitur eum circa annum 650. floruisse.

III. Alia scripta ex eodem Margensi.

Præter enumeratas monachorum vitas aliæ ab eodem Rostamo compositæ in memorata Margensis historia laudantur: videlicet, lib. 1. cap. 4. *Abrahæ* cognomento *Magni*, Izlensis cœnobii fundatoris: & cap. 32. *Josephi & Abrahæ fratrum*, Jacobi Beth-Abensis discipulorum.

CA-

CAPUT XVII.

Georgius Episcopus Nisibis.

I. Georgius Nisibis Metropolita.

GEORGIUS genere Persa, dignitate Nisibis Metropolita à Jesujabo Adjabeno ordinatus, cum Georgio ejusdem Adjabeni successore de Patriarchatu contendit, ut fusè narrat Margensis in lib. 2. hist. monast. cap. 12. & 13. cujus verba suprà descripsi pag. 151. & seq.

II. Ejusdem hymnus.

Scripsit Hymnum, cujus initium,

[illegible]

Laus miserationibus tuis, Christe Rex noster Fili Dei ab omnibus adorande, eodem Margensi teste loc. cit.

CAPUT XVIII.

Gabriel Taurata monachus.

I. Gabrielis Tauratæ vita, & scripta.

GABRIEL cognomento *Taurata*, hoc est, Vacca, Jesujabi Adjabeni Patriarchæ & Sahadunæ Garmæorum Metropolitæ æqualis, sexto in septimum vergente sæculo claruit, cujus de ætate & scriptis hæc Margensis lib. 2. histor. monast. cap. 18. [illegible]

[illegible]

[illegible]

De magistro nostro Gabriele cognomento Taurata. Dicendum etiam est in hac nostra historia, charissime magister noster Mar Ebedjesu, de casto Gabriele, viro ad ferendum laudabilium operum pondus paratissimo. Iste in provincia Sarzura natus, patrii soli barbariem inscitiamque pertæsus, Nisibin urbem petiit, ibique literis operam dare exorsus, brevi sacrarum Scripturarum scientiam adeptus est. Mox monasticum habitum induit in magno cœnobio Mar Abrahæ, & lectioni continuo intentus, plurimos evolvit codices: præcipuè verò enituit in disputationibus adversùs monachos Severianos rasos 1 *cœnobii Cartaminensis. Exstat quippe ejusdem adversùs illos Disputatio, & ad illorum objecta Responsio, quibus eorum improbitatis & inscitiæ vepres succendit. Postquam verò Sahadunas ab ecclesia ejectus est, eundem Edessam usque insequutus fuit, quemadmodum ipse Gabriel in suis scriptis testatur his verbis. Eo tempore, quo infelix Sahadunas ab ecclesia expulsus est, ego Gabriel ardenti zelo succensus, ad eum Edessam usque profectus sum. Ibi verò cum illo congressus, eundem convicit. Idem Gabriel, quum ex hac caduca fluxaque vita ad sempiternam sanctus Mar Narses illius sacri cœnobii præfectus migrasset, rerum ab eo præclarè gestarum historiam conscripsit, ad ejusdem calcem ista subjungens. Equidem satis magistrum nostrum Mar Abrahamum ejusque sacrum cœtum laudavisse me puto, si dicam ex illo prodiisse sanctum magistrum nostrum Jacobum monasterii Beth-Abensis fundatorem. Condidit enimvero Deus ejus opera monasteriorum primum: Sic enim ubique nominatur monasterium Beth-Abense. Præfuit autem* Narses *ei cœnobio per aliquod tempus, indeque ad hoc cœnobium commigravit. Quum verò magister noster Kamjesus ad suum monasterium rediisset, suffectus est in ejus locum*

NOTA.

1 *Monachos Severianos rasos cœnobii Cartaminensis*. De hoc cœnobio, quod Severiani Monophysitæ incolebant, vide in Dissertatione de Monophysitis Tomo 2. Bibliothecæ nostræ præfixa, verbo *Cartamina*; ubi ex ejusdem sectæ monumentis ostendi, monachis illis circa annum Christi 680. sub Severo Bar-Maske ejusdem gentis Patriarcha Ananiam Episcopum præfuisse. *Rasos* autem eos monachos appellat Margensis, quod coronam in tonsura minimè deferrent, sed totum caput rasum haberent, præter antiquum monachorum Nestorianorum morem, cujus idem Margensis citatus suprà pag. 431. meminit.

locum Barz-Surinus: quumque iste quoque hinc discessisset, eidem beatus Mar Barsumas successit, ad quem exstat epistola Mar Ananjesu sub exordium sui Patriarchatus (hoc est, circa annum Græcorum 997. Christi 686.) *eoque defuncto, præfecturam sacri hujus cœnobii idem Gabriel assumpsit. Sermonem præterea de Lavipedio conscripsit, qui in die Paschatis Domini legitur. Composuit etiam historiam triumphorum sanctorum martyrum montis Braini, & historias diversas. Qui autem in commemoratione magistri nostri Jacobi sermo recitatur, hujus Gabrielis fœtus non est, sed alterius Gabrielis Metropolitæ oppidi Beth-Seleuciæ, cognomento Rakodæ, de quo suo loco nobis dicendum erit.* Vide infrà cap. 21.

CAPUT XIX.

Barita Monachus.

I. Baritæ monachi ætas. BARITA [1] in cœnobio Salibæ, quod juxta Haiglam pagum ad Tigrim situm est, monachum egit sub Jesujabo Adjabeno & Ananjesu Nestorianorum Patriarchis ab anno Græcorum 962. ad annum 996. Messalianismi accusatus, jussu ejusdem Ananjesu Patriarchæ unàcum sociis Aba & Thoma à Georgio cœnobii Beth-Abensis præfecto examinatus fuit innocensque declaratus, ut refert Margensis lib. 1. histor. monast. cap. 28. qui lib. 2. cap. 6. addit, ipsum Sahadunæ à Nestoriana hæresi defectionem prædixisse, & cap. 28. memorat monasterium nomini ejusdem inscriptum, in quod Josephus archimandrita relicto Beth-Abensi sub Saliba-Zacha Patriarcha Ananjesu successore se recepit.

Idem Margensis lib. 1. cap. 23. & 34. laudat Baritæ *historiam monasticam*, ex qua testimonium profert de Jacobo Beth-Abensi & Sahaduna. Ejus verba de Sahaduna produxi suprà pag. 453. De Jacobi verò in Beth-Abensem locum adventu accipe. II. Historia monastica.

ܐܡܠܟ ܗܟܝܠ ܟܣܪܐ ܒܪ
ܗܘܪܡܝܙܕ ܒܫܢܬ ܬܫܥܡܐܐ ܘܚܕܐ
ܕܝܘܢܝܐ ܘܫܢܝܐ ܒܡܠܟܘܬܗ ܬܠܬܝܢ
ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ . ܒܫܢܬ ܚܡܫ ܕܝܠܗ
ܐܝܟ ܕܟܬܒ ܩܕܝܫܐ ܪܒܢ ܝܫܘܥܙܟܐ
ܕܫܘܐ ܗܘܐ ܠܡܫܬܐܣܢܐ ܕܥܕܬܐ ܚܕܬܐ
ܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ ܙܥܘܪܐ ܕܡܛܝܗ
ܠܟܘܢܫܐ ܗܢܐ ܡܐܬܝܬܗ ܕܪܒܢ
ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܢ ܗܘܐ . ܘܐܦ ܐܢܐ
ܟܕ ܒܥܩܒܬ ܒܚܘܦܛܐ ܕܫܪܪܐ :
ܐܫܟܚܬ ܕܒܫܪܪܐ ܐܬܐܡܪܬ ܡܢ ܬܫܥܝܬܐ
ܕܪܒܢ ܒܪܝܬܐ ܘܐܝܟ ܡܠܦܢܢ
ܕܗܘ ܗܟܢ ܐܫܬܥܝܬܗ
ܐܟܢ ܡܫܬܥܝܬܗ .

Regnum itaque iniit Chosroës filius Hormisdatis anno Græcorum nongentesimo primo, atque annos triginta octo regnavit. Anno vero quinto ejusdem, quemadmodum scribit sanctus magister noster Jesu-Zacha, qui Mar Jesujabo juniori novæ ecclesiæ fundatori æqualis fuit, contigit adventus magistri nostri Jacobi ad hunc conventum; quod post accuratam perquisitionem ex vero dictum fuisse comperi ex historia magistri nostri Baritæ.

CAP.

NOTA.

[1] *Barita.* Syris ܒܪܝܬܐ, idest, *filius ecclesiæ.*

CAPUT XX.

Salomon Bar-Garaph Monachus.

I. Salomon filius Garaphi monachus.

SALOMON cognomento Bar-Garaph, in cœnobio Barturę sub Ananjesu Patriarcha circa annum Græcorum 1000. Christi 689. claruit, de quo hæc Margensis lib. 1. historiæ monast. cap. 18.

ܥܠ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪ ܓܪܦ ܡܢ ܥܘܡܪܐ
ܕܒܪ ܛܘܪܐ ܘܥܠ ܬܫܥܝܬܐ ܕܐܟܬܒ.
ܗܘܐ ܐܢܫ ܝܚܝܕܝܐ ܕܫܡܗ ܗܘܐ
ܫܠܝܡܘܢ ܒܪ ܓܪܦ ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܕܒܪ
ܛܘܪܐ: ܕܡܫܬܡܥ ܐܢܐ ܕܐܝܬܘܗܝ
ܒܝܘܡܬܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܚܢܢܝܫܘܥ
ܩܬܘܠܝܩܐ. ܗܘ ܗܢܐ ܒܝܘܠܦܢܐ
ܝܬܝܪܐ ܘܡܢ ܫܪܝܪܐ ܐܢܫܝܢ
ܘܡܫܠܡܢܘܬܗ ܘܡܢ ܩܕܡܝܐ ܘܡܢ
ܡܢܗܘܢ ܐܟܬܒ ܬܫܥܝܬܐ
ܕܐܒܝܠܐ ܒܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܒܝܬܐ ܠܐ
ܐܢܫܝܢ ܐܚܪܢܐ ܘܢܘܟܪܝܬܐ ܕܗܘܘ ܡܢ
ܩܕܡܘܗܝ ܒܐܬܪ ܐܬܪ. ܘܒܗܘܢ
ܡܫܬܟܚ ܐܦ ܬܫܥܝܬܗ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ
ܕܒܝܬ ܥܒܐ. ܘܡܢ ܬܫܥܝܬܐ ܗܕܐ
ܘܐܡܪ ܥܠܘܗܝ ܡܬܚܙܝܐ ܡܢ ܫܘܪܝܐ
ܘܡܢ ܟܠܗ ܕܢܦܩ ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܪܒܐ
ܕܐܝܙܠܐ ܠܛܘܪܐ ܩܪܕܘ ܐܬܬܣܝ: ܘܡܢܗ
ܡܬܦܢܝܢܐ ܠܗ ܠܐ ܡܬܦܢܝܢܐ
ܘܗܦܟܗ ܠܒܝܬܢ ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ.
ܐܢܐ ܕܝܢ ܡܢ ܩܕܡ ܬܫܥܝܬܐ ܗܕܐ
ܟܬܒܬ ܐܢܐ ܒܟܬܒܐ ܗܢܐ ܬܫܥܝܬܐ
ܐܚܪܬܐ ܕܡܟܬܒ ܗܘ ܫܠܝܡܘܢ ܥܠ
ܛܘܒܢܐ ܡܪܝܗܒ ܘܥܠ ܒܬܘܠܬܐ ܚܕܐ
ܐܒܝܠܬܐ ܕܡܢܗ ܡܬܝܕܥܐ ܠܢ ܐܦܢܝܬܐ
ܗܦܟܬ ܠܩܠܝܬܗ ܕܒܥܘܡܪܐ ܪܒܐ.

De Salomone Bar-Garaph ex cœnobio Barturæ, deque historiis ab ipso conscriptis. Fuit monachus quidam, nomine Salomon Garaphi filius ex cœnobio Barturæ, quem constat sub Ananjesu Catholico vixisse. Monachus iste proprio studio & ex relatione hominum fide dignorum atque majorum traditione historias quorundam Lugentium & Anachoritarum, qui ante ejus ætatem variis in locis vixerant, eleganti & nitido stylo compilavit: quibus de nostro Jacobo Beth-Abensi historiam inserit. Ex præfata porrò de illo narratione patet, illum postquam ex magno Izalensi *cœnobio profectus est, ad montes Carduos progressum fuisse, exinde verò in eum* Beth-Abensem *locum rediisse. At ego in hoc libro aliam historiam præmittendam duxi, quam idem Salomon scribit de beato Marjabo deque virgine quadam Lugente, ex qua nobis Jacobi ad cellam suam in magno cœnobio reditus innotescit.* Reliqua vide suprà pag. 186. ubi de Marjabo & Aphnimarano.

Eandem Salomonis historiam laudat Margensis lib. cit. cap.24. ubi de Jacobi vita à Sahaduna conscripta loquens, multa ab eo fuisse omissa dicit, quæ à Gabriele, Aphnimarano & *Salomone filio Garaphi* narrantur. II. Ejus historia monastica.

CAPUT XXI.

Gabriel Rakoda, Episcopus Garmæorum.

I. Gabriel Rakoda Episcopus Seleuciæ Garmæorum.

GABRIEL, cognomento Rakoda, hoc est, Saltator, ex monacho cœnobii Beth-Abensis à Salibazacha Patriarcha, qui Nestorianis anno Christi 720. præerat, oppidi Seleuciæ in regione Garmæorum Episcopus ordinatus, in eodem cœnobio dies clausit, Margensi teste, qui lib. 2. historiæ monasticæ cap. 33. ejus gesta & carmen ab eodem de Jacobo Beth-Abensi conscriptum refert his verbis.

[illegible]

[illegible]

ܐܦ ܕܝܢ ܠܐ : ܐܠܐ ܚܕ ܡܢ ܩܪܝܒܐ
ܪܚܡܝ̈ܗ ܡܫܠܐ ܗܘܐ ܠܟܠܗܘܢ ܠܡܠܐ
ܕܢܐܡܪ ܠܥܘܡܪܐ. ܐܦ ܡܘܗܘܒܘܬܐ
ܒܛܒܥܗ ܕܝܢ ܡܫܠܡܗ ܡܫܠܡ
ܘܡܬܝܪ ܘܡܫܬܡܥ ܠܗ ܠܥܘܡܪܐ ܗܘ
ܩܪܝܒܐ : ܕܗܘ ܫܡܝܪ ܩܕܝܫ ܗܘܐ
ܟܠܐ ܚܝܠܐ ܗܘ. ܐܦ ܗܘܐ ܡܬܘܟܠܢ
ܕܗܘܐ ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܗܢܐ ܕܗܘ ܒܐܪܐ
ܚܝܠܬܗ ܢܦܫܗ ܒܥܘܢܝܐ ܕܝܢ
ܡܫܬܡܠܐ ܘܩܪܝܒܐ ܡܕܝܢܬ ܣܠܝܩ
ܘܕܝܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܐܝܟ ܠܥܘܡܪܐ ܐܬܐ
ܘܕܝܢ ܢܣܒܗ : ܘܗܘܐ ܕܫܡܝܐ
ܘܡܪܒܝܢܐ ܕܥܘܡܪܐ. ܐܠܐ ܩܪܝܒ ܐܘ
ܡܢܝܢ ܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ ܕܢܗܘܐ ܕܩܕܝܫܐ.
ܘܐܡܪ ܐܡܪ ܠܡܐܬܝܐ ܕܝܢ ܪܚܡܐ
ܠܡܬܘܕܝܬܗ ܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ : ܡܪܚܡܐ
ܠܡܬܘܡܘܗܝ ܠܡܬܚܡܘܬܗ : ܟܕ ܡܢ
ܦܪܘܩ ܡܕܝܢܬ ܣܠܝܩ ܐܡܪ. ܠܐ
ܐܦ ܠܗܘܢ ܡܕܡ ܕܐܦܠܐ ܡܢ ܗܢܝܐ.
ܗܢܘܢ ܠܡܫܡܫܢܐ. ܘܥܒܕܗ ܗܘܝܢ
ܗܘܐ ܡܬܚܫܒܝܢ ܡܢ ܦܠܚܘܬ ܗܢܘܢ
ܠܐܘܟܠܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܢܘܢ ܐܚܝܢܝܗܘܢ
ܡܕܝܢ ܡܫܟܢܘܬ ܘܡܕܝܢ ܟܢܘܫܝܐ
ܡܫܟܠܢܐ. ܘܐܡܪ ܐܡܪ. ܠܐ ܐܢܫ
ܕܢܗܘܐ ܡܢ ܦܠܚ ܡܬܪ ܕܪܘܡܐ
ܘܡܠܟܘܬ : ܘܡܢ ܠܟܠܐ : ܗܢܘܢ
ܡܠܐ ܘܡܥܡܠܐ ܐܘܟܠ ܘܚܝܘܐ : ܘܟܠܗ
ܟܗ ܡܠܐܟ ܟܕܐܠܗܐ ܟܗ. ܠܐ ܕܝܢ
ܠܗܪܘ ܠܡܬܐܡܪܐ ܗܢܐ ܘܦܢܝܢ
ܒܫܡܫܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܫܒܩ ܕܝܢ
ܐܦ ܢܘܟܪܝܐ ܒܥܘܡܪܐ ܗܢܐ.

De Gabriele Metropolita oppidi Seleuciæ, cognomento Rakoda, ſeu Saltatore. Natus eſt Gabriel in urbe Niſibi, atque inde poſt peracta in ea ſancta Schola literarum ſtudia ad hoc monaſterium acceſſit, ubi monaſticæ vitæ exercitationibus divinarum ſcripturarum meditationem adjunxit. Quum verò in abſtinentiæ laude, ſicut didici, excellere ſtuderet, ex inedia, accedente temperamenti ſiccitate, perturbatis animæ facultatibus, in mentis defectum incidit. Hunc morbum nimirùm contraxit ex immoderata jejunandi conſuetudine atque laborum immenſo pondere. Fama itaque ejuſdem abſtinentiæ & humilitatis exciti Seleuciæ & Beth-Garmæ Chriſtiani, eundem ſibi præfici poſtularunt. Quamobrem à Saliba-Zacha Catholico eiſdem Metropolita creatus fuit, accepitque conſecrationem unàcum Mar Joanne Adjabeno ſanctæ memoriæ. Poſtea jam ſenex huc orationis cauſa acceſſit, benedictionem nimirùm ex patrum ſuorum ſpiritualium ſepulcris petiturus. Per eam occaſionem quum die commemorationis magiſtri noſtri Jacobi *Scholares quoſdam inter ſe diſputantes audiiſſet, & in hæc verba vociferantes: An non conſentaneum foret hujus celeberrimi conventus honori, ut ex tot monachis doctus quiſpiam proprium de ſancto Jacobo hymnum componeret, neque Carmen iſtud à Michæa Doctore de alia perſona, de pauperibus inquam, ſcriptum Jacobo noſtro accommodarent? ipſe Gabriel, qui ex ſua arrogantia intemperantiaque Saltator eſt appellatus, extemplo in Diaconicon ingreſſus in primo ſcamno in tabellas involat, atque iſtum hymnum, qui hoc tempore de magiſtro noſtro canitur, exarare aggreſſus eſt. Siquis verò ejus carminis texturam & ſtyli rationem examinet, haud profectò in eo elegantem illum characterem inveniet, quem Artis præcepta depoſcunt. Præmiſſa enim in exordio Precatione, ita proſequitur. Unum quempiam ex ordine Domini amantium age in medium proferamus. Poſt in ſanctum Babæum & univerſum ejus conventum, ex quo Jacobus diſceſſerat, inſurgens, ſubdit: Impii homines ſuopte ingenio impietatem præ cæteris omni-*

omnibus sectantes, adversùs illum (Jacobum) *invidia odioque exarsere &c. Enimverò neutiquam existimamus præter Dei voluntatem factum, ut Mar Babæus pluribus causam præbuerit monasterium illud deserendi. Secus nemo sanctorum virorum operosissimum negotium assumere vellet monasteria condendi. Quid? quod & Sahadunas in sua de nostro magistro* Jacobo *historia sanctum illud cœnobium summis laudibus prosequitur & extollit, qui prædictæ monachorum contentioni discordiæque tempore propior fuit. Sed & illud sciendum, ex isto cœnobio eadem ex causa, nempe enata inter monachos scissione, secessisse beatum magistrum nostrum Kamjesum, & sanctum Mar Jacobum, & magistrum nostrum Aphnimaranum, & Amaleontium Zinæum, & magistrum nostrum Josephum: qui aliis monasteriis deinceps præfecti fuere, eaque egregiè gubernarunt: nec verò illis venit in mentem cœnobium istud accusare, ut illud Impiorum cœtum appellarent. Pergit Gabriel, & volens hoc monasterium laudare, ex perturbatione & stultitia sua ejusdem habitatores vituperat. Quare de Jacobo loquens subdit: Nullas eis (monachis suis) opes in terris reliquit: & quoniam eas possidere maluerunt, en amisere omnia. (Agros intelligit, quos eis Patres ipsorum legaverunt, Mar Jesujabus, videlicet, & Mar Gregorius Catholici.) Prosequitur monachos iterùm sugillans: Nullus illis egentior; laborem nihilominus inutilem patiuntur. (Ingressum nempe & exitum, sementem & messem.) Hunc auctor hymnum, seu Carmen, haudquaquam emendavit, & hactenus sine ulla correctione legitur. Obiit autem & beatus in hoc cœnobio.*

II. Ejus Carmen de Jacobo.

Ejusdem Carminis meminit idem Margensis lib. I. cap. 24. ubi quædam observat à Sahaduna vitæ Jacobi Beth-Abensis scriptore prætermissa fuisse, quæ apud Gabrielem hunc in laudato Carmine aliosque scriptores leguntur. [illegible]

[illegible]

Sahadunas itaque historiæ magistri nostri Jacobi scriptor, plura de eodem omisit tacit usque præteriit, ut adventum magistri nostri Mar Jesuzachæ ad eundem sanctum Jacobum, *& quod hic incendium extinxit, quo cœnobium conflagrabat, quodque idem torrentem in utraque valle exundantem, ne monasterium unàcum templo dirueret, cohibuit. Hæc enim commemorat Gabriel in carmine, quod de magistro nostro composuit, inquiens: Ignem, quo cellæ monasterii correptæ fuerant, continuò extinxit, alluvionemque compressit, quæ cœnobium illud obrutura credebatur. Sed & alia de eodem refert magister noster Aphnimaranus in parva historia, quam de ejus præclarè gestis conscripsit: nec non & illud factum de eodem narratur, quod in proximè superiori capi-*

capite ex Salomone Garaphi filio descripsimus.

CAPUT XXII.

Saliba Presbyter Mansurensis.

I. Saliba Presbyter.

SALIBA Presbyter Mansurensis ex Insula Euphratis, quā Zebedæam appellant, vixit sub Timotheo Patriarcha, octavo in nonum vergente sæculo. Ananjesum hujus nominis secundum Timothei præcessorem flebili carmine defunctum laudavit, quod exstat Cod. Syr. Amid. 3. (Tom. I. Biblioth. nostræ pag. 581.) obiit autem Ananjesus anno Græcorum 1092. Christi 781.

II. Ejus carmina.

Ejusdem *Carmen de doctoribus Græcis*, & *Carmina III. de pœnitentia & compunctione* exstant in Codd. Syr. Amiden. 7. & 8. (eod. Tom. Biblioth. nostræ pag. 582. & 583.)

CAPUT XXIII.

Thomas Episcopus Margensis.

I. Thomas episcopus Margensis.

THOMAS ex monacho cœnobii Beth-Abensis, urbis Margæ in ditione Mosulana Episcopus, sub Abrahamo ac Theodosio Patriarchis nono sæculo ineunte claruit, ejusdem Abrahæ olim à Secretis, ut idem de seipso pluribus in locis testatur.

II. Ejus Historia monastica cœnobii Beth-Abensis.

Scripsit *Historiam monasticam*, quam passim laudavimus, *Libris sex* comprehensam. Exstat autem in Bibliotheca Vaticana, Tom. 2. Biblioth. nostræ Orientalis pag. 490. hoc titulo prænotata. ܒܚܝܠ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܡܫܪܝܢܢ ܠܡܟܬܒ ܬܫ̈ܥܝܬܐ ܘܫܪ̈ܒܐ ܡܘܬܪ̈ܢܐ ܕܥܠ ܐ̈ܒܗܬܐ ܩܕ̈ܝܫܐ ܘܝܚܝ̈ܕܝܐ ܕܗܘܘ ܒܥܘܡܪܐ ܩܕܝܫܐ ܕܒܝܬ ܥܒܐ ܕܥܒܝܕܢ ܠܢܟܦܐ ܡܪܝ ܬܐܘܡܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܪܓܐ.

Ope Domini nostri Jesu Christi scribere aggredimur Historias utilesque narrationes de sanctis monachis sacri cœnobii Beth-Abensis, auctore religioso Mar Thoma episcopo Margæ. Ad calcem verò hæc ab amanuensi adnotantur. ܫܠܡ ܠܡܟܬܒ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܡܬܩܪܐ ܟܬܒܐ ܕܪ̈ܝܫܢܐ ܘܐܚܝܕ ܬܫ̈ܥܝܬܐ ܘܫܪ̈ܒܐ ܡܘܬܪ̈ܢܐ ܕܥܠ ܐ̈ܒܗܬܐ ܩܕ̈ܝܫܐ ܘܝܚܝ̈ܕܝܐ ܕܗܘܘ ܒܥܘܡܪܐ ܩܕܝܫܐ ܕܒܝܬ ܥܒܐ ܥܡ ܪ̈ܫܐ ܡܦܪ̈ܫܐ ܕܒܗܘܢ ܡܢܗܘܢ ܡܐܡܪ̈ܐ ܟܠܗܘܢ. ܘܒܟܠܚܕ [illegible] ܡܪܝ ܬܐܘܡܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܪܓܐ. [illegible]

Absolutus est liber iste, qui appellatur Liber Præfectorum, continetque historias, præclare gesta, utilesque narrationes de sanctis monachis, qui in sacro Beth-Abensi cœnobio fuere, cum distinctis capitibus uniuscujusque Libri, quibus singulæ historiæ indicantur.

tur. *Auctor libri est religiosus Dei & Philosophus spiritualis Mar Thomas* (Hic oscitanter ab amanuensi additur ܫܠܝܚܐ *Apostolus*) *Episcopus Margæ, cujus preces necnon magistri ejus Mar Jacobi sanctorumque, quorum præclara facinora descripsit, sint excelsus cunctis fidelibus murus...... Absolutus est autem liber iste feria sexta hebdomadæ æstatis post Dominicam, cujus Antiphona incipit: Mansionem deliciis plenam, mense benedicto Ab* (Augusto) *anno Græcorum millesimo nongentesimo septuagesimo quarto*, Christi 1663. Hæc scilicet epocha est scripti codicis. At verò ætas Auctoris ex libro 4. c. 40. colligitur, de seipso ita scribentis.

ܡܛܠ ܕܟܕ ܛܠܝܐ ܐܢܐ ܐܬܝܬ
ܠܗܢܐ ܕܝܪܐ ܩܕܝܫܐ ܒܫܢܬ ܡܐܬܝܢ
ܘܫܒܥܣܪܐ ܠܫܘܠܛܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܛܝܝܐ
ܘܩܕܡ ܕܐܟܬܘܒ ܗܠܝܢ ܫܡܥ
ܗܘܝܬ ܬܫܥܝܬܐ ܕܐܢܫܝܢ ܡܢ ܩܕܝܫܐ:
ܒܪܓܬܐ ܕܡܬܬܒܥܪ ܗܘܐ ܒܝ ܡܬܚܦܛ
ܗܘܝܬ ܠܡܫܐܠܘ ܠܣܒܐ ܕܬܡܢ
ܥܠ ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܡܢ ܣܘܥܪܢܐ
ܘܕܘܒܪܐ ܡܫܝܚܝܐ ܕܗܘܐ ܒܗ.

Quoniam puer quum essem, ad hoc sacrum monasterium (Beth-Abense) *anno regni Arabum ducentesimo decimo septimo accessi, antequam hæc scriberem, audiebam historias quorundam à Sanctis referri. Itaque vehementi desiderio incensus de uniuscuiusque gestis senes ibi commorantes diligenter interrogabam* &c. Annus Arabum 217. in annum Chr. 832. confertur, quo Sabarjesus, aliàs Ananjesus, Abrahæ præcessor, Nestorianis Patriarcha præerat, ut dixi To. 2. pag. 435.

Etsi autem ex hac Thomæ historia ad calcem tomi 2. à pag. 490. & hoc passim tomo nonnihil delibavi; ejusdem tamen hìc summam per singulos libros librorumque capita describere juvat: plurimum enim ad universalem non monachorum modo, sed etiam Clericorum sectæ Nestorianæ status cognitionem confert.

HISTORIA MONASTICA.

LIBER I. ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝܐ continet capita XXXV.

Caput 1. *Apologia Auctoris ad eum, à quo rogatus fuerat, ut hanc historiam literis mandaret.* ܪܝܫܐ ܩܕܡܝܐ. ܡܦܩ ܒܪܘܚܐ ܕܡܬܡܟܟܢܐ ܠܘܬ ܗܘ ܕܒܥܐ ܡܢܗ ܕܢܟܬܘܒ ܠܗ ܬܫܥܝܬܐ.

Ebedjesum alloquitur cœnobii Beth-Abensis monachum, cui & hanc historiam inscribit, ut liquet ex Præfatione hujus & sequentium librorum. Occasionem autem eam scribendi, hanc fuisse Thomas commemorat:

ܟܕ ܒܥܬܐ ܬܫܥܝܬܐ ܕܩܕܝܫܝܢ ܗܘܘ ܐܒܗܝܢ
ܐܝܟ ܕܝܢ ܫܪܪܐ ܡܬܡܠܠܝܢ ܗܘܝܢ
ܘܬܫܒܚܬܐ ܘܐܢܫܐ ܩܕܝܫܐ ܘܫܘܟܠܠܐ
ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝܢ ܡܬܐܡܪܝܢ ܗܘܘ:
ܘܬܫܒܚܬܐ ܘܬܘܕܝܬܐ ܕܫܘܒܚܗܘܢ ܫܪܝܪܐܝܬ
ܡܬܢܣܒ ܗܘܬ ܠܗ ܐܘ ܐܢܫ ܒܟܪܝܗܘܬ:
ܦܬܓܡܐ ܡܬܬܢܝܐ ܗܘܐ ܘܗܢܘܢ ܘܟܠܚܕ
ܠܬܫܒܘܚܬܐ ܘܫܡܐ ܡܫܪܪܝܢ ܗܘܘ ܡܢܗ
ܠܬܫܒܘܚܬܐ: ܒܫܡܝܐ ܐܝܟܢܐ ܘܐܦܝܐ
ܡܬܟܬܒ ܒܬܘܪܬܐ ܘܬܘܕܝܬܐ ܡܬܦܪܥܐ ܗܘܬ
ܢܬܒܥܝ ܠܡܬܬܟܪܘ ܒܟܬܒܐ ܐܝܟ ܐܫܝܪܐ
ܕܟܠܗܘܢ ܘܐܝܟܢܐ ܠܫܘܡܠܝܐ ܘܠܐ
ܢܬܛܠܡ ܘܢܬܬܫܝܡ ܠܬܫܒܘܚܬܐ ܘܠܐ
ܒܬܫܥܝܬܐ: ܐܠܐ ܕܐܝܟ ܬܘܕܝܬܐ ܕܟܬܝܒܐ
ܘܒܟܬܒܐ ܡܫܬܘܕܥܐ ܐܝܬܝܗ ܟܕ
ܒܬܫܥܝܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܘܐܬܘܬܐ ܕܗܘܝ
ܢܬܚܙܝܢ ܘܢܬܩܒܠܢ ܒܗܘܢ ܬܘܕܝܬܐ
ܠܐܠܗܐ. ܘܟܕ ܡܬܡܢܐ ܕܫܢܝܐ ܠܐ ܫܟܝܚ
ܡܕܝܢ

[illegible]

[illegible]

Quum inter nos frequenter, ut fit, confabularemur, tibique, frater Ebedjesu, sanctorum virorum, quorum præclara gesta memorabamus, historias & egregia facta retexerem, videbam mentem tuam veritate collustrari, indeque in laudes divinæ illius virtutis, quæ sanctos suos ad magna gerenda corroborat, erumpere. Mox verò ad me conversa sapientia tua etiam atque etiam rogare, atque vehementer instare cœpit, ut divinorum virorum illustria facinora literis consignarem, ne quæ de illis ex fama tradebantur, temporum processu, ut fit, hominum memoriæ omninò perirent. Urgebas itaque, ut eorum historiam velut opulentam hæreditatem atque oppido quantum profuturum thesaurum tibi scripto traderem, ut sanctitas tua divinaque mens tua nobilissima virtutum exempla continuò revolvens, ad insignem sanctimoniam assequendam tam utili cogitatione juvaretur. Quoniam verò ardens istud animi tui desiderium longa annorum mora minimè deferbuit, sed viva modo voce, modo scriptis ad me, qui longiùs aberam,

prolixis literis continenter opus istud sollicitare pergebas, tuis ego pridem opponebam precibus modo meam in dicendo inopiam, laboris modo suscipiendi prorsùs inutile pondus, quum dicerem, catholicam ecclesiam velut locupletissimum pomarium hujusmodi historiarum copia abundare. Quid enim, ajebam, pro mea hac ego tenuitate proferre unquam valeam, cum iis, quæ de Sanctorum vitis à doctissimis viris vulgata sunt, comparandum? His nihilominus rationibus minimè cessit animus tuus, nec ardor refrixit, sed intercessores quæsivisti, tuque ipse vir laudatissime unàcum illis ad monasterium, ubi degebam, utrique comparati meditatique venistis, maximè verò doctissimus & sapientissimus atque Philosophus magister noster Paulus. Ita demum mentis meæ saxeam duritiem placidis precum vestrarum aquis emolliistis. Ego verò divinæ mentis consilio voluntatique studium hoc vestrum attribuens, charitatis vestræ mandatum omni cum alacritate postremo suscepi: divinaque fretus ope, votis tuis, meæque erga te observantiæ officioque perquam accurate satisfacere decrevi. En ergo præclara gesta sanctorum monachorum sancti monasterii tui in Beth-Abe Alumnorum scribere aggredior: & quandoquidem de istis dumtaxat ut agerem postulasti, de aliis tantummodo dicam, quum id exigere videbitur institutum & ordo historiæ eorum sanctorum, quorum acta literis à me consignari sanctitas tua rogavit. Tu verò in charitate & præparatione mentis, in voluntate & dilectione Dominum orare pergito, ut mihi ad perficiendum pro divini sui nominis gloria institutum opus, vires animumque largiatur.

Cap. 2. *Hujus historiæ causa, sive occasio.* ܪܫܐ ܒ. ܥܠܬܐ

ܘܫܘܥܝܐ ܕܗܢܐ ܟܬܒܐ.

Ait margensis se in cœnobio Beth-Abensi diu olim commoratum fuisse, ejusque loci monachorum præclarè gesta tùm ex aliorum scriptis, tùm ex seniorum narrationibus hìc referre: ab Izalensis autem monasterii conditore Abrahamo initium ducere.

ܐܬܦܢܝܬ ܕܝܢ ܡܢ ܗܪܟܐ ܦܘܡܐ
ܕܒܡܠܬܐ ܦܘܡܐ ܕܒܗ ܟܬܒܐ ܗܘ
ܕܒܗ ܗܢܐ ܦܘܠܚܢܐ ܐܫܬܡܫܬ
ܘܠܡܫܬܡܠܝܘܬܐ ܕܥܒܕܐ ܡܕܡܝܢܐ ܕܐܢܫܐ
ܦܘܪܫܐ ܕܗܘܘ ܒܗ ܘܐܬܕܪܫܘ ܘܕܒܢܝܢ
ܐܒܗܬܗܘܢ ܘܠܐ ܕܒܢܝܢ: ܐܝܟ ܕܟܠ
ܗܢܐ ܕܡܫܒܚܘܬܗܘܢ: ܕܢܦܩܘܢ ܡܢ
ܕܒܢܝܢ ܐܒܗܬܗܘܢ: ܟܕ ܗܘܐ ܕܡܫܡܫ
ܡܫܡܫܢܐ: ܘܠܐ ܕܝܢ ܒܫܘܒܚܢ
ܡܫܒܚܘܬܗܘܢ ܒܟܬܒܐ ܐܠܗܝܐ ܘܫܪܒܬܐ
ܡܢ ܫܪܒܐ ܗܘܝܐ ܘܢܦܩܐ ܕܐܝܪܥܬ ܐܢܘܢ
ܐܝܟ ܕܡܬܚܫܒܬܐ ܐܢܫܝܬܐ.
ܒܫܒܝܚܘܬܐ ܕܐܚܪܢܐ
ܘܒܐܦܣܩܘܦܘܬܐ ܕܢܨܝܒܢܐ
ܒܫܡܝܐ: ܒܡܣܟܢܘܬܐ ܕܦܫܝܛܘܬܐ
ܒܡܚܠܝܬܐ ܐܢܫ ܗܘܐ. ܟܕ ܠܐ ܡܫܟܚ
ܐܢܐ ܣܦܪܐ ܒܣܦܪܐ ܘܐܬܟܬܒܬܐ
ܒܡܫܡܫܬܐ ܕܢܬܦܠܓܘܢ ܘܬܫܒܘܚܬܗ
ܕܚܪܝܢܐ ܒܡܬܒܪܢܘܬܐ ܣܦܪܐ: ܐܠܐ ܟܠ
ܣܦܪܐ ܡܟܝܠ ܘܠܗ ܐܝܬ ܒܡܫܝܚܐ
ܘܐܦܣܩܘܦܐ: ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܢ ܗܘܦܐ ܗܢ
ܐܠܗܘܬܐ ܡܫܘܠܡܘܬ: ܟܕ ܒܝܢܬܐ
ܕܡܫܡܫ ܡܠܘܐ ܐܢܐ ܣܦܪܐ ܒܡܫܒܚܢܐ
ܒܡܫܝܚܐ ܡܦܪܫܐ: ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܕܡܫܗ
ܘܡܫܬܒܝܬܐ ܡܢ ܡܢܝܢ ܐܒܪܗܡ
ܕܟܠ ܐܝܟ ܕܐܒܗܬܗܘܢ ܕܦܘܪܫܢܐ
ܘܒܢܝܗܘܢ ܡܠܟ ܦܫܝܛ ܠܡܫܒܚܢܘ
ܐܝܟ ܕܟܠܗ ܒܟܬܒܐ ܘܐܝܟ ܒܫܒܝܚܐ
ܠܐܘܣܐ ܕܒܗܝܢܐ ܡܢܝܢܗ ܘܐܝܟ
ܘܡܬܐܡܪ ܦܘܪܫܢܐ ܐܒܪܗܡ ܐܒܐ
ܠܟܠܗܘܢ ܕܡܫܡܫܐ ܘܐܡܪܝܢܢ ܐܒܐ
ܠܟܠܗܘܢ

[Syriac text]

Præcepere mihi ſancti fratres ſacri cœnobii in Beth-Abe, in quo pluribus annis miniſtravi, ut hiſtoriam & narrationes utiles ſanctorum virorum, qui in eo cum aliqua virtutis fama vixerunt, conſcriberem: & eorum quidem vitas, quorum acta jam literis mandata fuerant, ſiquis occurreret defectus, ipſe ſupplerem; aliorum verò, de quibus nihil ſcriptum fuerat, geſta compendio colligerem tùm ex iis, quæ à ſenioribus, teſtibus fide dignis piiſque in eodem monaſterio repertis audiviſſem, tùm ex aliis veterum ſcriptorum monumentis & eccleſiaſticis hiſtoriis didiciſſem, ac brevi methodo in unum volumen referrem &c. Contendam porrò, ne res rebus & narrationes narrationibus imperitè permiſtæ confuſæque legentium mentem ſimul confundant atque perturbent, ſed ſingula ſuo loco compendioſa, ut dixi, methodo componam, ut inde hiſtoriam univerſalem habeas. Hunc verò ordinem tenebo, ut per capita ſingulas narrationes proprio numero diſtinguam, ſumpto exordio à Mar Abrahamo magno, patre patris ſanctorum, quorum laudatiſſima geſta retexere inſtitui: præmittendam enim duxi cauſam ſuis effectis & genus ſuis ſpeciebus, ſicut præponi ſolet beatus pater Abraham cunctis gentibus, atque Iſraël omnibus Iſraëlitis, & ſacerdotum choro pater Aaron.

Cap. 3. *Iſagoge in eandem hiſtoriam.* [Syriac text]

Monaſticam vitam per Moſen, Eliam, Eliſæum, alioſque prophetas, necnon per Joannem Baptiſtam traductam fuiſſe, perque Apoſtolos monachis demum traditam.

[Syriac text]

Virginitas, inquit, *& religio in omnes gentes velut per manus tradita propagata fuit; præcipuè verò in ſacros ubique terrarum degentium monachorum ordines. Et quoniam in montibus adumbrata eſt indeque traducta, per Moyſen quidem in monte Sina, per Eliam verò in Carmeli jugis, per beatum Eliſæum & filios Prophetarum ſanctumque Joannem in ſolitudine: tùm etiam per Simonem & ſocios ejus in monte Thabor, atque per ipſum Prophetarum Dominum, quando in deſerto jejunavit, & in monte Olivarum in cœlum aſcendit: iſti ſimiliter Patres anachoritæ ad tuendam virginitatem ac religionem ad ipſos per Apoſtolos tranſmiſſam, ſolitudinem monteſque petierunt.*

Cap. 4. *De magiſtro noſtro Mar Abrahamo Magno, cœnobii in monte Izalenſi præfecto.* [Syriac text]

Hujus geſta deſcripta fuiſſe teſtatur

[Syriac text]

ܘܕܪܒܢ ܒܪܝܬܐ ܘܡܢ ܪܒܢ ܪܘܣܛܡ
ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܕܒܝܬ ܩܘܩܐ ܠܡܟܬܒܢܘܬܗ
ܘܕܪܒܢ ܐܒܪܗܡ ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ
ܘܕܪܒܢ ܙܟܝܫܘܥ ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ
ܘܕܒܝܬ ܥܒܐ :

à Joanne Abbate, qui historiam magistri nostri Baritæ scripsit, & à magistro nostro Rostamo ex cœnobio Beth-Rokensi, in historia magistri nostri Mar Abrahæ præfecti cœnobio magistri nostri Zachajesu & cœnobio Beth-Abensi. Ex horum historiis suam Margensis concinnavit, cujus summam vide suprà pag. 93. & seq.

Cap. 5. *De Mar Dadjesu*. ܗ. ܥܠ ܡܪܝ ܕܕܝܫܘܥ :

Hic Abrahamo in præfectura cœnobii successit. Ejus verò vitam hìc à Margensi descriptam, vide suprà pag. 98.

Cap. 6. *De magistro nostro Mar Jacobo in Beth-Abe*, cœnobii nimirum Beth-Abensis fundatore. ܘ. ܥܠ ܪܒܢ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ
ܕܒܝܬ ܥܒܐ :

Hic, ut ait Margensis, ex Lasciuma Garmæorum urbe oriundus, quum sacrorum librorum lectioni operam dedisset, primùm docendi munus exercuit, deinde anachoriticam vitam in diversis locis coluit, à memorato Dadjesu edoctus, sub quo monasticum habitum induit, postquam, teste Sahaduna, septennium in cella S. Jacobi Episcopi Nisibeni egisset. Sub Babæo denique, qui Dadjesum in cœnobii Izalensis præfectura excepit, continentia animique demissione enituit.

Cap. 7. *De beato Mar Babæo Magno*, Abrahæ discipulo. ܙ. ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܒܒܝ ܪܒܐ :

Hoc, & quatuor sequentia capita vide suprà à pag. 88.

Cap. 8. *De impuris quibusdam, qui Babæi tempore in eo sacro cœnobio exorti sunt*. ܚ. ܥܠ ܐܢܫܝܢ ܡܣܝܒܐ
ܘܒܝܘܡܝ ܒܫܘܡܫܬܗ ܒܗ ܒܥܘܡܪܐ ܗܘ
ܩܕܝܫܐ .

Cap. 9. *De sancto magistro nostro Mar Elia*, qui eorum monachorum incontinentiam deprehendit. ܛ. ܥܠ ܩܕܝܫܐ ܕܡܪܝ ܪܒܢ ܐܠܝܐ .

Cap. 10. *Quæ beatus Mar Elias elucescente die egerit*. ܝ.
ܘܐܝܟܢ ܗܟܢ ܢܩܘܫܐ ܪܒܢ
ܐܠܝܐ ܒܨܦܪܗ ܕܫܒܬܐ .

Signum scilicet congregationis pulsavit, eosque impuros coram Babæo convicit.

Cap. 11. *Quæ egerit Mar Babæus patresque universi*. ܝܐ. ܘܐܝܟܢ
ܗܟܢ ܪܒܢ ܒܒܝ ܘܐܒܗܬܐ ܟܠܗܘܢ .

eos scilicet pseudomonachos cum filiis & uxoribus è cœnobio ejecere.

Cap. 12. *De injuria sancto Mar Jacobo nostro Beth-Abensi facta, & quod iniquè condemnatus est*. ܝܒ. ܥܠ ܨܥܪܐ ܘܠܐ ܒܟܐܢܘܬ ܘܥܠ
ܘܕܝܢܐ ܕܫܩܠ ܡܪܝ ܟܐܢܐ ܘܐܬܬܪܟ
ܘܐܬܬܕܝܢ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ
ܕܒܝܬ ܥܒܐ :

eo nimirum quod cellam habitaret iis pseudomonachis vicinam, nec eorum flagitia revelasset, unàcum ipsis cœnobio ejectus fuit, tamquam criminum eorum particeps. Inde verò expulsus, unà cum discipulo suo Barnun in montes Cardoos se recepit.

Cap. 13. *Quæ acciderint in eo sacro cœnobio post Mar Jacobi discessum*. ܝܓ. ܘܐܝܟܢ ܗܘܐ ܒܥܘܡܪܐ ܗܘ
ܩܕܝܫܐ ܒܬܪ ܡܦܩܬܗ
ܕܡܪܝ

[illegible]

Deſcribitur monachorum tumultus adversùs Babæum archimandritam propter injuſtam Jacobi expulſionem, de qua citatur à Margenſi Epiſtola ad eundem Jacobum ſcripta à Jeſujabo Baladæ tùm Epiſcopo, qui poſtremò Patriarcha Neſtorianorum fuit.

Cap. 14. *De diſperſione ſanctorum Patrum in diverſas regiones, quæ etſi ex humano affectu contigiſſe videtur, divino tamen conſilio peracta eſt.*

[illegible]

Hanc diſperſionem olim à Barita monacho prædictam quum Margenſis affirmaſſet, ſubdit: [illegible]

[illegible]

Paucis poſt annis, ſubdit auctor, ab exorta videlicet, quam dixi, vexatione, ſanctus magiſter noſter Mar Elias, & Mar Ananjeſus ejus ex ſorore nepos Niniven profecti ſunt ad beatum Abbatem Joannem ſeniorem, qui à ſancto magiſtro noſtro Abrahamo illuc miſſus fuerat, treſque viri iſti collata opera ſacrum hoc cœnobium condiderunt. Abbas ſimiliter Beniaminus, & Petrus, Pauluſque, ac Joannes, & Adadus, & Iſai ad conventum Beth-Abenſem venerunt. Abbas verò Jacobus alter ad Abbam Habiſam (ſeù incluſum) *perrexit; Abbas autem Joannes ad Nechel; & Uchamas & Sebochtes ad Beth-Zabde. Abbas Saharoës Arzunum profectus, ibidem monaſterium conſtruxit. Magiſter quoque noſter Sabarjeſus abiit in cœnobium Abæ Sapphiræ* (ideſt, Silvæ pulchræ:) *& Abbas Joannes Adramas in Daſen. Abbas itidem Zachajeſus, & magiſter noſter Abrahamus in Daſen pariter profecti, ſacra cœnobia condidere. Alii ſimiliter in alias partes migrantes, aſceticum inſtitutum monaſteriis conſtructis propagarunt. Ita factum eſt, ut divina adjuvante gratia, prædictorum monachorum diſceſſus atque diſſipatio, quæ perturbationem & contentionem externa ſpecie præferebat, ad ſinceram concordiam poſtremo & communionem reflueret, omneſque Orientis terræ ſacris ædibus, cœnobiis, & monachorum cellis complerentur.*

Cap.

Cap. 15. *De magistro nostro Barhadbesciaba.* ܝܗ. ܬܘܒ ܥܠ ܪܒܢ ܒܪܚܕܒܫܒܐ.

Qui per eam memoratæ seditionis occasionem ex cœnobio magno (hoc est, Izalensi) profectus, in Beth-Abe unàcum aliis pluribus monachis aliquandiu habitavit: mox ܒܚܝܠܐ ܕܠܥܠ ܡܢ ܚܘܕܘܕ ܩܪܝܬܗ *in valle suprà Hodud pagum, undè ipse oriundus erat*, exstructo monasterio præfuit, ibique decessit. Porrò illud monasterium diù stetisse affirmat Margensis: subditque: ܩܕܡ ܕܝܢ ܠܕܪܢ ܚܪܒ ܗܢܐ ܕܝܪܐ ܥܡܝܩܐܝܬ ܘܐܬܥܒܪ ܦܓܪܗ ܩܕܝܫܐ ܠܒܝܬ ܣܗܕܐ ܕܥܘܡܪܐ ܗܢܐ ܥܡ ܐܒܗܬܐ ܩܕܝܫܐ: *Ante nostram verò ætatem idem monasterium prorsus excidit, translatumque sacrum ipsius* (Barhadbesciabæ) *corpus, in martyrio hujus* (Beth-Abensis) *cœnobii cum sanctis patribus repositum fuit*. Hunc fuisse Barhadbesciabam Saharani montis incolam, quem Sabarjesus successorem sibi designaverat, ipsius Sabarjesu ætas suadere videtur. Recole quæ suprà ex Amro descripsi pag. 451.

Cap. 16. *De iis, qui è magno cœnobio pulsi fuerant: & quo abierint, quave ratione Deo placuerint.* ܝܘ. ܬܘܒ ܐܝܠܝܢ ܐܢܫܝܢ ܕܐܬܛܪܕܘ ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܪܒܐ: ܘܠܐܝܟܐ ܐܙܠܘ: ܘܐܝܟ ܕܫܦܪܘ ܠܐܠܗܐ.

In locum quemdam, quem ܦܘܓܝܬܐ *Phughitam* appellant, pœnitentiæ causa secedentes, prioris vitæ maculas jejunio & abstinentia eluerunt.

Cap. 17. *Quod Abbas Jonas cœnobii magni monachus eos secutus est:* ܝܙ. ܬܘܒ ܡܛܠܬ ܕܡܛܠܬܗܘܢ ܕܩܕܝܫܐ ܐܒܐ ܝܘܢܢ ܟܠܗܘܢ ܡܕܒܪ ܘܕܥܘܡܪܐ ܪܒܐ ܗܘܐ. iisque præfuit.

Cap. 18. *De Salomone Bar-Garaph ex cœnobio Barturæ, deque historiis quas scripsit.* ܝܚ. ܬܘܒ ܥܠ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪ ܓܪܦ ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܕܒܪܬܘܪܐ ܘܥܠ ܬܫܥܝܬܐ ܕܟܬܒ.

Ex hujus historia refert Margensis, Jacobum ex cœnobio Izalensi in montes Cardoos primùm, deinde in Beth-Abe profectum fuisse. Vide suprà pag. 459. ubi totum hoc caput descripsi.

Cap. 19. *De beato Marjabo, & virgine quadam moniali.* ܝܛ. ܬܘܒ ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝܗܒ ܘܥܠ ܒܬܘܠܬܐ ܚܕܐ ܥܡܪܬܐ.

Hoc caput descripsi suprà pag. 186.

Cap. 20. *De magistro nostro Jacobo Beth-Abensi:* ܟ. ܬܘܒ ܥܠ ܪܒܢ ܡܬܩܒܠܢܘܬܗ ܘܥܒܕܗ ܕܥܘܡܪܐ.

A Marjabo, & ab illa Virgine, de quibus supra, admonitus fuit Jacobus, ut relicta eremo ad Beth-Abensem locum abiret, ubi cœnobium magnum condendum fore prædixerant.

Cap. 21. *De ejus adventu in cœnobium:* ܟܐ. ܬܘܒ ܥܠ ܡܐܬܝܬܗ ܠܥܘܡܪܐ

Ex eremo, ut suprà dixi, in cœnobium Izalense rediit Jacobus; hinc orta ipsum inter & Babæum contentione, cum sociis novem in Beth-Abe perrexit, ubi cœnobium condidit, in quo Barhadbesciaba aliquandiu cum Jacobo mansit; postea verò suum monasterium repetiit.

Cap. 22. *De gaudio, exultatione, & lætitia, quibus affecti fuere monachi, qui illuc ante ipsum venerant.* ܟܒ. ܬܘܒ ܚܕܘܬܐ ܘܪܘܙܐ ܘܬܦܨܚܬܐ ܕܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܗܘܢ ܕܝܪܝܐ ܕܩܕܡܘܗܝ

ܕܩܕܡܢܘܗܝ ܐܬܐ ܠܥܘܡܪܐ ܗܘܐ.

Benjaminus ſcilicet, & reliqui, qui ſuprà cap. 14. recenſentur. Huic, & præcedenti capiti titulus hic in indice præfigitur. ܟܐ . ܥܠ ܡܐܬܝܬܗ ܕܡܢ ܚܘܪܒܐ ܠܥܘܡܪܐ ܪܒܐ . ܟܒ . ܥܠ ܫܘܢܝܗ ܕܡܢ ܬܡܢ ܠܥܘܡܪܐ ܡܫܒܚܐ ܕܒܝܬ ܥܒܐ :

21. *De adventu ejus* (Jacobi) *ex eremo in cœnobium magnum.* 22. *Quod inde in cœnobium Beth-Abenſe migravit.*

Cap. 23. *De tempore, quo magiſter noſter* (Jacobus) *huc venit: & de Choſroë Rege, Hormiſdæ filio.*

ܟܓ . ܥܠ ܙܒܢܐ ܕܐܬܐ ܪܒܢ ܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ . ܘܥܠ ܟܣܪܐ ܡܠܟܐ ܒܪ ܗܘܪܡܝܙܕ .

Id factum anno Choſroæ quinto colligit Margenſis ex hiſtoria Jeſuzachæ, & Baritæ, inquiens: ܐܡܠܟ ܗܟܝܠ ܡܠܟܐ ܟܣܪܐ ܒܪ ܗܘܪܡܝܙܕ ܒܫܢܬ ܬܫܥܡܐܐ ܘܚܕܐ ܕܝܘܢܝܐ ܘܐܚܕܗ ܚܕܐ ܠܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ . ܒܫܢܬ ܚܡܫ ܗܟܝܠ ܕܝܠܗ ܕܟܣܪܐ : ܐܝܟ ܕܟܬܒ ܪܒܢ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܫܘܥܙܟܐ ܕܗܘܐ ܒܝܘܡܝ ܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ ܙܥܘܪܐ ܕܒܢܝܗ ܠܗܝܟܠܐ ܚܕܬܐ : ܗܘܬ ܡܐܬܝܬܗ ܕܪܒܢ ܝܥܩܘܒ ܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ . ܐܦ ܐܢܐ ܟܕ ܒܥܝܬ ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܒܚܦܝܛܘܬܐ : ܐܫܟܚܬܗ ܠܬܫܥܝܬܐ ܕܪܒܢ ܒܪܝܬܐ ܕܗܟܢܐ ܗܘܬ ܐܝܟ ܡܐ ܕܡܫܬܥܝܐ ܡܢܗ . ܟܕ ܕܝܢ ܒܢܐ ܡܠܟܐ ܟܣܪܐ ܕܝܪܐ ܠܫܝܪܝܢ ܐܢܬܬܗ ܒܐܬܪܐ ܕܒܠܫܦܪ : ܦܩܕ ܗܘܐ ܠܣܡܬܐ ܒܪܗ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܝܙܕܝܢ ܠܐܘܪܗܝ ܡܕܝܢܬܐ ܘܢܝܬܐ ܡܢ ܬܡܢ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ ܘܛܟܣܐ ܥܕܬܢܝܐ : ܘܢܣܝܡ ܒܥܘܡܪܐ ܗܢܐ . ܘܗܘ ܕܐܙܠ ܠܘܬܗ ܘܫܡܠܝ ܫܘܟܠܡܘܬܗ : ܐܦ ܠܪܒܢ ܕܝܠܢ ܥܒܕ ܦܘܠܚܢܐ ܡܝܬܪܐ : ܘܥܒܠ ܙܟܘܬܗ ܘܥܛܦ ܠܐܬܪܗ . ܘܒܟܠܗܘܢ ܟܬܒܐ ܕܟܬܒ ܪܒܢ ܗܘ ܒܐܝܕܘܗܝ : ܡܢܗ ܡܢ ܦܘܠܚܢܐ ܕܐܝܬܝ ܠܗ ܡܫܡܫܢܐ ܣܡܬܐ ܐܝܬܝܘܗܝ . ܘܐܦ ܠܝ ܠܡܬܡܟܬܗ ܗܘܐ ܒܨܠܘܬܗ ܘܒܟܠܗ ܘܩܫܝܫ ܗܘܐ : ܢܦܩ ܠܗ ܦܘܠܚܢܐ ܗܢܐ ܡܢ ܣܡܬܐ ܒܪܗ ܕܛܘܒܢܐ ܝܙܕܝܢ ܡܗܝܡܢܐ :

Choſroës itaque rex Hormiſdatis filius regnum iniit anno Græcorum nongenteſimo primo, illudque tenuit annis duodequadraginta. Anno ejuſdem Choſroæ quinto, ut ſcribit magiſter noſter ſanctus Jeſuzacha, qui ſub Mar Jeſujabo juniore vixit novi templi conditore, contigit adventus magiſtri noſtri Jacobi in hunc conventum. Ego quoque quum de tempore illo accuratè inveſtigaſſem, ex hiſtoria magiſtri noſtri Baritæ rem ita ſe habere deprehendi, ut à beato illo narratur. Quum verò Choſroës rex monaſterium conjugi ſuæ Sirinæ in regione Baleſpharæ moliretur, beatæ memoriæ Samatam beati Mar Jazdini filium Edeſſam urbem petere juſſit, atque inde ſacros Codices, & Ordinem officii eccleſiaſtici, *& Lectionaria afferre, eaque in illo cœnobio reponere: Quod & ille fecit, atque Edeſſam profectus, non modo commiſſum ſibi negotium confecit, ſed & magiſtro noſtro operam ſuam cumulatiſſimè accommodavit, atque ita demùm precibus ejus munitus, patriam ſuam repetiit. Quare omnes codices, quos magiſter noſter manu ſua exaravit, ex opera ipſi à venerabili Samata collata prodierunt:*

runt: quod etiam legere est in epigraphe in plerisque codicibus adjuncta in hæc verba. Hanc nobis operam contulit Mar Samatas filius Jazdini viri inter fideles primarii. Sed quod de codicibus à Samata ex urbe Edessena allatis hìc narratur, paulò aliter ab Amro refertur in vita Gregorii Patriarchæ, quam suprà descripsi pagina 451.

Cap. 24. *De venerabili Bastumago patre Mar Jesujabi Catholici:* ܟܕ. ܥܠ ܡܝܩܪܐ ܒܣܛܘܡܓ ܐܒܘܗܝ ܕܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ ܩܬܘܠܝܩܐ. Sabadunas, inquit Margensis, multa in vita Jacobi tacitus præteriit, quæ à Gabriele Rakoda, ab Aphnimarano, & à Salomone Garaphi filio narrantur: quæ inter idem Margensis historiam hanc Bastumagi memorat. Hic, ait, Adjabenus erat, prædiaque multa quum possideret, quotiescumque ea adire necessum foret, in Jacobi cœnobio divertere consueverat: ܥܒܪ ܗܘܐ ܓܝܪ ܒܓܫܪܐ ܕܢܗܪ ܡܠܟܐ ܬܚܝܬ ܩܘܪܝܬܗ ܗܘ ܕܐܦ ܥܩܒܬܐ ܠܗ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ ܡܬܚܙܝܢ ܘܐܙܠ ܗܘܐ ܥܠ ܐܣܛܘܢ ܩܪܝܬܐ ܕܒܓܢܒܗ ܕܙܒܐ. *Transmisso enim ponte Malchæ* (regis) *infrà prædium suum posito, cujus vestigia hodieque exstant, per vicum Estuan appellatum, qui juxta Zabam est, transibat.* Ibi mulieres veneficas conspicatus, quum ex iis cantionem quandam didicisset, qua prolata dæmones ad obsequium paratos haberet, crucis signo à Jacobo notatus, cantionem illam prorsùs dedidicit.

Cap. 25. *De Gregorio aromatario.* ܟܗ. ܥܠ ܓܪܝܓܘܪ ܒܣܡܢܐ. Sabarjesus Patriarcha quum annos circiter octo sedisset, obiit Nisibi anno Chosroæ regis decimoquarto. Anno hujus 13. obiit Jesuzacha archimandrita. Anno 15. quum Daram urbem Chosroës expugnasset, à Christianis rogatus ut Patriarcham eligendi potestatem sibi faceret, jussit Gregorium eligi Nisibis Metropolitam, quem Sabarjesus æmulorum instigatione in exilium pelli curaverat. At doctores & fideles ad quos jus electionis spectabat, immodicum Gregorii zelum formidantes, Gregorium alterum elegerunt, qui in Mahuza interpretem agebat; Nisibenum verò apud Regem per libellum multorum criminum detulere. Vide suprà pag. 441.

Cap. 26. *De ecclesiæ perturbatione post obitum Mar Sabarjesu Catholici.* ܟܘ. ܥܠ ܫܓܘܫܝܐ ܕܥܕܬܐ ܡܢ ܒܬܪ ܫܘܢܝܗ ܕܡܪܝ ܣܒܪܝܫܘܥ ܩܬܘܠܝܩܐ. Chosroës indignatus, quod Christiani Patriarcham illum præter suum mandatum elegissent, jussit, nullum se vivente eligi aut agnosci debere Patriarcham. Hoc & sequens caput descripsi suprà à pag. 90.

Cap. 27. *De Mar Babæo, deque ministerio ecclesiastico, ab eodem suscepto.* ܟܙ. ܥܠ ܡܪܝ ܒܒܝ ܘܥܠ ܬܫܡܫܬܐ ܥܕܬܢܝܬܐ ܕܩܒܠ. Cyriacus Metropolita Nisibis, Jonadabus Adjabenæ, & Gabriel Beth-Seleuciæ, præceperunt Babæo, ut diœcesim Patriarchalem visitaret, regeretque, donec novus Patriarcha eligeretur: quo ille munere perfunctus fuit usque ad obitum Chosroæ regis.

Cap. 28. *Apologia auctoris:* ܟܚ. ܡܦܩ ܒܪܘܚܐ ܕܡܟܬܒܢܐ ܠܘܬܗ ܗܘ ܕܡܦܝܣ ܠܗ. Causam profert, cur Babæi potiùs quàm aliorum operâ Patres usi fuerint: ubi ab eodem Babæo quatuor supra octoginta libros compositos fuisse testatur, & quædam etiam inter-

termiſcet de S. Macario, qui Melchiſedechianos hæreticós confutavit, deque Georgio cœnobii Beth-Abenſis Abbate, qui Abam, Thomam, & Baritam cœnobii Salibæ monachos Meſſalianiſmi accuſatos, juſſu Hananjeſu Patriarchæ examinavit. Vide ſuprà pag. 94. & 218.

Cap. 29. *De adventu Mar Babæi in hoc* (Beth-Abenſe) *cœnobium, deque miraculo, quod coram ipſo in templo patratum eſt.* ܒܗ . ܟܠ

ܡܬܐܡܪܘ ܕܡܢ ܥܠܝ ܕܒܡܪܓܐ ܗܘܐ
ܘܐܘܡܬܐ ܕܐܣܟܝܡܐ ܡܫܡܫܝܢ
ܒܗܝܟܠܐ . Hìc comminiſcitur Margenſis paralyticum quendam precibus Jacobi coram Babæo ſanatum fuiſſe. Quum enim (ut ait) Babæus inſtaret, monachos in divinis officiis lectiones è ſcriptura petitas minimè recitare debere; contra Jacobus ritum ſui cœnobii propugnare quidem vellet, ſed homini auctoritate Patriarchica fungenti reſiſtere nequaquam auderet; litem miraculo ſanati paralytici diremit. Margenſis verba accipe. ܟܕ ܕܝܢ ܡܣܥܪ ܗܘܐ
ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܒܒܝ ܡܢ ܗܪܐ ܠܟܝܪܐ
ܘܡܢ ܥܘܡܪܐ ܠܥܘܡܪܐ ܘܡܥܒܪ ܗܘܐ
ܘܡܫܐܠ ܘܡܒܩܐ ܥܠ ܬܘܪܨܐ ܗܝܡܢܘܬܐ
ܘܡܥܝܢܘܬܐ ܘܕܚܫܒܬܐ ܫܦܝܪܬܐ
ܕܐܝܟܢܐ ܕܟܠܗܘܢ ܐܚ̈ܝܐ ܘܪܝܫܝ
ܥܘܡܪܐ ܕܒܠܘܬܗܘܢ ܡܬܩܪܒ ܗܘܐ :
ܐܬܩܪܒ ܠܡܬܠ ܐܦ ܥܠ ܥܘܡܪܐ ܗܢܐ
ܕܝܠܢ . ܗܘܕܐ ܠܪܒܢ ܕܝܢ ܠܐ ܥܠ
ܗܝܡܢܘܬܐ ܫܐܠ ܘܐܦܠܐ ܥܠ ܡܥܒܪܢܘܬܐ
ܘܡܫܡܠܝܘܬܐ ܐܝܟ ܡܢ ܕܝܢ ܠܗ ܠܗܘܢ :
ܡܦܝܣ ܗܘܐ ܕܝܢ ܠܗ ܕܢܥܒܪܝܘܗܝ ܠܬܟܣܐ
ܕܡܩܪܝܢܘܬܐ ܘܬܘܪܓܡܐ ܘܦܘܫܩܐ
ܘܡܦܫܩܢܘܬܐ . . . ܐܝܟ ܡܢܘ ܕܐܡܪ
ܕܠܘܬܗ ܡܠܬܐ ܕܕܝܪܝܐ ܕܡܬܬܪܝܢ

ܒܣܘܥܪܢܐ ܩܝܡܐ ܠܐܦܣܩܘܦܐ ܘܕܝܪܐ
ܡܫܡܫܢܐ ܕܒܟܠ ܐܬܪ : ܐܝܟ ܕܗܘܐ
ܫܘܬܐܣܐ ܠܗ ܕܐܫܡܘܬܐ ܐܚܝܢܐ ܐܠܐ
ܕܡܫܡܫܐ ܘܕܟܬܒܐ . ܡܫܡܫܢܐ ܕܝܢ
ܡܠܦܢܐ ܐܢܘܢ ܘܒܗܘܢ ܕܟܬܒܐ ܕܩܕܝܫܐ
ܐܡܝܢܝܢ : ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܠܗܘܢ
ܩܪܝܢܐ ܕܦܘܫܩܐ . ܠܐ ܓܝܪ ܣܢܝܩܝܢ ܐܢܘܢ
ܠܡܠܦܢܘܬܐ ܥܠ ܦܘܩܕܢܐ . ܐܘ ܥܠ
ܡܕܒܪܢܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܘܕܥܠܡܐ ܕܥܒܪܘ
ܘܗܘܘ . ܘܐܦ ܕܒܥܝܐ ܗܢܐ ܡܬܥܡܠܐ
ܘܫܐܠܬܐ ܘܦܘܢܝ ܦܬܓܡܐ ܐܝܟ
ܕܝܗ : ܘܠܐ ܟܠ ܐܢܫ ܡܫܟܚ
ܕܢܣܓ ܗܘܢܗ ܘܠܫܢܗ . ܘܗܟܢ .

Quum verò beatus Mar Babæus vicos & monaſteria viſitaret, & à ſingulis monachis & cœnobiorum præfectis, ad quos veniebat, orthodoxæ fidei profeſſionem exigeret, & in cujuſque conſcientiam inquireret, hoc etiam cœnobium noſtrum inviſit. Quoniam verò neque de fide, neque de cogitationum proceſſu à magiſtro noſtro Jacobo quidpiam eſt ſciſcitatus, ut qui bene noſſet ejuſdem doctrinam & pios mores .... petebat ab eo, ut laudabilem Ordinem Lectionum, qui in Dominicis ad honorem vivificorum myſteriorum obtinebat, in poſterum abrogaret: quum diceret, non eſſe iſtud opus monachorum, ſed clericorum dumtaxat, & ſecularium. Monachos nimirùm doctores eſſe, & in meditatione ſtudioque ſcripturarum perpetuo verſari: quamobrem Lectionum ordines ipſis ſupervacaneos eſſe, ut qui præceptorum aut divinæ diſpenſationis præteritorumque ſeculorum gubernationis notitia minimè indigerent. Iſtud præterea negotium diſputationes, quæſtiones & ſolutiones habere, nec omnes mentem & linguam frænare didiciſſe &c. Hæc eò produxi, ut palàm fiat, recentiores Neſtorianos antiquum Jacobi Beth-Abenſis ritum ſequi, quum nullas in divina liturgia è ſcriptura le-

lectiones, sive clerici sint, seù monachi, exceptis Dominicis diebus ac solemnioribus festis recitant.

Cap. 30. *De religiosis viris, magistri nostri Jacobi in hoc cœnobio discipulis.* ܠ. ܥܠ ܕܐܝܠܝܢ ܐ̈ܢܫܐ ܩܕܝ̈ܫܐ ܕܐܬܬܠܡܕܘ ܠܘܬ ܪܒܢ ܕܪܒܢ ܝܥܩܘܒ ܒܥܘܡܪܐ ܗܢܐ.

Octoginta eos fuisse memorat.

Cap. 31. *De Abbate Joanne seniore.* ܠܐ. ܥܠ ܐܒܐ ܝܘܚܢܢ ܣܒܐ.

Hic fuit primus Jacobi discipulus ejusdemque in præfecturâ cœnobii Beth-Abensis successor: eo autem cœnobio relicto, apud Dakukam urbem solitariam vitam coluit in loco, ubi postea monasterium Ezechielis conditum fuit. Porrò meminere Joannis, inquit Margensis, tùm Jesujabus Adjabenus in epistola, quam ad monachos Beth-Abenses, quum Baladæ episcopus esset, conscripsit; tùm Sahadunas in ea oratione, quæ secundum locum inter ipsius orationes occupat: ejusque gesta idem Margensis testatur se hausisse ex Narse Bar-Dadjesu, & ex quodam cœnobii Ezechielis monacho: ܟܕ ܒܛܠܝܘܬܝ ܙܒܢܝܢ ܦܬܓܡܐ ܕܟܬܒܬܐ ܗܘܝܬ ܟܘܪܣܝܐ ܦܛܪܝܪܟܝܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܐܒܪܗܡ ܩܬܘܠܝܩܐ ܦܛܪܝܪܟܐ. *Quum puer*, inquit, *literas exararem ad solium Patriarchale sancti Mar Abrahæ Catholici Patriarchæ*. Vide suprà pag.204. ubi hoc caput descripsi.

Cap. 32. *De magistris nostris Josepho & Abrahamo ejus fratre.* ܠܒ. ܥܠ ܪ̈ܒܢ ܝܘܣܦ ܘܪܒܢ ܐܒܪܗܡ ܐܚܘܗܝ. Vide suprà p.227.

Cap. 33. *De magistro nostro Sergio, qui Subversor potentium appellatur.* ܠܓ. ܥܠ ܪܒܢ ܣܪܓܝܣ ܕܡܬܟܢܐ ܡܗܦܟܢ ܐ̈ܚܝܕܐ.

Vide suprà pag. 440. Præter memoratos Jacobi discipulos, Joannem, inquam, Josephum, Abrahamum & Sergium, Jesujabus etiam & Kamjesus numerantur, de quibus hæc Margensis in fine hujus capitis. ܐܬܬܠܡܕ ܠܗ ܗܘ ܐܦ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ ܘܪܒܢ ܟܡܝܫܘܥ. ܘܡܛܠ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܬܫܥܝܬܐ: ܠܐ ܡܡܠܠ ܐܢܐ ܗܪܟܐ ܥܠܝܗܘܢ ܥܡ ܐܚܝ̈ܗܘܢ. ܒܬܘܟܠܐ ܕܝܢ ܕܥܠ ܣܘܥܪܢܐ ܫܪ̈ܒܝܢ ܘܐܬܪ̈ܐ ܕܡܘܪܕܗܘܢ ܒܐܝܠܝܢ ܕܐܬܝܢ: ܘܠܐ ܒܠܚܘܕ ܡܢ ܡܟܝܠ ܐܢܐ. *Ipsum item magistrum habuere sanctus Mar Jesujabus, & magister noster Kamiesus. Quum verò horum historiæ exstent, de iis unàcum ipsorum fratribus nequaquam hìc agam, sed in decursu operis, ubi eorum mentionem fieri necessum erit, commodius loquar.*

Cap. 34. *De Sahaduna, deque libris ab ipso compositis.* ܠܕ. ܥܠ ܣܗܕܘܢܐ ܘܥܠ ܟܬܒ̈ܐ ܕܥܒܕ. Vide suprà pag.453.

Cap. 35. *De cæde Chosroæ Regis.* ܠܗ. ܥܠ ܩܛܠܗ ܕܡܠܟܐ ܟܣܪܘ. Vide suprà pag.91. & 92.

LIBER II. ܡܐܡܪܐ ܕܬܪܝܢ continet Capita 44.

Cap. 1. *De Abbate Paulo.* ܐ. ܥܠ ܐܒܐ ܦܘܠܘܣ. Hic post Joannis fugam cœnobio Jacobi præfuit: Kamjesus autem Paulo successit: sub Kamjesu & Jesujabo tercentum & amplius cœnobitæ ibidem numerabantur.

Cap. 2. *De magistro nostro Jacobo Nuhadrensi.* ܒ. ܥܠ ܪ̈ܒܢ ܝܥܩܘܒ

[illegible]

Hic ſub Kamjeſu in cœnobio Beth-Abenſi monachum egit; literas autem didicerat in Schola, quæ eſt [illegible] *in Harbat Galal*. Quumque Jeſujabus Patriarcha exſtructam in cœnobio Jacobi novam eccleſiam in conventu Metropolitanorum & Epiſcoporum dedicaret, ejus juſſu elegantem Orationem habuit. Demùm ex eo cœnobio profectus eſt in monaſterium Jeſujabi, [illegible] *quod in Reſcia regionis Garmæorum pago ſitum erat*, cui & poſt ejuſdem Jeſujabi obitum præfuit temporibus Ananjeſu Patriarchæ, cujus auctoritate adduci non potuit, ut ad prius ſuum cœnobium rediret.

Cap. 3. *De magiſtro noſtro Aphnimarano*. [illegible]

Vide ſuprà pag. 186.

Cap. 4. *De profectione Mar Jeſujabi Gadalenſis ejuſque ſociorum Epiſcoporum ad ditionem Romanorum*. [illegible]

Initium hujus capitis accipe. [illegible]

[illegible]

Quum Jeſujabus Gadalenſis ad Catholici dignitatem evectus eſſet, Ninivitæ quidem fideles poſt Maræ Epiſcopi ſui obitum in rectorem præſulemque diœceſeos ſuæ urbis totiuſque illius regionis elegerunt beatum Mar Jeſujabum magiſtri noſtri Jacobi *diſcipulum, filium nempe venerabilis æternaque memoria digni nobilis viri Baſtumagi ex Cuphlana Adiabenæ vico oriundi; Mahuzitæ verò in Epiſcopum Ariunæ Garmæorum civitatis poſtularunt Sahadunam, magiſtri noſtri* Jacobi *item diſcipulum, cujus paulò ante meminimus. Quum autem Siroës rerum potitus, impensè cuperet pacatum habere regnum*. Reliqua vide ſuprà pag. 105.

Cap. 5. *De arca oſſium Apoſtolorum, quam Mar Jeſujabus ex urbe Antiochia ſecum attulit, & in hoc* Beth-Abenſi *cœnobio repoſuit*. [illegible]

Vide ſuprà pag. 106.

Cap. 6. *Quomodo Sahadunas ab orthodoxa fide excidit* [illegible]

Vide ſuprà pag. 107.

Cap. 7. *De Mar Jeſujabo* Adjabeno *Catholico, deque Schola, quam in hoc cœnobio fundare decreverat*. [illegible]

ܘܥܠ ܕܪܓܐ ܕܢܨܝܒܝܢ ܐܬܩܒܠ
ܒܡܛܪܦܘܠܝܛܘܬܐ ܗܘܐ ܠܗ.

Hoc, & tria ſequentia capita deſcripſi ſuprà pag. 124. & ſeqq.

Cap. 8. *De magiſtro noſtro Kamjeſu cœnobii præfecto, qui Mar Jeſujabi conatibus reſtitit.* ܥܠ ܪܒܢ ܩܡܝܫܘܥ ܪܝܫ ܕܝܪܐ ܕܩܡ ܠܘܩܒܠ ܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ ܟܕ ܡܬܚܦܛ ܗܘܐ.

Cap. 9. *Quod magiſter noſter Kamjeſus unàcum fratribus ex cœnobio in Herpham Saphſaphæ pagum migravit.* ܥܠ ܫܢܝܬܗ ܕܪܒܢ ܩܡܝܫܘܥ ܥܡ ܐܚܐ ܡܢ ܥܘܡܪܐ ܠܚܪܦܐ ܕܨܦܨܦܐ ܩܘܪܝܬܐ.

Cap. 10. *De ſomnio, quod vidit Mar Jeſujabus ea nocte, qua fratres magiſtrum noſtrum* (arcam Jacobi) *ſuffurati cœnobio exceſſere.* ܥܠ ܚܠܡܐ ܕܚܙܐ ܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ ܒܠܠܝܐ ܗܘ ܕܒܗ ܓܢܒܘܗܝ ܐܚܐ ܠܪܒܢ ܘܢܦܩܘ.

Cap. 11. *De magiſtro noſtro Ananjeſu doctore & monacho, qui librum Paradiſi ordinavit.* ܥܠ ܪܒܢ ܚܢܢܝܫܘܥ ܡܠܦܢܐ ܘܝܚܝܕܝܐ ܡܬܩܢܢܗ ܕܟܬܒܐ ܕܦܪܕܝܣܐ.

Vide ſuprà pag. 144.

Cap. 12. *De beato Mar Georgio Catholico.* ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܓܝܘܪܓܝܣ ܩܬܘܠܝܩܐ.

Hoc, & ſequentia quatuor capita vide ſuprà à pag. 149.

Cap. 13. *De humilitate ac manſuetudine Georgii Catholici.* ܥܠ ܡܟܝܟܘܬܗ ܘܢܝܚܘܬܗ ܕܓܝܘܪܓܝܣ ܩܬܘܠܝܩܐ. qui Georgium Niſibenum metropolitam ſibi conciliavit.

Cap. 14. *De Georgio altero Boſræ epiſcopo, qui & ipſe adversùs Catholicum defecerat.* ܥܠ ܓܝܘܪܓܝܣ ܐܚܪܢܐ ܕܒܘܨܪܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܦ ܗܘ ܐܬܚܦܛ ܥܠ ܩܬܘܠܝܩܐ.

Cap. 15. *De ordinatione libri, qui Paradiſus appellatur.* ܥܠ ܬܘܩܢܗ ܕܟܬܒܐ ܕܡܬܩܪܐ ܦܪܕܝܣܐ.

Vide ſuprà pag. 145.

Cap. 16. *De obitu ejuſdem Georgii Catholici.* ܥܠ ܫܘܢܝܗ ܕܓܝܘܪܓܝܣ ܩܬܘܠܝܩܐ.

Cap. 17. *De magiſtro noſtro Sabarjeſu, qui Roſtamus appellatur.* ܥܠ ܪܒܢ ܣܒܪܝܫܘܥ ܕܡܬܩܪܐ ܪܘܣܬܡ.

Vide ſuprà pag. 454.

Cap. 18. *De magiſtro noſtro Gabriele, qui Taurata appellatur.* ܥܠ ܪܒܢ ܓܒܪܐܝܠ ܕܡܬܩܪܐ ܬܘܪܬܐ.

Vide ſuprà pag. 456.

Cap. 19. *De Mar Abrahamo præfecto cœnobii magiſtri noſtri Zachajeſu.* ܥܠ ܡܪܝ ܐܒܪܗܡ ܪܝܫ ܕܝܪܐ ܕܪܒܢ ܙܟܝܫܘܥ.

Vide ſuprà pag. 255.

Cap. 20. *De aliis præſulibus, qui huic cœnobio præfuere.* ܥܠ ܪܝܫܢܐ ܐܚܪܢܐ ܕܗܘܘ ܒܥܘܡܪܐ ܗܢܐ.

Georgio nimirum, Sama, Natanaële, Saliba, & Gabriele Sephruna. Vide ſuprà pag. 217.

Cap. 21. *De Abbate Simeone Sanuta.* ܥܠ ܐܒܐ ܫܡܥܘܢ ܣܢܘܬܐ.

Hic ſub Georgio Patriarcha Jeſujabi Abia-

Adiabeni successore, in cœnobio Beth-Abensi claruit, *Sanuta*, hoc est, imberbis appellatus.

Cap. 22. *De profectione* ejusdem *magistri nostri Simeonis ad Georgium Catholicum*. ܥܠ ܡܫܩܠܗ ܕܪܒܢ ܫܡܥܘܢ ܠܘܬ ܓܝܘܪܓܝܣ ܩܬܘܠܝܩܐ.

Hoc, & tria sequentia capita descripsi suprà à pag. 183.

Cap. 23. *De Mar Joanne Dilumita*. ܥܠ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܕܝܠܘܡܝܐ.

Cap. 24. *De fame, quæ diebus eorum hanc regionem invasit, deque Joannis ejusque magistri profectione in Nirbam Beth-Gazæ*. ܥܠ ܟܦܢܐ ܕܗܘܐ ܒܝܘܡܝܗܘܢ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ ܘܥܠ ܡܫܩܠܗܘܢ ܕܝܘܚܢܢ ܘܪܒܗ ܠܢܪܒܐ ܕܒܝܬ ܓܙܐ.

Cap. 25. *Quomodo Joannes à barbaris in captivitatem abductus est*. ܥܠ ܐܝܟܢܐ ܐܫܬܒܝ ܝܘܚܢܢ ܡܢ ܒܪܒܪܝܐ.

Cap. 26. *De magistro nostro Josepho præfecto cœnobii in Beth-Abe*. ܥܠ ܪܒܢ ܝܘܣܦ ܪܫܗ ܠܥܘܡܪܐ ܕܒܝܬ ܥܒܐ.

Hic ex regione ܫܗܪܙܘܪ *Saharzur* ortum habuit, Gabrieli Rakodæ affinitate conjunctus, à quo & monasticam disciplinam hausit: cœnobio demùm Beth-Abensi per annos quatuor præfuit.

Cap. 27. *De Saliba-Zacha Catholico, ejusque in hoc cœnobium adventu*. ܥܠ ܨܠܝܒܐ ܙܟܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܘܡܐܬܝܬܗ ܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ.

Hic Ananjesum Patriarcham excepit; quumque in cœnobium Beth-Abense advenisset, evangeliorum codicem eleganter exaratum auroque coopertum, quod ei cœnobio Jesujabus Patriarcha legaverat, abstulit: sed à monachis deprehensus, illum restituere compulsus fuit.

Cap. 28. *De profectione magistri nostri Josephi in cœnobium Baritæ*. ܥܠ ܡܫܩܠܗ ܕܪܒܢ ܝܘܣܦ ܠܥܘܡܪܐ ܕܒܪܝܬܐ.

Videns enim, quæ monachi adversùs Patriarcham moliti fuerant, abdicata ejus cœnobii præfecturâ, ad monasterium Baritæ se contulit, cui & præfuit.

Cap. 29. *De Ajaso Sibanita, qui voluit magistrum nostrum Josephum interficere, & quomodo hic fugâ sibi consuluit*. ܥܠ ܐܝܘܣ ܫܝܒܢܝܐ ܘܪܓܐ ܕܢܩܛܠܝܗ ܠܪܒܢ ܝܘܣܦ ܘܥܠ ܥܪܘܩܝܗ ܕܗܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ.

Hic Ajasus *vir Duhalensis ex tribu, quæ Sibanitarum appellatur* ܓܒܪܐ ܕܘܗܠܝܐ ܡܢ ܫܪܒܬܐ. ܕܡܬܩܪܝܐ ܫܝܒܢܝܬܐ.

camporum cœnobii Baritæ custos fuit: quumque agros monasterii paulatim usurpasset, orta ipsum inter & monachos rixa, œconomum quidem interfecit, & Josephum etiam Abbatem è medio tollere moliebatur. Ille verò compertis insidiis, *apud Baladam urbem se recepit in ditionem Avanæ, qui Nuhadræ pagus est*. ܘܥܒܪ ܠܒܠܕ ܡܕܝܢܬܐ ܠܐܘܢܐ ܕܐܝܬܝܗ ܩܪܝܬܐ ܕܢܘܗܕܪܐ:

Ibi cœnobium fundavit, quod Josephi nomine nuncupatur. Hæc Margensis ex historia Mar Atkeni monachi in cœnobio Aphnimarani se hausisse testatur.

Cap. 30. *De Mar Joanne episcopo Metropolita Adjabeno*. ܥܠ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܚܕܝܐܒ

ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܘܬܐ ܕܚܕܝܐܒ .

Hic nepos ex fratre fuit ܕܚܢܢܝܫܘܥ *Ananjesu* (de quo suprà cap. 11. & 15.) & ab eodem in hoc Beth-Abensi cœnobio institutus. Post obitum autem Ananjesu ejusque fratris Jesujabi, in cella ejusdem Ananjesu mansit, quum ipsius & Jesujabi libros ex testamento sibi relictos in Bibliothecam intulisset. Mox eidem cœnobio præfuit: deinde episcopus Beth-Bagas ordinatus fuit, demùm Metropolita Adiabenus à Saliba-Zacha Patriarcha consecratus post obitum Simeonis ejus loci Metropolitæ. Quoad vixit nec vinum bibit, nec carnem aut lacticinia comedit. Quum autem Burenses ܒܘܪܝܐ (hoc est, incolæ ܕܒܝܬ ܒܘܪܐ ܩܪܝܬܐ ܕܒܝܬ ܢܝܢܘܝܐ Burarum, qui vicus est in regione Ninivitica) templum novum in cœnobio Beth-Abensi exstruxissent, illud Joannes unàcum Ephræmo Ninivitarum episcopo dedicavit. In eodem cœnobio etiam postquam ad Episcopatum promotus est, commorari consuevit, ibique obiit & sepultus fuit. ܩܒܝܪ ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܫܡܥܬ ܡܢ ܣܒ̈ܐ ܗܘܐ ܗܘ ܠܘܬ ܬܪܥܐ ܕܩܢܟܠܝܢ ܕܦܠܓ ܒܝܬ ܣܗܕܐ . ܡܛܠ ܕܒܝܬ ܣܗܕܐ ܕܒܗ ܗܘܐ ܩܒܝܪ ܥܡ ܐܒܗܬܐ : ܐܬܬܙܝܥ ܒܥܠܬ ܒܢܝܢܐ ܚܕܬܐ ܗܢܐ ܕܥܕܬܐ : ܗܘ ܘܫܪܟܐ ܩܕ̈ܝܫܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܬܟܢܫܘ ܒܕܘܟܬܗܘܢ ܕܠܐ ܡܬܬܙܝܥܢܘܬܐ . ܘܐܢ ܐܝܟ ܕܫܡܥܬ ܡܢ ܣܒ̈ܐ ܗܟܢ ܐܝܬܝܗ : ܚܡܫܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܘܬܡܢܬܥܣܪ ܐܦܝܣܩܘ̈ܦܐ ܩܒܝܪܝܢ ܐܢܘܢ ܒܒܝܬ ܣܗܕܘܬܐ ܗܘ ܩܕܝܫܬܐ .

Ejus autem sepulcrum, sicut à senioribus didici, juxta januam cancellorum, qui Martyrium dividunt, positum est. Quum verò Martyrium, in quo cum Patribus conditus fuerat, occasione ædificii novæ hujus ecclesiæ convulsum fuisset, ipsius atque reliquorum sanctorum metropolitanorum & episcoporum lipsana suis in loculis intacta relicta sunt. Id si ex vero ab illis senioribus proditum est, colligitur quinque metropolitas atque decem & octo episcopos in illo sacro Martyrio jacere.

Cap. 31. *De Mar Dindoë episcopo Maaltæ.* ܥܠ ܡܪܝ ܕܝܢܕܘܝ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܥܠܬܐ :

Hic Syncellus erat præfati Joannis, in eodemque cœnobio monachus: postea ab eodem Joanne ordinatus fuit episcopus Maaltæ & Honitæ. ܘܟܬܒܐ ܣܓܝܐܐ ܐܝܬ ܠܗ ܒܒܝܬ ܐܪܟܐ ܗܢܐ *Multos autem libros in hoc Archivo reposuit.* successorem in Sede Maaltæ habuit Sergium, de quo infrà sermo erit cap. 42. Ambo in eodem cœnobio conditi fuere.

Cap. 32. *De Mar Jesuzacha episcopo Seleuciæ.* ܥܠ ܡܪܝ ܝܫܘܥܙܟܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܣܠܝܩ.

Hic ex Assyria ܡܢ ܒܝܬ ܐܬܘܪܝܐ ortus, in cœnobio Beth-Abensi monachum egit, ubi ea abstinentia fuisse perhibetur, ut septem bolos dumtaxat per diem comederet. Cellam habuit in ܒܓܪܟܚܢܐ in Garcahana, ut se didicisse Margensis testatur à Rabban Matthæo seniore, qui à magistro suo Abbate Maranzacha id hauserat. Quum antem Joannes factus fuisset Adjabenus Metropolita, in locum defuncti

functi Seleuciæ episcopi Jesuzacha subrogatus est. Subdit Margensis tria ab ipso patrata prodigia. Primum, quod quum *in Seleucia ulteriore, quæ Narse & Bananas appellatur*, (ܒܣܠܝܩ ܒܪܝܬܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܕܢܪܣܐ ܡܬܩܪܝܐ ܕܝܢ ܐܦ ܕܒܢܢܣ) Phruchandades quidam lautum convivium episcopo & scholaribus ejus loci in commemoratione Rabban Fransæ ܦܪܢܣܐ parasset, primumque vini calicem Jesuzachæ obtulisset, quod vinum acre esset, episcopus vineæ, unde expressum erat, male precatus, eam arefecit. Alterum, quod annosam arborem, quam ethnici dæmoniis dicaverant, simili maledicto aridam reddidit. Id factum sibi à Jacobo patre suo narratum fuisse affirmat Margensis: ܡܫܬܥܐ ܗܘܐ ܠܝ ܝܥܩܘܒ ܒܒܣܪ ܐܒܐ ܕܝܠܝ ܕܡܢ ܐܒܗܘܗܝ ܫܡܥ ܕܐܝܠܢܐ ܪܒܐ ܘܥܬܝܩܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܪܘܣܬܩܐ ܕܩܪܝܬܐ ܕܝܠܢ ܕܡܬܩܪܝܐ ܕܒܝܬ ܣܪܘܢܝܐ ܐܝܠܢܐ ܡܢ ܪܒܐ ܘܥܫܝܢܐ ܗܘ:

Referebat mihi, inquit, *meus in carne pater Jacobus se à parentibus suis accepisse, antiquam ingentemque arborem exstitisse in suburbio oppidi nostri, quod Beth-Saronitarum appellant* &c. Tertium denique, quod *in citeriore Seleucia in pago, quem Golen dicunt* (ܒܩܪܝܬܐ ܚܕܐ ܕܣܠܝܩ ܓܘܝܬܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܓܘܠܝܢ) nuces à quibusdam fidelibus ex Magorum secta ad christianam fidem conversis ecclesiæ relictas, quas eorum filii usurpare contendebant, idem Jesuzacha precibus loco movit, ecclesiæque adjunxit. Nimirùm Margensis quod ab aliis sanctis viris factum legerat, id Nestorianis suis vulgi etiam fortasse more suo affingit fama deceptus sine ullo examine.

Cap. 33. *De Gabriele Metropolita Beth-Seleuciæ, qui Rakoda dicitur.* ܥܠ ܓܒܪܐܝܠ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܒܪܬ ܕܒܝܬ ܣܠܘܟ ܕܡܬܩܪܐ ܗܘܐ ܪܩܘܕܐ. Vide suprà pag. 460.

Cap. 34. *De beato Mar Acha Arbelæ Metropolita.* ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܐܚܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܐܪܒܠ. Hic ex Avach ortum duxit, qui pagus est in suburbio Talanæ in regione Margensi (ܡܢ ܐܘܟ ܩܪܝܬܐ ܕܒܪܘܣܬܩܐ ܕܬܠܢܐ ܕܒܐܬܪܐ ܕܡܪܓܐ) *ubi ferunt* (ut inquit Margensis) *septuaginta Presbyteros ejus loci ecclesiæ simul ministrasse* (ܕܬܡܢ ܐܡܪܝܢ ܫܒܥܝܢ ܟܗ̈ܢܝܢ ܕܥܕܬܐ ܕܬܡܢ ܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ ܐܟܚܕܐ) mortuo patre, cœnobium Beth-Abense cum fratre ܣܘܒܚܠܡܪܢ Subchalmarano adiit: ibique codices quidem ipse exarabat; Subchalmaranus verò exaratos compingebat: eaque ratione non sibi tantum, sed etiam pauperibus, matrique suæ victum compararunt, quæ ipsos ad id cœnobium sequuta fuerat.

Cap. 35. *De electione beati Mar Achæ in præfectum hujus sac. cœnobii.* ܥܠ ܓܒܝܬܗ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܐܚܐ ܠܪܝܫܘܬܐ ܕܥܘܡܪܐ ܗܢܐ ܩܕܝܫܐ.

Postquam Joannes ex cœnobii præfecto ad Episcopatum Beth-Bagas evectus est, atque à Saliba-Zacha Catholico perfectus; in ejus locum ex ejusdem Joannis cœnobitarumque consilio Acha obsistens reluctansque eligitur, cujus vitæ tenorem describens Margensis, pane affirmat, pulte & aqua eum contentum fuisse, idque vespere dumtaxat, nec unquam ex cœnobio excedere consuevisse, sed quum necessitas exigeret,

ret, per substitutos monachos ejus loci negotia apud principes seculares egisse.

Cap. 36. *De electione ejusdem Mar Achæ cœnobio præfecti in Metropolitanum Adjabenum.* ܥܠ ܡܫܡܠܝܘܬܗ ܕܡܛܪܦܘܠܝܛܘܬܐ ܕܚܕܝܐܒ ܕܡܢܗ ܕܡܪܝ ܐܚܐ ܕܪܝܫ ܕܝܪܐ. Post Joannis obitum, Adjabeni, qui Metropolitanos sibi ex cœnobio Beth-Abensi olim postulare consueverant, habuerantque Jesujabum, Georgium, Simeonem & præfatum Joannem, ad Mar Abam Patriarcham profecti, literas suspensionis ab eo impetrarunt ad Acham, nisi oblatam dignitatem admitteret.

Cap. 37. *De Jesujabo cœnobii præfecto.* ܥܠ ܝܫܘܥܝܗܒ ܕܗܘܐ ܪܝܫ ܕܝܪܐ. Quum Acha Adjabenus Metropolita ordinatus esset, in ejus locum Jesujabus cœnobio præfectus fuit, quem idem Acha post Abrahæ Ninives Episcopi obitum Episcopum creavit. De eodem Jesujabo infrà sermo erit lib. 4. cap. 1.

Cap. 38. *De signo, quod Mar Acha patravit.* ܥܠ ܐܬܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝ ܐܚܐ. Hìc Auctor de suo Acha multa garrit, quæ proinde hoc loco indigna visa sunt. Tantùm indico Nestorianos ecclesiasticarum Censurarum vim merito & credere atque pertimescere. Ex hac enim persuasione natum puto, quod Auctor in hoc capite de quodam Adjabeno perditissimo homine narrat, qui ob excommunicationis ecclesiasticæ contemptum exanimatus repente corruit. Quod si verum est, non sanctitatem in judice sententiam ferente indicat, sed impietatem tantummodò sceleſtissimi hominis arguit.

Cap. 39. *De revelatione* (ut dicitur) *& præscientia, quam habuit Mar Acha de suo exitu, & quomodo dies clausurus esset.* ܥܠ ܓܠܝܢܐ ܘܡܝܕܥܬܐ ܕܗܘܬ ܕܒܚܙܘܐ ܕܐܬܚܙܝ ܠܗ ܠܡܦܩܢܗ ܕܡܪܝ ܐܚܐ. ܘܐܝܟܢܐ ܥܬܝܕ ܕܢܫܠܡ ܝܘܡܘܗܝ ܘܐܬܬܢܝܚ. Somnium in hoc capite narrat, ex quo Acha sibi mortem vicinam conjectabat. Subdit, Acham in templo Salmathæ pagi conditum fuisse, quod à Simeone illius loci ludimagistro excitatum fuerat. De Simeone verò hæc addit. ܡܢ ܒܬܪ ܫܘܢܝܗ ܕܝܢ ܕܡܪܝ ܐܚܐ: ܩܡ ܒܬܪܗ ܛܘܒܢܐ ܡܪܢܥܡܗ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܣܠܝܩ ܘܣܡܗ ܠܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܒܝܬ ܒܓܫ ܘܫܠܡ ܝܘܡܘܗܝ ܒܬܪ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܘܐܬܬܣܝܡ ܒܥܕܬܐ ܕܒܝܬ ܒܓܫ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬ ܒܓܫ. ܘܗܠܝܢ ܝܠܦܬ ܡܢ ܪܡܐ ܣܒܐ ܩܫܝܫܐ ܩܕܡܝܐ ܕܗܝ ܥܕܬܐ ܕܣܠܡܬ ܩܪܝܬܐ: ܘܡܢ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܫܘܥܙܟܐ ܗܘ ܕܐܕܟܪܢ ܠܥܠ ܕܡܢ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ ܐܬܬܣܝܡ ܠܥܕܬܐ ܕܣܠܝܩ. *Nam eidem Mar Achæ defuncto successit beatus Maranames Seleuciæ Episcopus, à quo Mar Simeon Beth-Bagas Episcopus ordinatus, triennio post dies clausit, & in ecclesia Bajæ, ubi Sedes Episcoporum Beth-Bagas est, conditus fuit. Hæc porrò didici ex Rama antiquo sene ac presbytero ejusdem ecclesiæ Salmathæ pagi, & ex sancto Mar Jesuzacha, quem suprà diximus* (cap. 32. hujus libri) *à Mar Joanne Metropolita ordinatum fuisse Seleuciensis Ecclesiæ antistitem.*

Cap. 40. *De Abbate Anania, qui olera comedebat & cum feris pascebat: in hoc autem cœnobio temporibus sancti Mar Achæ fuit.* ܥܠ ܐܒܐ ܚܢܢܝܐ

ܡܢ̈ܝܢܐ ܐܟܠ ܐܘܟܕܢܐ ܘܡܛܠ ܟܡ
ܫ̈ܢܝܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܟܘܡܪܐ ܗܘܐ
ܒܐܪܥܗ ܕܦܪܘܫܐ ܡܢ ܐܢܫܐ.

Ait Margensis, se adhuc puerum in cœnobium Beth-Abense anno Hegiræ ducentesimo decimo septimo venisse, & à Matthæo monacho gesta Maranzachæ Hadathensis, & Jesuzachæ Seleuciensis Episcoporum, & Ananiæ Abbatis didicisse. Jesuzacham autem refert, cœnobitam in Beth-Abe olim fuisse cellamque in Gar-Cahana habuisse: subditque, apud Jesuzacham habitasse Ananiam Abbatem cognomento ܕܬܪܘܟܬܐ *Taruchata*, hoc est, *capellam*, longævum senem virumque abstinentiæ admirabilis, qui oleribus vescebatur, noctuque sub dio cum feris degebat. Hunc Ananiam à monachis accusatum, quod jejunium mane solveret, quum ad Acham metropolitam vinctus adduceretur, ex eorum manibus elapsum fuisse, locaque ignota petiisse, ibique decessisse. Citatur ab auctore *liber Paradisi* de eo monacho, qui feras & ignem ipsum ita sibi conciliavit familiaresque reddidit, ut nullo inde nocumento afficeretur; nec non *historia Simeonis senioris*, cui leo famulatus dicitur: denique Anachoritæ cujusdam, quem *in vita S. Millesii* perhibent cum dracone habitasse.

Cap. 41. *De beato Maran-Zacha, & de Episcopo, qui camelos pascebat.* ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܡܪܢܙܟܐ ܘܥܠ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܪܥܐ ܓܡܠܐ.

Quum Acha Adjabenus Metropolita esset, ecclesiam Hadathæ urbis episcopus regebat Maranzacha Aphnimarani discipulus. Hic aliquando in jejunio quadragesimali in desertum secedens, offendit senem quendam, qui gregem camelorum pascebat: sciscitantique quisnam esset, respondit senex, se quadragesimo abhinc anno episcopum fuisse Nestorianorum per Ægyptum dispersorum, ܠܡܨܪܝܢ ܘܫܒܝܐ ܕܛܝ̈ܝܐ, & à Scenitis Arabibus captivum abductum, quum in solitudinem ad publicas pro petenda pluvia supplicationes cum populo processisset. Post Hosannarum festum ad eum regressus Maranzacha, reperit jam defunctum tumuloque mandatum. Quum autem de eo ad populum orationem habuisset, processerunt simul ad locum sepulturæ, tumuloque aperto nil aliud præter duas tunicas invenerunt.

Cap. 42. *De beato Mar Sergio Episcopo Honitæ.* ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ
ܣܪܓܝܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܚܢܝܬܐ.

Post obitum Dindoæ Episcopi Maaltæ, quem Joannes Metropolita ordinaverat, Sergius ab Acha ejusdem Joannis successore consecratus fuit. Hic in Beth-Abe monachum egerat. Dilumitis autem in Seleuciam & Honitam invadentibus, libros suos jam Episcopus in idem cœnobium intulit, ibique obiit.

Cap. 43. *De Hughiro nobili viro, deque cœnobio quod exstruxit.* ܥܠ ܚܘܓܝܪ ܡܗܝܡܢܐ ܒܪ ܚܐܪ̈ܐ ܘܥܠ
ܕܝܪܐ ܕܒܢܐ. Exstructo Basosam inter & Salmatham ܒܝܬ ܒܣܘܣ ܘܣܠܡܬܐ ܠܡܘܢܣܛܪܝܘܢ monasterio, Hughirus nobilis Christianus Acham Metropolitam invitavit, ut illud dedicaret. Id verò quum ille facere detrectasset, nec alius quispiam Episcopus ipsum consecrare voluisset, nullum in eo cœnobio ecclesiasticum ministerium peractum fuit.

Cap. 44. *De obitu beati Mar Achæ Metropolitæ.* ܥܠ ܫܘܢܝܗ
ܕܡܪܝ ܐܚܐ ܛܘܒܢܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ
ܡܛܠ ܦܠܓܘܬܗܘܢ. Orto Jacobum inter & Surinum schismate, Acha Jacobi

cobi partes sequutus est. Quum autem diœcesim visitaret, ubi ad Salmatham pagum pervenit, levi morbo correptus, ibi decessit, in ejusque ecclesia conditus fuit.

LIBER III. ܡܐܡܪܐ ܬܠܝܬܝܐ

Prologus Auctoris ad Hasanum filium Sabarjesu Toparchæ Adjabenæ & Assyriæ, qui ipsum rogaverat, ut gesta Babæi, & Maranamæ describeret. ܡܩܕܡܘܬܐ ܕܡܟܬܒܢܐ ܠܘܬ ܚܣܢ ܒܪ ܣܒܪܝܫܘܥ ܗܦܪܟܐ ܕܚܕܝܐܒ ܘܕܐܬܘܪ.

Cap. 1. *De beato magistro nostro Babæo doctore*. ܥܠ ܛܘܒܢܐ ܪܒܢ ܒܒܝ ܡܠܦܢܐ. Hoc, & duo sequentia capita descripsi suprà à pag. 177.

Cap. 2. *De Scholis, quas idem magister noster Babæus fundavit, deque earum nominibus*. ܥܠ ܐܣܟܘܠܐ ܕܒܢܐ ܗܘ ܪܒܢ ܒܒܝ ܘܫܡܗܝܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ.

Cap. 3. *De lucubrationibus, quas magister noster Babæus scripsit, deque ejusdem obitu*. ܥܠ ܡܫܩܕܢܘܬܐ ܕܐܘܠܕ ܪܒܢ ܒܒܝ ܘܥܠ ܫܘܢܝܗ.

Historia sancti Mar Maranamæ Metropolitæ. ܬܫܥܝܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܡܪܢܥܡܗ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ.

Cap. 1. *Prologus auctoris*. ܡܩܕܡܘܬܐ ܕܡܟܬܒܢܐ.

Cap. 2. *Unde genus duxit Maraname, & quomodo divinam doctrinam hausit & à quo*. ܘܡܢ ܐܝܢܐ ܐܬܪܐ ܐܝܬܘܗܝ ܘܐܝܟܢܐ ܩܢܐ ܝܘܠܦܢܐ ܐܠܗܝܐ ܘܡܢ ܐܝܢܐ ܡܠܦܢܐ ܕܠܘܬܗ

ܗܘܐ ܕܝܢ ܡܢ ܩܛܪܐ Ortum habuit ex urbe ܩܛܪܐ *Chatara* regionis Tirhanæ, quam suo tempore dirutam fuisse ait Margensis. Sub Babæo autem, cujus paulò ante facta est mentio, in Gabiltha unàcum aliis sexaginta discipulis, literis operam dedit, & ab eodem Scholæ Caphar Uzal præfectus fuit.

Cap. 3. *De Episcopatu Seleuciæ, quem beatus suscepit, deque patratis ibi* (ut dicitur) *ab ipso miraculis*. ܥܠ ܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ ܕܫܠܝܩ ܕܩܒܠ ܛܘܒܢܐ ܘܥܒܕ ܒܗ ܬܕܡܪܬܐ ܘܚܝܠܐ: ܡܛܠ ܕܐܬܐܡܪ ܕܒܬܪ ܫܘܢܝܗ ܕܝܫܘܥܙܟܐ. Post Jesuzachæ obitum, Maraname Episcopus Seleuciensis ab Acha Adjabeno ordinatus, diæcesim visitavit, in qua hi numerantur pagi, ܒܝܬ ܢܘܐ *Beth-Nua*, ܒܝܬ ܘܪܟ *Beth-Varch*, & ܢܚܫܘܢ *Nehesson*. Christianos autem quosdam, quos ܣܪܝܓܢܝܐ *Sariganos* appellant, Christum purum hominem confitentes, ad ejus divinitatem agnoscendam adegisse fertur. ܐܝܬ ܗܘܐ ܓܝܪ ܐܡܪ ܒܐܬܪܘܬܐ ܗܠܝܢ ܣܪܝܓܢܝܐ ܐܝܟ ܕܡܬܩܪܝܢ ܒܥܡܐ ܐܢܫܝܢ. ܗܢܘܢ ܕܥܡ ܕܫܡܐ ܕܟܪܣܛܝܢܘܬܐ ܠܒܝܫܝܢ ܗܘܘ ܠܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܒܪܢܫܐ ܦܫܝܛܐ ܘܥܪܛܠܝܐ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܢܒܝܐ ܡܘܕܝܢ ܗܘܘ. ܘܐܦܣܩܘܦܐ ܕܐܬܪܘܬܐ ܗܠܝܢ ܠܐ ܫܟܚܘ ܕܢܦܢܘܢ ܐܢܘܢ ܡܢ ܛܘܥܝܝܗܘܢ.

Erat, inquit Thomas, *in iis locis hominum genus, quos vulgus Sariganos vocat. Isti etsi Christianum nomen præferunt, Christum tamen simplicem nudumque hominem antiquis Prophetis parem esse prædicant. Utque eos ab hoc errore liberarent, illorum locorum Episcopi diu, frustra tamen, labora-*

boraverant. Pergit deinde narrare quomodo illuc profectus Maraname, prædictam gentem ab ea insania revocaverit. Ubi notanda est professio fidei à Maraname illis proposita, Nestorii sententiæ profecto minus consona. Sic enim Maraname prædicabat. ܡܘܕܝܢ ܐܢܬܘܢ ܥܡܢ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܘ ܕܠܡܐ ܡܢܩܝܬܘܢ ܕܐܚܪܢܝܬܐ ܬܚܘܝܬܐ . ܥܢܘ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ . ܡܗܝܡܢܝܢ ܚܢܢ ܐܒܘܢ : ܡܗܝܡܢܝܢ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܗܘ ܕܐܠܗܐ ܘܐܠܗܐ ܗܘ . ܘܒܬܘܕܝܬܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܩܕܝܫܐ ܫܠܡ ܐܢܘܢ ܘܗܘܘ ܒܢܝܐ ܚܒܝܒܐ ܠܥܕܬܐ ܐܡܗܘܢ : *Confitemini nobiscum Jesum Christum esse Dominum Deum; aut aliam demonstrationem exigitis? Cui populus ille*: *Credimus*, *respondit*, *Pater*, *credimus Jesum Christum esse Filium Dei*, *ipsumque esse Deum*. *Hac ergo confessione audita Maraname sanctorum mysteriorum hora eosdem reconciliavit*, *factique sunt filii charissimi ecclesiæ matris eorum*. Eorumdem Sariganorum iterùm meminit Margensis in fine hujus capitis, ubi de vectigalium, quæ Sarigani exigebant, gravitate conquerentibus christianis Maraname prædixisse dicitur, Hatemum Salechi filium ܚܬܡ ܒܪ ܨܠܚ, aliquando rerum potiturum fore, qui Sariganos ipsos everteret. Hìc verò Margensis ܣܒܝܪܓܢܝܐ *Sabirganos* appellat, quos suprà Sariganos dixerat. Ii autem, ni fallor, non alii sunt, quàm quos sequior ætas *Christianos sancti Joannis* nuncupavit.

Cap. 4. *Quomodo ordinatus est sanctus Mar Maraname Episcopus Metropolita Adjabenus*, *deque primo miraculo*, *quod ibi patravit*. ܐܝܟܢܐ ܐܬܬܣܝܡ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܡܪܢܥܡܗ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܠܚܕܝܐܒ : ܘܥܠ ܐܬܘܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܥܒܕ ܬܡܢ ܒܐܬܪܐ :

Quum Acha in Salmatha Margensis ditionis pago decessisset, Maraname rogatu Luharsaphi, Masalmæ eorumque fratrum à Jacobo Catholico in ejus locum ordinatus, molarem lapidem, quem Arabes usurpaverant, Metropoliticæ Sedi restituisse narratur.

Cap. 5. *Quæ loca Sedi Adjabenæ vendicavit ex aliis Provinciæ Sedibus*, *& quæ eorum loco cessit*. ܕܐܝܠܝܢ ܕܘܟܝܬܐ ܡܢ ܟܘܪ̈ܣܘܬܐ ܕܐܦܪ̈ܟܝܐ ܫܩܠ ܠܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܝܠܗ ܕܟܘܪܣܝܐ ܕܚܕܝܐܒ : ܘܐܝܠܝܢ ܝܗܒ ܚܠܦܝܗܝܢ . Ex hoc capite status Ecclesiæ Adjabenæ subjectarumque Episcopalium Sedium illustratur. Verba Margensis accipe. ܡܢ ܐܬܪܐ ܗܘ ܕܝܠܗ ܕܫܠܡ ܫܩܠ ܕܟܪ̈ܟܐ ܕܘܐܪܒܥܘ ܥܡܗ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܟܠܗ ܐܦܝܣܩܘܦܝܢ ܕܥܠܘܗܝ ܒܫܘܠܛܢܐ ܘܠܐ ܫܠܝܛ ܡܠܟܐ ܥܠܘܗܝ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܫܠܡ ܒܟܠܗܘܢ . ܐܝܟܢܐ ܕܡܢ ܥܘܠܐ ܫܩܠܐ ܫܩܠܗ ܟܢܫܐ ܡܢ ܟܪܟܐ . ܫܩܠ ܕܝܢ ܡܢ ܐܫܘܡܐ ܕܐܪܙܘܢ ܫܠܝܛ ܒܟܢܫܐ ܘܝܗܒ ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܫܠܝܛ ܠܟ ܕܘܟܝܬܐ ܗܝ ܕܐܪܒܥܘ . ܘܠܐܦܪ̈ܟܝܗ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܫܠܡ ܡܘܬܒܗ ܕܫܢܐ ܕܒܬܐ ܘܫܠܗ ܕܘܟܝܬܐ ܕܢܣܠܐ ܘܒܝܬ ܢܘܗܕܪܐ ܕܐܝܬܝܗܝܢ ܗܘܐ ܡܢ ܐܬܪ̈ܘܬܐ ܕܡܪܓܐ : ܘܝܗܒ ܠܗ ܐܬܪܐ ܘܠܐ ܫܠܝܛ ܡܪܢܐ ܦܘܠܝܛܐ ܕܡܢ ܟܪܟܐ ܕܢܗܪܐ ܘܢܦܫܬܗܝܢ

[illegible]

Ex territorio itaque Seleuciæ pagum Daburæ sustulit, & chirographum scripsit, quod in Episcopio asservandum edixit, in quo Episcopo Seleuciensi omnem in prædictum pagum jurisdictionem abstulit, prohibens, ne illius Episcopi nomen in ulla prædicti loci Ecclesia in posterum prædicare quispiam præsumeret. Abstulit contra ex finibus Adorbiganæ Seleuciam interiorem, & Seleuciensi Episcopo pro supradicto pago tradidit. Stephano autem Episcopo Dasenensi magnum cœnobium totumque agrum Nechelæ ac Tallonæ ad Margensis Episcopi jurisdictionem attinentem adjecit; scriptoque chirographo edixit, nunquam in posterum licere Metropolitis successoribus quovis prætextu Sedi Dasenensi quidpiam auferre. Præterea sancto ac religioso Mar Salomoni Episcopo Hadathensi abstulit cœnobium Barkæ, & pro compensatione duo loca ex Adjabena eidem subjecit Camelolucham & Marden. Quodque notandum est, nemo de hac dispositione conquestus est aut fuit obloquutus, ob summam ejus virtutis & sanctimoniæ existimationem, sed velut ab Angelo Domini omnia ejus mandata factaque libentissimè suscepta, & hucusque constantissimè observata sunt.

Cap. 6. *De revelatione, quam* (ut perhibet) *per Angelum Domini accepit, fore ut semen pravum corruptionisq; filios in regione Margæ ipse perderet.* [illegible]

Narrat, seù potiùs comminiscitur Margensis, Maranamæ apparuisse Angelum quem vocat Sedis Arbelensis præfectum, eique prædixisse, fore ut Deus per ipsum Maranamem de flagitiis, quæ in regione Margensi à Nestorianis admittebantur, pænas sumeret: Maranamem autem Angelo restitisse, quum diceret, iniquum esse, ut ex pastore mactator ovium fieret; id negotium Angelis potiùs, quàm Episcopo committendum esse.

Cap. 7. *Quomodo relicto Episcopio fugam arripuit, deque Angelica operatione, qua redire compulsus est.*

[illegible]

Acceptâ, quam suprà Margensis descripsit, revelatione, fugam Episcopus molitus est, ne per ipsum grex sibi commissus periret. Quumque longam viam confecisset, ab Angelo, qui ipsi iterùm apparuisse dicitur, acriter objurgatus, & erumpentibus undique flammis terrefactus, ad Episcopium reverti jussus est. Ita nimirùm quæ de Moyse & Jona prophetis in Scriptura leguntur, ad Maranamem suum Margensis detorquet.

Cap. 8. *De profectione beati Mar Maranamæ in regionem Margæ, deque miraculis* (ut fabulatur) *ibi per ipsum patratis.* [illegible]

Loca Margensis ditionis recenset auctor, quibus Maraname Episcopus malè precatus, excidium intulit. Primo loco villa *Birtha* [illegible]

de-

deſcribitur, quæ ultra Zabam fluvium ad ortum Margæ ſupra collem eminebat. Deinde *Beth-Tachonai* ܒܝܬ ܛܟܘܢܝ, cujus incolæ Sarigani erant, ubi & monialium cœnobium. 3. *Beth-Ainata* ܒܝܬ ܥܝܢܬܐ pagus apud Baſoſam. 4. *Hebſoſta* ܚܒܣܘܣܛܐ haud procul à Baſoſa. 5. *Edre* ܐܕܪܐ pagus, unde ortum duxit Sapores Abrahæ Catholici pater, ejuſque frater Kenarag ܩܢܪܓ: cujus loci Preſbyter quidam nomine Emmanuel ſolem adoraſſe fertur, ibique Schola exſtitiſſe perhibetur, in qua duodecim ſcholares literis vacabant. 6. *Maja-Karire*, hoc eſt, aquæ frigidæ ܡܝܐ ܩܪܝܪܐ, ubi Schola inſignis, & 70. ſcholares. 7. *Beth-Kardag* ܒܝܬ ܩܪܕܓ, ubi Stylita quidam Jacobita ſuprà columnam ܓܨܐ Gaſæ ſeù Gypſi ſedens, quod Maraname irridere voluiſſet, grandine obrutus dicitur; idque quum Serzares Mairuchi filius ex Haneſo pago ܣܪܙܪ ܒܪ ܡܝܪܘܟ ܡܢ ܚܢܝܣ ܩܪܝܬܐ vidiſſet, abdicato ſæculo, cœnobium Beth-Abenſe petiiſſe, ibique mutato Serzaris in Georgium nomine monachum egiſſe, deinde quum Elamitis Metropolita per annos quinque ſuprà viginti præfuiſſet, Catholicus poſt Joſue Barnun obitum electus fuiſſe. 8. Denique *Chatara* ܚܬܪܐ vicus.

Cap. 9. *De fame, quæ temporibus Maranamæ accidit.* ܥܠ ܟܦܢܐ ܕܗܘܐ ܒܙܒܢܘܗܝ ܕܡܪܢܥܡܗ.

Anno Arabum ducenteſimo quarto fames illa accidiſſe dicitur, & Maraname in caſtro Hebræo ܚܣܢܐ ܥܒܪܝܐ eleemoſynas pro pauperibus colligiſſe.

Cap. 10. *De poſtremâ, in quam incidit Maraname, ægritudine: deque ejus ex hac temporaria ad æternam vitam tranſitu.* ܥܠ ܟܘܪܗܢܐ ܕܚܪܬܗ ܕܡܪܢܥܡܗ ܘܥܠ ܫܘܢܝܗ ܕܡܢ ܚܝܐ ܙܒܢܢܝܐ ܠܚܝܐ ܕܠܥܠܡ:

Ex cœnobio Barkæ, quod ad Tigrim ſitum eſt, in Beth-Revam ܒܝܬ ܪܘܡ pagum delatus, inde à Luharſapho in eccleſiam, ubi ordinatus fuerat, deportatus, paulò poſt obiit, & intra cancellos altaris ad latus dextrum conditus fuit.

Carmen de eodem Maraname metropolita Adiabeno, compoſitum à Thoma epiſcopo Margenſi. ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܡܪܢܥܡܗ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܚܕܝܐܒ ܕܥܒܝܕ ܠܡܪܝ ܬܐܘܡܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܪܓܐ.

Eadem Maranamæ geſta, quæ ſoluta oratione Thomas ſuprà deſcripſit, metro dodecaſyllabo repetit.

LIBER IV. ܡܐܡܪܐ ܕܐܪܒܥܐ continet capita XXV.

Cap. 1. *Iſagoge in eundem librum.* ܡܥܠܢܘܬܐ ܕܟܬܒܐ ܕܡܐܡܪܐ.

Cap. 2. *De magiſtro noſtro Jeſujabo cœnobii præfecto, undenam ortum duxerit, quibuſve parentibus natus & quomodo educatus fuerit.* ܥܠ ܪܒܢ ܝܫܘܥܝܗܒ ܪܝܫ ܕܝܪܐ ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘܐ ܘܡܢ ܐܝܠܝܢ ܐܒܗܘܗܝ ܘܐܝܟܢܐ ܐܬܪܒܝ.

Hic Jeſujabi Patriarchæ affinis erat: natus eſt autem in Tela Birthæ ditionis pago in regione Margenſi. Puer in cœnobio Beth-Abenſi Joannem præceptorem habuit, quum hic cœnobio

nobio præesset. Postquam autem Acha ex ejusdem monasterii post Joannem præfecto in metropolitam Adiabenum electus fuisset, Jesujabus ejus locum occupavit, diuque ejus cœnobii regimen tenuit, donec ab eodem Acha episcopus Ninives defuncto Abrahæ substitutus fuit: demùm in Synodo post Ananjesu Patriarchæ mortem ad eam dignitatem evectus fuisset, nisi ipsum Timotheus fefellisset.

Cap. 3. *De Mar Timotheo episcopo Beth-Bagas.* ܥܠ ܡܪܝ ܛܝܡܬܐܘܣ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬ ܒܓܫ.

Timotheus à patruo Georgio Beth-Bagas episcopo adhuc puer ad Scholam Abrahami, qui in Basosa Saphsaphæ pago ludimagistrum agebat, missus est. Peracto autem studiorum curriculo ad patruum regressus, consentiente Maraname Adjabeno metropolitano, resignatam sibi à patruo dignitatem adeptus fuit.

Cap. 4. *Quomodo Timotheus Patriarchatum fraudulenter obtinuit.* ܥܠ ܗܝ ܕܐܝܟܢܐ ܕܢܟܠܝܬ ܢܣܒܗ ܛܝܡܬܐܘܣ ܠܦܛܪܝܪܟܘܬܐ.

Jesujabum autem in locum defuncti Maranamæ metropolitam Adjabenum creavit. Vide suprà pag. 158.

Cap. 5. *De Rostamo Honitæ episcopo.* ܥܠ ܪܘܣܬܡ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܚܢܝܬܐ.

Hoc, & duo sequentia capita descripsi suprà à pag. 207.

Cap. 6. *De adventu Jesujabi nostri in Adjabenen.* ܥܠ ܡܐܬܝܬܗ ܕܝܫܘܥܝܗܒ ܕܝܠܢ ܠܚܕܝܒ.

Cap. 7. *De judicio Dei, quod Rostamum confestim involvit: & quomodo confusi fuerunt, qui ipsum ordinaverant.* ܥܠ ܕܝܢܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܐܕܪܟܗ ܠܪܘܣܬܡ: ܘܐܝܟܢܐ ܒܗܬܘ ܕܣܡܟܘܗܝ ܐܝܕܝܐ ܥܠܘܗܝ.

Cap. 8. *De pœnitentia Adjabenorum, & quod infimis precibus Jesujabum rogarunt, ut Sedem suam repeteret.* ܥܠ ܬܝܒܘܬܗܘܢ ܕܚܕܝܒܝܐ ܘܐܝܟܢܐ ܒܥܘ ܡܢ ܝܫܘܥܝܗܒ ܕܢܗܦܘܟ ܠܟܘܪܣܝܗ.

Cap. 9. *Qua ratione motus Jesujabus, cogitavit ecclesiam malè materiatam, à mar Jesujabo Catholico exstructam, diruere, ejusque loco alteram solidiori opere exstruere: monachis contra suadentibus, ne id opus aggrederetur.* ܥܠ ܗܝ ܕܐܝܟܢܐ ܐܬܬܙܝܥ ܝܫܘܥܝܗܒ ܠܡܣܚܦܘ ܗܝܟܠܐ ܕܒܢܝܐ ܗܘܐ ܠܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ ܩܬܘܠܝܩܐ ܘܠܡܒܢܝܘ ܐܚܪܢܐ ܕܚܝܠܬܢ ܘܐܝܟܢܐ ܡܟܠܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܕܠܐ ܢܫܪܐ ܠܣܘܥܪܢܐ ܕܗܢܐ ܒܢܝܢܗ.

Cap. 10. *Qua ratione Deus universorum Dominus nonnullos excitavit, ut Jesujabum in hoc magno opere adjuvarent.* ܘܐܝܟܢܐ ܠܐܢܫܐ ܡܪܐ ܟܠ ܡܙܝܥ ܗܘܐ ܠܐܢܫܝܢ ܕܢܥܕܪܘܢ ܠܗ ܒܗܢܐ ܣܘܥܪܢܐ ܪܒܐ.

Cap. 11. *De pecunia, quam invenit Jesudadus hujus cœnobii senex.* ܥܠ ܟܣܦܐ ܕܐܫܟܚ ܗܘܐ ܝܫܘܥܕܕ ܣܒܐ ܕܒܝܬ ܥܘܡܪܐ ܗܢܐ.

Hic Jesudadus dicitur magister Georgii Catholici, qui fuit magister Abrahæ Patriarchæ, sub quo auctor vivebat.

Cap. 12. *De altero thesauro.* ܥܠ ܣܝܡܬܐ ܐܚܪܬܐ.

Nimirùm in fabricam templi convertit depositum quoddam ibidem à religiosis feminis peregrinationem Hie-

Hierofolymitanam fufcepturis relictum.

Cap. 13. *In hoc capite nihil prorfus occurrit.* Nugas enim exfcribere non vacat.

Cap. 14. *Quod Ecclefiæ ædificium ad finem perductum fuit: deque obitu Jefujabi.* ܥܠ ܫܘܡܠܝܗ ܫܘܡܠܠܗ ܕܒܢܝܢܗ ܕܗܝܟܠܐ ܘܥܠ ܫܘܢܝܗ ܕܝܫܘܥܝܗܒ. Quum Ecclefiæ ftructuram Jefujabus perfeciffet, illudque unàcum Martyrio, quo Jacobi, Jefujabi Catholici aliorumque Patrum offa tranftulerat, dedicaffet, feria fexta poft Dominicam novam, cujus Antiphona incipit ܒܨܠܝܒܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ. *Per crucem Domini noftri Jefu Chrifti*, obiit, in tumulo præcefforum Adjabenæ Metropolitarum, hoc eft, in templo fancti Kardagi, conditus.

Cap. 15. *Hiftoria Cyriaci Gabilthenfis, præfecti cœnobio in Beth-Abe, & Baladæ urbis Epifcopi.* ܬܫܥܝܬܗ ܕܩܘܪܝܩܘܣ ܓܒܠܬܝܐ ܪܫ ܕܝܪܐ ܕܒܝܬ ܥܒܐ ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܠܕ ܡܕܝܢܬܐ. Prologus hiftoriæ.

Cap. 16. *De genere Cyriaci, deque ejus in hoc cœnobium adventu.* ܥܠ ܗܘ ܕܡܢ ܐܝܟܐ ܒܝܬ ܓܢܣܗ ܩܘܪܝܩܘܣ ܘܥܠ ܡܐܬܝܬܗ ܠܕܝܪܐ. In Gabiltha urbe regionis Tirhanæ natus, in ecclefia ejufdem loci à Rabban Guria doctore Babæi Nifibeni difcipulo literis imbutus, in cœnobio Beth-Abenfi fub Acha Archimandrita monachum egit, vitæque cœnobiticæ peracto experimento in cellam folitarius feceffit. Atque hìc Margenfis ex relatione Ananjefu ejufdem loci cœnobiarchę ܕܚܢܢܝܫܘܥ ܪܫ ܕܝܪܐ ܕܐܬܪܗ ܒܙܒܢܗ ܐܦ ܗܘܐ: cujus tempora fe attigiffe teftatur, de Cyriaci abftinentia & auftero vivendi genere fusè differit.

Cap. 17. *Quod pater nofter Rabban Cyriacus ad cœnobii præfecturam vocatus eft.* ܥܠ ܩܪܝܬܗ ܕܠܪܝܫܢܘܬܐ ܕܐܒܘܢ ܪܒܢ ܩܘܪܝܩܘܣ. Poftquam Jefujabus ex ejus loci præfecto ad Ninives epifcopatum ab Acha metropolita Adjabeno evectus eft, Cyriacus ei fubrogatus fuit.

Cap. 18. Vetus hæreticorum mos, miracula in catholica ecclefia à viris fanctiffimis patrata, fuis gregalibus affingere. Quare nec mirum Neftorianos & Jacobitas, (quod hoc atque altero tomo fæpe notavi,) fuis fymmiftis facta dictaque naturæ vires excedentia, miracula, inquam, & prophetias attribuere, ut in hoc capite & fequenti facit Margenfis. Ubi duo notanda: primum, quod Crux qua Jacobus cœnobii Beth-Abenfis fundator ufus fuerat, ibidem religiofiffimè fervabatur, & fi quando neceffitas poftulaffet, in aquam immerfa virtutem ei elemento conferre credebatur. Alterum, quod Maranzacha Ninives epifcopus Cyriaci æqualis dicitur: Thomæ verò auctori pares perhibentur Jefujabus cognomento Aricha feù longus, Thomanas, Ananjefus cognomento Sumaka hoc eft rubeus, & Salomon Bar-Sabta, cœnobii Beth-Abenfis monachi, quos ille de Cyriaci geftis fe confuluiffe affirmat.

Cap. 20. Ex hoc capite duo excerpenda credidi. Primum, quæ de Beth-Abenfis cœnobii quondam florentiffimi cafu narrantur, quando ob fummam monachorum ejus loci infcitiam coactus eft Abbas externum præceptorem conducere, qui miferos illos cœnobitas primis Grammaticæ elementis imbueret, & ad Pfalmorum cantum exerceret. Alterum, quod de monachis dicitur ex eo cœnobio ad epifcopatum evectis. Hæc quum ad Neftorianarum rerum hifto-

historiam apprimè conducant, hoc loco describere juvat. ܠܐܢܫ ܗܟܝܠ
ܕܫܡܗ ܫܠܝܡܘܢ ܓܪܡܩܝܐ ܦܫܝܩ
ܗܘܘܐ ܕܡܬܩܪܐ ܡܚܘܕܝ: ܐܓܪܢܝ
ܒܐܓܪ ܕܢܩܪܐ ܝܚܝܕܐ ܘܢܠܦ ܟܬܒܢܝܬܐ
ܠܐܚ̈ܐ ܐܝܟ ܚܝܠܗ ܗܘ ܕܡܫܟܚ. ܘܐܦ
ܠܒܘܬܐ ܦܫܝܩ ܗܘܘܐ ܐܠܨܢ ܕܢܝܬܐ
ܠܗܠܝܢ ܚܠܦܝܗܝ ܗܠܝܢ ܗܘܘܐ. ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܐܡܪ ܕܬܪܝܢ ܘܢܗܘܘܢ ܐܘܟܝܬ
ܘܐܘܟܝܢ: ܠܗܘܠܝܢ ܗܢܝܢ ܕܐܢܐ ܚܙܝܬܗܘܢ
ܗܘܝܬ: ܘܠܗܘܠܝܢ ܕܡܢ ܐܚܪ̈ܢܐ ܫܡܥܬ
ܕܒܗ ܒܗܢܐ ܕܝܪܐ ܥܬܝܕܝܢ
ܗܘܘ ܠܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ ܗܢܘܢ ܒܬܪ ܒܬܪ:
ܠܡܦܪܫܘ ܕܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ ܕܐܝܠܝܢ
ܗܟܢܐ ܐܝܬ. ܘܡܫܪܝܢܢ ܕܝܢ ܕܠܗܘܢ
ܡܢܗܘܢ ܗܘ ܗܘܐ ܕܩܕܡ ܫܘܪܝܗܘܢ
ܐܬܦܪܫ ܠܒܒܝܠ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܐܘܚܕܢܐ
ܕܚܝܪܬܐ ܡܫܝܚܝܐ ܕܠܗܘܢ. ܐܬܦܪܫ
ܘܐܦ ܒܝܫܘܥܝܗܒ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ
ܠܒܝܬ ܓܪܡܝ ܘܒܬܪ ܠܦܛܪܝܪܟܘܬܐ. ܘܡܪܝ
ܐܒܪܗܡ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܚܕܝܬܐ ܘܒܬܪ
ܦܛܪܝܪܟܝܣ. ܘܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܟܫܟܪ
ܘܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܘܡܪܝ ܩܘܪܝܠ
ܠܚܕܬܐ ܘܡܛܪܦܘܠܝܛܐ. ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܠܡܘܨܠ ܠܐܬܘܪ ܘܡܢ ܒܬܪܗ: ܘܐܦ ܡܢ
ܒܗ ܥܕܢܐ: ܘܡܪܝ ܒܪ ܐܘܟܢܐ
ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܡܥܠܬܐ ܘܚܢܢܐ ܘܕܘܢܝܬ
ܘܒܬܪܗܘܢ ܐܬܐ ܡܢ ܒܝܬ ܥܒܐ ܗܢܐ
ܐܬܬܣܝܡ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܐܬܘܪܐ
ܗܢܝܢ. ܘܡܪܝ ܠܠܝܐ ܗܘܐ ܕܒܬܪܝܢ
ܠܡܪܢ ܐܬܬܣܝܡ ܠܡܫܟܢ: ܘܡܪܝ
ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܠܒܝܬ ܓܪܡܝ ܗܘܐ
ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ ܘܡܪܝ ܫܘܒܚܠܝܫܘܥ
ܡܛܠ ܐܝܬ ܒܟܠܗܘܢ. ܘܦܚܝܪܘܬܗ
ܠܡܢܝܢܗ: ܗܢܐ ܕܝܢ ܐܢܐ ܒܗܘܟܐ
ܘܡܪܝ ܐܒܪܗܡ: ܩܕܡ ܗܘܐ ܒܫܢܬܐ
ܕܐܦܝܣܩܘܦܘܬܗ ܕܡܪܝ ܩܘܪܝܩܐ.
ܘܡܫܒܚܢܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܘܬܗ ܠܟܪܟܐ ܕܒܝܬ
ܣܠܘܟ. ܘܒܬܪ ܐܦܝܣܩܘܦܘܬܗ
ܘܟܕ ܘܫܡܫ ܗܢܐ ܕܐܬܐ ܠܡܕܝܢܬܐ.
ܗܠܝܢ ܦܠܚܘ ܠܒܝܬ ܣܥܘܪܝܢ.
ܘܫܡܫ ܘܡܬܕܒܪ ܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ ܠܥܡܡ̈ܐ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܠܚܝܠܐ. ܘܒܬܪ ܕܡܬܪܘܪܒܘ
ܘܠܐܦܝܣܩܘܦܐ ܠܒܝܬ ܢܘܗܕܪ ܚܕ ܫܢܐ
ܫܢܝ. ܘܠܒܬܪ ܕܚܙܐ ܐܠܐ ܘܥܡܗ ܥܡ
ܐܠܗܘܬܗ ܠܡܕܢܚܐ. ܘܦܫܝܩܘܬܗ
ܐܘܚܕܢܐ ܠܐܝܬܘܬܐ. ܘܡܪܝ ܢܪܣܝ ܠܫܢܐ:
ܗܢܐ ܕܐܦ ܒܟܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ
ܠܡܫܡܫܘ. ܘܠܐܠܗܐ ܘܒܡܘܦܩܢܗ
ܠܚܘܫܒܢܗ ܘܗܘܐ ܒܗ ܐܘܪܚ. ܫܪܒܐ
ܕܝܢ ܕܐܣܘܪܝܐ ܐܝܟ ܐܢܬܠܐ ܠܘܬܗ
ܒܫܢܬܐ ܡܢ ܒܬܫܥܝܢ ܘܚܕܐ. ܐܦ
ܐܢܐ ܒܗܘܢ ܕܠܐ ܡܨܝܢ ܗܘܝܬ ܕܒܟܬܒ
ܗܘܝܬ ܠܡܪܘܐ ܡܫܡܫܢܐ ܘܫܘܪܝܐ
ܕܝܘܡܬܗܘܢ ܘܩܝܡܬܐ ܡܢܝܢ: ܠܐ ܩܪܝܒܬ
ܠܡܟܬܒ ܟܠܗܘܢ ܡܢ ܣܓܝ ܕܚܝܠܝܢ
ܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܠܝ ܟܠ ܕܒܪܝܗܘܢ.

Salomonem itaque (inquit Margensis) *Garmachitam virum apprimè eruditum, cognomento Mohdium, pacta mercede conduximus aliquando, qui Fratres elementa & cantum pro cujusque captu doceret. Bautham deinde virum itidem impensè doctum eandem ob causam coacti sumus advocare. Episcopos verò, quos ait duos supra quadraginta ex hoc cœnobio assumendos fore, quos egomet vidi, quosque ab aliis didici, ex ordine recensitos*

tos accipe. Primus Rabban Cyriacus, de quo hactenus sermo, urbi Baladæ præfectus fuit, sicut in fine dicemus. Rabban Georgius Elamitarum primum metropolita, deinde Patriarcha factus est. Abrahamus primum Hadathæ episcopus, mox etiam Patriarcha. (Hic à Margensi seù amanuensi oscitanter prætermittitur Jesujabus Adjabenus Ninives primùm episcopus, deinde Adjabenus metropolita, postremo Patriarcha.) *Mar Subchaljesus, mar Jaballaha, & mar Kardagus Ghelanitarum & Dilumitarum Pastores creati fuere: aliique episcopi illis adjuncti, Thomas videlicet Hadudita, & Zacchæus Beth-Mujalensis, & Sem Bar-Arlaitarum, & Ephræm, & Simeon, & Ananias, & David, qui unàcum illis ex hoc cœnobio discessere, atque illis locis episcopi dati fuere. Mar Elias, de quo infrà dicturi sumus, Mukani episcopatum accepit. Sinensibus verò metropolitam datum fuisse Davidem, ex epistolis mar Timothei didici. Petrus ejusdem discipulus, quum ego mar Abrahæ à secretis essem, adhuc superstes, Jamanæ & Senaæ* in Arabia *episcopatum obtinebat. Jesuzacha episcopus metropolita oppidi Beth-Seleuciæ. Borz-Jesus, Cyriacus, Babæus, & Josue iste, qui Margam venit, successivè omnes Garmæorum ecclesiæ præfecti fuere. Josue, qui & Maranzacha, Susan Elamitarum urbem rexit. Rabban Diodorus, & Ebedjesus civitatem Beth-Bagas alter post alterum gubernarunt. Lazarus, Gabriel, & Jacobus Margam. Cyriacus Uchita Niniven. Mar Narses Senam, cujus elogium infrà dabimus. Elisæus postremò & Georgius Conisaporem, quæ & Beth-Vazicha, obtinuerunt. Aliorum verò memoriam longa ætas abstulit. Sed & ego, ut qui divinare non poteram me ad narranda præclara gesta sancti Domini mei* (Cyriaci) *vocatum iri, de prædictorum episcoporum gestis quidpiam antea disquirere neglexi à senioribus, qui ejusdem vitam & conversationem mihi narrare proposuerant.*

Cap. 21. *De ingressu Amrani Mohammadi filii in hanc regionem, & quomodo quum perplures fundos interfectis dominis occupasset, sanctum etiam* Cyriacum *è medio tollere cogitavit, ut cœnobium istud sibi arrogaret.*

ܥܠ ܡܥܠܬܗ ܕܥܡܪܢ ܒܪ ܡܚܡܕ ܠܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܐܝܟ ܟܕ ܩܘܪܝܐ ܣܓܝܐܐ ܕܩܛܠ ܘܫܒܩ ܠܡܪܘܬܗܘܢ: ܪܓܐ ܗܘܐ ܠܡܫܩܠܗ ܠܩܕܝܫܐ ܘܠܡܚܛܦܘܬܗ ܠܕܝܪܐ ܗܢܐ.

Amrani hujus mentionem se facturum affirmat Thomas in vita Rabban Gabrielis: eum autem agros hosce Saphsaphæ usurpasse; nempè Beth-Buziam, Birtham, Helephtam, Chataram, Basosam, & Herpham:

ܒܝܬ ܒܘܙܝ ܘܒܝܪܬܐ ܘܚܠܦܬܐ ܘܚܛܪܐ ܘܒܣܘܣ ܘܚܪܦܐ. ܩܘܪܝܣ ܕܣܦܣܦܐ.

Cap. 22. *Quod posthæc Amranus quinque Arabes misit, ut insidias circum Rabban Cyriaci cellam tenderent, hominemque interficerent, ejusque caput ad Amranum afferrent.*

ܥܠ ܕܒܬܪ ܗܕܐ ܫܕܪ ܥܡܪܢ ܚܡܫܐ ܛܝܝܐ ܓܒܪ̈ܐ ܕܢܟܡܢܘܢ ܚܕܪܝ ܩܠܝܬܗ ܕܪܒܢ ܩܘܪܝܩܘܣ ܘܢܩܛܠܘܢܝܗܝ ܘܢܝܬܘܢ ܪܝܫܗ ܠܘܬ ܥܡܪܢ:

Quomodo missi ab Amrano latrones reveriti Cyriacum, re infecta ad eundem rediere: & quod Amranus morti proximus mandavit filiis, ne ullam cœnobio Beth-Abensi molestiam inposterum crearent. Defuncti tamen cadaver justo Dei judicio ter sepultum totidem exhumatum repertum.

Cap. 23. *Quomodo altera visione monitus, non dubitavit, ut Episcopatum brevi spatio esset obtenturus, deinde ex hac vita decessurus.*

ܡܛܠ ܚܡܫܝܢ ܫܢܝܢ ܕܥܡܠ ܗܘܐ ܒܗ
ܦܪܘܫ ܡܢ ܕܢܗܘܐ ܐܦܣܩܘܦܐ ܐܟܢ
ܐܝܟ ܗܢܘܢ ܝܘܡܬܐ ܡܢܝܢ ܒܟܠܡܐ :

Pro quinquaginta annis, quibus monachum egerat, totidem diebus episcopum se futurum didicisse ait Margensis: mox subdit: ܢܣܒ ܩܢܝܐ
ܘܟܬܒ ܒܐܣܬܐ ܕܩܠܝܬܗ ܟܠ ܡܕܡ
ܕܚܙܐ ܕܐܬܚܙܝ ܠܗ . ܘܟܠܗ ܒܟܬܒܐ
ܒܬܪܐ ܘܡܢ ܒܬܪ ܫܘܢܝܗ ܡܫܟܚܝܢ ܠܗ
ܐܫܟܚܘܗ ܐܚܐ ܘܩܪܘܗܝ . ܘܐܡܪ
ܗܘܐ ܠܝ ܣܒܐ ܪܒܢ ܐܠܝܫܥ ܕܐܦ ܐܢܐ
ܩܪܝܬܗ ܐܢܐ ܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ ܟܕ ܐܢܐ
ܒܥܘܡܪܐ : ܢܛܝܪ ܗܘܐ ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ
ܒܩܠܝܬܗ ܕܩܕܝܫܐ ܗܘ .

Arrepto calamo in cellæ suæ pariete quod ei oblatum fuerat visum scripsit, eamque epigraphen post ejus obitum fratres repertam legerunt; mihique senex Rabban Elisæus asseruit, scriptum illud à se fuisse lectum, quum in eo cœnobio commoraretur: & adhuc in defuncti Cyriaci cella idem exstare.

Cap. 24. *Quod Baladenses in hoc cœnobium ingressi, Cyriacum postularunt atque literas religiosi mar Timothei* Catholici *attulerunt, quibus sub interdicti pœna jubebatur ille è cœnobio statim excedere:* ܥܠ
ܡܐܬܝܬܗܘܢ ܕܒܠܕܝܐ ܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ
ܘܫܐܠܬܗܘܢ ܠܗ ܘܐܝܬܝܘ ܐܓܪܬܐ ܕܩܬܘܠܝܩܐ
ܐܓܪܬܐ ܕܚܣܝܐ ܡܪܝ ܛܝܡܬܐܘܣ
ܕܒܡܚܪܡܘܬܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܥܘܡܪܐ
ܕܒܠܕ ܡܝܬܪ ܩܘܪܝܩܘܣ :

Ad Timotheum adductus Cyriacus, ab eodem episcopus Baladæ ordinatus est: inde navigio exceptus per castrum Hebræum & Mosulum urbem, Baladam feria sexta ante Pentecosten intravit.

Cap. 25. *De Cyriaci obitu in urbe Balada.* ܥܠ ܫܘܢܝܗ
ܘܩܒܘܪܗ ܒܡܕܝܢܬ ܒܠܕ

Ait Margensis, Cyriaco familiaritate conjunctum fuisse quemdam episcopum Severianum, cum quo cœnobia Phetionis, Josephi, & Aaronis adire consuevit. Id sibi narrasse Necuarum Presbyterum ecclesiæ Baladensis, ubi Cyriaci ossa jacebant, quum auctor in urbe regia, hoc est, Bagdado, Abrahami Catholici à secretis esset; idemque ab Othmano Chosroæ filio Jacobita confirmatum, quum Rabban Georgius cœnobii Beth-Abensis præfectus ipsum Othmanum in urbe Mosulana adiisset, legentemque Jesujabi Adjabeni de conversione cogitationum librum reperisset. Cyriacum autem quinquagesimo Episcopatus die obiisse feria sexta commemorationis Apostolorum, & in ecclesia Baladæ conditum fuisse.

LIBER V. ܡܐܡܪܐ ܕܚܡܝܫܝܐ
continet capita XVII.

Cap. 1. *De Rabban Mar Subchaljesu.* ܡܛܠ ܪܒܢ ܡܪܝ ܣܒܚܠܝܫܘܥ
ܫܘܕܥܐ ܠܡܫܡܠܝܘܬܐ :

Prologus Auctoris, in quo ait tàm Subchaljesu, quàm Jaballahæ & Kardagi episcoporum gesta ex literis ad Timotheum Patriarcham scriptis se desumpsisse. ܘܐܝܟ ܟܠ ܕܡܐܓܪܬܐ ܡܛܠ
ܥܒܕܝܗܘܢ ܕܩܕܝܫܐ ܝܗܒܐܠܗܐ ܡܢ
ܐܓܪܬܐ ܕܫܕܪܘ ܠܘܬ ܡܪܝ
ܛܝܡܬܐܘܣ ܐܢܫܐ ܬܓܪܐ ܘܫܠܝܚܐ
ܡܠܟܐ ܕܥܠ ܨܒܘܬܗܘܢ ܗܘܘ ܥܒܪܝܢ
ܠܘܬ ܬܓܪܐ ܘܫܠܝܚܘܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ :

Hæc autem pronum est intelligere ex epistola, quam Mar Timotheo mercatores Regisque legati ob sua vel principis negotia ultro citroque commeantes scripsere.

Cap. 2.

Cap. 2. *De genere beati Subchaljesu, deque ejus adventu ad hoc cœnobium.* ܥܠ ܗܘ ܕܡܢ ܐܝܟܢܗ ܓܢܣܗ ܕܛܘܒܢܐ ܣܘܒܚܠܝܫܘܥ: ܘܥܠ ܡܐܬܝܬܗ ܕܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ: Ismaelitas parentes ex Hirta Naamanis oriundos habuit Subchaljesus: natus est autem in castro Hebræo ܒܚܣܢܐ ܥܒܪܝܐ، ubi & literas Arabicas didicit: iis verò mortuis paterna hæreditate ipsum inter & sororem divisa, ad monasterium Beth-Abense perrexit, cui & villam suam ܒܝܬ ܚܒܒܐ Beth-Habam legavit. Quum denique à quibusdam latronibus ad necem quæreretur, eo cœnobio excedens ad Timotheum Patriarcham confugit. Id se didicisse testatur Margensis à Jesujabo monacho, cui Aricha, idest, Longo cognomentum.

Cap. 3. *De pœna huic cœnobio juste inflicta ob expulsionem Subchaljesu.* ܥܠ ܡܚܘܬܐ ܕܡܛܠ ܒܟܐܢܘܬܐ ܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ ܡܛܠ ܛܘܪܕܗ ܕܛܘܒܢܐ ܣܘܒܚܠܝܫܘܥ. Locustæ post Subchaljesu ejectionem villam Beth-Habam cæterosque cœnobii Beth-Abensis agros absumpsere.

Cap. 4. *De impositione manus, quâ Subchaljesus Ghelanitarum & Dilumitarum metropolita creatus fuit.* ܥܠ ܣܝܡ ܐܝܕܐ ܕܛܘܒܢܐ ܣܘܒܚܠܝܫܘܥ ܘܕܗܘܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܓܝ̈ܠܝܐ ܘܕܝܠܘܡܝ̈ܐ. Quod Syriacè, Arabicè, & Persicè doctus esset, à Timotheo Catholico episcopus ordinatus, ad Ghelanitas & Dilumitas apud mare Caspium prædicandi Evangelii causa missus fuit: ubi plurimos dicitur ad christianam fidem adduxisse. ܡܫܝܚܝܘܬܐ ܗܟܝܠ ܐܬܪ̈ܐ ܘܩܘܪ̈ܝܐ ܣܓܝ̈ܐܬܐ ܐܠܦ ܘܐܥܡܕ ܘܩܪܒ ܠܡܠܦܢܘܬܐ ܕܚܝ̈ܐ ܐܠܗܝ̈ܐ ܘܒܢܐ ܥܕ̈ܬܐ ܘܐܩܝܡ ܒܗܝܢ ܟܗ̈ܢܐ ܘܡܫܡܫ̈ܢܐ ܘܫܒܩ ܥܡܗܘܢ ܐܚ̈ܐ ܡܢ ܚܒܪ̈ܘܗܝ ܠܡܠܦܘ ܐܢܘܢ ܡܙܡܘܪ̈ܐ ܘܬܫܒ̈ܚܬܐ ܕܪ̈ܘܚܐ. ܘܥܠ ܗܘ ܠܓܘܐ ܒܪܝܬܐ ܠܥܡ̈ܡܐ ܘܡܪܩܝܘܢܝ̈ܐ ܒܡܠܦܢܘܬܐ ܘܟܠܐ ܘܕܢܚ ܗܘܐ ܒܫܢ̈ܝܐ ܘܡܪ̈ܩܝܘܢܝܐ ܘܡܢܝܟܝ̈ܐ ܘܥܠ ܕܝܠܗܘܢ ܘܥܠ ܛܥܝܘܬܗܘܢ. *Perplures urbes & loca docuit & baptizavit atque ad doctrinam vitæ divinæ adduxit. Ecclesias ædificavit, atque sacerdotes & ministros in illis instituit. Inde quibusdam ex sociis fratribus ad neophytos illos sacra psalmodia imbuendos ibidem relictis, ipse ad extremos Orientis fines penetravit, christianæ religionis doctrinam longè latèque circumferens inter Ethnicos, Marcionitas, & Manichæos, pugnans adversùs omnes sectas atque immundas religiones.* Subdit Thomas eas in regiones ab Apostolorum temporibus neminem penetrasse. Nimirùm maris Caspii accolas intelligit Thomas, eorumque finitimos populos boream inter & Orientem sitos solem usque ad Catajum, & Sinas. Nam Sinensibus ante Timothei tempora prædicatum fuisse evangelium, alibi demonstratum est.

Cap. 5. *De cæde Subchaljesu.* ܥܠ ܩܛܠܗ ܕܛܘܒܢܐ ܣܘܒܚܠܝܫܘܥ. Illatam Subchaljesu à Barbaris necem refert. Nam quum in Assyriam ad visendum Patriarcham suosque cœnobitas rediret, à Barbaris in itinere cæsus fuit. Sacram supellectilem, quam secum deferebat, Timotheus accepit, partemque cœnobio Beth-Abensi tradidit.

Cap. 6. *De Jaballaha, ejusque fratre Kardago.* ܥܠ ܝܗܒܐܠܗܐ ܘܩܪܕܓ ܐܚܘܗܝ:

Genus duxere ex Rhesina Saphsaphæ pago in regione Margensi ܡܢ ܪܫ ܥܝܢ ܩܪܝܬܐ ܕܨܦܨܦܐ ܕܒܐܬܪܐ ܕܡܪܓܐ ; Monasticam autem vitam in cœnobio Beth-Abensi coluere, ubi Kardagus codices scribebat, Jaballaha scriptos compingebat. Post obitum verò Subchaljesu, à Timotheo ad episcopatum vocati sunt.

Cap. 7. *De electione horum virorum, qui in regiones illas missi fuere.* ܥܠ ܓܒܝܬܐ ܕܐܢܫܐ ܗܠܝܢ ܕܠܐܬܪܘܬܐ ܗܠܝܢ ܐܫܬܕܪܘ. Kardagus Ghelanitis, & Jaballaha Dilumitis metropolitæ ordinati, quindecim monachos ex cœnobio Beth-Abensi secum assumpserunt, è quibus postea Episcopos ordinarunt Thomam, Zacchæum, Semum, Ephræmum, Simeonem, Ananiam seù Hananum, & Davidem. Vide suprà pag. 163. ubi fragmentum epistolæ Timothei ad Jaballaham descripsi. Pergit Margensis ex Abrahamo Patriarcha, Ananjesu, & Elisæo monachis referre, Jaballaham bis ad cœnobium suum rediisse: multis verò apud barbaros exantlatis laboribus, ibi decessisse. Atque hìc meminit *Abibi Rajæ metropolitæ* ܚܒܝܒ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܪܝ ܡܕܝܢܬܐ quem æqualem fuisse asserit eidem Elisæo monacho, ex quo auctor se accepisse testatur, in illis regionibus neque frumentum, neque hordeum nasci, sed solam oryzam, ex qua panem quoque conficiunt.

Cap. 8. *De Elia Episcopo Mukan.* ܥܠ ܐܠܝܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܘܩܢ. Ortum duxit ex Ain-Barke ܡܢ ܥܝܢ ܒܪܩܐ vico regionis Margensis, & in cœnobio Beth-Abensi asceticam vitam summa cum abstinentia & paupertate conjunxit.

Cap. 9. *De precandi Eliæ modis.* ܥܠ ܙܢܝܐ ܕܨܠܘܬܐ ܕܐܠܝܐ. Hìc adnotandum, non unum & communem omnibus monachis fuisse Psalmodiæ ritum. Nam ex relatione Abrahami Catholici scribit Thomas, Eliam ad singulos uniuscujusque Psalmi versus adjungere consuevisse ܗܠܠܘܝܐ ܫܘܒܚܐ ܠܟ ܐܠܗܐ *Alleluja, Laus tibi Deus*: quumque literarum rudis esset, *Psalmos* dumtaxat, & *Canticum diei*, *simplicemque lectionem* ܡܙܡܘܪܐ ܘܥܘܢܝܬܐ ܕܝܘܡܐ ܘܩܪܝܢܐ ܦܫܝܛܐ recitasse: neque verò totum Psalterium, sed partem dietim persolvisse, etsi alii monachi ܠܘܝ ܕܗܘܘ ܢܦܩܝܢ ܠܟܠ ܐܚܪܢܐ *bis intra noctis lucisque spatium Psalterium Davidis percurrerent.*

Cap. 10. *Quod Elias electus fuit Episcopus Mukan civitatis barbarorum* ܥܠ ܓܒܝܬܗ ܕܐܠܝܐ ܠܐܦܝܣܩܘܦܘܬܐ ܠܡܘܩܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܪܒܪܝܐ. Quum Timotheus Ghelanitis & Dilumitis Episcopos Jaballaham & Kardagum ordinasset, Eliam Mukanitis Antistitem designatum, præsente Nestorio Adjabeno Metropolita in templo cœnobii Beth-Abensis die Pentecostes consecravit, eoque cum mercatoribus destinavit. De Mukan urbis situ hæc Thomas. ܐܝܬ ܡܕܝܢܬܐ ܚܕܐ ܕܫܡܗ ܡܘܩܢ ܘܐܬܪܗ ܒܐܬܪܐ ܕܠܓܪܒܝ ܡܕܢܚ ܘܩܪܝܒܐ ܗܝ ܠܕܝܠܘܡ ܘܐܢܫܝ ܕܝܠܗ : ܠܦܠܚܘܗܝ ܕܗܘܘ ܒܪܒܪܝܐ ܘܦܠܚܝܢ ܠܒܪܝܬܐ ܫܬܝܩܬܐ. *Urbs Mukan boream inter & orientem sita est, Dilumitis finitima, cujus cives barbari mutarumque creaturarum cultores.* Subdit de antiquo crucis pectoralis defe-

deferendæ more. [illegible]

[illegible]

De eo mihi beatus Mar Abrahamus Catholicus referebat, quod vice Crucis, quam è collo pendentem gestare mos est, integrum Evangeliorum textum exiguo codice descriptum ad pectus suspensum gerebat: æneam quoque crucem secum habebat, quam statum divini officii pensum in diversorio, ubi erat pernoctandum, persoluturus, viatorii baculi summitati fixam erigebat, stansque ante eam orabat.

Cap. 11. *De adventu Eliæ in Mukan, deque ejusdem in ea urbe prædicatione.* [illegible]

Narrat Thomas, Eliam Mukanitas plurimos, qui arbores adorabant, ad Christi fidem adduxisse: inde in Assyriam ad suum cœnobium regressum, quum regionem Margensem jussu *Jacobi Episcopi*, monachis Beth-Abensibus sibi adjunctis visitasset, in eodem monasterio decessisse. Idolum verò, quod Mukanitæ colebant, *Jazad*, & *Jazdad* appellat, de quo hæc idem Thomas. [illegible]

[illegible]

Quum autem Deum mundi conditorem, & Christi Domini nostri adventum illis prædicasset, placere sibi ajebant ipsius doctrinam, & Deum; sed habere se Jazdadum, quem patres & avi hactenus coluerant, vererique, ne modo contemptus desertusque pro accepta injuria pœnas ab ipsis exigeret, & perderet universos. Et ubinam, respondit Elias, sedet iste Jazadus spurius Deus à vobis ac majoribus vestris cultus? cedo locum ostendite. Quumque Eliam ad vicini collis cacumen Barbari deduxissent, in subjecta valle

le

le ingentem arborem, Adram seù ilicem silvæ reginam vocabant, quæ temporis processu & incolarum cura ad immanem altitudinem & molem excreverat, ramisque longè latèque enormem in modum expansis addensatisque, miram oculis spectantium speciem præferebat. Tùm verò Elias securim afferri rogat, simulque in vallem descendit: arborem, imò verò Diabolum huic insidentem petens: arreptoque manu utraque ferro ad tertium ictum infamem truncum prosternit, arboremque durissimam, densissimam, antiquissimamque ternis ictibus subvertit dejecitque: surculos verò circum sobolescentes, quos Jazadi filios Barbari appellabant, eodem ferro succidit. Jazad, & Jazdad sermone Persico Deum significat. Hinc apparet Dei nomen cultumque à Persis ad cæteros ultra Persidem populos olim traductum, in idololatriam posteà deflexisse.

Cap. 12. *Historia beati mar Narsetis episcopi Senæ civitatis.* ܬܫܥܝܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܢܪܣܝ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܫܢܐ ܡܕܝܢܬܐ.

Hanc ex Eustathio Abrahæ Patriarchæ Archidiacono, ex monachis cœnobii Abbatis Simeonis apud Senam, ex cœnobitis Beth-Abensibus, aliisque se didicisse affirmat Thomas. Et Eustathium quidem Burzadi primarii Senæ viri filium post Narsetis obitum, hujus gesta collegisse, & ad Rabban Abibum doctorem cœnobii mar Gabrielis misisse, ut inde historiam texeret: Abibum autem metro tetrasyllabo ea alligasse.

Cap. 13. *De genere beati mar Narsetis, deque ejus in hoc cœnobium adventu.* ܕܡܢ ܐܝܕܐ ܫܪܒܬܐ ܗܘܐ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܢܪܣܝ ܘܡܛܠ ܡܐܬܝܬܗ ܠܥܘܡܪܐ ܗܢܐ.

Natus est in ܙܪܢ *Zaran* Beth-Bagasensis regionis vico: fratrem autem habuit Salomonem virum ferocis ingenii & indocilis, sororemque Saadosto nuptam & Naamanis matrem Mosulensis totiusque oræ borealis principis. In cœnobio verò Beth-Abensi monachum egit, quo tempore Cyriacus ibidem morabatur.

Cap. 14. *Quod idem mar Narses electus est episcopus Cardaliabedæ, alio nomine Senæ civitatis.* ܥܠ ܕܐܬܓܒܝ ܗܘ ܡܪܝ ܢܪܣܝ ܠܐܦܣܩܘܦܘܬܐ ܕܟܪܕܠܝܒܕ ܡܕܝܢܬܐ ܕܗܝ ܫܢܐ.

Subchalmarani cœnobio Senæ præfecti operâ à Senensibus Narses episcopus postulatus, à Timotheo Catholico ordinatus fuit.

Cap. 15. In hoc capite Narses à Subchalmarano interrogatus, breviter exponit, quid mysticè significent Ecclesia, bema, Altare, Crux, Evangelium, Sacerdotum chorus, & Ordines, via bema inter & cancellos, tres gradus ante cancellos, cancelli, velum, naos seù sanctum sanctorum, luminaria suprà cancellos, thuribulum, cleri populique conventus, psallendi alternis choris ritus, & alia hujusmodi, ex quibus tùm Nestorianorum ritus, tùm structuræ ecclesiæ eorum forma intelligitur.

Cap. 16. *De ejusdem Narsetis gestis & obitu.* ܘܐܟܡܐ ܐܣܬܟܪܝ ܡܢܗ ܕܝܠܗ ܘܢܨܚܢܘܗܝ: ܘܥܠ ܫܘܠܡܐ ܕܫܘܢܝܗ:

Hìc Thomas ex Eustathii Archidiaconi, & Cypriani Presbyteri relatione multa de Narsete suo fabulatur hoc loco indigna. In iis notandum, quod ad exitum memorati Subchalmarani cœnobio Simeonis præfecti spectat: hic enim à Jaale quodam Arabe latrone Hamrani filio ex Taimla Adjabenæ pago oriundo, qui cœnobia Jobi, Nestorii, & Marganæ everterat, cæsus fuisse dicitur. Præterea apud Senam urbem præter memora-

moratum Simeonis cœnobium laudatur alterum, quod ܕܝܪܐ ܕܒܝܬ ܓܘܡܫ *monaſterium Beth-Gomes* appellant. Denique Narſes perhibetur in urbe Sena obiiſſe, in eaque eccleſia cum epiſcopis præceſſoribus ſuis ſepultus fuiſſe.

Cap. 17. *Hiſtoria Abbatis Joſephi*. [illegible Syriac]. Hic ex Beth-Meſainane [illegible Syriac] regionis Garmæorum pago ad Zabam minorem amnem ſito genus duxit, & in cœnobio Beth-Abenſi monaſticum inſtitutum amplexus, ibidem obiit, in communi cœmeterio apud Oratorium conditus. Eum porrò Thomas ſe vidiſſe teſtatur eoque illum anno deceſſiſſe, quo ipſe in illud cœnobium intravit. Nonnulla verò de eodem narrat ex relatione Hachimæ epiſcopi Gauchenſis [illegible Syriac].

LIBER VI. *Hiſtoria Cypriani & Gabrielis Abbatum cœnobii Birthæ pagi in regione Margenſi*. [illegible Syriac]

Hiſtoria Cypriani Abbatis. [illegible Syriac]

Cap. 1. *Prologus ejuſdem hiſtoriæ*. [illegible Syriac] Hic Thomas monaſteria enumerat in ditione Margenſi à diverſis monachis olim condita. Quæ ſequuntur, libentiſſimè exſcribo: nam, ut ex poſtrema pericope intelliges, quæ hic leguntur, ad Neſtorianos minimè pertinent, ſed excerpta certiſſimè ſunt ex aliqua eccleſiaſtica hiſtoria de iis, quæ Ariana perſecutione graſſante in Oriente acciderunt. Margenſis ergo textum accipe.

[illegible Syriac text]

[illegible]

[illegible]

Dicam autem de facro cœnobio Rifciæ: In hoc cœnobio, ficut ab hiftoriographis temporum ac regum proditum eft, feptem Epifcopi ab initio habitarunt: monachis fequiori etiam ætate frequentiffimum fuit. Huic accedit alterum cœnobium fancti Ephræmi monachi in valle fluvii in eo loco fitum, quem Amika, ideft Profundum appellant, in fpelunca duplici, ubi prædictus Ephræmus per totam vitam procul ab omni hominum confortio habitavit. Beatus itidem Ananjefus, illuftris ille ac celeberrimus, monafterium condidit fuprà Chataram. Item cœnobium fancti Aitallahæ fuprà pagum Laghes, qui in angufta fovea vitam tranfegit. His accenfendus quoque beatus Jefurochmes, cujus nomini ob famam ipfius pietatis & fanctimoniæ nuncupatum fuit cœnobium Bethmæ, ideft, Terebinthi: nec non beatus Habifa (inclufus) *cujus tuguriolum apud Hanefum pagum fpectatur: arca verò reliquiarum ipfius fanctorumque ejufdem fociorum hac noftra ætate piorum hominum opera reperta eft. Et verò illuc ingreffus merito miraberis cruces in duriffimo filice fculptas intra fpeluncam magnificè concameratam in teftimonium fanctimoniæ illorum monachorum: ubi videre eft in tabulis, fingulorum arculas operientibus, parva foramina propter fuavem odorem ex eorum lipfanis fpirantem. Atque in hunc cenfum venit etiam ædes fancti mar Adæi, monafterium Ramæ nuncupata: cujus viri erga folitariam vitam amorem ædiculæ*

culæ ejus angustia testatur ..... Istorum porrò anachoritarum agmen sequuti sunt etiam S. Gregorius, cujus monasterium apud Barbelium pagum assurgit: & beatus mar Isaac asceta, qui in territorio Harbi pagi habitavit, vitam ducens ab omnibus rebus sub aspectum cadentibus remotissimam: & beatus mar Joannes, qui in loco Nirba Barzi dicto in spelunca velut in sepulcro vixit, & signa atque prodigia instar Apostolorum patravit, Kuphæ pagi incolis ad Christi fidem adductis, ut infrà dicam. Beatus etiam mar Aba; qui apud pagum Zotum, alio nomine Beth-Soti, in cujusdam rupis cacumine in Riscia exteriore ædem construxit, ubi in senectute bona & conversatione secularium curarum experte vitam traduxit. Beatus etiam mar Abrahamus, cujus sacrorum membrorum cineres usque in præsentem diem mira operantur: & sanctus mar Acha hoc quoque institutum amplexus est, qui in parva spelunca in Nirba apud Zabam monasticæ vitæ certamen absolvit, factusque est omnibus circumjacentibus locis fons beneficiorum. Isti, sicut veteres Scriptores tradunt, Episcopi fuere & monachi: atque eo tempore, quo Arianæ hæresis incendio Oriens conflagrabat, Valente aliisque ejusdem impietatis sociis imperantibus, & orthodoxos ipsorum dogmatibus resistentes acerbissimè vexantibus, sævissimam persecutionem declinantes & profanum Græcorum consortium fugientes, ad istas Orientis oras venerunt, atque procul à patria & cognatione sua in terra aliena inter ærumnas & incommoda vivere decreverunt. De Acha, & Joanne fusè Amrus in vita S. Barbasemini episcopi Seleuciæ & martyris, ubi eos scribit S. Eugenii discipulos fuisse, & ex Ægypto in Assyriam unàcum aliis pluribus sociis venisse.

Cap. 2. *De genere beati Cypriani, deque in schola studio, & profectione in urbem Hierusalem.* ܘܡܢ

ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܢ ܩܘܦܪܝܢܘܣ
ܡܛܠ ܕܘܒܪܘܗܝ ܘܟܠܗ ܚܝܘܗܝ ܘܡܕܒܪܢܘܬܗ
ܘܠܘܬ ܟܠܟܝܢ.

Natus est in Magorum vico ܕܒܝܬ ܡܓܘܫ̈ܐ oppidi Birthæ in regione Margensi: literis verò operam dedit in Schola Macabtæ pagi ܕܡܩܒܬܐ ܩܪܝܬܐ emenso autem studiorum curriculo Hierosolymitanam peregrinationem suscepit: inde in montem Sinai se contulit, deinde Alexandriam, & desertum Ægypti ad visenda S. Antonii, Pachomii, Macarii aliorumque Patrum monasteria, ubi in quodam cœnobio religiosam vitam aliquandiu egit.

Cap. 3. *De profectione Cypriani ex deserto in insulam Javan.*

ܥܠ ܡܦܩܢܗ ܕܡܢ ܡܕܒܪܐ ܕܩܘܦܪܝܢܘܣ
ܠܓܙܪܬܐ ܕܝܘܢ.

Relicto Ægypti cœnobio, in insulam quandam navigavit, quam Javan appellant: ibique ab omni hominum consortio remotus, per annos quadraginta consedit.

Cap. 4. *De adventu Rabban Cypriani in regionem hanc Margæ: & quomodo hìc agnitus fuit.* ܥܠ

ܡܐܬܝܬܗ ܕܪܒܢ ܩܘܦܪܝܢܘܣ ܠܐܬܪܐ
ܗܢܐ ܕܡܪܓܐ : ܘܐܝܟܢܐ ܐܬܝܕܥ
ܐܬܝܕܥ ܒܗ ܒܦܘܩܕܢܐ ܗܘܐ.

Ex Javan insula in regionem Margæ regressus, quum Magorum vicum, in quo natus fuerat, desolatum vidisset, in silvam quandam se recepit: ubi aliquandiù delituit, donec à quibusdam venatoribus casu deprehensus, ab incolis pagi Nirem, ab episcopo illius regionis & ab universis Scholæ Sauræ ܕܨܘܪܐ doctoribus & audi-

auditoribus rogatus fuit, ut cœnobium ibi conderet.

Cap. 5. *Quod Cyprianus hoc sacrum cœnobium* Birthæ *exstruxit*.

ܟܠܠ ܒܢܝܢܗ ܕܥܘܡܪܐ ܗܢܐ ܩܕܝܫܐ
ܒܐܠܦܝܢܘܣ ܕܒܝܪܬܐ.

Eo autem exstructo, quinquaginta monachis, qui illuc convenerant, per annos viginti præfuit.

Cap. 6. *Gesta Cypriani in monasterio Birthæ*. Ubi à Thoma hæc loca memorantur, ex quibus ad illum Monachos confluxisse refert: *Marga*, scilicet, *Beth-Bagas*, *Birtha*, *Beth-Kadisa*, *Sian*, *Beth-Talai*, *Samrach*, *Gherin*, *Saura*, *Barbele*, *Nahar-masi* (hoc est, fluvius Masius) & *Beth-Maruth*. ܡܪܓܐ.

ܒܝܬ ܒܓܫ. ܒܝܪܬܐ. ܒܝܬ ܩܕܝܫܐ
ܣܝܢܬܐ. ܨܝܢ ܣܝܢܬܐ. ܒܝܬ ܬܠܝܝ:
ܫܡܪܟ ܣܝܢܬܐ. ܘܓܢܬܐ ܕܓܪܝܢ.
ܨܘܪܐ ܕܒܪܒܠܐ ܕܥܡܪܐ ܒܡܫܝܢܘ.
ܕܒܒܠܐ. ܢܗܪ ܡܫܝ. ܒܝܬ
ܡܪܘܬܐ ܡܣܝܢܬܐ.

Cap. 7. *De obitu Cypriani*.

ܥܠ ܫܘܢܝܗ ܕܩܘܦܪܝܢܘܣ:

Expleto vigesimo, ex quo cœnobium in Birtha condiderat anno, ibidem decessit sepultusque fuit. Eum autem Presbyterum fuisse colligitur ex hac nota ad calcem ipsius historiæ apposita: ܫܠܡܬ ܬܫܥܝܬܗ

ܕܩܘܦܪܝܢܘܣ ܩܫܝܫܐ ܘܝܚܝܕܝܐ ܪܘܚܢܐ
ܕܒܢܝܢܗ ܕܥܘܡܪܐ ܩܕܝܫܐ
ܕܒܪܘܫܬܐ ܕܒܝܪܬܐ.

Explicit historia Cypriani Presbyteri & monachi, fundatoris sacri cœnobii in suburbio Birthæ.

Historia Gabrielis Abbatis cœnobii ejusdem Cypriani.

ܬܫܥܝܬܐ ܕܓܒܪܐܝܠ ܪܝܫ ܥܘܡܪܐ
ܕܝܠܗ ܕܩܘܦܪܝܢܘܣ.

Cap. 1. *Prologus auctoris*.

ܡܩܕܡܬ ܪܘܫܐ ܕܡܟܬܒܢܐ.

Asserit se Gabrielis ejusque fratris Pauli gesta ab iis accepisse, qui ipsos viderant.

Cap. 2. *De genere Gabrielis ejusque fratris Pauli*. ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܐܢܫܘ

ܒܢܝܫܐ ܗܢܘܢ ܕܓܒܪܐܝܠ ܘܦܘܠܘܣ
ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܠܘܙ ܩܪܝܬܐ
ܕܒܝܬ ܓܪܡܝ.

Nati in Luz pago regionis Garmæorum, inde in Sauram Birthensis ditionis locum unàcum matre post patris obitum profecti, in Schola ejusdem loci per annos quindecim studiis vacarunt.

Cap. 3. *Quod Gabriel & Paulus monasticam vitam amplexi sunt in cœnobio Rabban Cypriani*. ܥܠ

ܬܘܠܡܕܘܬܗܘܢ ܕܓܒܪܐܝܠ ܘܦܘܠܘܣ
ܒܥܘܡܪܐ ܕܪܒܢ ܩܘܦܪܝܢܘܣ.

Hìc notanda monachorum ejus gentis ac temporis disciplina. Quum enim in monasterium quis admissus fuisset, triennio primum cœnobiticam seù communem vitam agere debebat, tùm verò ei cella tradebatur, interdicto quovis hominum consortio. ܟܕ ܒܬܪ ܫܘܠܡܐ ܡܢ ܫܢܝܐ

ܐܬܡܢܝܘ ܒܐܫܘܬܐ: ܒܬܪܟܢ ܝܗܒܝܢ
ܘܐܝܟ ܗܢܝ ܕܩܢܘܢܝܢ ܕܐܒܗܝܢ
ܒܬܪܟܢ ܡܬܬܡܢܝܢ ܗܘܘ.... ܥܡ
ܡܫܠܡܝܢ ܠܩܠܝܬܐ ܕܩܢܘܢܝܢ ܗܘܘ
ܘܒܠܚܘܕܝܗܘܢ ܠܐ ܐܢܫ ܡܬܡܨܐ ܗܘܐ
ܘܥܒܕܐ ܕܫܘܬܦܘܬܐ: ܢܦܩܘ ܗܘܘ
ܠܥܠܡܐ

[illegible]

Postquam seniorum consensum postulassent, atque fratrum collegio annumerati fuissent, triennium in cœnobio summa cum obedientia impleverunt ... Eo autem vitæ cœnobiticæ labore expleto, sine quo nemo ad perfectionem anachoriticæ conversationis pervenire potest, cellis inclusi solitariam vitam agere cœperunt.

Cap. 4. *Quod Gabriel anachoriticæ vitæ studio in regionem Cardoam abiit, deinde huc*, hoc est, in cœnobium Cypriani, *rediit*. [illegible]

Cap. 5. *De beato Mar Joanne, deque ejus conventu in cœnobio Barzi.* [illegible] Quo tempore Valens Imperator in Catholicos desæviebat, Joannem hunc Episcopum cum sex aliis declinandæ persecutionis causa, in locum, quem Nirbam Barzi appellant, venisse testatur Thomas, ibique cœnobium exstruxisse, vicinosque Kuphæ pagi incolas ex Magorum secta ad Christianam religionem adduxisse. [illegible]

[illegible]

Hoc in loco, (inquit) *fama est, vixisse Barzum quendam, qui istud cacumen montis communivit, atque fossas seu puteos ingentes ad aquam excipiendam continendamque fodit: speluncas præterea adjecit in durissimo saxo excavatas: unde loco nomen adhæsit, dictusque fuit Barzi Nirba seu mons à To-*

 par-

parcha, qui primus propugnaculum illud construxit. Ad hunc itaque montem unàcum sociis ex Romanæ ditionis terris beatus Mar Joannes Metropolita venit comes & collega illorum septem Episcoporum, qui in sacro cœnobio Risciæ toto vitæ spatio simul habitarunt. Sanctus verò Mar Joannes monachorum conventum eo in loco instituit. Ipse verò quum in sepulcrum se abdidisset, nec lucem vidit unquam, nec homines est alloquutus, nisi semel ad summum, aut in susceptione sacrorum mysteriorum. Eos porrò universos viros fuisse perfectos & divinos testatur spelunca, in qua corpora eorum jacent, quorum nomina in libro vitæ descripta sunt: eademque legere est ipsorum urnis inscripta, etsi quædam temporum injuria obliterata prorsus exciderint ..... Idem porrò sanctus Mar Joannes oppidi Kuphæ incolas ad Christianam fidem traduxit: nec enim eatenus Christianam disciplinam susceperant, sed fatui & ebrii saxa & arbores colebant. Hunc in modum Kuphitas ad sanctum lavacrum adduxit, atque ad fruendum propitiatoriis mysteriis invitavit: dirutoque Pyreo, seu Ignis delubro, hanc quam spectamus Ecclesiam ædificavit: præceptorem insuper conduxit, scholamque intra oppidum condidit.

Cap. 6. *De adventu Gabrielis in cœnobium Nirbæ Barzi, cui & præfectus fuit: deque obitu Pauli ejus fratris.* ܥܠ ܡܐܬܝܬܗ ܕܓܒܪܐܝܠ ܠܕܝܪܐ ܕܢܪܒ ܒܪܙܝ ܘܥܠ ܕܪܝܫܢܘܬܐ ܕܩܒܠ. ܘܥܠ ܥܢܝܕܘܬܗ ܕܦܘܠܘܣ ܐܚܘܗܝ. Quum Gabriel ex Cardoa solitudine in illud cœnobium venisset, quadraginta monachos ibi eum reperisse affirmat Thomas, à quibus in præfectum electus fuit: subditque, à Malbado quodam apud Sauram monasterium constructum fuisse, quod paulò post corruit: Paulum verò Gabrielis fratrem cœnobio Cypriani præfuisse.

Cap. 7. *Quod Gabriel cœnobio Cypriani* post Pauli fratris obitum *præfectus fuit.* ܥܠ ܕܪܝܫܢܘܬܐ ܕܩܒܠ ܒܥܘܡܪܐ ܕܥܘܡܪܗ ܕܩܘܦܪܝܢܘܣ.

Cap. 8. *De monachis religiosisque viris, qui Gabrielis tempore in diversis locis habitabant.* ܕܐܝܟܢܐ ܥܠ ܕܝܪܝܐ ܘܐܢܫܐ ܩܕܝܫܐ ܡܬܝܕܥܝܢ ܗܘܘ ܒܐܬܪ ܘܐܬܪ ܒܫܢܘܗܝ ܕܓܒܪܐܝܠ. Hi à Thoma laudantur. In cœnobio Beth-Abe Abbas Domitius. In cœnobio Rabban Baritæ Jesusabranus Bar-Mami, qui postmodum Ninives Episcopus factus, ecclesiam illius cœnobii instauravit, quemadmodum & Paulus cœnobium Birthæ exornaverat. In Nirba Beth-Gazæ Comana & Maanes. In Nirba Saphi ܦܬܝܘܢ Phetion anachorita, cujus cadaver in pagum Risciam ܪܫܥܡܐ translatum fuit. In monte Janan ܝܢܢ Abibus & Jacobus fratres. In cœnobio Kokæ ܕܒܝܬ ܩܘܩܐ Abbas Sabarjesus cognomento Caphipha ܟܦܝܦܐ hoc est, gibbus, & Abbas Ebedjesus Cartuæus ܩܪܛܘܝܐ, & Abbas Gabriel. In monte Zainæo ܕܙܝܢܐ Abbas Ammonius. Metropolitæ autem Arbelæ Acha, & Maranames & Jesujabus, quorum consuetudine idem Gabriel est potitus. Episcopus Hadathæ Salomon, de quo multa hìc garrit Thomas. In Sede regionis Sigaræ ܕܣܓܪ Subchalmaranus, qui ordinatus fuit in magna Nisibis ecclesia, & ex Balada in Bagdadum urbem profectus est, ut à Patriarcha perficeretur. In regione Honitæ Maruaes ܡܪܘܐܣ monachus. Episcopus Seleuciæ Jesuzacha ex regione Aramæorum. In cœnobio

nobio Aphnimarani Abbas ܕܝܪܝܐ Bardaira. In cœnobio Barturæ Abbas Marcus. Ananjeſus ܚܢܢܝܫܘܥ cœnobii apud Hadatham urbem conditor. Simeon denique Epiſcopus Beth-Bagas, qui Eccleſiam Salmathæ pagi ædificavit.

Cap. 9. In hoc & ſequenti capite nihil obſervatu dignum occurrit, præter hæc ditionis Margenſis pagorum nomina: *Jazdinbad*, *Tela*, *Beth-Kavaz ad Zabam majorem*, *Nirem*, *Chatara ad fluvium Hazar*, *Amulchir* & *Beth-Timai*. ܐܡܘܠܟܝܪ
ܡܪܓܐ. ܐܠܐ ܡܪܓܐ. ܗܟܢ ܟܠ ܡܟܘܢ
ܡܪܓܐ ܕܠܐ ܐܪܥܐ ܕܟܠ. ܢܗܪܝܢ
ܡܪܓܐ. ܣܓܝܐ ܡܪܓܐ ܕܡܬܠܐ ܠܐ
ܢܗܘܐ ܚܣܝܪ. ܐܝܟ ܡܠܟܘܬ ܡܪܓܐ.
ܟܠܗ ܠܘܩܒܠ ܡܪܓܐ.

Præterea quum Thomas *Jejunii Apoſtolorum* meminiſſet, ſubdit Cyprem ܨܒܪܝܫܘܥ Sabarjeſu filium monachum, Birthæ cœnobio præfectum fuiſſe.

Cap. 11. *De obitu Rabban Gabrielis*. ܥܢܝܕܘܬܗ ܕܪܒܢ ܓܒܪܐܝܠ. Ejus cadaver ad auſtrum Martyrii conditum fuit apud Cyprianum ejus in præfectura cœnobii Birthenſis præceſſorem. Subdit amanuenſis, Gabrielem Presbyterum fuiſſe.

Hæc ſummatim in gratiam antiquitatis eccleſiaſticæ ſtudioſorum excerpta ſunt ex monaſtica Thomæ hiſtoria, in qua ab Auctore laudantur aſcetica opera, epiſtolæ, & tractatus *Antonii magni*, *Macarii*, *Marci*, *Eſaiæ*, *Ammonii ex monacho Epiſcopi*, *Evagrii*, *Nili*, *Baſilii magni*, *Dionyſii de cœleſti & eccleſiaſtica Hierarchia*, *Palladii in hiſtoria quam Lauſiacam appellant*, & *Xyſti*, quem Thomas ex communi recentiorum Orientalium errore *Epiſcopum* vocat.

CAPUT XXIV.

Joannes Meſve.

OANNES [1] cognomento ܡܣܘܝܗ *Maſvæus*, vulgò *Meſve*, hoc eſt, *Moſes*, patre Georgio [2] Meſue, matre Reſala Sclava natus eſt vergente octavo Chriſti ſæculo in villa apud Niniven urbem, quam خوز *Chuzam* appellant. Inde Bagdadum urbem ſtudiorum cauſa petiit ſub Timotheo Neſtorianorum Patriarcha, à quo Clericus fieri volebat, ut Joannes Leo [3] Africanus in vita ejuſdem ſcribit in hæc

I. Joannes Meſve Neſtorianus medicus.

NOTÆ.

1 *Joannes Maſuæus, vulgò Meſue*. Leo Africanus in vita ejuſdem apud Hottingerum in Bibliothecario Quadripartito p. 249. *Nota*, inquit, *quod Joanna nomen eſt Hebræum: Joannes ſcilicet dicitur apud Latinos:* & *Meſuah, qui dicitur Moſes ſecundùm regulam diminutivorum Chaldæorum*. Hæc ille. Sed *Joanna* Arabicum eſt ex Hebræo *Johanan* formatum, & *Meſuah* Arabum Perſarumque diminutivum, qui ex موسا *Muſa* faciunt موسويه *Muſavaih*, & ماسويه *Maſuaih*, unde corruptum *Meſue*. Fallitur ergo Hottingerus loc. cit. quum ait: *Puto Meſuah eſſe Meſchichojo, ut Chriſtianus ſignificetur: amant enim Syri ejuſmodi agnomina*. Nam Syri Arabeſque longè diverſis elementis *Chriſtianum*, & *Moſen* ſeù *Meſue* ſcribunt, ut peritus utriuſque linguæ novit.

2 *Patre Georgio Meſue, matre Reſala Sclava*. Ita de ſeipſo Joannes teſtatur apud Abulpharagium in hiſtor. Dynaſt. pap. 168. ابوه ماسويه الخوزى وامه رسالة الصقالبية *patrem ſuum Maſuæum Chuzitam appellans, matrem verò Reſalam Sclavam*, eamque pretio redemptam, ex mancipio uxorem Maſuæi fuiſſe. Maſuæo autem Georgii nomen fuiſſe, ſcribit Amrus in vita Joſue Bar Nun Neſtorianorum Patriarchæ.

3 *Leo Africanus*. Titulum vitæ Joannis Meſue apud Hottingerum in Biblioth. Quadrip. pag. 246. hunc facit: *De Meſuach Chalipha medico*: quem locum Hottingerus ita emendat: *Vitioſa eſt inſcriptio, pro Meſua medicus ſub Chalipha Raſchido*. Sed ſimplicius ſic emendaverim, *De Meſua Chaliphæ medico*.

hæc verba. *Exivit de patria ſua ad civitatem Bagdad, ut inveniret eorum* (hoc eſt, Neſtorianorum) *Patriarcham, ab eoque volebat fieri Clericus. Quum igitur introiret civitatem prædictam, videbatur ſibi novum inveniſſe mundum, quum multos Chriſticolas Muhamedanoſque liberalibus artibus operam dantes animadverteret. Qui tunc decrevit ſtudii gratia ibi conſiſtere: cognoſcebat enim, vile eſſe in propria morari patria ob ſuæ gentis ſimplicitatem: ideoque illic moratus eſt, brevi tempore addiſcens quicquid floruit in Medicina, Philoſophia, & Aſtrologia.*

II. Diſcipulus Joſue Bar Nun, ſub Timotheo Patriarcha claruit.

Bagdadi præceptorem habuit Joſue Bar Nun, qui Timotheum Patriarcham excepit, ut Amrus teſtatur in vita ejuſdem Joſue: ubi quum hunc narraſſet in cœnobio Abrahæ monaſticum inſtitutum profeſſum fuiſſe, ſubjungit: ثم وقع بينه وبين قوم من العمر فخرج عنه وعاد الى بغداد واقام في منزل جيورجيس المسمى ماسويه شهورا يعلم ابنه يوحنا. *Mox orta ipſum* (Joſue) *inter & nonnullos cœnobitas rixa, inde receſſit, Bagdadum petens, ibique in domo Georgii cognomento Meſue aliquot menſes egit, Joannem ejus filium docens.*

III. Raſcido, Mamoni aliiſque Chaliphis acceptus.

Sub Joſue aliiſque magiſtris quantum Joannes in reliquis ſcientiis, ſed præſertim in medicina profecerit, ex eo colligitur, quod idem Leo Africanus refert: Mamonem ſcilicet Raſcidi Chaliphæ filium præ cæteris præſtantibus viris, qui Græcè, Perſicè, Chaldaicè, & Arabicè noverant, Joannem unum tamquam linguis ſcientiiſque omnibus abundè inſtructum elegiſſe, ſecumque in Choraſanam provinciam, cujus regimen à patre ſuſceperat, cum præceptoris prærogativa duxiſſe.

IV. Medicos, & philoſophicos libros ex linguis Græca, Chaldaica, & Perſica in Arabicam, juſſu Mamonis, tranſtulit.

Raſcido Chalipha anno Hegiræ 193. die 3. Gemadi poſterioris defuncto, quum Aminus filius natu major regnum uſque ad annum Hegiræ 198. tenuiſſet, Mamonem ex Choraſana evocatum optimates Amino interfecto ſubrogarunt. *Hic verò* (ut verbis utar Leonis Africani) *deſiderio immortali deſiderabat intelligere antiquorum ſcientias, quoniam tunc nulla erat ſcientia Arabicè deſcripta: adeoque dictus Mamon congregavit ingentem numerum Doctorum diverſarum linguarum, & interrogavit Auctorum nomina atque librorum, quæ ſcripta fuerunt in artibus lingua Græca, Perſica, Chaldæa, atque Ægyptia, adeoque multa eorum nominata ſunt volumina. Miſit tunc multos ex familiaribus ſuis in Syriam, Armeniam, atque Ægyptum, ut illos emerent libros, de quibus ſarcinas infinitas & tulerunt, & conduxerunt. Tunc ſegregati ſunt boni & utiles, ſicut in Medicina, in Phyſica, in Aſtronomia, in Coſmographia, & Chronica deſcriptis; & poſuit ſuprà traductionem linguæ Græcæ Joannem filium Meſuah prædictum: quoniam in illo tempore Chriſticolæ* Græcis *ſtudebant literis. Poſuit etiam ſuprà traductionem Græcam alios quamplures ſub eodem Joanne, & ſupra linguam Perſicam Mahan, dictumque Meſuah: qui traduxerunt librum* Galeni *in medicina; poſtea omnia opera Ariſtotelis Arabicè traduxerunt, multis etiam aliis magiſtris auxiliantibus. At dictum fuit Mamoni: quare confidis hoc opus uni Chriſtiano? Reſpondit Mamon: ſi quidem committo ei gubernationem corporis mei, ubi inhabitat ſpiritus & anima; quomodo ei non confidam aliquorum ad aliquos verba, in eo maximè, quod neque ad noſtram, neque ad ſuam pertinet fidem?* Hæc Leo Africanus.

V. Id factum ſub Raſcido Mamonis patre Abulpharagius ſcribit.

Eadem de Mamone tradunt reliqui Scriptores, qui ſub eo literas potiſſimùm floruiſſe teſtantur, ut obſervat Hottingerus Hiſt. Eccleſ. ſæculo 9. pag. 645. 654. & Analect. pag. 248. Quamobrem Abulpharagium hallucinatum fuiſſe puto, quum in hiſtor. Dynaſt. pag. 153. Raſcido Mamonis patri id factum tribuit, inquiens: *Joannes filius Maſavaihi, hoc eſt, Meſue, cui commiſit Raſcidus in-*

interpretandos libros medicos antiquos.

VI. Ex eodem Abulpharagio Joannis studia, & doctrina.

Pergit idem Abulpharagius loc. cit. de Joannis ætate, studiis, doctrinaque disserens. *Rascido*, inquit, *ejusque successoribus inservivit usque ad tempora Motuaccheli* (qui Saracenis imperavit ab anno Hegiræ 232. ad annum 247.) *magnus habitus fuit Bagdadi summæque auctoritatis. Libros composuit elegantes. Scholam instituit disceptandi gratia, in qua de omni scientiarum antiquarum genere, optimè eas explicans, disseruit. Prælegebat etiam, & ad ipsum congregati sunt discipuli quàm plurimi*. Et infrà pag. 166. quum Salmavæum سلمويه Motasemi Chaliphæ medicum anno Hegiræ 225. obiisse scripsisset, ejus locum apud eundem Motasemum à Joanne occupatum fuisse subjungit. Demùm æquales eidem Joanni laudat Gabrielem Bochtjesu filium, Joannem Ebn Batrik, Sahelum Saporis filium, Isam Hachimi, & Zachariam Tiphurensem. Vide pag. 153. 154. 159. 163. 164. 167. 168. 172.

VII. Ejusdem obitus.

Obiit ætatis suæ anno octogesimo, ut Leo Africanus loc. cit. scribit, quum jussisset corpus suum in villa, in qua natus fuerat, sepeliri: idque sub Motuacchelo Chalipha circa annum Hegiræ 241. Christi 855. ut ex Abulpharagio suprà notatum est. Amrus in vitis Patriarcharum Nestorianorum affirmat, Joannem Mesue unàcum Bochtjesu Gabrielis filio, & Israele Tiphurensi anno Hegiræ 238. Græcorum 1163. Christi 852. adhuc in vivis fuisse, quum Theodosius ex Metropolita Gandisaporensi in Patriarcham electus fuit: triennio autem postquam idem Theodosius Sergii cujusdam medici suggestione in carcerem jussu Motuaccheli Chaliphæ detrusus fuisset, obiisse, ejusque funus ab eodem Theodosio Patriarcha, quem Motuacchelus ab exilio ejus rei gratia revocaverat, solemni pompa curatum fuisse. وعمل سرجيس مطران نصيبين على اطلاق ثاداسيوس . واتفق موت يوحنا بن ماسويه وكان عزيز عليه اى على المتوكل وعلى اصحابه فامر بتجميله واكرامه فى تجنيزه . واعلمه ان الجاثليق والقسان والذين يقوموا بالصلوة مطرودون من سرمن راى . فامر بردهم واطلاق الجاثليق ولا يسامون بعلة الخروج من المدينه وجرى موت يوحنا على اتم وقار . *Sergius Nisibis Metropolita operam suam* apud Motuacchelum *adhibuit, ut Theodosius è carcere dimitteretur. Accidit interea, ut Joannes filius Mesue, qui Motuacchelo ipsi ejusque domesticis charus erat, diem obiret. Præcepit itaque Motuacchelus, ut solemnes ei exequiæ celebrarentur. Cui Sergius: at Catholicus, inquit, & Presbyteri, quique funus curare debent, ex urbe Sarmanraja ejecti sunt. Tùm Motuacchelus eos quidem Sarmanrajam revocari jussit; Catholicum verò liberum dimitti, modo ex urbe pedem non efferrent. Atque ita Joannis funus solemni pompa celebratum fuit*: nimirùm anno circiter Christi 854. Nam Theodosius, Amro teste, sedem iniit anno 852. quumque annos tres cum dimidio in custodia egisset, obiit anno 857. postquam sedisset annos 5. menses 3. dies 14.

VIII. Hottingeri, & Konigii hallucinatio.

Hinc vulgaris opinio rejicitur, quam de anno obitus Joannis Mesue ex Leone Africano hausère recentiores, ut Hottingerus in Bibliothec. Quadripart. pag. 249. & Georgius Matthias Konigius in Biblioth. vet. & nova: qui affirmant ipsum *anno Hegiræ* 204. *Christi* 826. decessisse. Nam primo annus Hegiræ 204. non in annum Christi 826. cadit, sed in annum 819. adeoque hallucinatur Hottingerus, quum ea Leonis Africani verba, *Testamentum verò anno ducentesimo quarto de Elhegira (hoc est, secundùm millesimum) Maumedanorum*, ita corrigit, *error est: cadit enim annus Hegiræ* 204. *in Christi annum* 826. Deinde Leo Africanus de Joannis testamento, non de obitu loquitur. Demum in Arabico textu, ex quo Leo Africanus suum exemplar anno Christi 1527. descripsit, non annum Hegiræ *ducentesimum*

quar-

quartum, sed *ducentesimum quadragesimum* positum fuisse valde suspicor: annus autem 240. inchoatus fuit die 1. Junii, anno Christi 854. quo Joannem Mesue obiisse ex certis scriptorum documentis suprà ostendi.

IX. Duo alii Mesuei. Alius Mesue apud Amrum laudatur in vita Babæi circa annum Christi 550. de quo suprà dixi p.428. Tertium memorat Leo Africanus apud Hottingerum pag. 261. quem refert in civitate Maridin, seù Marde natum, religione Jacobitam fuisse, *operaque composuisse utilissima in rebus potabilibus: alium quoque librum de componendis medicinis, syrupis videlicet, unguentis, emplastris, & de similibus*: in Ægypto demùm obiisse anno ætatis circiter nonagesimo, Hegiræ quadringentesimo sexto, Christi 1028.

X. QuartusMesue Damascenus, cujus opera tùm manuscripta, tùm edita indicantur. Exstat in Biblioth. Vatic. Cod. mss. Lat. 2440. 2441. & 4460. opus medicum, inscriptum, *Joannis Mesue de consolatione medicinarum simplicium & solutivarum.* Et Cod. 2448. *Additiones ex ejusdem libro*. Prodiere Jacobo Sylvio medico interprete *Joannis Mesue Damasceni de re medica libri tres*, Lugduni apud Joannem Tornæsium & Gulielmum Gazejum 1548. 8. Utrobique auctor appellatur *Joannes filius Mesuæ, filii Hamech, filii Hely, filii Abdela Regis Damasci*. Ejusdem *Receptarium Antidotarii* publicarunt Angelus Palea Juvenatiensis, & Bartholomæus Urbevetanus, Ordinis Minorum Observantiæ, Provinciæ Romanæ, præmissa *in Antidotarium ipsum censura*, Lugduni apud Joannem Frullonium 1550. 8. Idque opus quum Joannes Manardus, Leonardus Fuchsius aliique neoterici medici reprehendissent, Apologiam pro Joanne Mesue Guilhelmus Puteanus Blangiacus medicus civisque Gratianopolitanus conscripsit, cui titulum fecit, *Defensio Mesue contra Manardum & Fuchsium*, Lugduni apud Germanum Rose 1537. 8. De hoc Mesue ita præfatur Jacobus Sylvius. *Sunt qui Græcè putent scripsisse, quo tempore Godefredus Lotharingorum Rex Syriam, & in ea Damascum* (Damascenum enim Joannem Mesue ubique vocat) *& Hierusalem expugnavit. Sunt qui sub Hadriano Pontifice anno Christi millesimo centesimo quinquagesimo octavo floruisse contendunt. Alii Arabicè omninò scripsisse existimant, quæ mihi sententia magis arridet, quum & versio vetus impolita quidem, sed (ut conjectare licet) fidelis, voces Arabicas non paucas servarit, non substituerit.*

XI. Joannes Mesue Damascenus ab Hottingero aliisque cum Mardensi Jacobita, & cum S. Joanne Damasceno perperàm confunditur. Hottingerus pag. 249. duos quidem distinguit Mesueos, juniorem hunc, quem cum Damasceno Joanne confundit; & seniorem, de quo suprà dictum est. *Atque hic* (de Mesue loquitur, quem obiisse affirmat anno Christi 826.) *dubio procul, prior ille Mesue, de quo Andreas Bellunensis: Duos enim & ille commemorat Mesueos: seniorem, cujus libri tantùm Arabicè extant; & posteriorem nostris notum, cujus libros negat se apud Arabes invenire potuisse. Recentiores quidam eundem cum Damasceno, aut ei contemporaneum fuisse putarunt: quod utique à vero non abludit. Alii enim Damascenum collocant sub anno Christi* 740. *alii* 830. (*longissimè recedit Trithemius, qui ponit anno Christi* 390.) *Mesue verò mortuus anno* 826. Hæc Hottingerus: nec meliora Konigius in Biblioth. *Mesue*, inquit, *Joannes Damascenus, fide Nestorianus, professione medicus, anno* 1028. *obiit, teste Hottingero in Biblioth. Quadripar. pag.*261. *Reliquit duos libros Arabicè scriptos. Prior continet canones universales: posterior agit de simplicibus*. Sed uterque auctor plurimum hallucinatur. Nam primum Mesue ille prior, de quo Andreas Bellunensis, ab eo, quem posteriorem & Damascenum vocant, alius est: adeoque frustrà laborat Hottingerus, ut ostendat utrumque contemporaneum fuisse. Deinde Damascenus, cujus ætatem anno 740. vel 830. ponit, non is est, qui Joannes Mesue Damascenus audit, cujusque opera sub nomine Joannis

annis Mefve filii Hamech filii Heli filii Abdella regis Damafci prodiere; fed fanctus Joannes, cognomento Manfur, Græcis Latinifque notiffimus fcriptor, quem Trithemius immani anachronifmo ad annum Chrifti 390. detrudit. Prætereà Mefve Joannes, quem Konigius fide Neftorianum anno Chrifti 1028. obiiffe fcribit, neque Damafcenus fuit neque Neftorianus, fed Jacobita Mardæ natus & Cairi defunctus, ut ex fuprà allatis Leonis Africani verbis palàm fit. Denique an Mefve ille Mardenfis, de quo Leo Africanus apud Hottingerum pag. 261. loquitur, Joannes etiam appellatus fuerit, mihi non conftat: conftat tamen Joannem filium Mefve filii Hamech filii Heli filii Abdella, tùm editorum tùm manufcriptorum operum, quorum fuprà facta eft recenfio, auctorem, à tribus Mefveis differre: nimirùm à feniore Babæi Neftorianorum Patriarchæ affine, qui anno Chrifti 500. vivebat; à Joanne Mefve item Neftoriano, qui anno 854. obiit; & à Mefve Jacobita Mardenfi, qui anno 1028. defunctus eft: &, fi vera eft operum illius infcriptio, vel Melchitam illum fuiffe, hoc eft, Syrum Græci ritus, conjicio; vel potiùs Mahometanæ fectæ cultorem, quum *filius Abdellæ regis Damafci* dicatur: Damafci enim poft occupatam à primis Chaliphis Syriam, Mahometani, non Chriftiani dominabantur.

NOTA.

1 *Sabarjefum* monafticam vitam in cœnobio Abrahæ profeffum fuiffe teftatur Amri interpolator.

CAPUT XXV.

Sabarjefus Patriarcha.

I. Sabarjefus Damafcenus, Neftorianorum Patriarcha.

ABARJESUS, cognomento Damafcenus, Nuhadræ natus, Haranitarum primum Epifcopus, deinde Metropolita Damafci, demùm poft Georgii obitum Patriarcha Neftorianorum renunciatus eft anno Hegiræ, juxta Amrum, ducentefimo decimo feptimo. Ejus gefta ex eodem Amro accipe. سبريشوع من اهل
بانهودرا اسامه يوانيس مطران نصيبين اسقفا
على حران ونقله طيماثاوس الى مطرنة دمشق .
وكان عالما باخبار البيعة حسب من غير فهم
واحسن خدمة المامون واصحابه وجماعة النصارى
الذين كانوا معه لما حصل بدمشق فى وقت
الغزو واعتقدوا فيه الجميل . وانعقد له الامر
واسيم سنة سبعة عشرة ومايتين ونزل الدير
الكبير وجدد ابنية دير مار فثيون وهذا كان
قديمًا فى ايام الفرس . ولما بنى المنصور مدينته
ونزلها الناس هدم سبريشوع تلك الابنية لاجل
من تغلب عليها ولم يتعرض للهيكل والمذبح
وجدد بنا بيت الاشهاد والاروقة ونصب اسكولًا
وجمع المتعلمين وكان على وعيسى ابني داود
يقومان بامرهم واقام الجاثليق فيه ورسم ان يدفع
من دخله الى رهبان عمر مرصر وهو المعروف بعمر
صليبا وهم الناقلة من هذا الدير اربع دنانير فى
كل شهر وعمر الضياع وضيق على نفسه وتوفر
النفقة على الاسكول والبيع وافتقاد الغربا ومات
ودفن فى دير الكليليشوع وجثلقته اربع
سنين وشهر .

Sabarjefum [1] *patria Nuhadrenfem Joannes Metropolita Nifibenus urbis Haran Epifcopum inftituit, Timotheus verò Damafci Metropolitam: qui etfi in rebus ecclefiafticis effet verfatus, fublimioribus tamen fcientiis omninò carebat. Quum autem Damafci* 1

masci alluvio contigisset, Mamonis ejusque aulæ atque inservientium eidem Christianorum gratiam, præstita quantum potuit opera sua, iniit, famamque sibi apud omnes ea ex re comparavit. Communi igitur suffragio in
1 *Patriarcham* 1 *electus, consecrationem accepit anno decimo septimo suprà ducentesimum. Inde ad magnum cœnobium profectus, monasterii sancti Phetionis ædes instauravit. (Antiquum hoc erat cœnobium Persis regnantibus olim conditum.) Quum verò Mansores urbem suam excitasset, confluentibus illuc incolis & sacras ædes occupare molientibus, Sabarjesus illas diruere maluit: Sanctuarium tamen & Altare intacta reliquit; Martyrium autem, & porticus instauravit, Scholamque ædificavit, & Scholarium collegium instituit, cui Alim & Isam Davidis filios præfecit suamque ibi sedem fixit. Monachis præterea Sarsarensis*
2 *cœnobii, Salibæ* 2 *nuncupati, quibus interpretandi munus commissum erat, ex ejusdem Scholæ redditibus annua subsidia, quatuor scilicet denarios per singulos menses, constituit. Pagos quoque ædificavit; sibique parcus, pecuniam in Scholæ, ecclesiarum, peregrinorumque subsidium profudit. Mor-*
3 *tuus* 3 *demùm, in cœnobio Calilieſu sepultus fuit, quum per quadriennium & mensem sedisset.*

II. Ejus constitutio de scholis, studiorumque methodo.

A Sobensi in Nomocanone Par. 6. cap. 3. refertur ejus Constitutio de Scholis studiorumque methodo, edita anno Hegiræ 220. qua Sabarjesus se visitasse ait Scholas regionis Aramæorum, Theodori, scilicet, Maris & Mahuzæ; necnon Scholas regionis Elamitarum, Mesenę, Persidis & Chorasanæ. Verba Sabarjesu hæc sunt.

ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܡܢܝܢ ܕܪܝܫܘܬܐ ܕܝܢ
ܠܒܢܝܐ ܕܐܬܪܐ ܕܒܝܬ ܐܪܡܝܐ : ܣܥܪܬ
ܕܡܫܝܚܝܢ ܦܫܝܛܐ ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ ܡܢ
ܡܠܦܢܘܬܐ ܪܘܚܢܝܬܐ ܒܕܘܟܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܟ
ܐܣܟܘܠܐ ܕܡܪܝ ܬܐܕܘܪܘܣ ܘܗܘܢ
ܘܕܒܝܬ ܡܪܝ ܡܐܪܝ ܘܗܘܐ ܕܡܚܘܙܐ
ܠܟܠ ܗܘܐ ܒܢܝܢ ܣܦܪ ܡܢ ܣܦܪܐ
ܕܐܬܐ ܠܟܢܫܐ ܕܫܟܝܚ : ܘܢܫܝܢ ܕܝܢ
ܫܪܝܪܐ ܐܦܠܐ ܠܟܘܢܝܐ ܕܡܣܡܝܢ ܣܘܟܠܝܢ
ܗܘܘ . ܘܗܟܢܐ ܠܒܪܝܢ ܗܘܘ ܐܣܟܘܠܝܐ
ܗܢܘܢ ܠܟܢܘܫܬܐ ܠܡܠܦܢܘܬܐ ܕܝܠܗܘܢ
ܠܡܠܐܟܐ ܐܘ ܡܪܝܐ ܐܘ ܠܟܢܘܫܬܐ ܐܝܟ
ܐܣܝܐ ܕܟܪܐ ܠܡܫܡܫܢܐ ܠܡܠܦܢܘܬܐ
ܐܣܟܘܠܝܐ ܐܘ ܡܣܟܢܐ ܐܘ ܒܚܝܪܐ
ܐܣܟܘܠܝܐ . ܘܗܟܢܐ ܠܡܠܦܢܘܬܐ
ܘܗܟܢܐ ܠܒܪܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܫܘܠܡܐ ܐܝܟ
ܕܢܗܘܐ ܕܝܠܗ ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ ܘܒܚܝܪܐ
ܘܐܣܟܘܠܝܐ : ܡܛܠ ܕܠܡܠܦܢܘܬܐ ܠܡܠܦܢܐ
ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝܢ ܗܘܘ ܘܠܟܠ ܡܢ ܫܘܪܝܐ
ܡܠܦܢܐ : ܘܗܟܢܐ ܐܬܚܫܒ ܠܒܝ ܐܦ
ܟܠ ܐܬܪܐ ܕܒܠܒܝ ܘܟܠ ܡܕܝܢ ܘܟܠ
ܦܪܣ ܘܟܠ ܟܘܪܣܢ . ܘܗܟܢܐ ܠܐܬܪ
ܘܡܕܝܢܬܐ ܘܐܬܪܘܬܐ ܠܐܢܫ ܕܒܪܘܗܝ
ܡܢ ܐܬܪܐ ܕܕܝܢ ܒܗ ܫܡܥܐ ܘܠܒܝܬܐ
ܡܛܠ

NOTÆ.

1 *In Patriarcham electus*, post Georgii obitum anno Hegiræ, ut vult Amri interpolator, ducentesimo decimo septimo, qui tamen in annum Græcorum 1143., non in annum 1146 (ut idem existimat) confertur. Nam annus Hegiræ 217. cœptus fuit die 6. Februarii anni Christi 832. qui respondet anno Græcorum 1143. non 1146. Atqui Georgius, Sabarjesu præcessor, qui anno Hegiræ 210. Christi 825. electus fuerat, ex eodem Amri interpolatore sedisse dicitur annos dumtaxat quatuor: adeoque obiit anno Hegiræ 214. Christi 829. Vacavit itaque Sedes ex ejus sententia annos tres.

2 *Salibæ* nuncupati. Erat id cœnobium monasterio sancti Phetionis contiguum, ut ex Amri interpolatore liquet.

3 *Mortuus*, anno Hegiræ 222. ineunte, ut ex Abrahami illius successoris inauguratione liquet. Annus verò Hegiræ 222. inchoatus fuit die 14. Decembris anni Christi 836. adeoque Amri interpolator emendandus, qui Sabarjesu obitum consignat ad annum 2. Motasemi Chaliphæ: hic enim regnum iniit anno Hegiræ 218. Christi 833. Græcorum 1144.

[illegible]

Anno Arabum vigesimo suprà ducentesimum quum Aramæorum terras perlustrarem, omnia castella pagosque doctis clericis indigere perspexi, adeo ut in Schola quoque Mar Theodori, & in altera Mar Maris, atque in ista Mahuzæ, præter aliquot senes, qui ex tanta doctorum hominum copia pauci remanserant, ex junioribus nullum literatum reperire contigerit. Tyrones quippe istos neque diei canticum tenere comperi. Animadverti prætereà seniores illos Scholæ magistros fastidiosis discipulis instare coactos, ut lectiones, aut pensum ediscerent, ea ferè importunitate, qua medici ægros ad absynthium aut myrrham, aut socotorinam aloën exhauriendam urgere cogereque solent. Quare visi mihi sunt illi Scholares tantum à literis abhorrere, quantum ægrotus quisque amarissimi alicujus succi potionem fastidire consuevit. Illos nempe ad Scholam non doctrinæ amor, sed ventris esuries vocaverat. Quin & eundem statum esse comperi regionis Elamitarum, atque Mesenæ, & Persidis, & Chorasanæ. Quæ res me summo dolore affecit; videbarque mihi similis homini, qui ex claro die in tenebricosum quoddam spelæum intrasset, verebarque, ne temporis processu (neglectis nimirùm literarum studiis) *atrior & luctuosior nox ecclesiæ incumberet. Quamobrem Hymnorum diebus Dominicis per anni circulum canendorum ordinem composui, quem etiam in Patriarchio reliqui: scholæque magistrum insuper admonui, ut descripta ex eo codice exemplaria Presbyteris locorum, aliisque in Christianorum domibus ministrantibus distribueret. Quoniam verò juxta antiquum morem postquam pueri Psalmos legere didicerant, docebantur Pentateuchum, & Cathismata, postremò Prophetas juxta Scholarum stylum percurrere; quumque ad novi Testamenti lectionem progressi fuissent, ad opificium quodpiam addiscendum dimittebantur: Ego Sabarjesus Patriarcha mandatum canonicum constitui, ut in posterum posquam pueri Psalmos & Cantica officii legere didicerunt, Evangelium & Apostolum perlegant, tùm demum ex veteri Testamento sibi addiscenda seligant capitula, seu sectiones lectionum Dominicis, Festis, & Commemorationibus assignatarum; quæ videlicet ex Bemate legi solent: hisque absolutis, ita demùm ad opificia pro libitu addiscenda abire permittantur.*

Ex his colligitur I. luctuosus literarum Syriacarum status sub Sabarjesu Patriarcha; anno scilicet Christi 834. Hegiræ 220. II. Compositus ab

ab eodem Sabarjesu Hymnorum per anni circulum canendorum ordo. III. Antiqua, recensque ab eodem instituta studiorum in Scholis ratio. Sed de his alibi.

CAPUT XXVI.

Abraham Patriarcha.

I. AbrahamMargensis, Nestorianorum Patriarcha.

SABARJESUM Patriarcham Abrahamus Margensis excepit, cujus ab epistolis Thomam fuisse suprà dixi pag. 463. & 474. De hujus gestis hæc Amrus.

ابراهيم من اهل المرج وترهب فى عمر باعابا وصار ربسا وجعل اسقفا على الحديثة . ولعقله وتواضعه ورحمته للضعفا اختاره اهل الحيرة والكشاكرة وسلويه الطبيب واخوه ابراهيم صاحب بيت المال . واختار بختيشوع واهل الاهواز لمارابا مطران جنديسابور . واجابه الابا طاعة [illegible] يكرمهم . واتخذوا لاسياميته . واخبر سلويه المعتصم بالخبر فكتب الى الطاهرى صاحب بغداد برد مارابا واسياميه ابراهيم . فرد من الطريق واسيم ابراهيم . ولطف سلويه فى اصلاح ما بين الجاثليق والابا الذين كانوا تباعدوا عنه بسبب مارابا واستقامت الامور . ومطران البصرة شوبحالماران توفى بعد ثلثة اشهر . ومارابا مطران جنديسابور وقع بينه وبين الاسكوليين ورود مع الاسكوليين ووجوه اهل جنديسابور الى سرمن راى الى ابراهيم الجاثليق . فجذب بعض الشهاريين للمطران عن فعله . فسقط واعتل ومات وتمزق ما خلفه فى كرسيه . ورد ابراهيم الامور الى افريم ابن اخته وحنوخ تلميذه ودوربشاه ابن عمه فضيقوا على الاسكوليين واساوا اليهم وحصل المال . وشهد على حنوخ بالاسلام والتزم عنه مال حتى يخلص وصار مكانه راهب من السن واجتمع مع افريم على تدبير الامور على قبح حال ولم يكن فى الجاثليق فضل لتدبير شى ولا لتغيير ما يفعله اصحابه .

Abrahamus Margensis, monachus primùm Beth-Abensis cœnobii, deinde Abbas, postremò Hadithæ episcopus fuit: quem ob prudentiæ laudem, & erga egenos caritatem Hirtenses atque Cascarenses, nec non Salmavæus medicus ejusque frater Abrahamus regii ærarii præfectus in Patriarcham elegerunt. Ejus tamen electioni contradixere statim Bochtjesus & Huzitæ, atque Mar-Abam Gandisaporensem metropolitam opposuere: quem Patres ob ipsius in eos studium libenter susceperunt: jamque ad ejus consecrationem se comparabant, quum Motasemus Chalipha à Salmavæo solicitatus, Tahero Bagdadi prætori rescripsit, ut Mar-Aba repulso Abrahamum promoveret. Quare Mar-Aba ad suam ecclesiam redire coacto, Abrahamus 1 *Patriarchatum obtinuit. Salmavæus interim novo Catholico Patres conciliavit, qui ab eo, partes Mar-Abæ sequuti, desciverant: unde ecclesiæ pax*

NOTA.

1 *Abrahamus Patriarchatum obtinuit.* Id factum anno Hegiræ 222. narratur ab Amri interpolatore in hæc verba.

هذا الاب كان عاقلا متواضعا كثير الرحمة قليل العلم من بلد الموصل من المرج وكان اسقفا على مدينة الحديثة واختير واسيم فطركا بالمداين وعليه البيرون بنفسجى سنة اثنى وعشرين ومائتين للهجرة واستقامت له الامور ودبر تدبيرا جيدا .

Hic pater prudens erat, humilis, ac misericors, sed indoctus. Ortum duxit ex Marga ditionis Mosulensis urbe: Hadithæ autem episcopus præfuit; deinde in Patriarcham consecratus est Modainæ, quum pallio violaceo uteretur, anno Hegiræ ducentesimo vigesimo secundo (qui die 14. Decembris anni Christi 836. inchoatus fuit.) *Resque ei prosperè cesserunt, & ecclesiam optimè rexit.* Subjungit idem auctor de Sedis illius tempore.

ومدة رياسة هذا الاب كانت اثناعشر سنة وعشر شهور واستنفاح ودفن بالحيرة بدير يزدفنه .

Præfuit hic Pater annos duodecim cum mensibus decem: mortuusque, Hirtæ sepultus fuit in cœnobio Jazdephanæ. Obiit igitur Abramus anno circiter Hegiræ 235. hoc est, Christi 849. Quum autem Theodosius ejusdem successor anno Hegiræ 238., ut mox dicam, inauguratus fuerit, triennio sedes vacaverit necesse est.

pax & concordia ſequuta eſt. Circa hæc tempora Subchalmaranus Baſſoræ metropolita, poſt tres nempe ab electione Patriarchæ menſes, deceſſit; & exorta inter Mar-Abam metropolitam Gandiſaporenſem atque Scholares diſcordia, iſti unàcum primoribus Gandiſaporæ ad urbem Sarmanrajam profecti, Mar-Abam ad cauſam dicendam apud Abrahamum Catholicum appellarunt: qui quum cauſâ cecidiſſet, adversùs ipſum quibuſdam Cantoribus agentibus, in morbum incidit, quo etiam extinctus eſt. Quas autem eccleſiæ ſuæ facultates collegerat, direptæ fuere. Abrahamus porrò rerum adminiſtrationem Ephræmo ex ſorore nepoti, & Enocho ſuo diſcipulo, atque Horabſaæ patrueli ſuo commiſit, qui Scholares in magnas anguſtias adduxerunt, & ingentem pecuniæ ſummam pendere immeritos coëgerunt. Quum verò Enochus Islamiſmi, ſeu ſuſceptæ Mohamedanicæ ſuperſtitionis reus idoneis teſtibus convictus fuiſſet, ſoluta auri ſumma, ea ſe vexatione quidem redemit, ſed locum cedere coactus eſt monacho cuidam Senenſi, qui Ephræmo conjunctus, rem eccleſiæ peſſumdedit; Catholico interim ex vecordia familiarium atque adminiſtrorum delictis connivente.

II. Ejus conſtitutio. Sobenſis in Nomocanone Par. 6. cap. 3. profert Abrahæ conſtitutionem de libris, quos ſenes, quique quinquageſimum ætatis annum attigere, percurrere debent. Vide ſuprà hoc tom. pag. 342.

CAPUT XXVII.

Abraham Auni.

I. Abraham filius Noë, seù Auni. BRAHAM بن نوح *Ben Noë*, ſeù بن عون *Ben Aun*, cognomento الاسكاف *ſutor*, quum Bochtjeſus medicus Theodoſium anno Hegiræ 238. in Patriarcham Neſtorianorum ipſo reluctante ordinari curaſſet, Motuacchelum Chalipham, cui in primis acceptus erat, inſtigare non deſtitit, donec Bochtjeſum quidem exilio multaret, Theodoſium verò in carcerem detruderet, in quo uſque ad obitum Joannis Meſve manſit, ut ſuprà dictum eſt. Tùm verò Motuacchelus eam in Chriſtianos perſecutionem excitavit, quæ ab Amro in vita Theodoſii deſcribitur.

Scripſit adversùs Judæos Tractatum, de quo hæc Abulbarcatus cap. 7. de eccleſiaſticis Scriptoribus. II. Ejus liber adversùs Judæos.

ابرهيم بن عون الاسكاف له كتاب حل الشكوك التى اوردها بعض اليهود على ان كتب النصارى متناقضة وابطال ما زعمه اوليك من ذلك عدة ابوابه ١٢٧ بابا .

Abraham Auni filius, ſutor, edidit librum in capita 127. diſtributum, in quo ſolvit dubia, quæ à Judæis proponuntur, ut probent, Chriſtianorum libros ſibi repugnare. Exſtat in Biblioth. Vat. cod. ms. Arab. 31. & 172. hoc titulo prænotatus: كتاب حل الشكوك والرد على اليهودى المخالف تاليف ابراهيم بن عون النسطورى .

Liber ſolutionis Dubiorum, & Apologiæ adversùs repugnantem Judæum, auctore Abrahamo Ben Aun Neſtoriano. Opus in tres partes dividitur: quarum prior continet capita 36. altera item capita 36. tertia denique capita 55.

CAPUT XXVIII.

Theodoſius Patriarcha.

HEODOSIUS Garmæus, ex metropolita Gandiſaporenſi in Patriarcham Neſtorianorum an. Hegiræ 238. Chr. 852. electus, paulò poſt in carcerem juſſu Motuaccheli Chaliphæ conjectus, inde tribus annis cum dimidio exactis dimiſſus, obiit ſexto ineunte Patriarchatus anno. Quæ in ejus inauguratione contigere, ex Amro deſcri- I. Theodoſius Garmæus, Neſtorianorum Patriarcha.

ſcri-

ſcripta habes ſuprà hoc to: pag. 210. & 211. Quæ verò ſubſequuta ſunt apud Neſtorianos diſſidia, ex eodem auctore accipe.

وتغيّر المتوكل على بختيشوع لاجل ما كان يستعمله من مكايدته وقبض عليه واعتقله وحبس الجاثليق بعد شهر ببغداد وحمل الى سرمن راى . وهدم دير بدورقنه واقطعه لمحمد بن جميل صاحب الشرطة ليبنيه منزلا . واخرجت عظام مار ابراهيم ورميت فى دجلة وامر باخراج القسان والشمامسة من سرمن راى حتى لا يجنزون النصارى ولا يعملون لهم قربانا ولا يكرزوا اسم الجاثليق . ومنع النصارى من ركوب الخيل وان يلبسوا المصبوغ ويجعلون على دراريعهم القوارات ولا يرى احدهم يوم الجمعة فى السوق ويخرب قبور موتاهم ولا تعلم اولادهم فى مكاتب العربى ويوخذ خراج منازلهم للمساجد وينصب على ابوابهم صور الشياطين من خشب ولا يسمع لهم صوت صلاة ولا يدع موضع قربان . وهدم عدّة بيع واعمار منها دير مار قرياقوس بالانبار وفيه يعمل الشعانين وهيكل مار يونان . وتفتحت على النصارى المحن من كل وجه تاديبا من الله وتمكّن الحسّاد منهم بتغير النيّة فى بختيشوع . وكان بسرمن راى طبيب اسمه سرجيس لخصومة جرت بينه وبين بعض المتطببين خرج عن النسطورية واعتقد مذهب اريوس وقصد الجاثليق وكذب بانه يكاتب ملك الروم ويدعوا له ويرفع اخبار المملكة . فاحضره المتوكل وساله عن الحال فانكرها واسامه اليمين فاباها خوفا لئلّا يخالف كتاب الشريعة واتكل على المسيح . واشار من فى الخدمة من الروسا عليه بان يحلف فلم يفعل وصبر على الحبس مدة ثلث سنين وستة اشهر واخوه توما مطران باجرمى مقيم عنده يونسه . وبلغ كل شرير من النصارى ما يريده . ولما سار المتوكل الى دمشق طرح سرجيس مطران نصيبين فى طريقه الرياحين وعقد القباب فلما اجتاز تحتها استحسنها وحمل الى خدمته جميع ما يحتاج اليه من الخيرات والفاكهة والشراب . فسال المتوكل الفتح بن خاقان عن الفاعل لذلك . فاعلمه ان هذا فعله مطران النصارى . فامر بايصاله اليه اذ احضر مكرما واشعره النصارى بذلك وحضر المعسكر فوصل مكرما . واطلق له عشرة الف درهم وخفّ ما فى قلبه على النصارى . ففرقها وامثالها على الحواشى . وعظم ذلك عند المتوكل لما سمعه . واكدّ وصاه الامير والقاضى بنصيبين فى بابه وقضى حوايجه . وقال المتوكل للفتح . بماذا تكافى هذا الرجل . فقال له اذا مات الجاثليق تجلسه . فعمل على ازاحة ثاداسيوس . فاعلمه ان هذا لا يجوز فى سنّة النصارى . فوصّاه ان يشعره بذلك اذا مات ثاداسيوس . واتفق موت يوحنا بن ماسويه الخ وجرى موت يوحنا بن ماسويه على اتمّ وقار . واستاذن الكتّاب والمتطبّبون فى انحدار الجاثليق الى بغداد ومقامه فى قلايته . فوقع الى امير بغداد باطلاقه وادخاله الى بغداد مكرما . وخرج من سرمن راى احسن خروج وادخل بغداد احسن دخول بالاكرام العظيم والتبجيل . وكانت مدة حبسه ثلثة سنين وستة اشهر . ولم تطل مدته واعتلّ ومات اول احد قداس البيعة ودفن فى الدير مع طيماثاوس وكانت مدته خمس سنين وثلثة اشهر واربعة عشر يوما .

Interea Motuacchelus Chalipha adverſùs Bochtjeſum indignatus, quod ejus voluntati quadam occaſione reſtitiſſet, eundem comprehendi, atque in vincula conjici juſſit: Catholicum præterea poſt menſem Bagdadi carceri mancipari, inde Sarmanrajam deportari: ſed & cœnobium Dor-Kenenſe diruit, eoque in loco Mohammado Gemaili filio ſpiculatorum præfecto conceſſit, ut hoſpitium exſtrueret. Per eam occaſioneu mar Abrahami oſſa è loculo extracta, in Tigrim projecta fuere...... Sacerdotes etiam & Clericos Sarmanraja expulit, ne Chriſtianorum cadavera ſuo more efferrent, neque ipſis Liturgiam facerent, aut Catholici nomen proclamarent. Chriſtianis quoque equorum uſum interdixit; præcepitque, ut coloratis veſtibus uterentur, utque brachiis ſuis ſegmenta panni appenderent; vetuitque, ne feria ſexta ineunte in forum prodirent. Edixit præterea, ut Chriſtianorum ſepulchra ſubruerentur, eorumque filios Arabicas literas ediſcere prohibuit. Vectigalia inſuper pro ſin-

singulis illorum domibus pendi solita Meschitis assignavit, appendique jussit eorum foribus ligneas dæmonum imagines. Oratoria quoque & destinatas sacræ oblationi ædes publico edicto sustulit. Plurimas proinde ecclesias & monasteria solo æquavit: & inter cætera cœnobium S. Cyriaci in urbe Anbara, in quo Hosanna celebrari consueverant, & sancti Jonæ ecclesiam: ita ut undique mala in Christianos irruerent Deo illorum scelera vindicante, postquam Chaliphæ in Bochtjesum voluntas invidorum operâ immutata fuisset. Circa hæc tempora vivebat Sarmanrajæ Sergius quidam professione medicus. Hic ab aliis ejusdem professionis christianis provocatus, abdicata Nestorianorum secta, Arianismum amplexus est, acceptasque ulturus injurias, Catholicum falso crimine apud Chalipham insimulavit, quasi Romanorum Imperatori faveret eidemque publica regni negotia referret. Quare ad causam dicendam à Motuacchelo vocatus est: quumque constanter factum negaret, & Chalipha, ut jurejurando se purgaret, instaret, Catholicus id sibi nefas esse respondit ex Christi lege, cui suam salutem se malle committere affirmabat. Suadentibus verò viris primariis in Chaliphæ aula famulantibus, ut se præstito juramento redimeret, recusavit, maluitque ad triennium & sex menses carceris ærumnas tolerare: quo
1 spatio Thomas, 1 ipsius frater metropolita Bagermensis illi omnia charitatis officia exhibere non destitit. Adeo scelestissimo cuique adversùs christianos omnia licuerunt. Accidit intereà, ut Motuacchelus Chalipha Damascum peteret. Ea occasione usus Sergius Nisibis metropolita viam myrto constravit, & tabernacula construxit, quæ Chalipha conspicatus laudavit: commeatum præterea adjecit poma & varia potionum genera. Quærens porrò Chalipha à Phatho filio Chachali auctorem, audiit Christianorum hunc esse metropolitam. Hominem ergo introduci jussit, & humanissimè tractavit: decem insuper mille denariis illum est muneratus, conceptamque adversùs Christianos indignationem tantisper mitigare visus est. Eam verò pecuniæ summam Sergius Chaliphæ familiaribus protinus distribuit, ac tantumdem de suo adjecit: quam liberalitatem Chalipha rescivit ac vehementer probavit: simul gubernatori & judici Nisibensibus præcepit, ut hominem impensè commendatum haberent, ejusque negotia diligenter expedirent. Ad Phathum verò idem Chalipha conversus, quas, rogat, gratias viro sibi adeò benevolo referendas censeret. Quumque ille respondisset, Patriarchatu hominem esse munerandum, & Chalipha Theodosium exauctorare cogitaret; monuit Phathus id per Christianorum legem neutiquam licere. Mandavit itaque Chalipha, ut de obitu Theodosii suo tempore Phathus se faceret certiorem. Illis itaque officiis Motuacchelus delinitus, Christianis favere cœpit, atque de absolvendo dimittendoque Theodosio deliberare. Interea Joannes Mesve è vivis excessit (Reliqua vide suprà pag. 503.) cujus cadaver honorificentissimè elatum fuit. Tùm verò Scribæ & Medici ausi sunt Catholici dimissionem petere, utque illi liceret Bagdadum venire propriaque in cella manere. Jussus est ergo Bagdadi gubernator hominem dimittere, & ut cum honore in eam urbem intraret permittere. Sarmanraja itaque cum pompa dimissus, Bagdadum honorificentissimè ingressus est. Mansit in carcere annos tres, & menses sex. Nec diu post in morbum incidit, obiitque Dominica prima Dedicationis ecclesiæ, in cœnobio unàcum Timotheo sepultus, quum annos quinque, menses tres, diesque quatuordecim sedisset.

Bi-

NOTA.

1 *Thomas ipsius frater metropolita Bagermensis*. Auctor nimirùm historiæ monasticæ, toties à nobis laudatus, de quo suprà dixi à pag. 463. quem videtur Theodosius Patriarcha ipsius frater ex Margensi ecclesia ad Bagermensem metropolim evexisse

II. Ejus constitutiones.

Binæ Theodosii Constitutiones laudantur in Nomocanone Sobensis Par.6.cap.3. & Par.8. cap.19. Utramque retuli hoc tomo pag.341.& 347.

CAPUT XXIX.

Sapores Saheli.

Sapores filius Saheli, medicus.

SAPORES Saheli filius سابور بن سهل *Nosocomii Gandisaporensis præfectus fuit* (ut Abulpharagius scribit in historia Dynastiarum p. 176.) *sæculo suo clarus: libros composuit celebres, è quibus est Liber medicamentorum compositorum, quem in nosocomiis & pharmacopæis sequuntur, viginti duo capita continens. Mortuus est religione christianus, die lunæ septimo ante finitum mensem Dil-Hegge anno Hegiræ* 250. Christi 864.

CAPUT XXX.

Israël Episcopus Cascaræ.

I. Israël Cascaræ episcopus.

ISRAEL à Sergio Patriarcha, qui Theodosio successit Sedemque ab an. Græcorum 1171. ad annum 1183. hoc est, ab anno Christi 860. ad annum 872. tenuit, Episcopus Cascaræ ordinatus fuit, ut Tom. 3. p. 439. notavi. Sergio defuncto, de Primatu cum Enoso Mosulano metropolita contendit usque ad annum Græcorum 1188. Christi 877. quo obiit, ut fusè Amrus in vita Enosi Patriarchæ in hæc verba. إنوش اقامة سرجيس مطرانا على الموصل . ولما مات حضر اسقف كشكر اسرايل على الرسم وكانت الابا بالحضور ورضى به جماعة من المومنين واختاروه للجثلقة وكان مستحق ذلك لعلمه وفضله وميل اصحاب المذهب اليه . ووافى انوش مطران الموصل واحب الجثلقة وكان ايضا عالما طاهرا فرضى به جماعة من المومنين وتعصب له خلق وانقسم الناس معهما ووقعت الخصايم والشرور وانبسط الاصاغر على الاكابر واعتضدت كل طايفة باحد اسباب السلطان وكانت المملكة مضطربة بالعلوى البصرى وانقذ امير بغداد من احضر اسرايل من سرمن راى الى بغداد وامره ان لا يذكر الجثلقة البتة لمسلمة النصارى له ذلك . واعتماد بعض من تعصب لانوش . وقد نزل اسرايل من البيم فى عتبة الرازين ومد فى الزحام الى مذاكرة . فعصرها بغير مخافة الله وحمل مغشيا عليه وبقى عليلا اربعين يوما ومات ودفن فى دير مار فثيون فى بيت الشهدا فى العتيقة . ووقع بين الحيريين والكشكريين فى بيعة اصبغ بدار الروم بسبب الحقوق فقرر الحقوق ورتب الصلوات لكل منهم وكتب به تقريرا يعتمد وحرم من ينقضه . واكد ذلك جمع بعد جمع اخرها ايام ابن على الخازن . وبعد موت سرجيس بقى الخلف مدة اربع سنين وثلثة اشهر واحد وعشرين يوما . واجتمع الابا بالمداين واسيم يوم الاحد بعد الدنح سنة الف ومائة وثمان وثمانين للاسكندر وسنة ثلثة وستين ومائتين للهجرة .

Enos à Sergio Patriarcha Mosulanæ ecclesiæ præfectus fuerat: quum eodem Sergio defuncto Israël episcopus Cascarensis Patres ad Synodum de more convocavit: in qua ipse à quibusdam christianis in Patriarcham est electus: eoque profecto honore haudquaquam indignus erat ob spectatam ipsius doctrinam & mores, christianorumque erga ipsum propensam voluntatem. Adfuit interea Enos Mosulanus metropolita, vir cætera doctus & probus, qui Patriarchatum ambiens, magnas in ecclesia turbas excitavit, divisoque in duas factiones populo, magna animorum contentione diu pugnatum fuit, utrique factioni suffragantibus pro suo quisque sensu aulicis: Sed & publicæ Imperii res scissæ pertur-

turbatæque erant ob Alavidem [1] *Bassorensem. Eam tempestatem pacaturus Bagdadi prætor, Israëlem ex urbe Sarmanraja Bagdadum arcessit, perpetuumque eidem silentium indicit & mandat, ne cum quoquam christiano de Patriarchatu verba deinceps facere aut deliberare præsumat. Accidit post hæc, ut aliquando Israël è suggestu descenderet sacra mysteria peracturus, quum media in turba prosiliens scelestus quidam ex factione Enosi, atque ejus virilia occupans, nec hominem nec Deum veritus, tanta vi illa compressit, ut miser ille deficiente spiritu semianimis subito conciderit, indeque domum deportatus, vix ad quadragesimum diem supervixerit. Mortuus, in cœnobio S. Phetionis in sacello antiquo martyrum sepultus est. Hic porrò quum viveret, exorta inter Hirtenses & Cascarenses in Ecclesia* Sancti Simeonis *Sabôe in ædibus Romæorum de proëdria quæstione, canonicas preces utrisque constituit, certumque earumdem ordinem sanxit in posterum observandum, lata contra transgressores excommunicationis sententia: idemque ordo in posterioribus Synodis confirmatus fuit usque ad ætatem filii Ali Gazenii. Ab obitu itaque Sergii prædictum inter christianos dissidium ad quatuor annos, menses tres, diesque unum & viginti continuatum fuit. Tum demùm Patres in urbe Modaina congregati, Enosum Patriarcham crearunt die Dominica post Epiphaniam anno Alexandri millesimo centesimo octogesimo octavo, Hegiræ ducentesimo sexagesimo tertio.*

II. Ejus successor Ananjesus.

Pergit referre Enosum, postquam cœnobium Dorkenæ visitasset, Bagdadum urbem petiisse, ibique triginta metropolitas & episcopos ordinasse: die verò Dominica post Ascensionem Domini, secunda mensis Dil-Hegge, Maii 31., anni Hegiræ 270. Græcorum 1195. Christi 884. obiisse, quum sedisset annos 7. menses 4. dies 19. ودبّر حنانيشوع اسقف كشكر النظارة . *Vicaria denique potestate Ananjesum Cascaræ episcopum*, qui in Israëlis locum jam subrogatus fuerat, *Sedem Patriarchalem rexisse.*

III. Ejus liber.

Israëlem Scriptoribus accenset Abulbarcatus cap. 7. de Officiis ecclesiasticis. اسرايل اسقف كشكر له كتاب في اصول الديانة . *Israël Cascaræ episcopus edidit librum de fundamentis fidei.*

CAPUT XXXI.

Elias Damasci Metropolita.

I. Elias Hierosolymæ & Damasci Nestorianorum Metropolita.

LIAS cognomento جوهري *Geveri*, ex Hierosolymitano Nestorianorum Episcopo à Joanne Patriarcha die 15. Julii anno Græcorum 1204. Christi 893. Damascenus ejusdem sectæ Metropolita ordinatus fuit, ut ex Amro notavi tom. 2. pag. 440. Vitam protraxit ad tempora Joannis Isæ Patriarchæ, cujus Responsa Canonica Nomocanoni suo inseruit. Joannes autem hic ab anno Christi 900. ad ann. 905. Nestorianis præfuit, ut dixi suprà hoc tomo pag. 236.

II. Ejus Nomocanon.

Exstat ejus *Nomocanon Arabicus* à nobis sæpe laudatus, in duas partes distributus, quarum prior Canones Occidentalium, ut inquit, complecti-

NOTA.

1 *Ob Alavidem Bassorensem.* Is fuit Ali quidam ex urbe Bassora oriundus, qui anno Hegiræ 254 in Chalipham rebellavit, suum genus ad Alim referens seque ipsum appellans Alim filium Mohammad, filii Achmed, filii Isæ, filii Zaidi, filii Ali, filii Hosaini, filii Ali ben Abitaleb. Vide Ismaëlem in chronico ad ann. Hegiræ 255.

ctitur; hoc est, *Vitas* Apostolorum & Discipulorum: *Canones Apostolicos*, *Ancyranos*, *Neocæsarienses*, *Nicænos*, *Constantinopolitanos*: nec non *Catalogum hæreseon*, quæ ab Ecclesiæ exordio ad Constantini imperium exortæ sunt. Altera parte continentur Canones Orientalium hoc ordine: 1. *Synodus Isaaci & Maruthæ*. 2. *Jaballahæ & Acacii* anno 21. Jezdegerdis. 3. *Dadiesu* anno quarto Beherami. 4. *Acacii* anno tertio Balascæ. 5. *Marabæ* sub Chosroë Anuscervano. 6. *Josephi*. 7. *Ezechielis* anno 45. Chosroæ. 8. *Jesujabi* anno 8. Hormisdæ. 9. *Ejusdem Jesujabi Epistola Canonica* ad Jacobum Episcopum. 10. *Sabarjesu* anno 6. Chosroæ filii Hormisdæ. 11. *Gregorii*, qui Sabarjesum excepit. 12. *Georgii*. 13. *Ordo Sedium Episcopalium* in Synodo. 14. *Jesujabi* statutum de Eucharistia. 15. *Mosis* in idem, nec non de Baptismo. 16. *Catalogus Patriarcharum Orientis* ab Adæo Apostolo ad Timotheum Jaballahæ successorem. 17. *Catalogus Episcopatuum* ditionis Patriarchæ Orientis. 18. *Joannis Isæ Patriarchæ* Responsum de Jejunio Ninivitico, & de Jejunio Virginum. 19. *Ejusdem Joannis Isæ* Epistola Canonica ad Hasanum Presbyterum. Denique ad calcem Codicis ab amanuensi adjectus est tractatus Abulpharagii Benattibi de Matrimonio & Repudio. Vide Tom. 2. pag. 507.

III. Ejusdem Tractatus de Concordia Fidei.

Quum Nestorianis Hierosolymæ commorantibus Episcopus præesset, *Tractatum* edidit, quo tres Syrorum factiones, Nestorianos scilicet, Melchitas & Jacobitas, in substantia, ut inquit, fidei convenire, & in modo loquendi dumtaxat differre, contendit. Habeo exemplar descriptum à Chedro Hormisdæ filio Diacono mense Majo anni Græcorum bis millesimi tertii, hoc est Christi 1692. cui titulus hic præfixus est. كناب اجتماع الامانة بين السريانية المكنيين بالنسطورية والملكية واليعقوبية تاليف مار اليا المكنى الجوهري مطران القدس الشريف وكرسي الادني.

Liber de concordia Fidei inter Syros, qui Nestoriani, Melchitæ, & Jacobitæ appellantur, auctore Mar Elia Gevero nuncupato, sanctæ urbis Metropolita, postremæ Sedis antistite.

In hoc Tractatu hæc observatu digna occurrunt. Primum quod universos Orientis Christianos in hisce fidei articulis consentire affirmat.

وايتهم مجتمعين على القيام بالاحاد والاعياد المسيحية ومتفقين على امر القيام بامر القربان انه جسد المسيح ودمه ومقربين بالامانة التى امر بها الثلثماية وثمانية عشر الابا الذين اجتمعوا بمدينة نيقية وهى تقرا عند الجميع فى كل وقت القداس وهم ايضا مجتمعين على صحة الكهنوت على مراتبها ومراتب الفطركية والاسقفية والقسوس والشمامسة وايضا بما المعمودية ولم يكن فيهم فرق فى الدين ولا فى الايمان ولكن فى الهوى.

Illos quidem, inquit, *secum convenire deprehendo in religiosa Dominicorum dierum, Festorumque Christianorum observatione: nec non in oblatione Eucharistiæ, quam Christi corpus & sanguinem esse profitentur: sed & consentire in fide Patrum trecentorum decem & octo Nicææ congregatorum, quæ apud omnes in singulis Liturgiis recitatur: demùm in sacerdotii veritate ejusque ordinibus consonare, Patriarchatu scilicet, Episcopatu, Presbyteratu, & Diaconatu, & in aqua Baptismatis: in eo verò dumtaxat differre, quod partium studio abripiuntur, non quia diversam fidem colunt.* Et infrà.

ونحن نرى جميع اهل دين النصرانية متفقين بالانجيل كتاب الله الحق: وكتاب فولوس والابركسيس: والكتب العتيقة التوراة والانبيا: والامانة والقربان والمعمودية والاعياد والاحاد والصوم والكهنوت والصليب والاقرار بيوم القيامة والبعث والنشور من القبور والحلال والحرام والجنة والنار.

Cunctos Christi fideles concordare cernimus in Evangelio, quod ut verum Dei librum venerantur: & in libro Pau-

Pauli, & *in Actibus Apostolorum*, & *in libris veteris Instrumenti*, *Pentateucho scilicet*, & *Prophetis*: & *in Symbolo Fidei*, *in Eucharistia*, *in Baptismo*, *in Festis*, *in Dominicis*, *in Jejunio*, *in Sacerdotio*, *in Cruce*, *in confessione resurrectionis à mortuis*, *in iis quæ fasve nefasve sunt*, *in Paradiso denique* & *Igne*. Hinc quum exposuisset, quo sensu Nestoriani quidem in Christo duas naturas duasque personas admittunt, matremque Dei Mariam dicere detrectant; Melchitæ verò & Deiparam dicunt, & Christo Domino duas naturas unamque personam tribuunt; Jacobitæ autem unam Christi naturam unamque personam profitentur, matremque Dei unàcum Melchitis appellant; idque totum, in quo discordare videntur, ad concordiam revocare contendisset; concludit:

فمن حيث اختلفوا فى القول : اتفقوا فى المعنى : ومن حيث تناكروا فى الظاهر اجتمعوا فى الباطن . وكلهم الى ايمان واحد ينقادون وبرب واحد يامنون ولرب واحد يعبدون . لا فرق بينهم فى ذلك ولا انفصال الا من جهة الهوى والمعصية :

Verbo quidem discrepant, *sed sensu conveniunt*, *quodque exteriori specie negant*, *reipsa admittunt*. *Ad unam scilicet omnes fidem reducuntur*, *in unum Dominum credunt*, *unum Dominum colunt*: *nec ullum hac in re ipsos inter discrimen cernere est*, *nisi ex partium studio*, *odioque*, *quo se invicem prosequuntur*. Alterum quod de signo Crucis scribit, quo Melchitæ, Jacobitæ, ac Nestoriani frontem signare solent.

واما اختلافهم بالصليب بعضهم يعمل الصليب باصبعه الواحد وياخذ من شماله الى يمينه . وبعضهم باصبعيه وياخذ من يمينه الى شماله. فهذا امر ليس فى حالة توجب الفرق وهو من ما وصفته من الطبيعة الواحدة والطبيعتين . وذلك ان اليعقوبية تعمل الصليب بالاصبع الواحد وتاخذ من الشمال الى اليمين وغرضها بذلك الايمان بمسيح واحد على الصليب خلّصهم بصلبه من جهة الشمال الذى هو الخطية الى ناحية اليمين التى هى المغفرة . وايضا النسطورية والملكية عملوا بالاصبعين واخذوا من اليمين الى الشمال وغرضهما بذلك الايمان لوجود اللاهوت والناسوت جميعا على الصليب لان الخلاص بذلك . وظهر الايمان من جانب الايمن ودفع الكفر من جانب الشمال الذى هو الظلالة . هذا امر ليس فيه فرق يوجب على احد الكفر عند المخالف له . لان الايمان واحد .

Quod autem in formando Crucis signo sibi invicem minimè consentiant, *id profectò nihil officit*. *Alii nimirùm crucis figuram uno digito describunt deducta manu à sinistra corporis parte ad dexteram*: *alii digitis duobus contrario ductu à dextera ad sinistram ejusdem crucis formam exprimunt*. *Id*, *inquam*, *consensioni concordiæque minimè officit*, & *eo sensu exponendum est*, *quo unius duarumve naturarum dogma intelligendum esse jam dixi*. *Jacobitæ scilicet uno digito cruce se signant*, *à sinistra ad dexteram abeuntes*, *quo profiteantur*, *se credere in unum Christum*, *qui in cruce moriens*, *à sinistra parte*, *hoc est*, *à peccato ereptos*, *ad dexteram*, *hoc est*, *ad gratiam transtulit*. *Similiter Nestoriani* & *Melchitæ dum duobus digitis contrario ductu à dextera ad sinistram crucis figuram describunt*, *profitentur se credere*, *in cruce divinitatem atque humanitatem simul unitas exstitisse*: *hæc enim causa nostræ salutis fuit*: *indeque fides à dextera parte exorta est*, & *infidelitas*, *nempe error*, *à sinistra depulsa est*. *Hoc autem haudquaquam eam differentiam inducit*, *ob quam ab adversariis contrario ritu utentibus impietatis quispiam accusetur*: *quandoquidem una utrorumque fides* & *sensus est*. Tertium, quum Nestoriani Deiparam negant, eadem eos sentire declarat, quæ Melchitæ & Jacobitæ affirmant.

واما امتناع النسطورية وانكارهم ان يقولوا ان مريم والدة الله فليس ذلك جحودًا للاهوت المسيح ولا انكار حلول كلمة الله فى السيدة مريم والدة المسيح وهو الاه العالمين . ويمتنعون عن قولهم

مريم والدة الله وذلك قصدهم ان عز وجل اسمه يعم الثلاثة اقانيم الاب والابن وروح القدس والمسيح اسم يخصّ الابن دون الاب وروح القدس . واذا ان قلنا والدة الله ادخلنا الولادة على الاب والابن وروح القدس . واذا قلنا والدة المسيح وهو اله العالمين فهو الابن وحده من حيث لا نجحد انه الله . كذلك قول اليعقوبية والملكية ان مريم والدة الله ليس هذا انكار لناسوت المسيح ولا اظهار لولادة الاب وروح القدس : بل هو اقرار بلاهوت المسيح محبول به ومولود . وفي كل الاحوال فليس في ذلك عند الايمان فرق ولا تباعد عن الحق .

Quod autem Neſtoriani negant Mariam Deiparam dici oportere ; non hoc eſt negare Chriſti Divinitatem, aut Verbi Divini in dominam Mariam Chriſti matrem deſcenſum, qui idem eſt rex ſæculorum. Recuſant autem Neſtoriani Mariam Dei genitricem appellare, quia excelſum & glorioſum Dei nomen Trinitatem perſonarum Patris & Filii & Spiritus ſancti ſignificat: Chriſti contra nomen Filium tantùm, non Patrem, nec Spiritum ſanctum propriè connotat. Quare ſi Mariam Dei genitricem dicamus, videmur generationem nativitatemque Patri & Filio & Spiritui ſancto attribuere. Si autem Mariam matrem Chriſti, qui ſæculorum eſt Deus, nuncupemus, ſolum Filium ab ea natum affirmamus: id autem affirmare utique non eſt negare Chriſtum eſſe Deum. Pari pacto quum Jacobitæ & Melchitæ Mariam Deiparam appellant, non hoc eſt negare Chriſti humanitatem, neque Patri ac Spiritui ſancto nativitatem affingere; ſed eſt affirmare Chriſtum in ſua divinitate exiſtentem conceptum natumque fuiſſe. Nuſquam verò in his dictis fidei differentiam, aut ullum à veritate diſſenſum eſt invenire. Demùm diverſitatem Rituum, qualem inter Chriſtianas Orientis gentes ſuo tempore obſervabat, unitati fidei nequaquam officere teſtatur.

واذا كان الايمان واحدا فمن اين يدخل الخلف والاختلاف واما اختلافهم في الصلوات ما يقرونه وينقصونه : وترتيب الاعياد وتقديم اوقات الصلاه وتاخيرها وزيادة الصوم بعضهم على بعض : ذلك انه ليس يفرق في الديانة ولا في الايمان وانما هي هذه سنن شرعت لبلد دون بلد ولاهل لسان دون اخر : وكل امة من امم الدنيا قد دخلت في دين النصرانية وتمسكت فيه بالاجتهاد والحرص وقد فهمهم الله جل ذكره ما يصلح ان يستعملوا في بلدهم من السنن المسيحية .

Quum una ſit omnium fidei regula, quis locus diſſenſioni & diſcordiæ fuerit? Quod autem in precum numero, aut feſtorum ordine, aut eccleſiaſtici officii tempore, aut jejuniorum obſervantia alii alios ſuperent, aut abinvicem diſſentiant; id profectò nec in religione, aut in fide ullam differentiam diſcordiamve arguit: quum pro diverſitate varietateque regionum & linguarum diverſi variique ritus invaluerint, & cuilibet genti ex tot quin pluribus, quæ Chriſtianam religionem amplexæ eandem diligenter firmiſſimèque tenent, ſuggeſſerit Deus, cujus nomini honor & gloria, certos Chriſtianæ pietatis ritus propriis locis accommodatos. Hæc Elias. Nimirùm pro publica Paſtorum uniuſcujuſque ſectæ pace ac tranquillitate multum intererat, Chriſtianos in civitatem Hieroſolymitanam ex univerſis orbis terrarum partibus confluentes ad concordiam conſenſionemque, quantum fieri poteſt, in iis potiſſimùm quæ ad religionem ſpectant, revocari. Verùm an firmis manentibus ſingularum gentium in errores ſuos errorumque auctores patronoſve ſtudiis, id Elias aliuſve præſtiterit aliquando, aut præſtare queat, alterius eſt loci expendere.

CA-

CAPUT XXXII.

Joſeph Saher Presbyter.

Joſeph Saher, cognomento Al-Kaſs.

UB Moctapho Chalipha, qui anno Hegiræ 295. Chriſti 907. obiit, claruiſſe refertur ab Abulpharagio in Hiſtor. Dynaſt. pag. 186. *Joſephus Saherus medicus, qui* القس *Al-Kaſs, hoc eſt, Presbyter appellatus eſt, vir fama celebris, medicinæ ſtudio incumbens, magna diligentia in congerendis quæ utilia eſſent. Ideo appellatus eſt* الساهر *Al-Saher, hoc eſt, vigilans, quod nonniſi quartam noctis partem, vel paulò ampliùs dormiret, deinde ſcientiæ acquirendæ invigilaret. Dicunt alii, ideo nomen Al-Saher illi inditum fuiſſe, quod cancer ipſi in anteriori capitis eſſet, qui ſomnum impediret. Quod ſi quis attentè librum ipſius perpenderit, reperiet in eo aliqua, quæ indicio ſunt ipſum hoc morbo affectum fuiſſe.* Hæc Abulpharagius.

CAPUT XXXIII.

Matthæus Jonæ.

I. Matthæus Abu Baſciar, Jonæ filius.

ATTHÆUS cognomento ابو بشر ابن يونس المنطقي *Abu Baſciar, Ebn-Junes Dialecticus*, hoc eſt, Baſciari pater, Jonæ filius, claruit anno Chriſti 930. de quo hæc Abulpharagius in hiſtor. Dynaſtiarum pag. 200. ex verſione Pocockii. *Fuit Bagdadi in Chaliphatu Al-Radii poſt annum* Hegiræ *trecenteſimum viceſimum, & ante triceſimum, Matthæus filius Juneſi Dialecticus Chriſtianus, artis Logicæ peritus, quam explicans, ſæpius eundem ſermonem repetebat, quum ipſi propoſitum eſſet docere, & ut intelligeretur efficere. Fuit* من اهل ديرقنى ممن نشى فى اسكول مار مارى قرى على روفيل وبنيامين الراهبين اليعقوبيين. *ex incolis Dir-Kanæ, ubi educatus eſt in Schola Mar Mari: ſtuduit etiam apud Ruphilum & Benjaminum monachos Jacobitas, ipſe ſecta Neſtorianus. Mentionem ejus faciens Mohammad Ebn Iſaac* النديم *Al-Nadim* [1] *in libro ſuo: illi, inquit, debebatur principatus inter Dialecticos ſeculi & regionis ſuæ.*

II. Ejus opera.

Plura Ariſtotelis opera commentariis illuſtravit, teſte Hottingero in Biblioth. Orient. à pag. 221. ut *Categorias, Perihermenias, Analytica priora, & poſteriora, Topica, librum de Auditu naturali, de cœlo, &c.* è Syriaco autem Arabicè reddidit *Analytica poſteriora, Poëtica, librum de cœlo, de generatione & corruptione, de meteoris, de ſenſu & ſenſibili, & metaphyſicorum.* Demùm in Syriacam linguam tranſtulit *Sophiſtica, & librum de Auſcultatione naturali.* Ubi pro *Abu-Baſciar Matthæo filio Jonæ*, perperàm ab Hottingero appellatur modò *Abu Scharmatæus*, & modò *Matthai Abuſcharmatæus*, ſeù *Abi-Scharmatæus*.

CAPUT XXXIV.

Cyriacus.

I. Cyriaci ætas.

YRIACUS Neſtorianus ſcriptor Jahiæ Ben-Adi Jacobitæ æqualis, vivebat anno Chriſti 950.

II. Ejuſdem ſcripta.

Exſtat Cod. ms. Arab. Vat. 29. pag. 210. *ejus Reſponſio*

NOTA.

1 *Al-Nadim*, ideſt, orator; non *compotator*, ut perperàm vertit Abulpharagii interpres.

ſio ad diſſertationem ejuſdem Jahiæ adversùs Neſtorianos. Jahia autem, teſte Abulpharagio in hiſtor. Dynaſt. pag. 209. obiit die 13. Auguſti anno Græcor. 1285. Chriſti 974. annos natus 81. plenoque nomine appellatur

يحيى افريهى بن عدى بن حميد بن زكريا التكريتى

Jahia (hoc eſt, Joannes) *ſeù Aphriha, filius Adi, filii Hamid, filii Zachariæ, Tagritenſis*.

Ejuſdem Cyriaci hymnus Syriacus *de Macabæis* habetur Codice Syr. Amiden. 1. Vide Tom. 1. Bibliothecæ noſtræ pag. 581.

CAPUT XXXV.

Georgius Arbelæ & Moſuli Metropolita.

I. Georgius Arbelenſis & MoſulenſisMetropolita.

GEORGIUS Arbelæ & Moſul Metropolita in Lucæ locum ab Emmanuele Neſtorianorum Patriarcha ſubrogatus fuit circa annum Chriſti 945. Emmanuele verò anno Hegiræ 349. Chriſti 960. defuncto, de Patriarchatu cum Iſraële, Ebedjeſu, & Mari contendit, quorum prior anno Chriſti 962. conſecratus eſt, alter anno 963. tertius denique anno 987. Sub eodem Mari deceſſit, ſucceſſoremque in Moſulana Sede habuit Jeſujabum, de quo mox ſermo erit. Vide Amrum in geſtis Iſraëlis, Ebedjeſu, & Maris Patriarcharum, ex quo de Georgio quædam delibavi Tom. 2. pag. 442. & ſeq. & hoc tom. 3. pag. 201.

II. Ejus conſtitutiones.

Georgii *Conſtitutiones* laudantur à Sobenſi, cujus verba ex Catalogo Scriptorum retuli ſuprà p. 279. ubi eum *Athur*, ſeù *Aſſyriæ* metropolitam vocat; etſi enim ſub prioribus Neſtorianorum Patriarchis Arbelæ ſeù Adjabenæ Metropolitanus à Moſulano ſeù Aſſyrio diverſus eſſet, ſequiori tamen ætate unus idemque utramque ſedem occupare conſuevit, ut ex Amri hiſtoria liquet.

III. Homiliæ, ſeù Precationes.

Ejuſdem binæ *Homiliæ* ſeù *Precationes* exſtant Cod. Syr. Amid. 8. & 10. & Cod. Syr. 1. (Tom. 1. Bibl. noſtræ pag. 583. & Tom. 2. pag. 486.) quæ à Neſtorianis recitari ſolent *Feria tertia Rogationum* ſeù Jejunii Ninivitici, & *Dominicis Jejunii quadrageſimalis*.

IV. Liber declarationis officiorum Eccleſiaſticorum.

Denique Librum edidit in ſeptem Tractatus diſtributum, cui titulus,

ܢܘܗܪܐ ܕܬܫܡܫܬܐ ܥܕܬܢܝܬܐ ܟܠܗܘܢ
ܘܥܠܠܬܐ ܕܝܠܗܘܢ ܡܢ ܦܘܫܩܐ
ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܘܥܐܕܐ ܡܪܢܝܐ:

Declaratio omnium eccleſiaſticorum officiorum, & cauſa eorundem, necnon enarratio divinæ œconomiæ, feſtorumque dominicorum. Exſtat ſine auctoris nomine, imperfectus quidem Codice Syr. Vatic. 31., perfectus verò Cod. Syr. 11. Tom. 2. Bibl. noſtræ pag. 489. nitidiſſimo charactere exaratus in Tel-Chepha ſub Elia Patriarcha à Georgio Presbytero anno Græcorum 2018. Chriſti 1707. ut ex hac ad calcem codicis adjecta epigraphe liquet.

ܐܫܬܠܡ ܟܬܒܐ ܗܢܐ
ܘܐܫܬܠܡ ܒܝܘܡܐ ܕܥܪܘܒܬܐ ܐܝܟ ܕܠ
ܕܗܘ ܒܫܒܥ ܐܘܕܒܫܒܐ ܒܝܪܚܐ
ܕܐܝܪ ܕܫܢܬ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܬܡܢܥܣܪ
ܕܝܘܢܝܐ ܠܘܩܒܠ ܐܠܦ ܘܫܒܥܡܐܐ
ܘܫܒܥ ... ܠܡܫܝܚܐ ܒܝܘܡܝ ܕܪܝܫܐ
ܕܟܗܢܐ ... ܐܠܝܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܡܕܢܚܐ
ܘܒܝܘܡܝ ܕܡܝܬܪܘܦܘܠܝܛܐ ...
ܕܡܪܝ ܐܝܫܘܥ ܝܗܒ ܘܐܦܝܣܩܦܐ ...
ܡܪܝ ܐܠܝܐ ܡܪܢܝܐ ܦܛܪܝܪܟܐ
ܘܡܕܝܢܬܐ ... ܒܝܕ ܡܢ ܘܡܬܚܝܠ
ܘܐܬܟܬܒ ܒܬܠ ܟܐܦܐ ܩܪܝܬܐ ܗܕܐ
ܠܥܢܝܐ ܘܡܣܟܢܐ ܘܚܛܝܐ ܩܫܝܫܐ
ܓܝܘܪܓܝܣ ܒܪ ܩܫܝܫܐ ܐܣܪܐܝܠ
ܒܪ ܩܫܝܫܐ ܗܘܪܡܝܙ ܒܪ ܡܢܣܐ
ܩܫܝܫܐ

ܫܦܝܪܐ ܐܫܬܪܝ ܠܫܘܠܡܐ ܘܫܘܡܠܝ
ܡܬܠܘܬ ܐܝܪ ܒܝܪܚܐ ܒܥܣܪܝܢ
ܠܚܕ̈ܒܫܒܐ ܕܥܪܘܒܬܐ . . . ܐܬܟܬܒ
ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܦܘܫܩ ܬܫܡܫܬܐ
ܘܩܢܝܗ ܐܝܟ ܕܝܠܗ ܟܗܢܐ
ܓܒܝܐ . . . ܩܫܝܫܐ ܥܒܕܢܘܪܘ
ܒܪܗ ܕܓܒܝܐ ܩܫܝܫܐ ܐܕܡ ܡܘܨܠܝܐ
ܘܐܚܘܗܝ ܩܫܝܫܐ ܗܕܝܐ ܘܥܠܝܡܐ
ܘܒܪܝܟܐ ܥܒܕܐܠܪܫܝ ܕܡܢ ܡܕܝܢܬܐ
ܡܘܨܠ . ܦܪܢܣܐ ܕܥܕܬܐ ܡܫܒܚܬܐ
ܕܐܪܒܥ ܥܕ̈ܬܐ ܕܡܪܝ ܐܫܥܝܐ ܒܪ :
ܟܘܣܪܐ ܩܪܝܒܐ ܘܚܒܪ̈ܘܗܝ :

Cæptus est absolutusque liber iste mense benedicto Jar (Majo) *die 21. feria quarta, vespere festi Ascensionis Domini nostri in cælum, anno Græcorum bis millesimo decimo octavo .... Exaratus autem fuit in benedicto & à Deo custodito oppido Tel-Chepha. in ditione Mosulanæ urbis .... diebus Patris, principis dominique Patrum ... Mar Eliæ Catholici Patriarchæ Orientis ... Scripsit hunc librum, seù potiùs corrupit, deturpavit, vitiavit deformavitque vilis, humilis, abjectus miserque Georgius Presbyter, filius Israëlis Presbyteri, filii Hormisdæ Presbyteri, filii Israëlis quondam Presbyteri Alcusæi: qui modò memorati benedicti oppidi Tel-Chephæ incola est ... Describi autem curavit librum hunc Declarationis Officiorum, posseditque tamquam proprium sacerdos electus, Presbyter Abdalnurus filius electi sacerdotis Presbyteri Adæ Mosulani, fraterque Presbyteri Hadajæ, juvenisque benedicti Abdalreschi ex urbe Mosul: Paramonarius celeberrimi Collegii quatuor ecclesiarum sancti Esaiæ* (imò Jesujabi, ut ex Tom. 2. p.414. constat) *Bar-Kosre, ejusque sociorum.*

Opus ad illustrandum Nestorianorum ritum perutile: præmissis enim de dispensationis Dominicæ tempore quæstionibus, agitur de Ritibus Liturgiæ, Baptismi, divinæ Psalmodiæ, dedicationis Ecclesiæ, & officii Defunctorum, hoc ordine.

TRACTATUS I. *De diebus dispensationis Domini.* ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝܐ . ܥܠ . ܥܐ̈ܕܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ .

Continet Capita XXIII.

Prologus ad Danielem, cujus rogatu auctor hunc librum composuit. ܡܩܕܡܢܘܬܐ ܠܘܬ ܕܢܝܐܝܠ ܗܘ ܕܐܟܦ ܡܛܠܬܗ . Plures ait Doctores divina Syrorum Nestorianorum officia commentariis illustrasse: eum verò se ordinem sequi, quem Jesujabus Patriarcha constituit.

Cap. 1. *Quæ conscribendi Chronici, seù annorum supputationis, causa fuerit: & quæ ejus in ecclesia utilitas.* ܪܫܐ ܩܕܡܝܐ . ܡܢܐ ܗܝ ܥܠܬܐ ܕܡܟܬܒܢܘܬܗ ܗܘܐ ܫܘܥܝ ܫܢܝ̈ܐ ܘܡܫܬܡܫܢܘܬܗ ܕܙܘܢܩܝ . ܘܡܢܐ ܫܘܬܦܘܬܗ ܒܥܕܬܐ .

Patrum Nicænorum jussu, inquit, Eusebius Cæsariensis Aureum decennovennalem numerum, Cyclumque solis duodetrigesimum invenit, unde Lunæ cursus cum solari componeretur, festaque mobilia suis locis alligarentur. Nimirùm Eusebio recentiores Syri tribuere solent quidquid ad chronica martyrumque acta ab anonymis conscripta pertinet.

Cap. 2. *Quare initium anni à mense Tesri priore* (Octobri) *duci voluit Eusebius, non à Nisan* (Aprili), *quo mundus conditus fuit?* ܡܛܠ ܡܢܐ ܪܝܫ ܫܢܬܐ ܒܬܫܪܝ ܩܕܝܡ ܐܘܣܒܝܣ ܐܘܣܒܝܘܣ ܘܠܐ ܗܘܐ ܒܢܝܣܢ ܕܝܘܡܐ ܕܒܗ ܐܬܒܪܝ ܥܠܡܐ .

Cap. 3. *Cur anni computum per menses Solis, ac Lunæ, perque hebdomadarum numerum ordinavit Eusebius,*

bius, non una supputatione, sed triplici usus? [illegible]

Cap. 4. *Quare, quum initium anni ab Octobri mense ducatur, neque ab hoc mense ad Canun* (Decembrem) *ullum Festum occurrat; beatus nihilominus Jesujabus Annunciationem Codicemque divini officii ad Decembrem distulit, nec ab anni initio eadem inchoavit?* [illegible]

Quatuor initia in ecclesia Nestorianorum celebrari observat: [illegible]

Initium, scilicet, anni, Initium Codicis (officii ecclesiastici) *Initium Bibliorum, & Initium Rectorum. Et quidem anni initium October mensis est. Initium verò Codicis, December. Initium autem Bibliorum, hebdomada Passionis in Jejunio,* quum scilicet legi incipit Pentateuchus. *Denique initium Rectorum seù Præsidum*, idest, libri Judicum &c. *hebdomada Resurrectionis*, qua legi incipit liber Josue & Psalterium, & Epistolæ Pauli.

Cap. 5. *Quomodo ostenditur mensem Octobrem esse principium anni, Novembrem verò principium regiminis Moysis, hebdomadam autem Moysis esse omnium hebdomadarum primam?* [illegible]

Duodecim Dominicas ab ineunte anno usque ad Nativitatem Domini, peculiari nomine nuncupatas, celebrant Nestoriani: nimirùm mense Octobri quatuor, quas [illegible] *hebdomadas Mosis* appellant: significant autem quatuor Hebraici populi status à Mose ad Christum, sub ipso scilicet Mose in deserto, sub Judicibus, sub Regibus, & sub Sacerdotibus atque Macabæis: mense Novembri quatuor alias, quæ [illegible] *Consecrationis* seù *Dedicationis* dicuntur, exprimuntque quaternas Legis antiquæ dedicationes; hoc est, Tabernaculi sub Moyse, ejusdem in Silo, Templi sub Salomone, & hujus instaurationem sub Zorobabele & Jesu filio Josedec. Demùm mense Decembri quatuor alias Dominicas, quæ [illegible] *Annunciationis* vocantur, populumque Christianum ad excipiendum Christi adventum disponunt. Atque hìc pergit Georgius exponere reliqua, quæ per anni circulum recoluntur Christi mysteria, & *Abrahami Bar-Liphæ* meminit, à quo Tractatum de officii divini expositione compositum testatur.

Cap. 6. *Quando, & qua die contigit Annunciatio Joannis? & quando natus est? & quot annis duravit vetus Testamentum, & legalia sacrificia in Hierusalem?* [illegible]

[illegible]

[illegible]

Annos colligit ab Josue filio Nun ad excidium Hierosolymitanum sub Tito mille quingentos nonaginta sex: Joannem verò conceptum affirmat die 26. Septembris, natum die 18. Julii; Christum denique natum anno Græcorum 306. & passum anno 339. [illegible]

[illegible]

Anno, inquit, *Alexandri tercentesimo quinto annunciatus natusque est Joannes. Anno tercentesimo sexto natus est Christus. Anno verò tercentesimo trigesimo sexto baptizatus fuit, & anno tercentesimo trigesimo nono in crucem sublatus. Anno demùm tercentesimo septuagesimo nono excisa fuit Hierusalem. Id confirmatur ex historia ecclesiastica* Danielis *Bar-Mariæ, & ex libro de Genealogia, aliisque: nec non ex Synodo Apostolorum, in qua dicitur Christus anno tercentesimo trigesimo nono Græcorum passus fuisse .... Annunciatus autem fuit Joannes die decima lunæ septimæ, hoc est, mensis Octobris lunaris, qui in solarem Elul* (Septembrem) *incidit, die ejusdem vigesima sexta, feria quinta. Zacharias verò mansit usque ad diem vigesimam sextam lunæ, qua impleti sunt dies ministerii ejus. Conceptusque est Joannes initio lunæ mensis Novembris, qui idem erat ac solaris October, die hujus decima septima, feria sexta: mansitque in utero menses lunares Novembrem, Decembrem, Januarium, Februarium & Martium. Mense autem sexto, initio lunæ Aprilis, die vigesima nona solaris Martii conceptus fuit Christus Dominus noster. Natus denique est Joannes die decima octava mensis solaris Julii, qui idem erat lunaris Augustus, die hujus quinta, feria quarta.*

Cap. 7. *Quando, & qua die contigit Annunciatio Domini? & quando natus est? & utrùm die vigesima quinta Decembris natus est?*

[illegible]

Conceptum scribit Dominum die Dominica, ineunte luna mensis Aprilis, die mensis solaris Martii vigesima nona; mansisse in utero dies biscentum ac septuaginta; natum denique anno Græcorum 306. mense Decembri die vigesima quinta, feria sexta.

Cap. 8. *Cur variant Evangelistæ in genealogia Josephi viri Mariæ, & hic quidem à Nathan filio David, ille verò à Salomone Davidis item filio illius genus deducit?* [illegible]

Ex Josepho, & Africano genealogiam Josephi à Davide per Nathan & Salomonem describit: sed Josephum ex recentiorum Syrorum errore eundem cum Caipha Pontifice facit, inquiens: [illegible]

Josephus, inquam, Matthæi filius, qui & Caiphas idemque de passione Domini prophetavit: & Africanus ejusdem Josephi genere affinis.

Cap. 9. *Cur Angelus Zachariam quidem cum objurgatione, Mariam verò pacificè alloquutus est? & illum quidem, quod dixisset, quomodo id cognoscam, loquela privavit; Mariam autem placidè docuit?* [illegible]

[illegible]

Cap. 10. *Cur Matthæus dicit, Josephum in civitate Nazareth habitasse, eò quod in Judæa Archelaus regnaret: Lucas verò in ipsa Annunciatione ait, Gabrielem missum fuisse in civitatem, cui nomen Nazareth?* [illegible]

Josephus, ait, regnante Herode Archelai patre aliquot ante Annunciationem Deiparæ annis ex Bethlehem in Nazareth, ut genus suum celaret, migraverat: Herodem enim regio Davidis sanguine natos ad necem quæsiisse. Post Herodis autem obitum, quum ex Ægypto, quo jussu Angeli fugerat, in Judæam, ac præcipuè in patriam suam Bethlehem redire cogitasset, quod Archelaum Herodis filium regnasse cognovit, mutato consilio in civitatem Nazarerh, ubi diu habitaverat, iterùm se contulit.

Cap. 11. *Utrùm Dominus noster, quum in mundo esset, carnes manducaverit, necne?* [illegible]

Agnum Paschalem Christum comedisse, ex Evangelio demonstrat.

Cap. 12. *Undenam cognoscitur, sextâ Januarii Dominum fuisse baptizatum? & qua id die factum? & quando Joannes venit ad Jordanem?* [illegible]

Jo-

Joannes, inquit, baptizare cœpit anno Græcorum 335. die 10. Aprilis, feria secunda: Christus autem ab eodem baptizatus fuit in Jordane anno Græcorum 336. die 6. Januarii, sabbato.

Cap. 13. *Quando Dominus jejunavit? quo anni tempore? quo mense? & quantum temporis intercessit baptismum ejus inter ac jejunium?*

[illegible]

Existimat Georgius, Christum in desertum abiisse ibique jejunasse quadraginta diebus & quadraginta noctibus, non quidem statim atque in Jordane baptizatus fuit, sed post Judaicam illius anni Pentecosten: quum inter baptismum ejus & jejunium plura, ut inquit, intercessissent, quæ in Evangeliis narrantur, nimirùm Simonis & Andreæ aliorumque Apostolorum ac discipulorum vocatio, nuptiæ in cana Galilææ, Paschatis demùm legalis ac Pentecostes celebratio. In diebus autem Jejunii à Nestorianis quoque, Græcorum instar, Liturgiam exceptis Dominicis nequaquam celebrari testatur, inquiens: [illegible]

[illegible]

Dies jejunii luctum continent & genuflexionem, neque in iis Sacramenta perfecta cum liturgia fiunt; sed quum luctus & genuflexio cessant, quumque sacramenta perficiuntur, tùm verò jejunium quoque cessare censendum est. Idque ex omnibus Jejunii Dominicis manifestè apparet. Nam usque ad religiosi Georgii Patriarchæ ætatem, hora sexta juxta Dominicarum omnium ritum Sacramenta peragebantur: ob eas verò quæ Christianis contigere calamitates, idem religiosissimus Georgius præcepit, ut sub vesperam Sacrum peragerent. Item feria quinta postrema, quam in cœna Domini vocamus, *mandavit Jesujabus, ut post solis occasum vesperas primùm celebrarent, deinde Liturgiam conficerent.* Barhebræus eam Georgii constitutionem ad Abrahamum cognomento Abrazam refert, ut dixi tom. 2. pag. 441. Georgius autem Jesujabi Adiabeni discipulus Nestorianis anno Christi 670. præerat; Abraham verò anno 1220.

Cap. 14. *Quandonam contigit Domini in urbem Hierusalem ingressus? quo anni tempore? quo die? & undenam pullus asinæ, cui insedit? quidve vocabulum Hosanna significat?*

[illegible]

Cap. 15. *In quam diem incidit Pascha eo anno quo Dominus passus est? & quota mensis solaris atque lunaris? & quare feria sexta appellatur*

Arubtha, quum in scripturis sextus dies dumtaxat vocetur? & quare eo die Judæi unum ex vinctis crucifigebant, alterum dimittebant? & quare nonnullis annis in luna decima quarta ab iis discrepamus?

ܒܫܢܬܐ ܡܘܬܐ ܐܬܚܫܝ ܦܨܚܐ ܒܫܒܬܐ
ܕܝܘܡ ܡܝܬ . ܘܫܢܬܐ ܕܝܘܢܝܐ ܕܬܠܬܡܐܐ
ܘܬܫܥܐ . ܘܡܛܠ ܕܠܡ ܦܨܚܐ ܕܥܒܕܬܐ
ܡܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܒܥܪܘܒܬܐ ܐܦ ܟܕ ܗܘܐ ܠܗܘܢ
ܒܫܒܬܐ ܐܠܐ ܦܨܚܐ ܕܫܒܬܐ . ܘܡܛܠ
ܡܢܐ ܡܬܩܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܦܨܚܐ ܚܕ ܐܣܝܪܐ
ܙܩܦܝܢ ܗܘܘ ܘܚܕ ܫܒܩܝܢ ܗܘܘ .
ܘܠܡܢܐ ܐܝܬ ܫܢܝܐ ܕܡܫܚܠܦܝܢ
ܒܐܪܒܥܣܪ ܣܗܪܐ ܡܢܗܘܢ .

Anno, inquit, quo Dominus passus est, Luna 14. Paschalis in Sabbatum anni Græcorum 339. incidit: sed Judæi Luna præcedenti, hoc est, 13. feria 6., die 26. Martii solaris Pascha celebrarunt: solebant enim illud ad feriam 6. retrahere, quoties in Sabbatum incidisset; ne scilicet Sabbatum violare cogerentur, ut Agnum Paschalem occiderent & comederent. Sextam autem hujusmodi feriam *Arubah* vocabant, ܡܛܠ ܕܥܪܘܒܬܗ ܐܘܒܠܗ ܡܚܠܛܐ ܥܡ ܥܐܕܐ : *quod cum festo commista esset.*

Cap. 16. *Quam ob causam feria sexta celebratum fuit Pascha eo anno, quo in Sabbatum inciderat? & quodnam est hujusce rei mysterium?*

ܡܢܐ ܗܝ ܥܠܬܐ ܕܐܬܥܒܕ ܦܨܚܐ ܕܗܝ
ܫܢܬܐ ܒܫܒܬܐ ܘܐܬܥܒܕ ܒܥܪܘܒܬܐ .
ܘܡܢܐ ܪܙܐ ܗܘܐ ܗܘܐ .

Cap. 17. *Cur Annunciationis diem mense Adar minimè celebramus; Circumcisionem verò & Præsentationem Domini in Templum unà cum Calchedonensibus peragimus?* ܠܡܢܐ
ܠܐ ܥܒܕܝܢܢ ܥܐܕܐ ܕܣܘܒܪܐ
ܒܐܕܪ : ܘܥܐܕܐ ܕܓܙܘܪܬܐ ܘܕܡܥܠܬܗ
ܕܡܪܢ ܠܗܝܟܠܐ ܡܥܒܕܝܢܢ ܐܟܚܕܐ
ܥܡ ܟܠܩܕܘܢܝܐ .

Cap. 18. *Cur Resurrectio Domini in feriam primam incidit? & quo pacto in sepulcro triduum mansisse dicitur, quum feriam sextam & primam exiguo temporis spatio attigerit?* ܠܡܢܐ
ܐܬܪܡܝܬ ܩܝܡܬܗ ܕܡܪܢ ܒܚܕܒܫܒܐ
ܘܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܕܗܘܐ ܒܩܒܪܐ ܬܠܬܐ
ܝܘܡܝܢ ܟܕ ܡܢ ܥܪܘܒܬܐ ܘܚܕ
ܒܫܒܐ ܡܢܝܢܐ ܩܠܝܠ ܫܩܠ .

Cap. 19. *Quandonam contigit Ascensio Domini? quo mense, & quo die? & quare quadraginta dies post resurrectionem mansit, donec ascendit?*

ܐܡܬܝ ܗܘܐ ܣܘܠܩܗ ܕܡܪܢ ܘܒܐܝܢܐ
ܝܪܚܐ ܘܒܐܝܢܐ ܝܘܡܐ . ܘܠܡܢܐ ܐܪܒܥܝܢ
ܝܘܡܝܢ ܩܘܝ ܡܢ ܒܬܪ ܩܝܡܬܗ
ܥܕܡܐ ܠܣܘܠܩܗ .

Cap. 20. *Quot vicibus apparuit Dominus discipulis suis post resurrectionem suam usque ad ascensionem?*

ܟܡܐ ܙܒܢܝܢ ܐܬܚܙܝ ܡܪܢ
ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܡܢ ܒܬܪ
ܩܝܡܬܗ ܠܣܘܠܩܐ .

Cap. 21. *Quomodo cogitemus nostram fore resurrectionem? & quomodo eamdem naturæ ductu absque Scripturæ auctoritate concipere possimus?* ܐܝܟܢܐ ܢܪܐ ܘܢܬܚܫܒ ܕܗܘܝܐ
ܩܝܡܬܢ ܘܡܢ ܟܝܢ ܡܢܗ ܐ . ܘܐܝܟܢܐ
ܢܣܒ ܢܬܕܥܝܗ ܟܝܢܐܝܬ ܘܠܐ ܡܟܬܒܐ .

Cap. 22. *Quam ob causam Dominus seipsum Judæis crucifixoribus videndum, ut eos confunderet, minimè præbuit, sed discipulis sese manifesta-*

feſtavit, confirmans eos, & oſtendens illis manus pedeſque, & comedens cum ipſis? ܡܢܐ ܗܘ ܒܬܠܬܐ ܘܠܐ ܚܕܒ ܡܢܗ
ܢܦܩܘ ܠܡܘܕܘܥܐ ܐܦܘܩܐ ܒܠܗܘ
ܡܫܬܒܗ ܘܐܝܟܢܐ ܐܢܫ. ܐܠܐ ܚܕܒ
ܢܦܩܘ ܠܡܠܟܘܬܗܘܢ ܘܫܪܪ ܐܢܫ
ܘܚܕܒ ܐܢܫ ܐܚܪܢܝܢ ܘܦܠܚܘܗܝ
ܘܐܦ ܐܟܠ ܥܡܗܘܢ.

Cap. 23. *Quid nobis ſentiendum eſt de interitu filii perditionis?* (Antichriſti) *& quare in Reſurrectione miſericordiam minimè conſequetur, ſicut cacodæmones & homines impii?* ܐܝܟܢܐ ܢܬܒܐ ܘܢܬܚܫܒ ܕܗܘܐ
ܠܗܘܠܟܢܗ ܕܒܪ ܐܒܕܢܐ. ܘܡܛܠܡܢܐ ܠܐ
ܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܪܚܡܐ ܒܩܝܡܬܐ ܐܝܟ
ܕܝܠܗ ܫܐܕܐ ܘܐܢܫܐ ܪܫܝܥܐ.

Neſtorianos ex Origenis, Theodori, ac Diodori officina plurimos circa futurum ſæculum errores hauſiſſe, ex ſuprà dictis liquet. Georgius etſi à vulgari illius ſectæ hæreſi in eo diſſentit, quod Paradiſi Infernique æternitatem adſtruat; has tamen nugas de futuro ſæculo tradit. Primum homines quadruplicis conditionis fingit: quoſdam nimirùm abſolutè bonos, ut Chriſtum Dominum, qui nihil omninò peccavit: alios abſolutè malos, ut Antichriſtum, quem in cunctis delicturum fore fabulatur, itaut nullos commiſſurus ſit actus, qui mali non ſint: alios partim bonos & partim malos, qui ſcilicet in aliquibus animæ potentiis corporiſve ſenſibus peccant, in aliis nequaquam: alios demùm neque bonos neque malos, vel potiùs æquè bonos atque malos, qui nimirùm tantumdem peccant, quantum virtutes colunt. Hos, inquit Georgius, in futuro ſæculo neque præmiis neque pœnis affici: illos ſi in pluribus peccaverint, e.g. ſi in quatuor corporis ſenſibus, malos appellari, & in reſurrectione pœnis ſubiici in iis ſenſibus, in quibus peccaverint; in aliis verò, in quibus minimè peccaverunt, voluptate frui: ſin autem in potiori ſenſuum parte à peccatis abſtinuerint, bonos nuncupari, in eaque parte gaudere, ſecus in aliis: Antichriſtum verò, quod omninò malus ſit, omninò interiturum: ac propterea *filium perditionis* illum vocari ait, quod in perditionem, hoc eſt, ad nihilum redigetur.

Cap. 24. *Quandonam Crux inventa eſt? quo die? & quota luna?* ܐܡܬܝ ܗܘܐ ܫܟܝܚܬܗ ܕܨܠܝܒܐ.
ܘܒܐܝܢܐ ܝܘܡܐ. ܘܒܟܡܐ ܒܣܗܪܐ.

Affirmat, Crucem inventam fuiſſe anno Græcorum ſexcenteſimo vigeſimo nono (Chriſti 318.) *Sabbato, die decima tertia menſis Septembris, luna decima nona: cognitam verò fuiſſe, quum ejus contactu mortuus revixit, die Dominica, decima quarta Septembris, luna vigeſima:* atque hanc eſſe cauſam ſubjungit, quod Neſtoriani feſtum Crucis die 13. Septembris agunt, cæteri chriſtiani die ſequenti.

LIBER II. *De Officio Veſpertino.* ܡܐܡܪܐ ܕܬܪܝܢ ܥܠ ܬܫܡܫܬܐ ܕܪܡܫܐ.
capita XXI.

Cap. 1. *Cur ad Orientem adoramus, non Hieroſolymam verſus, ubi Prophetæ adorabant, & unde ſalus nobis parta eſt.* ܠܡܢܐ ܣܓܕܝܢܢ
ܠܡܕܢܚܐ ܘܠܐ ܗܘܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ܐܝܟ ܢܒܝܐ
ܕܣܓܕܘ ܢܒܝܐ ܘܡܢܗ ܗܘܐ
ܠܢ ܦܘܪܩܢܐ.

Cap. 2. *Cur eccleſiam diſtinguimus in cancellos, in templum, & in domum mulierum? & quare præcepit Jeſujabus, ut Baptiſterium in auſtrali latere collocaretur?* ܠܡܢܐ ܦܠܓܐ
ܥܕܬܐ ܩܢܟܐ ܘܗܝܟܠܐ ܘܥܕܬܐ ܕܢܫܐ

ܘܡܛܠ

ܢܩܐ ܦܪܢܣܝܢ. ܘܠܡܫܡܫܢܐ ܦܩܕ ܢܫܡܫܘܢ ܕܩܕܡ ܒܡܕܒܚܐ ܥܕܡܐ ܠܡܫܬܡܠܝܘ ܬܒܘܬܐ.

Hìc exponit Georgius, quid ſit Sacrarium, Altare, Bema, Cancelli, & cætera hujuſmodi, quæ Neſtorianorum Templi formam illuſtrant.

Cap. 3. *Cur in feſtis, & ſingulis diebus Davidem canimus pluſquam cæteros ſacros libros? & quare diſtinguimus eum in Laudationes, & Jaculatorias? & quidnam myſticè deſignant Laudationes? & quare inter Laudationes Cathiſmata interponimus?* ܠܡܢܐ ܕܒܥܐܕܐ ܘܒܟܠܗ ܝܘܡܝܢ ܕܘܝܕ ܡܙܡܪܝܢܢ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ. ܘܠܡܢܐ ܡܦܠܓܝܢܢ ܠܗ ܒܗܘܠܠܐ ܘܒܡܙܡܘܪܬܐ. ܘܡܢܐ ܡܪܐܙܝܢ ܗܘܠܠܝܗܘܢ. ܘܠܡܢܐ ܒܡܨܥܬ ܗܘܠܠܝܗܘܢ ܦܣܩܝܢ ܡܘܬܒܐ.

Cap. 4. *Cur præceperunt Patres, ut ternas dietim Preces perſolvamus, Veſpertinas ſcilicet, Nocturnas, & Matutinas? & quare Dominicis Feſtiſque diebus Liturgiam Sacramentorum fieri mandarunt? in Jejunio verò, & in Paſſione tres Horas* (Tertiam videlicet, & ſextam, & nonam) *& Apodipnon* ſeù Completorium poſt Veſperas? ܡܛܠܡܢܐ ܦܩܕܘ ܐܒܗܬܐ ܕܬܠܬ ܨܠܘܬܐ ܒܝܘܡܐ ܢܗܘܐ: ܪܡܫܝܢ ܘܠܠܝܐ ܘܨܦܪܐ ܘܠܡܢܐ ܠܬܫܡܫܬܐ ܕܐܪܙܐ ܒܚܕܒܫܒܐ ܘܒܥܐܕܐ ܦܩܕܘ. ܘܠܡܢܐ ܒܨܘܡܐ ܘܒܚܫܐ ܬܠܬ ܫܥܝܢ ܡܫܘܬܟܢܐ. ܗ. ܫܥܬܐ ܬܠܝܬܝܬܐ ܘܫܬܝܬܝܬܐ ܘܬܫܥܝܬܐ ܘܦܠܓܗ ܘܬܫܥܐ. ܠܗܘܢ ܕܝܢ ܘܒܬܪ ܪܡܫܐ ܫܘܬܟܐ.

Cap. 5. *Qua de cauſa Jeſujabus præcepit, ut meridie pervigilii Feſtorum Diaconi & Subdiaconi lampades ſolvant, laventque, & eccleſiam decentibus paramentis ornent? unàcum reliquis, quæ Officio præmittenda eſſe mandavit.* ܡܢܐ ܦܩܕ ܠܗ ܝܫܘܥܝܗܒ ܕܒܥܐܕܐ ܘܦܠܓܗ ܕܝܘܡܐ ܕܥܐܕܐ ܠܐ ܢܫܝܢ ܡܫܡܫܢܐ ܘܗܘܦܘܕܝܩܢܐ ܡܫܪܝܢ ܠܩܢܕܝܠܐ ܘܩܢܕܝܠܐ ܘܡܫܝܓܝܢ ܠܗܘܢ ܘܡܨܒܬܝܢ ܠܗ ܠܥܕܬܐ ܒܨܒܬܐ ܝܐܝܐ. ܥܡ ܫܪܟܐ ܕܦܩܕ ܕܢܩܕܡ ܠܬܫܡܫܬܐ ܦܩܕ.

Cap. 6. *Quodnam eſt officium uniuſcujuſque gradus eccleſiaſtici à Patriarcha uſque ad Lectorem, & uſque ad baptizatum? & quare ita ordinati ſunt unus poſt alterum?* ܡܢܐ ܡܫܡܫܝܢ ܕܪܓܐ ܗܢܘܢ ܕܒܥܕܬܐ ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܡܢ ܦܛܪܝܪܟܐ ܘܥܕܡܐ ܠܩܪܘܝܐ ܘܐܦ ܠܥܡܕܝܐ. ܘܠܡܢܐ ܗܟܢܐ ܐܬܛܟܣܘ ܚܕ ܒܬܪ ܚܕ:

Hos gradus eccleſiaſticos ܩܪܘܝܐ. ܗܘܦܘܕܝܩܢܐ. ܡܫܡܫܢܐ. ܩܫܝܫܐ. ܦܪܝܘܕܘܛܐ. ܟܘܪܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܐܦܝܣܩܘܦܐ. ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ. ܩܬܘܠܝܩܐ. ܦܛܪܝܪܟܐ. *Lector, Hypodiaconus, Diaconus, Presbyter, Periodevtes, Chorepiſcopus, Epiſcopus, Metropolita, Catholicus, & Patriarcha*, quum enumeraſſet, ſubjungit, Periodevtam quidem & Chorepiſcopum ſolo Epiſcopi juſſu, abſque ulla conſecratione perfici; Catholicum verò & Patriarcham olim quidem in Oriente diverſos gradus fuiſſe, ſed poſtea in unum coaluiſſe, quum Neſtoriani poſt Concilium Epheſinum ab Antiocheno Patriarcha deficientes, proprium Catholicum ſeù Primatem Seleucienſem in Patriarcham inſtituerunt.

runt. Demùm de ſacris veſtibus uniuſcujuſque Ordinis propriis hæc addit. ܗܘ ܓܝܪ ܠܒܘܫܬܐ ܕܩܪܘܝܐ ܠܐ ܕܡܐ ܠܗܘܦܘܕܝܩܢܐ. ܘܠܒܘܫܬܐ ܕܗܘܦܘܕܝܩܢܐ ܠܐ ܕܡܝܐ ܠܕܡܫܡܫܢܐ. ܠܒܘܫܬܐ ܕܩܫܝܫܐ ܕܦܪܝܘܕܘܛܐ ܘܟܘܪܐܦܝܣܩܘܦܐ ܚܕܐ ܗܝ. ܘܠܒܘܫܬܐ ܕܡܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܠܥܠ ܚܕܐ ܗܝ.

Ipſum enim Lectoris veſtimentum ab eo differt, quod Hypodiaconi geſtant. Item Hypodiaconus cum Diacono veſtibus minimè convenit. Presbyterorum autem, Periodeutarum, & Chorepiſcoporum una eſt veſtimentorum ratio. Una item Epiſcopi eorumque qui ſuprà Epiſcopum ſunt.

Cap. 7. *Cur in aliquibus quidem eccleſiis dicitur Pater noſter initio Officii, in aliis verò non? & quare alicubi orat Presbyter ante Pater noſter, alicubi verò poſt?* ܠܡܢܐ ܡܢܗܘܢ ܕܥܕܬܐ ܐܡܪܝܢ ܐܒܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܒܫܘܪܝ ܬܫܡܫܬܐ: ܘܡܢܗܘܢ ܠܐ ܐܡܪܝܢ. ܘܠܡܢ ܐܝܬ ܕܡܢ ܩܕܡ ܐܒܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܡܨܠܐ ܩܫܝܫܐ ܘܐܝܬ ܕܒܬܪ ܐܒܘܢ ܕܒܫܡܝܐ.

Juxta conſtitutionem Jeſujabi, ut Georgius affirmat, abſque oratione Dominica Officium Neſtorianorum celebrari conſueverat: Timotheus verò Patriarcha præcepit, inquit, ut Pater noſter Officio præmitteretur: hinc verò nata apud eos diſſenſio, quibuſdam orationem Dominicam primæ Officii precationi præmittentibus, aliis ſubjungentibus. Poſt Georgii obitum acerrima quæſtio de Oratione Dominica Machicham inter & Bagdadenſes exarſit, de qua vide Tom. 2. pag. 448.

Cap. 8. *Cur Dominus noſter hanc orationem diſcipulos ſuos edocuit? quidve ſignificat? & quare Timotheo placuit Jeſujabi canonibus illam adjungere?* ܡܢܐ ܗܝ ܥܠܬܐ ܕܬܠܡܕܗ ܐܠܦ ܡܪܢ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܨܠܘܬܐ ܗܕܐ. ܘܡܢܐ ܐܝܟ ܫܘܕܥܐ ܕܝܠܗ ܘܥܠܬܐ ܫܦܪܬ ܠܛܝܡܬܐܘܣ ܕܢܘܣܦ ܒܩܢܘܢܐ ܕܐܝܫܘܥܝܗܒ ܗܕܐ ܨܠܘܬܐ.

Cap. 9. *Quid ſignificat Jaculatoria oratio, quæ initio Officii Veſpertini dicitur? quodve illius myſterium eſt? & quare nonnulli unam, alii binas Jaculatorias dicunt?* ܡܢܐ ܡܚܘܝܐ ܡܙܡܘܪܬܐ ܕܒܫܘܪܝܗ ܠܬܫܡܫܬܐ ܕܪܡܫܐ ܘܡܢܘ ܐܪܙܗ. ܘܠܡܢܐ ܐܝܬ ܕܚܕܐ ܡܙܡܘܪܬܐ ܡܫܡܠܝܢ ܘܐܝܬ ܕܬܪܬܝܢ.

Expoſitionem *Abrahæ Bar-Liphæ* in hoc & ſeq. capite laudat.

Cap. 10. *Quid ſibi vult canticum, Sicut incenſum? & quare illud in Feſtis & Dominicis, non quolibet die recitamus?* ܡܢܐ ܗܘ ܒܥܘܢܝܬܐ ܕܐܝܟ ܒܣܡܐ. ܘܠܡܢܐ ܒܚܕܒܫܒܐ ܘܒܥܐܕܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܘܠܐ ܒܟܠ ܝܘܡܢ.

Cap. 11. *Quid ſignificat canticum, Tibi Domine? & quare Diaconus hìc dicit, Pax nobiſcum?* ܡܢܐ ܡܚܘܝܐ ܥܘܢܝܬܐ ܕܠܟܘ ܡܪܝܐ ܘܠܡܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܗܢܐ ܐܡܪ ܫܠܡܐ ܥܡܢ.

Cap. 12. *Cur poſt, Tibi Domine, dicimus orationem, quæ Principium appellatur? in Feſtis autem loco Principii dicitur aliud Canticum, deinde Pſalmus, Domine clamavi ad te, poſtea Principium, & Canticum? & quid ſibi vult hæc vox Principium?* ܠܡܢܐ ܒܬܪ ܠܟܘܡܪܐ ܫܘܪܝܐ ܐܡܪܝܢ ܘܒܥܐܕܐ ܚܠܦ ܫܘܪܝܐ ܥܘܢܝܬܐ ܘܒܬܪ

ܡܪܝܐ

[Syriac text illegible]

Abrahami Bar-Liphæ expositionem commemorans, suum ejusque errorem circa animarum corporibus exutarum operationes prodit, his verbis. [Syriac text illegible]

Item quod animæ absque corporibus sensu præditæ sint, sancti Patres interdicunt, nequis credat animas sentire, postquam è corporibus migraverint. At beatus iste (Barliphe) *credit eas sentire etiam ante quam in corpora ingrediantur.*

Cap. 13. *Quare post Principium conscenso ambone Diaconus Proclamationem intonat? & quid hìc sibi vult? & quare respondet ei populus, quemadmodum ipse præcipit?* [Syriac text illegible]

Cap. 14. *Cur præcepit* Jesujabus, *ut hoc Diacono ex ambone descendente* (qui nimirùm Proclamationem intonavit,) *ascendat alter Diaconus, qui pacem dedit, postremamque Proclamationem intonet? & quare sibi mutuo osculum dant & qui ascendit, & qui descendit?* [Syriac text illegible]

Cap. 15. *Quid sibi vult canon iste Trisagii? & quid exprimit? & quare dicitur in fine Officii?* [Syriac text illegible]

Ait Georgius, anno Græcorum 748., Theodosii vigesimo quinto, post Synodum Ephesinam, in qua Nestorius damnatus est, quarto, eodemque quo pueri Ephesini, hoc est, septem Dormientes surrexere, quum regia urbs terræmotu quateretur, Proclo Presbytero Angelos visos fuisse Trisagium hymnum canentes, quem idem Proclus quum decantandum populo tradidisset, terræmotum cessasse: huic postea hymno à Petro Fullone, quem Severianæ hæreseos sectatorem vocat, appendicem illam, qui crucifixus es pro nobis, adjectam: Jesujabum denique præcepisse, ut idem hymnus, sine illa tamen appendice, in officio Nestorianorum usurparetur. Hæc ille. Sed annus ab Ephesina Synodo quartus, Græcorum erat 746. non 748., idemque Theodosii 28. non 25. quo Proclus Constantinopolitanam ecclesiam Episcopus regebat, non Presbyter erat: Petrus autem Fullo appendicis illius auctor Severum antecessit: adeòque hic potiùs Petri, quàm Petrus Severi errorem sequutus est. Ita nimirùm in iis, quæ ad Chronologiam spectant, dormitat Georgius.

Cap. 16. *Quare, post Trisagium præcipit Diaconus inquiens, Inclinate capita vestra? & quare Vela ligant,* hoc est, obducunt? [Syriac text illegible]

Cap. 17. *Cur hìc absoluto officio dicitur canticum Basilicon? & quid sibi vult hoc nomen Basilicon? & quare in Festo antea dicuntur Jaculatoriæ, deinde canticum?* [Syriac text illegible]

ܬܫܡܫܬܐ ܡܠܟܘܬܐ ܘܩܢܘܢܗ ܫܘܚܠܦ
ܘܒܫܘܠܡܐ. ܘܡܠܟܐ ܒܥܠܕܒܒܐ ܐܬܥܒܕܘ
ܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ ܘܨܠܝܒܗ ܠܒܝܡܐ.

Poſtquam Imperatores Chriſtianam fidem ſuſcepere, cœptum eſt, inquit, canticum pro iis in Eccleſia cani, quod *Baſilicon*, hoc eſt, regium appellatur. Hanc Romæorum conſuetudinem Jeſujabus in Neſtorianorum officium tranſtulit: ſed quum Imperatores infideles eſſent, Arabum nimirùm Perſarumque reges, pro Imperatore Chriſtum ſtatuit, ejuſque crucem, dum canticum Baſilicon intonatur, è Bemate ad Cancellos deferri juſſit.

Cap. 18. *Cur in fine officii quidam dicunt Pater noſter, alii non; nonnulli verò illud dicunt abſque Canone, ideſt, abſque Præfatione?* ܠܡܢܐ ܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ ܐܒܘܢ ܕܒܫܘܠܡ
ܬܫܡܫܬܐ. ܘܐܝܬ ܕܠܐ ܐܡܪܝܢ.
ܘܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ ܠܗ ܘܠܐ ܩܢܘܢܐ.

Jeſujabus, inquit, neque initio neque in fine officii dici voluit orationem Dominicam, ſed in Liturgia dumtaxat. Timotheus contra in officio quoque illam recitari juſſit. Vide ſuprà cap. 7.

Cap. 19. *Cur Veſpere, & mane Cantica Martyrum in ſingulis feriis dicimus; non autem in Feſtis, neque in Dominicis, aut in Jejunio, ſive in Paſſione?* ܠܡܢܐ ܐܡܪܝܢܢ ܒܟܠ ܝܘܡ
ܕܪܡܫܐ ܘܨܦܪܐ ܬܫܒܚܬܐ ܕܣܗܕܐ.
ܘܒܥܐܕܐ ܘܒܚܕܒܫܒܐ ܘܒܨܘܡܐ
ܘܒܚܫܐ ܠܐ ܐܡܪܝܢ.

Cap. 20. *Cur circulus Principiorum Dominicarum quidem hebdomadà abſolvitur; Feriarum verò ſextarum tribus hebdomadis; dierum denique ferialium duabus.* ܠܡܢܐ ܚܘܕܪܐ
ܕܚܕ ܒܫܒܐ ܒܫܒܘܥܐ ܡܫܬܠܡ.

ܕܥܪܘܒܬܐ. ܘܕܝܘܡܬܐ ܕܡܬܘܬܐ.
ܘܕܝܘܡܬܐ ܕܫܚܝܡܐ ܒܬܪܝܢ ܫܒܘܥܝܢ
ܒܠܚܘܕ.

Cap. 21. *Cur in Feſtis, & Dominicis genua non flectimus, nec dicimus, Cum mærore & cura, ſed, Cum gaudio & lætitia?* ܠܡܢܐ ܒܥܐܕܐ
ܘܒܚܕܒܫܒܐ ܠܐ ܡܒܪܟܝܢܢ ܒܪܘܟܐ.
ܘܠܐ ܒܟܝܐ ܘܒܝܨܝܦܘܬܐ: ܒܚܕܘܬܐ
ܘܒܕܘܨܐ ܐܡܪܝܢ.

TRACTATUS III. *De officio Nocturno, & Matutino.* ܡܐܡܪܐ
ܕܬܠܬܐ ܥܠ ܬܫܡܫܬܐ ܕܠܠܝܐ ܘܕܨܦܪܐ.

Capita IX.

Cap. 1. *Quare in Dominicæ Nocturno quidam in prima Seſſione dicunt quinque odas: alii ſex, alii ſeptem; alii denique ſeptem Jaculatorias diverſis tonis recitant?* ܠܡܢܐ ܒܠܠܝܐ
ܕܚܕܒܫܒܐ ܐܝܬ ܕܒܡܘܬܒܐ ܩܕܡܝܐ
ܚܡܫܐ ܡܙܡܘܪܝܢ ܡܬܡܠܠܝܢ. ܘܐܝܬ
ܫܬܐ. ܘܐܝܬ ܫܒܥܐ. ܘܐܝܬ
ܕܫܒܥ ܡܥܢܝܬܐ ܒܩܠܐ ܫܚܠܝܦܐ
ܡܬܡܠܠܝܢ.

Cap. 2. *Quid myſticè ſignificat poſtrema ſeſſio? & quare in tonis Jaculatoriarum quidam unam tantùm odam dicunt, alii verò plures; alii demùm nil aliud recitant præter cantus vigiliæ?* ܡܢܐ ܡܚܘܝܐ ܡܘܬܒܐ ܐܚܪܝܐ.
ܘܡܛܠܡܢܐ ܐܝܬ ܕܒܩܠܐ ܕܡܥܢܝܬܐ
ܡܙܡܘܪܐ ܚܕ ܐܡܪܝܢ. ܘܐܝܬ ܕܣܓܝܐܐ.
ܘܐܝܬ ܕܠܐ ܡܙܡܘܪܐ ܐܠܐ ܩܠܐ
ܕܫܗܪܐ.

Cap. 3. *Cur poſt ultimam ſeſſionem præcepit Jeſujabus, ut mulieres quidem tacerent, viri autem hymnum dicerent? & quid ſignificat officium ma-*

Matutinum? ܠܡܢܐ ܒܨܦܪ ܡܬܬܠܝܐ ܐܝܟܢܐ ܠܐ ܦܫܝܢ ܫܘܒܚܝܗܘܢ ܕܬܠܡܝܕܝ ܢܫܐ ܐܝܟ ܡܬܡܪܐ ܐܡܪܝܢ. ܘܡܢܐ ܡܬܦܫܩܐ ܬܫܡܫܬܐ ܕܨܦܪܐ.

Hìc Georgius craſſum Abrahami Barliphæ errorem refert, ajentis, poſt reſurrectionem hominibus ſolam Dei unius cognitionem ſuperfuturam, Trinitatis autem memoriam abolendam fore.

Cap. 4. *Quid ſignificat officium dierum ferialium, hoc eſt, Veſpertinum, Nocturnum, & Matutinum? & quare Epiſcopus diebus ferialibus ad officium minimè procedit?* ܡܢܐ ܡܬܦܫܩܐ ܬܫܡܫܬܐ ܕܝܘܡܬܐ ܫܚܝܡܐ. ܗܢܘ ܕܝܢ ܪܡܫܐ ܘܠܠܝܐ ܘܨܦܪܐ. ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܢܦܩ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܒܝܘܡܬܐ ܫܚܝܡܐ ܠܬܫܡܫܬܐ.

Cap. 5. *Cur in nocturnis Feſtorum totum Davidem recitamus, eumque in partes dividimus; ac primùm in quinque odas, quibus cantica ſubjungimus: deinde in ſex, quas Diapſalma ſequitur: mox in quatuor, Canticis præmiſſas: poſtea in duas, quibus Diapſalma ſubjicitur. Demùm in tres, quibus Cantica ſubjungimus, deinde cantus poſtremis, demum cantus Vigiliæ? & quare cantus poſtremos appellamus Catholicos? & quid ſibi vult hoc nomen?* ܠܡܢܐ ܒܠܠܝܐ ܕܥܐܕܐ ܟܠܗ ܕܘܝܕ ܡܫܡܠܝܢܢ. ܘܠܗ ܒܦܘܠܓܐ ܡܬܦܠܓܝܢ ܠܗ. ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܩܕܡܝܬ ܚܡܫܐ ܗܘܠܠܐ ܘܥܡ ܬܫܒܚܬܐ. ܘܠܗܘܢ ܫܬܐ ܘܥܡ ܦܫܛܐ. ܘܠܗܘܢ ܐܪܒܥܐ ܘܬܫܒܚܬܐ. ܘܥܡ ܬܪܝܢ ܦܫܛܐ. ܘܥܡ ܬܠܬܐ ܘܬܫܒܚܬܐ. ܘܗܘܦܟܝܗܘܢ ܐܚܪܝܐ. ܘܗܘܦܟܝܗܘܢ ܩܠܐ ܕܫܗܪܐ. ܘܠܡܢܐ ܡܫܡܗܝܢ ܠܐܚܪܝܐ ܕܒܗ ܩܬܘܠܝܩܐ. ܘܡܢܘ ܗܢܐ ܫܡܐ.

Cap. 6. *Cur in Nativitate & Epiphania ad cantus Vigiliæ flectimus genua, non in reliquis feſtis? & quid ſibi volunt cantus Vigiliæ?* ܠܡܢܐ ܒܡܘܠܕܐ ܘܒܕܢܚܐ ܒܩܠܐ ܕܫܗܪܐ ܟܦܦܝܢ ܒܘܪܟܐ. ܘܠܐ ܒܥܐܕܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܡܢܘ ܦܘܫܩܐ ܕܩܠܐ ܕܫܗܪܐ.

Cap. 7. *Quare Jeſujabus Veſpertino & Nocturno Dominicæ ingreſſus Jejunii officio Cantica minimè aſſignavit, ſed Matutino dumtaxat, & Liturgiæ & Veſpertino etiam officio feriæ ſecundæ ingreſſus Jejunii?* ܠܡܢܐ ܠܐ ܝܗܒ ܫܘܒܚܝܗܘܢ ܠܥܘܢܝܬܐ ܠܪܡܫܐ ܘܠܠܝܐ ܕܚܕܒܫܒܐ ܕܡܥܠܝ ܨܘܡܐ. ܐܠܐ ܕܝܢ ܒܨܦܪܐ ܒܠܚܘܕ ܘܒܩܘܕܫܐ. ܐܦ ܠܪܡܫܐ ܕܬܪܝܢܒܫܒܐ ܕܡܥܠܝ ܨܘܡܐ ܡܪܝ ܝܫܘܥ.

Cap. 8. *Quare in Dominica Reſurrectionis præter odas cantuum Vigiliæ nihil aliud recitamus, neque vigilamus juxta ordinem feſtorum? & quare unum canticum in nocturno dicimus, non tria?* ܠܡܢܐ ܒܚܕܒܫܒܐ ܕܩܝܡܬܐ ܠܐ ܡܫܡܠܝܢ ܣܛܪ ܡܢ ܗܘܠܠܐ ܕܩܠܐ ܕܫܗܪܐ. ܘܠܐ ܡܫܗܪܝܢ ܐܝܟ ܛܟܣܐ ܕܥܐܕܐ. ܘܠܡܢܐ ܚܕܐ ܬܫܒܚܬܐ ܐܡܪܝܢ ܒܠܠܝܐ ܘܠܐ ܬܠܬ.

Cap. 9. *Quid ſignificant Proclamationes ad Matutinum dierum Jejunii & Paſſionis?* ܡܢܐ ܡܬܦܫܩܝܢ ܟܪܘܙܘܬܐ ܕܨܦܪܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܨܘܡܐ ܘܚܫܐ.

TRACTATUS IV. *De Liturgia Sacramentorum.* ܡܐܡܪܐ ܕܐܪܒܥܐ ܠ ܬܫܡܫܬܐ ܕܪܐܙܐ. Capita XXX.

Cap.

Cap. 1. *Cur præcepit Jesujabus, ut hora tertia Sacramenta conficiamus? & quid significat hoc nomen, Sacramenta?* ܥܠܬܐ ܦܩܕ ܝܫܘܥܝܗܒ ܕܒܬܠܬ ܫܥ̈ܝܢ ܕܐܝܡܡܐ ܢܓܡܪ ܐܪ̈ܙܐ. ܘܡܢܐ ܗܘ ܫܡܐ ܗܢܐ ܕܐܪ̈ܙܐ.

Excipit Georgius Dominicam Resurrectionis, in qua media nocte Liturgia celebratur, & feriam quintam majoris hebdomadæ, qua apud Nestorianos post solis occasum Missa conficitur. At ex Barhebræo habemus, Abrahamum Nestorianorum Patriarcham, qui anno Hegiræ 292. electus est, præcepisse, ut Liturgia Vespertinis horis in Dominicis & Sabbatis quadragesimalis jejunii celebraretur: quod hic Georgium non observasse miror, quum Abraham septuaginta circiter annis ipsum præcesserit. Vide Tom. 2. pag. 441.

Cap. 2. *Cur Liturgiæ initio Jaculatoriam dicimus, deinde Tibi Domine, & Sanctus?* ܥܠܬܐ ܒܫܘܪܝ ܙܘܐܐ ܡܙܡܘܪܬܐ ܐܡܪܝܢ. ܘܡܢ ܒܬܪܗ ܠܟܘ ܡܪܐ ܘܩܕܝܫܐ.

Cap. 3. *Quid significat mutatio, quæ fit ante cancellos, quum dicitur, Confitebor tibi in ecclesia magna.* ܡܢܐ ܡܫܘܕܥ ܫܘܚܠܦܐ ܕܩܕܡ ܩܢܟܐ ܕܐܡܪ ܐܘܕܐ ܠܟ ܒܥܕܬܐ ܪܒܬܐ.

Processionem intelligit, qua Subdiaconis & Diaconis præeuntibus, Episcopus Archidiacono comitante ad Bema deducitur.

Cap. 4. *Cur legunt Pentateuchum, deinde Prophetas, mox surgunt* (Episcopo tamen in Throno sedente,) *& dicunt Principium?* ܥܠܬܐ ܩܪܝܢ ܐܘܪܝܬܐ ܘܡܢ ܢܒܝܐ ܘܡܢ ܩܝܡܝܢ ܘܐܡܪܝܢ ܫܘܪܝܐ.

Cap. 5. *Cur Diaconus Apostolum deferens, ex cancellis egreditur, alicubi quidem per majorem, alicubi verò per minorem portam? & quare Diaconi ipsum antecedunt usque ad Bema?* ܥܠܬܐ ܡܫܡܫܢܐ ܡܫܩܠ ܫܠܝܚܐ ܘܢܦܩ ܡܢ ܩܢܟܐ. ܐܝܟ ܕܒܬܪܥܐ ܪܒܐ ܡܦܩ ܠܗ ܐܝܟ ܕܒܙܥܘܪܐ. ܘܥܠܬܐ ܡܫܡ̈ܫܢܐ ܢܦܩܝܢ ܩܕܡܘܗܝ ܥܕܡܐ ܠܒܝܡ.

Cap. 6. *Cur præcepit* Jesujabus, *ut* Diacono *tres versus ex Apostolo legente, descendat Diaconus ordinis custos* (idest, celebrans) *unàcum sociis ad portam Bematis* (facie ad occidentem conversa) *& adorent ad Bema; Presbyter item stans adoret, & crucem manumque Episcopi deosculans, unàcum ipsis Diaconicum ingreditur?* ܥܠܬܐ ܐܡܪ ܕܟܕ ܩܪܐ ܡܫܡܫܢܐ ܬܠܬܐ ܦܣܘܩܐ ܡܢܗ: ܢܚܘܬ ܡܫܡܫܢܐ ܕܛܟܣܐ ܐܘܟܝܬ ܢܗܘܐ ܛܟܣܐ ܘܥܡܗܘܢ ܘܢܣܓܕܘܢ ܠܬܪܥܐ ܕܒܝܡ ܘܟܗܢܐ ܕܝܢ ܐܦ ܗܘ ܩܐܡ ܘܣܓܕ ܨܠܝܒܐ ܘܢܫܩ ܘܥܐܠ ܠܕܝܩܘܢ ܥܡܗ ܕܝܠܗܘܢ.

Cap. 7. *Cur absoluta Apostoli lectione, dicit Diaconus, Silete? & ascendit Cantor, & dicit canticum?* ܥܠܬܐ ܟܕ ܫܠܡ ܫܠܝܚܐ ܐܡܪ ܡܫܡܫܢܐ ܫܬܩܘ. ܘܣܠܩ ܐܡܘܪܐ ܘܐܡܪ ܙܡܝܪܬܐ.

Cap. 8. *Cur præcepit Jesujabus, ut Presbyter quum Evangelium profert, Phaina seù superhumerali induatur; Diaconi verò tunicis induti, luminaria thuribulumque deferentes, ipsum præcedant; Subdiaconi autem suis relictis locis, cum lampadibus obviam ei occurrant?* ܥܠܬܐ ܦܩܕ ܝܫܘܥܝܗܒ ܕܦܝܢܐ ܘܡܦܩ ܐܘܢܓܠܝܘܢ ܠܒܫ ܟܗܢܐ. ܡܫܡ̈ܫܢܐ ܕܝܢ ܟܘܬܝܢܝܬܐ ܘܡܫܟܢ ܢܘܗܪܐ ܘܦܝܪܡܐ ܘܢܦܩܝܢ ܩܕܡܘܗܝ.

[illegible]

Cap. 9. *Cur in diebus Passionis, & in Baptismo dicit Diaconus ante lectionem Evangelii, Silete ac tacete; non autem, Stemus parati?* [illegible]

Cap. 10. *Cur accedens Presbyter, sustentat Evangelium unàcum eo qui legit? & quare absolutum Evangelium osculatur Episcopus, illudque Archidiaconus tollens, super altari deponit? & quare quum Evangelium profertur, quidam illud osculantur; alii verò ipsum tùm osculantur, quam de Bemate delatum est?* [illegible]

Cap. 11. *Quid significat sermo seù homilia post Evangelium, & quare hìc intonat Diaconus, Sedete & silete?* [illegible]

Cap. 12. *Quid hìc significant Proclamationes? & quare qui stat in ordine* (hoc est, Diaconus celebrans) *intonat primam; qui verò Apostolum, legit postremam?* [illegible]

[illegible]

Cap. 13. *Cur duo Diaconi Crucem & Evangelium deferunt; qui verò sunt in ordine* (idest, celebrantes) *illos præcedunt? & quid sibi volunt hæc, Qui non sunt baptizati &c. & quare quum dicitur, Discedite auditores, Diaconi obducunt vela, Subdiaconi claudunt portas templi, & filiæ fœderis* (idest, Diaconissæ) *portam mulierum?* [illegible]

Cap. 14. *Quid significat sessio Episcopi & Presbyterorum, quum canitur Canticum Sacramentorum in Bemate? & quare unus ex Presbyteris accipit Baculum Episcopi, & stat loco Archidiaconi? & cur quatuor Diaconi afferunt aquam, & abstersoria, duo quidem pro Episcopo, duo autem reliqui pro Sacerdotibus?* [illegible]

Cap. 15. *Cur canticum, quod dicitur in Templo, repetitur à Diaconis ad cancellos? & quare hìc præcipit* Jesujabus, *ut Sacramenta præparent?* &

& *quare non declaravit, quomodo panis confici, & vinum misceri debeat?* ܠܡܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪܝܢ ܠܥܘܢܝܬܐ ܕܩܘܕܫܐ ܐܢܫ ܠܗ ܒܥܒܕܐ ܡܫܡܫܢܐ. ܘܠܡܢܐ ܗܘܐ ܐܡܪ ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܘܐܙܠ. ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܦܫܩ ܐܝܟܢ ܡܬܬܩܢܐ ܠܚܡܐ ܘܡܬܡܙܓ ܚܡܪܐ.

Cap. 16. *Quare cum Gloria dicunt, Vela reducunt, & exeuntibus Diaconis, Sacerdotes ingrediuntur?* ܠܡܢܐ ܕܝܢ ܡܫܒܚܝܢ ܦܪܣܝܢ ܘܐܠܐ. ܘܢܦܩܝܢ ܡܫܡܫܢܐ ܘܡܥܠܝܢ ܟܗܢܐ.

Cap. 17. *Cur hìc dicunt, Credimus?* ܠܡܢܐ ܐܡܪܝܢ ܗܘܝܢܐ ܡܗܝܡܢܝܢ, idest, Symbolum Nicænum.

Cap. 18. *Cur hìc accedit Diaconus ad portam Cancellorum? & quare canit qui Apostolum legit? & quare accedentes ad Altare quatuor Diaconi, duo hinc, & duo inde, ministrant?* ܠܡܢܐ ܗܪܟܐ ܩܪܒ ܡܫܡܫܢܐ ܠܬܪܥܐ ܕܩܢܟܠܐ. ܘܠܡܢܐ ܗܘ ܕܩܪܐ ܫܠܝܚܐ ܐܡܪ. ܘܠܡܢܐ ܩܪܒܝܢ ܐܪܒܥܐ ܡܫܡܫܢܐ ܬܪܝܢ ܡܢ ܗܪܟܐ ܘܬܪܝܢ ܡܢ ܗܪܟܐ ܠܘܬ ܡܕܒܚܐ ܘܡܫܡܫܝܢ.

Cap. 19. *Quare, quum dicitur, Credimus, ubi Patris & Filii & Spiritus sancti fit mentio, adorant? Item quum dicitur, Pro omnibus, &, Omnes nos cum timore, adorant ad altare, & ad invicem?* ܠܡܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪܝܢ ܡܗܝܡܢܝܢ: ܒܕܘܟܬܐ ܕܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܣܓܕܝܢ. ܘܐܦ ܟܕ ܐܡܪܝܢ: ܡܛܠ ܟܠܗܘܢ: ܘܟܠܢ ܒܕܚܠܬܐ: ܣܓܕܝܢ ܠܘܬ ܡܕܒܚܐ ܘܠܚܕܕܐ.

Cap. 20. *Cur hìc dicitur, Sacerdos accedit? & cur subjungitur, Offert oblationem talis? & quid designat Diaconus, quum accedit ad portam Cancellorum?* ܠܡܢܐ ܗܘܐ ܕܩܪܒ ܟܗܢܐ ܐܡܪ. ܘܠܡܢܐ ܗܘܐ ܐܡܪ ܕܡܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ ܕܦܠܢ. ܘܡܢܐ ܪܡܙ ܡܫܡܫܢܐ ܕܝܢ ܩܪܒ ܠܬܪܥܐ ܕܩܢܟܠܐ:

Mysticum eorum sensum exponit, quæ apud Nestorianos in Liturgia fiunt à Symboli fine ad benedictionem Sacerdotis, quæ incipit, *Gratia Domini nostri &c.*

Cap. 21. *Cur hìc dicit Sacerdos Canonem, Gratia &c.* ܠܡܢܐ ܩܢܘܢܐ ܘܛܝܒܘܬܗ ܐܡܪ ܟܗܢܐ ܗܘܐ. Exponit ea, quæ dicuntur usque ad Præfationem ad Sanctus.

Cap. 22. *Cur hìc dicit, Pax nobiscum, Diaconus qui est super ambonem, non is, qui Proclamationem intonavit?* ܠܡܢܐ ܗܘܐ ܐܡܪ ܡܫܡܫܢܐ ܕܩܐܡ ܒܒܐܡܐ ܫܠܡܐ ܥܡܟܘܢ. ܘܠܐ ܐܡܪ ܕܐܡܪ ܡܫܡܫܢܐ ܟܪܘܙܐ.

Cap. 23. *Quare hìc suavi tono Sacerdos præfatur? & quid significat hæc Inclinatio?* hoc est, Præfatio ad Sanctus, & quæ sequuntur ad institutam à Christo Domino Eucharistiam spectantia. ܠܡܢܐ ܗܘܐ ܒܢܥܡܬܐ ܡܩܕܡ ܟܗܢܐ. ܘܡܢܐ ܡܘܕܥܐ ܓܗܢܬܐ ܗܕܐ.

Cap. 24. *Cur hìc dicit Diaconus, qui super ambone est, In cordibus vestris orate? Deinde subjungit, Cum silentio & timore? & quare in hac Secreta bis annunciatur Pax?* ܠܡܢܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕܩܐܡ ܒܒܐܡܐ ܒܡܚܫܒܬܟܘܢ ܨܠܘ. ܘܬܘܒ ܒܫܠܝܐ ܘܒܕܚܠܬܐ. ܘܠܡܢܐ ܒܗܕܐ ܓܗܢܬܐ ܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ ܫܠܡܐ ܐܡܪ ܠܗ. Liturgiam à consecratione usque ad Fra-

Fractionem Obsignationemque exponens, veritatem quidem corporis & sanguinis Christi in Eucharistia hæreticus scriptor negat, sed eam ab aliis ejusdem sectæ Nestorianis adstrui disertè affirmat. Verba ejus accipe. ܐܡܪܝܢ ܡܢ ܠܒܝ̈ܫܝ ܐܠܗܐ ܐܡܪܘ ܕܦܓܪܐ ܘܕܡܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܘܐܪ̈ܙܐ ܗܠܝܢ ܡܪܙܢܝܬܐ . ܘܠܐ ܐܪ̈ܙܐ ܕܦܓܪܗ ܘܕܡܗ . ܘܐܡܪܝܢ ܠܗܘܢ ܕܡܢܗܘܢ ܕܫܘܡܠܝ̈ܐ ܟܝܢܐܝܬ ܐܝܬܝܗܘܢ ܘܡܢܗܘܢ ܡܚܝܪܐ ܕܥܡ ܟܝܢܐ . . . ܐܦ ܗܟܢ ܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ ܘܒܪܢܫܐ ܗܘܐ ܐܠܗܐ : ܘܟܕ ܡܦܣܝܢ ܕܠܐ ܡܫܬܚܠܦܝܢ ܟܝܢܐ : ܐܡܪܝܢ ܕܐܠܗܐ ܩܘܝ ܐܠܗܐ ܘܠܐ ܒܪܢܫܐ ܗܘܐ ܐܠܗܐ ܒܟܝܢܐ : ܐܠܐ ܒܚܝܕܝܘܬܐ ܗܘܐ ܐܠܗܐ ܒܪܢܫܐ ܘܒܪܢܫܐ ܐܠܗܐ . ܘܐܟܘܬܗ ܕܗܠܝܢ ܗܟܝܠ ܐܝܬܝܗܝܢ : ܐܦ ܗܪܟܐ ܦܓܪܐ ܘܕܡܐ ܗܘܘ ܗܢܘܢ ܠܚܡܐ ܘܚܡܪܐ : ܠܐ ܒܟܝܢܐ ܐܠܐ ܒܚܝܕܝܘܬܐ : ܘܟܕ ܩܪܝܢ ܠܗܘܢ ܦܓܪܐ ܘܕܡܐ ܒܚܝܠܐ : ܐܦ ܐܪ̈ܙܐ ܡܫܡܗܝܢܢ ܠܗܘܢ : ܐܝܟܢܐ ܕܢܬܝܕܥܘܢ ܕܐܪ̈ܙܐ ܕܦܓܪܐ ܘܕܡܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܗܘܢ ܕܒܟܝܢܐ ܠܝܬܝܗܘܢ . ܘܐܠܘ ܕܦܓܪܐ ܘܕܡܐ ܬܪܝܨܐܝܬ ܐܝܬܝܗܘܢ : ܠܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܐܪ̈ܙܐ . ܘܟܕ ܐܪ̈ܙܐ ܐܝܬܝܗܘܢ : ܠܝܬܝܗܘܢ ܦܓܪܐ ܘܕܡܐ . ܐܪܙܐ ܓܝܪ ܗܘ ܪܘܫܡܐ ܕܡܕܡ ܕܠܝܬܘܗܝ ܒܟܝܢܗ . ܟܠ ܕܟܝܢܝܐ ܠܐ ܐܪ̈ܙܢܝܐ . ܘܟܠ ܕܐܪ̈ܙܢܝܐ ܠܐ ܟܝܢܝܐ . ܐܝܟܢܐ ܓܝܪ ܕܡܫܡܫܢܐ ܠܡܫܡܫܢܐ ܘܐܪܙܐ ܘܡܠܐܟܐ : ܡܫܡܝܢ ܠܟܘܡܪܐ ܘܐܪܙܐ ܘܡܫܝܚܐ : ܠܩܢܟܐ ܫܡܝܐ : ܠܡܕܒܚܐ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܫܝܚܐ : ܠܒܝܡ ܐܘܪܫܠܡ : ܘܫܪܟܐ ܕܐܝܟܢܝ̈ܬܐ . ܠܝܬܝܗܘܢ ܗܢܝܢ ܕܝܢ ܗܢܝܢ ܡܨܝܪܢܝܬܐ ܕܐܪܬܡܝܢ . ܘܠܐ ܡܟܦܪܝܢܢ ܕܠܝܬܝܗܘܢ ܒܟܝܢܐ ܒܦܪܨܘܦܝܢ ܕܠܝܬܝܗܘܢ : ܐܠܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܚܝܕܝܘܬܐ . . . ܗܟܢܐ ܐܦ ܠܚܡܐ ܘܚܡܪܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܚܝܕܝܘܬܐ ܦܓܪܐ ܘܕܡܐ ܘܡܫܝܚܐ ܘܟܕ ܗܘܝܢ : ܒܟܝܢܐ ܠܚܡܐ ܘܚܡܪܐ .

Ajunt quidam theophori, hæc sacramenta verè corpus & sanguinem Christi esse, non sacramentum corporis & sanguinis. Quibus respondemus, res quasdam naturales esse, alias cum natura conjunctas .... Sic dicimus; Deus factus homo, & homo factus Deus. Quum certi simus, non esse mutatas naturas, affirmamus Deum mansisse Deum, non hominem factum natura Deum, sed per unionem Deum hominem factum, & hominem Deum. Quæ quum ita sint, hic quoque panis & vinum fiunt corpus & sanguis non quidem natura, sed unione: quumque ea corpus & sanguinem aliqua ratione appellemus, etiam sacramenta vocamus, ut palam fiat, eadem corporis & sanguinis mysteria esse, quod natura non sunt. Si enim directè corpus & sanguis essent, nequaquam mysteria dicerentur. Quum autem mysteria sint, non igitur corpus & sanguis. Mysterium enim signum ejus est, quod naturaliter non inest. Quidquid naturale est, mysticum non est: & viceversa. Quemadmodum enim Diaconum dicimus mysterium Angeli repræsentare, & sacerdotem mysterium Christi, cancellos cœlum, altare sedem Christi, bema Hierosolymam, & cætera hujusmodi, quæ reverà non id sunt, quod repræsentant, nec tamen ea id esse negamus quod naturaliter non sunt, eo scilicet quod per unionem id sint .... ita & panis & vinum

per

per unionem quidem ac mysticè corpus & sanguis Christi est; natura autem panis & vinum. Hæc Georgius contra communem propriæ sectæ sententiam, nobis alibi confutatus.

Cap. 25. *Cur hìc iterum dicit Sacerdos, Gratia Domini nostri? & quid significat hæc Proclamatio, quam intonat Diaconus, inquiens, Nos cuncti? & quare non illam intonat Diaconus, qui est super ambonem?* ܡܛܠܢܐ
ܗܪܟܐ ܬܘܒ ܠܘܬ ܐܡܪ ܟܗܢܐ
ܛܝܒܘܬܗ ܕܡܪܢ ܘܡܢܐ ܗܝ ܗܕܐ
ܩܪܘܙܘܬܐ ܕܡܩܪܐ ܡܫܡܫܢܐ : ܟܠܢ :
ܘܡܛܠܢܐ ܠܐ ܡܩܪܐ ܠܗ ܗܘ ܕܥܠ ܒܝܡ :

Hìc agit Georgius de oratione Dominica, de benedictione populi, de elevatione Sacramentorum, deque communione. Ubi notandum quod de Presbyteris affirmat: eos scilicet solam Corporis speciem sumere; Diaconos verò, Subdiaconos, clericos & populum in utraque specie communicare. ܐܠܐ ܘܒܬܪ ܡܫܠܡ
ܐܢܫ ܕܡܬܩܛܠܢܐ ܠܐ ܢܣܒ ܠܗ ܒܟܣܐ
ܚܕ ܡܢ ܩܫܝ̈ܫܐ ܐܝܟܘ ܕܦܝܫܪܐ
ܘܦܓܪܐ ܚܕ ܐܢܝܢ ܘܡܢ :

Sed forte quis quærit, cur nemo Presbyterorum ex calice sumit, si vinum sunt corpus & sanguis? &c. Locus notabilis pro communione sub unica specie.

Cap. 26. *Cur in Festis dicitur, Terribilis es, & in Epiphania, Laudatio? & quare hæc non dicitur in omnibus Dominicis? & cur dicit Diaconus, Laudate? & cur dicunt Responsorium in Bemate? & quid mysticè significant Responsorium, & Versus, Corpus tuum & sanguis?* ܡܛܠܢܐ
ܐܡܪܝܢ ܕܚܝܠܬ ܒܥܐܕܐ : ܘܒܕܢܚܐ
ܗܘܠܠܐ . ܘܡܛܠܢܐ ܠܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܒܟܠܗ
ܚܕ ܒܫܒܐ . ܘܡܛܠܢܐ ܐܡܪ ܡܫܡܫܢܐ

ܡܫܝܚܗ . ܘܐܡܪܝܢ ܒܚܘܝܕܐ ܒܟܝܢ .
ܘܡܛܠܗ ܕܐܬܐ ܕܐܬܚܠܛܝܢ ܒܚܘܝܕܐ ܘܒܟܝܢܬܐ
ܕܦܓܪܗ ܘܕܡܗ .

De gratiarum actione post communionem.

Cap. 27. *Cur iterùm proclamat hìc Diaconus ad portam Cancellorum, Nos cuncti itaque? & quid significant orationes sacerdotis, & reliqua, quæ hìc fiunt usque ad finem sacramentorum?*
ܡܛܠܢܐ ܡܩܪܐ ܗܪܟܐ ܡܫܡܫܢܐ ܠܘܬ
ܒܬܪܥܐ ܕܩܢܟܠܐ ܟܠܢ ܗܟܝܠ . ܘܡܢܐ
ܡܚܘܝܢ ܨܠܘܬܐ ܕܟܗܢܐ ܘܟܠܗܘܢ
ܘܗܢܘܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܥܕܡܐ ܠܫܘܠܡ
ܐܪ̈ܙܐ .

Cap. 28. *Cur Diaconi in tota Liturgia intra cancellos minimè genuflectunt?* ܡܛܠܢܐ ܠܐ ܣܝܡܝܢ ܒܘܪܟܐ
ܡܫܡܫܢܐ ܒܩܢܟܐ ܒܟܠܗ ܬܫܡܫܬܐ .

Cap. 29. *Cur in Passione, & Jejunio non dicit Diaconus ante Evangelium, Stemus parati, sed, Silete? & quare non legitur ex Pentateucho & Prophetis in Baptismo, & in Liturgia Sabbati?* ܡܛܠܢܐ ܒܚܫܐ
ܘܒܨܘܡܐ ܠܐ ܐܡܪ ܡܫܡܫܢܐ ܩܘܡܘ
ܐܢܨܬܘ ܢܨܘܬ ܒܫܬܝܩܘܬܐ ܐܠܐ
ܒܫܠܝܐ ܗܘ . ܘܡܛܠܢܐ ܠܐ ܩܪܝܢ ܩܪ̈ܝܢܐ
ܕܐܘܪܝܬܐ ܘܢܒܝ̈ܐ ܒܡܥܡܘܕܝܬܐ ܘܒܩܘܪܒܢܐ
ܕܫܒܬܐ .

Cap. 30. *Cur foras procedunt mane Dominicæ Resurrectionis, sibique mutuo pacem dant, dicentes, Pax resurrectionis, vel alium hymnum?*
ܡܛܠܐ ܢܦܩܝܢ ܠܒܪ ܒܨܦܪܐ
ܕܚܕ ܒܫܒܐ ܕܩܝܡܬܐ ܘܝܗܒܝܢ ܫܠܡܐ
ܠܚܕܕܐ ܘܐܡܪܝܢ ܫܠܡܐ ܕܩܝܡܬܐ
ܐܘ ܬܫܒܘܚܬܐ .

TRA-

TRACTATUS V. *De officio Baptismi*, ܡܐܡܪܐ ܕܫܡܫܐ ܕܥܠ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܒܗ ܪ̈ܫܐ. Capita IX.

Cap. 1. *Quare, quum Dominus in Epiphania baptizatus est, Baptismum Jesujabus ordinavit pro vespere Resurrectionis?* ܠܡܢܐ ܟܕ ܡܪܢ ܒܕܢܚܐ ܥܡܕ: ܡܥܡܘܕܝܘܬܐ ܦܩܕ ܝܫܘܥܝܗܒ ܠܡܥܡܕܘ ܒܪܡܫܐ ܕܩܝܡܬܐ.

Cap. 2. *Quare* idem Jesujabus *præcepit, ut feria secunda hebdomadæ mediæ Jejunii* Quadragesimalis *baptizandi accedant & nomina sua describant; dimidia autem quadragesimæ die procedens Presbyter cum duobus Diaconis, precetur pro illis vespere & mane usque ad baptismum?* ܠܡܢܐ ܦܩܕ ܕܒܬܪܝܢ ܒܫܒܐ ܕܦܠܓܗ ܕܨܘܡܐ ܢܬܩܪܒܘܢ ܡܥܡܕܢܐ ܘܢܟܬܒܘܢ ܫܡܗܝܗܘܢ. ܘܒܦܠܓܗ ܕܐܪܒܥܝܢ ܢܦܘܩ ܩܫܝܫܐ ܥܡ ܬܪܝܢ ܡܫܡܫܢܐ ܢܨܠܐ ܥܠܝܗܘܢ ܒܪܡܫܐ ܘܒܨܦܪܐ ܥܕܡܐ ܠܥܡܕܐ.

Cap. 3. *Quare initio postremæ hebdomadæ ingrediuntur Baptisterium? & cur præcepit* Jesujabus, *ut semel iis diebus vespere Sacerdos ad baptizandos procedat? & quid sibi vult fidejussorum nomen?* ܠܡܢܐ ܡܢ ܫܘܪܝܗ ܕܫܒܘܥܐ ܐܚܪܝܐ ܥܐܠܝܢ ܠܒܝܬ ܥܡܕܐ. ܘܠܡܢܐ ܦܩܕ ܕܒܗܠܝܢ ܝܘܡܬܐ ܚܕܐ ܙܒܢ ܢܦܘܩ ܟܗܢܐ ܠܘܬ ܡܥܡܕܢܐ. ܘܡܢܘ ܫܡܐ ܗܢܐ ܕܫܦܝܪ̈ܐ.

Cap. 4. *Cur præcepit, ut Sacerdos procedat cum habitu splendido, & luminaribus, & thuribulo, & cætera, quæ tùm fieri jussit?* ܠܡܢܐ ܦܩܕ ܕܢܦܘܩ ܟܗܢܐ ܒܐܣܟܡܐ ܢܗܝܪܐ ܥܡ ܢܘܗܪ̈ܐ ܘܦܝܪܡܐ ܘܫܪܟܐ ܕܦܩܕ ܕܢܗܘܘܢ ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ.

Cap. 5. *Quare quum ex eodem cornu* (Vase scilicet, ubi chrisma asservatur) *signamus, ungimus, baptizamus, & perficimus, id non semel facimus, sed quater? &, si oleum quod in cornu est, sanctum est, quid opus, ut aliud oleum Sacerdos consecret, & aquas baptismi? quumque Spiritus sanctus super aquas descendat, cur indigent, ut oleo, quod in cornu est, obsignentur?* ܡܛܠܡܢܐ ܟܕ ܡܢ ܚܕܐ ܩܪܢܐ ܪܫܡܝܢܢ ܘܡܫܚܝܢܢ ܘܡܥܡܕܝܢܢ ܘܡܫܡܠܝܢܢ ܠܐ ܗܘܐ ܚܕܐ ܙܒܢ ܥܒܕܝܢܢ ܐܠܐ ܐܪܒܥ. ܘܐܢ ܡܫܚܐ ܕܒܩܪܢܐ ܩܕܝܫ ܗܘ: ܠܡܢܐ ܣܢܝܩ ܕܢܩܕܫ ܟܗܢܐ ܡܫܚܐ ܐܚܪܢܐ. ܐܦ ܡܝ̈ܐ ܕܥܡܕܐ. ܘܟܕ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܢܚܬܐ ܥܠ ܡܝ̈ܐ: ܠܡܢܐ ܣܢܝܩܝܢ ܕܢܬܪܫܡܘܢ ܡܢ ܩܪܢܐ.

Cap. 6. *Quare præcepit, ut quum baptizandi obsignantur, fidejussores novo eos linteo contegant? & quare ait, ut hic in Baptisterium ingrediantur?* ܠܡܢܐ ܐܡܪ ܕܟܕ ܡܬܪܫܡܝܢ ܡܥܡܕܢܐ: ܢܟܣܘܢ ܠܗܘܢ ܫܦܝܪ̈ܐ ܒܣܘܕܪܐ ܚܕܬܐ. ܘܡܛܠܡܢܐ ܐܡܪ ܕܗܪܟܐ ܢܥܠܘܢ ܠܒܝܬ ܥܡܕܐ.

Cap. 7. *Cur Evangelium in Baptismo legunt? & quare nonnulli id intra Baptisterium legunt, alii extra?* ܠܡܢܐ ܩܪܝܢ ܐܘܢܓܠܝܘܢ ܒܥܡܕܐ. ܘܡܢܗܘܢ ܐܝܬ ܕܠܓܘ ܩܪܝܢ ܠܗ ܘܐܝܬ ܕܠܒܪ.

Cap. 8. *Cur præcepit, ut antequam* Sacerdos *obsignet baptizatos, aqua è sacro fonte dimittatur? & quid significat po-*

postrema manus impositio, & *reliqua*, *quæ hìc fiunt?* [illegible]

Cap. 9. *Quare Sacerdos linteo caput tegit, quum baptizat? sacrum autem peragens, caput detegit?* [illegible]

TRACTATUS VI. *De officio consecrationis ecclesiæ.* [illegible] capita VIII.

Cap. 1. *Quare, quum ecclesiæ consecratio officia omnia ipsumque etiam Baptismum præcedat, Jesujabus tamen principium Codicis* (officii ecclesiastici) *Annunciationem esse voluit*, & *in Resurrectione Baptismum introduxit*, & *in fine circuli posuit consecrationem ecclesiæ?* & *quid sibi vult consecratio?* [illegible]

Cap. 2. *Cur præcepit, ut Dominica die consecretur ecclesia? utque eadem candidis paramentis ornetur; vela autem ad cancellos minimè appendantur?* [illegible]

Cap. 3. *Cur Altare superimponitur gradibus?* & *quare à nonnullis induitur initio consecrationis, ab aliis verò nudatur, donec consecretur?* & *quare si quidem vetus est, illud lavant; sin verò novum, nequaquam?* [illegible]

Cap. 4. *Quare hìc præcepit ut Presbyteri* & *Diaconi intra cancellos stent, populus autem in Templo?* [illegible]

Cap. 5. *Quare noctu cancellos ingrediuntur*, & *sex Jaculatorias aliaque recitant, quum populus extra cancellos maneat?* & *quare in Bema non ascendunt?* [illegible]

Cap. 6. *Cur mane vela appendunt*, & *hora tertia ad Liturgiam conveniunt*, & *Episcopus unà cum Clero cancellos ingressus Sacrum incipit?* [illegible]

Cap. 7. *Quid significat oleum, quod hìc episcopus consecrat?* & *quid mysticè designant reliqua, quæ ibidem peraguntur?* [illegible]

Cap. 8. *Cur statuit Jesujabus com-*

commemorationem Dominæ Mariæ post Nativitatem, & Joannis Baptistæ post Epiphaniam, & Confessorum Martyrumque post Resurrectionem, & feriam sextam auri in prima hebdomada Apostolorum, & commemorationem Apostolorum in fine hebdomadæ, quæ ipsorum nomine appellatur? & quare præcepit, ut binæ fierent Apostolorum commemorationes, altera post alteram, Petri scilicet sociorumque, & Evangelistarum, nec non Stephani, & Doctorum? & quare cæteras commemorationes in fine circuli disposuit? [illegible]

[illegible]

TRACTATUS VII. *De exequiis & commemoratione Defunctorum.*

[illegible]

Capita VI.

Cap. 1. *Quare Defunctis magnum deferimus honorem, precibus eos cohonestamus, & ad tumulum deducimus, quum tandem in corruptionem abituri sint?* [illegible]

[illegible]

Cap. 2. *Quare antequam defunctos ex ædibus efferamus, cathismata super eis recitamus, unicuique ordini proprium cathisma addentes & laicis quidem duo dumtaxat cathismata, ecclesiasticis verò singulis proprium cathisma? in singulis autem cathismatibus mulieres canunt? hoc est, hymnos canit cantor, qui mulierum vices gerit?*

[illegible]

Cap. 3. *Cur post cathismata leguntur lectiones? & quare pro laico legitur ex Pentateucho & Prophetis dumtaxat: pro Diacono additur Apostolus; pro Presbytero iisque qui suprà Presbyterum sunt, Evangelium? & quare nonnulli legunt Evangelium pro Diacono, alii secus? & quare cancellos intrant, Sanctumque percipiunt?*

[illegible]

Hucusque codex Syriacus Vaticanus 31. qui exaratus dicitur à Presbytero Petro Sidoniensi filio Joannis, filii David, filii Abunasri, anno Græcor. 1578. (*Christi* 1267.) die 30. Julii. Quæ sequuntur capita, ex altero codice Syriaco descripta sunt, de quo suprà pag. 518.

Cap. 4.

Cap. 4. *Cur hìc in Officio* (cum Pſalmis & hymnis) *efferunt defunctum uſque ad tumulum? & quamobrem in duos diſpertiti choros incedunt? & quare quum canticum dicunt, ſtant, & quum procedunt, ſilent? & quare quum cantum mutant, ſtat chorus uterque?*

[illegible]

Cap. 5. *Quare, quum ad tumulum deveniunt, dicunt Anaphoram? & quare hanc dicit ille, qui præeſt? & quare hìc canunt Gloria, & intonant Proclamationem, deinde dicunt carmen, vel ſectionem?* [illegible]

Cap. 6. *Cur tertia die, non ſecunda fit commemoratio defunctorum? & quare item die ſeptima, & decima quinta, & in fine menſis?* [illegible]

Quorumdam deliria refellit ajentium, animam corpore exutam prima die ignorare quid agat & ubi ſit; altera die migrare in locum ſuum, ſed nondum eo pervenire poſſe: tertia demùm die Paradiſum aſſequi: atque idcircò commemorationem defunctorum non ante diem tertiam peragi oportere. Quum autem cauſam ipſe Georgius reddidiſſet, cur tertia, ſeptima, decimaquinta & trigeſima die pro defunctis preces fiant, quod ſcilicet ii dies etiam apud Hebræos ſolemnes eſſent, ſubjungit, vivorum ſuffragiis animas defunctorum juvari. [illegible]

Sed quærendum nobis eſt, cur defunctorum commemoratio peragitur? Reſpondemus, ſi hic panis, & vinum, quæ Dominus noſter dedit, in remiſſionem vivorum mortuorumque tradita ſunt, idemque Dominus ait, quicumque manducaverit corpus meum, & bibe-

biberit meum sanguinem, etiamsi mortuus fuerit, vivet: & qui vivit & credit in eâ, non morietur in æternum: ita & nos quum defunctorum memoriam facimus, eaque (Sacramenta) *participamus die tertia defunctorum, Domino resurgenti assimilamur: ut quemadmodum ipse tertia die resurrexit, ita & is, cujus commemorationis tertia die fit Christi commemoratio, qua mortem ejus, & resurrectionem recolimus, resurrecturus est cum eo suprà noxias naturæ affectiones. Item quum memoriam facimus, passionem, mortem, & resurrectionem mysticè designamus, quibus debita defuncti dimittuntur. Dicimus autem, animam defuncti requiescere, quum ejus commemoratio peragitur, & ideo commemorationem defunctorum fieri.*

Caput unicum de matrimonio. *Quid significant sponsalia, & nuptiæ?* ܡܢܘ ܡܚܘܝܢ ܡܟܘܪ̈ܝܘܬܐ ܘܡܫܬܘ̈ܬܐ ܕܒܢ̈ܝ ܙܘܘܓܐ.

V. EjusdemGeorgii Fides. Ejusdem Georgii Mosulani metropolitæ *Fides* Arabica refertur ab Amro in Libro, quem *Turrim* inscripsit. Vide Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 509.

CAPUT XXXVI.

Jesujabus Arbelæ Metropolita.

I. Jesujabus ArbelensisMetropolita. ESUJABUS ex Hadathæ Episcopo in locum Georgii, cujus in superiori capite facta est mentio, Arbelensis & Mosulanus metropolita à Mari Patriarcha ordinatus fuit, ut ex Amro notavi To. 2. pag. 443. Mares autem Nestorianis præfuit ab anno Christi 987. ad annum 999.

II. Ejus Hymni. Exstant Cod. Syr. Amiden. 3. *quinque Jesujabi hymni de Defunctis Sacerdotibus, Diaconis, & Clericis.* Vide Tom. 1. pag. 581.

CAPUT XXXVII.

Abdjesus Sciahari.

BDJESUS cognomento الشهار *Sciaharus*, Syris ܫܗܪ ܒܪ ܫܗܪܐ *Bar-Sciahare*, Emmanuelis doctoris frater, sub Ebedjesu Patriarcha claruit circa annum Christi 963. de quibus suprà hoc tom. pag. 201. & 277. I. Abdjesus Sciahari.

Extat Syriacum ejus *carmen de S. Michaële, & de discipulis S. Eugenii martyris*, Codice Syr. Amid. 7. Tom. 1. Biblioth. nostræ pag. 582. II. Ejus Carmina.

CAPUT XXXVIII.

Abusahelus medicus.

NNO Hegiræ 378. Christi 988. obiit Abusahelus medicus, cognomento *Masihi*, idest, Christianus, de quo hæc Abulpharagius in hist. Dynast. p. 233. I. Abusahelus, cognomento Masihi, medicus.

وقيل ان شيخ الشيخ ابو على فى الطب ابوسهل المسيحى وكان طبيبا فاضلا منطقيا عالما بعلوم الاوايل مذكورا فى بلد خراسان له كتاب يعرف بالماية كتاب مشهور. مات وعمره اربعون سنة.

Ferunt doctoris Abu-Ali Avicennæ *præceptorem in arte medica fuisse Abu-Sahelum Al-Masihi, qui & medicus insignis fuit, & Dialecticus, veterum scientiarum callens, in regione Chorasana inclytus, cui celebre systema est, titulo Majat-Chetab, idest, centum libri. Obiit annos quadraginta natus.*

Ejusdem Abusaheli meminit idem Abulpharagius Barhebræus in Chro- II. Auctor libri, qui centũ tractatus cõtinet.

Chronico Syriaco Par. 1. ܘܒܫܢܬ
ܫܥܒ ܕܛܝܝܐ ܡܝܬ ܥܕܘܕܐܠܕܘܠܗ
ܐܡܝܪܐ ܕܒܓܕܕ : ܘܒܙܒܢܗ
ܐܫܬܡܗ ܗܘܐ ܥܠܝ ܒܪ ܥܒܐܣ
ܐܣܝܐ ܗܘ ܕܐܣܩ ܟܬܒܐ ܕܡܠܟܐ
ܒܫܡܗ ܕܗܢܐ . ܡܛܠ ܕܐܡܝܪ̈ܐ ܗܠܝܢ
ܘܫܠܝܛܝܢ ܗܘܘ ܥܡ ܚܠܝܦܐ
ܒܒܓܕܕ : ܡܠܟ̈ܐ ܡܬܩܪܝܢ ܗܘܘ .
ܘܒܗ ܒܙܒܢܐ ܢܨܝܚ ܗܘܐ
ܒܟܘܪܐܣܢ ܐܒܘܣܗܠ ܡܫܝܚܝܐ
ܐܣܝܐ ܡܝܬܪܐ . ܗܘ ܕܥܒܕ ܟܬܒܐ
ܝܕܝܥܐ ܕܡܐܐ ܡܐܡܪ̈ܝܢ . ܘܐܦ ܟܬܒ̈ܐ
ܐܚܪ̈ܢܐ ܐܣܝ̈ܐ . ܘܐܝܬܘܗܝ ܪܒܗ
ܕܫܝܟܐ ܪܝܫܐ . ܘܟܕ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ
ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܗܘ ܡܣܟܢܐ :
ܘܩܡ ܒܕܘܟܬܗ ܨܡܨܐܡ
ܐܠܕܘܠܗ ܐܚܘܗܝ :

Anno Arabum ſeptuageſimo ſecundo ſupra tercenteſimum obiit Adodaddaules Bagdadi Ameras, hoc eſt, præfectus: cujus tempore claruit Ali Abbaſides medicus, auctor libri Malchæ, hoc eſt, Regis, quem ejus nomini inſcripſit: nam Ameræ qui unàcum Chalipha Bagdado præerant, Reges vocabantur. Eodem tempore in Choraſana clarebat Abuſahelus Maſihi, præſtantiſſimus medicus, auctor celeberrimi libri, qui centum tractatus continet: Alios præterea libros ſcripſit, fuitque præceptor ſenis principis, Avicennæ: *annos autem quadraginta natus, deceſſit ex hoc ſeculo, cujus locum Samſamaddaules frater occupavit.*

CAPUT XXXIX.

Sabarjeſus filius Pauli.

I. Sabarjeſus Pauli fil. Preſbyter Moſulanus.

SABARJESUS Preſbyter, Pauli Moſulani filius, decimo vergente ſæculo claruit, Moyſe Barcepha & Jahia Ben Adi Jacobitis ſcriptoribus paulò recentior, quos in diſputatione cum quodam Judæo laudat. Jahia autem ex ſuprà dictis hoc tom. pag. 518. obiit anno Chriſti 974. Barcepha verò anno 903. ut dixi Tom. 2. pag. 218.

II. Ejus opera Syriaca & Arabica.

Carmen Sabarjeſu *de Jejunio* exſtat Cod. Syr. Amid. 7. (Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 582.) *Benedictio*, ſeù dimiſſio populi in fine Liturgiæ, Cod. Syr. 1. (Tom. 2. ejuſdem Biblioth. pag. 486.)

Diſputatio cum Judæo de Chriſto ad calcem libri Amri deſcripta habetur eodem Tom. 2. pag. 510. hoc titulo præfixo. فى شرح ما جرى للقس سبريشوع ابن فولوس الموصلى مع بعض علما اليهود فى امر المسيح .

Enarratio eorum, quæ Presbytero Sabarjeſu Pauli Moſulani filiò cum quodam Judæorum Doctore contigere circa Chriſtum. Præfatur Sabarjeſus, Judæum quendam doctrina Chriſtianorum offenſum fuiſſe ajentium Chriſti matrem Deiparam appellari. Cumque id à Jacobitis, non à Neſtorianis affirmari ipſe reſpondiſſet, adversùs Jacobitas Tractatum ſubjungit, in hæc capita diſtributum. I. فى اثبات ان مريم ولدت المسيح والرد على من قال ان مريم ولدت اله .

Oſtenditur Mariam Chriſtum peperiſſe. Reſponſio adversùs eos, qui ajunt Mariam Deum genuiſſe. Ubi fragmentum refert ex epiſtola Jeſujabi Metropolitæ Niſibeni de eodem argumento. II. فى ذكر القياس الذى يعقدون عليه ويحتجون به .

Re-

Refertur & confutatur præcipuum eorum (Jacobitarum) *argumentum*: nimirùm, Maria genuit Christum, Christus est Deus, Maria igitur genuit Deum. III. *Sex argumenta adversùs eos*, de eadem re. IV. *De Christi, ejusque Matris imagine*, quæ in quadam Jacobitarum Ecclesia asservabatur cum hac inscriptione,

هذا يشوع المسيح مخلص العالم.

Hic est Jesus Christus Salvator mundi: هذه ام الله *Hæc est Mater Dei*. V.

في الرد على من قال ان الله تالم وصلب ومات.

Responsio ad eos, qui dicunt, Deum passum, crucifixum, & mortuum. VI. *Patrum testimonia* in idem argumentum. Hæc autem Syriacè, adjecta interpretatione Arabica, profert. 1. Eustathii Patriarchæ Antiocheni.

ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܚܫ ܐܝܟ
ܒܟܠܗܘܢ ܚܫܐ ܕܒܪܝܬܐ :
ܠܘܛܐ ܢܗܘܐ ܒܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ :

Si quis dixerit Deum Verbum quascumque creaturarum passiones passum fuisse, maledictus esto in cœlo & in terra. 2. *Gregorii*, fortasse Thaumaturgi. ܫܛܝܐ ܐܣܟܠܘܣ ܘܠܐ ܡܕܝܠ
ܐܝܢܐ ܕܐܡܪ ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ
ܡܣܝܒܪ ܗܘܐ ܚܫܐ ܥܡ ܗܝܟܠܗ .

Stultus est & insipiens qui affirmat Deum Verbum unàcum suo templo passiones tulisse. 3. Damasi Romani Pontificis. ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ
ܡܣܝܒܪ ܗܘܐ ܟܐܒܐ ܐܘ ܐܝܢܐ ܡܢ
ܗܠܝܢ ܕܚܫܐ ܕܡܝܘܬܘܬܐ : ܟܕ ܗܝܟܠܐ
ܕܓܒܐ ܠܡܥܡܘܪܗ : ܟܕ ܙܩܝܦ ܗܘܐ
ܒܙܩܝܦܐ : ܚܪܡܐ ܢܗܘܐ :

Siquis dixerit, Deum Verbum, unàcum templo, quod in suum habitaculum elegit, quum in crucem sublatum fuit, dolores aut quaslibet mortalitatis passiones pertulisse, anathema sit.

4. Amphilochii. ܚܫ ܡܟܝܠ ܗܘ ܟܠ
ܒܪܢܫܐ . ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܪܚܝܩ ܗܘ ܡܢ
ܗܘ ܕܢܚܫ . ܐܢ ܐܢܫ ܗܪܛܝܩܐ ܐܡܪ
ܠܟ ܕܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܚܫ : ܥܪܘܩ
ܡܢܗ ܐܝܟ ܕܡܢ ܣܛܢܐ .

Homo igitur passus est; Deus autem passioni nequaquam obnoxius fuit. Quodsi hæreticus quispiam tibi dixerit, Deum Verbum passum, eum tamquam Diabolum devita. 5. Joannis Chrysostomi. ܐܢ ܐܢܫ ܗܪܛܝܩܐ
ܐܡܪ ܕܚܫ ܐܠܗܐ : ܕܥ
ܕܕܝܘܐ ܒܝܫܐ ܥܡܪ ܒܗ .

Siquis hæreticus Deum passum dixerit, noveris, malum dæmonem in eo manere. 6. Ephræm Syrorum Prophetæ, ܐܝܟܢܐ ܕܡܓܠܬܐ ܐܬܓܙܪܬ
ܒܐܙܡܠܐ ܕܣܦܪܐ ܘܝܩܕܐ ܒܬܢܘܪܐ ܘܡ̈ܠܐ
ܢܒܝܐ : ܡܠܬܐ ܕܝܢ ܕܒܟܬܒܐ ܠܐ
ܐܬܓܙܪܬ ܘܠܐ ܝܩܕܬ . ܗܟܢܐ ܒܪܢܫܐ
ܕܡܢܢ ܢܣܝܒ ܘܚܫ ܘܡܝܬ : ܡܠܬܐ ܕܝܢ
ܐܠܗܐ ܠܐ ܚܫ ܘܠܐ ܡܝܬ . ܘܐܝܟܢܐ
ܕܡܠܬܐ ܕܡܬܟܬܒܐ ܒܕܝܘܬܐ
ܘܡܬܠܒܫܐ ܦܓܪܐ : ܡܐ ܕܡܬܚܠܠܐ ܡܢ
ܡܝܐ : ܒܡܫܘܚܘܬܗ ܕܝܘܬܐ
ܐܬܠܚܫܬ : ܗܝ ܕܝܢ ܦܓܪܗ ܘܠܐ
ܬܕܥܟ : ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܫܘܬܐ ܚܫܬ :
ܐܠܗܘܬܐ ܘܠܐ ܚܫܐ ܩܒܠܬ .

Quemadmodum membrana quidem cultro scriptoris scinditur ignique in camino comburitur, verba autem prophetica in ipsâ descripta, *neque scinduntur neque comburuntur; ita homo ex nobis assumptus, passus quidem est & mortuus; Deus autem Verbum neque passus, neque mortuus est. Et quemadmodum verbum atramento descriptum & corpore quodam indutum, quum aquâ abluitur, ejus quidem ex atra-*

atramento compositum corpus deletur, ipsum verò integrum manet; ita quum passa est humanitas, absque passione divinitas mansit. VII. Quasdam item propositiones, quas Severianis attribuit, confutat. 1. ܡܝܬ ܐܠܗܐ ܒܦܓܪ ܘܡܝܬ ܐܝܟ ܕܨܒܐ . ܘܡܝܬ ܟܕ ܠܐ ܡܐܬ .

Deus corpore mortuus est. Mortuus est sicut voluit. Mortuus est, quin moreretur. 2. ܚܫ ܐܠܗܐ ܚܫܐ ܨܒܝܢܝܐ ܘܟܝܢܝܐ ܘܡܝܬ ܡܘܬܐ ܟܝܢܝܐ .

Deus voluntarias naturalesque passiones subiit, mortuusque est morte naturali. VIII. Hasce scripturæ sententias à Severianis depravatas asserit, quæ aliter apud Nestorianos leguntur. 1. Nestoriani ita legunt illud Pauli ad Hebr. cap. 2. vers. 9. ܗܘ ܓܝܪ ܣܛܪ ܡܢ ܐܠܗܐ ܚܠܦ ܟܠܢܫ ܛܥܡ ܡܘܬܐ .

Ipse enim præter Deum pro omnibus hominibus gustavit mortem. Severiani, ܗܘ ܓܝܪ ܐܠܗܐ ܒܛܝܒܘܬܗ ܚܠܦ ܟܠܢܫ ܛܥܡ ܡܘܬܐ .

Ipse enim Deus per gratiam suam pro omnibus hominibus gustavit mortem. 2. Nestoriani sic legunt illud Lucæ in Act. Apostolor. cap. 20. vers. 28. ܘܬܪܥܘܢ ܠܥܕܬܗ ܕܡܫܝܚܐ ܗܝ ܕܩܢܗ ܒܕܡܗ ܝܩܝܪܐ .

Ut pascatis ecclesiam Christi, quam acquisivit pretioso suo sanguine. Severiani. ܘܬܪܥܘܢ ܠܥܕܬܗ ܕܐܠܗܐ ܗܝ ܕܩܢܗ ܒܕܡܗ ܝܩܝܪܐ .

Ut pascatis ecclesiam Dei, quam acquisivit pretioso suo sanguine. IX. Denique hasce propositiones exponit, quas à Severianis in erroris sui patrocinium trahi affirmat. 1. Sancti Ephræmi Syri. ان اليدان اللتان جبلتا ادم علقتا على الخشبة . والكف الذي مدّ السما : سمّره المتمردون بالمسامير . الملايكة اهينوا بسدوم . والمسيح ايضا فى ايامنا صلب ناسوته المتمردون وخربت الارض التى صلبته .

Manus, quæ Adamum formavere, cruci affixæ sunt. Palmam, quæ cœlum extendit, clavis iniqui perforarunt. Angeli Sodomis contumelia affecti sunt: Christi verò humanitatem diebus nostris iniqui cruci affixere, terraque subversa est, quæ eum in crucem sustulit. 2. Alexandri Papæ apud Severum Mokaffæum. واما ابن المقفع فانه قد ذكر فى الباب الرابع من تاريخه هكذا . ان الخسندرس بطريرك روميه قال . ان اليد التى خلقت ادم هى التى سمّر فيها المسامير على الصليب . والفم الذى نفخ فى ادم نسمة الحياة هو الذى شرب الخل . والرجل التى سمرت فيها المسامير هى التى اسست الارض .

At verò Mokaffæus in Chronico c. 4. (nimirùm in Synopsi historica de quatuor Synodis) *hæc habet. Alexander Romanus Patriarcha inquit: manus, quæ Adamum creavit, ipsa clavis in cruce perforata est. Os, quod in Adamum spiraculum vitæ inspiravit, acetum bibit. Pes, qui clavis transfixus fuit, terram fundavit*. Vivebat autem Mokaffæus anno Christi 978. ut liquet ex historia Patriarcharum Alexandrinorum per Renaudotium edita pag. 367.

CA-

CAPUT XL.

Abulpharagius Abdalla Benattibus.

I. Abulpharagius Abdalla Benattibus Monachus & Presbyter.

ABULPHARAGIUS Abdalla [1] Benattibus, patria Assyrius seù [2] Arakensis, professione monachus [3] & Presbyter, secta [4] Nestorianus, ineunte undecimo Christi sæculo claruit, Eliæ primi Nestorianorum Patriarchæ à secretis. Obiit anno Græcorum 1355. exeunte mense Octobri, hoc est, anno Christi 1043. ut ex Syriaco Barhebræi Chronico notavi tom. 2. pag. 309. de quo hæc idem Barhebræus in histor. Dynastiarum p. 233. ex versione Pocockii. *Anno Hegiræ* 435. (qui inchoatus fuit mense Augusto anni Christi 1043.) *obiit Abulpharagius Abdalla Ebnol-Tyeb Erakensis, Philosophus insignis, qui veterum libros & sermones pervolverat, & explicandis libris antiquis ope-*

NOTÆ.

1 *Abulpharagius Abdalla Benattibus.* Naironus in præmisso ad Evopliam Auctorum Orientalium indice, pro Abdalla, græcum nomen *Theodulus* usurpat. Alii pro Benattibo habent cum articulo Arabico *Ben-al-Tib*, seù *Ebn-al-Tib*: vel sine articulo *Ben-Tib*, & *Ebn-Tib*. Pocockius ubique legit *Ebnol Tiyeb*, & *Ebnol Taiyeb*: sed fallitur, quum in Præfatione ad Abulpharagii historiam Dynastiarum, putat, pro الطيب *Al-Taiyeb* (quod bonum significat) reponendum الطبيب *Al-Tabib*, quod medicum sonat.

2 *Arakensis*, seù *Irakensis*: nimirùm Bagdadi in Assyria natus.

3 *Monachus & Presbyter* Benattibum *monachum* fuisse, testatur Barhebræus in Chron. Syr. his verbis: [illegible]

Eodem anno Græcorum 1355. Octobri exeunte obiit Abulpharagius pius monachus Nestorianus, vir doctus & Philosophus. Quod verò *Presbyter* fuerit, operum ejus, quæ exstant, titulus præfert.

4 *Secta Nestorianus.* Id evincit 1. locus, ubi vixit, & gens, unde ortum duxit: 2. munus secretarii, quod sub Elia Nestorianorum Patriarcha exercuit. 3. opera, quæ scripsit: ac præsertim *Tractatus adversus eos, qui dicunt Mariam Deiparam, Commentaria in Evangelia, & Collectio Canonum*, in quibus Nestorianam hæresim ubique propugnat, ejusque patronos summis laudibus exornat. 4. denique Barhebræi, & Abulbarcati auctoritas, qui Benattibum ubique *Nestorianum* appellant. Hinc Abraham Ecchellensis ad calcem Eutychii Vindicati de Benattibo hæc habet. *Abulpharagius Benattibus Nestorianus. Inter plura, quæ edidit opera, exstant illius magnæ, & parvæ in Evangelia Paraphrases eruditissimæ, etsi alicubi Nestoriana redoleant dogmata.* Naironus in Indice Chronologico Auctorum, quos in Evoplia laudat, indefinitum relinquit, orthodoxus ne, an Nestorianus is fuerit. *Theodulus*, inquit, *Benattibus à nonnullis Nestorianus, & ab aliis orthodoxus reputatus, floruit decimo sæculo, teste Abulpharagio*, hoc est, exeunte decimo, & ineunte undecimo Christi sæculo. At verò doctissimus Stephanus Edenensis lib. 3 Apologiæ pro Maronitis cap. 2 in Responsione ad secundam objectionem, existimat Benattibum gente Maronitam, secta Monothelitam fuisse, à Nestoriana hæresi alienum; idque ex eo probare contendit, quod is in Præfatione ad expositionem Evangeliorum, seipsum *Maronitam* vocat, librumque suum ad Maronitas Libani montis incolas transmittit

واما على قراره يبان انـه كان مـاروني الاعتقاد كما نستدل من قوله فى الفـاتحة الـتى تتقدم تفسير الانجيل : نكتب نحن الموارنة هـنا الامانة المقدسة التى نومن بها بسيدنـا يسـوع المسيح ابن الله الكلمة . واراد ان كتابة ذلـك يكون مرسولا من الاعراق الى الموارنة اهل جبل لبنان .

Quod verò ad ejus fidem spectat, inquit, *patet ipsum professione Maronitam fuisse, ut ex ejusdem præfatione ad expositionem Evangelii colligitur, in qua: Nos, inquit, Maronitæ hanc sanctam fidem scribimus, qua in Dominum nostrum Jesum Christum Deum Verbum credimus: Præterea librum suum voluit ex Iraka* (Assyria) *ad incolas montis Libani Maronitas dirigi.* Pergit testimonium ex ejus commentariis proferre, quo duas in Christo naturas, unam personam, unamque voluntatem adstruit: denique concludit: واما ارسال كتابه الى اهل جبل لبنان وتسميته ماروني يدلان على انـه كان في الاصل ماروني وانه انسام كاهن على شبـه مـا نوما

operam dedit tàm in Dialectica, quàm cæteris Philosophiæ generibus ab Aristotele compositis, & in medicinæ Galeni libris. In explicationibus suis prolixiori usus est sermone, dum docere, & quæ explicaret, intellectu facilia reddere studeret. Inquit Al-Kadi Al-Acram, idest, honore dignissimus, Jamaloddin al-kofti: Vidi quosdam eorum, qui hanc artem profiterentur, Abulpharagio Ebnol Tieb vitio vertisse prolixitatem. Censor iste, qui eum reprehendit, Judæus fuit, intellectus angustioris, Avicennæ explicatione contentus. Ego verò, & quicumque libris componendis operam de- de-

قلنا عن توما مطران كفرطاب الذى سلف قبل منه بنحو خمسين سنة : وان اثنينهما فى خروجهما من بين جماعتهما ومسا كنتهما الامم الغريبة عدمـا الحرية الاولى ومـالا الى الاعتقـادات الغير مقبولة من روما ملتهمـا . . . وتخيـلا ان ربنـا ذا مشيـة واحـدة وفعـل واحـد .

Quod autem librum suum ad Libaniotas transmisit, seque ipsum Maronitam appellavit, indicio est, eum origine Maronitam fuisse, sacerdotioque ita initiatum, quemadmodum de Thoma Caphartabensi Metropolita præfati sumus, qui eundem annis circiter quinquaginta antecessit. Ambo siquidem postquam patria relicta domicilium inter extraneas gentes fixere, à primæva ingenuitate deflectentes, in hæreses ab Episcopis gentis suæ damnatas prolapsi sunt . . . . Dominoque nostro unam voluntatem unamque operationem tribuer nt. Verùm Æthiopem ante dealbaverit Edenensis, quàm Benattibum à Nestoriano errore purgabit, quem in synceris ejus libris passim observare est. Quod autem librum suum ad Libaniotas transmisit, seque ipsum Maronitam nuncupavit, non id desertæ Nestorianæ sectæ indicium est, aut auctorem originem ex Maronitis duxisse; sed quia Maronitas quosdam unius in Christo voluntatis assertores audierat, eum existimasse, illos non secus atque Nestorianos de Christo sentire: Nestoriani enim etsi duas Christo personas duasque naturas tribuunt; unam tamen voluntatem unamque operationem eidem adscribunt, ut Tom. 1. pag. 547. & Tom. 2. pag. 292 ostensum est. Denique loca, in quibus Benattibus اقنوم واحد *unam personam* habet, à librariis corrupta existimo. Nam sicut Jacobitæ, Abulbarcato teste, commentaria ejusdem Benattibi in ea parte castigarunt, quæ Nestorianam hæresim redolebat; ita Maronitas crediderim in iisdem quædam addidisse vel detraxisse, quæ ad suam religionem confirmandam facerent. Hoc Edenensis ipse loc. cit. advertit, quum ait: وهـولا كفـوا عـن شهادات لا تحصى من قول ابوفرج عبـدالله : من حيث يفهم القارى ان كتاب ابوفرج وقع بيـد احد من علما اليعاقبة فافسدة وان عندما كتـب فى تجسد الرب اتحد الـلاهوت مع النـاسوت ; كتب فى اوقار الكتاب بطبع واحد : واوقات انه صار طبع من طبعين : واوقـات ان اتحـادهمـا طبعا واحدا . ثم ان الناسخ على نقص معرفته ادخل فى الكتاب الغلط المزتـاد على الاوقـار . وعلى شبه ذلك قوله انه اقنومان . فـان هـذا القول يضادد راى الـكاتب وتـاويـل شرحـه .

Atque hæc pro innumeris quæ ex Abulpharagio Abdalla afferri possent, testimoniis sufficiant: unde pronum lectori est colligere, à Jacobita quodam doctore librum ejusdem auctoris corruptum fuisse, iisque Abdallæ verbis de Domini Incarnatione, Divinitas cum humanitate conjuncta est, primum in margine adjectum, In unitate naturæ, & alicubi, Facta est una natura ex duabus, vel, In unam coaluere naturam: qui postea errores ab imperito amanuensi ex margine in libri textum deducti sunt. Idem dicendum de ea voce, Duæ personæ, quæ menti auctoris contraria est, ejusque expositioni repugnat At, si Jacobitæ unam naturam in Abulpharagii textum dolo malo obtrusere, quis, rogo, in eundem textum *duas personas* invexit? non certè Maronitæ, qui unam personam semper in Christo confessi sunt. Non Jacobitæ, non Melchitæ, qui à Nestorianis vocibus abhorrent. Non demùm Nestorianus quispiam ea verba addidisset, quin simul cætera detraxisset, quæ Unitatem naturæ secundùm Jacobiticam sectam demonstrant Auctorem itaque ita scripsisse dicendum est, ut ipsum sensisse aliunde constat: quumque Nestoriano errore commentaria sua refersisset, etsi hæc à Jacobita quodam passim emendata sunt, vel potius Monophysiticis vocibus conspurcata, fieri tamen nequivisse, quin voces aliquot intactæ relictæ sint, quæ Nestorianismum, ejusdem scilicet auctoris sectam, redolent.

5 *Eliæ I. Nestorianorum Patriarchæ à secretis.* Id liquet ex libro Eliæ Nisibeni, quem in septem Sessiones distributum, anno Hegiræ 418. sub Elia I. Nestorianorum Patriarcha publicavit: nam illum à Benattibo approbari postulat, inquiens: *Quumque huic Epistolæ finem imposuissem, priusquam in tuas, illustris à Deo custodite frater, vel aliorum manus incideret, necessarium duxi illam ad illustrem senem Presbyterum, Doctorem, & Philosophum Abulpharagium Abdallam Benattibum, cellæ Catholici à secretis, à Deo confirmatum, dirigere, eundem rogans, ut ipsam inspiceret suumque de ea judicium ferret.*

derunt, haud aliud dicimus, quàm Abulpharagium Ebnol Tieb, quæ ex his ſcientiis obliterata fuerant, luci reſtituiſſe; quæ occulta erant, perſpicua reddidiſſe. Diſcipuli ei multi fuerunt, qui dominium in literis obtinuerunt, alioſque docuerunt: è quorum numero Al-Mochtar Ebnol Haſan Ebn Abdun, appellatus Ebn [1] *Botlan. Inquit Ebn Botlan: Doctor noſter Abulpharagius Ebnol Tieb viginti annos explicandis metaphyſicis inſumpſit, ac præ nimio in iis ſtudio morbum contraxit, quo animam exhalavit. Unde indicium ſumas de ſummo illius ſtudio & diligentia, quodque ſcientiæ ſui ipſius gratiâ operam dederit.*

II. Scripta quæ exſtant.

Commentaria in vetus & novum Teſtamentum. Barhebræus in Chron. Syr. ܗܢܐ ܦܫܩ ܠܬܪܬܝܗܝܢ ܕܝܐܬܩ̈ܐ ܒܠܫܢܐ ܥܪܒܝܐ. *Hic utrumque Teſtamentum ſermone Arabico commentatus eſt.* Expoſitio *in quatuor Evangelia* exſtat Romæ in Collegio Maronitarum: de qua hæc Abulbarcatus in Synopſi Scriptorum. القس ابولفرج بن الطيب كاتب طيماثاوس الجاثليق له مجموع شرح الاناجيل المقدسه . وقد نقحه بعض اليعاقبة وانتزع منه الالفاظ التى هى موافقة لراى النسطورية سياسة ونقلت منه عدة نسخ بعد ذلك ابتغا لما فيه من الفضايل والمعاني التى تعب جامعه فى ايرادها .

Abulpharagius Benattibus Presbyter, Timothei (imò Eliæ) *Catholici à ſecretis, edidit Commentaria in ſacra Evangelia, quæ à quodam Jacobita emendata ſunt, deletis data opera propoſitionibus, quæ Neſtorianam hæreſim redolebant. Caſtigata hoc pacto exemplaria plura prodiere, magnoque in pretio habentur ob eruditionem profundoſque ſenſus, quibus congerendis auctor inſudavit.* Ex Ægypto in Vaticanam Bibliothecam attuli Abulpharagii librum inſcriptum فردوس النصارى *Paradiſus Chriſtianorum*, quo breves continentur in utrumque Teſtamentum quæſtiones: nimirùm, *in Pentateuchum. In Joſue. In Judices. In 1. & 2. Samuelis. In 1. & 2. Regum. In Job. In Pſalmos. In Sapientiam. In Eccleſiaſten. In Canticum Canticorum. In Eccleſiaſticum. In Ruth. In Iſaiam. In Hoſee. In Joel. In Amos. In Abdiam. In Jonam. In Michæam. In Nahum. In Habacuc. In Sophoniam. In Aggæum. In Zachariam. In Malachiam. In Hieremiam. In Ezechielem. In Danielem. De morte Prophetarum. In Evangelia. In Actus Apoſtolorum. In Epiſtolam Jacobi. In Epiſtolam Petri. In Epiſtolam Joannis. In Epiſtolas Pauli. De morte Apoſtolorum.* Vide Tom. 1. Biblioth. noſtræ Cod. Arab. 6. & 7. pag. 621. & Tom. 2. pag. 511. Hujus operis, tamquam ab Evangeliorum expoſitione diverſi, mentionem facit Abulbarcatus loc. cit. his verbis. وله كتاب يسمى فردوس البيعه *Habet etiam librum, cui titulus, Paradiſus Eccleſiæ.* Clariſſimus vir Stephanus Edenenſis, Patriarcha Antiochenus, in Præfatione ad tertium librum Apologiæ pro Maronitis, bina Abulpharagii commentaria in Evangelium laudat: alterum, quo Matthæum ſenſu literali, alterum, quo Evangelia quatuor ſenſu allegorico illuſtrat. Quum enim libros Orientales, unde Joannes Baptiſta è Societate Jeſu, & Thomas à Jeſu Carmelita catalogum errorum deſcripſere, recenſendo examinat, quarto quintoque loco de Benattibo hæc habet. الرابع تفسير انجيل متى من تاليف

NOTA.

1 *Ebn Botlan.* Jacobita fuit, (non Melchita, ut perperàm Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. pag. 353.) Bagdadi natus; in Meſopotamia, Syria, & Ægypto medicinam & philoſophiam profeſſus; in quodam denique cœnobio apud Antiochiam vitam monaſticam amplexus, obiit anno Hegiræ 444. Ejus opera ab Abulpharagio in hiſt. Dynaſt. recenſentur pag.234.

تاليف القس عبد الله العراقى المعروف بابو الفرج ابن الطيب المعتقد ان بربنا طبيعتين ومشية واحدة . وهذا الكتاب اخذه معه جوان باطشتا الى القدس الشريف وكناه المنامى . وقراه فى نسخة اخرى وسماه شمعون وهو السابع فى العدد . الخامس هو ترودن الاناجيل الاربعة من تاليف ابو الفرج عبدالله المذكور . وجوان باطشتا سماه روبين . وقراة فى نسخة اخرى وهو السادس فى العدد .

IV. Expositio Evangelii Matthæi, auctore Presbytero Abdalla Arachensi, cognomento Abulpharagio Benattibo, qui duas in Christo Domino nostro naturas unamque voluntatem profitetur. Hunc librum Joannes Baptista in Sanctam Urbem secum tulit, Somniatorem appellans. Ejusdem aliud exemplar nactus, legit Simeonemque nuncupavit, librorum, quos habebat, ordine septimum. V. Quatuor Evangelia allegoricè exposita ab eodem Abdalla Abulpharagio. Hunc librum Joannes Baptista Ruben nominat, ejusdemque alterum exemplar ordine librorum sextum memorat.

Collectio Canonum, de qua hæc Abulbarcatus loc. cit. وله كتاب فقه النصرانيه الجامع للقوانين البيعية والسنهودسات المغربيه والمشرقيه وقد ذكر فهرسة ما تضمنه تلو فهرسة القوانين .

Edidit præterea librum, cui titulus, Jurisprudentia Christiana, continens Canones Ecclesiæ, Synodosque occidentales æquè ac orientales, descriptis canonibus eorumque titulis. Continet *Canones Constitutionesque Apostolorum:* nec non Canones Conciliorum *Ancyrani, Gangrensis, Neocæsariensis, Laodiceni, Antiocheni, Carthaginiensis, Nicæni, Constantinopolitani, Calchedonensis: item Constitutiones Damaso Papæ tributas: sed & Canones Orientalium, videlicet, Isaaci & Maruthæ: Jaballahæ: Dadjesu: Acacii: Babæi: Mar Abæ: Ezechielis: Jesujabi: Josephi: Georgii: Timothei: Josue Barnun: Sabarjesu: Gregorii: & Joannis Abgari Patriarcharum Nestorianorum: Præterea Statuta Constantini & Leonis Imperatorum: nec non Narsetis, & Hanani Canones pro Schola Nisibena: item alios pro Schola cœnobii S. Gabrielis: denique collectanea de ministerio Altaris: de Sacerdotio: de Contractibus: de matrimonio & de hæreditate.* Exstat initio & fine mutila, foliisque confusis atque permistis, Cod. Arabico ms. 36. Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 507.

De Pœnitentia Tractatus in capita 14. distributus: de quo Abulbarcatus loc. cit. وله مقالة فى التوبة وتحصيل معناها واقسامها اربعة عشر بابا .

Edidit quoque tractatum de Pœnitentia ejusque praxi, in capita 14. divisum.

De Hæreditate Tractatus. Exstat Cod. Arab. ms. 3. & 5. exaratus anno Christi 1224. & anno 1372. Vide Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 620. & 621.

De præstantia jejunii, eleemosynæ & orationis. Responsiones ad quæsita Patriarchæ Nestorianorum. De Hæreditate. De Divinis officiis. Ad calcem Cod. Arabici 6. Vide Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 621.

Tractatus adversùs eos, qui dicunt Mariam Deiparam. مقالة لابن الطيب فى الرّد على من قال ان مريم والدة الله .

Cod. Vat. Arab. ms. 29. qui exaratus dicitur بتاريخ السادس والعشرون من شهر برموده سنة ستة وسبعون وتسعماية للشهدا .

Anno Martyrum nongentesimo septuagesimo sexto (Christi 1260.) *die 26. mensis Barmudæ.*

Tractatus de Trinitate & Unitate. من مقالة الشيخ ابى الفرج عبدالله بن الطيب فى التثليث والتوحيد .

Cod. Arab. Vat. ms. 69. fol. 48.

Commentaria in libros Aristotelis: de quibus hæc Barhebræus in Chron. Syr. ܦܫܩ ܐܦ ܟܬܒܐ ܕܐܪܝܣܛܘܛܠܝܣ.

Libros etiam Aristotelis illustravit.

 Sed

Sed notandum, inter eos, quos ex Mohammado Isàcide tamquam Aristotelis commentatores Hottingerus in Biblioth. Orient. à pag. 219. laudat, diversum ab hoc Benattibum recenseri, qui pleno nomine dicitur احمد بن الطيب الرازي *Achmed Benattibus Razæus*: is enim Mahometanus fuit; Abulpharagius verò Abdalla christianus Nestorianæ sectæ cultor. Præterea Pocockii error emendandus, qui in Præfatione ad Gregorii Abulpharagii Barhebræi historiam Dynastiarum, Jacobitam illum scriptorem cum Nestoriano Abdalla Abulpharagio Benattibo perperàm confundit, ea sola ratione, quod uterque Abulpharagii nomen gesserit.

Approbatio sessionum Eliæ Metropolitæ Nisibeni, de qua suprà hoc tom. pag. 271. Exstat Cod. Arab. 38. (Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 508.

CAPUT XLI.

Jahia Giazalæ filius.

I. Jahia Giazalę f. ex Nestoriano Mahometanus.

JAHIA, seù Joannes, Giazalæ filius, ex Nestoriana hæresi ad Mahometanam sectam transiit: de quo hæc Abulpharagius in histor. Dynastiarum ex versione Pocockii pag. 240. *Anno Hegiræ quadringentesimo septuagesimo tertio* (Christi 1080.) *obiit Jahia ebn Isa ebn Giazla medicus Bagdadensis. Christianus fuit, medicinæ studuit apud ejus temporis christianos* [1] *Carchi seù fori Bagdadensis incolas: quumque Dialecticæ discendæ studio teneretur, neque esset inter christianos prædictos tunc temporis qui artem hanc calleret, mentioque illi facta esset Abu Alis Ebnol-Validi Motazaliorum tunc doctoris, ac diceretur illum & scientiæ scholasticæ & terminorum logicalium peritum esse, ad eum se recepit, Logicæ perdiscendæ gratia. Non destitit autem Ebnol-Valid religionem Islamiticam illi commendare, donec ipsi annuens, eam amplecteretur. Cui quod nomen dedisset, lætatus Abu Abdalla Al-Damgani, eo tempore Judex primarius, illum sibi propius admovit, & ad eum evexit gradum, ut ipsius in syngraphis apud se scribendis opera uteretur. Ille verò ultra operam in ea re positam, vici ejus incolis aliisque sibi notis medicabatur sine mercede aut pretio, verùm gratuito & ex mera beneficentia: quin & ipsis medicamenta gratis subministrabat. Quum in morbum, quo mortuus est, incidisset, libros suos legavit oratorio antistitis Abu Haniphæ. E libris celebrioribus ab ipso compositis, sunt* كتاب المنهاج *Liber Al-Menhag*, وكتاب تقويم الابدان مجدول & *Liber Takvimol-alabdan de recta ordinatione corporum, tabulis distinctus.*

Ejusdem Jahiæ meminit idem Abulpharagius in Chronico Syriaco; sed pro anno Hegiræ 473. affirmat eum obiisse *anno quadringentesimo nonagesimo tertio*, qui inchoatus fuit die 17. Novembris anni Christi 1099. ܒܗ̇ܘ̇ ܙܒܢܐ ܐܘܦ ܝܚܝܐ ܒܪ ܓܙܠܐ
ܐܣܝܐ ܕܒܓܕܕ ܫܢܝ ܡܢ ܥܠܡܐ ܕܚܣܝܐ
ܡܫܝܚܝܐ ܗܘܐ ܢܣܛܘܪܝܐ ܘܗܦܟ ܠܡܫܠܡܢܘܬܐ
ܘܥܒܕ ܟܬܒܐ ܕܐܣܝܘܬܐ ܠܐܢܫܐ ܫܟܝܚܐ
ܘܡܛܠܗܝܢ ܘܕܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܕܐܣܝܐ.
ܘܡܝܬ

NOTA.

1 *Charchi*, Arabibus الكرخ *Al-Carch*, hoc est, oppidum in Assyria: cujus loci episcopus Moyses apud Amrum laudatur. Vide Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 412.

ܘܒܗܿܝ ܫܢܬܐ ܫܢܬ ܐܪ̈ܒܥܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ
ܘܬܠܬ . ܗܢܐ ܒܓܕܕܝܐ ܗܘܐ . ܘܡܢ
ܡܣܟܠܐ ܐܢܫ ܝܕܥܐ ܕܝܠܗ ܐܝܟ ܟܠܗ
ܒܪ ܓܙܠܐ ܡܣܟܠܢܐ ܐܦ ܗܘܐ .
ܘܡܢ ܡܫܬܡܫܝܢ ܠܗ : ܘܐܦܠܐ ܚܕ̈ܢܐ
ܕܡܫܬܘܕܥܐ ܘܦܪ̈ܘܫܘܬܐ ܘܐܦ ܡܢ
ܡܫܬܘܕܥܝܢ ܡܟܝܠ ܠܡܫܬܘܕܥܘ ܐܠܐ
ܒܠܐ ܠܟܘܪ̈ܗܢܐ : ܐܝܟ ܗܘ ܘܐܘܣܝ .
ܡܐܡܪܐ ܘܟܬܒܐ ܗܘܐ ܘܠܡܣܬܟܠܘ
ܟܠܗܘܢ ܟܕ ܡܬܚܫܚܝܢ ܡܢܗܘܢ
ܗܘܐ ܡܢ .

Per idem tempus, hoc est, anno Arabum quadringentesimo nonagesimo tertio obiit Jahia medicus Bagdadensis Giazalæ filius, auctor celeberrimi libri Menhag, seù exemplaris, qui præ manibus medicorum nostræ ætatis circumfertur, deque medicaminibus cibisque simplicibus atque compositis tractatum continet. Hic christianus erat, & apud Arabem quemdam, Abu Ali Bar-Valid nomine, Dialecticæ operam dedit: quumque is aliquando cum Jahia de unione affectiva & personali, quam Nestoriani admittunt, disceptaret, eamque de natura divina nequaquam intelligi posse propositis sophisticis argumentis concluderet, hominem ad Hagarenorum sectam deceptum pertraxit. Ferunt Jahiam opibus affluxisse, suisque dumtaxat amicis, quum ægrotarent, mederi consuevisse.

II. Ejus liber medicus.

Liber, qui inscribitur المنهاج *exemplar*, exstat in Biblioth. Vatic. cod. ms. Arab. 149. hoc præfixo titulo: كتاب منهاج البيان فيما يستعمله الانسان تاليف يحيى بن عيسى بن جزله : *Liber exemplaris demonstrationis de iis quibus homo utitur, auctore Jahia filio Isæ filii Giazalæ.* Ordine alphabetico digestus est, & præmisso brevi tractatu de iis, quæ ad victum potumque humanum tuendamque universim sanitatem prosunt, traditur in eo natura, qualitas & usus seminum, herbarum, plantarum, & arborum.

CAPUT XLII.

Machicha Patriarcha.

I. Machicha Salomonis f. Nestorianorum Patriarcha.

MACHICHA Salomonis filius, Tirhanæ primum Episcopus, deinde Mosulanus & Arbelensis metropolita, demum Nestorianæ sectæ Chaldæorum Patriarcha anno Christi 1092. inauguratus, obiit anno 1110. quum annos septemdecim, menses quinque, diesque quatuor sedisset, Amro teste, qui de ejus gestis ex Mari hæc refert.

مكيخا قديسًا فاضلا وزاهدًا عفيفا من اهل دار الروم ببغداد ويعرف بابن سليمن القنكاني وكان قسيسًا طاهرًا وطبيبًا ماهرًا ثم صار اسقفًا على الطيرهان ثم مطرانًا على الموصل ولما استناح عبديشوع قام ابن الواسطى فى معاونته واخذ له الشلموت فاختير فى خلافة المقتدى واسيم فطركا بالمداين وعليه بيرونًا بنفسجيًا يوم الاحد الرابع من سابوع القيامة سنه الف واربعمايه وثلثه يونانية وحضر اسياميده ايشوعياب مطران نصيبين وهو كان السايوم ومرقس مطران البصرة ويوحنا مطران حلوان وعدة اساقفة . وكان عبديشوع ابن العارض حين صار جاثليقًا رسم فى البيعة ان يقال

ܐܚܝ ܕܢܗܘܘܢ ܡܘܕܝܢ

بين كل صلاتين ولم تكن تجر العادة فى طقس البغداديين بذلك جريا على عادة بلادهم . فلما استتم هذا الاب اعاد الطقس الى ما كان عليه وترك قول

ܐܚܝ ܕܢܗܘܘܢ ܡܘܕܝܢ

بين كل صلاتين فساله بن الواسطى ان يجرى الامر على ما كان من قول

ܐܚܝ ܕܢܗܘܘܢ ܡܘܕܝܢ

فلم

فلم يفعل ووقع الخلف بينهما وادرمـــة وانحدر
الى النيل وبعد مدّة عاد وعمل رسالـــة مختصرة
فايقة اوضح فيهـــا الامـــانـــة الصحيحة التى
يعتقدها المشارقة . ودبّر تدبيرًا معتدّلا واستناح
ودفن بالباصلوث الايمن ببيعـــة السيدة بدار
الروم سنة اثنين وخمسماية عربيـــة وكانت مدة
رياسته سبعة عشر سنة وخمس شهور واربعة ايام :

NOTÆ.

1 *Machica*, ideſt, Humilis. Barhebræus in 3. part. chron. Syr. in vita Joannis Salibæ, & Dionyſij Moyſis Maphrianorum, inaugurationem Machichæ ad annum Hegiræ 504. ejuſque obitum ad annum 528. collocat. ܒܫܢܬ ܚܡܫܡܐܐ ܘܐܪܒܥ ܕܛܝܝܐ ܒܝܪܚܐ ܥܣܝܪܝܐ
ܐܬܡܣܪܚ ܠܢܣܛܘܪܝܢܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܡܟܝܟܐ
ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ ܒܓܕܕܝܐ ܓܒܪܐ ܢܟܦܐ ܘܡܝܬܪܐ ܘܠܗ ܠܡܪ .
ܘܗܘܐ ܒܝܬ ܠܗ ܘܠܐܢܫܝܢ ܒܓܕܕܝܐ ܦܠܓܘܬܐ ܡܛܠ
ܨܠܘܬܐ ܕܐܒܘܢ . . . . . ܘܒܫܢܬ ܚܡܫܡܐܐ
ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ ܕܛܝܝܐ ܒܚܕ ܒܫܒܐ ܒܚܡܫܐ ܒܐܒ
ܐܬܩܪܝ ܒܪ ܨܘܡܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܢܣܛܘܪܝܢܐ
ܒܬܪ ܡܟܝܟܐ ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ .

Anno, inquit, *Arabum quingenteſimo quarto, menſe decimo, ordinatus eſt Neſtorianis Catholicus Machicha Salomonis filius, Bagdadenſis, vir præſtans continenſque: ipſumque inter & quoſdam Bagdadenſes diſſidium de oratione Pater noſter interceſſit..... Anno autem Arabum quingenteſimo vigeſimo nono, die Dominica, quinta menſis Ab, ordinatus fuit Barſuma Neſtorianorum Catholicus poſt Machicam Salomonis filium.* Idem Barhebræus in vita Joannis Salibæ Sedem vacaſſe ſcribit, antequam Machicha eligeretur, ann. viginti.
ܒܫܢܬ ܐܠܦ ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܘܚܕܐ ܒܐܪܒܥܐ ܒܫܒܐ
ܒܬܪܝܢ ܒܟܢܘܢ ܐܚܪܝ ܥܢܕ ܥܒܕܝܫܘܥ ܕܐܦ ܒܪ ܥܪܝܕ
ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܢܣܛܘܪܝܢܐ ܕܗܘ ܒܟܪܟܐ ܕܒܓܕܕ .
ܘܦܫܬ ܐܪܡܠܬܐ ܥܕܬܗܘܢ ܐܝܟ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܥܕܡܐ
ܠܡܐ ܕܐܬܓܒܝ ܡܟܝܟܐ ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ ܒܗ ܒܟܪܟܐ .

Anno Græcorum milleſimo quadringenteſimo primo, feria quarta, die ſecunda Canun poſterioris (Januarii) *obiit Ebedjeſus, qui & Aredi filius, Neſtorianorum Catholicus in urbe Bagdadenſi: viduaque manſit eorum eccleſia annos ferè viginti, quum Machicha Salomonis filius in eadem urbe Bagdado electus fuit.* nimirùm Barhebræus Eliam ſecundum Machichæ ſucceſſorem omittit, annoſque, quibus idem Machicha ſedit, vacationi Sedis tri-

Machicha, [1] *vir ſanctitate, continentia, & caſtitate inſignis, in ædibus Romæorum Bagdadi natus, cognomento Salomonis Æditui filius, Preſ-* 1
byter [2] *religioſus fuit, medicuſque pe-* 2
ritus: mox Tirhanæ [3] *epiſcopus crea-* 3
tus eſt, deinde Moſuli metropolita: mortuo demùm Ebedjeſu, filii Vaſetenſis operâ, cleri ſuffragiis, ſub Moktadio

buit; qui verò Eliæ debentur, eos ad Machicham perperàm refert, ut tom. 2. p. 448. obſervavi.

2 *Presbyter .... medicuſque*. De ejuſdem Machichæ primordiis hæc Mares apud Amrum. هذا الاب القديس الطاهر من بغداد
وتعلم فى الاسكول وتربّى فيـــه وكان من يومـــه
زاهدًا عفيفا محبًا للصواب . وتعـــرّض لصنـــاعـــة
الطب برهة من زمانه وكان قسًا يتردّد الى بيعـــة
السيدة مرت مريم بالعقبة السلام لـــذكرهـــا مدّة
من زمـــانـــه بغيـــر اجـــرة ولا فـــايـــدة .

Hic ſanctus ac religioſus pater patriam Bagdadum habuit, ubi in Schola educatus literiſque imbutus, religioni apprimè, continentiæ & juſtitiæ ſeſe addixit. Sed & medicinam aliquandiu coluit; Presbyteratu autem initiatus, eccleſiam Dominæ Mariæ in Akaba, cujus memoriæ pax, longo tempore frequentavit, eidem gratis & abſque ſtipendio inſerviens.

3 *Tirhanæ Epiſcopus .... Moſuli Metropolita .... demùm Patriarcha*. Mares apud Amrum loc. cit. فاسامه مـــار عبـــديـــشـــوع
الجاثليق اسقفا على الطيرهان واقام فى المرعيث
نيف وعشرين سنة جميل السيرة مع شعبه يترجم
لهم ما يقرا فى الرازين المقدسة من كتب الحديثة
والعتيقه بالعربية وروح القدس يرقيه من رتبـــة
الى اخرى . فاستدعاه مار عبديشوع الجاثلـــيـــق
واسامه مطرانا على الموصل وحزة فاحسن السيـــرة
مع رعيته فاسام الاساقفه ولم ياخذ منهم شيا مع
صدق حاجته . ولما خلا منصب كرسى الجثلقـــة
من مدبر وراعى : اختير هذا الاب الـــقـــديـــس
للجثلقة ووقع الاجماع عليه بالنص وعقدت له
الفطركة فى المداين فى يوم الاحد ثـــامن شهر
ربيع الاول سنة خمس وثمانين واربع ماية وهو
اليوم الثامن من نـــيـــســـان والـــعـــنـــيـــة
ܙܟܝܢܐ ܐܪܝܐ ܠܟܒ
وكان يوما مشهودا سرّ به الحاضرين وتولى الاسياميد
ابشوعيب مطران نصيبين والبسوه البيرون واعطاه

العكاز

tadio Chalipha, in Patriarcham ordinatus fuit Modainæ, pallio violaceo amictus, die Dominica quarta hebdomadæ resurrectionis anno Græcorum tertio post millesimum quadringentesimum. Ordinationi interfuere Jesujabus metropolita Nisibis, qui manum ei imposuit, & Marcus metropolita Bassoræ, & Joannes metropolita Halavanæ, aliique complures Episcopi. Porrò Ebedjesus Aredi filius Machichæ præcessor, *statim atque in Catholicum inauguratus fuit, præceperat, ut binis quibusque precibus oratio Pater*[1] *noster in ecclesia subjungeretur, contra antiquam Bagdadensium consuetudinem. Machicha igitur, quum Ebedjesum excepit, pristinum morem servari jussit, orationemque Dominicam prætermitti: neque à sententia dimoveri potuit, etsi filius Vasetensis demissas ei preces pro restitutione orationis Dominicæ porrexisset. Hinc orta inter ipsos contentione, quum hominem Catholicus anathematizasset, Nilum oppidum petiit: mox Bag-*

العكار وبعد الفراغ من اسياميده اسام الرئيس
ابو الفتح سعد الله بن نظام الملك اركديياقن
وقرا السليح اسقف النعمانيه وشملا مار هرمزد
اسقف واسط وقرا الانجيل وقدس مار مكيخا
الجاثليق . وحضر مرقس مطران مصر ويوحنا
مطران حلوان . ومن اساقفة الهوفركيا هرمزد
اسقف واسط وعبديشوع اسقف الطيرهان
وسرجيس اسقف النيل والنعمانية وموسى اسقف
سنجار ومار قورياقس اسقف معلثايا وعبديشوع
اسقف الحديثه وسبريشوع اسقف حفتون
واليا اسقف الرقه .

Illum Sabarjesus cognomento Zanbur *Catholicus Episcopum Tirbanæ instituit, quam diœcesim annis viginti & ampliùs rexit, populo admodum acceptus, ad quem inter sacramentorum solemnia ex vetere & novo testamento homiliam exegetic m Arabico sermone habere consueverat. Quum autem à gradu ad gradum Spiritus Sanctus eundem eveheret, ab Ebedjesu Catholico,* qui Sabarjesum excepit, *evocatus, & Mosuli Hazæque* (Adiabenes) *Metropolita ordinatus, eam provinciam sanctissimè administravit, ab iis, quos consecrabat, Episcopis nihil recipere solitus, etsi rei familiaris angustia premeretur Denique quum Catholici Thronus rectore & pastore viduatus esset, conspirantibus omnium suffragiis hic sanctus Pater in Patriarcham electus fuit Modainæ die Dominica octava mensis Rabii prioris, anno Hegiræ quadringentesimo octogesimo quinto, qui erat mensis Nisan* (Aprilis) *dies octavus, cujus Antiphona incipit,* Crucifixus in crucem sublatus est. *Fuit autem dies ille insignis, & ab omnibus, qui interfuere, cum gaudio celebratus, Ordinationi præfuit Jesujabus metropolita Nisibis, qui Machichæ Baculum pastoralem tradidit, postquam is pallio indutus fuisset. Ordinatione autem peracta, idem Machicha principem Abulphathum Saadallam Nadamalmalechi filium Archidiaconum instituit. Porrò in ea ordinatione Apostolum quidem legit Episcopus Naamaniæ, Absolutionem verò Hormisdas Vasetæ Episcopus, Evangelium autem Machicha Catholicus, qui & Liturgiam confecit. Interfuere Marcus metropolita Mesræ* (hoc est, Ægypti: sed in alio exemplari, Bassora pro Mesra legitur:) & *Joannes metropolita Halavanæ. Ex Episcopis Provinciæ* Patriarchalis, *Hormisdas episcopus Vasetæ, Ebedjesus Tirbanæ, Sergius Nili & Naamaniæ, Moyses Singaræ, Cyriacus Maaltajæ, Ebedjesus Hadithæ, Sabarjesus Hephton:, & Elias Rakæ.* Annus Hegiræ 485. inchoatus fuit die 11. Februarii anni Christi 1092. sed eo anno Pascha resurrectionis incidit in diem 18. Martii; adeòque Dominica quarta resurrectionis, cujus apud Nestorianos Antiphona incipit, *Crucifixus in crucem sublatus est*, die 18., non 8. Aprilis fuit. Machicham autem an. Hegiræ 485. Patriarcham inauguratum fuisse, liquet & ex regio Moktadii Chaliphæ diplomate, quod apud Marim prostat hoc titulo inscriptum: هذا كتاب امر بكتبته عبد الله ابو القسم الامام المقتدى بامر الله امير المومنين لمكيخا الجاثليق البطرك .

Hic est liber, quem conscribi jussit Abdalla Abulcasemus, Al Emam Al-Moktadi Bamrilla mperator fidelium, pro Machicha Catholico Patriarcha, cui ad calcem hæc temporis nota apposita est كتب فى صفر من سنة خمس وثمانين واربعمايه ولله الحمد .

Datum mense Saphoro anni quadringentesimi octogesimi quinti. Laus Deo.

1 *Pater noster.* Contigit ea contentio anno Hegiræ 490. ut Mares refert apud Amrum, qui plenum filii Vasetensis nomen hoc tradit: ابو الفرج سعيد بن ابرهيم الواسطى القس الراهب .

Abulpharagius Saidus filius Abrahæ Vasetensis, Presbyter & monachus: eumque obiisse testatur *feria secunda, ineunte mense Gemadi, anno Hegiræ 526. & in ecclesia vetere post Bema sepultum.*

Bagdadum regressus, elegantem Epistolam de recta Orientalium fide conscripsit. Rempublicam moderatè gessit, mortuusque, in Oratorio ad dextrum latus ecclesiæ Dominæ sepultus fuit in ædibus Romæorum anno Arabum [1] *quingentesimo secundo, quum sedisset annos septemdecim cum mensibus quinque & quatuor diebus.*

II. Ejus scripta.

Oratio de Incarnatione. Exstat Arabicè cod. ms. 41. (Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 59.) hoc præfixo titulo.

مقالة الّفها مار مكيخا الجاثليق فطرك المشرق قول مختصر في الابوة والبنوة على مذهب دين النصرانيه وراى عقيدة السريان المسيحيين الساكنين في الجهة المشرقية ؛

Oratio composita à Mar Machicha Catholico Patriarcha Orientis: in qua breviter agitur de Paternitate & Filiatione juxta professionem christianæ fidei, & sententiam Christianorum Syrorum in partibus Orientalibus commorantium. De Verbi incarnatione loquens, Monophysitarum quidem errores refellit, sed Nestorianam hæresim simul propugnat.

Epistola ad principem Nestorianorum in Perside commorantium, Arabicè quidem exarata, sed Syriacis verbis inchoata & clausa, eo fere modo, quo Jesujabi Nisibeni Epistolam conscriptam notavi suprà hoc tom. pag. 301. Exstat in eodem codice ms. 41. hoc titulo prænotata.

كتاب مار مكيخا الجاثليق فطرك المشرق كتبه حين كان مطرانًا بالموصل واربيل الى بعض الروسا المومنين باصفهان جوابًا عن كتابه ؛

Libellus à mar Machicha Catholico Orientis Patriarcha, quum Mosuli & Arbelæ metropolita esset, transmissus ad quemdam principem fidelium in Aspahano Persidis urbe *degentium, quo ad ejus epistolam respondet.* Veritatem Fidei christianæque religionis ex miraculis, quæ in ecclesia suo adhuc ævo patrabantur, & ex Martyrum, quos recenset, constantia demonstrat. Et miracula quidem hæc refert. Primum, miraculum *Luminis* quod ex Hierosolymitano Domini sepulcro quotannis Sabbato sancto prodire affirmat. من ذلك نزول النور في بيعة القيامة ببيت المقدس قرب اخر نهار يوم السبت الكبير الذى صبحته احد القيامة في كل سنة لا يخرم القانون المستمر ويشعل القناديل التى على القبر المقدس الذى وضع فيه الجسد الكريم جسد سيدنا ايشوع المسيح ثلثة ايام والقبة التى فيها المقبرة مغلقة مختومة بختم سلطان البلد واصحاب السلطان محدقون بالموضع يحفظونه خوفا لا يتم في النصارى حيلة ؛ *Ex his miraculis unum est*, inquit, *Luminis illapsus in ecclesiam Resurrectionis in urbe sancta, vergente Sabbato, quod præcedit Dominicam resurrectionis; idque unoquoque anno certaque & infallibili regula, quæ usque in præsentem diem manet. Eo autem lumine lampades sancti sepulcri, in quo pretiosum Domini nostri Jesu Christi corpus per triduum jacuit, accenduntur, quum ejusdem sepulcri tholus clausus sigilloque regio obsignatus maneat, Præsidis ejus urbis ministris*

NOTA.

1 *Anno Arabum* 502. De obitu, & Machichæ sepultura hæc Mares apud Amrum.

وتوفى مار مكيخا الجاثليق بدار الروم يوم الاربعاء ثاني عشر شعبان سنة اثنى وخمسماية وجنز ليلًا ودفن في الهوا الذى على يمين الباصلوت في الصحن الايمن وما عرف له امر يكره لا في صباه ولا في رهبنته ونظر بعده صبريشوع اسقف عكبرا وكان قد غضب عليه مدة لاجل اخيه وطابت نفسه به عند موته ؛

obiit Mar Machica Catholicus in ædibus Romæorum feria quarta, die duodecima mensis Scioabani anni Hegiræ *quingentesimi secundi,* (Christi 1110.) *Funus ejus noctu curatum est, idemque tumulatus in edito loco ad latus dextrum Oratorii: nec de ipso quid mali sive in ejus adolescentia, sivè quum monachus esset, in vulgus prodiit. Post ipsum vicaria potestate Sedem rexit Sabarjesus Ocbaræ episcopus, in quem longo tempore propter ejus fratrem indignatus fuerat, sed morti proximus homini reconciliatus est.*

ſtris in eam oculos attentè defigentibus, eamque diligenter cuſtodientibus, ne cui Chriſtianorum fraudi via pateat. Vide Tom. I. pag. 550. ubi de eodem Lumine. Et hoc quidem miraculum olim patrari ſolitum certis conſtat documentis. Sed æquè certis, imò certiſſimis itidem conſtat, multis ab hinc annis illud ceſſaſſe: quod verò in præſenti fieri dicitur, merum eſſe ſchiſmaticorum figmentum. Alterum miraculum *olei*, in quod Reliquiæ Sanctorum مار شليطا *Mar Scialitæ*, hoc eſt, Artemii; وربن هرمزد *Magiſtri noſtri Hormiſdæ*, مار بابوية بالبوازيخ *Mar Babuæi in Buazicha*, ومار مارى السليح *& ſancti Maris Apoſtoli*, immerſæ ſint: id enim oleum adverſùs ſerpentium, canum, aliorumque animalium venena præſentem opem ferre ait. Tertium miraculum *ſancti Kaumæ*, hoc eſt, ſtantis, de quo hæc Machicha. ومثل اية القديس مار قوما الذى له نحو من تسعماية سنة تزيد او تنقص قايما على قدميه لم يتسلط الفساد على جسده ولا انتثر لحمه ولا تفصلت اعضاه ولا انطحنت عظامه مثل ساير الاموات الا كانه نايم ينتظر الصوت المحيى يوقظه فى القيامة ويبعثه فى المعاد.

Hujuſmodi eſt prodigium ſancti mar Kaumæ, qui nongentis abhinc circiter annis erectus ſtat, incorrupto corpore, carne nequaquam detrita, nec membris diſſolutis, aut oſſibus in pulverem redactis, ut reliquis defunctis evenire ſolet, ſed tamquam dormiens vivificam vocem expectat, quæ ipſum in reſurrectione expergefaciat. Quartum miraculum *ſancti Georgii martyris*, quem terra marique invocatum, à præſentibus periculis clientes ſuos liberare affirmat.

De martyrum autem in perferendis pro chriſtiana fide tormentis conſtantia loquens, primo loco laudat *ſanctam Dochtanſaam Regis Huzitarum filiam*. دختانشاه بنت ملك الاهواز de qua hæc ſcribit. كان اباها ذات يوم الح على قتل الشهدا المومنين بالمسيح وهى جالسة على القصر امام الماشطة تظفر ذوايبها. فنظرت بارواح الذين يستشهدهم ابوها تطير الى السما على هية القناديل النايرة. فوقع ذلك بقلبها. فاحتجت على الماشطة ببعض الاسباب وقد ظفرت بعض ذوايبها وبقى بعضها. ونزلت من القصر فى غفلة حتى دخلت فى حوطة اوليك الذين يقتلون متنكرة. فاستشهدت هى ايضا مع اوليك ولم تعرف. فلما افتقدوها خدمها ولم يصيبوها اعلموا لامها وابوها وجعلوا يطوفون فى طلبها حتى وجدوا راسها مقطوعا بين روس الشهدا مطروحا فعرفوها بشعرها لانهم كانوا قد سالوا الماشطة عن شانها فاخبرتهم انها قالت لها ترين هذه القناديل التى تعلوا فى الهوا. قلت لها لست ارى من ذلك شيا. ففى تلك الساعة قامت مسرعة ونزلت من القصر. فكان هذا ايضا داعيا الى تنصر كثير من الناس. ثم ان الله تبارك وتعالى ارسل ريحا عاصفة. فجمعت على الشهدا ترابا على هية الاكمة وهو ثابت ذلك الاثر الى الان وقد نبت على تلك الاكمة شى كثير من الرياحين والحشايش الطيبة الارايح واهل النصرانية فى ذلك البلد يتبركون بذلك الموضع الى الان.

Quum ejus pater die quadam martyres in Chriſtum credentes ad necem & lanienam deſtinaſſet, illaque interea in palatio crines ancillæ pectendos diſcriminandoſque præberet, vidit cæſorum à patre martyrum animas ſplendentiſſimarum lampadum in ſpeciem ad cælum ferri. Quo viſo vehementer animo commota, prætextu domeſtici cujuſdam negotii ancillam dimittens, ipſa clam ſolutis etiam ex parte crinibus, è regia repente, fugam advertente nemine, dilabitur, diſſimulataque perſona, in clauſum ubi Chriſtiani cædebantur ingreſſa, necatur. Quum verò à ſervis quæſita nuſquam in palatio reperta fuiſſet, miſſi qui per urbem requirerent, renunciarunt, caput ejus inter cæſorum Chriſtianorum cadavera truncatum jacere, & crines ex parte impexos ſolutoſque habere. Tùm verò ancilla memorare cœpit quæ de viſo animarum cæſorum mar-

martyrum eorundemque glorioso in cælum ascensu ab hera audierat, quodve repente è palatio disparuisset narravit. Hoc porrò factum plurimos ad christianam religionem amplectendam permovit, alioque miraculo confirmatum fuit. Nam validus repente ventus divina utique virtute excitus, ingentem arenarum vim super martyrum cadavera colligens, velut tumulum in montis speciem composuit, qui in hunc quoque diem constat, myrtoque aliisque odoratis herbis sponte sobolescentibus coopertus post paulò apparuit. Quamobrem ab indigenis locus, sanctorum martyrum opem expetentibus, religiosè etiam hodie visitatur. Deindè Nicænorum Patrum 318. encomium texit, quos omnes, præter undecim, pro fidei confessione cicatricibus insignitos asserit; ac præ cæteris Thomam Marhasæ seù Germaniciæ episcopum & Jacobum Nisibenum extollit, quorum primum annis duobus suprà viginti martyrium passum testatur, alterum in ipsa Nycæna Synodo mortuum ad vitam revocasse. Denique S. Simeonem episcopum Seleuciensem ac martyrem sociosque commemorat, qui in persecutione Saporis Persarum regis pro christiana religione in Ledan Huzitarum oppido sanguinem profuderunt.

CAPUT XLIII.

Sabarjesus Episcopus Cascaræ.

I. Sabarjesus Cascaræ Episcopus.

SABARJESUS patria Bagdadensis, Cascaræ & Vasetæ episcopus, cognomento ابـــن ابـوحـيـبـلـه *Ebn Abu-Hile*, ab Elia hujus appellationis secundo Nestorianorum Patriarcha circa annum Christi 1111. ordinatus, anno Græcorum 1445. Christi 1134. in ordinatione Barsumæ Patriarchæ, qui Eliam proximus excepit, munus Archidiaconi gessit, ut ex Amri historia dixi tom. 2. pag. 449. & seq.

II. Ejus Precatio.

Ejus *Precatio* Syriaca exstat cod. Syr. Amid. 1. fol. 383. (Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 581.)

CAPUT XLIV.

Mares Salomonis filius.

I. Mares Salomonis f.

MARES Salomonis filius sub Barsuma, & Ebedjesu Nestorianorum Patriarchis claruit ab an. Christi 1135. ut ex ipsius historia liquet, in qua congressum se fuisse testatur cum nonnullis, qui Machicham, & Barsumam Patriarchas alloquuti fuerant. In vita Machichæ. وسمعت قايل هذه الاخبار البايس مارى ابن سليمن المقر بذنوبه وخطاياه من القسيس ابو السعادات المعروف بابن السن المرسوم بخدمة الطاهرة السيدة ام النور مرت مريم السلام لذكرها انه قال وقت ما وقع بين ابن الواسطى رحمه الله وبين الاب القديس الطاهر ريس روسا الكهنة مار ماكيخا نيح الله نفسه وكان قد بات عندى فى بعض الليالى وقد تخاصم مع ابن الواسطى خصومة كبيرة فقام الجاثليق نصف الليل الى الخ.

Ego pauper Mares Salomonis filius, hujusce historiæ scriptor, qui debita & peccata mea cognosco, audivi Presbyterum Abu-Suadat, cognomento Ebn-Sen, qui ad ministerium purissimæ Dominæ matris lucis Dominæ Mariæ cujus memoriæ pax, ordinatus est, eo tempore, quo inter filium Vasetensis, cujus, oro, Deus misereatur, & inter sanctum patrem principem Archiepiscoporum dominum Machicham, cujus animæ requiem donet Deus, dissidium contigit, hæc mihi narrantem. Quum aliquando Catholicus apud me divertisset, postquam magnam cum filio Vaseten-

ſetenſis contentionem habuerat, media nocte ſurrexit, meque interpellans dixit &c. In vita Barſumę Patriarchę.

وسمعت انا الخاطى البايس مارى ابـن سليمـن
من جماعة من المومنين عن هذا الاب مار برصوما
انه قال وقت الجمـع لاختيـار من يصـلح
للـجـــثـلـــيـقــــــــة الخ :

Audivi ego miſer peccator Mares Salomonis filius quoſdam fideles de hoc Patre domino Barſuma hæc referentes. Barſumas, ajebant, quum Synodus pro electione Catholici haberetur, dixit &c. Machicha autem Sedem tenuit ab anno Græcorum 1403. ad annum 1421. Barſumas verò ab anno Græcorum 1445. ad annum 1447. ut ex Amro oſtenſum eſt To. 2. p. 448. & 450.

II. Hiſtoria Patriarcharum Neſtorianorum à Mari conſcripta, & ab Amro in compendium redacta.

Hiſtoria Arabica Patriarcharum Neſtorianorum ab Adæo & Mari Chriſti diſcipulis uſque ad Ebedjeſum Barſumæ ſucceſſorem, qui obiit anno Græcorum 1459. die 25. Novembris, hoc eſt, anno Chriſti exeunte 1147. Laudatur à Renaudotio in Hiſtor. Patriarcharum Alexandrinorum, & tom. 2. Liturg. Oriental. in Diſſertat. de Liturgiis Neſtorianorum. Exſtat in libro, cui *Turris* titulus, tàm in Bibliotheca Palatina Medicea, quàm in Regia Pariſienſi; ejuſdemque *Epitomen* Amrus Matthæi filius fecit, quæ habetur cod. Arab. ms. 41. (Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 509.) Summam publicavi cit. Tom. 2. à pag. 387. De ipſo autem libro quem idem Mares مجدل *Turrim* inſcripſit, ſermo erit infrà, ubi de Amro.

CAPUT XLV.

Hebatolla ebn-Talmid.

I. Hebatolla Abulhaſanus ebn-Talmid.

HEBATOLLA, cognomento Abulhaſanus ebn-Talmid, Saëdi filius, claruit ſub Elia hujus appellationis ſecundo Neſtorianorum Patriarcha, cujus ordinationi anno Chriſti 1111. peractæ interfuiſſe refertur ab Amro, ut To. 2. pag. 449. obſervavi. Ejus geſta deſcribit Abulpharagius in hiſtor. Dynaſtiarum pag. 258. in hæc verba ex verſione Pocockii. *Fuit* هبة الله ابوالحسن بن ساعد ابن التلميذ *Hebatolla Abulhaſan ebn Saëd ebnol-Talmid medicus chriſtianus Bugdadenſis ſeculi iſtius* (ſexti Mahometani) *decus, & eorum qui tunc vixerunt doctiſſimus. Chaliphis Abbaſidis operam collocavit, ad magnam in eorum famulitio dignitatem evectus, ſummoque apud eos in honore, curando & medicando proſpero uſus ſucceſſu, artis iſtius canonum peritus. Diu vixit, fuitque dum vixit, eminens & illuſtris. Senex fuit formæ decoræ, aſpectus pulchri, ſocietatis & convictus ſuavis, ſpiritus ſubtilis, perſonæ elegantis, cogitationis profundæ, alta animo verſans, acris ingenii, conjectura felix, conſilio prudens. Uſus eſt in carminibus* [1] *componendis verbis ſublimibus, pulchris, ſanis, & deſiderabilibus, quæ naturæ ipſius præſtantiam indicant. Solebat Abulhaſanus ebnol-Talmid ſemel ſingulis ſeptimanis ad* المقتفى *Al-moktafium* Chalipham *accedere, qui eum præ ſenio conſidere juberet, Obiit menſe Safaro anno* [2] He-

NOTÆ.

1 *Carminibus*. Quatuor verſus, ſpeciminis ergo, profert Abulpharagius, quos vide.

2 *Anno Hegiræ* 560. *Chriſti* 1164. Konigius erravit, quum in Biblioth. vet. & nova ſcripſit *Abulhuſen Ibnu-Telmid* (hunc nimirùm, de quo loquimur, auctorem) *deceſſiſſe anno Chriſti* 1008.

Hegiræ *quingentesimo sexagesimo* (qui inchoatus fuit die 18. Novemb. anni Christi 1164.) *quum annum ferè centesimum attigisset, intellectu illi in statu pristino manente. Filio illum, paulò antequam moreretur, roganti, quidnam appetis? Hoc, inquit, ut appetam.* Eundem ex animi demissione laudat *Hebatolla Astrolabius Poeta* البديع هبة الله الاصطرلابي apud eundem Abulpharagium pag. 260. factâ cum altero Hebatolla Judæo, excellenti quidem, sed superbo medico, comparatione. Ejusdem ebn-Talmid in medicina auditores fuere Abulchairus Archidiaconus, & Mohammad ebn--Abdossalam Hierosolymitanus, de quibus Abulpharagius pag. 297.

CAPUT XLVI.

Saëdus Abulhasanus, & Maras Abulchairus fratres.

I. Saëdus Abulhasanus.

AEDUS & Maras, quorum alter Abulhasanus, Abulchairus Archidiaconus alter appellatus fuit, Hebatolla patre in urbe حضيرة *Hadira* seù *Chadira* nati, vergente sæculo Christi duodecimo claruere, fratre Sabarjesu, qui ex Dakukæ & Beth-Garmæ episcopo in Patriarcham Nestorianorum an. Christi 1226. electus, Sedem tenuit usque ad annum 1256. De utriusque gestis scriptisque hæc Abulpharagius in histor. Dynast. pag. 296. *Porrò & è medicis domesticis Al-Emam al-Naseri fuit* صاعد بن هبة الله بن الموملِ ابو الحسن النصراني الحضيرى واخوه ابو الخير الاركدياقون وهما اخوة الجاثليق المعروف بابن المسيحى . *Saëd ebn Hebatolla Ebnol-Movammel Abulhasan, Christianus Al-Hadirensis medicus, & ipsius frater Abulchair Archidiaconus, qui fratres erant Catholici, vulgò noti nomine Ebnol-Masihi. Saëd Chaliphæ Al-Nasero operam collocavit, magnaque apud eum in gratia fuit. Perfectè autem artem medicam & Dialecticam calluit. Librum composuit molis exiguæ, quem* المغنى *Al-Sophua, idest, selectior pars medicinæ, appellavit, in quo omnes medicinæ partes theoreticas & practicas collegit, & ad finem fen primi partis secundæ tres sectiones adjunxit de circumcisione, quum Bagdadi res ea ad medicos spectaret, quamvis apud neminem vel priorum vel posteriorum facta sit ulla ejus mentio, sed rerum solummodò, quibus protrahatur præputium. Manu sua libros medicos descripsit. Obiit sub finem anni* Hegiræ *quingentesimi nonagesimi primi* (qui inchoatus fuit die 16. Decemb. anni Christi 1194.

II. Maras Abulchairus, vulgò Archidiaconus.

Archidiaconus verò *Maras Abulchairus* fuit & ipse *medicus insignis, scripsitque* كتابا مختصرا *Compendium, in quo explicavit quæstiones libri generalium è Canone Avicennæ, cui titulum indidit* الاقتضاب *Al-Ektedab: deinde & illud in compendium redegit, quod vocavit* انتخاب الاقتضاب *Entechab-elEktedab. Narravit mihi* (inquit Abulpharagius) *medicorum Bagdadensium quidam, patrem ejus illum adhuc adolescentulum ad Ebnol Talmidum* (cujus in præcedenti capite facta est mentio) *adduxisse, quo ipsum studiis imbueret, ipsumque dixisse: Filius tuus iste admodum juvenis est: respondenteque patre: quod peto, est, ut à te benedictionem captem, eum primam ex quæstionibus Honaini ipsi prælegisse.*

Maræ Archidiaconi & Archiatri, qui Bar-Messia appellatur, *Deprecatio alphabetica, & carmen de S. Phetione martyre* exstat in codice Syr.

Syr. Amid. 7. (Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 582.

CAPUT XLVII.

Jahia Saidi filius.

Jabia Saidi f.

AHIA, ſeù Joannes, Saidi filius, obiit anno Chriſti 1193., teſte Abulpharagio in hiſtor. Dynaſt. p. 296. in hæc verba. *Hoc etiam anno* (Hegiræ ſcilicet quingenteſimo octogeſimo nono,) *mortuus eſt* يحيى بن سعيد بن ماري *Jahia ben Said, ben Mari, medicus chriſtanus,* صاحب المقامات الستين *auctor ſexaginta ſermonum* rithmicorum, *quos egregiè compoſuit. Fuit autem inſigniter doctus in veterum ſcientiis linguæ Arabicæ peritia, & poëtica: artem medicam exercendo victum ſibi comparavit.* Hæc Abulpharagius. Subjungit quatuor Jahiæ verſus de canitie, undè auctoris ſtylus & elegantia colligitur.

CAPUT XLVIII.

Joannes Zabarum & Nili Epiſcopus.

Joannes Zabarum Niliqué epiſcopus.

OANNES utriuſque Zabæ (majoris ſcilicet & minoris) Nilique Epiſcopatum ineunte ſeculo Chriſti decimo tertio geſſit, ut ex Amro liquet, qui poſt vitam Eliæ III. Neſtorianorum Patriarchæ binas ab eodem Joanne deſcriptas viſiones refert in hæc verba. وفى ايام هذا الاب جرى فى بلد الموصل اعجوبتين كتبهما يوانيس اسقف الزوابى والنيل . لما اني انقطعت الى دير باعوث ببلد الموصل بالقرب من مدينة بلد لاتخلى بنفسى فيه مدة واتفق انى سمعت ما جرى فى باوشنايا من الاعجوبة الواضحة فى معنى يوم الاحد وحفظه . فقصدت اسقف المكان وهو يعقوب ابن البحرى الموصلى اسقف بلد واستوضحت منه صحة هذا الخبر الخ .

Diebus hujus Patris (nimirùm Jaballahæ ſecundi) *contigere in regione Moſulana duo miracula, quæ Joannes Zuabiæ Niliqué Epiſcopus deſcripſit. Quum in cœnobium Bauthæ,* inquit, *quod apud Baladam regionis Moſulanæ urbem ſitum eſt, ſolitariæ vitæ amore ductus ſeceſſiſſem, quodque in Bauſnaja ſtupendum de Dominicæ diei obſervatione prodigium contigit audiiſſem, Jacobum Moſulanum Al-Bahari* (nautæ) *filium, ejus loci, hoc eſt, Baladæ epiſcopum adii, de rumoris veritate ab ipſo edocendus &c.* Id factum à Joanne aſſeritur فى سابوع القيظ من سنة الف وخمساية وثلثة عشر لتاريخ الاسكندر الموافق لسنة ثمان وتسعين وخمساية هلالية . *Hebdomada Æſtatis, anno epochæ Alexandri milleſimo quingenteſimo nonageſimo octavo:* nimirùm exeunte anno Chriſti 1201. Atqui Jaballaha, ex eodem Amro, ſedit poſt Eliam tertium ab ann. Chriſti 1090. ad ann. 1222. ut Tom. 2. p. 453. dictum eſt.

CAPUT XLIX.

Michaël Amidæ & Majapharchini Epiſcopus.

ICHAEL ab Elia tertio circa an. Chriſti 1180. Majapharchini, Amidæ & Mardæ epiſcopus creatus fuit, poſtquam Jaballaha Kajumæ Moſulani filius ex ea Sede ad Niſibenam Eccleſiam evectus fuiſſet. Amrus Jaballahæ quidem meminit, quem Eliæ ipſi in Patriarchatu ſucceſſiſſe anno Chriſti 1190. teſtatur. Sed Michaëlis ejuſ- I. Michaël Amidæ & Majapharchini epiſcopus, ex Neſtoriano Catholicus.

Jusdem Jabballahæ in episcopatu Majapharchinensi successoris ne nomen quidem in historia Patriarcharum Nestorianorum prodit: ejus tamen fidei professionem in libro suo, cui *Turris* titulus, integram exhibet. Quod autem Jaballaham Michaëlis præcessorem idem Amrus in histor.
1 Patriarcharum nunc [1] *Mardæ*, nunc *Majapharchini* episcopum vocat, eo id fit, quia episcopatus ille ecclesias Mardæ, Majapharchini, Amidæque apud Nestorianos per ea tempora complectebatur, quemadmodum & apud Jacobitas eodem sæculo, hoc est, anno Christi 1160., Joannes Mardæ, Daræ, Haran, Chaboræ & Nisibi episcopus simul præfuisse legitur, ut Tom. 2. pag. 216. observavi. Denique Michaëlem ab hæresi Nestoriana ad orthodoxam quoad Verbi incarnationem fidem transiisse, ex ipsius professione constat, de qua mox dicam.

II. Ejus Fides.

Fides Syriacè à Michaële composita, à Presbytero Saliba Arabicè reddita, exstat codice Arabico ms. Vat. 157. à fol. 229. & apud Amrum in libro Turris Part. 5. Fundamento 3. cap. 6. hoc titulo prænotata.

اقرار وامانة يعتقدها النصارى السريان المشارقة من انشا الاب القديس العالم الفاضل الزاهد العابد التقى الكامل مار ميخايل اسقف امد وميافارقين ذكره مع الابرار والقديسين نقلتها انا الضعيف صليبا ابن يوحنا القسيس بالاسم من اللغة السريانية الى اللغة العربية .

Professio Fidei, quam tenent christiani Syri Orientales, composita à sancto Patre, doctore, præstante, religioso, pio, & perfecto Domino Michaële episcopo Amidæ, & Majapharchini, cujus memoria est inter justos: è Syriaco autem in Arabicum sermonem translata à me humili Saliba Joannis filio, nomine tenus Presbytero. Initium.

اني انا الغريب الضعيف ميخايل الحقير عبد ايشوع المسيح الذى هو الاه حق من الاه حق الذى انعم علىّ فوق ما استحق وجعلنى بمدينة امد وميافارقين ينبوع الشهدا المقتلين موتمنا لرعى غنمه الناطقة المبتاعة بدمه العزيز الزكى على راس الجلجلة لما رايت اناس غير ذوى ادب ولا عالمين.... قد يبثون فى اخبارهم ويثنون عن شعبنا المستقيم الصحيح الاعتقاد كلمات غير صادقة فى سيرة الامانة كاننا غير مستقيمين فيها سالكين : هزتنى غيرة المحبة فى مخافة الله وقلت اين هى مخافة الله من قايلين الزور الخ . اولاً اوضح وابيّن اعتقادنا فى الثالوث المقدس المتساوى فى الجوهر الاب والابن وروح القدس واقول نومن بالله الخ .

Ego humilis peregrinus abjectus Michaël servus Jesu Christi, qui est Deus

verus

NOTA.

1 *Mardæ, & Majapharchini*. Amrus in vita Eliæ III. Patriarchæ. واسام وقت اسيامه اربعة وعشرين شماسا . ولما عاد من المداين الى القلاية بدار الروم راى قد استولى عليها الخراب فشرع فى عمارتها وعمارة البيعة ووفقه الله واجرى الخيرات على يده واسام جماعة من المطارنة والاساقفة منهم ططوس مشبلان دير باقوقا مطرانا على الموصل وحزة وبيلاها اسقف ماردين مطرانا على نصيبين ويوحنا الموصلى مطرانا على همدان الخ . *Simul autem à sua consecratione ordinavit quatuor suprà viginti Diaconos. Inde ad cellam in Ædibus Romæorum positam profectus, eandemque dirutam contemplatus, reædificari unà cum ecclesia jussit: favitque ejus conatibus Deus, operaque ipsius usus, multa contulit ecclesiæ beneficia. Porrò Elias plures Metropolitas & Episcopos ordinavit, atque inter cæteros Titum cænobii Kokensis directorem, Mosuli & Hazæ Metropolitam præfecit; & Jaballaham MARDINI Episcopum ad Metropolitanam Nisibis ecclesiam promovit: Joannem denique Mosulanum Hamdanæ Metropolitam instituit &c.* Idem in vita Jaballahæ. يبلاها الثاني من اهل الموصل وكان اسقفا على ميافارقين ثم مطرانا على نصيبين ولما استناح الپا ورد مع الابا الى بغداد للاختيار فى خلافة الناصر فاختير واسيم فطركا الخ. *Jaballaha secundus, ex urbe Mosul, olim MAJAPHARCHINI Episcopus, deinde Nisibis Metropolita, demum post Eliæ obitum quum Bagdadum undecum Patribus ad novi Patriarchæ electionem sub Al-Nasero Chalipha convenisset, in Patriarcham electus ordinatusque fuit &c.*

verus ex Deo vero, meque immerentem urbi Amidæ & Majapharchino cæſorum martyrum fonti præfecit, ut rationales oves ſuas pretioſo ſuo ſanguine in vertice Gogolthæ redemptas paſcerem, quum nonnullos immorigeratos indoctoſque vidiſſem in hiſtoriis ſuis de orthodoxo populo noſtro falſos circa fidem rumores in vulgus diſſeminantes, perinde acſi catholici nequaquam ſimus: zelo charitatis timoriſque Dei commotus dixi: Ubinam eſt timor Dei in iis, qui loquuntur mendacium? &c. Primùm igitur quæ noſtra ſit in ſanctam conſubſtantialemque Trinitatem, Patrem & Filium & Spiritum ſanctum fides demonſtraturus, dico. Credimus in Deum &c. Hìc quum Trinitatis myſterium juxta Nicænum & Conſtantinopolitanum Symbolum breviter expoſuiſſet, de Verbi incarnatione cum eccleſia catholica adversùs Neſtorianos, Monophyſitas & Monothelitas pugnat. Ejus verba accipe.

وان فى اواخر الزمان من اجلنا نحن البشريين
ومن اجل خطايانا ابن الله القنوم المسجود وهو
قنوم البنوه نزل الينا واخذ له من ابنة داود
البتول القديسة مرت مريم جسدًا كاملًا بالنفس
والعقل مثلنا فى جميعها سوى الخطية اذ مع ذلك
السلام الملان من الحياة الذى اوتي به مع رسول
الرضي جبرايل الى السيدة البتول ذات الطوبى
التى فى جوابها له قالت مذعنة ها انا امة الرب
فليكون لى كقولك حلّ الله الكلمة فيها واتحد
بالانسان المتجسد بقوة روح القدس فى احشايها
وصار واحدا معه بالشخص والبنوه مع بقا
الطبيعتان اذ نقرّ ونعتقد انه اخذ جسدًا كاملا
ذو نفس وعقل وليس كما توهموا الضالين وضنوه
انه من النفس والعقل خاليًا . . . فهو مسيح
واحد قبل تجسده ومن بعد تجسده . فهو اياه
المولود من الاب بتوحيد اقنوم البنوه ذو الجوهر
الالهى السادج من قبل الدهور كلها بلا ام :
وهو اياه المولود من مرت مريم فى اخر الزمان بلا
اب بتوحيد ذلك القنوم بعينه ذو الجوهرين
الالهي والانسى المجتمعان فى ذلك الاقنوم . . . .
طبيعة المسيح الالهية ازلية لم تزل بقوامها .
فلذلك القوام هو الذى اخذ الطبيعة الانسانية
فضمّها اليه فكان هو قواما لها منذ كونها ولم
تكن قبل حلول ذلك الاقنوم الالهى بمريم .
فلما حلّ بها كوّن منها كيانًا وهو الطبيعة
الانسانية وقوّمها بقوامه . . . نومن بمسيح واحد
موحد بتوحيد الاقنوم الموحّد بين اللاهوت
وجوهر الناسوت الضامّ لهما جميعًا بلا تخليط ولا
احتيال ولا تغيير ولا فرقة انقطاع ولا تبرى
ولا هو فى احدى الطبيعتين دون الاخرى . . .
مسيح واحد بلاهوته وناسوته جميعًا وهو من جوهر
الاب وروح القدس بلاهوته وهو من جوهر امه
وساير الناس جميعًا بناسوته . يريد بارادة
طبيعة ناسوته فيفعل فعالها كله غير الخطية :
لان الخطية ليس من جوهر الطبيعة لكنها عرض
داخل على الطبيعة فلذلك لزم بالمسيح مشيتان
لكيانين تامين الالهى وانسى وجنسان تامين
خالق ومخلوق مضمومان بلا تخليط باقنوم واحد
جامع للكيانين بتوحيد خاصته بلا فرقة
منقطعة : يتكلم بخاصة اقنومه الواحد كلام
الكيان الالهى وكلام الكيان الانسى . ليس
المتكلم بالكلام الالهي اخر والمتكلم بالكلام
الانسى اخر لكنه مسيح واحد الذي يتكلم
بالكلامين كلاهما ويفعل الفعلين كلاهما بالمشيتين
والطبيعتين كلتيهما : يشا بالمشيه الالهيه ان
يفعل فعال اللاهوت فيفعله اين يشا وحين
يشا . . . واذا فعل فعال الناسوت مما هو افعال
الجنس والطبيعة من الاكل والشرب واللباس والنوم
والحزن والمصايب والموت فقد حقق بذلك
ناسوته وانه انسان تام بالطبيعة . . . اذ قال
اني ابن الله فعن لاهوته تكلم . واذ قال انني ابن
الانسان فعن ناسوته يتكلم . المتكلم واحد
والايات له والمصايب له . وهو الفاعل لهذة
بلاهوته والمحتمل لتلك بناسوته . غير مصلوب
ولا ميت بلاهوته . لان التغيير والمصايب والموت
من ذات الناسوت وليس من ذات اللاهوت
لانها بريه من جميع ذلك كله . . . . . فقد
اكتفينا بما شرحناه وقلناه من اتحاد لاهوت
سيدنا المسيح بناسوته ووحدانية بنوته وربوبيته
واستبان لكل ذوى عقل وتمييز ان المسيح واحد
بتوحيد القوام الواحد قوام الكلمة الازلى ذو
طبيعتين الاهية لم تزل وانسية خلقها له وتبيّن
فساد ما اعتقده النسطورية واليعقوبية . . . ومن
احبّ ان يعلم ذلك خطًا مشروحًا فليقرا كتابي

الذى

الذى يدعى كتاب الجدال بين المخالف والنصراني فان فى ذلك الكتاب صحيح مقالة النصرانية اعنى الملكية ويردين على كل من خالفهما ٠

Item credimus, in fine temporis pro nobis hominibus & propter peccata noſtra Filium Dei, perſonam adorandam, hoc eſt, perſonam Filiationis, ad nos deſcendiſſe, ſibique ex filia David ſancta Virgine domina Maria aſſumpſiſſe corpus anima menteque perfectum, nobis in omnibus ſimile, præter peccatum. Quum enim ab Angelo pacis Gabriele domina beatiſſima Virgo pleniſſimum vitæ nuncium accepiſſet eique conſentiens reſpondiſſet, ecce ancilla Domini, fiat mihi ſecundùm verbum tuum, Deus Verbum in illam deſcendit, & corporato virtute Spiritus ſancti homini intra viſcera ejus unitum fuit, factumque eſt in perſona atque filiatione duabus permanentibus naturis cum illo unum. Confitemur itaque, & credimus divinum Verbum corpus anima menteque præditum ſuſcepiſſe, erroneam eorum opinionem repudiantes, qui corpus Deo Verbo unitum mente animaque caruiſſe docuerunt...... Unus ergo eſt Chriſtus ante & poſt incarnationem: idemque eſt qui in unitate perſonæ filiationis divinam ſubſtantiam ſimplicem ante ſæcula à Patre ſine matre genitus accepit, quique in fine temporis ex domina noſtra Maria ſine patre natus eſt in unitate illius ipſius perſonæ, duas continens jungenſque in eadem perſona ſubſtantias, divinam atque humanam...... Divina Chriſti & ſempiterna natura haudquaquam amiſit ſubſiſtentiam: quare ſubſiſtentia illa eadem eſt, quæ naturam humanam aſſumens, eam ſibi conjunxit, factaque eſt ejuſdem ſubſiſtentia ab ipſius conditionis primordio: nec enim ante divinæ perſonæ in Mariam illapſum exſtabat; ſed in illam divinum Verbum deſcendens, phyſicum principium condidit, humanam ſcilicet naturam, ſuamque ipſi ſubſiſtentiam præſtitit,.... credimus in unum Chriſtum, unum, inquam, unitate perſonæ, quæ divinitatem cum ſubſtantia humanitatis ſimul univit conjunxitque abſque dimiſſione, aut converſione, aut mutatione, aut ſeparatione, aut deciſione, aut alienatione: neque enim in una exiſtit natura ſeorſim ab altera..... Chriſtum proinde dicimus unum in ſua deitate ſimulque unum in ſua humanitate; Patri quidem & Spiritui ſancto in ſua deitate, matri verò cæteriſque hominibus in ſua humanitate conſubſtantialem: qui humanæ quidem naturæ voluntate vult, omneſque ejus operationes excepto peccato operatur: peccatum enim ad ſubſtantiam naturæ non pertinet, ſed ex inobedientia naturæ accidit.... Atque inde conſequens eſt, Chriſtum duas habere voluntates ob dualitatem naturarum perfectarum, divinæ ſcilicet & humanæ duaſque origines, creatam & increatam abſque commiſtione in una perſona copulatas; quæ naturam utramque ſuæ proprietatis unitate inſeparabiliter conjungit. Chriſtus ergo ſuæ unius perſonæ proprietate divinæ naturæ verba atque humanæ loquitur; neque qui divina verba loquitur alius, atque alius qui humana, ſed unus eſt Chriſtus, qui utraque pariter verba loquitur, & utramque operationem pariter operatur in duabus voluntatibus & naturis: qui divina quidem voluntate operationes Deitatis operatur ubi & quando vult.... Quum autem humanas operationes operatur, & ea, quæ ad humanam originem naturamque pertinent facit, velut comedere, bibere, veſtibus contegi, dormire, contriſtari, pati, & mori; veram humanitatem ſuam oſtendit, ſeque verum & perfectum natura hominem confirmat..... Quum ergo ſe Dei filium affirmat, id ad ſuam divinitatem retulit: quum autem ſe filium hominis appellat, de ſua humanitate intellexit. Qui ergo loquitur unus eſt, & ipſius ſunt miracula & paſſiones, ipſeque unus eſt qui illa in ſua divinitate facit, & iſtas in ſua patitur humanitate. Non ergo crucifixus eſt nec in

ſua

ſua divinitate mortuus: quandoquidem mutationes & paſſiones atque mors humanitatem ſequuntur, divinitatique neutiquam accidunt, quæ iſta pati nequit .... Atque hæc dicta ſint ſatis ad confirmandum ea, quæ huc-uſque diſſeruimus de unione divinitatis Domini noſtri Chriſti cum ejuſdem humanitate, atque unicitate ejuſdem filiationis & deitatis: quibus demonſtratum fuiſſe reor doctis & ſapientibus, Chriſtum unum eſſe unitate unicæ ſubſiſtentiæ, quæ eſt ſubſiſtentia ſempiterni Verbi; duas verò habere naturas, divinam nempe indefectibilem, & humanam ab ipſo ſibi conditam: indidemque oſtenſum fuiſſe Neſtorianorum Jacobitarumque errorem..... Si quis verò prolixiorem pleniorem que de his tractationem cupit, librum meum perlegat, cui titulus, Diſputatio inter hæreticum & chriſtianum: in eo quippe opere chriſtianorum, hoc eſt, Melchitarum fidem vindicavi, ejuſque confutavi impugnatores. Huculſque Michaël.

III. Diſputatio inter catholicum & hæreticum. Hinc liquet I. alterum ab auctore opus publicatum fuiſſe, cui titulus, *Diſputatio inter hæreticum & chriſtianum.* II. Eundem etſi gente rituque Chaldæum, relictis patriis, hoc eſt, Neſtorianis erroribus fidem Melchitarum ſuſcepiſſe, orthodoxam ſcilicet quoad Verbi incarnationem. An autem Melchitas, ſeù Syros Arabaſque Græci ritus, etiam in iis ſequutus fuerit, in quibus à ſacroſancta Romana Eccleſia per ea tempora diſſentiebant, non conſtat.

CAPUT L.
Georgius Varda.

EORGIUS cognomento ܘܪܕܐ *Varda*, hoc eſt, Roſa, celeberrimus apud Neſtorianos hymnographus, ſæculi decimi tertii chriſtiani ſcriptor, Carmina Syriaca edidit, quæ recenſui Tom. I. Bibl. Orient. pag. 581. 582. & 583. Cod. Syr. Amid. I. 7. & 8. ex quibus ejus ætas colligitur: nam carmine 52. & 53. (Cod. Syr. Amid. 7.) calamitates ſui temporis, quæ ab anno Græcorum 1535. ad annum 1538. contigere, deplorat. Iis inſertum legitur *Carmen de Amore doctrinæ*, cujus initium: ܐܠܗܐ ܗܒ ܡܠܦܢܘܬܐ. *Deus largire doctrinam*: quod tamen codices manuſcripti omnes ſancto Ephræmo Syro adjudicant. Georgii Vardæ carmina.

CAPUT LI.
Maſudus Kaſcia.

ASUDUS ܡܣܥܘܕ *Hachima*, hoc eſt, ſapiens, ſeù medicus, cognomento [1] Kaſcia, Gregorii Abulpharagii Barhebræi æqualis fuit, qui in hiſtoria Dynaſtiarum pag. 341. hæc de ipſo refert. *E medicis etiam hujus temporis* (ſæculi chriſtiani decimi tertii) *celebrioribus fuit* مسعود البغدادي المعروف بابن القس: *Maſud Bagdadenſis, qui Ebnol-Kaſſ audiit, medicus ſolers & excellens. Chaliphæ* [2] *Almoſtaſemo* المستعصم *ope-* I. Maſudus Kaſcia medicus.

NOTA.

1 *Kaſcia*. Syriacè ܒܪ ܩܫܝܫܐ *Bar-Kaſcia*, ſeu ܒܝܬ ܩܫܝܫܐ *Beth-Kaſcia*; Arabicè, ابن القس *Ebn-al-Kaſſ*; hoc eſt, Presbyteri filius.

2 *Almoſtaſemo*. Is periit circa annum Hegiræ 656. qui anno Chriſti 1258. die 8. Januarii inchoatus fuit.

operam collocavit, eique se privatim addixit, ipsius uxoribus, liberis, & peculiari famulitio medicando, & ad magnam apud ipsum dignitatem evectus est. Quum autem contigisset Bagdadi quod contigit (hoc est, quum à Mogulensibus ea civitas capta esset, & Almostasemus interfectus,) *ab hominum consortio subductus, domi suæ se continuit, donec moreretur, relicto filio suo* غرس النعمة ابى ناصر *Gorsol-Neemat Abi-Nasro. Porro fuit & Abu-Nasr vir eximius, intellectu pollens, varia scientiarum genera callens, fundamentorum geometriæ peritus, quique ejus difficultates solveret. Gracili autem corpore fuit, valetudine varius, ptisanâ continuè tàm æstate, quàm hyeme utens: fuitque diæta ejus medicinale quid & modicum. Mortuus est ætate jam ad senium vergente.*

Fratrem habuit Isam, de quo hæc idem Abulpharagius in cit. hist. pag. 342. *Ex eorum etiam numero fuit medicus* عيسى البغدادى المعروف بابن القسيس الخطيرى. *Isa Bagdadensis, qui audiit Ebnol-Kassis Hadirensis. Fuit pater ipsius medicus eximius, sub quo studiis operam dederunt homines, & ab ipso didicerunt. Fuit autem hic temperamenti acrioris, subito irascens. Intercessit mihi cum ipso disputatio de eo quod Syri noctem diei præmittant, argumento ex textu Legis sumpto, videlicet quod dixerit Deus, Fuitque vespera & fuit mane dies unus: &c. Diu autem vixit, & admodum senex mortuus est.*

II. Ejus carmina. Exstat ejus *Carmen Syriacum de Epiphania Domini*, cod.Syr.Amid.7. (Tom. I. Bibl. Orient. pag. 582.) hoc præfixo titulo. ܡܐܡܪܐ ܕܚܟܝܡܐ ܒܝܬ ܩܫܝܐ ܥܠ ܕܢܚܗ ܕܡܪܢ:

Hachimæ Beth-Kascia carmen de epiphania Domini nostri.

CAPUT LII.

Simeon Presbyter, & *Monachus.*

SIMEON Monachus & Presbyter Nestorianus, tertiodecimo christiano sæculo innotuit, Joannis Zugbi, de quo suprà pag. 307. dictum est, æqualis. Ab eodem Joanne laudatur, quod de sacro Eucharistiæ & Baptismi fermento ab Apostolis, ut ajunt Nestoriani, ad suam ætatem traducto ex antiquis sibi codicibus historiam narraverit. Ea de re Tractatum scripsit idem Simeon, qui exstat in codice Syr. 17. fol.63. (To.2. Bibl. Orient. pag. 498.) hoc titulo prænotatum: I. Simeon Presbyter & monachus.

ܫܘܐܠܐ ܕܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܥܠ ܐܪܙܐ ܐܠܗܝܐ ܘܥܠ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܡܢ ܐܝܟܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ.

Quæsita Domini mei Simonis Cephæ de divinis Sacramentis, & de Baptismo, undenam originem ducant. Ubi ejus codicis descriptor, ut fabellæ illi majorem fidem conciliaret, loco Simeonis Presbyteri Nestoriani, nomen Simonis Cephæ, seù Petri Apostolorum principis obtrusit. Hunc autem tractatum non esse librum aliquem sub nomine Petri Apostoli olim ab hæreticis confictum, sed Simeonis ipsius Presbyteri Nestoriani fœtum, liquet primo ex eo quod idem Simeon ejus initio disertam mentionem facit libelli, quod sub nomine Simonis Petri circumferebatur, testaturque se ex ipso narratiunculam suam hausisse, ut ex infrà dicendis patebit. Deinde Joannes Zugbi in suo carmine *de Baptismo & Eucharistia*, de quo suprà hoc tom. pag. 309. postquam eandem fabulam de utriusque Sacramenti fermento tradidis-

didiſſet, hæc ſubjungit: [illegible]

Hæc hiſtoria eſt, quam Petri nomine prænotatam legi, eamque lectoribus hujus epiſtolæ noſtræ, quo ſe habet modo propoſui. Ejuſdem hiſtoriæ teſtis eſt Presbyter Rabban Simeon, qui illam mihi primus narravit, ejus exemplum oſtendens. Duos itaque de ea re tractatus ſe legiſſe aſſerit Joannes: quorum alter nomen Simonis Petri præſerebat; alter à Simeone Presbytero concinnatus, poſtquam eundem Petri nomine inſcriptum libellum legiſſet.

II. Quid de fermento Euchariſtiæ, & Baptiſmi fabuletur.

Summam hujus fabellæ accipe. Panis euchariſtici à Chriſto in cœna conſecrati Particulas ſingulis Apoſtolis diſtributas, ab his omnibus ſumptas fuiſſe, præterquàm à Joanne Evangeliſta. Hunc enim traditam ſibi Particulam conſervaſſe uſque ad Pentecoſten, ex eaque tamquam ex Fermento Panem Apoſtolos confeciſſe, quo primam Liturgiam in cœnaculo celebrarunt: atque ita fermentum ſacrum ex uno in alterum panem euchariſticum per Adæum & Marim Apoſtolorum diſcipulos ad Syros Orientales traductum, quod ab iis aſſerit ſanctiſſimè aſſervari. Item ab eodem Joanne Evangeliſta, refert, Aquam, quæ ex latere Chriſti effluxit, in urceo collectam, Fermentum alterum aquæ baptiſmalis fuiſſe, & ab eodem Adæo unàcum fermento Euchariſtiæ Syris Orientalibus traditam. Fabulam fabulis confirmat. Id enim ſe hauſiſſe teſtatur ex antiquorum Patrum doctrina, imò ex ipſo Evangelio. [illegible]

[illegible]

Quemadmodum, inquit, *literis mandavit mar Theodorus* (Mopſveſtenus) *divinorum librorum commentator, nobiſque hæc expoſuit in libro, qui Arcanorum inſcribitur: idemque nobis teſtatum reliquit S. Ephræmus in libro Speluncæ Theſaurorum* (de quo ſuprà pag. 287.) *& S. Joannes Chryſoſtomus, qui omnes blaſphemiarum modos dubiaque à Diabolo circa adorandam Domini noſtri Jeſu Chriſti diſpenſationem excitata ſuſtulit, precibuſque à Domino impetravit, ut beatam Dominam Mariam, beatumque Joannem Evangeliſtam ſuſcitaret, atque ita corde, intellectu & mente hæſitantibus dubitationem amputaret: & quemadmodum beatus Joannes Evangeliſta in ſacro nobis teſtatur evangelio; ipſe Joannes divinorum horum ſacramentorum fundamentum fuit, ſancti nimirùm Fermenti & ſancti Baptiſmi &c.* Et paucis interjectis. [illegible]

ܘܐܝܕܥܢ ܡܢ ܟܬܒܐ ܐܠܗܝܐ ܘܡܢ
ܝܘܚܢܢ ܐܘܢܓܠܝܣܛܐ ܘܡܢ ܟܬܒܗ
ܕܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܘܡܢ ܡܪܝ
ܐܦܪܝܡ ܘܡܢ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܦܘܡܗ
ܕܕܗܒܐ ܘܡܢ ܟܬܒܐ ܟܣܝܐ.

Audi domine lector, teque de his persuasum reddam, sicut vidimus, & percepimus ex divinis libris, ex Joanne Evangelista, ex libro sancti Simonis Cephæ, ex sancto Ephræmo, ex sancto Joanne Chrysostomo, & ex libris Arcanis. Hæc ille. Ubi per *Arcanos libros* perque *librum Simonis Cephæ*, eos fortasse intelligit, qui in Arabicam linguam conversi Clementisque nomen falsò præferentes exstant cod. 39. Tom. 2. Biblioth. nostræ pag. 508. Quod verò de beata Virgine ait sanctoque Joanne Evangelista à Christo Domino rogatu Joannis Chrysostomi ad vitam revocatis: id nimirùm, ut & cætera quæ hìc de Nestorianorum fermento narrantur, purum putum est Simeonis commentum; quasi verò aut beata Virgo paulò post naturalem mortem, ut communis est ecclesiæ catholicæ sententia, non fuerit ad vitam revocata & in cœlum assumpta; aut tanti referret de illius absurdissimi fermenti veritate doceri. Confer quæ de eodem fermento dicta sunt suprà ex Joanne Zugbi p. 309.

CAPUT LIII.

Denha Patriarcha.

I. Denha Nestorianorum Patriarcha.

DENHA ex Arbelæ & Hazæ episcopo Nestorianis Patriarcha præfuit ab an. Christi 1265. ad an. 1281. cujus gesta describit Amrus in hæc verba. دنحا . هذا الاب
كان حسن الشيبه تام القامة تقيا طاهرا كثير
العلم عارفا باصول اللغة السريانيه محبا للعلم
والتعليم وهو من الروستاق وصار مطرانا على
اربل وحزه وهو دون الثلثين سنة لتقاه وكثرة
علمه . ولما استنياح مكيخا ورد مع الابا
للاختيار . فاتفق عليه جميع الابا والمومنين
وكتبوا له بالرضا ولم يخالف عليه احد ولما نهى
ذلك الي ابقا خان شرفه بالخلعة السنية
والفرمان والبايزه والجتر وجا فى خدمته الامير
يعقوب والساعور برنخا وثلثة امرا مغل ولهم
الاقامه والاولاق للركوب على الديوان ايـن
نزلوا واسيم بالمداين فطركا وعليه البيرون وردى
يوم الاحد الثالث من قداس البيعة الذي عنيته
ܗܘܐ ܒܢܝܢ ܡܫܒܚܝܢ
خامس عشر تشرين الثاني سنة الف وخمسايه
سبعه وسبعين يونانيه . وحضر الاسياميد السايوم
اليا مطران جنديسابور وشمعون مطران الموصل
واليا مطران باجرمى ويوحنا مطران اذربيجان
وعمانويل اسقف الطيرهان وهوكان الاركدياقن
وبريخيشوع اسقف البوازيج وصليبازخا اسقف
اخلاط وبريخيشوع اسقف الواسطه ويوحنا اسقف
بجول وايشوعدناح اسقف ماردين ومارنعمه اسقف
باديال وايشوعرخا اسقف بابغياش وعبديشوع
اسقف معلثايا وملكيشوع اسقف بانوهدرا
وشمعون اسقف التل وبربرى ومتى اسقف داسين
وكان اسياميده فى غاية ما يكون من العظمه .
وتقبل فى دير مار ماري السليح وعاد الى بغداد
وسكن في القلايه بدار الخليفه التى على الدجله
ودبر الكرسى احسن تدبير واقام الاسكولات
من ماله وعمر البيع والاديره واحيا العلم بعد
دروسه . واستنياح ليلة الاثنين اول الصوم
الماراني رابع عشرين شباط سنة الف وخمسايه
اثنين وتسعين يونانيه وخلا الكرسى بعده ثمان
شهور ودفن بالبيعه الجديده وكانت مدة رياسته
ستة عشر سنة وثلثه شهور ولما اخذت المسلين هذه
البيعة من النصارى امروا ان تنبش المقابر وتوخذ
الموتي منها فاجتمع النصارى الى البيعة المذكورة
يوم الخميس رابع عشرين ربيع الاخر سنة خمس
وتسعين وستمايه هلالية الموافق لشهر ادار سنة
الف وستمايه وسبعة للاسكندر ونقلوا اجساد
الابا الذين كانوا بالبيعة المذكورة وهما مار
مكيخا ومار دنحا واتوا بهما الى بيعة سوق الثلثه
واغتموا المومنين لذلك عظيما وصلوا عليهم يوم
وليلة ودفنوا مكيخا فى القنكى ودنحا فى بيت
العماد وعمل لهم فى ذلك اليوم

وهو

وهو يوم الجمعة ذكران .

DENHA. Hic pater fuit ſenex venerabilis, juſtæ ſtaturæ, pius, caſtus, doctrina abundè inſtructus, elementorum linguæ Syriacæ gnarus, ſcientiæ eruditioniſque amans: in oppido, quod Roſtachum appellant, natus, ob eximiam, qua commendabatur probitatem doctrinamque Arbelæ, & Hazæ metropolita creatus eſt, quum trigeſimum ætatis annum nondum attigiſſet. Defuncto [1] *autem Machicha, ad electionem ſucceſſoris unà cum Patribus acceſſit, omniumque epiſcoporum ac fidelium votis, nemine prorſus diſcrepante electus fuit: quorum conſenſu accepto, reque ad* [2] *Abakam Chanum* (Mogulenſium Tartarorumque Regem) *delata, pretioſa veſte ab eo de more donatus, diplomate inſuper regio munitus, cuſtodiaque ſtipatus, comitante Jacobo duce, & Baricha Viſitatore, unàcum tribus Mogulenſibus ducibus, commeatu ac vehiculis ex publico ipſis aſſignatis quocumque eos divertere contigiſſet, ordinatus eſt Modainæ Patriarcha, pallio indutus roſacco, Dominica tertia Dedicationis Eccleſiæ, cujus canticum incipit*, Quàm glorioſum tabernaculum tuum, *die decima quinta Teſri poſterioris* (Novembris) *anno Græcorum milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo. Ordinationi interfuere Elias Gandiſaporis metropolita, qui manum ei impoſuit, Simeon metropolita Moſul, Elias metropolita Bagermæ, Joannes metropolita Adorbiganæ, Emmanuel Epiſcopus Tirhanæ, qui Archidiaconi munus geſſit: Brichjeſus Buazichæ epiſcopus, Salibazacha epiſcopus Chalatæ, Brichjeſus epiſcopus Vaſetæ, Joannes epiſcopus Camulæ, Jeſudenah epiſcopus Mardini, Maranames epiſcopus Badial, Jeſuzacha epiſcopus Ba-Bagas: Ebedjeſus epiſcopus Maaltajæ: Melechjeſus epiſcopus Ba-Nuhadræ: Simeon epiſcopus Telæ & Barbariæ: & Matthæus epiſcopus Daſenæ. Ordinatione autem qua majori potuit celebritate peracta, in cœnobio S. Maris Apoſtoli exceptus eſt, deinde Bagdadum regreſſus, habitavit in cella in ædibus Chaliphæ ſuprà Tigrim fluvium ſitis: quumque Sedem optimè rexiſſet, Scholaſque ære proprio, necnon eccleſias & cœnobia exſtruxiſſet, bonaſque artes ab interitu vindicaſſet, deceſſit nocte feriæ ſecundæ, ineunte jejunio dominico, die vigeſima quarta Sebat* (Februarii) *anno Græcorum milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſecundo. Vacavit Sedes poſt ipſius obitum menſes octo. Cadaver in nova eccleſia conditum. Sedit annos ſexdecim cum tribus menſibus. Quumque hanc Moſulmani eccleſiam chriſtianis abſtuliſſent, tumuliſque effoſſis cadavera aſportari juſſiſſent, in eadem eccleſia feria 5., die 14. Rabii poſterioris an. lunari ſexcenteſimo nonageſimo quinto, hoc eſt, menſe Martio anno Græcorum milleſimo ſexcenteſimo ſeptimo, chriſtiani congregati inde oſſa patrum, Machichæ ſcilicet & Denhæ, quæ ibidem jacebant, ad eccleſiam tertiæ regionis magno cum luctu tranſtulere, precibuſque ſuper eis die nocteque recitatis, Machicham quidem in cancellis, Denham autem in Baptiſterio depoſuere, eademque die, quæ erat ſexta feria, eorum commemoratio peracta eſt.*

Eadem de obitu Denhæ Barhebræus: qui eum Joannis nomen prætuliſſe ſcribit, diſſidiumque cum Simeone Bar-Kalig Sinarum metropolita habuiſſe, ejuſque in carcere defuncti loco Jaballaham, ſuum poſtea in dignitate Patriarchali ſucceſſorem, ordinaviſſe. Vide To. 2. pag. 255. & 257.

Ex-

NOTÆ.

1 *Defuncto Machicha*. Is obiit Sabbato poſt Dominicam in Albis die 18. Aprilis, anno Græcorum 1576. Chriſti 1265. ut idem Amrus in ejus vita affirmat. Alius ab eo, de quo ſuprà cap. 42.

2 *Ad Abakam*. Barhebræus in ſua ipſius vita refert, eodem anno & Machicham Neſtorianorum Patriarcham, & Hulachum, Tartarorum regem deceſſiſſe: Dokuſcatonæ autem reginæ opera Denham Machichæ ſuffectum fuiſſe. Vide Tom. 2. pag. 251.

II. Ejus fides.

Exſtat Arabica Denhæ *Fides*, cod. Syr. 5. fol. 169. (Tom. 2. Bibl. noſtræ pag. 488.) quæ ab amanuenſi exarata dicitur anno Græcorum 1902. Chriſti 1591. ubi Denha ſymbolum Nicænum exponit.

CAPUT LIV.

Gabriel Metropolita Moſulanus.

I. Gabriel ex monacho cœnobii Cochenſis, Moſulanus metropolita.

GABRIEL Moſulanam Neſtorianorum eccleſiam metropolita regebat anno Græcorum 1593. Chriſti 1282. quo Jaballaha in Denhæ locum ejuſdem gentis Patriarcha inauguratus fuit, ut ex Amro notavi tom. 2. pag. 456. Obiit ante annum Græcorum 1629. Chriſti 1318. quo Timotheus Jaballahæ ſucceſſor Synodum celebravit, cui Simeon Moſulanus Archiepiſcopus ſe ſubſcripſiſſe legitur cod. Syr. 14. Tom. 2. Biblioth. noſtræ pag. 497.

II. Ejus carmina.

Quum in cœnobio Sabarjeſu in Coche monaſticam vitam profiteretur, *Carmen* Syriacum edidit, in quo poſtquam de mundi creatione, deque Incarnatione & œconomia Verbi, nec non de prædicatione Apoſtolorum & de laudibus Patrum atque Doctorum diſſeruiſſet, encomium Sabarjeſu texit, ejuſque geſta deſcribit. Exſtat cod. Syr. Vat. 32. pag. 33. & cod. Syr. 7. (Tom. 2. Biblioth. noſtræ pag. 488.)

Ejuſdem Gabrielis, ut videtur, fœtus eſt *Apologia pro Apocalypſi S. Pauli Apoſtoli*, quæ unàcum apocrypha ejuſdem S. Pauli Apocalypſi exſtat in eodem cod. Syr. 7. prædicto Syr. carmini præmiſſa.

CAPUT LV.

Chamiſius Kardachi.

I. Chamiſius Cardachi, hymnographus.

CHAMISIUS [1] Bar-Cardachi ܟܡܝܣ ܒܪ ܩܪܕܚܐ ܡܫܘܚܠܐ hymnographus Neſtorianus, alius à Chamiſio Joannis Themanonæ epiſcopi patre, de quo ſuprà pag. 256. diſſerui, vixit exeunte ſæculo chriſtiano decimo tertio, Gregorio Abulpharagio Barhebræo poſterior, cujus carmina, ut mox dicam, interpolavit. Obiit autem Barhebræus anno Græcorum 1597. Chriſti 1286. ut notavi tom. 2. pag. 266. Chamiſius verò Joannis pater ante annum Chriſti 1100. ut hoc tom. pag. 257. dictum eſt.

II. Ejus carmina.

Ejus *carmina* Syriaca recenſui tom. 1. pag. 582. & tom. 2. pag. 489. Exſtant in Biblioth. Vat. cod. Syr. 32. (quem Eſau Presbyter Iſaaci filius ex Tela Moſulanæ urbis pago anno Græc. 1789. exaraſſe dicitur) fol. 1. ܡܐܡܪܐ ܥܠ ܐܠܗܘܬܐ ܘܥܠ ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܘܡܕܒܪܐ ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܡܥܠܐ ܕܒܝܬ ܢܦܫܗ ܕܝܠܗܘܢ ܕܡܫܬܐܠܝܢ ܡܫܘܚܠܐ܀ *Carmen de rebus divinis, & de perfectione morum eorum, qui ſapientiam indefeſſo labore quærunt*, quod Barhebræus quidem compoſuit; ſed Chamiſius binis quibuſque ejus verſibus alios duos adjecit citra ullum contextus aut ſententiarum hiatum, ut tom. 2. pag. 308. obſervavi. A fol. 62. ad 248. ܥܢܝܢܬܐ ܡܫܚܠܦܬܐ ܘܥܠ ܩܝܡܬܐ ܓܘܢܝܬܐ. *Cantus* diverſi parænetici, & *carmen de communi reſurrectione.*

CA-

NOTA.

[1] *Chamiſius Bar-Cardachi*, hoc eſt, Quintus fabri ferrarii filius.

CAPUT LVI.

Timotheus II. Patriarcha.

I. Timothei II. Patriarchæ ætas.

TIMOTHEUS hujus appellationis Secundus Nestorianorum Patriarcha, in locum Jaballahæ, qui die 13. Novembris anni Græcorum 1629. Christi 1317. obiit, suffectus fuit mense Februario anni Christi 1318. postquam Mosulanæ & Arbelensi ecclesiis metropolita præfuisset, ut liquet ex Ebedjesu Sobensi in epitome Canonum Synodalium ad calcem Partis V. ubi de celebrata in ejus electione Synodo sic præfatur: [illegible]

Ope Dei Patris, & auxilio Filii dilecti, & virtute sancti ejus Spiritus describo canones de ecclesiasticis ordinationibus conditos, quum in Patriarcham & Catholicum electus fuit pater noster mar Timotheus metropolita Arbelensis, cui in metropolitica dignitate nomen fuerat mar Joseph, quique antequam Sedem Arbelensem tenuisset, Mosulanam Metropolim rexerat: defuncto autem & à temporaria hac vita ad vitæ lucisque regionem translato patre nostro mar Abrahamo Arbelensi metropolita, relicto Athurensi (Assyrio, hoc est, Ninivitico & Mosulano) *Throno, ad ejus locum translatus fuit*. Hucusque Sobensis.

Addit, ejusdem Synodi Præfationem & Acta describens. [illegible]

Primum, Confirmatio conditorum canonum, quum Timotheus *in Catholicum electus est. Ejus manu descriptam reperi in hæc verba.* [illegible]

ܘܢܛܘܪܐ ܢܦܫܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ
ܘܟܡܐ ܢܛܪܝܢܘܢ : ܟܕ ܒܢܝܫܐ ܐܘܪܚܐ
ܘܟܠ ܐܠܗܘܬܐ ܠܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܒܗ ܗܘܐ
ܐܬܐܬܚܝܠ. ܘܡܬܒܪܟ ܕܝܢ ܘܡܟܪܙ :
ܢܗܘܐ ܗܢܐ ܡܟܪܙ ܒܟܠ ܐܦܪܟܝܐ
ܘܐܬܩܢܬܐ ܒܝܬܢܝܬܐ. ܘܗܘܝܐ
ܘܠܐܠܗܐ ܬܠܬܐ ܡܢ ܗܟܝܠ ܠܟܠܗܘܢ
ܘܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܡܬܩܢܢ ܠܗܘ
ܘܡܬܒܪܝܢ. ܒܐܝܕܝܢ ܕܟܠܗ
ܒܡܫܝܚܘܬܐ. ܗܠܝܢ ܐܡܪܢܢ ܘܐܦ
ܒܡܠܬܗ ܘܗܢܝܢ ܕܠܝܬ ܕܡܬܚܫܒ
ܟܠܗܝܢ ܡܘܕܝܢ. ܒܥܐܬܐ ܩܕܝܫܬܐ
ܘܡܠܟܘܬܗ ܘܗܢܝܢ ܡܠܝܢ ܡܬܠܝܢ
ܘܒܡܬܢܐ ܐܪܥܢܝܬܐ ܬܠܬܐ ܒܟܠ ܐܦܝ :
ܘܐܬܗܝ ܗܢܐ ܠܗ ܘܫܘܒܚܐ
ܘܡܬܥܢܝܢ ܘܐܬܠ ܘܩܘܡܐ ܒܪܝܫ ܡܠܟܐ
ܘܥܠܗ ܕܫܢܬܐ ܗܘܬ ܐܪܒܥܝܢ ܚܕ
ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ ܘܐܦܣܩܘܦܐ
ܘܡܫܡܫܢܘܗܝ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܠܗܕܐ.
ܟܬܒܢܐ ܘܡܫܠܡܝܢ ܘܐܦ ܩܕܡܝܐ
ܘܢܦܫ ܒܡܘܗܒܬܐ ܕܐܠܗܐ ܒܟܠ
ܘܫܡ ܠܡܫܠܡܘ ܗܕܐ ܕܡܛܪܦܘܠܝܛܐ
ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܕܣܘܪܝܐ ܘܕܢܘܚܐ.
ܡܬܬܩܢ ܘܡܬܒܣܡ ܠܐܠܗܐ. ܘܟܠܝܢ
ܒܝܬܐ ܐܠܗܝܐ ܘܫܘܒܚܐ ܘܡܫܡܫܢܐ
ܕܢܝܫܐ ܘܡܬܚܣܝܐ ܘܐܠܗܐ ܡܫܒܚܝܢ
ܠܒܢܝܗܘܢ ܐܠܗܢܐ ܘܡܬܬܢܝܢ
ܘܫܡܐ ܐܬܐ ܫܡܝܐ ܠܥܠܡ ܘܒܥܘܬܐ
ܘܥܒܕܗ ܕܝܠܝ ܘܦܘܪܩܢ ܠܗ ܒܬܪܥܐ
ܐܝܟ ܘܡܫܬܘܕܝܢܘܬܐ ܘܡܬܒܪܟܘܬܐ
ܘܡܩܒܠܬܐ ܘܡܬܟܫܦܢܘܬܐ ܡܬܟܪܟܐ
ܘܡܬܢܬܐ ܠܡܬܐ ܘܡܬܦܪܢܘܬܐ
ܘܡܩܒܠܬܐ ܕܟܠܢܐ ܘܡܫܒܚܢ ܐܡܝܢ.

ܘܥܡ ܕܒܝܬܗ ܘܒܥܘܕܪܢ ܐܢܫܘܬܗ
ܘܗܘ ܕܟܠ ܫܢܘܗܝ ܐܝܟ ܐܪܡܠܬܐ
ܕܒܝܬܗ ܐܫܬܡܠܝ ܒܡܫܝܚܘܬܐ
ܫܡܫܬܗ ܒܨܘܡܐ ܒܨܠܘܬܐ ܬܕܝܪܬܐ
ܘܒܥܘܬܐ ܘܒܡܣܟܢܘܬܐ ܐܣܟܡܐ
ܘܫܠܝܐ ܘܡܬܡܫܡܫ ܐܝܟ ܡܫܡܫܢܝܬܐ
ܘܟܢܫܐ ܕܥܡ ܒܢܝܬܗ ܕܒܢܝ ܡܫܝܚܘܬܐ
ܘܡܛܠ ܟܠ ܫܘܪܝܐ ܡܫܡܫܢܝܬܐ
ܘܫܘܝܬܐ ܐܝܟ ܡܠܐܟܐ ܡܫܡܫܬܐ : ܡܢ
ܩܕܡ ܟܠ ܡܕܡ ܗܘܬ ܠܗ
ܒܡܫܘܠܬܐ ܟܠ ܫܘܒܚܐ ܘܬܫܒܘܚܬܐ
ܘܬܫܒܚܬܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܠܟܪܝܗܐ ܘܠܫܘܝܡܐ
ܘܟܬܒܐ ܡܫܡܫܬܐ ܘܡܫܡܫܬܐ ܘܡܫܡܫ
ܠܐܠܗܐ ܗܢܘ ܕܒܗܘܢ ܡܬܟܪܙܢܐ
ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܘܟܪܝܙܐ ܐܬܦܫܛܬ
ܘܒܝܬܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܒܢܝܢܐ ܘܢܦܫܐ
ܠܟܠ ܐܠܗܐ ܘܢܫܬܡܫܢ ܫܪܝܪܐ
ܘܡܬܟܪܙܢܐ ܒܐܪܒܥܐ ܕܐܘܪܚܬܐ
ܘܒܠܒܘܬܗܘܢ ܠܗ ܠܡܬܪܘܪܒܘ
ܘܠܡܫܠܡܢܐ. ܘܟܠܗ ܐܝܟ ܒܟܠܗ ܕܡܢܐ
ܘܒܬܐܪܐ ܐܝܟܢܐ ܕܟܠܢ ܠܡܬܠܟܘ
ܐܠܗܘܬܐ ܘܡܫܡܫܢܘܗܝ ܡܫܡܫܢܐ
ܘܡܠܟܝܢ ܒܥܘܕܪܐ ܘܫܠܡܘܬܐ ܘܡܠܟܝܢ
ܘܥܒܕܐ ܗܘܐ ܡܫܡܫܐ ܘܦܘܪܩܢܐ ܗܠܝܢ.
ܡܛܠ ܗܢܐ ܫܘܒܚܐ ܩܕܡܝܢ ܐܦܝܢ
ܘܐܢܢ ܡܫܒܚܝܢ ܠܡܫܡܫܢܘܗܝ ܐܠܗܐ
ܒܡܠܟܗ ܘܗܘ ܡܫܡܫܐ ܘܐܡܪ ܘܐܡܪܐ
ܘܬܘܒ ܐܘ ܠܟܠܗܐ ܒܫܡܝܐ ܒܫܡܫܝܢ :
ܐܦܢ ܐܢܐ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܘܡܫܡܫܢ
ܒܡܠܟܗ ܘܡܢܝ ܗܘ ܕܟܠ ܐܝܟܢܐ
ܘܡܫܒܚܐ. ܐܢܐ ܫܡܥܘܢ ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ
ܕܟܠܟܡ. ܐܢܐ ܠܥܒܕܝܫܘܥ
ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܢܨܝܒܝܢ. ܐܢܐ ܫܡܥܘܢ
ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ

ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܡܘܨܠ. ܐܢܐ ܫܡܥܘܢ
ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܒܝܬ ܓܪܡܝ. ܐܢܐ
ܫܡܥܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܫܗܪܙܘܪ. ܐܢܐ
ܫܡܥܘܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܠܕ. ܐܢܐ
ܝܘܚܢܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬ ܘܙܝܩ.
ܐܢܐ ܝܘܚܢܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܡܥܠܬܐ.
ܐܢܐ ܥܒܕܝܫܘܥ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܐܫܢܘܬܐ.
ܐܢܐ ܐܝܫܘܥ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܝܬ
ܙܒܕܝ. ܐܢܐ ܡܟܝܟܐ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܐܠܐ ܘܟܪܟܐ. ܘܫܐܪܐ ܕܝܠ
ܦܣܩܢܐ ܕܐܝܟ ܕܟܠܐ ܠܟܢ
ܫܢܐ ܐܝܟ ܕܡܬܐܘܕܝܢ ܩܢܘܢܐ ܕܒܪܝܫܐ
ܘܡܢ ܡܠܟܐ ܩܕܝܫܐ ܐܬܚܙܝ ܘܡܢ
ܐܒܗܬܐ ܡܕܒܪܢܐ ܘܡܬܪܢܝܢܐ ܪܘܚܢܝܐ
ܒܟܠܗܝܢ. ܘܟܠ ܡܢ ܕܢܥܒܪ ܥܠ ܩܢܘܢܐ
ܗܠܝܢ ܡܥܒܪ ܐܝܟ ܢܟܣܘܗܝ ܘܡܫܡܫܢܐ
ܘܟܠ ܥܠ ܦܘܩܕܢܐ ܐܒܗܬܐ ܘܕܪܝܫܢܘܗܝ
ܘܡܢ ܩܘܫܬܐ ܐܬܬܣܝܡܘ ܘܟܠ
ܢܫܩܘ ܡܢ ܫܘܬܦܘܬܐ ܕܥܕܬܐ. ܢܦܪܘܫ
ܘܡܫܬܠܐ ܢܗܘܐ ܡܢ ܟܗܢܘܬܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ.
ܘܡܫܬܠܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܕܪܓܬܐ ܟܗܢܝܬܐ.
ܘܐܢܐ ܕܐܬܐ ܘܡܫܡܫܢܐ: ܒܫܘܪܒܐ ܗܘ
ܕܪܘܚܐ ܠܗܘܐ ܠܟܠܗܘܢ ܘܡܫܟܚܬܐ
ܘܢܣܒܐ ܢܣܒ ܒܐܘܪܚܗܘܢ
ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܐܡܝܢ.

In nomine Patris & Filii & Spiritus ſancti, Canones iſtos confirmavi, ſanxi, & definivi ego Timotheus Catholicus Patriarcha Orientis, & Metropolitæ atque Epiſcopi, quorum nomina infra ſubjecta ſunt. In virtute itaque Dei principii expertis, & in verbo Filii ſempiterni, & in poteſtate Spiritus ejus ſancti interdiximus, ne cui hominum per ſe, aut ex accepta ab iis, qui deſiderabilia hujus ſæculi magis quàm Dei amorem diligunt, poteſtate fas ſit corrumpere, aut abrogare ullum canonem ex iis, quos in hoc volumine ſubjecimus, quoniam ſecundùm Dei voluntatem definiti fuerunt; nulluſque eorum, qui in hac Patriarchali Sede nobis ſunt ſucceſſuri, eorundem abrogationem moliatur, ſed ſicut pupilla oculi cuſtodiantur: quandoquidem recto & Deo gratiſſimo ſcopo ad communem utilitatem conſtituti ſunt. Quicumque verò temerario auſu quidpiam contra attentaverit, ab omni honore miniſterii eccleſiaſtici alienus eſto, iraque Dei de cœlo ſuper eum ejuſque complices & fautores deſcendat, ex univerſæ Chriſtianorum eccleſiæ voto & conſenſione. Hæc porrò definivimus, & ſtabilivimus in verbo Domini: definito autem tempore confirmatio iſta facta eſt, anno nimirùm primo regni Domini noſtri Regis regum mundi Abu-Saidi, cui annos & victorias apprecamur; anno videlicet Græcorum milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo nono, menſe Februario ejuſdem anni congregati ſumus nos Metropolitæ & Epiſcopi, quorum nomina infra ſubjiciuntur, ad electionem & ordinationem ſancti Patris noſtri præſtantiſſimi ac beatiſſimi Chriſtumque amantis Domini Timothei Catholici Patriarchæ Orientis, quem, oramus, Deus conſervet & roboret: omneſque communi amoris paciſque conſenſu per Dei voluntatem & adjutorium divinam ejus electionem peregimus, quoniam vidimus ea dignitate dignam honorabilem ejus perſonam, neque eſſe in hac ætate noſtra ipſi parem in ſpeculatione & praxi, neque eruditione, aut mentis acumine, aut perfecta regiminis prudentia, aut linguarum ac temporum cognitione. Poſtquam verò voluntate & ope gratiarum ejus qui omnia ſecundùm propoſitum voluntatis ſuæ facit, peracta eſt cum lætitia ejus benedicta ordinatio in eccleſia magna Cochenſi, quæ eſt in urbibus regiis Seleucia & Cteſiphonte juxta canonem & priſcum Chriſtianorum morem, ſeditque ſuper thronum Apoſtolicum ſancti Domini Maris Apoſtoli; primas ſui officii curas eſſe judicavit canones

nes restituere, & regulas ad ædificationem & conservationem Apostolicæ ecclesiæ atque pietatis religionisque firmamentum utiles innovare, quibus christianus populus augetur Deique gloria amplificatur, quarumque custodia homines apud Deum misericordiam atque in tempore angustiæ gratiam & auxilium inveniunt, sine quibus nemo justificatur & vivit. Universi itaque in corde puro & conscientia bona divinum ejus consilium & Apostolicum mandatum accepimus, atque didicimus in veritate utilitatem & nostram & communem omnium fidelium esse istorum canonum sanctionem: idcircò cum gaudio eos suscepimus, probavimus, & divinam eorum scriptionem ratam firmamque habuimus in verbo illius veracis, qui dixit: ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo, ibi ego sum in medio eorum: & decrevimus in verbo Domini qui omnia continet & gubernat, ego Joseph metropolita Elamitidis: ego Ebedjesus metropolita Nisibis: ego Simeon metropolita Mosul: ego Simeon metropolita Beth-Garmæ: ego Simeon episcopus Tirhanæ: ego Simeon episcopus Baladæ: ego Joannes episcopus Beth-Vazich: ego Joannes episcopus Sigaræ: ego Ebedjesus episcopus Honitæ: ego Isaac episcopus Beth-Daronæ: ego Jesujabus episcopus Telæ & Barbeliæ: & sanximus juxta sanctionem nostri communis Patris, cujus Deus vitam custodiat, sicut præscribunt canones ecclesiastici, qui à sanctis Apostolis atque à Patribus Occidentalibus & Orientalibus, quorum orationes nobis prodesse optamus, traditi sunt; ut quicumque canones fuerit transgressus, neque secundùm Christi legem conversatus fuerit, & Patrum mandata contempserit per Spiritus sancti voluntatem statuta; atque seipsum à communione abstraxerit; alienus & abjectus sit ab ecclesia Christi, omnibusque ecclesiasticis gradibus spoliatus: quicumque verò ea custodierit, & compleverit, benedictio Domini sit super eum, & gratiam atque misericordiam in utroque sæculo consequatur. Amen.

Sequuntur *Canones XIII.* quorum primo quidem approbatur collectio Synodica ejusdem Ebedjesu Sobensis, in hæc verba. ܕܠܐ ܗܘܢ
ܘܩܢܘܢܐ ܫܠܝܚܝܐ ܘܕܐܒܗܬܐ ܩܕܡܝܐ
ܘܕܣܘܢܗܘܕܘܣ ܡܥܪܒܝܬܐ ܘܡܕܢܚܝܬܐ
ܐܬܣܝܡܘ : ܐܝܟ ܒܒܬܐ ܕܥܝܢܐ
ܢܬܢܛܪܘܢ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܡܫܠܛܢܘܬܐ ܠܐܢܫ
ܕܢܥܒܪ ܥܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ . ܘܢܬܒܥܘܢ
ܐܒܗܬܐ ܚܣܝܐ ܘܡܕܒܪܢܐ ܕܥܕܬܐ
ܡܬܚܦܛܐܝܬ ܘܡܥܝܢܐܝܬ ܢܗܘܘܢ
ܒܗܘܢ ܘܩܪܝܢ ܠܗܘܢ ܘܝܠܦܝܢ ܠܗܘܢ
ܘܠܗܘܢ ܘܢܛܪܘܢ ܐܢܘܢ : ܬܪܝܢ ܕܝܢ
ܡܦܩܬܐ ܐܠܝܢ ܕܟܢܘܫܬܐ ܦܣܝܩܬܐ
ܘܩܢܘܢܐ ܣܘܢܗܘܕܝܩܝܐ ܗܘܝܢ ܘܕܦܘܠܚܢܐ
ܕܕܝܢܐ ܥܕܬܢܝܐ ܕܡܬܢܣܒܝܢ
ܠܥܒܕܝܫܘܥ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܨܘܒܐ .

Quod Apostolorum & veterum Patrum canones in Synodis Occidentalibus atque Orientalibus statuti, sicut pupilla oculi custodiantur, neque ulli eos transgredi fas sit: omnesque religiosi Patres ecclesiarumque rectores diligenter ac sedulò eosdem meditentur & legant, discant & observent: duos præsertim tomos brevioris collectionis Canonum Synodicorum, & alterum de ordine judiciorum Ecclesiasticorum, opus Ebedjesu Metropolitæ Sobensis. Postremo verò canone revocantur facultates à Jaballaha Timothei præcessore, aliisque Patriarchis concessæ quibusdam Visitatoribus, quos ea potestate abusos fuisse constabat. ܕܠܐ ܕܣܥܘܪܐ
ܘܫܘܠܛܢܐ ܕܐܬܝܗܒ ܒܙܒܢܐ ܕܒܬܪ
ܠܐܢܫܝܢ ܕܠܐ ܫܘܝܢ ܘܐܬܡܫܚܠܦ ܘܥܒܕܘ
ܒܪܝܫܐ ܘܦܫܛ ܕܝܠܐ ܘܡܚܪܒ ܘܡܫܪܐ
ܘܫܘܠܛܢܐ ܕܡܬܥܒܕ ܘܪܘܚܐ ܘܡܬܒܛܠ
ܠܟܠ

[illegible]

[illegible]

De libris Ecclesiasticæ *visitationis olim concessis hominibus quibusdam, qui quum indigni essent, ecclesiæ regimen susceperunt, & ecclesiasticis judiciis præesse voluerunt, potestatemque exercuerunt absolvendi à censuris, atque de sponsalibus & matrimonio statuere ausi sunt: unde factum est, ut omnia corrumperent, ecclesiamque & fideles depravarent, sepes perrumperent, canones conculcarent, corruptelas & abusus plurimos inducerent; sæculi nempe morem, & avaritiam, & pravas perversæ ab origine animæ cogitationes, atque incompositas hominum affectiones sequuti: De his, inquam, Visitationum aut Procurationum libris, qui sine delectu & examine illis conscripti sunt sub Patre nostro Domino Jaballaha Catholico, cujus animæ requiem precamur, aliisve ante illum temporibus, hujusmodi scriptionem hominibus perversis & imprudentibus sive scienter, sive ignoranter procurantibus; decrevimus & definivimus in omnipotenti verbo Domini, ut quidquid præter legem factum fuit, minimè constet, & ab hac die ac deinceps constituatur canon & mandatum Visitatoribus, qui è cella Patriarchæ visitaturi loca ad negotia componenda tùm communia, tùm sacra ecclesiarum ac monasteriorum mittuntur, ut exacta inquisitione & recto examine sapientique pervestigatione perquirant omniaque explorent; & sic indignum quidem deponant & à propriæ potestatis gradu removeant, Patentesque eidem literas auferant & ad cellam Patriarchæ deferant: dignum verò gradu, in quo fuit constitutus, quique omnia secundùm æquitatis leges agit, & secundùm Apostolorum & Patrum regulas gubernat, estque rectus, & prudens, atque in timore Dei conversatur aliosque regit; hunc in suo proposito confirment, nec ullatenus mutent. Quicumque verò ista transgressus fuerit, canoni verbi Domi-*

mini subjaceat. Denique ad calcem Synodi, hanc Timothei benedictionem ex autographo descriptam repræsentat idem Sobensis. ܫܘܠܡܐ ܕܩܢܘܢܐ ܗܠܝܢ ܐܫܟܚܬܗ ܒܟܬܝܒܬ ܐܝܕܗ ܕܩܬܘܠܝܩܐ . ܒܪܝܟܝܢ ܠܐܠܗܐ ܘܟܠܗܝܢ ܒܘܪܟܬܐ ܢܕܪܟܘܢ ܠܣܝܡܢܝܗܘܢ ܘܠܫܡܘܥܝܗܘܢ ܘܠܢܛܘܪܝܗܘܢ ܕܩܢܘܢܐ ܗܠܝܢ ܕܠܝܘܬܪܢܐ ܘܠܒܢܝܢܐ ܕܥܕܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܐܬܬܣܝܡܘ ܘܠܬܘܣܦܬܐ ܕܕܚܠܬ ܐܠܗܐ . ܗܘ ܐܠܗܐ ܢܗܘܐ ܡܥܕܪܢܐ ܘܡܫܡܠܝܢܐ ܒܛܝܒܘܬܐ ܕܪܚܡܘܗܝ ܐܡܝܢ . ܟܠ ܕܝܢ ܕܢܛܪ ܐܢܘܢ ܢܬܢܛܪ ܡܢ ܡܪܝܐ ܘܒܘܪܟܬܐ ܢܠܒܫ ܘܒܘܪܟܬܐ ܢܬܓܢܢ ܘܒܘܪܟܬܐ ܬܚܕܪܝܘܗܝ ܡܢ ܟܠ ܣܛܪܘܗܝ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܗܟܢܐ ܢܬܒܪܟ ܓܒܪܐ ܕܕܚܠ ܡܢ ܡܪܝܐ ܘܢܛܪ ܦܘܩܕܢܐ ܢܬܢܛܪ ܐܡܝܢ .

Verba, quibus hisce canonibus finem imponit, ipsiusmet Catholici Timothei *manu descripta reperi, quæ hìc subjicio. Benedicti sint à Deo, omnesque benedictiones assequantur auctores, & auditores, ac observatores horum Canonum, qui ad utilitatem ædificationemque sanctæ Ecclesiæ, atque ad incrementum pietatis, & religionis constituti sunt. Deus, quæso, sit ipse adjutor, virtutemque & perfectionem per suæ misericordiæ gratiam conferat Amen. Quicumque porrò eos custodierit, à Domino custodiatur, & benedictionem induat, atque benedictione protegatur, & benedictio illum undique circumdet, sicut scriptum est: sic benedicetur homo qui timet Dominum, & qui custodit mandatum, custodietur Amen.*

II. Ejusdem liber de Sacramentis.

Edidit *Librum de sacramentis Ecclesiæ*, cujus exemplar ad sacram Congregationem de Propaganda Fide à Josepho III. Chaldæorum Patriarcha nuper transmissum, hoc titulo inscribitur: ܟܬܒܐ ܕܥܠܠܬܐ ܕܫܒܥ ܐܪ̈ܙܐ ܥܕܬܢ̈ܝܐ ܕܥܒܝܕ ܠܩܕܝܫ ܘܕܟܝܪܐ ܛܒܐ ܠܥܘܗܕܢܐ ܡܪܝ ܛܝܡܬܐܘܣ ܩܬܘܠܝܩܐ .

Liber de septem causis Sacramentorum ecclesiasticorum, auctore sanctæ ac religiosæ memoriæ Mar Timotheo Catholico. Codex anno Christi 1613. exaratus, ut ex hac amanuensis nota ad calcem apposita liquet.

ܐܫܬܠܡ ܕܝܢ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܒܚܘܫ ܒܫܒܐ ܒܬܪܝܢ ܒܚܙܝܪܢ ܕܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܫܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥ ܠܝܘ̈ܢܝܐ . . . ܐܬܟܬܒ ܕܝܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܒܪܝܟܬܐ ܘܩܕܝܫܬܐ ܐܘܪܫܠܡ ܒܐܝܕܝ ܚܛܝܐ ܘܡܣܟܢܐ ܪܒܢ ܝܘܣܦ ܐܟܣܢܝܐ .

Absolutus est liber iste feria quarta, die secunda Junii anni Græcorum millesimi nongentesimi vigesimi quarti ... exaratus autem in benedicta & sancta urbe Hierusalem à peccatore ac paupere Rabban Josepho Xenaja, seù peregrino. Continet Capita VII. in plures sectiones distributa, quorum synopsim accipe.

Proœmium ad Barsumam Presbyterum & monachum, cujus rogatu Timotheus librum hunc composuit: ܦܪܘܡܝܘܢ ܐܘܟܝܬ ܩܕܡܘܬ ܕܘܪܫܐ ܠܘܬ ܒܪܨܘܡܐ ܩܫܝܫܐ ܘܝܚܝܕܝܐ ܕܒܥܐ ܡܢܗ .

CAPUT I. *De Sacerdotio*. ܩܦܠܐܘܢ ܩܕܡܝܐ . ܥܠ ܟܗܢܘܬܐ . continet Sectiones XII.

Sectio 1. *De honore sacerdotii*. ܦܣܘܩܐ ܩܕܡܝܐ ܥܠ ܐܝܩܪܗ ܕܟܗܢܘܬܐ . Citat Dionysium cap. de Sacerdotio.

Sectio 2. *Descriptio sacerdotii & Pon-*

& Pontificatus. [Syriac text]

Sectio 3. *De speciebus sacerdotii.* [Syriac text]

Sectio 4. *Circa quæ versetur unusquisque trium ordinum ecclesiasticorum, Diaconatus scilicet, Sacerdotium, & Pontificatus.* [Syriac text] ex Dionysio.

Sectio 5. *Qua ratione nonnulli tres hierarchias novemque ordines in hac terrestri ecclesia numerarunt.* [Syriac text] Nimirùm, 1. Hierarchia, Patriarcha, Metropolita, Episcopus: 2. Hierarchia, Presbyter, Diaconus, Hypodiaconus: 3. Hierarch. Lector, Cantor, Exorcista. At verò Timotheus ex Dionysio tres tantùm ordines ponit, Diaconatum scilicet, Presbyteratum, & Episcopatum.

Sectio 6. *Non successionis jure sacerdotium derivari, sed ex impositione manus sacerdotali.* [Syriac text]

Sectio 7. *De perfectione per manus impositionem: ac primùm de impositione manus Pontificatus.* [Syriac text] Citat Synodicam epistolam Timothei I. Catholici.

Sectio 8. *De proprietatibus perfectionis Pontificalis.* [Syriac text]

Sectio 9. *De impositione manus, & perfectione Sacerdotum.* [Syriac text]

Sectio 10. *De impositione manus, & perfectione Diaconorum.* [Syriac text]

Sectio 11. *Utrum Apostoli à Domino nostro tres hasce perfectiones acceperunt nobisque tradiderunt, an à seipsis?* [Syriac text]

Sectio 12. *De signi crucis descriptionibus, quæ super singulos ordinandos fiunt, deque earum forma.* [Syriac text] Discrimen in forma describendæ super ordinandos crucis hoc inter Præsules Nestorianos fuisse notat Timotheus. [Syriac text] *Mares*, inquit, *& Joannes Catholici ab occipitio ad frontem, & ab aure dextra ad sinistram ordinandum signant. At verò Georgius Assyriæ Metropolita à fronte ad occipitium, & à dextra aure ad sinistram crucis signum format.*

CA-

CAPUT II. *De ecclesiæ consecratione*. ܩܦܠܐܘܢ ܬܪܝܢܐ ܡܛܠ ܩܘܕܫܗ ܕܥܕܬܐ : ܫܒܥܐ ܦܬܓܡ̈ܐ continet sectiones 7.

Sectio 1. *Quod nefas sit altare ingredi eum, qui manus impositionem sacerdotii non acceperit: neque ecclesiam intrare is debet, qui sacro baptismo sanctorumq; mysteriorum communione mundatus non fuerit*. ܡܛܠ ܕܠܐ ܘܠܐ ܠܗ ܕܢܥܘܠ ܠܒܝܬ ܩܘܕܫܐ ܡܢ ܕܠܐ ܢܣܒ ܣܝܡ ܐܝܕܐ ܕܟܗܢܘܬܐ : ܘܠܥܕܬܐ ܐܦ ܠܐ ܠܡܥܠ ܠܡܢ ܕܠܐ ܐܬܕܟܝ ܒܡܥܡܘܕܝܘܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܘܒܫܘܬܦܘܬܐ ܕܐ̈ܪܙܐ ܩܕܝ̈ܫܐ .

2. *De olei consecratione, quo altare consignatur: & quid significet*. ܡܛܠ ܩܘܕܫ ܡܫܚܐ ܕܒܗ ܡܬܪܫܡ ܡܕܒܚܐ ܘܡܢܐ ܡܚܘܐ .

3. *Quomodo oleum consecretur?* ܡܛܠ ܐܝܟܢܐ ܡܬܩܕܫ ܡܫܚܐ .

4. *De precibus & inclinationibus, quæ in ejus consecratione fiunt*. ܡܛܠ ܨܠܘ̈ܬܐ ܘܓܘܢ̈ܚܐ ܕܩܘܕܫܗ . Exponit ritum consecrationis olei.

5. *De consecratione altaris*. ܡܛܠ ܩܘܕܫܐ ܕܡܕܒܚܐ .

6. *De gemina consignatione, quæ fit in sancto sanctorum*. ܡܛܠ ܪܘܫܡܐ ܬܪܝܢ ܕܒܩܕܫ ܩܘܕܫ̈ܐ .

7. *Responsio ad hanc, quæ nobis fit, objectionem: Quare, quum semel consecratum unctumque sit altare, iterum illud consecratis & ungitis?* ܡܛܠ ܗܝ ܕܐܡܪܝܢ ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܠܘܬܢ ܕܡܛܠ ܡܢܐ ܙܒܢ ܬܪܬܝܢ ܡܩܕܫܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗ . Citat S. Ephræm Magnum ܒܡܐܡܪܗ ܗܘ ܕܥܠ ܨܠܘܬܐ ܕܥܠ ܐܪܥܐ ܕܚܝ̈ܐ ܘܕܠܥܠ ܡܢ ܫܡܝܐ ܗܘܐ ܥܠ ܩܘܕܫܐ ܕܥܠ ܡܫܟܢܐ ܗܘܐ . *in expositione ejus, quod in Pentateucho de hirco dicitur: cum scilicet in sanctuario immolari, perque ipsum omnia in eo contenta sanctificari*.

CAPUT III. *De sacro Baptismo*. ܩܦܠܐܘܢ ܬܠܝܬܝܐ ܥܠ ܥܡܕܐ ܩܕܝܫܐ . Continet Sectiones 21.

Sectio 1. *De perfectione per sanctum Baptismum*. ܡܛܠ ܫܘܡܠܝܐ ܕܒܥܡܕܐ ܩܕܝܫܐ .

2. *De nominibus hujus perfectionis*. ܡܛܠ ܫܡܗ̈ܐ ܕܫܘܡܠܝܐ ܗܢܐ .

3. *De materia Baptismi, qui ex aqua & spiritu est*. ܡܛܠ ܗܝܘܠܐ ܕܥܡܕܐ ܕܡܢ ܡܝܐ ܘܪܘܚܐ ܐܝܬܘܗܝ .

4. *De modis Baptismi*. ܡܛܠ ܙܢ̈ܝܐ ܕܡܥܡܘܕܝܘܬܐ octo enumerantur. ܐ. ܕܛܘܦܢܐ . ܒ. ܕܒܝܡܐ ܘܒܥܢܢܐ . ܓ. ܗܘ ܢܡܘܣܝܐ ܕܒܝܕ ܡܘܫܐ . ܕ. ܗܘ ܕܝܘܚܢܢ ܕܒܝܕ ܡܝ̈ܐ ܒܠܚܘܕ ܕܬܝܒܘܬܐ . ܗ. ܗܘ ܕܡܪܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܕܣܝܡܘܬ ܒܢܝ̈ܐ ܒܝܕ ܡ̈ܝܐ ܘܪܘܚܐ . ܘ. ܕܣܗ̈ܕܐ . ܙ. ܕܕܡ̈ܥܐ . ܚ. ܗܘ ܕܒܢܘܪܐ ܕܒܬܪ ܩܝܡܬܐ ܗܘ ܐܚܪܢܐ ܕܥܣܩ ܛܒ .

1. *Baptismus Diluvii*. 2. *in mari & nube*. 3. *Baptismus legalis per Moysen*. 4. *Baptismus Joannis per aquas tantùm, nimirùm Pœnitentiæ*. 5. *Baptismus Domini nostri, qui est adoptionis filiorum per aquam, & spiritum*. 6. *Martyrum*. 7. *Lacrymarum*. 8. *Baptismus alter, perquam difficilis, quo baptizantur per ignem*.

5. *Quare Apostoli materiam Baptismi*

ptismi nequaquam definierunt, ſicuti definierunt materiam Corporis, & Sanguinis, quum utramque materiam Dominus noſter tradiderit.

[Syriac text]

6. *De partibus ſubſtantialibus, ex quibus conſtituitur ſacer Baptiſmus.*

[Syriac text]

Haſce affirmat [Syriac text]

partes eſſe ſubſtantiales, quarum una ſi deſit, Baptiſmum nequaquam perfici; aquam ſcilicet, oleum, ſacerdotem, & preces ſacerdotales. Nimirùm loquitur de Baptiſmo juxta ritum ab eccleſia præſcriptum, non ex neceſſitate perficiendo.

7. *Quare ante conſecramus oleum, deinde aquam Baptiſmi.*

[Syriac text]

8. *Quare quum oleum conſecratum in eccleſiis exiſtat, alterum conſecramus & conſervamus? & quid hoc ſignificat?* [Syriac text]

9. *Per ſacrum oleum ut in Vetere Teſtamento, ita & in Eccleſia Spiritum ſanctum repræſentari.*

[Syriac text]

10. *Hoc oleum non eſſe vetus illud legale, neque ex eo derivatum.*

[Syriac text]

11. *De traditione ſacri olei.*

[Syriac text]

Apoſtoli, inquit, *illud conſecrarunt, & fidelibus tradiderunt.*

[Syriac text]

12. *Quare in hac olei ſpecie, non in alia traditum fuit?* [Syriac text]

Græcos ceteroſque Orientales tacito nomine reprehendit, qui mortuorum cadavera oleo perungunt; Neſtorianos autem commendat, qui pulvere mortuos aſpergunt.

[Syriac text]

Plerique, inquit, *eccleſiaſtici, qui aliena dogmata tenent, defunctos ungunt, ajentes, etiam poſt obitum cum defunctis malas virtutes* (cacodæmonas) *pugnare: Apud nos verò iſtius unctionis loco pulverem ſacerdos conſecrat, eoque defunctum aſpergit.* Syros tùm Maronitas, tùm Jacobitas non modò defunctos oleo, Græcorum inſtar, perungere, ſed etiam pulvere aſpergere, ex utriuſque gentis ritualibus liquet.

13. *Quare præ ceteris oleis ad noſtram unctionem conſecrationemque in ſacro baptiſmo oleum olivæ dumtaxat conſecratũ deſignatumq; eſt?* [Syriac text]

ܕܥܡܕܐ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܫܡܫܢܐ
ܘܙܢܐ ܐܬܩܪܝ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܘܠܪܘܫܡܐ ܕܟܗܢܘܬܐ ܩܪܝܢܐ. ܘܠܗ
ܡܫܝܚܐ ܐܚܪܢܐ.

14. *De causa consignationis.*
ܡܛܠ ܥܠܬܐ ܕܪܘܫܡܐ.

15. *De trina consignatione, quæ fit tribus vicibus in baptismo.* ܡܛܠ
ܬܠܬܐ ܪܘܫܡܐ ܕܒܥܡܕܐ
ܕܒܬܠܬ ܙܒܢܝܢ.

16. *Quibus modis consignationes fiant: & quare prima quidem in fronte ab inferiori ad superiorem partem digito peragitur, quem indicem vocant; altera autem super pectus à superiori ad inferiorem partem, & tertia item in fronte, non secus atque prima digito fit, qui pollex dicitur.*
ܡܛܠ ܐܝܟܢܐ ܪܘܫܡܐ. ܘܠܡܢܐ
ܗܘ ܩܕܡܝܐ ܠܐ ܒܗ ܒܦܬܐ ܡܢ
ܠܬܚܬ ܠܥܠ ܡܬܥܒܕ ܒܨܒܥܐ ܒܬܪܝܬܐ.
ܘܗܘ ܬܪܝܢܐ ܠܐ ܒܚܕܐ ܡܢ ܠܥܠ ܠܬܚܬ
ܘܬܠܝܬܝܐ ܐܦ ܗܘ ܒܦܬܐ ܒܩܘܒܠܐ
ܕܩܕܡܝܐ ܒܙܘܩܦܐ.

17. *De fidejussoribus, & exorcistis.*
ܡܛܠ ܥܪܒܐ ܘܡܛܘܡܝܢܐ.

18. *De vestimentis eorum qui baptizantur, & sacerdotis baptizantis: & quid mysticè designent.*
ܡܛܠ ܠܒܘܫܐ ܕܡܥܡܕܐ ܘܕܟܘܡܪܐ
ܡܥܡܕܢܐ. ܘܡܢܐ ܡܪܙܝܢ.

19. *De consignationibus observationes aliæ. Et quare ex uno eodemque unguenti cornu consignationes omnes fiunt?* ܡܛܠ ܪܘܫܡܐ ܐܚܪܢܝܬܐ.
ܘܡܛܠܬܗܘܢ ܕܥܡܕܐ ܡܢ ܚܕ ܩܪܢܐ
ܟܠܗܘܢ ܪܘܫܡܐ.

20. *Si baptismus in remissionem peccatorum est, quare infantes puerosque baptizamus, qui peccato carent?*
ܡܛܠ ܗܝ ܕܐܢ ܡܥܡܘܕܝܬܐ
ܠܫܘܒܩܢ ܚܛܗܐ ܐܝܬܝܗ. ܠܡܢܐ
ܝܠܘܕܐ ܘܛܠܝܐ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ
ܚܛܝܬܐ ܡܥܡܕܝܢܢ.

A Nestorianis originale peccatum negari, observatum est to. I. p.402.

21. *Etsi baptismus bonorum omnium fons sit, non bis, sed semel baptizari oportere, sicut in fide œcumenicorum* (in symbolo) *præcipitur.*
ܡܛܠ ܗܝ ܕܐܦܢ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܢܒܘܥܐ
ܕܟܠܗܝܢ ܛܒܬܐ ܐܝܬܝܗ: ܠܐ ܙܕܩ ܕܢܥܡܕ
ܬܪܬܝܢ ܐܠܐ ܚܕܐ ܡܥܡܘܕܝܬܐ
ܐܝܟ ܡܐ ܕܦܩܝܕܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܩܬܘܠܝܩܝܐ.

CAPUT IV. *De sanctis sacramentis Corporis & Sanguinis.*
ܩܦܠܐܘܢ ܕܪܒܝܥܝܐ. ܡܛܠ ܐܪܙܐ ܩܕܝܫܐ
ܕܦܓܪܐ ܘܕܡܐ.
continet sectiones 16.

Sectio 1. *De perfectione, quæ per ea fit,* (hoc est, per corpus & sanguinem.) ܡܛܠ ܫܘܡܠܝܐ ܕܒܗܘܢ.

2. *Quot nominibus hæc perfectio appellatur.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܒܟܡܐ ܫܡܗܐ
ܡܬܩܪܐ ܫܘܡܠܝܐ ܗܢܐ.

3. *Quum panis nequaquam carneus sit, neque vinum sanguineum, quomodo corpus & sanguis dicuntur?*
ܡܛܠ ܗܝ ܕܟܕ ܠܚܡܐ ܠܐ ܒܣܪܢܝܐ
ܗܘ ܘܚܡܪܐ ܠܐ ܕܡܢܝܐ ܗܘ. ܐܝܟܢܐ
ܦܓܪܐ ܘܕܡܐ ܡܬܩܪܝܢ.

4. *Non esse dubitandum, quin Spiritus sancti gratia sacris mysteriis illabatur, etsi ea occulta sit.*
ܡܛܠ ܗܝ ܕܡܬܚܫܒܐ ܕܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ
ܠܐ ܐܪܙܐ ܩܕܝܫܐ ܥܠܝܗ ܒܟܣܝܘ

ܕܢ

[illegible]

5. *Respondetur huic objectioni, quæ nobis fit: quum, scilicet, Deus in Lege esum corporis & sanguinis prohibuerit, hujus quidem apud Noëmum; illius autem apud prophetam coarguentem eos, qui homines devorant Baaloque immolant; quare vos Christi corpus manducare & sanguinem bibere affirmatis?* [illegible]

6. *Unum esse corpus mensæ vitæ cum cælesti, non duo.* [illegible]

7. *Necessariam esse sacramentorum sumptionem post baptismum.* [illegible]

8. *Quare in pane & vino corpus traditum est?* [illegible]

9. *Quare nos jejuni sancta sacramenta participamus, quæ Apostoli post cœnam sumpserunt?* [illegible]

10. *Utrum Dominus noster comederit ex corpore, de quo ait, hoc est corpus meum, accipite, comedite ex eo; & biberit ex sanguine, quem suum sanguinem appellavit, nec ne?* [illegible]

Pro affirmativa sententia, quam auctor sequitur, citat S. Ephræmum doctorem, S. Joannem Chrysostomum, & Nestorium.

11. *Fermentatus ne debet esse panis, an azymus? & vinum mistum, nec ne?* [illegible]

Nihil horum, inquit, ab Apostolis, aut eorum discipulis traditum est; sed quum Lex abrogata sit, vero similius esse, Apostolos fermentatum adhibuisse. Vinum autem mistum fuisse, ex eo colligi affirmat, quod in tota illa regione (Palæstina nimirùm) nullus meri vini usus fuerit. [illegible]

Armenis denique, & Francis (ita Latinos vocat) respondet, pro Azymo, & puro vino decertantibus. Nam Armeni Latinis quidem adhærent in usu Azymi; sed ab iis, & ab universa ecclesia in eo dissentiunt, quod vinum solum in calice sine aqua offerunt.

12. *Quare corpus & sanguis simul consecrantur, non instar olei & aquæ in baptismo?* [illegible]

ܐܦܣܝܩܬܐ ܡܬܦܫܩܝܢ ܦܠܓܐ ܘܡܢܬܐ :
ܘܟܠܗ ܐܝܟ ܡܬܚܫܢܐ ܘܡܢܝܢܐ ܕܟܘܪܐ :

13. *In quinque partes, seù capita, dividi Orationes liturgicas.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܒܚܡܫܐ ܐܢܘܢ ܐܘܟܝܬ ܩܦܠܐ ܡܬܦܠܓܝܢ ܨܠܘܬܐ ܕܥܠ ܩܘܪܒܢܐ .

14. *Ad Patrem dirigi Orationes in Liturgia.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܠܘܬ ܐܒܐ ܡܬܟܘܢܢ ܨܠܘܬܐ ܒܬܘܪ ܩܘܪܒܢܐ
Id præ cæteris Liturgiis in ea clarè apparere affirmat, quæ Nestorii nomen præfert.

15. *Quibus orationibus sacramenta perficiuntur, & quomodo: & quid mysticè significat unumquodque eorum, quæ dicuntur, canuntur, & intonantur. Totius Liturgiæ expositio.* ܡܛܠ ܐܝܠܝܢ ܨܠܘܬܐ ܡܫܬܡܠܝܢ ܐܪܙܐ ܘܐܝܟܢܐ . ܘܡܢܐ ܡܪܡܙ ܚܕ ܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܡܬܐܡܪܢ ܘܡܙܕܡܪܢ ܘܡܬܩܠܢ . ܘܦܘܫܩܐ ܕܟܠܗ ܩܘܪܒܢܐ ܟܠܗ .
Jesujabum Catholicum præcepisse, ait, ut hora tertia mysteriorum ministerium perageretur.

16. *De consignationibus, seù crucis formationibus.* ܡܛܠ ܪܘܫܡܐ .
Laudat Patriarchas Nestorianos Abrahamum, Emmanuelem, Jesujabum, Salibazacham, & Josue Barnun.

CAPUT V. *De perfectione Therapeutarum*, hoc est, monachorum. ܫܘܡܠܝܐ ܕܐܝܚܝܕܝܐ . ܡܛܠ ܫܘܡܠܠܗ ܕܐܝܚܝܕܝܘܬܐ .
Continet Sectiones 4.

Sectio 1. *Quare hæc perfectio sacramentum dicitur.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܠܡܢܐ ܡܬܩܪܐ ܐܪܙܐ ܫܘܡܠܠܐ ܗܢܐ .

2. *De perfectione therapeutarum.* ܡܛܠ ܫܘܡܠܠܐ ܕܐܝܚܝܕܝܘܬܐ .
Citat Dionysii epistolam ad Demophilum.

3. *De mysticis hujusce perfectionis significationibus.* ܡܛܠ ܐܪܙܐ ܕܫܘܡܠܠܗ :

4. *De consignationibus.* ܡܛܠ ܪܘܫܡܐ .

CAPUT VI. *De ministerio, quod super eos perficitur, qui in Christo obdormiunt.* ܫܘܡܠܠܐ ܕܥܠ ܡܝܬܐ ܡܛܠ ܐܝܟ ܕܡܫܬܡܠܐ ܥܠ ܗܢܘܢ ܕܒܡܫܝܚܐ ܫܟܒܘ .
Continet Sectiones 11.

Sectio 1. *Fidelium transitum ab infidelium morte differre.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܡܫܢܝܬܗ ܗܘ ܕܡܗܝܡܢܐ ܡܫܚܠܦܐ ܡܢ ܐܝܟܢܐ ܕܠܐ ܡܗܝܡܢܐ .

2. *Quare Apostolorum tempore exequiæ fidelium in ecclesiis celebrabantur; hodie verò ubicumque occurrerit.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܒܙܒܢܐ ܕܫܠܝܚܐ ܒܥܕܬܐ ܡܬܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܡܥܕܥܕܢܐ ܕܡܗܝܡܢܐ ܘܗܫܐ ܐܝܟ ܕܡܬܓܕܫ .

3. *De Odis, & Lectionibus pro defunctis.* ܡܛܠ ܥܢܝܢܐ ܘܩܪܝܢܐ ܕܥܠ ܡܝܬܐ .

4. *Monachorum, & secularium stationem in ministerio & perfectione pro defunctis, licitam esse, etsi ab antiquis ea minimè permissa fuerit.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܙܕܩ ܗܘ ܩܝܡܐ ܕܥܠܡܝܐ ܘܕܝܪܝܐ ܒܬܫܡܫܬܐ ܘܒܫܘܡܠܠܐ ܕܥܠ ܡܝܬܐ ܘܐܦܢ ܩܕܡܝܐ ܠܐ ܐܦܣܘ .

5. De

5. *De pace, quæ defuncto datur.* ܡܛܠ ܫܠܡܐ ܕܡܬܝܗܒ ܠܗܘ ܕܫܟܒ.

6. *Ut ii, qui in Christo obdormiunt, gradu laboris differunt; ita & orationes oblationesque in eorum exequiis diversas esse.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܐܝܟܢܐ ܕܒܕܪ̈ܓܝܗܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܫܟܒܝܢ ܒܡܫܝܚܐ ܠܐ ܫܘܝܢ ܒܕܪܓܐ ܕܥܡܠܐ: ܗܟܢܐ ܐܦܠܐ ܨܠܘ̈ܬܐ ܘܩܘܪ̈ܒܢܐ ܕܒܠܘܘܝܗܘܢ ܫܘܝܢ.

7. *Si unicuique pro laboris mensura merces retribuitur, quid prodest Oratio defuncto? aut Oblatio ei, pro quo offertur?* ܡܛܠ ܗܝ ܕܐܢ ܗܘ ܕܟܠܢܫ ܠܦܘܬ ܥܡܠܗ ܐܓܪܗ: ܡܢܐ ܡܘܬܪܐ ܨܠܘܬܐ ܠܗܘ ܕܫܟܒ ܘܡܬܩܪܒ ܐܘ ܡܬܥܒܕ ܩܘܪܒܢܐ ܕܡܛܠܬܗ ܡܬܩܪܒ.

8. *An divites, qui opes suas pauperibus post obitum distribui præcipiunt, aliquid inde utilitatis percipiant, nec ne?* ܡܛܠ ܗܝ ܕܥܬܝܪ̈ܐ ܕܡܦܩܕܝܢ ܦܠܓܝ ܢܟܣ̈ܝܗܘܢ ܠܡܣ̈ܟܢܐ ܒܬܪ ܡܘܬܗܘܢ ܐܢ ܐܝܬ ܡܘܬܪܢܘܬܐ ܒܡܕܡ ܐܘ ܠܐ.

9. *Quænam sit ecclesia primogenitorum in cælo descriptorum: & qui sinus Abraham, & Isaac, & Jacob.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܡܢܘ ܗܘ ܥܕܬܐ ܕܒܘܟܪ̈ܐ ܕܟܬܝܒܝܢ ܒܫܡܝܐ. ܘܡܢܘ ܥܘܒܐ ܕܐܒܪܗܡ ܘܐܝܣܚܩ ܘܝܥܩܘܒ.

10. *Qua ratione juvamur reliquiis & sepulcris Sanctorum, quorum benedictionem percipimus.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܐܝܟܢܐ ܐܢܚܢܢ ܡܬܥܕܪܝܢܢ ܡܢ ܥܨܡ̈ܐ ܘܩܒܪ̈ܐ ܕܩܕ̈ܝܫܐ ܘܡܛܠܬܗܘܢ ܡܬܒܪܟܝܢ.

11. *Quare, quum precum nostrarum initium & finis Oratio Dominica* Pater noster *sit, non ita in exequiis defunctorum fit? & quare in postrema crucis formatione, & in ea qua pulvere defunctum aspergimus, à pedibus defuncti initium ducitur?* ܡܛܠ ܗܝ ܕܫܘܪܝܐ ܘܫܘܠܡܐ ܕܨܠܘ̈ܬܢ ܐܒܘܢ ܕܒܫܡܝܐ: ܠܐ ܕܝܢ ܗܘܐ ܒܠܘܘܝܐ ܕܥܢܝܕܐ. ܘܡܛܠܡܢܐ ܘܚܬܡܐ ܐܚܪܝܐ ܗܘܐ ܘܪܣܣܝܢ ܒܗ ܥܦܪܐ ܥܠ ܥܢܝܕܐ: ܡܢ ܪ̈ܓܠܘܗܝ ܘܫܪܝܐ ܡܫܪܝܢ ܒܪܘܫܡܐ.

CAPUT VII. *De Sacramento desponsationis ejusque perfectione.* ܡܛܠ ܐܪܐܣ ܕܡܟܘܪܘܬܐ ܘܫܘܡܠܝܗ.

Continet sectiones 6.

Sectio 1. *Legem desponsationis à Deo traditam esse.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܟܘܪܘܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܬܝܗܒ.

Laudat Canonem 1. & 4. Concilii Gangrensis.

2. *Hanc sensibilem copulam intelligibilis copulæ typum esse?* ܡܛܠ ܗܝ ܕܢܩܝܦܘܬܐ ܗܕܐ ܡܬܪܓܫܢܝܬܐ ܛܘܦܣܐ ܗܝ ܕܢܩܝܦܘܬܐ ܡܬܝܕܥܢܝܬܐ.

Ex Dionysio.

3. *Quomodo quæ in desponsatione perficiuntur, Christi & Ecclesiæ mysterium repræsentant.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܐܝܠܝܢ ܡܫܬܡܠܝܢ ܒܡܟܘܪܘܬܐ ܐܪܙܐ ܕܡܫܝܚܐ ܘܕܥܕܬܐ ܡܨܝܪܝܢ.

Ex Ephræmo tetrastychon profert.

4. *De iis, sine quibus desponsatio nequaquam perficitur.* ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܕܠܐ ܗܠܝܢ ܠܐ ܡܫܬܡܠܐ ܡܟܘܪܘܬܐ.

nimirùm, ut ait, *Sacerdos*, *& calix ex vino & aqua mistus*, *& crux*, *& anulus*, *& pulvis*. ܟܗܢܐ. ܘܟܣܐ ܕܡܙܝܓ ܡܢ ܚܡܪܐ ܘܡܝܐ. ܘܨܠܝܒܐ. ܘܥܙܩܬܐ. ܘܥܦܪܐ.

5. *De benedictione calicis in sponsalibus*; ܡܛܠ ܒܘܪܟܐ ܕܟܠ ܟܣܐ.

6. *De consignatione Indulgentiæ*, hoc est, *de pænitentia & remissione peccatorum*. ܡܛܠ ܚܬܡܐ ܕܫܘܒܩܢܐ. ܗ̄. ܥܠ ܬܝܒܘܬܐ ܘܫܘܒܩܢܐ ܕܚܛܗ̈ܐ.

Ad calcem ab amanuensi hæc subjunguntur ex Latino ritu paucis mutatis desumpta, quæ ad Timothei tractatum nulla ratione spectant.

ܬܘܒ ܨܠܘܬܐ ܕܥܠ ܡܘܕܝܢܘܬܐ ܕܐܝܬܝܗ̇ ܚܘܒܐ ܥܠ ܟܪ̈ܣܛܝܢܐ ܕܟܠ ܚܕܐ ܫܢܬܐ ܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ ܡܘܕܝܢ ܒܚܛܗ̈ܝܗܘܢ ܩܕܡ ܟܗܢܐ ܒܟܢܘܫܬܐ. ܚܕܐ ܒܨܘܡܐ ܪܒܐ: ܘܚܕܐ ܒܨܘܡܐ ܕܣܘܒܪܐ. ܩܕܡ ܨܠܘܬܐ ܕܥܠ ܡܘܕܝܢܐ. ܐܢ ܐܢܬ ܚܪܡܐ ܐܘ ܟܠܝܐ ܡܢ ܥܕܬܐ ܘܫܪ: ܘܡܢ ܒܬܪ ܨܠܘܬܐ ܗܕܐ: ܡܘܕܝܢܐ ܡܘܕܐ ܒܚܛܗ̈ܘܗܝ. ܘܡܢ ܡܫܐܠ ܠܗ ܟܗܢܐ ܐܚܪܐ ܒܐܝܕܐ ܥܠ ܐܕܫ̈ܐ. ܘܫܪ. ܘܒܚܪܬܐ ܘܐܡܪ ܟܗܢܐ ܨܠܘܬܐ ܗܕܐ ܥܠ ܪܫܗ ܕܡܘܕܝܢܐ. ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ ܢܫܪܐ ܠܟ ܘܫܪ.

Item Oratio ad confessionem peccatorum, quam Christiani bis singulis annis facere tenentur, hoc est, semel in Jejunio magno, & semel in Jejunio Annunciationis (id est, Adventus) *Primum, Oratio super confitentem. Si anathematizatus es, aut ab ecclesia interdictus &c. Post hanc orationem confitens peccata sua confitetur: deinde Sacerdos eum de peccati speciebus successivè interrogat &c. Demùm dicit orationem hanc super caput confitentis. Dominus noster Jesus Christus filius Dei vivi absolvit te &c.*

CAPUT LVII.

Amrus Matthæi.

I. Amrus Matthei filius, Tirhanensis.

AMRUS Matthæi filius, Tirhanæ in Patriarchali Nestorianorum provincia natus, claruit circa ann. Christi 1340. nam Ebedjesum Sobensem, qui anno Christi 1318. obiit, laudat Part. 5. operis sui, de quo mox sermo erit; seque ipsum in vivis fuisse affirmat anno post Ananjesu Patriarchæ obitum sexcentesimo quinquagesimo, ut tom. 2. pag. 425. observavi. Ananjesus autem decessit, eodem Amro teste, anno Græcorum millesimo decimo, hoc est, Christi 699. Alius proinde est à Mari Salomonis, quem libri *Turris* inscripti auctorem fuisse Amroque duobus sæculis priorem, ostensum est suprà pag. 554.

II. Maris liber ei perperàm tributus. [1]

Qui verò librum illum Amro tribuunt, tùm manuscriptorum [1] codicum fide moventur, quibus disertum Amri nomen præfigitur; tùm potissimùm Abulbarcati auctoritate, qui in lib. de divinis officiis cap. 7. de

NOTA.

1 *Manuscriptorum Codicum fide*. Titulus Codicis Vaticani, quem ex Oriente advexi, hic est: كتاب المجدل الاستبصار والجدل مجموع عمرو بن متى النسطوري الطبرهاني. *Liber Magdal, hoc est, Turris, ad speculationem, & disputationem, collectore Amro Matthæi filio Nestoriano Tabrahanensi.*

de Scriptoribus Ecclesiasticis hæc de Amro tradit. عمر بن متى الطبرهاني له كتاب المجدل للاستبصار والجدل ومعنى المجدل البرج وهو جزوان يشتمل على ثلثين فصلا في سبعة ابواب الخ.

1 *Amrus Matthæi filius* [1] *Tabrahanensis, auctor libri, cui titulus Magdal, hoc est, Turris, ad speculandum & disputandum. Dividitur autem in tomos duos, quibus capita septem, sectionesque triginta universim comprehenduntur &c.* Verùm præterquàm quod ejusdem libri auctor in sectione 5. capitis 5. expresse docet, se sub Patriarchis Machicha & Barsuma vixisse, quorum prior anno Christi 1110.& posterior anno 1137. obiit; alter ipsius operis tomus, mihi nuper ex Oriente transmissus, anno Christi 1214. ab amanuensi exaratus dicitur; adeoque ad Amrum, qui diu post, nimirùm anno 1340. vixit, nullatenus referri potest.

Causam hallucinationis hanc fuisse puto; quia nimirùm uterque auctor, Mares, inquam, & Amrus, eodem titulo, *Turris* scilicet, inscriptum opus edidit: historiam præterea Patriarcharum Nestorianorum quam Mares cap. 5. sect. 5. ad Ebedjesum perduxerat, Amrus in compendium redactam multisque additamentis interpolatam, ad Timothei secundi præcessorem Jaballaham continuavit. Hinc Abulbarcatus, qui Amrum libri Turris auctorem fuisse noverat, quum alterum librum eodem quidem Turris titulo prænotatum, sed à Mari compositum, præ manibus habuisset, Amro illum adjudicavit; codicis fortassè manuscripti auctoritate deceptus, in quo pro Mari Salomonis nomen Amri Matthæi obrepserat.

III. Librorum Amri & Maris exempla, quæ prostant.

Utriusque libri, Maris scilicet & Amri, exempla exstant, Renaudotio teste, in Bibliotheca Regia Parisiensi, & Palatina Medicea. In Vaticana, Maris quidem duo tomi habentur, quorum alteri [2] hæc ad calcem adnotatio ab amanuensi subjecta est: كان الفراغ منه يوم الاثنين المبارك ثاني يوم من شهر بابه سنة الف ومايه وخمسه وسبعين. واما النسخة المنقول منها الف وخمسه وسبعين للشهدا الاطهار.

Absolutus est Codex iste *feria secunda, die secunda mensis Paopi, anni* Martyrum *millesimi centesimi decimi septimi* (Christi 1401.) *Apographum autem exaratum erat anno sanctorum Martyrum millesimo quinto suprà septuagesimum,* hoc est, Christi 1359. Alter [3] hanc temporis notam habet. علقه العبد الخاطى الراجي عفو ربه وغفرانه يحيى بن ابى الرضا بن ابى منصور بن نجيمه المتطبب بالجزيرة العمرية لسعيد بن عيسى بن ابو الفضل بن القيمرى رابع جمادى الاول سنة عشرة وستمايه. ووافق ذلك الحادى والعشرين من ايلول سنة الف وخمسماية وخمسة وعشرين للاسكندر بن فيليفوس اليوناني والحمد لله. ܫܘܠܡܐ ܗܘܐ ܘܫܘܒܚܐ ܠܡܫܝܚܐ. وقوبل وصحح بحسب الطاقة والاجتهاد غير ان النسخة التى نقل منها كانت سقيمة فى الغاية. من صادف نسخة مستقيمة وقابله وصححه منها كان في حيازة الاجر والثواب شريكا.

Descripsit hunc codicem servus peccator, qui veniam à Domino suo indulgentiamque poscit, Jahia filius Abi-Razæ, filii Abi-Mansur, filii Phachi-

NOTÆ.

1 *Tabrahanensis*. Ita Copti legunt pro طيرهان *Tirhana* طبرهان *Tabrahana*, & pro طيرهاني *Tirbanensi*, طبرهاني *Tabrahanensis*: duo nimirùm puncta diacritica, quæ secundæ literæ subsunt, in unum contrahentes ى *i* elementum in ب *b*. commutant.

2 *Quorum alteri*. Est primus tomus operis Amri, quo priora Capita IV. cum suis sectionibus: nec non Sectio I. Capitis V. continentur: idemque recensitus à nobis fuit tom. I. Bibliothecæ nostræ pag. 625. Codice Arabico ms. 25.

3 *Alter*. Est tomus secundus ejusdem operis, mihi nuper ex Oriente transmissus, quo Capitis quinti Sectiones quinque, necnon sextum & septimum Caput continentur.

chimæ, medicus in Insula Amrensi (Mesopotamia) *pro Saido filio Isæ filii Abu-phadli filii Komorinensis, die quarta mensis Gemadi prioris, anni* Hegiræ *sexcentesimi decimi, qui respondet diei* 21. *Elul* (Septembris) *anni Alexandri Philippi Græci millesimi quingentesimi vigesimi quinti* (Christi 1214.) *Laus Deo. Deus dirige me, & lætifica me secundùm miserationes tuas.* (sequitur alia manu) *Collatus emendatusque est qua fieri potuit diligentia, etsi exemplar, ex quo descriptus fuit, mendis scateret. Si quis verò emendatum exemplum nactus fuerit, huncque codicem ad illud contulerit correxeritque, operæ pretium faciet, dignamque laboris sui mercedem recipiet.* Amri verò liber in quinque Partes distributus, idem est, ac ille, quem to. 2. pag. 509. recensui: sed ex Abulbarcati testimonio ad Amrum ibi retuli, quæ de Mari dicenda erant: Mares enim, non Amrus librum suum in Partes VII. divisit, ut ex sequenti utriusque operis syllabo patebit.

IV. Syllabus libri Maris filii Salomonis.

Syllabus libri Maris Salomonis, ex Abulbarcato. كتاب الجدل اى البـرج
وهو جزوان يشتمل على تلثين فصلًا فى سبعـة
ابواب . الباب الاول البنيـان فصل واحـد .
الباب الثاني البيان تلثة فصول . الاول توحيـد
الله تعالى . الثاني اعتقاد اتحاد الكلمة بـالانسان
وظهور المسيح مولودًا . الثالـث الايمـان بـالله
وتثليث اقانيمه . الباب الثالث الاركان اربعـة
فصول . الاول شرف المعمودية . الثاني فى جلالة
القربان من الخبز والخمر . الثالث دلايل الانجيل
على اللاهوت والناسوت . الرابع فى تناهة صورة
الصليب . الباب الرابع المصابيح سبعة فصـول .
الاول مباهى النقوى . الثاني ميـامن المحبـة .
الثالث منافب الصلاة . الرابع مَفاخـر الصوم .
الخامس منافع الصلاة . السادس محاسن التواضع .
السابع معاني الطهارة . الباب الخامس . العمد .
سبعة فصول . الاول حـدث العـالم . الثـاني
التصديق بالقيامة والحساب والعقـاب والثواب .
وهو اخر الجزو الاول . الثالث تحقيق ان الحـق
هو الدبيح . وهو اول الجزو الثاني . الرابع اقامـة
الحجج على مجى المسيح . الخامس اخذ الفروض
والسنن والقوانين من الرسل والتابعين . السادس
فى تقريب الامانة وابطال بدع الديانه . السـابع
كتب العتيقه والحديثـه . البـاب السـادس .
الجداول اربعة فصول . الاول فى السـجود نحـو
المشرق . الثاني فى توقير يوم الاحد . الثالث فى
شد الاوساط بالزنانير ووقود القنـاديـل والبخور
والتزمير . الرابع فى قبول التوبه . الباب السابع
الحدايق . اربعة فصول . الاول فى ترك الختانـه .
الثاني فى حل العمل يوم السبت . الثـالـث فى
اطلاق ماكان محذورًا من الماكل . الرابـع توبيـخ
اليهود واظهار بهتهم . وهو تمامه . وفيـه شى من
ارا القوم واغراضهم يجب الاضراب عنه والاحتراز
منه . واكثر ذلك مصنّفه فى الفصل الخامس من
الباب الخامس المشتمل على اخذ الفروض والسنن
والقوانين من الرسل الاصفيا والابـا التـابعين
ومعظمه محشو ضمن ذكـر جثـالقـة المشـرق
لاخبارهم ومن رام انتزاع ما حواه هذا الكتـاب
من الفوايـد ولا يعنـا بهـثة المقـاصـد .

Liber Magdal 1, *hoc est, Turris, in duos Tomos divisus, qui Capita septem Sectionesque triginta universim continent.* 1

CAPUT I. *inscriptum* Ædificium 2, sectio 3 unica. 2

CAPUT II. Demonstratio. Se- 3
ctiones III. Prima de 4 unitate Dei. 4
Se-

NOTÆ.

1 *Liber Magdal.* Exstat in Cod. Arab. Vatic. ms. 25. de quo Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 6:5.

2 *Ædificium.* Huic Capiti præmittitur فـاتحـة الـكـتـاب *Libri Præfatio*: deinde *Capitum Index* usque ad fol. 12.

3 *Sectio unica.* Exstat in eodem Codice Vatic. 25. fol. 12. Deum existere ostendit Mares.

4 *De unitate Dei.* In eodem Cod. fol. 28. Titulus الـــدروة *Summa*. Initium دروة الايمان توحيد الله الموجود الحى النـاطق . *Fidei Summa est Dei unitas existentis vivi rationalis &c.* Ubi fusè differit de attributis divinis.

1 Secunda de unione [1] Verbi cum ho-
mine, deque Christi nati apparitio-
2 ne. Tertia de Deo [2], personarum-
que ejus Trinitate.
CAPUT III. Bases. Sectiones IV.
3 I. De [3] Baptismo. II. De oblatione
4 Panis [4] & Vini. III. Argumenta [5] ex
5 Evangelio desumpta, quibus divi-
nitas & humanitas ostenditur. IV. De
6 præstantia [6] figuræ Crucis.
CAPUT IV. Candelabra. Se-
ctiones VII. I. Decus [7] pietatis. II. 7
Termini [8] charitatis. III. Encomium [9] 8
orationis. IV. Gloria [10] Jejunii. V. 9
Utilitas [11] orationis. VI. Pulchritu- 10 11
do [12] humilitatis. VII. Sensus [13] 12
Puritatis. 13
CAPUT V. Columna; Sectiones
VII. I. Conditus [14] mundi. II. Ve- 14
ritas [15] resurrectionis & judicii, nec- 15
non pœnæ, ac præmii. Atque hìc de-
finit [16] Primus Tomus. III. De [17] Isaa- 16
ci 17

NOTÆ.

1 *De unione Verbi &c.* In eod. Cod. fol. 38. Titulus الاساس *Fundamentum*. Initium, اساس الايمان بالله ايسوع المسيح الخ. *Fundamentum fidei est credere in Deum Jesum Christum &c.* Ubi de Incarnatione ex mente Nestorianorum, deque Christi genealogia ex Matthæo & Luca, deque Philosophorum sententiis, quorum, ut inquit, Vaticinia de Christo refert.

2 *De Deo &c.* In eod. Cod. fol. 54. Titulus التشييد *Constructio*. Initium, تشييد قواعد الايمان وتوكيد شواهد البيان تحقيق معاني الاتحاد. *Constructio articulorum fidei, & certitudo testimoniorum demonstrationis est vera significatuum Unionis intelligentia &c.* Ubi de Deo uno & trino, deque Verbi Incarnatione juxta sensum Nestorianorum.

3 *De Baptismo.* In eod. Codice fol. 70. Citat Abrahamum Amri filium, monachum ابراهيم بن عمرو الراهب.

4 *De oblatione Panis & Vini.* In eodem Codice fol. 77. Titulus في جلالة القربان *De excellentia Oblationis*, seu *Eucharistiæ*.

5 *Argumenta ex Evangelio &c.* In eodem Codice fol. 83. Titulus دلايل الانجيل *Demonstrationes Evangelii*: ubi ostendit Evangelium esse inspiratum à Deo librum, & contenta in eo signa, præcepta, consilia, gestaque summatim describit.

6 *De præstantia figuræ Crucis.* In eodem Codice fol. 112. Titulus الصليب *Crux*. Ubi Christum verè in crucem actum fuisse demonstrat ex Prophetis & ex Evangelio, debitamque Cruci venerationem.

7 *Decus pietatis.* In eod. Cod. fol. 122. Titulus التقوى *Pietas*. Ubi de virtutibus & vitiis.

8 *Termini charitatis.* In eod. Cod. fol. 133. Titulus المحبة *Charitas*.

9 *Encomium orationis.* In eod. Cod. fol. 137. Titulus الصلاة *Oratio*.

10 *Gloria jejunii.* In eod. Cod. fol. 150. Titulus الصوم *Jejunium*.

11 *Utilitas orationis.* In eodem Codice fol. 159. Titulus الرحمة *Misericordia*: ubi de eleemosyna, non de oratione disserit. Unde apparet, in titulo Abulbarcati mendum obrepsisse.

12 *Pulchritudo humilitatis.* In eod. Cod. fol. 163. Titulus التواضع *Humilitas*.

13 *Sensus puritatis.* In eod. Cod. fol. 169. Titulus الطهارة *Puritas*. Ubi de virginitate & continentia.

14 *Conditus mundi.* In eod. Cod. fol. 183. ubi epocham Hegiræ incepisse affirmat feria 5. Alexandræam feria 2. Jezdegerdicam feria 3. Nabuchodonosoræam feria 4. & Nabolassaream feria 1. Ab epocha verò Nabuchodonosoris ad Jezdegerdem annos fluxisse 1379. A Nabolassare ad eundem Jezdegerdem annos 955. cum tribus mensibus. Ab Alexandro item ad Jezdegerdem annos 932. cum diebus 259. Ab Hegira denique ad Jezdegerdem annos lunares 10. cum diebus 84. Atque hìc definit primus Tomus.

15 *Veritas resurrectionis &c.* Ab hac sectione usque ad finem operis nil præter titulorum indicem habetur in laudato Codice Arabico 25. Exstat tamen ex parte initio tomi secundi, qui ex Oriente, ut suprà dixi, mihi nuper transmissus fuit.

16 *Atque hìc definit primus Tomus.* Non in hac secunda, sed in præcedenti sectione finem habet Tomus prior Maris, ut ex laudato Cod. Vat. 25 liquet.

17 *De Isaaci sacrificio.* Exstat in laudato Tomo 2. à fol. 17. ad fol. 53. Titulus. تحقيق النبوات في ولد اسحق الذبيح والانتهها فيها الى ظهور المسيح. *Veritas Vaticiniorum à nativitate Isaaci immolati usque ad apparitionem Christi.* Ubi

Ma-

1 ci ſacrificio. Hìc incipit [1] Tomus
2 ſecundus. IV. Argumenta [2] de adventu Chriſti. V. Conſtitutiones,
leges, & Canones ab Apoſtolis [3] & 3
diſcipulis deſumpti. VI. Defenſio [4] 4
fidei orthodoxæ, & confutatio hære-

Mares Patrum, Prophetarum, & Regum hiſtoriam ab Abrahamo ad Chriſtum uſque percurrit.

1 *Hìc incipit Tomus ſecundus*. Imò in præcedenti ſectione, ut ſupra dictum eſt.

2 *De adventu Chriſti*. Exſtat in Tom. 2. à fol 53. ad fol. 112. Titulus : اقامة الحجج الصادقة بمجى المسيح والشهادات الناطقة بالبرهان الصحيح .

Afferuntur vera argumenta de adventu Chriſti, & teſtimonia eandem rem demonſtrantia: ex Pentateucho nimirùm, Pſalmis, & Prophetis. Sed circa annum nativitatis Chriſti non ſibi conſtat auctor: nam fol. 59. Chriſtum natum ait anno mundi 5490. Alexandri 304. vel ſecundùm alios 310. Fol. verò 109 ab Adamo ad Chriſti nativitatem annos ſupputat 5530. & fol. 306 conceptum Chriſtum affirmat anno Græcorum 308.

3 *Ab Apoſtolis & Diſcipulis*. In eodem Codice à fol. 113. ad fol. 256. Titulus : اخذ الفروض والسنن والرسوم والقوانين من الرسل الاصفيا والابا التابعين .

Conſtitutiones, leges, decreta, & canones ab electis Apoſtolis Patribuſque eorum ſucceſſoribus deſumpti. Hic Auctor, quum ea, quæ poſt Chriſti in cœlos aſcenſum ab Apoſtolis geſta ſunt, quæque in eorum nomini inſcriptis conſtitutionibus continentur, breviter enarraſſet, nomina & martyrium Apoſtolorum XIV. & Diſcipulorum LX. ex apocryphis libris deſcribit: Apoſtolorum quidem, *Petri*, *Pauli*, *Andreæ*, *Jacobi*, *Joannis*, *Philippi*, *Nathanaëlis Bartholomæi*, *Thomæ*, *Matthiæ*, *Jacobi Alphæi*, *Judæ Lebæi*, *Simonis Chananæi*, *Judæ Jacobi*, *quem & Bartholomæum vocat*, & *Matthæi*. Diſcipulorum verò nomina ex eodem auctore ſuprà relata ſunt, hoc tom. pag. 320. Deinde præmiſſa Adæi, & Maris in Oriente prædicatione, Archiepiſcoporum Seleuciæ, quos Catholicos ſeù Patriarchas Orientis vocant, ſeriem reſque geſtas exponit, ab Adæo Apoſtolo uſque ad Ebedjeſum Mokli filium, hoc ordine. اسما جثالقة المشرقيين السلم لذكرهم

Nomina Catholicorum Orientalium, quorum memoriæ pax. 1. Adæus. 2. Mares. 3 Abres. 4. Abraham. 5. Jacobus. 6 Achadabues. 7. Sciachlupha. 8. Papas. 9. Simeon Barſaboës. 10. Sciahadoſtus. 11. Barbaſeminus. 12. Tomarſa. 13. Kajuma. 14 Iſaacus. 15. Achæus. 16. Jaballaha. 17. Maanes. 18. Pharabochtus. 19 Dadjeſus. 20. Babuæus. 21. Acacius. 22 Babæus. 23. Silas. 24 Narſes. 25. Eliſæus. 26. Paulus. 27. Mar Abas. 28. Joſeph. 29. Ezechiel. 30. Jeſujabus Arzunita. 31. Sabarjeſus. 32. Gregorius. 33. Jeſujabus Gadalenſis. 34. Maremes. 35. Jeſujabus Adjabenus. 36. Georgius. 37. Joannes Marthæ filius. 38. Ananjeſus. 39. Salibazacha. 40. Phetion. 41. Marabas ſecundus, qui & Brichſebiane. 42. Surinus. 43 Jacobus. 44. Ananjeſus ſecundus. 45. Timotheus. 46. Joſue Bar Nun. 47. Georgius. 48 Sabarjeſus. 49. Abraham. 50 Theodoſius. 51. Sergius. 52 Enos. 53. Joannes Narſetis filius. 54. Joannes Theodoſii ex fratre nepos. 55. Joannes Iſæ filius. 56. Abraham. 57. Emmanuel. 58. Iſraël. 59 Ebedjeſus. 60. Mares Tobi filius. 61. Joannes. 62. Joannes Nazuch filius. 63 Jeſujabus. 64. Elias I 65. Joannes Targal filius. 66. Sabarjeſus Zanbur. 67. Ebedjeſus Aredi filius. 68. Machicha. 69. Elias II 70 Barſuma. 71. Ebedjeſus Mokli filius. Ad calcem hæc ab amanuenſi ſubjiciuntur fol. 256. هذا اخر ما وجد . يتلوه خبر ايشوعيب الجاثليق اسقف الجزيرة من اهل الموصل ويعرف بابن الحايك . وبعده مار اليا الثالث وكان مطرانا على نصيبين ويعرف بابى حليم ويلقب بابن الحديثى . وبعده مار يهب الاها الجالس الان فى المنصب .

Hucuſque auctor. (Mares ſcilicet.) *Sequitur hiſtoria Jeſuiabi Catholici, Epiſcopi Geziræ, ex urbe Moſulana oriundi, cognomento Ebn-Hajech, ideſt, filii textoris. Deinde Mar Eliæ III cognomento Abi-Halimi, & Ebn-Hadithenſis, qui Niſibis Metropolita fuerat. Demùm Mar Jaballahæ, qui nunc ſedem tenet* (hoc eſt, anno Græcorum 1525. Chriſti 1214. quo hic codex ab amanuenſi exaratus.) Quæ verò in his Catholicorum ſeù Patriarcharum Neſtorianorum vitis continentur, eadem ferè ex Amri compendio, & ex Barhebræi hiſtoria à me publicata ſunt Tom. 2. à pag. 387 & hoc tomo paſſim prolata.

4 *Defenſio fidei orthodoxæ*. In eodem Codice à fol 256. ad fol. 278. Titulus : اجتماع الملوك والابا لتقرير الامانة وابطال ما استحدث من البدع فى الديانة :

Conventus Regum & Patrum ad confirmandam fidem, & ad confutandas hæreſes. Primum hæreticos hoſce enumerat: *Sabbatianos*, *Marcionitas*, *Manichæos*, *Samoſatenos*, *Audianos*, *Cochitas*, *Bardeſanitas*, *Arianos*, *Timotheanos*, *Novatianos*, *Simonianos*, alioſque, quorum & errores refert. Deinde Concilia laudat, adversùs hæreſes coacta, Nicænum, ſcilicet, Conſtantinopolitanum, Gangrenſe, Ancyranum, Antiochenum, Africanum. De Epheſino verò, & Chalcedonenſi, deque Neſtorio & S. Cyrillo, partium ſtudio abreptus, ea congerit, quæ Neſtoriani in laudem ſuæ ſectæ comminiſci ſolent, quæque productis ſub nomine Baſilii, Gre-

1 reſeon. VII. Libri veteris [1] & novi
Teſtamenti.
CAPUT VI. Diſputatio, Sectio-
2 nes IV. I. De adoratione [2] ad Orien-
3 tem. II. De [3] cultu diei Dominicæ.
4 III. Cur [4] lumbos præcingimus, &
lampades accendimus? deque thure,
& pſalmodia. IV. Quam accepta ſit
[5] pœnitentia. 5
CAPUT VII. Subtilitas, Sectio-
nes IV. I. De Circumciſionis [6] omiſ- 6
ſione. II. Licitum eſſe opus in die [7] 7
Sabbati. III. De licito [8] ciborum, 8
qui vetiti erant, uſu. IV. Reprehen-
ſio

Gregorii, Athanaſii, & Ephræmi auctoritatibus confirmare nititur: quædam etiam de Jacobo Sarugenſi & Baradæo, atque Severo, deque Jacobitarum, Melchitarum, Neſtorianorumque origine interſerit. Epitomen denique ſubjicit rerum geſtarum ſub Patriarchis ejus gentis; ubi de Synodis ſub Iſaaco, Jaballaha & Marutha coactis; deque Barſuma Niſibeno, Babæo, Acacio, Babuæo, Sila, Narſete, Eliſæo, Paulo, Maraba, Ezechiele, Jeſujabo, Sabarjeſu, Georgio, aliiſque Neſtorianorum Catholicis multa diſſerit, ſuæque ſectæ ſtatum ſub Regibus Perſarum exponit, donec Arabes poſt Mahometum pſeudoprophetam ſumma rerum potiti ſunt. Tria autem hìc notanda. Primum, fol. 262. refert, unàcum S. Simeone Barſaboë martyrium paſſos fuiſſe سبينا مطران جندیسابور *Sebinam* ſeù *Zebinam Metropolitam Gandiſaporenſem*, بوليدع مطران البصرة *Polidaghum* (fortaſſe Heliodorum) *Metropolitam Baſſorenſem*, & يوحنا اسقف دسيسان *Joannem Deſemſanæ Epiſcopum*. Alterum fol. 263. translationem corporis S. Joannis Chryſoſtomi Comanis in regiam urbem ſub Proclo Patriarcha factam, Neſtorio oſcitanter tribuit, quum Neſtorius memoriam tantùm Chryſoſtomi in diptycha referri curaverit. Tertium fol. 278. Mahometi ejuſque ſectariorum laudes perſequitur, & quod ſine horrore dici nequit, illius pſeudoprophetæ nomen eo adjuncto præconio memorat, quo Mahometani ſolent, nimirùm عليه السلام *cui pax*. Eam Neſtorianorum ſcriptorum impietatem notavit & Renaudotius tom. 2. Liturg. Orient. pag. 101 ubi rectè obſervat, non modò laudem illam Mahometo tributam, ſed etiam Alcorani teſtimonia cum laude ab iis adduci.

1 *Libri veteris & novi Teſtamenti*. In eodem Cod. à fol. 278. ad fol. 287. Titulus: جمع النصرانية بين كتب العتيقة والحديثة التي صارت نجاة الخليقة. *Chriſtianorum conſenſus in libris veteris & novi Teſtamenti, in quibus ſalus creaturæ facta eſt*. Rationem reddit, cur in eccleſiaſticis conventibus ex utriuſque teſtamenti libris legi ſolet. Univerſos autem veteris inſtrumenti libros continere affirmat capita 451. verſus 64674. Novi autem teſtamenti libros capita 165. verſus 20535.

2 *De adoratione ad Orientem*. In eodem Codice à fol. 287. ad fol. 294. Titulus: السجود لله الخالق المعبود نحو المشرق على سنة الحديثة وفعل ازل الخلايق. *Adoratio Dei creatoris adorandi ad Orientem juxta ſtatutum novæ legis, & ſecundùm praxim creaturarum ab initio*.

3 *De cultu diei Dominicæ*. In eodem Codice à fol. 294. ad fol. 298. Titulus: الحجة في يوم الاحد واظهار فضله القديم والجديد. *De præſtantia diei Dominicæ in veteri & novo teſtamento*.

4 *Cur lumbos præcingimus &c.* In eodem Codice à fol. 298. ad fol. 309. Titulus: الموجب شد الاوساط بالزنانير والهاب القناديل وبخور النشمسة والتزمير. *Lumbos zonis præcingendos eſſe, & lampades accendendas; thure demùm in Pſalmodia & Liturgia utendum*.

5 *Pœnitentia*. In eodem Cod. à fol. 309. ad fol. 318. Titulus: استشعار قبول التوبة وادراك الخاطي بالامانة نجاح القربة. *Quod peccator per fidem intelligit, acceptam eſſe Deo pœnitentiam, ſibique utilem ad ipſum acceſſum*.

6 *De circumciſionis omiſſione*. In eodem Codice à fol. 318. ad fol. 326. Titulus: ترك الختانة والاستغنا عنها بصحة الديانة على ما هو مسطور. *Omiſſio circumciſionis, ejuſque loco veræ fidei ſubrogatio, ſicut ſcriptura docet*.

7 *Opus in die Sabbati*. In eodem Codice à fol 326. ad fol. 331. Titulus: حل الحديثة العمل يوم السبت وموجب امساكه على متقدم الوقت. *In novo quidem teſtamento licitum eſſe opus die Sabbati: ſecùs in vetere*.

8 *De licito ciborum, qui vetiti erant, uſu*. In eod. Cod. à fol. 331. ad fol. 337. Titulus: اطلاق ما حظر من الماكل ووجوب حلها لكل اكل. *Jure nunc permiſſos eſſe omnibus, qui probibiti erant, cibos*.

1 sio [1] Judæorum, eorumque perfidiæ detectio. Atque hìc Libri finis.

Quædam porrò in eo libro occurrunt, quæ illius sectæ, hoc est, Nestorianæ, *errores olent; adeoque vel obtruncanda sunt, vel cautè legenda: & ea quidem sparsim in toto opere cernuntur; sed potissimùm Cap. V. sect. 5. de constitutionibus, legibus & canonibus ab electis Apostolis eorumque successoribus Patribus desumptis: ubi auctor historiam Catholicorum Orientis inseruit. Si quis verò contentis in eo doctrinis proficere desiderat, pravas illas opiniones respuat oportet*. Hæc Abulbarcatus.

V. Syllabus libri Amri filii Matthæi.

Syllabus libri Amri Matthæi.

كتاب المجدل وهو خمسة اجزا . الجزو الاول ناقص . الجزو الثاني خمس مقدمات وثمانية فصول المقدمة الثانية فى تعريف امر المشارقه كيف صاروا يلقبون بالنسطورية ومن الذى ارمى عليهم اسم نسطوريوس فطرك القسطنطينية وهو رجل يوناني وهم قوم سوريان ولم يكونوا راوه البتة ولا ايضا طرق بلادهم المقدمة الخامسة فى معنى الاتحاد والبنوة . الفصل الاول فى بيان ان المشرق اشرف الجهات . الفصل الثاني فى بيان ان مبدا البنا والعمارة فى الدنيا كان فى المشرق ومنه امتد الى ساير الجهات الاخر . الفصل السادس فى بيان ان الاصل الاول فى معرفة الله تعالى والايمان به وظهور الناموس والكهنوت والميعاد بالمسيح انما كان من المشرق . الفصل السابع فى بيان ان من المشرق كان ابتدا ظهور البشارة بسيدنا ايسوع المسيح والايمان به . الفصل الثامن فى ذكر تلماد الرسل الاطهار للافاق والبلدان . الجزو الثالث ويشتمل على سبعة فصول وجمله . الجمله وهى خاتمة الجز الثالث فى ذكر البطاركة والملوك وما كان فى ايامهم منذ صارت المملكة للنصارى المبتدية من الملك قسطنطين . فى معنى الصور واكرامها . فى ترتيب بعض الصلوات بالترتيل والالحان . الجزو الرابع ويشتمل على ذكر الملل والنحل والارا والاعتقادات وعدد المجامع . وفيه سبع فصول . الاول . فى ذكر الملة اليهودية والانبيا والملوك . الثاني فى ذكر الملة السامرية . الثالث فى ذكر ما حدث قديما فى بلاد الروم واليونان من الارا والاعتقادات . الرابع فى ذكر المذاهب والارا الكاينة ببلاد الروم واليونان بعد تلماذ الرسل . الخامس فى ذكر الهيكل المبنى على اسم ميكايل مما ذكره انبا اوتيشيوس الملكى بطرك الاسكندريه المعروف بسعيد ابن بطريق . السادس فى ذكر ان المشارقة من قديم الزمان الى الان كانوا غير محتاجين الى جمع مجمع لاجل اصلاح ما تغير من قواعد الدين . السابع عدد المجامع . الجزو الخامس يشتمل على سبعة اصول وخاتمه . الاصل الاول فى ذكر السيد المسيح والتلاميذ الاثنيعشر وبعض السبعين . الاصل الثاني فى ذكر فطاركة المشرق وتدابيرهم . مطارنة بطرك المشرق وكراسيهم . الاصل الثالث يشتمل على اربعة عشر فصل تتضمن بعض ما وضعوه الابا المشرقيون فى الاعتقاد الصحيح وشرح الامانة . الفصل الثاني وفيه اربعة ابواب . الاول مقدمة الكتاب الذى وضعه ايليا فطرك المشرق مختصرا فى اصول الدين وهو اثنان وعشرون بابا . الثانى من الكتاب المذكور فى الكلام على اتحاد الكلمة الله بالبشرى التام الماخود من السيدة مريم العذرى . الثالث من الكتاب المذكور فى الشهادات على ناسوت المسيح . الرابع فى الشهادات على لاهوت المسيح . الفصل الثالث المشتمل على اربعة اجزا وعشرة فصول قول ايليا مطران نصيبين من كتاب البرهان فى تصحيح الايمان . الفصل الرابع قول جيورجيس مطران الموصل فى امانة المشارقة . الفصل الخامس مقالة مكيخا فطرك المشرق . الفصل السادس امانة ميخايل اسقف امد وميافارقين . الفصل السابع فى التوحيد والتثليث من قول عبديشوع مطران نصيبين اصول سبعة وفصول سبعة وعشرين . الفصل الثامن قول عبديشوع . الفصل التاسع فى الحلول والاتحاد وهو الفصل الثامن من كتاب عبديشوع .

الفصل

NOTA.

1 *Reprehensio Judæorum &c.* In eodem Codice à fol. 337. ad fol. 346. Titulus: توبيخ اليهود على ما يبتدعونه واظهار بهتهم فيما يدعونه . *Reprehensio eorum, quæ Judæi excogitant, & detectio errorum, quos profitentur.*

الفصل العاشر من الكتاب المذكور فى وجوبه نسخ الشرايع القديمة وامتناع نسخ شريعة سيدنا ايسوع المسيح . الفصل الحاديعشر امانة ايشوعياب مطران نصيبين المعروف بابن ملكون . الفصل الثانيعشر كتاب مكيخا البطرك كتبه حيث كان مطرانًا بالموصل واربل الى بعض المومنين باصفهان جوابًا عن كتابه . الاصل الرابع يشتمل على اربع فصول وفيها حجج ومسايل . الفصل الثاني فى ذكر ما اتفق عليه فرق النصارى فى الاتحاد . الفصل الرابع الرد على من يقول باننا نقول بابنين . الاصل الخامس يشتمل على اربع فصول وفيه مسايل واجوبه . الفصل الاول فى ذكر ما جرى للقس سبريشوع ابن فولوس الموصلى مع بعض علما اليهود فى امر المسيح . الفصل الثاني الرّد على من قال ان مريم ولدت الله وفيه شهادة من ايشعياب مطران نصيبين من رسالة البيان . الفصل الثالث فى ذكر القياس الذين يحتجون به . الفصل الرابع فى الرد على من قال ان الله تالم وصلب . الاصل السادس يشتمل على جزين . الاول فيما ذهب اليه اهل الراى الثاني اى الملكيه . وفيه مقالتين . والجز الثاني يشتمل على مقالة واربع فصول فيما ذهب اليه اهل الراي الثالث اى اليعقوبية .

1 *Liber Magdal* [1], hoc eſt, *Turris*, *in quinque Partes diviſus*. Pars I. deſideratur.

Pars II. continet Præfationes V. & Capita VIII. Præfatio 1. 3. & 4. deſiderantur. *Præfatio 2. Cur Orientales appellati ſunt Neſtoriani, & quis Neſtorii Patriarchæ Conſtantinopolitani nomen iis impoſuit, quum ille Græcus eſſet, ipſi verò Syri, qui hominem nunquam vidiſſent, nec is terras eorum perluſtraſſet. Præfatio 5. De ſenſu Unionis & Filiationis. Caput 1. Oſtenditur Orientem mundi partium nobiliſſimam eſſe. Caput 2. Primam mundi partem, quam homines habitarint, Orientem eſſe, & inde colonias ad reliquas fuiſſe deductas.* Capita 3. 4. & 5. deſiderantur. *Caput 6. Dei notitiam in eumque fidem, nec non legem, ſacerdotium, factamque de Chriſti adventu promiſſionem ex Oriente proveniſſe. Caput 7. Adventum Domini noſtri Jeſu Chriſti in Oriente primum annunciatum fuiſſe, in eumque homines credidiſſe.* Hic Amrus de Zoroaſtro, deque Magis multa congerit. *Caput 8. De ſanctorum Apoſtolorum prædicatione in diverſis mundi partibus.* Agit de Jacobo fratre Domini, de Philippo, de Matthæo, de Petro & Paulo, de Marco, de Thoma, de Andrea, de Luca, de Adæo & de Mari: & ab his quidem duobus, nec non à S. Petro Apoſtolorum principe prædicatum fuiſſe in Oriente, hoc eſt, in Meſopotamia, & Chaldæa, evangelium affirmat: Babylonem enim in altera S. Petri epiſtola memoratam nil aliud eſſe, quàm celeberrimam illam Aſſyriæ urbem.

Pars III. Continet Capita VII. & Epilogum. Deſunt omnia capita. *Epilogus, de Patriarchis & Imperatoribus, deque iis, quæ eorum temporibus contigere, ex quo Imperium ad chriſtianos devenit*, hoc eſt, *à Conſtantino Imperatore* uſque ad Heraclium. Ubi Amrus Eutychii Alexandri chronicon in compendium redactum deſcribit: necnon ex Severo Mokaſſeo nonnulla mutuatur: de Nicænis autem Patribus, quos ex Oriente adveniſſe confeſſioniſque gloria claruiſſe teſtatur, hæc habet.

وما كان صحيح الجسم غير الذين جاوا من المشرق وهم يعقرب مطران نصيبين وربولا مطران الرها وشمعون ابن صباعى وشهدوسن رفيقه وعبشلاما اسقف كورة الرها وهو ابن اخت مار افريم . وبونا اسقف قرقسيون . ومارا اسقف دارا . وجيورجيس اسقف سنجار . وماروثا اسقف ميافارقين . ويوحنا اسقف الكرخ . وشمعون اسقف

NOTA.

1 *Liber Magdal*. Exſtat Cod. Arab. 41. Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 509. pervetuſtum quidem exemplar, ſed initio ac fine mutilum, multaque folia ſuo loco mota & alio translata: capita denique nonnulla deſiderantur, ut ex hoc Indice patet.

اسقف امد واداى اسقف ارناى . وانطيوخيا
اسقف راس العين ومارى اسقف القارة. ويهبالله
مطران الموصل وحزه. وماروس اسقف الحصن.

Nullus Patrum corpore integro erat, præter eos qui ex Oriente advenerant: Jacobum, inquam, Nisibis metropolitam, Rabulam Edessæ metropolitam, Simeonem Ben-Sabaæ & Sciadostum ejus socium Papæ Seleuciensis metropolitæ legatos, *Abselamum filium sororis sancti Ephræmi regionis Edessenæ episcopum, Jonam episcopum Circesii, Maram episcopum Daræ, Georgium episcopum Singaræ, Marutham episcopum Majapharchini, Joannem episcopum Charchæ, Simeonem episcopum Amidæ, Adæum episcopum Irenææ, Antiochum episcopum Rhesinæ, Marim episcopum Caræ, Jaballaham metropolitam Mosul & Hazæ, & Maræum episcopum Hesnæ*. Verùm præterquam quod falsum est, reliquos Nicænos Patres corpore mutilos fuisse, non constat, unde hæc episcoporum nomina deprompserit Amrus; maximè quod Aitallahas, non Rabulas tempore Concilii Nicæni Edessenis præfuerit, nec Mosulana urbs nisi sequiori ævo metropolitam habere cœperit. Vide quæ Tom. 1. p. 170. ad similem Sobensis locum observavi, qui tamen pro Joanne Charchæ, & Adæo Irenææ legit *Joannem Lystrorum* & *Adæum Aghel*. Subjungit Amrus, postquam Iconoclastarum historiam retulisset, hæc duo capita. I. *De sensu quo Imagines coluntur*: II. *De cantu in oratione usurpato*.

Pars IV. De gentibus, & sectis, & opinionibus & religionibus, deque Conciliorum numero: Capita VII. 1. *De Judæarum gente, deque Regibus & Prophetis*. 2. *De Samaritanis*. 3. *De antiquis Romanorum & Græcorum sectis*. 4. *De sectis, quæ post Apostolorum prædicationem in terris Romanorum Græcorumque extiterunt*. Ex Eutychio Alexandrino hæreticos recenset à Simone mago ad Monothelitas. 5. *De templo sub nomine Michaëlis* Archangeli *exstructo* Alexandriæ, *ex Eutychio Melchita Patriarcha Alexandrino, qui & Saidus Patricides*. 6. *Quod Orientales ab antiquis temporibus ad hanc diem opus non habuerint, ut Concilium ad stabiliendam collapsam fidem cogerent*. 7. *Recensio Conciliorum*: & Occidentalia quidem hæc recenset; Ancyranum, Neocæsariense, Nicænum, Gangrense, Antiochenum, Laodicenum, Sardicense, Constantinopolitanum, Ephesinum primum adversùs Nestorium, Ephesinum secundum, Chalcedonense, & Constantinopolitanum secundum. Orientalia verò, sub Isaaco Patriarcha canones 22. sub Ezechiele canones 36. sub Jesujabo canones 22. sub Timotheo canones 98. sub Josue Barnun canones 130. & solutiones quæstionum 70. sub Ananjesu canones 20. sub Joanne Tomum canonum.

Pars V. Fundamenta septem continens & Epilogum. Fundamentum 1. *de Christo Domino & Apostolis XII. deque nonnullis Discipulis*. Hìc per capita 19. gesta breviter texit Christi, Simonis Petri, Andreæ, Jacobi Zebedæi, Joannis Evangelistæ, Philippi, Nathanaëlis Bartholomæi, Matthæi, Thomæ, Jacobi Alphæi, Judæ Jacobi, Simonis Chananæi, Judæ Iscariotæ, Mathiæ, Pauli, Marci, Lucæ, Adæi, & Maris: ubi & de epistola Christi ad Abgarum ex Chronico Joannis filii Saidi Melchitæ, cujus verba protuli tom. 2. pag. 393.

Fundamentum 2. *De Patriarchis Orientis eorumque gestis*: quæ Amrus accuratè describit ab Abre usque ad Jaballaham Timothei secundi præcessorem: subjicitque ad calcem *Catalogum metropolitanorum & episcopalium sedium, quæ Patriarchæ Orientis subjectæ sunt*. Vide Tom. 2. à pag. 395. ad pag. 458.

Fundamentum 3. *continet capita* 14. *de Orthodoxa fide ejusque expositione ex mente Patrum Orientalium.*

Deest

Deest caput 1. *Caput* 2. *in quatuor sectiones distributum*: *Sectio* 1. *Præfatio libri de fundamentis fidei ab Elia Patriarcha Orientis compositi & in sectiones* 22. *divisi*. *Sectio* 2. *ex eodem libro de Unione Verbi Dei cum perfecta humanitate ex Domina Maria Virgine assumpta*. *Sectio* 3. *ex eodem, testimonia de humanitate Christi*. *Sectio* 4. *testimonia de divinitate Christi*. *Caput* 3. *in quatuor partes & octo sectiones divisum*. *Tractatus Eliæ metropolitæ Nisibis ex libro de Fide Orthodoxa*. *Caput* 4. *Libellus Georgii metropolitæ Mosulani de Fide Orientalium*. *Caput* 5. *Libellus Machichæ Patriarchæ Orientis*. *Caput* 6. *Fides Michaëlis episcopi Amidæ & Majapharchini*. *Caput* 7. *De Deo uno & Trino*. *Tractatus Ebedjesu metropolitæ Nisibis continens fundamenta septem sectionesque viginti septem*. *Caput* 8. *ex eodem Ebedjesu*. *Caput* 9. *de inhabitatione & Unione*: *est caput octavum libri Ebedjesu*. *Caput* 10. *ex eodem libro, quod leges veteres jure abrogatæ sint, lex autem Domini nostri Jesu Christi abrogari nequeat*. *Caput* 11. *Fides Jesujabi metropolitæ Nisibis, cognomento ebn-Malchon*. *Caput* 12. *Epistola Machichæ ad quendam fidelem Aspahani commorantem scripta, quum metropolita Mosul & Arbelæ esset*. Desunt capita 13. & 14.

Fundamentum 4. *contines capita* 4. *Responsa & quæstiones*. Deest caput 1. & 3. *Caput* 2. *In quo conveniant Christianorum sectæ circa Unionem*. *Caput* 4. *Responsio ad eum, qui objicit, duos à nobis filios asseri*.

Fundamentum 5. *continens capita* 4. *Objectiones & responsiones*. *Caput* 1. *Enarratio eorum, quæ Presbytero Sabarjesu Pauli Mosulani filio cum quodam Judæorum doctore contigere circa Christum*. *Caput* 2. *Responsio adversùs eos, qui ajunt Mariam Deum genuisse*. *Ubi testimonium profert Jesujabi metropolitæ Nisibis ex epistola, cui titulus Demonstratio*. *Caput* 3. *Confutatur præcipuum eorum* (hoc est, Jacobitarum) *argumentum*. *Caput* 4. *Responsio ad eos, qui dicunt Deum passum & crucifixum fuisse*.

Fundamentum 6. *Continet duas partes*. *Pars* 1. *De iis, qui secundam sententiam tenent*, hoc est, *de Melchitis, in tractatus* 2. *divisa*. *Pars* 2. *Continet tractatum* 1. & 4. *capita, de iis, qui tertiam sententiam tenent*, hoc est, *de Jacobitis*.

CAPUT LVIII.

Thomas, Jaballaha, Jacobus, & Denha Indiarum Episcopi.

HOMAS, Jaballaha, Jacobus, & Denha, ex monachis cœnobii sancti Eugenii, quod in Mesopotamia situm est, Episcopi Indiarum ordinati, ad Nestorianorum Patriarcham anno Græcorum 1815. Christi 1504. Epistolam Syriacam dederunt, in qua numerum christianorum ejus sectæ in vastis Indiarum regionibus commorantium referunt, adventumque Lusitanorum in Malabaricas terras significant. Exstat in Cod. Syr. 5. (Tom. 2. Biblioth. Orient. p. 488.) anno Græcorum 1844. Christi 1533. exarata, cui eorumdem episcoporum, sociorumque historia ab anno Græcorum 1801. Christi 1490. præmittitur in hæc verba.

I. Nestoriani Indiarum episcopi.

II. Epiſtolam ſcribunt ad Eliam Patriarcham.

ܒܚܝܠ ܐܠܗܐ ܡܪܐ ܟܠ ܡܬܟܬܒܐ ܫܪܒܐ ܕܗܢܕܘܝܐ ܒܪܝܟܐ
ܘܥܠ ܡܐܬܝܬܗܘܢ ܠܡܕܝܢܬܐ ܓܙܪܬܐ
ܕܒܝܬ ܙܒܕܝ .

Dei univerſorum Domini ope freti ſcribimus Indorum benedictorum Hiſtoriam, deque ipſorum in urbem Gazartæ [1] Zebedææ adventu.

ANNO itaque Alexandri milleſimo octingenteſimo primo venerunt tres viri fideles chriſtiani ex remotis Indiæ regionibus ad Mar Simeonem Catholicum Patriarcham Orientis, ut Epiſcopos pro ſuis provinciis impetrarent, eoſque illuc deducerent. Et alter quidem ſecundùm Conditoris voluntatem in itinere deceſſit : reliqui duo ad Mar Catholicum, qui in urbe Gazartæ Zebedææ tunc temporis morabatur, incolumes pervenerunt, ab eoque ſummâ cum lætitiâ excepti fuere. Et illorum quidem alter Georgius, Joſephus alter appellabatur. Ambo autem à Mar Catholico ſacerdotes ordinati fuere in ſancta eccleſia ſancti Georgii in Gazarta: quandoquidem literis ſatis inſtructi erant. Mox ad cœnobium ſancti ac beati [2] Eugenii miſſi fuere. Indeque duos monachos homonymos, (ambo quippe Raban Joſephi nomen ferebant,) adduxerunt, quos Mar Catholicus Epiſcopos conſecravit in eccleſia ſancti Georgii: & alterum

ܒܫܢܬ ܗܟܝܠ ܐܠܦ ܘܬܡܢܡܐܐ
ܘܚܕܐ ܠܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܐܬܘ ܬܠܬܐ
ܓܒܪܝܢ ܡܗܝܡܢܐ ܟܪܝܣܛܝܢܐ ܡܢ
ܐܬܪܘܬܐ ܪܚܝܩܬܐ ܕܗܢܕܘ ܠܘܬ ܡܪܝ
ܫܡܥܘܢ ܩܬܘܠܝܩܐ ܦܛܪܝܪܟܝܣ
ܕܡܕܢܚܐ : ܠܡܣܒܘ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܠܐܬܪܘܬܗܘܢ . ܘܚܕ ܡܢܗܘܢ ܐܝܟ ܨܒܝܢܗ
ܕܒܪܘܝܐ ܥܢܕ ܒܐܘܪܚܐ . ܘܬܪܝܢ ܡܢܗܘ
ܢ ܫܠܝܡܝܢ ܠܘܬ ܡܪܝ ܩܬܘܠܝܩܐ .
ܗܘܘ ܠܘܬ ܩܬܘܠܝܩܐ ܒܡܕܝܢܬܐ
ܕܓܙܪܬܐ ܕܒܝܬ ܙܒܕܝ ܐܝܬܘܗܝ
ܗܘܐ ܘܩܒܠ ܐܢܘܢ ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ
ܣܓܝܐܬܐ . ܘܚܕ ܡܢܗܘܢ ܡܬܩܪܐ ܗܘܐ
ܓܝܘܪܓܝܣ ܘܐܚܪܢܐ ܝܘܣܦ .
ܘܬܪܝܗܘܢ ܡܢ ܩܬܘܠܝܩܐ ܟܗܢܐ
ܐܬܬܣܝܡܘ ܒܥܕܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܕܡܪܝ
ܓܝܘܪܓܝܣ ܕܓܙܪܬܐ ܡܛܠ
ܕܝܠܦܐ

NOTÆ.

1 *Gazartam Zebedæam*. Aliàs dicitur *Gazarta*, hoc eſt, Inſula, *Cardoa*: Arabibus *Gezira*; Ammiano *Bezabde*, & *Bizabda*; Hieronymo *Zabdicene*; *Gezerta* Maſio. Eſt autem Tigris fluvii Inſula & urbs, XII. circiter paſſuum millibus ſuprà Moſul poſita, decem ferè millia paſſuum ſuo ambitu continens, muris undique cincta. Vide Diſſert. de Monophyſitis, verbo *Gozarta*, & To. I. Bibl. Orient. pag. 524.

2 *Eugenii cœnobium*. In Hiſtoria Patriarcharum Neſtorianorum à Mari conſcripta in vita Papæ, dicitur Eugenius ex Ægypto Niſibin veniſſe, habitaſſe in monte Izlenſi, de Ario & Concilio Nicæno prophetaſſe, Cherdam & Bizabdam luſtraſſe, cœnobium denique exſtruxiſſe, in quo conditus fuit. In carmine verò Syriaco, cujus ſuprà p. 147. facta eſt mentio, illud cœnobium apud Beth-Maare Niſibenæ ditionis vicum exſtructum fuiſſe.

1 quidem Thomam [1], Joannem alterum appellavit: deditque eis literas patentes admirabiles, & alias signatas suoque anulo munitas, illosque cum precibus & benedictionibus dimisit, & unàcum Indis regiones Indorum petere jussit. Quo quum ipsi quatuor incolumes, Christi Domini nostri auxilio, pervenissent, à fidelibus illis magno cum gaudio suscepti sunt: eisque occurrerunt cum lætitia, præferentes Evangeliorum codicem, crucem, thuribula, & faces; eosque introduxerunt cum magna pompa, & psalmorum hymnorumque cantu. Ii autem altaria consecrarunt, & quamplures sacerdotes ordinarunt: quandoquidem longo tempore Episcopis caruerant. Et Mar Joannes quidem Episcopus in India mansit; Mar Thomas verò ejus socius ad Catholicum paulò post reversus, primitias, & oblationes, & unum servum ei attulit,

[illegible]

[illegible]

Contigit autem, ut ante mar Thomæ Episcopi in Indiam reditum, è vivis excederet Mar Simeon Catholicus, & ab hac vita temporaria & fluxa ad illam perpetuò mansuram & immortalem migraret anno Græcorum millesimo octingentesimo decimo tertio, qui in monasterio sancti ac beati Eugenii sepultus est. Dominus in cœlestis regni mansionibus requiem animæ ejus impertiri dignetur, Amen. Illi successit Elias Catholicus Patriarcha, qui & monachos tres probatissimos ex cœnobio sancti Eugenii adduxit. Horum pri-

[illegible]

NOTA.

1 *Thomam*. Ejus meminit Ludovicus Gusmanus in sua de Indicis expeditionibus historia lib. 2. cap. 37. & Athanasius Kirkerius in Prodromo pag. 112.

primus fuit Raban David, cognomento Longus, quem metropolitam instituit, & Mar Jaballaham appellavit. Alter Raban Georgius dicebatur, quem Episcopum consecravit, & Mar Denham appellari jussit. Postremus Raban Masudus, quem Episcopum similiter creavit, & Mar Jacobum nominavit. Hos omnes ordinavit in cœnobio sancti
1 Joannis 1 Ægyptii germani fratris sancti Achæ in finibus Gazartæ Zebedææ anno Græcorum millesimo octingentesimo decimo quarto. Mox eosdem quatuor istos Patres ad terras Indorum, & ad Insulas marium,
2 quæ sunt intra 2 Dabag, & Sin, ac Masin ire jussit: & Christi Domini sui ope omnes incolumes illuc pervenerunt, videruntque Mar Joannem Episcopum Indorum adhuc superstitem, qui unàcum cæteris benedictis fidelibus illic commorantibus de Patrum adventu vehementer gavisus est.

Sequenti anno literas ad Mar Eliam Catholicum dederunt, qui tamen eas non accepit, morte præventus, sepultusque fuit in ecclesia Meschintæ in urbe Mosul: eique suffectus est Mar Simeon Catholicus Patriarcha. Epistola autem à præ-

di-

NOTÆ.

1 *Joannis Ægyptii germani fratris sancti Achæ cœnobium in finibus Gazartæ Zebedææ.* Ejus cœnobii meminit Andreas Masius in Præfat. ad Anaphoram S. Basilii. Mares autem in vita Barbasemini Patriarchæ refert, Joannem & Acham sancti Eugenii discipulos fuisse, & in Bizabde idolorum fanum in ecclesiam convertisse, ibique cœnobium condidisse, cui postea زرنوق *Zarnuchæ* cognomentum impositum. Vide Tom. 1. pag. 537. & 540. ubi de Joannis & Achæ memoria in menologio Chaldæorum, deque eorumdem cœnobio in Zebedæa insula posito.

2 *Dabag, Sin, ac Masin.* Insulas Indis Sinisque adjacentes intelligit: ubi Syros à priscis temporibus habitasse compertum est tùm ex illius gentis historia, tùm ex celebri monumento lapideo in Sinarum regione reperto, de quo Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 255.

dictis Patribus ex India scripta, erat hujusmodi.

ܡܢ ܒܬܪܗ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܩܬܘܠܝܩܐ
ܦܛܪܝܪܟܐ. ܘܐܓܪܬܐ ܕܫܕܪܘ ܐܒܗ̈ܬܐ ܗܠܝܢ ܡܢ ܗܢܕܘ : ܟܬܝܒܐ ܗܘܬ
ܟܕ ܗܘ ܗܟܢܐ.

Epistola, quam miserunt Patres Indiæ, & Sin, ac Masin.

ܐܓܪܬܐ ܕܫܕܪܘ ܐܒܗ̈ܬܐ ܕܗܢܕܘ
ܘܨܝܢ ܘܡܨܝܢ.

Simeoni [1] alteri, & Papæ nostrorum dierum: Timotheo seculi nostri, & Jesu filio Nun temporis nostri, & Jesujabo nostri ævi: cui data est potestas in cælo & in terra pascendi gregis Christi, virgâ Petri, quæ ipsi succedentibus temporibus tradita est; (ô Beatum populum, cui sic accidit: habere, scilicet, talem Præsulem & Rectorem!) Mar ELIÆ Catholico Patriarchæ Orientis, quæ est mundi pars cæterarum mater: quem Dominus confirmet, erigat, exaltet, magnificet, & consortet ad gloriam christianæ religionis, & ad exaltationem ecclesiarum, Amen. Servi vestri exigui, & discipuli imperfecti, Mar Jaballaha, & Mar Thomas, & Mar Jacobus, & peregrinus Denha, contemptibiles & infirmi, pedum vestrorum mundorum sanctorumque scabellum adorant, atque pro tribulatione sua subsidium postulant acceptarum & efficacium orationum vestrarum, & elata voce cum obsecratione dicunt: Benedic Domine, Benedic Domine, Benedic Domine. Joannes quoque tabernaculum Dei, ac thesaurarius ministerii ejus, sanctus & princeps sanctorum, Episcopus Metropolita Atelæ; & universi sancti Patres, & monachi probi, & puri Presbyteri, & immaculati Diaconi, & electi fideles, & Christiani omnes ibi commoran-

ܠܫܡܥܘܢ ܬܪܝܢܐ ܘܦܦܐ
ܕܝܘܡܬܢ : ܘܛܝܡܬܐܘܣ ܕܕܪܢ :
ܘܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܕܙܒܢܢ : ܘܝܫܘܥܝܗܒ
ܕܥܕܢܢ : ܕܐܬܝܗܒ ܠܗ ܫܘܠܛܢܐ
ܒܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ ܠܡܪܥܐ ܠܡܪܥܝܬܗ
ܕܡܫܝܚܐ ܒܫܒܛܐ ܕܦܛܪܘܣ ܘܕܐܬܝܗܒܬ
ܐܫܬܠܡܬ ܐܝܕܐ ܡܢ ܐܝܕܐ. ܘܛܘܒܘܗܝ
ܠܥܡܐ ܕܗܟܢܐ ܐܝܬ ܠܗ ܪܝܫܐ
ܘܡܕܒܪܢܐ. ܡܪܝ ܐܠܝܐ ܩܬܘܠܝܩܐ
ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܡܕܢܚܐ ܐܡܐ ܕܦܢܝܬܐ.
ܘܡܪܝܐ ܢܫܪܪܝܘܗܝ ܘܢܪܝܡܝܘܗܝ ܘܢܪܒܝܘܗܝ
ܒܡܪܝܐ ܡܫܘܪܪܢܘܬܗ ܘܡܫܡܠܝܢܘܬܗ
ܠܫܘܒܚܐ ܕܟܪܝܣܛܝܢܘܬܐ
ܘܠܪܘܡܪܡܐ ܕܥܕܬܐ ܐܡܝܢ.
ܥܒܕܝܟܘܢ ܙܥܘܪ̈ܐ ܘܬܠܡܝܕܝܟܘܢ ܚܣܝܪ̈ܐ
ܡܪܝ ܝܗܒܐܠܗܐ : ܘܡܪܝ ܬܐܘܡܐ :
ܘܡܪܝ ܝܥܩܘܒ : ܘܐܟܣܢܝܐ ܕܢܚܐ :
ܫܝܛܐ ܘܡܚܝ̈ܠܐ ܣܓܕܝܢ ܠܟܘܒܫܐ
ܕܪ̈ܓܠܝܟܘܢ ܕܟܝ̈ܬܐ ܘܩܕܝ̈ܫܬܐ
ܘܒܥܝܢ ܥܘܕܪܢܐ ܠܐܘܠܨܢܗܘܢ ܒܨܠܘ̈ܬܟܘܢ
ܡܩܒܠ̈ܬܐ ܘܡܥܕܪ̈ܢܝܬܐ ܘܩܥܝܢ ܒܩܠܐ ܪܡܐ
ܡܪܝ ܒܪܟ ܘܡܪܝ ܒܪܟ ܘܡܪܝ ܒܪܟ
ܝܘܚܢܢ ܡܫܟܢܐ ܕܐܠܗܐ ܘܓܙܒܪܐ
ܕܬܫܡܫܬܗ ܩܕܝܫܐ ܘܪܝܫ ܩܕܝ̈ܫܐ
ܐܦܣܩܘܦܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܐܛܠ :
ܘܟܠܗܘܢ ܐܒܗ̈ܬܐ ܩܕܝ̈ܫܐ ܘܕܝܪ̈ܝܐ
ܡܫܒ̈ܚܐ ܘܩܫ̈ܝܫܐ ܕܟ̈ܝܐ ܘܡܫܡܫ̈ܢܐ
ܕܠܐ ܡܘܡ ܘܡܗܝܡܢ̈ܐ ܓܒܝ̈ܐ
ܘܟܠܗܘܢ ܟܪܝܣܛܝ̈ܢܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܒܗ ܗܪܟܐ

NOTA.

1 *Simeoni alteri* &c. Nominibus præcessorum suorum, qui sanctitatis vel doctrinæ famâ apud eam gentem claruere, Elias Patriarcha appellatur. Fuit autem *Simeon* cognomento *Bar-Sabae*, martyr sub Sapore Persarum rege. *Papas* ejusdem Simeonis præcessor. *Timotheus* anno Christi 782. Nestorianis præfuit. *Jesus filius Nun*, seù *Josve Bar-Nun* Timotheo successit. *Jesujabi* tres præ aliis celebrantur, Arzunensis, scilicet, Gadalensis, & Adjabenus: de quibus hoc tom. passim, nec non tom. 2. Bibl. Orient. pag. 397. 399. 415. 416. 420. 433. & 434.

rantes, salutem nostram in Domino excipiant.

[illegible]

Amabili dilectioni tuæ nunc significamus, divina nos ope & vestrarum acceptarum orationum suffragio adjutos ad benedictas Indorum terras salvos & incolumes pervenisse per divinæ gratiæ virtutem. Gratias agimus Deo universorum Domino, qui confidentes in se non confundit. Hìc porrò à Christianis summâ cum omnium lætitiâ excepti fuimus: & Pater noster sanctus Mar Joannes adhuc in vivis est, & salutem plurimam vobis dicit. Sunt autem hìc triginta ferè millia familiarum christianarum communis nobiscum fidei, & Dominum orant, ut vos incolumes tueatur. Nunc autem alias construere ecclesias cœperunt, omniumque rerum copia abundant, suntque mansueti & pacifici. Benedictus sit Deus. Sed & Ædes sancti Thomæ Apostoli à Christianis quibusdam habitari cœptæ sunt, qui de earum instauratione satagunt. Distant autem à prædictis Christianis itinere ferè viginti quinque dierum, positæque sunt ad mare in urbe, quæ dicitur Meliapor, in provincia Silan, quæ est una ex provinciis Indiæ. Nam Indorum regiones plures sunt, & validæ, & semestre iter occupant, suaque habet unaquæque regio nomina: nostra autem regio, in qua Christiani commorantur, Malabar appellatur, habetque viginti circiter urbes, quarum tres celebres sunt
1 & firmæ, Carangol, 1 Palor, & Colom: & aliæ illis proximæ accedunt. In omnibus verò Christiani habitant,

[illegible]

NOTÆ.

1 *Carangol*, *Palor*, *Colom*. Hoc est, urbes in Malabaria Cranganora, Coulanum, & Palaorum. Gusmano in hist. Indica lib. 2. cap. 37. & Kirkerio in Prodromo pag. 115. *Cranganor*, & *Colon*. Ejusdem regionis sunt *Cananora*, & *Calecutium*, de quibus Baudrandus in Lexico.

tant, & ecclesiæ constructæ sunt; vicinamque habent magnam & opulentam urbem Calecutum, quam infideles idololatræ incolunt.

[illegible]

Hoc etiam, Patres nostri, discite: missas, videlicet, in has Indorum terras ex Occidente validas naves à Rege christianorum, qui sunt fratres nostri [1] Franci. Tenuit autem navigatio annum integrum: & primùm quidem Austrum tenentes, Chus, hoc est, Æthiopiam præternavigarunt: inde ad has Indorum terras venerunt; & piper aliasq; merces mercati, ad suos remearunt. Per hunc modũ apertâ & probè exploratâ viâ prędictus Rex, quem Deus incolumem servet, sex alias ingentes naves misit, quibus semestri spatio mare emensi, Calecutum urbem tenuere, nauticæ artis peritissimi. Habitant Calecutum Ismaëlitæ frequentes, qui ingenito in Christianos odio concitati, eosdem apud ethnicum Regem calumniari cœperunt, ajentes: homines illos ex Occidente venisse, eisque vehementer placuisse urbem & regionem: quare ad Regem suum quamprimùm redituros, & ingentes copias navibus adducturos: inde bellum & regni excidium imminere. Ismaëlitarum dictis fidem adhibuit Rex infidelis, eorumque consilium sequutus, exiliit sicut amens, & universos prædictos Francos occidit, quos nempe in urbe reperit, septuaginta viros, & quinque sacerdotes

[illegible]

NOTA.

1 *Franci*. Lusitanos intelligit, ut ex infrà dicendis patet. Francorum nomine ab Orientalibus Europæi omnes designantur. Vide Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 499.

dotes probos, qui ipsos comitabantur: quandoquidem sine sacerdotibus iter agere, aut quoquam pergere non solent. Reliqui, qui in navibus erant, solutis anchoris abjerunt cum tristitia magna & amaro fletu, & ad nostros christianos utpote
1 affines venerunt in urbem 1 Cocen. Habet hæc itidem infidelem Regem, qui videns eos in gravi commotione & tribulatione magna, suscepit illos apud se, & consolatus est, atque juravit, se nunquam ipsos deserturum. Quum autem impius ille Rex, qui eorum socios occiderat, hæc intellexisset, irâ exarsit, & collecto ingenti exercitu illos adortus est. Quare coacti fuere Franci unàcum Rege, ad quem profugerant, in castrum munitissimum intra maritima se recipere, ubi ad aliquot dies manserunt. Tùm demùm misertus est eorum Christus, & naves quamplures ex terris illorum Francorum huc appulerunt, Regemque Calecuti gravissimo bello implicuerunt, & admotis tormentis jecerunt in eum lapides prægrandes, multosque mortales ex impii Regis exercitu interfecerunt, eumque, atque copias ipsius ab ora maritima expulerunt. Inde Franci ad urbem Cocen profecti, castrum ingens ibidem construxere, & trecentis præsidiariis viris bellicosis ex sua gente munivere, quorum alii ad tormenta tractanda deputabantur, alii sclopetarii erant. Adjecta sunt quinquaginta circiter tormenta ingentia, & alia parva fere centum, & sclopeta. Interea Rex eorum inimicus, cujus memoria pereat, bellum reparabat. Sed mox commisso prælio victus est Christi virtute, amissis tribus millibus ex suis, quos tormenta discerpserunt, fugitque in urbem suam Calecutum. Eum itaque insequuti Franci maritimo itinere, (mari enim urbs ejus alluitur,)

[illegible]

NOTA.

1 *Cocen*. Cochinum, seù Cocinum maritima Malabaricæ regionis urbs, de qua Baudrandus in Lexico,

tur,) comprehenderunt eum, ejusque naves ceperunt & confregerunt, repertosque in illis Ismaelitas ferè centum, navium rectores interfecerunt, urbem verò tormentis vastarunt.

[illegible]

Hoc bello defunctus prædictorum illorum Francorum Dux, ad aliam urbem, Cananorum dictam, in eadem regione Malabar, venit ad alium Regem infidelem, & ab eo locum postulavit in ipsius urbe, ubi suam negociationem exercere liberè possent, & in posterum illuc appulsuri suæ gentis homines sequentibus annis divertere: deditque eis locum, & domum amplam, & cum gaudio illos excepit, tractavitque humanissimè. Vicissim Dux Christianus vestes auro textas, & pannos murice tinctos Regi rependit. Mox quatuordecim mille tagaras piperis mercatus, in regionem suam discessit. Habitant autem ex eorum gente homines ferè viginti in urbe Cananoro: ad quos profecti, postquam ex Hormizda (*Hormus*) urbe ad eam Indorum civitatem Cananorum venimus, significavimus, illis nos esse Christianos, nostramque conditionem & gradum indicavimus: & ab illis magno cum gaudio suscepti sumus, nobisque pulchras vestes dederunt, & vi-

[illegible]

& viginti drachmas auri, nostramque peregrinationem suprà virtutem propter Christum honorarunt: & apud eos duos cum dimidio menses mansimus, & præceperunt, ut constituta die nos quoque sacra mysteria faceremus, hoc est, Oblationem celebraremus. Et quidem aptum ad orationem peragendam locum, hoc est, Oratorium deputarunt: & sacerdotes eorum quotidie sacram conficiunt oblationem & sacrificant: hic enim est mos & ritus eorum. Quamobrem Dominica die [1] Nosardel, postquam sacerdos eorum celebrasset, nos quoque admissi fuimus & sacrum fecimus: & placuit valdè oculis eorum. Inde digressi, ad nostros Christianos perreximus, qui ab hoc loco octo dierum itinere distant. Numerus prædictorum Francorum, quadringentorum circiter virorum computatur: ceciditque timor eorum & pavor super omnes infideles & Ismaëlitas istarum regionum. Eorundem autem Francorum regio Portugallus vocatur, una ex Francorum regionibus; eorumque Rex [2] Emmanuel appellatur; Emmanuelem oramus, ut illum custodiat.

[illegible]

Ne incusetis nos, fratres, quod hanc epistolam produximus: voluimus enim & quæsivimus, celsitudini vestræ ista significare. Et Dominus sit nobiscum omnibus, Amen.

[illegible]

Exa-

NOTÆ.

1 *Dominica Nosardel* est prima *Æstatis*, ut vocant Chaldæi, & septima post Pentecosten, de qua vide Officium Chaldæorum Tom. I. Biblioth. Orient. pag. 581.

2 *Emmanuel Rex*, cognomento Magnus, in Lusitania regnavit ab anno Christi 1495. ad annum 1521.

Exarata, & missa fuit hæc epistola à regione Indiæ anno Græcorum millesimo octingentesimo decimo quinto. Deo autem sit gloria, & honor, & gratiarum actio, & adoratio, nunc, & semper, & in sæculum sæculorum, Amen.

ܡܬܟܬܒܐ ܕܝܢ ܘܐܫܬܕܪܬ ܐܓܪܬܐ
ܗܕܐ ܡܢ ܐܬܪܐ ܕܗܢܕܘ ܒܫܢܬ ܐܠܦ
ܘܬܡܢܡܐܐ ܘܚܡܫܬܥܣܪܐ ܠܝܘܢܝܐ.
ܘܠܗ ܕܫܘܒܚܐ ܘܐܝܩܪܐ ܘܬܘܕܝܬܐ
ܘܣܓܕܬܐ ܗܫܐ ܘܒܟܠܙܒܢ ܘܠܥܠܡ
ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ.

Explicit, & Domino nostro sit laus, & super nos miserationes ejus in sæcula.

ܫܠܡܬ. ܘܠܡܪܢ ܫܘܒܚܐ ܘܥܠܝܢ
ܘܪܚܡܘܗܝ ܠܥܠܡܝܢ.

CAPUT LIX.

Abraham Episcopus Seleuciæ.

I. Abraham Seleuciæ episcopus.

ABRAHAM Seleuciæ episcopus, sub Simeone Nestorianorum Patriarcha vivebat anno Christi 1526. alius à juniore Abrahamo Persidis episcopo, qui Synodo Amidensi, anno 1616. sub Elia Patriarcha celebratæ subscripsit, ut tom. 1. pag. 547. observavi.

II. Ejus Carmen.

Exstat Syriacum ejus *Carmen de anno novo*, hoc titulo præfixo.

ܐܘܪܬܐ ܕܥܠ ܪܫ ܫܢܬܐ ܕܪܒܢ
ܐܒܪܗܡ ܡܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܣܠܝܩ
ܐܬܥܒܕ ܒܫܢ̈ܝ ܝܘܢܝܐ:

Carmen de anno novo auctore Raban Abrahamo Seleuciensi anno Græcorum millesimo octingentesima trigesimo septimo. Cod. Syr. 8. Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 488.

CAPUT LX.

Elias Patriarcha.

I. Elias Patriarcha.

ELIAS Nestorianis Patriarcha præerat an. Christi 1584. quum Leonardus Abel Episcopus Sidoniensis Gregorii XIII. jussu in Ægypto, Syria atque Mesopotamia Patriarchas Melchitarum, Coptorum, Jacobitarum, Nestorianorumque visitavit. Præcessorem habuit Simeonem Bar-Mamam hæreticum Patriarcham: cosque ipse Nestorianis tempore præfuit, quo Simeon Denha Ahatallæ post Abdjesum proximus successor catholicos Chaldæos regebat, de quo Miræus Biblioth. Eccl. pag. 58. obiit anno Græcor. 1902. Christi 1591.

II. Ejus Fides.

Exstat Arabica ejus *Fides*, sed Nestorianis plena erroribus, Cod. Vat. 156. exarata mense Decembri anno Græcorum 1897. Christi 1586. de qua vide Tom. 1. pag. 549. Altera orthodoxa Syriacè habetur Cod. Vat. 157. fol. 117. ad summum Pontificem Paulum V. transmissa ab hujus Eliæ cognomine successore, de qua eodem tom. 1. pag. 546.

CA-

CAPUT LXI.

Simeon episcopus Amidæ: Gabriel Hesnæ: & Elias Patriarcha.

I. Simeon episcopus Amidæ.

SIMEON Amidæ episcopus sub Elia Patriarcha Nestoriano, de quo proximè dictum est, anno Christi 1584. claruit, cique circa annum 1590. defuncto successit Elias episcopus, quo demùm anno Christi 1616. Sedem illam sponte abdicante, ab Elia orthodoxo Patriarcha hæretici cognominis successore electus fuit Adam archimandrita, qui & Timotheus, ut Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 549. observavi.

II. Ejus Hymni.

Exstant ejus Hymni Syriaci *de B. Maria*, & *Sanctis* in Arabicum sermonem ab anonymo conversi anno Græcorum 1962. Christi 1651. ut legitur in Codice Amidensi 2. Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 581. Ejusdem *Carmen paracleticum de defunctis* Arabicè habetur Cod. Syr. 1. Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 486.

III. Gabrielis Episcopi Hesnæ carmen.

Simeoni æqualis fuit Gabriel Hesnæ Episcopus, qui vitam produxit usque ad annum Christi 1616. quo ejuratis Nestorianis erroribus in Synodo Amidensi unàcum Elia Patriarcha, & Episcopis, Elia altero Sehertæ, Josepho Gezirae, Abrahamo Persidis, Timotheo Jerusalem & Amidæ, & Ananjesu Vanæ, Catholicam fidem amplexus est, ut dixi tom. 1. pag. 547. Ejus *Carmina duo* recensui eodem tom. 1. pag. 551. *Carmen aliud de anno novo* compositum anno Græcorum 1908. Christi 1597. Exstat Cod. Syr. 8. Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 488.

IV. Eliæ Patriarchæ epistolæ.

Denique Eliæ Patriarchæ, cujus epistolas V. cit. tom. 1. pag. 546. & seqq. laudavi, exstant in Bibliotheca Collegii Maronitarum de Urbe binæ aliæ epistolæ Syriacæ manuscriptæ, quarum prima est *ad Thomam & Franciscum Fratres Minores*; altera *ad Paulum V. Summum Pontificem*.

Eliæ Chaldæorum Patriarchæ [1] Epistola ad Fratres Minores in urbe Alepo commorantes. ܡܢ ܐܠܝܐ
ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܟܠܗ ܡܕܢܚܐ
ܡܫܡܫܢܐ ܠܟܘܢ . ܘܗܘܝܬܘܢ ܡܒܪܟܝܢ ܐܘ
ܐܚܝܢ ܡܫܒܚܝܢ ܘܡܥܠܝܐ ܕܟܠܢ
ܒܢܝܐ ܐܒܗܬܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܡܫܒܚܐ ܕܡܢ
ܛܟܣܐ ܕܡܢ ܦܪܢܣܝܣܩܘ : ܕܫܠܝܡ
ܠܒܝܬܗ ܕܒܪܘܪܝܢ ܕܡܠܟܘܬܗ
ܘܐܬܪܘܬܗ ܠܫܘܒܚܐ ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ
ܘܫܘܝܢ ܠܗ ܠܟܠ ܡܢ ܫܠܡ ܘܥܡܠܢ
ܛܝܒܘܬܗ ܕܡܪܢܣܝܘܬܐ ܕܢܦܫܗ
ܠܗܘܐ ܕܠܗ ܕܫܡܝܐ ܕܝܠܗ ܒܠܒܢ :
ܐܡܪܐ ܕܐܦ ܕܡܢ ܐܝܟ ܐܬܝܬܝ ܠܟ
ܠܠܗܘܐ ܕܫܡܝܐ ܠܡ ܕܠܘܗܝ ܒܢܝܢ
ܐܘܪܚܐ . ܒܒܝܬ ܡܢ ܚܒܝܒܐ ܡܢ
ܐܫܬܐܠܬܘܢ ܕܢܦܩܝܢ ܒܥܝܢܐ ܕܡܢ
ܐܠܗܐ ܕܐܒܘܢ ܕܠܒܟܘܢ ܠܘܬ
ܟܢܫܐ ܕܝܠܢ ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ ܕܐܒܘܢ
ܗܠܝܢ ܕܫܘܝ ܠܟܘܢ ܕܡܢ ܐܘܪ : ܠܦܘܡ
ܟܠܗ ܟܠܗ ܘܐܝܢܐ ܟܠܗܘܢ ܫܒܝܩ
ܕܡܢ ܦܪܢܣܝܣܩܘ ܘܐܦ ܠܟܠ ܡܢ ܟܠ
ܦܪܘܣ

NOTA.

1 *Epistola ad Fratres Minores*. Anno Christi 1615. exeunte exarata, quum Frater Thomas Novariensis, Custos conventus Franciscanorum Alepi, ab Elia Chaldæorum Patriarcha, ut Synodo Amidensi interesset, invitatus, accedere diu renuisset. Rem fusiùs narrat Stroza in Præfatione ad Synodalia Chaldæorum. Vide tom. 1. p. 545.

[illegible]

[illegible]

E Cella Patriarchali orationes & vota vobis redduntur, Fratres chariſſimi nobiſque honoratiſſimi, ſacerdotes venerabiles & excelſi aſcetæ Rabban Thoma, & Rabban Franciſce: ſignificamus vobis epiſtolas Cuſtodis veſtri nos legiſſe earumque ſenſa intellexiſſe, indeque ſummam & incredibilem lætitiam hauſiſſe. Idcircò Domino noſtro Jeſu Chriſto gratias continenter agimus, quoniam hanc omnem erga nos dilectionem cordibus veſtris inſeruit, quemadmodum etiam Rabban Adamus nobis renunciavit, ſubdens, vos eandem charitatem cum omnibus filiis noſtræ confeſſionis exercere. Nunc verò, probatiſſime amice Rabban Thoma, fraternitatem tuam rogamus, ut ſi noſtræ Eccleſiæ concordiam conciliationemque juxta Patris noſtri Papæ mandatum à Rabban Adamo vobis exhibitum ad finem perduxiſtis; quamprimùm unàcum ſocio tuo Rabban Franciſco ſine ulla cunctatione ad nos veniatis. Si verò opus nec-

necdum perfecistis, oramus, ut quàm celerrimè exequamini, & continuò ad nos properetis: nam & cum omni charitate atque desiderio vos præstolamur. Quæcumque porrò Rabban Adamus nostrorum consiliorum conscius vobis exposuit, atque pollicitus est, pro certo habetote vobis in quadruplum à nobis fore reddenda, neque literas Domini nostri Papæ, nisi vobis præsentibus fore resignandas; postquam nimirùm ad nos veneritis: nosque in hoc nostro cum Papa negotio operâ dumtaxat vestra usuros . . . . . Hæc & hujuscemodi verba ad Papam, & ad Generalem vestrum scripsimus. Nec ambigere debetis, ut magno vos honore excepturi simus pro viribus, vosque quasi pupilla oculi à nobis custoditum iri. Videte autem, ne cuipiam in via dicatis, unde venitis, quove pergitis, aut quinam estis: neve per Amidam urbem transeatis omninò; sed de ædibus Mar Gabrielis primi inter Metropolitas percontamini ab incolis pagi In-Tanur propè Amidam, qui vobis viam rectam monstrabunt: ipsis enim vos etiam atque etiam commendavimus. Sed & illud vos oramus, ne ad nos cum magno nomine & amplo ornatu veniatis . . . . Sed pauperum more vetustis vestibus utamini; quum verò ad nos perveneritis vestes nos vobis conficiemus, & quæcumque petieritis faciemus. Quare quum nostra loca ingressi fueritis, discite, ubinam Mar Gabriel inter Metropolitas nostros senior, & Rabban Adamus commorentur; atque ad ipsos divertite, à quibus ad nos deducemini. Nolite ergo timere, aut perturbari, neque cogitationes in cor vestrum omnino ascendant: tantummodò vestra omnia secretò agite. Fraternitati autem vestræ hæc indicasse, sat esse arbitramur. Nostro intereà in Domino fratri Consuli Veneto plurimam nostro nomine salutem dicite, eidemque multas habemus gratias pro iis, quæ in Rabban Adamum propter voluntatem Papæ, & nostram præstitit. Salutate insuper excelsum principem fratrem in Christo nostrum Consulem Franciæ, cumque oramus, ut filios confessionis nostræ diligat, sicut & ipsi vos diligimus. Valete in Domino etiam Amen.

Humilis Gabriel.

Ejusdem Eliæ Chaldæorum Patriarchæ Epistola ad Paulum V. Summum Pontificem. ܐܒܘܢ ܓܘܢܝܐ

ܗܘ ܕܪܥܘܬܐ ܘܪܫܐ ܕܐܒܗܬܐ : ܢܬܝܕܥ ܚܘܒܟ ܪܚܝܡܐ ܕܠܘܬܢ ܕܡܢ ܒܬܪ ܕܟܢܘܫܢ ܟܬܒܘܢܐ ܘܟܬܝܒܝܢ ܡܢܢ ܘܐܫܬܠܡܘ ܠܐܝܕܝ ܐܝܙܓܕܟ ܐܫܬܕܪ : ܘܬܘܒ ܐܦ ܠܩܕܝܫܘܬܟ ܒܟܬܝܒܬ ܐܝܕܝ ܕܡܢ ܒܘܟܪܐ ܘܡܢܗ ܦܛܪܘܣ ܕܫܪܪܘ ܠܝ ܦܬܓܡܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܢ ܐܒܗܐ ܩܕܝܫܐ ܘܐܦ ܡܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܫܠܝܚܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ : ܠܐ ܡܛܠ ܠܝ ܡܕܡ ܘܐܦܠܐ ܚܙܝܢ ܡܕܡ ܡܢܗܘܢ ܐܝܟ ܕܚܙܘ ܐܚܪܢܐ ܕܡܢܝ ܦܪܘܐ ܠܐܘܡܢܐܘܣ ܘܠܬܐܘܕܘܡܝܢܘܣ . ܘܐܢܬܘܢ ܒܠܚܘܕ ܡܠܦܢܝܢ ܐܢܬܘܢ . ܘܐܦ ܗܕܐ ܕܝܠ ܠܟ ܐܘ ܡܪܢ ܕܗܘܐ ܬܠܡܝܕܐ ܕܝܠܟ ܘܕܠܝܬܐ ܥܡܝ . ܥܠܡܢ ܕܡܫܚܬܐ ܗܝ ܬܠܡܝܕܐ : ܢܗܘܐ ܡܩܒܠܐ ܠܟܠ ܐܒܗܘܬܟܘܢ . ܘܟܠܐ ܡܢ ܕܠܐ ܡܫܚܬܐ ܗܝ ܬܠܡܝܕܐ : ܠܐ ܢܗܘܐ ܡܬܩܒܠܐ ܠܘܬܟܘܢ . ܘܐܢܐ ܒܬܠܡܝܕܘܬ ܠܗܘ ܬܠܡܝܕܐ : ܘܡܢ ܗܫܐ ܘܠܗܠ ܟܠ ܒܫܢܬܐ ܘܡܫܕܪܢܐ ܠܗܘܢ ܠܟܠ ܐܒܗܘܬܟ : ܒܗܢܐ ܬܠܡܝܕܐ ܬܠܡܝܕܝܢ ܠܗܘܢ .

ܡܣܟܢܐ ܐܠܝܐ ܡܫܡܫܢ ܦܘܪܫܢܐ ܘܡܕܒܪܢܐ .

Universalis Pater noster, Pastorum princeps, & Patrum caput. Intelligat charissimus amor in nos tuus, post nostram Synodum libellos à nobis scriptos fuisse tuoque legato traditos. Vestræ insuper sanctitati mea manu signi-

gnifico; neque ex benedictionibus [1] *S. Petri, quæ præteritis temporibus à Papis, qui in pace requieverunt, nobis destinatæ fuere, neque ex iis, quas vestra Paternitas nuper transmisit, ad nos quidpiam pervenisse, neque quidpiam ex illis nos vidisse, sicut legati vestri Pater Thomas & ejus interpres perspexerunt. Vos nihilominus in pace manere millies optamus. Istud præterea te scire, Domine mi, aveo, hoc deinceps inter nos fore sigillum. Quicumque hoc sigillum attulerit, à Paternitate vestra suscipiatur. Qui verò hoc sigillum non attulerit, repellatur. Primum quippe illud sigillum sustulimus: & in posterum omnes literas ad Paternitatem tuam scribendas, hoc sigillo signabimus.*

Humilis Elias minister Sedis Orientalium.

[illegible]

CAPUT LXII.

Josephus II. Patriarcha.

I. Josephi Patriarchæ vita, & scripta.

JOSEPHUS hujus appellationis secundus Chaldæorum Catholicæ communionis Patriarcha, à Josepho I. anno Christi 1691. Episcopus Amidensis ordinatus, biennio post eidem Josepho sponte abdicanti successit. Pallium confirmationemque ab Innocentio XII. Summo Pontifice obtinuit mense Junio anni 1696. Obiit anno Christi 1714. quum sedisset annos 21.

Suam ipse vitam describit, operumque suorum catalogum texit ad calcem libri, cui titulus *Speculum tersum*, in hæc verba. [illegible]

NOTA.

1 *Ex Benedictionibus S. Petri*. Sacra munera à Paulo V. Summo Pontifice ad Eliam Patriarcham transmissa, recensentur in epistola ad eundem data VIII. Kal. April. 1614. de qua vide Tom. 1. pag. 545.

[illegible]

[illegible]

Ego Josephus secundus, Dei gratia Chaldæorum Patriarcha, patriam habui Tel-Cepham oppidum in ditione urbis Mosul, natus anno Græcorum 1978. (Christi 1667.) *piis & orthodoxis parentibus. Pater Giomaa, mater Samone fuit, cognomentum familiæ Bait-Maaruf, ideft, de Nobilibus. Educatus itaque in patria mea, Syriacos codices legere & intelligere ab eruditis atque orthodoxis præceptoribus doctus fui: ibidem Diaconi gradum circa annum quartum decimum suscepi. Quum autem annum vigesimumsecundum attigissem, ex prædicto oppido Amidam urbem, alio nomine Diar-Bacr, profectus sum, eodemque anno Presbyter à divino Præsule Mar Josepho* [1] *primo, quum sub ejus disciplina viverem, sum ordinatus.*

NOTA.

1 *Josepho primo*. Ex Amidensi Chaldæorum Episcopo electus fuit ejusdem gentis Patriarcha, Pallioque Pontificio donatus ab Innocentio XI. die 24. Junii anni Christi 1681. Abdicavit anno 1693. Romamque migravit, ubi obiit post ann. 1700. nonnullos Codices manu ejus exaratos habemus in Biblioth. Vatic. quos vide Tom. I. pag. 583, & 584.

natus. Evoluto biennio idem Præsul me Metropolitam creavit, mox post alterum biennium Patriarcham etiam consecravit, & in proprio throno collocavit: ipse Amidà discessit Romamque petiit, ibidem reliquum vitæ suæ curriculum completurus. Ab ejus porrò discessione Arabicis literis operam dare orsus sum, & Ismaëlitarum scholas frequentare, quod nulla Christianis in Oriente pateret schola. In prædictis itaque Tajorum scholis Logicam, Physicam, atque Metaphysicam, postremam scilicet philosophiæ partem, quæ est Theologia omnium scientiarum complementum, didici; & nisi Deus fuisset adjutor meus, vivus fortasse in Infernum descendissem eorum causa, quæ legendo hauseram ab iis, qui extra gregem [1] *nostrum vivunt. Interea dum literis vaco, sex libros ad utilitatem charissimorum fratrum composui, quorum primus est Tractatus utilis, cui titulus, Gaudium justorum, & medicina peccatorum, quem ex Arabico Syriacum feci. Secundus Lampas lucis inscribitur, quem itidem ex Arabico in Syriacum verti. Tertius est Ecclesiasticus Codex, in quo officia festorum quatuor ordinavi, festi videlicet Circumcisionis, & S. Phetionis, atque Transitus Virginis, ejusdemque Nativitatis. Quartus, in quo Carmen composui, eo ordine, ut singulæ strophæ octo versus contineant, & singula disticha in unum rithmum, seu modulum desinant; tractavique de præstantia vitæ anachoriticæ & cœnobiticæ. Quintus Dialecticæ liber ex Arabico in Syriacum mihi conversus, cui brevem expositionem Syriacè adjeci. Hoc verò anno Græcorum 2014. Christi 1703. hunc, quem præ manibus habeo librum composui, quem Speculum tersum inscripsi, protestans me profiteri & credere ea, quæ manus & digiti mei in hoc codice de rebus fidei scripsere: & hæc est fides mea, & mea confessio, atque in spe hujus fidei mortem expecto: quoniam mihi certum est nullam omninò cuipiam absque illa salutem fore. Deum interea oro, ne me ab ista fide separari permittat usque ad extremum spiritum, neque eos, quibus lumen Christi affulsit. Amen.* Quæ in hoc libro tractantur, accipe.

II. Liber inscriptus Speculum tersum.

Liber inscriptus, speculum tersum: ܟܬܒܐ ܕܡܚܙܝܬܐ ܡܢܩܝܬܐ. Continet Cap. V.

Præfatio Auctoris.

ܡܩܕܡܘܬܐ ܕܡܟܬܒܢܐ ܘܡܫܡܠܝܢܐ:

Initium: *Laudes sine termino, gratiarumque actiones sine macula Patri, ex quo Paternitas omnis denominatur &c.* ܬܫܒܚܬܐ ܕܠܐ ܫܘܠܡ ܘܬܘܕܝܬܐ ܕܠܐ ܡܘܡ ܠܐܒܐ ܕܡܢܗ ܡܫܬܡܗܐ ܟܠ ܐܒܗܘܬܐ ܘܫ.

CAPUT I. *Quod ecclesia Romana est caput ecclesiarum omnium: atque adeò Dominus noster Papa est Pater universalis omnium Christianorum: & quod fieri nequit, ut eadem Romana ecclesia in rebus fidei aberret.* ܩܦܠܐܘܢ ܩܕܡܝܐ. ܡܛܠ ܗܝ ܕܥܕܬܐ ܕܪܗܘܡܝܐ ܗܝ ܗܝ ܪܫܗ ܕܥܕܬܐ ܟܠܗܝܢ ܘܡܛܠܗܕܐ ܡܪܢ ܦܦܐ ܗܘܝܘ ܐܒܐ ܓܘܢܝܐ ܠܟܠܗܘܢ ܟܪܣܛܝܢܐ. ܘܕܡܢ ܠܐ ܡܫܟܚܢܘܬܐ ܗܘܐ ܕܬܛܥܐ ܗܝ ܥܕܬܐ ܒܨܒܘܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ.

Continet sectiones 4.

Sectio 1. *Quod fieri nequit, ut duo sint ecclesiæ capita.* ܦܣܘܩܐ ܩܕܡܝܐ. ܡܛܠ ܗܝ ܕܠܐ ܡܫܟܚܢܘܬܐ ܕܬܪܝܢ ܪܫܝܢ ܢܗܘܘܢ ܠܥܕܬܐ.

Sectio 2. *Quod is, quem in præcedenti sectione caput esse ostendimus,*

NOTA.

1 *Qui extra gregem nostrum vivunt.* Jahiam Giazalæ in schola Mahometanorum à Christiana fide defecisse, observavi suprà pag. 548.

mus, Dominus noster Romanus Papa est, ejusque prædecessoribus, ipsique, ac successoribus Pontificibus primatus delatus, & super ipsum solum ecclesia fundata est. ܡܛܠ ܗܘ ܕܪܝܫܐ ܕܐܡܝܪܘܬ ܡܢܗ ܒܟܘܡܪܐ ܩܕܡܝܐ ܗܘܝܘ ܡܢܗ ܟܐܦܐ ܕܪܘܡܐ. ܘܥܠ ܡܪܘܗܝ ܘܠܗܘ ܘܠܝܘܪܬܢܘ ܡܢ ܟܐܦܐ ܐܬܒܢܝܬ. ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܘܒܬܪܗܘܢ ܠܚܣܝܘܬܗܘܢ ܐܬܝܗܒܬ ܥܕܬܐ.

Sectio 3. *Quod Papæ, qui à sancto Petro usque in præsentem diem numerantur, ejusdem Petri Vicarii fuere, Christique procuratores.* ܡܛܠ ܗܘ ܕܦܦܐ ܕܡܢ ܫܡܥܘܢ ܦܛܪܘܣ ܩܕܝܫܐ ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢ: ܐܬܡܠܟܘ ܐܝܟ ܕܡܠܟܘ ܘܐܦܛܪܘܦܐ ܕܡܫܝܚܐ.

Hìc catalogum Romanorum Pontificum texit à S. Petro ad Clementem XI.

Sectio 4. *Quod fieri nequit, ut Papa Romanus erret in rebus fidei.* ܡܛܠ ܗܘ ܕܡܢ ܠܐ ܡܫܟܚܢܘܬܐ ܗܝ ܕܢܛܥܐ ܦܦܐ ܕܪܘܡܝܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܗܝܡܢܘܬܐ.

CAPUT II. *Adversùs Nestorianos confessionis nostræ filios, deque brevi expositione fidei ecclesiæ Romanæ, & quod hæc est vera fides.* ܩܦܠܐܘܢ ܕܬܪܝܢ ܠܘܩܒܠ ܢܣܛܘܪܝܢܐ ܒܢܝ ܬܘܕܝܬܢ: ܘܡܛܠ ܡܘܕܥܢܘܬܐ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܥܕܬܐ ܕܪܘܡܐ ܒܟܪܝܗܐ ܘܡܛܠ ܗܝ ܕܗܕܐ ܗܝ ܗܝܡܢܘܬܐ ܫܪܝܪܬܐ.

Continet sectiones 3.

Sectio 1. *Elucidatio vocum, quæ in hisce quæstionibus occurrunt.* ܦܣܘܩܐ ܩܕܡܝܐ. ܡܛܠ ܢܘܗܪܐ ܕܫܡܗܐ ܕܡܬܡܠܠܝܢ ܒܗܘܢ ܗܘ ܫܘܐܠܐ ܒܫܘܬܐܣܦܐ ܗܠܝܢ.

Primùm proponit brevem fidei catholicæ professionem, in qua duas in Christo naturas duasque voluntates, & operationes in una persona confitetur, & quatuor priora œcumenica concilia amplectitur: deinde hac voces declarat, *Natura* ܟܝܢܐ *accidens* ܓܕܫܐ, *hypostasis* seù *persona* ܩܢܘܡܐ, *Imago* ܨܠܡܐ, *Prosopon* ܦܪܨܘܦܐ, *schema* seù *forma* ܐܣܟܡܐ, *essentia* ܐܝܬܘܬܐ, *Quidditas* ܡܢܘܬܐ, *essentia* ܐܝܬܐ: *Icon* seù *figura* ܝܘܩܢܐ: *Proprietas* ܕܝܠܝܘܬܐ: *Voluntas* ܨܒܝܢܐ: *Potestas* ܫܘܠܛܢܐ: *typus* ܛܘܦܣܐ. Mox de animæ corporisque proprietatibus ac potentiis differit, deque Unionis notione ac modis: demùm de iis, quæ de Deo dicuntur, deque arbore, ut dialectici vocant, Substantiæ.

Sectio 2. *Quod unio divinitatis & humanitatis in persona Verbi dumtaxat facta est, non in persona humana.* ܡܛܠ ܗܘ ܕܚܘܝܕܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܘܐܢܫܘܬܐ ܒܩܢܘܡܐ ܕܡܠܬܐ ܗܘܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܘܠܐ ܒ ܩܢܘܡܐ ܐܢܫܝܐ.

Sectio 3. *Quod, si humana natura in propria persona subsisteret, fieri nequiret, ut cum Verbi persona unionem naturalem & personalem haberet.* ܡܛܠ ܗܘ ܕܟܝܢܐ ܐܢܫܝܐ ܐܠܘ ܒܩܢܘܡܗ ܕܝܠܢܝܐ ܐܩܝܡ ܗܘܐ: ܡܢ ܠܐ ܡܫܟܚܢܘܬܐ ܗܘܬ ܕܢܗܘܐ ܠܗ ܥܡ ܩܢܘܡ ܡܠܬܐ ܚܘܝܕܐ ܟܝܢܝܐ ܘܩܢܘܡܝܐ.

Hìc

Hic de titulo Deiparæ differit, Nestorianorumque objectiones solvit: quos prolatis ex Chaldaico ipsorum Officio, & ex Georgio Varda Nestoriano poeta testimoniis abundè refellit.

CAPUT III. *De Incarnatione adversùs omnes hæreticos in genere; sed potissimùm adversùs Jacobitas & Armenos, qui unam in Christo naturam unamque voluntatem confitentur.*

ܩܦܠܐܘܢ ܬܠܝܬܝܐ. ܡܛܠ
ܡܬܒܪܢܫܢܘܬܐ ܘܐܝܟܢܗܘܢ ܠܘܩܒܠ
ܟܠܗܘܢ ܗܪ̈ܛܝܩܐ: ܘܝܬܝܪܐܝܬ ܕܝܢ
ܠܘܩܒܠ ܝܥܩܘ̈ܒܝܐ ܘܐܪ̈ܡܢܝܐ ܗܢܘܢ
ܕܚܕ ܟܝܢܐ ܘܚܕ ܨܒܝܢܐ
ܡܘܕܝܢ ܒܡܫܝܚܐ.

Continet sectiones 5.

Sectio 1. *Quod Christus perfectus Deus est, & homo perfectus.*

ܦܣܘܩܐ ܩܕܡܝܐ. ܡܛܠ ܗܝ ܕܡܫܝܚܐ
ܐܠܗܐ ܗܘ ܡܫܠܡܢܐ ܘܒܪܢܫܐ
ܡܫܠܡܢܐ.

Sectio 2. *Quod Christus duas habet naturas in una persona conjunctas.*

ܡܛܠ ܗܝ ܕܡܫܝܚܐ ܬܪܝܢ ܟܝ̈ܢܝܢ
ܐܝܬܝܗܘܢ ܕܡܚܝܕܝܢ ܒܚܕ ܩܢܘܡܐ.

Subjicit tractatum de duabus operationibus ac voluntatibus.

Sectio 3. *Quomodo se habeat Unio naturæ humanæ cum persona Verbi.*

ܡܛܠ ܐܝܟܢܝܘܬܐ ܚܘܝܕ ܟܝܢܐ ܐܢܫܝܐ
ܥܡ ܩܢܘܡ ܡܠܬܐ.

Quod nimirùm post Unionem non una conflata sit natura, sed duæ remaneant.

Sectio 4. *Quibus & quot nominibus naturæ Christi appellentur.*

ܠܐܝܟܢܝܘܬܐ ܫܡܗ̈ܐ ܕܟܝ̈ܢܘܗܝ
ܕܡܫܝܚܐ ܘܡܢܝܢܘܬܐ ܫܡܗ̈ܝܗܘܢ.

Quatuor modos recenset, quibus Patres de naturis Christi loquutos fuisse observat. Alios scilicet *duas naturas* dixisse, alios *naturam duplicem*, nonnullos *unam naturam incarnatam*, vel absolutè etiam *unam naturam*. Inter eos autem, qui *unam naturam incarnatam* dixere, citat *Symbolum fidei confirmatæ in cœnobio sancti Maronis*: ܩܢܘܢܐ
ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܕܐܫܬܪܪܬ ܒܕܝܪܐ
ܕܡܪܝ ܡܪܘܢ ܩܕܝܫܐ
de quo vide Tom. 1. pag. 513.

Sectio 5. *Quomodo se habeat incarnatio ratione naturæ assumptæ.*

ܡܛܠ ܐܝܟܢܝܘܬܐ ܗܘܬ ܕܡܬܒܪܢܫܢܘܬܐ
ܒܠܚܘܕ ܟܝܢܐ ܢܣܝܒܐ.

Quod nimirùm humana Christi natura perfecta est, etiamsi propriâ subsistentiâ destituta sit.

CAPUT IV. *De orthodoxa Romanæ ecclesiæ doctrina, deque diversis hæreticorum in fide erroribus.*

ܩܦܠܐܘܢ ܕܐܪܒܥܐ ܡܛܠ ܢܡܘܣܐ ܬܪܝܨܐ
ܕܥܕܬܐ ܩܬܘܠܝܩܝܬܐ ܕܪܗܘܡܝ ܘܥܠ ܛܥܝܘܬܐ
ܕܗܪ̈ܣܝܘܛܐ ܕܡܬܝܕܥܢܝܬܐ ܘܐܝܠܝܢ
ܐܢܝܢ ܕܡܬܟܫܦܝܢ ܠܟܫܝܪܘܬܐ.

Continet sectiones 4.

Sectio 1. *Quod Spiritus sanctus ex Patre Filioque procedit, non ex Patre tantùm.* ܦܣܘܩܐ ܩܕܡܝܐ
ܡܛܠ ܗܝ ܕܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܡܢ ܐܒܐ
ܘܒܪܐ ܢܦܩ ܘܠܘ ܡܢ ܐܒܐ ܒܠܚܘܕ.

Sectio 2. *De Igne Purgatorio.*

ܡܛܠ ܢܘܪܐ ܡܕܟܝܢܝܬܐ.

Sectio 3. *Quod sancti ab hodierna die in Regno beatitudine fruuntur, & peccatores in Gehenna torquentur; non autem, ut nonnulli sectarii garriunt, animarum pœna felicitasque usque ad corporum resurrectionem differtur.* ܡܛܠ ܗܝ ܕܡܢ
ܝܘܡܢ ܐܝܬ ܗܘ ܒܘܣܡܐ ܠܙܕ̈ܝܩܐ
ܒܡܠܟܘܬܐ

ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ ܘܗܝܡܢܘܬܐ ܕܫܠܝܚܐ ܕܝܘܢܝܐ.
ܘܠܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܡܦܪܫܝܢ ܒܢܝ ܛܘܥܝܬܐ
ܘܥܠ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܘܗܝܡܢܘܬܐ ܠܢ̈ܦܫܬܐ
ܕܗܕܐ ܠܡܫܡܫܢܐ ܘܩܫܝ̈ܫܐ:
Citat *Narsetis* Doctoris Nestoriani carmen de Latrone, & aliud de Confessoribus: *Gabrielis* metropolitæ Mosul Canticum, cujus initium ܣܓܕܝܢܢ *Adoramus*, in quo sanctum Ammonem laudat: *Officium* Nestorianorum in Feriis prima, tertia, quarta, & quinta: *Hymnos de martyribus*, in feria secunda ad vesperas: *Apocalypsim* denique sancto Paulo Apostolo tributum, de qua hæc: ܣܗܕܘܬܐ ܥܣܪܝܬܐ:
ܓܠܝܢܐ ܕܩܕܝܫܐ ܦܘܠܘܣ ܕܡܩܒܠܝܢ
ܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܬܘܕܝܬܢ:
Testimonium X. Apocalypsis sancti Pauli quam filii confessionis nostræ (idest, Nestoriani) *suscipiunt*.

Sectio 4. *Respondetur accusationibus, quæ à sectariis adversùs ecclesiæ Romanæ filios fiunt*.

ܡܦܩ ܦܘܢܝ̈ܐ ܠܡܦܩܢܘܬܐ ܕܥܒܕܝܢ
ܡܩܛܪܓܝܢ ܒܢܝ ܛܘܥܝܬܐ ܠܒܢ̈ܝ
ܥܕܬܐ ܩܬܘܠܝܩܝܬܐ ܪܗܘܡܝܬܐ.
Continet titulos quatuor. 1. De lumine Sabbati sancti. 2. De quotidiana liturgia, quæ juxta ritum Romanæ ecclesiæ celebratur. 3. De communione laicorum sub unica panis specie. 4. Reprehensionum capita XI. adversùs Nestorianos: ac 1. apud ipsos sacramentum Confessionis ferè abrogatum est, 2. nisi certis diebus, ut puta in festo Epiphaniæ, S. Georgii, Crucis &c. pueris sacramentum Baptismi non administrant: ex quo fit, ut plures sine baptismo decedant. 3. carent sacramento Confirmationis. 4. verba Christi *Hoc est corpus meum &c.* &, *hic est calix sanguinis mei &c.* in Liturgia prætermittunt. 5. vuæ passæ liquorem pro vino in Eucharistia usurpant. 6. Fermentum, quod Malcha dicitur, ex Apostolis ad ipsos continua successione derivatum fingunt. 7. Nestorianus Patriarcha operto capite Liturgiam celebrat. 8. placentam nomini B. Virginis in Liturgia offerunt, eamque porrigentes dicunt, corpus esse ejusdem B. Virginis. 9. gradus consanguinitatis & affinitatis nequaquam observant. 10. Presbyteri post susceptum sacrum Presbyteratus ordinem uxores ducunt. Denique vespere feriæ quartæ & sextæ carnibus vescuntur, & die Dominico Jejunium quadragesimale inchoant.

Hæc Josephus in Speculo terso. Subjicit suam ipsius vitam, quam superiùs descripsi. Cæterùm etsi ejus gentis catholici librum hunc magni faciunt, & Nestoriani ipsi hæretici ex ejus lectione ad orthodoxam fidem aliquando adducti sunt; argumenta tamen, quibus auctor ad probandam catholicam veritatem utitur, à norma rectæ rationis plerumque aberrant. Nam alicubi rationes adductæ vel nimis probant, vel æquè adversariis favent: aut demùm quædam ex auctoribus testimonia proferuntur, quæ à recentioribus corrupta sunt, vel quæ ab adversariis facilè eludi possunt, ut quum auctoritates sancti Cyrilli Alexandrini adversùs Nestorianos profert.

CAPUT LXIII.

Scriptores incertæ ætatis.

ABULBARCATUS in lib. de divinorum Officiorum expositione cap. 7. Nestorianorum Scriptorum quos suprà recensuimus, catalogo hosce adjungit.

I. Omarus Bassorensis عمر البصري له كتاب البرهان فى الدين على سياقة التدبير I. Omarus Bassorensis.

التدبير الالهى كتاب المسايل والاجوبة اربع مقالات مابة ومسلتان . الاولى ٢٨ الثانيه ١٤ الثالثه ٩ الرابعه ٥١

Edidit librum Demonſtrationis de Fide juxta ordinem divinæ œconomiæ per modum interrogationis & reſponſionis, in quatuor partes & centum ac duas interrogationes diſtributum: quarum pars 1. *continet Interrogationes* 28. *Pars* 2. *Interrogationes* 14. *Pars* 3. *Interrogationes* 9. *Pars* 4. *Interrogationes* 51. Exſtat Cod. Arab. Vat. ms. 49. à fol. 131.

II. Joannes Scholaſticus.

II. *Joannes Scholaſticus* الحكيم يحيى الاسكلاني له كتاب حدث العالم وهو يفيد فى ازالة الشك الوارد على الذهن بقول من قال بقدمه .

Edidit librum de conditu mundi: quo dubitatio ab ejus mente tollitur, qui illius æternitatem affirmat. Joannem Philoponum proculdubio intelligit Abulbarcatus, cujus *liber de æternitate mundi contra Proclum* prodiit Græcè Venetiis 1535. ſed ille Monophyſita, non Neſtorianus fuit.

III. Jahia Hariri filius.

III. *Jahia*, ſeù *Joannes Hariri filius* الشيخ يحيى بن جرير له مقاله فى الكاهن والكهنوت : *habet Tractatum de ſacerdote & ſacerdotio*. Ejuſdem auctoris, qui pleno nomine dicitur ابوالنصر يحيى ابن جرير التكريتى *Abul-Naſrus Jahia Ebn Harir Tagritenſis*, exſtat Cod. Arab. Vaticano 114. liber inſcriptus: فى تشييد قواعد شريعة المسيحية والقوانين السليحية كما تقتضيه الملة اليعقوبيه وهو اربعون بابا فى الله تعالى والتجسد والفرق الثلثه اى الملكيه واليعقوبيه والنسطوريه والختانه والبيعه اى الهيكل والقيامة والكهنوت والعماد والميرون والصلاة والصدقة الخ . *De corroboratione articulorum Legis Chriſtianæ & canonum Apoſtolicorum juxta mentem gentis Jacobiticæ, Liber in quadraginta capita diviſus: in quibus agitur de Deo, de Incarnatione, de tribus ſectis, hoc eſt, Melchitarum, Jacobitarum, & Neſtorianorum: de circumciſione, de eccleſia ſeu templo, de reſurrectione, de ſacerdotio, de baptiſmo, de chriſmate, de oratione, de eleemoſyna &c.* Verùm hic quoque ſcriptor ad Monophyſitas, non ad Neſtorianos pertinet, ut ex ipſo libri titulo colligitur.

IV. Abucara Epiſcopus Haran.

IV. *Abucara Epiſcopus Haran* ابوقرة اسقف حران له مجادلة معروفة ومقالات . *Edidit notam diſputationem, & diverſos Tractatus*. Hìc quoque fallitur Abulbarcatus, quum Neſtorianis ſcriptoribus *Theodorum Abucaram* accenſet, qui adeò Neſtorianus non fuit, ut acerrimè potiùs eam ſectam exagitaverit. Exſtant ejus *Dialogi cum Judæo, cum Arabe Mahometano, cum Neſtoriano, & cum Jacobita*, de quibus vide Caveum tom. 1. pag. 391. *Cariæ* autem fuit Archiepiſcopus, & à Photio Sedis Conſtantinopolitanæ incubatore, cujus partes aliquando ſequutus eſt, ad Sedem Laodicenam ſi non tranſlatus, ſaltem deſignatus. Ab iis, qui Arabicè ſcripſere, vel ejus opera in Arabicam linguam tranſtulere, paſſim appellatur اسقف حران *Epiſcopus Haran*, hoc eſt, Charrarum urbis in Meſopotamia: & in Dialogo Arabico, qui exſtat Cod. Vat. Arab. 127. *Monachus* dicitur, his verbis: مجادل بين الراهب ابوقاره وامير المومنين . *Diſputationes inter monachum Abucaram & Imperatorem fidelium*, ſeù Saracenorum Ducem: qui idem videtur ac *Dialogus cum Arabe Mahometano*, de quo ſuprà.

V. Andreas Edeſſenus.

V. *Andreas Edeſſenus* اندراوس الرهاوى الذى كان يسكن فى جزيرة تكرين من جزاير البحر الاحمر له كتاب المعلم والتلميذ يشتمل على ثلثه واربعين مقالة . *qui in inſula Tacrin ex inſulis Erithræi maris habitavit, auctor eſt libri cui titulus, Dialogus inter magiſtrum & diſcipulum; continet autem capita quadraginta tria*.

VI. Elias Edessenus.

VI. *Elias Episcopus Edessæ* اليا اسقف الرها له مقالة فى بداية تفسير الانجيل . *Edidit tractatum, in quo priora Evangelii capita exponit*. Hæc Abulbarcatus.

In Codicibus Vaticanis bini scriptores occurrunt, quorum ætas mihi incerta.

VII. Abraham Bassorensis.

I. *Abraham Bassorensis* auctor Dialogi cum monacho Sinensi. Exstat hic Dialogus Arabicè Codice Vatic. 127. hoc titulo prænotatus: قصة راهب الصين وابراهيم . *Historia monachi Sinensis & Abrahami*. Initium: هذا من رواة ابراهيم البصرى . قال مررت بصومعة راهب من رهبان الصين . *Hæc narravit Abraham Bassorensis. Aliquando, inquit, adivi cellam cujusdam ex monachis Sinensibus &c.* Quum de monastico instituto disseruisset, concludit in hæc verba. قال ابراهيم . اهلّنى يا راهب ان اصير مقابلك فى صومعة واصوم صومك واصلّى صلاتك . ثم انه جعله فى صومعة وصار يطكمه فى العبادة حتى صار مثله . *Ait Abraham: Fac me dignum, ò monache, ut tuum in cellam recessum imiter, tuisque in jejunio & oratione vestigiis inhæream. Itaque in cella manere hominem jussit, cumque in vita religiosa sic instituit, ut similem sibi effecerit*. Codex exaratus فى تاسع ساعة من يوم ثلاثين فى حزيران فى يوم الاحد سنة الف وسبعماية سبعة وثلاثين للاسكندر الموافقة رابع يوم فى رمضان سنة ثلاثين وثمانماية من سنين العرب . *hora nona, die trigesima Haziran* (Junii,) *feria prima, anno Alexandri millesimo septingentesimo trigesimo septimo, hoc est, die quarta mensis Romadan, anno Arabum octingentesimo trigesimo*.

VIII. Abulezzus Chedri filius.

II. *Abulezzus Chedri Presbyter* ܩܫܝܫܐ ܐܒܘ ܐܠܥܙ ܚܕܪܝ : Binæ ejus Precationes ܥܠ ܩܘܕܫ ܥܕܬܐ . *De Ecclesiæ Dedicatione*, exstant in Codice Syriaco Amidensi 8. (Tomo 1. Bibliothecæ Orientalis pag. 583.) quarum altera incipit fol. 72. ܠܟ ܝܡܐ ܠܐ ܡܬܒܨܝܢܐ ܒܪ̈ܐܙܘܗܝ : *Tibi mare suis in arcanis inexplorabile*. Altera fol. 74. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܪ̈ܘܒܐ : *Domine Deus fortis, qui sedes super Cherubim*. Codex exaratus ܬܚܝܬ ܡܛܠܬܐ ܕܩܒܪܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܢ ܒܗܝܟܠܐ ܕܩܝܡܬܐ . . . ܒܚܡܫܐ ܒܫܒܐ ܒܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ ܒܐܝܠܘܠ ܫܢܬ ܐܠܦ ܘܬܡܢܡܐܐ ܘܫܡܢܐܝܢ ܘܚܕܐ . . . ܒܐܝܕܝ ܐܠܝܐ ܚܛܝܐ . *Sub tecto Sepulcri Domini nostri Jesu Christi Dei nostri in Templo Resurrectionis . . . feria quinta, die 28. Septembris, anno epochæ Græcorum* 1881. . . . *manu Eliæ peccatoris*, uti ad calcem adnotatur.

PA-

PATRIARCHÆ CHALDÆORUM
SEU
NESTORIANORUM,
Ex Mari, Amro, Bar-hebræo, & aliis.

Thomas Apostolus. 1. HOMAS Orientis Apoſtolus, à Barhebræo Sedis Seleucienſis fundator primuſque Orientalium, quos Chaldæos, Aſſyrios & Neſtorianos appellamus, epiſcopus dicitur. Mares & Amrus, Apoſtolos quidem Orientis ſeù Chaldæorum præter Thomam agnoſcunt Petrum Apoſtolorum Principem, Bartholomæum, quem eundem cum Nathanaële faciunt, Thaddæum ſeù Lebbæum, Adæum unum ex ſeptuaginta, Aghæum & Marim: ſed in catalogo Epiſcoporum Seleucienſium, quos Catholicos ſeù Patriarchas Orientis dicunt, Apoſtolorum XII. neminem recenſent, verùm ab Adæo diſcipulo initium ducunt, ut ſequitur.

Adæus. 2. Adæus ex LXX. diſcipulis, Edeſſæ Apoſtolus, quum Abgarum regem à lepra curatum unàcum Edeſſenis civibus baptizaſſet, in Orientem profectus, Evangelium in Adiabene, Bagerma, & Aſſyria prædicavit. Mox Edeſſam regreſſus, ibidem obiit anno prædicationis, eodemque ab aſcenſione Domini duodecimo, vivente adhuc Abgaro, ibique in majori ejus urbis eccleſia cum pompa conditus fuit. Hæc Mares & Amrus: à quibus Barhebræus diſſentit, quum Adæum ab ethnico Abgari filio occiſum fuiſſe die 30. Julii ſcribit. Sed hoc, quod de Adæi nece à Barhebræo dicitur, Aghæo ejus diſcipulo à Mari tribuitur, ut mox patebit.

Achæus. 3. Achæus, vel, ut alii ſcribunt, Aghæus, Adæi diſcipulus & Maris ſocius, à magiſtro Cherdam & Bazabdam ad prædicandum evangelium miſſus, poſt Adæi in urbem Edeſſenam reditum, abjit in Parthiam & Huzitidem, & uſque ad fines Sindorum, & Gog & Magog. Mox in Meſopotamiam regreſſus, tertio poſt Adæum anno Edeſſæ deceſſit die 30. Julii. Barhebræus, Aghæum à Maano Abgari filio, qui Adæum occiderat, interemptum fuiſſe affirmat. A Mari inter Chaldæorum quidem Apoſtolos numeratur; non tamen in Catholicorum ſeù Epiſcoporum Seleucienſium catalogo recenſetur, etſi Adæo tres annos, ut dixi, ſupervixiſſet, quos idem auctor in epiſcopatu Maris Adæi ſucceſſoris minimè includit.

4. Mares gente Hebræus, alter Adæi diſcipulus, prædicavit unàcum Dionyſio Presbytero ſocio in Babylonia, & in Huzitide, & in oppidis Aſſyriæ, & Perſidis, nec non in urbibus Caſcara, & Radana, & Abila, ubi eccleſias 360. conſtruxiſſe dicitur, Helcana viro divite expenſas ſuppeditante. Poſt Aghæi autem ſocii obitum, ex urbe Edeſſena in Orientem profectus, Seleuciam petiit, ubi eccleſiam magnam condidit, Sedemque epiſcopatus fixit. Hinc Seleucienſium Epiſcoporum, juxta Marim, Amrumque, origo. Obiit anno Græcorum 393. Chriſti 82., trigeſimo tertio prædicationis, in Dorkena ſepultus. Mares.

5. Abres Hebræus, ex Joſephi fabri, ut inquit Mares, ſponſi Beatæ Mariæ Virginis genere, à Simeone Cleophæ Hieruſalem epiſcopo ordinatus, & in Orientem miſſus, Abres.

ſedit Seleuciæ annos ſexdecim. Amrus annos ei tribuit ſeptemdecim. Barhebræus ab Antiocheno, non à Hieroſolymitano epiſcopo ordinatum teſtatur. Vide To. 2. p. 395.

Abraham. 6. Abraham Caſcarenſis, affinis Jacobi Adelphothei, quem Mares Joſephi filium exiſtimat: Antiochiæ, ubi domicilium habebat, electus & Seleuciam miſſus, quum filium Regis Perſarum à dæmonio liberaſſet, excitatam in Chriſtianos perſecutionem ſedavit. Obiit vigeſimo ſecundo epiſcopatus anno, hoc eſt, Chriſti 120. Modainæ ſeù Seleuciæ ſepultus. Barhebræus ſediſſe eum ſcribit annos 12. Amrus verò obiiſſe affirmat anno Græcorum 463. hoc eſt, Chriſti 152. quod tamen ſtare nequit, niſi ſediſſe dicatur annos 54.

Jacobus. 7. Jacobus Hebræus, Joſephi, ut inquit Mares, affinis, Hieroſolymis ordinatus, obiit Modainæ, quum ſediſſet annos 18. menſes 6.

Achadabues. 8. Achadabues, Jacobi, ut vult Mares, filius, ab eodem unàcum Jabjeſu, quem Barhebræus Kamjeſum appellat, Antiochiam miſſus, eodem Jabjeſu cum hoſpite in crucem juſſu Præſidis ſublato, Hieroſolymam profugit; ibique ordinatus, Seleuciam repetiit, ubi deceſſit vigeſimo epiſcopatus anno, hoc eſt, Chriſti 159. Barhebræus ſediſſe eum ſcribit annos 15. Amrùs poſt ejus obitum vacaſſe Sedem annos 3. eumque obiiſſe affirmat anno Græcorum 531. Chriſti 220.

Sciachlupha. 9. Sciachlupha Caſcarenſis, primus fuit, qui Seleuciæ ordinaretur. Sedit annos 20. Obiit, ſi vera eſt præcedentium annorum ſupputatio, anno Chriſti 179. vel admiſſo vacationis Sedis triennio, 182. Amrus Sciachluphæ mortem conſignat ad annum Græcorum 555. Chriſti 244. quem Saporis quartum appellat. Hinc liquet, epiſcoporum Seleucienſium feriem ab Adæo ad Sciachlupham mutilam eſſe: neque enim totum annorum ſpatium, quod ab aſcenſione Chriſti ad annum Græcorum 555. Chriſti 244. effluxit, implere poſſunt; quum ab anno Chriſti 179. quo Sciachluphæ mors ex dictis collocanda eſt, ad annum 244. appareat hiatus annorum 65.

10. Papas Aghæi filius, Arakenſis, abſque Patrum ſuffragiis ordinatus, Sedem tenuit annos ſeptuaginta. In Synodo Epiſcoporum, cui S. Milleſius interfuit, Vicarius in viventis locum ſubrogatus eſt ejuſdem Archidiaconus S. Simeon. Id factum anno Chriſti 314. Synodo ſupervixit Papas annos 12. obiitque anno 326. nimirùm altero poſt Nicænum Concilium, ad quod ſuo nomine Simeonem & Saadoſtum legatos miſerat. Eadem ferè Amrus, qui vacaſſe Sedem ante Papæ ordinationem affirmat annos tres, eumque conſecratum anno Græcorum 558. Chriſti 247. obiiſſe ſeptuageſimo nono epiſcopatus anno. Sed à Mari Amroque Barhebræus diſſentit, qui Papam anno Græcorum 577. Chriſti 266. ordinatum ſcribit; anno epiſcopatus 59. hoc eſt, Chriſti 325. legatos ad Synodum Nicænam miſiſſe: nono poſt anno, hoc eſt, Chriſti 334. coactam adversùs ipſum Synodum: anno demùm ſequenti obiiſſe. Papas.

11 Simeon Bar-Sabäe, hoc eſt, filius tinctorum, Suſenſis, Papæ Archidiaconus, eo vivente Sedem Epiſcopalem vicaria poteſtate adminiſtravit ab anno Chriſti 314. Papæ verò anno 326. defuncto in Epiſcopatu Seleucienſi ſucceſſit, quem uſque ad annum 330. tenuit. Martyrio coronatus eſt ſub Sapore Perſarum Rege, quum ſediſſet annos duodeviginti (utrinque ſcilicet incompletos.) Compoſuit canticum, cujus initium, ܐܦܢ ܡܫܠܚܝܬܘܢ Simeon.

Quamvis exuatis. Antequam martyrium ſubiret, fertur in carcere quum feria quinta majoris hebdomadæ ſacrum faceret, calicem in ſiniſtra Presbyteri ſui, & patenam in dextera collocaſſe, & canticum dixiſſe,

xiſſe, cujus initium ܒܥܝܢܐ ܕܬܪܥܝܬܐ ܘܕܚܘܒܐ *oculo mentis & charitatis*, quod hodieque canitur. Hæc Mares. Amrus Simeoni annos quidem Sedis duodeviginti tribuit: ſed eum affirmat anno ſexto Saporis in locum Papæ ordinatum, in eo ſcilicet diſſidio quod Papam inter & epiſcopos exarſit; anno verò Græcorum 655. (qui erat Chriſti 344.) lauream martyrii adeptum fuiſſe: Sedem denique vacaſſe poſt ejus obitum annos tres. Barhebræus cæſum fuiſſe eum ſcribit anno epiſcopatus decimo tertio. Verùm ex ſynceris ipſius Actis liquet, Simeonem anno Saporis trigeſimo primo, Regni Perſarum centeſimo decimo ſeptimo, (qui in annum Chriſti 330. incidit ex dictis Tom. 1. à pag. 2.) obiiſſe; Sciaadoſtum autem eodem anno ipſi ſucceſſiſſe, & ſequenti martyrium ſubiiſſe. Non igitur vacavit Sedes poſt Simeonis obitum tribus annis, ut ſcribit Amrus; neque ejuſdem martyrium contigit anno epiſcopatus ejus decimo tertio, ut vult Barhebræus. Si autem anno Saporis ſexto Epiſcopatum iniiſſet, ut idem Amrus affirmat, non annos duodeviginti, ſed viginti quinque ſediſſet; cæſus enim fuit anno ejuſdem Saporis trigeſimo primo.

Sciaadoſtus. 12. Sciaadoſtus Simeonis Archidiaconus, ex Bagerma, vel ut alii volunt, ex Suſa, tribus poſt ejuſdem Simeonis cædem menſibus per ſortem electus, quum annos 2. & menſes 5. ſediſſet, juſſu Saporis occiſus fuit cum 128. ſociis. Hæc Mares, Amrus, & Barhebræus. Verùm ex ſynceris Martyrum Orientalium Actis conſtat, eum anno Perſecutionis 2. Saporis 32. menſe Februario martyrium ſubiiſſe, poſtquam menſes 5. in carcere detentus fuiſſet. *Tom.* 1. *pag.* 188.

Barbaſeminus. 13. Barbaſeminus filius ſororis Simeonis, ex Bagerma, clam ordinatus, quum annos tres ſediſſet, juſſu Saporis cæſus fuit. Ejus corpus ab Epiſcopo Huzitarum in urbe Gandiſapor conditum. Vacavit Sedes annos 22. uſque ad regnum Jezdegerdis. Hæc Mares. Amrus verò Barbaſeminum ordinatum ſcribit anno Græcorum 665. (Chriſti 354.) ſediſſe annos 7. vacuam fuiſſe poſt ejus obitum Sedem annos 31. In ſynceris martyrum Actis paſſus fuiſſe dicitur Barbaſeminus *anno Perſecutionis* 6. *Saporis* 36. (hoc eſt, Chr. 336.) *Vacaſſe verò poſt ipſum Sedes annos circiter* 20. nimirùm uſque ad annum Chriſti 356. vel paulò amplius; non uſque ad interitum Saporis Perſarum Regis, qui accidit anno Chriſti 370. trigeſimo ſcilicet quarto poſt Barbaſemini martyrium: neque uſque ad initium regni Jezdegerdis, qui anno Chriſti 399. regnum iniit. Sed de his infrà, ubi de Tomarſa.

14. Tomarſa, quem alii Tamuzam appellant, ex Caſcara, Jezdegerde regnum ineunte, ordinatus fuit Modainæ, ibique conditus, quum annos 7. menſeſque aliquot ſediſſet. Hæc Mares. Jezdegerde regnum ineunte abdicavit Cajuma Tomarſæ ſucceſſor, poſtquam annos 5. ſediſſet, ut mox dicam. Falſum eſt igitur, Tomarſam initio regni Jezdegerdis ordinatum fuiſſe. Amrus Tomarſam ordinatum ſcribit anno Græcorum 703. (Chriſti 392.) & obiiſſe an. Græcorum 711. (Chriſti 400.) Id ſi verum eſſet, ſtare nequit quod ſuperiùs idem auctor de Barbaſemino ſcripſerat, eum ſcilicet obiiſſe anno Græcor. 665. (Chriſti 354.) Sedemque vacaſſe annos 31. nam ab anno 665. ad annum Græcorum 703. quo Tomarſam ordinatum affirmat, anni fluxere 38. non 31. Barhebræus inaugurationem Tomarſæ ad annum collocat, quo ſub Joviano Imp. pax Romanos inter & Perſas facta eſt; eumque ſediſſe narrat annos octo. Atqui pax ſub Joviano Perſas inter & Romanos inita fuit anno Chriſti 363. Vel igitur in ſerie Catholicorum Seleuciæ inter Tomarſam & Barbaſeminum hiatus eſt; Tomarſa.

eft; vel dicendum, poft Barbafemini cædem, quæ anno Chrifti 336. contigit, Sedem vacaffe annos 49. nimirùm ufque ad annum 384. deinde Tomarfam per annos octo, ab anno fcilicet 384. ad ann. 392. fediffe: demum poft triennium vacationis Sedis, Cajumam anno 395. epifcopum inftitutum fuiffe.

Cajuma. 15. Cajuma fecundo poft Tomarfæ obitum anno, Modainæ ordinatus, quum annos quinque fediffet, in Synodo epifcoporum, cui Maruthas à Romanorum Imp. ad Regem Perfarum legatus intererat, fponte abdicavit, fubrogato in ejus locum Ifaaco. Hæc Mares, & Barhebræus, qui notat Cajumæ inaugurationem anno nono Vararanis Perfarum Regis factam. Is erat annus Chrifti 396. idemque nonus annus Vararanis, qui Jezdegerdis pater fuit. Amrus verò id factum refert anno Græcorum 719. Jezdegerdis tertio, Cajumæ quarto, Qui temporum characteres ftare nequeunt. Nam primo Synodus illa, in qua Cajumæ Ifaacus fubrogatus, celebrata fuit anno Chrifti 399. Jezdegerdis 1. ut fuprà pag. 367. oftenfum. Deinde annus Græcorum 719. Chrifti 408. convenire nequit cum anno Jezdegerdis 3. & Cajumæ 4. Jezdegerdes enim regnare cœpit, ut mox dicebam, anno Chrifti 399. & Cajuma epifcopatum iniit circa annum 395.

Ifaacus. 16. Ifaacus Tomarfæ affinis, in locum Cajumæ fponte abdicantis fubrogatus anno Chrifti 399. Obiit anno 411. *Tom.* 3. *à pag.* 363.

Achæus. 17. Achæus Ifaaco fuffectus anno 411. Obiit anno 415. *Tom.* 3. *à pag.* 368.

Jaballaha. 18. Jaballaha fedit ab anno 415. ad annum 420. *Tom.* 3. *à pag.* 370.

Maanes. 19. Maanes Perfa eodem anno 420. quo Sedem Seleucienfem invafit, exturbatus, Ardafcirenfem ecclefiam ufque ad tempora Pherozis Perfarum regis adminiftravit. *To.* 3. *à pag.* 376.

Marabochtus. 20. Marabochtus, quem alii *Karabochtum*, vel *Phruchbochtum* ܦܪܘܟܒܘܟܬ appellant, anno 421. fub Beheramo Rege Jezdegerdis filio Sedem invafit, eodemque anno depofitus fuit. Vacavit Sedes ufque ad annum Chrifti 430. *Tom.* 2. *p.* 403. & *Tom.* 3. *pag.* 377.

21. Dadjefus fedit ab anno 430. ad annum 465. quo obiit. *Tom.* 3. *pag.* 214. Dadjefus.

22. Babuæus in Tela ad Sarfaram fluvium loco ortus, à quodam monacho cœnobii S. Abdæ in Dor-Kena à Magorum fecta ad chriftianam fidem converfus ibique baptizatus, poft Dadjefum in Modainæ ecclefia anno 465. ordinatus, Barfumæ Nifibeni infidiis juffu Pherozis Perfarum Regis cæfus fuit anno Epifcopatus vigefimo, Chrifti 485. Hæc Barhebræus. Mares verò & Amrus eum fediffe fcribunt annos 15. & in Hirta fepultum fuiffe. *Tom.* 2. *pag.* 403. & *Tom.* 3. *pag.* 68. & 394. Babuæus.

23. Acacius Babuæi affinis anno 485. in Synodo Seleuciæ ordinatus, obiit anno 496. quum annos undecim fediffet. Vacavit Sedes annos 2. Mares eum fediffe refert annos 15. adeòque anno 499. obiiffe. *Tom.* 2. *pag.* 406. & *Tom.* 3. *à p.* 398. Acacius.

24. Babæus ab anno 498. (vel, ut Mares fcribit, 499.) ad annum 503. fedit. *Tom.* 2. *pag.* 408. & *To.* 3. *pag.* 395. & 427. Babæus.

25. Silas ex Modaina, Babæi Archidiaconus, uxorem habuit & filiam, quam defignato fibi fucceffori Elifæo defpondit: incredibilis avaritiæ vir, pretiofas altarium vestes filiæ tradidiffe fertur; quam ob rem à Mari doctore reprehenfus, Marim ipfum excommunicavit. Sedit annos 18. nimirùm ab anno 503. ad annum 520. Amrus Silam ordinatum fcribit anno Græcorum 816. (Chrifti 505.) Cavadis Perfarum Regis 16. obiiffe autem anno Græcorum 834. hoc eft, Chrifti 523. Silas.

26. 27. Narfes, & Elifæus: ille à Jozacho Huzitarum epifcopo in ecclefia Modainæ feu Seleuciæ, hic Narfes, & Elifæus.

Spa-

Spaniræ hoc eſt Cteſiphonte contra antiquam conſuetudinem Biruæo medico procurante ordinatus, unuſquiſque factionis ſuæ epiſcopos inſtituebat. Duravit hoc ſchiſma annos quindecim, hoc eſt ab anno Chriſti 520. ad ann. 535. ut Mares ſcribit. Amrus verò qui Silæ obitum ad annum Chriſti 523. conſignaverat, diſſidium inter Eliſæum & Narſetem duraſſe affirmat annos 12. nimirùm uſque ad ann. Chriſti 535. qua in re cum Mari conſentit. Quum igitur anno 535. Narſes obiiſſet, Eliſæum congregati Patres in Synodo dejecerunt. *Tom.* 2. *pag.* 409. & *Tom.* 3. *pag.* 166.

Paulus. 28. Paulus, juxta Barhebræum Archidiaconus Seleuciæ, juxta Amrum verò & Marim Archidiaconus & ſucceſſor Jozachi Huzitarum epiſcopi, juxta alios demùm Metropolita Gandiſaporenſis, in locum dejecti Eliſæi Catholicus renunciatus, ſedit ex mente Barhebræi annum unum; ſecundùm Marim verò & Amrum, menſes duos. Idem Amrus Paulum obiiſſe ſcribit in feſto Palmarum anno Choſroæ ſexto, Græcorum 846. quod tamen ſtare nequit cum iis, quæ de Choſroë Anuſcervanò ſuperiùs dicta ſunt pag. 404. Hic enim regnare cœpit die 19. Februarii anni Græcorum 842. Chriſti 531. adeoque ſextus regni ejuſdem annus inchoatus fuit die 19. Februarii anni Græcorum 847. Chriſti 536. *Tom.* 2. *pag.* 411.

Mar-Aba Magnus. 29. Mar-Aba I., cognomento Magnus, anno Græcorum 847. Chriſti 536. electus, obiit anno Græcorum 863. Chriſti 552. feria ſexta ſecundæ hebdomadæ Jejunii quadrageſimalis, quum annos 16. cum menſibus aliquot ſediſſet. *Tom.* 2. *pag.* 411. & 412. & *Tom.* 3. *à pag.* 75. Amrus refert, poſt Marabæ obitum vacaſſe Sedem annos quinque. Mares verò affirmat ipſum Marabam decem annos dumtaxat ſediſſe: nimirùm ſivè Sedis vacatio, ſivè Marabæ obitus in annum Chriſti 552. conferri debent.

30. Joſeph ex medico in Patriarcham anno 552. ordinatus, triennio poſt exauctoratus, obiit anno Chriſti 567. quum ab ejus depoſitione annos duodecim Sedes vacaſſet. *Tom.* 2. *pag.* 413. & *Tom.* 3. *à pag.* 432. Joſeph.

31. Ezechiel Mar-Abæ diſcipulus ex Zabarum Epiſcopo anno 567. Catholicus renunciatus, deceſſit anno 580. quum annos tredecim ſediſſet. *Vide Tom.* 2. *pag.* 413. & *Tom.* 3. *pag.* 435. & *ſeqq.* Ezechiel.

32. Jeſujabus ex Arzunitarum Epiſcopo anno 580. in Patriarcham electus, obiit ineunte anno Choſroæ Abruizi ſexto, hoc eſt, Chriſti 596. *Tom.* 2. *pag.* 415. & *Tom.* 3. *à pag.* 108. Jeſujabus Arzunita.

33. Sabarjeſus ſedit ab anno Chriſti 596. ad annum 604. *Tom.* 2. *pag.* 415. & *Tom.* 3. *à pag.* 441. Sabarjeſus.

34. Gregorius ſedit ab anno 605. ad annum 608. Vacavit Sedes uſque ad annum 628. *Tom.* 3. *à pag.* 449. Gregorius.

35. Jeſujabus Gadalenſis ſedit ab anno 628. ad annum 647. *Tom.* 3. *à pag.* 105. Jeſujabus Gadalenſis.

36. Maremes ex monacho cœnobii Abrahæ Epiſcopus Ninives, deinde Metropolita Gandiſaporenſis, demùm anno Chriſti 647. Patriarcha Neſtorianorum ordinatus, obiit anno 650. *Tom.* 2. *pag.* 420. Maremes.

37. Jeſujabus Adjabenus ſedit ab anno 650. ad annum 660. *Tom.* 2. *pag.* 420. & *Tom.* 3. *à pag.* 113. Jeſujabus Adjabenus.

38. Georgius ſedit ab anno 660. ad annum 680. *Vide Tom.* 2. *pag.* 421. & *Tom.* 3. *pag.* 149. Georgius.

39. Joannes Marthæ filius ex regione Huzitarum quum in ſchola Gandiſaporenſi literas hauſiſſet, monachum in cœnobio Saporis egit, deinde Metropolita Gandiſaporenſis inauguratus, demùm anno Chriſti 680. ineunte, in Patriarcham electus, obiit anno 682. quum annos duos ſediſſet. Vacavit Sedes annos duos. *Tom.* 2. *pag.* 422. Joannes Marthæ filius.

40. 41. Ananjeſus, cognomento Claudus, Modainæ ordinatus fuit anno Hegiræ 67. Græcorum 996. Chriſti 685. Septem poſt annis Joannes Ananjeſus Claudus, & Joannes Leproſus.

annes cognomento Leprosus, Metropolita Nisibenus Sedem invasit tenuitque annum cum dimidio, vel, ut alii scribunt, cum novem mensibus, Basciari Abdalmalechi filii operâ, & Sergunæ atque Mardansaæ medicorum instigatione. Hinc ortum inter Nestorianos schisma; Mosulani enim, Bagermenses, & Nisibeni Ananjesum qui in cœnobium Jonæ se receperat, pro legitimo Patriarcha habebant; Arakenses verò, & quotquot sub ditione Basciari, ejusque in locum subrogati Hagiagi erant, Joanni parebant, quos inter Narses Metropolita Gandisaporensis. Ananjesus Kamjesum Nisibis Metropolitam ordinavit, eique post quadraginta dies defuncto, Sabarjesum Baladæ Episcopum substituit. Mortuo autem Joanne supervixit annos quinque cum dimidio. Sedit universim annos 14. cum mensibus novem, è quibus Modainæ quidem annos 7. reliquos verò in cœnobio Jonæ, ubi conditus fuit. Obiit anno Græcorum 1010. Christi 699. *Tom.2. à pag.*423. & *Tom.3. pag.*154. Vacavit Sedes post Ananjesu obitum annos 14. nimirùm usque ad annum Græcorum 1025. Christi 714.

Saliba-Zacha. 42. Saliba-Zacha Tirhanensis, ex Anbaræ Episcopo in Patriarcham operâ Sabarjesu Metropolitæ Nisibeni electus, ab Ananjesu Metropolita Hazæ & Mosul anno Christi 714. ordinatus, obiit anno 728. quum annos 14. sedisset, ut Amrus scribit. Mares refert ab eo ordinatum Nisibis Metropolitam Ruzebhanum cœnobii S. Eugenii Abbatem, & Tirhanæ Episcopum Phetionem Bagermensem, suum in Sede Patriarchali successorem; ipsum verò sedisse annos 12. adeoque obiisse anno Christi 726. *Tom. 2. pag.* 430. & *Tom. 3. pag.*477. Vacavit Sedes usque ad annum Græcorum 1042. Christi 731.

Phetion, 43. Phetion Bagermensis, Tirhanæ Episcopus, Mar-Abæ Cascaræ, & Joannis Azrach Hirtæ Episcoporum operâ, Abdalmessiâ Hirtensi nequidquam reluctante, ordinatus anno Christi 731. obiit anno Hegiræ 123. Christi 741. quum annos undecim sedisset, seu, ut Mares & Amrus scribunt, annos decem cum mensibus quinque. *Tom.2. p.*430.

44. Mar-Aba II. Episcopus Cascarensis, qui & Aba, & pleno nomine Maraba Bar-Brich-Sebianeh, anno Hegiræ 124. Christi 742. Græcorum 1053. Patriarcha renunciatus, obiit annos natus decem suprà centum, quum decennium sedisset. *Tom. 2. pag.* 431. & *Tom. 3. pag.*157. Mar-Aba Bar-Brich-Sebianeh.

45. Surinus primùm Nisibis, deinde Halavanæ Metropolita, demùm anno Græcorum 1065. Christi 754. feria 5. majoris hebdomadæ Sedem Patriarchalem invasit, quam sex suprà quinquaginta diebus tenuit. Jacobus in ejus locum ordinatus, Surinum Metropolitam Bassorensem renunciavit. *Tom.2. p.*431. & *Tom.3. pag.*168. Surinus.

46. Jacobus Metropolita Gandisaporensis, anno Græcorum 1065. Christi 754. Dominica 6. Apostolorum ordinatus, sedit annos 19. cum mensibus 5. è quibus novem in carcere transegit. Obiit anno Græcorum 1084. Christi 773. *Tom. 2. pag.* 432. & *Tom.3. pag.*205. Jacobus.

47. Ananjesus Episcopus Lasciumæ seù Dakukæ, Jacobo successit anno Græcorum 1085. Christi 774. Hegiræ 157. Obiit anno Christi exeunte 777. vel ineunte 778. quum annos quatuor sedisset. *Tom.2. pag.* 432. & *Tom.3. pag.*155. Ananjesus.

48. Timotheus Primus, Bagasensis Episcopus, post Ananjesum anno Christi 778. in Patriarcham electus, obiit anno 820. ætatis 95. quum annos 43. sedisset. *Tom.2. pag.*433. & *Tom.3. pag.*158. Timotheus.

49. Josue Bar-Nun sedit ab anno Christi 820. ad annum 824. obiit anno ætatis 84. *Tom. 2. pag.* 435. & *Tom.3. pag.*165. Josue.

50. Georgius ex Beth-Abensi Archimandrita Archiepiscopus Gandisaporensis, post Josue obitum in Patriarcham electus anno Græcorum Georgius.

1136.

1136. Christi 825. Hegiræ 210. ætatis 100. obiit quarto post anno. Vacavit Sedes usque ad annum Christi 832. *Tom.2.pag.*435.

Sabarjesus. 51. Sabarjesus Haranitarum Episcopus, deinde Metropolita Damasci, demùm post Georgii obitum anno Christi 832. Hegiræ 217. Patriarcha Nestorianorum renunciatus est. Obiit anno Hegiræ 222. Christi 836. *Tom. 2.pag.* 435. & *Tom.* 3. *pag.*505.

Abraham Margensis. 52. Abraham Margensis, primùm cœnobii Beth-Abensis Archimandrita, deinde Episcopus Hadathensis, demùm anno Christi exeunte 836. Patriarcha inauguratus, obiit anno Hegiræ 235. Christi 849. quum annos 12. cum mensibus 10. sedisset. Vacavit Sedes usque ad annum 852. *Tom.2.pag.*436. & *Tom.3.pag.*508.

Theodosius. 53. Theodosius primùm Anbaræ Episcopus, deinde Metropolita Gandisaporensis, demùm anno Christi 852. Patriarcha renunciatus, obiit anno 858. Dominica prima Dedicationis Ecclesiæ, quum annos 5. menses 3. diesque 14. sedisset. Vacavit Sedes usque ad ann. 860. *Tom.2.pag.* 436. & *Tom.3.pag.*210. & 509.

Sergius. 54. Sergius Metropolita Nisibis, ordinatus fuit Patriarcha anno Græcorum 1171. Christi 860. Dominica postrema Apostolorum, die 21. Julii, ut Amrus Maresque scribunt. Obiit Dominica 2. post festum Crucis, die 21. Septembris, anno Græcorum 1183. Christi 872. quum sedisset annos 12. menses 2. & diem unum. *Tom. 2.pag.* 438. & *Tom.3.pag.*512.

Enos. 55. Enos Metropolita Mosulanus, die Dominica post Epiphaniam anno Græcorum 1188. Christi 877. Hegiræ 263. Patriarcha ordinatus fuit, postquam Israël Cascaræ Episcopus, qui per annos 3. menses 3. diesque 21. de Patriarchali dignitate cum ipso contenderat, interiisset. Obiit die Dominica post Ascensionem Domini, 31. Maji, anni Christi 884. quum sedisset annos 7. menses 4. dies 19. *Tom.* 2. *pag.* 439. & *Tom.* 3. *pag.* 512.

56. Joannes Narsetis filius, Episcopus Anbaræ, per sortem electus, Dominica 3. Dedicationis Ecclesiæ die 14. Novembris, anno Græcorum 1196. Hegiræ 271. Christi 884. exeunte, ordinatus, obiit nocte Nativitatis Domini anno Hegiræ 279. die 2. mensis Scivali, anni Græcorum 1203. Christi 892. ineunte, quum sedisset annos 8. mensem 1. diesque 10. Vacavit Sedes menses 6. dies 20. *Tom.2.pag.*439. Joannes.

57. Joannes filius fratris Theodosii Patriarchæ, primùm Chanigiaræ Episcopus, deinde Metropolita Mosulanus ab Enoso ordinatus, demùm Patriarcha renunciatus die 15. Julii, feria 1. anno Arabum 280. Græcorum 1203. Christi 892. Obiit feria 6. die 8. Septembris (juxta Marim, die 3. hebdomadæ Eliæ) anno Hegiræ 286. Græcorum 1209. Christi 898. quum sedisset annos sex, diesque 55. Vacavit Sedes annum unum. *Tom.2.pag.*440. Joannes.

58. Joannes, Isæ filius, cognomento Bar-Abgari, seù Bar-Haghiri, vel Ebn-Al-Aaragi, ex Zuabiæ seù Naamaniæ Episcopo in Patriarcham electus fuit feria 5. die decima mensis Romadani anni Hegiræ 287. hoc est, die 8. Septembris anni Græcorum 1211. Christi 900. Obiit die 8. mensis Regebi anni Hegiræ 292. Græcorum 1216. Christi 905. *Tom.2.* *pag.*440. & *tom.3.pag.*234. Joannes.

59. Abraham cognomento Abraza, Bagermensis, ex Episcopo Margæ in Patriarcham electus feria 6. die 11. Rabii prioris anno Arab. 293. Obiit nocte Dominicæ 6. hebdomadæ Apostolorum, an. Arabum 325. quum sedisset annos 32. & menses 2. *Tom. 2.pag.* 440. Abraham.

60. Emmanuel Baladensis, olim Amrus, ex monacho cœnobii Josephi, ordinatus est Patriarcha feria 6. die 11. Rabii posterioris, anno Arab. 326. Græcor. 1249. Christi 938. Obiit die 6. Jejunii magni ineunte Dominica, hoc est, 8. mensis Saphari, anno Arabum 349. Emmanuel.

Christi 960. *Tom.* 2. *pag.* 442.

Israël. 61. Israël ex oppido Gedan, primùm ludimagister in Schola Maris, deinde monachus in cœnobio Sabarjesu in Vaseta, postremo Cascaræ episcopus, anno ætatis nonagesimo Patriarcha ordinatus est, die 4. Jejunii Apostolorum ineunte feria 6. quæ Auri appellatur; hoc est, die 29. Maii anno Hegiræ 350. Græcor. 1273. Christi 962. Quumque dies 111. (juxta Amrum 110., vel, juxta Barhebræum, 106.) sedisset, obiit eodem anno. *Tom.* 2. *pag.* 442.

Ebedjesus. 62. Ebedjesus ex oppido Gedan ditionis Bagermensis, monachus cœnobii Gabrielis & Abrahæ, ex episcopo Maaltajæ in Patriarcham electus est feria 4. die 6. Rabii prioris anno Arabum 352. hoc est, die 22. Aprilis anni Græcorum 1274. Christi 963. Obiit feria 4. die 6. Saphari, anno Arabum 376. hoc est, die 2. Junii anni Græcor. 1297. Christi 986. quum sedisset annos 23. mensesque lunares 10. *To.* 2. *pag.* 442. & *To.* 3. *pag.* 200.

Mares. 63. Mares filius Tobi, Mosulanus Scriba in aula Naseraddaulæ, deinde monachus, Presbyter & præfectus cœnobio Saidi in urbe Mosul, ejusque regionis Visitator, mox Persidis metropolita, demùm Patriarcha ordinatus est Dominica 6. quadragesimæ, die 8. Dil-hegge anno Hegiræ 376. hoc est, die 17. Aprilis anno Christi 987. Obiit Sabbato ineunte, die 28. mensis Moharram anno Hegiræ 390. hoc est, die 28. Decembris (ut ait Mares Salomonis) anno Græcorum 1311. quum annos lunares sedisset 14. diesque 40. *To.* 2. *pag.* 443.

Joannes. 64. Joannes ex oppido Gedan, primùm monachus in cœnobiis Cascaræ, Catholici, & Sedis, deinde episcopus Senæ, postea metropolita Persidis, demùm in locum Maris Patriarcha suffectus est die 5. Dil-hegge anno Hegiræ 390. hoc est, feria 1. die 26. Octobris anno Græcorum 1312. (Juxta Barhebræum, & Amrum, anno Hegiræ 391. Græcorum 1313. Christi 1001.) Obiit media nocte feriæ 3. Jejunii Virginum, die 8. Januarii anno Græcor. 1323. hoc est, die 10. Gemadi posterioris anno Hegiræ 402. (Juxta Barhebræum, an. Hegiræ 400. paulò post festum Epiphaniæ: juxta Amrum, anno Græcor. 1323. die 2. Decembris, feria 3.) Sedit annos lunares 10. menses 6. dies 6. *Tom.* 2. *pag.* 444.

65. Joannes, cognomento Abu-Isa Ben Abraham Ben Nazuch, ex Maaltaja, monachus & archimandrita cœnobii Jesujabi in ditione Nuhadrensi, à Mari exeunte anno Hegiræ 377. ordinatus Hirtæ episcopus, post Joannis obitum per sortem electus consecratusque est Patriarcha feria 4. die 19. Novembris anno Græcorum 1324. hoc est, die 2. Gemadi prioris anno Hegiræ 403. Obiit Sabbato, die 28. Rabii prioris anno Hegiræ 411. hoc est, die 23. Julii anno Græcor. 1331. Christi 1020. Sedit annos solares 7. menses 8. dies 4. (Juxta Marim, annos lunares 7. menses 10. dies 26. Juxta Amrum, annos item lunares 7. menses 10. dies 20.) *Tom.* 2. *pag.* 446. Joannes.

66. Jesujabus Ezechielis filius, ex Dor-Kena, in schola Maris institutus, episcopus Kosræ & Naharvanæ ab Ebedjesu ordinatus, necnon ejusdem Scholæ Rector & Visitator, post Joannis Nazuch obitum Sedem Patriarchalem invasit die Dominica, 11. Decembris anno Græcor. 1332. hoc est, die 22. Scioaban, an. Hegiræ 411. Obiit feria 6. die 13. Rabii prioris an. Heg. 416. hoc est, die 14. Maii an. Græcor. 1337. (Juxta Amrum, mense Julio anno Græcorum 1338.) Sedit annos 4. menses 5. dies 3. (Juxta Marim dies 21.) *To.* 2. *pag.* 446. Jesujabus.

67. Elias I. ex oppido Gedan, à Joanne episcopus Tirhanæ ordinatus, post Jesujabi obitum per sortem electus est Patriarcha consecratusque die Dominica, 16. Junii, anno Græcor. 1339. hoc est, 19. Gemadi prioris anno Hegiræ 419. Obiit die 6. Maii anno Græcor. 1360. hoc Elias I.

hoc eſt, exeunte menſe Dil-chede anno Hegiræ 440. nocte in Sabbatum declinante. Sedit annos lunares 21. menſes 6. dies 19. Solares verò annos 20. menſes 10. (imò undecim) dies 20. *Tom.* 2. *pag.* 446. & *Tom.* 3. *pag.* 263. & 264.

Joannes. 68. Joannes Targali filius, Bagdadenſis, ab Elia epiſcopus Koſræ ordinatus, poſt ejus obitum Patriarcha renunciatus eſt Dominica 3. Annunciationis (ſeù Adventus) anno Hegiræ 441. Obiit anno Hegiræ 449. Græcor. 1368. Chriſti 1057. quum annos 7. menſeſque aliquot ſediſſet. *Tom.* 2. *pag.* 447.

Sabarjeſus. 69. Sabarjeſus cognomento Zanbur, Beth-Garmenſis, in Schola S. Maris educatus, ex Metropolita Gandiſaporenſi in Patriarcham electus Dominica 3. æſtatis, die 3. Auguſti anno Heg. 453. Græcor. 1374. Chriſti 1063. (juxta Barhebræum, die 23. Auguſti anno Græcor. 1373.) Obiit die 3. Aprilis feria 3., anno Hegiræ 464. Græcorum 1383. Chriſti 1072. quum annos lunares decem, menſeſque aliquot ſediſſet. *Tom.* 2. *pag.* 447.

Ebedjeſus. 70. Ebedjeſus, cognomento Abulphadlus Aredi filius, Moſulanus, Metropolita Niſibis, in Patriarcham electus anno Hegiræ 464. ordinatus eſt poſt duos annos novemque menſes Dominica 4. Dedicationis eccleſiæ die 23. Novembris anno Græcorum 1386. Chriſti 1074. hoc eſt, ineunte menſe Rabio poſteriore, anno Hegiræ 467. Obiit feria 4. die 2. Januarii anno Græcor. 1401. Chriſti 1090. quum annos 15. menſem 1. dieſque decem ab ordinatione ſediſſet. *Tom.* 2. *pag.* 448.

Machicha. 71. Machicha, Salomonis filius, Bagdadenſis, Tirhanæ primùm epiſcopus, deinde metropolita Moſulanus, demùm Patriarcha ordinatus die Dominica, 8. Aprilis anni Græcorum 1403. hoc eſt, die 8. Rabii prioris anno Hegiræ 485. Obiit feria 4. die 12. menſis Scioabani anno Heg. 502. Græcor. 1419. Chriſti 1108. quum ſediſſet annos lunares 17. menſ. 5. dies 4. Vacavit Sedes duos annos cum aliquot menſibus. *Tom.* 2. *pag.* 448. & *Tom.* 3. *pag.* 550.

72. Elias II. Mokli filius, Moſulanus, metropolita Hazæ & Moſul, ordinatus fuit feria 1. die 5. Scivali anno Hegiræ 504. hoc eſt, 16. Aprilis anno Græcorum 1422. Chriſti 1111. Obiit Sabbato die 14. (juxta Amrum, 17.) Octobris anno Græcorum 1443. hoc eſt, 22. Dilchede anno Hegiræ 525. quum ſediſſet annos lunares 21. menſ. 7. dies 20. Vacavit Sedes annos circiter duos. *Tom.* 2. *pag.* 449. Elias II.

73. Barſuma in Zebedæa (juxta Marim, Zaidæa) ditionis Niſibenæ loco natus, ex epiſcopo Themanonæ Patriarcha ordinatus eſt die Dominica, 11. menſis Scivali anno Hegiræ 528. hoc eſt, 5. Auguſti anno Græcor. 1445. Obiit Sabbato, die 11. Januarii anno Græcor. 1447. hoc eſt, 5. Rabii poſter. anno Heg. 530. Sedit annum lunarem, cum menſibus 5. & diebus 25. Vacavit Sedes annos 2. menſes 10. *Tom.* 2. *pag.* 450. Barſuma.

74. Ebedjeſus filius fratris Eliæ Catholici Mokli filii, Moſulanus, ex metropolita Bagermenſi in Patriarcham electus feria 4. die 3. Rabii prioris anno Hegiræ 533. hoc eſt, 29. Octobris anno Græcor. 1450., ordinatus eſt die Dominica 13. Nov. ejuſdem anni. Obiit feria 3. die 25. Novemb. anno Græc. 1459. Hegiræ 542. Chriſti 1147. quum annos 9. dieſque 12. ſediſſet. *Tom.* 2. *p.* 450. Ebedjeſus.

75. Jeſujabus Baladenſis, ex Geziræ ſeu Zebedææ Inſulæ & Hirtæ epiſcopo Patriarcha ordinatus eſt Dominica 2. Dedicationis eccleſiæ anno Hegiræ 542. Græc. 1460. Chriſti 1148. Obiit Dominica poſt Aſcenſionem Domini die 25. Maii anno Græc. 1486. Hegiræ 570. quum annos 26. menſeſque 5. cum diebus aliquot ſediſſet. *Tom.* 2. *pag.* 450. Jeſujabus.

76. Elias III. cognomento Abu-Halim, & ebn-Hadithenſis, Majapharkini natus, ex metropolita Niſibis in Patriarcham electus ordina- Elias III.

tusque fuit Dominica 3. post Epiphaniam anno Hegiræ 571. Græcorum 1487. Obiit fer. 5. die 12. Apr. an. Heg. 586. Græc. 1501. Sedit annos 14. mens. 2. dies 19. *To.* 2. *p.* 450. & *Tom.* 3. *pag.* 287.

Jaballaha. 77. Jaballaha Kajumæ filius ex Mosul, primùm episcopus Majapharchini, deinde metropolita Nisibis, demùm Patriarcha ordinatus est Dominica 3. Apostolorum, anno Græcorum 1501. Christi 1190. Obiit nocte feriæ 2. die 31. Januarii anni Græcor. 1533. Christi 1222. Hegiræ 618. die 16. mensis undecimi. Sedit annos 31. menses 7. & aliquot dies. *Tom.* 2. *pag.* 453.

Sabarjesus. 78. Sabarjesus cognomento Kajumæ filius, Jaballahæ ex fratre nepos, ex Mosul, episcopus Nuhadræ à patruo primùm ordinatus, deinde Hazæ & Arbelæ metropolita, demùm Patriarcha consecratus feria 1. die 31. Julii anno Græc. 1533. Obiit feria 2. die 15. Junii anni Græcor. 1536. Hegiræ 622. die 8. mensis sexti, quum sedisset annos 2. menses 10. diesque 18. Vacavit Sedes dies 340. *Tom.* 2. *pag.* 453.

Sabarjesus. 79. Sabarjesus, cognomento ابن المسيحي filius Messihi, ex Bagdado, metropolita Bagermæ & Dakukæ, post Sabarjesum Kajumæ ordinatus fuit Patriarcha Dominica nona, die 26. Aprilis anni Græcor. 1537. Heg. 623. die 12. mensis quarti. Obiit Sabbato die 20. Maii anni Græc. 1567. Hegiræ 654. die 23. Rabii posterioris. Sedit annos lunares 31. dies 10. *Tom.* 2. *pag.* 453.

Machicha. 80. Machicha ex Giugabad Nisibenæ ditionis loco, metropolita Nisibis, ordinatus Patriarcha Dominica 5. Jejunii, anno Græc. 1568. Christi 1257. Obiit Sabbato post Dominicam novam die 18. Apr. an. Græc. 1576. quum sedisset annos lunares 8. menses 5. Vacavit post ipsum Sedes menses 7. cum dimidio *To.* 2. *pag.* 455.

Denha. 81. Denha ex Rostacho, metropolita Hazæ & Arbelæ, ordinatus Patriarcha Dominica 3. Dedicationis ecclesiæ die 15. Novemb. anni Græc. 1577. Christi 1265. Obiit nocte feriæ 2. initio Jejunii quadragesimalis, die 24. Febr. anni Græcor. 1592. Christi 1281. quum annos 16. mensesque 3. sedisset. Vacavit Sedes menses 8. *Tom.* 2. *pag.* 456. & *Tom.* 3. *pag.* 564.

Jaballaha. 82. Jaballaha ex genere Turcorum in regione Cataje natus, à Denha ordinatus metropolita Tanchetensis, post ejusdem Denhæ obitum Patriarcha consecratus fuit die Dominica, cujus antiphona incipit, ܢܥܘܠ ܒܬܘܕܝܬܐ *ingrediamur in confessione*, hoc est, Dominica 1. Dedicationis ecclesiæ, anno Græcor. 1593. Christi 1281. Obiit Sabbato exeunte, ante Dominicam 3. Dedicationis ecclesiæ die 13. Novembris, anno Græcorum 1629. Christi 1317. hoc est, die 7. mensis Romadani anno Hegiræ 717. quum annos 37. sedisset. Vacavit Sedes menses 3. diesque 8. *Tom.* 2. *pag.* 456.

83. Timotheus II. olim Joseph appellatus, ex metropoli Mosulana ad Arbelensem evectus, post Jaballahæ obitum Patriarcha ordinatus fuit mense Februario anno Græcorum 1629. Christi 1318. *Tom.* 2. *pag.* 456. & *Tom.* 3. *pag.* 567. Timotheus II.

Hucusque ex Barhebræo, Mari, & Amro. Quæ sequuntur Patriarcharum nomina, in manuscriptis codicibus adnotata reperi.

84. Denha anno Græcor. 1671. Denha.
Christi 1360. Dioscori Bar-Kainæi Jacobitæ partes adversùs Athanasium Jacobitarum Maphrianum adjuvabat. *Tom.* 2. *pag.* 461.

85. Simeon anno Græcor. 1789. Simeon.
die 29. Novembris, hoc est, Christi 1477. sedebat. *Tom.* 2. *pag.* 457.

86. Simeon anno Græcor. 1801. Simeon.
Christi 1490. episcopos Nestorianos in regionem Malabaricam misit. Obiit anno Græcorum 1813. Chr. 1502.

Tom. 2.

Tom. 2. *pag.* 457. & *Tom.* 3. *pag.* 590. & 591.

Elias. 87. Elias Simeoni substitutus anno Christi 1502. Obiit anno 1504. Græcorum 1815. *Tom.* 2. *pag.* 457. & *Tom.* 3. *pag.* 592.

Simeon. 88. Simeon in locum Eliæ subrogatus eodem anno Græcor. 1815. Christi 1504. *Tom.* 2. *pag.* 457. & *Tom.* 3. *pag.* 592.

Simeon. 89. Simeon cum fratre Jesujabo metropolita vivebat mense Octobri anno Græcorum 1842. Christi 1530. Simeone autem defuncto, solus Jesujabus Patriarchalem Sedem vicaria potestate administrabat die 19. Octobris 1850. Christi 1538. *Tom.* 2. *pag.* 457.

Simeon. 90. Simeon, olim Jesujabus metropolita, de quo suprà, Mamæ filius, vixit ad annum Christi 1551. *Tom.* 1. *pag.* 524. & *Tom.* 2. *pag.* 457.

Simeon. 91. Simeon qui & Denha, cognomento Bar-Mama, Simeonis cujus suprà facta est mentio, ex fratre nepos, anno Christi 1552. Sedem invasit, quum catholici Sulakam monachum sibi Patriarcham à Romano Pontifice postulassent, quod nullus apud Chaldæos metropolita, qui Patriarcham ordinaret, reliquus fuisset. Idem Bar-Mama anno Græcorum 1866. Christi 1555. Sulakam ex Urbe in civitatem Caramit, seu Amidam regressum, à Mahometano præside interfici curavit. Obiit anno Christi 1559. *Tom.* 1. *pag.* 531. & *Tom.* 2. *pag.* 457.

Joannes Sulaka. Joannes quem nonnulli Simeonem vocant, olim Sulaka, seù Siud, Danielis filius, ex monacho cœnobii Hormisdæ ineunte anno Christi 1552. à catholicis in Patriarcham designatus, Romam ut à Romano Pontifice consecraretur, petiit, quo pervenit die 18. Novembris anni Græcorum 1864. Christi 1552. Die 20. Februarii sequentis anni professionem fidei emisit, & 9. Aprilis à Julio III. Summo Pontifice Chaldæorum ecclesiæ Musal Patriarcha proclamatus fuit. Die verò 12. Novembris Amidam regressus, quum annum mensesque duos sedisset, instigatione Barmamæ Nestoriani Patriarchæ ineunte anno Christi 1555. à Mahometanis interemptus fuit. *Tom.* 1. *pag.* 523. & *Tom.* 2. *pag.* 457.

Ebedjesus, seù Abdjesus, Joannis filius, monachus cœnobii Achæ & Joannis fratrum à Sulaka Geziræ metropolita creatus, post ejusdem Sulakæ necem anno Chr. 1555. à catholicis in Patriarcham electus, quum Romæ die 7. Martii an. 1562. professionem fidei emisisset, à Pio IV. Summo Pontifice Pallium de corpore S. Petri & confirmationem Apostolicam accepit cum eodem titulo ecclesiæ Musal. Obiit paucis post annis in monasterio civitatis Seert in Mesopotamia. *Tom.* 1. *pag.* 536. & *Tom.* 2. *pag.* 457. Ebedjesus.

Ahatalla, seù Jaballaha, monachus, Ebedjesum excepit, qui non habuit confirmationem Apostolicam, quod eam Romæ non postulasset. Rexit tamen catholicos Chaldæos consilio & auctoritate Hermetis Eliæ Archiepiscopi, qui Sulakæ olim discipulus fuerat, & post magistri necem in Malabaricas regiones profectus, inde sub Ahatalla in Mesopotamiam redierat. Obiit circa annum Christi 1580. *Tom.* 1. *pag.* 538. & *Tom.* 2. *pag.* 457. Ahatalla, seù Jaballaha.

Simeon Denha Archiepiscopus Gelu, Seert, & Salmasæ, quum ab Eliæ Nestoriani Patriarchæ obedientia unàcum subditis suis, qui in finibus Persarum sub ditione Zeinalbach degebant, discessisset, operâ ac studio Archiepiscopi Hermetis Eliæ Chaldæis orthodoxis sub Ahatalla Patriarcha sese adjunxit. Ahatalla autem defuncto in Patriarcham electus, sub Gregorio XIII. eundem Archiepiscopum Hermetem Eliam procuratorem suum Romam misit: qui quum nomine Patriarchæ sui obedientiam Sedi Apostolicæ præstitisset, confirmatione cum Pallio Patriarchali obtenta, ex Urbe an. 1582. discessit. Simeon in Ormia urbe in montanis Persidis posita Sedem fixit, ubi successores ejus assumpto Si- Simeon Denha.

Simeonis nomine commorari usque in præsentem diem consueverunt. *Tom.* 1.*pag.* 538. & *Tom.* 2.*pag.* 456.

Simeon. Simeon Denhæ successit circa annum Christi 1600. Professionem fidei Romam misit die 28. Julii anni 1619. in monasterio Cananes, qui locus erat ditionis Zachariæ Abach Curdorum Principis, exaratam: in qua ait se Amidam unàcum P. Thoma Novariensi Ord. S. Francisci religioso viro petere decrevisse, ut cum eodem Alepum proximo mense Martio migraret, & inde Romam proficisceretur. *Tom.* 1.*pag.* 538. & *Tom.* 2.*pag.* 457.

Simeon alter. Simeon alter, ejusdem factionis Chaldæorum Patriarcha, anno Græcorum 1964. Christi 1653. Epistolam ad Innocentium X. scripsit, in qua hæc habet. *Pax divina, charitas Domini, christianus honor ex ore Domini Simeonis Catholici Patriarchæ Chaldæorum, ad Patrem Patrum & Pastorem Pastorum, nectentem diademata, ungentem Pontifices, sanctum Papam Innocentium, caput totius christianitatis ...... nec exiguus est numerus Chaldæorum D. Simeonis, qui degunt in regionibus sequentibus, nempe, Gulmar, Barur, Gur, Galu, Baz, Dasen, Tachuma, Jatira, Valta, Taiig, Batnura, Luun, Nudis, Salmes, Albac, Hasaph, Van, Vasgan, Arne, Saphtan, Targur, Urmi, Anzel, Saldus, Asnoch, Marga, Amid, Gulnea. In his autem regionibus quadraginta familiarum millia sunt, omnes filii Cellæ D. Simeonis. Nos omnes quidem amplectimur & suscipimus Sedem Petri & Pauli..... Data est Epistola hæc patens die Sabbati festivitatis Petri & Pauli, 29. mensis Junii benedicti; Anno Græcorum* 1964. *in regione benedicta Salmes, in urbe Husarba, in umbraculo S. Georgii, cujus preces sint super fideles omnes, Amen. Simeon humilis Patriarcha Chaldæorum. Scripsit Ebedjesus filius Petri peccator.* Hæc de Patriarchis, qui Simeonis nomen gerunt in finibus Persarum.

Nunc ad successores Bar-mamæ regredior.

92. Elias, à quo cæteri ad hanc usque diem nomen Eliæ sumpsere, Simeonem Bar-mamam excepit anno Christi 1559. nam ejus & Jesujabi metropolitæ Sobæ, Armeniæ & Mardæ diserta fit mentio ad calcem codicis Syriaci Amidensis 7. *To.* 1.*p.*583. Ab ejus obedientia Simeon Denha Archiepiscopus Gelu, ut suprà dictum est, defecit circa annum 1575. Monachum quendam cum professione sua literisque anno Græcor. 1897. Christi 1586. Romam misit. Sed quum ejus Fides Nestorianis erroribus scateret, à Xysto V. rejecta est, nec is ad ecclesiæ Romanæ communionem admissus. Obiit anno Græcorum 1902. Christi 1591. quum annos 32. sedisset. *Tom.* 1. *pag.* 549. *Tom.* 2.*pag.* 457. & *Tom.* 3.*pag.* 599. Elias.

93. Elias anno 1591. in Patriarcham electus, legatos ad Paulum V. anno 1607. misit, iterùmque anno 1610. Adam archimandritam cum literis fideique professione allegavit, ut in communionem Sedis Apostolicæ admitteretur. Anno 1616. Amidæ Synodum habuit, in qua Diodori, Theodori, ac Nestorii errores abjuravit. Decessit circa ann. 1628. *Tom.* 1.*pag.* 543. *Tom.* 2.*pag.* 457. & *Tom.* 3.*pag.* 600. Elias.

94. Elias, qui & Simeon, sedit ab anno 1629. ad ann. 1659. Quum plures è suis orthodoxam fidem anno 1629. suscepissent, ipse communionem Romanæ ecclesiæ recusavit. Vicarium suum in urbe Mosul constituit Jacobum Benjaminum Presbyterum, qui Romæ anno 1636. professionem fidei emiserat, & anno 1640. in Mosul obiit. Anno 1657. fidem suam literasque ad sacram Congregationem de Propaganda Fide misit, quibus rogabat, ut Ritus Chaldæorum immutatus permaneret, utque sui ecclesiam Romæ haberent. Sedit annos triginta. Elias, qui & Simeon.

95. Elias, qui & Joannes Marvagii Presbyteri filius, anno Christi Elias Joannes.

ſti 1660. in Patriarcham conſecratus eſt, quum annum ætatis decimum quintum ageret. Obiit anno 1700. Patriarchatus quadrageſimo, ætatis quinquageſimo quinto.

Elias, qui & Marughæus.

96. Elias, qui & Marughæus, aliàs Maruagi, anno 1700. Joanni ſucceſſit. Obiit die 18. Decembris exeunte anno Chriſti 1722. quum annos circiter 23. ſediſſet.

Elias, qui & Denha.

97. Elias, qui & Denha, Marughæo patruo die 25. Decembris anni 1722. ſuffectus eſt, quum annum ætatis 22. ageret. Neſtorianis in urbe Moſulana præeſt hoc anno 1725.

Quo verò tempore Elias, qui & Joannes Maruagii, Neſtorianos regebat, catholici ſuos Patriarchas habere cœperunt, Joſephi nomen gerentes, qui ſequuntur.

Joſeph I.

Joſeph I. Amidæ, quæ & Caramit & Diarbechir appellatur, metropolita, ab Innocentio XI. die 20. Maii anno 1681. Chaldæorum Patriarcha inſtitutus, & Pallio donatus, quum anno 1695. dignitatem ſponte abdicaſſet, Romam venit, ubi & vita defunctus eſt.

Joſeph II.

Joſeph II. ex Tel-cepha, anno Chriſti 1695. in locum Joſephi primi magiſtri ſui ſubrogatus, ab Innocentio XII. anno ſequenti confirmatus fuit. Obiit anno 1713.

Joſeph III.

Joſeph III., olim Timotheus Mardæ epiſcopus, à Clemente XI. menſe Februario anni 1714. Pallio & confirmatione Apoſtolica donatus, orthodoxos Amidæ locorumque adjacentium Chaldæos Patriarcha regit hoc anno 1725.

PA-

PATRIARCHÆ CHALDÆORUM

ORDINE ALPHABETICO.

A

B

C

D

E

Geor-

G

I

K

M

N

P

S

IN-

INDEX

SYRIACUS ALPHABETICUS

PATRIARCHARUM CHALDÆORUM.

ܙܕܩܐ ܠܚܝܠܐ . ܣܝܡ ܠܚܝܠ ܙܕܩܐ .
ܙܕܩܐ ܒܫܡܝܐ . ܣܝܡ ܒܫܡܝܐ ܙܕܩܐ :

ܚ.

ܚܢܢܝܫܘܥ ܫܓܝܪܐ . ܡ. ܦܐܬ ܬܪܦܘ.
ܚܢܢܝܫܘܥ ܠܘܬܢܝܐ . ܡܐ. ܦܐܬ ܬܕܒ.
ܚܢܢܐ . ܠܐ. ܦܐܬ ܬܩܡܐ .

ܛ.

ܛܝܡܬܐܘܣ ܩܬܘܠܝܩܐ . ܡܚ. ܦܐܬ ܬܠܡܚ.
ܛܝܡܬܐܘܣ ܠܘܬܢܝܐ . ܦܝ. ܦܐܬ ܐܬܡܚ.
ܛܝܡܬܐܘܣ ܩܘܩܐ . ܣܝܡ ܩܘܩܐ ܠܟܬܒܐ .

ܝ.

ܝܘܒ ܐܫܘܥܢ . ܣܝܡ ܐܢܐ ܐܝܬܘܗܝ :
ܝܫܘܥܝܗܒ ܩܘܪܒܢܝܐ . ܡܢ . ܦܐܬ ܬܡܘ.
ܝܫܘܥܝܗܒ ܠܘܬܢܝܐ ܕܗܘ ܒܪ ܩܘܣܛܐ . ܟܝ. ܦܐܬ ܐܩܝ.
ܝܫܘܥܝܗܒ ܠܟܬܒܐ ܕܗܘ ܒܪ ܓܕܠܝܐ . ܦܟ. ܦܐܬ ܐܬܦܐ.
ܝܫܘܥܝܗܒ ܒܪܓܠܝܠܝܐ . ܣܝܡ ܒܓܠܝܠܝܐ . ܦܐܬ ܐܬܣܘ.
ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܡܪܝܐ . ܟܗ. ܦܐܬ ܬܪܦ.
ܝܘܚܢܢ ܟܪܟܐ . ܡܐ. ܦܐܬ ܬܪܟ.
ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܢܨܚܢ . ܢܘ. ܦܐܬ ܬܬܦ.
ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܐܒܓܪܝ ܘܐܦܘܪܩܣܣ
ܕܗܘ ܐܢܛܝܘܟܝܐ . ܢܪ. ܦܐܬ ܬܬܪܟ.
ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܟܢܫܐ ܕܗܘ ܒܪ ܐܒܓܪܐ

ܒܪ ܫܓܪܐ . ܢܫ. ܦܐܬ ܬܬܦ.
ܣܒܪܝܫܘܥ . ܩܒ. ܦܐܬ ܐܐ.
ܣܒܪܝܫܘܥ ܒܪ ܦܐܘܠܘܣ . ܩܘ. ܦܐܬ ܐܣܒ.
ܣܒܪܝܫܘܥ ܒܪ ܡܣܟܢܬܐ . ܩܣ. ܦܐܬ ܠܝ.
ܣܒܪܝܫܘܥ ܩܘܒܚܐ . ܦܐܬ ܐܬܩܒ.
ܣܒܪܝܫܘܥ ܠܟܬܒܐ ܣܝܡ . ܠܟܬܒ ܩܘܫܝܢ.
ܣܘܪܐ . ܠ. ܦܐܬ ܬܩܒ.
ܣܘܪܐ ܩܘܪܒܢܐ . ܦܐܬ ܐܬܪܦܐ.
ܣܘܪܐ ܠܘܬܢܝܐ . ܦܐܬ ܐܬܪܘ.
ܣܘܪܐ ܠܟܬܒܐ ܕܗܘ ܛܝܡܬܐܘܣ .
ܦܐܬ ܐܬܦܝ .
ܥܒܕܐ . ܐ. ܦܐܬ ܩܝ.
ܥܒܕܐ . ܡܗ. ܦܐܬ ܬܩܒ.
ܥܒܕܝܫܘܥ . ܣܝܡ ܥܒܕܝܫܘܥ .
ܥܒܕܐ ܒܪ ܫܓܪܐ . ܡܫ. ܦܐܬ ܬܬܪ.
ܥܒܕܝܫܘܥ ܐܪܡܝܐ . ܟܒ. ܦܐܬ
ܬܩܦ .
ܥܒܕܝܫܘܥ ܒܪ ܒܗܪܝܙ : ܟܘ. ܦܐܬ
ܬܪܟܝ.
ܥܒܕܝܫܘܥ ܫܒܕܢܐ . ܟܐ. ܦܐܬ ܬܪܝ.
ܥܒܕܝܫܘܥ ܒܪ ܣܦܛܐܠܝ . ܩܘ.
ܦܐܬ ܐܢ.
ܥܒܕܝܫܘܥ ܒܪ ܒܪܝܟܐ . ܟܘ. ܦܐܬ
ܐܩܪܝ.

ܦ.

ܦܐܘܠܘܣ ܠܟܬܒܢܘܗܝ ܘܐܦܝ . ܦ. ܦܐܬ
ܡܝ .
ܦܐܘܠܘܣ ܒܪ ܢܨܒܝܢ . ܩܒ. ܦܐܬ
ܬܬܩܒ.
ܦܛܪܘܣ ܒܪ ܫܡܟܢܝ . ܟܐ. ܦܐܬ
ܐܪܝ.
ܦܛܪܘܣ . ܦ. ܦܐܬ ܐܦܢ.

. ܫܠܡ .

ܫܡܥܘܢ

ܫܡܥܘܢ ܣܘܟܠܐ . ܚܙܝ ܫܡܥܘܢ
ܣܘܟܠܐ .
ܫܡܥܘܢ ܕܒܝܬܐ ܕܒܪ ܡܘܒܠܝܘܬܐ
ܕܐܬܠܒܘ . ܚܘܪ ܐܢܛ .
ܫܡܥܘܢ ܕܒܪ ܫܡܥܘܢ ܕܝܢܐ . ܚܘܪ
ܐܬܪ .
ܫܡܥܘܢ ܐܣܝܪܐ . ܚܘܪ ܐܬܘܪܝ.
ܫܡܥܘܢ ܛܠܝܐ . ܚܙܝ ܛܠܝܐ ܫܡܥܘܢ :

ܬ

ܬܐܘܡܐ . ܚܙܝ ܐܘܡܐ .
ܬܐܘܕܘܣܝܘܣ . ܒܝ. ܚܘܪ ܐܠܐܟܣ.
ܬܐܘܡܐ ܡܫܝܚܐ . ܐ. ܚܘܪ ܒܝ.
ܬܘܡܕܪܐ . ܡܘ. ܚܘܪ ܡܘ.
ܬܡܘܪܐ . ܚܙܝ ܬܘܡܕܪܐ .

AD-

ADDENDA, ET CORRIGENDA.

PAGINA 8. *in notis*, *linea* 11. *post ea verba*: aut certè Gorionidi tributam: *adde*: De Asia Josephi uxore vide fabulas Mahometanorum apud Marraccium in Refutatione Alcorani pag. 734.

Pag. 26. *in notis ad Chrysostomi opus inscriptum*, de Monachis Ægypti, *adde*: nisi dicamus eundem esse hunc librum ac *sermonem de Martyribus Ægyptiis*, qui inter Chrysostomi homilias exstat. Porrò hujus Chrysostomianæ homiliæ meminit & Thomas Margensis in hist. monast. lib. 1. *cujus verba retuli pag.* 146.

Pag. 31. *in not. ad Theodori commentar. in Samuelem*, *post ea verba*, Mamrinum legit Ecchellensis, *adde*.

Fortasse ܡܪܝ ܡܪܝܢܐ Mar Marinum.

Pag. 71. *in not. post hæc verba*, 1. Abrahamus Beth-Rabanensis, *hæc Adnotatio subjiciatur*. 1. Abrahamus Beth-Rabanensis primùm in cœnobio Izlensi monachus fuit sub Babæo Archimandrita, de quo mox sermo erit cap. 66. hujus Catalogi: deinde ex eodem cœnobio in locum, quem ܕܨܢ *Dasen* appellant, ubi Raban Zachajesus monasterium condiderat, quod ex ejus nomine ܕܝܪܐ ܕܒܝܬ ܪܒܢ *Daira*, seù cœnobium *Beth-Raban* appellabatur, migravit circa annum Christi 590.; eodem scilicet tempore, quo Jacobus ex eodem Izlensi cœnobio ejectus, conventum *Beth-Abensem* exstruxit, in quem demùm idem Abrahamus relicto Beth-Rabanensi se contulit, hac lata lege, ut cœnobium utrumque sub unius ejusdemque Abbatis præfectura esset, ut refert Thomas Margensis in historia monastica lib. 1. cap. 14. & lib. 2. cap. 19. cujus verba habes infrà cap. CLXXIII. hujus Catalogi, ubi de Davide Beth-Rabanensi. Antiquior Abrahamo Beth-Rabanensi fuit Abrahamus alter Edessenæ Persarum Scholæ Alumnus, qui Medorum postea Episcopus initiatus est, ut scribit Simeon Beth-Arsamensis. *Cætera ut in Not.*

Pag. 72. *loco notæ*, *quæ incipit*: 1. Joannes Beth-Rabanensis, *hæc substituatur*. 1. Joannes Beth-Rabanensis Jacobi Beth-Abensis cœnobii fundatoris discipulus, & in præfectura ejusdem cœnobii successor, sexto præfecturæ mense eo cœnobio relicto apud urbem Dakukam in monte regionis Garmensis anachoriticam vitam duxit in loco, ubi postea monasterium Raban Ezechielis conditum est. Jesujabus Adjabenus Patriarcha, qùum adhuc Ninives Episcopus esset, epistolam ad monachos Beth-Abenses scripsit, in qua affirmat Joannem hunc, antequam è cœnobio Beth-Abensi migrasset, septuaginta annis monachum egisse, è quibus triginta annis vitam anachoriticam, & quadraginta aliis cœnobiticam cum Jacobo coluerat. De eodem vide Thomam Margensem lib. 1. histor. monasticæ cap. 31. In conventu Beth-Rabanensi eundem aliquandiù vixisse, non ex hoc tantùm Sobensis loco colligitur, sed etiam quia utrumque illud cœnobium, Beth-Abense scilicet & Beth-Rabanense, ab uno eodemque Abbate regebatur, ut disertè notat Margensis lib. 2. histor. monast. cap. 19. Fuit & alter Joannes, Abrahami socius & Narsetis discipulus, de quo Amrus loco mox citato, ubi de Abrahamo.

Pag. 86. *ad calcem* 1. *notæ*, *post* Paulum, Ezechielem, Kajuram, *adde*, Moysen, Sciub-chalmaranum, Sergium &c.

Pag. 87. *ad calcem notæ* 4. *loco anni*

Græ-

Græcorum 875. *ſubſtitue*, 878. *ſic*: Præfuit autem Joſephus Patriarcha ab anno Græcorum 863. ad annum 878.

Pag. 88. *poſt* 1. *notam*, *quæ incipit*, 1. Diſputationem adversùs Cæſarem, *adde*: Sed retinendus textus Sobenſis. Nam Paulum Niſibenum Diſputationem cum Juſtiniano Cæſare habitam ſcripſiſſe affirmat Abulbarcatus in libro, cui titulus, *Declaratio Officiorum &c.* cap. 7. de Scriptoribus Eccleſiaſticis, in hæc verba.

فولوس البصرى مطران نصيبين له رسالة ضمنها
ما اتفق له من الجدل فى اصول الدين مع الملك
يوسطيانوس ملك الروم لما اشخص اليه :
كتبها الى قشوى طبيب الملك .

Paulus Baſſorenſis, *Metropolita Niſibis*, *ſcripſit epiſtolam*, *qua continetur Diſputatio de fundamentis fidei ipſum inter & Juſtinianum Romanorum Imperatorem habita*, *quum ab eo accerſitus fuit*. *Directa eſt autem ab eodem Paulo ad Chiſoëm Regis medicum*. Et quidem Juſtinianum Cæſarem tàm Neſtorianos, quàm Monophyſitas Conſtantinopolim evocaſſe, liquet ex Chronico Joannis Aſiæ, & ex Dionyſio Patriarcha Tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 89. Paulum autem unàcum præceptore ſuo Mar-Aba eò ſe contuliſſe liquet ex Amro, qui ſuprà hoc Tom. p.76. ait, Abam cum Thoma in urbe regia aliquandiù verſatum fuiſſe.

Pag. 97. *poſt not.* 6. *quæ incipit*, Matthæo Vago, Syris Meſcianiono, *adde*. Sed pro ܡܫܝܢܝܐ *Meſcianjono*, legendum puto ܡܝܫܢܝܐ *Maiſcenojo*, hoc eſt, ex Meſene, quæ Tigris fluvii inſula eſt, teſtibus Plinio, Ammiano, & Stephano, de qua Cellarius in notitia orbis antiqui Tomo 2. pag.749.

Eadem pag. 97. *dele not.* 8. *quæ incipit*, Gabriele Catarenſi: ex Catara nimirùm Meſopotamiæ oppido &c. *& hanc ſubſtitue*. 8. Gabriele Catarenſi: nimirùm ex Bactriana regione, quæ Syris dicitur ܒܝܬ ܩܛܪܝܐ *Beth-Catraje*, unde derivatur ܩܛܪܝܐ *Catraja*, hoc eſt, Bactrianus. Nam ex ܒܝܬ ܩܛܪܝܐ *Beth-Catraja*, fit ܒܩܛܪܝܐ *Bactraja*, ſicut ex ܒܝܬ ܓܪܡܝܐ *Beth-Garmaja*, formatur ܒܓܪܡܝܐ *Bagarmaja*, & rejecto ܒ, ܓܪܡܝܐ *Garmaja*, hoc eſt, *Garmæus*: & ex ܒܝܬ ܙܒܕܝ *Beth-Zabdaj*, ܒܙܒܕܝ *Ba-Zabdaj*, & ܙܒܕܝ *Zabdaj*, Zebedæa inſula, quæ & Bizabde: & cætera hujuſmodi, quæ in hiſtoria & Geographia Chaldæorum frequenter occurrunt. Bactriana autem regio eſt trans mare Caſpium inter Sogdianam ad ſeptentrionem, à qua diviſa eſt Oxo fluvio, & Ariam ad meridiem: quæ hodie ماوراالنهر Mavaralnahara dicitur, hoc eſt, Tranſoxiana. *Cataram* Syri vocant & inſulam, quæ hodie *Socotora*: ut enim Marcandam Bactrianæ urbem præpoſita litera ܣ s, *Samarcandam* appellant, ita & Cataram, Sacataram ſeu Socotoram. Etſi autem Neſtoriani tàm in Bactriana, quàm in Socotora domicilium habuere, quum tamen Cataræ mentionem faciunt, videntur Bactrianam regionem potiùs, quàm Socotoram inſulam intelligere. Porrò Gabriel alius fuit à cognomine Catarenſi, de quo infrà Sobenſis cap. 101. (hoc tom. pag. 172.) nam ille vixit diu poſt Babæum, nimirùm anno Chriſti 710.

Pag. 133. *columna* 2. *linea* 15. *deleantur hæc verba*, *quæ ſunt intra parentheſim*, Ad Epiſcopos Catarenſium (hoc eſt, Chriſtianorum in Catara ſeu Socotora inſula adjacentibuſque Arabiæ locis commorantium, quorum in hiſtoriis Luſitanicis fit mentio) *& ſubſtituantur hæc alia*:

alia : hoc eſt, Chriſtianorum Bactrianam regionem incolentium, quorum Epiſcopos, non ſecùs atque Perſarum, à Sedis Seleucienſis obedientia defeciſſe dolet Jeſujabus Patriarcha. *Nam Bactros unàcum Perſis & Maruanitis Primatum ſibi aſſeruiſſe veroſimilius exiſtimo, quàm Socotoranos; præſertim quum ex hiſtoriis conſtet, infinitum propemodùm Neſtorianorum numerum fuiſſe in Choraſana, Bactriana, Scythia, Chataja & Tartaria uſque ad Sinarum fines, idque maximè ſub vaſto Joannis, ut vocant, Presbyteri imperio.*

Pag. 136. *columna* 2. *lin.* 54. *& ſeq. dele hæc verba, quæ ſunt intra parentheſim*, Catara ſcilicet, ſeu Socotora, eique affines, &, Arabiæ juxta ſinum Perſicum: *Nam Jeſujabus, ut ſuprà dixi, de Bactris loquitur, cæteriſque Chriſtianis in vaſtis illis Aſiæ regionibus uſque ad Chatajam & Sinas commorantibus.*

Pag. 143. *ad calcem hæc adde*. Jeſuſabrani monachi & martyris vita à Jeſujabo Adjabeno Patriarcha ſcripta, exſtat Cod. Syr. 2. Tom. 1. Biblioth. noſtræ pag. 607. de qua vide in not. ad libros Anonymos hoc tomo pag. 285. col. 2.

Pag. 147. *ad calcem not.* 4. *poſt hæc verba*, Quo autem anno Eugenius floruerit, *dele quæ ſequuntur, & hæc ſubſtitue*; docet Amrus in vita Papæ, qui S. Simeonem Seleucienſem Epiſcopum & martyrem anteceſſit: nimirùm, ineunte anno Chriſti 300. Vide Tom. 2. pag. 398.

Pag. 155. *in not. col.* 1. *poſt hæc verba*, Duo hìc miracula &c. *adde*. In vita verò Mar Abæ magni ſubjungit, Abrahamum in Haza ſeù Adjabene dies clauſiſſe, ejuſque cadaver clam ſurreptum, in oppidum Caſcaram deportatum fuiſſe.

Pag. 168. *not.* 1. *dele ab iis verbis*, incertæ ætatis ſcriptor, *& hæc ſubſtitue*. Circa annum Chriſti 600. in Garmæorum regione Epiſcopatum geſſit, teſte Jeſujabo Adjabeno in epiſtola ad Kamjeſum & ſocios, in qua affirmat Simeonem unàcum altero Kamjeſu Epiſcopo pro Neſtoriana hæreſi adversùs Jacobiticam ſectam fortiter decertaſſe. *Vide ſuprà hoc tom. pag.* 142.

Pag. 169. *not.* 3. *dele ab iis verbis*: Diverſus proinde ab eo Barhadbeſciaba videtur: *& hæc ſubſtitue*. Fuit autem hic Barhadbeſciaba Jacobi Beth-Abenſis cœnobii fundatoris æqualis, conditoque à ſe monaſterio præfuit circa annum Chriſti 630. teſte Margenſi lib. 1. hiſtor. monaſt. cap. 15. & 22. Vide Tom. 2. pag. 490. & Tom. 3. pag. 470.

Ibidem not. 4. *dele totam, & hanc ſubſtitue*. Eccleſiaſticam hiſtoriam. Amrus citatus ſuprà pag. 148. teſtatur, ſub Jeſujabo Adjabeno, qui anno Chriſti 660. obiit, Eccleſiaſticam apud Syros Neſtorianos hiſtoriam conſcribi cœptam fuiſſe. Nimirùm Jeſujabo vel Ninivitarum Epiſcopo, vel Adjabenorum Metropolita, hoc eſt, circa annum Chr. 640. Exſtat ejuſdem Jeſujabi ad hunc Barhadbeſciabam epiſtola, de qua ſuprà hoc Tom. pag. 142.

Pag. 172. *ad calcem notæ* 3. *quæ incipit*, Abraham ex Mahuza, *hæc adde*. Claruit autem Abraham ſub Jeſujabo Gadalenſi circa annum Chriſti 630.

Pag. 204. *col.* 1. *lin.* 5. *ad hæc Sobenſis verba de Joanne Garmachita*, & breve Chronicon, *notam iſtam adde*. Breve Chronicon. Margenſis lib. 1. hiſtor. monaſt. cap. 4. Abrahæ Izlenſis cœnobii fundatoris geſta à Joanne conſcripta teſtatur.

Pag. 257. *in not. col.* 1. *lin.* 15. *dele hæc verba*, Fuit autem Chamiſius & ipſe &c. *& ſubſtitue*: Fuit autem & Chamiſius alter &c.

Pag. 363. *col.* 1. *lin.* 11. *loco* Amrus, *ſubſtitue*, Mares. *Atque ita pag.* 365. *col.* 2. *lin.* 8. *&* 368. *col.* 1. *lin.* 3. *poſt initium cap.* 2. *&* 369. *col.* 2. *lin.* 10. *&* 370. *col.* 1. *lin.* 11. *&* 371. *col.* 2. *lin.* 17. *&* 374. *col.* 2. *lin.* 8. *&* 376. *col.* 2. *lin.* 10. *&* 384. *col.* 1. *lin.* 32. *&* 386. *col.* 2. *lin.* 17. 24. *&* 432. *col.* 2. *lin.* 24. *&* 436. *col.* 1. *lin.* 28. *&* 443. *c.* 1. *l. penult. &* 450. *c.* 2. *l.* 26.

Pag. 365. *col.* 2. *lin.* 34. *ab iis verbis*, In altero Amri codice, *usque ad*, hæc adnotantur. *dele*, & *substitue*, Amrus de obitu Isaaci hæc notat.

*Pag.*366. *c.*1. *l.*17. & 30.*loco*, Amri interpolator, *substitue*, Amrus. *Atque ita pag.* 368. *col.* 2. *lin.* 36. & 372. *c.* 2. *l.* 8. & 378. *c.* 2. *l.*8. & *ubicumque occurrerit nomen Interpolatoris Amri.*

Pag. 378. *col.* 2. *post cap.* 5. *lin.* 11. *dele hæc verba*, quumque annos quinque sedisset &c. & *substitue*: quumque annos undecim sedisset, obiit anno Christi 496. de quo hæc Amrus scribit &c.

*Pag.*379. *col.*2. *lin.* 6. *loco*, Amrus Modainæ sepultum Acacium scribit, *substitue*, Mares Modainæ &c.

Ibid. à lin. 14. *ad pag.* 380. *lin.* 32. *dele totum ab iis verbis*, Sequeretur ipsum obiisse anno 499. *usque ad*, qui idem Anastasii Imperatoris tertius decimus erat; & *hæc substitue*. Sequitur ipsum obiisse anno 499. adeoque ex Maris mente post Acacii obitum nulla Sedis vacatio, sed Babæus eodem anno Acacium excepit: nam, Elia Damasceno teste, Synodum habuit anno Zamasphæ Persarum regis secundo, qui in annum Christi 499. confertur, ut ex Chronologia Regum Persarum constat *hoc tom.*3. *pag.*402.

CO-

CODICES MANUSCRIPTI

SYRIACI, COPTICI, ARABICI, ET ARMENICI

TYPIS IMPRESSI,

Ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide ex Oriente transmissi,

Ejusdemque Decreto in Bibliothecam Vaticanam illati, ut non solùm ad Bibliothecæ, sed ejusdem etiam Sacræ Congregationis usus asserventur.

SYRIACI.

I.

Rationes in Festis, Dominicis, Feriis, & in commemoratione sanctorum per anni circulum recitandæ, quæ *Proœmia*, & *Sedræ*, seù ordines vocantur, juxta ritum Syrorum; videlicet:

Dominica Resurrectionis ad Vesperas, ad Completorium, ad primam & secundam Stationem noctis, ad Matutinum, & ad Tertiam.

Feria secunda in Albis ad Horas vespertinas, nocturnas, matutinas, & ad Tertiam.

Feria 3. *in Albis*, ut suprà in Feria 2.

Feria 4. in Albis.

Feria 5. in Albis.

Feria 6. in Albis, quæ Confessorum dicitur.

Sabbato in Albis.

In festo Resurrectionis.

Dominica in Albis.

In Ascensione Domini.

In festo Pentecostes.

Feria 6. post Pentecosten, quæ *Auri* dicitur, pro XII. Apostolis.

In festo Apostolorum Petri & Pauli ad vesperas & matutinum.

De sancto Adæo Apostolo, cujus festum celebratur die 14. Maji.

De Patribus Ægyptiis Macario Abbate, *Joanne Colobo*, *Pesæo*, *& filiis regiis Maximo & Domitio*, quorum commemoratio peragitur die 2. Julii.

De Thoma Apostolo, cujus festum die 3. Julii.

In commemoratione B. Virginis pro spicis.

De S. Cyriaco ejusque matre Julitta.

De SS. Macabæis eorumque matre Samona & præceptore Eleazaro.

In festo Tabernaculorum, seù Transfigurationis Domini.

In Transitu B. Mariæ Virginis.

In festo S. Crucis.

De SS. Sergio & Baccho.

De S. Jacobo Sarugensi doctore, cujus festum die 29. Nov.

De SS. Virginibus Barbara & Juliana.

De S. Nicolao episcopo & confessore, qui Syris dicitur Mar Zache.

De S. Behenamo martyre, *ejusque sorore Sara*, quorum festum die 10. Dec.

De S. Georgio martyre,

De SS. Sergio & Baccho.

De S. Thoma Apostolo.

De S. Behenamo martyre, *ejusque sorore Sara*, *& præceptore Matthæo archimandrita monachorum montis Elphephii*, & quadraginta sociis martyribus: qui passi dicuntur sub Sennacheribo Ninivitarum præside.

De S. Domitio martyre, cujus festum die 24. Septemb.

De S. Elisæo anachorita.

De S. Azazaële martyre Samosateno, qui sub Maximiano passus dicitur, & unàcum *Abæo* ܐܒܝܐ Nicææ episcopo ad tempora usque Theodosii Imperatoris pervenisse; ex apocrypha scilicet, ejus vita, quam Michaël Jacobitarum Patriarcha scripsit; exstat autem cod. Syr. 32. ad calcem To. 2. Bibl. Orient. pag. 505. Eadem oratio legitur in commemoratione Thomæ Stylitæ, ut fol. 263. hujus codicis adnotatur. Fuit autem Thomas patria Telensis, secta Monophysita, cujus mentio in chronico Dionysii ad annum Græcorum 1021. *Christi* 710. Vide Tom. 2. pag. 105.

De uno martyre. Legitur in commemoratione SS. Georgii, ܐܒܝܐ Abæi, Behenami, aliorumque, ut adnotatur in eodem Cod. fol. 266.

De uno monacho. Legitur in commemoratione Aaronis, & Jacobi inclusi, & sancti Sabæ, ut adnotatur fol. 270.

De resurrectione Domini.

De feria 6. majoris hebdomadæ. Arabicè.

De feria 5. majoris hebdomadæ. Arabicè.

De feria 6. ante Dominicam palmarum. Arab.

De Michaële martyre. Arabicè auctore Joanne, ut adnotatur, fol. 290. Hic Michaël sororem ܣܝܪܫܡ *Sireſam*, (fortasse Saram,) sociumque Josephum habuisse dicitur; ad Christi autem fidem ex Magorum secta conversus fuisse, & filium Cavadæ regis à dæmonio liberasse, & anno demùm ætatis 15. martyrium subiisse.

De S. Nicolao episcopo. Arab.

De S. Juliano Saba monacho. Syriacè.

In fol. 304. Codex Syriacis literis exaratus à Presbytero Pharago die 10. Novembris anno Græcorum 1858. Hegiræ 953. die 20. mensis Romadani, *Christi* 1546.

I I.

Ordo Lampadis pro Pœnitentibus tàm sanis, quàm infirmis, in Officia quinque distributus, quorum unoquoque expleto ellychnium unum accenditur; in fine verò quinti officii Sacerdos manum capiti pœnitentis imponens, orationem absolutionis recitat.

Ordo Sponsalium. Arabicè.

Ordo Benedictionis Viduarum.

Benedictio Aquæ in die Epiphaniæ juxta emendationem Jacobi Edesseni.

Benedictio Olivarum in Dominica Hosannarum.

Ordo adventus in Portum, qui peragitur post tertium nocturnum feriæ secundæ majoris hebdomadæ.

Ordo Ablutionis in feria 5. majoris hebdomadæ.

Ordo Processionis S. Crucis post nonam feriæ 6. majoris hebdomadæ.

Ordo salutationis in dominica Resurrectionis.

Ordo Adorationis in dominica Pentecostes.

Sermo S. Isaaci episcopi Syri de Pœnitentia. Arabicè.

In 4. char. 247. Syriacis literis exaratus pro Abrahamo Presbytero filio Mansuri cognomento ebn-Socri.

I I I.

Beth-Gaza, hoc est, Thesaurus: seù Officium simplex, vel Feriale Syrorum Jacobitarum, pro Feriis 2. 3. 4. 5. 6. & Sabbato.

Octoëchus, seù Cantus tonis octo expressi, ad Magnificat.

Cantus vigiliarum de Deipara, de Sanctis, de Pœnitentia, & de Defunctis, tonis XVIII.

Cantus de Defunctis, tonis VIII.

Cantus Paracletici de Deipara, de Sanctis, de Pœnitentia, & de Defunctis, tonis VIII.

Hymni S. Ephræmi Syri; Tonis XLV.

Cathismata, seù sessiones, tonis VIII.

In 4. char. 327.

I V.

Exequiæ episcoporum, præsente cadavere, in officia VII. distributæ.

S. Ephræmi hymnus de defunctis.

Officium defunctorum pro secunda die à depositione.

S. Joannis Chrysostomi homilia de defunctis.

Officium defunctorum pro die III. IV. V. VI. & VII.

Officium defunctorum pro die III.

S. Ephræmi hymni II. de defunctis episcopis.

Cantus de defunctis.

In 4. char. 197.

V.

Officii Syriaci Pars Hyemalis: videlicet.

Offi-

Officium Encœniorum ecclesiæ.
De Dedicatione ecclesiæ.
De Annunciatione Zachariæ.
De Annunciatione B. V. Mariæ.
De profectione B. V. Mariæ ad Elisabeth.
De nativitate S. Joannis Baptistæ.
De Revelatione Josephi.
De Dominica ante nativitatem Domini.
De nativitate D. *N. Jesu Christi*.
De Laudibus B. V. Mariæ.
De cæde Infantium.
De Dominica post nativitatem Domini.
De Patribus Basilio & Gregorio.
De festo Luminum, seù Epiphania Domini.
De laudibus S. Joannis Baptistæ.
De S. Stephano Archidiacono & protomartyre.
De Dominica 1. 2. 3. & 4. post epiphaniam.
De laudibus Deiparæ.
De Præsentatione Domini in Templo.
De Feria 2. 3. 4. *& 5. Ninivitarum*, hoc est, Rogationum.
De Sacerdotibus & Patribus defunctis.
De fidelibus defunctis.
De S. Jacobo interciso.
De S. Jacobo doctore.
De S. Barbara.
De S. Nicolao.
De S. Behenamo martyre.
De Gabriele episcopo in cœnobio Cartaminensi.
De S. Antonio Abbate.
In fol. 194. Syriacè exaratus à Presbytero Atalla Zendo Maronita.

V I.

Ordo Missæ Syriacæ juxta ritum Syrorum Maronitarum.
Anaphora, *seù Liturgia S. Petri Apostoli*: in qua desunt verba consecratoria.
Ordo Missæ juxta ritum Maronitarum,
Anaphora S. Xysti Papæ: in qua desunt verba consecratoria.
Anaphora Gregorii episcopi Tagritensis.
Anaphora S. Joannis evangelistæ.
Hymnus S. Ephræm Syri.
Hymnus S. Jacobi.
Ordo Missæ juxta ritum Jacobitarum.
Orationes, quæ *Proœmia* dicuntur, in Liturgia recitandæ.
Absolutiones ad Horas vespertinas, nocturnas, & matutinas.
In 8. *char.* 110.

V I I.

Ordo Missæ Syriacæ.
Anaphora Joannis Bar-Maadani Patriarchæ Jacobitarum.
Anaphora Ignatii Patriarchæ, qui & ܒܕܪ ܙܟܐ ܒܪܘܗܝܒ ܡܪܕܝܢܝܐ.
Badr Zachæ Bar-Vahib Mardensis, composita in cœnobio Ananiæ anno Græcorum 1615. *Christi* 1304.
Anaphora Basilii Maphriani seù Primatis Orientis, qui & ܒܗܢܡ ܒܪ: ܝܘܚܢܢ ܕܡܬܟܢܐ:
Behenamus filius Joannis cognomento *Habubni*, composita in Gezira Cardoa anno Græcorum 1715. *Christi* 1404.
Anaphora Lazari Bar-Sabtæ episcopi Bagdadensis.
Anaphora Thomæ Heracleensis, episcopi Germaniciæ: in qua desunt verba consecratoria.
Anaphora Maruthæ Catholici Tagritensis.
In 8. *char.* 82. codex exaratus in urbe Emessa in ecclesia Deiparæ die 22. Augusti anno Græcorum 1778. *Christi* 1467.

V I I I.

Ordo Missæ Syriacæ.
Lectiones ex Apostolo, & Evangeliis.
Proœmia & Ordines.
Oratio dicenda initio Liturgiæ feria 5. & Sabbato majoris hebdomadæ.
Anaphora S. Jacobi fratris Domini in compendium redacta à Gregorio Barhebræo Maphriano seù Primate Orientis in montibus Armeniæ anno Græcorum 1593. *Christi* 1282.
Absolutio in fine Liturgiæ, rithmo sancti Jacobi.
Anaphora S. Joannis Evangelistæ.
Anaphora S. Matthæi Pastoris: cujus ad calcem hæc adnotantur: ܫܠܡ ܩܘܪܒܐ ܕܩܕܝܫ ܡܬܝ ܪܥܝܐ ܕܗܘ ܗܪܡܐ ܚܕ ܡܢ ܫܒܥܝܢ:
explicit Liturgia S. Matthæi Pastoris, qui & Herma unus ex septuaginta.
Anaphora Ignatii Bar Vahib, qui & Badr Zache Mardensis, Patriarchæ Jacobitarum.

Ana-

Anaphora Joannis Bar Maadani Patriarchæ Jacobitarum.
In 8. *char.* 117. Codex olim pertinuit ad Thomam monachum, deinde ad Georgium archiepiscopum Cypri, demum ad Abrahamum monachum ac Presbyterum Orientalem filium monachi Behenami, qui notam hanc apposuit anno Græcorum 1812. (*Christi* 1501.) fol. 9.

I X.

Ordo sancti Baptismi, quem tradidit Clemens Petri Apostoli discipulus, & ex Græco sermone in Syriacum transtulit Jacobus Edessenus, approbavit autem Gregorius Barhebræus Maphrianus.
Jacobi Edesseni admonitio de Baptismo.
Ordo solutionis coronæ, quæ fit septima die à Baptismo.
Ordo Baptismi, urgente mortis periculo.
In 4. *char.* 21. exaratus à Presbytero Atalla Zendo.

X.

Homologia, seù Professio fidei ab ordinandis facienda, auctore *Jacobo episcopo Majapharchinensi*. E' Syriaco in Arabicum conversa.
Ordinatio Diaconorum.
Ordinatio Presbyterorum.
Benedictio olei Catechumenorum, & *Infirmorum*.
Benedictio Altaris & ecclesiæ pollutæ ab hæreticis, vel ethnicis, aut alio quocumque modo.
Absolutiones ab unoquoque peccato.
Ordo Tonsuræ monachorum juxta ritum sacri montis Edessæ.
Ordo Tonsuræ monialium.
In 4. *char.* 59. exaratus à Presbytero Atalla Zendo.

X I.

Officium defunctorum pro viris, in die depositionis, & duobus sequentibus diebus.
Officium defunctorum pro mulieribus, ut supra.
Officium defunctorum pro pueris.
Officium defunctorum pro puellis.
Benedictio sponsalium. Arabicè.
In 4. *char.* 100. exaratus literis Syriacis à Presbytero Atalla Zendo.

X I I.

Liber Diaconalis, continens ea, quæ à Diacono in Liturgia ministrante dicenda sunt.
In 12. *char.* 44.

X I I I.

Beth-gaza, hoc est, Thesaurus, seù Officium feriale Syrorum pro feriis 2. 3. 4. 5. 6. & Sabbato.
Octoëchus ad Magnificat.
In 12. *char.* 164.

X I V.

Gregorii Barhebræi Abulpharagii episcopi Tagritensis & Primatis Orientis, Chronicon Syriacum ab orbe condito ad annum Græcorum 1600. *Christi* 1289.
Ejusdem chronici continuatio ab anno Christi 1289. ad annum 1493.
In fol. char. 181.

X V.

Declaratio officiorum ecclesiasticorum; *Pars I.* de dispensatione Domini in carne, & anno ac mense, quibus Christus conceptus, natus, præsentatus in templo, baptizatus, & passus est.
Pars II. de Horis vespertinis.
Pars III. de Horis nocturnis & matutinis.
Pars IV. de divina Liturgia.
Pars V. de Baptismo.
Pars VI. de ecclesia ejusque dedicatione.
Pars VII. de exequiis defunctorum.
In 4. *char.* 331. exaratus ab Elia Asmar Abibo metropolita Amidæ, anno Græcorum 1873. *Christi* 1562. sub Ebedjesu, quem Patriarcham Orientis Julius Papa Romæ instituit.

X V I.

Timothei Nestorianorum Patriarchæ liber de Sacramentis ecclesiæ, inscriptus, *de septem causis sacramentorum ecclesiasticorum*, in Partes VII. distributus, quarum *Prima* est de Sacerdotio, continens capita 12.
Pars II. de dedicatione ecclesiæ, & chrismate, capita 7.
Pars III. de Baptismo, capita 21.
Pars IV. de sacramentis Corporis & Sanguinis, capita 16.

Pars V.

Pars V. de monachis, capita 4.
Pars VI. de defunctis, capita 11.
Pars VII. de matrimonio & Pœnitentia, capita 6.
In 8. *char.* 154. exaratus in sancta civitate Hierusalem à Josepho monacho feria 4. die 2. Junii anno Græcorum 1924. *Christi* 1613.

ARABICI.

XVII.

Rationes, & *Benedictiones* diversæ, à Sacerdote recitandæ: puta pro sterili, pro puerpera, pro pueris &c. Sunt autem omnes numero LII.

In 12. *char.* 284. Literis quidem Syriacis, sed Arabico sermone exaratus à Presbytero Atalla Zendo Maronita die 15. Decembris anno Christi 1722.

XVIII.

Periodi Apostolorum, quæ sequuntur. Videlicet.
Martyrium S. Andreæ Apostoli.
Historia S. Jacobi Apostoli fratris S. Joannis Evangelistæ.
Martyrium S. Joannis Evangelistæ.
Acta SS. Philippi & Petri Apostolorum.
Martyrium S. Philippi Apostoli.
Prædicatio S. Bartholomæi Apostoli in civitate Vahat.
Martyrium ejusdem.
Prædicatio S. Thomæ Apostoli in India.
Prædicatio S. Matthæi Apostoli Hierapoli.
Martyrium ejusdem.
Martyrium S. Jacobi Alphæi Apostoli.
Prædicatio S. Simeonis filii Cleophæ.
Martyrium ejusdem.
Prædicatio S. Mathiæ Apostoli.
Martyrium ejusdem.
Prædicatio S. Jacobi fratris Domini & Episcopi Hierusalem.
Martyrium ejusdem.
Martyrium S. Marci Evangelistæ Alexandriæ.
Homilia Cyriaci Episcopi Behensæ (Tabennæ) de laudibus B. Virginis Mariæ ejusque planctu ad sepulcrum filii sui unigeniti.
Epistola cœlo, ut dicitur, delapsa anno Græcorum 1042.
Vita S. Mennæ martyris.
Chronicon ab Adamo ad Noë, ad Abraham, ad Moysen, ad Davidem, ad Christum.
Historia Abrahæ & Isaaci.
Historia Imaginis Christi à Judæis Tiberiadensibus ludibrio habitæ.
Historia S. Marinæ Virginis, quæ monachi habitum induit.
Historia Chrysimi Episcopi Emisseni, quem Petrus & Joannes Apostoli baptizasse dicuntur & Episcopum Emissenorum instituisse.
Homilia de Incarnatione Verbi.
Benedictio Patenæ, Calicis, Velorum utriusque, Velorum altaris, & crucis novæ.
Historia Alexandri magni.
Historia S. Theclæ Virginis.
In 4. *char.* 160. Arabicis literis & sermone.

XIX.

Epistola Synodica Conciliabuli Constantinopolitani, quod exeunte anno Christi 1722. habitum est à Patriarchis Græcis Hieremia Constantinopolitano, Athanasio Antiocheno, & Chrysantho Hierosolymitano, præsentibus duodecim Archiepiscopis & Episcopis; transmissa Græcè & Arabicè ad Græcos Antiochenæ diœceseos; in qua errores schismaticorum adversùs Latinos hi propugnantur.

1. Primatus Petri suprà Apostolos, & Romani Pontificis suprà reliquos Patriarchas & Episcopos, ejusdemque in rebus fidei infallibilitas, & in Principes sæculares auctoritas impugnatur, ususque ferendi signatas cruce crepidas damnatur.
2. Processio Spiritus sancti ex solo Patre asseritur, & vox illa, *Filioque*, à Latinis Symbolo adjecta rejicitur.
3. Fermentum in consecratione Eucharistiæ, Azymo rejecto, probatur.
4. Purgatorius ignis, locusque à Paradiso & Gehenna distinctus, exploditur.
5. Beatitudo Sanctorum, & pœna damnatorum usque ad communem resurrectionem differtur.
6. Suffocatorum usus interdicitur.
7. Sabbati jejunium perstringitur.
8. Denique notantur Latini, quod parvulis post Baptismum Eucharistiam

non

non porrigunt, neque eos ungunt sacro Chrismate, neque oleo ungi permittunt nisi infirmos.

In 4. char. 46. Arabicis literis & sermone,

COPTICI, ET ARABICI.

X X.

Atameros; ideſt, Pſalmi, & Lectiones ex Actibus Apoſtolorum, ex ſeptem Epiſtolis Catholicis, ex Epiſtolis Pauli, & ex Evangelio, ad Veſperas, ad Matutinum, & ad Miſſam, per anni circulum: Tomus I. pro Dominicis & Feſtis, quæ ſequuntur, Videlicet.

Pro Dominicis priorum quinque anni menſium, hoc eſt, Tot, Baba, Hatur, Chiach, Tuba, & Emſcir.

In feſto S. Joannis Baptiſtæ. S. Crucis. Georgii martyris. Quatuor animalium. Michaëlis Archangeli. Seniorum viginti quatuor. Mercurii martyris. Annunciationis Beatæ Virginis Mariæ. In pervigilio Nativitatis Domini. In Nativitate Domini. In feſto S. Stephani protomartyris, & SS. Dioſcori, Aſclepii, eorumque filiorum in urbe Achmim. In pervigilio Epiphaniæ. In Epiphania Domini. In commemoratione Beatæ Virginis Mariæ. In feſto Quadraginta Martyrum, & S. Macarii Abbatis. In feſto SS. Petri & Pauli Apoſtolorum.

In fol. char. 447. Sermone Coptico ſeu Ægyptiaco exaratus à Raphaële Diacono filio Presbyteri Abdalſajed filii Dioſcori filii Salibæ, ex Bibarat oriundi, urbis Achmim incolæ, anno Martyrum 1428. Hegiræ 1123. (Chriſti 1712.) Feria 3. die 5. menſis Meſori.

X X I.

Katameros, ideſt, Pſalmi, & Lectiones ad Veſperas, ad Matutinum & ad Miſſam, Tomus II. pro Dominicis & Feſtis, quæ ſequuntur: videlicet.

Pro Dominicis Quadrageſimæ uſque ad Reſurrectionem incluſivè.

Pro Dominicis Pentecoſtes, à Dominica nova, ſeu in Albis, uſque ad Dominicam Pentecoſtes: nec non in Aſcenſione Domini.

Pro Dominicis menſium Beſcenſii, Baoni, Abibi, Meſori, & menſis parvi.

In fol. char. 408. Copticè exaratus à Raphaële Diacono an. Martyrum 1430, Hegiræ 1125.

X X I I.

Katameros, ideſt, Pſalmi, & Lectiones ex Scriptura, Tomus III. pro hebdomada majori à Dominica Palmarum ad Veſperas Dominicæ Reſurrectionis incluſivè.

Homilia Senutii Abbatis, quæ legitur feria 2. 3. 4. & 5.

Homilia Severiani Gabalorum Epiſcopi, pro feria 4.

Homilia S. Joannis Chryſoſtomi pro feria 5. & 6.

Homilia S. Athanaſii Alexandrini pro feria 6.

Homilia Severi Antiocheni pro Sabbato ſancto. Arabicè.

In fol. chart. 414. Copticè exaratus à Raphaële Diacono anno Martyrum 1427. Hegiræ 1122.

X X I I I.

Pſalmodia, ſeu Cantus & Odæ de Chriſto Domino, de Beata Virgine Maria, & de Sanctis, per hebdomadam diſtributæ, juxta ritum monaſterii S. Antonii Abbatis,

Doxologia, ſive Cantus pro Quadrageſima. Pro Dominica Reſurrectionis. Aſcenſione Domini. Sancta Cruce. B. V. Maria. Michaële Archangelo. Gabriele. Raphaële. Uriele. Quatuor animalibus. Viginti quatuor Senioribus. Omnibus Angelis. Joanne Baptiſta. Centum quadraginta quatuor millibus puerorum. Apoſtolis. Stephano protomartyre. Georgio martyre. Mercurio martyre. Menna martyre. Tribus Pueris. Omnibus Martyribus. Antonio Abbate. Paulo Eremita. Macario Abbate. Macario Epiſcopo. Macario Presbytero. Joanne Abbate. Peſæo, Paulo Thmuitano. Maximo & Domitio fratribus. Moyſe Æthiope. Quadraginta novem Martyribus Nitriæ. Omnibus Monachis. Elia propheta. Marco Evangeliſta. Severo Antiocheno. Omnibus Sanctis. Philotheo martyre. Victore

ctore martyre. Claudio martyre. Julio martyre. Pro Patriarcha, qui Sedem tenet.

In 4. *char.* 399. Copticè, & Arabicè exaratus an. Martyrum 1425. Heg. 1120.

XXIV.

Ordo ſponſalium.

Ordo matrimonii.

Ordo ſecundi matrimonii, hoc eſt, Viduorum.

Ordo exequiarum Sacerdotum, Diaconorum, Virorum, Mulierum, Puellarum, & Puerorum.

Benedictio Puerperæ.

Ordo Baptiſmi.

In 4. *char.* 214. Copticè & Arabicè exaratus à Raphaële Diacono an. Martyrum 1423. Hegiræ 1118.

XXV.

Exequiæ Epiſcoporum & Patriarcharum.

Exequiæ Monachorum.

Exequiæ Monialium.

Lectiones in hebdomada majori pro defunctis Presbyteris, pro Diaconis, pro Monachis, pro Monialibus, pro viris, pro pueris, pro mulieribus, pro puellis.

In 4. *char.* 158. Copticè & Arabicè exaratus anno Martyrum 1423. Hegiræ 1118.

XXVI.

Benedictio Puerperæ.

Ordo Baptiſmi.

Benedictio Aquæ in Epiphania Domini.

Conſecratio eccleſiæ.

Conſecratio Altaris.

Conſecratio Calicis.

Conſecratio Patenæ.

Conſecratio Imaginis.

Exequiæ Epiſcoporum & Patriarcharum.

Exequiæ Presbyterorum.

Exequiæ Diaconorum.

Exequiæ Monachorum.

Exequiæ Monialium.

Exequiæ Virorum.

Exequiæ Puerorum.

Exequiæ Mulierum.

Exequiæ Puellarum.

Lectiones in hebdomada ſancta pro defunctis, ut ſuprà Cod. 25.

Lectiones in Miſſa pro iiſdem.

Oratio adversùs morſum canis, quæ ſancto Tarpo inſcribitur.

Adoratio in die Pentecoſtes.

Ritus Dedicationis eccleſiæ obſervatus à Gabriele Patriarcha LXXXIV. in eccleſia S. Mercurii in Cairo vetere die Dominica, 8. Beſcenſii, anno Martyrum 1127.

Ritus Ablutionis pedum Feria 5. majoris hebdomadæ.

Ordo Lampadis, ſeù extremæ Unctionis.

Ordinatio Lectoris.

Ordinatio Subdiaconi.

Ordinatio Diaconi.

Ordinatio Presbyteri.

Ordinatio Hegumeni ſeù Archipresbyteri.

Ordinatio Archidiaconi.

Benedictio Calicis.

Benedictio Patenæ.

Benedictio Paramentorum Altaris.

Benedictio Baptiſterii, auctore *Petro Epiſcopo Behenſæ*, ſeù Tabenneſiotarum.

Benedictio Calicis polluti.

Ordo ſacri Schematis monachorum.

Ordo ſacri Schematis monialium.

Ordo Sponſalium.

Ordo matrimonii virginum.

Ordo matrimonii viduorum.

In fol. char. 217. Copticè & Arabicè.

XXVII.

Ordo Eccleſiæ Alexandrinæ Coptorum, quo indicantur Lectiones ex utroque Teſtamento per anni circulum: videlicet.

Kalendarium Sanctorum, cum Lectionibus Scripturæ pro unoquoque die.

Lectiones pro Jejunio Ninivitarum. Pro Quadrageſima. Pro Hebdomada majori. Pro diebus Pentecoſtes à Dominica Reſurrectionis ad Pentecoſten incluſivè

Lectiones pro conſecratione Eccleſiæ, Altaris, & Baptiſterii. Pro benedictione Puerperæ. Pro Baptiſmo. Pro conſecratione Chriſmatis. Pro ſponſalibus & matrimonio. Pro ſacro Schemate monachorum & monialium. Pro conſecratione Epiſcopi, ejuſque in Throno collocatione. Pro ſeptem horis canonicis, Pro extrema Unctione. Pro defunctis Epiſcopis, Patriarchis, Presbyteris, & Diaconis.

Severi epiſtolæ ad Anaſtaſium fragmentum.

S. Epiphanii de epocha mundi.

Tabula feſtorum mobilium.

Hiſtoria obitus Joannis Patriarchæ, qui contigit feria 4. die 10. Baoni, anno Martyrum 1434. Hegiræ 1130. & electionis Petri Patriarchæ, quæ contigit

git eodem anno, ineunte Dominica, die 10. Mesori.

Notitia climatum Ægypti, & tributi, quod ab unaquaque provincia solvitur; facta sub Regibus Circassis anno Hegiræ 777.

Tabula ad inveniendam Epactam.

In 4. char. 136. Arabicè.

XXVIII.

Katameros, seù Psalmi & Lectiones ad vesperas, ad matutinum, & ad Missam pro Dominicis mensium Tot, Babæ, Hatur, Chiach, Tuba, & Emscir; necnon pro die 28. & 29. Chiach in nativitate Domini, & pro Dominica 5. uniuscujusque prædictorum mensium.

In fol. char. 271. Copticè exaratus à Mercurio Isaaci filio, feria 6. die 4. Chiach, anno Martyrum 1239.

XXIX.

Katameros, hoc est, Psalmi & Lectiones pro Dominicis Quadragesimæ & Pentecostes, à Dominica ingressus Jejunii quadragesimalis usque ad Pentecosten inclusivè. Necnon pro Dominicis post Pentecosten ad finem anni, quæ occurrunt in mensibus Besceensio, Baona, Abibo, Mesori, & mense parvo.

In fol. char. 326. Copticè exaratus Sabbato, die 19. Baonæ, anno Martyrum 1435. Hegiræ 1131. die 16. Sciobani.

XXX.

Katameros, seù Psalmi & Lectiones pro hebdomada Passionis à Dominica Palmarum ad Dominicam Resurrectionis inclusivè.

Homilia Senutii Abbatis pro feria 3. & 4.

Homilia S. *Jo: Chrysostomi* pro feria 3. & 6.

Homilia Severi Antiocheni pro fer. 5.

Homilia Athanasii Abbatis (fortasse Athanasii Alexandrini, ut suprà in codice 22.)

In fol. char. 298. Copticè.

XXXI.

Synaxarii, seù Martyrologii *Coptorum*, auctore *Michaële Athribæ & Meligæ episcopo*, Tomus primus, à mense Tot ad Emscir inclusivè.

In fol. char. 147. Arabicè exaratus feria 2. die 22. Tubæ anno Martyrum 1436.

XXXII.

Synaxarii Coptorum, eodem Michaële auctore, Tomus secundus, à mense Barmahat ad finem anni.

In fol. char. 247. Arabicè exaratus Sabbato, die 9. Hatur, anno Martyrum 1437.

XXXIII.

Ordinatio Episcopi.

Ordinatio Metropolitæ.

Nomina Sedium, Patriarchalis Alexandrinæ, Metropolitanarum, & Episcopalium Ægypti.

Ordinatio Anagnostæ, seù Lectoris.

Ordinatio Hypodiaconi.

Ordinatio Diaconi.

Ordinatio Presbyteri.

Ordinatio Hegumeni, seù Archipresbyteri.

Benedictio Monachi.

Benedictio Monialis.

Benedictio Abbatissæ monialium.

Benedictio Eremitæ inclusi.

Oratio super Reliquiis Martyrum & Sanctorum.

Benedictio Paramentorum Altaris. Patenæ. Calicis. Velorum utriusque. Cochlearis. Imaginis.

Oratio super Tabula, quæ in Altare erigitur.

Benedictio Baptisterii.

In fol. char. 131. Copticè, & Arabicè.

XXXIV.

Apocalypsis S. Joannis Evangelistæ.

In fol. char. 59. Copticè & Arabicè.

XXXV.

Benedictio Puerperæ, quæ masculum peperit; post diem quadragesimum.

Benedictio Puerperæ, quæ fœminam peperit; post diem octogesimum.

Ordo Baptismi.

In fol. char. 69. exaratus Sabbato, die 28. Besceensii, anno Martyrum 1346.

XXXVI.

Semennudi Grammatica Coptica, quæ ⲥⲗⲁ *Sollom*, idest, *Scala* inscribitur.

Asaadi Abulpharagii Benassali Grammatica altera.

Va-

Vagibi Calliopæi مقدمة *Præfatio* in Grammaticam, quæ كفاية *Caphaja*, ideſt, *ſufficientia* appellatur.

Techii ebn-Dohairi Præfatio altera in Grammaticam.

Abulbarcati Ben-Cabari Presbyteri *Scala magna*, ſeù Lexicon Copto-Arabicum in decem partes, & 32. ſectiones diſtributum.

In fol. char. 124. Copticè, & Arabicè, exaratus ab Hegumeno Joanne feria 4. die 5. Barmudæ, ann. Martyrum 1286.

XXXVII.

Diaconale, ſeù Preces, Cantus, & Reſponſoria, quæ ad Diaconum in ſacra Liturgia miniſtrantem pertinent.

Canones, hoc eſt, cantus elata voce recitandi, de Cruce. De nativitate Domini. De martyribus & ſanctis. De Annunciatione. De Epiphania. De Dominica Palmarum. De Reſurrectione. De Aſcenſione. De Pentecoſte. De Dominicis menſis Chiach. De Jejunio Ninivitarum. De Quadrageſima.

Pſaliæ إبصاليات ſeù Cantus VIII.

In fol. char. 130. Copticè, & Arabicè.

XXXVIII.

Homilia de prædicatione Jonæ prophetæ in urbe Ninive: recitanda in Jejunio Ninivitarum.

Homilia recitanda feria 6. hebdomadæ primæ Jejunii Quadrageſimalis.

Homilia pro Dominica 1. Jejunii.

Homilia pro feria 6. hebdomadæ 2. Jejunii.

S. Gregorii Theologi homilia de tentatione Chriſti, pro Dominica 2. Jejunii.

S. Joannis Chryſoſtomi homilia in Pſalmum VI. pro fer. 6. hebdomadæ 3. Jejunii.

Ejuſdem homilia de filio prodigo, pro Dominica 3. Jejunii.

Ejuſdem de Publicano & Phariſæo, pro fer. 6. hebd. 4. Jejunii.

Ejuſdem de eo qui ab Hiericho in Jeruſalem deſcendens incidit in latrones, pro fer. 6. hebd. 5. Jejunii.

Ejuſdem de Paralytico Probaticæ piſcinæ, pro Dominica 5. Jejunii.

S. Ephræm Syri de Peccatrice, pro feria 6. hebd. 6. Jejunii.

Ejuſdem de cæco nato pro Dominica 6. Jejunii.

S. Baſilii magni de Lazaro & divite, pro fer. 6. hebd. 7. Jejunii.

S. Joan. Chryſoſtomi de Dominica Palmarum.

Ejuſdem de cœna myſtica, deque ablutione pedum diſcipulorum, pro feria 5. majoris hebdomadæ.

S. Ephræm Syri de Abraham & Iſaac, pro fer. 6. majoris hebdomadæ.

S. Dionyſii Athenarum epiſcopi ſermo, pro feria 6. majoris hebdomadæ.

Homilia de reſurrectione Domini, pro Dominica reſurrectionis, & octava.

In fol. char. 183. Arabicè.

XXXIX.

Benedictio Puerperæ poſt diem quadrageſimum, & octogeſimum.

Ordo Baptiſmi.

Ordo pro die ſeptima poſt Baptiſmum.

In fol. char. 85. Copticè, & Arabicè.

XL.

Pſaliæ إبصاليات ſeù Cantus & Odæ de Chriſto Domino, de B. V. Maria, de Angelis, de Martyribus, & Sanctis: ut ſuprà Cod. 23. Unum enim eundemque librum, *Pſalmodiam* & *Pſalias* Copti vocant.

In 4. Copticè exaratus à Joanne Presbytero & monacho die 19. Meſori anno Martyrum 1435.

XLI.

Evangeliorum & Epiſtolarum, quæ per annum leguntur à menſe Tot ad Emſcir, expoſitio Anonymi, cujus Præfatio in ſectiones 7. dividitur.

In 4. *char.* 242. Arabicè.

XLII.

B. Virginis Mariæ miracula LXXV.

Ejuſdem miraculum in eccleſia Athribæ.

Cyrilli Hieroſolymitani, ut inſcribitur, homilia de miraculo B. V. M. in Saidanaja.

Ejuſdem homilia de Præſentatione B. V. Mariæ in templo.

Baſilii magni homilia de B. V. M. in conſtructioue eccleſiæ in civitate فيلبايس *Philippis*.

Theophili Alexandrini de fuga B. V. M. in Ægyptum, ejuſque mora in monte قصقام *Caſcamo*, qui hodie دير المحرق *Dair-al-moharrak*, hoc eſt, cœnobium combuſtum.

Cyrilli Hieroſolymitani homilia de ſancto Mathia, & de miraculo B. V. M. in civitate بيرطس *Beryto*.

Zachariæ epiſcopi سخا *Sachæ* , de adventu B. V. M. in Ægyptum.

Cyriaci epiſcopi البهنسا *Behenſæ* , hoc eſt Tabenneſiotarum , de adventu B. V. M. in Ægyptum , ejuſque mora in loco, qui dicitur باى ايسوس اى بيت يسوع *Baj Jeſus* , hoc eſt , domus Jeſu , ad Orientem civitatis Tabennæ : ubi بير الجرنوس علامة نيل مصر *Bir-al-Gernus* , hoc eſt , Puteus Gernos , qui Nili fluminis Ægypti indicium eſt.
Ephræm Syri ſermo de nativitate B. V. Mariæ.
Cyrilli Alexandrini ſermo de B. V. M. Dormitione.
Cyriaci epiſcopi Tabenneſiotarum ſermo de aſſumptione corporis B. V. M.
Encomium in B. V. Mariam.
In 4. *char.* 337. Arabicè die 4. Abibi anno Martyrum 1435. die 22. Scioabani anno Hegiræ 1131.

XLIII.

Katameros , hoc eſt , Pſalmi & Lectiones pro Dominicis menſium Tot , Babæ , Hatur , Chiach , Tuba , & Emſcir : ut ſuprà cod. 28.
In 4. *char.* 231. Arabicè.

XLIV.

Katameros , hoc eſt , Pſalmi & Lectiones pro Dominicis Pentecoſtes , à Dominica nova ſeù in Albis , uſque ad Dominicam Pentecoſtes . Et pro Dominicis menſium Barmudæ & Beſcenſii : ut ſuprà cod. 29.
In 4. Arabicè.

XLV.

Katameros , hoc eſt , Pſalmi & Lectiones pro hebdomada Paſſionis à Dominica Palmarum ad veſperas Reſurrectionis , ut ſuprà cod. 30.
In 4. *char.* 200. Arabicè exaratus feria 2. die 26. Barmudæ anno Martyrum 1389.

XLVI.

Expoſitio in librum Geneſeos , per Lectiones 57. pro Feſtis ac Dominicis diſtributas.
In 4. *char.* 321. Arabicè.

XLVII.

S. Joannis Chryſoſtomi Homiliæ XC. in Matthæum , ab anonymo Arabicè redditæ.
In fol. 185. Arabicè.

XLVIII.

Pſalmodia , ſeù Cantus & Odæ de Chriſto Domino , de B. V. , & de Sanctis : ut ſuprà cod. 23.
In 4. *char.* 295. Copticè & Arabicè.

XLIX.

Pſaliæ , ſeù Cantus & Odæ. ut ſuprà cod. 40.
In 8. Copticè.

L.

Theotocia , ſeù Cantus de Deipara per hebdomadam.
In 8. *char.* 157. Copticè , & Arabicè.

LI.

Horologion , ſeù ſeptem Horæ canonicæ per hebdomadam.
In 8. *char.* 254. Copticè & Arabicè.

LII.

Liturgiæ Baſilii , *Gregorii* , & *Cyrilli*.
In 8. Copticè & Arabicè.

LIII.

Abulbarcati Presbyteri Scala magna , ſeù Lexicon Copto-Arabicum per materias in Partes X. diſtributum , ut ſuprà cod. 26.
In 8. Copticè , & Arabicè.

ARME-

ARMENICI TYPIS IMPRESSI.

L I V.

Iturgia Armenica, impressa Constantinopoli anno Armenorum 1155. *Chr.* 1706.

L V.

Sciaragnuz, hoc est, Cantus & Antiphonæ per annum, juxta ritum Armenorum. Constantinopoli anno Armenorum 1159. *Christi* 1710.

L V I.

Giamachirch, seù Horologion per totum annum, juxta ritum Armenorum. Constantinopoli anno Armenorum 1161. *Christi* 1712.

L V I I.

Donazuiz, hoc est, Ordo perpetuus juxta ritum Armenorum indicans Officium, Cantus, Lectionesque, ac Festa Sanctorum per totum annum, ut sequitur.

MENSE JANUARIO. 1. Basilii Cæsariensis. 2. Silvestri Papæ, & conversio Constantini. 3. Gordii ejusque filii Justini. 4. Zosimi, & Abraham Patriarchæ. 5. Vigilia Nativitatis Domini. 6. Nativitas Christi. Et miraculum factum, quando flumen impeditum fuit per sanctum Signum. Et Joannis Urudnensis. Et causa Nativitatis Christi. 7. De octava Nativitatis. Et memoria Joannis Præcursoris, & Stephani. 8. De octava. Et Puerorum Bethlehem. Et Theophili. 9. De oct. & Polyeucti martyris. 10. De oct. & S. Petri, & Lazari, & monachorum montis Sinai. 11. De oct. & Gregorii Nysseni. 12. De oct. & Martini, & Theodori eremitæ. 13. Octava: & Hermogenis, & Stratonici. 14. Joannis Præcursoris, & parentum ejus. 15. Petri Episcopi, & Absalon Diaconi, & Antonii Abbatis. 16. Joannis voluntariè pauperis; & Cyriaci ejusque matris Julittæ. 17. Antonii eremitæ. 18. Theodosii Imperatoris. 19. Athanasii & Cyrilli Pontificum. 20. Euphrosynæ Virginis, & quatuor militum, & Timæi Presbyteri. 21. Eugeniæ Virginis, & Philippi patris ejus, & matris, & duorum fratrum, & eunuchorum. Necnon Tryphonis, & Barsumæ eremitæ. 22. Catenarum Petri Apostoli. Et Timothei, & Tatiani, & Isaaci, & Josephi. Necnon Blasii Episcopi, & Onesimi discipuli Pauli Apostoli. 23. Anastasii, & martyrum, qui coronati sunt in Perside, & Jacobi Apostoli, & Gurderii. 24. Clementis Episcopi; & Silvestri Papæ: & Constantini Imperatoris. 25. Gregorii Theologi, & Gordii mart. & Polyeucti, & Gregorii. 26. Xenophontis & Mariæ uxoris ejus, & duorum filiorum: necnon Eugeniæ virginis, & Philippi patris ejus, & Claudiæ matris, & duorum fratrum Sergii & Aviti. 27. Reditus Joannis Chrysostomi. 28. Ephræmi Syri: & Cornelii Centurionis; & Simeonis propinqui Christi, qui crucifixus est. Et Polycarpi Episcopi Smyrnensis. Et Orientalium martyrum. 29. Theopisti, & Ignatii; necnon Maruthæ Episcopi, qui ædificavit civitatem martyrum, & congregavit multas reliquias in Maipherchin, & appellavit urbem Martyropolim. 30. Theophili Ducis. 31. Sergii Ducis, & Vanagani doctoris: necnon Eugenii, Macarii, Valerii, Candidi, & Aquilini, qui martyrio coronati sunt in urbe Trapezuntio.

FEBRUARIO. 1. Barsumæ anachoritæ. 2. Tryphonis & trium fratrum Theodoti, & Pauli, & Agrippæ, & Nebuseri. 3. Epiphanii, & Scinidæ, & Zuadæ, & Tanachi, & Asaph prophetæ, & Nathan prophetæ. 4. Papiæ, & Claudii, & Agathæ, & aliorum sanctorum mille & trium martyrum, & Mathiæ Apostoli. 5. Quadraginta martyrum, & Ephesinæ Synodi. 6. Cyri & Joannis medicorum anargyrorum, & Narsetis doctoris. 7. Andronici & conjugis. 8. Abrahami & Parthenii Episcopi, & Tryphonis. 9. Nicephori, & Philippi Apostoli. 10. Blasiii Episcopi, & Onesimi discipuli Pauli. 11. Zosimi Episcopi, & Mechitaris Doctoris. 12. Marinæ, quæ & Marinus. 13. Mariani anachoritæ. 14. Occursus Domini in templo. 15. Quadraginta duorum martyrum, & Imaræ, hoc est, amentis. 16. Judæ fratris Jacobi. 17. Theodosii militis. 18. Sadoch Episcopi, & Alexandri, & XII. Martyrum. 19. Mesrobi Doctoris. 20. Nestoris & Ale-

Alexandri, & aliorum. Et Theodori Cyrenes Episcopi. 21. Jacobi Apostoli. 22. Cornelii Centurionis, & Polycarpi. 23. Gervasii, & Avachi (idest, Protasii.) 24. Inventio capitis Joannis: & Susannæ. 25. Deodati Izdibuzdensis, & Bartholomæi Apostoli. 26. Apparitio Crucis in Varach. 27. Elisæi Vartabieti, & Gregorii Nareghensis. 28. Charitonis, & Eunuahi. 29. Patriarcharum Abraham, Isaac, & XII. Patriarcharum.

MARTIO. 1. Eudociæ martyris. 2. Cononis, & Amos prophetæ: & detentio fluminis per sanctum signum. 3. Eutropii, Cleonici, & Basilisci: & Sembatis Armenorum Ducis. 4. Marci, & Macarii. 5. Cononis. 6. Porphyrii Episcopi, & Gregorii Albanorum Patriarchæ. 7. Basilii Episcopi: Hermogenis, Serapionis, & Apollonii: & Narcissi Episcopi Hierusalem. 8. Euphrosynæ Virginis, quæ Smaragdus appellata est. 9. Quadraginta martyrum Sebastenorum. 10. Theodosiæ Virginis, Hesychii, & Paralytici. 11. Sanctorum martyrum, qui à Cugiatugis coronati sunt: Silvani, & Mogri. 12. Prophetarum Ezechielis & Esdræ, & octo martyrum. 13. Gregorii Papæ, & Petri ejus discipuli: Cosmæ & Damiani, & Matronæ. 14. Gregorii Dativensis. 15. Danielis prophetæ, & trium puerorum. 16. Faustæ & Susiæ, & Lazari. 17. Alexii viri Dei: & prædicatio Dominicæ Palmarum. 18. Cyrilli Episcopi Hierosolymitani, & Vanagani Doctoris. 19. Joannis Episcopi Hierosol. 20. Orentii & sex fratrum ejus, & Gobrili. 21. Jonæ, Barachisii, & novem martyrum. 22. Benedicti Abbatis. 23. Marci Episcopi, & Pionii Presbyteri, & aliorum Sanctorum, qui à Juliano martyrio coronati sunt. 24. Marci Evangelistæ: & Hermenegildi filii regis. 25. Melchisedech Sacerdotis. 26. Pauli & sororis ejus Julianæ: & Perpetuæ, & Marusanæ. 27. Catharinæ Virginis. 28. Vahani Cohtanensis. 29. Marciani, Alexandri, Theodosii, & 38. sociorum: & & Gustazadis Persæ, & martyrium sanctorum in patibulo. 30. Lucii, & sanctæ Crucis. Nonni, & Magni. 31. David, & Jacobi Presbyteri, & Asæ Diaconi: & incredulitatis Thomæ.

APRILI. 1. Mariæ Ægyptiacæ. 2. Serapionis, & Marci Abbatis. 3. Marci (imò Macarii) Romani, qui orabat juxta Paradisum terrestrem. 4. Hemerici, & Elisyesi: & sanctarum mulierum Agapes, & Chioniæ, & Barsimæ. 5. Agabii, & Theoduli, & Callippi, & Basilisci, & Marci. 6. Sabæ ducis militum, & Romani œconomi. 7. Annunciatio Deiparæ. 8. Principum Isaaci, & Hamasaspi, & qui in captivitate Persarum. 9. Apostolorum LXX. & Apostolarum mulierum. 10. Antipæ Episcopi, & Georgii monachi, & Petri absque misericordia. 11. Artemii, & Acacii Episcopi, & aliorum. 12. Crescentii, & Simeonis Episcopi Persarum. 13. Sabæ, & Leontii, & septem mulierum, & S. Patris Pauli. 14. Sabini, & Abdæ Episcopi. 15. Agapiti Papæ, & visio Joannis Carnensis. 16. Ardalionis Mimi, & Sembatii regis Armenorum. 17. Joannis Oznensis, & sociorum. 18. Juliani, & Isaaci Persæ. 19. Episcoporum Chersonensium, & cujusdam Senis, qui incidit in infidelitatem in Communione. 20. Athanasii, & Severiani Patriarchæ Assyriæ, & duorum fratrum, qui tentati fuerunt. 21. Quadrati, & Hesperii ejusque conjugis, & duorum filiorum: & Georgii, & Chosroæ. 22. Theodori anachoritæ & sociorum. 23. Georgii Ducis. 24. Pasicratis, & Valentini: & martyris Christi Thamar, & cujusdam alterius mulieris. 25. Erasimi sancti Patris, & Thessalonici monachi. 26. Basilii Episcopi; & Ugormuthien Patriarchæ Syrorum (*fortasse Sarighietæ.*) 27. Maximi, & Tullii, & aliorum. 28. Sanctorum monachorum (*qui congregati sunt in Manazgher, & fecerunt concilium cum Joanne Oznensi, & confirmaverunt unam naturam Christi.*) 29. Sancti Badæ, & Syrorum trucidatorum à Persis. 30. Pelagiæ Virginis, & CLX. Virginum Antiochenarum, & cujusdam alterius monachi.

MAJO. 1. Hieremiæ prophetæ, & Baruch, & Abimelech. 2. Quadrati, & Justini Philosophi. 3. Timothei, & Mauræ: & miraculum absolutionis sacerdotis. 4. Silvani, & Justini, & Georgii cæci. 5. Irenes Thaumaturgæ. 6. Job justi prophetæ. 7. Apparitio Crucis, & amissæ gemmæ: & Moysis prophetæ. 8. Filiorum Zebedæi. 9. Rosaliæ Virginis, & Acacii, & Drigani amatoris thesauri Episcopi. 10. Arsenii, & Antonini, & Marciani. 11. Puerorum Bethlehem. 12. Germani Patriarchæ, & Mucii Presbyteri.

byteri. 13. Epiphanii Cyprii. 14. Glyceriæ Virginis, & Apoſtolorum Jaſonis, & Soſipatri. 15. Iſidori, & Joannis Epiſcopi Cozhenſis, & ſancti Myropis. 16. Zachariæ prophetæ: & Perſarum martyrum, & Parthenſis Iſaacii. 17. Inventio ſanctæ Crucis in Hieruſalem, & ingreſſus Noë in Arcam. 18. Solochini, & Panphili, & Paphlagonis. 19. Hiacynthi, & Patritii Epiſcopi, & Iſaiæ prophetæ. 20. Aſterii, & Thalelæi. 21. Conſtantini Imperatoris, & matris ejus Helenæ. 22. Theodoti venditoris vini, & Colutæ. 23. Joannis Chepnenſis. 24. Digiti Sancti Apoſtoli Petri. 25. Baſiliſci, & Therapionis. 26. Simeonis Stylitæ. 27. Theodoræ & Didymi. 28. Helcontii, & Maruthæ. 29. Iſaaci, & Hieremiæ, & Timothei. 30. Juſtiniani, & Inventio reliquiarum Thadæi Apoſtoli, & Sandoctæ Virginis. 31. Virginum Theclæ, & Barbaræ, & Mariæ.

JUNIO. 1. Petri & Pauli: Andreæ, & Dionyſii, & Chriſtinæ. 2. Moyſis Æthiopis latronis: & Theodori Epiſcopi, & trucidatorum apud Armenos. 3. Luciani, & quatuor puerorum, & Axii Epiſcopi. 4. Metrophanis Epiſcopi. 5. Philemonis Apoſtoli, & Cyrini Epiſcopi. 6. Cyriaci Epiſcopi Hieroſol. & matris ejus Annæ. 7. Heſychii anachoritæ, & Virginum Suſannæ, & Zoæ. 8. Theodori Heracleenſis. 9. Antoninæ, & Alexandræ, & Pelagiæ peccatricis. 10. Urbani, & Barbariſmæ Epiſcopi, & Acucii. 11. Barnabæ Apoſtoli, & Stachis. 12. Onuphrii anachoritæ. 13. Timothei Presbyteri, & Arginæ Virginis, & Narſetis Ghelajenſis. 14. Chriſtophori capitis canis. 15. Theophanis & conjugis. 16. Cyriaci, & Veneris conjugis. 17. Eliſæi prophetæ. 18. Tullii & Bonifacii. 19. Joſeph novi martyris. 20. Trium fratrum Manuelis, Samuelis, & Iſmaëlis: Zoſimi, & Macarii, & Muciani. 21. Juliani, & Sociorum mart. 22. Theodori monachi. 23. Leontii, & duorum ſociorum. Et Stephani Archiepiſcopi. 24. Tajæ meretricis. 25. Febroniæ Virg. 26. Silæ, & Silvani: & Catholici Achtamatenſis. 27. Zenonis & Zenæ, & Ariſtotelis Presbyteri, & Demetrii Diaconi, & Athanaſii clerici. 28. Euſtachii & filiorum ejus. 29. Petri & Pauli Apoſtolorum. 30. XII. Apoſtolorum.

JULIO. 1. Coſmæ & Damiani: & Hiacynthi. 2. Inventio Iconis Beatæ Mariæ Virginis. 3. Januarii & Silvani. 4. Signani ſenis, & ſanctarum Mulierum: & Babylæ Epiſcopi, & LXXXIV. Diſcipulorum. 5. Hiacynthi, Euſtachii Ancyrani, & S. Macrinæ. 6. Serapionis, & Procli, & Hilarionis, & Peregrini, & ſociorum. 7. Procopii. 8. Davidis, & Ramonis. 9. Thomæ Epiſcopi Anglorum. 10. Agnetis, & Melchiſedech, & Præcurſoris. 11. Nativitas Jo: Præcurſoris. 12. Ariſtonis medici, & Cyrilli Epiſcopi, & XLV. Martyrum. 13. Abdelmeſſiæ mart. 14. Pancratii Epiſcopi Tauromenii. 15. Quirici, & Julittæ. 16. Copretis, & Patermutii, & Mariæ Magdalenæ. 17. Athenogenis Epiſcopi, & Nierſeſetis Lampronenſis. 18. Marinæ V. 19. Sancti Patris Joannis, & Olympiæ, & Marthæ, & aliorum. 20. Theodori Epiſcopi Cyrinæ: & Euphraſiæ Virg. 21. Simeonis Sali. 22. Quarantecti, & Schogoni. 23. Phocæ Epiſcopi: & Chriſtinæ. 24. Stephani Epiſcopi, & Quintilii. 25. Joachim & Annæ: & Luciæ Virg. 26. Hermolai Presbyteri, & Pantaleonis medici. 27. Callinici, & Theodoſii. 28. Goharinæ Virg. & ſociarum. 29. Titi Apoſtoli. 30. Gregorii, & Narſetis, & ſociorum Pontificum: & Georgii Doctoris. 31. Leontii Presbyteri, & ſociorum.

AUGUSTO. 1. Macabæorum, Eleazari, Samonæ, & ſeptem filiorum. 2. Inventio S. Stephani protomart. 3. Sancti Patris Dalmatii. 4. Sophiæ & filiarum Piſtes, Elpes, & Agapes. 5. Arcæ fœderis Domini. 6. Transfiguratio Domini. 7. Vartani, & ſociorum mart. 8. Domitiani, & Marini. 9. Antonini, & Myronis Epiſcopi. 10. Joſaphat filii regis. 11. Tranſlatio ſancti Joannis Baptiſtæ, & regis Actabani. 12. Aniceti, & Photini. 13. Marcelli Epiſcopi, & S. Hemæ, & miracula Honorati. 14. Deſcenſus Chriſti in civitatem Vagarſabat, & ſancti Surigni. 15. Aſſumptio Deiparæ. 16. Memoria Imaginis in Sudario. 17. Feſtum Imaginis S. Deiparæ. 18. Stephani Ulnenſis, & ſociorum. 19. Adomii, Andreæ, & ſociorum. 20. Baſſæ, & Iconis Deiparæ. 21. Agathonici, & Juſtini, & Samuelis Prophetæ. 22. Thomæ Apoſtoli in India. 23. Irenæi, Leverdii, & mulieris Samaritanæ. 24. Danielis Prophetæ, & Timothei. 25. Abudemii. & feſtum Deiparæ. 26. Antonini, &

XXVI.

XXVI. martyrum. 27. Ofchii, & fociorum: & Succhiafii & fociorum. 28. Stratonici, & aliorum: & Onefimi difcipuli Pauli. 29. Decollatio Joannis Baptiftæ. 30. Valentis, & Nierfetis. 31. Inventio Cinguli Deiparæ.

SEPTEMBRI. 1. Jofue filii Nave: & Simeonis. 2. Mamæ, & Joannis. 3. Anthimi, Athanafii, Anthufæ, & duorum Seniorum. 4. Babylæ Epifcopi, & trium difcipulorum. 5. Zachariæ patris Joannis. 6. Hermoniæ, & quinque millium Virginum. 7. Nicæni Concilii. 8. Nativitas Deiparæ: & Joachim & Annæ. 9. Ifaaci Patriarchæ. 10. Nymphodoræ, & Mithrodoræ. 11. Macarii, & Romuli. 12. Abdomini, & Severiani. 13. Dedicatio Ecclefiæ S. Crucis: & Joannis Chryfoftomi. 14. Exaltatio Crucis. 15. Nicetæ, & Euphemiæ Virginis, & Cornelii, & aliorum martyrum, qui à Mahomete cæfi funt. 16. Theodoræ. 17. Ifaaci, & Mefrobi interpretum. 18. Moyfis prophetæ. 19. Ariadnæ, & aliorum mart. 20. Euftachii, & uxoris ejus, & duorum filiorum. 21. Elifæi, & excidium Amidæ. 22. Phocæ Epifcopi, & Jonæ Prophetæ. 23. Iraidis, & trucidatorum à Turcis. 24. Theclæ. 25. Apollo, & Cephæ difcipulorum Pauli; Jacobi Sarugenfis, & Emmanuelis Imperatoris. 26. Dormitio Joannis Evangeliftæ. 27. Calliftrati mart. 28. Simeonis Apoftoli; & Mamalchæ: & miracula in Ecclefia Zenonis. 29. Charitonis, & Hefychii patrum. 30. Inventio Reliquiarum Gregorii: & Antonii, & fanctorum Monachorum: & Gregorii Catholici Albanenfis.

OCTOBRI. 1. XII. Doctorum. 2. Ananiæ Apoftoli: & Michaëlis, & miracula, & Durani, & Paphnutii. 3. Cypriani & Juftinæ. 4. Dionyfii, & liberatio dæmonis. 5. Ripfimæ V. 6. Calamarum Virginum. 7. Sergii & Bacchi, & aliorum. 8. Pelagiæ V. & aliorum. 9. Eulampii, & ejus avunculi Ramani; & Vifio quædam: & Joannis Chryfoftomi epifcopi. 10. Conceptio S. Elifabeth. 11. Concilii Nicæni. 12. Carpi, Domæ, & Varofi. 13. Maftozi doctoris. 14. Concilii Ephefini. 15. Longini Presbyteri: oratio Antonii: & cujufdam Presbyteri Alexandriæ. 16. Longini centurionis. 17. Chryfanthi, & Dariæ ejus conjugis. 18. Lucæ evangeliftæ: Andreæ eremitæ: Ofee prophetæ: & Varofi. 19. Joël prophetæ, & Artemii, 20. Harethæ, & decem millium martyrum. 21. Hilarionis, & Malachiæ (Malchi) eremitæ. 22. Aberchii epifcopi: 23. Jacobi fratris Domini. 24. Puerorum Ephefi. 25. Notariorum Marciani; & Demetrii. 26. Amphylochii: & Imbat regis: & Bacharanæ, & terræmotus. 27. Capitolinæ, & fociarum. 28. Abraham jufti. 29. Nunæ, & Manæ. 30. Zenobii epifcopi, & Joannis Chryfoftomi. 31. Epimachi, Melasbi, & aliorum.

NOVEMBRI. 1. Sanctorum Veteris & Novi Teftamenti: & Cofmæ & Damiani. 2. Hiacynthi, & Martini epifcopi. 3. Stephani Papæ. 4. Acepfimæ epifcopi & aliorum. 5. Cyrinæ, & Matronæ. 6. Pauli confefforis & aliorum. 7. Porphyrii Mimi, & quædam hiftoria. 8. Gabrielis & Michaëlis Archangelorum. 9. Antonini, Stephaniæ, & aliorum. 10. Mennæ, Malchi, & Gafparis mercatoris Ægyptii. 11. Abdiæ prophetæ, & Joannis eleemofynarii. 12. Millefii epifcopi, & Buri Presbyteri. 13. Joannis Chryfoftomi. 14. Platonis, & Ramani. 15. Miracula Guriæ. 16. Matthæi Apoftoli. 17. Philippi Apoftoli. 18. Hiftoria S. Gregorii. 19. Narfetis epifcopi, & Chati. 20. Azæ. 21. Præfentatio Deiparæ ad templum. 22. Aurippæ, Philemonis, & aliorum. 23. Gregorii Agrigentini. 24. Gregorii Thaumaturgi. 25. Inventio literarum Armenicarum in Pali civitate: & deploratio propter excidium regni Armenorum. 26. Clementis Papæ. 27. Mercurii militis, 28. Cæciliæ V. & duorum fratrum. 29. Tiridatis regis Armeniæ. 30. Andreæ Apoftoli.

DECEMBRI. 1. Filiorum & nepotum fancti Gregorii Illuminatoris. 2. Ariftarchi, & VII. Virginum. 3. Jacobi Intercifi. 4. Barbaræ & Julianæ. 5. Stephani anachoritæ & aliorum. 6. Pauli eremitæ. 7. Sophoniæ, & Habacuch prophetarum. & Theoduli, & Bolæ (Pauli) eremitæ. 8 Bartholomæi Apoftoli. 9. Conceptio Annæ de B. M. V. 10. Mennæ, Mercurii, & Evopofii. 11. Nicolai epifcopi. 12. Ambrofii epifcopi. 13. Stradiofianorum martyrum. 14. Luciæ, & Barfumæ, & aliorum. 15. Jacobi de Ulzpna epifcopi. 16. Ajatali, & aliorum anachoritarum. 17. Ignatii epifcopi, & aliorum. 18. Theopem-

pempti episcopi. Theonæ magi, & Brabosi, & Eliæ. 19. Visio S. Gregorii Illuminatoris. 20. Abrahami, Choreni, & Julianæ. 21. Adæi episcopi, & aliorum, & Anastasiæ. 22. Juliani, & aliorum: Susannæ, & Marini: 23. Thadæi Apostoli, & Sanductæ V. 24. XX. millium Martyrum, Mariæ, & Chinei. 25. David prophetæ, & Jacobi Apostoli fratris Domini. 26. Stephani protomart. 27. Petri & Pauli principum Apostolorum. 28. Jacobi & Joannis filiorum Zebedæi. 29. Indiæ, & Domnæ, & Joannis Carnensis. 30. Democliti, & Tatli. 31. Abagari Regis. *In 4. Impressus Constantinopoli sub Astuazadur, seù Deodato Patriar. Ecmiazin.*

L V I I I.

Aismavurg, seù Diarium, hoc est, Lectionarium continens vitas Sanctorum per anni circulum hoc ordine.

JANUARIO. 1. Basilii Cæsareensis vita. 2. Silvestri Papæ. Gregorii Persæ, & Basilici, qui sub Juliano apostata passus est. 3. Gordii: & Stephani monachi Armeni. 4. Zosimi; & Abraham Patriarchæ. 5. Vigilia Nativitatis Domini: & binæ narrationes de Nativitate. 6. altera narratio de Nativitate Domini. 7. Commemoratio Joannis Baptistæ, & Stephani protomart. & historia Carcig Vartabieti Armeni. 8. Theophili mart. & puerorum Bethlehem: & homilia de Nativitate. 9. Polyeucti, & Nicaonis martyrum, & homilia de nativitate. 10. Gregorii Nysseni: & homil. de nativ. 11. Petri mart. & Lazari, quem Dominus suscitavit: & monachorum montis Sinai: & homil. de nativ. 12. Megordiæ mart. & Theodori anachoritæ: & homil. de nativ. 13. Hermogenis & Stratonici, & homil. de circumcisione. 14. Nativitas S. Joannis Baptistæ: & commemoratio genitorum ejus. 15. Petri Episcopi, & Absalon Diaconi. 16. Joannis voluntariè pauperis, & Patriarchæ Theochini. 17. Antonii Abbatis. 18. Theodosii Imperatoris. 19. Athanasii & Cyrilli Pontificum. 20. Euphrosynæ V. & 4. militum Bascosii, Eusebii, Eudichii, & Basilidis: & Timæi Presbyteri. 21. Eugeniæ V. & Philippi patris ejus, & matris Clodiæ, & fratrum Sergii & Abidonii; & duorum Eunuchorum. 22. Catenarum S. Petri: & Timothei discipuli S. Pauli: & Isaaci & Josephi, & Bampor mart. 23. Anastasii: & historia S. Jacobi Apostoli: & Gurderii Presbyteri & mart. 24. Clementis Pontificis. 25. Gregorii Theologi. 26. Xenophontis, & Mariæ uxoris ejus, & duorum filiorum Arcadii & Joannis. 27. Reditus S. Jo: Chrysostomi. 28. Ephræm Syri. 29. Historia Theopisti & trium fratrum Speusippi, Eleusippi, & Meleusippi. 30. Historia Theophili Ducis, & Theophili, & Oxendii eremitæ: & Ignatii episcopi & martyris: & quatuor sanctorum Valeriani, Candidi, Aginæ, Eugenii: & Ananiæ Sacerdotis: & commemoratio Jonæ prophetæ. 31. Sergii Ducis ejusque filii Mardiros. Et Vanagani Doctoris.

FEBRUARIO. 1. Barsumæ anachoritæ. 2. Tryphonis & trium fratrum ejus Theodosii, Boserii, Tanaptorii, & Pauli. 3. Epiphanii, & Scinidæ, & Zuadæ sacerdotis, & Zanachii. 4. Papiæ, Gregorii, & Claudii: & Agathæ; & commemoratio mille & trium martyrum: & Eminæ, Brimæ, & Bimæ martyrum: & Ventiamii eremitæ: & Mathiæ Apostoli. 5. quadraginta martyrum, & Ephesinæ Synodi. 6. Cyri & Joannis medicorum: & Narsetis doctoris. 7. Andronici & Athanasiæ conjugis. 8. Abrahæ episcopi Persidis, & Parthenii episcopi: & Tryphoniæ V. & m; & duarum sororum Mariæ & Marthæ: & Hilarionis monachi. 9. Nicephori, & Victorii, & Clodii, & Satabii, Papiæ, & Theodori martyrum: & Philippi Diaconi & Apostoli: & Spenevanii, & trium discipulorum mm. 10. Blasii episcopi: & Onesimi discipuli S. Pauli: & Zosimi episcopi. 11. Esdræ eremitæ discipuli S. Basilii: & Mechitaris doctoris. 12. Mariæ, (*Marinæ*) quæ dicta fuit Marinus. 13. Martiniani eremitæ. 14. Occursus Domini in Templo. 15. XLII. Martyrum, & Imaræ. 16. Judæ fratris sancti Jacobi. 17. Theodosii ducis. 18. Sadoch Episcopi: & Alexandri martyrum & XII. Martyrum, Pamphyli, Valentis, Pauli, Porphyrii, Seleuci, Theoclis, Juliani, & V. Ægyptiorum Eliæ, Jeremiæ, Zachariæ, Samuelis, & Danielis. 19. Mesrobi doctoris, qui auctor fuit literarum Armenicarum. 20. Nestorii episcopi Cyriniæ, & Alexandri, & aliorum, & Theodori Cyriniæ episcopi & mart. 21. Jacobi Apostoli. 22. Cornelii Centurionis, & Polycarpi discipuli S. Joan-

S. Joannis Evangelistæ, & Melitinæ, 23. Gervasii, & Avachii. 24. Inventio capitis S. Joannis Baptistæ: & historia Susannæ. 25. Izdibuzdii, & Bartholomæi Apostoli. 26. Apparitio Crucis in Varach. 27. Elisæi, & Gregorii Nareghensis. 28. Christinæ, & Eunuadii. 29. XII. prophetarum.

MARTIO. 1. Eudoxiæ martyris: & miracula Maimæ. 2. Cononis hortulani; & commemoratio Amos prophetæ: & Joannis episcopi, & Jacobi sacerdotis; & detentio fluminis: & Narcissi episcopi possessio Sedis S. Gregorii: & aliæ historiæ. 3. Eutropii: & Cleonici mart. & Basilici m. & Sembatis Ducis. 4. Marci, & Macarii eremitarum. 5. Cononis. 6. Porphyrii episcopi: & Gregorii Albanorum Patriarchæ, nepotis S. Gregorii Illuminatoris: & commemoratio Tatli (*Talelæi*) & Varosi, & Thomæ eremitarum. 7. Basilii episcopi; & Hermogenis & Serapionis & Apollonii Romanorum: & Narcissi episcopi Hierusalem. 8. Euphrosynæ V. 9. XL. Martyrum Sebastes. 10. Theodosiæ V. & Hesychii, & Paralytici cujusdam. 11. Martyrum, qui à Cuciabugis necati sunt, Appiasii, Gonadisii, Anchiasii, Ovias, Icas, Iscois, Icalos, Sichisas, Ourenii, Surini, Bilos, Tertas, Piltos; & septem mulierum Annæ, Axæ, Vargæ, Animæ, Maigæ, Mamigæ, & Ougigæ, & Silvani eremitæ: & Theophili episcopi; & Mogri. 12. VIII. martyrum Arcabii, Alexandri, Dionysii, Dimolai, Romelii, Bilison, Ichianes, & Alexandri: & Ezechielis: & Esdræ. 13. Gregorii Papæ: & Cosmæ & Damiani, & sociorum Anthimi, Cleontii, & Babosii, 14. Adam primi parentis, ejusque filiorum & nepotum. 15. Danielis proph. & Ananiæ, Azariæ, & Misaëlis. 16. Faustæ, & Eulariæ V. & Lazari resuscitati. 17. Alexii: & historia creationis mundi. 18. Cyrilli episcopi Hierusalem: & historia secundæ diei creationis. 19. Joannis episcopi Hierusalem: & historia tertiæ diei creationis. 20. Orentii, & sex fratrum ejus, & Gobrilli: & hist. quartæ diei. 21. Jonæ, & Barachisii; & novem martyrum, Cantibæ. Lazari, Marubas, Narcissi, Maris, Abibi, Simeonis, Eurabæ & Melianæ matronæ, & historia quintæ diei. 22. Benedicti Abbatis: & historia sextæ diei. 23. Marci episcopi, & Pionii presbyteri, & Cyrilli Diaconi, & Theodidi: & historia septimæ diei creationis. 24. Marci Evangelistæ; & Hermenegildi filii Leovigildi regis: & commemoratio resurrectionis. 25. Melchisedech sacerdotis: & commemor. resurrectionis. 26. Pauli & sororis ejus Julianæ: Perpetuæ, & sororis ejus: & historia cujusdam eremitæ. 27. Catharinæ Virginis Alexandrinæ; & historia Joannis sacerdotis. 28. Vahani Cohtanensis. 29. Marciani, Alexandrini, & Theodosii, & 38. sociorum mm: & Pustazæ Persæ: & martyrium sanctorum in Tirapat, h. e. in patibulo. 30. Lucii, & sanctæ Crucis: & Nonni, & Magni: & Susannæ filiæ Vartanis. 31. David Persæ: & Jacobi Presbyteri: & Asæ Diaconi: & incredulitas Thomæ.

APRILI. 1. Mariæ Ægyptiacæ. 2. Serapionis & Marci Abbatum. 3. Marci Romani eremitæ, qui orabat juxta paradisum terrestrem. 4. Ampirici, & Elivi, & Memnosi mm. & sanctarum mulierum sororum Agapes, Jeriniæ, & Xenioniæ; & Severiani, & Memnosi & 38. martyrum sub Diocletiano, & Pasimii eremitæ. 5. Agabii Diaconi, & Theoduli, & Calipii, & Bosilibii, & Marci eremitæ. 6. Sabæ ducis, & Prosimi. 7. Annunciatio Deiparæ. 8. Principum Isaac, & Hamacaspi fratrum martyrum: & historia eorum, qui à Persis capti sunt. 9. LXX. Discipulorum. 10. Antipæ episcopi, & Georgii monachi: & Theoscoriti martyris: & historia Petri immisericordis. 11. Artemii Presbyteri, & Acacii episcopi. 12. Crescentii: & Simeonis episcopi Persarum: & Perpuliæ ejusque sororis. 13. Sabæ, & Leontii: & septem mulierum Charisiæ, Nunichiæ, Basilissæ, Caghinæ, Calitosæ, & Theodoræ: & historia Pauli eremitæ. 14. Sabini, & Abdæ episcopi: Vormstani, & Sarini, & Beniamini Diaconi. 15. Agapiti Papæ: & Visio Joannis Carnensis. 16. Ardelionis Mimi: & Imbatis Regis Armeniorum, qui à Turcis cæsus fuit, & duorum fratrum ejus, & Isaaci episcopi, & octo Presbyterorum, & 200. sociorum: & commemoratio Anuechi martyris. 17. Joannis Oznensis. 18. Juliani martyris, & Isaaci doctoris Persæ. 19. historia Chersonæ urbis: & Antherini episcopi: & cujusdam eremitæ. 20. Athanasii, & Severiani Patriarcharum Assyriæ: & historia duorum ere-

eremitarum. 21. Quadrati m., & Heſperii ejuſque conjugis, & duorum filiorum Chiracos, & Theotos: & Georgii, & Choſroæ: 22. Theodori eremitæ. 23. Georgii Ducis, & ſociorum. 24. Paſicratis, & Valentini mm. & Thamari novi martyris: & quædam alia hiſtoria. 25. Eraſimi eremitæ: & altera hiſtoria cujuſdam eremitæ. 26. Baſilii epiſcopi: & Patriarchæ Alexandriæ. 27. Gregorii Datenazi: & Maximi & Juliani mm. & commemoratio Theodori, & Aiſani Diaconorum & mm. & X. Martyrum Marciani Nigantuſi, Abogoni, Chevonti, Arapioſi, Chevoreli, Abivochii, Selenitæ, Erinii, Parampoſi, & Alexandri Romani. 28. Baeſimoſii, & alterius eremitæ. & Ammonis eremitæ: & Abavoz eremitæ. 29. Badæ eremitæ: & hiſtoria cædis Syrorum, quæ à Perſis facta eſt. 30. Pelagiæ V. & 160. Virginum Antiochiæ, & cujuſdam eremitæ.

MAJO. 1. Hieremiæ prophetæ, & Baruch, & Abimelech: 2. Eliæ prophetæ migratio in cœlum: & Laſentii. 3. Timothei & Mauræ: & miraculum abſolutionis ſacerdotis. 4. Silvani epiſcopi: & Juſtini, & Georgii cæci. 5. Monii Apoſt. & Irenes V. 6. Job juſti. 7. Apparitio Crucis in Hieruſalem; & hiſtoria cujuſdam hebræi. 8. Jacobi & Jo: filiorum Zebedæi. 9. Roſaliæ V. & Acacii, & Pimonii Apoſt., & Prigani amatoris pecuniæ. 10. Arſenii eremitæ: & Antonini, & Cyriaci. 11. Puerorum Bethlehem: & commemoratio Theodoſii ſub Rege Tiridate. 12. Germani Patriarchæ Conſtantinopolitani & Onughimi (*Mucii*) ſacerdotis. 13. Epiphanii epiſcopi Cyprii. 14. Glyceriæ V. & Apoſtolorum Jaſonis, & Soſipatri: & Epimachi & Gordiani mm. Romæ. 15. Iſidori: & Joannis epiſcopi Coſnenſis, & ſanctæ Miropiæ. 16. Zachariæ prophetæ: & commemoratio Patriarcharum Aptanii, & Aptiniani: & 9. Diaconorum. 16. Monachorum, & 7. Monialium: & commemor. Parſpicianii, Iſaac, & Simeonis, & Polinii, & Heraclii, & Epenctionorii: & commemor. Vartani novi martyris. 17. Inventio Crucis in Hieruſalem ſub S. Helena. Et hiſtoria ingreſſus Noë in Arcam. 18. Solodii, Pamphilii, & Pamphilionis. 19. Hiacynthi; & Patritii epiſcopi: & Iſaiæ prophetæ. 20. Aſterii, & Eſantechedi, & Zalili medici. Et hiſtoria Giaphari Amirain. 21. Conſtantini Imp. & Helenæ. 22. Theodidonii doctoris, & VII. Virginum, & Zolothæ. 23. Joannis Chepnenſis eremitæ. 24. Digiti S. Petri Apoſtoli. 25. Baſilici, & Therapionis epiſcopi. 26. Simeonis Stylitæ. 27. Theodoræ, & Didymi. Et David Arciodii: & Pacraduni Regis Armenorum: & hiſtoria Ananiæ Moguzi Patriarchæ Armenorum, & Joannis Mecighi. 28. Hecolinitii; & Maruthæ epiſcopi. 29. Iſaac, & Hieremiæ. 30. Juſtini Ducis. Et inventio reliquiarum S. Thadæi Apoſtoli. Et Sandoctæ V. 31. Theclæ, & Mariæ.

JUNIO. 1. Petri & Pauli martyrum: & Abdicari, Dionyſii, & Chriſtinæ V. & hiſtoria cædis Armenorum, quos Turcæ interfecerunt. 2. Moyſis Æthiopis: & Dorothei epiſcopi & mart. 2. Luciani, & 4. puerorum: Commemoratio Aſtioſii (*Euſtathii*) epiſcopi. Et Marci, Moghiani, Aguron, & Darcoſen mm. 4. Metrophanis epiſcopi. 5. Philemonis Apoſtoli: & Cyrini epiſcopi & mart. 6. Cyriaci epiſcopi, & Annæ matris. 7. Heſychii eremitæ: & Suſannæ, & Zoæ. 8. Theodori m. 9. Alexandræ & Antoninæ: & Pelagiæ Antiochenæ peccatricis. 10. Urbani epiſcopi & m. Et Onuphrii, & aliorum eremitarum. 13. Timothei presbyteri, & Aginæ mart. Et Narſetis Ghelajenſis Patriarchæ Armenorum. 14. Chriſtophori & ſociorum. 15. Theophanis, & Barſemnæ ejus conjugis. 16. Cyriaci & Veneriæ conjugis. 17. Eliſæi prophetæ. 18. Tullii & Bonifacii. 19. Joſephi novi martyris. 20. Samuelis, Iſmaëlis, & Manuelis fratrum. Et Zoſimi, Marci, Muciani, Haſaſonis, & Pavoſeæ. 21. Juliani & ſociorum. 22. Theodori monachi, & aliorum. 23. Leontii, & duorum ſociorum: & Stephani Archiepiſcopi Sebaſtes & mart. 24. Tajæ meretricis. 25. Febroniæ V. 26. Silæ & Silvani Apoſtolorum. Et martyrium Patriarchæ Actamar. 27. Zenonis, & Zenæ: & Ariſtotelis Sacerdotis, & Demetrii Diaconi, & Athanaſii Clerici. 28. Euſtachii & filiorum ejus. 29. Petri & Pauli Apoſtolorum. 30. XII. Apoſtolorum.

JULIO. 1. Coſmæ & Damiani: & Hiacynthi. 2. Inventio Imaginis Deiparæ. 3. Januarii, & Silvani, & Choſroæ Carzenſis. 4. Signani ſenis, & Ba-

Babylæ doctoris & LXXXIV. Discipulorum ejus: & sanctarum sororum Valentiæ, & Theolopiæ: & Babylæ clerici. 5. Hiacynthi, & Eustachii Ancyrani, & Macrinæ sororis S. Basilii. 6. Serapionis, & Procli, & Hilarionis, & Peregrini, & Luciani, & Brorubii, & Siuchinii, & Fasii, & Saturnili, & Eumantii. 7. Procopii. 8. Davidis, & Ramonis. 9. Thomæ Episcopi Angli. 10. Agnetis, & Melchisedech, & Præcursoris. 11. Nativitas S. Jo: Baptistæ. 12. Aristonis medici, & Cyrilli Episcopi, & XLV. Martyrum, quorum primi fuere Chevontius, Morigus, Anigdas, Daniel, & Antoninus. 13. Abdelmessiæ m. 14. Pancratii Episcopi Tauromenii. 15. Julittæ & Cyriaci filii ejus. 16. Copretis, & Patermutii, & Alexandri eremitarum: & Mariæ Magdalenæ. 17. Athenogenis Episcopi, & decem discipulorum: & Narsetis Lampronensis. 18. Marinæ Virg. 19. Jovii & Olympiæ, & Marthæ matris Simeonis Stylitæ. 20. Theodosii Episcopi Cyriniæ: & Euphrasiæ Virg. 21. Simeonis Sali, & Joannis. 22. Corantchedi, & Apollonii. 23. Phocæ Episcopi: & Christinæ. 24. Stephani Episcopi, & Quinti Presbyteri. 25. Dormitio Joachim & Annæ: & Luciæ Virg. 26. Hermolai Presbyteri, & Pantaleonis medici. 27. Callinici, & Theodosiæ, & filiorum. 28. Goharinæ Virg. 29. Titi Apostoli. 30. Patriarcharum Gregorianorum: & Petri, & Georgii Doctoris. 31. Leontii Presbyteri, & sociorum.

AUGUSTO. 1. Macabæorum, Eleazari, sacerdotis, Samonæ, & 7. filiorum. 2. Inventio reliquiarum S. Stephani protomart. in Hierusalem. 3. Dalmatii Abb. 4. Sophiæ & filiarum Elpes, Pistes, & Agapes. 5. Arcæ testamenti, & Narsetis Ghelajensis Patriarchæ. 6. Transfiguratio Domini. 7. Vartani, & sociorum mart. 8. Domitiani, & Marini. 9. Antonini, & Myronis Episcopi. 10. Josaphat & Barlaam. 11. Historia monasterii Clacæ: & translatio capitis sancti Joannis Baptistæ. 12. Aniceti, & Photini. Et Laurentii, & Xysti. & Polycarpi. 13. Marcelli Episcopi, Heemæ, & Belechiæ. Et Theompi episcopi: & Martinæ: & Honorati. 14. Descensus Christi in Vagarsciabat, & Ecmiazin, & Uzzini Usurigni. 15. Assumptio Deiparæ. 16. S. Sudarii. 17. Mironis sacerdotis, & duorum fratrum Corosi & Plorosi: & Domitiani medici. 18. Stephani Ulnensis, & 33. sociorum. 19. Adomii, Andreæ, & sociorum. 20. Bassæ, & trium ejus filiorum Theonii, Agapis, & Pistii: & Imaginis Deiparæ. 21. Agathonici, & Justini, & Samuelis Prophetæ. 22. Thomæ Apostoli. 23. Irenæi Episcopi: & Leverdii, & Samaritanæ. 24. Danielis Prophetæ. 25. Abudemii: & festum Deiparæ, quum Gregorius Illuminator idololatriam abstulit, & loco imaginis cujusdam feminæ quam colebant, imaginem B. Virginis collocavit. 26. Adriani, & conjugis ejus Nataliæ, & 26. mm. 27. Succhiasii & sociorum, Longini, Boliti, Gotradi, Junchiron, Memiani, Poyugas, Neranchii, Domitiani, Adicari, Zosimi, Victoris, Zalibi, Hortanis, Anastasii, Jacobi, Theodoriti. 28. Stratonici, Philippi, Onesimi, & medici Antiocheni. 29. Decollatio Joannis Baptistæ. 30. Valentii episcopi, & Dadjani, & Adinersis, & Timothei, & Agapii, & Theclæ. 31. Inventio Cinguli Deiparæ.

SEPTEMBRI. 1. Josue filii Nave: & Simeonis Stylitæ. 2. Mamæ, & Joannis. 3. Anthimi episcopi: Athanasii episcopi, & Anthusæ, & duorum ejus servorum Charissimi, & Nespitorii. 4. Babylæ episcopi, & 3. discipulorum ejus. Et martyrum Theodosii, Longini, Amiani, & Juliani. 5. Quatuor Virginum, & Amos, & Zachariæ patris S. Joannis Baptistæ. 6. Hermoniæ V. & 13. martyrum, & Pyrrhi sacerdotis, & Pipi diaconi, & Arusæ doctoris, & commemor. quinque millium Virginum. 7. Concilii Nicæni. 8. Nativitas Deiparæ. 9. Isaaci Patriarchæ: & descensus sancti Gregorii Illuminatoris. 10. Virginum Nymphodoræ, Mithrodoræ, & Basilissæ, & Pauli episcopi. 11. Matarii, & Romuli, & Diodori, & Didymi, & Solonis, & Hesychii. 12. Abdomini episcopi, & Severiani Sebastes. 13. Pervigilium festi S. Crucis: & S. Joannis Chrysostomi. 14. Festum Crucis: & homilia S. Joannis Chrysostomi. 15. Festum Crucis, martyrium Nighitasii: Euphemiæ Virginis, & Cornelii senis. 16. Theodoræ pœnitentis. 17. De S. Cruce, & Isaac & Mesrobi interpretum, qui Armenicas literas excogitarunt, & vetus novumque Testamentum è Syriaco & Græco transtulerunt: & disci-

ſcipulorum eorum, Joſephi, Longini Presbyteri, Eliſæi Doctoris, Moſis Corenenſis, fratriſque ejus Mampecuer, & Eſnagh Gopazii, & Stephani Aſſognig, & Coſroæ, & Lazari, qui libros Azzan & Goriun tranſtulit, & Davidis philoſophi: necnon ſancti Varibas. 18. Moſis & Aaron. 19. Sacerdotum Oſghii, & Ariadnæ, & Bab, Trophimi, Dorimenti, & Sabadianæ: & 150. martyrum, quorum præcipui ſunt Abelianus, Negos, Patermutius, Elias, Macrobius, Gordianus, Helius, Zoticus, Longinus, & Valerianus. 20. Euſtachii. 21. Eliſæi, & excidium Amidæ. 22. Phocæ Epiſcopi, & Jonæ Prophetæ. 23. Iraidis: & hiſtoria chriſtianorum, quos Turcæ trucidarunt. 24. Theclæ. 25. Apoſtolorum Cephæ, & Apollo. Jacobi epiſcopi: & Agatochiæ: & Manuelis Imperatoris Græcorum. 26. Dormitio Joannis Evangeliſtæ. 27. Calliſtrati, & Marini. 28. Simeonis conſanguinei Chriſti: Alypii, Philadelphi, Ghimini, & 130. martyrum. & Epicuræ, & Mamelchæ: & miracula in eccleſia S. Zenonis in Aibera. 29. Charitonis, & Heſychii. 30. Inventio reliquiarum Gregorii Illuminatoris. Antonii eremitæ, & ſeptem Monachorum: & Patris Tatli, Varoſii, & Thomæ: & Gregorii Albanorum Patriarchæ.

OCTOBRI. 1. XII. Doctorum, hoc eſt, Dionyſii, Hierothei, Silveſtri, Athanaſii, Cyrilli Hieroſolymitani, Ephræmi, Baſilii, Gregorii Nyſſeni, Gregorii Theologi, Epiphanii, Joannis Chryſoſtomi, & Cyrilli Alexandrini. 2. Ananiæ Apoſtoli, & Theodori: & miracula montis Sinai: & Durani Epiſcopi: & Paphnutii Eremitæ. 3. Cypriani Epiſcopi, & Juſtinæ Virginis. 4. Dionyſii, Cyriaci, & Adoctorii & filiæ ejus Cæleſtinæ: & ſolutio Diaboli poſt mille annos juxta dictum Joannis Evangeliſtæ. 5. Ripſimæ, & ſociarum Virginum. 6. Caitonæ, & ſociarum Virginum: & Thomæ Apoſtoli. 7. Sergii & Bacchi: & Nazarii; Celſi, Gervaſii, & Protaſii. 8. Pelagiæ Virginis, & Publiæ, & Opandii, & Maximi martyrum. Et ſororum virginum Zenotilæ & Pilonidæ. 9. Eulampii & Eulampiæ, & Marii & Stephani: & Romani Cantoris & Diaconi; & Stephani Sacerdotis qui dæmoni male precatus eſt. Et apparitio Apoſtolorum, quam vidit Joannes Chryſoſtomus. 10. Conceptio S. Eliſabeth. 11. Concilii Nicæni. Et Theodoſii Alexandrini. Et Zarachi (*Tarachi*) & ſociorum. 12. Carpi Epiſcopi: & Papyli Diaconi: & Alpii, Alexandri, Zoſimi, Nigonii, Neonepi, Heliodori, & Marci martyrum Antiochiæ in Piſidia. Et ſanctæ Dommæ, & Varoſii, & ſex monachorum. 13. Maſtozi Doctoris. 14. Concilii Epheſini. 15. Longini Presbyteri, & Darii, & Zotici, & Caji. Et Viſio S. Antonii Abbatis. 16. Longini Centurionis, & Socratis Presbyteri, & Theodoſiæ. 17. Chryſanthi, & Dariæ. 18. Lucæ Evangeliſtæ, & Andreæ Eremitæ, & Varoſii. 19. Joel Prophetæ: & Artemii: & Aberchii & ſociorum: Et Domnii Epiſcopi, & Luciæ Virginis, & ſancti Germani, & S. Anaſtaſiæ Virginis. 20. Arethæ, & ſociorum decem millium & ducentorum mart. 21. Hilarionis Abbatis, & Malachiæ (*Malchi*) Eremitæ. 22. Aberchii Epiſcopi. 23. Jacobi Apoſtoli fratris Domini. 24. Puerorum Epheſi. 25. Notariorum Marciani, Mardionis, & Demetrii. 26. Amphilochii Epiſcopi, & terræmotus qui accidit Conſtantinopoli: & Joannis Huſeni: & Imbatis: & Bacarranæ: & reſuſcitatarum. 27. Capitolinæ, & ancillæ ejus Herodinæ: & trium fratrum Clodii, Saterii, & Neverii. 28. Abraham juſti Eremitæ Sacerdotis. 29. Nuniæ, & Maniæ. 30. Zenobii Epiſcopi, & Zenobiæ, & Joannis Chryſoſtomi. 31. Epimachi, Ananonii, Melasbei & conjugis ejus Caſianæ, & filii Antonini Presbyteri; & Nicephori, & Zepiani, & Germani, & Manatiæ. Et hiſtoria cujuſdam mulieris, cui nomen Teinohſozi.

NOVEMBRI. 1. Coſmæ & Damiani. Et Sanctorum antiquorum & recentium. 2. Hiacynthi, Bicaſti, & Etrempeſtorii: & Martini Epiſcopi. 3. Stephani Papæ & Sociorum. 4. Acepſimæ Epiſcopi, & Joſephi Presbyteri, & Aitallæ Diaconi. 5. Cyrinæ & Matronæ. 6. Pauli confeſſoris. 7. Porphyrii mart. & Leonis Imperatoris. Et hiſtoria quorumdam, qui Edeſſæ è ſepulcris prodiere. 8. Michaelis & Gabrielis: & homilia Narciſſi Epiſcopi in eoſdem: & hiſtoria quædam. 9. Antonini, Victoris, & Sociorum. Et Stephaniæ, & Hypatii Epiſcopi. 10. Mennæ Ægyptii: & Malchi & Gaſparis. 11. Abdiæ Prophetæ: & Joannis

nis Eleemoſynarii. 12. Meliæ Epiſcopi, & Buri Sacerdotis, & Seini Diaconi, & Barſciabæ Archiepiſcopi. 13. Joannis Chryſoſtomi. 14. Platonis, & Ramani, & Domitiani. 15. Guriæ, & Samonæ, & Abibi Diaconi: & hiſtoria in Ponto. 16. Matthæi Evangeliſtæ. 17. Philippi Apoſtoli, & Mariæ. Et homilia Gregorii Datevenſis in Adam & Hevam, deque pomo prohibito. 18. Hiſtoria S. Gregorii Illuminatoris. 19. Narciſſi Epiſcopi, & Cati Diaconi. 20. Azæ. 21. Præſentatio Beatæ Mariæ Virginis. 22. Aurippæ, & Philemonis, & Daſii, & Herſan Epiſcopi, & quatuor aliorum Epiſcoporum, & duorum Presbyterorum, & aliorum monachorum & laicorum martyrum. Et Alypii Stylitæ. Et Barlaam Senis. 23. Gregorii Agrigentini. 24. Gregorii Thaumaturgi. 25. Inventio literarum Armenicarum in civitate Pali, & Petri Patriarchæ Alexandrini, & Abſalon Diaconi. Deploratio regni, quod Armenis excidit, & Sacerdotii, quod à ſtirpe S. Gregorii Illuminatoris defecit. Homilia Moſis Armeni, cognomento Chiertog. 26. Clementis Papæ: & hiſtoria cujuſdam Doctoris Armeni: & altera hiſtoria rerum, quæ Antiochiæ contigere. 27. Mercurii militis. 28. Cæciliæ ejuſque fratrum. 29. Tiridatis Regis. 30. Andreæ Apoſtoli.

DECEMBRI. 1. Patriarcharum filiorum & nepotum Gregorii Illuminatoris. Et Ananiæ Perſæ. 2. Ariſtarchi, & Philemonis; & Theodoſii Epiſcopi. 3. Jacobi interciſi. 4. Barbaræ: & ſancti Sabæ. 5. Stephani Eremitæ; & Petri & Athanaſii monachorum martyrum. 6. Pauli Eremitæ. 7. Sophoniæ Prophetæ, & Theoduli, & Adenatorii Eremitæ, & Habacuch Prophetæ, & Bolæ Eremitæ. 8. Bartholomæi Apoſtoli. 9. Conceptio B. M. V. 10. Mennæ, Mercurii, & Vopoſii Clerici: & miracula ejuſdem Mennæ. 11. Nicolai Epiſcopi. 12. Ambroſii. 13. Stradiſianorum mart. 14. Luciæ: & martyrum Thyrſi, Lucii & Callinici: & Barſumæ ejuſque parentum. 15. Jacobi de Ulzpna, Patriarchæ. 16. Ajatali, Tapſonii, & Danielis Eremitæ, & Babadii Eremitæ, & Spiridionis. 17. Ignatii Epiſcopi; & Philemonis, & Apollonii, & Ariani: & Eleutherii Epiſcopi. 18. Theopompi Epiſcopi: & Theonæ magi, & Bromoſii, & Areoſii, & Eliæ. 19. Viſio Gregorii Illuminatoris in Vagarſciabat: & Bacchi monachi. 20. Diaconorum Abraham & Coreni. Et ſanctæ Julianæ. 21. Adæi Epiſcopi, & Anaſtaſiæ. 22. Martyrum Juliani medici, Marini, Seuli, Saturnini, Pudici, Agatabii, Benedicti, Areſtii, Boci, Gelaſii, Niliani: & Silvani Epiſcopi, Lucæ Diaconi, & Mochimi Lectoris. 23. Thadæi Apoſtoli, & ſociorum. 24. Viginti millium martyrum in Meſopotamia: Chinei & Macarii, & Timothei Diaconi, & Arethæ: & Mariæ, & Polycarpi, 25. David Prophetæ: & Jacobi fratris Domini. Et Suſannæ filiæ Vartanis. 26. Stephani Protomartyris: & ſermo S. Ephræmi de eodem. 27. Petri & Pauli principum Apoſtolorum. 28. Joannis & Jacobi filiorum Zebedæi. Et hiſtoria cujuſdam juvenis. 29. Indæ, & Domnæ, & Joannis Carnenſis. 30. Democriti, & Tatli. 31. Abgari Regis Armenorum.

In fol. impreſſus Conſtantinopoli anno Chriſti 1706. *Armenorum* 1155.

LIX.

Liber Maſtoz Doctoris, hoc eſt, *Rituale*, & *Pontificale* Armenorum, continens Orationes, Benedictiones, & Ordinationes, ut ſequitur.

Ordo Baptiſmi.

Ordo Matrimonii.

Ordo ſecundi Matrimonii, hoc eſt, Viduorum.

Ordo Communionis Infirmorum.

Exequiæ Secularium pro prima, ſecunda & ſeptima die.

Exequiæ Puerorum pro prima, ſecunda & ſeptima die.

Preces pro Defunctis, quum cibus pauperibus diſpenſatur.

Corban, hoc eſt, Sacrificium: quum ſcilicet oves & boves immolantur.

Benedictio Agri, Vineæ &c.

Benedictio Crucis.

Benedictio Aquæ, ſeù Putei novi.

Benedictio Eccleſiæ pollutæ.

Benedictio Paramentorum Sacerdotalium.

Benedictio Libri novi.

Benedictio Paramonarii, ſeù æditui.

Benedictio Gallinarum.

Benedictio Puerperæ.

Benedictio Imaginis.

Benedictio Portæ Eccleſiæ.

Oratio pro Infirmis.

Cantus pro Defunctis, dicendi à Sacerdote.

Cantus pro Defunctis, dicendi à miniſtris.

Exequiæ Sacerdotum pro prima, ſecunda,

da, tertia, quarta, quinta, sexta, ſeptima, decimaquinta, & quadrageſima die, & in Anniverſario.

Abſolutio Pœnitentis.

Abſolutio Excommunicati.

Homilia pro feria quinta majoris hebdomadæ.

Ablutio pedum Feria quinta majoris hebdomadæ.

Benedictio fundamenti Eccleſiæ, quum primus lapis jacitur.

Conſecratio Eccleſiæ.

Conſecratio Baptiſterii.

Benedictio totius Eccleſiæ.

Profeſſio Fidei, quæ ab Ordinandis exigitur, in qua inter hæreticos rejiciuntur & damnantur Arius, Macedonius, Neſtorius, Paulus Samoſatenus, Sabellius, Diodorus Tarſenſis, Theodorus Mopſveſtenus, Manes, Epicurus, Sabellius, Socrates, Calianus, Carpocrates, Manichæus, Eutyches, Andronicus, & S. Leo Papa. Admittuntur autem & ſuſcipiuntur Dionyſius Areopagita, Ruſticus, Silveſter, Athanaſius, Gregorius Illuminator, Nepotes ejus, Meſrob & Iſaac Interpretes, Cyrillus Hieroſolymitanus, Ephræm Syrus, Gregorius Theologus, Epiphanius Cypri, Joannes Chryſoſtomus, Cyrillus Alexandrinus, Jacobus Niſibenus, Jacobus Sarugenſis, Gregorius Thaumaturgus, Joannes Oznenſis, Gregorius Datevenſis, & Barſumas; nec non Concilia Nicænum, Conſtantinopolitanum, & Epheſinum.

Ordinatio Oſtiarii.

Ordinatio Lectoris.

Ordinatio Exorciſtæ.

Ordinatio Acolythi.

Ordinatio Hypodiaconi.

Ordinatio Diaconi.

Ordinatio Presbyteri.

In 4. *impreſſus* Conſtantinopoli die 23. Julii, anno Armenorum 1163.

INDEX RERUM.

A

Abra-

B

Ba-

Ca-

C

Chalce-

D

E

Josue

F

G

Ga-

H

I

Jeſu-

Joan-

Iſaac,

K

L

M

Maja-

N

Ne-

O

P

Q

R

S

Sama

Su-

T

V

nam

FINIS.

ADDENDA, ET CORRIGENDA.

PAgina 631, col. 2. verf. 10. dele notam cujus initium. *Pag.* 72. *loco notæ, quæ incipit*, 1. *Joannes Beth-Rabanenfis &c.* & hanc fubftitue. *Joannes Beth-Rabanenfis, cognomento Adramah, cœnobii Izlenfis monachus, in ea quam Thomas Margenfis defcribit, monachorum fub Babæo archimandrita difperfione, unàcum Zachajefu & Abrahamo in Dafcnum perrexit, ibique cœnobia ædificarunt, eodem Margenfi tefte lib.* 1. *hift. monaft. cap.* 14. (cujus verba habes fuprà pag. 255.) *Ex eo autem cœnobio, quod Beth-Raban appellatum eft, utrique, Joanni fcilicet & Abrahamo, cujus fuprà facta eft mentio, BETH-RABANENSIS nomen inditum. Fuit & alter Joannes, cognomento Senior, qui eodem Margenfi tefte, ab Abrahamo cœnobii Izlenfis fundatore Niniven miffus fuerat, ibique monafterium exftruxerat. Garmachitam vocat Sobenfis* (cap. 137. Vide fuprà pag. 203. & feq.) *eumque poftea ad cœnobium Beth-Abenfe veniffe & Jacobo ipfi in præfectura fucceffiffe, demum apud urbem Dakukam anachoriticam vitam in loco, ubi poftea monafterium Raban Ezechielis conditum eft, duxiffe fcribit laudatus Margenfis lib.* 1. *cap.* 31. *Antiquior utroque Joannes alter apud Neftorianos celebratur, Abrahami focius & Narfetis difcipulus, de quo Amrus loco fuprà citato, ubi de Abrahamo.* Quam pag.631. notam appofui, ea ad Joannem feniorem Jacobi in præfectura cœnobii Bethabenfis fucceflorem fpectat.

Pag. 153. ante primum verfum, cujus initium, *Et conciones Rogationum*, deeft hic verfus, ܣܡ ܡܕܖ̈ܫܐ ܘܡܥܢܝ̈ܬܐ *Compofuit Odas & Cantica.*

Hæc nota addenda eft pag.633. col.1.

Pag.633. col.2. dele notam, quæ incipit, *Pag.* 257. *in not. col.*1. *lin.* 15. *&c*, & hanc fubftitue. *Pag.*256. *col.*2. *dele notam* 3. *ejufque loco hanc fubftitue.* 3. Joannes Bar-Chamis, hoc eft, filius Chamifii, Epifcopus Themanonæ præerat fub Theodofio Patriarcha circa annum Chrifti 855. Honaino medico æqualis.

Pag. 634. ante notam, quæ incipit, *Pag.*378. *&c.* hæc addatur. *Pag.* 373. *col.*2. *lin.*26. *dele hæc verba*, quum præclarum illud Acacii facinus contigit. *Nam id Acacii factum contigit anno Chrifti* 422. *fub Vararane Perfarum rege, non fub Jezdegerde.*

Pag.634. col.2. adde hanc notam. *Pag.* 439. *col.* 2. *in fine Capitis X. adde.* Paulus alter Perfa fuit Neftorii difcipulus & Diaconus, de quo vide Caveum tom.2. pag.85.

Ibidem adde hanc notam. *Pag.* 458. *col.* 2. *in fine Capitis XIX. adde.* Barita alter, feù Barchita, fuit, cœnobii cujufdam fundator, qui ante annum Chrifti 590. floruit. Ejus cœnobii monachos ab hærefi Meffalianorum revocaffe legitur Sabarjefus Patriarcha in Synodo, quam anno 596. celebravit. *Vide pag.*449.

E R R A T A.

PAgina 2. columna 2. versu 20. *Sobensis*, lege, *Sobensi*. Pag. 14. col. 1. vers. 2. *Apostolorom*, lege, *Apostolorum*. Pag. 16. col. 1. vers. 7. in notis, *fed*, lege, *sed*. Pag. 21. col. 2. vers. 24. *mox*, lege, *modo*: atque ita pag. 29. col. 2. vers. 27. & pag. 56. col. 2. vers. 40. & pag. 57. col. 2. vers. 64. & pag. 614. col. 1. vers. 35. Pag. 31. col. 1. vers. 20. *Tetrastycho*, lege, *tetrasticho*. Pag. 47. col. 1. vers. 9. *molitiam*, lege, *malitiam*. Ibidem col. 2. vers. 27. *abrenuciant*, lege, *abrenunciant*. Pag. 49. col. 1. vers. 11. *seu*, *Senaitæ*, lege, *seù*, *Sinaitæ*. Pag. 50. col. 2. vers. 9. *Timatheus*, lege, *Timotheus*. Pag. 59. col. 1. vers. 16. *Annotatio*, lege, *Adnotatio*. Pag. 61. col. 1. vers. 17. *Pariarchæ*, lege, *Patriarchæ*. Pag. 63. col. 1. vers. 12. *Cythara*, lege, *cithara*. Pag. 65. col. 2. vers. 18. *centum*, lege, *tercentum*. Pag. 67. col. 1. vers. 32. *Babuæus*, lege, *Babæus*. Pag. 68. col. 2. vers. 42. *trabente*, lege, *trahente*. Ibid. vers. 55. *Gudalensis*, lege, *Gadalensis*. Pag. 76. col. 1. vers. 12. *Rebns*, lege, *rebus*. Pag. 86. col. 2. vers. 25. *Chosroë Anuscervano*, lege, *Chosroë Abruizo*. Pag. 92. col. 1. vers. 21. *ne*, lege, *ut*. Pag. 103. col. 2. vers. 24. *scriptum*, lege, *scriptam*. Pag. 114. col. 1. vers. 2. *doctrinæ suæ*, *propensioni*, lege, *doctrina sua*, *propensione*. Pag. 116. col. 1. vers. 25. *abjecit*, lege, *abjecit*. Pag. 145. col. 1. vers. 18. *lectione*, lege, *in lectione*. Pag. 185. col. 2. vers. 13. *alicunde*, lege, *aliunde*. Pag. 187. col. 2. vers. penult. *Apemimaranum*, lege, *Aphnimaranum*. Pag. 188. col. 2. vers. 4. *Christi* 600. lege, 630. Pag. 196. col. 1. vers. 21. *dlligentem*, lege, *diligentem*. Pag. 199. col. 1. vers. 1. *documenua*, lege, *documenta*. Pag. 204. col. 2. vers. 13. CCXXXVIII. lege, CCXXXIV. Pag. 235. col. 2. vers. 36. *causarti*, lege, *causati*. Pag. 236. col. 2. vers. 50. *Tbeodorus*, lege, *Theodorus*. Pag. 251. col. 1. vers. 20. *oblationm*, lege, *oblationem*. Pag. 289. col. 2. vers. 13. *cira*, lege, *circa*. Pag. 290. col. 2. vers. 33. *Perænetica*, lege, *Parænetica*. Pag. 300. col. 2. vers. 28. *ea*, lege, *eam*. Pag. 303. col. 1. vers. 17. *quem*, lege, *cui*. Ibid. vers. 40. *At*, lege, *An*. Ibid. vers. 41. *illum*, lege, *ille*. Ibid. vers. 44. *instituisse*, lege, *instituerit*. Pag. 309. *Caput CXCVIII.* lege, *CXCVII*. Pag. 312. col. 1. vers. 10. *formatiene*, lege, *formatione*. Pag. 332. col. 2. vers. 38. & pag. 333. col. 2. vers. 23. *Anno Christi* 1557. lege, 1556.

Pag. 346. col. 1. vers. 16. [illegible], lege, [illegible]
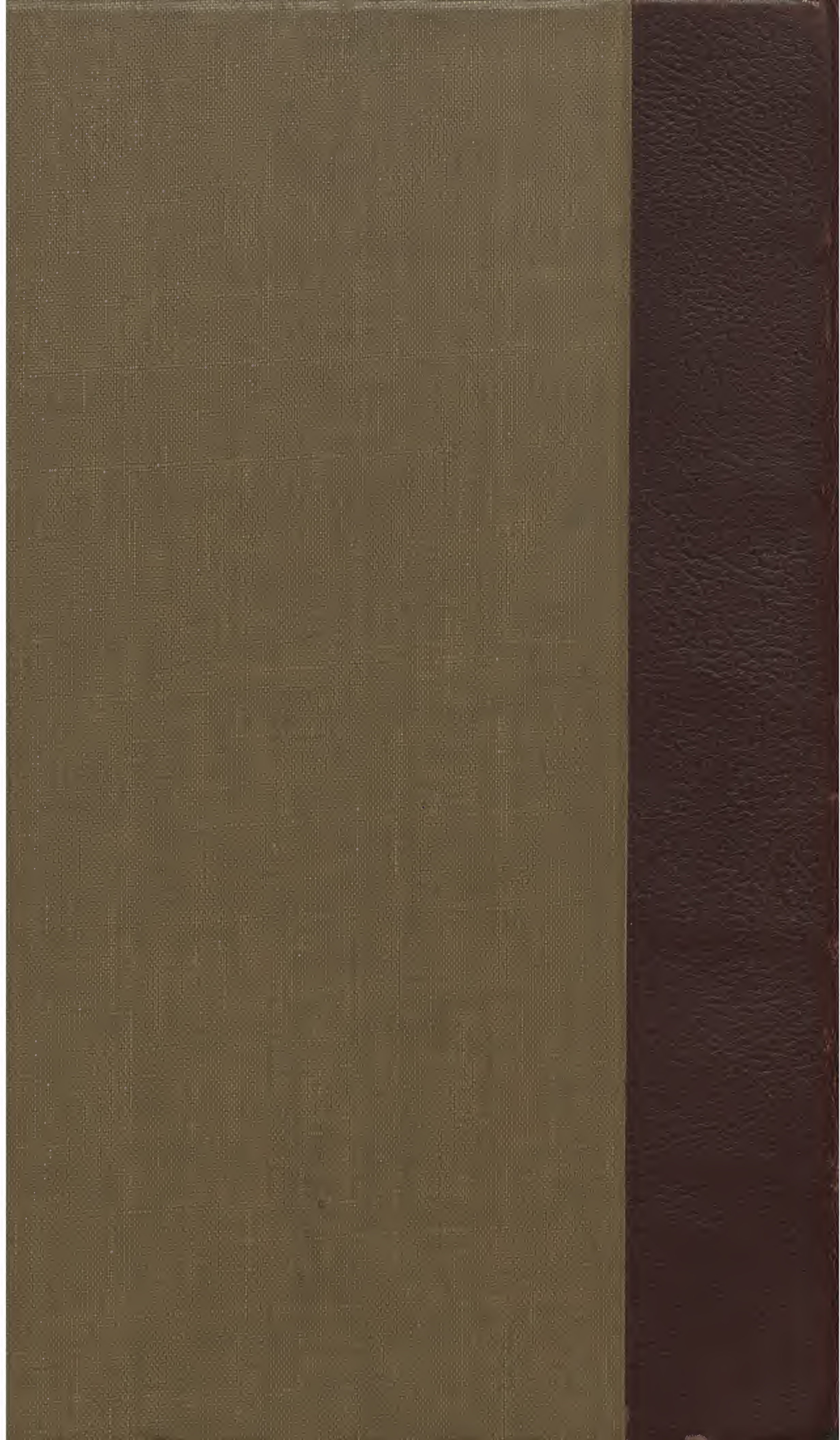
Pag. 381. col. 2. vers. 15. *conjuuctus*, lege, *conjunctus*. Pag. 420. col. 1. vers. ult. *Heracli*, lege, *Heraclii*. Pag. 508. col. 2. vers. 16. *Castarenses*, lege, *Cascarenses*. Pag. 516. col. 2. vers. 34. *teligionem*, lege, *religionem*. Pag. 536. col. 2. vers. 13. *obsignentur*, lege, *obsignentur*. Pag. 572. col. 1. vers. 20. *fincm*, lege, *finem*. Pag. 573. col. 1. vers. 28. *scd*, lege, *sed*. Pag. 580. col. 2. vers. 1. in not. [illegible], lege, [illegible]. Pag. 585. col. 1. vers. 21. *Heliodorus*, lege, *Hippolytus*. Pag. 587. col. 2. vers. 23. *in altera*, lege, *in prima*. Pag. 588. col. 2. vers. 47. *Metropolitanorum*, lege, *Metropolitanarum*. Pag. 599. col. 2. post initium Capitis LX. vers. 12. *eosque*, lege, *eoque*. Pag. 602. col. 1. vers. 19. *custoditum iri*, lege, *custodiamini*. Pag. 624. col. 1. vers. 10. *Anno Christi* 88. lege, 98. Pag. 608. col. 1. vers. ult. *vuæ*, lege, *uvæ*.